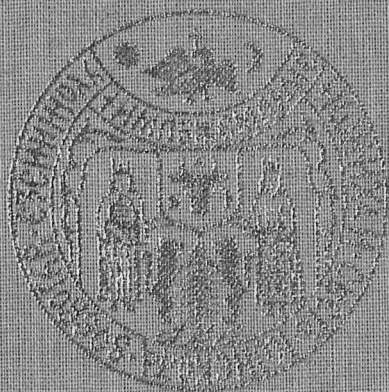

ACADEMIA
DE ȘTIINȚE
SOCIALE ȘI
POLITICE A
REPUBLICII
SOCIALISTE
ROMÂNIA

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

C. TRANSILVANIA
VOLUMUL XI

EDITURA
ACADEMIEI
REPUBLICII
SOCIALISTE
ROMÂNIA

ROMANIAE
DOCUMENTA
C
HISTORICA
TRANSILVANIA
VOL. XI

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
SECȚIA DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

COMITETUL DE REDACȚIE:

Acad. ȘTEFAN PASCU, ȘTEFAN ȘTEFĂNESCU, membru corespondent
al Academiei, CONSTANTIN CIHODARU, DAMASCHIN MIOC, IOAN
CAPROȘU, AUREL RĂDUȚIU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE
CLUJ-NAPOCA

C. TRANSILVANIA VOLUMUL XI

(1356—1360)

SUB REDACȚIA:

Acad. ȘTEFAN PASCU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA
București, 1981

Întocmit de:

IOAN DANI
AUREL RADUȚIU
VIORICA PERVAIN

KONRAD G. GÜNDISCH
SABIN BELU

Au colaborat:

FRANCISC PALL

MIHAIL P. DAN

SIGISMUND JAKÓ

ALEXANDRU NEAMȚU

IOAN SABĂU

THEODOR A. NAUM

ȘTEFĂN BEZDECHI

IOSIF PATAKI

SAMUIL GOLDENBERG

PREFAȚĂ

O nouă perioadă, de cinci ani, din istoria Transilvaniei, între 1356—1360, este cuprinsă în acest volum de documente. Doar unele aspecte ale adevăratei istorii, ale istoriei integrale, deoarece nici acum și niciodată documentele — izvoarele în general — oricât de numeroase și variate ar fi acestea nu cuprind întreaga complexitate a vieții. Cu atât mai mult, cu cât din această vreme numai o parte din documente emise de diferitele cancelarii referitoare la Transilvania au ajuns la cunoștința cercetătorilor, multe dintre ele găsindu-și sfârșitul în trecerea timpului și a vicisitudinilor de tot felul.

Din cele păstrate și cunoscute, cuprinse, deci, în acest volum, rezultă evoluția relațiilor feudale, întărirea feudalismului, a clasei dominante, laice și eclesiastice, prin sporirea domeniilor și a puterii politice. Realitate exprimată, în documentele noastre, prin numeroasele danii de moșii — dintre care amintim dania jumătății satului Banabic și a sateilor românești ce țin de Banabic, dăruite nobililor de Grind (nr. 22¹) —, hotărniciri de moșii, privilegii obținute sau smulse puterii centrale de marea nobilime și biserică; dijmele din oi, de pe moșiile românești și de la iobagii români (possessiones Olacales et iobagiones Olacos) (nr. 163); scutirea de darea din sare de la ocna din Turda a capitlului din Alba Iulia (nr. 302); privilegii pentru vămile din Bihor pe seama capitlului din Oradea (nr. 6) etc.

Puterea nobilimii mari se exteriorizează în numeroasele abuzuri, silnicii, rapturi, maltratări, însușiri de bunuri sau drepturi ce nu le aparțin. Documentele cuprinse în volumul de față o dovedesc. Astfel la 1357 nobilii din Byri au luat din Damhida doi boi, doi cai și 16 florini; tot aceștia au răpit de la oamenii din Kallo 14 fl. și o cingătoare în valoare de 20 fl., iar oamenii din Urziceni, puși la cale de nobilii de acolo, au luat vreo 2 000 de porci românilor din Șinteu, au omorât un român și au rănit alți patru (nr. 197). Voievodul Transilvaniei, unul din cei mai mari feudali, strîngea, în mod samavolnic, dijmele bisericesti de pe moșiile sale. A fost nevoie de intervenția regelui Ludovic de Anjou de mai multe ori în anii 1357—1359, cu porunci severe adresate voievodului Andrei, de a nu mai aduna dijmele bisericesti de pe domeniile cetăților Ciceu, Unguraș, Lita, Cetatea de Baltă, Gogan-Varolea și Deva și din alte sate stăpînite de voievodul Andrei (84, 105, 106, 372). Același mare dregător și tot atât de mare nobil, Andrei, voievodul Transilvaniei, judeca, în mod abuziv, pe iobagii și supușii bisericii și le pretindea dreptul de găzduire (descensus), provocînd plîngerea episcopului de Alba Iulia și porunca re-

gelui prin care se interzicea voievodului asemenea abuzuri (nr. 83). Litigiul între voievodul Transilvaniei și episcopia de Alba Iulia a fost provocat și de înstăpînirea voievodului asupra cetății Piatra Sf. Mihai din apropiere de Alba Iulia; cercetarea instituită a dat cîștig de cauză episcopiei Transilvaniei, care și-a înstăpînit cetatea în litigiul (nr. 114, 158, 169, 177).

Abuzurile și samavolniciile marii nobilimi au provocat reacția celor nedreptățiți, care se exprimă în plîngeri, proteste și, cînd acestea rămîn fără rezultat, în acțiuni armate. Așa cum s-a întîmplat la sfîrșitul anului 1357, și la începutul celui următor, cînd „o ceată de răufăcători“, conduși de Colhon (Kulhun), voievodul din Olpret, de cnezul Șerban, de Dumitru, Cristian și Ioan, au luat 1 200 de oi din Simboleni, apoi din Cutca cinci boi și un cal, iar cînd s-au dus oamenii să le restituie ce li s-a luat, cei de mai sus au omorît un cal, au rănit pe cnezul Prodan și pe Ladislau (nr. 81).

În mijlocul acestor prefaceri social-politice, reușesc să urce în rîndul nobilimii mijlocii și mari și unii voievozi și cnezi români, răsplătiți cu danii bogate drept răsplată pentru credința și slujbele credincioase făcute regilor angevini. Asemenea cazuri sînt consumate de documentele cuprinse în acest volum pentru anii 1359—1360. Între cei ce beneficiază de „generozitatea“ regelui Ludovic este o familie de boieri munteni, în dușmănie cu domnul Țării Românești, Nicolae Alexandru, și, ca urmare, colaboratori ai regelui ungar. Este vorba de Corapciu (Krapele), Stanislau Neagu (Negwe), Vlanic (Wlaniyk), Nicolae și Ladislau, fiii lui Ladislau, fiul lui Târna (Zarna), refugiați din Muntenia, răsplătiți cu un domeniu format din 14 sate: Recaș, Zenthleluk, Wasahaza, Nyugalmas, Katul, Gutman, Hedemar, Chisătău, Șoimoș, Susani, Petrovosele, Labsia, Estephanfalva și Tyukafalva, cu morile și vama din Chisătău (nr. 400).

De aceeași „milostenie“ se împărtășesc și unii voievozi maramureșeni, colaboratori ai regelui Ludovic în timpul „descălecatului“ în Moldova al voievodului Bogdan. Între beneficiari sînt Dragoș, fiul lui Gyula și Lad, răsplătiți pentru sprijinul acordat regelui cu prilejul „reazășării țării Moldovei“, cînd au „întors la credință“ față de rege „mulți români răzvrătiți și rătăciți“; răsplata sînt satele: Copăceni, Hărnicești și Sat-Șugatag din Maramureș. Pentru fapte identice este răsplătit voievodul Ștefan, fiul lui Iuga, cu moșia Cuhea, răpită voievodului Bogdan (nr. 486).

Cnezii hațegani, la rîndul lor, se agită, se cheamă în judecată pentru a obține drept de proprietate asupra unor moșii și a intra, astfel, în rîndul nobilimii. Dintre numeroasele cazuri cunoscute din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, în perioada cuprinsă în acest volum concludentă este judecata celor două familii cneziale Murgu și Costea. Documentul este foarte important, în același timp, pentru cunoașterea procedurii de judecată după vechiul obicei românesc, jus valachicum, cu cnezi, jurați, oameni buni și bătrîni, reușiți într-o adunare obștească. Cu acest prilej Micu (Myk), fiul lui Murgu (Murk), ridică o plîngere împotriva lui Stoian și Boian, fiii lui Mușna (Musana), Balota, Vai (Bai), Jurj și Nan, nepoții lui Costea, care i-au luat moșiile Răchitova și Lunca, ce-i aparțin, potrivit dreptului cnezial. Cei învinuiți, la rîndul lor, afirmă că bunicul lui Costea s-a așezat, în chip de nouă așezare, pe moșia Răchitova, cu ajutorul lui Mușna și și-au împărțit pe din două Răchi-

tova și Lunca. Asesorii jurați sînt cnezii Sărăcin cel Bătrîn, Prodan cel Roșu, Roman, fiul lui Ciomoc, Mihail, fiul lui Guia (Gulya), Dan din Cinciș, Constantin din Sălașu Mare, Nan, fiul lui Vai (Bay), Dumitru, fiul lui Bărbaț, Basarab cel Lung, Dușa (Dosa) din Demsus, Vlad din Vilcelele Rele; de asemenea preoții români Petru, arhidiacon din Ostrov, Zampa din Clopotiva, Balc din Poieni, Balc din Demsus, Dragomir din Tuștea; apoi oamenii buni și bătrîni Tatomir cel Roșu, Stoian zis Piticul, iobagii lui Nan, fiul lui Constantin, Voia (Balya), fiul lui Buz din Clopotiva, Ladislau, fiul lui Zombur, Dragomir din Silvas și Mihul, iobagul lui Basarab cel Lung (nume neaoșe, de cnezi, preoți și oameni de rînd) și foarte mulți alți cnezi, bătrîni și români de rînd. Adunarea obștească hotărăște, potrivit „obiceiului“ districtului Hațeg, să stăpînească pe din două cele două familii satele în discuție (nr. 482).

În timp ce regalitatea ungară își consolida, astfel, stăpînirea, se dovedea foarte dispusă să și-o consolideze și printr-o acțiune prozelită, de constrîngere a „schismaticilor“ și „ereticilor“ a îmbrățișa catolicismul. În acest scop regele Ludovic de Anjou obține, în anii 1356—1357, de la papa Inocențiu al VI-lea mai multe bule papale, unele de propovăduire a unei „cruciade“ împotriva „ereticilor“ din Transilvania, Bosnia și Slavonia; altele de încurajare a luptei împotriva „necredincioșilor“ și „schismaticilor“ din Serbia și din regatul Ungariei pentru răspîndirea credinței catolice și alungarea aceloră din acest regat; altele apoi de rugăciune din partea credincioșilor catolici pentru biruința regelui ungar asupra acelorași „necredincioși“ și „schismatici“ din Serbia și părțile învecinate cu Ungaria; altele, în sfîrșit, de cedare, pe trei ani, a dijmelor bisericești din Ungaria pentru a-și putea regele ungar acoperi cheltuielile luptelor împotriva „schismaticilor“ și a altor dușmani ai bisericii, din Serbia și de la hotarele Ungariei (nr. 9, 32, 33, 34, 172, 173). Regele angevin și-a și pus în aplicare intențiile, fiind pomenită, de două ori în 1360, expediția sa în Transilvania (ab exercito suo de partibus Transylvanis) (nr. 452, 460).

În același scop, de întărire a catolicismului, acordă papa Inocențiu al VI-lea indulgențe pentru cei ce vizitează bisericile ridicate de nobilul Nicolae Lackfi „în mijlocul populației românești“, „printre neamuri nelegiuite“, dintre care o parte a fost atrasă la credința catolică; scutește, același papă, bisericile respective de dijme drept sprijin pentru situația lor grea (nr. 226, 229).

Pentru a încuraja popularea mai intensă a orașelor și Țirgurilor, dezvoltarea acestora, negoțul unora dintre ele, precum și mineritul, oficialitatea acordă privilegii, scutiri de anumite obligații locuitorilor acestora, minerilor, din anumite localități. În acest scop, episcopul din Alba Iulia face apel la sătenii din jur a se așeza în orașul episcopal „pentru sporirea populației“, le acordă sesii neclădite pe care să-și construiască cele necesare, în primul rînd case, cei ce au asemenea locuri și nu vreau să construiască pe ele să le vîndă altora, doritori să se așeze în Alba Iulia și să-și întemeieze gospodărie; prețul unei asemenea sesii era stabilit la 3 mărci de argint (nr. 480). Regele Ludovic de Anjou, la rîndul său, acordă brașovenilor, la 1358, un privilegiu în Țara Românească pînă la Dunăre, deci în teritorii ce nu-i aparțineau și, de aceea, privilegiul respectiv este pur formal, fără nici o urmare practică (nr. 287). Negustorii

sibieni, la rîndul lor, obțin două privilegii din partea puterii centrale; unul în 1359 cu privire la unele favoruri pentru trei care legate în fier, altul din anul următor, de scutire totală de vamă pentru carele ce duc daruri regelui și reginei sau se întorc de la Buda dintr-o asemenea căraușie (nr. 432, 485). De protecția puterii centrale se bucură și „oaspeții“ din Cluj care erau vămuiți pe nedrept de proprietarii moșiei Jimbor (nr. 512, 514). De aceeași protecție se învrednicesc iobagii și oaspeții din Cluj-Mănăstur, puși pe picior de egalitate cu oaspeții din Cluj, cu motivarea că satul Cluj-Mănăstur „e mai vechi decît orașul Cluj“ (nr. 49). Orașenii și oaspeții din Vințul de Jos obțin și ei un privilegiu asemănător pentru a se putea dezvolta orașul respectiv (nr. 360). Pentru aceleași considerente se reînnoiește dreptul de tirg săptămînal al satului Săsarm, din părțile Someșului, oamenii fiind îndemnați să frecventeze tirgul respectiv (nr. 454).

Pentru încurajarea mineritului, beneficiază de privilegii minerii din Zlatna și cei din Baia de Arieș (nr. 200, 434), iar văduva unui miner, de asemenea din Zlatna, fostă soție a lui „Roman românul“, e protejată în pricina cu Bybarch, voievodul românilor din Hălmagiu (nr. 439).

Unele aspecte culturale de asemenea pot fi intuite și înțelese din documentele cuprinse în volumul de față. Unul, din 1356, cuprinde știrea ca un Ladislau din Bogatha, arhidiacon în dieceza de Oradea, era student în drept canonic la Universitatea din Padova (nr. 51), iar altul, din anul următor o altă știre, cu privire la primirea unui copil de iobag din Bagamer „la învățătură“ de un canonic din Oradea (nr. 190).

În sfîrșit documentele din acest volum ne mai oferă unele cunoștințe prețioase referitoare la prețul moșiilor, la al zălogirii unor drumuri sau ulițe, la populație, la ciuma din 1360. O moșie, Scentmiclos, pustie și lipsită de locuitori, din comitatul Cenad se vindea, la 1358, cu 200 mărci de Buda, o marcă fiind egală cu 4 fl. aur, deci cu 800 fl. aur (nr. 312, 314, 315), în timp ce o cingătoare era prețuită la 20 fl., iar două drumuri sau ulițe cu locuri de sesii în satul Deuș din părțile Clujului erau zălogite la 1359 pentru 72 fl., iar răscumpărarea lor, în anul următor, era stabilită la 20 mărci de argint de Cluj, marca fiind egală cu 54 groși (nr. 356, 453). Cu prilejul schimbului din 1357 a moșiei Secășeni din comitatul Caraș se precizează că pe sesia cu care era schimbată trebuiau să se așeze 50 gospodării, adică peste 200 locuitori, populația unui sat mediu în acea vreme (nr. 201). Populația vremii respective în toată Europa, inclusiv și în aceste părți europene, sporea într-un ritm lent din cauza mediei de vîrstă scăzute, a mortalității mari, îndeosebi a celei infantile, și din cauza epidemiilor care-și făceau apariția periodic, dintre care cea din 1360 din Ungaria a cauzat moarte mare (magna mortalitia) nr. 452, 460).

O cunoaștere mai bună a unor probleme știute și pînă acum, o contribuție nouă cu privire la unele probleme necunoscute oferă vol. XI, seria C din colecția „Documenta Romaniae Historica“.

PRESCURTĂRI — BIBLIOGRAFIE

Arh. Acad. Iugoslave din Zagreb	= Arhiva Academieii Iugoslave de Științe din Zagreb (R.S.F. Iugoslavia).
Arh. arhiepiscopiei din Zagreb	= Arhiva arhiepiscopiei din Zagreb (R.S.F. Iugoslavia).
Arh. capitl. Alba Iulia	= Arhiva capitlului din Alba Iulia (păstrată la Bibl. Batthyaneum).
Arh. conventului din Cluj-Mănăstur	= Arhiva conventului din Cluj-Mănăstur (păstrată la Bibl. Batthyaneum).
Arh. fam. Erdödy din Hlohovec	= Arhiva familiei Erdödy din Hlohovec (păstrată la Arh. Stat. Brastilava, R. S. Cehoslovacă).
Arh. Naț. Magh.	= Arhiva Națională Maghiară — Budapesta (R. P. Ungară).
Arh. oraș. Koprivniča	= Arhiva orașului Koprivniča (R. S. F. Iugoslavia).
Arh. oraș. Križevac	= Arhiva orașului Križevac (R. S. F. Iugoslavia).
Arh. oraș. Nürnberg	= Arhiva orașului Nürnberg (R. F. Germania).
Arh. primațială din Strigoni	= Arhiva primațială din Strigoni (R. P. Ungară).
Arh. Reg. Udine	= Arhiva regiunii Udine (Italia).
Arh. Stat. Austria (Viena)	= Arhivele Statului Austria (Viena).
Arh. Stat. Brașov	= Arhivele Statului, Filiala Brașov.
Arh. Stat. Cluj-Napoca	= Arhivele Statului, Filiala Cluj-Napoca.
Arh. Stat. Oradea	= Arhivele Statului, Filiala Oradea.
Arh. Stat. Praha	= Arhivele Statului din Praga (R. S. Cehoslovacă).
Arh. Stat. Sf. Gheorghe	= Arhivele Statului, Filiala Sfântu Gheorghe.
Arh. Stat. Sibiu	= Arhivele Statului, Filiala Sibiu.
Arh. Stat. Veneția	= Arhivele Statului, Veneția (Italia).
Arh. Vat.	= Arhiva secretă a Vaticanului — Roma.
Bibl. Acad. Magh. de Științe	= Biblioteca Academiei Maghiare de Științe, Budapesta (R. P. Ungară).
Bibl. Acad. R. S. România	= Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, București, Cabinetul de manuscrise.
Bibl. Batthyaneum	= Biblioteca documentară Batthyaneum din Alba-Iulia.
Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad. R.S.R.	= Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Republicii Socialiste România.
Bibl. Marciana Veneția	= Biblioteca Marciana din Veneția (Italia).
Bibl. Univ. din Budapesta	= Biblioteca Universității din Budapesta (R. P. Ungară).
Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca	= Institutul de istorie și arheologie Cluj-Napoca. Fototeca Institutului.

- Archiv
- Archivalische Zeitschrift
- Arch. f. Kunde oesterr. Gesch.
- Bánffy, I
- Bárány
- Batthyány, *Leges ecclesiasticae*
- Beke, Erd. kápt.
- Beke, Km. konv.
- Berger, Reg.
- Bossányi, II
- Bunyitay
- Cercetări istorice, X—XII
- Cod. Andeg.
- Codex. dipl. patrius
- Csáky
- Csánki, V
- DIR-C
- Documenta Valachorum
- Dragomir
- DRH-C
- DRH-D
- = „Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde“, seria nouă, vol. XXI, Sibiu, 1887.
- = „Archivalische Zeitschrift“, XII, München, 1887.
- = „Archiv für Kunde oesterreichischer Geschichtsquellen“, vol. V, Viena, 1850.
- = *Oklevéltár a Tomaj-nemzetségbeli losonczy Bánffy család történetéhez*, vol. I, ed. de Varjú E., Budapesta, 1908.
- = Bárány Á., *Temes vármegye emléke*, Becicherecul Mare, 1848.
- = Batthyány I., *Leges ecclesiasticae regni Hungariae ac provinciarum adiacentium*, III, Cluj, 1827.
- = Beke A., *Az erdélyi káptalan levéltára Gyulafehérvárt*, Budapesta, 1889.
- = Beke A., *A kolozsmonostori konvent levéltára*, Budapesta, 1898.
- = Berger A., *Urkunden-Regesten aus dem alten Bistritzer Archive von 1203—1526*, Bistrița, 1895.
- = Bossányi A., *Regesta supplicationum*, vol. II, Budapesta, 1918.
- = Bunyitay V., *A váradi püspökség története*, vol. II, Oradea, 1883.
- = „Cercetări istorice. Buletinul Seminarului de istoria Românilor al Universității din Iași“, Iași, vol. X—XII, 1936.
- = *Codex diplomaticus Andegavensis (Anjoukori okmánytár)*, vol. V—VI, ed. de Nagy I., Budapesta, 1887—1891, vol. VII, ed. de Tasnádi Nagy Gy., Budapesta, 1920.
- = *Codex diplomaticus patrius (Hazai okmánytár)*, vol. I, ed. de Nagy I., Paur I., Ráth K., Véghely D., Győr, 1865.
- = *A körösszegi és adorjáni gróf Csáky család története. Oklevéltár, a gróf Csáky család történetéhez*, vol. I, partea 1, Budapesta, 1919.
- = Csánki D., *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában*, vol. V, Budapesta, 1913.
- = *Documente privind istoria României. C. Transilvania, veac XI, XII, XIII, vol. I, II, veac XIV, vol. II, IV, București, 1951—1955.*
- = Lukinich E., *Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustrantia usque ad annum 1400 p. Christum*, Budapesta, 1941.
- = Dragomir S., *Cei mai vechi protopopi români*, în „Revista teologică“, Sibiu, V, 1911.
- = *Documenta Romaniae Historica. C. Transilvania*, vol. X (1351—1355), sub redacția acad. Ștefan Pascu, București, 1977.
- = *Documenta Romaniae Historica. D. Relații între țările române*, vol. I (1222—1456), volum întocmit de acad. Ștefan Pascu, Constantin Cihodaru, Konrad G. Gündisch, Damaschin Mîoc, Viorica Pervain, București, 1977.

- Du Cange*
Fabritius, Urkb.
Farlatti, Illyr. sacr.
Fejér
Gábor, A megyei intézmény
Gánóczi
Gelcich — Thallóczy, Dipl. Ragus.
Hazai okl.
Hunyadm.
Hurmuzaki — Densuşianu
Iványi
Jakó — Valentiny
Kállay
Karácsonyi
Károlyi
Katona
Kemény, Dipl. Trans.
Kemény, Notitia
Kercselich, Not. prael.
Kukuljević, Jura regni
Laurian, Ist. rom.
Lev. Közl.
Lucius
Magyar Tört. Tár
Mályusz
- = *Du Cange, Glossarium mediae et infimae latinitatis*, vol. II, Paris, 1842.
= *Fabritius K., Urkundenbuch zur Geschichte des Kiser Kapitels vor der Reformation*, Sibiu, 1875.
= *Farlatti D., Illyricum sacrum*, vol. I—VIII, Venetia, 1751—1819.
= *Fejér G., Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, vol. IV/3, IX/2, IX/3, IX/4, IX/6, IX/7, X/2, X/4, Buda, 1829—1841.
= *Gábor Gy., A megyei intézmény alakulása és működése Nagy Lajos alatt*, Budapest, 1908.
= *Gánóczi A., Episcopi Varadiensis fide diplomatum concinnati*, vol. I, Viena, 1776.
= *Gelcich J., Thallóczy L., Diplomatarium Ragusanum*, Budapest, 1887.
= *Nagy I., Deák F., Nagy Gy., Hazai oklevéltár*, Budapest, 1879.
= *A Hunyadmegyei történeti és régészeti társulat évkönyve*, vol. XI, Deva, 1900.
= *Hurmuzaki E., Densuşianu N., Documente privitoare la istoria românilor*, vol. I/2, Bucureşti, 1890.
= *Iványi B., A római szent birodalmi széki gróf Teleki család gyömrői levéltára (Archivum Gyömröense gentis comitum Teleki de Szék)*, Seghedin, 1937.
= *Jakó Zs., Valentiny A., A torocz-köszentgyörgyi Thorocz-kay család levéltára*, Cluj, 1944.
= *A nagykállói Kállay család levéltára*, vol. II, Budapest, 1943.
= *Karácsonyi J., A hamis, hibás keltű és keltezetlen oklevelek jegyzéke 1400-ig*, Budapest, 1902.
= *Géresi K., A nagykárolyi gróf Károlyi család*, vol. I, Budapest, 1882.
= *Katona St., Historica critica regum Hungariae*, vol. III/10, X, Buda, 1790.
= *Kemény J., Diplomatarium Transilvanicum; Diplomatarii Transilvanici appendix*, 3, 4; *Diplomatarii Transilvanici supplementum*, I, II, Mss. la Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad. R.S.R., Arhiva istorică.
= *Kemény J., Notitia historico-diplomata archivi et literalium capituli Albensis Transilvaniae*, vol. I—II, Sibiu, 1836.
= *Kercselich B. A., Notitiae praeliminares*, Zagreb, 1770.
= *Kukuljević J., Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, Zagreb, 1861.
= *Laurian A. T., Istoria românilor*, ed. I, Iaşi, 1853.
= „*Levéltári Közlemények*“, vol. IX, Budapest, 1931.
= *Lucius I., Memorie istoriche de Tragarura ora detto Trau*, vol. V/7, Venetia, 1674.
= „*Magyar Történelmi Tár*“, vol. IV, Pesta, 1857.
= *Mályusz E., Zsigmondkori oklevéltár*, vol. I, II/2, Budapest, 1951, 1958.

- Mihályi
 Mon. Vat. Hung.
 Müller, *Deutsche Sprachdenkmäler*
 Ortvay
 Óváry, *Okl. más.*
 Pesty, *Krassó*
 Petrichevich
 Raynald, *Annales*
 Reissenberger, *Die Kerzer Abtei*
 Revista istorică
 Schuller, *Archiv*
 Smičiklas
 Starine
 Szabó, *Erd. Múz. okl.*
 Századok
 Szeredai, *Notitia*
 Szeredai, *Series*
 Székely *okl.*
 Sztáray
 Šincai, *Hronica românilor*
 Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*
 Teleki
 Thallóczy — Horváth
 Theiner, *Mon. Hist. Hung.*
- = Mihályi I., *Diplome maramureșene din secolul XIV și XV*, Sighetul Marmăției, 1900.
 = Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia, seria I, vol. 1, Budapesta, 1887.
 = Müller Fr., *Deutsche Sprachdenkmäler aus Siebenbürgen*, Sibiu, 1864.
 = Ortvay T., Pesty Fr., *Oklevelek Temesvármegye és Temesvár város történetéhez*, vol. I, Bratislava, 1896.
 = Óváry L., *A magyar Tud. Akadémia történelmi bizottságának oklevél-másolatai*, caietele 1—3, Budapesta, 1890—1901.
 = Pesty Fr., *Krassó vármegye története (Oklevéltár)*, vol. III, Budapesta, 1883.
 = Petrichevich-Horváth E., *A Petrichevich család történetének regesztái*, Pécs, 1942.
 = Raynald O., *Annales ecclesiastici ab anno quo desinit card. Caes. Baronius MCXCVIII usque ad annum MDXXXIV continuati*, XIII, Colonia, 1691.
 = Reissenberger L., *Die Kerzer Abtei*, Sibiu, 1894.
 = „Revista istorică”, Iași, 1922, 1929.
 = Schuller J. K., *Archiv für die Kenntnis von Siebenbürgens Vorzeit und Gegenwart*, vol. I, Sibiu, 1841.
 = Smičiklas T., *Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, vol. XII, XIII, Zagreb, 1914, 1915.
 = „Starine jugoslavenske akademije”, I, Zagreb, 1869.
 = Szabó K., *Az Erdélyi Múzeum eredeti okleveleinek kivonatai*, Budapesta, 1889.
 = „Századok”, Budapesta, 1868, 1893.
 = Szeredai A., *Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albensis Transsilvaniae ex antiquis et recentioribus literarum monumentis eruta*, Alba Iulia, 1791.
 = Szeredai A., *Series antiquorum et recentiorum episcoporum Transsilvaniae*, Alba Iulia, 1790.
 = Szabó K., Szádeczky L., Barabás S., *Székely oklevéltár*, vol. I—VIII, Cluj, Budapesta, 1872—1934.
 = Nagy Gy., *A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára*, vol. I, Budapesta, 1887.
 = Šincai Gh., *Opere*, vol. I: *Hronica Românilor*, tom. I, București, 1967.
 = Tăutu A., *Fontes*, series III, volumen X, = *Acta Innocentii papae VI (1352—1362), e regestis vaticanis aliisque fontibus*, Roma, 1961.
 = Barabás S., *A római szent birodalmi gróf széki Teleki család levéltára*, vol. I, Budapesta, 1895.
 = Thallóczy L., Horváth S., *Alsó Szlavóniai okmánytár*, Budapesta, 1912.
 = Theiner A., *Vetera Monumenta Historica Hungariam sacram illustrantia*, vol. I, Roma, 1859.

Tkalčić, *Mon. civ. Zagrab.*

Tört. Tár.

Transilvania

Turul

Ub.

Új Magyar Múzeum

Vjesnik zem. arkiva

Wenzel

Xenopol

Zichy

Zimmermann, *Texte*

- Tkalčić J. B., *Monumenta liberae et regiae civitatis Zagradiensis metropolis regni Croatiae*, vol. I, Zagreb, 1889.
- „Történelmi Tár“, Budapesta, 1888, 1895, 1896, 1907, 1909.
- „Transilvania“. „Foia Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, Brașov, vol. IV, 1871.
- „Turul. A magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság Közlönye“, vol. 27, Budapesta, 1909.
- *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, ed. de Zimmermann Fr., Werner C., Müller G., vol. II, III, Sibiu, 1897, 1902.
- „Új Magyar Múzeum“, vol. IV, Pesta, 1854.
- „Vjesnik kr. hrvatsko-slovanskog-dalmatinskog zemaliskog arkiva“, vol. VII, Zagreb, 1906.
- Wenzel G., *Magyar diplomáciai emlékek az Anjou-korból*, vol. II, Budapesta, 1875.
- Xenopol A. D., *Istoria românilor din Dacia Traiană*, ed. a 3-a, vol. III, București, (1929).
- Nagy Imre, Nagy Iván, Véghely D., *Codex diplomaticus comitum Zichy*, vol. II, III, Pesta, 1872, 1874.
- Zimmermann F., *Texte zu den von dem Archivamt der Stadt Hermannstadt und der sächsischen Nation herausgegebenen „Photographien von Urkunden aus siebenbürgisch-sächsischen Archiven“*, Sibiu, 1880.

REZUMATUL DOCUMENTELOR

1. 1356 ianuarie 6, (Oradea). Capitlul din Oradea adeverește că Mihail, fiul ui Gheorghe de Sanislău, a dăruit nepoatei sale Colis o parte de moșie.

2. 1356 ianuarie 8, (Oradea). Capitlul din Oradea adeverește că Ana, soția ui Ladislau de Nyirbátor, a împărțit cu fratele ei Simion, fiul lui Mauriciu, moșiile aflătoare în comitatul Solnocul de Mijloc și în alte părți ale Transilvaniei.

3. 1356 ianuarie 13, (Agria). Capitlul din Agria adeverește că magistrul Dion sie a despăgubit pe Nicolae, fiul lui Iacob de Lonya, pentru toate pretențiile sale banești rămase de la Clara, mama sa.

4. 1356 ianuarie 14, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ștefan, vi evoievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea pământului *Apaty* și punerea lui Briccius, abatele de Cluj-Mănăstur, în stăpînirea lui.

5. 1356 ianuarie 26, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitelui și juzilor nobililor din comitatul Zemplen să cerceteze învinuirea de furt adusa lui Ladislau și Ștefan, de către fiii lui Petru de Vetiș.

6. 1356 februarie 27. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie și întărește episcopului și capitlului din Oradea un privilegiu privitor la dania vămilor din comitatul Bihor.

7. 1356 martie 24. Nicolae, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Satu Mare adeveresc că protestul magistrului Ștefan, împotriva lui Briccius și Lorand, are au bătut și jefuit un iobag de pe moșia sa Radalh, este întemeiat.

8. 1356 martie 29. Toma, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Zemplen raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetările făcute în comitatul Satu Mare în pricina dintre Ladislau și Ștefan, pe de o parte, și fiii lui Petru de Vetiș, pe de altă parte.

9. 1356 martie 30, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea transcrie și întărește o bula privitoare la propovăduir a cruciadei împotriva ereticilor din Transilvania, Bosnia și Slavonia.

10. (După 1356 aprilie 6 — 1359 septembrie 27). Andrei, voievodul Transilvaniei, scrie capitlului din Alba Iulia să cerceteze pricina între Paul, prepozitul bisericii de Sibiu, și nobilu de Cecalaca, cu privire la hotărnicirea moșiei Tirnaoara.

11. 1356 aprilie 7, (Oradea). Capitlul din Oradea adeverește că nobilii de Chiraleu au oprit pe toți megieșii și vecinii moșiei *Bolchida* și, mai ales, pe Toma de B th de la ocuparea acestei moșii.

12. 1356 aprilie 7, (Oradea). Capitlul din Oradea adeverește că nobilii de Chiraleu au protestat împotriva fiilor lui Albert și ai lui Chybak, care au ocupat niște m și i ale lor.

13. 1356 aprilie 18. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie a tul de innobilare acordat de către Ladislau IV nobililor din neamul Gordas; sint menționați demnitari din Transilvania.

14. 1356 aprilie 28. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie actul sau prin care confirma pe Grigore de Berberio în stăpînirea cetății Rogh; sint menționați demnitari din Transilvania.

15. 1356 mai 6, *Alba Iulia*. Solomon, arhidiaconul de Turda, adeverește că Ioan zis Pancelus de Panteicu a dat Barbarei și Elisabetei sfertul cuvenit lor ca fiice, și douăzeci și cinci de marci.

16. 1356 mai 6, *Agria*. Dominic, prepozitul bisericii Transilvaniei, amină judecarea unei pricini privitoare la dreptul de sfert cuvenit fiicelor.

17. 1356 mai 8, *(Oradea)*. Mențiunea unui privilegiu al capitolului din Oradea care cuprinde ca transumpt o scrisoare a lui Andrei, regele Ungariei, din anul 1299, privind hotărnicirea moșiei Boz.

18. 1356 mai 8, Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Gyungiuk și a altor oaspeți, transcrie un privilegiu al regelui Bela al IV-lea, sint menționați demnitari din Transilvania.

19. 1356 mai 12, *(Cenad)*. Capitolul din Cenad adevărește că Andrei, voievodul Transilvaniei, și Nicolae, fratele său, au îngăduit mamei lor să cumpere moșiile Zeleus și Zenthmiklos.

20. 1356 mai 21, Ludovic I, regele Ungariei, încuviințează la cererea lui Dionisie, arhidiacon de Kemluk și canonic al bisericii din Zagreb, folosirea veniturilor unei părți din moșia Petrouch; sint menționați demnitari din Transilvania.

21. 1356 iunie 12, Ludovic I, regele Ungariei, la cererea unor nobili din Brocina, din neamul Gyurse, transcrie un privilegiu al regelui Bela IV; sint menționați demnitari din Transilvania.

22. 1356 iunie 13, *(Alba Iulia)*. Capitolul din Alba Iulia adevărește împărțirea un 1 bucați de pământ dintre moșiile Cepan și *Fatateľke*.

23. 1356 iunie 19, *(Oradea)*. Capitolul din Oradea transcrie sub formă de privilegiu un act al său din 8 noiembrie 1355.

24. 1356 iunie 20, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să trimită un om de mărturie la punerea soțiilor lui Kalach și Valentin de Cămăraș în drepturile ce li se cuvin din moșiile Bărăi, Singer și altele.

25. 1356 iulie 10, *Deva*. Andrei, voievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la cercetarea silnicilor făptuite de mai mulți sași pe moșiile Hașfalău, Șard și Bunești.

26. 1356 iulie 11, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să transcrie pentru Andrei de Suceag actul său privitor la moșia Macicașu.

27. 1356 iulie 15, *(Alba Iulia)*. Capitolul din Alba Iulia transcrie pentru Andrei de Suceag actul său, privind moșia Măciacășu.

28. 1356 iulie 22, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește ca Andrei și Nicolae de Girolt au zălogit partea lor din moșia Tonciu lui Ilie, fiul lui Gheorghe.

29. 1356 august 1, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, că au trecut în fața adunării generale a voievodului Transilvaniei pricina soțiilor lui Kalach și Valentin de Cămăraș cu privire la drepturile lor din moșiile Bărăi, Singer, Recea și altele.

30. 1356 august 4, Solomon, arhidiaconul de Turda, adevărește drepturile pe care l are Dominic de Dumbrava în moșia Ciunga.

31. 1356 *(după august 4)*. Solomon, arhidiaconul de Turda, cere lui Andrei, voievodul Transilvaniei, sa-i facă dreptate lui Dominic de Dumbrava cu privire la drepturile pe care le are în moșia Ciunga.

32. 1356 august 11, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea aprobă lui Ludovic I, regele Ungariei, să lupte împotriva necredincioșilor și schismaticilor din Ungaria.

33. 1356 august 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea îndeamnă pe Ludovic I, regele Ungariei, să alunge pe eretici din Bosnia și din alte părți ale regatului.

34. 1356 august 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea invită pe credincioși să se roage pentru biruința lui Ludovic I, regele Ungariei, asupra necredincioșilor și schismaticilor din Serbia și din părțile învecinate Ungariei.

35. 1356 august 19, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește nobilului fiu lui Ioan al lui Nicolae, Ierich din dieceza Transilvaniei.

36. 1356 septembrie 27, *(Alba Iulia)*. Capitolul din Alba Iulia adevărește că Toma de Reghin a oprit pe fiii lui Pavel de Makra de la înfrângerea moșiei Tagu.

37. 1356 *(după septembrie 29)*. Mai mulți clerici raportează lui Dominic, prepozitul bisericii Transilvaniei, despre punerea unor nobili în stăpânirea moșiei Brod.

38. 1356 octombrie 1, Ioan și Nicolae, juzii provinciali de Mediaș, achită pe comitele Simion de orice răspundere pentru uciderea lui Hese, ucigașul lui Mihail.

39. 1356 octombrie 6, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevă-

rește că Ioan, fiul lui Gereu, a zălogit lui Ștefan de Mănăstur partea sa din moșia Bedeciu.

40. 1356 octombrie 9, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitulului din Alba Iulia să trimită un om de mărturie la împărțirea moșiei Chirileu.

41. 1356 octombrie 19, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește întâmpinarea lui Toma de Reghin împotriva fiilor lui Pavel de Makra, care țin pe moșia sa numită Tagu, un nobil proscris.

42. 1356 noiembrie 4. Ludovic I, regele Ungariei, ridică orașul Koprivnica la rangul de oraș liber regesc; sînt menționați demnitari din Transilvania.

43. 1356 noiembrie 4, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Ioan, fiul lui Ioan zis Chente, a dăruit lui Nicolae zis Wos dealul Borzua și moșia Valea Luncii.

44. 1356 noiembrie 9. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Grigore, fiul lui Gales de Hleuna, pămîntul regesc Chava din Slovenia; sînt menționați demnitari din Transilvania.

45. 1356 noiembrie 10, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adevărește împăcarea dintre Ștefan și Andrei, fiii lui Nicolae de Cîlnic, și frații lor, pe de o parte și comitele Mihail de Sîngătin.

46. 1356 noiembrie 13, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adevărește că moșiile Șomcutu Mic, Copleanu și Cițcău sînt ale magistrului Simion de Boghiș.

47. 1356 noiembrie 14, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, hotărăște ca Mannus de Căianu să jure că moșia *Bewnye*, pentru care se judecă cu conventul un Cluj-Mănăstur, este a lui prin moștenire.

48. 1356 noiembrie 15, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, hotărăște împărțirea moșiei Beldiu în trei părți.

49. 1356 noiembrie 19, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, întărește drepturile iobagilor și oaspeților mănăstirii din Cluj-Mănăstur.

50. 1356 noiembrie 22, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia, la cererea magistrului Simion, fiul lui Ioan zis Derekws, transcrie un act al lui Andrei, voievodul Transilvaniei.

51. 1356 noiembrie 24, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea îl confirmă pe Dumitru, episcopul Oradiei, în slujba și veniturile unui arhidiaconat deținut pînă atunci de Ladislau, student la Universitatea din Padova.

52. 1356 noiembrie 25, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Henning și Nicolae, fiii lui Holman de Șeica Mare, au vîndut comitelui Cristian moșia *Egurwarpathaka*.

53. 1356 decembrie 2, *Vișegrad*. Nicolae de Zech, judele curții regale, cere comitelui sau vicecomitelui din comitatul Bereg să cerceteze plîngerea lui Ioan de Kisvárdá în legătură cu folosirea moșiei Petea.

54. 1356 decembrie 11, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Petru, fiul lui Syberk, în stăpînirea moșiei Lechința.

55. 1356 decembrie 11, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește un protest în legătură cu o excomunicare.

56. 1356 decembrie 13, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Ioan de Sincrai a vîndut moșia *Bonchahaza* lui Ladislau zis Bolgar.

57. 1356 decembrie 14, *(Alba Iulia)*. Solomon, arhidiaconul de Turda, adevărește înțelegerea dintre nobilii de Geoagiu și cei de Grind cu privire la sfertul cuvenit fiicei.

58. 1356 decembrie 17, *(Lelez)*. Conventul din Lelez raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea plîngerii lui Ioan de Kisvárdá cu privire la moșia Petea.

59. 1356 decembrie 21, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, adevărește că magistrul Oliver, comite de Satu Mare a dat în fața sa și a altor demnitari o moșie călugărițelor din Vesprim.

60. 1357. Grigore, custodele bisericii de Oradea, menționat ca membru al soției ungare în tratativele de pace cu Venetia.

61. 1357, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Andrei, voievodul Transilvaniei, despre chemarea în judecată a fiilor lui Ioan de Cisteiu pentru a patra parte din moșia Ciunga.

62. 1357, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește vînzarea pămîntului *Kauolta* către Simion, fiul lui Chom.

63. 1357 *ianuarie 11, Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Dumitru, episcopul de Oradea, dreptul de a-și face testamentul.
64. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Dumitru al lui Pavel un canonicat la Agria; este menționat episcopul de Oradea.
65. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Dumitru, episcopul de Oradea, dezlegarea cerută.
66. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Dumitru, episcopul de Oradea, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea unele indulgențe și privilegii.
67. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Dumitru, episcopul de Oradea, cere papei Inocențiu al VI-lea îngăduința să numească patru notari. Papa încuviințează pentru doi.
68. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Dumitru, episcopul de Oradea, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința de a da dreptul la 24 de inși să facă pele-
rinaj la Ierusalim.
69. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Dumitru, episcopul de Oradea, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea dreptul de a hărăzi beneficii bisericești.
70. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Dumitru, episcopul de Oradea, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Dumitru, fiul lui Pavel din Oradea, într-un canonicat al bisericii de Agria.
71. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Dumitru, episcopul de Oradea, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Pavel, fiul lui Matei, într-un canonicat al bisericii de Pécs.
72. 1357 *ianuarie 12, Avignon*. Filip de Târcaia, prepozitul de Oradea, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea dreptul de a dezlega de păcate.
73. 1357 *ianuarie 13, <Cluj-Mănăstur>*. Conventul din Cluj-Mănăstur rapor-
tează lui Dominic vicevoievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea moșiei Lechința.
74. 1357 *ianuarie 16, <Alba Iulia>*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Iacob, fiul lui Myske, a dat lui Ioan, fiul lui Alexandru, moșia *Borsiacabfalwa* de lângă Tîrnava, primind în schimb, ca zălog, o parte din moșia Cimpia Turzii.
75. 1357 *ianuarie 16, Sintimbru*. Nicolae, stringătorul de amenzi al voievodului Transilvaniei, adeverește că Ioan, fiul lui Ștefan de Suceag a plătit o amendă de
trei mărci.
76. 1357 *ianuarie 17, Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adevere-
ște că Ladislau și tatăl său s-au obligat să nu-l mai primească pe moșiile lor
Fintinele și Palatca, pe slujitorul lor, Laurențiu.
77. 1357 *ianuarie 17, Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere
capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea moșiei
Beunye și la punerea conventului din Cluj-Mănăstur în stăpînirea ei.
78. 1357 *ianuarie 17, <Alba Iulia>*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Ioan,
fiul lui Ladislau de Moişa, a zălogit lui Andrei de Beclean a șasea parte din moșia
Sinmărtinul de Cimpie.
79. 1357 *ianuarie 18*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește la cererea lui Ște-
fan, episcopul de Zagreb, și a fraților săi un act al regelui Carol Robert; sînt men-
ționați demnitari din Transilvania.
80. 1357 *ianuarie 20, <Agria>*. Capitlul din Agria raportează lui Ludovic I,
regele Ungariei, despre cercetarea plîngerii lui Ioan de Kisvárdă cu privire la folo-
sirea pe nedrept a moșiei Petea.
81. 1357 *ianuarie 20, <Cluj-Mănăstur>*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevere-
ște că voievodul Kulhun și cnezul Șerban au săvîrșit samavolnicii în satul Sim-
boleni și pe moșia Cutca.
82. 1357 *ianuarie 25, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește capitlului
din Strigoniu unele privilegii vamale, amintind un act al regelui Carol Robert în-
tărit cu pecetea pierdută în Țara Românească.
83. 1357 *ianuarie 26, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, oprește pe Andrei,
voievodul Transilvaniei, de a mai judeca pe iobagii și oamenii supuși bisericii Tran-
silvaniei și de a găzdui la ei.
84. 1357 *ianuarie 26, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, oprește pe Andrei,
voievodul Transilvaniei, de a stringe dijmele cuvenite capitlului din Alba Iulia din
satele care țin de Deva și alte cetăți.
85. 1357 *ianuarie 27, <Alba Iulia>*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Mihai
zis Kugh și alții au vindut lui Nicolae, fiul banului Simion de Dîrlos, partea lor
din moșia Abuș.

86. 1357 *ianuarie* 29. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Mihail, comitele cămărilor de sare din Transilvania și al monetăriei din Lipova, moșia *Zomuszeg*.
87. 1357 *februarie* 7, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește că Ioan de Gerla, a dat surorii sale Ecaterina, sfertul cuvenit fiicei.
88. 1357 *februarie* 16, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește opreliștea nobililor de Panyola împotriva folosirii moșiilor lor de către iobagii lui Mihail, comitele cămărilor de sare din Transilvania.
89. 1357 *februarie* 26, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, că n-a putut pune conventul din Cluj-Mănăstur în stăpînirea satului *Beunye* din cauza împotrivirii unor nobili.
90. 1357 *februarie* 27, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea întărește pe Dominic ca episcop al Transilvaniei.
91. 1357 *martie* 3, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia transcrie pentru comitele Mihail de Sibiu un act al lui Andrei, voievodul Transilvaniei.
92. 1357 *martie* 4. Ludovic I, regele Ungariei, îngăduie la cererea cavalerilor ioaniți din Ungaria, printre care vicepriorul Donat de Caraș, să se retragă moșiile ordinului de la vasalii care nu-și respectă obligațiile.
93. 1357 *martie* 5. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie un act al său pentru cavalerii ioaniți.
94. 1357 *martie* 5, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, și juzii nobililor din comitatul Alba adevăresc că fiii lui Nicolae de Daia au plătit o răscumpărare pentru ucidere.
95. 1357 *martie* 8, *Vișegrad*. Nicolae, judele curții regale, amină procesul dintre Ioan, fiul lui Ladislau de Kisvárd și Pavel de Vetiș.
96. 1357 *martie* 13, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea unei pricini de moșii.
97. 1357 *martie* 14, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează palatinului Nicolae Konth despre cercetarea făcută cu privire la distrugerea unor acte.
98. 1357 *martie* 17, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, adevărește răscumpărarea unor moșii din mîinile lui Oliver, judele curții reginei și comite de Satu Mare și Ugocea.
99. 1357 *martie* 19, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să ia parte la punerea lui Mihail, comitele cămărilor de sare din Transilvania, în stăpînirea unor moșii.
100. 1357 *martie* 22, *Vișegrad*. Mențiunea unei scrisori de împuternicire a capitlului din Oradea dată lui Emeric, fiul lui Paul, în pricina cu privire la hotarele moșiei *Radalph*.
101. 1357 *martie* 23. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie pentru niște nobili din neamul Cenad, oșteni ai curții regale, un act al lui Carol Robert.
102. 1357 *martie* 28, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Nicolae, fiul lui Alexandru, în stăpînirea moșiilor Ticuș, Coveș și altele.
103. 1357 *aprilie* 4, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiei *Zomuszeg*, dăruită lui Mihail, fiul lui Gheorghe, notar regal și comite al cămărilor de sare din Transilvania.
104. 1357 *aprilie* 6, *(Cenad)*. Capitlul din Cenad adevărește că Iacob, fiul lui Bodor, a zălogit moșia *Scenthmiclos*.
105. 1357 *aprilie* 8, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Andrei, voievodul Transilvaniei, să restituie dijmele cuvenite episcopului și capitlului Transilvaniei.
106. 1357 *aprilie*, (10—14, *Buda*). Andrei, voievodul Transilvaniei, poruncește slujbașilor săi să restituie dijmele ce se cuvin bisericii Transilvaniei.
107. 1357 *aprilie* 14, *Buda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea moșiei Măhal și la punerea lui Nicolae zis Wos în stăpînirea ei.
108. 1357 *aprilie* 16, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că fiii lui Nicolae au dăruit fiilor lui Mihail și lui Petru, fiul lui Gheorghe, sesia Morău.
109. 1357 *aprilie* 17, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia transcrie pentru nobilii de Geoagiu de Sus un act al lui Solomon, arhidiaconul de Turda.
110. 1357 *aprilie* 19, *Vișegrad*. Nicolae, judele curții regale, hotărăște ca Ladislau, fiul lui Ioan, să depună jurămint în fața capitlului din Oradea.

111. 1357 aprilie 20, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, condamnă pe Ștefan, fiul lui Ladislau, pentru neînfățișarea în procesul cu privire la moșia Petea.

112. 357 aprilie 21, *(Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Toma al lui Simion de Teiuș în prepozitura Sf. Toma din promontoriul Strigoniului.

113. 1357 aprilie 24, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea îngăduie lui Dominic, episcopul Transilvaniei, să se înapoieze în dieceza sa.

114. 1357 aprilie 24, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitulului din Oradea să-și trimită omul său de mărturie la cercetarea dreptului de proprietate asupra cetății Piatra Sf. Mihai.

115. 1357 aprilie 27, *Avignon*. Ludovic I, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea un canonicat, o prebendă și o prepozitură în biserica Transilvaniei pentru capelanul său Ioan zis de Strigoniu.

116. 1357 aprilie 27, *(Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea îl numește pe Ioan zis Strigoniu, într-un canonicat, o prebendă și o prepozitură în biserica Transilvaniei.

117. 1357 aprilie 27, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Ioan zis Strigoniu, un canonicat, o prebendă și o prepozitură în biserica Transilvaniei.

118. 1357 aprilie 27, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea scrie episcopilor de Oradea și de Cenad în privința introducerii lui Ioan zis de Strigoniu într-un canonicat, o prebendă și o prepozitură în biserica Transilvaniei.

119. 1357 aprilie 29, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Dominic, fiul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei și fratelui său moșia Crasna.

120. 1357 aprilie 30, *(Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Benedict al lui Ilie în „arhidiaconatul de Bloka”.

121. 1357 mai 3. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie un act al regelui Carol Robert privind donarea moșiilor Dob și Amaț magistrului Pethew, comite de Satu Mare.

122. 1357 mai 4, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Nicolae zis Wos în stăpînirea moșiei Ațintiș.

123. 1357 mai 4, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, amină încă odată pricina dintre Iacob diacul și Ștefan, fiul lui Ladislau, pe de o parte și Desideriu, fiul lui Toma, și alții, pe de alta.

124. 1357 mai 5, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitulului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Iacob, fiul lui Toma de Rapolt, în stăpînirea moșiei Tămășasa.

125. 1357 mai 6, *Alba Iulia*. Solomon, arhidiaconul de Turda, adeverește împăcarea dintre Ioan de Panticu, pe de o parte, și Barbara și Elisabeta, pe de alta, pentru sfertul cuvenit fiicelor.

126. 1357 mai 8, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, adeverește învoiala dintre Ladislau de Nyirbátor, și Gheorghe, fratele său, amintind și de procesul cu Dumitru, episcopul de Oradea.

127. 1357 mai 8. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Mihail, comitele cămărilor de sare din Transilvania, veniturile unor vămi.

128. 1357 mai 9, *(Pont-de-Sorgues)*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Simion al lui Simion de Teiuș în arhidiaconatul de Crasna.

129. 1357 mai 9, *Pont-de Sorgues*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Simion de Teiuș în arhidiaconatul de Crasna.

130. 1357 mai 9, *Pont-de Sorgues*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Toma de Teiuș ca prepozit al bisericii din Promontoriul Strigoniului.

131. 1357 mai 9, *Pont-de Sorgues*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Toma al lui Simion de Teiuș ca prepozit al bisericii din Promontoriul Strigoniului.

132. 1357 mai 10, *Vișegrad*. Ladislau, comitele capelei regale, adeverește împăcarea dintre membrii familiilor de Nyirbátor și de *Phylpus*, amintindu-se și moșii din Transilvania.

133. 1357 mai 12, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, despre punerea lui Nicolae zis Wos în stăpînirea moșiei Ațintiș și despre împotrivirea lui Petru, fiul lui Mykus.

134. 1357 mai 15, *Vișegrad*. Nicolae, judele curții regale, amină procesul dintre Ioan de Kisvárdá și Pavel, fiul lui Petru de Vetiș.

135. 1357 mai 17, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea scrie lui Ludovic I, regele Ungariei, că l-a primit pe prepozitul bisericii Transilvaniei, solul său.

136. 1357 mai 17, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitolului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, în stăpânirea tuturor bunurilor ce ținuseră înainte de biserica Transilvaniei.

137. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Dominic, episcopul Transilvaniei, dreptul de a-și face testamentul.

138. (1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*). Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea indulgențe pentru credincioșii săi care vor vizita biserica Sf. Mihail din dieceza Transilvaniei.

139. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea face cunoscut tuturor credincioșilor că a acordat indulgențe celor care vor vizita biserica Sf. Mihail din dieceza Transilvaniei.

140. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Andrei al lui Petru cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei.

141. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Andrei al lui Petru un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei.

142. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Andrei al lui Petru într-un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei.

143. (1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*). Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Vicențiu al lui Dumitru în arhidiaconatul de Dăbica.

144. 1357 mai 18, (Villeneuve-lès-Avignon). Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Vincențiu al lui Dumitru în arhidiaconatul de Dăbica.

145. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Petru al lui Dionisie în arhidiaconatul de Ozd.

146. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea poruncește episcopului de Oradea să ia măsuri ca să i se acorde lui Petru al lui Dionisie arhidiaconatul de Ozd.

147. (1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*). Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei pentru Nicolae al lui Simion.

148. 1357 mai 18, (Villeneuve-lès-Avignon). Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Simion într-un canonicat și o prebendă ale bisericii Transilvaniei.

149. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința de a-și face testamentul.

150. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea un canonicat în biserica de Zagreb pentru Ioan al lui Stanislau.

151. 1357 mai 18, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Petru al lui Dionisie în arhidiaconatul de Ozd.

152. 1357 mai 23, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Andrei, voievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea moșiei Măhal și punerea lui Nicolae zis Vos în stăpânirea ei.

153. 1357 mai 25, *Villeneuve-lès-Avignon*. Ludovic I, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Jodoc de Brno, preot la Bistrița, ca prepozit al bisericii din Vasvár.

154. 1357 mai 29, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Simion de Ghimbav a lăsat rudei sale, comitele Iacob zic de Brașov, partea sa din moșia Ghimbav, în cazul că ar muri fără moștenitori.

155. 1357 iunie 2, *Buda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, poruncește lui Dominic, vicevoievodul său, să aducă înaintea adunării obștești a voievodului pricina pe care Toma Roșul o are cu un nobil pentru moșia Micești.

156. 1357 iunie 7, *Sîntimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește că Ioan, fiul lui Iwanka de Fintinele, a oprit pe Ioan zis Acyl de la folosirea moșiei sale Hăsdade, iar pe Dominic de Nireș de la săparea unui iaz pe acea moșie.

157. 1357 iunie 19, (Oradea). Capitolul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre punerea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, în stăpânirea moșiilor Lopadea, Laz și a altora.

158. 1357 iunie 20, (Oradea). Capitolul din Oradea raportează lui Ludovic I,

regele Ungariei, despre cercetarea cu privire la dreptul de proprietate al capitlului din Alba Iulia asupra cetății Piatra Sf. Mihai.

159. (1357) *iunie 21, Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere conveptului din Cluj-Mănăstur să amâne evaluarea moșiei Micești pînă la adunarea obștească a voievodului.

160. (1357) *iunie 26, <Cluj-Mănăstur>*. Conventul din Cluj-Mănăstur înștiințează pe Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, că a amînat evaluarea moșiei Micești pînă la cea dintîi adunare obștească a voievodului.

161. 1357 *iulie 1, <Oradea>*. Capitlul din Oradea adeverește depunerea jurămîntului de dezvinovățire al lui Ladislau, fiul lui Ioan Lengyel, în pricina luării cu silnicie a unor cai.

162. 1357 *iulie 2, <Oradea>*. Capitlul din Oradea adeverește împărțirea bunurilor de moștenire între nobilii de Nyirbátor.

163. 1357 *iulie 4*. Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe Toma și pe alți nobili de Lučenec de partea cuvenită regelui din datul oilor de la românii de pe moșiile lor.

164. 1357 *iulie 21*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește magistrilor Ioan și Ștefan două documente privitoare la moșiile Zenthmiklos și altele.

165. 1357 *iulie 25, <Oradea>*. Capitlul din Oradea adeverește că Mihail de Eghazaskerekely, pe de o parte, și Mihail și Nicolae din Cherechiu, și-au hotărnicit moșiilor lor.

166. 1357 *iulie 29*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește negustorilor de la Praga și Nürnberg un privilegiu acordat de regele Carol Robert.

167. 1357 *iulie 29*. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă negustorilor de la Praga și Nürnberg unele libertăți hărăzite de regele Carol Robert.

168. 1357 *iulie 30, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Andrei, voievodul Transilvaniei, să nu se atingă de dijmele cuvenite episcopului și capitlului din Alba Iulia.

169. 1357 *iulie 30, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Andrei, voievodul Transilvaniei, să înapoieze capitlului din Alba Iulia cetatea Piatra Sf. Mihai.

170. 1357 *august 1, Vișegrad*. Andrei, voievodul Transilvaniei oprește pe Dominic, vicevoievodul său, de a mai judeca pe iobagii capitlului din Alba Iulia.

171. 1357 *august 7, Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea poruncește episcopului de Oradea și altora să se îngrijească de restituirea bunurilor înstrăinate de fostul arhiepiscop de Caloceia.

172. 1357 *august 11, Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea cedează pe trei ani lui Ludovic I, regele Ungariei, dijmele bisericești din Ungaria pentru susținerea luptei împotriva schismaticilor și a altor dușmani ai bisericii.

173. 1357 *august 11, Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea poruncește prelaților din Ungaria să strîngă și să achite lui Ludovic I, regele Ungariei, dijmele bisericești cuvenite papei pe timp de trei ani.

174. 1357 *august 14, Avignon*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința ca ruda sa Petru să poată depune acasă examenul pentru numirea sa ca arhidiacon.

175. 1357 *august 16, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă lui Toma, fiul lui Toma, scutire de vamă pentru proviziile ce i se aduc din Transilvania la moșia sa Lucenec.

176. 1357 *august 17, <Oradea>*. Capitlul din Oradea transcrie pentru capitlul din Alba Iulia un act al lui Andrei, voievodul Transilvaniei, cu privire la oprirea lui Dominic, vicevoievodul său, de a mai judeca pe iobagii capitlului bisericii Transilvaniei.

177. 1357 *august 17, <Oradea>*. Capitlul din Oradea transcrie pentru capitlul din Alba Iulia un act al lui Ludovic I, regele Ungariei, cu privire la cetatea Piatra Sf. Mihai.

178. 1357 *august 20, <Sibiu>*. Martin și Conrad, comiții de Sibiu, împreună cu juzii, orășenii și alți locuitori din scaunul Sibiului adevăresc împăcarea dintre locuitorii din Cîsnădie și cei din Cîsnădioara cu privire la niște pămînturi.

179. 1357 *august 27, <Alba Iulia>*. Capitlul din Alba Iulia transcrie la cerearea lui Dionisie de Reghin privilegiul său privitor la moșia Bahnea.

180. 1357 *august 30, <Cluj-Mănăstur>*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește că Nicolae zis Wos a oprit pe Dumitru de Tyburchteleke și pe iobagii acestuia de la folosirea finatului și a pădurii din moșia Bolugianusteleke.

181. 1357 septembrie 15, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește că fiii lui Iacob, au plătit nouă mărci lui Benedict, diacul de Iara, și lui Mihail pentru sfertul cuvenit nobilei Sebe.
182. 1357 septembrie 19, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la noua împărțire a moșiei *Giosmachkas* între Mihail Darabus și rudele sale.
183. 1357 septembrie 20, *Vișegrad*. Nicolae, judele curții regale, cere capitulului din Oradea să facă o cercetare în pricina fiilor lui Nicolae Cantor cu privire la pretinsa zălogire a moșiei Radolf.
184. 1357 octombrie 5, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează regelui Ludovic I cu privire la pretinsa zălogire a moșiei Radolf.
185. 1357 octombrie 6, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește că Ioan, fiul lui Gereu, a zălogit lui Ștefan, fiul lui Iacob de Mănăstur, partea sa din moșia Bedeciu.
186. 1357 octombrie 9, *Turteu*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitulului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea moșiei Sărmășag a lui Egidiu și a fraților săi și la punerea lor în stăpânirea acesteia.
187. 1357 octombrie 12, *Cseke*. Gheorghe, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Satu Mare, adeveresc plângerea lui Ștefan de Nagysemyén împotriva lui Ioan de Nabrad, care a pus niște români să folosească moșia sa Kisseyen.
188. 1357 octombrie 13, *Vișegrad*. Nicolae, judele curții regale, amină procesul dintre Nicolae, fiul lui Ioan de Kisvárd și Pavel de Vetiș.
189. 1357 octombrie 13, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, a oprit pe fiii lui Pavel de Makra de la înstrăinarea moșiiilor Tagu, Sintu și altele.
190. 1357 octombrie 13, *Oradea*. Ladislau, canonic și decan al bisericii de Oradea, cere lui Emeric, fiul lui Simion de Orus, să facă dreptate iobagului său Nicolae de Bagamer și să-i trimită fiul la învățătură.
191. 1357 octombrie 27, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Toma, oaspe din Filpișul Mare, a făcut întâmpinare împotriva lui Iacob de Făgăraș, care nu și-a răscumpărat la sorocul hotărât partea sa din moșia Fărăgău.
192. 1357 octombrie 30, *(Alba Iulia)*. Notarul public Petru, fiul lui Martin, adeverește că preoții din decanatul Șeica s-au împăcat cu episcopul Transilvaniei și cu arhidiaconul de Alba pentru dijmă.
193. 1357 noiembrie 8, *Oradea*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitelor și juzilor nobililor din Satu Mare să cerceteze plângerea lui Ștefan de Nagysemyén cu privire la ocuparea moșiei *Apati* de către magistrul Mihail, comitele cămărilor de sare din Lipova și Transilvania.
194. 1357 noiembrie 8, *Oradea*. Ludovic I, regele Ungariei, adeverește că Ladislau de Zakal și Petru de Gurbediu și-au împărțit frățeste moșiile lor *Tod*, *Zakal*, *Gurbediu* și altele.
195. *(1357)* noiembrie 13, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiei Sărmășag.
196. *(1357 după noiembrie 13, Oradea)*. Capitlul din Oradea eliberează lui Blasiu, fiul lui Emeric, nobil de Mocirla, o copie după actul său din 13 noiembrie 1357.
197. 1357 noiembrie 15, *Csenger*. Gheorghe, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare, în adunarea generală a nobililor, judecă pricini de silnicie și furt făcute de nobili, printre care și violențele săvârșite față de niște români.
198. 1357 noiembrie 16, *Csenger*. Gheorghe, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare adeveresc plângerea lui Ștefan, fiul lui Ștefan, împotriva coloniștilor din Szamoszeg.
199. 1357 noiembrie 21, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la reevaluarea moșiiilor *Olnireș* și *Felnireș*.
200. 1357 noiembrie 28 *Zagreb*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă minerilor din Zlatna privilegiile de care se bucură și celelalte mine din Ungaria.
201. 1357 decembrie 5, *(Cenad)*. Capitlul din Cenad adeverește că fiii lui Zokul au cedat moșia Secășeni lui Ioan Pecenegul, primind în schimb de la acesta o sesie de 50 de gospodării.
202. 1357 decembrie 7, *Szamosangyalos*. Gheorghe, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare, raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, rezultatul

cercetării cu privire la o plîngere a lui Ștefan de Nagyszemjén despre folosirea pe nedrept a moșiei *Apaty*.

203. 1357 decembrie 8, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea privind samavolnicile făcute de Ioan de Kálló împotriva iobagilor lui Ștefan de Nagyszemjén.

204. 1357 decembrie 19, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiei Căpuș a lui Dominic, episcopul Transilvaniei.

205. 1357 decembrie 28, *Vișegrad*. Elisabeta, regina Ungariei, poruncește lui Oliver, comite de Ugocea, să-i aperse pe iobagii aparținători cetății Nyaláb în drep-
turile lor obținute de la regele Ludovic I, și transcrise de capitlul de Oradea.

206. 1358 ianuarie 11, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capit-
lului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Dominic, episco-
pul Transilvaniei, în stăpînirea moșilor Lopadea și a altora.

207. 1358 ianuarie 16, *Sîntimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere
conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea și
împărțirea moșiei Sinnicoară.

208. 1358 ianuarie 20, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, amină
judecarea pricinii dintre Nicolae de Kisvárdá și Pavel de Vetiș.

209. 1358 ianuarie 21, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că
Ioan de Moșa nu s-a înfățișat spre a-și răscumpăra o parte din moșia Sînmărtinul
de Cîmpie de la magistrul Andrei de Beclean.

210. 1358 ianuarie 23, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adeverește că magistrul
Zouard de Chiraleu a zălogit moșia *Chykustou* fiilor lui Beke de Olosig pentru
11 florini de aur.

211. 1358 ianuarie 31, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adeverește drep-
turile lui Simion de Boghiș asupra moșilor sale din comitatul Solnocul Interior,
cotropite de Ladislau, fostul voievod al Transilvaniei.

212. 1358 februarie 1, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capit-
lului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la cercetarea împrejurărilor în
care Mihail de Zelemer a dobîndit moșia *Zelemer*.

213. 1358 februarie 2, *(Turda)*. Andrei, voievodul Transilvaniei, cere con-
ventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea și eva-
luarea unei părți din moșia Măciș.

214. 1358 februarie 2, *Turda*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adev-
rește înțelegerea dintre nobilii de Sălcuța și Ilie de Tâmașa cu privire la o pătrime
cvenită unei fete, din moșia Tonciu.

215. 1358 februarie 2. Nicolae, paroh din Mintiu de Satu Mare, adeverește
că magistrul Ștefan, fiul lui Ștefan, l-a oprit pe Ioan zis Nylas și pe alții de
la înstrăinarea moșiei Radalph, pe care i-a zălogit-o.

216. 1358 februarie 5, *Turda*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește
că Ioan, fiul lui Nicolae, și fiul său, nobili de Dăbîca, au oprit pe vecinii și
megieșii lor să le folosească moșiile.

217. 1358 februarie 6, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, întărește înțe-
legerea dintre Dominic, episcopul Transilvaniei, și nobilii din Transilvania cu pri-
vire la plata dijmelor cuvenite bisericii de pe moșiile nobililor.

218. 1358 februarie 11, *(Avignon)*. Petru al lui Vilhelm cere papei Inocen-
țiu al VI-lea să fie numit în parohia din Bistrița.

219. 1358 februarie 11, *Sîntimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere
capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la împărțirea moșiei
Răcăștia.

220. 1358 februarie 14, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, cere conven-
tului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Petru de
Luncani în stăpînirea unei jumătăți din moșia Vîlcele și a unor părți din niște sate
românești.

221. 1358 februarie 18, *Zara*. Ludovic I, regele Ungariei, face cunoscut tra-
tatul de pace încheiat cu Veneția; sînt menționați și demnitari din Transilvania.

222. (1358 februarie 20, *Avignon*). Papa Inocențiu al VI-lea la cererea lui
Nicolae Lackfi numește pe Petru al lui Ioan, ruda acestuia, într-un canonicat al
bisericii de Cenad.

223. 1358 februarie 22, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adeverește că Ladislau
de Lazuri, a împrumutat de la socrul său Ioan 120 de florini, dîndu-i zălog moșia
sa Porumbesti.

224. 1358 februarie 23, *Cetatea de Baltă*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului bisericii Transilvaniei să-și trimită omul de mărturie la punerea nobililor de Cecălaca în stăpînirea moșiei *Kyralreue*.

225. 1358 februarie 24, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Nicolae Lackfi, aprobă ca Petru, scutier din dieceza Transilvaniei, să ridice la rangul de parohie biserica clădită de el în satul acestuia numit Sărăuad.

226. *1358 februarie 24, Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Nicolae Lackfi, acordă indulgențe pentru cei ce vor vizita bisericile ridicate de el, în mijlocul populației românești, în satele *Zaad*, *Arvahigh* și *Zentmiclos*.

227. *1358 februarie 24, Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Nicolae Lackfi, acordă indulgențe pentru mai multe biserici din diecezele de Cenad, de Oradea și de Győr, ridicate de el.

228. *1358 februarie 24, Avignon*. Nicolae Lackfi cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința de a așeza niște parohii ridicate pe moșiile sale în mijlocul populației românești sub atîrnarea episcopiei Transilvaniei sau a celei de Cenad.

229. *1358 februarie 24, Avignon*. Nicolae Lackfi cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința ca parohii bisericilor ridicate pe moșiile sale în mijlocul populației românești, să poată culege dijmele bisericеști.

230. 1358 februarie 26, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstур să-și trimită omul de mărturie la cercetarea plîngerii lui Nicolae Wos pentru pustiirea moșiei Sîntejude.

231. 1358 februarie 26, *Alba Iulia*. Capitolul din Alba Iulia raportează lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, despre împărțirea și hotărnicirea moșiei Răcăstia.

232. *1358 februarie 27, Oradea*. Capitolul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre punerea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, în stăpînirea moșiilor Lopadea, Rachiș și altora.

233. 1358 martie 2, *Sîntimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Ladislau, abatele conventului din Cluj-Mănăstур, în stăpînirea moșiei *Beunye*.

234. 1358 martie 6, *Deda*. Comitele și juzii nobililor din comitatul Bereg adevăresc o întîmpinare. Se menționează Pavel, prepozit de Sibiu.

235. 1358 martie 6, *Deva*. Andrei, voievodul Transilvaniei, transcrie pentru Nicolae zis Wos un act al conventului din Cluj-Mănăstур privitor la moșia Măha.

236. 1358 martie 9, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitolului din Oradea să elibereze lui Ștefan, fiul lui Laurențiu, copii după actele păs-trate în arhiva conventului din Dealul Orăzii.

237. 1358 martie 10 *Avignon*. Petru al lui Vilhelm preot la Turda, cere papei Inocențiu al VI-lea să-l numească în parohia din Bistrița.

238. 1358 martie 10, *Avignon*. Nicolae Malech, preot din dieceza Zagreb, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea parohia din Bistrița.

239. 1358 martie 10, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea încunoștiințează pe abatele de Cluj-Mănăstур și pe alții despre numirea lui Nicolae Malech de Dambro în parohia din Bistrița.

240. 1358 martie 13, *Kálló*. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc că, fiind de față Ioan de Parhida și omul de mărturie al capitolului din Oradea, s-a cercetat o plîngere a lui Ștefan de Kálló.

241. 1358 martie 13, *Kálló*. Juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc cercetarea plîngerii lui Ștefan de Kálló, în fața lui Ioan de Parhida și a omului de mărturie al capitolului din Oradea.

242. 1358 martie 13, *Kálló*. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc cercetarea plîngerii lui Ladislau de Kálló, în fața lui Ioan de Parhida și a omului de mărturie a capitolului din Oradea.

243. 1358 martie 13, *Kálló*. Juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc cercetarea plîngerii lui Briccius zis Cantor, în fața lui Ioan de Parhida și a omului de mărturie al capitolului din Oradea.

244. 1358 martie 14, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, amînă un proces în care s-a înfățișat și o scrisoare de imputernicire a capitolului din Oradea.

245. 1358 martie 18, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitolului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la cercetarea plîngerii lui Petru de Cehăluț, cu privire la niște silnicii.

246. 1358 martie 18, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, adju-decă o moșie din comitatul Vas; este menționat episcopul de Cenad.
247. 1358 martie 18, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dă câștig de cauză lui Toma de Reghin în procesul său cu Ioan, comitele secuilor, cu privire la samavolniciile săvârșite față de iobagii săi.
248. 1358 martie 18, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Nico-lae, fiul lui Benus de Rodna, și fiul său au zălogit moșia Măgheruș lui Dominic de Gîmbaș.
249. 1358 martie 23, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere ca-pitulului din Alba Iulia să întocmească în chip de privilegiu un act al conventului din Cluj-Mănăstur privitor la moșia Lechința.
250. 1358 martie 24, *Avignon*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Nicolae al lui Simion în slujba de cantor al bisericii Transilvaniei.
251. 1358 martie 24, *(Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Simion în slujba de cantor al bisericii Transilvaniei.
252. 1358 martie 24, *(Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Simion în slujba de cantor al bisericii Transilvaniei.
253. 1358 martie 24, *(Avignon)*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și ob-ține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Nicolae al lui Gheorghe ca arhi-diacon de Solnoc.
254. 1358 martie 24, *(Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Gheorghe în slujba de arhidiacon de Solnoc.
255. 1358 martie 24, *(Avignon)*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și ob-ține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința de a dezlega patruzeci de preoți din dieceza sa, care au fost sfințiți de prelați străini.
256. 1358 martie 24, *Avignon*. Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința ca împreună cu patruzeci de credincioși să facă pelerinaj la Ierusalim.
257. 1358 martie 24, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia transcrie în formă de privilegiu o scrisoare a conventului din Cluj-Mănăstur privitoare la moșia Le-chința.
258. 1358 martie 24, *(Arad)*. Capitlul din Arad raportează lui Ludevic I, regele Ungariei, despre cercetarea drepturilor de stăpînire asupra moșiei *Nempty*.
259. 1358 martie 24, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre rezultatul unei cercetări cu privire la moșia *Zelemmer*.
260. 1358 martie 24, *Agria*. Capitlul din Agria adeverește trimiterea unui om de mărturie la restituirea moșiei *Iwankahaza*; printre oamenii regelui: Pavel, prepozit de Sibiu.
261. 1358 martie 27, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur rapor-tează lui Andrei, voievodul Transilvaniei, despre chemarea în judecată a lui Mihail, fiul lui Dezideriu de *Elephant*.
262. 1358 aprilie 6, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, adeverește că Sebastian de Cehăluț s-a opus ca moșia sa Boian să fie dată lui Ioan de Santău și altora.
263. 1358 aprilie 8, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur, raportează lui Andrei, voievodul Transilvaniei, despre evaluarea unei părți din moșia Măci-cașu și punerea lui Andrei, fiul lui Nicolae, în stăpînirea ei.
264. 1358 *(după aprilie 8)*, *Strigoniu*. Capitlul din Strigoniu adeverește în-tîmpinarea făcută împotriva ocupării unei moșii de către fiii lui Toma, fostul voie-vod al Transilvaniei.
265. 1358 aprilie 15, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea plîngerii lui Petru de Cehăluț împotriva nobili-lor de Sărăuad.
266. 1358 mai 3, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la înfățișarea unei scrisori regești într-o pricină a lui Mihail, fiul lui Desideriu de *Elephant*.
267. *(1358) mai 3, (Alba Iulia)*. Capitlul bisericii Transilvaniei raportează lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, despre punerea conventului din Cluj-Mănăstur în stăpînirea moșiei *Beunye*.
268. 1358 *(circa mai 3 sau septembrie 14, Oradea)*. Capitlul din Oradea ade-verește zălogirea unei jumătăți de moșie lui Briccius Cantor.

269. 1358 mai 4, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește că nepoții banului Simion de Șmig au supus unui arbitraj pricina cu privire la împărțirea moșilor lor.

270. 1358 mai 8, *Cluj-Mănăstur*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește întâmpinarea lui Gheorghe de Firminiș împotriva unei eventuale ocupări a părții sale din moșia Firminiș.

271. 1358 mai 12. Ludovic I, regele Ungariei transcrie un act; sînt menționați demnitari din Transilvania.

272. 1358 mai 24, *Agria*. Capitlul din Agria adevărește o înțelegere; este menționat Benedict, arhidiacon de Pincota.

273. 1358 mai 26, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea întărește numirea lui Ioan al lui Ștefan în parohia din Turda.

274. 1358 mai 27. Ludovic I, regele Ungariei, aprobă statutele orașului Dubrovnic; este menționat Oliver, judele curții reginei și comite de Satu Mare și Maramureș.

275. 1358 mai 27, *Alba Iulia*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Mihail de Hărănglab și Ana, fiica lui Dominic, și-au împărțit prin bună înțelegere mai multe moșii și bunuri.

276. 1358 mai 29, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Gheorghe ca arhidiacon de Solnoc.

277. 1380 mai 29, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea întărește numirea lui Nicolae al lui Gheorghe în slujba de arhidiacon de Solnoc.

278. 1358 mai 29, *Villeneuve-lès-Avignon*. Ioan al lui Ștefan cere de la papa Inocențiu al VI-lea întărirea numirii sale în parohia din Turda.

279. 1358 mai 30. *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, amină înfățișarea actelor de către Ioan, fiul lui Petru zis de Gurghiu, cu privire la bucata din moșia *Apaty* pentru care se află în proces cu abatele de Cluj-Mănăstur.

280. 1358 iunie 4, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea hărăzește lui Alexie al lui Grigore un canonicat și o prebendă în biserica de Agria, vacante prin numirea lui Dominic ca episcop al Transilvaniei.

281. 1358 iunie 4, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Alexie al lui Grigore într-un canonicat din dieceza de Agria, deținut înainte de Dominic, episcopul Transilvaniei.

282. 1358 iunie 4, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea îl numește pe Alexie al lui Grigore într-un canonicat și o prebendă din biserica de Agria, vacante prin numirea lui Dominic ca episcop al Transilvaniei.

283. 1358 iunie 14, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, adevărește împăcarea dintre Ioan Pecenegul și fiii lui Zokul cu privire la moșia Secășeni.

284. 1358 iunie 16, *Oradea*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea și transcrierea unui act al conventului din Dealul Orăzii privitor la moșia Coli.

285. 1358 iunie 19, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la cercetarea pricinii dintre mai mulți nobili cu privire la moșia *Orath*.

286. 1358 iunie 24, *Lelez*. Conventul din Lelez raportează lui Cyko, marele vistier al regelui, despre chemarea în judecată a lui Ladislau, orașean din Satu Mare.

287. 1358 iunie 28, *Buda Veche*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă brașovenilor liberă trecere pentru negoțul lor cu Țara Românească.

288. 1358 iulie 1, *Agria*. Capitlul din Agria adevărește că Nicolae și Ladislau de Sărăuad au fost chemați înaintea regelui pentru împotrivirea lor față de o punere în stăpînire a moșiei *Dersyk*.

289. 1358 iulie 7, *Alba Iulia*. Capitlul din Alba Iulia transcrie în forma de privilegiu un act al regelui Carol Robert privitor la moșia Vinători.

290. 1358 iulie 12, *Csenger*. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare adevăresc întâmpinarea lui Ioan Santău în pricina unui furt de boi făptuit de nobilii de Viszoly.

291. 1358 iulie 15, *Turda*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește juzilor nobililor din comitatul Cluj să cerceteze hotarele moșiei *Peturteleke* dinspre Mera și Sumurduc.

292. 1358 iulie 20, *Oradea*. Capitlul din Oradea transcrie un act al conventului din Dealul Orăzii privitor la moșia Valea lui Mihai.

293. 1358 *august 1*, *Sîntimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, amină procesul lui Iacob diacul și Ștefan cu fiii lui Nicolae zis Chol și alții cu privire la moșia *Orath*.
294. 1358 *august 1*, *Căianu*. Comitele și juzii nobililor din comitatul Cluj adevăresc că comitele Chuey de Suceag a refuzat să depună mărturie în legătură cu cercetarea megieșiei moșiei Mera.
295. 1358 *august 1*, *Căianu*. Juzii nobililor din comitatul Cluj raportează lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, despre cercetarea hotarelor moșiei *Peturteleke*.
296. 1358 *august 3*, *Sîntimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să transcrie pentru Nicolae zis Wos un act privitor la luarea unor vite de la un iobag român.
297. 1358 *august 3*, *Alba Iulia*. Capitlul din Alba Iulia la cererea lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, transcrie pentru Nicolae zis Wos un act.
298. 1358 *august 4*, *Alba Iulia*. Capitlul din Alba Iulia transcrie actul lui Ioan, parohul din Mintiu de Satu Mare, privitor la dania unei jumătăți din moșia Coșeiu.
299. 1358 *august 6*, *Villeneuve-lès-Avignon*. Ladislau, episcopul de Vesprim, cere papei Inocențiu al VI-lea numirea lui Petru, canonic de Buda, într-un canonicat al bisericii de Oradea.
300. 1358 *august 6*, *Villeneuve-lès-Avignon*. Ladislau, episcop de Vesprim, cere papei Inocențiu al VI-lea numirea lui Grigore al lui Ioan, cleric din dieceza de Oradea, într-un canonicat al bisericii de Strigoniu.
301. 1358 *august 6*, *Villeneuve-lès-Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea însărcinează pe episcopul de Vesprim să-l introducă pe Grigore, cleric de Oradea, într-un canonicat al bisericii de Strigoniu.
302. 1358 *august 7*, *Oradea*. Capitlul din Oradea transcrie pentru episcopul Transilvaniei și capitlul din Alba Iulia privilegiul lui Carol Robert privitor la scutirea de dare din sarea de la oca din Turda.
303. 1358 *august 8*, *Oradea*. Capitlul din Oradea transcrie actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, prin care capitlul din Alba Iulia îi dăruia dealul împădurit *Fylesd*.
304. 1358 *august 9*, *Agria*. Capitlul din Agria adevărește împărțirea unor moșii, printre care și *Gelyenus*.
305. 1358 *august 23*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu; se menționează demnitari din Transilvania.
306. 1358 *august 25*. *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea aprobă numirea lui Toma, fostul episcop de Cenad, ca arhiepiscop de Caloccea.
307. 1358 *august 29*. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie privilegiile târgului Bihačka; sînt menționați demnitari din Transilvania.
308. 1358 *august 29*, *Agria*. Capitlul din Agria raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiei Hetény; printre oamenii regelui: Mihail de Sanislău.
309. 1358 *septembrie 1*, *Oradea*. Capitlul din Oradea adevărește un schimb de moșii, printre care *Petea*.
310. 1358 *septembrie 3*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu privitor la prediul Drid; sînt menționați demnitari din Transilvania.
311. 1358 *septembrie 6*, *Vișegrad*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adevărește amendarea lui Nicolae de Sărăuad pentru neînfățișarea lui la un proces.
312. 1358 *septembrie 8*, *Cenad*. Capitlul din Cenad adevărește că Iacob, fiul lui Budur, a vîndut Margaretei, soția lui Ladislau, fost comite al secuilor, moșia *Scentmiclos*.
313. 1358 *septembrie 10*, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, amină procesul dintre văduva lui Petru de Terbedéd și magistrul Dionisie, fiul lui Ștefan de Lučeneč, fost ban de Severin.
314. 1358 *septembrie 15*, *Arad*. Capitlul din Arad adevărește că Iacob, fiul lui Budur, a vîndut moșia sa *Zenmyclos* soției lui Lachk, fost comite al secuilor, și fiilor ei.
315. 1358 *septembrie 15*, *Arad*. Capitlul din Arad adevărește că Iacob, fiul lui Budur, a vîndut moșia *Zenmyclos* lui Ioan și Ștefan, fiii lui Petew de Santău.
316. 1358 *septembrie 15*, *Kálló*. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc aducerea la judecată a unor oaspeți din Satu Mare.
317. 1358 *septembrie 18*, *Alba Iulia*. Solomon, arhidiacon de Turda, adjudecă

Margaretei, văduva lui Nicolae, sfertul ce i se cuvenea din moșiile Deleni, Agriș și *Buchtelku*.

318. 1358 septembrie 18, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adeverește prelungirea zălogirii moșiilor *Zalnoc* și *Chalanus*.

319. 1358 septembrie 19, *Vișegrad*. Nicolae, judele curții regale, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea moșiilor *Banligeth*, *Kalynhaza* și a altora.

320. 1358 septembrie 23, *Oradea*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește slujbașilor din comitatul Satu Mare să-i trimită lui spre judecată pricina dintre Mihail de Sanislău și Ioan de Ciumești.

321. 1358 octombrie 9, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Ioan, fiul lui Ladislau de Moiša, a vindut un sfert din moșia sa *Sînmartin* unor nobili din *Beclean*.

322. *(1358)* octombrie 11, *Csenger*. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că pricina dintre Mihail de Sanislău și Ioan de Vetiș va fi trimisă spre cercetare înaintea sa.

323. 1358 octombrie 13, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, amână un proces la care au fost prezentate scrisori de împuternicire date de capitlul din Oradea.

324. 1358 octombrie 13, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, cere fiilor lui Nicolae, fostul voievod al Transilvaniei, să prezinte niște documente necesare la un proces.

325. 1358 octombrie 14, *Timișoara*. Ludovic I, regele Ungariei, donează lui Benedict Himfy o moșie regală.

326. 1358 octombrie 20, *(Kálló)*. Comitele și juzii nobililor din comitatul Szabolcs amână procesul dintre nobilii de *Kálló* și cei de *Nyirbátor*, cei din urmă fiind reprezentați de Dominic de Chioar.

327. 1358 octombrie 31, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să ia parte la o chemare în judecată.

328. 1358 noiembrie 10, *(lingă Verpelét)*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, adeverește o întâmpinare împotriva cotorpirii unei moșii de către Petru, fiul lui Nicolae, fost voievod al Transilvaniei.

329. 1358 noiembrie 13, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre chemarea unor nobili în judecată.

330. 1358 noiembrie 15, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, adeverește că împuternicitul lui Petru de Cehăluț a plătit împuternicitului lui Mihail de Cetariu, gloaba cuvenită judecătorului.

331. 1358 noiembrie 18. Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu călugărițelor din Buda Veche; sint menționați demnitari din Transilvania.

332. 1358 noiembrie 25, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, amână pricina dintre Filip, prepozitul bisericii de Oradea și niște iobagi ai lui Dominic de *Kystarkan*.

333. 1358 decembrie 2, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea unor moșii.

334. 1358 decembrie 7, *Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, adeverește înțelegerea dintre nobilii de *Erdeuteluk* și cei de *Lucenec* cu privire la sferatul cuvenit fiicei din moșiile lor aflate în Ungaria și Transilvania.

335. 1358 decembrie 12, *(Agria)*. Nicolae, episcopul de Agria, amână un proces la care ia parte și Petru, fiul lui Nicolae, fostul voievod al Transilvaniei.

336. 1358 decembrie 16. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie un privilegiu al orașului *Sibenik*; sint menționați demnitari din Transilvania.

337. 1358 decembrie 16. Ludovic I, regele Ungariei transcrie un privilegiu al orașului *Sibenik*; sint menționați demnitari din Transilvania.

338. 1358 decembrie 19, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea trimite un palii lui Toma, fostul episcop de Cenad, arhiepiscop ales de Caloce.

339. 1358 decembrie 19, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea trimite episcopilor de Oradea și de Sirmiu paliiul cerut de Toma, arhiepiscop ales de Caloce.

340. 1358 decembrie 19, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea înștiințează pe Toma, fostul episcop de Cenad, acum arhiepiscop ales de Caloce, că la cererea episcopilor de Oradea și de Sirmiu l-a numit pe Conrad în prepozitura de Hant.

341. 1358 decembrie 20, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea însărcinează pe episcopul de Vesprim, să se îngrijească pentru Nicolae, fiul lui Rudolf, parohul Brașovului, de un canonicat în dieceza Transilvaniei.

342. 1358 decembrie 30, *(Avignon)*. Elisabeta, regina Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Grigore al lui Nicolae într-un canonicat al bisericii de Oradea.
343. 1358 decembrie 30, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea poruncește lui Dominic, episcopul Transilvaniei, să se îngrijească de un canonicat în biserica de Oradea pentru Grigore al lui Nicolae.
344. *(1358 decembrie 30, Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea însărcinează pe episcopul Transilvaniei să se îngrijească pentru Grigore al lui Nicolae de un canonicat și o prebendă în dieceza de Oradea.
345. *(1358 decembrie 30, Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea însărcinează pe episcopul Transilvaniei să se îngrijească pentru Petru al lui Andrei de un canonicat.
346. *(1359—1360)*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu doamnei Clara, fiica lui Ioan, fiul lui Poussa de Zeer, pentru moșiile tatălui său; sint menționați demnitari din Transilvania.
347. *(1359—1363)*. Arnold de la Caucina, trimis papal în Ungaria și Polonia, despre dijmele papale strinse în Transilvania.
348. *(1359)*. Papa Inocențiu al VI-lea aprobă numirea lui Petru de Cenad într-un canonicat al bisericii de Alba Regală.
349. 1359. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește să se restituie văduvei lui Mihail zis Kende de Riu de Mori, satele Riu de Mori, Nucșoara și Ohaba-Sibișel.
350. 1359, *(Sibiu)*. Capitlul din Sibiu adevărește că locuitorii din Săcădate sint nevinovați de pira ridicată de mănăstirea din Cîrța în legătură cu un pămînt.
351. 1359, *Sibiu*. Cele Șapte Scaune săsești adjudecă satului Săcădate pămîntul revendicat de mănăstirea din Cîrța.
352. 1359 ianuarie 7, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește că omul său de mărturie, canonicul Cosma, a luat parte împreună cu Paul, prepozitul de Sibiu, și Nicolae de *Hedruhwar* la hotărnicirea unor moșii.
353. 1359 ianuarie 16, *Cojocna*. Comitele și juzii nobililor din comitatul Cluj declară pe Ioan, fiul lui Pavel, nevinovat de acuzațiile aduse lui de Ladislau de *Andreashaza*.
354. 1359 februarie 1, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, cere capitlului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la chemarea în judecată a lui Petru de Sanislău.
355. 1359 februarie 1, *(Mediaș)*. Provincialii Scaunului Mediaș adjudecă satului Veșel o parte dintr-o pădure, pentru care acest sat s-a judecat cu locuitorii din Basna.
356. 1359 februarie 3, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Iacob, fiul lui Mannus, este gata să răscumpere două drumuri din moșia Deușu, zălogite lui Dumitru de *Tyburchteleke*.
357. 1359 martie 4, *(Buda)*. Capitlul din Buda adevărește că Nicolae și Petru de Călățele au primit de la Toma și Ioan de Vasary a patra parte din toate moșiile familiei Vasary.
358. 1359 martie 13, *Buda Veche*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la judecarea prin arbitraj a pricinii dintre Dominic, vicevoievodul Transilvanici, și Dominic, episcopul Transilvaniei.
359. 1359 martie 19. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie două privilegii ale regelui Bela IV privind niște moșii din Jugoslavia; sint menționați demnitari din Transilvania.
360. 1359 martie 27. Ludovic I, regele Ungariei, întărește orășenilor și oaspeților din Vințul de Jos un privilegiu al regelui Carol Robert.
361. 1359 martie 28, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește că Mihail de Sanislău a făcut întîmpinare împotriva înstrăinării de către fiii lui Tyba de Kyde a unei părți din moșia *Kyde*.
362. 1359 martie 28, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, despre chemarea lui Petru, fiul lui Mihail, în judecată împotriva lui Ioan de Ciumești.
363. 1359 aprilie 7, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Andrei, voievodul Transilvaniei, să-și trimită omul de mărturie la punerea locuitorilor din Micăsasa și Valea Lungă în stăpînirea unor pămînturi regești, cotoprite de nobili.
364. 1359 aprilie 24, *Vișegrad*. Nicolae, arhiepiscopul de Strigoni, întărește un act al lui Nicolae, fostul arhiepiscop de Strigoni, pentru mănăstirea din Cîrța.

365. 1359 aprilie 25, Ludovic I, regele Ungariei, întărește un act al regelui Andrei al II-lea, pentru mănăstirea din Cırța.
366. 1359 aprilie 25, Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu; sînt menționați demnitari din Transilvania.
367. 1359 aprilie 28, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, amină procesul dintre Petru de Sanislău și nobilii de Ciumești.
368. 1359 aprilie 31, Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu al regelui Bela IV; sînt menționați demnitari din Transilvania.
369. (1359 după mai 1, *Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, nu s-a înfățișat la judecarea prin arbitraj a pricinii dintre el și Dominic, episcopul Transilvaniei.
370. 1359 mai 2, (*Alba Iulia*). Capitlul din Alba Iulia adevărește întîmpinarea lui Toma de Reghin privitoare la moșiile Țagu, Sînmihai și *Torzaltelku*.
371. 1359 mai 8, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește ca Nicolae, fiul lui Nicolae de Resighea, să nu fie judecat în nici o pricină pînă la majoratul său.
372. 1359 mai 8, *Alba Iulia*. Andrei, voievodul Transilvaniei, lasă episcopului și capitlului Transilvaniei dijmeele ce li se cuvin din satele ce țin de cetățile Ciceu, Unguraș, Lita, Cetatea de Baltă, Gogan-Varolea și Deva.
373. 13(5)9 mai 15, *Vișegrad*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adevărește înțelegerea dintre Ladislau de Sărmășag și frații săi pe de o parte și Ștefan de Samșod și frații acestuia, pe de alta, cu privire la moșiile *Sceertelek* și *Masatelek*.
374. 1359 mai 17, *Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea poruncește episcopului Transilvaniei și arhidiaconului de Hunedoara să-l instaleze pe Ioan al lui Simion într-un canonicat în dieceza de Oradea.
375. 1359 mai 18, (*Avignon*). Benedict, solul regelui Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea pentru Blasiu al lui Andrei, cleric în dieceza Cenad, un beneficiu în aceeași dieceză.
376. 1359 mai 18, (*Avignon*). Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Blasiu al lui Andrei un beneficiu în dieceza Cenadului.
377. 1359 mai 18, (*Avignon*). Benedict, solul regelui Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Pavel de Debrețin, cleric din dieceza de Oradea, într-un canonicat din dieceza de Győr.
378. 1359 mai 18, (*Avignon*). Benedict, solul regelui Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Iacob al lui Andrei într-un canonicat al bisericii Transilvaniei.
379. 1359 mai 18, (*Avignon*). Benedict, solul regelui Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea iertarea păcatelor pe seama lui Mihail al lui Andrei, canonic al bisericii Transilvaniei.
380. 1359 mai 18, (*Avignon*). Benedict, solul regelui Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Petru al lui Andrei într-un canonicat în așteptarea unei prebende în biserica de Oradea.
381. 1359 mai 18, (*Avignon*). Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Petru al lui Andrei un canonicat în biserica de Oradea.
382. 1359 mai 18, (*Avignon*). Andrei, voievodul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Pavel al lui Nicolae într-un canonicat al bisericii Transilvaniei.
383. 1359 mai 18, (*Avignon*). Andrei, voievodul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea iertarea păcatelor pe seama scutierului său Ioan.
384. 1359 mai 18, *Avignon*. Andrei, voievodul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Ioan al lui Simion într-un canonicat al bisericii de Oradea.
385. 1359 mai 19, (*Alba Iulia*). Capitlul din Alba Iulia adevărește că Petru, fiul lui Mihail de Iara, a dat fiilor lui Albert moșia *Toty* și două mori de pe moșia Secușigiu în schimbul moșiei Legii.
386. 1359 mai 28, (*Alba Iulia*). Capitlul din Alba Iulia adevărește întîmpinarea făcută de soția lui Toma de Aluniș, cu privire la moșiile Cătina, Țagu și Fel-dioara.
387. 1359 iunie 2, (*Avignon*). Ludovic I, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea ca să rezerve un canonicat, o prebendă și slujba de custode în biserica de Oradea pentru Nicolae al lui Arnold.
388. 1359 iunie 2, (*Avignon*). Papa Inocențiu al VI-lea rezervă un canonicat, o prebendă și slujba de custode în biserica de Oradea pentru Nicolae al lui Arnold.

389. 1359 iunie 2, *(Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea rezervă arhidiaconatul de Szabolcs — ce va deveni vacant prin numirea lui Nicolae al lui Arnold într-un canonicat la Oradea — pentru Ioan zis al lui Alexandru.
390. 1359 iunie 21, *Sibiu*. Dominic, prepozit de Zips, adjudecă sașilor din Bazna o pădure ce aparține de Cetatea de Bătă.
391. 1359 iunie 28, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează regelui Ludovic I, că a trimis un om de mărturie la ridicarea unor noi semne de hotar pe moșiile Micălaca, *Cemperd*, Milova și Tisa Nouă.
392. 1359 iulie 4, *Sintimbru*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește plângerea lui Nicolae zis Wos și a fraților săi împotriva oaspeților din Sic pentru cotoșirea unor bucăți de pământ ce țin de satul Sintejud.
393. 1359 iulie 22, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea moșiei Pătal și a altora și la punerea lui Andrei, Benedict și Pavel în stăpânirea lor.
394. 1359 iulie 27, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește secuilor din Sepsi să restituie unor nobili din Hăghig moșiile cotoșite de ei.
395. 1359 august 5, *Trogir*. Trimișii lui Ludovic I, regele Ungariei, acordă privilegiu comercial orașului Trogir; este menționat Grigore, custodele de Oradea.
396. 1359 august 9, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să cerceteze dacă sluga lui Ștefan, fostul castelan de Unguraș și Ciceu, a ocupat cu forță bucata de pământ *Tyburczhelke*.
397. 1359 august 11, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adevărește că Nicolae zis Wos și frații săi au oprit pe fiii și nepoții lui Albert să vîndă moșia Legii.
398. 1359 august 11, *Turda*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adevărește că Ilie de Juc a oprit pe fiii și nepoții lui Albert să vîndă moșia Legii.
399. 1359 august 15. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un act al capitlului din Alba Regală; sint menționați demnitari din Transilvania.
400. 1359 august 29. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește fiilor românului Ladislau moșiile Răcaș și Chizătău pentru slujbele credincioase făcute.
401. 1359 august 30. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește ca pricinile oamenilor din Slavonia să fie aduse în fața banului Slavoniei; sint menționați demnitari din Transilvania.
402. 1359 septembrie 1, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că din cercetarea făcută reiese că moșia *Tyburczhelke* aparține mănăstirii din Cluj-Mănăstur.
403. 1359 septembrie 1, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Ioan de Sinmiclăuș și fiii săi au zălogit casa și curtea lor lui Ioan și altora.
404. 1359 septembrie 3, *Cristiș*. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește întîmpinarea lui Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, cu privire la moșia *Bengh*.
405. 1359 septembrie 6. Ludovic I, regele Ungariei, innobilează pe Grigore și pe fiii săi, foști iobagi ai cetății Kemluk; sint menționați demnitari din Transilvania.
406. 1359 septembrie 17, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că secuile din Sepsi refuză să inapoieze nobililor din Hăghig moșiile ocupate.
407. 1359 septembrie 18. Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește că Margareta, văduva lui Nicolae, fiul lui Iwanka de Turda Nouă, a chemat la judecată pe nobilii de Deleni pentru părți din moșiile Deleni, Agriș, *Egeres* și *Buchtelku*.
408. (1359) septembrie 22, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis omul de mărturie la hotărnicirea și trecerea în stăpînire a unor moșii ale nobililor de Pătal.
409. 1359 septembrie 25. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un act al său dat călugărițelor din Oradea; sint menționați și demnitari din Transilvania.
410. 1359 septembrie 27. Ludovic I, regele Ungariei, întărește libertățile orașului Zagrepcanina; sint menționați demnitari din Transilvania.
411. (1359 după octombrie 6 — 1360 decembrie 6). Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește că Ladislau, abatele din Cluj-Mănăstur și Nicolae de *Tyburczhelke* vor prezenta pricinile dintre ei în fața juzilor nobililor din comitatul Cluj.
412. 1359 octombrie 12, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea comunică lui Andrei, voievodul Transilvaniei, că a trimis un om de mărturie la pînerea doamnei Elisabeta în posesiunea unei părți din moșia Pele.

413. (1359) *octombrie 22, Vișegrad*. Andrei, voievodul Transilvaniei, adjuceacă partea cuvenită ca pătrimea de fiică din moșia Pele doamnei Elisabeta, soția lui Toma.
414. 1359 *octombrie 23, Avignon*. Papa Inocențiu al VI-lea îngăduie lui Grigore, episcop ales de Cenad, să fie sfințit ca episcop.
415. 1359 *octombrie 26, (Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea întărește numirea lui Nicolae zis Bakó în arhidiaconatul din Pincota.
416. 1359 *noiembrie 12, Avignon*. Cardinalul Vilhelm cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Toma de Darabous într-un canonicat și o prebendă ale bisericii de Cenad.
417. 1359 *noiembrie 12, (Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Toma Darabous într-un canonicat al bisericii de Cenad.
418. 1359 *noiembrie 12, (Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea poruncește „judecătorilor” să se îngrijească de un canonicat și o prebendă în biserica de Cenad pentru Toma Darabous.
419. 1359 *noiembrie 12, (Avignon)*. Papa Inocențiu VI numește pe preotul Toma Darabous într-un canonicat din biserica de Cenad.
420. 1359 *noiembrie 19, (Oradea)*. Capitlul din Oradea adeverește că Andrei de Tunyog a zălogit partea sa din moșia Tunyog lui Ioan de Cehăluț.
421. 1359 *noiembrie 29, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, donează lui Paul de Wlechee o parte din moșia Geresd.
422. 1359 *decembrie 4, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la cercetarea ocupării moșiei Proștea de către sașii din Cincu.
423. 1359 *(decembrie 8), Alba Iulia*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, adeverește înțelegerea dintre Nicolae zis Wos, Toma cel Roșu și Dominic, oaspe din Cojoena, în pricina privitoare la furtul unor boi.
424. 1359 *decembrie 10, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Ioan, fiul lui Hector și a lui Ioan de Recea în stăpânirea moșiilor *Palvara* și *Recea Mică*.
425. 1359 *decembrie 12, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să trimită un om de mărturie care să someze pe nobilii de Galda să se prezinte la judecata cu Margareta, văduva lui Ștefan de Galda.
426. 1359 *decembrie 13, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la redobândirea de către Ladislau de Blaj a unui pământ cotropit de oaspeții din Vorumloc.
427. 1359 *decembrie 13, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să pună conventul din Cluj-Mănăstur în stăpânirea moșiei *Apaty*.
428. 1359 *decembrie 13, Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește că Ioan, fiul lui Dominic de Juc, a oprit pe oaspeții din Bonțida și pe alții de la folosirea pădurii Frasinul.
429. 1359 *decembrie 15, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să trimită un om de mărturie la repunerea lui Egidiu de Sincel în stăpânirea moșiei *Zoltan*.
430. 1359 *decembrie 15, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește voievodului Transilvaniei să cerceteze o plingere împotriva ocupării unor părți din moșiile *Țentea* și *Coasta* de către castelanul de Unguraș și obștiile satelor *Bonțida* și *Zeeg*.
431. 1359 *decembrie 18, (Alba Iulia)*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, poruncește magistrului Petru, fiul lui Bethlen, castelan de Unguraș, și lui Ladislau de Bonțida să restituie pământurile lui Ioan zis Pagan.
432. 1359 *decembrie 20, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește vameșilor săi din părțile Transilvaniei să permită trecerea spre Buda a trei care încărcate ale unor orașeni din Sibiu.
433. 1359 *decembrie 20, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la cercetarea plingerii lui Ștefan, fiul lui Iacob, împotriva lui Andrei, fiul lui Dionisie, castelan de Bologa, care a jefuit moșia *Bicălatu*.
434. 1359 *decembrie 21*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un act al capitlului din Alba Iulia pentru minerii „germani” din Baia de Arieș.
435. 1359 *decembrie 21*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu acordat de regele Carol Robert orașului Turda.

436. (1359) decembrie 21, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre punerea conventului din Cluj-Mănăstur în stăpînirea moșiei Apaty.
437. (1359) decembrie 22, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre punerea lui Ladislau și Andrei în stăpînirea unui pămînt ocupat de oaspeții din Vorumloc.
438. 1359 decembrie 29, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis un om de mărturie la hotărnicirea moșiilor Palvara și Recea.
439. 1359 decembrie 30, Alba Iulia. Ludovic I, regele Ungariei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la chemarea în judecată a lui Bybarch, voievodul românilor din Hălmaგიu.
440. 1360, Vișegrad. Ștefan, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea moșiei Muzsaj.
441. 1360. Comitele de Cluj adevărește că Mykola, fiul lui Ioan de Dezmir, s-a obligat să plătească 29 de mărci drept răscumpărare pentru uciderea lui Pavel.
442. 1360 ianuarie 1, Alba Iulia. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, să restituie lui Nicolae și Ladislau moșia Britonia, despărțind-o de cetatea regală Hațeg.
443. 1360 ianuarie 1, Alba Iulia. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să cerceteze plîngerea lui Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur, cu privire la pagubele pe care i le-a făcut Mykola, fiul lui Ioan de Dezmir.
444. 1360 ianuarie 3, Alba Iulia. Ludovic I, regele Ungariei, adevărește că Ioan, fiul lui Dominic de Juc, a oprit pe oaspeții din Bonțida de la folosirea pădurii Frasinul.
445. 1360 ianuarie 6, Turda. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, să-i apere pe fiii lui Petru de Curciu în stăpînirea moșiilor Curciu și Șaroș.
446. 1360 ianuarie 6, Turda. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, s-o pună pe fiica lui Adrian de Galda în stăpînirea patrimoniului cuvenite ei ca fiică.
447. 1360 ianuarie 10. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă în formă de privilegii două scrisori pentru Petru, fiul lui Mihail de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la dania moșiei Oarda de Jos.
448. 1360 ianuarie 11, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia adevărește o întîmpinare cu privire la drepturile asupra moșiei Daia.
449. 1360 ianuarie 13, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Iacob, fiul lui Mannus de Căianu, a zălogit două rînduri de sesii din moșia Deușu lui Nicolae zis Was.
450. 1360 (după ianuarie 13), Cluj-Mănăstur. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, rezultatul cercetării privind faptele săvîrșite de Andrei, fiul lui Dionisie, castelanul de Bologa.
451. 1360 ianuarie 15, Tîrgu Mureș. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să ia parte la punerea văduvei lui Ladislau, fiul lui Ladislau de Deag, în stăpînirea unor părți din moșiile Deag, Sălcud, Cucerdea și Cipău.
452. (1360) ianuarie 16, Senij. Notarul Bartolomeu Urssio raportează dogelui Veneției despre călătoria lui Ludovic I, regele Ungariei în Transilvania și despre ciuma din părțile Ungariei.
453. 1360 ianuarie 16, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Iacob fiul, și Bartolomeu, fratele lui Mannus de Căianu, au restituit lui Deme de Tyburchteleke suma de bani pentru care îi zălogiseră două ulițe din moșia lor Deușu.
454. 1360 ianuarie 25, Tîrgu Mureș. Ludovic I, regele Ungariei, reînființează tîrgul săptămînal de pe moșia Săsarma a lui Ștefan și Farcaș, fiii lui Petru.
455. 1360 februarie 2, Sibiu. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să cerceteze dacă moșia Sinmihaiul de Cîmpie ține de dreptul său de danie și, în acest caz, să-i pună pe fiii lui Toma de Lučeneč în stăpînirea ei.
456. 1360 februarie 4, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia adevărește că Nicolae, fiul lui Ioan de Juc, a oprit pe oaspeții din Bonțida de la folosirea pădurii Frasinul.
457. 1360 februarie 14, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Mannus și Bartolomeu, nobili de Căianu, nu s-au înfățișat la sorocul

stabilit în fața conventului pentru a răscumpăra de la Nicolae zis Wos moșia lor Deușu.

458. 1360 februarie 18, *Archita*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitulului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la chemarea în judecată a lui Ladislau cel Șchiop și a fiului său, în pricina lor cu Teel, fiul lui Petru de Prejmer.

459. 1360 februarie (20—21), *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitolului din Alba Iulia să hotărânicască moșia mănăstirii din Cluj-Mănăstur numită *Mariatelek*.

460. (1360) februarie 27, *Buda*. Bartolomeo Urssio raportează dogelui Veneției despre întoarcerea din Transilvania a lui Ludovic I, regele Ungariei și despre ciuma ce bîntuie în acel regat.

461. 1360 martie 11, (*Zips*). Capitlul din Zips adeverește dania unor moșii, între beneficiarii fiind și Ioan, arhidiaconul de Tîrnava.

462. 1360 martie 17, (*Agria*). Capitlul din Agria adeverește că Dionisie, fiul lui Ștefan de Lučeneč, a făcut o întîmpinare cu privire la dania moșiei Sinmihaiu de Cîmpie.

463. 1360 martie 18, (*Alba Iulia*). Capitlul din Alba Iulia adeverește înțelegerea dintre Nicolae și Petru, nobili de Grind, și Nicolae Zopus de Urca.

464. 1360 martie 18, (*Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur transcrie în formă de privilegiu actul său din 14 iulie 1347, pentru Dominic zis de Gîmbaș.

465. 1360 martie 20. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Dragoș, fiul lui Gyula, ca nouă danie, satele Zalatina, Brebu, Desești ș.a., pentru slujbele făcute regelui, îndeosebi în Moldova.

466. 1360 martie 21. Ludovic I, regele Ungariei, întărește două privilegii mai vechi cu privire la scutirea dării pieilor de jderi; sînt menționați demnitari din Transilvania.

467. 1360 martie 26, *Csenger*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitei lui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare să cerceteze pricina uciderii unor cai ai lui Ștefan, fiul lui Ștefan de Kálló.

468. 1360 martie 26, *Csenger*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitei lui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare să cerceteze pricina uciderii unor cai ai lui Ștefan, fiul lui Ștefan de Kálló.

469. 1360 martie 28, (*Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur transcrie pentru Dominic de Gîmbaș, un act al capitolului din Oradea.

470. 1360 martie 28, (*Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur transcrie pentru Dominic de Gîmbaș, un act al lui Andrei, episcopul Transilvaniei.

471. 1360 mai 7, *Csenger*. Comitele de Satu Mare raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre rezultatul cercetării faptelor săvîrșite împotriva lui Ștefan, fiul lui Ștefan.

472. 1360 mai 7, *Csenger*. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, rezultatul cercetării în pricina uciderii unor cai ai lui Ștefan de Kálló.

473. 1360 mai 7, (*Alba Iulia*). Capitlul din Alba Iulia adeverește împărțeala moșiilor Dîrlos, Șmig, Aluna, Giacăș și Brăduț între Nicolae, fiul lui Simion de Dîrlos, și rudele sale.

474. 1360 mai 8, *Vișegrad*. Ștefan Bebek, judele curții regale, cere capitolului din Oradea să-și trimită omul de mărturie la hotărînicirea moșiei Muzsaj.

475. (1360—1366) mai 10, *Ivanič*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să-l despăgubească pe Nicolae, decanul de Brașov, pentru reținerea veniturilor sale canonicești.

476. 1360 mai 14, *Trnava*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Vanciuc jumătate din moșia *Waralia*.

477. 1360 mai 14, *Trnava*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Stan, fiul lui Petru, moșia Rona de Sus.

478. 1360 mai 17, *Trnava*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitolului din Oradea să hotărânicască moșiile Aghireșu, Băgar și Mănăstur ale lui Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur.

479. 1360 mai 20, *Vișegrad*. Ștefan Bebek, judele curții regale, adjudecă moșia *Gelyenus* nobililor de *Nogmyhal*.

480. 1360 mai 25, *Alba Iulia*. Dominic, episcopul Transilvaniei, dăruiește lui Ladislau, iobagul său din Alba Iulia, un loc de curte.

481. 1360 mai 25, *Vișegrad*. Nicolae Kont, palatinul Ungariei, cere capitolului

din Oradea să cheme în judecată pe Petru, fiul lui Simion de Kálló, în pricina lor cu Toma de Biri.

482. 1360 iunie 1, *Hațeg*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adjudecă nepoților lui Costea și fiilor lui Musna moșiile Răchitova și Lunca.

483. 1360 iunie 4, *Moftin*. Vicecomitele și juzii nobililor din Satu Mare adevăresc întîmpinarea lui Ștefan de *Radalf* împotriva slujbașilor monetăriei din Satu Mare.

484. 1360 iunie 4, *Moftin*. Vicecomitele și juzii nobililor din Satu Mare raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre rezultatul cercetării în pricina uciderii unor cai.

485. 1360 iunie 21, *Lipce*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește ca orașenii din Sibiu să fie scutiți de vamă cînd merg cu daruri la rege sau la regină și cînd se întorc acasă.

486. 1360 iunie 24. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Ștefan, voievod de Maramureș, și fratelui său Ioan o scrisoare privilegială a capitolului din Agria cu privire la moșia Cuhea.

487. 1360 iunie 24. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Stan, fiul lui Gurhes din Maramureș și soției sale dania unei părți din moșia Sărăsău.

488. 1360 iunie 26, *(Oradea)*. Capitolul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea din nou a moșiei Apahida.

489. 1360 iulie 2, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitolului din Agria să-și trimită omul de mărturie la hotărnicirea moșiilor lui Dragoș, fiul lui Gyula, și ale rudelor sale.

490. 1360 (iulie 4, *Alba Iulia*). Capitolul din Alba Iulia adevărește împărțirea și hotărnicirea moșiei *Chudatelu*.

491. 1360 iulie 5, *lingă Santău*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, cere capitolului din Lelez să cerceteze dacă Toma de Bir a jurat în legătură cu uciderea fiului său.

492. 1360 iulie 6, *lingă Santău*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, condamnă la gloabă pe juzii și pe locuitorii din Sălacea, pentru neînfățișarea la judecată.

493. 1360 iulie 6, *(lingă Nădab)*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, adevărește că satul *Bozoragh* și moșia *Firiteaz* au fost ale lui Dumitru Lipes și Nicolae Treutul.

494. 1360 iulie 8, *Vișegrad*. Ștefan Bebek, judele curții regale, cere capitolului din Oradea să hotărnicască moșia *Hudaaz*; printre oamenii regelui: Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău.

495. 1360 iulie 8, *(Oradea)*. Capitolul din Oradea transcrie în formă de privilegiu un act al său.

496. 1360 iulie 28, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Cardinalul Vilhelm cere de la papa Inocențiu al VI-lea pentru capelanul său Conrad Sculteti, un canonicat și o prebendă ce vor deveni libere prin alegerea lui Dominic Bebek ca episcop de Cenad.

497. 1360 iulie 28, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea rezervă pentru Conrad Sculteti un canonicat și o prebendă ce vor deveni libere prin sfințirea lui Dominic Bebek ca episcop de Cenad.

498. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Ludovic I, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea pentru Benedict al lui Gheorghe prepozi-tura ce va deveni vacantă prin numirea titularului ei ca episcop de Cenad.

499. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea rezervă pentru Benedict al lui Gheorghe o prepozi-tură ce va deveni vacantă prin sfințirea lui Dominic ca episcop de Cenad.

500. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Ludovic I, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea pentru Petru de Monasterio un canonicat și o prebendă ce vor deveni vacante prin sfințirea lui Dominic ca episcop de Cenad.

501. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea rezervă pentru Petru de Monasterio un canonicat și o prebendă.

502. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea cere episcopului de Vaț să-l introducă pe Petru de Monasterio în canonicatul de Agria, deținut înainte de Dominic, episcop de Cenad.

503. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Ludovic I, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea, pentru Nicolae de Levoča, un canonicat și o prebendă ce vor deveni vacante prin sfințirea lui Dominic ca episcop de Cenad.

504. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea rezervă pentru Nicolae de Lovača un canonicat și o prebendă.

505. 1360 iulie 29, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Papa Inocențiu al VI-lea cere episcopului de Vaț să-l introducă pe Nicolae de Levoča în canonicatul pe care l-a avut Dominic, episcopul ales de Cenad.

506. 1360 august *(7 sau 14)*, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Nicolae Malach de Uroiș a zălogit nobililor de Rapolt moșia sa Tămășasa.

507. 1360 august 9, *(lingă Gătaia)*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, amină procesul dintre Dominic, fiul lui Iwan și Laurențiu, fiul lui Heem, privitor la drepturile de stăpânire asupra moșiilor *Zeuren, Ozyag, Bokrand* și *Ezeriș*.

508. 1360 august 13, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlu-lui din Oradea să cerceteze plângerea lui Ladislau, fiul lui Ioan zis Lengel.

509. 1360 august 14, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Pavel, episcopul de Freising, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea lui Nicolae al lui Arnold în unele demnități bisericești din Germania, fiind gata să renunțe printre altele la slujba de custode al bisericii din Oradea.

510. 1360 august 20, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește un pământ lui Petru, fiul lui Ioan de *Kathul*, slujitorul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei.

511. *(1360) august 27, Oradea*. Filip, prepozitul bisericii de Oradea, adevărește înțelegerea dintre fiii lui Choka de Told și fiii lui Doja de Debrețin.

512. 1360 septembrie 22, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de măturie la cercetarea unei plângeri cu privire la vama luată de la oaspeții din Cluj.

513. 1360 septembrie 24, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiilor *Hodas* și *Radalf*.

514. *(1360) septembrie 27, (Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre cercetarea cu privire la vama luată de la oaspeții din Cluj ce trec prin Jimbor.

515. 1360 octombrie 3, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea unor samavolnicii.

516. 1360 octombrie 5, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește că văduva lui Ștefan, fiul lui Ladislau de Szakoly, a donat niște cai fiicei sale Elena și ginerelui său Leukus.

517. 1360 octombrie 6, *(Agria)*. Capitlul din Agria adevărește că Ladislau, fiul lui Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, a făcut întâmpinare împotriva împărțirii unor moșii.

518. 1360 octombrie 9, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, adevărește că nobilii din Transilvania au ajuns la o înțelegere cu episcopul Transilvaniei cu privire la strângerea dijmelor bisericești.

519. 1360 octombrie 9, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, adevărește că nobilii din Transilvania au reîntărit înțelegerea lor cu episcopul Transilvaniei referitoare la dijme.

520. 1360 octombrie 11, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește întâmpinarea lui Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, cu privire la împărțirea unor moșii.

521. 1360 octombrie 12, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește că Ladislau, fiul lui Toma de Tileagd, a oprit pe tatăl său și pe rudele sale de la împărțirea unor moșii.

522. 1360 octombrie 13, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de măturie la repunerea lui Benedict, fiul lui Ioan de Hăghig, în stăpânirea bunurilor sale.

523. 1360 octombrie 13, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlu-lui din Alba Iulia, să-și trimită omul de măturie la punerea lui Mihai și Andrei de Hărănglab în stăpânirea unei jumătăți din moșia Deaj.

524. 1360 octombrie 13, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să pună pe Ecaterina, fiica lui Emeric de Agriș și pe Iacob, fiul lui Ioan Secuiul, în stăpânirea drepturilor lor din moșiile Deleni, Agriș și *Buch*.

525. 1360 octombrie 13, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să o pună pe Margareta, fiica lui Paul Secuiul, în stăpânirea pătrimii cuvenite ei ca fiică din moșiile Deleni, Agriș și *Buch*.

526. 1360 octombrie 14, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre împărțirea moșiilor nobililor de Tileagd.

527. 1360 octombrie 17, *Turda*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește că fiii lui Ladislau de *Anduriashaza* s-au imputernicit reciproc și totodată i-au imputernicit pe Iacob diacul și pe Pavel cel Mare pentru reprezentarea înaintea oricărui judecător din Transilvania.

528. 1360 octombrie 19, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că fiii lui Ioan de Ciunga au cedat lui Dominic, fiul lui Laurențiu de Dumbrău, a patra parte din moșia Ciunga.

529. 1360 octombrie 20, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții regale, întărește împărțeala de moșii dintre nobilii de Tileagd.

530. 1360 noiembrie 2, *Sintimbru*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să le elibereze fiilor lui Ladislau de Nimiega o copie după acte păstrate în arhiva capitolului, referitoare la posesiunile lor.

531. 1360 noiembrie 4, *(Alba Iulia)*. Capitolul din Alba Iulia adevărește că Nicolae, fiul lui Iacob de Cățalu, a dat pătrimea cuvenită fiicei din moșia Cățalu nobilelor Elena și Ecaterina.

532. 1360 noiembrie 11, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește o înțelegere privitoare la un pământ aflător între *Csonthaza* și Copand.

533. *(1360)* noiembrie 14 — *(1368)* noiembrie 18, *Oarda*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește lui Ștefan, slujitorul său din Sintimbru, să ia măsuri pentru despăgubirea lui Ștefan din Sibiu și a tovarășilor săi care au fost jefuiți.

534. 1360 noiembrie 17, Ludovic I, regele Ungariei, transcrie două scrisori privind moșia Starosan; sint menționați demnitari din Transilvania.

535. 1360 noiembrie 18, *Sintimbru*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la punerea capitolului din Alba Iulia în stăpânirea moșiei Zlagna.

536. 1360 noiembrie 25, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, amină procesul privitor la ocuparea moșiei *Zewren*, *Azyuag* și *Bokrand*.

537. 1360 noiembrie 25, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amină procesul privitor la a patra parte din moșia Ciunga.

538. 1360 noiembrie 26, *Sintimbru*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la împărțirea din nou a unui pământ și a unei jumătăți din cetatea *Balwanus*.

539. 1360 noiembrie 28, Ludovic I, regele Ungariei, întărește pe nobilii de Lapuch în stăpânirea moșiei *Karin*; sint menționați demnitari din Transilvania.

540. 1360 decembrie 12, *Kálló*. Vicecomiții și juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc o plângere împotriva lui Ștefan, fiul oaspetelui Ștefan din Dorolt, care a ucis un iobag.

541. 1360 decembrie 14, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la cercetarea sustragerii unor acte de la Nicolae, fiul banului Simion de Dîrlos.

542. 1360 decembrie 18, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la cercetarea uciderii lui Nicolae de *Tiburchtelku* de către Ștefan de Silvaș și alții, la îndemnul oamenilor din Chinteni.

543. 1360 decembrie 19, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că moșia Zlagna a fost dată în stăpânirea capitolului din Alba Iulia.

544. 1360 decembrie 21, *(Alba Iulia)*. Capitolul din Alba Iulia raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre împărțirea unui pământ și a unei jumătăți din cetatea *Baluanus*.

545. *(1360)* decembrie 23, *(Alba Iulia)*. Capitolul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre rezultatul cercetării privitoare la uciderea lui Nicolae de *Tyburghtelku*.

546. 1360 decembrie 25, Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe iobagii mănăstirii Toplica de unele dări; sint menționați demnitari din Transilvania.

547. 1360 decembrie 28, Ludovic I, regele Ungariei, confirmă o sentință; sint menționați demnitari din Transilvania.

548. 1360 decembrie 30, *(Alba Iulia)*. Capitolul din Alba Iulia transcrie la cererea lui Dominic, voievodul Transilvaniei, un act al său pentru Ladislau, fiul lui Gylet.

RÉSUMÉS DES DOCUMENTS

1. 6 janvier 1356, (Oradea). Le chapitre de Oradea certifie que Michel, fils de Georges de Sanislau, a fait don à sa nièce Golys une partie d'une propriété.

2. 8 janvier 1356, (Oradea). Le chapitre de Oradea certifie que, Anne, la femme de Ladislav de Nyirbator a partagé avec son frère Siméon, le fils de Maurice les propriétés se trouvant dans le comitat de Solnoc Moyen et dans d'autres parties de la Transylvanie.

3. 13 janvier 1356, (Agria). Le chapitre de Agria certifie que le magister Dionis a dédommagé Nicolas, le fils de Jacques de Lonya, pour toutes ses prétentions pécuniaires restées de Claire, sa mère.

4. 14 janvier 1356, (Alba Iulia). Le chapitre de Alba Iulia rapporte à Étienne, vice-voivode de la Transylvanie, sur la délimitation de la propriété Apaty et la mise de Briccius, l'abbé de Cluj-Mănăstur, en la possession.

5. 26 janvier 1356, Vișegrad. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux comes et aux juges des nobles du comitat Zemplen d'enquêter sur l'accusation de vol apportée à Ladislav et Étienne par les fils de Pierre de Vetiș.

6. 27 janvier 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit et confirme à l'évêque et au chapitre de Oradea un privilège concernant la donation des douanes du comitat de Bihor.

7. 24 mars 1356. Nicolas, vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu Mare confirment que la protestation du magister Étienne contre Briccius et Lorand, qui ont battu et pillé un serf, de la propriété de Radalf, est fondée.

8. 29 mars 1356. Thomas, vice-comes et les juges des nobles du comitat Zemplen rapportent à Louis Ier, roi de Hongrie, sur les recherches faites dans le comitat Satu Mare concernant la querelle entre Ladislav et Étienne, d'un côté, et les fils de Pierre de Vetiș, de l'autre côté.

9. 30 mars 1356, Avignon. Le pape Innocent VI transcrit et confirme une bulle concernant la prédication d'une croisade contre les hérétiques de Transylvanie, Bosnie et Herzégovine.

10. (Après 6 avril 1356 — 27 septembre 1359). André, voivode de Transylvanie, écrit au chapitre de Alba Iulia d'enquêter sur la querelle d'entre Paul, le préposé de l'église de Sibiu et les nobles de Cecălaca, concernant la délimitation de la propriété Tirnăvioara.

11. 7 avril 1356, Oradea. Le chapitre de Oradea certifie que les nobles de Chiraleu ont arrêté tous les voisins de la propriété Bolchida et surtout, Thomas de Both d'occuper cette propriété.

12. 7 avril 1356, (Oradea). Le chapitre de Oradea certifie que les nobles de Chiraleu ont protesté contre les fils d'Albert et de Chybak, qui ont occupé quelques-uns de leurs propriétés.

13. 18 avril 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit l'acte d'ennoblissement accordé par Ladislav Ier aux nobles de la famille Gordas; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

14. 28 avril 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit son acte par lequel certifie Grégoire de Benberic, la maîtrise de la cité Rogh; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

15. 6 mai 1356, Alba Iulia. Salomon, archidiacre de Turda, certifie que Jean de Pancellus a donné à Barbara et à Elisabeth ses filles, leur quart, et vingt cinq marques encore.

16. 6 mai 1356, *Agria*. Dominique, le préposé de l'église de la Transylvanie, remet un jugement concernant le quart dû aux filles de Jean de Pancelus.

17. 8 mai 1356, *(Oradea)*. La mention d'un privilège du chapitre de Oradea que comprend une lettre d'André, roi de Hongrie, de 1299, concernant la delimitation de la propriété Boz.

18. 8 mai 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, à la demande de Gyungiuk et d'autres hospites, transcrit un privilège du roi Bela IV; des dignitaires de Transylvanie sont mentionnés.

19. 12 mai 1356, *(Cenad)*. Le chapitre de Cenad certifie que André, voivode de la Transylvanie et Nicolas, son frère ont permis à leur mère d'acheter les propriétés Zeleuş et Sinnicolau Mare.

20. 21 mai 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, permet, à la demande de Denis, archidiacre de Kemluk et chanoine de l'église de Zagreb, l'usage des rentes d'une partie de la propriété Petrouche; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

21. 12 juin 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, à la demande de quelques nobles de Brocina, de la famille Gyurse, transcrit un privilège du roi Bela IV; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

22. 13 juin 1356, *(Alba Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia certifie la division d'un morceau de terre entre les propriétés Cepan et Fatatelke.

23. 19 juin 1356, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea transcrit sous la forme de privilège un de ses actes de 8 novembre 1355.

24. 20 juin 1356, *Sintimbru*. Dominique, vice-voivode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur d'envoyer un témoin pour mettre les épouses de Kalach et Valentin de Cămăraş en les droits qui leur convenaient dans les propriétés Bărâi, Singer et d'autres.

25. 10 juillet 1356, *Deva*. André, voivode de Transylvanie, demande au chapitre de Alba-Iulia d'envoyer son homme digne de confiance pour faire des recherches sur les violences faites par plusieurs Saxons de Transylvanie dans les domaines de Haşfalău, Şard et Buneşti.

26. 11 juillet 1356, *Sintimbru*. Dominique, vice-voivode de Transylvanie, demande au chapitre de Alba-Iulia de transcrire pour André de Suceag son acte concernant la propriété Măcişu.

27. 15 juillet 1356, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia transcrit pour André de Suceag son acte concernant la propriété Măcişu.

28. 22 juillet 1356, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur certifie qu'André et Nicolas de Girolt ont hypothéqué leur partie de la propriété Tonciu au Elie, le fils de Georges.

29. 1 août 1356, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur, rapporte à Dominique, vice-voivode de Transylvanie qu' on a présenté devant l'assemblée générale du voivode de la Transylvanie le procès des femmes de Kalach et de Valentin de Cămăraş.

30. 4 août 1356. Salomon, archidiacre de Turda, certifie les droits que Dominique de Dumbrava a dans la propriété Ciunga.

31. Après 4 août 1356. Salomon, archidiacre de Turda, demande a André, voivode de la Transylvanie, de faire justice à Dominique de Dumbrava concernant les droits qu' il a sur la propriété Ciunga.

32. 11 août 1356, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI approuve à Louis Ier, roi de Hongrie, de lutter contre des incroyants et les schismatiques de l'Hongrie.

33. 18 août 1356, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI conseille Louis Ier, roi de Hongrie, de chasser les hérétiques de Bosnia et d'autres parts du royaume.

34. 18 août 1356, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI invite les croyants de prier pour la victoire de Louis Ier, roi de Hongrie, sur les incroyants et les schismatiques de Serbie et des parties environantes de l'Hongrie.

35. 19 août 1356, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI accorde un bénéfice à Jean de Nicolas, clérigue de la diocèse de la Transylvanie.

36. 27 septembre 1356, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia confirme que Thomas de Reghin a arrêté les fils de Paul de Makra de l'alliénation de la propriété Tagu.

37. Après 29 septembre 1356. Plusieurs clérigues rapportent à Dominique, le préposé de l'église de la Transylvanie, sur l'installation de quelques nobles comme propriétaires du domaine Brad.

38. 1 octobre 1356. Jean et Nicolas, les juges provinciaux de Medias acquitte le comes Simon de toute responsabilité pour l'homicide de Hese, le meurtrier de Michel.

39. 6 octobre 1356, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme que Jean, le fils de Gereu, a hypothéqué à Étienne de Mănăştur sa partie de la propriété Bedeciu.

40. 9 octobre 1356, *Sîntimbru*. Dominique, vice-voivode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba-Iulia d'envoyer un témoin au partage de la propriété Chirileu.

41. 19 octobre 1356, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme l'objection de Thomas de Reghin contre les fils de Paul de Makra, qui acceptent sur sa propriété Tagu un noble proscrit.

42. 4 novembre 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, élève, la ville Kaprivnica au rang de ville libre royal; des dignitaires de Transylvanie sont mentionnés.

43. 4 novembre 1356 *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme que Jean, le fils de Jean dit Chente, a donné à Nicolas dit Wos, la colline Borzua et la propriété Valea Luncii.

44. 9 novembre 1356. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Grégoire, le fils de Galeş de Hleuna, la terra royale de Chava de Slovénie; des dignitaires de Transylvanie sont mentionnés.

45. 10 novembre 1356, *Turda*. André, voivode de la Transylvanie, confirme la conciliation entre Étienne et André, les fils de Nicolas de Cîlnic et leurs frères, d'une part et le comes Michel de Singătin.

46. 13 novembre 1356, *Turda*. André, voivode de la Transylvanie, confirme que les propriétés Şomcutul Mare, Copleanu şi Ciţcău appartient au magister Simon de Boghiş.

47. 14 novembre 1356, *Turda*. André, voivode de la Transylvanie, décide que Manus de Căianu jure que la propriété Benuye, pour laquelle il se juge avec le convent de Cluj-Mănăştur lui appartient par héritage.

48. 19 novembre 1356, *Turda*. André, voivode de la Transylvanie, décide le portage de la propriété Beldiu.

49. 19 novembre 1356, *Turda*. André, voivode de la Transylvanie, confirme les droits des serfs et des hospites du monastère de Cluj-Napoca.

50. 22 novembre 1356, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia, à la demande du magister Simon, le fils de Jean dit Derkws, transcrit un acte d'André, voivode de la Transylvanie.

51. 24 novembre 1356, *Avignon*. Le pape Innocent VI confirme Démétrius, l'évêque de Oradea dans l'office et avec les rentes d'archidiacre, office détenu jusqu'à ce moment là par Ladislas, étudiant à l'université de Padova.

52. 25 novembre 1356, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia confirme que Henning et Nicolas, les fils de Holman de Şeica Mare, ont vendu au comes Cristian, la propriété Egurwarpathaka.

53. 2 décembre 1356, *Vişegrad*. Nicolas de Zech, juge de la cour royale, demande au comes ou au vice-comes du comitat Bereg de faire des recherches sur la plainte de Jean de Kisvárdá concernant l'usage de la propriété Petea.

54. 11 décembre 1356, *Sîntimbru*. Dominique, vice-voivode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Napoca d'envoyer son homme de confiance pour la nomination de Pierre, le fils de Syberk, comme propriétaire du domaine Lechinţa.

55. 11 décembre 1356, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme une protestation sur une excommunication.

56. 13 décembre 1356, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia confirme que Jean de Sincrai a vendu la propriété de Bonchahaza, de Ladislas, dit Bolgar.

57. 14 décembre 1356, *(Alba-Iulia)*. Salomon, l'archidiacre de Turda, confirme l'accord entre les nobles de Geoagiu et ceux de Grind concernant le quart dû à la fille.

58. 17 décembre 1356, *(Lelez)*. Le convent de Lelez rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la plainte de Jean de Kisvárdá concernant la propriété Petea.

59. 21 décembre 1356, *Vişegrad*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, confirme que le magister Oliver, comes de Satu Mare, a fait don devant lui et devant d'autres dignitaires une propriété aux religieuses de Vesprim.

60. 1357. Grégoire, intendant de l'église de Oradea, est mentionné comme membre de la mission hongroise dans les traitatives de paix avec Venise.

61. 1357 *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia rapporte à André, voivode de la Transylvanie, sur l'assignation en justice des fils de Jean de Cisteiu pour la quatrième partie de la propriété Ciunga.

62. 1357, *(Alba-Iulia)*. Le Chapitre de Alba-Iulia confirme la vente de la terre de Kauolta à Simon, le fils de Chom.

63. 11 janvier 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI accorde à Démétrius, l'évêque de Oradea, le droit de faire son testament.

64. 12 janvier 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI fait don à Démétrius, le fils de Paul, un canonicat dans l'église de Agria; l'évêque de Oradea est mentionné.

65. 12 janvier 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI accorde à Démétrius, l'évêque de Oradea, la dispense demandée.

66. 12 janvier 1357, *Avignon*. Démétrius, l'évêque de Oradea, demande et obtient de pape Innocent VI quelques indulgences et privilèges.

67. 12 janvier 1357, *Avignon*. Démétrius, l'évêque de Oradea, demande au pape Innocent VI la permission de nommer quatre notaires. Le pape en autorise deux.

68. 12 janvier 1357, *Avignon*. Démétrius, l'évêque de Oradea, demande et obtient du pape Innocent VI la permission de donner le droit à 24 personnes de faire pèlerinage à Jérusalem.

69. 12 janvier 1357, *Avignon*. Démétrius, l'évêque de Oradea, demande et obtient de pape Innocent VI le droit de dédier des bénéfices d'église.

70. 12 janvier 1357, *Avignon*. Démétrius, l'évêque de Oradea, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Démétrius le fils de Paul de Oradea, dans un canonicat de l'église de Agria.

71. 12 janvier 1357, *Avignon*. Démétrius, l'évêque de Oradea, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Paul, le fils de Mathias, dans un canonicat de l'église de Pecs.

72. 12 janvier 1357, *Avignon*. Philippe de Târcaia, le préposé de Oradea, demande et obtient de pape Innocent VI le droit de délier des péchés.

73. 13 janvier 1357, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur rapporte à Dominique, vice-voivode de la Transylvanie, sur la délimitation de la propriété Lechința.

74. 15 janvier 1357 *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia confirme que Jacques, le fils de Myske, a donné à Jean, le fils d'Alexandre, la propriété de Borziacabfalwa, d'à côté de Tirnava, recevant en échange, comme gage, une partie de la propriété de Cimpia Turzii.

75. 16 janvier 1357, *Sintimbru*. Nicolas, l'amasseur d'amendes du voivode de la Transylvanie, confirme que Jean, le fils d'Etienne de Suceag a payé une amende de trois marques.

76. 17 janvier 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voivode de la Transylvanie, confirme que Ladislav et son père se sont obligés de ne plus accueillir dans leurs propriétés de Fintinele et Palatca, leur domestique, Laurent.

77. 17 janvier 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voivode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba-Iulia d'envoyer son homme de confiance à la délimitation de la propriété *Beunye* et pour l'installation du convent de Cluj-Mănăştur dans la propriété.

78. 17 janvier 1357, *(Alba Iulia)*. Le Chapitre de Alba-Iulia confirme que Jean, le fils de Ladislav de Moişa, a hypothéqué à André de Beclean la sixième partie de la propriété Sinmărtinul de Cîmpie.

79. 18 janvier 1357. Louis Ier, roi de Hongrie confirme, à la demande d'Etienne, l'évêque de Zagreb, un acte du roi Carol Robert; des dignitaires de Transylvanie sont mentionnés.

80. 20 janvier 1357, *(Agria)*. Le chapitre de Agria rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la recherche de la plainte de Jean de Kisvárdá concernant l'usage illégalement de la propriété Petea.

81. 20 janvier 1357, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme que le voivode Kulkun et le cnez Șerban ont commis des arbitraires dans le village Simboleni et sur la propriété Cutca.

82. 25 janvier 1357, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme au chapitre de Strigoniú quelques privilèges douaniers, en rappelant un acte du roi Charles Robert confirmé avec le cachet perdu en Valachie.

83. 26 janvier 1357, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, arrête André, le

voïvode de la Transylvanie, de juger les serfs et le peuple soumis à l'église de la Transylvanie et de descendre chez eux.

84. 26 janvier 1357, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, arrête André, le voïvode de la Transylvanie, de percevoir les dîmes qui conviennent au chapitre de Alba-Iulia des villages qui appartiennent à la cité de Deva et à d'autres cités encore.

85. 27 janvier 1357, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia, confirme que Michel dit encore Kugh et d'autres ont vendu à Nicolas, le fils de Simon de Dirlos, leur partie de la propriété Abus.

86. 29 janvier 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Michel, le comes des celliers de sel de la Transylvanie et de la trésorerie de Lipova, la propriété *Zomuszeg*.

87. 7 février 1357, *(Oradea)*. Le Chapitre de Oradea confirme que Jean de Gherla, a donné à sa soeur Catherine, le quart qui convient à la fille.

88. 16 février 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme l'interdiction des nobles de Panyola contre l'usage de leurs propriétés par les serfs de Michel, le comes des celliers de sel de la Transylvanie.

89. 26 février 1357, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia rapporte à Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, qu'il n'a pas réussi à nommer le convent de Cluj-Mănăştur propriétaire du village *Beunye*, à cause de l'opposition de quelques nobles.

90. 27 février 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI confirme Dominique, évêque de Transylvanie.

91. 3 mars 1357, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia transcrit pour le comes Michel de Sibiu un acte d'André, voïvode de la Transylvanie.

92. 4 mars 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, permet à la demande des chevaliers hospitaliers de Saint-Jean de Hongrie, parmi lesquels le vice-prieur Donat de Caraş, à retirer les propriétés des vassaux qui ne respectent pas leurs obligations.

93. 5 mars 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit son acte pour les chevaliers hospitaliers de Saint-Jean.

94. 5 mars 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie et les juges des nobles du comitat Alba, confirment que les fils de Nicolas de Daia ont payé un rançonnement pour homicide.

95. 8 mars 1357, *Vişegrad*. Nicolas, juge de la cour royale, remet le procès entre Jean, le fils de Ladislas de Kisvárdá et Paul de Vetiş.

96. 13 mars 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie sur la recherche d'une querelle de propriété.

97. 14 mars 1357. *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte au palatin, Nicolas Konth, sur la recherche faite concernant la destruction de quelques actes.

98. 17 mars 1357, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme le rachat de quelques propriétés d'Oliver, juge de la cour de la reine et comes de Satu Mare et Ugocea.

99. 19 mars 1357, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea, de prendre part à l'installation de Michel, le comes des celliers de sel de la Transylvanie dans la possession de quelques terres.

100. 22 mars 1357, *Vişegrad*. La mention d'une lettre — mandat du chapitre de Oradea donnée à Emeric, le fils de Paul, dans un procès concernant les limites de la propriété *Radalph*.

101. 25 mars 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit pour quelques nobles de la famille Cenad, un acte de Carol Robert.

102. 28 mars 1357, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Alba-Iulia d'envoyer son homme de confiance pour l'installation de Nicolas. le fils d'Alexandre, dans la possession des terres de Ticuş, Coveş, et d'autres.

103. 4 avril 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la délimitation de la propriété *Zomuszeg*, donnée à Michel, le fils de Georges, notaire royal et comes de celliers de sel de Transylvanie.

104. 6 avril 1357, *(Cenad)*. Le chapitre de Cenad confirme que Jacques, le fils de Bodon, a hypothéqué la propriété *Scenthmiclos*.

105. 8 avril 1357, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de l'Hongrie, ordonne à André, voïvode de la Transylvanie, de rendre les dîmes qui conviennent à l'évêque et au chapitre de la Transylvanie.

106. 10—14 avril 1357, *(Buda)*. André, voïvode de la Transylvanie, ordonne

à les fonctionnaires de rendre les dîmes qui conviennent à l'église de Transylvanie.

107. 14 avril 1357, *(Buda)*. André, voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance à la delimitation de la propriété Măhal et pour l'installation de Nicolas dit Wos dans sa possession.

108. 16 avril 1357, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur confirme que les fils de Nicolas ont fait don aux fils de Michel et à Pierre, le fils de Georges, la sixième partie de la propriété Morău.

109. 17 avril 1357, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia transcrit pour les nobles de Geoagiu de Sus un acte de Salomon, l'archidiacre de Turda.

110. 19 avril 1357, *Vișegrad*. Nicolas, juge de la cour royale, décide que Ladislas, le fils de Jean, prête serment devant le chapitre de Oradea.

111. 20 avril 1357, *Vișegrad*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, condamne Etienne, le fils de Ladislas, pour son absence dans le procès concernant la propriété Petca.

112. 21 avril 1357, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI accorde pour Thomas le fils de Simion de Teiuș l'office de preposé de l'église Saint Thomas du promontoire de Strigoniou.

113. 24 avril 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI permet à Dominique, l'évêque de la Transylvanie, de rentrer dans son diocèse.

114. 24 avril 1357, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance pour faire une enquête sur le droit de propriété sur la cité Piatra Saint Michel.

115. 27 avril 1357, *Avignon*. Louis Ier, roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI un canonicate une prébende et une prépositure dans l'église de la Transylvanie pour son chapelain Jean, dit de Strigoniou.

116. 27 avril 1357, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI accord pour Jean, dit de Strigoniou, un canonicate, une prébende et une prépositure dans l'église de la Transylvanie.

117. 27 avril 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI accorde à Jean dit de Strigoniou des dignités dans l'église de la Transylvanie.

118. 27 avril 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI écrit, aux évêques de Oradea et de Cenad, son accord pour l'introduction de Jean, dit de Strigoniou, dans un canonicate, une prébende et une prépositure dans l'église de la Transylvanie.

119. 29 avril 1357, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Dominique le fils de Jean, vice-voïvode de la Transylvanie, et à son frère, la propriété Crasna.

120. 30 avril 1357, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI accord à Benedict, le fils de Elie, l'archidiaconat de Bloka.

121. 3 mai 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit l'acte du roi Charles Robert concernant la donation des domaines Dob et Amaț, au magister Pethew, comes de Satu Mare.

122. 4 mai 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur, d'envoyer son homme de confiance pour l'installation de Nicolas dit Wos dans la possession du domaine Ațintiș.

123. 4 mai 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, ajourne, encore une fois, le procès d'entre Jacques, le diacre et Etienne, le fils de Ladislas, d'une part, et le fils de Thomas et d'autres, d'autre part.

124. 5 mai 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance pour l'installation de Jacques, le fils de Thomas de Rapolt, dans la possession du domaine Tămășasa.

125. 6 mai 1357, *Alba-Iulia*. Salomon, l'archidiacre de Turda, confirme la conciliation entre Jean de Panticeu, d'une part et Barbara et Elisabeth, d'autre part, pour le quart d'ici à la fille.

126. 8 mai 1357, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme l'accord entre Ladislas de Nyirbátor et Georges, son frère, rappelant aussi le procès avec Démétrius, l'évêque de Oradea.

127. 8 mai 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Michel, le comes des celliers de sel de Transylvanie les rentes de quelques douanes.

128. 9 mai 1357, *(Pont-de-Sorgues)*. Le pape Innocent VI nomme Simon de Teiuș archidiacre de Crasna.

129. 9 mai 1357, *⟨Pont-de-Sorgues⟩*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Simon de Teiuș archidiacre, de Crasna.

130. 9 mai 1357, *⟨Pont-de-Sorgues⟩*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Thomas de Teiuș comme préposé de l'église de Promontoire de Strigoni.

131. 9 mai 1357, *⟨Pont-de-Sorgues⟩*. Le pape Innocent VI nomme Thomas, le fils de Simon de Teiuș, comme préposé de l'église de Promontoire de Strigoni.

132. 10 mai 1357, *Vișegrad*. Ladislas, comes de la chapelle royale, confirme la conciliation entre les membres des familles de Nyirbátor et de *Phylpus*, en se rappelant des propriétés de Transylvanie, aussi.

133. 12 mai 1357, *⟨Cluj-Mănăstur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăstur, rapporte à Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, sur le nomination de Nicolas dit Wos comme propriétaire du domaine Ațintiș et sur l'opposition de Pierre, le fils de Mykus.

134. 15 mai 1357, *Vișegrad*. Nicolas, juge de la cour royale, remet le procès entre Jean de Kisvárdá et Paul, le fils de Pierre de Vetiș.

135. 17 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI écrit à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a accueilli le préposé de l'église de la Transylvanie, son messager.

136. 17 mai 1357, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea, d'envoyer son homme de confiance pour l'installation de Dominique, l'évêque de la Transylvanie dans la possession de tous les biens qui convenaient avant à l'église de la Transylvanie.

137. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI accorde à Dominique, l'évêque de la Transylvanie le droit de faire son testament.

138. *⟨18 mai 1357, Villeneuve-lès-Avignon⟩*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI des indulgences pour les croyants qui visiteront l'église Saint Michel du diocèse de la Transylvanie.

139. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI fait connaître à tous les croyants qu'il a accordé des indulgences à ceux qui vont visiter l'église Saint Michel du diocèse de la Transylvanie.

140. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. André, le fils de Pierre, demande et obtient de pape Innocent VI un canoniat et une prébende dans l'église de la Transylvanie.

141. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI fait don à André, le fils de Pierre, un canoniat et une prébende dans l'église de la Transylvanie.

142. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI, nomme André, le fils de Pierre, dans un canoniat et une prébende dans l'église de la Transylvanie.

143. *⟨18 mai 1357, Villeneuve-lès-Avignon⟩*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Vincent le fils de Démétrius archidiacre de Dăbica.

144. 18 mai 1357, *⟨Villeneuve-lès-Avignon⟩*. Le pape Innocent VI nomme Vincent, le fils de Démétrius, d'archidiacre de Dăbica.

145. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Dominique l'évêque de la Transylvanie demande et obtient de la part du pape Innocent VI que Pierre le fils de Denis soit nommé archidiacre de Ozd.

146. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI, ordonne à l'évêque de Oradea de prendre de mesures pour que Pierre, le fils de Denis, soit nommé archidiacre de Ozd.

147. *⟨18 mai 1357, Villeneuve-lès-Avignon⟩*, Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI un canoniat et une prébende dans l'église de la Transylvanie pour Nicolas, le fils de Simon.

148. 18 mai 1357, *⟨Villeneuve-lès-Avignon⟩*. Le pape Innocent VI accorde à Nicolas, le fils de Simon, un canoniat et une prébende dans l'église de la Transylvanie.

149. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la permission de faire son testament.

150. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Dominique, l'évêque de la Transyl-

vanie, demande et obtient de pape Innocent VI un canonicat dans l'église de Zagreb pour Jean, le fils de Stanislas.

151. 18 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI accorde à Pierre, le fils de Denis, l'archidiaconé de Ozd.

152. 23 mai 1357, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur rapporte a André, voïvode de la Transylvanie, sur la delimitation de la propriété Măhal et sur l'installation de Nicolas dit Wos dans la possession.

153. 25 mai 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Louis Ier, roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI que Jodoc de Brno, prêtre de Bistrița, soit nommé préposé de l'église de Vasvár.

154. 29 mai 1357, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme que Simon de Ghimbav a laissé à son parent, le comes Jasques, dit de Braşov, sa partie du domaine de Ghimbav, en cas de mort sans héritiers.

155. 2 juin 1357, *Buda*. André, voïvode de la Transylvanie, ordonné à Dominique, son vice-voïvode, de présenter devant l'assemblée du voïvode, la querelle de Thomas Rosul avec un autre noble, pour la propriété Miceşti.

156. 7 juin 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, confirme que Jean, le fils de Iwanka de Fintinele arrêté Jean, dit Acyl, d'en tirer profit de sa propriété Hăşdate, et Dominique de Nireş de faire creuser un étang sur la même propriété.

157. 19 juin 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur l'installation de Dominique l'évêque de la Transylvanie dans les domaines Lopadea, Laz et d'autres.

158. 20 juin 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la recherche concernant le droit de propriété du chapitre de Alba Iulia sur la cité Piatra-Saint Michel.

159. 21 juin 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de remettre l'évaluation de la propriété Miceşti, jusqu'à la première assemblée du voïvode avec les nobles.

160. 26 juin 1357, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur, rapporte à Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie qu'il a remis l'évaluation de la propriété Miceşti jusqu'à la première assemblée du voïvode avec les nobles.

161. 1 juillet 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme que Ladislas, le fils de Jean Lengyel, a prêté serment dans le procès concernant la prise violemment de quelques chevaux.

162. 2 juillet 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme le partage des biens d'héritage entre les nobles de Nyirbátor.

163. 4 juillet 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, exempte Thomas et d'autres nobles de Lucăneţ des obligations qui conviennent au roi dues par les Roumains qui élèvent des moutons, sur leurs possessions.

164. 21 juillet 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux magistrats Jean et Etienne, deux documents concernant des domaines Sînicolaul Mare et d'autres.

165. 25 juillet 1357, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme que Michel de Eghazaskereky, d'une part, et Michel et Nicolae de Cherechiu d'autre part ont délimité leurs propriétés.

166. 29 juillet 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux marchands de Prague et Nuremberg un privilège accordé par le roi Carol Robert.

167. 29 juillet 1357. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux marchands de Prague et Nuremberg les libertés accordés par le roi Carol Robert.

168. 30 juillet 1357, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de l'Hongrie, ordonne a André, voïvode de la Transylvanie, de ne pas enlever les dîmes dues à l'évêque et au chapitre de Alba-Iulia.

169. 30 juillet 1357, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à André, voïvode de la Transylvanie, de rendre au chapitre de Alba Iulia la cité Piatra Saint-Michel.

170. 1 août 1357, *Vişegrad*. André, voïvode de la Transylvanie, défend Dominique, son vice-voïvode, de juger les serfs du chapitre de Alba Iulia.

171. 7 août 1357, *Avignon*. Le pape Innocent VI ordonne à l'évêque de Oradea et à d'autres de veiller sur la restitution des biens aliénés par l'ancien archevêque de Calocsa.

172. 11 août 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI cède pour trois ans a Louis Ier, roi de Hongrie, les dîmes des églises de l'Hongrie pour soutenir la lutte contre les schismatiques et d'autres ennemis de l'église.

173. 11 août 1357, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI ordonne aux prélats d'Hongrie d'amasser et d'acquitter à Louis Ier, roi de l'Hongrie, les dîmes des églises dûes au pape pendant trois ans.

174. 11 août 1357, *Avignon*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la permission que son parent Pierre puisse passer chez lui l'examen pour la nomination comme archidiacre.

175. 16 août 1357, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, accorde à Thomas, le fils de Thomas, dispense de douane pour les ravitaillement qu'on apporte de Transylvanie à son domaine de Lučeneč.

176. 17 août 1357, *Oradea*. Le chapitre de Oradea transcrit pour le chapitre de Alba-Iulia un acte d'André, voïvode de la Transylvanie, concernant l'arrêt de Dominique, son vice-voïvode, de juger les serfs du chapitre de l'église de la Transylvanie.

177. 17 août 1357, *Oradea*. Le chapitre de Oradea transcrit pour le chapitre de Alba-Iulia un acte de Louis Ier, roi de Hongrie, concernant la cité Saint-Michel.

178. 20 août 1357, *Sibiu*. Martin et Conrad, les comites de Sibiu, avec les juges, les citadins et d'autres habitants du sedes de Sibiu confirment la conciliation entre les habitants de Cisnădie et ceux de Cisnădioara concernant quelques terres.

179. 27 août 1357, *Alba-Iulia*. Le chapitre de Alba-Iulia transcrit, à la demande de Denis de Reghin son privilège concernant la propriété Bahnea.

180. 30 août 1357, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur confirme que Nicolae dit Wos a arrêté Démétrius de *Tyburchteleke* et ses serfs de faucher les foins et de couper les arbres dans la forêt du domaine *Bolugianusteleke*.

181. 15 septembre 1357, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur confirme que les fils de Jacques, ont payé neuf marks à Benoît, le diacre de Iara et à Michel pour le quart dû à une fille nommée Sebe.

182. 19 septembre 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance un nouveau partage du domaine *Giosmachkas* entre Michel Darabus et ses parents.

183. 20 septembre 1357, *Vișegrad*. Nicolas, juge de la cour royale, demande au chapitre de Oradea de faire une enquête dans la querelle des fils de Nicolas Cantor concernant le prétendu nantissement de la propriété Radolf.

184. 5 octobre 1357, *Oradea*. Le chapitre de Oradea rapporte au roi Louis Ier la situation concernant le prétendu nantissement de la propriété Radolf.

185. 6 octobre 1357, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur confirme que Jean, le fils de Gereu, a hypothéqué à Etienne le fils de Jacques de Mănăstur, sa part de la propriété Bedeciu.

186. 9 octobre 1357, *Turteu*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance à la délimitation de la propriété Sărmășag d'Egidius et de ses frères et pour l'installation comme propriétaires de ce domaine.

187. 12 octobre 1357, *Cseke*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu Mare, confirment la plainte d'Etienne de Nagysemyén contre Jean de Nabrad, qui a mis quelques Roumains de tirer profit de sa propriété de Kissemyén.

188. 13 octobre 1357, *Vișegrad*. Nicolas, juge de la cour royale, remet le procès entre Nicolas, le fils de Jean de Kisvarda, et Paul de Vetiş.

189. 13 octobre 1357, *Alba-Iulia*. Le chapitre de Alba Iulia confirme que Thomas, le fils de Denis de Reghin, a arrêté les fils de Paul de Makra d'aliéner les domaines Țagu, Sintu et d'autres.

190. 13 octobre 1357, *Oradea*. Ladislas, canonique et doyen de l'église de Oradea, demande à Emeric, le fils de Simon de Orus, de faire justice à son serf Nicolas de Bagamer et d'approuver d'envoyer son fils à l'école.

191. 27 octobre 1357, *Alba-Iulia*. Le chapitre de Alba Iulia confirme que Thomas, hospes de Filipişul Mare, a fait objection contre Jacques de Făgăraș, qui n'a pas racheté au terme fixé sa part de la propriété Fărăgău.

192. 30 octobre 1357, *Alba-Iulia*. Le notaire publique Pierre, le fils de Martin, confirme que les prêtres du décanat Șeica se sont conciliés avec l'évêque de la Transylvanie et avec l'archidiacre de Alba pour dîmes.

193. 8 novembre 1357, *Oradea*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux comites et aux juges des nobles de Satu Mare d'enquêter la plainte d'Etienne de Nagysemyén concernant l'occupation de la propriété *Apati* par le magister Michel, le comes des celliers de sel de Lipova et de Transylvanie.

194. 8 novembre 1357, *Oradea*. Louis Ier, roi de l'Hongrie, confirme que La-

dislas de Zakal et Pierre de Gurbediu ont partagé fraternellement leurs propriétés *Tod, Zakal, Gurbediu* et d'autres.

195. 13 novembre (1357, *Oradea*). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la delimitation de la propriété *Sărmășag*.

196. (13 novembre 1357, *Oradea*). Le chapitre de Oradea donne à Blasiu, le fils d'Emeric, noble de Mocirla, une copie d'après son acte du 13 novembre 1357.

197. 15 novembre 1357, *Csenger*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu Mare, dans l'assemblée générale des nobles, jugent sur les querelles, les violences et les vols faites par les nobles, parmi lesquelles les violences envers quelques Roumains.

198. 16 novembre 1357, *Csenger*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu Mare confirment la plainte d'Etienne, le fils de Etienne, contre les hospites de Szamosszeg.

199. 21 novembre 1357, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba-Iulia d'envoyer son homme de confiance pour reevaluation des propriétés *Olnireș* et *Felnireș*.

200. 28 novembre 1357, *Zagreb*. Louis Ier, roi de Hongrie, accorde aux mineurs de Zlatna les privilèges dont les autres mines de Hongrie jouissent.

201. 5 décembre 1357, (*Cenad*). Le chapitre de Cenad confirme que les fils de Zokul ont cédé la propriété *Secășeni* à Jean Pecenegul en recevant en échange 50 fermes.

202. 7 décembre 1357, *Szamasangyalos*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu-Mare, rapportent à Louis Ier, roi de Hongrie, le résultat de l'enquête concernant une plainte d'Etienne de Nagysemyén sur le profit injuste de la propriété *Apaty*.

203. 8 décembre 1357, (*Oradea*). Le chapitre de Oradea rapporte Louis Ier, roi de Hongrie, sur l'enquête concernant les arbitraires faites par Jean de Kálló contre les serfs d'Etienne de Nagysemyén.

204. 19 décembre 1357, (*Oradea*). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la délimitation de la propriété *Căpuș*, de Dominique, évêque de la Transylvanie.

205. 28 décembre 1357, *Vișegrad*. Elisabeth, reine de Hongrie, ordonne à Oliver, comes de Ugocea, de défendre les serfs appartenant à la cité *Nyaláb*, dans leurs droits accordé par le roi, Louis Ier, et transcrits par le chapitre de Oradea.

206. 11 janvier 1357, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance pour l'installation de Dominique l'évêque de la Transylvanie, dans la possession des domaines *Lopadea* et d'autre.

207. 16 janvier 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance pour la delimitation et le partage de la propriété *Sinnicoară*.

208. 20 janvier 1358, *Vișegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, remet le jugement du procès d'entre Nicolas de Kisvarda et Paul de Vetiș.

209. 21 janvier 1358, (*Alba Iulia*). Le chapitre de Alba Iulia confirme que Jean de Moisa ne s'est pas présenté pour racheter une part de la propriété *Sintmartinul* de Cîmpie du magister André de Beclean.

210. 23 janvier 1358, (*Oradea*). Le chapitre de Oradea confirme que le magister Zouard de Chiraleu, a hypothéqué la propriété *Chykuston* aux fils de Beke de Olosig pour onze florins d'or.

211. 31 janvier 1358, *Turda*. André, voïvode de la Transylvanie, confirme les droits de Simon de Boghiș sur ses propriétés du comitat Solnocul Interior, occupées par Ladislas, l'ancien voïvode de la Transylvanie.

212. 1 février 1358, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance à l'enquête des circonstances dans lesquelles Michel de Zelemer a gagné la propriété *Zelemer*.

213. 2 février 1358, (*Turda*). André, le voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance à la délimitation et à l'évaluation d'une partie de la propriété *Măcișa*.

214. 2 février 1358, *Turda*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, confirme l'entente entre les nobles de Sălcuța et Elie de Tămașa concernant le quart dû à une fille, de la propriété *Tonciu*.

215. 2 février 1358. Nicolas, curé de Mintiul de Satu Mare, confirme que le

magister Etienne, le fils d'Etienne, a arrêté Jean dit Nylas et d'autres de l'aliénation de la propriété *Radalph*, qu'il a hypothéquée.

216. 5 février 1358, *Turda*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, confirme que Jean, le fils de Nicolas, et son fils, nobles de Dăbica, ont arrêté les voisins de tirer profit de leurs propriétés.

217. 6 février 1358, *Turda*. André, voïvode de la Transylvanie, confirme l'entente entre Dominique, l'évêque de la Transylvanie, et les nobles de la Transylvanie concernant le payement des dîmes dues à l'église.

218. 11 février 1358, (*Avignon*). Pierre, le fils de Guillaume demande au pape Innocent VI d'être nommé curé dans la paroisse de Bistrița.

219. 11 février 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance à la dilimitation de la propriété Răcăștia.

220. 14 février 1358, *Turda*. André, voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance à installation de Pierre de Luncani dans la possession d'une moitié du domaine Vilcele et d'autres parts de quelques villages roumains.

221. 18 février 1358, *Zara*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait connaître la conclusion d'un traité de paix avec Venise; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

222. (20 février 1358, *Avignon*). Le pape Innocent VI, à la demande de Nicolas Lackfi, nomme Pierre le fils de Jean, le parent de celui-ci, dans un canonicate de l'église de Cenad.

223. 22 février 1358, (*Oradea*). Le chapitre de Oradea confirme que Ladislav de Lazuri, a emprunter de son beau-père, Jean, 120 florins, en lui laissant gage sa propriété de Porumbesti.

224. 23 février 1358, *Cetatea de Baltă*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de l'église de la Transylvanie d'envoyer son homme de confiance pour l'installation des nobles de Cecălaca dans le domaine *Kyralreue*.

225. 24 février 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI, à la demande de Nicolas Lackfi, approuve que Pierre, écuyer du diocèse de la Transylvanie, élève au rang de paroisse l'église bitie par lui même dans son village, Sărăuad.

226. (24 février 1358, *Avignon*). Le pape Innocent VI, à la demande de Nicolas Lackfi, accorde des indulgences pour ceux qui désirent visiter les églises bâties par lui-même, au milieu de la population roumaine, dans les villages *Zaad*, *Arvahigh* et *Zentmiclos*.

227. (24 février 1358, *Avignon*). Le pape Innocent VI, à la demande de Nicolas Lackfi, accorde des indulgences pour plusieurs églises des diocèses de Cenad, de Oradea, et de Győr, bâties par lui même.

228. (24 février 1358, *Avignon*). Nicolas Lackfi demande et obtient de pape Innocent VI la permission de placer quelques paroisses, élevées sur ses propriétés, au milieu de la population roumaine, dépendant de l'évêché de la Transylvanie et de Cenad.

229. 24 février 1358, *Avignon*. Nicolas Lackfi demande et obtient de pape Innocent VI la permission que les curés des églises élevées sur ses propriétés, au milieu de la population roumaine, puissent ramasser les dîmes des églises.

230. 26 février 1358, *Turda*. André, voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance à l'enquête de la réclamation de Nicolas Vos concernant la dévastation de la propriété Sintejud.

231. 26 février 1358, (*Alba Iulia*). Le chapitre de Alba Iulia rapporte à Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, sur le partage et la délimitation de la possession Răcăștia.

232. 27 février (1358, *Oradea*). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, la nomination de Dominique, l'évêque de la Transylvanie comme propriétaire des domaines Lopadea, Rachiș et d'autres.

233. 2 mars 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance pour l'installation de Ladislav, l'abbé du convent de Cluj-Mănăstur dans la possession du domaine *Beunye*.

234. 6 mars 1358, *Deda*. Le comes et les juges des nobles du comitat Bereg confirment une objection; le préposé de Sibiu est mentionné.

235. 6 mars 1358, *Deva*. André, voïvode de la Transylvanie, transcrit pour

Nicolas dit Wos un acte du convent de Cluj-Mănăştur, concernant la propriété Măhal.

236. 9 mars 1358, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea de livrer à Etienne, le fils de Laurent, des copie d'après les actes gardés dans l'archive du convent de Dealul Orăzii.

237. 10 mars 1358, *(Avignon)*. Pierre, le fils de Guillaum, curé à Turda, demande au pape Innocent VI le nommer dans la paroisse de Bistriţa.

238. 10 mars 1358, *(Avignon)*. Nicolas Malech, curé dans le diocèse de Zagreb, demande et obtient de pape Innocent VI la paroisse de Bistriţa.

239. 10 mars 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI informe l'abbé de Cluj-Mănăştur et d'autres sur la nomination de Nicolas Malech de Dambro dans la paroisse de Bistriţa.

240. 13 mars 1358, *Kallo*. Le vice-voïvode et les juges des nobles du comitat Szabolcs confirment qu'en présence de Jean de Parhida et de l'homme de confiance du chapitre de Oradea, on a fait une enquête sur une plainte d'Etienne de Kálló.

241. 13 mars 1358, *Kálló*. Les juges des nobles du comitat Szabolcs confirment la recherche de la plainte d'Etienne de Kálló, devant Jean de Parhida et de l'homme de confiance du chapitre de Oradea.

242. 13 mars 1358, *Kálló*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Szabolcs confirment l'enquête de la plainte de Ladislav de Kálló, devant Jean de Parhida et de l'homme de confiance du chapitre de Oradea.

243. 13 mars 1358, *Kálló*. Les juges des nobles du comitat Szabolcs confirment l'enquête de la plainte de Briceius, dit Cantor, devant Jean de Parhida et de l'homme de confiance du chapitre de Oradea.

244. 14 mars 1358, *Vişegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, remet un proces où on présente aussi une lettre-mandat du chapitre de Oradea.

245. 18 mars 1358, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de l'Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance pour une enquête sur la plainte de Pierre de Cehăluţ, concernant quelques violences.

246. 18 mars 1358, *Vişegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, adjuge une propriété du comitat Vas; l'évêque de Cenad est mentionné.

247. 18 mars 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, donne gaine de cause à Thomas de Reghin dans son procès avec Jean, le comes des Sicules, concernant quelques violences envers ses serfs.

248. 18 mars 1358, *(Alba Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia confirme que Nicolas, le fils de Benus de Rodna et son fils ont hypothéqué la propriété Măgheruş à Dominique de Gîmbaş.

249. 23 mars 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba Iulia de transcrire un acte du convent de Cluj-Mănăştur, concernant la propriété Lechinţa.

250. 24 mars 1358, *Avignon*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Nicolas, le fils de Simon, dans l'office de chantre de l'église de la Transylvanie.

251. 24 mars 1358, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI nomme Nicolas, le fils de Simon, dans l'office de chantre de l'église de la Transylvanie.

252. 24 mars 1358, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI nomme Nicolas, le fils de Simon dans l'office de chantre de l'église de la Transylvanie.

253. 24 mars 1358, *(Avignon)*. Dominique, évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Nicolas, le fils de Georges, comme archidiacre de Solnoc.

254. 24 mars 1358, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI nomme Nicolas, le fils de Georges archidiacre de Solnoc.

255. 24 mars 1358, *(Avignon)*. Dominique, évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la permission de délier quarante curés, de son diocèse, qui ont été sacrés par les prélats étrangers.

256. 24 mars 1358, *Avignon*. Dominique, l'évêque de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la permission qu'avec quarante croyants fasse pèlerinage à Jérusalem.

257. 24 mars 1358, *(Alba Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia transcrit sous la forme de privilège une lettre de convent de Cluj-Mănăştur concernant la propriété Lechinţa.

258. 24 mars 1358, (Arad). Le chapitre de Arad rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur une enquête, sur les droits de propriété concernant le domaine *Nempty*.

259. 24 mars 1358, (Oradea). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur le résultat d'une enquête concernant la propriété *Zelemmer*.

261. 24 mars 1358, *Agria*. Le chapitre de *Agria* confirme l'envoi d'un homme de confiance à la restitution de la propriété *Iwankahaza*; parmi les gens du roi, Paul, le prepositus de Sibiu.

260. 27 mars 1358, (Cluj-Mănăştur). Le convent de Cluj-Mănăştur rapporte à André, voïvode de la Transylvanie sur l'assignation en justice de Michel, le fils de Denis de *Elephant*.

262. 6 avril 1358, *Vişegrad*. Nicolas Konth, palatin de l'Hongrie, confirme que Sébastien de Cehăluţ, s'est opposé que sa propriété Boian soit donnée a Jean de Santău et à d'autres.

263. 8 avril 1358, (Cluj-Mănăştur). Le convent de Cluj-Mănăştur, rapporte à André, voïvode de la Transylvanie, sur l'évaluation d'une partie de la propriété *Măcicaşu* et sur l'installation d'André, le fils de Nicolas, son propriétaire.

264. (après le 8 avril) 1358, *Strigoni*. Le chapitre de *Strigoni* confirme l'objection faite contre l'occupation d'une propriété par les fils de Thomas, l'ancien voïvode de la Transylvanie.

265. 15 avril 1358, (Oradea). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur l'enquête de la plainte de Pierre de Cehăluţ contre les nobles de Sărăuad.

266. 3 mai 1358, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăştur, d'envoyer son homme de confiance a la présentation d'une lettre royale dans une querelle de Michel, le fils de Denis de *Elephant*.

267. 3 mai 1358, (Alba Iulia). Le chapitre de l'église de la Transylvanie rapporte à Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, sur l'installation du convent de Cluj-Mănăştur dans la possession du domaine *Beunye*.

268. (environ le 3 mai on 14 septembre 1358), (Oradea). Le chapitre de Oradea confirme la mise en gage d'une moitié de la propriété de Briccius Cantor.

269. 4 mai 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, confirme que les neveux du ban Simon de Smig ont soumis à un arbitrage la querelle concernant le partage de leurs propriétés.

270. 8 mai 1358, (Cluj-Mănăştur). Le convent de Cluj-Mănăştur confirme l'objection de Georges de Firminiş contre une éventuelle occupation de sa part de la propriété *Firminiş*.

271. 12 mai 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit un acte; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

272. 24 mai 1358, (Agria). Le chapitre de *Agria* confirme une entente; Benedict, l'archidiacre de *Pincota* est mentionné.

273. 27 mai 1358, (Villeneuve-lès-Avignon). Le pape Innocent VI, confirme la nomination de Jean, le fils d'Etienne, dans la paroisse de *Turda*.

274. 26 mai 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, approuve les statuts de la ville *Dubrovnic*; Oliver, le juge de la cour de la reine et comes de *Satu Mare* et de *Maramureş* est mentionné.

275. 27 mai 1358, (Alba Iulia). Le chapitre de *Alba Iulia* confirme que Michel de Hărănglab et Anne, la fille de Dominique se sont partagées, par bonne entente, plusieurs propriétés et biens.

276. 29 mai 1358, (Villeneuve-lès-Avignon). Le pape Innocent VI nomme Nicolas, le fils de Georges, comme archidiacre de *Solnoc*.

277. 29 mai 1358, (Villeneuve-lès-Avignon). Le pape Innocent VI confirme la nomination de Nicolas, le fils de Georges, en l'office d'archidiacre de *Solnoc*.

278. 29 mai 1358, (Villeneuve-lès-Avignon). Jean, le fils d'Etienne, demande au pape Innocent VI la confirmation de sa nomination dans la paroisse de *Turda*.

279. 30 mai 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie remet la présentation des actes par Jean, le fils de Pierre dit *Gurghiu*, concernant la partie de la propriété *Apaty* pour laquelle il se trouve en procès avec l'abbé de Cluj-Mănăştur.

280. 4 juin 1358, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI accorde à Alexis, le fils de Grégoire, un canonicat et une prébende dans l'église d'*Agria*, vacants par la nomination de Dominique, comme évêque de la Transylvanie.

281. 4 juin 1358, *Villeneuve-lès-Avignon*. Le pape Innocent VI nomme Alexis,

le fils de Grégoire, dans un canonicat du diocèse de Agria, détenu jusqu' à ce moment là par Dominique, l'évêque de la Transylvanie.

282. 4 juin 1358, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Le pape Innocent VI nomme Alexis, le fils de Grégoire, dans un canonicat et une prébende de l'église de Agria, vacants par la nomination de Dominique comme évêque de la Transylvanie.

283. 14 juin 1358, *Vişegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, confirme la conciliation entre Jean Pecenegul et les fils de Zokul concernant la propriété Secăşeni.

284. 16 juin 1358, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur l'enquête et la transcription d'un acte du convent de Dealul Orăzii concernant la propriété Coli.

285. 19 juin 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance d'enquêter la querelle entre plusieurs nobles, concernant la propriété *Orath*.

286. 24 juin 1358, *(Lelez)*. Le convent de Lelez rapporte à Cyko, grand trésorier du roi, sur l'assignation en justice de Ladislav, citoyen de Satu Mare.

287. 28 juin 1358, *Buda Veche*. Louis Ier, roi de Hongrie, accorde aux habitants de la ville de Brasov libre passage pour leur commerce avec la Valachie.

288. 1 juillet 1358, *(Agria)*. Le chapitre de Agria confirme que Nicolas et Ladislav de Sărăuad ont été appelés devant le roi pour leur opposition envers une nomination comme propriétaire du domaine *Dersyk*.

289. 7 juillet 1358, *(Alba Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia transcrit sous forme de privilège un acte du roi Carol Robert concernant le domaine Vinători.

290. 12 juillet 1358, *Csenger*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu Mare confirme l'objection de Jean de Santău dans la querelle concernant un vol de boeufs, commis par les nobles de Viszoly.

291. 15 juillet 1358, *Turda*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, ordonne aux juges des nobles du comitat Cluj de faire une enquête sur les limites de la propriété *Peturteleke*, du côté de Mera et Sumurduc.

292. 20 juillet 1358, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea transcrit un acte du convent de Dealul Orăzii concernant la propriété Valea lui Mihai.

293. (1 août) 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, remet le procès de Jacques, le diacre et Etienne avec les fils de Nicolas dit Chol et d'autres concernant la propriété *Orath*.

294. 1 août 1358, *Căianu*. Le comes et les juges des nobles du comitat Cluj confirment que le comes Chuey de Suceag a refusé de déposer témoignage concernant une enquête du voisinage du domaine Mera.

295. 1 août 1358, *Căianu*. Les juges des nobles du comitat Cluj rapporte à Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, sur une enquête concernant les limites de la propriété *Peturteleke*.

296. 3 août 1358, *Sintimbru*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba Iulia de transcrire pour Nicolas dit Vos un acte concernant l'enlèvement de quelques bétails d'un serf roumain.

297. 3 août (1358, *Alba Iulia*). Le chapitre de Alba Iulia, à la demande de Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, transcrit pour Nicolas dit Vos, un acte.

298. 4 août 1358, *(Alba Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia transcrit l'acte de Jean, le curé de Mintiul de Satu Mare, concernant la donation d'une moitié de la propriété Coşeu.

299. 6 août 1358, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Ladislav, évêque de Vesprime, demande au pape Innocent VI la nomination de Pierre, canonique de Buda, dans un canonicat de l'église de Oradea.

300. 6 août 1358, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Ladislav, l'évêque de Vesprime, demande au pape, Innocent VI la nomination de Grégoire le fils de Jean, ecclésiastique du diocèse de Oradea, dans un canonicat de l'église de Strigoni.

301. 6 août 1358, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Le pape Innocent VI charge l'évêque de Vesprime d'introduire Grégoire, ecclésiastique de Oradea, dans un canonicat de l'église de Strigoni.

302. 7 août 1358, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea transcrit pour l'évêque de la Transylvanie et pour le chapitre de Alba Iulia le privilège de Carol Robert concernant l'exemption d'impôt du sel de la saline de Turda.

303. 8 août 1358, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea transcrit l'acte de Pierre,

l'évêque de la Transylvanie, par lequel le chapitre de Alba Iulia lui fait don la colline couverte de forêts, *Fylesd*.

304. 9 août 1358, *Agria*. Le chapitre de Agria, confirme le partage de quelques propriétés, parmi lesquelles *Gelyenus* aussi.

305. 23 août 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

306. 25 août 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI approuve la nomination de Thomas l'ancien évêque de Cenad, comme archevêque de Calocsa.

307. 29 août 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit un privilège de la villette Bihácsa; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

308. 29 août 1358, *Agria*. Le chapitre de Agria rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la delimitation de la propriété Hetény; parmi les gens du roi, Michel de Sanislău.

309. 1 septembre 1358, *Oradea*. Le chapitre de Oradea confirme un échange de propriétés, parmi lesquelles Petea.

310. 3 septembre 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège concernant le village déserté, Drid; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

311. 6 septembre 1358, *Vişegrad*. André, voïvode de la Transylvanie, confirme l'amendement de Nicolas de Sărăuad parce qu'il ne s'est pas présenté dans un procès.

312. 8 septembre 1358, *Cenad*. Le chapitre de Cenad confirme que Jacques, le fils de Budur, a vendu à Marguerite, la femme de Ladislas, ancien comes des Sicules la propriété Scentmiclos.

313. 10 septembre 1358, *Vişegrad*. Nicolas de Zeech, le juge de la cour royale, remet le procès entre la veuve de Pierre de Terbedéd et le magister Denis, le fils d'Etienne de Lučeneč, ancien ban de Severin.

314. 15 septembre 1358, *Arad*. Le chapitre de Arad confirme que Jacques, le fils de Budur, a vendu sa propriété *Zenmiclos* à la femme de Lachk, ancien comes des Siculus et à ses fils.

315. 15 septembre 1358, *Arad*. Le chapitre de Arad confirme que Jacques, le fils de Budur, a vendu la propriété *Zenmiclos* à Jean et à Etienne, les fils de Pierre de Santău.

316. 15 septembre 1358, *Kálló*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Szabolcs confirme l'assignation en justice des hospites de Satu Mare.

317. 15 septembre 1358, *Alba Iulia*. Salomon, l'archidiacre de Turda, adjuge à Marguerite, la veuve de Nicolas, le quart qui lui convient, des propriétés de Deleni, Agriş et Buchtelku.

318. 18 septembre 1358, *Oradea*. Le chapitre de Oradea confirme la prolongation de la mise en gage des propriétés *Zalnoc* et *Chalanus*.

319. 19 septembre 1358, *Vişegrad*. Nicolas, juge de la cour royale, demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance à la délimitation des propriétés *Banligeth*, *Kalynhaza* et d'autres.

320. 23 septembre 1358, *Oradea*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à ses fonctionnaires du comitat Satu Mare de lui envoyer pour juger lui — même le procès d'entre Michel de Sanislău et Jean de Ciurmeşti.

321. 9 octobre 1358, *Alba Iulia*. Le chapitre de Alba Iulia confirme que Jean, le fils de Ladislas de Moisa, a vendu un quart de sa propriété *Sînmartin* à quelques nobles de Beclean.

322. 11 octobre 1358, *Csenger*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu Mare rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, que le procès entre Michel de Sanislău et Jean de Vetiş sera envoyé pour être jugée devant lui.

323. 13 octobre 1358, *Vişegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, remet un procès auquel ont été présentées des lettres de créance données par le chapitre de Alba Iulia.

324. 13 octobre 1358, *Vişegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, demande aux fils de Nicolas, l'ancien voïvode de la Transylvanie, de présenter des documentes nécessaires à un procès.

325. 14 octobre 1358, *Timişoara*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Benedict Himfy une propriété royale.

326. 20 octobre 1358, *Kálló*. Le comes et les juges des nobles du comitat Szabolcs remet le procès entre les nobles de Kálló et ceux de Nyirbátor, ceux — ci étant représentés par Dominique de Chioar.

327. 31 octobre 1358, *Vișegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, demande au chapitre de Oradea de prendre part à une assignation en justice.

328. 10 novembre 1358, (*près de Verpelét*). Nicolas Konth, palatin de Hongrie, confirme un objection contre l'envahissement d'une propriété par Pierre, le fils de Nicolas, ancien voïvode de la Transylvanie.

329. 13 novembre 1358, (*Oradea*). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, l'assignation en justice de quelques nobles.

330. 15 novembre 1358, *Vișegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, confirme que le plenipotentiaire de Pierre de Cehăluț a payé, au plenipotentiaire de Michel de Cetariu, la taxe qui convenait au juge.

331. 18 novembre 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, accorde un privilège aux religieuses de Buda Veche; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

332. 25 novembre 1358, *Vișegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, remet le procès entre Philippe, le préposé de l'église de Oradea, et des serfs de Dominique de *Kystarkan*.

333. 2 décembre 1358, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance à la délimitation de quelques propriétés.

334. 7 décembre 1358, *Vișegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, confirme l'entente entre les nobles de Endenteluk et ceux de Lučeneč concernant le quart qui convenait à la fille, des leurs propriétés se trouvant en Hongrie et en Transylvanie.

335. 12 décembre 1358, (*Agria*). Nicolas, l'évêque de Agria, remet un procès auquel prend part aussi Pierre, le fils de Nicolas, l'ancien voïvode de la Transylvanie.

336. 16 décembre 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit un privilège de la ville Sibenik; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

337. 16 décembre 1358. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit un privilège de la ville Sibenik; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

338. 19 décembre 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI envoie un pallium à Thomas, l'ancien évêque de Cenad, maintenant l'archevêque de Caloccea.

339. 19 décembre 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI envoie aux évêque de Oradea et de Sirmiu le pallium demandé par Thomas, archevêque élu de Caloccea.

340. 19 décembre 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI annonce Thomas l'ancien évêque de Cenad, à present l'archevêque élu de Caloccea, qu'à la demande des évêque de Oradea et de Sirmiu, on a nommé Conrad dans la prépositure de Hant.

341. 20 décembre 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI charge l'évêque de Vesprim de se pourvoir pour Nicolas, le fils de Rudolph, le curé de Brașov, d'un canonicat dans le diocèse de la Transylvanie.

342. 30 décembre 1358, (*Avignon*). Elisabeth, reine de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Grégoire, le fils de Nicolas dans un canonicat de l'église de Oradea.

343. 30 décembre 1358, *Avignon*. Le pape Innocent VI ordonne à Dominique, l'évêque de la Transylvanie, de nommer Grégoire, le fils de Nicolas, dans un canonicat, dans l'église de Oradea.

344. (30 décembre 1358, *Avignon*). Le pape Innocent VI charge l'évêque de la Transylvanie de créer pour Grégoire, le fils de Nicolas, un canonicat et une prébende dans la diocèse de Oradea.

345. (30 décembre 1358, *Avignon*). Le pape Innocent VI charge l'évêque de la Transylvanie de créer un canonicat pour Pierre, le fils d'André.

346. (1359—1360). Louis Ier, roi de Hongrie, accorde un privilège à dame Clara, la fille de Jean, le fils de Poussa de Zeer, pour les propriétés de son pere; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

347. (1359—1363). Arnould de Caucina, envoyé du pape en Hongrie et Pologne; au sujet des dîmes du pape, levées en Transylvanie.

348. (1359). Le pape Innocent VI approuve la nomination de Paul de Cenad dans un canonicat de l'église de Alba Regală.

349. 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne de restituer à la veuve de Michel dit Kende de Rîu de Mori, les villages Rîu de Mori, Nucșoara et Ohaba — Sibîșel.

350. 1359, (*Sibiu*). Le chapitre de Sibiu confirme que les habitants de Săcădate ne sont pas coupables de l'accusation faite par le monastère de Cîrța concernant un domaine.

351. 1359, Sibiu. Les sept districts saxons adjugent au village Săcădate la terre revendiquée par la monastère de Cîrța.

352. 7 janvier 1359, <Oradea>. Le chapitre de Oradea confirme que son homme de confiance, le canonique Cosme, a prit part avec Paul, le préposé de Sibiu, et Nicolas de Hedruhwara à la délimitation de quelques propriétés.

353. 16 janvier 1359, Cojocna. Le comes et les juges des nobles du comitat Cluj déclarent Jean, le fils de Paul innocent des accusation invoques par Ladislas de Andreashaza.

354. 1 février 1359, Vișegrad. Nicolas Konth, palatin de Hongrie demande au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance à l'assignation en justice de Pierre de Sanislău.

355. 1 février 1359, <Mediaș>. Les provinciales du district de Mediaș adjugent au village Vețel une partie d'une forêt, pour laquelle ce village s'est jugé avec les habitants de Basna.

356. 3 février 1359, <Cluj-Mănăstur>. Le convent de Cluj-Mănăstur, certifie que Jacques, le fils de Mannus, est prêt de racheter deux chemins de la propriété de Deusu, hypothéqués par Démétrius de Tyburchteleke.

357. 4 mars 1359, <Buda>. Le chapitre de Buda certifie que Nicolas et Pierre de Călățele ont reçu de Thomas et Jean de Vasary la quatrième partie de toutes les propriétés de la famille Vasary.

358. 13 mars 1359, <Buda Veche>. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance au jugement, par arbitrage, de la querelle entre Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie et Dominique, l'évêque de la Transylvanie.

359. 19 mars 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit deux privilèges du roi Bela IV concernant des propriétés se trouvant en Yugoslavie; des dignitaires de Transylvanie sont mentionnés.

360. 27 mars 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux habitants des villes et aux hospites de Vințul de Jos un privilège du roi Carol Robert.

361. 28 mars 1358, <Oradea>. Le chapitre de Oradea confirme que Michel de Sanislău a fait objection contre l'aliénation par les fils de Tyba de Kyde d'une partie de la propriété, Kyde.

362. 28 mars 1359, <Oradea>. Le chapitre de Oradea rapporte à Nicolas Konth, palatin de Hongrie, sur l'assignation en justice de Pierre, le fils de Michel, contre Jean de Ciumești.

363. 7 avril 1359, Vișegrad. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à André, le voïvode de la Transylvanie, d'envoyer son homme de confiance à la nomination des habitants de Micăsasa et Valea Lungă, propriétaires de quelques domaines royaux, envahis par les nobles.

364. 24 avril 1359, Vișegrad. Nicolas, l'archevêque de Strigoniou, certifie un acte de Nicolas, l'ancien archevêque de Strigoniou, pour la monastère de Cîrța.

365. 25 avril 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte du roi Andrei II, pour le monastère de Cîrța.

366. 25 avril 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

367. 28 avril 1359, Vișegrad. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, remet le procès entre Pierre de Sanislău et les nobles de Ciumești.

368. 31 avril 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège du roi Bela IV; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

369. (1 mai 1359, Cluj-Mănăstur). Le convent de Cluj-Mănăstur rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, que Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, ne s'est pas présenté au jugement, par arbitrage, dans le procès entre lui et Dominique, l'évêque de la Transylvanie.

370. 2 mai 1359, <Alba-Iulia>. Le chapitre de Alba Iulia confirme l'objection de Thomas de Reghin concernant les propriétés de Tagu, Sînmihai et Torzaltelku.

371. 8 mai 1359, Vișegrad. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne que Nicolas, le fils de Nicolas de Resighea, ne soit jugé en aucune querelle jusqu'à sa majorité d'âge.

372. 8 mai 1359, Alba-Iulia. André, voïvode de la Transylvanie, accord, à l'évêque et au chapitre de la Transylvanie, les dîmes qui conviennent des villages appartenant aux cités Ciceu, Unguraș, Lita, Cetatea de Baltă, Gogan-Varolea et Deva.

373. 15 mai 1359, Vișegrad. André, voïvode de la Transylvanie, confirme

l'entente entre Ladislav de Sărmășag et ses frères, d'une part, et Etienne de Samșod et ses frères, d'autre part, concernant les propriétés *Sceentelek et Masatelek*.

374. 17 mai 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI ordonne à l'évêque de la Transylvanie et à l'archidiacre de Hunedoara que Jean, le fils de Simon, soit installé dans un canonikat du diocèse de Oradea.

375. 18 mai 1359, *(Avignon)*. Benoît, le messenger du roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI pour Blasius le fils d'André, ecclésiastique du diocèse de Cenad, un bénéfice dans le même diocèse.

376. 18 mai 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI fait don à Blasius le fils d'André un bénéfice dans le diocèse de Cenad.

377. 18 mai 1359, *(Avignon)*. Benoît, le messenger du roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Paul de Débretin, ecclésiastique dans le diocèse de Oradea, dans un canonikat du diocèse de Győr.

378. 18 mai 1359, *(Avignon)*. Benoît, le messenger du roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Jacques le fils d'André dans un canonikat de l'église de la Transylvanie.

379. 18 mai 1359, *(Avignon)*. Benoît, le messenger du roi de Hongrie, demande et obtient, de pape Innocent VI le pardon des péchés sur le compte de Michel le fils d'André ecclésiastique de l'église de la Transylvanie.

380. 18 mai 1359, *(Avignon)*. Benoît, messenger du roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Pierre le fils d'André dans un canonikat à l'attente d'une prébende dans l'église de Oradea.

381. 18 mai 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI, fait don à Pierre le fils d'André un canonikat dans l'église de Oradea.

382. 18 mai 1359, *(Avignon)*. André, voïvode de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Paul, le fils de Nicolas, dans un canonikat de l'église de Transylvanie.

383. 18 mai 1359, *(Avignon)*. André, voïvode de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI le pardon des péchés sur le compte de son ecuyer Jean.

384. 8 mai 1359, *Avignon*. André, voïvode de la Transylvanie, demande et obtient de pape Innocent VI, la nomination de Jean, le fils de Simon, dans un canonikat de l'église de Oradea.

385. 19 mai 1359, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba-Iulia confirme que Pierre, le fils de Michel de Jara, a donné aux fils d'Albert la propriété Toty et deux moulins de la propriété Secușigiu en échange de la propriété Legii.

386. 28 mai 1359, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia confirme l'objection faite par la femme de Thomas de Aluniș, concernant les propriétés Cătina, Țagu et Feldioara.

387. 2 juin 1359, *(Avignon)*. Louis Ier, roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI de réserver un canonikat, une prébende et l'office de custos, dans l'église de Oradea pour Nicolas, le fils d'Arnold.

388. 2 juin 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI réserve à Nicolas, fils d'Arnold, un canonikat une prébende et l'office de custos dans l'église de Oradea.

389. 2 juin 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI réserve l'archidiaconat de Szabolcs qui va devenir vacante par la nomination de Nicolas fils d'Arnold dans un canonikat à Oradea, pour, Jean dit Alexandre.

390. 2 juin, 1359, Sibiu. Dominique le préposé de Zips adjuge aux Saxons de Bașna une forêt qui appartient de Cetatea de Bălță.

391. 28 juin 1359, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte au roi Louis Ier qu'il a envoyé un homme de confiance à la levée de nouveaux signes de limite sur les propriétés *Micălaca, Cemperd, Milova și Tisa Nouă*.

392. 4 juillet 1359, *Sintimbru*. Dominique, voïvode de la Transylvanie, confirme la plainte de Nicolas dit Wos et de ses frères contre les hospites de Sic pour l'envahissement de quelques morceau de terre qui appartenaient au village Sintejuđe.

393. 22 juillet 1359, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance à la délimitation de la propriété Pășal et d'autres et à la nomination d'André, Benoît et Paul, leurs propriétaires.

394. 27 juillet 1359, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux Sicules de Sepsi de restituer à quelques nobles de Hăghig les propriétés envahies par eux-mêmes.

395. (15) août 1359, *Trogir*. Les envoyés de Louis Ier, roi de Hongrie, accorde des privilèges commerciaux à la ville Trogir; Grigore, le custos de Oradea, este mentionné.

396. 9 août 1359, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, de chercher si le serviteur d'Etienne, l'ancien châtelain d'Unguraş et Ciceu, a occupé, par force, le morceau de terre *Tyburczhelke*.

397. 11 août 1359, *Turda*. André, voïvode de la Transylvanie confirme que Nicolas dit Wos et ses frères ont arrêté les fils et les neveux d'Albert de vendre la propriété Legea.

398. 11 août 1359, *Turda*. André, voïvode de la Transylvanie, confirme que Elie de Juc, a arrêté les fils et les neveux d'Albert de vendre la propriété Legea.

399. 15 août 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, affermit un acte du chapitre de Alba Regalâ; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

400. 29 août 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don aux fils du Roumain Ladislas les propriétés Reçaş Chizâtau pour les services rendus, entre autres l'expédition en Valachie en 1330.

401. 30 août 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne que les querelles des gens de Slovenie soient présentées devant le ban de la Slavonie; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

402. 1 septembre 1359, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, que après l'enquête faite résulte que la propriété *Tyburczhelke* appartient au monastère de Cluj-Mănăştur.

403. 1 septembre 1359, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme que Jean de Sinmiclăuş et ses fils ont hypothéqué leur maison et leur cour à Jean et à d'autres.

404. 3 septembre 1359, *Cristiş*. Dominique, vice-voïvode de la Transylvanie, confirmé l'objection de Thomas, le fils de Denis de Reghin, concernant la propriété *Bengh*.

405. 6 septembre 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, ennoblit Grégoire et ses fils, anciens serfs de la cite Kemluk; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

406. 17 septembre 1359, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, que les Sicules de Sepsi refusent de rendre aux nobles de Hăghig les propriétés occupées.

407. 18 septembre 1359. Dominique, vice-voïvode de la Transilvanie, confirme que Marguerite, la veuve de Nicolas, le fils de Iwanka de Turda Nouă, a assigné en justice les nobles de Deleni pour quelques parties des propriétés Deleni, Agriş, *Egeres* et *Buchtelku*.

408. 22 septembre (1359, *Oradea*). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a envoyé son homme de confiance à la delimitation et à la nomination comme propriétaire des quelques domaines des nobles de Pătal.

409. 25 septembre 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme son acte rendu aux religieuses de Oradea; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

410. 27 septembre 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les libertés de la ville Zegrepcanina; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

411. après 6 octobre (1359) — 6 décembre 1360. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, confirme que Ladislas, l'abbé de Cluj-Mănăştur et Nicolas de *Ty-burchteleke* présenteront leurs procès devant les juges des nobles du comitat Cluj.

412. 12 octobre 1359, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea communique à André, le voïvode de la Transylvanie, qu' il a envoyé un homme de confiance pour l'installation de la dame Elisabeth dans la possession d'une partie du domaine Pele.

413. 22 octobre (1359), *Vişegrad*. André, voïvode de la Transylvanie, adjuge la partie qui convient comme le quart dû à la fille du domaine Pele, à la dame Elisabeth, la femme de Thomas.

414. 23 octobre 1359, *Avignon*. Le pape Innocent VI, permet à Grégoire évêque élu de Cenad, pour qu'il soit sacré évêque.

415. 26 octobre 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI confirme la nomination de Nicolas, dit Bakó, dans un office d'archidiacre de Pâncota.

416. 12 novembre 1359. Le cardinal Guillaume demande et obtient de pape Innocent VI la nomination de Thomas de Darabous dans un canonicat et une prébende de l'église de Cenad.

417. 12 novembre 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI nome Thomas Darabaus dans un canonicat de l'église de Cenad.

418. 12 novembre 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI ordonne aux juges de s'intéresser d'obtenir un canonicat et une prébende dans l'église de Cenad, pour Thomas Darabous.
419. 12 novembre 1359, *(Avignon)*. Le pape Innocent VI nomme le curé, Thomas Darabous, dans un canonicat de l'église de Cenad.
420. 19 novembre 1359, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme qu'André de Tunyog a hypothéqué sa partie de la propriété Tunyog à Jean de Cehăluț.
421. 29 novembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier roi de Hongrie, fait don à Paul de Wechee une partie de la propriété Geresd.
422. 4 décembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance pour faire une enquête sur l'occupation de la propriété Proșteea par les Saxons de Cincu.
423. 8 décembre 1359, *Alba Iulia*. Denis, voïvode de la Transylvanie, confirme l'entente entre Nicolas dit Wos, Thomas le Rouge et Dominique, hospes de Cojocna, dans la querelle concernant le vol de quelques boeufs.
424. 10 décembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance à l'installation de Jean, fils d'Hector, et de Jean de Recea propriétaires des domaines *Palvara* et *Recea Mică*.
425. 12 décembre 1359, *Alba-Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Alba Iulia, d'envoyer un homme de confiance pour sommer les nobles de Galda de se présenter au jugement avec Marguerite, la veuve d'Etienne de Galda.
426. 13 décembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Alba Iulia d'envoyer un homme de confiance au recouvrement, par Ladislás de Blaj, d'une terre envahie par les hospites de Vorumloc.
427. 13 décembre 1359, *Alba-Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Alba Iulia de nommer le convent de Cluj-Mănăstur propriétaire du domaine *Apaty*.
428. 13 décembre 1359, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, confirme que Jean, le fils de Dominique de Juc, a arrêté les hospites de Bonțida et d'autres d'exploiter la forêt Frasinul.
429. 15 décembre 1359, *Alba-Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance à l'installation d'Egidius de Sincel dans le domaine *Zoltam*.
430. 15 décembre 1359, *Alba-Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au voïvode de la Transylvanie de faire une enquête sur la plainte contre l'envahissement de quelques parties des propriétés Țentea et Coasta, par le chatelain de Unguraș et les communautés des villages Bonțida et Zeeg.
431. 18 décembre 1359, *(Alba Iulia)*. Denis, voïvode de la Transylvanie, ordonne au magister Pierre, fils de Bethlen, chatelain d'Unguraș et à Ladislás de Bonțida de restituer les terres de Jean dit Pagan.
432. 20 décembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à ses douaniers de Transylvanie de permettre le passage, vers Buda, de trois chars chargés qui appartenaient à des habitants de la ville de Sibiu.
433. 20 décembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăstur, d'envoyer un homme de confiance à la recherche de la plainte d'Etienne, le fils de Jacques, contre André, le fils de Denis, chatelain de Bologa, quia pillé la propriété Bicălatu.
434. 21 décembre 1359. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte du chapitre de Alba Iulia pour les mineurs „allemands“ de Baia de Arieș.
435. 21 décembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège accordé par le roi Carol Robert à la ville de Turda.
436. 21 décembre 1359, *Alba Iulia*. Le chapitre de Alba Iulia rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur l'installation du convent de Cluj-Mănăstur dans la possession de domaine *Apaty*.
437. 22 décembre 1359, *Alba-Iulia*. Le chapitre de Alba Iulia rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, la mise, de Ladislás et André, dans la possession d'une terre envahie par les hospites de Vorumloc.
438. 29 décembre 1359, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a envoyé un homme de confiance à la délimitation des propriétés *Palvara* et *Recea*.
439. 30 décembre 1359, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, demande au cha-

pitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance à l'assignation en justice de Bybarch, voïvode des Roumains de Hălmaġiu.

440. 1360, *Vișegrad*. Etienne, juge de la cour royale, demande au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance à la délimitation de la propriété Mu-
zsaj.

441. 1360. Le comes de Cluj confirme que Mykola, le fils de Jean de De-
zimir, s'est obligé de payer 29 marks comme rançonnement pour l'homicide de
Paul.

442. 1 janvier 1360, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à De-
nis, voïvode de la Transylvanie, de restituer à Nicolas et Ladislav la propriété
Britonia, en la séparant de la cité royale Hațeg.

443. 1 janvier 1360, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au cha-
pitre de Alba Iulia de faire une enquête sur la plainte de Ladislav, l'abbé de
Cluj-Mănăstur, concernant les dommages faites par Mykola, le fils de Jean de
Dezmir.

444. 3 janvier 1360, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, que
Jean, le fils de Dominique de Juc, a arrêté les hospites de Bonțida d'exploiter la
foret Frasinul.

445. 6 janvier 1360, *Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Denis, voï-
vode de la Transylvanie, de défendre les fils de Pierre de Curciu dans la possession
des propriétés Curciu et Șaroș.

446. 6 janvier 1360, *Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Denis,
voïvode de la Transylvanie, de mettre la fille de Adrian de Galda en ses droits
du quart qui lui convient. —

447. 10 janvier 1360. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme en forme de pri-
vilège, deux lettres pour Pierre, le fils de Michel de Iara, vice-voïvode de la Tran-
sylvanie, concernant la donation de la propriété Oarda de Jos.

448. 11 janvier 1360, (*Alba Iulia*). Le chapitre de Alba Iulia confirme
une objection concernant les droits sur la propriété Daia.

449. 13 janvier 1360, (*Cluj-Mănăstur*). Le convent de Cluj-Mănăstur confirme
que Jacques, le fils de Mannus de Căianu, a hypothèque deux fois des tenures de
la propriété Deușu à Nicolas dit Was.

450. (*après 13 janvier*) 1360, (*Cluj-Mănăstur*). Le convent de Cluj-Mănăstur
rapporte a Louis Ier, roi de Hongrie, la résultat de la recherche concernant les
faits commis par André, le fils de Denis, le chatelain de Bologna.

451. 15 janvier 1360, *Țirgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au cha-
pitre de Alba Iulia de participer à l'installation de la veuve de Ladislav, le fils
de Ladislav de Deag, en la possession de quelques parties des domaines Deang, Săl-
cud, Cucerdea et Cipău.

452. 16 janvier (1360), *Senij*. Le notaire Barthélemy Urssio, rapporte au
doge de Venise sur le voyage de Louis Ier, roi de Hongrie, en Transylvanie et sur
la peste qui infeste l'Hongrie.

453. 16 janvier 1360, (*Cluj-Mănăstur*). Le convent de Cluj-Mănăstur con-
firme Jacques, le fils, et Barthélemy, le frère de Mannus de Căianu, ont rendu
à Deme de Tyburchteleke la somme d'argent pour laquelle ils ont hypothéqué deux
petites voies de la propriété Deușu.

454. 25 janvier 1360, *Țirgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, approuve que
se tient, de nouveau, le foire, une fois par semaine, sur la propriété Săsarm
d'Etienne et Farcaș, les fils de Pierre.

455. 2 février 1360, *Sibiu*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de
Cluj-Mănăstur de rechercher si la propriété Sînmihaiul de Cîmpie tient pour son
droit de donation et dans ce cas, qu'il mette les fils de Thomas de Lučeneț en sa
possession.

456. 4 février 1360, (*Alba-Iulia*). Le chapitre de Alba-Iulia confirme que
Nicolas, le fils de Jean de Juc, a arrêté les hospites de Bonțida d'exploiter la forêt
Frasinul.

457. 14 février 1360, (*Cluj-Mănăstur*). Le convent de Cluj-Mănăstur confirme
que Mannus et Barthélemy, les nobles de Căianu, ne se sont pas présentés au terme
fixé devant le convent pour rançonner de Nicolas dit Wos leur propriété dit
Deușu.

458. 18 février 1360, *Archita*. Denis, voïvode de la Transylvanie, demande
au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance à l'assignation en

justice de Ladislas, le Boiteux, et de son fils, dans leur querelle avec Tecl, le fils de Pierre de Prejmer.

459. (20—21) février 1360, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Alba Iulia de délimiter la propriété du monastère de Cluj-Mănăştur, nommé *Mariatelek*.

460. 27 février (1360), *Buda*. Barthélemy Urssio rapporte au doge de Venise sur le retour, en Transylvanie, de Louis Ier, roi de Hongrie, et sur la peste qui infeste ce royaume.

461. 11 mars 1360, (*Zips*). Le chapitre de Zips confirme la donation de quelques propriétés entre les bénéficiaires étant aussi Jean, l'archidiacre de Trnava.

462. 17 mars 1360, (*Agria*). Le chapitre de Agria confirme que Denis, le fils d'Etienne de Lučeneč, a fait une objection concernant la donation de la propriété Sinmihaiu de Cimpie.

463. 18 mars 1360, (*Alba Iulia*). Le chapitre de Alba-Iulia confirme l'entente entre Nicolas et Pierre, les nobles de Grind et Nicolas Zopus de Urca.

464. 18 mars (1360, *Cluj-Mănăştur*). Le convent de Cluj-Mănăştur transcrit en forme de privilège son acte du 14 juillet 1347, pour Dominique dit Gimbaş.

465. 20 mars 1360. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Dragoş, le fils de Gyula, comme nouvelle donation, les villages Zalatina, Brebu, Descăţi, etc., pour les servises faits au roi, surtout en Moldavie.

466. 21 mars 1360. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme deux privilèges plus anciens concernant l'exemption de l'impôt des peaux de martres; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

467. 26 mars 1360, *Csenger*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au comes et aux juges des nobles du comitat Satu Mare de faire une enquête sur les circonstances dans lesquelles ont été tués quelques chevaux d'Etienne, le fils d'Etienne de Kálló.

468. 26 mars 1360, *Csenger*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au comes et aux juges des nobles du comitat Satu Mare de faire une enquête sur les circonstances dans lesquelles ont été tués quelques chevaux d'Etienne, le fils d'Etienne de Kálló.

469. 28 mars 1360, (*Cluj-Mănăştur*). Le convent de Cluj-Mănăştur, transcrit pour Dominique de Gimbaş, un acte du chapitre de Oradea.

470. 28 mars 1360, (*Cluj-Mănăştur*). Le convent de Cluj-Mănăştur transcrit pour dominique de Gimbaş un acte d'André, l'évêque de la Transylvanie.

471. 7 mai 1360, *Csenger*. Le comes de Satu Mare rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur les résultats de la recherche des faits commis contre Etienne, le fils d'Etienne.

472. 7 mai 1360, *Csenger*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat Satu Mare rapportent à Louis Ier, roi de Hongrie, le résultat de la recherche dans la querelle causée par la tuerie de quelques chevaux d'Etienne de Kálló.

473. 7 mai 1360, (*Alba Iulia*). Le chapitre de Alba Iulia confirme le partage des propriétés Dirlos, Smig, Aluna, Giacăş et Brăduţ entre Nicolas, le fils de Simon de Dirlos et ses parents.

474. 8 mai 1360, *Vişegrad*. Etienne Bebek, juge de la cour royale, demande au chapitre de Oradea d'envoyer son homme de confiance à la delimitation de la propriété Muzsaj.

475. 10 mai (1360—1366), *Ivanič*. Denis voïvode de la Transylvanie demande au chapitre de Alba Iulia de dédommager Nicolas, le doyen de Braşov, pour la retenue de ses revenus de canonique.

476. 14 mai 1360, *Trnava*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Vanciuc une moitié de la propriété de Waralia.

477. 14 mai 1360, *Trnava*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Stan, le fils Pierre, la propriété Rona de Sus.

478. 17 mai 1360, *Trnava*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea de delimiter les propriétés Aghireşu, Brăgar et Mănăştur de Ladislas, l'abbé de Cluj-Mănăştur.

479. 20 mai 1360, *Vişegrad*. Etienne Bebek, juge de la cour royale, adjuge la propriété *Galyenus* aux nobles de *Nogmyhal*.

480. 25 mai 1360, *Alba Iulia*. Dominique l'évêque de la Transylvanie, fait don à Ladislas, son serf de Alba Iulia, une place de cour.

481. 25 mai 1360, *Vişegrad*. Nicolas Kont, palatin de Hongrie, demande au

chapitre de Oradea d'assigner en justice Pierre, le fils de Simon de Kallo, pour la querelle avec Thomas de Biri.

482. 1 juin 1360, *Hațeg*. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, adjuge aux neveux de Costea, et aux fils de Musna les propriétés Răchitova et Lunca.

483. 4 juin 1360, *Moftin*. Le vice-comes et les juges des nobles de Satu Mare confirment l'objection d'Etienne de *Radalf* contre les employés de la trésorerie de Satu Mare.

484. 4 juin 1360, *Moftin*. Le vice-comes et les juges des nobles de Satu Mare rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur les résultats de la recherche dans la querelle causée par quelques chevaux tués.

485. 21 juin 1360, *Lipsce*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne, que les habitants de la ville de Sibiu soient exemptés de douane quand ils voyagent avec des cadeaux pour le roi ou pour la reine et quand ils rentrent chez eux.

486. 24 juin 1360. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Etienne, voïvode de Maramureș, et a son frère Jean une lettre du chapitre de Agria concernant la propriété Cuhea.

487. 24 juin 1360. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Stan, le fils de Gurhes de Maramureș, et à sa femme la donation d'une partie de la propriété Sărăsău.

488. 26 juin 1360 (*Oradea*). Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la nouvelle délimitation de la propriété Apahida.

489. 2 juillet 1360, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Agria d'envoyer son homme de confiance à la délimitation des propriétés de Dragoș, le fils de Gyula, et de ses parents.

490. (4 juillet) 1360, (*Alba-Iulia*). Le chapitre de Alba Iulia confirme le partage et la délimitation de la propriété *Chudatelku*.

491. 5 juillet 1360, à côté de *Santău*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie demande au chapitre de Lelez d'enquêter sur le cas de Toma de Bir.

492. 6 juillet 1360, à côté de *Santău*. Nicolas Konth, palatin de l'Hongrie, condamne a une amende les juges et les habitants de Sălacea pour leur non-présentation au jugement.

493. 6 juillet 1360, (à cote de *Nădab*). Nicolas Konth, palatin de l'Hongrie, confirme que le village *Bozoragh* et la propriété *Firiteaz* ont été les possessions de Demetrius Lepes et Nicolas Treutul.

494. 8 juillet 1360, *Vișegrad*. Etienne Bebek, juge de la cour royale, demande au chapitre de Oradea de délimiter la propriété *Hudaaz*; parmi les gens du roi, Michel, le fils de Georges de Sanislău.

495. 8 juillet 1360, (*Oradea*). Le chapitre de Oradea transcrit en forme de privilège un de ses actes.

496. 28 juillet 1360, (*Villeneuve-lès-Avignon*). Le cardinal Guillaume demande au pape Innocent VI, pour son chapelain Conrad Sculteti, un canonicat et une prébende qui deviendront libres par la nomination de Dominique Bebek, évêque de Cenad.

497. 28 juillet 1360, (*Villeneuve-lès-Avignon*). Le cardinal Guillaume demande au pape Innocent VI, pour Conrad Sculteti, un canonicat et une prébende qui deviendront libres par le sacre de Dominique Bebek, évêque de Cenad.

498. 29 juillet 1360, (*Villeneuve-lès-Avignon*), Louis Ier, roi de Hongrie, demande et obtient du pape Innocent VI pour Benoit, le fils de Georges, la prépositure qui deviendra vacante par la nomination de son titulaire, évêque de Cenad

499. 29 juillet 1360. (*Villeneuve-lès-Avignon*). Le pape Innocent VI reserve pour Benoit, le fils Georges, la prépositure qui deviendra vacante par le sacre de Dominique, évêque de Cenad.

500. 29 juillet 1360, (*Villeneuve-lès-Avignon*). Louis Ier, roi de Hongrie, demande et obtient de pape Innocent VI, pour Pierre de Monasterio, un canonicat et une prébende qui deviendront vacants par le sacre de Dominique, évêque de Cenad.

501. 29 juillet 1360, (*Villeneuve-lès-Avignon*). Le pape Innocent VI reserve pour Pierre de Monasterio un canonicat et une prébende.

502. 29 juillet 1360, (*Villeneuve-lès-Avignon*). Le pape Innocent VI demande à l'évêque de Vat d'introduire Pierre de Monasterio dans le canonicat de Agria, detenu jusqu'à present par Dominique, l'évêque de Cenad.

503. 29 juillet 1360, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Louis Ier, roi de Hongrie, demande et obtient du pape Innocent VI pour Nicolas de Leucha, un canoniat et une prébende qui deviendront vacants par le sacre de Dominique évêque de Cenad.

504. 29 juillet 1360, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Le pape Innocent VI, réserve pour Nicolas de Leucha un canoniat et une prébende.

505. 29 juillet 1360, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Le pape, Innocent VI, demande à l'évêque de Vat d'introduire Nicolas de Leucha dans le canoniat qu'on a jusqu'à présent Dominique, évêque élu de Cenad.

506. (7 août) août 1360, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia confirme que Nicolas Malach de Uroiù a hypothéqué aux nobles de Rapolt sa propriété Tămășasa.

507. 9 août 1360, *(à côté de Gătaia)*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, remet à plus tard le procès entre Dominique, le fils de Heem, concernant les droits de propriété sur les domaines Zeuren, Ozyag, Bokrand et Ezeriş.

508. 13 août 1360, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Oradea d'enquêter sur la plainte de Ladislas, le fils de Jean, dit Lengel.

509. 14 août 1360, *(Villeneuve-lès-Avignon)*. Paul, l'évêque de Freising, demande et obtient de pape Innocent VI la mise de Nicolas d'Arnold en possession de quelques dignités ecclésiastiques en Allemagne étant prêt à renoncer entre autre à l'office de custos de l'église de Oradea.

510. 20 août 1360, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don une terre à Pierre, le fils de Jean de *Kathul*, le domestique de Denis, voïvode de la Transylvanie.

511. 27 août 1360, *Oradea*. Filip, préposé de l'église de Oradea, confirme l'entente entre les fils de Choka de Told et les fils de Doja de Debrețin.

512. 22 septembre 1360, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son homme de confiance pour enquêter une plainte concernant la douane prise aux hospites de Cluj.

513. 24 septembre 1360, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur la délimitation des propriétés *Hodas* et *Radalf*.

514. 27 septembre (1360), *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur rapporte à Peteu, vice-voïvode de la Transylvanie sur l'enquête concernant la douane prise aux hospites de Cluj qui passent par Jimbor.

515. 3 octobre 1360, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte à Louis Ier, roi de Hongrie, sur l'enquête sur quelques violences.

516. 5 octobre 1360, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme que la veuve d'Etienne, le fils de Ladislas de Szakoly, a fait don quelques chevaux à sa fille Hélène et à son gendre Leukus.

517. 6 octobre 1360, *(Agria)*. Le chapitre de Agria confirme que Ladislas, le fils de Thomas, le fils de Laurent de Tileagd, a fait objection contre le partage de quelques propriétés.

518. 9 octobre 1360, *Turda*. Denis, voïvode de la Transylvanie, confirme que les nobles de la Transylvanie sont arrivés à une entente avec l'évêque de la Transylvanie concernant la levée des impôts dûs à l'église.

519. 9 octobre 1360, *Turda*. Denis, voïvode de la Transylvanie, confirme que les nobles de la Transylvanie ont affermit de nouveau leur entente avec l'évêque de la Transylvanie concernant les dîmes.

520. 11 octobre 1360, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme l'objection de Thomas, le fils de Laurent de Tileagd, concernant le partage de quelques propriétés.

521. 12 octobre 1360, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea confirme que Ladislas, le fils de Thomas de Tileagd, a arrêté son père et ses parents du partage de quelques propriétés.

522. 13 octobre 1360, *Turda*. Denis, voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba-Iulia, d'envoyer son homme de confiance à l'installation de Benoît, le fils de Jean de Hăghig, dans la possession d'une moitié du domaine Deaj.

523. 13 octobre 1360, *Turda*. Denis, voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance pour l'installation de Michel et André de Hărănglab dans la possession d'une moitié du domaine Deaj.

524. 13 octobre 1360, *Turda*. Denis, voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur de nommer Catherine, la fille d'Emeric de Agriș et Jacques, le fils de Jean, le Sicule, dans la possession de leurs droits des domaines Deleni, Agriș et Buch.

525. 13 octobre 1360, *Turda*. Denis, voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur d'intervenir pour que Marguerite, la fille de Paul le Sicule, soit mise en possession du quart, que lui revenait comme fille.

526. 14 octobre 1360, *(Oradea)*. Le chapitre de Oradea rapporte a Louis Ier, roi de Hongrie, sur le partage des propriétés des nobles de Tileagd.

527. 17 octobre 1360, *Turda*. Pierre, voïvode de la Transylvanie, confirme que les fils de Ladislas de *Anduriaszahaza* ont donné des pleins pouvoirs l'un à l'autre et ont donné des pouvoir en même temps à Jacques, le diacre et à Paul le Grand pour la représentation devant les juge de la Transylvanie.

528. 19 octobre 1360, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme que les fils de Jacques de Ciunga ont cédé à Dominique, le fils de Laurent de Dumbrău, la quatrieme partie de la propriété Ciunga.

529. 20 octobre 1360, *Vişegrad*. Etienne Bubeck, juge de la cour royale, confirme le partage de propriétés entre les nobles de Tileagd.

530. 2 novembre 1360, *Sintimbru*. Denis, voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba Iulia, de donner aux fils de Ladislaus de Nimigea une copie d'après les actes gardés dans l'archive du chapitre, concernant leurs possessions.

531. 11 novembre 1360, *(Cluj-Mănăştur)*. Le chapitre de Alba Iulia confirme que Nicolas, le fils de Jacques de Căţălu, a donné le quart dû à sa fille, de la propriété Căţălu, aux nobles Hélène et Catherine.

532. 11 novembre 1360, *(Alba-Iulia)*. Le convent de Cluj-Mănăştur confirme une entente concernant une propiète qui se trouve entre *Csonthara* et *Copand*.

533. 14 novembre (1360) — 18 novembre (1368), *Oarda*. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, ordonné à Etienne, son fonctionnaire de Sintimbru de prendre des mesures pour le dedommagement d'Etienne de *sîbiu* et des autres qui ont été pillés.

534. 17 novembre 1360. Louis Ier, roi Hongrie, transcrit deux lettres concernant la propriété *Starosan*; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

535. 18 novembre 1360, *Sintimbru*. Denis, voïvode de la Transylvanie demande au convent de Cluj-Mănăştur d'envoyer son homme de confiance pour l'installation du chapitre de Alba Iulia dans la possession du domaine *Zlagna*.

536. 25 novembre 1360, *Vişegrad*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, remet le proces concernant l'occupation des propriétés *Zowren*, *Azyhag*, et *Bokrand* à plus tard.

537. 25 novembre 1360. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, remet le proces concernant la quatrieme partie de la propriété Ciunga, à plus tard.

538. 26 novembre 1360, *Sintimbru*. Denis, voïvode de la Transylvanie demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance au partage d'une terre et d'une moitié de la cité *Balwanus*.

539. 28 novembre 1360. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les nobles de Lapuch dans la possession du domaine *Karin*; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

540. 12 décembre 1360. *Kálló*. Les vice-comites et les juges des nobles du comitat Szabolcs confirme une plainte contre Etienne, le fils du hospes Etienne de Dorolţ, qui a tué un serf.

541. 14 décembre 1360, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur d'envoyer son homme de confiance pour faire une enquête sur le soustraction de quelques actes de Nicolas, le fils du ban Siomon de Dîrlos.

542. 18 décembre 1360, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, demande au chapitre de Alba Iulia d'envoyer son homme de confiance pour faire une enquete sur l'assassinat de Nicolae de *Tiburchetelku* par Etienne de Silvaş et d'autres à l'instigation des habitants, de Chinteni.

543. 19 décembre 1360, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur, confirme quee la propriété *Zlagna* a été mise dans la possession du chapitre de Alba Iulia.

544. 21 décembre 1360, *(Alba-Iulia)*. Le chapitre de Alba Iulia rapporte à Denis, voïvode de la Transylvanie, sur le partage d'une terre et d'une moitié de la forteresse de *Baluanus*.

545. 23 décembre (1360, *Alba Iulia*). Le chapitre de Alba Iulia rapporte à Pierre, vice-voïvode de la Transylvanie, sur les resultats de l'enquête concernant l'assassinat de Nicolas de *Tyburchetelku*.

546. *25 décembre 1360.* Louis Ier, roi de Hongrie, exempte les serfs du monastère de Toplica de quelques dîmes; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

547. *28 décembre 1360.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme une sentence; des dignitaires de la Transylvanie sont mentionnés.

548. *30 décembre 1360, (Alba Iulia).* Le chapitre de Alba Iulia transcrit, à la demande de Dominique, voïvode de la Transylvanie, un acte pour Ladislas, le fils de Gylet.

DOCUMENTE

1 1356 ianuarie 6 (*in festo Epiphaniarum domini*), **{Oradea}**.

Capitulul din Oradea adeverește că nobilul Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău (*Zanyzlo*) a dat lui Colys, fiica lui Ioan, fratele decedat al aceluiasi Mihail, jumătate din partea sa de moșie din moșia Leta (*Leta*), aflată în comitatul Szabolcs (*Zaboch*), atît ca drept cuvenit fiicei, cît și pentru zestrea și darurile de nuntă cuvenite mamei sale, fiica lui Nicolae zis Zeuke de Domohida (*Damanhyda*).

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Perényi, III, 11 și Arh. fam. Kállay, nr. 1 123.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg*, VI, p. 417—418.

REGESTE. *Kállay*, II, p. 33, nr. 1 169.

2 1356 ianuarie 8, **{Oradea}**.

Capituli ecclesiae Varadiensis privilegialis, anno verbi Incarnati M.CCC.LVI. in octavis diei Strenarum emanata, declarabat quod nobilis domina, coniux magistri Ladislai, filii Bricii de Bator, filia videlicet magistri Mauricii, filii Nicolai, quondam Nicolai wuoyuodae de Medgyes, Anna vocata, cum eodem magistro Ladislao, consorte suo, ab una, parte vero ex altera Demetrius, filius Georgii et procurator nobilis viri magistri Simonis, filii eiusdem magistri Mauricii, pro eodem domino suo, cum sufficientibus litteris procuratoriis domini Ludouici regis, generaliter ad alia multa et specialiter ad infrascripta, ordinatus et constitutus, coram dicto capitulo constituti, litteras patentes eiusdem domini Ludouici regis, Budae, festo beati Nicolai confessoris, anno domini M.CCC.LI emanatas. *{DRH — C., vol. X, nr. 83}*, anno 1355, Kalendas Ianuarii ab eodem confirmatas *{ibidem, nr. 363}*, dicto capitulo praesentassent, continentes quod viris nobilibus magistris Ladislao, filio Ioannis, filii Bricii de Bator, cum sufficientibus capituli Varadiensis procuratoriis litteris, pro nobili domina, Anna vocata, consorte sua, filia magistri Mauricii de Medgyes, ab una, et magnifico viro Simone, filio eiusdem Mauricii, fratre dictae dominae uterino, parte ab altera, personaliter coram dicto domino Ludouico constitutis, propositum et relatum extitisset, per eosdem, quod in causa, quam eadem nobilis domina, Anna vocata, ratione quartae filialis et omnium suorum iurium in possessionibus aviticis ac paternis et per nobilem dominam, olim consortem magnifici viri,

Nicolai, waiuodae Transsiluanae, avi et aviae eorundem, ipsis iure naturalis genealogiae seu aviticitatis titulo iuridico devolutis contingentium, ex ipsius domini Ludouici beneplacito et consensu, ordinantibus et componentibus prelati et baronibus, in eisdem litteris nominatim conscriptis, ad talem pacis et concordiae devenissent unionem, perenniter duraturam, ut eadem nobilis domina Anna, omnia sua tenuta possessionaria, quam et alia iura, modo quo supra, ipsam contingentia, in possessionibus aviticis et paternis et ab avo devolutis, ipsi magistro Simoni, fratri suo, et suis heredibus, cum ob amorem intimae fraternae dilectionis, tum etiam ob conditionem infrascriptam, relaxasset et remisisset in perpetuum, omnem iuris proprietatem et dominii sui excipiendo de eisdem.

Idemque magister Simon, in omnimoda satisfactione remissionis et resignationis iurium praemissorum, quoddam castrum suum, Somlyo vocatum, prope fluvium Karazna existens, cum portionibus ad idem pertinentibus et villis Somlyo, Perechen, Csehi et Györtelek, ac Hidweg vocatis, cum tributo in eadem Hidweg exigere consueto, item possessionem Mikloslaka in partibus Transsiluanis, iuxta fluvium Morus, in Alba sitam comitatu, cum omnibus utilitatibus, molendini,¹ sylvis, nemoribus, foenetis et pertinentiis universis, sub eisdem metis et terminis, quibus per eundem habiter extitissent et possessae, memoratae nobili dominae, Annae, sorori suae carissimae, et, per eam, suis heredibus, heredumque successoribus, nihil iuris, nihilque dominii sibi in eisdem, et suis posteris, reservando, dedisset, contulisset, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas, tali vinculo per partes assumpto quod, si ipsa domina vel sui heredes, utriusque sexus, solatio destituerentur liberorum, memoratum castrum et possessiones, superius nominatae, in ius et proprietatem eiusdem magistri Simonis et suorum successorum, non obstante aliquo litis intermedio, devolvantur. Si vero ipsum, simili modo, deficere contingeret, omnes possessiones et iura eandem dominam Annam modo praemisso contingentia et quae ob personam aviae suae in possessionibus Medgyes et Izdenecz vocatis possent contingere, iure successionis in proprietatem et dominium dictae dominae Anna et suorum heredum sexus utriusque devolverentur.

Praeterea, quia avus et pater dicti magistri Simonis aliquas particulares possessiones de possessionibus ad ipsam Somlyo pertinentibus abscissas, scilicet Ujjlak, Sudak, etc.², Nicolao, germano eiusdem, item possessionem Szech, Ladislao et Petro, contulisset³ perpetuo iure pro fidelitatibus eorundem; ipsas Ujjlak et Zeech possessiones sub eisdem metis et terminis, quibus donatae extitissent et prout instrumenta eorundem super donatione demonstrarent, nil addendo, nil minuendo, ipsis nobilibus pari voto reliquissent. Assumsisset etiam idem magister Simon, et suos obligasset successores, dictam dominam Annam eiusdemque posteritatem ab omnibus impetitionibus in facto dictorum castri et possessionum ipsis datarum et perpetuatorum, ordine iuris defendere et expedire; quod si facere non vellet, extunc possessiones possessionibus praedictis in qualitate et quantitate similes de suis possessionibus dare et statuere teneretur; et quod nec ipsa domina et nec eiusdem successores litis materiam vel quaestionis, super praemissis negociis et possessionariis iuribus praedictis, contra ipsum magistrum Simonem vel suos successores suscitando movere valeant ullo unquam temporis in processu; quod si facere

attentarent, motae suscitataeque quaestionis poena convincantur. Certis⁴ etiam clausulis litteris in eisdem expressatis.

Hanc, igitur, ordinationem et concordiae ac pacis informationem⁵, prout in dictis litteris regiis continetur, nihil addendo nec aliquid immutando, eadem domina, consors ipsius magistri Ladislai, filia videlicet quondam magistri Mauricii de Medgyes, Anna vocata, propria in persona coram dicto capitulo constituta, acceptam, ratam habuisset atque firmam, et oretenus eandem confitendo, confirmasset.

De cuius dominae confessione, ratificatione et confirmatione praedictae reformationis pacis seu ordinationis idem Demetrius, procurator praefati magistri Simonis, vigore praedictarum procuratoriaram, contentus extitisset, consimili modo eandem ratificando et confirmando, vice et nomine domini sui saepius nominati.

⟨Nicolae de Gara, palatinul Ungariei, scrie într-o sentință a sa din 1409⟩:

Privilegiul capitlului din Oradea, dat în anul întrupării cuvîntului o mie trei sute cincizeci și șase, la octavele Anului nou, arată că, înfățișîndu-se înaintea zisului capitlu nobila doamnă numită Ana, soția magistrului Ladislau, fiul lui Bricciu de Bator, adică fiica magistrului Mauriciu, fiul lui Nicolae de Medieș, adică al răposatului voievod Nicolae, împreună cu acel magistru Ladislau, soțul ei, pe de o parte, iar pe de altă parte Dumitru, fiul lui Gheorghe și împuternicitul nobilului bărbat, magistrul Simion, fiul aceluiași magistru Mauriciu, în numele acelui domn al său, rînduit și trimis cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare a domnului Ludovic regele, pentru alte multe ⟨treburi⟩ îndeobște și îndeosebi pentru cele de mai jos, au înfățișat zisului capitlu o scrisoare deschisă a aceluiași domn Ludovic regele, dată la Buda, la sărbătoarea fericitului Nicolae mărturisitorul⁶, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și unu ⟨DRH — C, vol. X, nr. 83⟩, (întărită de același, în anul o mie trei sute cincizeci și cinci, la calendele lui ianuarie⁷ ⟨*ibidem*, nr. 363⟩), în care scrie că, înfățișîndu-se înșiși înaintea zisului domn Ludovic, nobilii bărbați magistrii Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare a capitlului din Oradea, pentru nobila doamnă numită Ana, soția sa, fiica magistrului Mauriciu de Medieș, pe de o parte, iar pe de alta măritul bărbat Simion, fiul aceluiași Mauriciu, frate bun al zisei doamne, s-a spus și s-a arătat de către aceștia că în pricina pe care acea nobilă doamnă numită Ana ⟨o avea, cu privire la⟩ a patra parte cuvenită fiicelor și la toate drepturile ce îi privesc pe ei din moșile strămoșești și pîrintești, ce le vin lor după lege prin nobila doamnă, răposata soție a măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei, bunicul și bunica sa, moși trecute asupra lor prin dreptul coborîrii firești sau în temeiul dreptului consfințit de lege al moștenirii de la strămoși, ei au ajuns cu încuviințarea și învoirea acelui domn Ludovic, prin rînduiala și mijlocirea prelaților și baronilor arătați pe nume în acea scrisoare, la această învoială de pace și înțelegere, care să dăinuiască în veci; că acea nobilă doamnă Ana, atît din dragostea adîncă a iubirii frățești, cît și în temeiul legămîntului de mai jos, a lăsat și a hărăzit pe veci acelui magistru Simion, fratele său, și moștenitorilor săi toate stăpînirile sale de moșie,

cît și celelalte drepturi ce o privesc pe ea, în chipul de mai sus, din moșiile strămoșești și părintești și cele trecute asupra ei de la bunici, lăsîndu-se de tot dreptul ei de proprietate și de stăpînire asupra acestora.

Iar acel magistru Simion, întru răsplătirea deplină a hărăzirii și lăsării drepturilor de mai sus, a dat și a dăruit sus-pomenitei nobile doamne Ana, sora lui preaiubită, și, prin ea, moștenitorilor ei și urmașilor moștenitorilor ei, o cetate a lui numită Șimleu, aflătoare aproape de riul Crasna, cu părțile <de moșii> ce țin de ea și cu satele numite Șimleu, Pericieu, Ceheiu, Giurteleku și Hidig, cu vama ce se obișnuia a se lua în Hidig; de asemenea, moșia Micoșlaca din părțile Transilvaniei, așezată lingă riul Mureș, în comitatul Alba, cu toate foloasele, morile, pădurile, dumbrăvile, finațele și toate cele ce țin de ele, între aceleași semne și hotare între care fuseseră ținute și stăpînite de el, fără a păstra pentru sine și pentru urmașii săi nici un drept și nici o stăpînire asupra-le, spre a le stăpîni, ține și avea pe veci și nestrămutat. Părțile luînd asupra lor următorul legămint și anume, dacă acea doamnă sau moștenitorii ei, fie bărbați, fie femei, ar fi lipsiți de mîngîierea unor copii, atunci pomenita cetate și moșiile numite mai sus vor trece în dreptul de stăpînire a celui magistru Simion și al urmașilor săi, fără a se ține seama de ivirea vreunei judecăți. Iar dacă s-ar întîmpla ca el să moară în același chip, atunci toate moșiile și drepturile ce privesc pe acea doamnă Ana în felul de mai sus, și cele ce ar putea s-o privească în numele bunicei sale cu privire la moșiile numite Medieș și Izdenec vor trece prin drept de moștenire în proprietatea și stăpînirea pomenitei doamne Ana și a urmașilor ei, fie bărbați, fie femei.

Pe lingă aceasta, deoarece bunicul și tatăl zisului magistru Simion hărăziseră pe veci, pentru faptele lor de credință, lui Nicolae, fratele acestuia, niște părți de moșie despărțite din moșiile ce țin de Șimleu, anume Uileac, Sudak etc., de asemenea, lui Ladislau și lui Petru moșia Siciu, ei au lăsat într-un cuget acestor nobili acele moșii Uileac și Siciu între aceleași semne și hotare între care au fost dăruite și cum dovedesc actele lor asupra acestei danii, fără a adăuga sau micșora ceva.

Magistrul Simion a mai luat asupra-și, legînd și pe urmașii săi, ca pe zisa doamna Ana și pe urmașii ei s-o apere și s-o ocrotească pe calea legii de toate pîrile în legătură cu zisa cetate și cu moșiile dăruite și date lor pe veci. Și dacă n-ar voi să facă aceasta, atunci să fie dator a da și statornici din moșiile sale niște moșii de același fel și mărime cu sus-zisele moșii. Și nici acea doamnă și nici urmașii ei să nu poată porni și ridica niciodată în cîrgerea vremii prilej de pîră sau plîngere împotriva celui magistru Simion și a urmașilor săi, cu privire la treburile de mai sus și la sus-zisele drepturi de proprietate; iar dacă ar încerca să facă așa ceva, să cadă sub pedeapsa <ce se dă> pentru o plîngere pornită și ridicată <pe nedrept>. Mai arătîndu-se în acea scrisoare și alte îndatoriri.

Drept care acea doamnă numită Ana, soția magistrului Ladislau, adică fiica răposatului magistru Mauriciu de Medieș, înfățișîndu-se ea însăși înaintea zisului capîtlu, a încuviințat și a primit și a întărit această rînduială și reșezare a păcii și înțelegerii, așa cum se cuprinde în zisa scrisoare regească, și mărturisind-o prin viu grai, o întărește fără a adăuga și fără a schimba ceva.

Cu această mărturisire, încuviințare și întărire a acelei doamne, (și cu) sus-zisa statornicire și rinduire a păcii, s-a arătat mulțumit acel Dumitru, imputernicitul sus-zisului magistru Simion, în temeiul sus-zisei scrisori de imputernicire, încuviințind-o și întărind-o în același timp, în locul și în numele ades-pomenitului său stăpîn.

Arh. Naț. Magh. Arh. fam. Kállay.

Rezumat amănunțit în actul lui Nicolae de Gara, palatinul Ungariei, din 13 iunie 1409, transcris în actul capitlului din Alba Iulia, din anul 1646, emis familiei Kállay, pentru a-l folosi într-un proces. Vezi și *Fejér*, X/4 p. 842—869 și *Mályusz*, II/2, nr. 6 649 (doc. păstrat la Arh. Naț. Magh. sub cota 31 053, nu menționează însă actul de față).

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 659—663.

¹ Astfel în textul latin publicat; corect *molendinis*.

² Astfel în textul latin publicat.

³ Astfel în textul latin publicat; corect *contulissent*.

⁴ Astfel în textul latin publicat; probabil greșit pentru *ceteris*.

⁵ Astfel în textul latin publicat; greșit în loc de *reformationem*.

⁶ 6 decembrie.

⁷ 1 ianuarie. Data e greșită; cf. doc. 363; „din ziua a douăsprezecea, înainte de calendele lui ianuarie“, adică 21 decembrie.

3 1356 ianuarie 13 (*in octavis festi Epiphaniarum*), (Agria)-

Capitulul din Agria adeverește că magistrul Dionisie, fiul decedatului Ștefan, banul de Severin (*Zeurinio*), a despăgubit pe Nicolae, fiul lui Iacob de Lonya, prin Ladislau, fiul lui Petru de Kalandă, slujitorul și imputernicitul său, pentru toate pretențiile sale bănești, rămase după Clara, mama sa.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Fond Bánffy, fasc. R. nr. 35.

Orig. perg., cu fragmente de pecete atârnată de un șnur de mătase roșie și galbenă.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 206—207.

4 1356 ianuarie 14, (Alba Iulia).

Nobili viro et honesto, Stephano, vicewoyuode Transsiluano, amico suo honorando, capitulum ec(clesia) Transsiluanae debitum amicitia et honoris continuum in)crementum.¹

Noveritis nos litteras vestras² recepisse in hec verba: (*Urmează actul vicevoievodului Ștefan, din 10 decembrie 1355, DRH — C., vol. X, nr. 361*). Nos, enim, pet(itionibus vestre amicitiae annuentes, unacum eodem)¹ Laurentio de Nadas, homino vestro, nostrum hominem, videlicet Thomam sacerdotem, capellanum discreti viri Pauli, (plebani de Clwswar, socii et concanonici nostri, ad praemissa)¹ exequenda pro testimonio duximus transmittendum. Qui, demum, exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt (quod ipsi in festo beati Thomae apostoli proximennunc praete)rito¹, ad faciem predictae terre Apaty vocatae pariter accedentes, presente Nicolao magno, legitimo procuratore (magistri

Thomae, filii Dyonisii de Regun, per eundem)¹ ad hec specialiter transmisso, metas eiusdem terre taliter reambulassent: prima enim meta eiusdem (a quadam arbore populea in portu fluvii Marwsii)¹ sita, hinc tendit versus partem meridionalem et perveniet ad quandam magnam viam publicam, (per quam itur ad villam Regun, ubi esset una)¹ meta terrea, deinde versus eandem partem, directe, per modicum spatium eundo, flectitur ad partem occidentalem, ubi in cacumine cuiusdam montis una)¹ meta terrea, adhuc versus eandem partem perveniendo ad fontem cuiusdam putei et ibi terminatur meta (predictae terrae, Apaty vocatae, ipsius domini abbatis, et Benktelken ac Regen, possessionum dicti magistri Thomae, filii Dyonisii. Cui quidem reambulationi et statutioni dictus Nicolaus magnus, legitimus procurator dicti magistri Thomae, filii Dyonisii, in persona domini sui, contradixisset nec prohibere voluisset. Ex alia vero parte metae inter dictam terram Apaty ipsius domini abbatis, ac possessionem Abfaya vocatam Joannis filii Petri dicti Gurgin, hoc modo procedunt: prima enim meta oritur ad eodem fontem putei, de quo declinat versus partem orientalem et pervenit² ad quasdam duas vias publicas, per modum crucis se habentes, inter quas una meta terrea, deinde versus eandem partem directe procedendo pervenit³ ad possessionem Abafaya vocatam, ubi capellam ligneam in honorem Omnium sanctorum in eadem fabricatam et altare in eadem existens, idem dominus Briccius abbas super unam metam dictae suae terrae, Apathy vocatae, fabricasse asseruisset, adhuc versus eandem partem, per modicum spatium currendo, cadit ad dictum fluvium Marwsii, unde inceperat et sic terminatur. Quae quidem metae separant a possessione Abafaya, ipsius Joannis, filii Petri, et terra Apaty vocata, domini Briccii abbatis, praenotata.

Licet, igitur, praenominatus Johannes, filius Petri, inibi praesentialiter adhaerens, huic reambulatione metarum non contradixerit, nec praedictas metas ipsius terrae Apaty vocatae denegaverit, tamen, cum dictam terram ipsi domino Briccio abbati et suae ecclesiae praedictae sub eisdem metis et terminis statuere voluissent, praenominatus Johannes, filius Petri dicti de Gurgin, huic statutioni contradictionis obstaculo obviasset, et asserens quod praedicta possessio sibi ex regali donatione collata existat, quem quidem Johannem, filium Petri, ibidem, in instanti, idem homo vester sub testimonio dicti hominis nostri citasset ad praesentiam vestrae nobilitatis, rationem suae contradictionis redditurum, octavas festi Epiphaniarum domini proxime tunc affuturas partibus pro termino coram vobis comparendi assignando.

Datum secundo die praedictarum octavarum festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem Millesimo trecentesimo quinquagesimo sexto)⁴.

Nobilului și cinstului bărbat Ștefan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului său vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, spor neîncetat de prietenie și cinstire.

Veți ști că noi am primit scrisoarea voastră avînd acest cuprins: *(Urmează actul vicevoievodului Ștefan, din 10 decembrie 1355, DRH—C, vol. X, nr. 361)*. Iar noi, ascultînd de cererile prieteniei voastre, am hotărît să trimitem împreună cu acel Laurențiu de Nădășelu, omul vostru, pe omul nostru, anume Toma preotul, capelanul chibzuitului bărbat Pavel, parohul de Cluj, soț și frate canonic al nostru, spre

mărturie la îndeplinirea celor de mai sus. Iar aceștia întorcându-se apoi la noi, ne-au spus, într-un glas, că, ducându-se împreună la sărbătoarea fericitului apostol Toma de curînd trecută⁵, în sus-zisul pămînt numit Apathy, față cu Nicolae cel Mare, împuternicitul legiuit al magistru'ui Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, trimis de acela anume pentru aceasta, au hotărnicit astfel hotarele acestui pămînt: cel dintîi semn de hotar al său e la un plop așezat la vadul rîului Mureș, de aci se îndreaptă spre partea de miazăzi și ajunge la un drum mare obștesc, pe care se merge la satul Reghin, unde este o movilă de hotar, apoi mergînd tot în aceeași parte, drept înainte, o întindere neînsemnată de drum, cotește spre partea de apus, unde este o movilă de hotar în virful unui deal, ajungînd tot în acea parte la izvorul unei fîntini, și acolo se mîntuie hotarul sus-zisului pămînt numit Apathy al aceluia domn abate și al moșilor Benktelken și Reghin ale zisului magistru Toma, fiul lui Dionisie. La care hotărnicire și punere în stăpînire, amintitul Nicolae cel Mare, împuternicitul legiuit al zisului magistru Toma, fiul lui Dionisie, nu a ridicat împotrivire în numele stăpînului său și nici n-a voit să pună vreo opreliște. Iar din partea cealaltă, hotarele dintre zisul pămînt Apathy al aceluia domn abate și moșia numită Abafaia a lui Ioan, fiul lui Petru zis de Gurghiu, urmează în chipul acesta: cel dintîi semn începe de la acel izvor al fîntinii de la care se abate spre partea de răsărit și ajunge la cele două drumuri obștești ce se întretaie în cruce, între care este o movilă de hotar, apoi mergînd drept înainte, în aceeași parte, ajunge la moșia numită Abafaia, unde e o capelă de lemn ridicată pe ea în cinstea tuturor sfinților și un altar ce se află în ea, pe care acel domn abate Bricciu a spus că le-a ridicat chiar pe un semn de hotar al zisului său pămînt, și mergînd hotarul încă pe o mică întindere în aceeași parte, cade în amintitul rîu Mureș, de unde începuse, și astfel se mîntuie. Iar aceste semne de hotar fac despărțirea de moșia Abafaia a aceluia Ioan, fiul lui Petru, și de pămîntul sus-arătat, numit Apathy, al domnului abate Bricciu.

Așadar, deși sus-zisul Ioan, fiul lui Petru, fiind însuși de față acolo, n-a ridicat împotrivire la această hotărnicire, nici n-a tăgăduit sus-zisele semne de hotar ale aceluia pămînt Apathy, totuși, cînd au voit ei să dea zisul pămînt în stăpînire aceluia domn Bricciu, abatele, și a bisericii sale sus-zise, înăuntrul aceluiași hotare și margini, sus-zisul Ioan, fiul lui Petru zis de Gurghiu, a ridicat stavila împotrivirii la această punere în stăpînire, susținînd că sus-zisa moșie i-a fost dată lui, prin danie regească. Iar pe acest Ioan, fiul lui Petru, acel om al vostru, sub mărturia zisului om al nostru, l-a chemat chiar acolo, îndată, în fața măriei voastre, ca să dea seamă de împotrivirea sa, statornicind părților ca soroc de înfățișare înaintea voastră octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii Botezului domnului⁶.

Dat în a doua zi după sus-zisele octave ale sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 734. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1355. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă aplicată pe verso, și cu urme

de pecete de închidere „cum capite sigilli“ din ceară de culoare deschisă; o treime din partea dreaptă și jumătatea inferioară a documentului lipsesc. Copie din sec. XVI, la Arh. Naț. Magh.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 118—119.

¹ Rupt cca 8 cm, întregit după *Ub.*, care a publicat actul după o copie din 21 martie 1566.

² Urmează: *magnificencie*, tăiat.

³ Corect: *perveniet*.

⁴ A doua parte a actului fiind ruptă, s-a publicat după *Ub.*

⁵ 21 decembrie (1355).

⁶ 13 ianuarie (1356).

5

1356 ianuarie 26, Vișegrad.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Zemlyen, salutem et gratiam.

Dicitur nobis in personis Ladislai, filii Jako, et Stephani, filii Andree, quod Paulus et Nicolaus, filii Petri de Vetes vocate¹, huiusmodi inquisitiones contra ipsos, lite inter eosdem pendente, facere procurassent, quod ipsi in possessionibus eorundem Pauli et Nicolai boves quamplurimos abstulissent, et alia multa dampna penitus² eorum potenciariis eisdem intulissent, cum tamen, prout iidem Ladislaus et Stephanus assererent, in omnibus premissis forent innocentes.

Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui, ab omnibus quibus decet et licet, diligenter investigando de premissis, sciant et inquirent omnimodam veritatem; et post hec, prout vobis veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Vysegrad, feria tertia proxima post festum Conversionis sancti Pauli apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Zemplen, sănătate și milostivire.

Ni se spune în numele lui Ladislau, fiul lui Jakó, și a lui Ștefan, fiul lui Andrei, că Pavel și Nicolae, fiii lui Petru zis de Vetis, s-au îngrijit să facă următoarele piri împotriva lor, pe când pricina dintre ei are spre judecare, (și anume) că ei ar fi luat foarte mulți boi de pe moșiile acelorași Pavel și Nicolae, și că le-au adus, prin (faptele) lor silnice, multe alte pagube, deși totuși acei Ladislau și Ștefan declară că sînt nevinovați de toate cele de mai sus.

Drept aceea, poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe unul sau doi dintre voi, care, cercetînd cu luare aminte cele de mai sus de la toți cei ce se cuvine și se cade (a fi cercetați), să afle și să descopere tot adevărul; iar după aceasta să ne dați seama în scris întocmai, după cum veți fi aflat adevărul.

Dat la Vișegrad, în marțea de după sărbătoarea Întoarcerii (la credință) a sfîntului apostol Pavel, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

¹ Corect: *vocati*.

² Astfel în orig.; probabil greșit în loc de *factis*.

1356 februarie 27.

Lodouicus, dei gratia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Quoniam sancte religionis iudicium sanctam iussit opibus ecclesiam condonari donataque pacifice et quiete conservari, proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod venerabilis in Christo pater, dominus Demetrius, episcopus Waradiensis, dilectus et fidelis noster, item discreti viri, magistri Gregorius, doctor decretorum, custos specialis, noster capellanus fidelis, et Petrus, archidiaconus de Kewleser, canonici eiusdem ecclesie Waradiensis, in presentiam accedentes, nostre maiestatis, exhibuerunt nobis quasdam literas nostras patentes, sub sigillo nostro authentico, in facto restitutionis et collationis tributorum totius comitatus Bychoriensis eidem ecclesie per nos factarum confectas, tenoris infra scripti, petentes suis et vice ac nominibus capituli dicte ecclesie Waradiensis nos prece subiectiva, ut eadem¹ acceptare, approbare et ratificare, nostroque pro ecclesia et episcopo ac capitulo Waradiensi memoratis privilegio dignaremur confirmare. Quarum tenor talis est: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 decembrie 1342, Ub., II, p. 120—121*. Nos itaque iustis et iuri consonis petitionibus predictorum, domini episcopi, Gregorii custodis et Petri archidiaconi, magistrorum, in suis et capituli ecclesie Waradiensis prenotati personis porrectis nostre maiestati, ex innata nobis regia mansuetudine inclinati, sperantes indubie nos pro his, que indemnitate sacrosancte matris ecclesie et potissime ob reverentiam virginis gloriose, piissime domine² nostre annotate et patrone, necnon beatissimi regis Ladislai, nostri et regni specialis tutoris et domini, pie agimus in terris, maioris gratie dono ante oculos *(omnium piorum)* refovendos patria in celesti, predictas literas nostras patentes, invenientes easdem non abrasas, non cancellatas nec aliqua sui parte vitiatas, de verbo ad verbum presentibus insertas, quoad omnes sui continentias acceptando, approbando et ratificando de beneplacito consensu serenissime principisse, domine Elisabeth, inclite regine, genetricis nostre *(carissime, ac)* de consilio prelatorum et baronum regni nostri, ex certa scientia nostre regie maiestatis, ante dicto domino episcopo et capitulo memorato perenniter confirmamus, et dictum tributum eisdem, iuxta tributum primarie donationis nostre, perpetuo possidendam, habendam et percipiendam appropriamus pleno iure, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei

memoriam firmitatemque perpetuam presentes eisdem concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roborates.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, episcopi ecclesie Zagrabiensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini Millesimo CCC^{mo} L^{mo} sexto, quarto Kalendas mensis Marcii, regni autem nostri anno quinto decimo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, Nicolao Strigoniensi locique eiusdem comite perpetuo, et Dominico Spalacensi, archiepiscopis, Colochensi sede vacante, Nicolao Agriensi, eodem Demetrio Waradiensi, Andrea Transilvano, Nicolao Quinqueecclesiensi, Johanne Wesprimiensi, Colomano Jauriensi, Thoma Chanadiensi, Michaele³ Vachiensis, fratribus Stephano, Nyttriensi, Thoma Sirimiensi, Boznensi sede vacante, et Blasio Thininiensi, episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris, Nicolao, vaivoda Transsilvano et comite de Zonuk, honore palatinatus vacante, Nicolao de Zech, iudice curie nostre, Cykou, magistro tavernicorum, Nicolao, bano de Macho, Lewkews dapiferorum et pincernarum, Dionisio agasorum, Thoma ianitorum nostrorum, magistris, et Simone, filio Mauricii, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, de față și viitori, care vor vedea scrisoarea aceasta, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Deoarece hotărîrea legii sfinte a poruncit să se înzestreze cu daruri sfînta biserică și să fie păstrate în pace și liniște cele dăruite, de aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind în fața maiestății noastre venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dumitru, episcopul de Oradea, credinciosul și iubitul nostru, și, de asemenea, chibzuții bărbați, magistrii Grigore, doctor în drept, custodele osebit și capelanul nostru credincios, și Petru, arhidiaconul de Kewleser, canonici ai acestei biserici de Oradea, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră deschisă întocmită, sub pecetea noastră adevărată cu privire la înapoierea și dăruirea vămilor întregului comitat Bihor făcute de noi acestei biserici, avînd cuprinsul scris mai jos, rugîndu-ne cu rugă preaplecătă, în numele și în locul lor și al capitlului zisei biserici de Oradea, să binevoim s-o găsim bună, s-o încuviințăm, s-o consfințim și s-o întărim cu privilegiul nostru pentru biserică, episcopul și capitlul de Oradea suspomeniți. (Iar) cuprinsul său este acesta: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 decembrie 1342, DIR — C, veac. XIV, vol. IV. p. 112—113*).

Noi, așadar, ascultînd din fireasca noastră milostivire regească cererile îndreptățite și potrivite dreptății ale sus-zișilor, domnul episcop și magistrul Grigore custodele și Petru arhidiaconul, înfățișate maiestății noastre în numele lor și al sus-arătatului capitlu de Oradea, trăgînd noi nădejde în chip neîndoios că, pentru cele ce cu evlavie le săvîrșim pe pămînt întru cinstirea preasfîntei maici biserici și mai ales pentru închinarea slăvitei fecioare, preasfînta noastră stăpînă sus-amintită și ocro-

titoare, precum și a preafericitului rege Ladislau, domnul și apărătorul nostru osebit, <cit> și al țării, vom fi răsplătiți în patria cerească cu darul unei milostiviri mai mari în văzul tuturor sfinților, aflînd noi suszisa noastră scrisoare deschisă fără răsături, fără tăieturi și nestricată în nici o parte a sa, ci cuprinzînd-o din cuvînt în cuvînt în cele de față, găsind-o bună în tot cuprinsul său, încuviințînd-o și consfințînd-o cu învoirea binevoitoare a prealuminătei principese, doamna Elisabeta, vestita regină, mama noastră preaiubită, și cu sfatul prelaților și baronilor regatului nostru, cu buna știință a maiestății noastre regești, le-o întărim pe veci sus-zisului domn episcop și capitlului pomenit, și prin ocrotirea privilegiului nostru de față le dăruim lor sus-zisa vamă, ca s-o stăpînească, s-o aibă și s-o culeagă cu drept deplin pe veci, potrivit cu vama daniei noastre dintii, fără încălcarea drepturilor altora. În amintirea și veșnica trainicie a acestui lucru le-am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea dublei noastre peceti autentice și atîrnate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, episcopul bisericii de Zagreb, vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase, în a patra zi înainte de calendele lunii martie, și în al domniei noastre al cincisprezecelea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni, Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniou și comite perpetuu al aceluia loc, și Dominic, arhiepiscopul de Spalato, scaunul de Caloccea fiind fără păstor, <și> episcopii Nicolae de Agria, același Dumitru de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Nicolae de Pécs, Ioan de Vesprim, Coloman de Győr, Toma de Cenad, Mihail de Vaț, frații Ștefan de Nitra, Toma de Simiu, scaunul Bosniei fiind fără păstor, și Blasiu de Knin, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc — nefiind nimeni în dregătoria de palatin — Nicolae de Zech, judele curții noastre, Cykou marele nostru vistier, Nicolae, banul de Mačva, Leukus, marele nostru stolnic și marele nostru paharnic, Dionisie, marele nostru comis, Toma, marele nostru ușier, și Simion, fiul lui Mauriciu, comitele de Pojon, și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile noastre.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Transumpt în actul lui Matia Corvinul, regele Ungariei, din 1477.

EDIȚII: Ub., II, p. 119—121.

¹ Corect: *easdem*.

² Urmează: *ad*, șters de aceeași mînă.

³ Urmează: *Varad*, ște.s de aceeași mînă.

Nicolae zis Zarka, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Satu Mare (*Zathmariensis*) adeveresc că, în urma cercetării făcute, protestul magistrului Ștefan, fiul lui Ștefan, împotriva lui Briccius și Lorand ziși Cantor — care au bătut și jefuit un iobag de pe moșia sa Radalh — este întemeiat.

Arh. Naț. Magh. Arh. fam. Kállay, nr. 1114.

Orig. hirtie cu fragmentele a patru peceți de închidere aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 443—444.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 34, nr. 1177.

Excellentissimo domino eorum Lodouico, dei gratia regi Hungarie, ma_gister Thomas, vicecomes de Zemlyn, et quatuor iudices nobilium de eodem fidelissima servicia ad ipsius beneplacita et precepta.

R_ecepimus literas serenitatis vestre, honore quo decuit, in hec verba: *⟨Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei din 26 ianuarie 1356, nr. 5⟩*.

Nos, igitur, vestris preceptis obtemperantes, ut tenemur, misimus unum ex nobis ad premissa mandata vestra inquirenda¹, videlicet Peto², filium Alberti de Leztemer; qui, demum exinde ad nos reversus, nobis retulit quod feria tertia proxima post dominicam Invocavit proxime nunc preterita, accessisset ad comitatus³ Zathmariensem, in ipsa feria tertia et feria quarta nunc proxime subsequenti, ab omnibus a quibus decuisset et licuisset, a nobilibus et ignobilibus, super premissis diligenter inquirendo et vestigando, talem scire potuisset veritatem, quod Ladislaus, filius Jako, et Stephanus, filius Andree, in inquisitione premissa, quam annotati Paulus et Nicolaus, filii Petri, lite in⟨ter⟩ eosdem pendente, contra ipsos facere procurassent, videlicet in bovum ablacione et aliorum dampnorum illacione, penitus et per omnia immunes essent et innocentes.

Datum feria tertia proxima post dominicam Oculi, anno supradicto.

⟨Pe verso, de aceeași mină:⟩ Domino regi, pro Ladislao, filio Jakow², et Stephano, filio Andree, contra Paulum et Nicolaum, filios Petri de Vetes, s. per causis intrascriptis, inquisitoria.

Preaînălțatului lor stăpîn Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, magistrul Toma, vicecomitele de Zemplen, și cei patru juzi ai nobililor din acel ⟨comitat⟩, cu prea credincioasă slujire la poruncile și bunăvoința voastră.

Am primit scrisoarea luminăției voastre cu cinstea ce i se cuvine, avînd acest cuprins: *⟨Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 ianuarie 1356, nr. 5⟩*.

Noi, așadar, dînd ascultare poruncilor voastre, așa precum sîntem datori, am trimis pe unul dintre noi, adică pe Pete, fiul lui Albert de Leztemer, spre împlinirea sus-ziselor voastre porunci. Acesta, în cele din urmă, întorcîndu-se de acolo la noi, ne-a spus că în marțea de după duminica Invocavit⁴, acum de curînd trecută, s-a dus în comitatul Satu Mare și în acea marți și în miercurea îndată următoare, urmărind cu luare aminte și făcînd cercetare asupra celor de mai sus, de la toți care se cuvenea și se cădea, ⟨și⟩ de la nobili și de la nenobili, a putut să afle următorul adevăr, că Ladislau, fiul lui Jako, și Ștefan, fiul lui Andrei, sînt pe de-a întregul și întru totul curați și nevinovați în ce privește sus-pomenita pîră, pe care s-au îngrijit sus-zișii Pavel și Nicolae, fiii

lui Petru, s-o aducă împotriva lor, în timp ce pricina dintre ei era spre judecare, adică <pira> privind luarea unor boi și pricinuirea altor pagube.

Dat în marțea de după duminica Oculi, în anul sus-zis.

<Pe verso, de aceeași mână:> Domnului <nostru> regele, scrisoare de cercetare pentru Ladislau, fiul lui Jako, și Ștefan, fiul lui Andrei, împotriva lui Pavel și Nicolae, fiii lui Petru de Vetiș, cu privire la pricina scrisă înăuntru.

Arh. Naț. Magh. Dl. 85 310. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hîrtie, cu fragmentele unei peceți rotunde, mai mari, și a trei peceți, mai mici, de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: Sztáray, I, p. 248—249.

¹ Astfel în orig.; probabil greșit în loc de *exsequenda*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *comitatum*.

⁴ 15 martie 1356.

9

1356 martie 30 (III. Kalendas Aprilis), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea transcrie și întărește bula papei Ioan al XXII-lea, adresată priorului ordinului dominicanilor din Ungaria, prin care acesta este însărcinat să predice cruciada împotriva ereticilor din Transilvania, Bosnia și Slavonia (*contra omnes Transiluanos, Bosnenses et Sclavonie, qui heretici fuerint*): <urmează bula papei Ioan al XXII-lea din 1 februarie 1327 — DIR — C, veac. XIV, vol. II, p. 213—214>. Transcrierea s-a făcut, „deoarece, după cum am aflat, pomenita scrisoare originală a fost din întâmplare pierdută“.

Arh. Vat. Reg. Vat., an. IV, cod. chart. t. XII, f. 472.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Slav. Merid.*, I, p. 233—234; Smičiklas, XII, p. 334—335.

10

<După 1356 aprilie 6 — 1359 septembrie 27>.

Honorabilis viris et discretis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Andreas, wayuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicismam paratam et honoris incrementum continuum.

Dicit nobis honorabilis et discretus vir, dominus Paulus, prepositus ecclesie Cybiniensis, concanonicus vester, quod metas quarundam possessionum suarum, Noghekemezew et Kysekemezew vocatarum, mediantibus litteris domini nostri regis et testimonio vestro, vivente ad huc Stephano, condam wayuode Transsiluano, fratre et predecessore nostro karissimo laudande memorie, reambulant per veteres metas et antiquas, et dum versus partem occidentalem, a parte ville Mikezeze vocate <...>¹ metas prenominarum possessionum suarum erigere voluisset, Johannes, filius Mychaelis, et Ladislaus, filius Dominici, nobiles de Chekelaka, tamquam vicini et commetanei in ibi personaliter adherendo, asseruissent tali modo, quod inter predictas villas Kysekemezeu, prepositi, et Mykezaza

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod accedentes ad nostram presenciam Zouard, filius Chepani de Kerali, pro se personaliter et pro Georgio ac Johanne, filiis suis, Stephanus, filius Nicolai, similiter pro se et pro Martino, fratre suo, necnon Bartholomeus, filius Leukus de Ordo, simili modo pro se et pro Johanne ac altero Johanne, fratribus suis, item Johannes, filius Johannis de dicta Kerali, nobis protestati sunt in hunc modum, quod Michael et Nicolaus, filii Alberti, Michael ac Johannes, filii Chiybak, possessionarias eorum porciones proprias et a Ders quondam de Bolchyda, sine liberis defuncto, cum quo in proxima linea generacionis et in una possessionaria divisione existere dignoscerentur, videlicet in possessionibus Zenthianus, Derspalathaia, Fanchuka et¹ Tarnya, in comitatu Byhoriensi, ac Zeureg ad eandem pertinentibus habitas occupatione detinerent, ipsos excludentes ab eisdem.

Ne igitur ex defectu litterarum protestacionalium sui iuris sustineat lesionem, ne etiam taciturnitas silentii eis preiudicium valeat generare, nostras² super hoc litteras protestacionales sibi dari cum instancia postularunt, dicentes ut, dum opportunitas temporis furtuneque prosperitas eis arrideret, causam eorum prosequerentur et iura eorum in predictis possessionibus existencia reacquirere intenderent equitate suffragante, huic namque cause longenate³ principium posuissent, sed adversus regiam maiestatem super facto quarundam aliarum possessionum suarum iuridice procedentes, penuriam rerum et expense incurrissent.

Datum feria quinta proxima ante dominica Judica, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto.

⟨Pe verso:⟩ Pro nobilibus de Kerali et aliis interius nominatis contra filios Alberti et filios Cybak, super facta quarundam possessionum intraspecificatarum, protestacionales.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de știre că înfățișându-se înaintea noastră Zouard, fiul lui Chepan de Chiraleu, în numele său, cît și în numele fiilor săi George și Ioan, Ștefan, fiul lui Nicolae, de asemenea în numele său și în numele fratelui său Martin, și Bartolomeu, fiul lui Leukus de Arduzel, la fel în numele său și în numele lui Ioan și a celuilalt Ioan, frații săi, de asemenea Ioan, fiul lui Ioan, de zisa Chiraleu, au mărturisit că Mihail și Nicolae, fiii lui Albert, (și) Mihail și Ioan, fiii lui Chiybak, alungîndu-i (pe pîrîși), au pus stăpînire, prin cotropire, pe părțile de moșie, care erau proprietatea lor, precum și pe cea a răposatului Ders de Bolchyda, mort fără copii, cu care se știe că sînt în foarte apropiată spiță de înrudiare și într-o singură împărțeală de moșie, și anume în moșiile Sintion, Palata, Făncica și Tarnya, în comitatul Bihor precum și Zeureg, care țin de aceeași moșie.

Pentru ca nu cumva din lipsa unei scrisori de întîmpinare să sufere o știrbire a dreptului lor și ca nu cumva tăcerea lor să le poată pricinui

vreo pagubă, au cerut cu stăruință, zicînd să li se dea cu privire la această pricină o scrisoare a noastră de întîmpinare, ca atunci cînd le va surde timpul potrivit și o soartă fericită să-și urmărească pricina, și în temeiul dreptului lor să aibă grijă să-și ceară, cu sprijinul dreptății, drepturile pe care le au asupra sus-pomenitelor moșii, căci ei au început această pricină, iscată de multă vreme, dar mergînd la judecată împotriva maiestății regești cu privire la alte cîteva moșii, au ajuns la lipsă și cheltuieli.

Dat vinerea trecută înainte de duminica Judica, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

(*Pe verso:*) Scrisoare de întîmpinare pentru nobilii de Chiraleu și pentru alții, amintiți în cuprinsul scrisorii, împotriva fiilor lui Albert și fiilor lui Cybak, cu privire la pricinile unor moșii pomenite în cuprinsul scrisorii.

Arh. Naț. Magh. DL 38 168. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu urme de pecete ogivală de închidere, aplicată pe verso.

¹ Urmează *Tary*, tăiat de aceeași mînă.

² Urmează *per*, tăiat de aceeași mînă.

³ Lectură probabilă.

13

1356 aprilie 18 (*quarto decimo Kalendas mensis Maii*).

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea mai multor nobili din neamul Gordas, transcrie actul de înobilare acordat strămoșilor lor de Ladislau al IV-lea, în anul 1279. Dumitru de Oradea (*Varadiensi*), Andrei de Transilvania (*Transilvano*), Toma de Cenad (*Chanadiensi*) — episcopi; Nicolae Kunch¹, palatin și jude al cumanilor, Andrei, voievod al Transilvaniei (*Transilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. Acad. Iugoslave din Zagreb, Diplomata, anul 1279.
Orig. perg., pecetea atîrnată de un șnur de mătase verde.
EDIȚII: *Fejér*, IX/7, p. 140—142; *Smičiklas*, XII, p. 341—342.

¹ Astfel în text.

14

1356 aprilie 28 (*quarto Kalendas mensis Maii*).

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Grigore, fiul lui Budislaus, fiul lui Ugrin de Berberio, transcrie actul său din 1345, prin care îl confirma pe el, pe tatăl său și pe fratele său Gheorghe în stăpînirea cetății Rogh și a moșiilor ce țineau de ea. Dumitru de Oradea (*Varadiensi*), Andrei de Transilvania (*Transylvano*), Toma de Cenad (*Chanadiensi*) — episcopi; Andrei, voievod al Transilvaniei (*Transylvanus*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. Naț. Magh. Colecția Cornides, I, p. 3—4.
Copie simplă de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea.
EDIȚII: *Fejér*, IX/2, p. 479—481; *Smičiklas*, XII, p. 343—345.

Nos, magister Salamon, archydiaconus de Torda, venerabilis in Christo patris domini Andree, dei et apostolice sedis gracia episcopi Transsiluani, vicarius in spiritualibus generalis, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Johanne dicto Pancelus de Cheh, ab una, et Kalach de Zenthmartun pro nobilibus dominabus consortibus, sua et Walentini dicti de Kamaras, filiabus videlicet Johannis, filii Johannis dicti Chenthe, Barbara et Elyzabeth vocatis, cum procuratoriis litteris conventus de Clusmonostra, parte ex altera, in octavis festi beati Georgii martyris coram nobis in iudicio comparentibus, confesum extitit per eosdem, ministerio vive vocis, pariter et relatum quod, licet in causa inter ipsas dominas et predictum Johannem dictum Pancelus, super facto quarte filialis eorundem dominarum ac dotis et rebus paraaffernalium matris earundem dominarum, Barbara et Elyzabeth nuncupatarum, de predicta possessione Cheh ipsius Johannis, filii Johannis, que quidem possessio patris earum ad eundem Johannem dictum Pancelus iure successorio descendisset, debito iure nature et ex regni consuetudine proveniencium, coram nobis mota et exorta, tandem, mediante ordinatione proborum et nobilium virorum, taliter inter se, ex nostra iudiciaria permissione, concordassent et concordarunt coram nobis, quod idem Johannes, Pancelus dictus, ob dileccionem proximitatis cum possessionaria assignacione ex sua bona et spontanea voluntate volens satisfacere, rectam quartam partem dicte possessionis sue Cheh, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis ad ipsam quartam possessionarie porcionis spectantibus, pro satisfaccione premisse quarte filialis eisdem dominabus consortibus Kalach et Walentini, per ipsasque ipsis Kalach et Walentino, maritis earum, et eorum heredibus dedisset et assignasset ac dedit et assignavit coram nobis perpetuo possidendam et habendam.

Insuper, pro satisfaccione dotis et rerum paraaffernalium predictarum, idem Johannes, tempore statucionis premisse quarte puellaris, viginti quinque marcas regni¹ assumpsit solvere dominabus prenotatis, obligans se prefatus Johannes et suos heredes memoratas dominas Barbaram et Elyzabeth, cum suis heredibus, ab omnibus racione predictae quartalis possessionarie porcionis, processu temporis, inquietare volentibus expedire et in pacifico dominio conservare; prefatus etiam procurator legitimus dictarum dominarum se et ipsas dominas, Barbara et Elyzabeth vocatas, ac earum heredes, e converso, obligando prenotatum Johannem dictum Pancelus et ipsius successores, racione premisse quarte filialis ac dotis et rerum paraaffernalium predictarum, similiter, ab omnibus utriusque sexus generacionis sue hominibus, quos adquisitio ipsius quarte filialis ac dotis et rerum paraaffernalium contingere deberet, expedire laboribus eorum propriis et expensis, prout se ad premissa ambe partes spontanea sua voluntate obligarunt coram nobis.

Datum Albe, sexto die octavarum festi beati Georgii martyris predictarum anno dimini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Noi, magistrul Solomon, arhidiaconul de Turda, vicar general în cele duhovnicești al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcopul Transilvaniei,

dăm de știre că, venind în fața noastră în judecată, la octavele sărbătorii fericitului Gheorghe mucenicul², Ioan zis Pancelus de Pinticeu, pe de o parte, iar pe de altă parte Kalach de Zenthmartun pentru nobilele doamne, soția sa (precum) și a lui Valentin zis de Cămăraș, fiicele, numite Barbara și Elisabeta, ale lui Ioan, fiul lui Ioan zis Chente, aceștia au mărturisit și au spus prin viu grai că în pricina stîrnită și ivită în fața noastră între acele doamne și sus-zisul Ioan zis Pancelus, cu privire la a patra parte (cuvinită) ca fiice acelor doamne, numite Barbara și Elisabeta, și la zestrea și darurile de nuntă ale mamei lor, care le veneau lor, după dreptul firesc și după obiceiul regatului, din sus-zisa moșie Pinticeu a celui Ioan, fiul lui Ioan, — și care moșie a tatălui lor trecuse asupra lui Ioan zis Pancelus în temeiul dreptului de moștenire — în cele din urmă s-au împăcat și se împacă între ei, în fața noastră, prin mijlocirea rînduiei unor bărbați cinstiți și nobili și cu îngăduința noastră judecătorească, în chipul acesta, că acel Ioan zis Pancelus, voind din iubire pentru rudele de aproape să se plătească din a lui bună și nesilită voie cu o dăruire de moșie, a dat și a dăruit în fața noastră acelor doamne, soții ale lui Kalach și Valentin, și, prin ele, lui Kalach și Valentin, soții lor, și moștenitorilor lor, drept plată a sus-zisei pătrimi cuvenită fiicelor, a patra parte din zisa lui moșie Pinticeu cu toate folosințele și cele ce țin de acea pătrime a părții de moșie, pentru a le stăpîni pe veci.

Pe deasupra, pentru acoperirea zestre și a darurilor de nuntă ale sus-ziselor doamne, acel Ioan s-a legat ca, la timpul punerii (lor) în stăpînirea pomenitei pătrimi cuvenită fiicelor, să plătească sus-ziselor doamne douăzeci și cinci de mărci de ale regatului, îndatorindu-se numitul Ioan și moștenitorii săi să apere pe pomenitele doamne Barbara și Elisabeta, împreună cu moștenitorii lor, de toți cei care, în trecerea timpului, ar voi să le turbure sus-zisa pătrime de moșie, și să le păstreze în pașnică stăpînire; în schimb, sus-numitul împuternicit legiuit al amintitelor doamne s-a îndatorat pe sine și pe doamnele numite Barbara și Elisabeta și pe moștenitorii lor să apere cu ale lor osteneli și cheltuieli pe sus-zisul Ioan zis Pancelus și pe urmașii săi de toți oamenii din neamul său, fie bărbați, fie femei, pe care i-ar privi dobîndirea pătrimii cuvenită fiicei, a zestre și a darurilor de nuntă, după cum amîndouă părțile s-au îndatorat la cele de mai sus de bunăvoie.

Dat la Alba, în a șasea zi după pomenitele octave ale sărbătorii fericitului Gheorghe mucenicul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase³.

Arh. Naț. Magh. DL 27 427. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. perg., cu urme de pecete aplicată de verso.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VI, p. 453—454 și 576—577 (cu data greșită: 6 mai 1357).

¹ Urmează: *coram*, expunctat.

² 1 mai.

³ Documentul de față e cuprins și în actul de sentință al lui Stibor, voievodul Transilvaniei, din 17 ianuarie 1399 (Arh. Naț. Magh. DL 42 694), în care este socotit însă fals, deoarece a fost înfățișat, potrivit sentinței din 1377 a voievodului Ladislau, de către Ștefan, notarul conventului din Cluj-Mănăstur. Ținînd seamă că acest notar a fost ars ca falsificator de peceti și de acte, toate documentele întocmite de el au fost considerate (prin sus-zisul act din 1399) ca false și fără valoare

(nota editorului). Totuși, aceasta nu înseamnă că putem fi siguri că fiecare din aceste documente în parte, deci și actul de față, (cf. *Karácsonyi*, p. 38, nr. 194) ar fi în adevăr false; în orice caz, însă, ele trebuie socotite îndoielnice.

16 **1356 mai 6** (*sexto die termini prenotati: in octavis festi sancti Georgii martyris*), **(Agria)**.

Dominic, prepozitul bisericii Transilvaniei și canonic al bisericii de Agria, vicar general al episcopului Nicolae de Agria, amină, cu învoirea părților, pentru ultima dată, judecarea unei pricini cu privire la dreptul de sfert convenit fiicelor, pricină pornită de Ștefan zis Polhus, fiul lui Matei cel Roșu de *Erdutheluk*, împotriva lui Toma, Ștefan și Toma, fiii lui Dionisie, și a lui Dionisie, fiul lui Ștefan, fiul aceluiași Dionisie de Reghin (*Regen*) și de Losoncz (*Luchonch*).

Împuterniciții lui Toma și ai fraților săi s-au înfățișat la octavele sărbătorii sfântului mucenic Gheorghe¹, cu scrisori de împuternicire și din partea conventului din Cluj-Mănăstur (*Clusmonostora*). Prepozitul — în ciuda poruncii scrise a regelui Ludovic I — protestează împotriva amestecului jurisdicției laice, care putea aduce pagube unor biserici episcopale din regatul Ungariei, „deoarece cererile privitoare la a patra parte convenită fiicelor au fost, pînă acum, dezbătute, judecate și li s-a pus capăt în chip convenit, și trebuie întotdeauna să li se dea (această) încheiere nu la curtea regească, de către judecători mireni, ci, din vechime, de cînd se pomenește și, mai cu seamă, după rînduiala dreptului scris, (aceste cereri se dezbăt, se judecă și se încheie) de către prelații sfîntei maici, biserica, și de vicarii lor generali în cele duhovnicești“.

Arh. St. Bratislava, Arh. din Hlohovec a familiei Erdődy, lad. 28, fasc. 13, nr. 3. Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: *Bánffy*, I, 207—209.

¹ 1 mai.

17 **1356 mai 8** (*in quindenis festi beati Georgii martiris*), **(Oradea)**.

⟨Intr-un proces privind hotărnicirea moșiei (*Buzd*), a capitlului din Alba Iulia, este înfățișat:⟩ „un privilegiu al cinstului capitlu din Oradea (*Waradiensis*), întocmit și dat în a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase“, ce cuprinde ca transumpt o scrisoare „a prealuminatului principe, domnul Andrei, vestitul rege de odinioară al Ungariei, dată în anul domnului o mie două sute nouăzeci și nouă, în a patrusprezecea zi înainte de Kalendele lui noiembrie¹ (*in anno domini M-mo ducentesimo (nonagesimo)*² *nono, quarto decimo Kalendas Novembris*)“, privind hotarele moșiei Boz³.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 662. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1299. Mențiune în actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din 25 noiembrie 1364, transcris în actul capitlului din Oradea din 25 ianuarie 1365.

¹ 19 octombrie 1299.

² S-a datat astfel, deoarece transumptul are elemente comune cu un document din anul 1299 (DIR—C, veac. XIII, vol. II, p. 455—456, nr. 499), care rezumă și o poruncă a regelui Andrei al II-lea privind hotărnicirea tuturor moșiilor capitlului din Alba Iulia.

³ Aceleași hotare sînt înșirate în actul din 16 ianuarie 1338 (*Ub.*, I, p. 530—532).

18

1356 mai 8 (*octavo Idus mensis Maii*).

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Gyungiuk, vilicul de Križevač, și a altor oaspeți de acolo, transcrie privilegiul regelui Bela al IV-lea, din 16 august 1253. Dumitru (de Oradea), Andrei de Transilvania (*Transilvano*), Toma de Cenad (*Chanadiensis*), episcopi; Andrei, voievod al Transilvaniei (*Transilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. oraș. Križevač.

Transumpt în actul regelui Ludovic, din 12 ianuarie 1380.

EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 348—349.

19

1356 mai 12, (*Cenad*).

Capitulum ecclesie Chanadiensis universis Christi fidelibus, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Quoniam ea que bonorum hominum deliberacione legitima disponuntur perpetuis debent fulcimentis communiri, preterquam sollercia sapientium consulit memorie commendare instrumentisque publicis confirmare, proinde ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod, cum nos ad instancias et petitiones virorum magnificorum, Andree, woyuode Transsiluani, ac magistri Nicolai, fratris sui, magistrum Petrum, socium et concanonicum nostrum, dictum de Buda, transmisissemus, qui demum ad nos reversus nobis retulit eo modo quod Andreas voyuoda¹, ac magister Nicolaus, filii magistri Ladislai, condam comitis Siculorum, vive vocis oraculo, fuissent confessi isto modo, quod, ex benivolencia et matura deliberacione nobili domine Margarete, noverce ipsorum, quasdam possessiones, videlicet Zeleus et Zenthmiklos vocatas, in comitatu Chanadyensi existentes, in vicinitate ipsorum emere permisissent; preterea, assumisissentque predicti Andreas voyuoda ac Nicolaus quod, si qui, temporum in processu, dictam nobilem dominam Margaretam, novercam ipsorum, ratione dictarum possessionum Zeuleus¹ et Zenthmiklos vocatarum, ex fratribus, proximis (et) heredibus eorundem perturbare, inquietare volentes quoquomodo niterentur, extunc iidem Andreas voyuoda ac magister Nicolaus sepefati, in personis filiorum fratris ipsorum Stephani, condam woyuode felicis recordacionis, et aliorum fratrum et proximorum ipsorum, respondere tenerentur; ad que predicta se ipsos ultronea obligassent voluntate, testimonio presencium me-

dianțe. În cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes litteras nostras privilegiales concessimus, sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus magistri Nicolai, lectoris ecclesie nostre, feria quinta proxima post festum beati Johannis ante portam Latinam, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto, presentibus discretis viris et honestis Michaelae preposito cathedrali, Micaele cantore, Mathia custode, Stephano Themusiensi, Nicolao Morosiensi, Martino Crasoensi, archidiaconis, ceterumque fratribus nostris in ecclesia dei existentibus et regi famulantibus sempiterno.

Capitulul bisericii de Cenad tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea cele de față, mîntuire întru mînuitorul tuturor.

Pentru că cele rînduite prin judecată legiuită a oamenilor buni trebuie întărite prin sprijin veșnic <și>, în afară de aceasta, iscusința celor înțelepți se preocupă să dea de știre și să întărească prin acte publice, de aceea, prin aceste rînduri vrem să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față, cît și a celor viitori, că întrucît noi, la stăruințele și cererile măriților bărbați, Andrei, voievodul Transilvaniei, și a magistrului Nicolae, fratele său, am trimis pe magistrul Petru, soțul și fratele nostru canonic, zis de Buda, acesta în cele din urmă întorcîndu-se la noi, ne-a arătat astfel, că voievodul Andrei și magistrul Nicolae, fiii magistrului Ladislau, fostul comite al secuilor, au mărturisit prin viu grai în chipul acesta, că, din bunăvoința și îndelungă chibzuire, au îngăduit nobilei doamne Margareta, mama lor vitregă, să cumpere în vecinătatea lor niște moșii, numite adică Zeleus și Zenthmiklos, aflătoare în comitatul Cenad; și, pe lângă aceasta, sus-zișii Andrei voievodul și Nicolae s-au legat că, dacă cu trecerea vremii, vreunul dintre frații, rudele sau urmașii lor ar încerca în orice chip și ar vrea să tulbure și să neliniștească pe zisa nobilă doamnă Margareta, mama lor vitregă, din pricina ziselor moșii numite Zeleus și Zenthmiklos, atunci ades pomeniții Andrei voievodul și magistrul Nicolae să fie datori să răspundă pentru fiii fratelui lor Ștefan, fostul voievod de fericită aducere aminte, și pentru ceilalți frați și rude ale lor; la cele sus-zise, ei înșiși s-au legat de bunăvoie, prin mărtur a <scrisorii> de față. Spre amintirea și vesnica trăinicie a cărui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întrăită cu puterea pecetei noastre.

Dat de mîna magistrului Nicolae, lector al bisericii noastre, în joia de după sărbătoarea fericitului Ioan înaintea Porții Latine, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase, de față fiind Mihail, prepozitul catedralei, Mahail cantorul, Matei custodele și arhidiaconii Ștefan de Timiș, Nicolae de Mureș, și Martin de Caraș, și ceilalți frați ai noștri, care slujesc în biserică lui Dumnezeu, regelui veșnic.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 643. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Transumpt în actul lui Ludovic I, reg le Ungariei din 21 iulie 1357, nr. 163. EDIȚII: Cod. Andeg. VI, p. 457—458.

¹ Astfel în orig.

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Dionisie, arhidiaconul de Kemluk și canonic al bisericii de Zagreb, încuviințează folosirea veniturilor unei părți din moșia Petrouch, aparținând solicitantului, la ridicarea și întreținerea altarului fericitei Maria Magdalena din biserica de Zagreb. Dumitru de Oradea (*Waradiensis*), Toma de Cenad (*Chanadiensis*) — episcopi, scaunul episcopal al Transilvaniei (*Transilvania*) fiind vacant; Andrei, voievod al Transilvaniei (*Transilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. capitl. din Zagreb, fasc. 76, nr. 16.

Orig. perg., pecetea lipsește.

EDIȚII: Tkalcic, *Mon. civ. Zagrab*, I, p. 211—213; *Smičiklas*, XII, p. 353—355.

21

1356 iunie 12 (*secundo Idus mensis Iunii*).

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea unor nobili din Bročina (*Bruchyna*), din neamul Gyurse, transcrie privilegiul regelui Bela al IV-lea din 24 martie 1256, privind pământurile lor din comitatul Gora. Dumitru de Oradea (*Waradiensis*), Toma de Cenad (*Chanadiensis*) — episcopi, scaunul episcopal al Transilvaniei (*Transilvana*) fiind vacant; Andrei, voievod al Transilvaniei (*Transilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. Naț. Magh. Dl. 431.

Transumpt în actul capitlului din Zagreb, din anul 1356.

EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 358—360.

22

1356 iunie 13 (*secundo die festi Penthecostes*), {Alba Iulia}.

Capitulul din Alba Iulia adeverește, în urma cererii vicevoievodului Ștefan, împărțirea unei bucăți de pământ dintre moșile Cepan (*Chepan*) și Fatatelke (*Ffatha*), în litigiu între nobilii de Vireag (*Vilagusberek*) și nobilii de Fatatelke.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 765. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Rezumat în actul lui Ladislau, voievodul Transilvaniei, din 28 ianuarie 1380, Buda, cuprins ca transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 6 mai 1380.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 193—195; *Ub.*, II, p. 514—516.

23

1356 iunie 19 (*in festo sancte Trinitatis*), {Oradea}.

Capitulul din Oradea (*Waradiensis*) transcrie sub formă de privilegiu pentru Mihail de Obad (*Ohat*) și frații săi actul dat lor de același capitlu la 8 noiembrie 1335, cu privire la schimbul unor moșii (DIR—C veac. XIV, vol. III, p. 363, nr. 261, regest). Act întărit cu puterea „peceții noastre autentice și atirnite”. Filip prepozit, Benedict lector, Ladislau cantor și Grigore custode.

Arh. Naț. Magh. Dl. 99 579. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1335. Orig. perg., pecetea atirnată lipsește.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 234.

22

Viris religiosis (et honestis)¹, conventui (ecclesie)¹ beate Marie virginis de Clusmunustra, amicis suis honorandis, Dominicus, vicewoyuoda Transsiluanus, parat(am amicitiam)¹ omni cum honore.

(Noveriti)s¹ quod, cum, iuxta continenciam litterarum prorogatoriarum nobilis viri Stephani, condam vicewoyuode dicte (partis Trans)siluan¹, antecessoris (nostri, Jo)hannes¹, filius Laurencii de Reche, contra nobiles dominas, consortes Kalach et Valentini de Ka(mar)as², filias videlicet (Joh)annis² dicti Chente, in octavis festi Penthecostes proxime preteritis perhemptorie responsurus, super facto videlicet satisfaccionis possessionariarum porcionum ipsarum in possessionibus Bare et Zengel, unacum ava eorundem dominarum datis, ipsis i(ure)³ divisionali tangencium, ac super facto quarte filialis domine matris ipsarum, ipsas in possessionibus Reche maiori et minori, item Paluara, Kerezur⁴, Nok, Tamasteleke vocatis, iure naturali tangentis, necnon super facto quarum(dam ter)rarum³, a patre earundem dominarum relictarum, prout in litteris iudicum nobilium comitatis^{4a} de Clus eidem Stephano, condam vicewoyuode, rescripcionalibus videmus contineri, coram nobis comparere debuisset, tandem ipsis octavis advenientibus, licet Michael, filius (. . .)⁵, in persona eiusdem magistri Johannis, filii Laurencii, sufficientibus litteris procuratoriis, (corab nobis)¹ astiterit, tamen ad ternam nostram requisicionem contra predictas dominas (. . .)avit⁶, sed simpliciter ipsam causam (proro)gari³ postulabat.

Et quia in litteris memorati Stephani, condam v(icewoyuode Tran)s-siluan⁷, per partes exhibitarum^{7a} reperiebatur ut idem magister Johannes, filius Laurencii, in adquisicionibus ipsarum (dominarum)¹, superius declaratis, se in nullo contrarie indicasset, ideo, unacum regni nobilibus in nostra sede iudiciaria nobiscum consedentibus, taliter decrevimus, iudicantes, quod Georgius, filius Jacobi de Jara, Gallus, filius Both, comes Mark de Zaua et Johannes dictus Bagar de Corpad, homines nostri specialiter ad hoc deputati, in die festi beati Jacobi apostoli proxime nunc venturi, unacum vestro testimonio, quem ad id per vos amicabilem transmitti postulamus, ad facies dictarum possessionum Zengel et Bare accedendo, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis, et ipsis ac aliis probis et nobilibus viris per partes adducendis presentibus, possessionariam porcionem matris⁸ earundem nobilium dominarum, ipsas in porcione possessionaria ipsius Johannis, filii Laurencii, in dictis duabus possessionibus Bare et Zengel habita, tangentem, metali distincione ab invicem distinguendo, idem⁹ homines nostri, presente vestro testimonio, statuatur¹⁰ eisdem dominabus perpetuo possidendam, cum omni plenitudine sui iuris; deinde ad facies possessionum predictarum Reche maioris et minoris accedendo, de quarta filiali nobilis domine, matris earundem dominarum, ipsas in eisdem possessionibus Reche et ad easdem pertinentibus de iure tangenti, modo premissis, satisfaccionem impendant, regni consuetudine requirente, si per quempiam non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui comparuerint, iidem homines nostri, sub vestro testimonio, contra easdem nobiles dominas ad nostram citet¹¹ presenciam, ad terminum competentem, rationem eorum contradiccionis reddituros.

Et post hec tocius facti seriem, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, secundo die octavarum festi Penthecostes predictarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Cuvioșilor și cinstiților bărbați, conventului bisericii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinste, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Aflați că, deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii de amânare a nobilului bărbat Ștefan, fostul vicevoievod al zisei părți a Transilvaniei, înaintașul nostru, trebuia să se înfățișeze înaintea noastră Ioan, fiul lui Laurențiu de Recea, spre a răspunde fără amânare, la octavele trecute ale sărbătorii Rusaliilor¹², ca potrivit al nobilelor doamne, soțiile lui Kalach și Valentin de Cămăraș, adică fiicele lui Ioan zis Chente, și anume în pricina privitoare la predarea părților lor de moșie din moșiile Bărâi și Singer, date dimpreună cu bunica acelor doamne, și cuvenită lor ca (parte a lor în urma) împărțelii, și cu privire la pătrimea de fiica a doamnei mame a lor, cuvenită lor după dreptul firesc din moșiile numite Recea Mare și Recea Mică, de asemenea Paluara, (Recea) Cristur, Nok și Tamasteleke, precum și în legătură cu niște pământuri rămase de la tatăl acelor doamne, după cum vedem că se cuprinde în scrisoarea de raspuns a juzilor nobililor din comitatul Cluj către acel Ștefan, fostul vicevoievod, în cele din urmă sosind acele octave, deși Mihail, fiul lui ... s-a înfățișat în fața noastră, în numele acelui magistru Ioan, fiul lui Laurențiu cu scrisoarea de împuternicire îndestulătoare, totuși, la întrebarea noastră pusă de trei ori (n-a răspuns nimic) împotriva sus-ziselor doamne, ci doar a cerut să se amâne pricina.

Și deoarece în scrisoarea înfățișată de părți a pomenitului Ștefan, fostul vicevoievod al Transilvaniei, se vede că acel magistru Ioan, fiul lui Laurențiu, a arătat că nu se împotrivește cu nimic la cererile acestor doamne, lamurite mai sus, de aceea noi, judecînd împreună cu nobilii țării ce ședeau alături de noi în scaunul nostru de judecată, am hotărît ca Gheorghe, fiul lui Iacob de Iara, Gall, fiul lui Both, comitele Marcu de Sava și Ioan zis Bagar de Corpadea, oamenii noștri tîm și anume pentru aceasta, mergînd în ziua sărbătorii de acum viitoare a fericitului Iacob apostolul¹³, împreună cu omul vostru de măturie pe care va rugăm să aveți bunăvoință sa-l trimiteți pentru aceasta, la zisele moșii Singer și Bărâi, și chemînd după lege pe vecinii și megieșii acelor și fiind ei de față, precum și alți bărbați cinstiți și nobili, care urmează să fie aduși de către părți, acei oameni ai noștri să despartă între ele, prin ridicare de semne, partea de moșie a mamei acelor nobile doamne, care li se cuvine lor din partea de moșie stăpînită de numitul Ioan, fiul lui Laurențiu, în zisele două moșii Bărâi și Singer, și, în fața omului vostru de măturie, să o treacă în stăpînire acelor doamne, spre a o stăpîni pe veci, cu toată plînatatea dreptului lor.

Apoi, mergînd la sus-zisele moșii Recea Mare și (Recea) Mică să predea, după chipul de mai sus, precum cere obiceiul regatului, pătrimea cuvenită ca fiică nobilei doamne, mama acelor doamne, care le vine lor de drept din acele moșii Recea și din cele ce țin de ele, dacă nu se va ridica cineva împotriva, iar pe împotrivitori, dacă se vor ivi vreunii, să-i

cheme acei oameni ai noștri, sub mărturia voastră, (ca să stea) față cu acele nobile doamne, înaintea noastră la un soroc potrivit, spre a da seamă de temeiul împotrivirii lor. Și după aceea să binevoiți să ne dați seama prin scrisoarea voastră despre desfășurarea întregii pricini.

Dat la Sintimbru, în a doua zi după octavele sus-zise ale sărbătorii Rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 909. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 1 august 1356, nr. 29. EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 491—493.

¹ Rupt și pată de umezeală cca 2 cm, întregit după sens.

² Rupt cca 0,5 cm. întregit pe baza însemnării de pe verso.

³ Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

⁴ Astfel în transumpt.

^{4a} Corect: *comitatus*.

⁵ Rupt cca 1 cm.

⁶ Rupt și pată de umezeală cca 3 cm.

⁷ Rupt și pată de umezeală cca 3 cm; întregit după sens și context.

^{7a} Corect: *exhibitis*.

⁸ Scris deasupra rîndului.

⁹ Corect: *idem*.

¹⁰ Corect: *statuant*.

¹¹ Corect: *citent*.

¹² 19 iunie.

¹³ 1 august.

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Andreas, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam et honoris continuum incrementum.

Dicit nobis comes Jacobus, filius Geubul, quod in festo sancte Trinitatis nunc proxime elapso universi Saxones de Kyzd ac Erkud et de Ratus, necnon in tribus villis abbatis de Keersch, videlicet de Kerezur, Mesche et de Zenthmiclosteleke, commorantes, ex preconcepta malitia ad possessionem suam, Haasfalua vocatam, armatis manibus potentialiter veniendo, domos suas in eadem habitas concremassent, bona sua, que in eisdem reperissent, penitus abstulissent, dominam vero consortem suam cum tribus puellis, filiabus eiusdem Jacobi, verbis illicitis tetigissent occidereque voluissent, dicta domina cum dictis filiabus suis ad ecclesiam suam, in dicta Haasfalu¹ constructam, ante ipsos inivissent, confractis ianuis dicte ecclesie, universas res suas, mobiles et immobiles, que ad dictam ecclesiam asportassent prorsus, abduxissent; adhuc in eo non contenti, dicti Saxones ad aliam possessionem suam, Saard vocatam, veniendo, hostium² ecclesie in eadem habite confregissent, etiam universas res suas et alya¹ clenodia domus sue, centum³ marcas³ valentes³, per omnia auferri⁴ fecissent. Item, feria tertia proxima post dictum festum sancte Trinitatis ad villam Boda vocatam venientes, ecclesiam in eadem habitam destruxissent, hostium² conservatorii eiusdem ecclesie refregissent, universa sua instrumenta et litterarum munimenta, que super possessionibus suis fuissent confecta et emanata, auferendo⁵ secumque abduxissent.

Amicitiam vestram presentibus requirimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Valentinus de Herpey vel Paulus, filius Andree de Tunughy, sive Nicolaus, filius Dominici de dicta Saard, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, palam et occulte, diligenter investigando, deum et eius iustitiam pre oculis eorum ferendo, sciant et inquirant de premissis omnimodam veritatem; et post hec, si dumque vobis exinde³ veritas constiterit premissorum, vestris in litteris nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Dewa, die dominico proximo ante festum beate Margarete virginis et martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

(Pe verso, de aceeași mână:) Amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Transsiluane, pro comite Jacobo, filio Gebul, inquisitoria.

Cinstiților și chibzuțiilor bărbați din capitlul bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și tot mai multă cinste.

Ne spune nouă comitele Iacob, fiul lui Geubul, că, la sărbătoarea Sfintei treimi acum de curînd trecută⁶, toți sașii din Saschiz și Archita cît și din Roadăș, precum și cei așezați în trei sate ale abației de Cîrța, adică din Criț, Meșindorf și Cloașterf, venind cu gînd rău precugetat și cu armele în mînă în chip silnic asupra moșiei sale numite Hașfalău, au prefăcut în cenușe casele sale aflate pe ea, au ridicat cu desăvîrșire bunurile sale pe care le-a găsit în ele, iar pe doamna soția sa împreună cu trei copile, fiicele acestui Iacob, le-au jignit cu cuvinte neîngăduite și au voit să le omoare, iar toate lucrurile mișcătoare și nemișcătoare, pe care acea doamnă cu amintitele sale fiice le duseseră în biserica sa clădită în zisul Hașfalău mai înainte de a intra aceștia acolo, ei le-au cărat cu totul, spărgînd ușile zisei biserici, și nefiind mulțumiți nici cu atîta, zișii sași, ducîndu-se la altă moșie a sa, numită Șard, au sfărîmat poarta bisericii aflate pe ea și au pus să se ridice întru totul toate lucrurile sale și alte odoare din casa sa, prețuind o sută de mărci. De asemenea, în marțea de după sărbătoarea Sfintei treimi⁷, mergînd ei la satul numit Bundorf, au dărîmat biserica ce se află în el, au spart poarta arhivei acestei biserici, ridicînd și ducînd cu ei toate actele și dovezile scrise, care fuseseră întocmite și date cu privire la moșiile sale.

Prin cele de față rugăm preacinstit prietenia voastră să trimiteți omul vostru vrednic de crezare spre mărturie, în fața căruia, omul nostru, Valentin de Herepea sau Pavel, fiul lui Andrei de Tunughy, ori Nicolae, fiul lui Dominic din zisul Șard, în lipsa celorlalți, cercetînd cu luare aminte adevărul, pe față și într-ascuns, de la toți de la care se cuvine și este îngăduit, și avîndu-l pe Dumnezeu și dreptatea sa înaintea ochilor, să urmărească și să caute tot adevărul asupra celor de mai sus; și după acestea, dacă și cînd vi se va fi vădit apoi adevărul asupra celor de mai sus, să aveți bunătatea să ne răspundeți prin scrisoarea voastră.

Dat în Deva, în duminica dinaintea sărbătorii fericitei fecioare mucenice Margareta, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Cinstiților săi prieteni, capitlului bisericii Transilvaniei, pentru comitele Iacob, fiul lui Geubul, scrisoare de cercetare.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 429. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 486—487; *Ub.*, II, p. 121—122.

¹ Astfel în orig.

² Astfel în orig: corect: *ostium*.

³ Scris deasupra rîndului.

⁴ Corect: *auferri*.

⁵ Corect: *auferrendo*.

⁶ 19 iunie.

⁷ 21 iunie.

26

1356 iulie 11, Sintimbru.

Viris discretis et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis reverendis, Dominicus, vicewoyuoda Transsilaunus, paratam amicitiam sincero salutis cum affectu.

Dicit nobis Andreas, filius Nicolai de Scuchak, quod possessio superior Machkas vocata, in qua ecclesia lapidea in honore beati Martini confessoris esset constructa seu fundata, mediantibus efficacissimis¹ instrumentis, tytulo empcionis sibi pertinuisset et nunc de iure deberet pertinere; que quidem sua instrumenta nunc, tempore proxime elapso, casualiter igne concremata extitisset²; quorum quidem instrumentorum suorum alia paria nunc in sacristia seu conservatorio ecclesie vestre diligenter requirere et reinvenire, reinventaque tenores eorundem, more consucto, de verbo ad verbum transscribi faciendo, in forma privilegii vestri eidem Andree, filio Nicolai, dare et assignare dignemini et velitis.

Datum in Sancto Emerico, in festo beati Benedicti confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Chibzuiților și cinstiților bărbați din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și dorința curată de mîntuire.

Ne spune nouă Andrei, fiul lui Nicolae de Suceag că moșia numită Măcișu de Sus, pe care a fost zidită sau ridicată o biserică de piatră în cinstea fericitului Martin mărturisitorul, a fost a lui prin cumpărare, în temeiul unor acte rămase în putere, și că acum de drept trebuie să fie a lui, dar că din nenorocire aceste acte ale sale au fost acum, nu de mult, mistuite de foc. ⟨Deci⟩, punînd voi să se caute cu grijă și să se afle în sacristia sau arhiva bisericii voastre rîndul celălalt al acelor acte ale sale și, odată găsite, punînd să fie trecut în scris cuprinsul lor, în chipul obișnuit, cuvînt cu cuvînt, să binevoiți și să hotărîți a i se da și înmîna acelui Andrei, fiul lui Nicolae, în chip de privilegiu al vostru.

Dat la Sintimbru, la sărbătoarea fericitului Benedict mărturisitorul⁴, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

27

¹ Corectat de o altă mină contemporană din cuvîntul: *efficacibus*.

² Corect: *extitissent*.

³ Urmează: *octavo*, tăiat de aceeași mină.

⁴ De fapt, ziua sărbătorii sfîntului Benedict era la 21 martie. Cum însă răspunsul capitlului din Alba Iulia la acest act dat din Sîntimbru este în mod sigur din 15 iulie, apare puțin probabil ca între porunca vicevoievodului și răspunsul capitlului să fi trecut aproape patru luni. E vorba deci, în realitate, de sărbătoarea *translatio Benedicti abbat*, care era la 11 iulie (nota editorului textului latin).

27

1356 iulie 15, (Alba Iulia).

Capitulum ecclesie Transsiluane omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in vero salutis amatore.

Noverint universi nos litteras nobilis viri Dominici, vicewoyuode Transsiluani, recepisse in hec verba: *Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 iulie 1356, nr. 26*.

Cuius quidem privilegii, in conservatorio ecclesie nostre diligenter per nos inquisiti et inventi, tenor talis est: *Urmează actul capitlului Transilvaniei din 27 aprilie 1313, Cod. Andeg., VII, p. 145*.

Nos enim, petitionibus ipsius Dominici, vicewuoyuode, inclinati, tenorem predicti privilegii, ut premissum est, in sacristia nostra repositi et reinventi, de verbo ad verbum transscribi fecimus et pendentis sigilli nostri munimine roborari.

Datum in festo Divisionis apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto; discretis viris Dominico preposito et electo nostro, Lorando custode et Nicolao archidiacono de Clus, decano ecclesie nostre predicte existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față, cît și celor viitori, care vor vedea această scrisoare, mîntuire întru adevăratul iubitor al mîntuirii.

Să afle toți că noi am primit scrisoarea nobilului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, avînd acest cuprins: *Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 iulie 1356, nr. 26*.

Iar cuprinsul privilegiului, căutat cu grijă de noi și aflat în arhiva bisericii noastre, este acesta: *Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 27 aprilie 1313*. Iar noi, ascultînd cererile pomenitului Dominic vicevoievodul, am pus să fie trecut în scris, cuvînt cu cuvînt, cuprinsul susziselui privilegiu, pus în păstrare și găsit, așa cum s-a arătat mai sus, în arhiva noastră, și să fie întărit cu puterea peceteii noastre atîrnate.

Dat la sărbătoarea Răspîndirii apostolilor, în anul domnului-o mie trei sute cincizeci și șase; chibzuiții bărbați, Dominic fiind prepozit și (episcop) ales al nostru, Lorand custode și Nicolae, arhidiaconul de Cojocna, decan al sus-zisei noastre biserici.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmonostra, memorie commendamus quod, accedentes personaliter ad nostram presentiam Andreas et Nicolaus, filii Johannis, filii Nicolai de Gerolth, ab una, parte vero ab altera Elyas, filius Georgii, confessum et propositum extitit per Andream et Nicolaum antedictos¹, ministerio vive vocis, pariter et relatatum quod, urgentibus plurimis necessitatibus ipsorum evitandis, totalem portionem ipsorum portionariam, in possessione videlicet Tonchaza habitam, iure hereditariam, in comitatu de Clus existentem, a die datarum presentium usque decem annos pro duodecim marcis, quamlibet marcam cum octoaginta grossis computando, ut dicebant, plene datis, habitis et persolutis, eidem Elya², filio Georgii, pignori obligassent et obligarunt coram nobis, tali conditione infraposito³, quod cum pecunia alterius non possint ab eodem Elya redimere, nisi cum propria pecunia; si vero, urgente necessitate ipsorum, aliis eandem portionem obligare vellent, non possint neque valeant preter Elyam; assumptentes etiam ab omnibus impetitoribus seu inquietare volentibus in prenominata possessione portionaria memoratum Elyam propriis laboribus ipsorum et expensis indempniter usque preallegatum terminum pacifice et quiete conservare.

Datum sexta feria proxima ante festum beati Jacobi apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, dăm de știre că venind înșiși înaintea noastră Andrei și Nicolae, fiii lui Ioan, fiul lui Nicolae de Ghirolt, pe de o parte, iar pe de alta Ilie, fiul lui Gheorghe, sus-zișii Andrei și Nicolae au mărturisit și au spus prin viu grai și au arătat că, pentru a scăpa de mai multe nevoi care apăsau asupra lor, au zălogit, pe timp de zece ani de la darea acestei scrisori, acelui Ilie, fiul lui Grigore, toată partea lor de moșie ce o au ca legiuită moștenire în moșia Tonciu, aflătoare în comitatul Cluj, pentru douăsprezece mărci, fiecare marcă fiind socotită la treizeci de groși, (mărci) date, primite și vărsate pe deplin, după cum spuneau, și o zălogesc înaintea noastră, cu această îngrădire arătată mai jos, că nu vor putea s-o răscumpere de la acel Ilie cu banii altuia, decât numai cu banii lor; iar dacă, siliți de vreo nevoie a lor, ar voi să mai zălogească acea parte (și) altora, să nu poată, nici să fie volnici s-o facă, decât lui Ilie, legindu-se de asemenea să păstreze în pace și liniște în sus-numita parte de moșie pe pomenitul Ilie, pe osteneala și cheltuiala lor, fără nici o pagubă, pînă la sus-pomenitul soroc, împotriva tuturor pîrișilor și a celor care ar voi să-l turbure.

Dat în vinerea dinaintea sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. capitl. Alba-Iulia, Iădița 1 nr. 139. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356.

Orig. perg., urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 139.

¹ În loc de *confessi sunt et proposuerunt Andreas et Nicolaus et retulerunt*.

² Corect: *Etye*.

³ Corect: *intraposito*.

⟨Nobili v⟩iro¹ et honesto, Dominico vicewoyuode Transsiluano, conventus monasterii beate virginis de Clu⟨smunustra oraci⟩ones ⟨in domino. Nov⟩eritis² nos litteras vestras recepissee honore quo decuit in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 iunie 1356, nr. 24*⟩.

Nos, igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, unacum Johanne dicto Bagar de Corpad, homine vestro predicto, per vos deputato, fratrem Nicolaum, sacerdotem de medio nostri, pro testimonio transmisimus ad premissa fideliter exequenda; ⟨qui⟩³ tandem ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis consona voce retulerunt quod ipsi in die festi beati Jacobi apostoli proxime nunc preteriti, videlicet termino per vos assignato, ad facies predictarum possessionum personaliter accessissent, alii vero homines vestri, quos nominatim imposuistis, ipso termino per vos deputato interesse non potuissent; et quia predicti homines vestri, alii etiam nobiles, adesse non potuissent, ideo, propter paucitatem personarum, ipsam causam divisionalem, ut superius premissum est, ad congregacionem generalem domini woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, proxime nunc celebrandam, domini vestri, sine omni gravamine birsagii statu priori permanente, commisissent, ut idem dominus woyuoda Transsiluanus et vos ⟨finem debit⟩um⁴ partibus predictis dare velitis.

Datum in octavis festi predicti, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Nobili viro et honesto, Dominico, vicewoyuode Transsiluano, pro⁵ nobilibus dominabus, videlicet consorte Kalach et Valentini de Kamaras, contra magistrum Johannem, filium Laurencii de Reche, super facto divisionis Zengel et Bare ac aliis intrapositis, ad congregacionem generalem ⟨domi⟩ni⁶ woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk proxime nunc celebrandam, prorogatoria.

Nobilului și cînsitutului bărbat, lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur rugăciuni întru domnul.

Aflați că am primit scrisoarea voastră cu cînstea cuvenită, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 iunie 1356, nr. 24*⟩.

Noi, așadar, dînd ascultare dreptelor și legiuitelor cereri ale voastre, după cum sîntem datori, am trimis din mijlocul nostru împreună cu Ioan zis Bagar de Corpadea, sus-zisul om al vostru, trimis de voi, pe

fratele Nicolae preotul, ca om de mărturie la îndeplinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia, întorcându-se apoi la noi, și fiind întrebați de noi cu stăruință, ne-au spus într-un glas că, în ziua sărbătorii acum trecute a fericitului apostol Iacob⁷, adică la sorocul pus de voi, s-au dus ei înșiși la sus-zisele moșii, însă ceilalți oameni ai voștri, pe care i-ați arătat pe nume, n-au putut fi de față la sorocul rinduit de voi. Și deoarece sus-zisii oameni ai voștri, cât și alți nobili, n-au putut fi de față, de aceea, din pricina numărului prea mic al celor (care s-au înfățișat), ei au trecut acea pricină de împărțeală, precum s-a spus mai sus, adunării obștești ce se va ține acum în curînd de către domnul voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc stăpînul vostru, fără nici o împovărare cu amendă și rămînînd (pricina) în starea de mai înainte, pentru ca acel domn voievod al Transilvaniei și voi să binevoiți a da hotărîrea cuvenită sus-ziselor părți.

Dat la octavele sus-zisei sărbători, în anul domnului ca mai sus.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Nobilului și cînsitutului bărbat, lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, scrisoare de amînare pentru nobilele doamne, adică soțiile lui Kalach și a lui Valentin de Cămăraș, la adunarea generală a domnului voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc, (a pricinii) împotriva magistrului Ioan, fiul lui Laurențiu de Recea, cu privire la împărțirea moșilor Sînger și Bărăi, și la altele cuprinse înăuntru.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 909. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hîrtie, cu rupturi și lacune și cu urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 491—493.

¹ Rupt cca. 1,5 cm; întregit după sens.

² Ruptură și pată de umezeală cca 5 cm; întregit după sens.

³ Lipsește în orig.; întregit astfel după sens.

⁴ Pată de umezeală cca 2,5 cm, întregit după sens.

⁵ Urmează *Kalach*, tăiat.

⁶ Rupt cca 0,5 cm.

⁷ 25 iulie.

Solomon, arhidiaconul de Turda și vicar al (episcopiei) Transilvaniei, adeverește că Dominic, fiul lui Laurențiu de Dumbrău (*Dombro*), a dovedit cu martori, împotriva lui Ștefan și Petru, fiii lui Ioan de Cistei (*Chestue*), că Ciunga (*Chungua*) a fost moșia ereditară a bunicului său Dominic, fiul lui Mikó; de aceea, sfertul fiicelor din acea moșie i se cuvine lui, prin drept firesc după mama sa Kunech, fiica numitului Dominic, iar după bunica sa Elisabeta, trebuia să-i revină darurile de nuntă și zestrea, potrivit dreptului obișnuielnic al țării.

În 1907, documentul cadru era păstrat în Arh. Comit. Alba din Aiud. Arh. din Ciumbrud a fam. Kemény, vol. IV, nr. 2; actele acestei arhive se află în prezent la Arh. Stat. Cluj, fără a păstra documentul în cauză.

Rezumat în actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din 25 noiembrie 1360 (nr. 537), rezumat în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 31 octombrie 1361.

REGESTE: *Türt. Tár*, 1907, p. 86—87.

Solomon, arhidiacon de Turda și vicar al (episcopiei) Transilvaniei, cere lui Andrei, voievodul Transilvaniei, să facă dreptate lui Dominic, fiul lui Laurențiu de Dumbrău (*Dombro*), în procesul său cu Ștefan și Petru diacul, fiii lui Ioan de Cistei (*Chestue*), excomunicați pentru îndărătnicia lor, după ce tribunalul bisericesc i-a adjudecat acelui Dominic darurile de nuntă și zestrea bunicii sale, precum și sfertul de fiică al mamei sale din moșia Ciunga (*Chongua*).

În 1907 documentul cadru era păstrat în Arh. comit. Alba din Aiud. Arh. din Ciumbrud a fam. Kemény, vol. IV, nr. 2.

Rezumat în actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din jurul datei de 22 august 1361, transcris în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 15 septembrie 1361, transcris și el în actul lui Dionisie voievodul Transilvaniei, din 31 octombrie 1361.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1907, p. 87.

32 1356 august 11 (*III. Idus Augusti*), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea, răspunzând rugăminții lui Ludovic I, regele Ungariei, îi dă incuviințarea să lupte împotriva ereticilor și schismaticilor din Serbia (*Rassia*) și din alte ținuturi supuse stăpînirii lui Uroș, punîndu-i însă în vedere să lupte și pentru izgonirea necredincioșilor și a schismaticilor dinăuntrul regatului Ungariei, și pentru răspîndirea credinței catolice. Totodată, îi cere să pornească împotriva unor rebeli ai papei, din Italia, și îi încredințează pe trei ani zeciuiala veniturilor bisericesti din Ungaria.

Arh. Vat. Reg. Vat., 238, f. 150, și 239, f. 185. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 24, nr. 39; Hurmuzaki—Densușianu, I/2, p. 39—41; Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 160—163 (cu data greșită: 13 august).

33 1356 august 18 (*XV. Kalendas Septembris*), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea îndeamnă pe Ludovic I, regele Ungariei, la fel ca și într-o scrisoare anterioară, (vezi nr. 32) să-i alunge pe ereticii din Bosnia și din alte părți ale regatului Ungariei.

Arh. Vat. Reg. Vat., 238, f. 162 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 27, nr. 43; Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 169—170, nr. 89 (cu data greșită: 16 august).

34 1356 august 18 (*XV. Kalendas Septembris*), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea cheamă pe toți credincioșii să facă rugăciuni pentru fericirea personală și biruința lui Ludovic I, regele Ungariei, asupra necredincioșilor și schismaticilor din Serbia și din părțile

învecinate Ungariei și supuse ei (*Rassie ac regni parcium regno vicinarum eidem fidei memorate*); făgăduiește indulgențe credincioșilor care vor urma acest îndemn.

Arh. Vat. Reg. Vat., 238, f. 162 r. și v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 27, nr. 44; Raynaldi, *Annales*, ad ann. 1356, nr. 28; Hurmuzaki—Densușianu, I/2, p. 41—42; Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 170—171, nr. 90.

35 1356 august 19 (*XIV. Kalendas Septembris*), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Ioan al lui Nicolae, cleric din dieceza Transilvaniei (*Transylvanensis*), un beneficiu care ține de dreptul de danie al episcopului Transilvaniei, beneficiu al cărui venit anual nu poate fi mai mare de 25 de mărci de argint, dacă are și sarcina păstoririi sufletelor, sau de 18 mărci, dacă e fără această îndatorire. Totodată, însărcinează pe abatele de Cluj-Mănăstur, pe prepozitul *[bisericii]* de Agria și pe decanul bisericii sf. Agricola din Avignon ca să-l așeze în acest beneficiu.

Arh. Vat. Reg. Aven (an. IV, t. XII, fol. 263 v).

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 84, nr. 240.

36

1356 septembrie 27, *[Alba Iulia]*.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, damus pro memoria quod Gallus, filius Petri de Inda¹, ad nostram veniendo presenciam in persona magistri Thome, filii Dyonisii de Regun, domini sui, per modum protestacionis nobis significare curavit quod ipse magister Thomas quandam possessionem suam, Chegh vocatam, Paulo dicto de Makra, famulo suo, pro ipsius serviciis, fideliter eidem magistro Thoma¹ impensis, perpetuo ad utendum dedisset et contulisset; nunc vero prelibato Paulo de medio sublato, Petrus, Nicolaus et Johannes, filii eiusdem Pauli, per maliciam ipsorum dictam possessionem amittere et alienare vellent ac conarentur. Cum tamen eandem possessionem pretextu premissae collacionis minime amittere vel alteri alienare preter quam annotato magistro Thome de Regun, consuetudine, possent et valerent, unde, facta huiusmodi protestacione, memoratos filios Pauli ab amissione, vendicione et quovis modo a se alienacione eiusdem possessionis, ceteros vero quoslibet ab optencione, empcione eiusdem et quomodocunque se intromissione in eandem prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis.

Super quo, litteras nostras protestatorias simul et prohibitorias ipsi magistro Thome per nos dari postulavit, quas nos eidem concessimus, communi iusticia suadente.

Datum in festo beatorum Cosme et Damiani martirum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Pro magistro Thoma, filio Dyonisii de Regun, contra filios Pauli dicti de Macra, protestatoria et prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de știre că venind înaintea noastră Gall, fiul lui Petru de Indol, în numele magistrului Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, stăpînul său, s-a îngrijit a ne face cunoscut în chip de întîmpinare că acel magistru Toma dăduse și hărăzise lui Pavel zis de Makra, slujitorul său, pentru slujbele sale aduse cu credință acelui magistru Toma, o moșie a sa numită Țagu, pentru a o folosi pe veci.

Acum însă, săvîrșindu-se din viață sus-zisul Pavel, Petru, Nicolae și Ioan, fiii aceluiași Pavel, prin viclenia lor, voiesc și încearcă să părăsească și să înstrăineze zisa moșie. Deoarece nu pot și n-au dreptul nicidecum să părăsească ori să înstrăineze acea moșie altuia decît pomenitului magistru Toma de Reghin, drept aceea, făcînd această întîmpinare, i-a oprit pe pomeniții fii ai lui Pavel, împotrivindu-li-se, și li s-a împotrivit, oprindu-i în fața noastră, de a părăsi, a vinde sau a înstrăina în orice fel zisa moșie, iar pe alții de a o dobîndi, a o cumpăra și a intra în orice chip în stăpînirea ei.

Cu privire la aceasta, el ne-a cerut să dăm pomenitului magistru Toma scrisoarea noastră de întîmpinare și totodată de opreliște, pe care noi i-am (și) dat-o, potrivit dreptului obștesc.

Dat la sărbătoarea fericitilor mucenici Cosma și Damian, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Scrisoare de întîmpinare și de opreliște pentru magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, împotriva fiilor lui Pavel zis de Makra.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist., arh. fam. Bánffy, fasc. R, nr. 36.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Bánffy, I, p. 210—211.

¹ Corect: *Thome*.

² Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

37 1356 (după 29 septembrie ((. . .)¹ *post festum beati Michaelis archangeli*)).

Vincentiu de Kopus, vicearhidiaconul de Ung, și preoții Nicolae de Mukach² și Pavel de Rakus raportează lui Dominic, prepozitul bisericii Transilvaniei (*Transilvane*) și vicar al episcopului de Agria, că au pus pe Gheorghe, fiul lui Blasiu de Mukach, și pe fiul său în stăpînirea unei părți din moșia Brod.

Arh. Naț. Magh. Dl. 77 169. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere ogivală, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 32—34.

¹ Data de zi nu a putut fi dezlegată, documentul avînd o ruptură de cca 4 cm.

² În document și forma *Muchach*.

Nos, comites et iudices, comes Johannes et comes Nicolaus de Villa Furkasii, ex tunc iudices provinciales terre Medyesch, damus pro memoria universis iudicibus, ad quos presentes perveniunt, aut ipsorum vices gerentibus, nihilominus cum salute.

Scire dignetur vestra universitas quod quidem homo, Hese nomine, de Almasio, quendam hominem, Michaellem nomine, fratrem Nicolai Witche et Petri Herbordi et Henningi¹ de Busd, in Almasio, ubi etiam Michael manserat, dei et hominum timore postposito, crudeliter interfecit; ob quod homicidium comes Symon de ipso Almasio ipsum homicidam Hese usque in territorium Schars insequabatur, ad iudicium eum ducere cupiebat, ac ille, se iudicio defendens, tandem victus occisus et mortuus, ut homicida ad iudicium in Medyesch est, ut meruit, ductus ibique sententialiter decollatus; sentientes etiam ut omnia, qui ipse comes Symon in premissis homicida fecerat, iustitia mediante exstat plene peractum, ob quod ipsi tres fratres prefati occisi et comes Symon litteras sue iustificationis sibi de sede nostra dari postularunt; quorum opportunis postulationibus annuentes, presentes fieri fecimus, nostro sub sigillo provinciali consignatas, in credentiam sue iustitie pariter et tutelam.

Datum sabbato post festum sancti Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LVI^{mo}, petentes cum instantia, quatenus eosdem sui iustitia frui permittatis, si ad vos pervenerit vel fuerit coram vobis replicatum, quod erga vos in simili vel maiori casu, si ad nos pervenerit, studebimus promereri.

Noi, comiții și juzii, comitele Ioan și comitele Nicolae din Villa Furkasii, acum juzii provinciali ai pământului Mediaș, dăm de știre tuturor juzilor la care ajung rîndurile de față, sau locuitorilor lor, urîndu-le totodată sănătate.

Să binevoiască a afla obștea voastră că un om din Alma numit Hese, lăsînd la o parte frica de Dumnezeu și de oameni, a ucis cu cruzime pe un om numit Mihail, fratele lui Nicolae Witche și al lui Petru al lui Herbord și al lui Henning de Buz, în (satul) Alma, unde chiar locuise Mihail. Pentru acest omor comitele Simion din acel Alma a urmărit pe ucigașul Hese pînă în (cuprinsul) pământului Saroș, (căci) voia să-l ducă la judecată, iar acolo, ferindu-se de judecată, în cele din urmă a fost învins și ucis, și mort a fost dus ca ucigaș la judecată la Mediaș, așa după cum se învrednicise (de aceasta), și acolo i s-a tăiat capul potrivit cu osînda judecății.

Iar (noi), înțelegînd că toate cele ce le-a săvîrșit acest comite Simion față de ucigașul de mai sus se învederează că s-au făcut pe de-a întregul după dreptate — pentru care cuvînt acești trei frați ai suszizului (bărbat) ucis și comitele Simion au cerut să i se dea acestuia din urmă, din partea scaunului nostru, scrisori pentru dezvinovățirea sa — noi, încuviințînd potrivittele lor cereri, am pus să se întocmească scrisoarea de față, însemnată cu pecetea noastră provincială, spre paza și cheazășuirea dreptății sale.

Dat în simbăta de după sărbătoarea sfîntului arhangel Mihail, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase; și vă rugăm cu stăruință

ca să le îngăduiți să se bucure de dreptatea lor, dacă cumva ar ajunge (pricina) la voi sau s-ar face plângere în fața voastră, căci (și) noi ne vom sili să vă îndatorăm într-o pricină asemenea sau mai însemnată, dacă va ajunge la noi.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist., Colecția J. Kemény.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

EDIȚII: *Archiv f. Kunde österr. Gesch.*, V, p. 376—377; *Ub.*, II, p. 122.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 100.

¹ În orig. și textul latin publicat, greșit: *Henlgi*.

39

1356 octombrie 6, (Cluj-Mănăștur).

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, memorie commendamus quod Johanne, filio Gereu, ab una, magistro Stephano, filio Jacobi de Monustur, parte ab altera, coram nobis personaliter constituti, confessum extitit per eundem Johannem, filium Gereu, ministerio vive vocis, quod, urgentibus plurimis necessitatibus suis evitandis, porcionem suam porcionariam, in possessione videlicet Bedech habitam, in comitatu Byhoriensi existentem, cum omnibus utilitatibus suis universis, a die datarum presencium usque octavas dierum Medii quadragesime proxime venturas, eidem magistro Stephano, filio Jacobi, pro quatuor marcis, marcam quamlibet quinquaginta grossis computando, pignori obligasset et obligavit coram nobis. Si vero terminum pertransiret in solvendo, duplum pretate¹ precunie incursurus.

Datum in octavis festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare de Cluj-Mănăștur, dăm de știre că înfățișându-se înșiși înaintea noastră Ioan, fiul lui Gereu, pe de o parte, și magistrul Ștefan, fiul lui Iacob de Mănăștur, pe de altă parte, acel Ioan, fiul lui Gereu a mărturisit prin viu grai că, pentru a face față la foarte multe nevoi grabnice de ale sale, a dat ca zălog și a zălogit, în fața noastră, acelui magistru Ștefan, fiul lui Iacob, pentru patru mărci, socotind fiecare marcă cu cincizeci de groși, partea sa din partea de moșie, și anume (cea) pe care o avea în moșia Bedeciu, aflătoare în comitatul Bihor, cu toate folosințele sale, începînd cu ziua de azi pînă la octavele zilei de Miezul păsărilor care va veni. Dacă însă va trece sorocul de plată, urmează a plăti îndoitul banilor (împrumutați).

Dat la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 071. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 503.

¹ Corect: *pretacte*.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis karissimis, Dominicus, viceuoyuoda eiusdem partis Transsiluane, debite amicitie et honoris incrementum.

Vestre discretionis amicitie presentium serie declaramus quod, cum Agustinus et Georgius, filii Johannis de Kerulew, St(ephanum), Michaellem et Petrum, filios Nicolai de Syle, ac Gallum et Michaellem, filios Johannis de dicta Kerulew, ad nostram presentiam legitime citando traxissent in causam, in qua causa predicti Agustinus et Georgius portionem eorum possessionariam, ipsos in eadem possessione Kerulew, mediantibus litteris vestris privilegialibus, ratione quarte filialis ave eorum de iure tangentem, predictos St(ephanum), Michaellem et Petrum, filios Nicolai, ac Gallum et Michaellem, filios Johannis, comportionarios suos, metali distinctione distinguendo¹ et separando, sibi extradari postulassent; tandem memoratus St(ephanus), filius Nicolai de Syle, se personaliter et iamdictos Michaellem et Petrum ac Gallum et Michaellem, mediante legitimo procuratore, ad ipsam divisionem faciendam promptos esse allegavit et paratos.

Quare, vestre discretionis amicitiam presentibus postulamus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladan vel Georgius magnus, altero absente, homo noster, die dominico proxime nunc venturo ad faciem predictae possessionis Kerulew accedendo, vicinisque et commetaneis eiusdem et specialiter comportionariis legitime convocatis (et) presentibus, predictam portionem possessionariam iamdictorum Agustini et Georgii, in loco opportuno metali distinctione² ab aliorum portionibus distinguendo¹, iuxta series predictarum litterarumstrarum privilegialium, per eosdem, Agustinum et Georgium nobis ostensarum, cum omni plenitudine sui iuris, qua ad ipsos dinoscitur pertinere, prememoratis Agustino et Georgio, filiis Johannis, et eorum posteris relinquat perpetuo possidendam, non obstante contradictione prefatorum St(ephani), Michaelis et Petri, filiorum Nicolai de Syle, ac Galli et Michaelis, filiorum Johannis de Kerulew, si vero alii contradictores extiterint contra eosdem Agustinum et Georgium, ad nostram citet presentiam, ad terminum competentem, ratione³ eorum contradictionis reddituros. Et post hec, seriem ipsius divisionis cum cursibus metarum et, si necesse fuerit, nominibus citatorum et termino assignato nobis ad⁴ octavam⁴ diem⁴ in vestris litteris amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, quarto die octavarum festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

(*Pe verso:*) Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis karissimis.

Chibzuiților și cinstiților bărbați din vrednicul de cinstire capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi preascumpi, Dominic, vicevoievodul aceleiași părți a Transilvaniei, cu tot mai multă prietenie și cinstire cuvenită.

Prin cuprinsul celor de față facem cunoscut chibzuitei voastre prietenii că, întrucât Augustin și Gheorghe, fiii lui Ioan de Chirileu, au tras în judecată, chemînd în chip legiuît înaintea noastră, pe Ștefan, Mihail

și Petru, fiii lui Nicolae de Șilea, pe Gall și Mihail, fiii lui Ioan tot de Chirileu, la care judecată sus-zișii Augustin și Gheorghe au cerut ca pomeniții Ștefan, Mihail și Petru, fiii lui Nicolae, și Gall și Mihail, fiii lui Ioan, părtașii lor de devălmășie, să le dea partea lor de moșie, ce li se cuvine lor de drept din acea moșie Chirileu, potrivit scrisorii voastre privilegiale, în temeiul pătrimii de fiică a bunicii lor, despărțind-o și deosebind-o prin semne de hotare, în cele din urmă, pomenitul Ștefan, fiul lui Nicolae de Șilea, a declarat că el însuși, iar sus-zișii Mihail și Petru și Gall și Mihail, printr-un împuternicit legiuit, sînt gata și pregătiți să facă acea împărțeală.

Drept aceea, prin cele de față cerem cu cinste prieteniei și chibzuinței voastre ca să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, înaintea căruia omul nostru, Ladan, sau în lipsa acestuia Gheorghe cel Mare, mergînd la sus-zisa moșie Chirileu, în ziua de duminică ce va veni acuma, și chemînd în chip legiuit vecinii și megieșii acelei moșii și mai cu osebire părtașii de devălmășie și fiind ei de față, să despartă prin semne de hotar (ridicate) la locul convenit sus-zisa parte de moșie a pomeniților Augustin și Gheorghe de părțile altora, potrivit cuprinsului sus-zisei voastre scrisori privilegiale înfățișate nouă de acei Augustin și Gheorghe, lăsînd-o cu tot dreptul ei deplin, cu care se știe că ține de ei, des-pomeniților Augustin și Gheorghe, fiii lui Ioan, și urmașilor lor, ca s-o stăpînească pe veci, fără a ține seama de împotrivirea sus-zișilor Ștefan, Mihail și Petru, fiii lui Nicolae de Șilea, precum și a lui Gall și Mihail, fiii lui Ioan de Chirileu. Iar dacă s-ar ivi alți împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, ca să dea față cu acei Augustin și Gheorghe, spre a da socoteală de împotrivirea lor. Și după acestea, să aveți bunătatea să ne arătați în scrisoarea voastră, la a opta zi, desfășurarea acestei împărțeli, mersul hotarelor și, dacă va fi nevoie, numele celor chemați și sorocul statornicit.

Dat la Sintimbru, în a patra zi după octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

(Pe verso:) Chibzuțiilor și cinstiților bărbați din vrednicul de cinstire capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi preascumpi.

Arh. Stat. Cluj, Arh. ist., Colecția generală, nr. 34.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată pe verso.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 101.

¹ Formă frecventă în latina medievală în loc de *distinguendo*.

² Urmează *dist.* (prescurt, din *distinguendo*), șters de aceeași mînă.

³ Corect: *rationem*.

⁴ Scris deasupra rîndului.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmu(nu)stra, damus pro memoria quod, accedens personaliter ad nostram presenciam, Michael Ruphus, vice et nomine nobilis viri, magistri Thome, filii Dyonisii de Regun, domini sui, dixit protestando, quod idem magister Thomas quendam nobilem, videlicet Thomam dictum Ceh de Lamperth, in

congregatione magnifici viri Nicolai Konth, woyuode Transsiluani, tamquam proscriptum iuris ordine comprobasset, et in ipsa congregatione universi nobiles et assessores commisissent quod nullus, videlicet proximi vel cognati, aliquem proscriptum in sua possessione tenere et servare debeat et teneatur, Nicolaus et Petrus, filii Pauli de Macra, in possessione ipsorum Cheg vocata, quam videlicet possessionem Cheg predicto Paulo¹ idem magister Thomas, dominus suus, perpetuasset et² dotasset³, in prejudicium ipsius magistri Thome, domini sui, (prefatum Thomam dictum Ceh de Lampert tenerent et servarent)⁴.

Datum quarta feria proxima post festum beati Galli confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Pro magistro Thome, filio Dyonisii de Regun, contra Nicolaum et Petrum, filios Pauli de Macra, protestatoria.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, dăm de știre că, venind însuși înaintea noastră, Mihail cel Roșu, în locul și în numele nobilului bărbat, magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, stăpînul său, ne-a spus în chip de întîmpinare că acel magistrul Toma, în adunarea măritului bărbat, Nicolae Konth, voievodul Transilvaniei, a dovedit pe calea legii pe un nobil, anume Toma zis Ceh de Lumpard, că e scos în afara legii, și în acea adunare toți nobilii și (jurații) asesori au hotărît ca nimeni dintre rude sau neamuri să nu poată și să nu aibă dreptul să țină și să păstreze pe moșia sa, pe vreunul scos în afara legii, (dar) Nicolae și Petru, fiii lui Pavel de Macra, spre paguba magistrului Toma, stăpînul său, îl țin și-l păstrează pe pomenitul Toma zis Ceh de Lumpard, pe moșia lor numită Țagu, pe care moșie Țagu magistrul Toma, stăpînul său, o dăduse și o înveșnicise sus-zisului Pavel.

.Dat în miercuria de după sărbătoarea fericitului Gall mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Scrisoare de întîmpinare pentru magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, împotriva lui Nicolae și Petru, fiii lui Pavel de Macra.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist., Arh. fam. Bánffy, fasc. S. nr. 3.

Orig. hirtic, cu fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDITII: Bánffy, I, p. 211.

¹ Urmează: *perpet(uasset)*, tăiat de aceeași mină.

² Urmează: *sec.* tăiat de aceeași mină.

³ Corect: *donasset*.

⁴ Întregire probabilă a unei fraze rămase neterminată.

Ludovic I, regele Ungariei, ridică orașul Koprivniča la rangul de oraș liber regesc. Dumitru de Oradea (*Waradyensis*), Toma de Cenad (*Chanadiensi*) — episcopi, scaunul episcopal al Transilvaniei (*Transiluanus*) fiind vacant; Andrei, voievodul Transilvaniei (*Transilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Nos, conventus monasterii beate virginis Marie de Clusmonostra, memorie commendantes, tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod Johanne, filio Johannis dicti Chente de genere Aba, ab una parte, item magistro Nicolao dicto Vos, coram nobis personaliter constitutis, per eundem Johannem, filium Johannis dicti Chente, confessum extitit nobis pariter et relatum quod ipse quandam montem suum, Borzua vocatum, et quandam possessionem suam, Huzyumezev nominatam, ipsum hereditario contingentes, in comitatu de interiori Zonuk existentes, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis, ad ipsum montem ad ipsamque possessionem spectantibus, ipsi magistro Nicolao dicto Vos ac Ladislao, Stephano, Paulo et Johanni, filiis sororis sue uterine, ex eodem magistro Nicolao dicto Vos procreatis et procreandis, perpetuo et irrevocabiliter tradidisset et contulit coram nobis, modo premisso, tenendam atque possidendam sive tenendum vel possidendum; ita tamen, quod idem magister Nicolaus dictus Vos et predicti filii sui eundem Johannem, filium Johannis dicti Chente, de redditibus et proventibus predicti montis Borzua et dicte possessionis Huzyumezew nominatis usque vitam suam nutrire et conservare teneantur; presentes vero, quandocumque nobis reportate fuerint, nostro privilegio confirmabimus. Ad cuius rei veritatem presentes nostras concessimus litteras patentes, sigilli nostri munimine roboratas.

Datum quarto die festi Omnium sanctorum, anno domini Millesimo trecentesimo quinquagesimo sexto.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că, înfăţişându-se înaintea noastră pe de o parte Ioan, fiul lui Ioan zis Chente din neamul Aba, şi, de asemenea, magistrul Nicolae zis Vos, (pe de altă parte), acel Ioan, fiul lui Ioan zis Chente, ne-a mărturisit şi ne-a spus că el a dat pe veci şi nestrămutat acelui magistru Nicolae zis Vos, precum şi lui Ladislau, Ştefan, Pavel şi Ioan, fiii surorii sale după mamă, ce s-au născut sau care se vor naşte din acel magistru Nicolae zis Vos, un deal al său numit Borzua şi o moşie a sa numită Husmezău, aflătoare în comitatul Solnocul dinăuntru, ce-i vin lui prin moştenire, împreună cu toate folosinţele şi cele ce țin de acel deal şi de acea moşie, ca s-o țină şi s-o stăpânească sau să-l țină şi să-l stăpânească în chipul arătat mai sus; dar în așa fel, ca acel magistru Nicolae zis Vos şi sus-zişii săi fii să fie datori să-l țină şi să-l hrănească pînă la moarte pe acel Ioan, fiul lui Ioan zis Chente, din veniturile şi roadele mai sus pomenitului deal Borzua şi ale zisei moşii numite Husmezău. Iar scrisoarea de faţă, oricînd ne va fi înapoiată, o vom întări cu privilegiul nostru. Întru adevărul acestui lucru am dat scrisoarea noastră deschisă de faţă, întărită cu puterea peceteii noastre.

Dat în a patra zi după sărbătoarea Tuturor sfinților, în anul o mie trei sute cincizeci și șase.

În 1879 documentul se păstra în Arh. fam. Wass, aflată azi la Arh. Stat. Cluj-Napoca.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară aplicată pe verso.

EDIȚII: *Hazai okl.*, 261—262.

44

1356 noiembrie 9 (*quinto Idus Novembris*).

Ludovic I, regele Ungariei, donează lui Grigore, fiul lui Gales de Hleuna, pământul regesc Chava, din Slovenia, împreună cu toate satele regești și folosințele, în schimbul cetății Bistrica și a satelor aparținătoare ei, aflate în comitatul Hleuna. Dumitru de Oradea (*Waradiensi*), Toma de Cenad (*Chanadiensi*) — episcopi, scaunul episcopal al Transilvaniei (*Transilvania*) fiind vacant; Andrei, voievodul Transilvaniei (*Transilvanus*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. Naț. Magh. Dl. 35 863.

Transumpt în actul capitlului din Zagreb, din 20 martie 1358.

EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 376—377.

45

1356 noiembrie 10, Turda.

Nos, Andreas, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes, tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod Stephanus et Andreas, filii Nicolai, filii Salomonis de Kelnuk, comitem Mychaelem de Enyed super portionem possessionariam quondam Nicolai, filii Henning de Peturfolua, in eadem Peturfolua habitam, in comitatu Albensi esistenti, ac recte dimidietatis omnium vinearum eiusdem Nicolai necnon uno fundo curie, in civitate Sebus habite, tertie partis etiam trium molendinorum in eadem Peturfolua ad presentiam Dominici, vicewoyuode nostri, in causam attraxerint, et diutius invicem altercando, ipsa etiam causa propter sui arduitate ac propter paucitatem nobilium, sicut in literis dicti Dominici vicewoyuode continebatur, ad octavas festi beati Jacobi apostoli nunc preteriti dilative protelata et ad nostram presentiam deducta exstisset, ut ambe partes cum eorum¹ instrumentis super possessionariis iuribus et aliis, ut premittitur, in nostri presentiam adhererent, quibus visis iudicium et iusticiam equitati congruum facere debuissimus.

Tandem, ipsis octavis occurrentibus, predicti Stephanus et Andreas, personaliter, pro predicto comite Mychaele, Symon, famulus suus, cum literis nostris procuratoriis, coram nobis personaliter constitutis, et licet ambe partes eorum¹ instrumenta in nostri presentia exhibere prompti erant et parati, sed ut ne per vehementiam ordinem iudiciariam servasse videamur, licet hec super abundanti, eandem causam, in statu priori permanente, propter maiorem rei evidentiam ad diem congregationis nostre deliberationi nobilium partis Transsiluane distulissimus. Quo quidem die congregationis nostre occurrente, prelibati Stephanus et

Andreas, filii Nicolai, filii Salomonis, propriis eorum in personis, Salomone vero, Mychaele et Nicolao, filiis dicti Nicolai, filii Salomonis, fratribus eorum uterinis, omne onus et gravamen ad infra denotanda negotia ad se assumendo, ab una, dicto autem Mychaele de Enyed propria sua in persona, parte ab altera, coram nobis personaliter constitutis, propositum exstitit per eosdem communiter et relatum, ministerio vive vocis, quod ipsi propter bonum pacis, unionem et proximitatis dilectionem per compositionem proborum virorum, pacem partium zelatorum, ut a modo et inceptis omnibus dissensionibus² et dissidii fomes de medio ipsorum radicius³ extirpetur et ad pulchritudinem pacis mutuo se in invicem valeant amplexari, in talem plene pacis et concordie favorabilem unionem devenissent super premissis possessionariis iuribus, prius obtenta per nos licentia, devenerunt coram nobis, quod prelibatam portionem possessionariam quondam Nicolai, filii Henning de Peturfolua, in eadem Peturfolua habitam, sub antiquis et veris metis, et rectam dimidietatem omnium vinearum eiusdem Nicolai, in eadem Peturfolua, intra metas eiusdem existentium, item tertiam partem trium molendinorum in eadem Peturfolua currentium, unum fundum curie predicti Nicolai de Peturfolua, in civitate Sebus habitum, eum⁴ omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, iuxta continentiam literarum Stephani, quondam vavode Transsilvani, fratris et predecessoris nostri laudande memorie, privilegialium, predicto comiti Mychaeli de Enyed et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo commiserunt coram nobis possidere, universas etiam eorum literas inquisitionales, protestationales, prohibitionales ac quovis modo contra dictum Mychaelem per ipsos ac per eundem Mychaelem, usque modo, contra eosdem emanatas, cassas, vanas cariturasque viribus et vigore commisissent et commiserunt coram nobis, ut ubicumque exhiberentur pro nihilo habeantur; tali vinculo interserto, quod, si qua partium in premissa compositione et ordinatione ac eorum heredes resilire non curarent ac aliquam litis materiam suscitare niterentur, in pena calumnie convincerentur eo facto, hoc non postposito, quod eundem comitem Mychaelem in prefatis possessionariis iuribus et successores eiusdem, dicti Stephanus et Andreas cum predictis fratribus eorum pacifice conservare tenerentur et ab omnibus in lite vel extra litem ipsum comitem Mychaelem, ratione iurium omnium premissorum, infestare volentibus, propriis eorum laboribus et expensis expedire teneantur, prout dicti Stephanus et Andreas se ac fratres eorum prenotatos ad hec sponte obligarunt coram nobis. In cuius rei memoriam perpetuamque stabilitatem, presentes literas eidem comiti Mychaeli concessimus, pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum Torde, tertio die octavarum festi Omnium sanctorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Ștefan și Andrei, fiii lui Nicolae, fiul lui Solomon de Cîlnic, au chemat în judecată, înaintea vicevoievodului nostru Dominic, pe comitele Mihail de Sîngătin, pentru o parte de moșie a răposatului Nicolae, fiul lui Henning de Petrifalău, aflătoare în același Petrifalău, (ce e) așezat în comitatul Alba, și pentru dreapta jumătate a tuturor viilor acestui

Nicolae, precum și un loc de curte așezat în orașul Sebeș, și (pentru) a treia parte din trei mori (aflătoare) în acel Petrifalău; și după o îndelungată dezbatere de o parte și de alta, această pricină, în urma greutateii sale și a numărului prea mic de nobili, a fost aminată la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, de acum trecută⁵, după cum se arăta în scrisoarea zisului vicevoievod Dominic, și a fost adusă înaintea noastră, pentru ca să vină amindouă părțile în fața noastră cu dovezile lor asupra drepturilor de stăpânire și a celorlalte, după cum se arată mai sus, și ca noi, văzîndu-le, să fim datori a face judecată și dreptate potrivit cumpânii dreptății.

În cele din urmă, sosind acele octave, s-au înfățișat înaintea noastră sus-zisii Ștefan și Andrei, ei înșiși, iar pentru sus-zisul comite Mihail, Simion, slujitorul său, cu scrisoarea noastră de imputernicire, și deși amindouă părțile erau gata și pregătite să înfățișeze înaintea noastră dovezile lor, însă spre a nu se părea că noi din pripă (nu) am păzit rînduiala legii, pentru o mai deplină vădire a faptelor — deși (dovezi) erau chiar mai multe decît trebuiau — am aminat această pricină, lăsînd-o în starea ei de mai înainte, pînă pe ziua adunării noastre, spre a fi supusă chizuirii nobililor din părțile Transilvaniei. Și venind acea zi⁶ a adunării noastre, sus-pomeniții Ștefan și Andrei, fiii lui Nicolae, fiul lui Solomon, înfățișîndu-se ei înșiși, pe de o (parte), și luînd asupra lor cu privire la treburile ce se vor arăta mai jos toată răspunderea și toată sarcină (și) pentru Solomon, Mihail și Nicolae, fiii zisului Nicolae, fiul lui Solomon, frații lor buni, iar pe altă parte, pomenitul Mihail de Sîngătin înfățișîndu-se el însuși înaintea noastră, ei ne-au spus și arătat împreună, prin viu grai, că, de dragul păcii, al unirii și al iubirii dintre rude, în urma mijlocirii unor bărbați chibzuiți, doritori de pace între părți, și pentru ca de acum înainte să se smulgă din rădăcină orice prilej de gîlceavă și neînțelegere din mijlocul lor, și ca să se poată îmbrățișa unii pe alții și ei între ei, întru frumusețea păcii, au ajuns la această bună învoială de pace și înțelegere deplină cu privire la drepturile de stăpânire de mai sus și, primind mai întîi voie de la noi, ei ajung (și) în fața noastră la învoială, (astfel) că au lăsat în fața noastră sus-zisului comite Mihail de Sîngătin, și, prin el, moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, ca să le stăpînească pe veci, sus-pomenita parte de moșie a răposatului Nicolae, fiul lui Henning de Petrifalău, aflătoare în același Petrifalău, înăuntrul hotarelor sale vechi și neîndoioase, și dreapta jumătate a tuturor viilor acestui Nicolae din acel Petrifalău, ce se găsesc între hotarele sale, de asemenea, a treia parte de la trei mori ce umblă în același Petrifalău, un loc de curte al sus-zisului Nicolae de Petrifalău, aflător în orașul Sebeș, împreună cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de el, potrivit cuprinsului scrisorii privilegiale a lui Ștefan, fostul voievod al Transilvaniei, fratele și înaintașul nostru de lăudată amintire, iar toate scrisorile de cercetare, de întîmpinare, de opreliște și de orice fel, întocmite de ei împotriva zisului Mihail, sau de acest Mihail împotriva lor, pînă în clipa de față, le-au hotărît a fi zadarnice, deșarte și lipsite pe viitor de tărie și de putere, și le și hotărăsc astfel în fața noastră, încît oriunde s-ar înfățișa ele, să fie socotite fără de preț; punîndu-se și acest legămînt că, dacă vreuna din părți sau moștenitorii lor nu s-ar îngriji a se ține de sus-zisa împăcare și rînduială, și ar încerca

să stîrnească vreun prilej de judecată, (atunci), prin chiar acest fapt, să fie osîndiți la pedeapsa pîrei neîndreptățite, fără a se trece cu vederea că pe acest comite Mihail și pe moștenitorii acestuia, zișii Ștefan și Andrei cu sus-zișii lor frați sînt datori să-l păstreze în pace în sus-zisele drepturi de stăpînire, și sînt datori să-l apere pe acest comite Mihail cu ostenelele și cheltuielile lor de toți cei ce ar voi să-l supere, fie prin judecată sau în afară de judecată, din pricina tuturor drepturilor de mai sus, după cum s-au legat la aceasta de bună voie în fața noastră zișii Ștefan și Andrei, atît pe sine, cît și pe frații lor sus-arătați. În amintirea și veșnica statornicie a acestui lucru, am dat acestui comite Mihail scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate.

Dat la Turda, în a treia zi după octavele sărbătorii Tuturor sfinților, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Arh. fam. Zichy, 218, B. 63.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 3 martie 1357, nr. 90.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 48—50; *Ub.*, II, p. 123—124.

¹ Corect: *earum*.

² Corect: *dissensionis*.

³ Corect: *radicitus*.

⁴ Astfel în textul latin publicat; corect: *cum*.

⁵ 1 august.

⁶ 8 noiembrie.

Nos, Andreas, vayuodae Transsiluanus et comes de Zonuk, significamus, tenore presencium, quibus expedit universis quod in nostra congregacione generali universitati nobilium et cuiusvis status seu condicionis hominibus partis Transsiluane, in octavis festi Omnium sanctorum, Thorde celebrata, nobilis vir, magister Simon, filius Johannis dicti Derekaas de Bokws, de medio ceterorum consurgendo, proposuit eo modo, quod possessiones Sumkwth, Koplyan et Kachko vocate, in comitatu de Zonuk interiori existentes, cum ad easdem pertinentibus, suorum progenitorum fuissent et, per consequens, sue essent hereditarie ac ad ipsum iure hereditario deberent pertinere, sed olim magnificus vir, Ladislaus, woyuoda Transsiluanus, pro eo quia pretactus Johannes, pater suus, ad plurimas suas requisiciones famulus suus esse et ne infidelis sacre regye¹ corone fore videatur et notam infidelitatis incurrat, munia servitorum suorum noluisse, dictas suas possessiones ab ipso Johanne, patre suo, alienando, pro se occupasset et nunc, ab ipso tempore usque huc, apud manus regyas¹ haberentur; petens nos ut iudices nobilium iuratique assessores septem comitatuum ceterique cuiusvis condicionis homines, per nos requisiti qualem de premissis scirent, fatcerentur veritatem.

Qui quidem iudices nobilium, iurati et assessores alicue² cuiusvis status homines iamdictae partis Transsiluane, ad eorum fidem deo debitam fidelitatemque sacre corone regye¹ conservandam, tacto vivifice crucis ligno prestatam, pro dicenda veritate et iusticia observanda, premissa omnia et singula premissorum modo supradicto fuisse et esse unanimi et concordii testificacione affirmarunt³.

Datum in Thorda, sexto die congregacionis nostre prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre prin cuprinsul celor de față, tuturor căroră se cuvine, că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, la octavele sărbătorii Tuturor sfinților¹, cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare sau seamă din părțile Transilvaniei, ridicându-se din mijlocul celorlalți nobilul bărbat, magistrul Simion, fiul lui Ioan zis Derekaas de Boghiș s-a plîns astfel, că moșiile numite Șomcutul Mic, Coplean și Cițcău, aflătoare în comitatul Solnocul dinăuntru, împreună cu cele ce țin de ele, au fost ale strămoșilor săi, și, prin urmare, sînt ale sale de moștenire și trebuie să țină de el prin drept de moștenire, dar odinioară măritul bărbat Ladislau, voievodul Transilvaniei, a înstrăinat acele moșii de la Ioan, tatăl său, și le-a luat pentru sine, deoarece sus-zisul Ioan, tatăl său, la mai multe cereri ale lui de a fi slujitorul său, nu s-a învoit să intre în slujba lui, ca să nu se arate necredincios sfintei coroane regale și să nu cadă în vina trădării; iar acum, de atunci și pînă azi, (aceste moșii) se află în mîinile regelui; (și) ne-a rugat să întrebăm pe juzii nobililor, pe jurații asesori din cele șapte comitate, și pe ceilalți oameni de orice treaptă, ca să mărturisească adevărul ce-l știu despre cele de mai sus.

Iar acești juzi ai nobililor, jurații asesori și ceilalți oameni de orice stare din zisele părți ale Transilvaniei, jurînd pe credința datorată de ei lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie s-o păstreze sfintei coroane regale, cu mîna pe lemnul crucii dătătoare de viață, de a spune adevărul și a păzi dreptatea, mărturisind într-un glas și un cuget, au întărit că toate cele de mai sus și fiecare (în parte) au fost și sînt așa cum s-a spus.

Dat la Turda, în a șasea zi a pomenitei noastre adunări, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 017. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 22 noiembrie 1356, nr. 50. EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 517—518.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *aliquae*.

³ Corect: *affirmarunt*.

⁴ 8 noiembrie.

Nos, Andreas, vaiuoda¹ Transsiluanus et comes de Zonuk, damus pro memoria quod magister Petrus litteratus, notarius monasterii beate virginis de Clusmunustra, pro religiosus viris, domino Ladislao abbate, et conventu de eadem Clusmunustra, in nostra congregacione generali universitati nobilium et cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, in octavis festivitatis Omnium sanctorum, Torde celebrata, de medio aliorum exsurgendo, proposuit eo modo, quod quedam possessio Bowna², in comitatu de Clus adiacens, ad dictum monasterium perti-

nuisset et nunc deberet pertinere, quam nunc Mannus³, filius Johannis de Kalyan, occupasset et detineret occupatam.

Quo audito, pretactus Mannus, personaliter consurgens, respondit ex adverso, quod dicta possessio Bewna sua esset hereditaria et iure hereditario pertineret, et tamquam ius hereditarium eandem possideret. In cuius contrarium, ipse magister Petrus exhibuit duo paria litterarum honorabilis capituli ecclesie Transsiluane rescipcionales⁴, unam videlicet nobis, aliam vero Stephano, condam vicewayuode, loquentes, suam acctionem confirmantes, in quibus reperiebatur quod noster et ipsius Stephani vicewayuode homines, suo testimoniis ipsius capituli ydoneis, fideli inquisitione prehabita, ipsam possessionem Bewna ad dictam ecclesiam pertinuisse et nunc pertinere scivissent; et licet plures litteras prohibicionales et protestacionales in facto premissis produxerit, tamen, quia per nos requisitus, si aliqua instrumenta et munimenta litteralia in facto premissis possessionis, quorum vigore predicta ecclesia eandem tenuisset et habuisset, (haberet)^{3a}, respondit quod, quia abbates dicti monasterii, per homines potentes et emulos ac infideles sacre corone regie, captus⁵ et omnia bona ipsius monasterii ablata extitissent, ideo instrumenta, quibus mediantibus ipsa possessio a predicta ecclesia possessa extitisset, ablata fuissent et amissa.

Nos, igitur, auditis parcium proposicionibus et eorum allegacionibus, ac visis litterarum continenciis, licet ipse magister Petrus prescriptam possessionem, ex tenore prescriptarum litterarum inquisitionalium, ad dictam ecclesiam pertinere demonstraverit⁶, tamen, quia ecclesia suas possessiones vigore firmorum et durabilium instrumentorum habere, iuxta regni consuetudinem consuevit⁷ et possidere, ipse vero Mannus³ eandem possessionem iure hereditario ad ipsum pertinere et pertinuisse allegabat, ideo unacum iudicibus nobilium septem comitatuum, iuratis et assessoribus nostris, nobis deputatis, iudicantes, admisimus ut ipse Mannus³ cum quatuor vicinis et seu commetaneis, propinquiore ipsius possessionis Bewna, in octavis festi Epyphanarium domini nunc venturis, in Sancto Emerico, super eo, ut prescripta possessio Bewna sua fuerit hereditaria et nunc ad ipsum iure pertineat hereditario, debeat et teneatur prestare iuramentum.

Datum in Torda, septimo die congregacionis nostre prenotate. Anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto.

(Pe verso, de aceeași mină:) Pro domino Ladislao, abbate de Clusmunustra, contra Mannum, filium Johannis, super iuramentalem deposicionis⁸ in facto possessionis Bewna vocate, ad octavas festi Epyphaniarum domini, ad Sanctum Emericum, facienda, memorialis.

(Pe verso, de o altă mină contemporană:) Item ecclesia optinuit causam suam, Mannus vero in iudicio facti potencie est convictus.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, la octavele sărbătorii Tuturor sfinților⁹, cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și seamă din părțile Transilvaniei, ridicându-se din mijlocul celorlalți magistrul Petru, diacul, notarul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, s-a plîns în numele cuvioșilor bărbați, al domnului Ladislau, abatele, și al conventului din același Cluj-Mănăstur, așa precum urmează:

că o moșie Bewna, aflătoare în comitatul Cluj, a ținut de zisa mănăstire și ar trebui și acum să țină de ea, (dar) acum, Mannus, fiul lui Ioan de Căianu, a pus stăpânire pe ea și o ține cötropită.

Auzind aceasta, pomenitul Mannus, ridicându-se însuși, a răspuns, dimpotrivă, că zisa moșie Bewna este a lui de moștenire și că ține de el prin drept de moștenire și că o stăpînește ca pe un bun de moștenire. Împotriva acestuia, acel magistru Petru a înfățișat două rînduri de scrisori de răspuns ale cînstîtului capîtlu al bisericii Transilvaniei, și anume una îndreptată către noi, iar cealaltă către Ștefan, fostul vicevoievod, care întăreau plîngerea sa (și) din care se vedea că omul nostru și acela al pomenitului vicevoievod Ștefan, făcînd o temeinică cercetare înaintea vrednicilor oameni de mărturie ai acelui capîtlu, au aflat că numita moșie Bewna a ținut de zisa biserică și ține și acum; și deși a înfățișat, cu privire la faptul de mai sus, mai multe scrisori de împotrivire și opreliște, totuși, deoarece întrebare (fiind) de noi dacă are cu privire la sus-zisa moșie acte și dovezi scrise în puterea cărora sus-zisa biserică a ținut-o și avut-o (în stăpînire), a răspuns că, întrucît abații sus-zisei mănăstiri au fost luați în prinsoare de niște oameni samavolnici, dușmani și răzvrătiți împotriva sfînteii coroane regești, și toate bunurile pomenitei mănăstiri au fost furate, de aceea și actele, în temeiul cărora pomenita moșie fusese stăpînită de sus-zisa biserică, au fost furate și pierdute.

Noi, așadar, ascultînd spusele părților și susținerile lor, și văzînd cuprinsul scrisorilor, deși acel magistru Petru a arătat din cuprinsul sus-ziselor scrisori de cercetare că pomenita moșie ține de zisa biserică, totuși, deoarece, potrivit obiceiului regatului, biserica obișnuiește să aibă și să stăpînească moșiile ei în puterea unor acte temeinice și trainice, iar acel Mannus susținea că numita moșie ține și a ținut de el prin drept de moștenire, de aceea, judecînd împreună cu juzii nobililor din cele șapte comitate (și) cu jurații și asesorii noștri, alăturați nouă am hotărît ca pomenitul Mannus să fie ținut și îndatorat a face jurămintă împreună cu patru vecini sau megieși mai de aproape ai acelei moșii Bewna, la octavele viitoare ale sărbătorii Botezului domnului¹⁰, în Sîntimbru, cu privire la aceea că sus-scrisa moșie Bewna a fost a lui de moștenire și acum ține de el prin drept de moștenire.

Dat la Turda, în a șaptea zi a adunării noastre mai sus-insemnate, în anul domnului o mie trei sute cîncizeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Scrisoare memorială pentru domnul Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur, împotriva lui Mannus, fiul lui Ioan, cu privire la jurămintul ce trebuie făcut la octavele sărbătorii Botezului domnului, în Sîntimbru, în privința moșiei numite Bewna.

(*Pe verso, de o altă mînă contemporană:*) De asemenea, biserica a cîștigat pricina sa, iar Mannus a fost osîndit la globa silniciei.

Arh. conv. Cluj-Mănăstur, 24. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă, aplicată pe verso.

EDITII: *Fejér*, IX/2, p. 547—549, (după Colecția lui Cornides, Tom. I, p. 30—31), *Hurmuzaki—Densușianu*, I/2, p. 43—44.

REGESTE: Beke, *Km. Konv.*, nr. 24.

¹ Astfel în orig.

² Îndreptate astfel în orig. din *Bevna*.

³ In *Fejér și Hurmuzaki-Densușianu*, greșit: *Martinus*.

^{3a} In orig. lipsește; intercalat de *Fejér*, după sens.

⁴ Corect: *rescripcionalium*.

⁵ Corect: *capti*.

⁶ Indreptate astfel în orig. din *demonstrabat*.

⁷ Scris deasupra rîndului.

⁸ Corect: *depositionem*.

⁹ 8 noiembrie.

¹⁰ 13 ianuarie (1357).

Andreas, voiuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, tenore pre-sencium significamus quibus expedit universis, quod Ladislaus, filius Ladislai, et Blasius, filius Andree de Beld, iuxta continenciam litterarum prorogatoriarum nobilis viri Stephani, condam vicevoiuode Transsiluani, in congregatione nostre generali universitati nobilium et cuiusvis status ac condicionis hominibus partis Transsiluane, in octavis festivitatis Omnium sanctorum Torde celebrata, de medio aliorum consurgendo, proposuerunt eo modo, quod ipsi in predicta possessione Beld, ratione iuris nature, heredes essent ac omni titulo iuris hereditarii eandem deberent possidere, sed Jacobus et Lucasius, filii Jako, cum sint filii sororum, ad eandem possessionem Beld intrassent et in maiori parte ipsam occupassent, quo autem iure eandem ipsi occupaverunt rationem scire vellent ab eisdem. Quo audito, prenominate Jacobus, filius Jako, pro se personaliter, prenominate vero Lucasio, fratre suo, cum sufficientibus litteris procuratoriis, assurgendo, ex adverso, respondit quod ipse dictam porcionem, in ipsa possessione Beld habitam, ordine iuris apud ipsorum manus haberent omni iuris tramite ac evidenti documento possedissent seu tenuissent, super quibus instrumenta efficacissima haberent emanata.

Et licet ambe partes ipsorum instrumenta super premissis iuribus ipsorum et porcionibus possessionariis contra sese exhibere voluerint et producere coram nobis, prius petita et optenta licencia, ut omnis dissessio¹ et materia questionis ac fomes invidie de medio ipsorum evelleretur ac falce pacis penitus et per omnia succideretur et in futurum fraternali dilectione mutua vicissitudine confoveri possent et gratulari ac pacis tranquillitate rotundari, mediantibus probis et componentibus viris in talem pacis et concordie devenissent unionem et devenerunt coram nobis, quod Ladislaus, filius Andree, condam voiuode de Gyog, vel Martinus, filius Kemÿn de Tate, vel Petrus, filius Adriani, aliis absentibus, homo noster, unacum homine honorabilis capituli ecclesie Transsiluane, quem per ipsum capitulum ad id amicabilem transmitti postulamus, in octavis festi Purificacionis virginis gloriose nunc venturis, accedat ad faciem dicte possessionis Beld, convocatisque vicinis et commetaneis suis universis legitime pro eisdem ac partibus predictis presentibus, dictam possessionem in tres partes dividant quoequales², ex quibus duas partes predictis Jacobo et Luce, filiis Jako, terciam vero partem eiusdem cum duabus fundis curiarum pro iobagionibus aptis, de ipsis duabus partibus ipsius possessionis Beld deductis, statuunt predictis Ladislao, filio Ladislai, Blasio, filio Andree, cuilibet ipsorum perpetuo iure et irrevocabiliter possidendas, tenendas, pariter et habendas in filios filiorum ipsorum et heredum per heredes, tali vinculo obligaminis mediante, quod, si qua

parcium predictarum dictam compositionem in toto vel in parte per se vel per alium, palam vel occulte aut aliquo colore quesito, retractaret aut retractare niteretur, vicio calumnie puniretur ipso facto, prout per predictos homines, suas pertes interponentes, et per nos ac per iudices nobilium septem comitatum, iuratos et assessores nobis ad iudicandum deputatos partibus assummentibus fuit ordinatum. Et tandem seriem ipsius possessionaire statucionis, partes predictae in litteris iamdicti capituli ad octavas die³ Medii XL^{mo} nobis teneantur reportare.

Datum in Torda, octavo die congregacionis nostre pernotate. Anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto.

Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștința tuturor căroră se cuvine, că Ladislau, fiul lui Ladislau, și Blasiu, fiul lui Andrei de Beldiu, potrivit cuprinsului unei scrisori de amănare a nobilului bărbat Ștefan, fost voievod al Transilvaniei, în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, în a opta zi după sărbătoarea Tuturor sfinților⁴, cu obștea nobililor și cu oamenii de orice stare sau treaptă din părțile Transilvaniei, ridicându-se din mijlocul celorlalți, au spus așa, că ei sînt moștenitorii sus-pomenitei moșii Beldiu, în temeiul dreptului natural, și în temeiul întregului drept de moștenire trebuie să stăpînească această moșie, însă Iacob și Luca, fiii lui Jako, fiindcă sînt fii ai surorilor <lor>, au venit la această moșie Beldiu și au pus stăpînire pe ea în mare parte, însă ei vor să știe în temeiul cărui drept aceștia au pus stăpînire pe această moșie. Acestea fiind auzite, sus-pomenitului Iacob, fiul lui Jako, pentru sine, și pentru sus-pomenitul Luca, fratele său, cu scrisoarea de împuternicire îndestulătoare, ridicându-se la rîndul său, a răspuns că ei au în mîinile lor după rînduiala legii pomenita parte, aflătoare pe acea moșie Beldiu, și că au stăpînit-o și au ținut-o după toată rînduiala legii și în temeiul unui act neîndoielnic, cu privire la care au date acte foarte puternice.

Și deși ambele părți au vrut să arate și să aducă înaintea noastră, împotriva celeilalte <părți> actele lor cu privire la drepturile lor de mai sus și la părțile de moșie, îngăduința cerută mai întîi și dorită fiind aceasta, ca orice neînțelegere și cuprinsul plîngerii și orice invidie să fie alungată din mijlocul lor și să fie tăiată cu desăvîrșire și cu totul de coasa păcii, iar în viitor să poată fi însuflețiți și să se poată bucura de o dragoste frățească și dintr-o parte și din alta, să trăiască în înțelegere, în liniștea păcii prin mijlocirea unor bărbați cinstiți și împăciuitori au ajuns și ajung în fața noastră la acest legămînt al păcii și al înțelegerii, ca Ladislau, fiul lui Andrei, fost voievod de Stremț, și Martin, fiul lui Kemyn de Totoiu, și Petru, fiul lui Adrian, în lipsa celorlalți, omul nostru, dimpreună cu omul institutului capitlu al bisericii Transilvaniei, pe care îl cerem prietenește să fie trimis la aceasta de către capitlu, la octavele sărbătorii Întîmpinării Domnului care se apropie⁵, să se ducă la fața locului, pe zisa moșie Beldiu, și după ce, în chip legiuit, vor fi chemați toți vecinii și megieșii lor, pentru aceștia, și, fiind de față zisele părți, să împartă pomenita moșie în trei părți egale, din care două părți să le dea în stăpînire sus-pomeniților Iacob și Luca, fiii lui Jako, iar a treia parte a acestei moșii împreună cu două locuri de curte potrivite pentru jobagi, scoase chiar din aceste două părți ale moșiei

Beldiu, să fie dată în stăpînire mai sus-zişilor Ladislau, fiul lui Ladislau, lui Blasiu, fiul lui Andrei, ca fiecare dintre ei să le stăpînească, să le ţină cu drept de veci, în chip nestrămutat, şi deopotrivă să le aibă fiii fiilor lor şi din moştenitori în moştenitori, cu acest legămint şi îndatorire, că, dacă vreuna din părţile sus-zise nu se ţine sau încearcă să nu se ţină de pomenita învoială, întru totul sau în parte, prin sine sau prin altcineva, pe faţă sau pe ascuns sau din pricina unei plîngerii, prin însuşi acest fapt va fi pedepsit pentru vina unei pîri nedrepte, după cum s-a rînduit părţilor să-şi ia asupra lor de către oamenii mai sus-amintiţi, punîndu-se ca mijlocitori, şi de către noi şi de judecătorii nobililor celor şapte comitate, de juraţii şi asesorii alăturaţi nouă la judecată.

Şi, în sfîrşit, părţile sus-zise să fie datoare să ne dea seama, în scrisoarea pomenitului capitlu, la octavele zilei de Miază păsessimilor, despre desfăşurarea acestei dări în stăpînire a acestei moşii.

Dat la Turda, în a opta zi a sus-pomenitei noastre adunări. În anul domnului o mie trei sute cincizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 30 687. Fotocopie la Inst. de ist. şi de arh. Cluj-Napoca/1356.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă, aplicată pe verso.

¹ Corect: *dissensio*.

² Astfel în text.

³ Corect: *diei*.

⁴ 8 noiembrie.

⁵ 9 februarie (1357).

Nos, Andreas, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod religiosus vir, frater Ladizlaus, abbas ecclesie beate virginis de Clusmonustra accedens ad nostram presentiam, exhibuit nobis quasdam literas serenissimi principis, domini Lodouici, dei gratia regis Hungarie, domini nostri, patentes super libertate universorum iobagionum seu hospitum ecclesie de dicta Clusmonustra, in quibuis vidimus contineri manifeste quod eadem villa de Clusmonustra quoad situationem et foundationem antiquior de civitate Cluswar fore dinossceretur¹ et a tempore fundationis Cluswar usque modo sine intermissione libertatem universi populi de Clusmonustra cum universis civibus seu hospitibus de dicta civitate Cluswar tenuissent et reservassent, et quod omnes causas emersas et emergentes infra metas et terminos memorate ecclesie beate virginis de Clusmonustra officialis sive iudex domini abbatis iudicasset, et quod iudex provincialis nichil de populis ecclesie beate virginis de Clusmonustra iudicare habuisset, cum ipsi populi dicte (ecclesie)² similem libertatem cum hospitibus de Cluswar semper habuissent, petendo nos cum instantia ut ipsos iobagiones ecclesie prememorate in libertate civitatis Cluswar conservare dignaremur.

Itaque nos, petitionibus dicti religiosi viri, fratris Ladislai, favorabiliter acquiescentes, universos suos iobagiones et hospites ac ad dictam ecclesiam beate virginis de Clusmonustra (pertinentes)² in premissa libertate commisimus permanere, secundum continentiam literarum do-

mini regis predictarum, vobisque, universis comitibus, castellanis, officialibus suis ac viceuoyuode suo, in partibus Transsiluanis nunc constitutis in futurum per nos constituendis, ceterisque nobilibus et civitatum rectoribus, quibus presentes ostenduntur, presentibus mandamus nihilominus firmissimis damus in preceptis quatenus iobagiones domini abbatis de Clusmonustra in quibuslibet causis et causarum articulis contra quoslibet iudicare seu vestro astare iudicio compellere contra libertatem, per dominum nostrum regem ipsis concessam, non presumatis, sed ad presentiam iudicis abbatis peremptorie transmittatis terminandam.

Datum Torde, in festo beate Elyzabeth, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că, venind înaintea noastră, cuviosul bărbat, fratele Ladislau, abatele bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungarei, domnul nostru, cu privire la libertatea tuturor iobagilor sau oaspeților bisericii din zisul Cluj-Mănăstur, în care am văzut că se spune limpede că acel sat Cluj-Mănăstur, în ceea ce privește așezarea și întemeierea se știe că e mai vechi decât orașul Cluj, și că de la vremea întemeierii Clujului până acuma, fără încetare, toți oamenii din Cluj-Mănăstur au avut și au păstrat (aceeași) libertate ca toți locuitorii sau oaspeții din zisul oraș Cluj, și că slujbașul sau judele domnului abate a judecat toate pricinile ivite sau ce se iveau înăuntrul hotarelor și marginilor pomenitei biserici a fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, și că judele provincial nu avusese nimic de judecat în privința oamenilor bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, deoarece acești oameni ai zisei biserici au avut întotdeauna aceleași privilegii ca și oaspeții din Cluj; rugându-ne stăruitor să binevoim a păstra pe acești iobagi ai bisericii suspomenite în privilegiile orașului Cluj.

Așadar, noi, încuviințînd cu bunăvoință cererile zisului cuvios bărbat, fratele Ladislau, am poruncit ca toți iobagii și oaspeții săi și cei ce țin de zisa biserică a fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur să rămînă mai departe în sus-zisa libertate, potrivit cuprinsului sus-zisei scrisori a domnului (nostru) regele; și prin scrisoarea de față vă poruncim vouă, tuturor comiților, castellanilor, slujbașilor săi și vicevoievodului său, aflători acum în slujbă în părțile Transilvaniei și celor ce vor fi puși de noi în viitor, ca și celorlalți nobili și conducători de orașe, cărora li se arată scrisoarea de față, și vă punem totodată cu tărie în vedere să nu cutezați a judeca iobagii domnului abate de Cluj-Mănăstur în orice fel de pricină sau capete de pricină împotriva orișicui, sau să-i siliți să stea la judecată în fața voastră împotriva libertății ce le-a fost dată de domnul nostru regele, ci (pricinile) să le treceți fără amînare înaintea judelei abatelui spre a-și primi încheierea.

Dat la Turda, la sărbătoarea fericitei Elisabeta, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Bibl. Batthyaneum, arh. conv. Cluj-Mănăstur. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 124—125.

¹ Corect: *dignoscetur*.

² Lipsește în orig.

50

1356 noiembrie 22, (Alba Iulia).

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod nobilis vir, magister Simon, filius Johannis dicti Derekws, ad nostram personaliter accedens presentiam, exhibuit nobis quasdam litteras patentes tenoris infrascripti, supplicans nobis humiliter ut, ad maiorem cautelam et sui iuris conservacionem, de verbo ad verbum transcribi et sub transcripti forma sibi concedere dignaremur. Quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 13 noiembrie 1356, nr. 46⟩*.

Nos enim iustis petitionibus eiusdem magistri Simonis inclinati, predictas litteras de verbo ad verbum transcribi fecimus et sigillo nostro communiri.

Datum in festo beate Cecilie virginis et martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștința tuturor căroră se cuvine, că nobilul bărbat, magistrul Simion, fiul lui Ioan zis Derkws, venind el însuși în fața noastră, ne-a arătat o scrisoare deschisă cu cuprinsul de mai jos, rugându-ne cu smerenie să binevoim, spre o mai mare cheazășie și păstrare a dreptului său, a o transcrie din cuvînt în cuvînt și a i-o da sub formă de transumpt.

Cuprinsul acestei scrisori este următorul: *⟨Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 13 noiembrie 1356, nr. 46⟩*.

Așadar noi, înduplecați de îndreptățitele cereri ale acestui magistru Simion, am pus să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt sus-amintita scrisoare și să fie întărită cu pecetea noastră.

Dat la sărbătoarea sfintei mucenice fecioara Cecilia, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 017. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată pe verso.

51

1356 noiembrie 24 (VIII. Kalendas Decembris, anno quarto),
Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea îl confirmă pe ⟨Dumitru⟩, episcopul de Oradea, ca răsplată a meritelor sale, în slujba și veniturile arhidiaconatului de Borsod, din dieceza de Agria, deținut pînă atunci de Ladislau, fiul lui Ioan de Baghata, student în dreptul canonic la Universitatea din Padova, numit pe nedrept în această slujbă de către Nicolae, episcopul de Agria.

52

Capitulum ecclesie Transsiluane omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentem paginam inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Henning et Nicolao, filiis Holmani de Selk, ab una, parte vero ex altera, comite Cristiano, filio Alardi de Sarselk, coram nobis personaliter constitutis, confessum exstitit per predictos Henning¹ et Nicolaum pariter et relatum, quod ipsi quandam possessionem ipsorum, Egurwarpathaka vocatam, inter possessionem Zepmezew et Kukullew existentem, per dominum Karulum, quondam regem Hungarie felicissime recordationis, mediantibus suis literis privilegialibus, predicto Holmani, patri ipsorum, datam et collatam cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis quibuslibet, pro sublevandis quibusdam necessitatibus ipsorum, eosdem nunc ad presens urgentibus, predicto comiti Cristiano et, per eum, suis heredibus, pro ducentis marcis fini argenti, ut dixerunt, plene persolutis, vendidissent et vendiderunt coram nobis perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, memoratas etiam literas privilegiales dicti domini Karoli, quarum vigoribus prelibatam possessionem Egurwarpathaka possedissem et tenuissem dignoscuntur, ad manus dicti comitis Christiani tradidissent omnesque alias litteras, si quas, forte, super facto eiusdem possessionis Egurwarpathaka confectas, in fraudem dicti comitis Christiani iidem Henning¹ et Nicolaus reservarent vel reservassent, cassas, vanas ac viribus carituras ipsi Henning¹ et Nicolaus commiserunt coram nobis, obligantes se et eorum heredes quod, si qui predictum Cristianum vel posteritates eiusdem pretextu dicte possessionis temporis in processu impeterent vel impedirent, tunc², ab eisdem³ impetitoribus, propriis laboribus et expensis, ubique ipsum comitem Cristianum et eorum posteritates per omnia expedirent, ad quod se et eorum heredes predicti filii Holmani firmiter obligarunt. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes literas nostras privilegiales, pendentes et authentici sigillii nostri munimine roboratas, eidem comiti Cristiano duximus concedendas.

Datum in festo beate Katerine virginis et martyris, anno domini Millesimo CCC^{mo} quinquagesimo sexto. Discretis viris, Dominico preposito et electo, Lorando custode, Mychaele cantore, Nicolao, archydiacono de Clus, decano ecclesie nostre, existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos, atât de față, cât și viitori, care vor vedea scrisoarea aceasta, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, Henning și Nicolae, fiii lui Holman de Șeica, pe de o parte, iar pe de altă parte, comitele Cristian, fiul lui Alard

de Șeica Mică, sus-zișii Henning și Nicolae au mărturisit și au arătat că, pentru a-și ușura niște nevoi ale lor, ce-i strîmtoează acum, în clipa de față, ei au vîndut sus-zisului comite Cristian și, prin el, moștenitorilor săi, pe două sute de mărci de argint bun, plătite pe de-a întregul, după cum au spus ei, o moșie a lor, numită Egurwarpathaka, aflătoare între moșiile Șona și Tîrnava, (și care fusese) dată și dăruită sus-zisului Holman, tatăl lor, de către domnul Carol, răposatul rege al Ungariei de preafericită pomenire, în temeiul scrisorii sale privilegiale, împreună cu toate folosințele sale și toate cele ce țin de ea, și o vînd în fața noastră, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat. Iar pomenita scrisoare privilegială a zisului domn Carol, în puterea căreia se știe că au stăpînit și au ținut sus-pomenita moșie Egurwarpathaka, au predat-o în mîinile zisului comite Cristian, și toate celelalte scrisori, întocmite cu privire la acea moșie Egurwarpathaka, pe care, dacă, din întîmplare acești Henning și Nicolae și le-ar păstra sau le-ar fi păstrat, spre înșelarea zisului comite Cristian, acești Henning și Nicolae au hotărît în fața noastră ca ele să fie zadarnice, deșarte și lipsite de tărie pe viitor, legîndu-se pe sine și pe moștenitorii lor că, dacă în curgerea vremii cineva ar trage în judecată sau ar tulbura pe sus-zisul Cristian sau pe urmașii săi sub cuvîntul acestei moșii, atunci ei îl vor apăra ori-cînd întru totul, cu ostenele și cheltuielile lor, pe acest comite Cristian și pe urmașii săi de acei pîriși, la care lucru sus-zișii fii ai lui Holman s-au îndatorat cu tărie și pe sine și pe moștenitorii lor.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am pus să se dea acestui comite Cristian scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceteii noastre autentice și atîrnate.

Dat la sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Caterina, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase, chibzuiții bărbați Dominic fiind prepozit și ales (ca episcop), Lorand custode, Mihail cantor, Nicolae, arhidiaconul de Cojocna (fiind) decan al bisericii noastre.

Arh. Naț. Magh. Dl. 31 099. Fotocopie la Inst. de Ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. perg. cu pecete ogivală, atîrnată de un șnur de culoare verde.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 518 (cu omisiuni); *Ub.*, II, p. 125—126.

¹ Astfel în orig.

² Scris deasupra rîndului.

³ Urmează *tunc*, șters de aceeași mînă.

Nobilibus viris et honestis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus de Beregh, amicis suis, comes Nicolaus de Zech, iudex curie domini Lodouici, dei gracia regis Hungarie, comitatusque de Turuch tenens honorem, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis in persona magistri Johannis, filii Ladislai de Warada, quod Nicolaus, Simon et Jacobus, filii Stephani dicti Thatar de Keter, per iobagiones predictae ville eorum Keter vocate, fructus, terras arabiles et utilitates cuiusdam possessionis eiusdem magistri Johannis, Pethe vocate, contra voluntatem ipsius magistri Johannis, uti et percipi fecisset¹

et nunc faceret² incessanter in suum preiudicium et iacturam. Super quo, amicitiam vestram petimus presentibus diligenter, quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus quibus decet et licet diligenter de premissis investigando sciant et inquirant omnimodam veritatem; et post hec, prout vobis veritas constiterit premissorum, regie fideliter rescribatis maiestati.

Datum is Wissegrad, feria sexta proxima post festum beati Andree apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Viris nobilibus et honestis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus de Beregh, amicis suis, pro magistro Johanne, filio Ladislai de Warada, inquisitoria.

Nobililor și cinstiților bărbați, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Bereg, prietenilor săi, comitele Nicolae de Zech, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, și purtătorul dregătoriei de comite de Turuch, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune nouă, în numele magistrului Ioan, fiul lui Ladislau de Varada, că Nicolae, Simion și Iacob, fiii lui Ștefan zis Thatar de Keter, au pus și pun mereu și acum, prin iobagii sus-zisului lor sat, numit Keter, să se culeagă și să se folosească roadele, pământurile de arătură și folosințele unei moșii a pomenitului magistru Ioan, numită Petea, împotriva voinței aceluși magistru Ioan și în dauna și paguba lui.

Drept aceea, prin această ⟨scrisoare⟩ cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți pe unul sau doi dintre voi, care întrebând cu luare aminte de la toți care se cuvine și se cade, să știe și să afle întregul adevăr cu privire la cele de mai sus. Și după aceasta, să dați seama întocmai maiestății regești așa cum veți afla că este adevărul despre cele de mai sus.

Dat la Vișegrad, în vinerea de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Nobililor și cinstiților bărbați, comitelui sau vicecomitelui și juzilor din comitatul de Bereg, prietenilor săi, scrisoare de cercetare pentru magistrul Ioan, fiul lui Ladislau de Varada.

Arh. Naț. Magh. Dl. 77 173. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hirtie, cu pecetea de închidere aplicată pe verso.

Transumpt în actul capitlului din Lelez, din 17 decembrie 1356, nr. 58.

Un text aproape identic, ca transumpt în actul capitlului din Agria, din 20 ianuarie 1357, nr. 79.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 38—39.

¹ Corect: *fecissent*.

² Corect: *facerent*.

Amicis suis, viris religiosis, conventui ecclesie beate virginis de Clusmunustra, Dominicus, viceuoyoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Noverit amicitia vestre discrecionis quod magister Petrus literatus, filius Syberkh¹, notarius ecclesie vestre predictae, sua item Mathye, filii Isaak, et Galli, filii Benedicti, suorum proximorum, in personis, ipsis etiam personaliter adherentibus, iuxta continenciam litterarum magnifici viri, domini Andree, woyuouode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, prorogatoriarum formamque iudicii eiusdem exprimentium, in octavis festi beati Andree apostoli proxime nunc preteritis, ad nostram accedendo presenciam, exhibuit nobis primo et principaliter litteras vestras rescipcionales in facto recaptivacionis possessionis ipsorum empticie, Lekence vocate, in comitatu de Doboka, prope fluvium Lekence a parte oriental(i)² existentis, emanatas in anno <d>omini³ M° C°C°C°⁴ quinquagesimo primo, quondam magnifico viro, domino Thoma, tunc woyuode Transsiluano loquentes. Inter cetera vidimus contineri quod ipsi dictam possessionem Lekence in presenciam Nicolai, filii Mychaelis de Fata, hominis ipsius domini woyuode, sub vestri hominis testimonio, videlicet religiosi viri, fratris Johannis, recaptivassent, recaptivatamque, dum eandem, vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et eisdem presentibus, prenomatis magistro Petro, Mathye et Gallo eo iure, quo ad ipsos dignoscitur pertinere, statuere voluissent perpetuo possidendam per oesdem, Jacobus, filius Nicolai, et Johannes, filius Laurencii, pro se et pro Nicolao, fratre suo, item Stephanus, Blasius et Ladislaus, filii Stephani, in statucione premissa ipsis contradictores exstissent, quos ibidem, contra eosdem magistrum Petrum, Mathyam et Gallum, cum omnibus ipsorum instrumentis, quibus mediantibus eandem possessionem tenuissent et possedissent, ad octavas diei Medii XLe tunc affuturas, ad presenciam eiusdem domini Thome woyuode citavissent.

Exhibuit etiam in instanti duo paria litterarum prorogatoriarum Egidii, tunc vicewoyuode eiusdem domini Thome woyuode, in anno premissis emanatarum, in quibus reperiebatur quod de ipsis octavis diei Medii XLe ad octavas festi Penthecostes, dehinc ad octavas festi beati Jacobi apostoli post sese succedentes ipsa causa protelata exstisset. Preterea, idem magister Petrus exhibuit quasdam alias litteras prorogatorias eiusdem Egidii vicewoyuode, in quibus ipsam causam in facto possessionis Lekence prenotate pro eo, quia prelibati Stephanus, Blasius et Ladislaus, filii Stephani pueri essent et in tenera etate constituti fore dignosccebantur⁴, pro se ipsis in ipsorum causa comode⁵ respondere nequivissent et non potuissent, de ipsis octavis festi beati Jacobi apostoli usque revolucionem sex annorum integrorum successive computatorum prorogatam fore prospeximus manifeste.

Tandem, completa revolucionem sex annorum dictorum integrorum, predicto domino nostro Andrea woyuoda, gratia divina cooperante ac de benivolencia serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, sub culmine woyuodatus adepto, nobisque vices gerentibus ac vice sue persone iudicantibus, pretactus magister Petrus, sua ac predictorum proximorum suorum in personis, produxit quasdam litteras nostras prorogatorias, in anno presenti emanatas, in quibus inter cetera prospeximus contineri quod prescripti Matyas, filius Isaak, Petrus, filius Siberk, et Gallus, filius Benedicti, actores, item Jacobus, filius Nicolai, et Nicolaus, filius Laurencii, Stephanus, Blasius et Ladislaus, filii Stephani de Lekence, ad causam attracti, iuxta continenciam prescriptarum litte-

rarum prorogatoriarum ipsius Egidii vicewuoyuode, quarto die octavarum festi beati Jacobi apostoli anno in presenti transacti in ipsorum causa predicta coram nobis comparere debuissent.

Ipo itaque termino occurrente, idem magister Petrus, filius Syberk, pro se personaliter, pro annotatis vero suis proximis cum sufficientibus litteris procuratoriis, ab una, item Jacobus, filius Nicolai, Johannes, filius Laurencii, Stephanus, Blasius et Ladislaus, filii Stephani memorati, excepto Nicolao, filio Laurencii, qui non venisset, nec aliquem pro se misisset responsalem, parte ab altera, coram nobis personaliter comparendo, licet idem magister Petrus, sua ac predictorum fratrum suorum in personis, duo privilegia honorabilis capituli ecclesie Transsiluane, in facto premisse possessionis Lekence, iuxta dictum fluvium Lekence site, confecta, exhibuerit et in quarum unius tenoribus conspeximus quod Nicolaus, filius Zegeu, pro se et pro Johanne fratre suo, quandam terram ipsorum hereditariam, Lekence vocatam, iuxta aquam Lekence a parte orientali secundum cursum ipsius aque adiacentem, ex permissione et bona voluntate Dominici, filii Nicolai, cognati et commetanei sui, Hermano, civi Bistriciensi, procuratori videlicet domus hospitalis de eadem, et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus, pro sedecim marcis argenti terrestres, ab eodem Hermano plene habitis et receptis, vendidisset perpetuo et irrevocabiliter per eosdem possidendam. In alterius vero privilegii tenoribus expressum exstisset quod idem Hermanus, coram dicto capitulo comparendo, dictam terram suam, Lekence vocatam, ut premititur, iuxta fluvium Lekence secundum cursum eiusdem aque a parte orientis adiacentem, a Nicolao filio Zegeu, empticiam, de bona voluntate eiusdem Nicolai, personaliter astantis, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis, sub eisdem metis et terminis quibus eam emisset et possedisset, Mathye, filio Amadei, et fratribus suis, videlicet Benedicto, Abree et Isaak, et, per eos, successoribus eorundem, pro triginta marcis, per ipsum Hermanum plene receptis, vendidisset perpetuo per eosdem et irrevocabiliter possidendam. Ipsi itaque privilegiis perlectis et intellectis, tamen parte adversa instrumenta litteralia, quibus mediantibus dictam possessionem Lekence tenuissent et possedissent et nunc tenerent et possiderent, per nos et per ipsum magistrum Petrum, actorem, requisita, exhibere, prout debebant et tenebantur, non curante, sed terminum ulteriorem ad exhibendum eadem cum suo gravamine postulante, ipsam causam ad congregationem generalem domini nostri wuoyuode, cum gravamine iudicii trium marcarum, per partem in causam attractam ante litis ingressum deponendarum, cum instrumentorum exhibicione partis eiusdem duxeramus prorogandam.

Ceterum exhibuit idem magister Petrus, sua et eorundem proximorum suorum in personis, litteras prorogatorias eiusdem domini nostri wuoyuode, in sua congregatione generali anno in presenti Torde celebrata confectas, in quibus inter alia reperiebatur quod, licet parte predictae, excepto predicto Nicolao, qui similiter, ut prius, non venisset neque misisset, coram eodem domino nostro wuoyuoda et in ipsa sua congregatione generali comparuerint, tamen prenominati Jacobus, Johannes, Stephanus, Blasius et Ladislaus, ipsorum instrumenta premissa exhibere non curassent et noluissent, sed simplicibus verbis se ipsos tuendo terminum ulteriorem ad exhibendum ipsorum instrumenta postulassent.

Itaque dominus noster wuoyuoda, licet in preiudicium partis ad-verse, ipsam causam cum gravamine sex marcarum iudicii, per partem in causam attractam ante litis ingressum deponendarum, ad octavas festi beati Andree apostoli proxime nunc preteritas ad Sanctum Emericum duxisset prorogandam. Ipsis itaque octavis beati Andree apostoli occurrentibus, iuxta continenciam earundem litterarum prorogatoriarum eiusdem domini nostri woyuode ut prescriptum est, licet ipse magister Petrus, filius Syberk, Mathyas, filius Isaak, et Gallus, filius Benedicti, coram vobis in ipsorum causa predicta comparuerint, tamen prenominati Jacobus, filius Nicolai, Johannes, filius Laurencii, et Nicolaus, frater eiusdem, Stephanus, Blasius et Ladislaus, filii Stephani, non venerunt, nec aliquem vel aliquos pro se ipsis mittere curaverunt.

Unde nos, unacum regni nobilibus nobis in sede iudiciaria consententibus et indicantibus, visis prescriptarum litterarum et instrumentorum continenciis, prenominatam possessionem Lekence, iuxta fluvium Lekence sitam, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, eisdem magistro Petro, Mathya et Gallo, prout ipsorum ius, adiudicavimus et commisimus per eosdem perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, prelibatis vero Jacobo, filio Nicolai, Johanni et Nicolao, filiis Laurencii, Stephano, Blasio et Ladislao, filiis Stephani, in facto possessionis premisse perpetuum silentium imponendo, universa eciam ipsorum instrumenta, si qua in facto ipsius possessionis haberent emanata, quia nunquam in processu dicte cause eadem exhibere curaverunt, causa reddidimus et inan(a et)⁶ viribus prorsus caritura, ymo et suis exhibitoribus commisimus fore nocitura.

Cum igitur ad statuendam predictam possessionem, Lekence vocatam, ipsis magistro Petro, Mathye et Gallo faciendam, vester et noster homines necessario debeant transmitti, vestram igitur amici(tiam)⁷ presentibus requirimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius Hermani de Sancto Georgio, vel Johannes, filius Demetri¹ de Galaz, aut Johannes, filius Welkun, sive Johannes, filius Iwanka de Ews, aliis absentibus, homo noster, accedat ad faciem ipsius possessionis Lekence, iuxta fluvium Lekence a parte orientis secundum cursum ipsius aque adiacentis, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime convocatis, et, eisdem presentibus, eandem reambulet per veteras suas metas et antiquas, novas metas iuxta veteras, ubi et in quibus locis necesse fuerit, erigendo, reambulataque et ab aliorum possessionibus undique separatam et distinctam, contradiccione Jacobi, filii Nicolai, Johannis et Nicolai, filiorum Laurencii, Stephani, Blasii et Ladislai, filiorum Stephani, non obstante, statuatur eandem, cum suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, eisdem magistro Petro, filio Syberk, Mathye, filio Isaak, et Gallo, filio Benedicti, eo iure, quo ad ipsos dignoscitur pertinere, per eosdem perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, si per quospiam alios non fuerit contradictum; contradictores vero si qui alii fuerint, contra eosdem magistrum Petrum, Mathyam et Gallum, ad nostram citet presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis ipsorum, cum in processu ipsius cause nullus contradictor apparuit, peremptorie reddituros. Et tandem seriem ipsius possessionarie statucionis cum cursibus metarum et, si qui fuerint, nominibus citatorum,

.diem et locum ac terminum assignatum, nobis in vestris litteris rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, quinto die octavarum festi beati Andree apostoli prenotatarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto.

Prietenilor săi, cuvioșilor bărbați din conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Se afle prietenia <și> chibzuința voastră că, venind înaintea noastră magistrul Petru diacul, fiul lui Syberk, notarul sus-zisei voastre biserici, în numele său și, de asemenea, al lui Matia, fiul lui Isac, și al lui Gall, fiul lui Benedict, rudele sale, aceștia fiind ei înșiși de față, la octavele sărbătorii fericitului apostol Andrei acuma de curînd trecute⁸, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a măritului bărbat domnul Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, ce arăta cuprinsul judecății sale, ne-a înfățișat mai întîi și îndeosebi scrisoarea voastră de răspuns, privind luarea din nou în stăpînire a moșiei lor de cumpărare numită Lechința, aflătoare în comitatul Dăbîca, lîngă riul Lechința dinspre partea de răsărit, <scrisoare> dată în anul domnului o mie trei sute cincizeci și unu <și> îndreptată către răposatul mărit bărbat Toma, pe atunci voievodul Transilvaniei. Printre altele, am văzut că se arată <în acea scrisoare> că ei au luat din nou în stăpînire zisa moșie Lechința, de față cu Nicolae, fiul lui Mihail de Fata, omul acelui domn voievod, sub mărturia omului vostru, adică a cuviosului bărbat, fratele Ioan, și, după ce au luat-o din nou în stăpînire, cînd, în fața tuturor vecinilor și megieșilor adunați în chip legiuit și care se aflau de față acolo, au voit s-o dea în stăpînire sus-zîșilor, a magistrului Petru, a lui Matia și a lui Gall, ca să fie stăpînită pe veci de aceștia cu acel drept cu care se știe că ține de ei, li s-au ivit ca împotriviitori la sus-zisa punere în stăpînire Iacob, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Laurențiu, în numele său și pentru fratele său Nicolae, de asemenea Ștefan, Blasiu și Ladislau, fiii lui Ștefan. Pe aceștia i-au chemat chiar pe loc ca să se înfățișeze la octavele zilei Mijlocului păresimilor pe atunci viitoare⁹, înaintea acelui domn Toma voievodul ca potrivnici ai celui magistrul Petru și ai acelor Matia și Gall, cu toate dovezile lor, în temeiul cărora ar fi ținut și stăpînit acea moșie.

Au mai înfățișat tot atunci două rînduri de scrisori de amînare ale lui Egidiu, pe atunci vicevoievod al celui domn Toma voievodul, date în anul arătat mai sus, în care se vedea că această pricină a fost amînată, pe rînd, de la aceste octave ale Mijlocului păresimilor, la octavele sărbătorii Rusaliilor¹⁰, apoi de la acestea pînă la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob¹¹. Afară de acestea, același magistrul Petru a înfățișat o altă scrisoare de amînare a aceuiași vicevoievod Egidiu, în care am văzut limpede că această pricină, privind sus-zisa moșie Lechința, a fost amînată de la acele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob pînă la împlinirea a șase ani întregi¹² socotiți de atunci încolo, pentru faptul că se știe că sus-pomeniții Ștefan, Blasiu și Ladislau, fiii lui Ștefan, erau copii și se aflau în vîrstă fragedă și n-ar fi fost în stare și n-ar fi putut ușor răspunde în numele lor în pricina lor.

În sfârșit, la împlinirea trecerii celor șase ani întregi, sus-zisul domn al nostru, Andrei voievodul, cu ajutorul lui Dumnezeu și din bunăvoința prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustru rege al Ungariei, ajungind la înalta dregătorie a voievodatului, și fiind noi vicevoievodul său și judecînd în numele său, pomenitul magistru Petru ne-a înfățișat, în numele său și al rudelor sale sus-zise, o scrisoare a noastră de amînare dată în anul de față, în care printre altele am văzut că se arată că sus-zișii Matia, fiul lui Isac, Petru, fiul lui Syberk, și Gall, fiul lui Benedict, ca pîriși, de asemenea Iacob, fiul lui Nicolae, și Nicolae, fiul lui Laurențiu, Ștefan, Blasiu și Ladislau, fiii lui Ștefan de Lechința, ca pîriși, trebuiau să se înfățișeze înaintea noastră în sus-zisa lor pricină în a patra zi după octavele trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob din anul de față¹³, potrivit cuprinsului sus-arătatei scrisori de amînare a celui vicevoievod Egidiu.

Așadar, venind acest soroc și înfățișîndu-se, pe de o parte, acest magistru Petru, fiul lui Syberk însuși, pentru sine, iar pentru rudele sale arătate cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare, și, pe de altă parte, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră Iacob, fiul lui Nicolae, Ioan, fiul lui Laurențiu, Ștefan, Blasiu și Ladislau, fiii pomenitului Ștefan — fără de Nicolae, fiul lui Laurențiu, care n-a venit și nici n-a trimis pe altcineva ca să răspundă (la judecată) — deși acest magistru Petru ne-a înfățișat, în numele său și al sus-zișilor săi frați, două privilegii ale cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, întocmite în privința sus-arătatei moșii Lechința, așezate lîngă zisul rău Lechința, și din cuprinsul uneia din ele am văzut că Nicolae, fiul lui Zegeu, vînduse, în numele său și al lui Ioan, fratele său, un pămînt al lor de moștenire numit Lechința, așezat lîngă riul Lechința dinspre partea de răsărit după cursul acestui rîu, cu voia și buna învoire a lui Dominic, fiul lui Nicolae, ruda și megieșul său, lui Herman, orășean al Bistriței, adică împuternicitul spitalului din acel (oraș), și, prin el, moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, pentru șaisprezece mărci de argint din partea locului, luate și primite pe de-a întregul de la acest Herman, spre a fi stăpînit de aceștia pe veci și nestrămutat. Iar în cuprinsul celui alt privilegiu se arată că, înfățișîndu-se acest Herman înaintea zisului capitlu, a vîndut zisul său pămînt, numit Lechința, ce e așezat lîngă riul Lechința dinspre partea de răsărit după cursul acestui rîu — pămînt cumpărat de la Nicolae, fiul lui Zegeu, după cum se arată mai sus, cu buna învoire a acestui Nicolae, (care a fost) de față însuși — dimpreună cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de el, înăuntrul aceluiași hotare și margini în care l-a cumpărat și l-a stăpînit el, lui Matia, fiul lui Amadeu, și fraților săi, adică lui Benedict, Avram și Isac, și, prin ei, moștenitorilor lor, pentru treizeci de mărci, primite pe de-a întregul de către acest Herman, ca să fie stăpînit de aceștia pe veci și nestrămutat. Așadar, (deși) după citirea și luarea la cunoștință a acestor privilegii, s-a pus în vedere părții potrivnice, de către noi și de către acest magistru Petru, pîrișul, ca să înfățișeze dovezile scrise, în temeiul cărora a ținut și a stăpînit zisa moșie Lechința, și o ține și o stăpînește și acuma; totuși, (întrucît) partea potrivnică nu s-a îngrijit să le înfățișeze precum trebuie și era datoare, și a cerut un alt soroc, cu plata unei amenzi din partea sa, pentru ca să le înfățișeze, am hotărît să se amîne această pricină la adunarea obștească

a domnului nostru voievodul, cu plata unei amenzi de trei mărci ce trebuiau depuse de partea pîrită înainte de începerea judecății, odată cu înfățișarea dovezilor acestei părți.

Acest magistru Petru a mai înfățișat, în numele său și al acestor rude ale sale, o scrisoare de amînare a acestui domn al nostru, voievodul, dată în adunarea sa obștească, ținută în anul de față, la Turda, în care se vedea printre altele că, deși sus-zisele părți s-au înfățișat înaintea acestui domn al nostru, voievodul, și la această adunare obștească a sa — în afară de sus-zisul Nicolae, care, ca și mai înainte, n-a venit și nici n-a trimis (pe nimeni în locul său) — totuși pomeniții Iacob, Ioan, Ștefan, Blasiu și Ladislau nu s-au îngrijit și n-au vrut să înfățișeze dovezile lor arătate mai sus, ci, apărîndu-se doar prin cuvinte, au cerut un alt soroc pentru înfățișarea dovezilor lor.

Și astfel, deși domnul nostru voievodul a pus să se amîne această pricină, spre paguba părții potrivnice, la octavele sărbătorii fericitului apostol Andrei, acum de curînd trecute¹⁴, la Sîntimbru, cu o amendă de șase mărci, ce trebuiau plătite de partea pîrită înainte de începerea judecății, la sosirea deci a acestor octave ale fericitului apostol Andrei, deși, potrivit cuprinsului acestei scrisori de amînare a aceluiași domn al nostru voievodul, după cum s-a scris mai sus, acest magistru Petru, fiul lui Syberk, Matia, fiul lui Isac, și Gall, fiul lui Benedict, s-au înfățișat înaintea noastră în pricina lor, totuși sus-numiții Iacob, fiul lui Nicolae, Ioan, fiul lui Laurențiu, și Nicolae, fratele acestuia, (precum și) Ștefan, Blasiu și Ladislau, fiii lui Ștefan, n-au venit și nici nu s-au îngrijit să trimită pe vreunul sau pe vreunii în locul lor.

De aceea, noi, împreună cu nobilii regatului, care stăteau și judecau cu noi în scaunul de judecată, văzînd cuprinsul scrisorilor și dovezilor de mai sus, am trecut prin judecată sus-zisa moșie Lechința, așezată lîngă rîul Lechința, împreună cu toate folosințele sale și toate cele ce țin de ea, asupra acestui magistru Petru (și a lui) Matia și Gall, ca un drept al lor, și am dat-o ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat, iar pe pomeniții Iacob, fiul lui Nicolae, Ioan și Nicolae, fiii lui Laurențiu, Ștefan, Blasiu și Ladislau, fiii lui Ștefan, i-am silit la tăcere veșnică în privința moșiei de mai sus, și am mai hotărît că toate dovezile lor, dacă ar deține cumva și ar avea vreunele întocmite în privința acesteia, deoarece nu s-au îngrijit niciodată să le înfățișeze în desfășurarea zisei pricini, să fie zadarnice, deșarte și lipsite pe viitor de orice putere, și am hotărît chiar ca ele să fie vătămătoare celor ce le-ar înfățișa.

Așadar, deoarece pentru punerea acestui magistru Petru, a lui Matia și a lui Gall în stăpînirea sus-zisei moșii numite Lechința, trebuie neapărat să fie trimiși omul vostru și omul nostru, rugăm cu toată cînstea prietenia voastră, prin cele de față, ca să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Nicolae, fiul lui Herman de Sîngeorgiu, sau Ioan, fiul lui Dumitru de Galați, ori Ioan, fiul lui Welkun, sau Ioan, fiul lui Iwanka de Iuș, în lipsa celorlalți, să meargă la această moșie Lechința, (ce e) așezată lîngă rîul Lechința dinspre răsărit după cursul acestui rîu, și, chemînd după lege pe toți vecinii și megieșii săi, și fiind aceștia de față, s-o hotărînicească după hotarele sale vechi și de demult, ridicînd semne noi pe lîngă cele vechi

în locurile unde ar fi nevoie, și, odată hotărnicită și despărțită și deosebită din toate părțile de moșiile altora, fără a ține seama de împotrivirea lui Iacob, fiul lui Nicolae, a lui Ioan și Nicolae, fiii lui Laurențiu, a lui Ștefan, Blasiu și Ladislau, fiii lui Ștefan, să pună în stăpânirea ei, împreună cu toate folosințele sale și toate cele ce țin de ea, pe acest magistru Petru, fiul lui Syberk, pe Matia, fiul lui Isac, și pe Gall, fiul lui Benedict, ca s-o stăpânească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat, cu acel drept cu care se știe că atîrnă de ei, dacă nu se va ridica împotrivire de nimeni altul; iar dacă ar fi alți împotrivitori, să-i cheme în fața noastră la sorocul potrivit spre a sta față cu acest magistru Petru, cu Matia și cu Gall, ca să dea socoteală fără amînare de temeiul împotrivirii lor, deoarece în desfășurarea acestei pricini nu s-a înfățișat nici un împotrivitor. Și apoi să ne răspundeți în scrisoarea voastră despre desfășurarea acestei puneri în stăpânire cu mersul hotarelor și numele celor chemați (în fața noastră), dacă vor fi (de aceștia), și despre ziua și locul și sorocul statornicit.

Dat la Sintimbru, în a cincea zi după octavele sus-arătate ale sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș Bistrița.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 13 ianuarie 1357, nr. 73.

EDIȚII: Ub., II, p. 126—130.

REGESTE: *Archivalische Zeitschrift*, XII (1887), p. 78; Berger, *Reg.*, nr. 31.

¹ Astfel în orig.

² Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

³ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

⁴ Rupt cca 1 cm, întregit pe baza contextului.

⁵ Corect: *commode*.

⁶ Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

⁷ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

⁸ 7 decembrie.

⁹ 30 martie (1351).

¹⁰ 30 martie (1351).

¹¹ 1 august (1351).

¹² 1 august 1356.

¹³ 4 august 1356.

¹⁴ 7 decembrie 1356.

55 1356 decembrie 11 (*quinto die octavarum festi beati Andree apostoli*), (Oradea).

Capitulul din Oradea (*Waradyensis*) adeverește întîmpinarea lui Ioan, fiul lui Benedict, ca procurator, împotriva excomunicării de fapt, rostite fără temei legiuit în fața canonicului Dyrsiau de Cracovia (*Cracovyense*), subdelegat al episcopului de Cracovia, împotriva văduvei lui Blasiu de Fony și a fiicei sale Ana, precum și a lui Petru Synka și a soției sale Elena, din dieceza de Agria (*Agriensis*), în pricina restituirii cheltuielilor făcute în vederea căsătoriei dintre Ana, fiica lui Blasiu de Fony, și nobilul Pavel de Peren. E menționat Dumitru, episcopul de Oradea, ca delegat al scaunului apostolic în pricina acestei căsătorii.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod, cum discretos viros, Lorandum custodem, Nicolaum de Clus, Nicolaum de Zolnuk, archydiaconos, Georgium, plebanum de Kraco, ac Ladislaum, archydiaconum de Hunyad, socios et concanonicos nostros, pro nostris causis et negotiis expediendis ad congregacionem generalem magnifici viri, domini Andree, woyuode Transsiluani et comitis de Zolnuk, Torde, in octavis festi Omnium sanctorum, universitati nobilium partis Transsiluane celebrata, duxissemus transmittendos, demum iidem socii et concanonici exinde ad nos reversi, unanimiter nobis retulerunt quod nobilis vir, Iohannes, filius Alexandri de Sancto Rege, ab una parte, ab alia vero Ladislao dicto Bolgar, in ipsorum presencia comparendo, idem Iohannes¹, filius Alexandri, quibusdam necessitatibus suis compulsus, quandam possessionem suam, Bonchahaza vocatam, habitatoribus desertam seu destitutam, cum omnibus suis utilitatibus, videlicet terris arabilibus, feneto, prato, aquis, silvis et quibuslibet pertinenciis suis, ac in villa Hoczo unam sessionem seu curiam locum piscine et vinee, ac quasdam silvas, Vendighordoy et Nogherdo vocatas, item locum molendini in fluvio Marisii situm, que ipsum Iohannem solum tangunt et contingunt, pro viginti marcis argenti, plene solutis et receptis ab eodem, eidem Ladislao dicto Bolgar, filio Michaelis, et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus vendidisset et tradidisset perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas² pariter et habendas, totum ius et dominium predictarum possessionum ipsi Ladislao dicto Bolgar et suis successoribus plene et integre transferendo.

Datum tercia feria proxima post octavas festi beati Andree apostoli, anno domini Millesimo CCC quinquagesimo sexto.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece am hotărît să trimitem pe chibzuții bărbați Lorand, custodele, arhidiaconii Nicolae de Cojocna și Nicolae de Solnoc, pe Gheorghe, parohul de Cricău, și pe Ladislau, arhidiaconul de Hunedoara, soții și frații noștri canonici, pentru ducerea la bun sfârșit a pricinilor și treburilor noastre, la adunarea obștească a măritului bărbat, domnul Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, ținută cu obștea nobililor din părțile Transilvaniei la Turda, la octavele sărbătorii Tuturor sfinților³, în cele din urmă, întorcîndu-se de acolo la noi, pomeniții soți și frați canonici ai noștri ne-au spus, într-un glas, că înfățișîndu-se înaintea lor nobilul bărbat Ioan, fiul lui Alexandru de Sincrai, pe de o parte, iar pe de alta Ladislau zis Bolgar, acel Ioan, fiul lui Alexandru, silit de unele nevoi ale sale, a vîndut și dat numitului Ladislau zis Bolgar, fiul lui Mihail, și, prin el, moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, pentru douăzeci de mărci de argint, plătite pe de-a întregul și primite de la acela, o moșie a sa nu-

mită Bonchahaza, pustie sau lipsită de locuitori, împreună cu toate folosințele ei, anume pământuri de arătură, fină, livadă, ape, păduri și toate cele ce țin de ea, și în satul Hoczo o sesie sau curte, locul de pescuit și (locul) de vie, precum și câteva păduri, numite Pădurea Oaspelui și Pădurea Mare, și, de asemenea, locul de moară așezat pe râul Mureș, care (toate) îl privesc și țin numai de acest Ioan, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, trecând pe deplin și de-a întregul tot dreptul și stăpânirea sus-ziselor moșii asupra acestui Ladislau zis Bolgar și a urmașilor săi.

Dat în marțea de după octavele sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. DL. 73 801. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 ianuarie 1393 (*Teleki*, I, p. 240).

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 100—101.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Urmează: *Michael*, expunctat.

³ 8 noiembrie.

Nos, magister Solomon, archydiaconus de Torda, per capitulum ecclesie Transsiluane sede vacante vicarius constitutus, tenore presentium significamus quibus expedit universis quod, cum nos discretos viros, Ladislaum de Ffahyd¹ et Petrum de villa Spinarum, ecclesiarum rectores, coram quibus magister Nicolaus dictus Borw, Ladislaus et Stephanus, filii quondam Andree vicewoyuode, necnon filii Andree et Lucasii, filiorum predicti Andree vicewoyuode, nobilibus viris, Nicolao, filio Nicolai, ac Petro, filio Jacobi, de Gerend, super quarta filiali nobilis domine, Elizabet vocate, matris videlicet quondam comitis Nicolai, aviorundem Nicolai et Petri, nobilium de Gerend, in universis possessionibus et portionibus possessionariis quondam Ladislai, filii Stephani, filii Salomonis, eis iure naturali debenti et cedenti, iuxta nostram sententiam satisfacere debuissent, tandem eisdem hominibus nostris exinde ad nos reversis, intelleximus referentibus quod predicti nobiles Nicolaus dictus Borw, Ladislaus et Stephanus, filii Andree, quondam vicewoyuode, necnon filii (Andree et Luca)sii², filiorum predicti Andree vicewoyuode, ab una, parte ab alia vero, ipsis Nicolao et Petro (nobilibus de)³ Gerend, in ipsorum et aliorum proborum virorum presentia, super premissa quarta filiali taliter concordassent unanimiterque composuissent quod predicti nobiles de Gyog pro omni expeditione ratione memorate quarte filialis septuaginta marcas, marcam quamlibet cum decem pensis computando, partim in denariis, partim in estimatione condigna, exceptis pannis, dare et solvere assumpsissent coram nobis predictis nobilibus de Gerend, in duobus terminis infrascriptis, videlicet medietatem ipsius pecunia in octavis diei Cinerum, aliam vero medietatem in octavis festi Penthecostes, proxime et consequenter occurrentibus, tali pena mediante quod, si primam solutionem facere non curarent, iudicentur, si vero in

secundo termino solvere non curarent, penam dupli incurrerent eo facto. Adiectum etiam fuisset inter ipsos quod si, processu temporum, aliqui contra prefatos nobiles de Gyog vel eorum posteros, ratione premissae quarte filiali litem vel questionem moverent aut de novo acquirere intenderent, extunc prefati Nicolaus et Petrus, nobiles de Gerend, sepefatos nobiles de Gyog cum eorum successoribus per omnia expedire teneantur, propriis laboribus et expensis, insuper discordie et universe iniurie hinc et inde inter partes, pretextu premissae quarte filialis exorte et excitate, casse et inanes habeantur ac omnia sedate sint et viribus cariture.

Datum Albe, quarta feria proxima post octavas festi beati Andree apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo sexto.

Noi, magistrul Solomon, arhidiaconul de Turda, pus ca vicar de capitlu bisericii Transilvaniei, intrucit scaunul ei e lipsit de păstor, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, după ce <am trimis> pe chibzuiții bărbați, Ladislau, preotul bisericii din Fahid, și Petru, preotul bisericii din Teiuș, în fața cărora magistrul Nicolae zis Borw, Ladislau și Ștefan, fiii răposatului Andrei vicevoievodul, precum și fiii lui Andrei și Luca, fiii sus-zisului Andrei vicevoievodul, trebuiau, potrivit hotărîrii noastre judecătorești, să mulțumească pe nobilii bărbați Nicolae, fiul lui Nicolae, și Petru, fiul lui Iacob, de Grind, cu privire la a patra parte <cuvenită> ca fiică nobilei doamne numite Elisabeta, adică mama răposatului comite Nicolae, bunicul acestor Nicolae și Petru, nobili de Grind, ce li se cade și li se cuvine lor prin dreptul firesc din toate moșiile și părțile de moșie ale răposatului Ladislau, fiul lui Ștefan, fiul lui Solomon, în cele din urmă, întorcîndu-se la noi acești oameni ai noștri, am înțeles din darea lor de seamă că sus-zișii nobili, Nicolae zis Borw, Ladislau și Ștefan, fiii lui Andrei, fostul vicevoievod, precum și fiii lui Andrei și Luca, fiii sus-zisului Andrei vicevoievodul, pe de o <parte>, iar pe de altă parte, acești Nicolae și Petru, nobili de Grind, s-au împăcat astfel și s-au învoit într-un gînd în fața lor și-a altor cinstiți bărbați în privința pomenitei a patra parte <cuvenită> fiicei, <și anume> că sus-zișii nobili de Geoagiu s-au îndatorat în fața noastră să dea și să plătească sus-zișilor nobili de Grind, pentru descărcarea lor pe de-a întregul de pomenita a patra parte <cuvenită> fiicei, șaptezeci de mărci — socotind fiecare marcă la zece pense — parte în bani, parte <în lucruri>, după o prețuire cuvenită, în afară de postav, la două so-roace scrise mai jos, adică jumătate din acești bani la octavele începutului Păresimilor³, iar cealaltă jumătate al octavele sărbătorii Rusaliilor, ce trebuiau să urmeze îndată după aceea, punîndu-se această pedeapsă că, dacă nu se vor îngriji să facă plata dintîi, atunci să fie supuși la gloabă, iar dacă nu s-ar îngriji să plătească la sorocul al doilea, <atunci> prin chiar acest fapt să cadă sub pedeapsa plății îndoite. S-a mai adăugat între ei că, dacă în curgerea vremii, vreunii ar ridica o pricină sau plîngere împotriva sus-zișilor nobili de Geoagiu sau a urmașilor lor în privința sus-zisei a patra părți <cuvenită> fiicei, sau ar avea de gînd s-o pretindă înapoi, atunci sus-zișii Nicolae și Petru, nobili de Grind, să fie datori să apere întru totul, cu ostenelilie și cheltuielile lor, pe despomeniții nobili de Geoagiu împreună cu moștenitorii lor, și încă pe deasupra să se socotească nimicite și desființate toate dușmăniile și vătămrile

iscate și stîrnite între părți, și dintr-o parte și dintr-alta, din pricina sus-pomenitei a patra părți (cuvenită) fiicei, și să fie toate potolite și lipsite de putere pe viitor.

Dat la Alba, în miercurea de după octavele sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 910. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hîrtie, cu urme de pecete ogivală, din ceară de culoare albă, aplicată pe verso.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 17 aprilie 1357, nr. 109.

Autenticitatea documentului este îndoielnică.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 522—523; *Ub.*, II, p. 130—131.

¹ Scris deasupra cuvîntului *Igun*, tăiat.

² Pată de umezeală cca 2 cm, întregit după context.

³ 1 martie (1357).

Excellentissimo domino suo, Lodouico, dei gracia regi Hungarie, Petrus prepositus et conventus ecclesie sancte Crucis de Lelez, oraciones in domino pro ipsius vita pariterque salute.

Litteras magnifici viri, comitis Nicolai de Zech, recepimus, hunc tenorem continentes: *(Urmează un text aproape identic cu scrisoarea lui Nicolae de Zech, judele curții regale, din 2 decembrie 1356, nr. 53).*

Nos, igitur, petitionibus ipsius comitis Nicolai de Zech, iudicis curie vestre, optemperare cupientes, cum prefato Ladislao, filio Lukasii, homine vestre serenitatis, nostrum hominem, videlicet fratrem Laurencium, pro testimonio transmissimus ad premissa exequenda. Qui quidem homines vestre serenitatis et noster, tandem, exinde ad nos reversi, requisiti, nobis consona voce retulerunt quod ipsi pariter accedendo, ab omnibus quibus decuisset et licuisset, videlicet nobilibus et ignobilibus ac ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, specialiter circumvicinis predictarum possessionum, diligenti inquisitione prehabita, talem de premissis scire potuissent veritatem quod annotatus Nicolaus, filius Stephani dicti Tatar, per iobagiones suos de villa Keter, fructus ac terras arabiles et alias utilitatis possessionis prelibati magistri Johannis de Varda, Pethe vocate, contra suam voluntatem, uti et percipi fecisset et nunc faceret, ut dicitur.

Datum sabbato proximo ante festum beati Thome apostoli, anno supradicto.

(Pe verso, de aceeași mină:) Domino regi, pro magistro Johanne de Varda, contra Nicolaum, filium Stephani dicti Tatar, super percepção possessionis Pethe vocate, inquisitoria.

Preainălțatului lor stăpîn, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Petru prepozitul și conventul bisericii Sfintei cruci din Lelez, rugăciuni întru domnul pentru viață ca și pentru mîntuirea lui.

Am primit scrisoarea măritului bărbat, comitele Nicolae de Zeech, avînd acest cuprins: *(Urmează un text aproape identic cu actul lui Nicolae de Zeech, judele curții regale, din 2 decembrie 1356, nr. 53).*

Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare cererilor acestui comite Nicolae de Zech, judele curţii voastre, am trimis spre mărturie, împreună cu pomenitul Ladislau, fiul lui Luca, omul luminăţii voastre, pe omul nostru, anume pe fratele Laurenţiu, ca să îplinească cele de mai sus. Iar aceşti oameni, al luminăţii voastre şi al nostru, întorcându-se în cele din urmă de acolo la noi şi întrebând de noi, ne-au spus într-un glas că ei, ducându-se împreună <şi> cercetând mai întâi cu luare aminte de la toţi care se cuvenea şi se cădea, anume de la nobili şi nenobili, şi de la alţi oameni de orice stare şi seamă, şi mai cu osebire de la megieşii sus-ziselor moşii, au putut afla cu privire la cele de mai sus adevărul acesta, precum că numitul Nicolae, fiul lui Ştefan zis Tatar, a pus şi pune şi acum, după cum se spune, să se culeagă şi să se folosească de către iobagii săi din satul Keter roadele şi pământurile de arătură şi celelalte folosinţe ale moşiei pomenitului magistru Ioan de Varada, numită Petea, împotriva voinţei acestuia.

Dat în simbăta dinaintea sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul sus-zis.

<Pe verso, de aceeaşi mină:> Domnului <nostru> regele, <scrisoare> de cercetare pentru magistrul Ioan de Varada împotriva lui Nicolae, fiul lui Ştefan zis Tatar, cu privire la culegerea <roadelor> moşiei numite Petea.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 77 177. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hîrtie, cu pecete inelară de închidere aplicată pe verso.
EDIȚII: *Zichy*, III, p. 41—43.

59 1356 decembrie 21 (in festo beati Thome apostoli), Vişegrad.

Nicolae Konth, palatinul Ungariei şi jude al cumanilor, adevereşte că magistrul Oliver, judele curţii reginei şi comite de Satu Mare (*Zothmariensis*), a dat în faţa sa şi a altor demnitari ai ţării, printre care Toma, episcopul de Cenad (*Chanadiensis*), călugăriţelor din Vesprim moşia Zygethfew, cu drepturile cuprinse în vechiul privilegiu al regelui Coloman, din anul 1109.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 4 639. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă aplicată pe verso.
EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 523—524.

60 1357

Grigore, custodele <bisericii> din Oradea (*Varadiensis*), doctor în drept (*decretorum doctor*), face parte din solia regelui Ungariei care duce la Padova tratatul de pace cu Veneţia. „Acest... custode, deşi nu este solul de căpetenie (*principalis ambaxiator*), totuşi... a fost sfetnic al domnului rege în aceste tratative“.

Arh. Reg. Udine.
Manuscris din sec. al XIV-lea despre tratativele de pace dintre Ludovic I, regele Ungariei, şi Veneţia, din anul 1358; tratative preliminare în 1357.
EDIȚII: *Wenzel*, II, p. 499.

Capitulul bisericii Transilvaniei raportează lui Andrei, voievodul Transilvaniei, că l-a chemat pe magistrul Mihail, fost canonic cantor, pe Ștefan și Petru, fiii lui Ioan de Cistei (*Chestue*), în procesul cu Dominic, fiul lui Laurențiu, deoarece cei dintii s-au împotrivit la punerea lui Dominic în stăpânirea unei pătrimi din moșia Ciunga (*Chungua*), care i-a fost atribuită prin judecată ca fiind darurile de nuntă și zestrele bunicii sale și ca sfert de fiică a mamei sale.

În 1907 documentul cadru se păstra în Arh. comit. Alba din Aiud. Arh. din Ciombrud a fam. Kemény, vol. IV, nr. 2.

Rezumat în actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din jurul datei de 22 august 1361, transcris în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 15 septembrie 1361, transcris și el în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 31 octombrie 1361.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1907, p. 87.

Capitulul din Alba Iulia adeverește că Henric, fiul lui Nicolae a spus că, avînd îngăduința megieșilor săi, magistrul Ladislau, Iula, Ștefan și Albert de Bulci (*Bulch*), a vîndut lui Simion, fiul lui Chom, cît și fiilor și urmașilor fiilor acestuia un pămînt al său numit Kauoltu din comitatul Hunedoara, pentru suma de cinci mărci de argint.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 047. Fotocopie la Inst. de ist. și arh., Cluj-Napoca/1357. Rezumat în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei din {1366} mai 1—{1369} mai 1.

Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Waradiensi*), dreptul de a-și face testamentul.

Arh. Vat., Reg. Vat. 232, fol. 413 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 260, nr. 267.

Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Dumitru al lui Pavel un canonicat la Agria, însărcinînd, totodată, pe arhiepiscopul de Strigoni, pe episcopul de Oradea și pe sacristanul bisericii din Avignon să-l instaleze în această slujbă.

Arh. Vat., Reg. Aven., 135, f. 113 r și v.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 79, nr. 208 (cu anul greșit: 1356).

65 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii, anno quinto), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), dezlegarea cerută.

Arh. Vat., Reg. Vat. 232, fol. 413 v. Fotocopie la Inst. de ist și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 260, nr. 268.

66 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii, anno quinto), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea acordă, la cererea lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), indulgențe, dezlegare de păcate pentru el și opt inși, îngăduința de a-și face testamentul precum și dreptul de a sfinți din nou bisericile pîngărite.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 14 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 299—300, nr. 74.

67 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii, anno quinto), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), de a numi patru notari, încuviințează pentru doi.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 14 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 300, nr. 75.

68 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii, anno quinto), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea încuviințează cererea lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), de a hărăzi îngăduința de a face pelerinaj la Ierusalim la douăzeci și patru de inși din regatul Ungariei.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 14 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 300, nr. 76.

69 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii, anno quinto), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea încuviințează cererea lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*) de a-i hărăzi lui și bisericii de Oradea dreptul de a numi în beneficiile bisericești vreme de trei ani.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 14 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 300, nr. 77.

70 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii, anno quinto), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea încuviințează, la cererea lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), numirea preotului Dumitru, fiul lui Pavel de Oradea, într-un canonicat al bisericii de Agria (*Agriensis*).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 14 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 300, nr. 78.

71 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea încuviințează, la cererea lui Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), numirea lui Pavel, fiul lui Matei, într-un canonicat al bisericii de Pécs (*Quinqueecclesiensis*).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 14 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 301, nr. 79.

72 **1357 ianuarie 12 (II. Idus Ianuarii, anno quinto), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea încuviințează cererea lui Filip (de Târcaia), prepozitul de Oradea¹ (*Varadiensis*), de a i se hărăzi dreptul de a dezlega de păcate.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 14 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 301, nr. 80.

¹ Menționat în această demnitate de la 7 decembrie 1345, cf. *Bossányi*, II, p. 301, nota 1.

73 **1357 ianuarie 13, (Cluj-Mănăștur).**

Nobilii viro et honesto Dominico, vicewoyuode Transsiluano, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, oraciones in domino.

Noveritis nos literas vestre nobilitatis recepisse, honore quo decuit, in hec verba: *Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 decembrie 1356, nr. 54*. Nos igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, unacum Nicolao, filio Hermani

de Sancto Georgio, homine vestro, nostrum misimus hominem pro testimonio fidedignum, videlicet fratrem Laurencium, sacerdotem de medio nostri, ad premissa fideliter exequenda. Tandem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt quod ipsi secundo die festi beati Thome apostoli proxime nunc preteriti, ad faciem prenominate possessionis Lekence personaliter accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime convocatis, et ipsis presentibus, eandem reambulassent reambulataque et ab aliorum possessionibus undique separatam et distinctam, cum universis suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, sub eisdem metis, terminis et signis, quibus iidem Jacobus, Johannes, Nicolaus, Stephanus, Blasius et Ladislaus possedissent et tenuissent, predictis magistro Petro, filio Syberk, Mathye, filio Isaak, et Gallo, filio Benedicti, et, per eosdem, in filios filiorum heredem¹ per heredes statuissent perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam eo iure, quo ad ipsos dynossecebatur¹ pertinere, penitus enim nullo contradicatore non aparente². Datum in octavis festi Epiphanie domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Nobilului și cinstului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru domnul.

Aflați că am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea măriei voastre, avînd acest cuprins: *«Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 decembrie 1356, nr. 55»*. Așadar, noi, dînd ascultare, după cum sîntem datori, dreptelor și legiuitelor voastre cereri, am trimis spre mărturie pentru împlinirea întocmai a celor de mai sus, împreună cu Nicolae, fiul lui Herman de Singeorgiu, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Laurențiu, preot din mijlocul nostru. Aceștia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol Toma³, acum de cîrînd trecută, s-au dus înșiși la sus-numita moșie Lechința, și chemîndu-se de pretutindenii, după lege, vecinii și megieșii acesteia, și fiind ei de față, au hotărnicit-o și, o dată hotărnicită și despărțită din toate părțile și deosebită de moșiile celorlalți, au trecut-o, împreună cu toate folosițele sale și cu toate cele ce țin de ea, înăuntrul acelorași hotare, margini și semne, înăuntrul cărora au stăpînit-o și ținut-o Iacob, Ioan, Nicolae, Ștefan, Blasiu și Ladislau, sus-zișilor magiștri Petru, fiul lui Syberk, Matei, fiul lui Isac, și Gall, fiul lui Benedict, și, prin ei, fiilor fiilor lor, moștenitor de moștenitor, spre a o stăpîni pe veci și nestrămutat, a o ține și totodată a o avea, cu acel drept cu care se știe că ține de ei, neivindu-se nici un împotrivor.

Dat la octavele sărbătorii Botezului domnului, în anul aceleiași o mie treisute cincizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. oraș Bistrița.

Transumpt în actul capitului din Alba Iulia, din 24 martie 1358, nr. 257.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 131—132.

REGESTE: *Archivalische Zeitschrift*, XII (1887), p. 78; Berger, *Reg.*, nr. 32.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *apparente*.

³ 22 decembrie (1356).

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod Jacobus, filius Myske, et Johannes, filius Alexandri de Sancto Rege¹, ad nostram personaliter veniendo presentiam, idem Jacobus, filius Myske, exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentes, quarum tenor per omnia talis est: *(Urmează actul capitlului de Alba Iulia, din 21 ianuarie 1351, DRH—C, vol. X, nr. 7).*

Quarum litterarum exhibitionibus factis et perlectis continentiis eandem per sepefatum Jacobum, filium Myske, propositum extitit et relatum, quod ipse prefatam possessionem Borziacabfalwa, iuxta fluvium Kykellew existentem, eidem Johanni, filio Alexandri, remisisset et resignasset ac remisit coram nobis. E converso vero prelibatus Johannes, filius Alexandri, quandam portionem possessionariam suam, in possessione Gerus existentem, loco dicte possessionis Borsiacabfalwa, eidem Jacobo, filio Myske, pro ipsis decem marcis argenti, sub penis, conditionibus et vinculis in predictis litteris nostris contentis, pignori obligavit.

Datum quarto die octavarum festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre tuturor căroră se cuvine că, venind înșiși înaintea noastră Iacob, fiul lui Myske, și Ioan, fiul lui Alexandru de Ghiriș-Sîncrai, acel Iacob, fiul lui Myske, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a noastră, al cărei cuprins este întru totul acesta: *(Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 21 ianuarie 1351, DRH—C, vol. X, nr. 7).*

După ce ni s-a înfățișat această scrisoare și s-a citit cuprinsul ei, adespomenitul Iacob, fiul lui Myske, a arătat și a spus că el i-a lăsat și i-a părăsit și în fața noastră îi lasă lui Ioan, fiul lui Alexandru, sus-zisa moșie Borziacabfalwa, aflătoare lângă riul Tîrnava. La rîndul său, sus-zisul Ioan, fiul lui Alexandru, a zălogit lui Iacob, fiul lui Myske, în locul zisei moșii Borsiacamfalwa, o parte a sa de moșie, aflătoare în moșia Ghiriș pentru acele zece mărci de argint, sub pedepsele, îndatoririle și legămintele cuprinse în sus-zisa noastră scrisoare.

Dat în a patra zi după octavele sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. fam. Bethlen de Iktár, reg. VI, fasc. 41, nr. 1. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 19 iunie 1407.

¹ Astfel intransumpt.

Nos, Nicolaus, filius Petri, exactor iudiciorum magnifici viri domini Andree, wayuode Transsiluani, in partibus Transsiluanis, memorie commendamus quod Iohannes, filius Stephani de Zuchak, super iudicio trium marcarum pro eo, quod Gallum (de) Deyche informaverat¹ coram predicto domino nostro convictus extiterat, et nos eundem Io-

hannem ad octavas festi Epiphaniarum domini nunc venturas citaveramus, nobis super hoc satisfacit. Super quibus eundem Iohannem reddidimus, auctoritate premissa, expeditum penitus et per omnia absolutum, vigore presentium literarum nostrarum mediante.

Datum in Sancto Emerico, quarto die octavarum predictarum festi Epyphaniarum domini, anno eiusdem M. CCC. L. septimo.

Noi, Nicolae, fiul lui Petru, strîngătorul de gloabe în părțile Transilvaniei al măritului domn Andrei, voievodul Transilvaniei, dăm de știre că Ioan, fiul lui Ștefan de Suceag, ne-a plătit gloaba de trei mărci, pentru faptul că îl învinovățise pe Gall de Dicea (și) rămăsese de judecată înaintea sus-pomenitului nostru stăpîn, iar noi îl chemasem la judecată pe acel Ioan de octavele apropiate ale sărbătorii Botezului domnului². Drept aceea {noi} în temeiul puterii de mai sus, prin tăria scrisorii noastre de față, l-am descărcat și l-am slobozit cu totul pe acel Ioan.

Dat la Sîntimbru, în a patra zi după pomenitele octave ale sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 670. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată pe verso. EDITION: *Teleki*, I, p. 101.

¹ Corect: *infamaverat*.

² 13 ianuarie.

Nos, Dominicus, vicewoyuoda Transsiluanus, memorie commendamus quod Ladislaus, filius Johannis Aprod dicti, pro se personaliter et pro eodem patre suo cum sufficientibus litteris procuratoriis, coram nobis personaliter comparendo, proposuit viva voce quod, si ipsi vel alter eorum Laurencium, famulum ipsorum, et uxorem eiusdem, a facto quorum inter ipsos et Johannem, filium Ivanka de Eus, controversia et materia questionis mota fuisset et exorta, quandocumque temporum in processu, a modo et deinceps ad eandem possessionem Eus vel ad possessionem Palachk reciperent et assummerent ac intromitterent, extunc in decem marcis contra ipsum Johannem, filium Iwanka, et in iudicio iudicis convicti haberentur ipso facto; ad quod se idem Ladislaus personaliter et eiusdem patrem suum, auctoritate procuratoria, obligavit coram nobis.

Datum in Sancto Emerico, quinto die octavarum festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Ioan zis Aprod, pentru sine însuși și pentru tatăl său, cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare, a spus prin viu grai că, dacă ei sau unul din ei ar primi, ar lua la el și așeza oricînd de acum înainte, în curgerea vremii, pe moșia Iuș ori pe moșia Pălatca, pe Laurențiu, slujitorul lor, și pe soția acestuia, cu

privire la care s-a născut și s-a iscat neînțelegerea și pricina de ceartă între ei și Ioan, fiul lui Ivanka de Iuș, atunci, prin chiar acel fapt, să fie osîndiți cu zece mărci față de acel Ioan, fiul lui Ivanka, și la gloaba <cuvenită> judecătorului; la care <lucru> același Ladislau s-a legat în fața noastră pe el însuși și pe tatăl său, în temeiul imputernicirii.

Dat la Sintimbru, în a cincea zi după octavele sărbătorii Botezului domnului, în anul aceleiași o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 41 292/1. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 531.

77

1357 ianuarie 17, Sintimbru.

Viris discretis et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dilectis et amicis suis reverendis Dominicus, viceuoyoda Transsiluanus, amicitiam paratam cum honore.

Noverit amicitia vestre discrecionis quod Ladislaus de Zomurduk, familiaris religiosi viri, domini Ladislai, abbatis ecclesie beate virginis de Clusmonustra, pro eodem domino suo et conventu suo, cum sufficientibus litteris procuratoriis eiusdem conventus, iuxta continenciam litterarum prorogatoriis magnifici viri, domini Andree, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, modum et formam iudicarie deliberacionis eiusdem exprimencium, in octavis festi Epyphaniarum domini proxime nunc preteritis contra Manus, filium Johannis de Kalyan, qui non venit nec misit pro se aliquem responsalem, vel sue absencie excusatorem, ad nostram accedendo presenciam exhibuit nobis easdem litteras prorogatorias in quibuis conspeximus contineri quod magister Petrus litteratus, notarius monasterii predicti, pro ipsis domino Ladislao, abbate, et suo conventu similiter cum sufficientibus litteris procuratoriis conventus eiusdem, in congregacione ipsius domini nostri woyuode generali, universitati nobilium partis Transsiluane et cuiusvis status et condicionis hominibus, in octavis festivitatis Omnium Sanctorum nunc preteritis Torde celebrata, de medio aliorum consurgendo, proposuisset eo modo, quod quedam possessio Beunye vocata, in comitatu de Kulus adiacens, ad dictum monasterium pertinuisset et deberet pertinere, quam idem Mannus, filius Johannis occupasset et detineret occupatam; in contrarium autem, ipse Mannus, personaliter exurgendo, respondiisset quod ipsa possessio Beunye sua esse¹ hereditaria et iure hereditario ad ipsum deberet pertinere et tanquam ius hereditarium eandem ipse possedisset et possideret; e converso autem, ipse magister Petrus litteratus exhibuisset coram eodem domino nostro duo paria litterarumstrarum rescripcionalium, unam videlicet eidem domino nostro woyuode, aliam vero Stephano, quondam viceuoyode loquentes, accionem ipsius domini abbatis et sui conventus confirmantes, in quibus repertum exstitisset quod ipsius domini nostri woyuode et Stephani viceuoyode predicti homines, sub ydoneo testimonio hominis vestri, fidei inquisicione prehabita, ipsam possessionem Beunye ad dictum monasterium pertinuisse et pertinere scivisset, et licet plures litteras prohibitionales videlicet et protestacionales in facto possessionis premissae ipse magister Petrus litteratus coram

74

ipso domino nostro woyuoda et regni proceribus produxerit, tamen, quia ipse magister Petrus litteratus, si aliqua instrumenta et munimenta litteralia in facto ipsius possessionis Beunye, quorum vigore dictum monasterium eandem possessionem tenuisset et habuisset haberet, requisitus, respondisset quod, quia olym abbates ipsius monasterii per homines potentes et emulos ac infideles sacre corone regie captus² et omnia bona ipsius monasterii abbata fuissent, iamdicta propterea instrumenta, in facto possessionis predictae confecta amissa fuissent et ablata.

Auditisque parcium proposicionibus et allegacionibus, quia ecclesie, iuxta regni consuetudinem approbatam, litterali munimento possessiones tenere consueverunt et possedissent, ipse autem magister Petrus, procurator ipsius monasterii, legitimus nullo documento, aut ratione evidenti (... vigore)³ dictarum litterarum rescricionalium ipsam possessionem Beunye, dicti monasterii fuisse extitisse comprobasset, pretactus (autem)⁴ Mannus, filius Johannis, eandem possessionem hereditario iure ad ipsum pertinuisse et pertinere allegasset, ideo ipse dominus noster, woyuoda, unacum predictis regni proceribus adiudicando decrevisset ut pretactus Mannus, unacum convocatis vinicis et commetaneis propinquieribusque ipsius possessionis Beunye in predictis octavis festi Epyphaniarum domini, coram nobis, in Sancto Emerico, super eo, ut ipsa possessio Beunye sua fuerit et esset hereditaria prestare debuisset sacramentum; et quia in ipsis octavis festi Epyphaniarum domini idem Mannus, filius Johannis, ad ipsam iuramenti deposicionem ut premittitur, non venit neque misit, ipso vero Ladislao de Zumurduk in personis dictorum domini abbatis et sui conventus legitimo procuratore diebus legitimis exspectante coram nobis, ideo unacum regni nobilibus nobiscum in sede iudiciaria sedentibus et iudicantibus admissimus iudicando, quod dicta possessio Beunye, annotato monasterio de Kulusmonustra et abbati ac conventui eiusdem statui debeat per eosdem perpetuo possidere, tenere et habere.

Unde, cum ad dictam statucionem vester et noster homines transmitti debeant de necessario, vestram igitur amicitiam presentibus requirimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus, Feyes dictus, noster famulus specialiter ad hoc per nos transmissus, in octavis festi Purificacionis virginis gloriose nunc venturis, accedat ad faciem prescripte possessionis Beunye, accedendo vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et eisdem presentibus eandem per suas veteres metas et antiquas reambulando ac vicinariis possessionibus separando et distinguendo, novas metas iuxta veteres ubi necesse fuerit erigendo, contradiccione ipsius Mannus et Johannis, sui filii, non obstante, statuatur eandem dicto monasterio et per ipsum, abbati et conventui eiusdem, si per quospiam alios non fuerit contradictum, perpetuo possidendam, tenendam et habendam, contradictores alii, si qui fuerint, ipsos contra eosdem dominum Ladislaum abbatem et suum conventum ad nostram citet presenciam ad terminum competentem. Et posthec seriem ipsius possessionarie statucionis cum cursibus metarum et nominibus citatorum, si qui apparuerint, diem et locum assignatum cum totius facti serie ad octavas diei Cynerum nunc venturas nobis amabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, quinto die octavarum festi Epyphaniarum domini prenotatarum, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

(Pe verso, de aceeași mână:) Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsilvane, dominis et amicis suis reverendis.

Chibzuților și cinstiților bărbați vrednici de cinste din capitulul bisericii Transilvaniei, prietenilor săi dragi și cucernici, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Să aștepte chibzuința prieteniei voastre că potrivit cuprinsului unei scrisori de amânare a măritului bărbat, domnul Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, care cuprinde întocmirea și îndeplinirea hotărârii sale judecătorești, venind înaintea noastră, la octavele acum de curând trecute ale sărbătorii Botezului domnului⁵, Ladislau de Sumurducu, slujitorul cuviosului bărbat, domnul Ladislau, abatele bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, pentru acest stăpîn al său și pentru conventul aceluia cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare a aceluiași convent, ca potrivit al lui Mannus, fiul lui Ioan de Căianu — care n-a venit, nici n-a trimis pe cineva să răspundă pentru el, ori să-l dezvinovățească de neînfățișarea sa — *(sus-numitul Ladislau)* ne-a înfățișat acea scrisoare de amânare, în care am văzut că se arată că în adunarea obștească a domnului nostru, voievodul, ținută la Turda, la octavele acum trecute ale sărbătorii Tuturor sfinților⁶, cu obștea nobililor din părțile Transilvaniei și cu oamenii de orice stare sau seamă, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți magistrul Petru diacul, notarul suszisei mănăstiri, pentru domnul Ladislau abatele și conventul său, de asemenea cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare a aceluiași convent, s-a plîns că moșia numită Beunye, așezată în comitatul Cluj, a ținut și ar trebui să țină de zisa mănăstire *(dar)* că acel Mannus, fiul lui Ioan, a cotropit-o și o ține cotropită.

Dimpotrivă însă, ridicîndu-se acel Mannus însuși, a răspuns că acea moșie Beunye este a sa de moștenire și trebuie să țină de el cu drept de moștenire și *(astfel)* a stăpînit-o și o stăpînește ca pe un bun de moștenire. În schimb, magistrul Petru diacul a arătat în fața domnului nostru două scrisori ale voastre de răspuns — una îndreaptă către acel stăpîn al nostru, iar cealaltă către Ștefan, fostul vicevoievod — care întăreau plîngerea domnului abate și a conventului său, din care am aflat că oamenii acelui domn al nostru, voievodul și ai sus-zisului Ștefan, vicevoievodul, sub mărturia potrivită a omului vostru, după o cercetare cinstită au aflat că moșia Beunye a ținut și ține de zisa mănăstire; și cu toate că acel magistrul Petru diacul a arătat în fața acelui domn al nostru voievodul și a fruntașilor regatului mai multe scrisori, adică de opreliște și de întîmpinare, cu privire la sus-zisa moșie, totuși, întrebând fiind magistrul Petru diacul dacă are nisaiva acte și dovezi scrise în legătură cu moșia Beunye, în temeiul cărora zisa mănăstire a ținut și a avut acea moșie, a răspuns că, întrucît odinioară abații acelei mănăstiri au fost luați în prinsoare de niște oameni samavolnici, dușmani și necredincioși ai sfintei coroane regești, și toate bunurile acelei mănăstiri au fost jefuite, de aceea zisele acte doveditoare întocmite cu privire la sus-zisa moșie au fost nimicite și jefuite.

După ascultarea spuselor și răspunsurilor părților, întrucît potrivit obiceiului statornicit al regatului, bisericile au obișnuit să țină și au stăpînit moșiile în temeiul unui act scris, iar acel magistrul Petru, împu-

ternicitul legiuit al acelei mănăstiri, n-a dovedit cu nici un act sau dovadă vădită <ci doar> în puterea ziselor scrisori de răspuns, că acea moșie Beunye a fost a zisei mănăstiri <iar> sus-zisul Mannus fiul lui Ioan, a spus că acea moșie a ținut și ține de el în temeiul moștenirii; de aceea, domnul nostru, voievodul, împreună cu sus-zișii fruntași ai regatului, au hotărît la judecată ca sus-zisul Manus, împreună cu vecinii, megieșii și cei mai de aproape ai moșiei Beunye — ce <vor fi> chemați — să fie datori să facă jurământ în fața noastră, la Sîntimbru, la sus-zisele octave ale sărbătorii Botezului domnului, cu privire la faptul că moșia Beunye a fost și este a sa de moștenire.

Și fiindcă la acele octave ale sărbătorii Botezului domnului acel Mannus, fiul lui Ioan, precum s-a spus mai înainte, n-a venit nici n-a trimis <pe cineva> la acea rostire de jurământ, în vreme ce acel Ladislau de Sumurducu, imputernicitul legiuit în locul zișilor, al domnului abate și al conventului său, a așteptat în fața noastră zilele legiuite, drept aceea noi, împreună cu nobilii regatului, care au stat și au judecat împreună cu noi în scaunul de judecată, am hotărît prin judecată că zisa moșie Beunye trebuie să fie trecută de către acei <oameni> în stăpînirea pomenitei mănăstiri din Cluj-Mănăstur, abatelui și conventului ei, spre a o stăpîni, a o ține și a o avea pe veci.

Drept aceea, fiindcă la zisa punere în stăpînire trebuie neapărat să se trimită oamenii voștri și ai noștri, prin cele de față, cerem cu stăruința prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia Petru zis Feyes, slujitorul nostru, trimis de noi anume pentru aceasta, să meargă, la octavele acum viitoare ale sărbătorii Întîmpinării domnului⁷, la sus-zisa moșie Beunye și, sosind toți vecinii și megieșii ei chemați în chip legiuit și fiind ei de față, s-o hotărînicească după vechile și bătrînele ei hotare și s-o despartă de moșiile vecine și deosebind-o, ridicînd noi semne de hotar lîngă cele vechi, unde va fi necesar, fără a ține seamă de împotrivirea aceluia Mannus și a lui Ioan, fiul său, s-o dea în stăpînire zisei mănăstiri și, prin ea, abatelui și conventului ei, spre a o stăpîni a o ține și a o avea pe veci, dacă nu se vor împotrivi alții; iar dacă ar fi alți împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră, la un soroc potrivit spre a sta față cu domnul Ladislau abatele și conventul său. Și după aceasta, la octavele viitoare ale Începutului Păresimilor⁸ să aveți bunăvoința să ne răspundeți în scris despre desfășurarea acestei puneri în stăpînire a moșiei împreună cu mersul hotarelor și cu numele celor chemați, dacă vor apărea, ziua și locul statornicit și cu desfășurarea întregii pricini.

Dat la Sîntimbru, în a cincea zi după pomenitele octave ale sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și șapte.

(Pe verso, de aceeași mînă:) Chibzuiților și cinstiților bărbați, vrednicului de cînte capîtlu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor său cucernici.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 149. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 26 februarie 1357, nr. 89.

Mențiune în actul lui Bartolomeu, vicevoievodul Transilvaniei, din 26 septembrie 1392, la Arh. Naț. Magh. Dl. 28 735.
EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 532—534.

¹ Cuvînt repetat.

² Corect: *capti*.

³ Pată de umezeală cca 2,5 cm, întregit, în parte, după sens.

⁴ Pată de umezeală cca 1,5 cm, întregit după sens.

⁵ 13 ianuarie.

⁶ 8 noiembrie (1356).

⁷ 9 februarie (1357).

⁸ 1 martie (1357).

78

1357 ianuarie 17, (Alba Iulia).

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod magistro Andrea, filio Jacobi, filii Apa de Bethlen ab una, parte vero ex altera Johanne, filio Ladislai de Moyus, coram nobis personaliter constitutis, per eundem Johannem, filium Ladislai, propositum extitit pariter et relatum quod ipse, quadam necessitate sua compulsus, sextam partem trium parcium possessionis sue Zenmartun vocate, in comitatu Clus existentis, videlicet a parte occidentis adiacentem, eidem magistro Andree, a data presencium usque ad anni revolucionem pro octo marcis, marcam quamlibet cum octuaginta grossis computando, pignori obligasset et obligavit coram nobis; tali conditione mediante, quod quodocunque usque ad ipsam revolucionem annualem ipse Johannes, filius Ladislai, cum propria pecunia sua, sed non cum pecunia aliorum, eandem porcionem suam possessionariam redimere poterit, ipse magister Andreas eandem sibi resignare et remittere tenebitur, si vero usque ad ipsam revolucionem annualem ipsam porcionem redimere non valebit, extunc transacta ipsa revolucione annuali, in duplo predictarum octo marcarum convinceretur eo facto, insuperque iudicii in birsagio trium marcarum remanebit, medio autem tempore, quousque redimere poterit universos fructus et utilitates sexte partis trium parcium possessionariarum idem magister Andreas percipiet atque collet.

Datum quinto die octavarum festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cele de față tuturor căroră se cuvine că, venind înaintea noastră magistrul Andrei, fiul lui Iacob, fiul lui Apa de Beclean, pe de o parte, iar pe de altă parte Ioan, fiul lui Ladislau de Moîșa, acel Ioan, fiul lui Ladislau, a spus și a mărturisit că, silit de o nevoie a sa, a zălogit și în fața noastră zălogește, de la darea celor de față pînă la împlinirea unui an, acelui magistrul Andrei, pentru opt mărci — fiecare marcă fiind socotită la optzeci de groși — a șasea parte, așezată spre apus, din cele trei părți ale moșiei sale numite Sînmărtin, aflătoare în comitatul Cluj.

Însă cu acea înțelegere ca oricînd, pînă la împlinirea unui an, dacă acel Ioan, fiul lui Ladislau, ar putea răscumpăra acea parte a sa de moșie cu banii săi înșiși, și nu cu banii altora, acel magistrul Andrei să fie dator să i-o înapoieze; dacă însă, pînă la împlinirea unui an, nu va

78

putea să răscumpere acea parte, atunci după trecerea unui an, să fie osîndit, prin chiar acel fapt, (la plata) îndoită a sus-ziselor opt mărci și pe deasupra și la o amendă judecătorească de trei mărci; între timp, pînă ce va putea s-o răscumpere, acel magistru Andrei să strîngă și să adune toate roadele și foloasele de pe a șasea parte din cele trei părți de moșie.

Dat în a cincea zi după octavele sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiși o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț., Magh., Dl. 62 707/1. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă, din ceară de culoare închisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 530—531.

79

1357 ianuarie 18 (*quindecimo Kalendas mensis Februarii*).

Ludovic, regele Ungariei, întărește la cererea lui Ștefan, episcopul de Zagreb (*Zagrabiensis*) și a fraților săi, magistrii Ioan și Benedict, fiii lui Laurențiu, fiul lui Emeric din neamul Ossl, un act al lui Carol Robert din 1337 privind o moșie a lor din comitatul Zala. În motivarea confirmării se arată între altele că: „noi, luînd seamă la slujbele multumitoare, ascultarea și faptele de credință, cu care mai întîi zisul magistru Laurențiu, fiul lui Emeric, tatăl lor, în vremea suspomenitului nostru tată, regele Carol, a strălucit de multe ori înaintea privirilor maiestății sale, și care în acele slujbe, luptînd cu bărbăție în Țara Românească pentru coroana regească, împotriva lui Basarab, vîevodul Românilor (*in terra Transalpina, contra Bozorad, waivodam Olacorum*), a fost ucis prin vîrsarea singelui său, precum știm din arătările și spusele neîndoielnice împărtășite nouă de credincioșii noștri baroni“. Dumitru de Oradea (*Varadiensi*), Toma de Cenad (*Csanadiensi*) — episcopi, scaunul episcopal al Transilvaniei (*Transsilvana*) fiind vacant Andrei, voievodul Transilvaniei (*Transsilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Bibl. Univ. din Budapesta, Colecția Kaprinai, IV, p. 1 și urm.

Transumpt în actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 4 februarie 1364.

EDIȚII: *Fejér* IX/2, p. 586—589; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 49—50; *Smičklas*, XII, p. 388—390 (cu data greșită: 18 februarie 1357).

80

1357 ianuarie 20, (Agria).

Excellentissimo domino suo, Ludouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Agriensis, oraciones in domino cum perpetua fidelitate.

Litteras magnifici viri comitis Nicolai de Zeech, iudicis curie vestre, honore quo decuit, recepimus in hec verba: (*Urmează un text aproape identic cu actul lui Nicolae de Zeech, judele curții regale, din 2 decembrie 1356, nr. 54*).

Nos igitur, legitimis et congruis postulacionibus eiusdem comitis Nicolai ac iusticie annuentes cum prefato Nicolao, filio Pethenye de

79

Thereche, homine vestro, nostrum hominem, virum idoneum videlicet dominum Johannem, sacerdotem de coro¹ nostro, transmisimus pro testimonio ad premissa exsequenda. Quiquidem homo vester tandem ad nos reversus, presente et audiente, dicto testimonio nostro, nobis retulit isto modo quod ipse unacum eodem testimonio nostro, ab omnibus a quibus licuisset et lecuisset specialiterque a vicinis et commetaneis dictæ possessionis Keter super premissis diligenter inquirendo, talem scivissent veritatem quod preallegatus Stephanus, filius Nicolai² dicti Thatar de Keter fructus et utilitates memorate terre ipsius magistri Johannis, filiis Ladislav, Pethe vocate, per iobagiones suos de eadem Keter a pluribus temporibus retroactis hucusque uti fecisset et nunc faceret incessanter contra libitum ipsius magistri Johannis, propria sua auctoritate, dixit eciam homo vester prenotatus quod, licet ipse dicta inquisicione peracta, mox post festum nativitatis domini ad premissa recitandum ad nos venire presto fuisset et paratus, tamen, quia idem homo noster tunc nimia infirmitate prepeditus cum eo venire nequivisset, ideo mora reversionis ipsorum³ hucusque protracta extitisset; et prefatus homo noster, similiter personaliter coram nobis comparendo, premissa sic sicut idem homo vester nobis consequenter afirmavit.

Datum in die festi beatorum Fabiani⁴ et Sebastiani martirum, anno domini M^o CCC^o quinquagesimo septimo.

(*Pe verso, de aceeaşi mînă.*) Domino regi pro magistro Johanne, filio Ladislav de Warada, contra Nicolaum, filium Stephani, dicti Tatar⁵ de Keter, super percepçione usuum, fructuum et utilitatum percepçionis cuiusdam terre Pethe vocate per modum intrascriptum, inquisitoria.

Preainălţatului său domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrului rege al Ungariei, capitlul bisericii de Agria, rugăciuni întru domnul, cu credinţă veşnică.

Am primit cu cinstea ce i s-a cuvenit scrisoarea măritului bărbat, comitele Nicolae de Zeech, judele curţii voastre, avînd acest cuprins: (*Urmează un act aproape identic cu actul comitelui Nicolae de Zeech, judele curţii regale, din 2 decembrie 1356, nr. 54*).

Noi, aşadar, dînd ascultare legiuitelor şi cuvenitelor cereri ale aceului comite Nicolae şi ale dreptăţii, am trimis spre mărturie, pentru împlinirea celor de mai sus, împreună cu sus-zisul Nicolae, fiul lui Pethenye de Thereche, omul vostru, pe omul nostru, vrednicul bărbat, anume domnul Ioan, preot din strana noastră. Iar acest om al vostru întorcîndu-se apoi la noi, de faţă şi în auzul pomenitului nostru martor, ne-a povestit astfel: că el, împreună cu acel om de mărturie al nostru, făcînd cercetare sîrguincioasă asupra celor de mai sus la toţi la care se putea şi se cuvenea, şi îndeosebi la vecinii şi megieşii zisei moşii Keter, au aflat adevărul astfel că sus-zisul, fiul lui Ştefan zis Thatar de Keter, a pus adesea din timpurile mai îndepărtate şi pînă acum şi pune şi acum fără încetare, cu de la sine putere, ca roadele şi folosinţele pomenitului pămînt al aceluşi magistru Ioan, fiul lui Ladislav, numit Petea, să fie folosite de iobagii săi din acelaşi Keter, împotriva voinţei aceluşi magistru Ioan. Omul vostru sus-pomenit a mai spus că, deşi, după săvîrşirea pomenitei cercetări (el) fusese gata şi pregătit să vină la noi îndată după sărbătoarea Naşterii domnului pentru a da citire celor de mai sus, totuşi,

deoarece acel om al nostru nu putuse să vină cu el, fiind împiedicat atunci de o boală grea, de aceea zăbava întoarcerii lor s-a prelungit pînă acum; iar sus-zisul nostru om, înfățișându-se de asemenea el însuși înaintea noastră, a întărit la fel cele de mai sus așa cum <ni le-a spus> acel om al vostru.

Dat în ziua sărbătorii fericiților mucenici Fabian și Sebastian, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

<Pe verso, de aceeași mină:> Domnului <nostru> regele, scrisoare de cercetare pentru magistrul Ioan, fiul lui Ladislau de Varada, împotriva lui Nicolae, fiul lui Ștefan zis Tatar de Keter, cu privire la stringerea în felul arătat înăuntrul <scrisorii>, a folosințelor, roadelor și foloaselor unui pămînt numit Petea.

Arh. Naț, Magh., Dl. 77 181. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. hirtie, cu fragmente de pecete rotundă aplicată pe verso.

EDIȚII: Zichy, III, p. 45—46.

¹ Corect: *chore*.

² Corect: *Nicolaus, filius Stephani*; cf. adresa și doc. nr. 54.

³ Cuvînt repetat, primul rînd șters de aceeași mină.

⁴ Scris deasupra rîndului.

⁵ Astfel în orig.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmonostra, memorie commendamus, quod, accedentes ad nostram presentiam Stephanus, filius Ladislai, famulus nobilis viri, magistri Petri dicti Zekel, castellani de Baluanus, vice domini sui, petens nos precum cum instantia, ut hominem nostrum ad infrascripta dare dignaremur.

Misimus enim fratrem Laurentium, sacerdotem qui demum ad nos reversus et per nos requisitus, nobis taliter retulit, quod ipse unacum eodem Stephano, filio Ladislao, feria tertia¹ post octavas festi Epiphanie domini proxime nunc preteritas, ad villam Bunchyda, item sequenti die, videlicet quarta feria ad villam² Deeswar accessisset, universi nobiles comitatus de Doboka et Zolnuk, specialiter iudices nobilium comitatum predictorum, uno ore talitar affirmassent, quod, feria sexta ante festum Nativitatis Christi, Kulhun woyvoda ville Welpreth, Surban, kenezius...³, Demetrius, Christianus et Iwan, Olachii, in cetum maleficorum et numerum positi, ad villam Zumbathtelke, manibus armatis et potentiariis...³ auctoritate...³ venissent, mille ducentas oves iobagionum de...³ et propulissent. Item, feria scilicet sexta, proxima post octavas festi Nativitatis domini predicti...³ iterum ad possessionem domini regis, videlicet Kutke vocatam, ad predictum castrum Baluanus pertinentem, irruissent, quinque boves et unum equum potentialiter modo premissis...⁴ ad repetenda premissa ablata, duos Olachos in villa Welpreth...³ misisset, iidem Olachii prescripta invadendo...⁴ unum equum interfecissent ac Ladislaum et Prodan kenezium <...>ando⁵ in campo s<...>⁶ lata prospexisse nobis retulit.

Datum feria sexta proxima post octavas Epiphanie predictas, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, dăm de știre că, înfățișându-se înaintea noastră Ștefan, fiul lui Ladislau, slujitorul nobilului bărbat, magistrul Petru zis Secuiul, castelanul de Unguraș, în locul stăpînului său, ne-a rugat cu stăruință a ne milostivi să dăm omul nostru pentru împlinirea celor scrise mai jos.

Iar noi am trimis pe fratele Laurențiu preotul, care, întors după aceea la noi și cercetat de noi, ne-a mărturisit următoarele: că el dimpreună cu acel Ștefan, fiul lui Ladislau, s-a dus în ziua de marți după octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii Botezului domnului⁷ în satul Bonțida, iar în ziua următoare, adică miercuri s-a dus în satul Dej, și că toți nobilii din comitatele Dăbica și Solnoc și mai ales juzii nobililor din comitatele de mai sus au mărturisit astfel într-un glas, că, în vinerea dinaintea sărbătorii Nașterii lui Hristos⁸, Colhon, voievodul satului Olpret, cnezul Șerban... și românii Dumitru, Cristian și Ioan, rînduiți în ceata și numărul răufăcătorilor, venind cu de la sine putere, cu silnicie și cu mîinile înarmate..., asupra satului Sîmboleni au ridicat și au mînat cu sine o mie două sute de oi de ale iobagilor din... De asemenea, că în cea dintîi vineri după octavele Nașterii domnului⁹ mai sus pomeniții... s-au năpustit din nou asupra moșiei regelui numită Cutca, ce ține de sus-zisa cetate Unguraș, și au luat cu silnicie, întocmai ca mai sus, cinci boi și un cal... și a trimis în satul Olpret... doi români ca să ceară înapoi lucrurile ridicate, și acești români apucînd lucrurile scrise mai sus... au omorît un cal, iar pe Ladislau și pe cnezul Prodan... rînindu-i pe cîmp..., ne-a povestit nouă că a aflat (că acestea) au fost săvîrșite...

Dat în vinerea de după octavele mai sus pomenite ale Botezului domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh. Dl. 41 294.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete aplicată pe verso și cu multe pete de umezeală.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, 132—133.

¹ Cuvînt repetat.

² Astfel în orig.

³ Pată de umezeală cca 2,5 cm.

⁴ Pată de umezeală cca 4,5 cm.

⁵ Pată de umezeală cca 8 cm.

⁶ Pată de umezeală cca 14 cm.

⁷ 17 ianuarie (1357).

⁸ 23 decembrie (1356).

⁹ 6 ianuarie (1357).

Nos, Ludovicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendamus, ... quod cum nos fidelibus nostris, capitulo ecclesie Strigoniensis, in facto tributi eorundem de Strigonio instrumenta eorum, item civibus Posoniensibus, similiter fidelibus nostris, eodem modo ipsorum instrumenta, quibus mediantibus, a solutione ipsius tributi sint exempti, coram nobis feria quinta post octavas Epiphaniarum pro deliberatione, inter ipsos in

facto iamdicti tributi habenda et sedanda dissentione, que occasione eiusdem sepe sepius exorta fuisse dignoscitur, partibus prenotatis contra sese commissemus exhibenda; tandem, ipso termino adveniente, discretus vir, Nicolaus, archidiaconus Hontensis, canonicus dicte ecclesie Strigoniensis, in persona eorundem capituli Strigoniensis ad nostram presentiam accedendo, exhibuit nobis quoddam privilegium olim domini Ladislai, regis Hungarie bone memorie, avi et predecessoris nostri carissimi, continens tenorem privilegiorum domini Emerici, Andree et Bele I-i, et II-i, condam illustrium regum Hungarie piarum recordationum, proavorum et predecessorum nostrorum carissimorum, confectorum in facto tributorum eisdem donatorum, in quibus inter cetera tributum, quod de quibilibet rebus, que per Strigonium, vel extra, prope, cis, citra, per terram vel per Danubium quoque deferuntur, iuxta qualitatem rerum delatarum, exigitur, preposito et capitulo Strigoniensi perpetuo percipiendum, donatum exstitisse vidimus contineri inter se et prepositum Sancti Thome de promontorio Strigoniensi ac dominas, abbatissam scilicet et sanctimoniales beati virginis de insula Strigoniensi secundum moderationem expressam in eisdem, percipiendum; ubi etiam dicti cives Posonienses privilegium domini Caroli regis, patris nostri carissimi, bone memorie, sub mediocri sigillo eiusdem, in partibus Transalpinis casu deperdito, confectum, tenorem privilegii sui priori et antiquiori sigillo ipsius consignati, confirmative continens, nobis presentarunt. Et licet in tenoribus eorundem dicti cives de Posonio ex gratia pretacti domini Caroli regis, patris nostri, ipsis facta, a solutione tributorum exempti habeantur, tamen, quia tributum, per predictos reges Hungarie, nostros predecessores, eisdem preposito et capitulo Strigoniensi modo in eisdem expresso dividendum, ex elemosynaria provisione eorundem regum datum fuisse reperiebatur, provisionique eorundem, pro usu et commodo ministeriorum dei et ecclesiam dotaltie facte, et iuri nequaquam obviare et preiudicare volentes, nec valentes, quum de prioribus prior speculatio habeatur; ideo, cum prelati et baronibus nostris mature deliberandum censuimus dictum tributum, secundum provisionem eorundem dominorum regum, predecessorum nostrorum, dictis preposito et capitulo Strigoniensi datum, in suo vigorositatis robore, per eosdem conservandum et percipiendum pleno iure, tam a civibus Posoniensibus, quam ab aliis quibuscumque, iuxta moderationem expressam in privilegiis supradictis, non obstante quod iidem cives Posonienses, vigore privilegii dicti patris nostri, ex gratia eiusdem, a solutione eiusdem tributi sunt exempti; quum priori donationi posterior preiudicare minime videatur. Presentes autem in formam privilegii nostri redigi faciemus, dum nobis fuerint raportate.

Datum in Visegrad, in festo Conversionis sancti Pauli, anno M. CCCLVII.

Noi, Ludovic din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, dăm de știre ... că atunci când noi le-am poruncit credincioșilor noștri, capitlului bisericii de Strigoni, să înfățișeze actele lor cu privire la vama lor din Strigoni, de asemenea și orășenilor din Pojon, tot credincioșii de-ai noștri să aducă înaintea noastră, în ziua a cincea, după octavele Bobotezei¹, actele, în temeiul cărora ar fi scutiți de plata acestei vămi, pentru judecată; existind și trebuind să fie potolită neînțelegerea dintre

aceștia cu privire la amintita vamă, și din pricina acestei vămi se știe că neînțelegerea s-a iscat tot mereu, părțile mai sus pomenite fiind potrivnice; în sfârșit sosind sorocul, chibzuitul bărbat, Nicolae, arhidiacon de Hont, canonicul pomenitei biserici de Strigoniu, venind înaintea noastră, în numele celor din capitlul de Strigoniu, ne-a arătat nouă un privilegiu al răposatului domn Ladislau, regele Ungariei, de bună pomenire, preaiubitul nostru strămoș și înaintaș, cu cuprinsul privilegiilor domnilor Emeric, Andrei și Bela I și II răposații regi vestiți ai Ungariei, de pioasă aducere aminte, strămoșii și înaintașii noștri preaiubiți dăruitori ai privilegiilor întocmite pentru ei, (în folosul lor), în care între altele am văzut că se spune că a fost dăruită vama, care trebuie să fie luată pentru orice fel de lucruri, care sînt aduse prin Strigoniu, fie în afara orașului, fie prin apropiere, dincoace și dincolo, pe uscat sau pe Dunăre, potrivit cu felul mărfurilor aduse, vamă pe care prepozitul și capitlul de Strigoniu o iau veșnic, pe care ei trebuie să-o împartă între ei și prepozitul (bisericii) Sf. Toma de pe dealul Strigoniului și doamnele, adică stareța și călugărițele fericitei fecioare de pe insula Strigoniului, potrivit rînduiei arătate în aceste acte; dar atunci și pomeniții orășeni din Pojon ne-au înfățișat un privilegiu al domnului rege Carol, părintele nostru preaiubit, de bună pomenire, întocmit sub pecetea mijlocie, pierdută din împlinire pe meleagurile Țării Românești, cuprinzînd un privilegiu al său, însemnat și întărit cu o pecete a lui de mai înainte, și mai veche. Și cu toate că în virtutea acestor privilegii, pomeniții orășeni din Pojon, prin milostivirea hărăzită lor de către pomenitul domn și rege Carol, părintele nostru, sînt scutiți de plata vămii, totuși fiindcă s-a aflat că dreptul de vamă a fost dăruit de către amintiții regi ai Ungariei, înaintașii noștri, pentru a fi împărțit amintitului prepozit și capitlului de Strigoniu, în chipul arătat în acte, dintr-o chibzuință milostivă a acestor regi și pentru că nici nu dorim și nici nu putem să împiedicăm și să aducem vreo vătămare hotărîrii lor, dată pentru folosul și înlesnirea slujitorilor lui Dumnezeu și spre înzestrarea bisericii, atunci cînd se face cercetare asupra înțîietății (privilegiului); de aceea am hotărît ca, dimpreună cu prelații și baronii noștri, să chibzuim cu cuminfenie ca pomenita vamă, care potrivit grijii acestor domni regi, înaintașii noștri, a fost dăruită amintitului prepozit și capitlului de Strigoniu, să fie păstrată prin trăinicia puterii (acestui privilegiu) și să fie ridicată de către aceștia, cu drept deplin, atît de la orășenii din Pojon, cît și de la oricare alții, potrivit rînduiei arătate în privilegiile mai sus pomenite fără a se ține seama că amintiții orășeni din Pojon, prin puterea pomenitului privilegiu al părintelui nostru, din milostivirea acestuia sînt scutiți de plata acestei vămi; deoarece se pare că un privilegiu mai nou vatămă prea puțin o danie mai veche.

Iar atunci cînd scrisoarea ne va fi înapoiată, vom pune ca cea de față să fie întocmită în formă de privilegiu al nostru.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea Întoarcerii Sf. Paul, în anul o mie trei sute cincizeci și șapte.

În 1790, actual, în copie, se afla în colecția Schönwizner.
EDIȚII: *Katona*, III/10, p. 182—184.

¹ 19 ianuarie.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidei suo, magnifico viro Andree, woyuode Transsiluano et comiti de Zonuk, salutem et gratiam.

In personis fidelium nostrorum, capituli ecclesie Albensis Transsiluane, dicitur nobis dolorose quod vos iobagiones et servientes ipsorum impossessionatos, contra eorum libertatem, iudicio vestro astare compelleretis et eosdem iudicandos fecissetis registrari, allegantes ipsos dicta gratia per nostram maiestatem privatos exstitisset. Unde, cum ipsi fideles nostri, capitulum Albensis ecclesie, more aliorum virorum ecclesiasticorum regni nostri, prefata gratia dicati et per nos nullo modo eadem privati fore dinoscantur, fidelitati vestre, firmo regio sub edicto, damus in mandatis quatenus prefatos fideles nostros, capitulum ecclesie Transsiluane, huiusmodi gratia, ut universos iobagiones et famulos impossessionatos eorundem possint iudicare, gratulari permittatis, nec, contra formam prefate gratie, eorum iobagiones et impossessionatos famulos ipsorum iudicio vestro astare compellatis; preterea, nec etiam descensum ab eisdem et victualia extorcreatis et recipiatis, ut fecisse dicimini usque modo; aliud intuitu nostre gratie non facturi in premissis.

Datum in Vyssegrad, secundo die festi Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini Millesimo CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Presentes tamen reddi iubemus presentandi¹. Datum ut supra.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, sănătate și milostivire.

Ni se spune cu plîngere, în numele credincioșilor noștri din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, că voi siliți pe iobagii și slujitorii lor fără pămînt să stea la judecată în fața voastră, împotriva libertății lor, și că ați pus să fie înscrși printre cei ce țin de judecata voastră, sub cuvînt că ei ar fi fost lipsiți de această milostivire de către maiestatea noastră. Deci, deoarece se știe că acești credincioși ai noștri din capitulul bisericii de Alba au fost înzestrați cu sus-zisa milostivire după obiceiul celorlalte fețe bisericești ale regatului nostru, și că n-au fost lipsiți de către noi în nici un chip de aceasta, poruncim credinței voastre, cu strașnică poruncă regească, să-i lăsați pe sus-zișii credincioși ai noștri din capitulul bisericii Transilvaniei să se bucure de această milostivire ca să poată ei judeca pe toți iobagii și slugile lor fără pămînt, și nici să nu siliți, împotriva cuprinsului sus-zisei milostiviri, pe iobagii lor și pe slujitorii lor fără pămînt să stea în fața judecății voastre; și afară de acestea, să nu luați și să nu stoarceți de la ei găzduire sau merinde, după cum sînteți învinuiți că ați făcut pînă acum; și astfel să nu faceți în cele de mai sus, de dragul milostivirii noastre.

Dat la Vișegrad, a doua zi după sărbătoarea Întoarcerii la credință a fericitului apostol Pavel, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Iar cele de față poruncim să se înapoieze celui ce le-a înfățișat. Dat ca mai sus.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 144. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 132.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 144.

¹ Corect: *presentanti*.

Lodouicus, dei gratia rex Hungaria, fidelibus suis, magnifico viro Andree, woyuode Transsiluano et comiti de Zonuk, item castellanis suis de Dewa, Kukulleu, de Wywar et de Kwholm, salutem et gratiam.

In personis fidelium nostrorum, capituli ecclesie Albensis Transsiluane, dicitur nobis querulose quod vos decimas eisdem de villis ad dicta castra nostra Dewa, Kukulleu, Wywar et Kuholm vocata pertinentibus ac de aliis villis provenire debentes, vos et officiales vestri, pro vobis et pro se, recepissetis et recepissent. Unde, cum decime viris ecclesiasticis debeant provenire, miramur qua presumptione temeraria intromisit vos in factum decimarum predictarum, in grande dispendium vestre salutis. Quare, fidelitati vestre, firmo regio sub edicto, damus in mandatis quatenus, vos et manus vestras ac officialium vestrorum de decimis d(icti)¹ capituli extrahentes, eisdem percipiendas permittatis plene et integre ac sine diminutione aliquali, ablata eisdem <restitu>en<tes>²; aliud intuitu nostre gratie non facturi in premissis.

Datum in Vissegrad, secundo die festi Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini Millesimo CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, de asemenea castelanilor săi din Deva, Cetatea de Baltă, Gogan Varolea și Cohalm, sănătate și milostivire.

Ni se plîng credincioșii noștri din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei că voi și slujbașii voștri ați luat și au luat, pentru voi și pentru ei, dijmele ce trebuie să le vină aceloră din satele ce țin de zisele noastre cetăți Deva, Cetatea de Baltă, Gogan Varolea și Cohalm, precum și din alte sate. Deci, deoarece dijmele trebuie să le vină <acelor> fețe bisericești, ne minunăm prin ce îndrăzneală cutezătoare v-ați amestecat voi în pricina sus-ziselor dijme, spre marea pagubă a mîntuirii voastre. De aceea, poruncim credinței voastre cu strașnică poruncă regească, ca, dîndu-vă voi înapoi și trăgîndu-vă îndărăt mîinile voastre și ale slujbașilor voștri de la dijmele zisului capitlu, să le lăsați lor să le culeagă cu totul și pe deplin, fără de nici o știrbire, înapoindu-le lor cele luate, și altfel să nu faceți în cele de mai sus, de dragul milostivirii noastre.

Dat la Vișegrad, a doua zi după sărbătoarea Întoarcerii la credință a fericitului apostol Pavel, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 145. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. perg. cu fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

Rezumat în actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 8 mai 1359, nr. 370.

EDITII: Szeredai, *Notitia*, I, p. 46 (cu data greșită: 25 ianuarie 1357); *Fejér*, IX/2, p. 572; *Hurmuzaki—Densușianu*, I/2, p. 44 (cu data greșită: 25 ianuarie 1357); *Ub.*, II, p. 132—133.

REGESTE: Fabritius, *Urkb.*, 21; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 145.

¹ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

² Rupt cca 2 cm; întregit după sens.

Capitulum ecclesie Transsilvane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nobilibus viris Michaelae dicto Kugh, filio Nicolai similiter Kugh dicti, Johanne, filio eiusdem, pro se ac Georgio et Nicolao, filiis eiusdem Michaelis, item Gregorio et Johanne, filiis Poch, filii Gregorii, ab una, parte ab alia vero Stephano, filio Thome, in persona nobilis viri, magistri Nicolai, filii Symonis, bani de Darlaz, cum legitimis litteris procuratoriis, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem Michaellem dictum Kugh et Johannem, filium eiusdem, Gregorium et Johannem, filios Poch, pariter et relatum quod ipsi totalem portionem ipsorum possessionariam, in possessione Obusfolua, alio nomine Beznik vocate, in comitatu de Kukulleu minori existenti, habitam, quam portionem possessionariam prius, mediantibus litteris nostris patentibus, magistro Nicolao, filio Symonis bani, pignori obligaverant, cum omnibus suis utilitatibus, videlicet terris arabilibus, silvis, pratis, fenestis, nemoribus, aquis et aliis quibuslibet pertinentiis ad ipsam spectantibus, eidem magistro Nicolao, filio Symonis bani, et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus pro triginta duabus marcis argenti, plene solutis et receptis ab eodem, vendidissent et tradidissent ac vendiderunt et tradiderunt coram nobis perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, totum ius et dominium proprietarium prefate portionis possessionarie in ipsum magistrum Nicolaum, filium Symonis bani, ac suos successores plene et integre, tanquam veros dominos legitimos possessores, transferendo, nil iuris sibi et suis posteritatibus in eadem reservando; assumptentes et obligantes se ac suos posteros prenominati Mychael et Johannes, filius suus, ac Gregorius et Johannes, filii Poch, ipsum magistrum Nicolaum cum suis successoribus pretexto memorate portionis possessionarie per ipsos vendita¹ ab omnibus molestare et agravare² volentibus, propriis ipsorum laboribus et expensis, per omnia expedire ac in pacifica possessione conservare. Si autem prefatum magistrum Nicolaum et suos posteros in dominio pretacte portionis possessionarie conservare non possent, extunc in alia possessione eorum, Boltha nuncupata, equipollentem et equivalentem memorate portioni vendite dare et assignare tenebuntur, prout ad hoc se spontanea obligarunt voluntate coram nobis. In cuius rei memoriam

perpetuumque firmitatem, presentes concessimus pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria sexta proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo, discretis viris Dominico preposito et electo Lorando custode, Mychaele cantore ac Nicolao, archidiacono de Clus, decano ecclesie nostre predictae, existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor lui Hristos, atît celor de acum cît și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri vrem să ajungă la cunoștința tuturor că, în-fățișîndu-se înșiși înaintea noastră, nobilii bărbați Mihail zis Kugh, fiul lui Nicolae, de asemenea zis Kugh, Ioan, fiul acestuia, în numele său și al lui Gheorghe și Nicolae, fiii aceluiasi Mihail, precum și Grigore și Ioan, fiii lui Poch, fiul lui Grigore, pe de o parte, iar pe de alta Ștefan, fiul lui Toma, în numele nobilului bărbat magistrul Nicolae, fiul banului Simion de Dîrlos, cu scrisoare legiuită de împuternicire, ni s-a mărturisit și totodată ni s-a arătat de către acești Mihail zis Kugh și Ioan, fiul acestuia, precum și Grigore și Ioan, fiii lui Poch, că ei au vîndut și au dat și în fața noastră ei vînd și dau magistrului Nicolae, fiul banului Simion, și, prin el, moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, pentru treizeci și două de mărci de argint, plătite pe de-a întregul și primite de el, întreaga lor parte de moșie ce o aveau în moșia numită Abuș, cu alt nume Beznik, aflătoare în comitatul Tîrnava Mică — parte de moșie pe care o zălogiseră mai înainte, prin mijlocirea scrisorii noastre deschise, magistrului Nicoale, fiul banului Simion, împreună cu toate folosințele sale, adică pămînturi arătoare, păduri, livezi, fînețe, dumbrăvi, ape și cu toate celelalte ce țin de ea și o privesc — ca s-o stăpînească pe veci și nestrămutat și s-o țină și s-o aibă, trecînd ei tot dreptul și stăpînirea deplină a sus-zisei părți de moșie asupra acestui magistru Nicolae, fiul banului Simion, și a moștenitorilor săi cu totul și pe deplin, ca stăpîni drepti și stăpînitori legiuiți, nepăstrîndu-și nici un drept asupra ei pentru sine și urmașii săi; prinzîndu-se și legîndu-se sus-numiții Mihail și Ioan, fiul său, precum și Grigore și Ioan, fiii lui Poch, pe sine și pe urmașii lor, să apere întru toate, cu ale lor osteneli și cheltuieli, pe sus-zisul magistru Nicolae, împreună cu urmașii săi, de toți cei ce ar vrea să-i supere și să-i tulbure în legătură cu amintita parte de moșie vîndută de ei, și să-i păstreze în pașnică stăpînire. Iar dacă nu vor putea să-l țină pe magistrul Nicolae și pe urmașii săi în stăpînirea sus-zisei părți de moșie, atunci vor fi datori să le dea și să le treacă asupra lor, din altă moșie a lor, numite Boltha, o parte pe același preț și de aceiași însemnătate cu amintita parte vîndută, după cum s-au îndatorat la aceasta în fața noastră din voința lor nesilită. Spre amintirea acestui lucru și veșnica lui trăinicie, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate.

Dat în vinerea de după sărbătoarea Întoarcerii la credință a fericitului apostol Pavel, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte. Fiind chibzuîții bărbați, Dominic prepozit și (episcop) ales, Lorand custode, Mihail cantor, iar Nicolae, arhidiaconul de Cojocna, decanul sus-zisei noastre biserici.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, colecția I. Kemény, dosar 36.

Orig. perg., cu pecete ogivală, din ceară de culoare deschisă, atârnată de un șnur de mătase.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 133—134.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 102 (cu data greșită: 28 ianuarie 1357).

¹ Corect: *vendite*.

² Corect: *aggravare*.

86

1357 ianuarie 29 (*quarto Kalendas mensis Februarii*).

Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește, cu titlul de nouă donație, magistrului Mihail, fiul lui Gheorghe, orășean din Buda (*Budensem*), comitele cămărilor sării din părțile Transilvaniei și al monetăriei de la Lipova (*comitum camerarum nostrarum salium parcium Transsilvanarum et monetarum de Lyppa*), ca răsplată a slujbelor sale credincioase, moșia Zomuszegh din comitatul Satu Mare (*Zothmariensi*), ce ținea de dreptul de danie al regelui. Dumitru de Oradea (*Waradyensi*), Toma de Cenad (*Chanadiensi*) — episcopi, scaunul episcopal al Transilvaniei (*Transiluana*) fiind vacant; Andrei voievodul Transilvaniei (*Transilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 4 646. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., cu fragmente de pecete atârnată.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 535—536.

87

1357 februarie 7 (*tercia feria proxima post festum beate Agathe virginis et martiris*), (**Oradea**).

Capitulul din Oradea (*Varadiensis*) adevărește că Ioan, fiul lui Ioan, fiul lui Dionisie de Gerla, a dat surorii sale Ecaterina, soția lui Dumitru, fiul lui Nicolae zis Lipes de Waraserezy, sfertul cuvenit fiicei din cinci moșii, aflate în comitatul Békés. Filip prepozit, Benedict lector, Ladislau cantor și Grigore custode.

Arh. Naț. Magh., Dl. 4 913. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 28 septembrie 1364, cuprins în actul capitulului din Alba Iulia, din 24 aprilie 1395.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 539—540.

88

1357 februarie 16, (**Oradea**).

Nos, capitulum ecclesie Waradyensis, damus pro memoria quod Johannes, filius Petri de Panyla, pro se personaliter et pro Ladizlao ac Leukus, fratribus suis, ad nostram accedens presenciam universos populos de villa Zomuszegh, iobagiones videlicet magistri Michaelis, comitis camararum salium parcium Transsiluanarum, ab usu et ab indebita percepçãoe fructuum et utilitatum possessionum suarum, eiusdem scilicet Panyla et Bachna vocatarum, in comitatu Zathmaryensi existencium, ut-

pote terrarum arabilium, campestrium, silvarum, nemorum, pratorum, fenetorum, pisscinarum, aquarum piscacionis et quarumlibet aliarum, intra metas earundem possessionum consistencium, necnon a constructione or(t)i¹ olerum et aliorum ac ab occupatione terrarum earundem possessionum, testimonio presencium coram nobis prohibuit protestando.

Datum feria quinta proxima post festum beati Valentini martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pro Johanne, Ladizlao et Leukus, filiis Petri de Panyla, contra universos populos de villa Zomuszegh, super percepcione utilitatum possessionum Panyla et Bachne vocatarum, protestacionalis et prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii din Oradea, dăm de știre că Ioan, fiul lui Petru de Panyola, înfățișându-se în fața noastră în numele său și în numele fraților săi, Ladislau și Leukus, prin mărturia celor de față a recunoscut înaintea noastră că i-a oprit pe toți oamenii din satul Zomuszegh, adică pe iobagii magistrului Mihail, comitele cămărilor de sare din părțile Transilvaniei, de la folosința și de la necuvenita culegere a roadelor și foloaselor moșiilor sale, adică a acelor numite Panyola și Bachna, aflătoare în comitatul Satu Mare, deci cele ale pământurilor de arătură, a cîmpurilor, pădurilor, dumbrăvilor, luncilor, finațelor, eleșteelor, locurilor de pescuit și ale oricăror altor lucruri de acest fel, aflătoare între hotarele acestor moșii, de asemenea de la cultivarea legumelor și altele de acest fel, precum și de la cotropirea pămînturilor acestor moșii.

Dat joi, a doua zi după sărbătoarea fericitului mucenic Valentin, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pentru Ioan, Ladislau și Leukus, fiii lui Petru de Panyola împotriva tuturor locuitorilor din satul Zomuszegh, cu privire la perceperea folosințelor moșiilor Panyola și Bachna.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 728. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hirtie, cu fragmente de pecete ogivală de închidere aplicată pe verso, și cu pete de umezeală.

REGESTE: Kállay, II, 42, nr. 1 206.

¹ Rupt cca 0,25 cm, întregit după sens.

(Nobili viro et honesto)¹ Dominico, vice(woyuode Transsilvano, amico)² ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam cum honore. Litteras vestre nobilitatis recepimus in hec verba: (Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 17 ianuarie 1357, Sintimbru, nr. 77).

Nos, igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes, cum predicto Petro dicto Feyes, homine vestro, nostrum hominem videlicet³ dominum Paulum, rectorem ecclesie de Clusuar, socium et concanonicum nostrum, ad premissa peragenda pro testimonio fidedignum duximis transmittendum. Qui quidem homo vester et noster, tandem exinde ad

nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi⁴ in predictis⁵ octavis festi Purificationis virginis gloriose, nunc proxime preteritis, ad faciem predictae possessionis Beunye, vicinis et commetaneis universis eiusdem legitime convocatis, accessissent et cum eandem per veteres metas suas et antiquas reambulando⁶, predicto monasterio et per ipsum dicto abbati et suo conventui statuere voluissent, Johannes, famulus Bartholomei, fratri eiusdem Mannus, in persona eiusdem domini sui, super medietate eiusdem possessionis Beunye, ac alter Johannes, famulus magistri Nicolai dicti Vos de Sancto Egidio, similiter in persona eiusdem domini sui, super⁶ tota⁶ possessione⁶ contradiccionis velamine eisdem obviassent, ipsique eodem die et loco memoratos Nicolaum dictum Vos ac Bartholomeum in vestram citassent presenciam rationem contradiccionis⁶ eorundem⁶ reddituros, octavas diei Cynerum nunc venturas partibus pro termino coram vobis comparendis assignando.

Datum in dominica Invocavit, anno prenotato.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Nobili viro, magistro Dominico, viceuoyuode Transsiluano, pro religioso viro domino fratre Ladislao abbate de Clusmunustra et suo conventu contra Nicolaum dictum Wos de Sancto Egidio, ac Bartholomeum fratrem Mannus, ad octavas diei Cynerum citatoria.

⟨*Pe verso, în partea stînga a actului, de o altă mină contemporană:*⟩ Per litterale mandatum domini Andree woyuode ad octavas festi beati Georgii martiris ve(nientis)⁶ prorogant.

Nobilului și cinstitului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitulul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea. Am primit scrisoarea nobilității voastre avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 17 ianuarie 1357, Sintimbru, nr. 77.*⟩

Noi, așadar, încuviințînd dreptele și legiuitele voastre cereri, am hotărît să trimitem, împreună cu mai sus pomenitul Petru zis Feyes, omul vostru, pe omul nostru, adică pe domnul Pavel, parohul bisericii din Cluj, prietenul și fratele nostru canonic, ca om de mărturie, vrednic de crezare, la împlinirea celor de mai sus.

Aceștia, adică omul vostru și al nostru, întorcîndu-se după aceea la noi, ne-au spus într-un glas că la sus-zisele octave ale sărbătorii în-tîmpinării Domnului, acum de curînd trecută⁷, ei s-au dus la fața locului pe mai sus pomenita moșie Beunye, fiind adunați în chip legiuit, toți vecinii și megieșii acestei moșii, hotărnicind-o în bătrînele și vechile sale hotare, (și) atunci cînd au vrut s-o dea în stăpînire mai sus pomenitei mănăstiri și numitului abate, precum și conventului său, Ioan, slujitorul lui Bartolomeu, fratele acestui Mannus, în numele stăpînului său, sub cuvînt de împotrivire, s-a ridicat împotrivă cu privire la jumătatea acestei moșii Beunye și celălalt Ioan, slujitorul magistrului Nicolae zis Vos de Sintejude, de asemenea în numele stăpînului său, s-a împotrivit cu privire la întreaga moșie, și că în aceeași zi și în același loc, ei i-au chemat înaintea noastră pe amintitul Nicolae zis Vos și pe Bartolomeu, ca să arate pricina împotrivirii lor, hotărînd părților ca soroc de înfățișare înaintea voastră octavele viitoare ale Începutului Păresimilor⁸.

Dat în duminica Invocavit, în anul mai sus însemnat.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Nobilului bărbat, magistrului Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, pentru domnul călugăr fratele Ladislau, abate de Cluj-Mănăstur, și pentru conventul său, scrisoare de chemare în judecată a lui Nicolae, zis Vos de Sintejude și a lui Bartolomeu, fratele lui Mannus.

(*Pe verso, în partea stângă a actului de o altă mână contemporană:*) Prin porunca în scris a domnului Andrei voievodul Transilvaniei, se amână la viitoarele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁹.

Bibl. Batthyaneum, arh. conv. Cluj-Mănăstur, com. Cluj, fasc. U, nr. 19. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere, aplicată pe verso. Mențiune în actul lui Bartolomeu, vicevoievodul Transilvaniei din 26 septembrie 1393. la Arh. Naț. Magh., Dl. 28 735. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357 (*Mályusz*, I, 343—344).

REGESTE: *Fejér*, X/2, 175; *Tört. Tár*, 1896, 718; Beke, *Km. Konv.*, nr. 27.

¹ Rupt cca 2,5 cm întregit după sens.

² Rupt cca 3 cm întregit după sens.

³ Urmează silaba: *Pa*, tăiată de aceeași mână.

⁴ Urmează: *die dominico proximo ante festum*, tăiat de aceeași mână.

⁵ Scris deasupra rîndului.

⁶ Rupt cca 1 cm întregit după sens.

⁷ 9 februarie.

⁸ 1 martie.

⁹ 1 mai.

90 1357 februarie 27 (*III. Kalendas Marcii, anno quinto*), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea întărește pe Dominic ca episcop al Transilvaniei. În același sens, papa scrie capitlului, clerului și locuitorilor din orașul Alba Iulia și din dieceza Transilvaniei — făcîndu-le cunoscută numirea și cerîndu-le să se supună noului episcop — precum și arhiepiscopului de Caloccea și lui Ludovic, regele Ungariei, să-l sprijine pe același.

Arh. Vat., Reg. Aven., 137, fol. 215 v și 216 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 261, nr. 274 (cu data greșită: 26 februarie 1357).

91 1357 martie 3, (Alba Iulia).

Capitulum ecclesie Transsiluane omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod magister Lorandus, custos, socius et concanonicus noster, in medio nostri exurgendo in persona comitis Mychaelis de Cybinio, exhibuit nobis quasdam literas privilegiales magnifici viri domini Andree, vaivode Transsiluani, tenoris infrascripti, supplicans nobis in persona predicti comitis Mychaelis, ut easdem, propter maiorem rei evidentiam, in for-

mam literarum nostrarum privilegialium de verbo ad verbum transscribi facere et sub transcripti forma eidem comiti Mychaeli dare et concedere dignaremur. Quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 10 noiembrie 1356, nr. 45⟩*. Nos, enim, iustis et legitimis petitionibus predicti magistri Lorandi custodis annuentes, easdem literas in formam literarum nostrarum privilegialium de verbo ad verbum transscribi fecimus sigilloque nostro authentico consignari.

Datum feria sexta proxima ante dominicam Reminiscere, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo. Discretis viris Dominico preposito et electo, Lorando custode, Mychaele cantore, Nicolao, archidiacono de Clus, decanoque ecclesie nostre predictae, existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum cît și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin rîndurile de față vrem să ajungă la cunoștința tuturor că ridicîndu-se în mijlocul nostru magistrul Lorand, custodele, soțul și fratele nostru canonic, în numele comitelui Mihail de Sibiu, ne-a înfățișat o scrisoare privilegială a măritului bărbat domnul Andrei, voievodul Transilvaniei, avînd cuprinsul arătat mai jos, rugîndu-ne în numele sus-zisului comite Mihail ca, spre o mai bună dovedire, să binevoim a pune să fie trecută întocmai, cuvînt de cuvînt, în cuprinsul scrisorii noastre privilegiale, și s-o dăm și s-o hărăzim în chip de transcriere acestui comite Mihail. Cuprinsul ei este acesta: *⟨Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 10 noiembrie 1356, nr. 45⟩*.

Iar noi, încuviințînd dreptele și legiuitele cereri ale sus-zisului magistrul Lorand custodele, am pus să se treacă această scrisoare, cuvînt de cuvînt, în cuprinsul scrisorii noastre privilegiale, și să se însemne cu pecetea noastră adevărată.

Dat în vinerea dinaintea duminicii Reminiscere, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte. Fiînd chibzuîții bărbați, Dominic prepozit și ⟨episcop⟩ ales, Lorand custode, Mihail cantor, Nicolae, arhidiacon de Cojocna și decan al sus-zisei noastre biserici.

Arh. Naț. Magh.. Dl. (arh. fam. Zichy, 218, B. 13).

Orig. perg., cu urme de pecete atîrnată.

EDIȚII: Zichy, III, p. 47—50; Ub., II, p. 134—135.

Ludovicus, dei gratia, Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Salernitanus, et honoris Montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentem paginam inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Regie sublimitatis honore¹ primarumque¹ executione¹ decoratur, ut attentionis² sue gratitudinis studio illic omnem reprimat³, aciem sue mentis, unde noverit⁴ celsitudinis munus recepisce, tantoque in sua gloria clarior permanet, quanto in divinis cultibus et religiosorum considerationibus solertior invenitur.

Proinde, ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod religiosus vir, frater Baudonius, prior cruciferorum ordinis Sancti Johannis Hierosolymitani per Ungariam et Sclavioniam constitutus, ac fratres Donatus, viceprior, de Crasso et de Nova Cruce⁵, Guillelmus dictus Altany de Chorgo, ac Albertinus de Sopronio et de Gora, preceptores eiusdem ordinis, presentiam nostre maiestatis accedentes, querimonialiter nobis detexerunt quamplurimos nobiles et alterius status homines, predia et possessiones titulo feudali ab ipsis conservantes, pacta servitia et solutiones, quas et que tenere et exhibere assumssissent, ratione earundem observare. non curarent, eisdem prediis et possessionibus uterentur iuxta libitum voluntatis eorundem; supplicantes, ipsis provideri in hac parte de remedio oportuno.

Nos itaque, instantissimis supplicationibus eorundem fratrum cruciferorum nobis porrectis inclinati advertentes, quod per tales versutias hominum perversorum possessiones dicti ordinis alienarentur ab eodem, cupientes igitur eisdem fratribus per oportuna subsidia succurrere in premissis, ut iure tenemur patronatus, ne predia et possessiones eisdem fratribus et ordini ex elemosynaria provisione priorum predecessorum nostrorum, olim regum Hungarie illustrium, vocatarum⁶ recordationum, data et donata, alienentur ab eisdem, provida deliberatione cum prelati et baronibus nostris ita sanximus decernentes et constituimus ordinantes, gratiam ipsis specialem faciendo, ut omnia predia et possessiones eorum, qui ab eis titulo feudali conservarunt, a quibuscumque personis hominum ipsas detinentium, qui solutiones, pacta et servitia, quas et que, iuxta assumticiam obligationem eorundem literatoriam, exinde confectam, eisdem facere aut complere et exhibere non curarunt, ratione earundem, vel continuare non curarent, revocandi et ab eisdem iuxta libitum, dum et quando expedire eis videbitur, auferendi, et in proprios usus convertendi, sine strepitu cuiuslibet iudicii, perpetuo, ex nostra presenti annuentia, plenariam habeant facultatem, exceptis dumtaxat prediis seu possessionibus cuicumque per nos vel per dominum Carolum regem, patrem nostrum charissimum, (collatis), que non nisi iuris ordine mediante, a suis detentoribus requirere possint et rehabere. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus nostras literas privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, dei et apostolice sedis gratia, archiepiscopi Colocensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno domini MCCCLVII, quarto Nonas mensis Martis, regni autem nostri anno sedecimo. Venerabilibus in Christo patribus, dominis Nicolao Strigoniensi locique eiusdem comite perpetuo, Ugolino Spalatensi, archiepiscopis; Nicolao Agriensi, Ioanne Vesprimiensi, Stephano electo, confirmato ecclesie Traguriensis, Colomano Iauriensi, Thoma Chanadiensi, Michaeli Vaciensi, Petro Bosnensi, fratribus Thoma Syrmieni, Stephano Nitriensi, et Blasio Tininiensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus; magnificis viris, Nicolao Konth, palatino et iudice Cumarorum, Cyko, magistro tavernicorum nostrorum, Andrea, vayvoda Transilvano (et) comite de Zonuk, comite Nicolao, iudice curie nostre, Nicolao, bano de Machou, et

Leustachio, banatum totius Sclavonie tenente, comite Simigiensi, Albensi et Tolnensi, Leukus dapiferorum et pincernarum, Dionysio agazonum, Thoma ianitorum nostrorum magistris, et Simone, comite Posoniensi, ac aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori, care vor vedea această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Podoaba înălțimii regești și slobozeniei așezămintelor dumnezeiești se sporește, atunci cînd înălțimea regească își îndreaptă, cu rîvna recunoștinței faptei sale, întreg ascuțișul minții acolo, de unde știe că a căpătat darul slujbei sale înalte, și ea va dăinui cu atât mai mult în strălucirea slavei sale, cu cât e socotită mai sîrguitoare în cinstirea celor dumnezeiești și în prețuirea oamenilor cuvioși.

Drept aceea, prin aceste rînduri, vrem să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de față, cât și a celor viitori, că venind înaintea maiestății noastre cucernicul bărbat, fratele Baldovin, priorul rînduit pentru Ungaria și Slavonia ai Purtătorilor de cruce ai ordinului sf. Ioan de Ierusalim, și frații Donat, vicepriorul de Caraș și de Ujudvar, Guillerm zis Altany de Chorgo și Albertin de Sopron și de Gora, preceptori ai acelui ordin, ne-au arătat în chip de plîngere că foarte mulți nobili și oameni de altă stare, care țin de la ei predii și moșii în chip de feude, nu se îngrijesc să facă slujbele la care s-au învoit și nici să dea plățile pe care s-au legat să le împlinescă pentru acele predii și moșii, folosindu-se de ele după bunul lor plac; rugîndu-ne să ne îngrijim în această privință de îndreptarea cuvenită.

Noi, așadar, înduplecați de preastăruitoarele rugăminți îndreptate spre noi de acești frați purtători de cruce și băgînd de seamă că prin asemenea viclesuguri, puse la cale de oameni răi, moșiile pomenitului ordin ar fi pierdute de acesta, dorind deci să venim în ajutorul acelorași frați prin măsuri potrivite în legătură cu cele de mai sus — după cum sîntem datori în temeiul dreptului de patronat — pentru ca să nu fie pierdute prediile și moșiile date și dăruite acelorași frați și ordin prin daniile de milostenie ale înaintașilor noștri de fericită pomenire, ilustrii regi de odinioară ai Ungariei, în urma unei chibzuite sfătuirii cu prelații și baronii noștri, făcîndu-le osebita milostivire, am hotărît și consfințit, am rînduit și statornicit astfel ca, din îngăduința noastră de față, să aibe deplină voie să ia îndărăt și să retragă, pe veci, fără nici o judecată, după bunul lor plac și oricînd li se va părea potrivit, toate prediile și moșiile lor, de la cei care le aveau în chip de feud de la dînșii, adică orișice oameni ce țin pe acestea și care nu s-au îngrijit sau nu se vor îngriji ca să le facă plățile sau să le împlinescă învoielile și să le aducă slujbele cuvenite pentru acestea, potrivit îndatoririi ce și-o luaseră prin scrisori întocmite în aceeași privință, și să le poată întoarce în folosul lor însuși, în afară de prediile și moșiile dăruite orișicui de noi sau de domnul Carol, regele, tatăl nostru preaiubit, care nu pot fi cerute înapoi și redobîndite de la cei ce le țin, decît pe calea legii.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea pecetii noastre duble, atirnite și adevărate.

Dat de mina venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, arhiepiscop de Caloceia, vicescambiar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte, în a patra zi înainte de nonele lunii martie, iar în al domniei noastre al șaisprezecelea an. Venerabilii întru Hristos părinți domnii Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al acestui loc, Ugolin, arhiepiscopul de Spalato, Nicolae, episcopul de Agria, Ioan, episcopul de Vesprim, Ștefan, (episcopul) ales și întărit al bisericii de Trau, Coloman de Győr, Toma de Cenad, Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, frații Toma al Sirmului, Ștefan de Nitra și Blasiu de Knin, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu: iar măritii bărbați, Nicolae Konth, palatinul și jude al cumenilor, Cyko, marele nostru vistier, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, comitele Nicolae, judele curții noastre, Nicolae, banul de Mačva și Leustachie, purtătorul băniei întregii Slavonii și comite de Somogy, de Alba și de Tolna, Leukus marele nostru stolnic și paharnic, Dionisie, marele nostru comis, Toma, marele nostru ușier și Simion, comite de Pojon, precum și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Bibl. Acad. de Științe Magh. Secția Manuscrise, colecția Hevenesi, I, 360 și urm.

Transumpt în actul capitlului din Caloceia, din 1506.

EDIȚII: *Fejér*, IX/2, p. 582—584.

¹ Corect: *decor divinorumque rerum exemptio*, pt. notele 1—4 vezi actul din *Cod. Andeg.*, VII/1, p. 211.

² Corect: *actionis*.

³ Corect: *exprimat*.

⁴ Corect: *novit*.

⁵ Corect: *Nova Curia*.

⁶ Corect: *beatorum*.

93

1357 martie 5 (*tercio Nonas Martii*).

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Baudunus Cornuti, priorul ordinului Ioaniților din Ungaria și Slavonia, transcrie scrisoarea sa deschisă din 19 octombrie 1355, privitoare la unele drepturi acordate ordinului pe teritoriul Slavoniei și Croației. Dumitru de Oradea (*Waradiensis*), Toma de Cenad (*Chanadiensis*) — episcopi, scaunul episcopal al Transilvaniei (*Transilvana*) fiind vacant; Andrei, voievodul Transilvaniei (*Transilvano*) și comite de Solnoc (*Zonuk*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 4 553.

Orig. perg. cu fragmente ale pecetii mari regale atirnite de un șnur de mătase de culoare roșie și verde; sub text, în dreapta, confirmarea obișnuită a regelui, din 27 decembrie 1364.

EDIȚII: *Fejér*, IX/2, p. 573—575; *Smičiklas*, XII, p. 392—393.

96

Nos, Dominicus, vicewoyuode Transsiluanus, item Bakou de Mychalchfolua et Stephanus de Syle, iudices nobilium comitatus Albensis, damus pro memoria quod cum Hennyng, Nicolaus, Sandur et Ladislaus, filii Nicolai de Dalya, iuxta continenciam priorum literarumstrarum patencium, sub obligacione et condicionibus in eisdem insertis, racione mortis seu interfeccionis Johannis, filii Bodou, fratris patruelis Blasii, filii Mychaelis, famuli magistri Ladislai, filii Blasii de Tyur, per annotatum Nicolaum de Dalya, patrem videlicet ipsorum Hennyng, Nicolai, Sandur et Ladislai, ut dicitur, interfecti, tertiam dimidiam marcas et fertonem, marcarum quamlibet cum decem pensis computando in octavis diei Cynerum proxime nunc preteritis eidem Blasio, filio Mychaelis, solvere debuissent coram nobis; ipso termino adveniente, preminati filii Nicolai ipsas tertiam dimidiam marcas cum fertone ipsi Blasio, personaliter recipienti, persolverunt coram nobis ut debebant; super quibus, eosdem filios Nicolai preminatus Blasius reddidit expeditos seu quietatos.

Datum in Sancto Emerico, quinque¹ die octavarum Cynerum prenotatarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

(Pe verso, de aceeași mână:) Pro Hennyng, Nicolao, Sandur et Ladislao, filiis Nicolai de Dalya, contra Blasium, filium Mychaelis, super solucione tercie dimidie marcarum cum fertone, expeditorie.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, de asemenea Bakou de Mihail și Ștefan de Silea, juzii nobililor din comitatul Alba, dăm de știre că, deoarece Hennyng, Nicolae, Alexandru și Ladislau, fiii lui Nicolae de Daia, potrivit cuprinsului unei scrisori deschise a noastre de mai înainte trebuiau, sub îndatorirea și îngrădirile cuprinse în ea, să plătească în fața noastră, la octavele Păresimilor² acum de curînd trecute, acestui Blasiu, fiul lui Mihail, două mărci și jumătate și un fertun, socotindu-se fiecare marcă la zece pense, din pricina omorîrii sau uciderii lui Ioan fiul lui Bodou, vărul lui Blasiu, fiul lui Mihail, slujitorul magistrului Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, ucis, după cum ni se spune, de către Nicolae de Daia, adică tatăl acestor Henning, Nicolae, Alexandru și Ladislau; sosind acel soroc, sus-amintiții fii ai lui Nicolae au plătit în fața noastră, precum erau datori, cele două mărci și jumătate și un fertun acelui Blasiu, care le-a primit el însuși; pentru care, sus-amințitul Blasiu i-a declarat descărcați și dezlegați pe acești fii ai lui Nicolae.

Dat la Sîntimbru, în ziua a cincea după octavele sus-pomenite ale Păresimilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(Pe verso, de aceeași mână:) Scrisoare de descărcare pentru Hennyng, Nicolae, Alexandru și Ladislau, fiii lui Nicolae de Daia, față cu Blasiu, fiul lui Mihail, în privința plății a două mărci și jumătate și un fertun.

Arh. Naț. Magh., Dl. 62 708. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso, cu legenda : S : DOMINICI : UICE UOIUOD. TRANS. EDITII: Fejér, IX/2, p. 644; Cod. Andeg., VI, p. 542; Ub., II, p. 135.

¹ Astfel în orig.

² 1 martie.

Nos, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodouicy¹ dei gracia regis Hungarie, comitatusque de Turuch tenens honorem damus pro memoria quod causam quam magister Johannes, filius Ladislai de Varada, pro quo Petrus, filius Jacobi, cum procuratoris literis conventus ecclesie de Lelez astitit, contra Paulum, filium Petri de Wethes, personaliter comparentem, iuxta continenciam literarum dicti conventus de Lelez citatoriarum, in octavis diei Cinerum movere habebat coram nobis, de parcium voluntate ad quindenas festi beati Georgii martiris proxime venturas duximus perhemptorie prorogandam.

Datum in Wysegrad, octavo die termini prenotaty¹. Anno domini Millesimo CCC^{mo} L^{mo} septimo.

(Pe verso, de aceeași mână:) Pro magistro Johanne de Varada, contra Paulum, filium Petri de Vetes¹ ad quindenas festi beati Georgii martiris, prorogatoria.

Noi, comitele Nicolae de Zeech, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, și purtător al dregătoriei comitatului de Turuch, dăm de știre că, din voința părților, am hotărît să aminăm pentru cea din urmă oară, la a cincisprezecea zi acum viitoare de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe² pricina pe care, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare a zisului convent de Lelez, avea s-o pornească în fața noastră, la octavele zilei *(Începutului)* păresimilor³, magistrul Ioan, fiul lui Ladislau de Warada — pentru care s-a înfățișat Petru, fiul lui Iacob, cu scrisoare de împuternicire a conventului bisericii din Lelez — împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetis, care a fost el însuși de față.

Dat la Vișegrad, a opta zi după sorocul sus-pomenit, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(Pe verso, de aceeași mână:) Scrisoare de aminare pentru magistrul Ioan de Warada, împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetis, la a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe.

Arh. Naț. Magh., Dl. 77 185. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hirtie, pecete inelară aplicată pe verso.

EDIȚII: Zichy, III, p. 51—52.

¹ Astfel în orig.

² 8 mai.

³ 1 martie.

Capitulul din Oradea (*Varadiensis*), raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis omul de mărturie, anume notarul Emeric, preotul altarului sfintei Ecaterina din Oradea la cercetarea unei pricini dintre mai mulți nobili privind împărțirea moșilor lor.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 42, nr. 1 207.

În pricina dintre Ioan și Henric, fiii lui Petru, fiul lui Marcel de Machala pe de-o parte, și Bricciu și Lorand ziși Cantor, pe de altă parte, cu privire la hotarele moșiei Radalph, din comitatul Satu Mare (*Zathmariensi*), Emeric, fiul lui Pavel, s-a înfățișat în numele zișilor Cantor cu scrisoarea de împuternicire a capîtlului din Oradea (*Varadiensis*).

Arh. Naț. Magh. DI. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 179).

Orig. hîrtie, cu pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 548—549.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 43, nr. 1 211.

Lodouicus dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regia licet sublimitas pedisseca sedentis trono in excelso cunctis suis sequatibus digna debeat rependere premia meritorum illos tamen sue munificencie prosequi tenetur premio pociori qui se sue domini iugi laborum instancia famulancium offerunt et exponunt. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magistri Georgius et Nicolaus, filii Nicolai, filii Thome de genere Chanad, milites aule nostre dilecti et fideles, ad nostre serenitatis accedentes presenciam, exhibuerunt nobis privilegium condam excellentis principis, domini Karoli, olim incliti regis Hungarie, patris nostri carissimi felicis memorie, priori et antiquiori suo sigillo consignatum super collacionem tributi in villa eorum Thelegd vocata in comitatu Bihoriensi exigi consueti predicto Nicolao, patri eorum, facta confectum, tenorem infrascripti, supplicantes nostre maiestati prece subiectiva, ut ipsum privilegium predicti patris nostri necnon et collacionem tributi expressam in eodem ratum habere et innovare ipsumque tributum nunc de novo eisdem conferre ac pro ipsis et eorum heredibus nostro dignaremur privilegio confirmare, cuiusquidem privilegii tenor talis est: (*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei din 29 iulie 1312, DIR—C, vol. I, 397—398, nr. 167*).

Nos igitur pensantes fidelia servicia eorundem magistrorum Georgii et Nicolai re vera preconio laudum non inmerito attollenda nobis impensa, que iidem multipliciter in cunctis nostris et regni nostri processibus et specialiter in partibus Italie et Dalmacie contra varios nostros et regni nostri emulos et rebelles frequenter et sine omni intermissione nobiscum semper proficiscentes continue lateri nostro adherentes, diversis fortune casibus se submittendes cum eorum sanguinis effusione nostre exhibuerunt maiestati propositis petitionibus eorundem exauditis, licet predictus pater noster universas litteras et privilegia sub predicto sigillo emanata revocaverit, tamen qua eorum familiaritas et fidelitatis

sinceritas, quam erga nos gerunt animum nostrum intissime semper quie-
tavit. Ideo nos non obstante revocatione ipsius patris nostri predictum
privilegium eiusdem de verbo ad verbum presentibus insertum, quo ad
omnes sui continencias acceptamus, ratificamus et approbamus ac col-
lacionem predicti tributi et moderamina exactionis eiusdem expressa in
eodem auctoritate regia innovamus pro eisdem eorumque successoribus
et posteritatibus universis confirmamus. In cuius rei memoriam firmita-
temque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales
dupplicis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, ar-
chiepiscopi Colocensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri,
anno domini Millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, decimo Ka-
lendas Aprilis, regni autem nostri anno decimo sexto. Venerabilibus in
Christo patribus et dominis Nicolao Strigoniensi locique eiusdem comite
perpetuo, Wgulino Spalatensi, archiepiscopis; Nicolao Agriensi, Demetrio
Waradiensi, Transsiluanensis sede vacante, Nicolao Quinqueecclesiensi,
Thome Chanadiensi, Johanne Wesprimiensi, Colomano Jauriensi, Ste-
phano Zagradiensi, Michaeli Waciensi, Petro Boznensi, fratribus Ste-
phano Nitriensi, Thome Sirimiensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei
feliciter gubernantibus; magnificis viris: Nicolae palatino et iudice Co-
manorum, Cŷkow magistro tauarnicorum, Nicolao iudice curie nostre, An-
drea, waŷwoda Transsiluanensi, Nicolao, bano de Machow, Lewstachio
regni Sclawonie banatum tenentem, Lewkews dapiferorum et pincerna-
rum, Dionisio agazonum, Thoma ianitorum nostrorum magistris, Sŷmone,
filio Mauricii, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri co-
mitatus tenentibus et honores.

Ludovic din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmaŷiei, Croaŷiei,
Ramei, Serbiei, Galiŷiei, Lodomeriei, Cumaniei ŷi Bulgariei, principe de
Salerno ŷi domn al Muntelui Sanct Angelo, tuturor credincioŷilor intru
Hristos, atit celor de faŷă, cît ŷi celor viitori, care vor lua cunoŷtinŷă des-
pre cele de faŷă, mîntuire intru mîntuitorul tuturor.

Deŷi înălŷimea regească, sluga celui care stă pe tron în cer, ar tre-
bui să răsplătească cu răsplăŷi meritate pe toŷi supuŷii săi, totuŷi ar fi
dator să-i răsplătească cu o răsplată mai bună a dărniciei sale pe acei
care de bună voie i se înfăŷiŷează ŷi i se arată ca o slugă a jugului mun-
cilor domnului. Drept aceea prin scrisoarea de faŷă vrem să ajungă la
cunoŷtinŷa tuturor că magiŷtrii Gheorghe ŷi Nicolae, fiii lui Nicolae, fiul
lui Toma, din neamul Cenad, oŷteni aleŷi ŷi credincioŷi ai curŷii noastre,
venind în faŷa luminăŷiei noastre, ne-au înfăŷiŷat un privilegiu al răpo-
satului preainălŷatului principe domnul Carol, odinioară rege al Ungariei,
părintele nostru prea iubit, de fericită amintire, întărit cu pecetea sa
de mai înainte ŷi mai veche, cu privire la strîngerea birului din satul lor,
numit Tileagd, aflător în comitatul Bihor, care se obiŷnuia să fie dat
pomenitului Nicolae, tatăl lor, rugînd cu smerită rugăciune maiestatea
noastră să binevoim să consfinŷim ŷi să înnoim din nou acest drept asu-
pra birului ŷi să-l dăruim acestora ŷi să-l confirmăm printr-un privilegiu
al nostru pentru ei ŷi pentru moŷtenitorii lor, iar cuprinsul acestui privi-
legiu este următorul: *{Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei
din 29 iulie 1312, DIR—C, veac. XIV, vol. I, p. 202—203, nr. 167}.*

Noi aşadar cumpănind slujbele de credinţă ale acestor magiştri Gheorghe şi Nicolae, pe care ni le-au adus nouă şi găsind de cuviinţă că în adevăr trebuie să fie slăvite pe drept prin vestirea laudelor, slujbele pe care aceştia le-au adus maiestăţii noastre de nenumărate ori în toate treburile noastre şi ale ţării noastre şi cu osebite în părţile Italiei şi Dalmaţiei împotriva feluriţilor duşmani ai noştri şi ai ţării noastre şi deseori împotriva răzvrătiţilor, mereu şi întotdeauna plecînd cu noi, fiind mereu în preajma noastră, supunîndu-se cu vărsarea sîngelui lor felurilor întîmplări ale soartei; după ce au fost spuse şi auzite cererile lor, deşi sus-amintitul tată al nostru a anulat toate scrisorile şi privilegiile date sub pecetea mai sus amintită, totuşi familiaritatea şi sinceritatea credinţei, pe care o au faţă de noi ne-a liniştit întotdeauna sufletul nostru.

Drept care noi, fără a fi piedică revocarea tatălui nostru, primim, consfinţim şi incuviinţăm mai sus amintitul privilegiu al acestuia, trecut din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de faţă, şi înnoim cu autoritate regească şi dăruirea mai sus amintitului bir şi condiţiile strîngerii acestui bir, arătate în acel privilegiu, pentru aceştia şi moştenitorii lor, şi-l întărim pentru toţi urmaşii.

Spre pomenirea şi trăinicia veşnică a acestui lucru am dat scrisoarea noastră de faţă privilegială, întărită cu puterea pecetii noastre duble şi autentice.

Dat de mina venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscop de Calocsa, cancelar al curţii noastre, credinciosul nostru iubit, în anul domnului o mie trei sute cinci zeci şi şapte, în ziua a zecea înainte de calendele lui aprilie, iar în al domniei noastre în anul şaisprezecelea. Venerabilii întru Hristos părinţi, domnii Nicolae, arhiepiscop de Strigoniş şi comite perpetuu al aceluiaşi loc, Ugolinus de Spalato, Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, scaunul de Transilvania fiind vacant, Nicolae de Pécs, Toma de Cenad, Ioan de Vesprim, Coloman de Győr, Ştefan de Zagreb, Mihail de Vaş, fraţii episcopi ai bisericilor, Petru de Bosnia, Ştefan de Nitra, Toma de Sirmiu, păstorind întru fericire bisericile lui Dumnezeu; măriţii bărbaţi: Nicolae, palatinul şi judele cumanilor, Cykow, marele nostru vistier, Nicolae, judele curţii noastre, Andrei, voievodul Transilvaniei, Nicolae, banul de Mačva, Eustaşiu, care ţine banatul Țării Slavoniei, Leukus, marele nostru stolnic şi paharnic, Dionisie, marele nostru comis, Toma, marele nostru uşier, Simion, fiul lui Mauriciu, comitele de Pojon, precum şi alţii foarte mulţi ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

Arh. Stat Cluj-Napoca. Colecţia Generală nr. 12.

Transumpt în actul lui Sigismund regele Ungariei, din 11 martie 1398 (păstrat în transumpt în actul lui Matia, regele Ungariei, din 29 iulie 1475, Buda).

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 103 (cu data greşită: 1357 martie 16).

102

1357 martie 28, Vişegrad.

Lodouicus, dei gratia rex Hungariae, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, salutem et graciam.

Noveritis quod magister Nicolaus, filius Sandur, miles fidelis nos-

102

ter, ad nostre maiestatis accedendo presenciam, suas fidelitates et serviorum suorum laudedigna merita, nobis exhibitas et impensa, proponens et declarans ac in memoriam nostre reducens maiestatis, quasdam possessiones et possessionarias portiones quondam Werus et Stephani, filiorum Stephani dicti de Olchona, hominum, sicut dicitur, sine herede decedencium, videlicet Corlatheluke, Kuesd, Byrges, Iwanfalua, Salatna, Magare, Fetundorph et Emrustuh vocatas, in partibus Transiluanis existentes, prectactos scilicet Werus et Stephanum, filios Stephani, sine herede decedentes, tangentes, manibus nostris regiis, ut prefertur, omni iuris titulo devolutas, sibi dari et conferri perpetuo postulavit.

Verum quia de qualitate et quantitate dictarum possessionum et utrum modo premissis nostre de iure pertineant collacioni necne, nobis veritas non constat, ideo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Akus de Hydegviz, vel Jacobus, filius Michaelis de Almas, aut Michael, filius Hennyng de Segusvar, aliis absentibus, homo noster, presentibus vicinis et commetaneis dictarum possessionum et ipsis legitime convocatis, ad faciem earundem accedendo ipsasque per veras et antiquas metas reambulando ac novas metas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, si easdem modo premissis nostre collacioni invenerit pertinentes, statuatur magistro Nicolao prenotato, titulo nostre collacionis, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum, contradictoribus autem, si qui fuerint, contra eundem in voyuode Transiluan¹ presenciam ad terminum competentem legitime evocatis. Et post hec seriem ipsius statucionis cum cursibus metarum², nomina citatorum et terminum assignatum eidem voyuode fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, feria tertia proxima post dominicam Judica, anno domini M^o CCC^o L^{mo} septimo.

⟨Pe verso de aceeași mîndă:⟩ Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transilvane, pro magistro Nicolao, filio Sandur, statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire și milostivire.

Aflați că, venind înaintea maiestății noastre magistrul Nicolae, fiul lui Andexandru, credinciosul nostru oștean și înfățișîndu-ne și arătîndu-ne faptele sale de credință și meritele pilduitoare ale slujbelor sale, ce ni le-a adus și ni le-a făcut nouă, și aducîndu-le din nou în amintirea maiestății noastre, ne-a cerut să-i dăm și să-i dăruim pe veci niște moșii și părți de moșii ale răposăților Werus și Ștefan, fiii lui Ștefan zis de Alțina, morți fără moștenitori, după cum ⟨ni⟩ se spune, adică ⟨moșiile⟩ numite Găinari, Coveș, Birghiș, Ibișdorf, Zlagna, Măgărei, Fetundorph și Emrustuh, aflătoare în părțile Transilvaniei, privindu-i adică pe sus-pomeniții Werus și Ștefan, fiii lui Ștefan, morți fără de moștenitori, și trecute cu tot dreptul în mîinile noastre regești, după cum se arată mai sus.

Însă fiindcă noi nu sîntem lămuriți asupra felului și întinderii ziselor moșii și dacă ar ține, în chipul de mai sus, de dreptul nostru de danie, sau nu, de aceea vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Akus de Călvasăr, sau Iacob, fiul lui Mihail de

Alma, ori în lipsa acestora Mihail, fiul lui Henning de Sighișoara, fiind de față vecinii și megieșii acelor moșii și ei înșiși fiind chemați în chip legiuit, să se ducă la acele moșii și hotărnicindu-le după vechile și bătrinele lor hotare și ridicând semne noi de hotar pe lângă cele vechi în locurile trebuitoare, dacă va găsi că acestea țin de dreptul nostru de danie, în chipul de mai sus, să pună pe sus-pomenitul magistru Nicolae în stăpînirea lor pe veci, în temeiul daniei noastre, dacă nu va fi vreo împotrivire; iar dacă vor fi unii care să se împotrivescă, să-i chemați, după lege, la sorocul potrivit (ca să stea) față cu acesta înaintea voievodului Transilvaniei. Și după acestea să dați seama voievodului, întocmai, despre desfășurarea acestei puneri în stăpînire cu mersul hotarelor, numele celor chemați și sorocul statornicit.

Dat la Vișegrad, în marțea de după duminica *Iudica*, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(*Pe verso de aceeași mină.*) Credincioșilor săi din capitlul bisericii Alba Transilvaniei pentru magistrul Nicolae, fiul lui Alexandru, scrisoare de punere în stăpînire.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 664. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., cu urme de pecete de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 551—552, *Ub.*, II, p. 135—136.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Urmează *nobis vel*, de prisos.

103

1357 aprilie 4 (*feria tertia proxima post dominicam Ramispalmarum*), (Oradea).

Capitulul din Oradea (*Waradyensis*) raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii cuprinse în scrisoarea din 19 martie 1357, pe care o reproduce (nr. 99) și-a trimis omul de mărturie, anume pe magistrul Ladislau, cantorul bisericii de Oradea, la hotărnicirea moșiei Zomuszeg, dăruită magistrului Mihail, fiul lui Gheorghe, notarul oșebit al peceții inelare a regelui și comitele cămărilor de sare din Transilvania (*Transiluanarum*). Filip prepozit, Benedict lector, Ladislau cantor, Grigore custode.

Arh. Naț. Magh., Dl. 77 187. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., cu fragmente de pecete atirnată de un șnur de mătase. În partea din jos sînt literele A, B, C, D, tăiate la mijloc.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 53—56.

104

1357 aprilie 6, (Cenad).

Capitulum ecclesie Chanadiensis, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis, salutem in Christo crucifyxo.

Quomodo quia res, gesta cito labitur nisi ferente lucida series litterarum, ob hoc provida previsio virorum antiquorum salubriter assuevit ut quicquid agitur fermo testimonio litterarum roboretur. Proinde ad uni-

104

versorum noticiam harum serie volumus pervenire quod accedentes ad nostram presenciam Jacobus, filius Bodor, nobilis de Apoor, ab una, parte vero ex altera vir discretus, dominus Nicolaus, capellanus magistri Ladislai de Kerekeghaz, quondam comitis Siculorum, in persona nobilis domine Margarethe, consortis ipsius magistri Ladislai, filie Pousa, cum sufficientibus literis procuratoriis honorabilis capituli ecclesie Orodyensis, idem Jacobus oraculo vive vocis est confessus quod quandam possessionem suam hereditariam, Scenthmiclos vocatam, in comitatu Chanadyensi adiacentem, iuxta aquam Morisii, in vicinitate possessionum Sceuleus et Obun vocatarum, dicte nobili domine Margarete¹, consorti magistri Ladislai, filie videlicet Pousa, a festo beati Georgii martyris proxime venturo usque ad terciam revolucionem annualem, pro ducentis florenis aureis coram nobis plene receptis, pignori obligasset, ymo obligavit coram nobis; tali vinculo sive obligatione mediante, quod, si idem Jacobus dictam pecunie quantitatem in dicto termino eidem nobili domine Margarethe, videlicet ducentos florenos persolverit, extunc dicta possessio in manus et dominium ipsius Jacobi revolveretur, si vero terminum prefixum idem Jacobus in solvendo negligeret, extunc penam dupli erit incursurus eo facto ad que se idem Jacobus spontanea obligavit voluntate.

Datum per manus magistri Nicolai, lectoris ecclesie nostre, feria quinta proxima ante festum Pasche domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} L^{mo} septimo. In cuius rei memoriam, presentes litteras nostras pendentis sigilli nostri munimine fecimus communiri presentibus autem venerabilibus viris, magistro Michaele preposito katedrali, Michaele cantore, Mathia custode, Stephano Thymisyensi, Nicolao U'tramorysiensi, Martino de Crassow archidiaconis, Petro Transsiluano, Stephano, Gregorio, Petro Quinqueecclesiensi² et Ladislao de Zombor canonicis ceterique fratribus in ecclesia dei famulantibus iugiter regi sempiterno.

Capitulul bisericii de Cenad, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă cit şi celor viitori care vor vedea scrisoarea de faţă, min-tuire întru Hristos răstignit.

Deoarece lucrurile şi faptele se trec repede dacă nu <sînt> cuprinse în înşiruirea clară a scrisorilor, de aceea înţeleapta chibzuinţă a bărbatilor în vîrstă a obişnuit, cu folos, ca orice se întîmplă, să fie întărit prin mărturia neclintită a scrisorilor. Aşadar, voim să ajungă la cunoştinţa tuturor prin aceste rînduri, că venind înaintea noastră Iacob, fiul lui Bodor, nobil de Apoor, pe de o parte, iar pe de alta chibzuitul bărbat, domnul Nicolae, capelanul magistrului Ladislau de Kerekeghaz, fost comite al secuilor, în numele nobilei doamne Margareta, soţia celui magistrul Ladislau, fiica lui Pousa, cu scrisoare de imputernicire îndestulătoare a cinstului capitlu al bisericii din Arad, acel Iacob a mărturisit, prin viu grai, că a dat ca zălog şi chiar a zălogit în faţa noastră zisei nobile doamne Margareta, soţia magistrului Ladislau, anume fiica lui Pousa, pentru două sute de florini de aur, primiţi pe deplin în faţa noastră, o moşie a sa de moştenire numită Scenthmiclos, aflătoare în comitatul Cenad lângă apa Mureşului, în vecinătatea moşiilor numite Sele şi Obun, de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe acum viitoare³ pînă la împlinirea a trei ani, cu acest legămînt sau îndatorire, că dacă acel Iacob ar plăti acea sumă de bani acelei nobile doamne Mar-

gareta la zisul soroc, adică ⟨acei⟩ două sute de florini, atunci zisa moșie să se întoarcă din nou în mâinile și stăpînirea aceluia Iacob, iar dacă acel Iacob nu s-ar îngriji să plătească la sorocul hotărît mai sus, atunci prin chiar acest fapt să sufere pedeapsa ⟨plății⟩ îndoite, la care ⟨lucru⟩ acel Iacob s-a legat de bună voie.

Dat de mina magistrului Nicolae, lectorul bisericii noastre, în joia dinaintea sărbătorii Paștelor domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și șapte. Spre amintirea cărui lucru am pus să fie întărită scrisoarea noastră de față cu puterea peceții noastre atîrnate, fiind de față venerabilii bărbați magistrul Mihail, prepozitul catedralei, Mihail cantorul, Matei custodele, arhidiaconii Ștefan de Timiș, Nicolae de dincolo de Mureș, Martin de Caraș, canonicii Petru de Transilvania, Ștefan, Grigore, Petru de Pêcs și Ladislau de Zombur, precum și ceilalți frați care slujesc necurmat în biserica lui Dumnezeu, regele veșnic.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 659. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., cu pecete atîrnată.

EDIȚII: *Cod Andeg.*, VI, p. 554.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *Quinqueecclesiensibus*.

³ 24 aprilie.

105

1357 aprilie 8 (*sabbato proximo ante festum Pasce domini*), Vișegrad.

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Andrei, voievodul Transilvaniei, să restituie dijele cuvenite episcopului și capitlului Transilvaniei.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 157. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Rezumat în actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 8 mai 1359, nr. 372. EDIȚII: Szeredai, *Series*, 95; *Fejér*, IX, 3, p. 131; *Hurmuzaki-Densușianu*, I, 2, p. 58; *Ub.*, II, p. 165—166.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 157.

106

1357 aprilie, ⟨10—14, Buda⟩.

Andreas, woyuoda Transilvanus et comes de Zolnuk, sincere sibi dilectis vicecomitibus, castelanis¹, officialibus et aliis qu(ibus)libet² in nostris honoribus et tenutis ac possessionibus a nobis ubicumque honores quaslibet tenen(tibus per no)sque³ nunc constitutis et in futurum constituendis, qui ecclesie Transsiluane seu capitulo loci eiu(sdem decimas da)re⁴ et solvere tenentur, ad quos presentes pervenirent dileccionem cum salute. Noveritis quod discreti viri, magistri Ladislaus de Tytelgd⁵, Nicolaus de Zolnuk, archydiaconi canonicique dicte ecclesie Transsiluane, in personis honorabilis ca(pituli)⁶ eiusdem ecclesie Transsiluane ad nostram veniendo presenciam, exhibuerunt nobis litteras domini nostri regis super facto restitutionis et persolucionis decimarum eorum, ipsis pro-

106

venire debendarum, in quibusquidem litteris idem dominus noster rex firmo <man>dabat⁶ nobis s<ub edicto>⁶ ut predictas decimas dicto capitulo <perso>lveremus⁷ et⁸ ad nos pertinentes, scilicet <per>² vos, persolvi <faceremus. No>sque⁴, preceptis ipsius d<omini nostri regis>⁹ obedire cupientes, ut tenemur, ne<... sine>¹⁰ gravamine aliquo vel detrimento <... dicto ...>¹¹ decimas <...>¹² persolvi faceremus <...>¹³ vobis et cuilibet vestrorum <...>¹⁴ per presentes con<...>¹⁵ prefati <...>¹⁵ prout vobis <...>¹⁶ ecclesie Transilvane ac capituli supradicti vos intromittere aud<eatis>⁶ potius <...>¹² universas quoquomodo molestare et perturbare presumptis¹⁷, imo potius nostra in persona protegere debeatis eosdem in auxilio et vestro iuramine¹⁸ eisdem assistendo <... vic>es¹⁹ vestras gerentibus dantes eis in mandatis. Aliud, sicut nostram dileccionem optinere²⁰ <velitis f>acere²¹ non audentes presentes <tamen>²² reddi volumus presentanti.

Datum in <Buda...>²³ proxima post festum Pasce domini, an<no eiusdem>² millesimo CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, iubiților noștri, vicecomiți, castelani, slujbași și toți ceilalți care țin de noi pretutindeni, în dregătoriile, ținuturile și pe moșiile noastre orice fel de slujbe, puși de noi <în slujbă> acum sau care vor fi puși în viitor, și care sînt datori a da și a plăti bisericii Transilvaniei sau capitlului acestui loc <dijsa> și la care va ajunge această scrisoare, dragoste și sănătate de la noi.

Aflați că chibzuiții bărbați, magiștrii Ladislau de Tylegd și Nicolae de Solnoc, arhidiaconi și canonici ai zisei biserici a Transilvaniei, venind înaintea noastră în numele vrednicului de cinste capitlu al pomenitei biserici a Transilvaniei, ne-au înfățișat scrisoarea domnului nostru regele, cu privire la darea și plata dijmelor lor, ce trebuia să li se dea lor, în care scrisoare pomenitul domn și rege al nostru ne dă nouă aspră <poruncă> să plătim mai sus-zisele dijsme pomenitului capitlu și, întrucît ele ne privesc pe noi, să facem ca ele să fie plătite, anume, de voi.

Noi, dorind a ne supune poruncilor domnului nostru regele, după cum sîntem datori, pentru ca să nu... <și pentru ca noi> să facem să se plătească... <acele> dijsme... zisului <capitlu>... fără nici o povară sau pagubă <pentru dînsul>, vă <poruncim>, vouă și fiecăruia dintre voi, prin scrisoarea de față... să nu îndrăzniți a vă amesteca <în drepturile> bisericii Transilvaniei și ale mai sus-zisului capitlu... <și nici> să cutezați a supăra și a turbura... ci mai curînd în numele <nostru> să fiți datori ai ocroti pe dînșii... și a le da lor ajutorul vostru..., dînd <aceeași> poruncă și locțiitorilor voștri. Altfel să nu îndrăzniți a face, dacă <voiți> să dobîndiți dragostea noastră. Iar scrisoarea de față, poruncim să se dea înapoi înfățișătorului.

Dat la Buda... după sărbătoarea Paștelui domnului, în anul aceluiași, o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 073. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., în stare foarte deteriorată, probabil cu pecete aplicată pe verso.

¹ Corect: *castellanus*.

² Rupt 0,5 cm, întregit după sens.

³ Rupt 1,5 cm, întregire probabilă.

- ⁴ Rupt 1,5 cm, întregit după sens.
⁵ Corect: *Tylegd* (Telegd).
⁶ Rupt 1 cm întregit după sens.
⁷ Rupt și șters 1 cm, întregit după sens.
⁸ Urmează cuvântul *per*, tăiat de aceeași mână.
⁹ Rupt 2,5 cm, întregit după sens.
¹⁰ Rupt, pe alocuri șters, 8 cm.
¹¹ Rupt cca 12 cm.
¹² Rupt 1,5 cm.
¹³ Șters 2 cm.
¹⁴ Rupt 12 cm.
¹⁵ Rupt și pe acoluri șters, 4,8 cm.
¹⁶ Rupt 1 cm.
¹⁷ Corect: *presumpmatis*.
¹⁸ Corect: *iuvamine*.
¹⁹ Rupt 4,5 cm, întregit parțial după sens.
²⁰ Corect: *obtinere*.
²¹ Rupt, 3,5 cm, întregit după sens.
²² Șters, 1,5 cm, întregit după sens.
²³ Rupt 3,5 cm, întregit în parte după sens. Cuvântul *proxima* ne arată că trebuie să fie vorba de una din zilele săptămânii următoare Paștilor și anume de luni pînă vineri (*feria secunda* — *feria sexta*), deci între 10—14 aprilie.

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate virginis de Clusmunustra, amicis suis reverendis, Andreas, woyvoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam debito cum honore. Dicit nobis magister Nicolaus dictus Vos de Zenthegyid quod quedam possessio sua Mohal vocata, in comitatu de Doboka existens, apud manus alienas habita, reambulacione, recaptivacione, metarum ereccione et ab aliorum possessionibus separacione et distincione, ac sibi statui faccione plurimum indigeret. Super quo vestram amicitiam presentibus requirimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magistri Petrus et Georgius, dicti Zekel, castellani nostri de Baluanus, vel Johannes, filius Demetrii de Galaz, aut Johannes, filius Laurencii de Reche, aliis absentibus, homo noster, ad faciem memorate possessionis Mohal vocate, vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo, reambulet eandem per veteras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres, ubi necesse fuerit, erigendo, et recipiat reambulataque et recaptivata ac ab aliorum possessionibus et possessionariis iuribus separatam et distinctam statuatur cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis predicto magistro Nicolao dicto Vos eo iure quo sibi dinoscitur¹ pertinere perpetuo possidendam, tenendam et habendam sine tamen preiudicio iuris alieni, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero si qui apparuerint, citet eosdem contra predictum magistrum Nicolaum in nostram presenciam ad terminum competentem rationem contradiccionis eorum reddituros; et post hec ipsius reambulacionis, recaptivacionis et statucionis seriem cum cursibus metarum et, si necesse fuerit, nominibus contradictorum et citatorum, die ac loco citacionis et termino assignato, nobis in vestris litteris amicabilem rescribatis. Datum Bude, feria sexta proxima ante octavas festi Pasce domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune nouă magistrul Nicolae zis Wos de Sintejudă că o moșie a sa numită Măhal, aflătoare în comitatul Dăbica (și) ajunsă în mâini străine, are mare nevoie de o nouă hotărnicire, dobîndire din nou, ridicare de hotare, despărțire și deosebire de moșiile altora și de dare în stăpînirea lui. Drept aceea, prin cele de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia magistrii Petru și Gheorghe, numiți Secuiul, castelanii noștri de Unguraș, sau Ioan, fiul lui Dumitru de Galați, sau, în lipsa acestora, Ioan, fiul lui Laurențiu de Recea, omul nostru, mergînd la pomenita moșie numită Măhal și chemînd acolo în chip legiuit și fiind de față toți vecinii și megieșii ei, s-o hotărnicască din nou după vechile și bătrînele ei semne de hotar, ridicînd (semne) noi alături de cele vechi, acolo unde va fi nevoie (și) s-o redobîndească, după ce au hotărnicit-o, și odată redobîndită precum și despărțită și deosebită de moșiile și drepturile de stăpînire ale altora, s-o dea cu toate folosințele și cu cele ce țin de ea sus-pomenitului Nicolae zis Wos, ca s-o aibă, s-o țină și s-o stăpînească pe veci cu acel drept cu care se știe că ține de el, totuși fără vătămarea dreptului altuia, dacă nu va fi făcut nimeni vreo împotrivire. Iar dacă se vor ivi împotriviți, să-i cheme (să stea) față cu sus-zisul magistrul Nicolae înaintea noastră, la un soroc potrivit, pentru ca să dea seamă de temeiul împotrivirii lor; iar după aceasta să aveți bunătatea a ne răspunde în scrisoarea voastră asupra desfășurării acestei hotărniciri, redobîndiri și puneri în stăpînire, dimpreună cu mersul hotarelor și, dacă va fi nevoie, și cu numele împotrivilor și al celor chemați, dimpreună cu ziua și locul chemării și cu sorocul statornicit.

Dat la Buda, în vinerea dinaintea octavelor sărbătorii Paștelui domnului, în anul aceleiași o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 736, și 28 737. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 23 mai 1357, nr. 152 și în actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 6 martie 1358, nr. 235.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 591—592; *Teleki*, I, p. 103—104.

¹ Astfel în orig.

(C)onventus monasterii beate virginis de Clusmonustra omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nobilibus viris et honestis, videlicet Johanne, Nicolao, Ladislao et Leukus, filiis Nicolai, filii Mykud bani de Doboka, item Ladislao, filio Johannis, Nicolao, Michaelae, Ladislao, Emerico, Egidio, Jakobo, Deseu, filiis Ladislai, ac Nicolao, Stephano, Blasio et Michaelae, filiis Leukus, ab una, Nicolae, Petro, Johanne et Stephano,

filiis Michaelis, et Petro, filio Georgii, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem, videlicet Johannem, Nicolaum, Ladislaum et Leukus, filios Nicolai, item Ladislaum, filium Johannis, Nicolaum, Michaellem, Ladislaum, Emericum, Egidium, Jakobum et Deseu, ac Nicolaum, Stephanum, Blasium et Michaellem, ministerio vive vocis pariter et relatam quod ipsi, ob merita servitia Nicolai, Petri, Johannis et Stephani, filiorum Michaelis, ac Petri, filii Georgii, ipsis semper impensa ac effusione sanguinis ipsorum, et dira¹ vulnera pacifice et commode in valido exercitu tolerantia² sepe sepius occurrentia, metum mortis oblivioni datis perceperunt³, et ut remuneratio ipsius rei causa impensetur, ideo terram ipsorum seu sessionem Morov vocatam, in comitatu de Doboka existentem, iure ipsorum hereditariam, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis, videlicet silvis, nemoribus, pratis fenetalibus, terris arabilibus, cultis et incultis, et aquis, eisdem scilicet Nicolao, Petro, Johanni et Stephano, filiis Michaelis, ac Petro, filio Georgii, dedissent, donassent, tradidissent atque contulissent, imo dederunt, tradiderunt atque contulerunt coram nobis et, per eosdem in filios filiorum heredumque suorum successoribus, iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, servandam pariter et habendam, nullum ius proprietatis ipsis et posteritatibus ipsorum reservando, sed omne dominium in eadem Nicolao, Petro, Johanni, Stephano et Petro memoratis relinquendo, assumptentes autem in eadem pacifice et quiete indempniter conservare propriis laboribus ipsorum et expensis. Cuius quidem terre mete procedunt sic⁴: primo ab una arbore silex⁵ vocato⁶ in medio cuiusdam insule, prope rywulum⁷ Moroupataka vocatum, a parte plage orientali videlicet a parte ville Thoteur, ab hinc procedendo ad unam arborem querkus⁷ vocatum⁸, ibi est una meta terrea; et deinde procedendo usque metam ipsius Thoteur, ad longum monticulum, Beerch vocatum, pro signo mete ipsum Berch, usque ad metam ville Eztyen, et deinde flectitur ad eundem rywulum Moroupataka et adiungit ipse rywulus⁹ ad metam possessionis Eztyen, reclinat se ad alium Berch, que¹⁰ Berch (exit)¹¹ a prima Berch e abhinc vadit ad rywulum, circa duo pyrus¹² versus eandem insulam, unde exhiverat⁷; et ibi finiuntur mete. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes nostras litteras privilegiales, pendentis sigilli nostri appensionis¹³ duximus consignandas. Datum in octavis festi Pasche domini, anno eiusdem M^o CCC^o L^{mo} septimo.

Conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de acum cît şi celor viitori, care vor vedea scrisoarea de faţă mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri, voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, înfăţişîndu-se înaintea noastră, nobilii şi cinstiţii bărbaţi anume Ioan, Nicolae, Ladislau şi Leukus, fiii lui Nicolae, fiul banului Mykud de Dăbîca, de asemenea Ladislau, fiul lui Ioan, Nicolae, Mihail, Ladislau, Emeric, Egidiu, Iacob, Desideriu, fiii lui Ladislau, precum şi Nicolae, Ştefan, Blasiu şi Mihail, fiii lui Leukus, pe de o parte, iar Nicolae, Petru, Ioan şi Ştefan, fiii lui Mihail şi Petru, fiul lui Gheorghe, pe de altă parte, acei Ioan, Nicolae, Ladislau şi Leukus, fiii lui Nicolae, de asemenea Ladislau, fiul lui Ioan, Nicolae, Mihail, Ladislau, Emeric, Egidiu, Iacob şi Desideriu, precum şi Nicolae, Ştefan, Blasiu şi Mihail au mărturisit prin viu grai

și au spus că pentru vrednicile slujbe ale lui Nicolae, Petru, Ioan și Ștefan, fiii lui Mihail, precum și ale lui Petru, fiul lui Gheorghe, ce le-au adus ei întotdeauna cu vărsarea singelui lor, întrucât au aflat de răbdarea și vrednicia cu care înfruntă ei aceste răni ce se ivesc atât de des într-o oaste mare, dînd uitării teama de moarte, și pentru ca să li se dea o răsplată pentru aceasta, drept aceea au dat, au dăruit, au lăsat și au hărăzit, ba chiar în fața noastră ei dau, lasă și hărăzesc acelor Nicolae, Petru, Ioan și Ștefan, fiii lui Mihail, precum și lui Petru, fiul lui Gheorghe, pămîntul sau sesia lor numită Morău, aflătoare în comitatul Dăbîca — bunul lor legiuit de moștenire — împreună cu toate folosițele și toate cele ce țin de ea, anume păduri, dumbrăvi, livezi, fînețe, pămînturi de arătură, lucrate și nelucrate și ape, ca să fie ținută, păstrată și stăpînită pe veci și nestrămutat de ei și de fiii fiilor și urmașii moștenitorilor lor, neoprindu-și nici un drept de stăpînire pentru ei și urmașii lor, ci lăsînd toată stăpînirea ei pomeniților Nicolae, Petru, Ioan, Ștefan și Petru; mai legîndu-se să-i păstreze în acea <sesie>, în pace și liniște, fără vreo pagubă, cu ale lor osteneli și cheltuieli. Iar semnele de hotar ale acestui pămînt urmează astfel: mai întîi <hotarul pornește> de la o salcie, în mijlocul unei insule, aproape de pîriul numit Valea Morăului, dinspre partea de răsărit, adică dinspre partea satului Tioltur; de aici se îndreaptă către un stejar, unde este o movilă de hotar, și de acolo înaintează pînă în hotarul aceluia sat Tioltur, la un delușor lung numit Creasta, care creastă este semn de hotar pînă la hotarul satului Stoiana și apoi cotește către acel pîriu Valea Morăului și ajunge acel pîriu la hotarul moșiei Stoiana; <de acolo> coboară la o altă creastă, care creastă <începe> de la cea dintîi creastă și de aici <hotarul> merge către pîriu pînă aproape de doi peri în dreptul acelei insule de unde începuse și acolo se sfîrșesc semnele de hotar.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am hotărît să întărim scrisoarea noastră privilegială de față prin punerea peceteii noastre atîrnate.

Dat la octavele sărbătorii Paștelor domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. generală nr. 35.

Orig. perg., cu ștersături și pete de umezeală; fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare închisă, atîrnată cu șnur de mătase roșie.

¹ Lectură nesigură.

² Corect: *tolerantia*.

³ *et dira... percepissent*, construcția sintactică greșită.

⁴ Construcția frazei care urmează e defectuoasă.

⁵ Corect: *salix*.

⁶ Corect: *vocata*.

⁷ Astfel în orig.

⁸ Corect: *vocatam*.

⁹ Corect: *ipsum rivulum*.

¹⁰ De astădată feminin (cf. mai departe a *prima Berch*).

¹¹ Lectură nesigură din cauza șnurului.

¹² Corect: *circa duas pyros*.

¹³ Corect: *appensione*.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod discretus vir Petrus, rector ecclesie de Tyuis, ad nostram personaliter veniendo presenciam in persona nobilium de Gyogh superiori exhibuit nobis quasdam litteras patentes discreti viri magistri Salomonis, archidiaconi de Torda ac per nos vicarii constituti, tenoris infra scripti, supplicans nobis humili precum cum instancia, ut easdem litteras propter maiorem rei evidenciam ac iurium suorum conservacionem de verbo ad verbo¹ transcribi facere et sub transcripti forma eisdem nobilibus dare et concedere dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Solomon, vicar și arhidiacon de Turda, din 14 decembrie 1356, nr. 57⟩*. Nos enim iustis et legitimis petitionibus ipsius domini Petri rectoris annuentes predictas litteras de verbo ad verbum transcribi fecimus sigilloque nostro consignari. Datum secundo die octavarum festi Passce domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre tuturor căroră se cuvine, că venind însuși înaintea noastră chibzuitul bărbat Petru, parohul bisericii din Teiuș, în numele nobililor de Geoagiul de Sus, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a chibzuitului bărbat, magistrul Solomon, arhidiaconul de Turda, pus de noi ca vicar, avînd cuprinsul scris mai jos, rugîndu-ne cu smerită stăruință ca pentru o dovadă mai deplină și pentru păstrarea drepturilor lor, să binevoim a pune să fie transcrisă cuvînt cu cuvînt această scrisoare și s-o dăm și s-o hărăzim acelor nobili în chip de transcriere. Iar cuprinsul acestei scrisori este următorul: *⟨Urmează actul lui Solomon, vicar și arhidiacon de Turda, din 14 decembrie 1356, nr. 57⟩*.

Iar noi, încuviințînd dreptele și legiuitele cereri ale acestui domn Petru parohul, am pus să se transcrie sus-zisa scrisoare cuvînt cu cuvînt, și să se însemne cu pecetea noastră.

Dat în a doua zi după octavele sărbătorii Paștilor domnului, în anul aceluiasi o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 387. Fotocopie Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1356. Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDITȚII: Ub., II, p. 136—137.

¹ Corect: *verbum*.

110 **1357 aprilie 19** (*octavo die termini prenotati = in quindenis residencie exercitus regni contra Venetos moti et ad quindenas Medii quadragesime proclamati*), Vișegrad.

Nicolae de Zech, judele curții regale, hotărăște ca Ladislau, fiul lui Ioan Lengyel, să jure înaintea capitlului de Oradea, la octavele sărbătorii Nașterii sfîntului Ioan Botezătorul¹, că este nevinovat în ceea ce

privește învinuirea adusă de magistrul Toma, fiul lui Nicolae de Wasary, că în urmă cu patru ani ar fi năvălit asupra moșiei acestuia Tarcea (*Tarcha*), luînd șase cai ai iobagilor lui, din care a înapoiat trei, iar trei i-a reținut, fapt prin care i-a pricinuit o pagubă de șase mărci.

Arh. Naț. Magh., arh. fam. Kállay, 1 164.

Orig. hirtie, cu urme de pecete inelară de închidere, aplicată pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 44, nr. 1 214.

¹ 1 iulie 1357.

111

1357 aprilie 20, Vișegrad.

Nos Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria, quod Petrus, filius Jacobi, pro magistro Johanne, filio Ladislai de Warada, cum procuratoriis litteris conventus ecclesie de Lelez contra Stephanum, filium Ladislai dicti Adas de Piliske, de comitatu Zatmariensi, a quindenis residencie regalis exercitus contra venetos habiti (usque)¹ ad quindenas diei Medii XLme proclamate, viginti duobus diebus continuis legitime stetit in termino coram nobis, qui iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum super² facto² possessionis² Pete² vocate² peremptorie responsurus, ad² dictas² quinden²as non venit neque misit. Unde nos ipsum contra eundem magistrum Johannem de³ Varada commisimus in iudicio fore convictum si se rationabiliter non poterit excusare. Datum in Vișegrad, vigesimo tercio die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

(*Pe verso de aceeași mină:*) Pro magistro Johanne, filio Ladislai de Varada contra Stephanum, filium Ladislai dicti Adas de Pileske, iudicialis.

Noi, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și judele cumaniilor, dăm de știre că Petru, fiul lui Iacob, (împuternicit) al magistrului Ioan, fiul lui Ladislau de Varada, cu scrisoare de împuternicire a conventului bisericii de Lelez, a stat la soroc înaintea noastră, douăzeci și două de zile în șir în chip legiuit, împotriva lui Ștefan, fiul lui Ladislau zis Adas de Pelișor, din comitatul Satu Mare, de la a cincisprezecea zi a lăsării la vatră a oastei regești ridicate împotriva păgînilor, vestită pentru a cincisprezecea zi după Mijlocul Păresimilor⁴. Iar acesta care, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, trebuia să răspundă pentru cea din urmă oară în pricina moșiei numite Petea, n-a venit la acea a cincisprezecea zi și nici n-a trimis (pe nimeni); drept care noi l-am osîndit la plata gloabei față de magistrul Ioan de Varada, dacă nu se va putea desvinovăți după cum se cuvine.

Dat la Vișegrad, în a douăzeci și treia zi a sorocului mai sus-pomenit, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(*Pe verso de aceeași mină:*) Scrisoare de judecată pentru magistrul Ioan, fiul lui Ladislau de Varada, împotriva lui Ștefan, fiul lui Ladislau zis Adas de Pelișor.

¹ Lipsește în orig., întregit după sens.

² Scris deasupra rîndului.

³ Cuvînt repetat.

⁴ 29 martie.

112

1357 aprilie 21 (*XI. Kalendas Maii*), **(Avignon)**.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Toma al lui Simion <de Teiuș>¹ în prepozitura sf. Ioan din Promontoriul Strigoniului (*de Promontorio Strigoniensi*).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 403, nr. 300.

¹ Cf. documentul din 9 mai 1357 (nr. 129).

113

1357 aprilie 24, **Avignon**.

Innocentius, episcopus etc., venerabili fratri Dominico, episcopo Transiluanensi, salutem etc. Pridem Transiluanensis ecclesia solutio destituta pastoris¹, nos ad personam tuam claris virtutum titulis insignitam nostre mentis aciem dirigentes, te de fratrum nostrorum consilio eidem ecclesie in episcopum prefecimus et pastorem, per curam et administrationem ipsius tibi in spiritualibus et temporalibus plenaris committentes, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur. Cum autem postmodum per venerabilem fratrem nostrum Petrum, Ostiensem et Velletrensem episcopum, tibi fecerimus apud sedem apostolicam munus consecracionis impendi, fraternitate tue per apostolica scripta mandamus, quatenus apostolice sedis beneplacitis te conformans, ad predictam ecclesiam cum nostre benediccionis gracia te personaliter conferens, sic te in administratione ipsius diligenter et solícite gerere studeas, ut utilis administratoris industrie non immerito gaudeat se commissam, ac fame laudabilis tue odor ex tuis probabilibus actibus latius diffundatur, et preter retribucionis eterne premium nostre benevolencie gratiam et favore exinde uberius consequaris.

Datum Auinione, VIII. Kal. Maii, anno quinto.

Inocențiu episcopul etc., venerabilului frate Dominic, episcopul Transilvaniei, mîntuire etc. De cîtva timp biserica Transilvaniei fiind lipsită de mîngierea unui păstor, noi, îndreptîndu-ne ochii minții noastre asupra feței tale, împodobită cu vrednicia unor strălucite virtuți, te-am așezat — după sfatul fraților noștri — ca episcop și păstor al acelei biserici, încredințîndu-ți pe deplin grija și cîrmuirea ei în cele duhovnicești și în cele lumești, după cum se cuprinde mai pe larg în scrisoarea

114

noastră întocmită pentru aceasta. Și, cum după aceea am pus prin venerabilul nostru frate, Petru, episcopul de Ostia și Velletri, să ți să hărăzească darul sfințirii la scaunul apostolic, poruncim acum prin scrisoare apostolică frăției tale ca, supunându-te dorinței scaunului apostolic și ducându-te însuși la sus-pomenita biserică cu harul binecuvântării noastre, tu să te străduiești a te purta în cîrmuirea ei cu atîta hărnicie și grijă, încît ea să se bucure pe drept cuvînt că a fost încredințată dibăciei unui cîrmuitor destoinic iar mireasma faimei tale vrednice de laudă să se răspîndească și mai departe de pe urma faptelor tale pilduitoare și prin aceasta tu să poți dobîndi mai cu îmbelșugare în afară de darul răsplății veșnice, milostivirea și sprijinul bunei noastre voinți.

Dat la Avignon, în a opta zi înainte de calendele lui mai, în anul al cincilea.

Arh. Vat., Reg. Vat. 232, fol. 358 v, nr. 57. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 28, nr. 52 (cu data greșită: IX Kalendas Maii = 23 aprilie 1357).

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 261, nr. 276.

¹ Insemnarea din registru continuă astfel: *etc. ut in proxima superiori usque in finem. Datum Auinione VIII Kalendas Maii, anno quinto*. Textul latin în continuare s-a publicat după actul emis la 23 aprilie 1357 pentru Frederic, episcop de Merseburg. (Arh. Vat., Reg. Vat., 232, fol. 358 r. — 358 v., nr. 56).

Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Waradyensi, salutem et gratiam. Dicitur nobis in personis fidelium nostrorum, capituli Albensis ecclesie Transilvane, quod castrum Zenthmyhalkwe vocatum ipsorum esset et omni iuris tramite ad ipsos pertineret, quod quidem castrum dominus Andreas, quondam episcopus eiusdem ecclesie Transilvane, pro se ipso indebite occupasset ipsoque decesso nunc magnificus vir Andreas, woyuoda Transilvanus, detineret¹ occupatum. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladizlaus, filius Blasii, vel Baka de Myhalhaza aut Leukus de Hedruhaya, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet diligenter investigando de premissis, sciat et inquirat omnimodam veritatem; et post hec, prout vobis veritas constiterit premissorum, nobis fideliter rescribatis. Datum in Wysegrad, in festo beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitulul din Oradea, sănătate și milostivire.

Ni se spune în numele credincioșilor noștri din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, că cetatea numită Piatra Sfintului Mihai este a lor și ține de ei după toată calea dreptului, și că această cetate o luase

pentru sine fără drept domnul Andrei, răposatul episcop al acestei biserici a Transilvaniei, și după moartea acestuia o ține acum cotropită măritul bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei.

Drept aceea vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ladislau, fiul lui Blasiu, sau Baka de Mihalț, sau, în lipsa acestora, Leukus de Idrifaia, cercetînd cu stăruință la toți la care se cuvine și se poate, să caute și să afle adevărul întreg în privința celor de mai sus, și după acestea să ne dați seamă în scris, întocmai, după cum vă veți fi încredințat de adevărul celor de mai sus.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 140, 141, 142 și lădița 2, nr. 265. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 20 iunie 1357, nr. 158.

EDIȚII: Szeredai, *Notitia*, 47; *Fejér*, IX/2, p. 603; *Ub.*, II, p. 137.

REGESTE: Szeredai, *Notitia*, 45; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 140 și 141.

¹ În varianta folosită de *Ub.*: *detinet*.

115 1357 aprilie 27 (V. Kalendas Maii), Avignon.

Ludovic, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea pentru capelanul său comesean (*commensalis*) Ioan zis de Strigoni, cu alt nume: de Argensi¹, canonicatul, prebenda și prepozitura bisericii de Alba Transilvaniei (*Albensis alias Transilvane*) rămasă liberă prin sfințirea lui Dominic ca episcop al Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 95 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 302—303, nr. 83.

¹ *Johanni dicto de Strigonio alias de Argensi*. E vorba poate de localitatea *Montargis* (forma latină: *Montargium* sau *Argensis Argi mons* etc.) din Franța sau de Strassbourg (*Argentina* sau *Argentoratum*) cf. și doc. nr. 117, unde același personaj e amintit ca Ioan de Strigoni sau de Argentina.

116 1357 aprilie 27 (V. Kalendas Maii), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea îl numește pe Ioan zis de Strigoni (*de Sancto Georgio*)¹ în canonicatul, prebenda și prepozitura bisericii de Alba Transilvaniei (*Albensis Stransiluanensis*)².

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. din Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 403, nr. 301.

¹ Greșeală a scribului cf. și actul anterior, nr. 115.

² Astfel în orig.

Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Ioan zis de Strigoniou sau de Argentina (*dicto de Strigonio alias de Argentina*) o prebendă, o prepozitură și un canonicat în biserica Transilvaniei, rămase vacante prin numirea lui Dominic în funcția de episcop al Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Aven. 137, fol. 315 v. — 316 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 261—262, nr. 277.

Papa Inocențiu al VI-lea le scrie episcopilor de Oradea (*Waradiensis*) și de Cenad (*Cenadiensis*) precum și decanului bisericii Sf. Agricola din Avignon în privința introducerii lui Ioan zis de Strigoniou într-un canonicat, o prebendă și o prepozitură în biserica Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Aven. 137, fol. 316 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 261—262, nr. 277 (registul cuprinde și conținutul documentului anterior nr. 117).

Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Dominic zis Písică (*Machka*), fiul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei și fratelui său după mamă Iwanka, moșia Crazna, din comitatul Trenchin, drept răsplată pentru slujbele sale credincioase aduse regelui și țării în mai multe ocazii și mai cu seamă în lupta împotriva tătarilor și rutenilor, la care au participat împreună cu Andrei, fiul lui Lach, pe atunci comite al secuilor, acum voievod al Transilvaniei.

Arhiva primatială din Strigoniou (R.P. Ungară), Capsa 34, fasc. 3, nr. 22.

Orig. perg., cu urme de pecete mare regală aplicată pe verso.

EDIȚII: *Turul*, 1909, p. 131.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Benedict al lui Ilie (*Helye*) în „arhidiaconatul de Bloka”¹ din biserica Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 404, nr. 302.

¹ Astfel în orig. Un arhidiaconat cu acest nume nu există în episcopia Transilvaniei. Este probabil o scriere greșită în loc de *Doboka*. Pe aceeași pagină scribul a făcut și alte greșeli, v. numirea lui Ioan de Strigoniou din 27 aprilie 1357, nr. 116 și a lui Vincențiu a lui Dumitru din 18 mai 1357, nr. 144.

„... tandem prescripti filii Pethew (=Johannes et Stephanus) pro predictis exhibere assumptis instrumentis quasdam litteras privilegiales serenissimi et magnifici principis domini Lodouici, dei gracia incliti regis Hungarie domini nostri sub anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo, quinto Nonas Maii, regni autem sui anno sedecimo confectas, quoddam privilegium domini Karoli, genitoris sui karissimi, pridem similiter regis Hungarie felicis recordacionis, in anno domini M^{mo} CCC^{mo} decimo nono, septimo Idus Octobris, regni autem sui anno similiter decimo nono emanatum, tenorem aliarum litterarum suarum patencium in Temeswar, quinta feria proxima post festum Passce domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} decimo septimo confectarum de verbo ad verbum transcribens et confirmans, nobis demonstrasset, declarantes inter cetera quod idem dominus Karolus rex, consideratis fidelitatibus fideliumque serviciorum meritis magistri Pethew, filii Stephani, comitis Zathmariensis, in eisdem litteris declaratis inter alias possessiones Beke, filii Thome, sui infidelis, possessiones seu villas eiusdem Beke, Doob et Amoch vocatas in comitatu Zathmariensi existentes ab eodem Beke afferendo, eidem magistro Pethew, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis dedisset et contulisset perpetuo possidendas...“

„... în sfârșit amintirii fii ai lui Pethew (=Ioan și Ștefan) pentru cele mai sus amintite, avînd cu sine actele, au arătat o scrisoare privilegiăla a prealuminatului și măritului principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, stăpînul nostru, dată în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte în a cincea zi a Nonelor (lunii) mai¹, iar în al șaisprezecelea an al domniei sale; (și) ne-au arătat un privilegiu al domnului Carol, tatăl lui Ludovic, care a fost înainte și el rege al Ungariei, de fericită amintire, întocmit în anul domnului o mie trei sute nouăsprezece, în a șaptea zi a Idelor lui octombrie² și în al nouăsprezecelea an de domnie a sa, privilegiu care confirma și transcria din cuvînt în cuvînt cuprinsul unei alte scrisori de a sa deschisă, dată la Timișoara în joia imediat următoare după Paștele domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaptesprezece³, arătînd între altele că același domn Carol regele, avînd în vedere credința și meritele serviciilor credincioase ale magistrului Pethew, fiul lui Ștefan, comite de Satu Mare, amintite în aceeași scrisoare i-a dat între alte moșii ale lui Beke, fiul lui Toma, care i-a fost necredincios, moșiile și satele aceluiași Beke, numite Doob și Amaț, aflătoare în comitatul Satu Mare, luîndu-le de la același Beke, i le-a dat și i le-a hărăzit cu toate folosințele și cele ce țin de ele aceluiași magistrul, Peteu ca să le stăpînească pe veci...

Arh. Naț. Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1317. Rezumat în actul lui Ștefan Bubeck, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Vișegrad, în transumpt în actul lui Ștefan, palatinul Ungariei, din 6 noiembrie 1388.

¹ 3 mai 1357.

² 9 octombrie 1319.

³ 9 aprilie 1317.

Viris religiosis et honestis, conventui ecclesie beate virginis de Clusmunustra, amicis suis reverendis, Dominicus, vicewoyvoda Transsilvanus, amicitiam paratam debito cum honore. Dicitur nobis in persona magistri Nicolai dicti Wos, castellani de Kuholum, quod quedam possessio sua, Acyntus vocata, in comitatu Albensi habita, recaptivatione et sibi statutione facienda plurimum indigeret. Super quo, vestram amicitiam presentibus petimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magister Johannes, filius Petri, filii Mykud condam bani, vel magister Petrus, frater eiusdem, aut Georgius de Buda, seu Michael dictus Darabas, aliis absentibus, homo noster, accedat ad faciem prescripti¹ possessionis Acyntus, convocatisque vicinis et commetaneis eiusdem universis et eisdem presentibus, eandem reambulet per veteres suas metas et antiquas ac, ab aliorum possessionibus distinctam, recapiat eandem nomine iuris ipsius magistri Nicolai, recaptivatamque statuatur eidem magistro Nicolao eo iure quo ad ipsum dinoscitur pertinere, si non fuerit per quempiam contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet (contra)² eundem magistrum Nicolaum Wos dictum ad nostram presentiam, ad terminum competentem, rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthec seriem ipsius possessionarie recaptivationis et statutionis et nomina citatorum, si necesse fuerit, locum et diem citationis, cum termino assignato, nobis amicabilem rescribatis. Datum in Sancto Emerico, quarto die octavarum festi beati Georgii martiris, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune de către însuși magistrul Nicolae zis Wos, castelanul de Cohalm, că o moșie a sa numită Ațintiș, aflătoare în comitatul Alba, are mare nevoie a fi redobândită și dată în stăpînire lui.

Drept aceea prin cele de față rugăm cu stăruință prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru magistrul Ioan, fiul lui Petru, fiul fostului ban Mykud, sau magistrul Petru, fratele său, ori Gheorghe de Buda Veche, sau, în lipsa acestora, Mihail zis Darabas, să meargă la sus-pomenita moșie Ațintiș și chemînd pe toți vecinii și megieșii ei, și de față cu aceștia, s-o hotărînicească după vechile și bătrînele ei hotare și, o dată despărțită de moșiile altora, s-o ia înapoi, în temeiul dreptului aceluiasi magistrul Nicolae; (astfel) luată înapoi, să pună pe magistrul Nicolae în stăpînire cu acel drept cu care se știe că ține de el, dacă nu va fi vreo împotrîvire din partea cuiva.

Iar pe împotrîvitori, dacă vor fi vreunii, să-i cheme înaintea noastră (ca să stea) față cu magistrul Nicolae zis Wos la un soroc potrivit, spre a da seamă de împotrîvirea lor.

Și după acestea să aveți bunătatea a ne arăta în scris desfășurarea acelei redobîndiri, dări în stăpînire a moșiei, precum și numele celor chemați — dacă va fi nevoie — (precum și) locul și ziua chemării, dimpreună cu sorocul statornicit.

Dat la Sîntimbru, în a patra zi după octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 26.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 12 mai 1357, nr. 133.

¹ Corect: *prescripte*.

² Lipsește în orig.

123

1357 mai 4, Sîntimbru.

Nos Dominicus, viceuoyuoda Transsiluanus, damus pro memoria, quod causam, quam Iacobus litteratus et Stephanus, filius Ladislai, contra Deseu et Emericum, filios Thome, Andream, Nicolaum et Stephanum, filios Nicolai dicti Chol, Nicolaum et Elyam, filios Georgii, idem Nicolaum et Iacobum, filios Pauli, ac Nicolaum, Ladislaum et Dyonisium, filios Demetrii, moverat¹, iuris ordine observato, propter predictorum filiorum Pauli et filiorum Demetrii, etatis teneritate², pro se respondere non valencium, mediantibus litteris condam magnifici viri domini Thome, olim voyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, quia prenominati alii fratres et proximi eorundem absque ipsis pueris, propter cause ipsorum unionem, similiter respondere non posse referebantur, ab octavis festi beati Georgii martyris nunc preteritis, ad septimam revolucionem earundem octavarum annualem statu sub priori fuerat prorogata, nunc completo ipso termino, licet prenominati Iacobus, filius Pauli, Nicolaus, filius Demetrii, et Emericus, filius Thome, domino sic volente ab hac luce decesserint, tamen quia alii fratres supradicti superstites proximi eorum decessorum per se et pro se ipsis respondere posse dignisscuntur³, ideo eandem causam, quam ut prefertur ipsi Iacobus litteratus et Stephanus, in presentibus octavis festi beati Georgii martyris personaliter astantes contra annotatos Deseu, filium Thome, Andream, Nicolaum et Stephanum, filios Nicolai, Nicolaum et Elyam, filios Georgii, Nicolaum et Ladislaum, filios Pauli, Ladislaum et Dyonisium, filios Demetrii, ad quos eadem causa extitit devoluta, pro quibus et ex quibus iidem Andreas, filius Nicolai, et Nicolaus, filius Pauli, ac Deseu cum sufficientibus litteris procuratoriis comparuerunt, movere habebant coram nobis, de parcium voluntate ad octavas festi beati⁴ Mychaelis archangeli nunc venturas et statu sub priori penitus et per omnia permanente sub forma pacis duximus prorogandam. Datum in Sancto Emerico, quarto die predictarum octavarum festi beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

(*Pe verso, de o mină contemporană:*) Pro Iacobo literato et Stephano, filio Ladislai, contra magistros Andream, Nicolaum et Stephanum, filios Nicolai dicti Chol et aliis eorundem intra positos, ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, prorogatoria.

Noi Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că pricina pe care, păzind rînduiala legii, au pornit-o Iacob diacul și Ștefan, fiul lui Ladislau, împotriva lui Desideriu și Emeric, fiii lui Toma, Andrei, Nicolae și Ștefan, fiii lui Nicolae zis Chol, Nicolae și Ilie, fiii lui

120

Gheorghe, de asemenea Nicolae, Ladislau și Iacob, fiii lui Pavel și Nicolae, Ladislau și Dionisie, fiii lui Dumitru și care — din cauza vârstei fragede a fiilor lui Pavel și a fiilor lui Dumitru, care nu erau în stare să răspundă (le judecată) în numele lor, fusese amînată în starea de mai înainte, potrivit scrisorii răposatului mărit bărbat, domnul Toma, odinioară voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, întrucît și ceilalți frați și rude ale lor, mai sus pomenite, mărturiseau la fel că nu pot răspunde (la judecată) fără acei copii, din pricina legăturii dintre ei — de la octavele acum trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁵, pînă la trecerea a șapte ani de la acele octave; împlinindu-se acum acel soroc cu toate că sus-pomeniții Iacob, fiul lui Pavel, Nicolae, fiul lui Dumitru și Emeric, fiul lui Toma, au părăsit cu voia domnului această lume, totuși deoarece se vede că ceilalți frați mai sus pomeniți — (adică) rudele (cele mai) de aproape rămase în viață — pot răspunde (la judecată) ei înșiși, pentru sine înșiși, de acea pricină pe care, așa cum se spune mai sus, aveau s-o pornească Iacob diacul și Ștefan, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră, la octavele de acum ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, împotriva pomeniților Desideriu, fiul lui Toma, Andrei, Nicolae și Ștefan, fiii lui Nicolae, Nicolae și Ilie, fiii lui Gheorghe, Nicolae și Ladislau, fiii lui Pavel, Ladislau și Dionisie, fiii lui Dumitru, asupra cărora a fost trecută acea pricină, pentru care și dintre care (împričinații) s-au înfățișat, cu scrisori de imputernicire îndestulătoare, Andrei, fiul lui Nicolae, Nicolae, fiul lui Pavel și Desideriu, am găsit cu cale s-o amînam în vederea unei împăcări, din dorința părților, la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁶, rămînînd întru totul în starea de mai înainte.

Dat la Sîntimbru, în a patra zi după pomenitele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(*Pe verso, de o mînă contemporană.*) Scrisoare de amînare pentru Iacob diacul și Ștefan, fiul lui Ladislau, împotriva magiștrilor Andrei, Nicolae și Ștefan, fiii lui Nicolae zis Chol, și a altora pomeniți înăuntrul actului, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 671. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă, de închidere, aplicată pe verso.

EDITII: *Teleki*, I, p. 102—103.

¹ Corect: *moverant*.

² Corect: *teneritatem*.

³ Astfel în orig.

⁴ Urmează: *Georgii martyris*, șters de aceeași mînă.

⁵ 1 mai.

⁶ 6 octombrie.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dominis et amicis suis reverendis, Dominicus, vicevayuoda Transsiluanus, amieciam paratam debito cum honore. Dicit nobis magister Jacobus, filius Thome de Rapolth, quod quedam possessio Thamaspataka vocata in

comitatu de Hunyad habita, per magistrum Nicolaum dictum Malach et Gregorium, fratrem suum, sibi titulo inpignorationis¹ tradita apud manus suas haberetur, ad² quam legitime velut ad ius suum impignorationicum vellet introire et eadem sibi statui deberet iuris ordine observato. Super quo vestre discrecionis amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente magister Gyrk, filius Andree de Folth, vel Petew, filius Tiburcii de Bachy, aut Michael, filius Gyurk de Kemend, aliis absentibus, homo noster, accedat ad faciem dicte possessionis Thamaspataka convocatisque vicinis et commetaneis eiusdem universis et eisdem presentibus introducat ipsum magistrum Jacobum ad eandem statuatque ipsam eidem tanquam³ ius suum impignorationicum per eundem possidendum, si non fuerit per quempiam contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet contra eundem magistrum Jacobum ad nostram presenciam ad terminum competentem rationem⁴ contradiccionis ipsorum reddituros, et posthec seriem ipsius introduccionis et statucionis et, si necesse fuerit, nomina citatorum, diem et locum citacionis cum termino assignato nobis amicabilem rescribatis. Datum in Sancto Emerico, quinto⁴ die⁴ octavarum festi beati Georgii martyris, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de aceeași mină.*⟩ Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dominis et amicis suis reverendis.

Chibzuiților și cinstiților bărbați din capitlu bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune nouă magistrul Iacob, fiul lui Toma de Rapolt, că o moșie numită Tămășasa, aflătoare în comitatul Hunedoara ce i-a fost dată ca zălog de către magistrul Nicolae zis Malach și Grigore, fratele acestuia, s-ar afla în mîinile sale, și că el ar vrea după lege să între pe acea moșie ca în dreptul său, în temeiul zălogului și că ea trebuie să i se treacă în stăpînire păstrîndu-se rînduiala legii.

De aceea prin cele de față rugăm cu toată cinstea prietenia și chibzuința voastră, să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, magistrul Gyrk, fiul lui Andrei de Folt, sau Petew, fiul lui Tiburțiu de Băcia, ori, în lipsa acestora, Mihail, fiul lui Gyurk de Chimindia, să meargă la zisa moșie Tămășasa și, adunînd pe toți vecinii și megieșii acesteia și fiind ei de față, să-l pună pe acest magistrul Iacob în stăpînirea ei și să o treacă asupra lui ca drept al său în temeiul zălogului, spre a fi stăpînită de el, dacă nu se va fi ridicat vreo împotrivire. Iar dacă vor fi unii să se împotrivescă să-i cheme ca să stea față cu magistrul Iacob înaintea noastră la un soroc potrivit, spre a da seamă despre temeiul împotrivirii lor. Și după acestea să aveți bunătatea a ne scrie despre desfășurarea acestei puneri și treceri în stăpînire și, dacă va fi nevoie, numele celor chemați, ziua și locul chemării, împreună cu sorocul statornicit.

Dat la Sîntimbru, în a cincea zi după octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨*Pe verso, de aceeași mină.*⟩ Chibzuiților și cinstiților bărbați din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, vrednicilor de cinstire domni și prieteni ai săi.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 430. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hirtie, cu urme de pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VI, p. 575; Ub., II, p. 138.

¹ Corect: *impignoracionis*.

² Urmează *quod*, șters de aceeași mână.

³ Corect: *tamquam*.

⁴ Cuvânt repetat, primul șters de aceeași mână.

125

1357 mai 6,

(*sexto die octavarum festi beati Georgii martyris*), (Albe), Alba Iulia.

Solomon, arhidiaconul de Turda (*Torda*), vicar general intru cele duhovnicești al lui Andrei, episcopul Transilvaniei, adevărește împăcarea dintre Ioan zis Pancelus de Pinticeu (*Cheh*) pe de o parte și Barbara și Elisabeta pe de alta, pentru sfertul cuvenit fiicelor și pentru alte drep-turi.

Arh. Naț. Magh. col. Muz. Naț.

Transumpt în actul lui Știbor, voievodul Transilvaniei, din 17 ianuarie 1399, în care se pomeniște de o altă transcriere a acestui document în actul lui Ladislau, voievodul Transilvaniei, din 28 mai 1377, azi pierdut.

Textul documentului este aproape identic cu a celui din 6 mai 1356, nr. 15. Probabil este vorba de același document, scribul celui de față copiind greșit data anului: *septimo* în loc de *sexto*.

EDIȚII: Cod. Andeg., VI, p. 576—577.

126

1357 mai 8, Vișegrad.

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commedamus per presentes quod magistris Ladizlao, filio Johannis, filii Bricii de Bathur, comite de Zabouch, ab una, et Georgio, filio eiusdem magistri Johannis, parte ex altera, in nostri presencia personaliter constitutis, per eundem magistrum Ladizlaum propositum extitit et relatum, quod¹, licet, iuxta deliberativam sentenciam prelatorum et baronum regni nostri, idem magister Georgius, frater suus, in possessionibus suis acquisitiis, nullam penitus habere debuisset porcionem, tamen ipse, volens ipsum magistrum Georgium, zelo fraternalis, favoris prosequi et amplecti, medietatem cuiusdam possessionis sue acquisitiie, Syuegd vocate, in comitatu Byho-riensi existentis, apud manus suas habitam, in qua ecclesia, in honore sancti Georgii martyris, foret constructa, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, usque metas inter ipsam possessionem Syuegd ecclesiasticam et aliam possessionem similiter Syuegd vocatam, nunc erectas et existentes, dedisset, donasset, tradidisset et assignasset pre-fato magistro Georgio, fratri suo et per eum suis heredibus iure perpetuo possidendam et habendam. Et quia super alia medietate dicte possessio-nis Syuegd unacum venerabili patre domino Demetrio, episcopo Wara-dyensi, in lite existeret, ideo eidem Georgio assumpsisset, ut, si dictam medietatem ipsius possessionis, pecuniaria solutione mediante ab eodem domino episcopo redimere potuerit, extunc dimidiam partem ipsius me-

dietatis ipse propria sua cum pecunia, aliam vero partem ipsius medietatis, idem magister Georgius, similiter sua cum pecunia, redimere deberent et tenerentur, per ipsum Georgium, eodem modo, perpetuo possidendam; medio autem tempore, donec causa inter ipsos et eundem dominum episcopum super facto medietatis dicte possessionis ventillata extiterit, eandem communi labore et expensa prosequerentur, hoc eciam adiecto quod si dicta causa ab ipso domino episcopo in aliam qualibet² personam, redundaretur, extunc prefatus magister Georgius precise ipsam causam exequi teneretur suis propriis laboribus et expensis. Retulit eciam idem magister Ladislaus, quod quasdam duas possessiones, unam similiter Syuegd et aliam Benkehaza vocatas, in dicto comitatu, intra metas prefate possessionis Syuegd ecclesiastice, nunc apud manus quorundam nobilium occupative habitas, si easdem, iuxta continencias litterarum privilegialium capituli Waradyensis, ab eorum detentoribus reinvenire poterit et reobtinere, extunc easdem³ pro ipso et suis heredibus perpetuo reservasset, contradiccione ipsius magistri Georgii, fratris sui, non obstante; prout iidem magistri Ladislaus et Georgius premissa sponte assumpserunt coram nobis.

Datum in Wysegrad, in quindenis festi beati Georgii martyris, anno domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Noi Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre prin cele de față că, înfățișându-se înaintea noastră însuși magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Briccius de Bathur, comite de Szaboles, pe de o parte, iar pe de altă parte însuși Gheorghe, fiul aceluiași magistru Ioan, acel magistru Ladislau a arătat și a dat de știre că, deși, potrivit chibzuitei hotărâri a prelaților și baronilor țării noastre, acel magistru Gheorghe, fratele său, n-ar fi trebuit să aibă deloc nici o parte din moșiile sale de dobândire, totuși el, voind să îndestuleze și să îmbrățișeze pe acel magistru Gheorghe cu dragostea bunăvoinței frățești, a dat, a dăruit, a lăsat și a statornicit sus-zisului magistru Gheorghe, fratele său, și prin el moștenitorilor săi, jumătate dintr-o moșie a sa de dobândire numită Syuegd, așezată în comitatul Bihor, aflată în miinile sale, pe care e clădită o biserică în cinstea sfântului mucenic Gheorghe, cu toate folosințele și toate cele ce țin de ea, pînă la hotarele ridicate și aflate acum între acea moșie bisericească Syuegd și celalaltă moșie numită de asemenea Syuegd, spre a o stăpîni și ține pe veci. Și fiindcă pentru cealaltă jumătate din zisa moșie Syuegd (el)⁴ este în judecată cu venerabilul părinte, domnul Dumitru, episcopul de Oradea, s-a legat față de acel Gheorghe, că dacă prin mijlocirea unei plăți în bani el ar putea să răscumpere zisa jumătate a acelei moșii de la acel domn episcop, atunci jumătate parte din acea jumătate să fie ținut și dator s-o răscumpere, el, cu banii săi, iar cealaltă parte a acelei jumătăți, magistrul Gheorghe, de asemenea cu banii săi pentru a fi stăpînită de acel Gheorghe tot pe veci. Între timp însă, cîtă vreme se va mai purta între ei și acel domn episcop judecata, cu privire la jumătatea acelei moșii, ei o vor urmări cu osteneala și cheltuiala amîndurora, adăugîndu-se și aceasta că dacă zisa pricină ar trece de la acel domn episcop asupra altei fețe, atunci tocmai sus-zisul magistru Gheorghe să fie dator să urmărească (înaintea judecății) acea pricină cu ale sale osteneli și cheltuieli.

Acel magistru Ladislau ne-a mai spus, că două moșii, una numită de asemenea Syuegd, iar cealaltă Benkhaza (aflătoare) în zisul comitat, între hotarele sus-zisei moșii bisericești Syuegd se află acum cotropite, în mâinile unor nobili, și că, dacă, potrivit cuprinsului privilegiului capitlului din Oradea, el ar putea să le ia înapoi și să le redobîndească de la cei ce le țin în stăpînire, atunci pe acelea le va păstra pe veci pentru el și urmașii săi, fără a ține seama de împotrivirea celui magistru Gheorghe, fratele său; pentru acestea s-au legat în fața noastră, de bună voie, acei magistri Ladislau și Gheorghe.

Dat la Vișegrad, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 150. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., cu urme de pecete mare, rotundă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 581—582.

¹ Cuvînt repetat.

² Corect: *quamlibet*.

³ Scris deasupra cuvîntului *eandem*, șters de aceeași mină.

⁴ Ladislau.

Lodouicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Seruie, Gallitie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore. Regie speculationis et sollicitudinis esse debet invigilare subditorum remediis, et eas prosequi ampliori munificentie donativo, ut tanto illi ex fidelibus fideiores et devotiones se exhibeant ex devotis, quanto potiori largitatis beneficio ex regalis provisionis dono eas contigerit gratulari; proinde, ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire, quod nos, qui ex debita regiminis nostri officio cunctorum nobis fideliter obsequentium fidelitatis et servitia pensare et ea pensata digne retributionis premio cum favore debemus, attendentes sincere devotionis et fidei puritatem magistri Mychaelis, filii Georgii, specialis notarii sigilli nostri annularis, comitis camararum nostrarum de Lyppa, salium parcium Transilvanarum, dilecti et fidelis nostri, quam ad nos et ad sacrum nostrum dyadema constanter nossitur¹ habuisse, necnon satis grata et accepta servitia eiusdem laudedigna, que serialim presentibus inseri foret tediosum, pro quibus etiam suis meritoriis obsequiis a nobis multo plurimorum munerum donatione et elargitione non immerito esset attollendus, tamen, ut exnunc aliquatenus voto eiusdem beneplacito² occurrere munere donativo favorabiliter videamur, et ut alii hoc viso ad fidelitatis opera sacro dyademat eminentioni virtute exercenda facilius, invitentur, quasdam portiones nostras tributarias ad comitatum Zothmariensem pertinentes, videlicet tertiam partem tributi, quod in possessione Kwchurd, et tertiam partem alterius tributi, quod in possessione Nomen vocata, nostro nomine pro comite Zothmaryensi¹ hactenus exigebatur, cum omnibus eorum

pertinentibus, redditibus et obventionibus quibuscunque, a iurisdictione comitis Zothmariensis pro tempore constituti sequestrantes ad possessionem eiusdem magistri Mychaelis Zamuzsegh vocatam, in comitatu Zothmaryensi¹ existentem, vigore aliarum litterarum nostrarum privilegialium per nostram maiestatem eidem magistro Mychaeli pro suis meritiis serviciis perpetuo datam et collatam easdem applicando et annectendo dedimus, donavimus et contulimus prefato magistro Mychaeli tanquam bene merito et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus et posteritatibus universis iure perhempnali¹ et irrevocabiliter possidendas, tenendas pariter et habendas, sine preiudicio iuris alieni.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eidem concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Colociensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini Millesimo CCC^{mo} quinquagesimo septimo, octavo Idus mensis Maii, regni autem nostri anno sedecimo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Nicolao Strigoniensi, locique eiusdem comite perpetuo et Ugolino Spalatiensi archiepiscopis, Nicolao Agryensi, Dominico Waradyensi, Dominico electo confirmato ecclesie Transsiluane, Thome Chanadyensi, Nicolao Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabysensi, Johanne Wesprimiensi, Colomano Jauriensi, Mychaelis Wachysensi, Petro Bozniensi, fratribus Stephano Nitriensi et Thoma Sirimiensi¹ episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus; magnificis viris Nicolao Konth, palatino et iudice Comanorum, Andree, woyuoda Transsiluano et comite de Zonuk, comite Nicolao de Zeech, iudice curie nostre, Chyko, magistro thavarnicorum nostrorum, Leustachio, regni Sclauonie Banatum tenente, Nicolao, bano de Machow, Leukus, dapiferorum et pincernarum, Dyonsio, agazonum et Thome ianitorum nostrorum magistris, Simone, filio Mauricii, comite Poseniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

(Pe verso, de o altă mină contemporană:) Super tributo Kochard et Nomen.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu rege al Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum, ca și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Se cade a fi datoria vegherii și grijii regești a se îngriji de binele supușilor și acestea să fie împlinite cu un dar mai mare al dărniceii ca cu atât mai mult credincioșii să se arate mai credincioși, iar din supuși să se arate cu atât mai supuși, cu cât se cuvine ca aceștia să-i bucure printr-o binefacere mai bună a răsplății dăruite din chibzuința regească; drept aceea voim să ajungă, prin cuprinsul acestor rînduri, la cunoștința tuturor, atât a celor de față, cât și a celor viitor, că noi, care din datoria cîrmuirii noastre sîntem datori să cumpănim faptele de credință și slujbele tuturor celor care ni s-au supus cu credință și pe acestea după ce

le-am găsit vrednice de sprijinul răsplății, ținând seama de curătenia adevăratului devotament și a credinței magistrului Mihail, fiul lui Gheorghe, notarul nostru special al pecetii inelare, comite al cămărilor noastre de Lipova, al sării din părțile transilvane, credinciosul nostru iubit, pe care se știe că a avut-o în chip statornic, față de noi și de sacra noastră coroană, de asemenea fiind cunoscute slujbele destul de plăcute și binevenite vrednice de laudă, ale acestuia, pe care ar fi greu să le trecem pe rând în scrisoarea de față, pentru care slujbe ale sale, vrednice de răsplată, au fost hărăzite pe drept, de către noi, prin dăruire și dărnicie cu mult mai multe daruri, totuși pentru ca și de acum încolo să părem binevoitori și că-i venim în întâmpinare printr-un dar, la dorința și plăcerea acestuia, pentru ca și alții văzînd acest lucru, să fie îndemnați mai ușor să facă fapte de credință pentru coroana sfîntă, cu o mai aleasă vrednicie, am dat, am dăruit și am hărăzit pomenitului magistrului Mihail, ca unuia care merită cu adevărat și prin el moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi și tuturor locuitorilor, cu drept veșnic și nestrămutat, ca să le stăpînească, să le țină deopotrivă și să le aibă, fără a vătăma dreptul altuia, unele părți ale noastre de moșie, cu drept de vamă, care țin de comitatul Satu Mare, adică a treia parte din vama de pe moșia Kwchurd și a treia parte a altei vămi de pe moșia numită Nomen, care se lua pînă acum în numele nostru pentru comitele de Satu Mare, cu toate cele ce țin de ea, ciștiguri și orice fel de venituri, luîndu-le de sub jurisdicția comitelui de Satu Mare, aflător în slujbă acum, adăugîndu-le și legîndu-le la moșia acestui magistrului Mihail, numită Zamussegh, aflătoare în comitatul Satu Mare, dată și dăruită pe veci de către maiestatea noastră acestui magistrului Mihail pentru slujbele sale vrednice de răsplată, în temeiul altei scrisori a noastre privilegiale.

Spre pomenirea și trăinicia acestui lucru i-am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetei noastre duble și autentice, atîrnate. Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscop de Calocsa, cancelarul curții noastre, credinciosul nostru iubit, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte în a opta zi a idelor lunii mai, iar în anul al șaisprezecelea al domniei noastre. Fiind de față venerabilii întru Hristos părinți și domni Nicolae arhiepiscop de Strigoniu și comite pe veci al aceluiași loc, Ugolin arhiepiscop de Spalato; episcopii Nicolae de Agria, Dominic de Oradea, Dominic ales și confirmat al bisericii din Transilvania, Toma de Cenad, Nicolae de Pécs, Ștefan de Zagreb, Ioan de Vesprim, Coloman de Győr, Mihail de Vaț, Petru de Bosnia; frații episcopi Ștefan de Nitra și Toma de Sirmiu, păstorind întru fericire bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbai Nicolae Konth, palatinul și jude al cumanilor, Andrei, voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc, comitele Nicolae de Zech, jude al curții noastre, Chyko, marele nostru vistier, Eustațiu, care deține banatul țării Slavoniei, Nicolae, ban de Mačva, Luca, mare stolnic, și mare paharnic, Dionisie, mare comis și Toma, mai marele ușierilor noștri, Simion, fiul lui Mauriciu, comite de Pojon și mulți alții care țin comitatele și dregătoriile regatului nostru.

(Pe verso, de o altă mînă contemporană:) Cu privire la vama Kochard și Nomen.

Arh. Naț. Magh., Dl. 4 666. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. perg., cu pecete atârnată de șnur din mătase roșie și violet.
EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 580—581 (cu omisiuni).

¹ Astfel în orig.

² Urmează: *aliqualiter*, subpunctat.

128

1357 mai 9 (*VII. Idus Maii*), **⟨Pont de Sorgues⟩**.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Simion al lui Simion ⟨de Teiuș⟩¹ în arhidiaconatul de Crasna, din dieceza Transilvania.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 404, nr. 303.

¹ Cf. documentul din 9 mai 1357, nr. 129.

129

1357 mai 9 (*VII. Idus Maii*), **Pont de Sorgues**.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, acordă arhidiaconatul de Crasna (*Crasna*) lui Simion al lui Simion de Teiuș (*Spinis*), preot din dieceza Transilvaniei, fără a fi piedică faptul că acesta deținea un canonicat și o prebendă în biserica de Vaț (*Wachiensi*).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 112 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 302, nr. 82 (cu data greșită: 25 aprilie 1357).

130

1357 mai 9 (*VII. Idus Maii*), **Pont de Sorgues**.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, acordă lui Toma al lui Simion de Teiuș (*Spinis*), capelan al episcopului și preot în dieceza Transilvaniei, prepozitura bisericii Sf. Toma din Promontoriul Strigoniului (*promontorio Strigoniensi*), rămasă vacantă prin numirea lui Dominic al lui Dominic în prepozitura de Zips (*Scepusiensis*), din dieceza de Strigoniu, fără a fi piedică faptul că același Toma deținea un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei, precum și un canonicat și o prebendă în biserica de Oradea (*Waradiensi*) și arhidiaconatul de Crasna (*Crasna*), pe care declară că e „gata să-l lase“.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 112 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 301—302, nr. 81 (cu data greșită: 25 aprilie 1357).

128

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Toma al lui Simion de Teiuș (*Spinis*) în slujba de prepozit al bisericii sf. Toma din Promontoriul Strigoniului (*Promontorio Strigoniensi*), din dieceza de Strigoniu, pe care a deținut-o mai înainte Dominic, fiul lui Dominic, numit prepozit de Zips (*Scepusiensi*). Cu instalarea lui sînt însărcinați arhiepiscopul de Caloccea, episcopul de Nitra și decanul bisericii Sf. Agricola din dieceza de Avignon.

Arh. Vat., Reg. Aven 137, fol. 354 v. și 355 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 262, nr. 281 și p. 266, nr. 304.

Nos, Ladislaus, prepositus ecclesie Chazmensis, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici, dei gratia regis Hungarie, memorie commendamus quod magister Ladislaus, filius magistri Johannis de Batur, comes de Zabolch et castellanus de Adrian, personaliter pro se, honus Stanizlai et Ladislai, filiorum suorum, ac nobilis domine, consortis sue, in hoc facto super se assumptens, ab una, item Nicolaus, filius Petri de Phylpus, pariter pro se, honus Laurentii¹ et Emerici ac Stephani litterati, fratrum suorum carnalium, in hoc facto super se assumptens, et pro Stephano, filio Ladislai de Zekeres, idem Nicolaus, cum procuratoriis litteris capituli Waradiensis, parte ab altera, coram nobis comparentes, sunt confessi ut predictae partes super omnibus causis, factis potentialibus, iniuriis, controversiis, dampnis et quibilibet malorum generibus, hactenus inter partes quovismodo habitis, pro quibus per partes contra sese et per ipsos filios Petri ac Stephanum, filium Ladislai, inquisitionales littere contra Petrum seu alios iobagiones predictae domine de Somlyoal confici procurate fuissent, et super quibus idem magister Ladislaus, quinquagesimo se nobilibus, in predicto capitulo Waradiensi, in octavis Nativitatis beati Johannis baptiste proxime venturis, iuxta formam iudicii iudicis curie regie, prout in factis potentialibus, sacramentum prestare deberat, plene concordassent et coram nobis concordarunt, reddentes sese vicissim expeditas et liberatas super premissis, hactenus quovismodo, ut premittitur, factis et habitis inter partes; omnes ipsas litteras inquisitionales et quaslibet alias gravatorias, in factis potentialibus et quibilibet malorum generibus pretactis contra sese usque nunc per partes et per ipsum Nicolaum, seu quoslibet ex ipsis contra predictos Petrum seu alios quosvis iobagiones ipsius domine, exceptis instrumentis ipsorum in facto possessionario confectis, emanari procuratas, cassas et viribus carituras coram nobis committendo partes prenotate; specialiter autem super depositione predicti sacramenti, contra prefatum Nicolaum, modo premissis per ipsum magistrum Ladislaum in predictis terminis et loco prestandi, dictus Nicolaus eundem magistrum Ladislaum et etiam predictos Petrum ac alios expeditos et liberatos ita, quod etiam prefatum capitulum, visis presentibus, suas litteras expeditorias super hiis dari facere teneretur magistro Ladislao supra-

dicto. Preterea, pro expensis dicti Nicolai, idem magister Ladislaus in predicto capitulo triginta sex florenos, in dictis octavis, plene, pure et libere solvere teneretur ac pecora et alias res, per ipsos iobagiones dicte domine ab ipsis filiis Petri et Stephano, filio Ladislai, ac ad eos pertinentibus de Zeech ablatas, quas prefatus Laurentius in predicto capitulo super altari, in predictis octavis, iurando diceret ipsis et ad ipsos spectantibus non fuisse restitutas, predictis filiis Petri et Stephano, filio Ladislai, idem magister Ladislaus, filius Johannis, reddere in termino, per ipsum capitulum tunc dando, seu restitui facere et de eisdem satisfacere teneretur. Ceterum, si quid iniurie vel dampna aut lesiones inter partes in futurum fierent illate, tunc pars lesa vel iniuriam aut dampna ipsa patiens coram bonis viris ab adversa parte iustitiam et satisfactionem sibi petere et ei pars aliquid premissorum inferens, secundum arbitrium et ordinationem communium bonorum virorum, satisfacere tenerentur²; si vero ipsa satisfactio non impenderetur, tunc postmodum inquisitiones vel citationes facere pars offensam patiens posset et deberet contra alteram partem eo facto. Si quae vero partium de premissis in aliquo resilire temporis in processu et quodcumque attemptaret, extunc talis pars contra partem alteram, excepto facto solutionis pecunie et rerum predictarum, in succubitu dueli facti potentialis, idem vero magister Ladislaus, si dictam pecuniam non solveret vel ipsas res, que predicto modo per ipsum restitui deberent, non restitueret, tunc pro eis in duplo earundem convinceretur ipso facto; prout idem magister Ladislaus, filius magistri Johannis, pro se et pro predictis filiis ac domina consorte ipsius, si de premissis in alioquo resilirent, se et suas possessiones, idem vero Nicolaus pro se et ipsis fratribus suis, si de premissis similiter in aliquo resilirent, modo simili se et suas possessiones, ipsum vero Stephanum, filium Ladislai, vigore dictarum litterarum procuratoriarum, ad premissa obligarunt coram nobis. Datum in Wissegrad, feria quarta proxima post festum beati Johannis evangeliste ante portam Latinam, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Noi, Ladislau, prepozitul bisericii din Chazma, comite al capelei și secretar cancelar al domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, dăm de știre că venind înaintea noastră pe de o parte magistrul Ladislau, fiul magistrului Ioan de Batur, comite de Szabolcs și castelan de Adrian pentru sine însuși — și luînd asupra sa în această pricină și răspunderea pentru Stanislau și Ladislau, fiii săi, cît și pentru nobila doamnă, soția sa — iar pe de altă parte Nicolae, fiul lui Petru de Phylpus, de asemenea pentru sine — luînd asupra-și, în această pricină, răspunderea pentru Laurențiu, Emeric și Ștefan diacul, frații săi de sînge — iar pentru Ștefan, fiul lui Ladislau de Zekeres, (înfățișîndu-se) același Nicolae cu scrisoarea de imputernicire a capitlului din Oradea, au mărturisit că sus-zisele părți s-au împăcat pe deplin și se împacă înaintea noastră cu privire la toate pricinile, silniciile, vătămrile, neînțelegerile, daunele și orice fel de rele săvîrșite pînă acum în orice chip între părți, pentru care au pus părțile să se întocmească scrisori de cercetare, una împotriva alteia cît și (la cele săvîrșite) de către fiii lui Petru și Ștefan, fiul lui Ladislau, împotriva lui Petru sau a altor iobagi din ținutul Șimleului ai sus-zisei doamne, și cu privire la

care acel magistru Ladislau trebuia, așa cum (e obiceiul) în pricini de silnicie, să rostească jurământ împreună cu patruzeci și nouă de nobili la octavele Nașterii fericitului Ioan botezătorul acum viitoare³ la sus-zisul capitlu al Orăzii, potrivit judecății judelei curții regești. (Și) s-au descărcat și slobozit părțile una pe alta de toate cele făptuite și săvârșite între ele în orice fel pînă acum, așa cum s-a spus mai sus. Iar toate aceste scrisori de cercetare și orice alte scrisori de pedepsire pentru fapte de silnicii și pentru orice fel de rele arătate mai sus și ce au fost puse să fie întocmite pînă acum de către vreuna din părți împotriva celeilalte și de către acel Nicolae sau de oricare din ei împotriva sus-zişilor Petru sau a oricăror alți iobagi ai acelei doamne, în afară (doar) de actele lor întocmite asupra stăpînirii moșiei, le socotesc în fața noastră sus-zisele părți ca zadarnice și lipsite de putere pe viitor.

Și mai ales cu privire la rostirea sus-zisului jurământ ce trebuia făcut de acel magistru Ladislau împotriva sus-amintitului Nicolae la sus-pomenitul soroc și loc, în chipul de mai sus, sus-zisul Nicolae a descărcat și slobozit în fața noastră de (îndatoririle) de mai sus pe acel magistru Ladislau și de asemenea pe sus-zişii Petru și cellalți iobagi ai zisei doamne, drept care sus-zisul capitlu, văzînd cele de față, va fi dator să dea sus-pomenitului magistru Nicolae scrisoarea sa de descărcare cu privire la acestea.

Pe lîngă aceasta, magistrul Ladislau va fi dator să plătească de bună voie de-a dreptul și deplin înaintea pomenitului capitlu și la zisele octave, treizeci și șase de florini drept cheltuieli ale numitului Nicolae, iar vitele și celelalte lucruri ridicate de acei iobagi ai zisei doamne de la fiii lui Petru cît și de la Ștefan, fiul lui Ladislau precum și de la cei din Siciu ce țin de ei și pe care sus-zisul Laurențiu va declara prin jurământ pe altar la sus-zisele octave, în sus-zisul capitlu, că nu le-au fost înapoiate, lor și celor ce țin de ei, va fi dator magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, să le înapoieze sus-zişilor fii ai lui Petru precum și lui Ștefan, fiul lui Ladislau, sau să facă a le fi înapoiate pînă la sorocul pus atunci de acel capitlu și să-i despăgubească pentru ele.

Pe lîngă aceasta, dacă în viitor se vor ivi între părți oarecare jigniri sau pagube sau vătămări, atunci partea jignită sau care a suferit vătămare sau pagubă, să fie datoare să ceară dreptate și despăgubire, de la partea potrivnică în fața unor oameni buni iar partea care îi cășunează ceva din (neajunsurile) de mai sus să fie datoare a o despăgubi potrivit cu judecata și rînduială acelor oameni buni (puși) pentru amîndouă părțile.

Și dacă nu s-ar da acea despăgubire, atunci prin chiar acest fapt partea care a suferit jignirea să poată și să aibă dreptul a face cercetare și chemare în judecată împotriva celeilalte părți.

Dacă vreuna din părți, în curgerea vremii (ar avea) să strice ceva din cele de mai sus și oricînd ar încerca aceasta atunci acea parte să fie socotită vinovată față de partea cealaltă ca și cum ar fi fost înfrîntă într-un duel judiciar într-o pricină de silnicie, lăsîndu-se în afară plata banilor și (înapoierea) lucrurilor de mai sus. Iar acel magistru Ladislau, dacă nu va plăti acei bani sau nu va înapoia lucrurile care trebuia să le înapoieze în chipul de mai sus, atunci prin chiar acel fapt să fie pedepsit în locul acestor (plăți) la (plata) îndoitolui lor, — precum s-au

legat în fața noastră, la toate acestea, acel magistrul Ladislau, fiul magistrului Ioan, pentru sine și pentru sus-zișii săi fii precum și pentru soția sa, îndatorîndu-se pe sine și moșiile lor. Dacă vor strica întru ceva cele de mai sus, <se leagă> și acel Nicolae, pentru sine și pentru frații săi, <îndatorîndu-se> în același fel pe sine și moșiile sale; dacă, de asemenea, ar strica întru ceva cele de mai sus, pe zisul Ștefan, fiul lui Ladislau, l-au îndatorat în fața noastră în puterea zisei scrisori de împuternicire.

Dat la Vișegrad, în miercură de după sărbătoarea fericitului Ioan evangelistul înaintea Porții Latine, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 146. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie, cu pete de umezeală, fragmente de pecete din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 146.

¹ Urmează cuvîntul *Stephani*, șters.

² Corect: *teneretur*.

³ 1 iulie.

Nobili viro et honesto, Dominico, vicewoyuode Transsilvano, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, orationes in domino. Noveritis nos litteras vestre nobilitatis recepisse, honore quo decuit, in hec verba: <Urmează actul lui Dominic vicevoievodul Transilvaniei, din 4 mai 1357, *Sîntimbru*, nr. 123>. Nos igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, unacum Michaelē dicto Darabas, homine vestro predicto, nostrum misimus hominem sub¹ testimonio, videlicet fratrem Johannem sacerdotem, de medio nostri, ad premissa fideliter exequenda. <Qui>² tandem ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, tertia feria proxima post quindenā predicti festi beati Georgii martiris proxime nunc preteriti, ad faciem prenotate possessionis, Acyntus vocate, pariter accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et ipsis presentibus, eandem magistro Nicolao dicto Vos eo iure quo ad ipsum dinoscitur pertinere, statuere voluissent et in ipsa statutione Petrus, filius Mykus, contradictor extitisset. Unde, eodem die, loco et termino, eundem Petrum, filium Mykus, contra memoratum magistrum Nicolaum dictum Vos ad vestre nobilitatis citassent presentiam, octavas vero festi Penthecostes proxime nunc affuturas, partibus coram vobis comparendis pro termino assignassent. Datum quarto die ipsius citationis, anno domini ut supra.

<Pe verso, de aceeași mînă:> Nobili viro et honesto Dominico vicewoyuode Transsilvano, pro magistro Nicolao dicto Vos, contra Petrum, filium Mykus, ad octavas festi Penthecostes proxime venturas, citatorie.

<De altă mînă contemporană:> Propter prioritatem termini³, ad octavas festi Nativitatis beati Johannis baptiste, est procurator actoris Mychael Darabus.

Nobilului și cînstitului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei,

conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru domnul.

Aflați că am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea nobleței voastre, avînd acest cuprins: *«Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 4 mai 1357, nr. 123»*.

Noi, așadar, supunîndu-ne precum sîntem datori, dreptelor și le-giuitelor voastre cereri, am trimis spre mărturie, dimpreună cu Mihail zis Darabas, omul vostru sus-pomenit, pe omul nostru, anume pe fratele Ioan, preot din mijlocul nostru, spre a împlini întocmai cele de mai sus.

Întorcîndu-se apoi la noi *«aceștia»* ne-au spus într-un glas că, în marțea de după a cincisprezecea zi de la sus-zisa sărbătoare acum trecută a fericitului mucenic Gheorghe⁴, ei s-au dus împreună la pomenita moșie numită Ațintiș și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii acesteia, și fiind aceștia de față, au voit să pună pe magistrul Nicolae zis Wos în stăpînirea ei, cu dreptul care se știe că ține de el și că la acea punere în stăpînire s-a ivit ca împotrivor Petru, fiul lui Mykus.

Drept care, în aceeași zi, în același loc și la același soroc, ei l-au chemat pe acel Petru, fiul lui Mykus, înaintea nobleței voastre *«ca să stea»* față cu pomenitul magistru Nicolae zis Wos, statornicînd părților ca soroc de înfățișare înaintea voastră, octavele viitoare ale apropiatei sărbători a rusaliilor⁵.

Dat în a patra zi de la acea chemare, în anul domnului de mai sus.

«Pe verso, de aceeași mină:» Nobilului și cinstului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, scrisoare de chemare pentru magistrul Nicolae zis Wos, împotriva lui Petru, fiul lui Mykus, la octavele viitoare ale sărbătorii rusaliilor.

«De altă mină contemporană:» Din pricina întietății sorocului, po-trivit cuprinsului actului de împăcare, *«s-a amînat»* pînă la octavele sărbătorii nașterii fericitului Ioan botezătorul⁶; imputernicitul pîrișului este Mihail Darabus.

Arh. Stat. Cluj-Naoca, arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 26.

Orig. hirtie, cu urme de pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare închisă, aplicată pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Lipsește în orig.

³ Urmează cuvintele *iuxta formam pactis*, șterse de aceeași mină.

⁴ 9 mai.

⁵ 4 iunie.

⁶ 1 iulie.

Nos, comes Nicolaus de Zech, iudex curie domini Lodouici, dei gra-cia regis Hungarie, comitatus de Turuch tenens honorem, damus pro me-moria, quod causam, quam magister Johannes, filius Ladislai de Varada, pro quo Mychael, filius Andree, cum procuratoriis litteris conventus de Lelez astitit contra Paulum, filium Petri de Vethes, personaliter com-parentem, iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum, in quin-denis festi beati Georgii martiris movere habebat coram nobis, de par-cium voluntate ad octavas festi beati Mychaelis archangeli nunc affu-

turas, statu sub priori duximus perhemptorie prorogandam, si partes medio tempore non poterunt concordare. Datum in Wyssegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

⟨*Pe verso de aceeași mînă:*⟩ Pro magistro Johanne de Varada contra Paulum, filium Petri de Vetes, ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, prorogatoria.

Noi, comitele Nicolae de Zech, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, și purtător al dregătoriei comitatului Turuch, dăm de știre că din voința părților am hotărît să aminăm la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹ în starea ⟨ei⟩ de mai înainte și pentru cea din urmă oară, dacă părțile nu se vor putea înțelege între timp, pricina pe care avea s-o pornească în fața noastră, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, în a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe², magistrul Ioan, fiul lui Ladislau de Varada — pentru care s-a înfățișat Mihail, fiul lui Andrei, cu scrisoare de imputernicire a conventului din Lelez — împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetiș, care s-a înfățișat el însuși.

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului mai sus-arătat, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨*Pe verso de aceeași mînă:*⟩ Scrisoare de aminare pentru magistrul Ioan de Varada, împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetiș, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail.

Arh. Naț. Magh., Dl. 77 195. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 64—65.

¹ 6 octombrie.

² 8 mai.

135 1357 mai 17 (XVI. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea scrie lui Ludovic I, regele Ungariei, că l-a primit pe prepozitul bisericii Transilvaniei, solul regelui, care l-a informat despre evenimentele petrecute în episcopia de Knin (*Tininien-sis*) și îi mulțumește pentru că a trimis oastea împotriva lui Francisc Ordelaffo, rugîndu-l să-și lase oastea în slujba papalității pînă cînd Ordelaffo va fi complet înfrînt.

Arh. Vat., Reg. Vat. 239, fol. 69 v — 70 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 262, nr. 282.

136 1357 mai 17, Vișegrad.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Waradensis salutem et gratiam. Dicit nobis venerabilis in Christo pater dominus Dominicus, episcopus ecclesie Transilvane, quod, cum quondam

venerabilis pater dominus Andreas episcopus, predecessor suus, ab hac luce decessisset possessionesque eiusdem ecclesie, tanquam¹ pastore carentis, ad nostras manus pro futuro pastore applicari fecissemus conservandas et protegendas, tandem magnificus vir Andreas, woyuoda Transiluanus, hominibus universis, qui in sua congregacione, in dicta terra Transilvana celebrata, sibi in factis possessionum ipsius ecclesie conquesti exstitissent, eisdem plurimas possessiones ex possessionibus eiusdem ecclesie, in quarum dominio predictus dominus Andreas episcopus, usque vitam suam pacifice perstitisset, eisdem statui fecisset, ymo castrum eiusdem ecclesie Zenthmyhalkwe vocatum idem Andreas woyuoda pro se ipso occupasset, in grande preiudicium ipsius ecclesie prenotate. Unde, cum nos universas possessiones et iura quelibet predictae ecclesie sub eodem statu, in quo eedem predicto domino Andrea episcopo decesso, nobis et protectioni nostre fuerant applicate, nunc eidem domino Dominico episcopo plenarie restituti facere velimus, ideo fidelitati vestre edicto regio precipientes mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus de Machedonia, aule nostre miles, vel Andreas, filius Nicolai, aut Jacobus de Brassov, aliis absentibus, homo noster, universas possessiones et iura quelibet predictae ecclesie, in quarum dominio idem dominus Andreas episcopus usque vitam suam exstitit et que, ipso decesso, protectioni nostre existunt applicate, non obstante si qui forsitam medio tempore aliquas ex predictis possessionibus pro se ipsis occupare vel qualicumque modo rehabere procurassent, a quibus easdem auferre presencium serie committimus, statuatur et applicet assignet manibus domini episcopi prenotati, simul cum castro antedicto, contradiccione quorumlibet non obstante. Et tandem si qui quicquam² iuris in eisdem possessionibus se habere separarent, ab eodem domino episcopo legitime requirant et exequantur iure exposscente¹. Et posthec seriem premissorum, prout fuerit opportunum, nobis fideliter rescribatis. Datum in Wysegrad in vigilia festi Ascensionis domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul din Oradea, mîntuire și milostivire.

Ne spune nouă venerabilul întru Hristos părinte Dominic, episcopul bisericii Transilvaniei, că atunci cînd a părăsit lumea aceasta, răposatul venerabil părinte, domnul Andrei episcopul, înaintașul său, și noi am poruncit ca moșiile acelei biserici să fie trecute în mîinile noastre, ca fiind ale unei biserici lipsite de păstor, spre a le păstra noi și a le ține în pază pentru episcopul viitor; în cele din urmă, măritul bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei, a pus să se dea multe moși din moșiile acestei biserici — în a căror pașnică stăpînire rămăsese sus-zisul domn Andrei episcopul pe tot timpul vieții sale — tuturor oamenilor care ridicaseră plîngere în privința moșiilor acestei biserici, în adunarea sa ținută în zisa țară a Transilvaniei, ba chiar, acel voievod Andrei a luat pentru sine cetatea acestei biserici numită Piatra Sfîntului Mihai, spre marea păgubire a acestei biserici sus-pomenite.

Deci, deoarece noi vrem să se înapoieze pe deplin acestui domn Dominic episcopul, toate moșiile și drepturile de orice fel ale sus-zisei biserici în aceeași stare în care ne-au fost trecute nouă și în grija noas-

tră la moartea sus-zisului domn Andrei episcopul, de aceea vă punem în vedere și poruncim credinței voastre cu poruncă regească să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Petru de Macedonia, cavaler al curții noastre, sau Andrei, fiul lui Nicolae, ori în lipsa acestora Iacob de Brașov, să dea, să pună și să statornicească în mîinile sus-pomenitului domn episcop împreună cu cetatea sus-pomenită, fără a ține seama de împotrivirea cuiva, toate moșiile și drepturile de orice fel ale sus-zisei biserici, în stăpînirea cărora rămăsese pe tot timpul vieții sale acel domn Andrei episcopul, și care la moartea acestuia au fost trecute în grija noastră, fără a ține seama dacă cumva în acest timp vreunii s-ar îngriji să ocupe pentru ei vreunele din sus-zisele moșii sau să le ia din nou într-un chip oarecare, de la care vă poruncim prin rîndurile de față să le luați.

Și apoi, dacă vreunii ar nădăjdui că au vreun drept asupra acestor moșii, să le ceară în chip legiuit de la acest domn episcop și să le urmărească pe calea legii. Și după acestea să ne dați seama în scris întocmai despre desfășurarea celor de mai sus, precum va fi mai bine.

Dat la Vișegrad, în ajunul sărbătorii Înălțării domnului, în anul aceleiași o mie trei sute cincizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 658, 659. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul capitlului din Oradea din 19 iunie 1357, nr. 157.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 138—139.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 658.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *quidquam*.

137 1357 mai 18 (*XV. Kalendas Iunii*), **Villeneuve-lès-Avignon**.

Papa Inocențiu al VI-lea acordă lui Dominic, episcopul Transilvaniei, dreptul de a-și face testamentul.

Arh. Vat., Reg. Aven. 135, fol. 434 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 262, nr. 283.

138 <1357 mai 18 (*XV. Kalendas Iunii*), **Villeneuve-lès-Avignon**>.

<Dominic, episcopul Transilvaniei>, cere de la papa Inocențiu al VI-lea pentru credincioșii care vor vizita biserica Sf. Mihail din Transilvania, în Joia mare (*in Cena domini*) și de la orice sărbătoare a sfîntului Mihail, indulgențe de trei ani și confirmarea celorlalte indulgențe ale bisericii. Papa acordă indulgențe pentru un an și patruzeci de zile.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 147 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 305, nr. 89.

139 **1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea aduce la cunoștința tuturor credincioșilor că a acordat indulgențe de un an și patruzeci de zile pe seama celor ce vor vizita biserica Sf. Mihail arhanghelul din dieceza Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Aven. 135, fol. 439 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 262, nr. 284.

140 **1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Andrei, fiul lui Petru, preot în dieceza Transilvaniei, îi acordă acestuia un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei, rămase libere prin moartea lui Chama, prepozitul bisericii de Bach din dieceza de Caloceă, fără a fi piedică faptul că „el ține biserica parohială de la Teaca (*Theba*)¹ din dieceza Transilvaniei și un canonicat și o prebendă în biserica din Alba Regală din dieceza de Vesprim“.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 132 v. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 307. nr. 93.

¹ Astfel în orig., probabil formă coruptă din *Theka*, (*Theke*).

141 **1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Andrei, (fiul) lui Petru, un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei, rămase libere în urma morții prepozitului Chama. Papa poruncește arhiepiscopului de Caloceă, decanului bisericii Sf. Agricola din dieceza de Avignon și sacristierului bisericii din Avignon, să-l instaleze pe Andrei în noua slujbă.

Arh. Vat., Reg. Aven. 137, fol. 375 v și 376 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 263, nr. 285.

142 **1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), (Villeneuve-lès-Avignon).**

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Andrei, fiul lui Petru, într-un canonicat și o prebendă al bisericii Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 404, nr. 304.

143 1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), (Villeneuve-lès-Avignon).

(Dominic, episcopul Transilvaniei), cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea capelanului său Vincențiu, (fiul) lui Dumitru în arhidiaconatul de Dăbica (*Doboka*), rămas liber prin trecerea arhidiaconului Mihail zis Tunsul (*Tonsus*) în ordinul călugărilor premonstratensi, fără a fi piedică faptul că el ține un canonicat și arhidiaconatul de Ugocea (*Hugocha*).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 146 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 304, nr. 87.

144 1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), (Villeneuve-lès-Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Vincențiu, (fiul) lui Dumitru¹, în arhidiaconatul de Dăbica (*de Voka*)².

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 404, nr. 305.

¹ În orig. *de Metri*, greșit în loc de *Demetrii*.

² Astfel în orig., greșit în loc de *Doboka*. Cf. și documentul cu conținut asemănător, din 18 mai 1357 nr. 143.

145 1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.

Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea numirea preotului Petru¹, (fiul) lui Dionisie, canonic în biserica Transilvaniei, în arhidiaconatul de Ozd, rămas liber prin moartea arhidiaconului Ioan Zeka, și vacant de mult timp datorită trecerii dreptului de numire asupra scaunului apostolic.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 146 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 304, nr. 86.

¹ Rudenie a episcopului solicitator (v. *Bossányi*, II, p. 304).

146 1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea poruncește episcopului de Oradea să ia măsuri ca să i se dea lui Petru, (fiul) lui Dionisie, canonic al bisericii Transilvaniei, arhidiaconatul de Ozd din această dieceză, deținut mai înainte de Ioan de Zeka.

Arh. Vat., Reg. Aven. 137, fol. 517 v. — 518 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Tört. Társ.*, 1895, p. 263, nr. 287.

147 **(1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon).**

⟨Dominic, episcopul Transilvaniei⟩, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea, pentru Nicolae¹, ⟨fiul⟩ lui Simion — cu alt nume al lui Solomon de Alba Regală, cleric în dieceza de Vesprim — un canonicat și o prebendă în biserica Transilvaniei, rămase libere prin moartea lui Mihail zis Italianul (*Olaz*) la curia romană², fără a fi piedică faptul că același Nicolae ținea un canonicat și o prebendă în biserica de Alba Regală din dieceza din Vesprim.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 147 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj Napoca/1357.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 305, nr. 88.

¹ Nepot de frate al solicitatorului (*Bossányi*, II, p. 305, nr. 1).

² Care se afla la Avignon.

148 **1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), ⟨Villeneuve lès-Avignon⟩.**

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae, ⟨fiul⟩ lui Simion, într-un canonicat și o prebendă a bisericii Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. din Cluj-Napoca/1357.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 405, nr. 306.

149 **1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, îi îngăduie acestuia să-și facă testamentul (*licentiam testandi*).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 147 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 306, nr. 90.

150 **1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, acordă lui Ioan, fiul lui Stanislau¹ un canonicat în biserica de Zagreb.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 147 r. și Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 414, (cu data greșită: 28 mai 1357).

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 306, nr. 91.

¹ În orig. *Stranloy*. Pentru lectura mai probabilă și adoptată și în prezenta ediție cf. *Tört. Tár.*, 1895, p. 263, nr. 286.

151 1357 mai 18 (XV. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Petru, fiul lui Dionisie, în arhidiaconatul de Ozd din biserica Transilvaniei.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 30, fol. 177 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 406, nr. 312 (cu data greșită: 25 mai 1357).

152 1357 mai 23, (Cluj-Mănăstur).

Nobili et magnifico viro Andree, woyuode Transiluano¹ et comiti de Zonuk, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra orationes in domino pro vestra vita pariter et salute. Noverit vestra magnificentia, litteras vestras recepissee, honore quo decuit, in hec verba: *Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 14 aprilie 1357, nr. 107*.

Nos igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemporantes² ut tenemur, una cum eodem Johanne, filio Demetrii de Galaz homine vestro predicto, nostrum misimus hominem pro testimonio fidedignum, videlicet fratrem Johannem, sacerdotem de medio nostri, ad premissa fideliter exsequenda, tandem exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti nobis consona voce retulerunt quod ipsi simul et singillatim quinta feria proxima post quindenae festi beati Georgii martyris proxime preteriti, ad faciem memorate possessionis Mohal vocate, pariter accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem (universis)³ undique convocassent et ipsis presentibus per suas veras metas et antiquas reambulassent, reambulataque et ab aliorum possessionibus et possessionariis iuribus distinctississent¹ et separassent, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, idem homo vester, sub nostro testimonio, eidem magistro Nicolao dicto Vos statuisset perpetuo possidendam, tenendam pariter et habendam, sine preiudicio iuris alieni, item quatuor diebus continuis in facie eiusdem possessionis Mohal vocate commorando nullus, contradictor apparuisset¹ et prohibitionis velamine non obviasset.

Cuius quidem possessionis mete procedunt sic: item a meta possessionis Zenthuan, videlicet Byhan vocate, circa ryvilum¹ Scarustou est una meta terrea, cuius quidem medietas ryvili¹ pertinet ad possessionem Mohal, alia vero ville Fyzes vocate abhinc ivissent versus plagam orientem¹ ad alium ryvilum¹, qui cadit ad eundem ryvilum¹ Scaruastou, cuius vero medietas pertinet ad possessionem Wasarhel, alia Mohal, deinde ivissent ad plagam orientem¹ circa eundem ryvilum¹ versus pos-

sessionem Deuecher scilicet Petri, condam viceuoyuode Transsiluani, et deinde progrediendo de eodem ryvilo¹ versus meridiem ad unum longum monticulum Berch vocatum et ibi reperissent duas metas antiquas, quarum una distingit possessioni Deuecher, alia vero Mohal, deinde supra ipsum Berch accessissent et ibi⁴ reperissent duas metas antiquas, abhinc procedendo super eundem Berch ibi reperissent post invicem currentes duas antiquas metas terreas⁵ et deinde ivissent ad planiciem ipsius Berch ad plagam meridiei¹ et in planicie ipsius Berch quatuor metas antiquas reperissent, quarum una distingit possessionem Geuch, alia Nyres, tertia Deuecher quarta vero Mohal, abhinc ivissent ad plagam occidentem¹ et in circuitu ipsius Berch invenissent duas metas antiquas et ulterius procedendo super eundem Berch similiter duas antiquas metas cognovissent, abinde vero ulterius procedendo unam metam terream antiquam reperissent et ipsa meta distingit et separat possessionibus, Zenthuan, Mohal et Geuch et sic finiuntur mete ipsius possessionis Mohal. Datum tertia feria proxima post festum Ascensionis domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Nobilului și măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăștur, rugăciuni către domnul pentru viața și pentru mîntuirea voastră.

Să aștepte înălțimea voastră că am primit cu cinstea cuvenită scrișoarea voastră, avînd acest cuprins: *«Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 14 aprilie 1357, nr. 107»*.

Drept aceea noi, dînd ascultare, după cum sîntem datori, cererilor voastre drepte și legiuite, am trimis spre mărturie dimpreună cu acel Ioan, fiul lui Dumitru de Galați, omul vostru mai înainte pomenit, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Ioan, preot din mijlocul nostru, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus. *«Aceștia»* întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați de noi cu luare aminte, ne-au spus într-un glas, că ei în joia de după a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe de curînd trecută⁶ s-au dus împreună și fiecare la pomenita moșie numită Măhal (și) au chemat de pretutindeni pe toți vecinii și megieșii ei și de față cu aceștia au hotărnicit-o după adevăratele și vechile ei hotare și odată hotărnicită, despărțită și deosebită de moșiile și de drepturile de stăpînire ale altora, a dat-o acel om al vostru de față cu omul nostru de mărturie acelui magistru Nicolae zis Vos împreună cu toate folosințele și cu toate cele ce țin de ea ca s-o stăpînească și la fel s-o țină și s-o aibă în veci, fără vătămarea dreptului altuia; de asemenea zăbovind ei timp de patru zile în șir pe acea moșie numită Măhal, nu s-a înfățișat nici un împotrivitor care să se pună în cale, sub cuvînt de opreliște.

Iar semnele de hotar ale acestei moșii purced astfel: de la hotarul moșiei Sîntioana chemată adică Byhan, pe lîngă pîrîul Lacul Cerbilor, este o movilă de hotar; iar din acest pîrîu o jumătate ține de moșia Măhal, iar cealaltă de satul numit Fizeș. De aici au mers spre răsărit la un alt pîrîu, care se varsă în acel pîrîu Lacul Cerbilor, din care o jumătate ține de moșia Oșorhel, cealaltă de Măhal; apoi s-au dus spre răsărit pe

lingă același pîrîu spre moșia Diviciori, adică a lui Petru, fostul vice-voievod al Transilvaniei, și de aci înaintînd de la acel pîrîu spre miazăzi la un deal lung numit Creasta și acolo au aflat două semne vechi de hotar, din care unul ține de moșia Diviciori, iar celălalt de Măhal; de aci au ajuns deasupra acelei Creste și acolo au aflat două semne de hotar vechi; de acolo mergînd pe aceeași Creastă au aflat două movile de hotar vechi înșirate una lingă alta și apoi s-au dus către netezișul acelei Creste spre miazăzi și pe netezișul acelei Creste au aflat patru semne de hotar vechi, din care unul desparte moșia Ghiolț, altul (moșia) Bonț, al treilea (moșia) Diviciori, iar al patrulea (moșia) Măhal; de aici au mers spre apus, și în jurul acelei Creste au aflat două semne de hotar vechi și înaintînd mai departe, pe acea Creastă au recunoscut de asemenea două semne de hotar vechi, iar de acolo pornind mai departe, au aflat o veche movilă de hotar și acest semn deosebește și desparte moșiile Sîntioana, Măhal și Ghiolț, și așa se sfîrșesc semnele de hotar ale moșiei Măhal.

Dat în marțea de după sărbătoarea înălțării domnului, în anul ace-luiași, o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 736 și 28 737. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicată pe verso și transumpt în actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 6 martie 1358, nr. 235.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VI, p. 591—593; *Teleki*, I, p. 103—105.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *obtemperantes*.

³ Lipsește în orig.

⁴ Urmează: *re* silabă repetată.

⁵ Urmează: *reperissent*, repetat inutil.

⁶ 11 mai.

153 1357 mai 25 (VIII. Kalendas Iunii), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, îl numește pe Jodoc de Brno în prepozitura bisericii de Vasvár, în dieceza de Győr, „fără a fi piedică faptul că el ține biserica parohială din Bistrița (*Bistricia*), din dieceza Transilvaniei, de care este gata să se lase“.

Arh. Vat., Reg. Suppl., an. V, partea I, 27, fol. 132 r. (cotă veche).

Orig. hîrtie.

EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 412—413 (cu data greșită: 15 mai 1357).

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 308, nr. 95.

154 1357 mai 29, (Cluj-Mănăstur).

Conventus monasterii beate Marie virginis de Klusmonustra omnibus Christi fidelibus, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam, tam presentium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod, accedentes personaliter ad nostram pre-

sentiam Symon, filius Nicolai de Wildumbah, æ una, comes Jacobus dictus de Brasso, filius comitis Nicolai Magni de Rosno, parte ex alia, per eundem Symonem, filium Nicolai, confessum exstitit coram nobis ministerio (vive)¹ vocis sue pariter et relatum, quod, quia ipse ad presens non plures heredes, sed solummodo duas filias puellas et coniugem haberet, et si hoc fieri sibi contingeret, ut de eadem coniuge sua, an de alia, si quam aliam habere contingat, filium habere non posset², tunc³ universe³ possessiones³ sue³ hereditarie³ in prenotata possessione Wyndunbah⁴ vocata, quas antecessores sui, ob merita servitiorum ipsorum fidelia, a regia benignitate invenissent, ut in palatiis, curiis, edificiis, item pratis fenetalibus molendinis super ryppam⁴ Wyndunbah, in eadem possessione Wyndunbah, intra metas ipsius possessionis, cum terris arabilibus, cultis et incultis, sitas, habitas et existentes, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis universis, sub certis metis et signis, quibus ipse et sui progenitores possedissent et servassent, ratione proximitatis et consanguinitatis, exceptis aliis proximis et cognatis suis, prelibato comiti Jacobo dicto de Brasso, si ipsum mori contingeret, et suis heredibus dedisset, donasset, immo tradidit, dedit et contulit coram nobis, item⁵ super ipsam ryppam⁴ ut in superficie ipsius rype Wyndunbah⁴ a prima meta usque finem ipsius rype⁴, ubi finitur, molendina edificare, aut alios fructus alter percipere non possit preter ipsum comitem Jacobum, sub tali forma et conditione mediante, quod predictis filiabus suis et sua⁶ coniuge⁶ iam dictus comes Jacobus et sui heredes secundum regni consuetudinem cum pecunia pro iam dictis heredibus⁷, satisfactionem adimplere teneatur, occasione procul mota. Ceterum quod si, deo volente, hoc fieri contingeret, ut ipse, videlicet Symon, filius Nicolai, de hac luce absque heredum solatione vitam suam finiret temporalem, quod absit, extunc prenominate possessiones hereditarie⁸, ipsum Symonem, filium Nicolai, iure hereditario tangentes, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis universis, ut premittitur, secundum quod antecessores sui possedissent et servassent, prelibato comiti Jacobo dicto de Basso⁴, filio Nicolai Magni de Rosno, et suis heredibus heredumque suorum successoribus in perpetuum et irrevocabiliter, cum pleno iure et dominio servandam⁹ possidendam⁹ pariter et habendam⁹ dedisset, tradidisset, dedit, donavit ac contulit coram nobis. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis sigilli nostri appensionis munimine roboratas.

Datum secundo die festi Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur tuturor credincioşilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin rîndurile acestea vrem să ajungă la cunoştinţa tuturor, atît a celor de faţă, cît şi a celor viitori, că venînd însuşi înaintea noastră Simion, fiul lui Nicolae de Ghimbav pe de o parte, şi comitele Iacob zis de Braşov, fiul comitelui Nicolae cel Mare de Rîşnov, pe de alta, acest Simion, fiul lui Nicolae, ne-a spus şi ne-a arătat prin viu grai că, deoarece în clipa de faţă nu mai are alţi moştenitori, ci doar două fiice copile şi pe soţia (sa) şi dacă ar fi să se întîmple să nu poată avea un

fiu de la această soție a sa sau de la alta, de s-ar întâmpla cumva să aibă o altă <soție>, atunci toate bunurile sale de moștenire din sus-arătata moșie numită Ghimbav, pe care le-au primit înaintașii săi din milostivirea regească pentru vrednicia credincioasă a slujbelor lor și care se află și se găsesc între hotarele acestei moșii, ca: <de pildă> conace, curți, clădiri, precum și livezi, finețe, mori pe țărmul <apei> Ghimbav, în cuprinsul aceleiași moșii Ghimbav, împreună cu pământurile de arătură, lucrate și nelucrate și cu toate folosințele <lor> precum și cu toate cele ce țin de ele, în hotarele și semnele neîndoioase în care le-au stăpinit și le-au păstrat el și înaintașii săi, le-a dat și le-a dăruit, și în fața noastră le dă, le dăruiește și le hărăzește, în temeiul rudeniei și al înrudirii de sînge, cu înălăturarea celorlalte rude și rudenii ale sale pomenitului comite Iacob, zis de Brașov și moștenitorilor acestuia, dacă s-ar întâmpla ca el să moară, astfel ca să nu poată nici un altul afară de acest comite Iacob să ridice mori pe acest țărm, adică pe <tot> întinsul țărmului <apei> Ghimbavului de la primul semn de hotar pînă la capătul acestui țărm acolo unde se sfîrșește, sau să culeagă alte roade, punînd această adăugire și învoială ca sus-zisul comite Iacob și moștenitorii săi să fie datori, după obiceiul regatului, să dea sus-ziselor sale fiice și soției sale o despăgubire în bani pentru sus-zisele bunuri de moștenire, înălăturîndu-se orice scuză.

i Și apoi, dacă ar fi să se întîmple din voia lui Dumnezeu, adică acest Simion, fiul lui Nicolae, să-și mîntuie viața sa pămîntească de pe lumea aceasta fără mîngîierea — doamne ferește — a unor moștenitori, atunci sus-zisele bunuri de moștenire privindu-l pe acest Simion, fiul lui Nicolae, în temeiul dreptului de moștenire, împreună cu toate folosințele lor și cu toate cele ce țin de ele, după cum se arată mai sus, le-a dat și le-a trecut așa cum le-au stăpinit și le-au păstrat înaintașii săi și în fața noastră le dă, le dăruiește și le hărăzește sus-pomenitului comite Iacob zis de Brașov, fiul lui Nicolae cel Mare de Rîșnov și moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, spre a le păstra, a le stăpîni și a le avea pe veci și nestrămutat cu deplin drept de stăpînire.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față întărită prin puterea punerii pecetii noastre atîrnate.

Dat a doua zi după sărbătoarea Rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist., Col. gen. nr. 36.

Orig. perg., pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, atîrnată de șnur din mătase verde.

EDIȚII: *Tört. Tár*, 1888, p. 594—595; *Ub.*, II, p. 139—140.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 563.

¹ Lipsește în orig., întregit după sens.

² Fragmentul: *quod quia ... non posset*, greșit din punct de vedere sintactic.

³ Corect: *tunc universas suas hereditarias*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Corect: *ita ut*.

⁶ Corect: *sue coniugi*.

⁷ Corect: *hereditatibus*.

⁸ Corect: *hereditarias*.

⁹ Corect: *servandas, possidendas, ... habendas*.

Andreas, woyvoda Transsilvanus et comes de Zonuk, sincere sibi dilectis Dominico, vicewoyvode suo, vel vices eiusdem gerenti, dileccionem cum salute. Dicitur nobis in persona magistri Thome Ruphÿ, castelani nostri de Chÿcow, quod quidam nobilis possessionem suam, Mykus vocatam, titulo empcionis sibi pertinentem, estimari facere niteretur, in suum preiudicium atque dampnum. Quare, vestre dileccioni precipimus per presentes quatenus dictam possessionem cuiquam estimare non permittatis, sed factum eiusdem ad congregationem nostram generalem, per nos celebrandam, in nostram presenciam prorogare debeatis et aliud non facturi.

Datum Bude, feria sexta proxima ante festum Sancte Trinitatis, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, iubiților săi Dominic, vicevoievodul său, ori locțiitorilor acestuia, dragoste adevărată și sănătate.

Ne spune nouă magistrul Toma cel Roșu, castelanul nostru de Ciceu, că un oarecare nobil încearcă să facă a se prețui moșia sa¹ numită Micuș, ce ține de el în temeiul cumpărării, spre paguba și dauna sa.

Drept aceea, prin cele de față, poruncim dragostei voastre să nu îngăduiți nimănui a prețui acea moșie, ci să fiți datori a aduce pricina aceasta înaintea noastră, la adunarea noastră obștească pe care o vom ține; și astfel să nu faceți.

Dat la Buda, în vinerea dinaintea sărbătorii Sfintei Treimi, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 27.

Transumpt în actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 21 iunie 1357, nr. 159.

¹ A magistrului Toma.

Nos Dominicus, vicewoyuoda Transsilvanus damus pro memoria, quod Johannes, filius Iwanka de Ews, ad nostram personaliter accedendo presenciam, nobis dixit protestando, quod Johannes Acyl dictus, metas possessionis sue Hasdad vocate, in comitatu de Doboka existentis, cum suis iobagionibus perarari et destrui fecisset et eandem uteretur et uti faceret fructus et utilitates eiusdem percipiendo. Dixit eciam quod Dominicus de Nÿres, intra metas eiusdem possessionis sue Hasdad supra quandam suam piscinam, clausuram pro pisscina¹ pro se facere² procurasset in suum preiudicium non modicum et iacturam. Unde³ ipse faciens protestacionem, prenominatos Johannem, Acyl dictum, et suos iobagiones ac quoslibet alios, ab usu dicte possessionis sue Hasdad fructuum et utilitatum eiusdem percepcione, pretactum eciam Dominicum de Nÿres de ipsius clausure preparacione prohiberet et per modo protestacionis prohibuit contradiciendo et contradixit prohibendo coram nobis.

Datum in Sancto Emerico, quarto die octavarum festi Penthecostes, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Pro Johanne, filio Iwanka de Ews, contra Johannem Acyl dictum et suos iobagiones ac Dominicum de Nȳres protestatoria et prohibitoria.

⟨*Mai jos de o altă mână contemporană:*⟩ solvit.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că Ioan, fiul lui Iwanka de Iuș, venind însuși înaintea noastră, ne-a spus în chip de plângere că Ioan zis Acyl a pus să se are cu plugul și să se strice de către iobagii săi semnele de hotar ale moșiei sale numite Hășdate, aflătoare în comitatul Dăbica și că se folosește de ea și pune să se folosească roadele și foloasele acesteia.

Și ne-a mai spus că Dominic de Nireș a pus să se facă pentru sine deasupra unui heleșteu de-al său un stăvilar pentru un heleșteu în cuprinsul hotarelor acelei moșii a sa Hășdate spre nu puțină pagubă și pierdere a sa.

Drept aceea, făcînd el întîmpinare, i-a oprit în fața noastră împotrivindu-se și s-a împotrivit oprindu-i pe sus-numiții Ioan zis Acyl și pe iobagii săi, și pe oricare alții de la folosirea zisei sale moșii Hășdate și de la luarea bunurilor și folosințelor sale, iar pe pomenitul Dominic de Nireș, de la facerea acelu stăvilar.

Dat la Sintimbru în a patra zi după octavele sărbătorii Rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Scrisoare de întîmpinare și opreliște pentru Ioan, fiul lui Iwanka de Iuș, împotriva lui Ioan zis Acyl și a iobagilor săi și a lui Dominic de Nireș.

⟨*Mai jos, de o altă mână contemporană:*⟩ A plătit.

Arh. Naț. Magh., DI. 41 314. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă, de închidere, aplicată pe verso. EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 595.

¹ Astfel în orig.

² Scris deasupra rîndului.

³ Urmează și șters de aceeași mână.

Excellentissimo domino suo, domino Lodouico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradyensis, oracionum suffragia cum perpetua fidelitate. Literas vestre serenitatis, maiori sigillo vestro consignatas, honore quo decuit recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 mai 1357, nr. 136*⟩. Nos igitur, mandatis vestre sublimitatis obedire cupientes, ut tenemur, unacum prenomnatis Petro de Macedonia, aule vestre maiestatis, et Andrea, filio Nicolai, hominibus vestris, virum discretum magistrum Turul presbiterum, altaris sancti crucis rectorem, de ecclesia nostra, transmisimus ad premissa fideliter exsequenda. Qui demum, ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, sabbato proximo post festum

pretiosissimi Corporis Christi proxime preteritum, ad faciem possessionis Lapad vocate pariter accessissent et cum eandem, item Laz et Rakus, iusto iure ad predictum dominum episcopum pertinentes, preterea possessiones Heyud, Acentus et Nandurlaka vocatas, titulo impignoraticio sepefatum dominum episcopum contingentes, quas idem dominus Andreas episcopus vita comite sine molestia diutius pacifice possedisset et in dominio earundem perstitisset et que, defuncto eodem domino episcopo, proteccioni et tutele vestri culminis fuissent applicate, apud manus Petri, filii Mykus, occupative habitas invenissent easdemque iuxta modum et formam predictarum litterarum vestrarum manibus dicti domini episcopi applicare, assignare et statuere voluissent, idem Petrus, filius Mykus, in facie dicte possessionis Lapad personaliter comparendo, statucioni et resignacioni earundem possessionum contradiccioni obstaculo obviasset, prohibens eos, ad penam sui capitis et honora suorum bonorum, dictas possessiones statuere domino episcopo prenotato, virumque discretum dominum Vincencium, canonicum eiusdem ecclesie Transiluvane et archydiaconum de Vgacha, nomine iam dicti domini episcopi ipsas possessiones manibus eiusdem applicantem, sub pena prescripta expresse inhi buisset ne idem supradictas possessiones occupet aut in eisdem descendat quoquomodo, sicque idem Petrus eundem dominum episcopum in predictas possessiones intromittere denegasset. Et, quia in predictis litteris vestre serenitatis expresse continetur ut universas possessiones et quelibet iura dicte ecclesie Transiluvane, in quorum dominio idem dominus Andreas, episcopus extitit, dum viveret, non obstante contradiccione quorumlibet, eidem domino Dominico episcopo statuere deberent et assignare, ideo ipsi memoratas possessiones Lapad, Laz, Rakus, Heyud, Acentus et Nandurlaka vocatas, ab eodem Petro, filio Mykus, detentore earundem, vigore prescriptarum litterarum vestre sublimitatis auferentes¹ sepefato domino episcopo et, nomine eiusdem, annotato domino Vincencio archydiacono, non obstante premissa contradiccione, statuissent et assignassent possidendas eo iure, quo ad ipsum dignoscuntur pertinere.

Datum feria secunda proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste, anno prenotato.

⟨Pe verso, de altă mină contemporană:⟩ Super possessionibus Lapad, Laz, Rakus, Heyud, Acentus et Nandurlaka.

Preainălțatului său domn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, prinos de rugăciuni cu necurmată credință.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea luminăției voastre, însemnată cu pecetea voastră cea mare, avind acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 mai 1357, nr. 136⟩*. Drept aceea, voind să ascultăm, precum sîntem datori, de poruncile înălțimii voastre, am trimis, împreună cu oamenii voștri sus-amintiți, Petru de Macedonia, cavalier al curții maiestății voastre și Andrei, fiul lui Nicolae, pe chibzuitul bărbat, magistrul Turul, preot al bisericii noastre, slujitorul altarului sfintei cruci, pentru împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au mărturisit într-un glas, că au mers împreună în sîmbăta de după sār-

bătoarea preacinstului trup al lui Hristos de curînd trecută² la moșia numită Lopadea și cînd au voit să o treacă s-o dea și s-o statornicească în mîinile zisului domn episcop — potrivit întocmirii și cuprinsului scrisorii voastre sus-zise — împreună cu moșiile Laz și Rachiș, ce țin cu temei îndreptățit de sus-zisul domn episcop, și pe lângă acestea moșiile numite Heyud, Ațintiș și Nandra, ce-l privesc pe ades pomenitul domn episcop în temeiul zălogirii și pe care acel domn Andrei episcopul le-a stăpînit îndelung în pace și fără turburare pe cînd era în viață, și în stăpînirea cărora rămăsese și care la moartea acestui domn episcop au fost trecute în grija și occrotirea înălțimii voastre, și pe care le-au găsit ținute fără drept în mîinile lui Petru, fiul lui Mykus, acel Petru, fiul lui Mykus, înfățișîndu-se el însuși la zisa moșie Lopadea a pus piedica împotrivirii la trecerea în stăpînire și lăsarea acestor moșii, oprindu-i pe ei, sub pedeapsa cu moartea și sub îndatorarea tuturor bunurilor lor, de a pune pe sus-numitul domn episcop, în stăpînirea ziselor moșii, și l-a oprit cu tot dinadinsul, sub pedeapsa sus-pomenită, pe chibzuitul bărbat, domnul Vincențiu, canonicul acelei biserici a Transilvaniei și arhidiacon de Ugocea, ce luă în primire aceste moșii în numele sus-zisului domn episcop, să nu ia cumva în stăpînire sau să între în vreun chip oarecare pe aceste moșii; și astfel acel Petru s-a împotrivit ca acel domn episcop să între în sus-zisele moșii.

Și, deoarece în sus-zisele scrisori ale luminăției voastre se spune lămurit că ei trebuie să dea și să treacă în stăpînirea acelui domn Dominic, episcopul, fără a ține seama de împotrivirea cuiva, toate moșiile și drepturile de orice fel ale zisei biserici a Transilvaniei, în stăpînirea cărora se aflate acel domn episcop Andrei cît a trăit, de aceea ei, luînd pomenitele moșii numite Lopadea, Laz, Rachiș, Heyud, Ațintiș și Nandra, în temeiul sus-zisei scrisori a înălțimii voastre, de la acel Petru, fiul lui Mykus, deținătorul lor, le-au dat și le-au trecut în stăpînirea ades-pomenitului domn episcop și, în numele acestuia, sus-pomenitului domn Vincențiu arhidiaconul, ca să le stăpînească cu acel drept cu care se știe că sînt ale sale, fără a ține seama de împotrivirea de mai sus.

Dat în luna dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan botezătorul, în anul mai sus arătat.

(*Pe verso, de altă mînă contemporană.*) Cu privire la moșiile Lopadea, Laz, Rachiș, Heyud, Ațintiș și Nandra.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 658, 659.

Orig. perg., cu fragmente de pecete ogivală din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 141—142.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 659 (cu data greșită).

¹ Astfel în orig.

² 10 iunie.

Nos, capitulum ecclesie Waradyensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis quod nos litteras excellentissimi principis, domini Lodouici, dei gratia illustris regis Hungarie, recepimus

sumpno cum honore hunc tenorem continentes: *⟨Urmează actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 24 aprilie 1357, nr. 114⟩*. Nos igitur, mandatis eiusdem domini nostri regis obedire cupientes, ut tenemur, unacum pre-nominato Leukus de Hedruhaya, homine ipsius, discretum virum magistrum Turul presbiterum, rectorem altaris sancte crucis, transmisimus ad predicta mandata prefati domini nostri regis fideliter exsequenda. Qui demum, ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in dictis partibus Transilvanis undique procedendo, ab omnibus nobilibus, Siculis et Saxonibus, aliisque cuiusvis status et condicionis hominibus eiusdem partis, in tribus congregacionibus universitati nobilium, Sicularum et Saxonum, dicte partis Transilvane, Torde, in Odwarhel¹ et in Cybinio, diversis in terminis, pro quibusdam negociis eorundem arduis proclamative celebratis, facta diligenti inquisitione, palam et occulte, communiter et sigillatim² talem de premissis comperissent veritatem, quod predictum castrum Zenthmyhalkwe vocatum intra metas possessionum eiusdem capituli ecclesie Transilvane situm foret, ex eoque semper et ab antiquo, cuius memoria non exstaret, ad eandem ecclesiam et per consequens ad capitulum eiusdem ecclesie pertinuisset et nunc deberet pertinere; quod quidem castrum olim idem dominus Andreas episcopus eiusdemque pie recordacionis predecessores indebite occupassent ut detinuissent occupatum, eodemque domino Andrea episcopo, sicut deo placuit, migrante ab hac vita, idem dominus Andreas woyuoda, iura impetendo ecclesiastica, iam dictum castrum manu occupativa usurpando, oppressa equitate, se in ipsum castrum intromittere veritus non fuisset, in detrimentum ipsius capituli ecclesie Transilvane non modicum et iacturam. Et hec omnia premissa memorati nobiles, Siculi et Saxones, aliarumque condicionum homines, a quibus investigatum fuisset, ad fidei eorum constanciam deo debitam fidelitatemque eorum, regie maiestati sueque sacre corone regie³ conservandam, uniformiter affirmassent.

Datum feria tertia proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste, anno supradicto.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul celor de față fa-cem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că noi am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea preainălțatului principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu măritul rege al Ungariei, avind acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 24 aprilie 1357, nr. 114⟩*.

Drept aceea noi, dorind să ascultăm, după cum sîntem datori, de poruncile domnului nostru, regele, am trimis, împreună cu sus-numitul Leukus de Idrifaia, omul său, pe chibzuitul bărbat magistrul Turul, preotul slujitor al altarului sfintei cruci, pentru împlinirea întocmai a sus-ziselor porunci ale sus-pomenitului domn al nostru, regele.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas, că mergînd ei pretutindeni în zisele părți ale Transilvaniei, și făcînd o cercetare stăruitoare și pe față și într-ascuns și dimpreună și în parte, la toți nobilii, secuii și sașii și la alți oameni de orice stare și seamă din aceste părți, la trei adunări ținute cu obștea nobililor, a secuilor și a sașilor din zisele părți ale Transilvaniei, cu vestire obștească, la felurite soroace, la Turda, Odorhei și Sibiu, pentru niște tre-

buri însemnate ale lor, ei au aflat adevărul acesta cu privire la cele de mai sus: anume că sus-zisa cetate numită Piatra Sfântului Mihai e așezată între hotarele moșilor acestui capitlu al bisericii Transilvaniei, și că de aceea dintotdeauna și din vechime, de când s-a pierdut amintirea, a ținut de această biserică, și deci de capitlul acestei biserici trebuie să țină și acum; și că această cetate au cotropit-o odinioară fără drept acel domn Andrei episcopul și înaintașii săi de bună pomenire, și au ținut-o cotropită; iar la săvârșirea din viața aceasta, după voia lui Dumnezeu, a acelui domn Andrei episcopul, domnul Andrei voievodul, lovind în drepturile bisericești s-a înstăpinit cu de la sine putere asupra sus-zisei cetăți călcând în picioare dreptatea și nu s-a înfricoșat să intre în această cetate spre vătămarea și paguba nu mică a acestui capitlu al bisericii Transilvaniei.

Și toate acestea de mai sus le-au mărturisit în același fel pome-niții nobili, secuii și sașii și oamenii de altă stare la care s-a făcut între-bare, pe statornicia credinței datorate lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie s-o păstreze ei maiestății regești și sfintei sale coroane.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan bote-zătorul, în anul sus-zis.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 140, 141, 142 și lă-dița 2, nr. 265, 266. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. perg., cu urme de pecete ogivală aplicată pe verso.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 17 mai 1434.

EDIȚII: Szeredai, *Notitia*, 45 (fragm.); *Ub.*, II, p. 142—143.

REGESTE: Szeredai, *Notitia*, 47; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 142, 265, 266; *Transil-vania*, 1871, p. 216; *Fejér*, IX, 2, p. 604; *Székely okl.*, I, p. 64; *Hurmuzaki—Densușianu*, I, 2, p. 45.

¹ În varianta folosită în *Ub.*: *Oduarhel*.

² Corect: *singillatim*.

³ Lipsește în varianta folosită de *Ub*.

Amicis suis reverendis, religioso conventui ecclesie beate virginis de Clusmunustra, Dominicus, vicewoyuoda Transsilvanus, amicitiam pa-ratam debito cum honore. Noverit amicitia vestre reverentie litteras magnifici viri, domini Andree, woyuode Transsilvani et comitis de Zo-nuk, domini nostri, nos recepissemus reverenter in hec verba: *Urmează ac-tul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 2 iunie 1357, nr. 155*). Unde, licet nos dictam possessionem Mykus nostra et regni procerum nobiscum iudicantibus¹ diffinitiva sententia per probos homines, in vestri hominis testimonio² presentia, estimari et ad octavas festi Nativitatis sancti Jo-hannis baptiste nunc venturas, seriem ipsius possessionarie estimationis nobis in vestris litteris reportari mandaverimus, tamen quia mandatis ipsius domini nostri woyuode et preceptis obedire tenemur seu obtem-perare, cum³ vulgariter dicetur maiora festa excedere dinoscantur minora, ideo vestram amicitiam presentibus requirimus diligenter quatenus dic-tam possessionariam estimationem ad ipsius domini nostri woyuode con-gregationem generalem prorogetis, absque utriusque partis gravamine

et honore aliquali. Datum in Sancto Emerico, feria quarta proxima ante predictum festum Nativitatis beati Johannis baptiste, anno supradicto.

Prietenilor săi vrednici de cinstire, cucernicului convent al bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Să afle prietenia cinstirii voastre că am primit cu cinste scrisoarea măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, stăpînul nostru, avînd acest cuprins: *«Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 2 iunie 1357, nr. 155»*.

Drept aceea noi, deşi poruncisem potrivit hotărîrii nestrămutate a noastră şi a fruntaşilor ţării care au judecat împreună cu noi ca zisa moşie Mîcuş să fie preţuită de nişte oameni cinstiţi de faţă cu omul vostru de mărturie şi ca pînă la octavele acum viitoare ale sărbătorii Naşterii sfîntului Ioan botezătorul⁴ să ni se dea seamă prin scrisoarea voastră, despre felul cum s-a desfăşurat acea preţuire a moşiei, totuşi, deoarece sîntem datori să ascultăm şi să ne supunem poruncilor şi în-sărcinărilor aceluia stăpîn al nostru, voievodul, căci, după cum se spune în popor, sărbătorile mari, se ştie, că întrec pe cele mici; de aceea, prin cele de faţă, rugăm cu stăruinţă prietenia voastră să amînaţi zisa preţuire a moşiei pînă la adunarea obştească a domnului nostru, voievodul, fără vreo încărcare sau împovărare pentru nici una dintre părţi.

Dat la Sîntimbru, în miercurea dinaintea sus-zisei sărbători a Naşterii fericitului Ioan botezătorul, în anul mai sus-zis.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 27.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur din 26 iunie 1357, nr. 160.

¹ Corect: *iudicantium*.

² Astfel în orig.

³ De la *cum* ... *dinoscantur*, sintaxa defectuoasă.

⁴ 1 iulie.

Nobili et honesto viro Dominico, vicewoyvode Transsilvano, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, orationes in domino. Noveritis nos litteras vestre nobilitatis recepissee, honore quo decuit, in hec verba: *«Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 21 iunie 1357, Sîntimbru, nr. 159»*.

Nos, igitur, vestris petitionibus annuentes, ut tenemur, iuxta deliberationem domini vestri et vestram, ipsam estimationem super facto possessionis Mykus vocate ad primam et futuram congregationem domini vestri Andree, woyvode Transsilvani et comitis de Zonuk, absque aliquo gravamine seu honore partis utriusque, duximus prorogandam. Datum secunda feria proxima post festum beati Johannis baptiste predictum, annis ab Incarnationis domini prenotatis.

(*Pe verso:*) Nobili viro Dominico, vicewoyvode Transsilvano, pro nobili viro, magistro Thoma Rupho, castellano de Chychou, super facto

estimationis possessionis Mykus vocate, ad primam et futuram congregationem domini woyvode Transsilvani et comitis de Zonuk celebrandem, prorogatoria.

Nobilului și cinstitului bărbat Dominic, vicevoievodului Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru domnul.

Aflați că am primit, cu cinstea cuvenită, scrisoarea nobleței voastre, avînd acest cuprins: *«Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 21 iunie 1357, nr. 159»*.

Drept aceea noi, plecîndu-ne precum sîntem datori, cererilor voastre, am găsit cu cale, potrivit hotărîrii domnului vostru și a voastră, să amînăm acea prețuire privitoare la moșia numită Micuș, la cea dintîi adunare obștească viitoare a domnului vostru Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, fără vreo încărcare sau împovărare a vreuncea dintre părți.

Dat în luna de după sărbătoarea sus-zisă a fericitului Ioan botezătorul, în anul de la întruparea domnului mai sus-pomenit.

(Pe verso:) Nobilului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, pentru nobilul bărbat, magistrul Toma cel Roșu castelanul de Ciceu, cu privire la prețuirea moșiei numite Micuș, scrisoare de amînare pentru cea dintîi adunare obștească viitoare ce se va ține de către domnul voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 27.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

161

1357 iulie 1 (Oradea).

Nos capitulum ecclesie Waradiensis damus pro memoria, quod cum iuxta continenciam litterarum magnifici viri domini Nicolai de Zeech, iudicis curie regie et comitis de Turuch, diffinitivam sentenciam eiusdem denotancium Ladizlaus, filius Johannis dicti Lengel, tercio se nobilibus in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti, contra magistrum Thomam, filium Nicolai de Wasary, super eo quod ipse, feria quarta proxima post festum beati Michaelis archangeli, cuius nunc quarta preterit revolutio annualis, ad possessionem eiusdem magistri Thome Tarcha vocatam veniendo, sex boves iobagionum eiusdem de eadem potencialiter non abstulerit et eidem sex marcarum dampna non intulerit et quod in totali accione et adquisicione eiusdem magistri Thome in eisdem litteris iudicis curie regie contentis innocens sit¹ penitus et immunis, coram nobis sacramentum prestare debuisset. Ipso termino occurrente, annotatus Ladislaus, filius Johannis, presente et audiente Thome, filio Lorandi, legitimo procuratore eiusdem magistri Thome, qui pro ipso ad exigendum ipsum iuramentum, cum sufficientibus litteris procuratoriis honorabilis capituli ecclesie Strigoniensis, comparuit coram nobis suum deposuit iuramentum ut debebat. Super quo eundem memoratus Thomas nomine procuratorio presencium testimonium reddidit

152

pe omnia expeditum. Datum in termino supradicto, anno domini M^o CCC^o quinquagesimo septimo.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Pro Ladislao, filio Johannis dicti Lengel contra magistrum Thomam, filium Nicolai de Wasary, super iuramentali deposicione, expeditoria.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de știre că, potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat, domnul Nicolae de Zeech, judele curții regești și comite de Turuch, scrisoare care arată hotărîrea lui nestrămutată, Ladislau, fiul lui Ioan, zis Lengel a trebuit să depună jurămint, înaintea noastră împreună cu doi nobili la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul², care a trecut nu de mult, împotriva magistrului Toma, fiul lui Nicolae de Wasary, cu privire la faptul că el în miercurea după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, acum patru ani³, venind la moșia numită Tarcha a acestui magistru Toma n-a luat cu forța de pe această moșie șase boi ai iobagilor acestuia și că nu i-a făcut pagube de șase mărci și că în întreaga pîră și dare în judecată a acestui magistru Toma, potrivit scrisorii judeului curții regești, este cu totul nevinovat și curat. La sosirea sorocului amintitul Ladislau, fiul lui Ioan, fiind de față și fiind ascultat de Toma, fiul lui Lorand, împuternicitul legiuit al acestui magistru Toma, cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare a cinstului capitlu al bisericii de Strigoni, a depus jurămint, după cum trebuia.

Dat la sorocul pomenit mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Adeverință de depunere a jurămintului pentru Ladislau, fiul lui Ioan, zis Lengel împotriva magistrului Toma, fiul lui Nicolae de Wasary.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 750. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete ogivală, de închidere, aplicată pe verso. REGESTE: *Kállay*, II, p. 47, nr. 1 228.

¹ Inițial s-a scris: *innocentes sint*, corectat apoi astfel, de aceeași mină.

² 1 iulie.

³ 1 octombrie 1354.

162

1357 iulie 2 (*die dominico proximo post festum apostolorum Petri et Pauli beatorum*), ⟨*Oradea*⟩.

Capitulul din Oradea adeverește împărțirea unor bunuri de moștenire din comitatele Szabolcs și Szatmár (R.P.U.) între Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan al lui Briccius de Batur. Canonicii: Filip prepozitul, Benedict lectorul, Ladislau cantorul, Grigore custodele.

Arh. Naț. Magh., Dl. 31 100. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., pecete atîrnată cu șnur de mătase roșie.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 597—599.

(L)odouicus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore. Regie serenitatis glorie convenit et honori fidelia fidelium obsequia ubertatis gratia fecundare, promptaque¹, eorum animum promptiorem efficere retributionis cum favore.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos, attendentes inviolabilem devotionis et fidei puritatem magistrorum Thome, filii Dyonisii, Thome et Stephani, filiorum suorum, item Dyonisii et Stephani, filiorum quondam Stephani, ac Ladislai, Dyonisii, Mychaelis et Nicolai, filiorum quondam Desew, filii dicti Dyonisii de Losonch, dilectorum et fidelium nostrorum, quam ad nos et ad sacram nostram diadema constanter habere dinoscuntur, considerantes quoque immensa et accepta servitia prefatorum magistrorum Thome, Stephani et Desew, filiorum Dyonisii, que iidem primum quondam excellentissimo principi, domino Karolo, inclito regi Hungarie felicitis memorie, genitori nostro karissimo, et tandem nobis, iure successorio regalis diadematis et honoris fastigii culmine decorato, summo cum fidelitatis fervore, laudabili virtute, nativaeque sollicitudine exhibuerunt, que etiam servitia per prefatos filios eorundem nobis exhibuisse cognovimus, exhibere sentimus in presenti et exhibituros pro firmo credimus in futurum, in aliqualem recompensationem ipsorum fidelitatum et servitiorum ut ceteri hiis exemplati discant sub principe glorioso devotius famulari ac letentur in virtute boni presidentis, licet modicum et exile videatur, que ad presens eisdem facimus, horum respectu, que ipsis impendere intendimus temporis in successu, tamen ut votis eorundem aliquantulum annuere valeamus, ad humillimam et devotam supplicationem eorundem universos proventus nostros quinquagesimales de possessionibus et Olachiis ipsorum, in partibus Transsilvanis constitutis et existentibus, in animalibus et aliis quibuslibet rebus, nostre maiestati provenire debentes, eisdem magistris Thome, filio Dyonisii, Thome et Stephano, filiis suis, item Dyonisio et Stephano, filiis Stephani, filii dicti Dyonisii, necnon Ladislao, Dyonisio, Mychaeli et Nicolao, filiis prefati magistri Desew de dicta Losonch, de liberalitate regia et ex gratia speciali perpetuo et irrevocabiliter ipsis et eorum heredibus duximus relaxandos, mandantes et committentes universis et singulis predictorum proventuum quinquagesimalium collectoribus et exactoribus, nunc constitutis et in futuram constituendis, regio firmo sub edicto, ut eosdem magistrum Thomam et filios suos ac filios prenominatorum Stephani et Desew, filiorum Dyonisii, necnon possessiones Olacos et iobagiones eorum Olacales² pretextu predictorum proventuum nostrorum quinquagesimalium molestare, aggravare et perturbare nullatenus audeant vel presumant, sed eosdem a solutione dictorum proventuum nostrorum liberos esse volumus et exemptos, presentis privilegii nostri patrocinio mediante. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eisdem concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas. Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, dei

et apostolica gratia archiepiscopi Colocensis, auleque nostri³ cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M° CCC° quinquagesimo septimo, quarto nonas mensis Julii, regni autem nostri anno sexto decimo. Venerabilibus patribus dominis Nicolao Strigoniensi, locique eiusdem comitis perpetui et Vgolino Spalatensi archiepiscopis; Nicolao Agriensis⁴, Demetrio Waradyensis, Dominico electo confirmato Transilvano, Nicolao Quinqueecclesiensis, Stephano Zagradiensis, Johanne Wesprimiensis, Colomano Jauriensis, Thoma Chanadyensis, Michaelae Wachyensis, Petro Boznensis, fratribus Thoma Sirimiensis, Stephano Nitriensis, et Blasio Thyniniensis ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus; magnificis baronibus Nicolao Konth, palatino et iudice Comanorum, Andree woyuoda Transsilvano et comite de Zonuk, Chyko, magistro thavarnicorum nostrorum, comite Nicolao de Zeech, iudice curie nostre, Nicolao, bano de Machow, Leustachio, totius Sclavonie banatum tenente, comite Simigiensi, Tholnensi et Albensi, Leukus, dapiferorum et pincernarum, Dionisio, agazonum et Thoma, ianitorum nostrorum magistris et Simone, filio Maurichii, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori, care vor avea știre despre cele de față, mintuire întru mîntuitorul tuturor.

Se cade cinstei și slavei luminăției regești să răsplătească cu darul îmbelșugării credincioasele slujbe ale celor credincioși și prin bunăvoința răsplătirii să însuflească cu și mai multă rîvnă cugetele lor pline de rîvnă.

Drept aceea, prin cuprinsul acestora, voim să ajungă la cunoștința tuturor, că noi luînd aminte la neclintita credință și nedezmîntita supunere a magiștrilor Toma, fiul lui Dionisie, a lui Toma și Ștefan, fiii săi, de asemenea a lui Dionisie și Ștefan, fiii răposatului magistru Ștefan, precum și a lui Ladislau, Dionisie, Mihail și Nicolae, fiii răposatului Desideriu, fiul zisului Dionisie de Losonch, iubiții și credincioșii noștri, pe care se știe că au avut-o neîncetat față de noi și față de sfînta noastră coroană, luînd seamă totodată la nemăsuratele și binevenitele slujbe ale sus-zișilor magiștri Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, pe care ni le-au făcut și adus cu cea mai arzătoare credință, cu o bărbăție vrednică de laudă și o rîvnă innăscută; mai întîi răposatului și preamăritului principe domnul Carol, strălucitul rege al Ungariei de fericită pomenire, părintele nostru preaiubit, și apoi nouă, cînd, în temeiul dreptului de moștenire, am fost împodobit cu coroana regească și înălțat la locul de slavă, slujbe ce știu că ne-au fost aduse nouă de către sus-zișii fii ai acelorora, ce vedem că ni le aduc și în clipa de față și ce credem cu tărie că ni le vor aduce și în viitor — ca o oarecare răsplată a slujbelor și dovezilor lor de credință (și) pentru ca și alții, luîndu-i drept pildă, să învețe a sluji mai cu credință sub un principe vestit și să se bucure de destoinicia unui cîrmuitor bun, deși cele ce facem pentru ei acum, par neînsemnate și mărunte față de cele ce avem de gînd să facem pentru dînșii cu timpul, totuși ca să putem să le încuviințăm oareșicum

rugămințile lor — la preasmerita și plecata lor rugămintă am hotărît, din dărnicie regească și printr-o osebită milostivire să-i scutim pe veci și nestrămutat pe acei magiștri Toma, fiul lui Dionisie, pe fiii săi Toma și Ștefan, de asemenea pe Dionisie și Ștefan, fiii lui Ștefan, fiul pomenitului Dionisie, precum și pe Ladislau, Dionisie, Mihail și Nicolae, fiii sus-zisului magistru Desideriu tot de Losonch, și pe moștenitorii lor de toate veniturile noastre din darea cincizecimii care trebuie să ne vină maiestății noastre din dobitoace și din orice alte lucruri de pe moșiile (lor) și de la românii lor, așezați și aflători în părțile Transilvaniei. Poruncim și hotărîm prin strașnică poruncă regească tuturor și fiecăruia dintre strîngătorii și colectorii sus-ziselor noastre venituri din darea cincizecimii, aflați acum (în slujbă) sau care vor fi în viitor, ca să nu îndrăznească ori să cuteze nicidecum să supere, să împovăreze și să turbure pe acel magistru Toma și pe fiii săi, precum și pe fiii sus-numiților Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, sau moșiile lor românești și iobagii (lor) români, sub cuvîntul sus-ziselor noastre venituri din darea cincizecimii, ci voim ca ei să fie slobozi și scutiți de plata pomenitelor noastre venituri, prin ocrotirea privilegiului nostru de față.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru le-am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre duble, atîrnate și adevărate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte domnul Nicolae, din mila lui Dumnezeu și din cea apostolică arhiepiscop de Caloccea și cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte, în a patra zi înainte de nonele lunii iulie, iar în anul domniei noastre al șaisprezecelea. Venerabilii părinți, domnii Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al acestui loc, și Ugolin, arhiepiscopul de Spalato; Nicolae, episcopul de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic, întărit (ca episcop) ales al Transilvaniei, Nicolae de Pécs, Ștefan de Zagreb, Ioan de Vesprim, Coloman de Győr, Toma de Cenad, Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, frații Toma al Sirmiului, Ștefan de Nitra și Blasiu de Knin, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; iar măriții baroni: Nicolae Konth, palatinul și judele cumanilor, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Chyko, marele nostru vistier, comitele Nicolae de Zeech, judele curții noastre, Nicolae, banul de Mačva, Leustachie, purtătorul băniei întregii Slavonii (și) comite de Somogy, Tolna și Alba, Leukus, marele nostru stolnic și paharnic, Dionisie, marele nostru comis și Toma, marele nostru ușier și Simion, fiul lui Maurițiu, comitele de Pojon, precum și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

Arh. fam. Erdődy din Hlohovec (R.S.C.), lădița 98, fasc. 2, nr. 6.

Orig. perg., cu pecete atîrnată cu șnur de mătase albastră.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 212—214.

¹ Astfel în orig., corect: *promptumque*.

² Corect: *possessiones Olacales et iobagiones eorum Olacos*.

³ Astfel în textul latin publicat, corect: *nostre*.

⁴ În textul latin publicat, greșit: *Agriensi* etc.

Lodovicus dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Regiam decet excellenciam suorum fidelium legitimas preces favorabiliter exaudire ipsorumque fidelitatibus recensitis, iustis eorum petitionibus facilem prebere consensum, in hiis precipue, que suorum subditorum comodis¹ videntur utiliter convenire. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod magistri Johannes et Stephanus, filii condam magistri Pethew dicti Adaas, ad nostre serenitatis accedentes presenciam, exhibuerunt nobis quedam duo privilegia capituli ecclesie Chanadyensis, unum super empcione cuiusdam possessionis Ozeleus vocate, iuxta fluvium Morus in comitatu Chanadyensi existentis confectum; aliud vero super adhibicione consensus magnifici viri Andree, woyuode Transilvani² et magistri Nicolai, patris³ sui, super facto quarundam duarum possessionum Zeuleus et Zenthmiclos vocatarum in eodem comitatu existencium, nobili domine, Margaretha vocate, nomine ipsorum matri⁴, videlicet eorundem magistrorum Johannis et Stephani facta emanatum tenorum infrascriptorum, supplicantes nostro culmini humiliter et devote, prece subiectiva, ut eadem privilegia ipsius capituli Chanadyensis acceptare, approbare et ratificare, nostroque pro eisdem et eorum posteris dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius tenor talis est: *⟨Urmează actul capitulului bisericii din Cenad din 16 decembrie 1355; DRH—C, veac XIV, vol. X, nr. 362⟩*. Alterius vero tenor noscitur esse talis: *⟨Urmează actul capitulului bisericii din Cenad, din 12 mai 1356, nr. 19⟩*.

Nos, iustis et iuri consonis supplicacionibus prefatorum magistrorum Johannis et Stephani, filiorum Pethew, fidelium nostrorum, nostre maiestati humiliter porrectis per eosdem, regia pietate inclinati, fidelitatibusque et serviciis eorundem, quibus iidem, — in quibuslibet nostris et regni nostri negociis prosperis pariter et adversis, cum sumpme fidelitatis fervore et strenua² virtute nostre serenitati exhibitis et inpen-sis², — studuerunt complacere, in nostri memoriam reductis, volentes eorum laudedignis meritis regio palisper occurrere cum favore, pretactas litteras dicti capituli Chanadyensis, ipsas omni suspicione carentes, presentibus de verbo ad verbum insertas quo ad omnes sui continencias et clausulas acceptamus, ratificamus et prout dicta vendicio et empcio possessionaria in predictis litteris ipsius capituli expressa, rite et rationabiliter fieri potuit, de plenitudine regie potestatis pro eisdem magistris Johanne et Stephano ac eorum heredibus et posteritatibus universis, perpetue confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eisdem concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, dei et apostolica gracia archyepiscopi Colocensis, auleque nostre cancellarii,

dilecti et fidelis nostri. Anno domini M^o CCC^o quinquagesimo septimo, duodecimo Kalendas mensis augusti, regni autem nostri anno sextodecimo. Venerabilibus patribus dominis: Nicolao Strigoniensi, locique eiusdem comite perpetuo, et Vglino², Spalatensi archyepiscopis; Nicolao Agriensi, Demetrio Waradyensi, Dominico, electo confirmato Transsilvano, Nicolao Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabiensi, Johanne Wessprimiensi, Colomanno Jauriensi, Thoma Chanadyensi, Mychaele Wachyensi, Petro Boznensi, fratribus Thoma Sirimiensi², Stephano Nitriensi et Blasio Theneniensi² ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis baronibus: Nicolao Konth, palatino et iudice Comanorum, Andrea, woyuoda Transsilvano et comite de Zonuk, Chyko, magistro Thauarnicorum nostrorum, comite Nicolao de Zeech, iudice curie nostre, Nicolao, bano de Machow, Leustachio, tocius Sclauonie Banatum tenente comite Simigiensi, Tholnensi et Albensi, Leukus dapiferorum et pincernarum, Dyonisio agazonum, Thoma janitorum nostrorum magistris et Symone, filio Maurici² comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Pe verso de o mină din anii 1500—1520:*⟩ Confirmacio super possessionibus Ozewleus et Zenthmyklos in comitatu Chanadiensi domini Lodouicy regis.

⟨*Pe verso de o mină din veacul al XVII-lea:*⟩ Confirmationales emptionalium et consensus Wayuodualis super possessionibus Oszelws, Szölös et Szent Miklos in comitatu Chanadiensi existentibus habitis per Ludouicum regem Joanii et Stephano Pettheö in anno 1357 facte.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum, ca și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față mintuire întru mintuitorul tuturor.

Se cuvine ca înălțimea regească să asculte cu bunăvoință legiuitele rugăminți ale credincioșilor săi și, ținând seama de faptele lor de credință, să-și dea încuviințarea, fără greutate, mai ales pentru acele lucruri, care se văd a fi spre folosul supușilor săi. Drept aceea voim să ajungă la cunoștința tuturor că magistrii Ioan și Ștefan, fiii răposatului magistru Pethew, zis Adaas, venind în fața luminăției noastre, ne-au arătat două privilegii ale capitolului bisericii de Cenad, unul întocmit cu privire la cumpărarea unei moșii, numită Ozeuleus, aflătoare lângă riul Mureș, în comitatul Cenad, iar altul dat cu privire la primirea încuviințării măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și a magistrului Nicolae, fratele său, cu privire la două moșii, numite Zeuleus și Zenthmiclos aflătoare în același comitat, făcute pe seama nobilei doamne numită Margareta, mamei lor, adică a acestor magistri Ioan și Ștefan, avînd cuprinsul mai jos scris, rugînd înălțimea noastră cu smerenie și credință și cu plecate rugăciuni ca să primim, să încuviințăm și să consfințim aceste privilegii ale acestui capitol de Cenad și să binevoim a le întări printr-un privilegiu al nostru pentru aceștia și pentru urmașii lor. Cuprinsul unuia dintre aceste privilegii este acesta: ⟨*Urmează actul capitolului bisericii din Cenad din 16 decembrie 1355, DRH—C, veac. XIV, vol. X, nr. 392*⟩.

Iar cuprinsul celui alt privilegiu se cunoaște a fi acesta:

«Urmează actul capitlului bisericii din Cenad, din 12 mai 1356, nr. 19».

Noi, *«aşadar»* aducându-ne aminte de rugămințile îndreptățite și potrivite cu legea, ale pomeniților magiștri Ioan și Ștefan, fiii lui Pethew, credincioșii noștri, înfățișate cu smerenie de către aceștia maiestății noastre, îmboldiți de evlavie regească de faptele de credință și slujbele acestora, făcute și consacrate luminăției noastre, cu căldura credinței celei mai mari și cu neobosită vrednicie, prin care aceștia s-au străduit să ne fie îndatorați în orice treburile ale noastre și ale regatului nostru, fericite ca și potrivnice, voind să răsplătim, cât de repede, cu răsplata regească meritele vrednice de laudă ale acestora, primim, încuviințăm și întărim sus-zisele scrisori ale amintitului capitlu de Cenad, lipsite de orice bănuială, trecute în scrisoarea de față din cuvînt în cuvînt, cu tot cuprinsul și clauzele lor, și din plinătatea puterii regești, prin mijlocirea privilegiului nostru de față, fără a vătăma drepturile altora, întărim pe veci pentru acești magiștri Ioan și Ștefan și pentru moștenitorii și toți urmașii, așa cum a putut fi făcută, după rînduială și cu judecată, zisa vînzare și cumpărare, lămurită în suspomenita scrisoare a acestui capitlu. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea privilegială de față, întărită cu puterea autenticii noastre peceti duble atîrnate.

Dat de mina venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae din milostivirea lui Dumnezeu și a scaunului apostolic arhiepiscop de Caloccea, credinciosul nostru iubit, cancelarul curții noastre. În anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte, în ziua a douăsprezecea a calendarului lunii august, iar al domniei noastre în al șaisprezecelea. Fiind de față venerabilii părinți și domni arhiepiscopii Nicolae de Strigoni, comite perpetuu în același loc, și Ugolin de Spalato; episcopii Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic, ales și confirmat al Transilvaniei, Nicolae de Pécs, Ștefan de Zagreb, Ioan de Vesprim, Coloman de Győr, Toma de Cenad, Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, Toma de Sirmiu, frații episcopi ai bisericilor Ștefan de Nitra și Blasiu de Knin, cîrmuind între fericire bisericile lui Dumnezeu; măriții baroni: Nicolae Konth, palatin și jude al cumanilor, Andrei, voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc, Chyko, marele nostru vistier, comitele Nicolae de Zeech, judele curții noastre, Nicolae, ban de Mačva, Leustachie, ținînd banatul întregii Slavonii, comite de Somogy, Tolna și Alba, Leukus, marele nostru stolnic și paharnic, Dionisie, marele nostru comis, Toma, marele nostru ușier și Simion, fiul lui Mauriciu, comite de Pojon, și alții foarte mulți, care țin comitatele și dregătoriile regatului nostru.

«Pe verso de o mîină din anii 1500—1520:» Întărire a domnului rege Ludovic cu privire la moșiile Ozeleus și Sînnicolaul Mare din comitatul Cenad.

«Pe verso de o mîină din veacul al XVII-lea:» Scrisoare de întărire a cumpărătorilor și a încuviințării voievodale cu privire la moșiile Ozeleus, Zeleus și Sînnicolaul Mare, aflătoare în comitatul Cenad, date de către regele Ludovic lui Ioan și Ștefan Peteu, întorcîm în anul o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 643. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1355. Orig. perg., cu fragmente de pecete atirnată de mătase de culoare închisă. Documentul este prevăzut cu clauza de confirmare a lui Ludovic I, din 18 iunie 1364.

REGESTE: *Fejér*, IX, 2, p. 597—598.

¹ Corect: *commodis*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *fratris*, cf. doc. nr. 19.

⁴ Corect: *matris*.

⁵ Corect: *approbamus*.

165

1357 iulie 25, (Oradea).

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, accedentes ad nostram presenciam magister Mychael, filius Mychaelis de Eghazaskereky, ab una parte, ex altera vero Michael et Nicolaus, filii Pousa de alia Kereky, dixerunt et coram nobis viva voce sunt confessi, quod ipsi proprio iure possessionario propriis finibus contenti in perpetuum gaudere mollientes, ne eorum successores terminos antiquos transgredientes habitis abutendo manus suas ad alia extendant, intuitu proximitatis propter bonum pacis ordinantibus multis probis et nobilebus viris specialiterque Stephano, Andrea et Dominico, filiis Beke de Olazy, Johanne, filio Serephel de Kenez, Jacobo, filio Mychaelis de Zenthkyral, et Lucassio, filio Stephani de Gyapol, predictas possessiones eorum, novis metis erectis et veteribus approbatis, reambulando ab invicem separando, limitassent; nam primo incipiendo ab oriente prope tres metas capitales distingentes inter easdem possessiones Kereky et Kereky ac Azonwasara vocatas, eisdem intactis unam metam terream de novo erexissent; inde, versus plagam occidentalem procedentes, inter terras arabiles, metam terream confodissent; deinde, ad eandem partem in parva distancia penes quandam viam, que ducit de predicta Kereky eorundem filiorum Pousa in villam Azonwasara ab oriente, metam terream sublevassent; exhinc, transseundo¹ eadem viam versus occidentem, descendentes, ad quoddam eer, iuxta ipsum ab oriente, metam terream erexissent; hinc, ut eedem partes asserunt, idem cursus metarum cadit in ipsum eer, quod est inter ipsos assignatum pro meta, et per idem eer, procedit paululum ad meridiem versus possessionem eorundem filiorum Pousa predictam et reflectitur ad occidentem; et per predictum eer quod est situm inter ipsas possessiones dictarum parciurum transsit¹ iuxta quandam terram Teklaegetew vocatam, et currens modicum exiliit ab eodem eer versus occidentem, ubi, iuxta idem eer, meta terrea existit de novo sublevata; adhuc, ad eundem occidentem transeuntes, iuxta quandam metam antiquam, aliam de novo erexissent, inde ulterius ad ipsam partem, inter terras arabiles, metam novam confodissent, ad ultimum, ad duas metas antiquas, iuxta Nageer positas pervenissent, et easdem approbantes, super ipsis contenti extitissent; hiis igitur metis, modo premissis, renovatis et erectis, eedem partes omnem terram, que inter easdem duas metas veteres proxime et ultimo² dictas, ac metas finales earundem possessionum adiaceret et que nondum esset limitata, item silvam eorum in facie earundem possessionum habitam sibi

160

invicem uti commisissent et possidere, eo modo quo a tempore patris ipsorum possesse fuissent et commiserunt coram nobis, adicientes ut cum eandem terram illimitatam per novarum erectionum duxerint separandam, nos eisdem partibus coram nobis comparentibus presentibusque litteris nostris productis et presentatis, super eisdem metis de novo erigendis, sicuti gestum fuerit, nostras litteras emanari faciendo, eisdem concedere deberemus, universas eciam litteras super facto earundem possessionum Eghazaskereky et alia Kereky a tempore patris eorum usque modo confectas, ipse partes pronunciarunt frivolas et inanes, ac penitus viribus carituras exhibitoribusque earundem prorsus nocituras. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras patentes appositione sigilli nostri autentici communis. Datum in festo beati Jacobi apostoli, anno domini Millesimo CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră magistrul Mihail, fiul lui Mihail de Eghazaskereky pe de o parte, iar pe de alta Mihail și Nicolae, fiii lui Pousa de celălalt Cherechiu, au spus și au mărturisit prin viu grai în fața noastră că <fiind> mulțumiți cu hotarele lor, și rîvnind să se bucure necurmat de dreptul lor de stăpînire pentru ca nu cumva urmașii lor, încălcînd vechile hotare și folosind mai mult decît este al lor, să-și întindă mîinile asupra unor <bunuri> străine, ei pentru binele păcii, <și> de dragul rudeniei, prin mijlocirea multor bărbați cinstiți și nobili, și mai cu seamă a lui Ștefan, Andrei și Dominic, fiii lui Beke de Olosig, Ioan, fiul lui Serephel de Cheniz, Iacob, fiul lui Mihail de Sîncraiu, și Luca, fiul lui Ștefan de Deapoi, au hotărnicit din nou și au despărțit unele de altele zisele lor moșii, ridicînd semne noi de hotar și întărindu-le pe cele vechi. Și anume, mai întîi începînd de la răsărit, lîngă cele trei semne de hotar de frunte, care despart între ele acele moșii numite Kereky și Cherechiu precum și Tîrgușor, și pe care le-au lăsat neatinse, au ridicat din nou o movilă de hotar; de aici, înaintînd spre apus, printre pămînturile de arătură, au săpat o movilă de hotar; apoi tot în partea aceea, la o mică depărtare, lîngă un drum care duce de la sus-numita <moșie> Cherechiu a pomeniților fii ai lui Pousa spre satul Tîrgușor, au ridicat dinspre răsărit o movilă de hotar; de aci trecînd acel drum spre apus <și> coborînd spre un oarecare pîriu au ridicat lîngă acesta dinspre răsărit o movilă de hotar. De aici, după cum spun aceste părți, mersul semnelor de hotar dă în acel pîriu, care este luat între dîșii ca hotar, și prin acel pîriu înaintează puțintel spre miazăzi, către moșia sus-pomenită a acestor fii ai lui Pousa și co-tește spre apus, și, prin sus-pomenitul pîriu, care e așezat între aceste moșii ale ziselor părți trece pe lîngă un pămînt numit Locul Căramidăriei și înaintînd puțin, iese din acel pîriu spre apus, unde, lîngă acel pîriu, se află o movilă de hotar nouă ridicată; mergînd apoi tot spre apus, lîngă un semn vechi de hotar, au ridicat alt semn nou; de aci, mai încolo, în aceeași parte, au săpat, între pămînturile de arătură, un semn nou de hotar. În cele din urmă au ajuns la două semne vechi puse lîngă Pîriul Mare și încuviințîndu-le, s-au mulțumit cu ele. Așadar, după ce aceste semne au fost înnoite și ridicate în felul arătat mai sus, numitele

părți și-au lăsat deopotrivă una alteia și, în fața noastră, își lasă tot pământul care este între cele două semne vechi, pomenite acum la urmă, și semnele de hotar din capătul acelor moșii, și care nu fusese încă hotărnicit; și de asemenea și pădurea lor aflătoare pe numitele moșii, ca să le folosească și să le stăpânească în felul în care (acestea) au fost stăpinite din vremea tatălui lor, adăugind, că atunci, când vor găsi cu cale să despartă, prin ridicare de semne noi, acea bucată de pământ nehotărnicită, noi să fim datori a pune să li se dea părților, atunci când se vor înfățișa înaintea noastră și ne vor aduce și arăta acest act al nostru, scrisoarea noastră privitoare la ridicarea de semne noi, după cum se va fi isprăvit aceasta; iar toate scrisorile privitoare la numitele moșii Eghazaskereky și celălalt Cherechiu, întocmite din vremea tatălui lor și pînă acum, părțile le-au declarat fără însemnătate, zadarnice și cu totul lipsite de putere pe viitor și vătămătoare pentru cei ce le vor înfățișa (la judecată).

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare a noastră deschisă, întărită prin punerea pecetii noastre ade-vărate.

Dat la sărbătoarea fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 98 723. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Transumpt în actul capitlului din Oradea din 5 octombrie 1400.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 235—237.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *ultime*.

166

1357 iulie 29 (*quarto Kalendas Augusti*).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește negustorilor de la Praga și Nürnberg privilegiul acordat lor la 5 mai 1336 de regele Carol Robert. Dominic, episcop de Oradea, Dominic, episcop al Transilvaniei, Toma, episcop de Cenad, Andrei, voievodul Transilvaniei.

1. Arh. Stat. Praga, Arh. oras Praga.

Orig. perg., cu pecete atirnată, cu șnur de mătase de culoare galbenă, albă și verde.

2. Arh. oraș Nürnberg.

Orig. perg., pecete atirnată, cu șnur de mătase de culoare galbenă, albă și verde. Acest exemplar poartă și confirmarea de către regele Ludovic, din 1364. Actul a fost confirmat și de regele Vladislav al II-lea la 17 noiembrie 1481.

EDIȚII: *Wenzel*, II, p. 482—484.

167

1357 iulie 29 (*quarto Kalendas Augusti*).

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă negustorilor din Praga și Nürnberg privilegiile date de regele Carol Robert, în reglementarea negoțului din 6 ianuarie 1336. Dumitru, episcopul de Oradea, Dominic, episcopul de Alba Transilvaniei, Toma, episcopul de Cenad, Andrei, voievodul Transilvaniei.

162

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Andrei, voievodul Transilvaniei, ca atât el cât și cei de sub stăpînirea sa să lase și să părăsească dijmele episcopului și ale capitlului Transilvaniei și să nu se amestece în stringerea lor, iar pentru dijmele culese pînă atunci să dea despăgubiri.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 157. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Rezumat în actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 8 mai 1359, Alba Iulia, nr. 372.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 97—98; *Fejér*, IX,3, p. 132—133; *Hurmuzaki—Densușianu*, I. 2, p. 59; *Ub.*, II, p. 165—166.

REGESTE: *Beke, Erd. kápt.*, nr. 157.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidei suo, magnifico viro Andree, woyuode Transsiluano et comiti de Zonuk, salutem et gratiam. Cum nos castrum Zenthmyhalkuue vocatum honorabilis capituli ecclesie Albensis Transsiluane, quod quidem castrum, mortuo domino Andrea, episcopo eiusdem ecclesie, occupaveras, eidem capitulo restituerimus, fidelitati tue regio edicto precipiendo mandamus quatenus, visis presentibus, predictum castrum cum omnibus ad se pertinentibus eidem capitulo restituere et resignare debeas, eo tamen modo, quod idem castrum episcopus eiusdem ecclesie Transsiluane conservet, possessiones autem et villas ad ipsum pertinentes prefatum capitulum, cum omnibus suis iuribus et pertinentibus, possiderant¹ et utantur. Aliud, sicut nostram gratiam offendere pertinens², non facturus; presentes tamen reddi volumus presentanti. Datum in Wysegrad, dominico die proximo post festum beati Jacobi apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, sănătate și milostivire.

Deoarece noi am înapoiat cinstului capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei cetatea numită Piatra Sfîntul Mihail a celui capitlu, cetate în care te-ai înstăpănit tu după moartea domnului Andrei, episcopul acelei biserici — îți punem în vedere și poruncim credinței tale, prin poruncă regească ca, la vederea celor de față, să înapoiezi și să lași suspomenita cetate cu toate cele ce țin de ea, celui capitlu, în așa fel totuși, ca episcopul numitei biserici a Transilvaniei să păstreze acea cetate, iar moșiile și satele ce țin de ea, să le stăpînească și să le folosească pome-

nitul capitolu, cu toate drepturile și cele ce țin de ele. Altfel să nu faci, dacă te temi să jignești bunăvoința noastră; iar cele de față voim să fie înapoiate celui ce le înfățișează.

Dat la Vișegrad, în ziua de duminică după sărbătoarea fericitului Iacob apostolul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 147. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul capitolului din Oradea, din 17 august 1357, nr. 177.

EDIȚII: Szeredai, *Notitia*, 45.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 147.

¹ Corect: *possideant*.

² Astfel în orig.

Andreas, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, sincere sibi dilectis Dominico, vicewoyuode, comitibus, vicecomitibus, castellanis et aliis officialibus ac famulis suis in dictis partibus Transsiluanis constitutis et existentibus, dileccionem cum salute. Dicit nobis magister Ladislaus, canonicus ecclesie beati¹ Michaelis archangeli Transsiluane et archydiaconus de Tylegd, in persona honorabilis capituli ecclesie prenotate, quod vos iobagiones memorati honorabilis capituli, contra libertatem dicte ecclesie et per consequens ipsius capituli privilegiatam, iudicaretis, vestro iudicatu astare compellentes, iniurias, dampna et perturbationes non modicas eisdem inferendo, per quod factum², ut possessiones eiusdem ecclesie in nimias evenirent desolaciones. Quare vestre dilectioni firmis damus in preceptis, quatenus prescriptos iobagiones pretacti capituli iudicare vel vestro astare iudicio compellere, prout eciam aliis litteris nostris mediantibus, semel et secundo vobis dimissis, dedimus in mandatis, nullo modo audentes, de iniuriis, dampnis et perturbationibus prelibatis iobagionibus ipsius capituli, ut dicitur, factis et illatis eisdem omnimodam satisfaccionem impendatis, ymo eosdem a modo et deinceps in ipsorum libertatibus et iuribus conservetis et aliud, sicut nostram indignacionem incurrere pertimescitis, non facturi.

Datum in Wysegrad, in festo ad vincula beati Petri apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, multiubiților săi, lui Dominic vicevoievodul, comiților, vicecomiților, castelanilor și celorlalți slujbași și slujitori ai săi, dragoste și sănătate.

Ne spune nouă magistrul Ladislau, canonic al bisericii fericitului arhanghel Mihail din Transilvania și arhidiacon de Tylegd, în numele cînsitutului capitolu al bisericii sus-amintite, că voi faceți judecată asupra iobagilor cînsitutului capitolu sus-pomenit, împotriva libertății și privilegiilor zisei biserici și, prin urmare, a acestui capitolu, silindu-i să stea la judecata voastră, făcîndu-le lor nu puține vătămări, pagube și turburări, prin care fapt moșiile acestei biserici au ajuns la foarte mare pustiire.

De aceea poruncim cu tărie prieteniei voastre, ca după cum v-am pus în vedere prin alte scrisori ale noastre, trimise odată și a doua oară, să nu îndrăzniți nicidecum să judecați pe sus-zișii iobagi ai sus-numitului capîtlu, sau să-i siliți să stea la judecată în fața voastră, <ci> să le dați toată despăgubirea pentru vătămarile, pagubele și turburările făcute și pricinuite cum ni se spune, sus-amintiților iobagi ai acestui capîtlu și chiar să-i păstrați de acum înainte în libertățile și drepturile lor; și altfel să nu faceți, dacă vă temeți să cădeți sub mînia noastră.

Dat în Vișegrad, la sărbătoarea fericitului apostol Petru în lanțuri, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, arh. capîtl. Alba Iulia, lădița nr. 1, nr. 148. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul capîtlului din Oradea, din 17 august 1357, nr. 176.

EDIȚII: Szeredai, *Notitia*, p. 44—45; *Fejér*, IX/2, p. 641—642; *Ub.*, II, p. 143.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 148.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Corect: *factum est*.

171

1357 august 7 (*VII. Idus Augusti*), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea poruncește episcopului de Oradea, abatelui mănăstirii din Petrovaradin din dieceza de Caloceș și decanului bisericii Sf. Agricola din dieceza de Avignon să pună în aplicare hotărîrea papală de restituire a bunurilor bisericești înstrăinate de Ladislau, fostul arhiepiscop de Caloceș.

Arh. Vat., Reg. Vat. 232, p. 370 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 32.

172

1357 august 11 (*III. Idus Augusti*), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea, ținînd seama de strădaniile și cheltuielile lui Ludovic, regele Ungariei, pentru alungarea tătarilor de la hotarele Ungariei, pentru luptele cu rutenii și lituanii și pentru înfrîngerea ereticilor și schismaticilor din regatul Serbiei, și în nădejdea asigurării ajutorului său pentru înfrîngerea dușmanilor bisericii din Italia, îi cedează dijmele veniturilor bisericești din Ungaria pe timp de trei ani.

Arh. Vat., Reg. Vat. 239, fol. 185—187 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.* II, p. 33—34, nr. 61.

173

1357 august 11 (*III. Idus Augusti*), Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea poruncește arhiepiscopilor de Caloceș și Strigoniu și sufraganiilor lor, să strîngă și să achite lui Ludovic, regele Ungariei, dijmele veniturilor bisericești cuvenite papei pe timp de trei

ani, cedate de papă regelui, pentru strădaniile sale în luptele împotriva unor dușmani ai bisericii, precum și împotriva tătarilor, lituanilor, rute- nilor, sirbilor ereticilor și schismaticilor de la hotarele Ungariei. Plata trebuie făcută în moneda care circulă în țară.

Arh. Vat., Reg. Vat. 239, fol. 187 v — 189 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hirtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 34—35, nr. 62.

174

1357 august 14 (XIX. Kalendas Septembris), Avignon.

Dominic, episcopul Transilvaniei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea îngăduința ca ruda sa Petru al lui Dionisie să poată depune acasă examenul în legătură cu numirea sa în arhidiaconatul de Ozd.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 29, fol. 206 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.
Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 314—315, nr. 107.

175

1357 august 16, Buda.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis universis, palatino, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibusque eorundem et aliis cuiusvis status, conditionis et preeminentie hominibus, tributa tam in terris, quam super aquis a partibus Transilvanis usque possessionem Lochunch habentibus, eorumque tributariis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam. Cum magistro Thome, filio Thome, filii Dionisii, aule nostre militi de dicta Lochunch, victualia diversarum rerum in animalibus et aliis necessariis usque dictam possessionem suam pro sustentatione curie sue deferantur, ideo fidelitati vestre firmo regio sub edicto damus in mandatis, quatenus a victualibus ipsius Thome, filii Thome, per loca tributorum vestrorum de dictis partibus Transilvanis usque predictam suam possessionem presentium testimonio deferendis, cuiuscunque generis vel speciei eadem victualia existant, nullum tributum, nullamque tributariam exactionem seu solutionem petere, recipere et exigere, vel exigere facere presumptis, et sicut nos graviter offendere pertimescitis. Secus facere non ausuri in premissis. Datum Bude, secundo die festi Assumptionis beate virginis, anno domini M^o CCC^o L^o septimo.

(*Sub pecete:*) Relatio Petri de Machedonia.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi, palatinului, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și slujbașilor acestora și celorlalți oameni de orice stare, seamă și treaptă, care țin vămile atît pe uscat cît și pe ape (începînd) din părțile Transilvaniei și pînă la moșia Lučenec, precum și vameșilor lor, cărora li se va arăta scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Deoarece se cară pentru magistrul Toma, fiul lui Toma, fiul lui Dionisie, tot de Lučenec, oștean al curții noastre, pînă la moșia lui, felurite mijloace de trai, în animale și în altele de care are nevoie pentru întreținerea curții sale, drept aceea poruncim prin strașnică poruncă regească credinței voastre ca să nu îndrăzniți să cereți, să luați, să prețindeți sau să puneți să se pretindă în locurile voastre de vamă (începînd) din zisele părți ale Transilvaniei și pînă la sus-zisa sa moșie nici o vamă și nici o dare sau plată de vamă din mijloacele de trai ale celui Toma, fiul lui Toma, de orice fel sau chip ar fi acele mijloace de trai, care i se vor duce sub mărturia scrisorii de față. Altfel să nu îndrăzniți să faceți în cele arătate mai sus dacă nu vreți să ne jigniți greu.

Dat la Buda, în a doua zi a sărbătorii Adormirii fericitei fecioare, în anul o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a lui Petru de Macedonia.

Arh. fam. Erdődy din Hlohovec (R.S.C.), lădița 28, fasc. 14, nr. 2.

Orig. hirtie, cu urmele peceții mari, regale.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 214—215.

176

1357 august 17, (Oradea).

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod, accedens ad nostram presenciam vir discretus, magister Ladizlaus, filius quondam Lorandi, woyuode, nostre et Transsiluane ecclesiarum canonicus ac archydiaconus de Tylegd, produxit et exhibuit nobis quasdam litteras patentes magnifici viri domini Andree, woyuode Transsiluani, tenoris infrascripti; formidans easdem per recipientis temerariam presumptionem suffocari, reservari et auferri, iuraque ipsorum tractis moris ex hoc subverti, petivit nos cum instancia, ut easdem transscribi et nostris litteris patentibus inseri faceremus ad cautelam. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 1 august 1357, nr. 170*⟩.

Nos igitur, iustis petitionibus eiusdem magistri Ladizlai gratum prebentes assensum, easdem litteras de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, non cancellatas nec in aliqua sui parte viciatas, sed omni prorsus suspicione carentes, transcribi et, nostris litteris patentibus totaliter insertas, appositione sigilli nostri autentici fecimus communiri.

Datum quinta feria proxima post festum Assumpcionis virginis gloriose, anno prenotato.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, venind înaintea noastră chibzuitul bărbat, magistrul Ladislau, fiul răposatului voievod Lorand, canonic al bisericii noastre și al celei a Transilvaniei (precum) și arhidiacon de Tylegd, ne-a înfățișat și ne-a arătat o scrisoare deschisă a măritului bărbat, domnul Andrei, voievodul Transilvaniei, avînd cuprinsul scris mai jos; și temîndu-se ca prin îndrăzneala cutezătoare a cuiva care ar lua-o, să nu fie supusă tăcerii, tănuită și furată și trăgîndu-se zăbavă din aceasta să fie nimicite drepturile lor, ne-a rugat cu stăruință, ca, spre

chezășie să punem să fie transcrisă și cuprinsă în scrisoarea noastră deschisă. Cuprinsul ei este acesta: *«Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 1 august 1357, nr. 170»*.

Noi, așadar, dindu-ne buna învoire la dreptele cereri ale acestui magistru Ladislau, și citind din cuvînt în cuvînt acea scrisoare, fără răsături, fără ștersături și fără a fi stricată în vreo parte a ei, ci fiind lipsită cu desăvîrșire de orice bănuială, am pus să fie transcrisă, și cuprinzînd-o în întregime în scrisoarea noastră deschisă, să fie întărită prin punerea pecetii noastre adevărate.

Dat în joia de după sărbătoarea Adormirii slăvitei fecioare, în anul arătat mai sus.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 150. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hirtie, cu urme de pecete ogivală din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 144.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 150.

177

1357 august 17, *(Oradea)*.

Nos, capitulum ecclesie Waradyensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod magister Ladislaus, filius condam Lorandi, woyuode, nostre et Transsiluane ecclesiarum canonicus ac archydiaconus de Tylegd, sua¹ et nomine honorabilis capituli ecclesie Albensis Transsiluane ad nostram accedens presenciam, produxit et exhibuit nobis quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini Lodouici, dei gratia incliti regis Hungarie, domini nostri, tenoris infrascripti, formidans easdem per recipientis temerarium presumptionem suffocari, reservari et auferri iuraque dicte ecclesie Transsiluane tractis moris ex hoc subverti, petivit nos cum instancia, ut easdem transscribi seu transscriptum in nostris litteris patentibus inseri faceremus ad cautelam. Quarum tenor talis est: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 iulie 1357, nr. 169»*. Nos igitur, iustis petitionibus eiusdem magistri Ladizlai gratum prebentes assensum, easdem litteras de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, sed omni prorsus suspicione carentes transscribi et nostris litteris patentibus totaliter insertas appositione sigilli nostri autentici fecimus communiri.

Datum quinta feria proxima post festum Assumpcionis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, venind înaintea noastră magistrul Ladislau, fiul răposatului voievod Lorand, canonic al bisericii noastre și al celei a Transilvaniei și arhidiacon de Tylegd, în numele său și în al cînstitutului capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, ne-a arătat și ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a preainălțatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, domnul nostru, avînd cuprinsul scris mai jos și temîndu-se ca prin îndrăzneală cutezătoare a cuiva care ar lua-o să nu fie supusă tăcerii, tănuită

168

și furată și trăgându-se zăbava din aceasta să nu fie nimicite drepturile zisei biserici a Transilvaniei, ne-a rugat cu stăruință ca spre chezășie să punem să fie transcrisă sau cuprinsă și trecută în scrisoarea noastră deschisă. Cuprinsul ei este acesta: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 iulie 1357, nr. 169⟩*.

Noi, așadar, dându-ne buna învoire la dreptele cereri ale acestui magistru Ladislau, citind din cuvînt în cuvînt acea scrisoare, fără răsături, fără ștersături și fără a fi stricată în vreo parte a ei, ci fiind lipsită cu desăvîrșire de orice bănuială, am pus să fie transcrisă și cuprinzînd-o în întregime în scrisoarea noastră deschisă, să fie întărită prin punerea pecetii noastre adevărate.

Dat în miercuria de după sărbătoarea Adormirii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 149. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, p. 149 (cu data greșită: 16 august 1357).

¹ Astfel în orig.

Nos Martinus, Conradus, comites de Cibinio, Stephanus de Schellenberg, comes Michael de Tolmach, comes de Burperg, Johannes Schebeniczzer, Gerlacus villicus, burgenses de Cibinio, Johannes Locz de Stolczenberg ceterique provinciales de sede Cibiniensi, presentis tenore notum fieri volumus, tam presentibus, quam futuris quod omnis dissensionis modus, que inter plebes de Helta ex una parte et, ex altera parte, inter populos de monte Michaelis super quibusdam territoriis vertebatur, compositio amicabilem interveniens in hunc modum, quod communitas de monte Michaelis dare debent unam marcam antiquorum banalium de Slofenberg plebi de Helta, singulis annis, iure perpetuali. Insuper, hereditates et curie octo, que in circumferentiis ipsius castris sunt situate, servire tenentur in Heltam ita, quod quilibet curia solvere tenetur unum lotonem novorum denariorum. Iterum deductum est, quod quicumque possidet pomerium in Hasulgasse, quod singulis annis solvere tenetur populis de Helta quatuor libras cere. Hinc est, quod etiam constare volumus et approbamus, quod nemo ibidem circumiacens in Heltam exspectare dignoscitur, quod in usum ipsorum vertere possunt quodcumque ipsis videbitur expedire, et si plebes de Helta dictum nemo absecabunt, ex tunc omnia pascua, in circumferentiis iacentia, in usum utrarumque villarum pertinere dignoscuntur et rubetum, quod a sinistris adiacet, uti et gaudere debent ambe ville, ut quemadmodum usi fuerunt ab antiquo. Huius compositionis testes sunt comes Petrus de Helta et villicus Johannes Twrek, Petrus Judeus, Bolel, filius Michaelis, Hendrich, Nicolaus, Lankman et Mathias, filius pellifex¹. Ad cuius rei notitiam hanc epistolam conscribi fecimus et nostri sigilli provincialium robore insigniri. Datum anno domini M^{mo} CCC^{mo} LVII° in die² sancti Stephani regis. Hec omnia acta sunt cum consensu domini abbatis de Candelis, quod ad Heltam

mons Michaelis dignoscitur pertinere, et quicumque hec statutu infringerint³ in XL marcis argenti provincialibus permanebunt obligati.

Noi, Martin (și) Conrad, comiți de Sibiu, Ștefan de Șelimbăr, comitele Mihail de Tâlmaci, comite de Vurpăr, Ioan Schebeniczzer (și) Gerlac vilicul, orășeni din Sibiu, Ioan Locz de Slimnic și ceilalți locuitori din scaunul Sibiului, prin cuprinsul celor de față vrem să facem cunoscut atît celor de acum cît și celor viitori, că toată neînțelegerea care se purta între norodul din Cîsnădie pe de o parte și între oamenii din Cîsnădioara pe de alta cu privire la niște pămînturi (s-a liniștit) mijlocindu-se o învoială prietenească în felul acesta: anume că obștea din Cîsnădioara trebuie să dea necurmat în fiecare an norodului din Cîsnădie o marcă în (dinari) banali vechi de Schloffenberg. Pe deasupra moșiile și cele opt curți care sînt așezate în jurul acestei cetăți sînt supuse unei plăți față de Cîsnădie, așa că fiecare curte este datoare să plătească un loton în dinari noi. S-a adăugat iarăși că oricine are o livadă în Ulița Alunilor este dator să plătească în fiecare an locuitorilor din Cîsnădie patru funți de ceară.

De aceea noi vrem să se știe și adevărim că dumbrava care se află acolo împrejur se știe că ține de Cîsnădie, (și) că ei o pot întrebuița în folosul lor, ori de cîte ori vor găsi că e nevoie, și dacă norodul din Cîsnădie ar tăia zisa dumbravă, atunci să se știe că toate pășunile aflate în acest înconjur sînt spre folosul amînduror satelor și amîndouă satele trebuiesc să se folosească și să se bucure de tufărișul ce se află alături spre partea stîngă, așa cum s-au folosit din vechime.

Martorii acestei împăcări sînt comitele Petru de Cîsnădie și vilicul Ioan Twrek, Petru Iudeul, Bolel fiul lui Mihail, Hendrich, Nicolae, Lankman și Matei, fiul Cojocarului.

Spre cunoașterea acestui lucru am pus să se scrie această scrisoare și să se însemne cu puterea peceții noastre a locuitorilor.

Dat în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte, în ziua sfîntului rege Ștefan.

Acestea toate s-au făcut cu învoirea domnului abate de Cîrța căci se știe că Cîsnădioara ține de Cîsnădie și oricine ar călca aceste așezăminte vor rămîne îndatorați cu patruzeci de mărci de argint față de locuitori.

Arh. Stat. Sibiu, Arh. parohiei ev. din Cîsnădie, cutia I, nr. 4.

Transumpt în actul notarului Lucas Duerner din 1507.

Traducere germană autenticată, din anul 1566, la Arh. St. Sibiu, Arh. parohiei ev. din Cîsnădie, cutia I, nr. 4. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Documentul conține unele particularități diplomatice, expresii și termeni neobișnuiți în documentele vremii, ceea ce-l face suspect, mai ales deoarece nu se cunoaște orig.

EDIȚII: Latin *Ub.*, II, p. 144—145; German: Müller, *Deutsche Sprachdenkmäler*, p. 22.

¹ Corect: *pellificis*.

² Lipsește în transumpt.

³ Corect: *infregerint*.

{C}apitulum ecclesie Transsilvane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod magister Petrus, filius quondam Dionisii bani, socius et canonicus noster, nostram adeundo presenciam in persona magistri Thome, filii Dionisii de Regun, exhibuit nobis, quoddam privilegium nostrum, in suis pergameno et sigillo in quibusdam locis propter nimiam vetustatem vel malam conservacionem per tineam corrosum, tenoris infrascripti, suplicans¹ nobis in persona eiusdem magistri Thome humili precum cum instantia, ut idem propter maiorem rei evidenciam ac iurium eiusdem conservacionem renovando, de verbo ad verbum in formam litterarum nostrarum privilegialium redigi et transscribi facere dignaremur. Cuius tenor talis est: *{Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 1291, Bánffy, I, p. 27—28}*. Nos enim, iustis et legitimis petitionibus ipsius magistri Petri annuentes, predictum privilegium renovando, de verbo ad verbum in formam litterarum nostrarum privilegialium redigi et transscribi fecimus sigilloque nostro consignari. Datum die dominico proximo post festum beati Stephani regis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo; discretis viris Johanne preposito, Lorando custode, Michaelle cantore, Ladislao, archydiacono de Hunyad ac decano ecclesie nostre predicte existentibus.

{Pe verso, de o mână din sec. XVI:} Privilegium Dyonisii, filii Dyonisii, super possessione Bahna.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos, alăt celor de acum cât și celor viitor, care vor vedea scrisoarea de față mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin cuprinsul acestora voim să ajungă la cunoștința tuturor, că, venind înaintea noastră magistrul Petru, fiul răposatului ban Dionisie, soțul și fratele nostru canonic, în numele magistrului Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, ne-a arătat un privilegiu al nostru cu pergamentul și pecetea sa pe alocuri roase de carii din pricina vechimii mari și a păstrării rele, cu cuprinsul mai jos scris, rugîndu-ne în numele acelui magistru Toma cu smerită stăruință și rugăminți ca, pentru o mai mare vădire a lucrului și pentru păzirea drepturilor acestuia să-l înnoim și să binevoim a pune să fie întocmit și trecut din cuvînt în cuvînt în chip de scrisoare a noastră privilegială. Cuprinsul acestuia este următorul: *{Urmează actul capitlului din Alba Iulia din 1291, D.I.R., C, veac. XIII, vol. II, nr. 384}*. Iar noi, dînd ascultare rugăminților drepte și legiuite ale acelui magistru Petru, înnoind sus-zisul privilegiu am pus să fie întocmit și trecut din cuvînt în cuvînt în chip de scrisoare a noastră privilegială și să fie întărit cu pecetea noastră.

Dat duminica de după sărbătoarea fericitului rege Ștefan, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte, fiind chibzuiții bărbați, Ioan prepozit, Lorand custode, Mihail cantor și Ladislau, arhidiaconul de Hunedoara, decan al sus-zisei noastre biserici.

⟨*Pe verso, de o mână din sec. XV:*⟩ Privilegiul lui Dionisie, fiul lui Dionisie, cu privire la moșia Bahnea.

Arh. Stat. Cluj-Napoca; arh. fam. Bánffy, fasc. I, nr. 2.

Orig. perg., pecete ogivală, din ceară de culoare deschisă, atârnată cu șnur împletit din mătase roșie și verde.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 215.

¹ Corect: *supplicans*.

180

1357 august 30, (Cluj-Mănăstur).

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, damus pro memoria quod Johanne Magno, famulo¹ videlicet magistri Nicolai Vos dicti, pro eodem magistro Nicolao, domino suo, dixit protestando quod magister Deme de Tyburchteleke cum suis iobagionibus de eadem Tyburchteleke fenum ipsius magistri Nicolai Vos dicti et fenetali² in possessione Bolugianusteleke vocata, item silvam suam intra metas ipsius possessionis succidi, uti et percipi incessanter faceret, in preiudicium ipsius magistri Nicolai, domini sui. Unde eundem magistrum Demem et suos iobagiones a perceptione prenominate silve et fenetali³ ipsius domini sui prohiberet et inhiheret, imo in persona eiusdem magistri Nicolai Vos prohibuit contradicendo coram nobis. Datum quarta feria proxima ante festum beati Egidii abbatis et confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistro Nicolao dicto Vos, contra Demem, super facto perceptione⁴ silve et fenetalia⁵ possessionis Bolugjanusteleke prohibitoria et protestatoria.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur dăm de știre că ⟨înfățișându-se⟩ Ioan cel Mare, adică slujitorul magistrului Nicolae zis Vos, a făcut întâmpinare în numele acelui magistru Nicolae, stăpînul său, și a spus că magistrul Dumitru de Tyburchteleke, împreună cu iobagii săi, tot din Tyburchteleke, pune într-una să se taie, să se folosească și să se strîngă finul acestui magistru Nicolae zis Vos de pe finațul din moșia numită Bolugianusteleke și de asemenea și ⟨lemnele din⟩ pădurea lui dintre hotarele acelei moșii, spre paguba acelui magistru Nicolae, stăpînul său.

De aceea, împotriva acelui magistru Dumitru și a iobagilor săi, el a ridicat împotrivire și i-a oprit de la folosirea numitei păduri și a finațului domnului său, ba chiar îi oprește în fața noastră împotrivindu-li-se în numele aceluiași magistru Nicolae.

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului abate Egidiu măr-turisitorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de opreliște și întâmpinare pentru magistrul Nicolae zis Vos, împotriva lui Dumitru, în privința folosirii pădurii și finațului moșiei Bolugianusteleke.

172

¹ Corect: *Johannes Magnus, famulus.*

² Corect: *in fenetali.*

³ Corect: *fenetalis.*

⁴ Corect: *perceptionis.*

⁵ Corect: *fenetalis.*

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, significamus tenore presencium quibus expedit universis memorie commendantes, quod nobilibus viris magistro Benedicto litterato de Jara, sua, Johanne, filio suo, Alexandro, fratre suo, Georgio, filio eiusdem Alexandri, in personis, item Michael, filius Johannis, similiter sua et Ladislao, fratre suo, in persona, ab una, Nicolao, filio Jacobi, filii Wrkun, similiter sua et Michael, fratre suo, in personis, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem, videlicet magistrum Benedictum ac Michael, uniformiter et relatam, quod ipsi quartam filialem nobilis domine Sebe nomine, filie videlicet Wrkun, in duabus possessionibus, scilicet Tordalaka et Thetreh vocatis, in comitatu de Torda existentibus, habere voluissent, sed ipsi per compositionem proborum virorum ac mutua inter se dileccionem, per modum pacis, taliter reformassent, quod, pro premissa quarte filialis, iure nature, eandem nobilem dominam, Sebe vocatam, in premissis possessionibus tangentem, idem Nicolaus et Michael, filii Jacobi, novem marcas, marcam quamlibet decem pensis computando, plene et integre ipsis persolvissent; unde eosdem scilicet Nicolaum et Michael, filios Jacobi, filii Wrkun, pro pretacta quarta parte filialis memorate domine dedissent et commisissent expeditos et modis omnibus absolutos. Ymo dederunt et reddiderunt et commiserunt coram nobis, vigore presencium mediante, assumptentes idem magister Benedictus et Michael, filios, fratres et proximos ipsorum, si qua questionis materie investigare ullo unquam tempore niterentur Nicolaum et Michael, anotatos¹ propriis laboribus ipsorum et expensis expedire.

Datum in octavis festi Nativitatis gloriose, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mină:*⟩ Expeditoria super solucione quarte filialis.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, facem cunoscut prin cele de faţă tuturor căroră se cuvine, dînd de ştire că, înfăţişîndu-se înaintea noastră înşişi nobilii bărbaţi, magistrul Benedict diacul de Iara, în numele său, şi al lui Ioan, fiul său, al lui Alexandru, fratele său şi al lui Gheorghe, fiul aceluiaşi Alexandru, apoi Mihail, fiul lui Ioan, de asemenea în numele său şi în al lui Ladislau, fratele său, pe de o parte, iar pe de alta Nicolae, fiul lui Iacob, fiul lui Wrkun, de asemenea în numele său şi în al lui Mihail, fratele său, adică acei magiştri Benedict şi Mihail au mărturisit şi au spus deopotrivă că

au voit să dobîndească a patra parte (cuvinită) ca fiică nobilei doamne numite Sebe, fiica lui Wrkun, din două moșii numite Tordalaka și Tritul, aflătoare în comitatul Turda; dar, prin împăciuirea unor oameni cinstiți și din iubire unii față de alții ei s-au învoit prin împăcare astfel: pentru sus-zisa a patra parte care se cuvine după dreptul firesc ca fiică, acelei nobile doamne numite Sebe din moșiile de mai sus, acei Nicolae și Mihail, fiii lui Iacob le-au plătit pe deplin și în întregime nouă mărci, fiecare marcă fiind socotită la zece pense. Drept pentru care au dat și au împărțășit descărcarea acelor Nicolae și Mihail, fiii lui Iacob, fiul lui Wrkun, în privința sus-zisei pătrimi de fiică a amintitei doamne și i-au dezlegat în orice chip. Ba au dat și redat și au hotărît în fața noastră, prin puterea (scrisorii) de față, legîndu-se acel magistru Benedict și Mihail (precum și) fiii, frații și rudele lor, că, dacă s-ar ivi vreodată o cercetare a acestei pricini, să-i apere pe sus-zișii Nicolae și Mihail cu propriile lor osteneli și cheltuieli.

Dat la octavele sărbătorii Nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Scrisoare de descărcare cu privire la plata pătrimii de fiică.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 120. Fotocople la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 604.

¹ Astfel în origl.

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beati Marie virginis de Clusmonstra, amicis suis reverendis Dominicus, vicewoyuoda Transiluanus, amicie debitum omni cum reverencia et honore. Dicit nobis Michael Darabus dictus, nobilis de Giosmachkas, quod, licet inter ipsum, ab una parte, et Michaellem, filium Nicolai, Nicolaum, filium Johannis dicti Kerek, ac Johannem, Lucasium et Stephanum, filios Martini, fratres suos patrules, necnon alios nepotes Petri, filii Gune, in possessionibus ipsorum ipsos tangentibus, mediantibus efficacibus instrumentis, divisio facta fuerit durabilis, tamen quia per quosdam commetaneos ipsorum, de pristino loco et sessionibus suis, ad alium locum, metalibus distinctionibus distinctum mutati et alienati extitissent, ideo predicta possessio et sessiones ipsorum moderne, iuxta tenores priorum instrumentorum suorum, nova divisione facienda plurimum indigerent. Quare vestram amicitiam presentibus postulamus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius¹ Joseph de Machkas, vel Michael, filius Ladislai de Gergurhaza, aut Stephanus, filius Petri de Zumurduk, sive Ladislaus, filius Johannis de Nadasd, aliis absentibus, homo noster, ad faciem possessionis ipsorum moderne, Gyosmachkas² vocate, accedendo, vicinisque et commetaneis ipsorum legitime convocatis et presentibus, predictam possessionem Gyosmachkas² inter predictos nobiles de eadem, modo in prioribus instru-

mentis ipsorum divisionalibus per ipsos vel ipsorum alterum inibi exhibendis expresso et contento dividant et separent, si per quempiam non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui apparuerint, citet eosdem contra eundem Michaellem dictum Darabus, ad nostram presenciam ad terminum competentem rationem eorum contradiccionis redituros, et posthec seriem ipsius divisionis cum signis metalibus et nominibus contradictorum et citatorum, si qui fuerint, ad termino assignato nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, quinto die octavarum festi Nativitatis³ beate Marie virginis gloriose, anno domini Millesimo CCC^{mo} L^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate virginis de Culusmonostra², amicis suis reverendis. ⟨*Mai jos:*⟩ Pro Michaelle dicto Darabus, divisionalis.

Cuvioșilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia cuvenită, închinăciune și cinste.

Ne spune nouă Mihail zis Darabus, nobil de Giosmachkas, că deși între el pe de o parte și Mihail, fiul lui Nicolae, Nicolae, fiul lui Ioan zis Kerek și Ioan, Luca și Ștefan, fiii lui Martin, verii săi, precum și alți nepoți ai lui Petru, fiul lui Gune, ⟨pe de altă parte⟩, s-a făcut o împărțeală statornică prin mijlocirea unor acte temeinice, în privința moșiilor lor care îi privesc pe ei; totuși, deoarece au fost mutați de către niște megieși ai lor, din locul cel vechi și de la sesiile lor pe alt loc, despărțit prin ⟨alte⟩ semne de hotar, de aceea sus-zisa moșie și sesiile lor de acum au mare nevoie de o nouă împărțeală ce urmează a fi făcută potrivit cuprinsului actelor lor mai vechi.

Drept aceea cerem cu plecăciune prieteniei voastre, prin cele de față să trimiteți spre măturie omul vostru vrednic de crezare, de față cu care omul nostru, Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaș, ori Mihail, fiul lui Ladislau de Gergurhaza, sau Ștefan, fiul lui Petru de Sumurduc, ori în lipsa acestora Ladislau, fiul lui Ioan de Nădășel, să meargă la moșia lor de acum numită Giosmachkas și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii lor, și fiind ei de față, să împartă și să despartă sus-zisa moșie Giosmachkas între zișii nobili de Giosmachkas în chipul arătat și în actele lor de împărțeală de mai înainte, ce trebuie înfățișate acolo de ei sau de unul din ei, dacă nu se va împotrivi cineva. Iar pe împotrivitori, de se vor ivi vreunii, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit, ca să stea față cu acel Mihail zis Darabus pentru a da seamă de împotrivirea lor. Și după aceasta să ne răspundeți în chip prietenesc în scrisoarea voastră despre desfășurarea acestei împărțeli cu semnele de hotar și, dacă vor fi, cu numele împotrivitorilor și a celor chemați și sorocul hotărît.

Dat la Sintimbru, în a cincea zi după octavele sărbătorii Nașterii fericitei și slăvitei fecioare Maria, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Cuvioșilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi cucernici. ⟨*Mai jos:*⟩ Scrisoare de împărțeală pentru Mihail zis Darabus.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 860. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 605—606.

¹ Urmează *Joh* șters de aceeași mină.

² Astfel în orig.

³ Urmează un cuvânt ilizibil, șters de aceeași mină.

183

1357 septembrie 20, Vișegrad.

Nicolae Széchi, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să facă cercetare în pricina lui Briccius și Lorand, fiii lui Nicolae Cantor, care s-au plîns că magistrul Ștefan de Kálló a obținut de la capitlu un act, potrivit căruia ei i-ar fi zălogit moșia Radolf, deși n-au încuviințat niciodată o asemenea zălogire și nici nu s-au înfățișat înaintea capitlului.

Arh. Naț. Magh., Dl. 39 473.

Transumpt în actul capitlului de Oradea, din 5 octombrie 1357, nr. 184.

REGESTE: *Lev. Közl.*, IX, (1931), p. 61, nr. 16.

184

1357 octombrie 5, {Oradea}.

Capitulul din Oradea, raportează regelui Ludovic al Ungariei, potrivit mandatului judeului curții regale din 20 septembrie 1357 (nr. 183), că nu știe nimic de obiectul plîngerii făcute de Briccius și Lorand, fiii lui Nicolae Cantor, împotriva magistrului Ștefan de Kálló.

Arh. Naț. Magh., Dl. 39 473.

Orig. hirtie, cu pecete de închidere ogivală, aplicată pe verso.

REGESTE: *Lev. Közl.*, IX, (1931), p. 61—62, nr. 17.

185

1357 octombrie 6, {Cluj-Mănăștur}.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, memorie commendamus, quod Johanne, filio Gereu, ab una, magistro Stephano, filio Jacobi de Monustur, parte ab altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eundem Johannem, filium Gereu, ministerio vive vocis, quod urgentibus plurimis necessitatibus suis evitandis porcionem suam possessionariam in possessione videlicet Bedech habitam, in comitatu Byhoriensi existentem, cum omnibus utilitatibus suis universis a die datarum presencium, usque octavas diei Medii XLme proxime venturas eidem magistro Stephano, filio Jacobi, pro quatuor marcis, marcam quamlibet quinquaginta grossis computando, pignori obligasset et obligavit coram nobis, si vero terminum pertransiret in solvendo, duplum pretacte pecunie incursumus.

Datum in octavis festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

176

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, dăm de ştire, că venind înşişi înaintea noastră pe de o parte, Ioan, fiul lui Gereu, iar pe de alta magistrul Ştefan, fiul lui Iacob de Mănăştur, acel Ioan, fiul lui Gereu, a mărturisit prin viu grai că, pentru a înlătura mai multe nevoi grabnice ale sale, a zălogit şi zălogeşte înaintea noastră acelui magistru Ştefan, fiul lui Iacob, de la data celor de faţă şi până la octavele viitoare ale Mijlocului păresimilor¹ partea sa de moşie din moşia Bedeciu, aflătoare în comitatul Bihor, cu toate folosinţele sale pentru patru mărci, marca fiind socotită la cincizeci de groşi. Iar dacă ar întârzia cu plata peste soroc să sufere pedeapsa (plăţii) îndoite a sumei de mai sus.

Dat la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 071. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hirtie, cu urme de pecete rotundă, de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 503 (cu data greșită: 6 octombrie 1356).

¹ 14 martie (1358).

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Waradyensis, salutem et graciam. Dicit nobis Egidius, filius Johannis de Sarmasag, suo et Ladizlai ac Stephani, fratrum suorum carnalium nominibus et vice, quod eadem possessio ipsorum Sarmasag vocata, hereditaria in comitatu de Zonuk existens, apud manus eorum habita reambulacione et metarum eiusdem ereccione nimium indigeret, consuetudine regni nostri requirente. Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Stephanus, filius Pauli de Barthaweulge, vel Blasius, filius Emrici¹ de Ody, aut Stephanus, filius Sandur de Sandurhaza, sive Becheu, filius Johannis de dicta Ody, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predictae possessionis Sarmasag vocatae, vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo reambulet ipsam per suas metas veras et antiquas, novas iuxta veteres, ubi necesse fuerit erigendo; reambulata et ab aliorum possessionibus separatam et distinctam relinquat eandem dictis Egidio, Ladizlao et Stephano, filiis Johannis, eo iure quo ipsis pertinere dignoscitur¹ possidendam, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet contra ipsos Egidium, Ladizlao et Stephanum, filios Johannis, in nostram presenciam ad terminum competentem; et posthec seriem premissae possessionarie reambulacionis cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum ac termino assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in villa Turteu, feria secunda proxima post octavas festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Oradea, mîntuire și milostivire.

Ne spune nouă Egidiu, fiul lui Ioan de Șarmășag, în numele și în locul său și al lui Ladislau și Ștefan, frații săi de sînge, că acea moșie a lor de moștenire numită Șarmășag, aflătoare în comitatul Solnoc, ținută în stăpînirea lor, are mare nevoie de o nouă hotărnicire și ridicare de hotare, după cerința obiceiului regatului nostru. Drept aceea, prin cele de față vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ștefan, fiul lui Pavel de Barthaweulge, sau Blasiu, fiul lui Emeric de Dioșod, ori Ștefan, fiul lui Alexandru de Sandurhaza, sau în lipsa acestora Becheu, fiul lui Ioan tot de Dioșod, mergînd la sus-pomenita moșie numită Șarmășag, după ce va fi chemat în chip legiuit și vor fi de față acolo toți vecinii și megieșii acesteia, s-o hotărnicască după adevăratele și bătrînele ei hotare, ridicînd semne noi de hotar lîngă cele vechi, acolo unde s-ar ivi nevoia, și, odată hotărnicită, despărțită și deosebită de moșiile altora, s-o lase zișilor Egidiu, Ladislau și Ștefan, fiii lui Ioan, ca s-o stăpînească cu același drept cu care se știe că ține de ei, dacă nu va fi vreo împotrivire. Iar dacă s-ar ivi împotriviitori, să-i cheme în fața noastră la un soroc potrivit <ca să stea> față cu acei Egidiu, Ladislau și Ștefan, fiii lui Ioan. Și după acestea să ne dați seamă în scris, întocmai, despre desfășurarea sus-zisei hotărniciri de moșie, cu mersul semnelor de hotar, cu numele împotriviților și a celor chemați, precum și cu sorocul pus.

Dat în satul Turteu, în luna de după octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 77 209. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 13 noiembrie 1357, nr. 195.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 78—79.

¹ Astfel în transumpt.

187

1357 octombrie 12, Cseke.

Nos, magister Georgius, filius Gregorii de Rusal, vicecomes de Zothmar, et quatuor iudices nobilium de eodem, damus pro memoria, quod magister Stephanus, filius Stephani de Nogsemyen, ad nostram accedens presenciam, nobis protestare curavit in hunc modum, quod Johannes de Nabrad, multos Olakos cum porcis ad suam possessionem conduxisset et nunc cum predictis porcis possessionem ipsorum¹, Kissemyen vocatam, uti faceret, in preiudicium ipsorum¹ non modicum et iacturam.

Datum in Cheke, feria quinta proxima post² octavas beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

<Pe verso, de aceeași mînă.> Pro magistro Stephano, filio Stephani de Nogsemyen, contra Johannem de Nabrad, protestatoria.

Noi, magistrul Gheorghe, fiul lui Grigore de Rusal, vicecomitele de Satu Mare și cei patru juzi ai nobililor din acel <comitat> dăm de

178

știre că, venind înaintea noastră magistrul Ștefan, fiul lui Ștefan de Nogsemyen, s-a sirguit să ne facă întâmpinare precum urmează: că Ioan de Nabrada a dus mulți români cu porcii pe moșia sa numită Kissemyen și acum îi pune să folosească, cu sus-zișii porci, moșia lor spre marea lor pagubă și vătămare.

Dat la Cseke, în joia de după octavele fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨Pe verso, de aceeași mână:⟩ Scrisoare de întâmpinare pentru Ștefan, fiul lui Ștefan de Nogsemyen, împotriva lui Ioan de Nabrada.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 763/1. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă și fragmentele altor două peceti inelare, aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 611.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 50, nr. 1 241.

¹ Astfel în orig.

² Urmează *festum*, șters de aceeași mână.

Nos, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodouici, dei gracia regis Hungarie, comitatusque de Turuch tenens honorem, damus pro memoria, quod causam quam magister Johannes, filius Ladislai de¹ Varada et ipso viam universe carnis ingresso, Nicolaus, filius suus, in quem presens causa iuxta regni consuetudinem extitit redundata, personaliter astans², contra Paulum, filium Petri de Wethes, similiter personaliter comparentem, iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum in octavis festi beati Mychaelis archangeli movere habebat coram nobis, de parcium voluntate³ ad octavas festi Epiphaniarum domini proxime venturas sub forma fiende pacis duximus perhemptorie³ prorogandam eo modo ut si eedem partes³ usque premissas octavas concordare non possent, extunc nulla parcium eandem causam ab eisdem octavis ulterius nec litteris regalibus nec reginalibus nec ratione exercitus nec aliqua alia cautela adiuventa possit et valeat prorogare. Datum in Vissegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^o CCC^o L^{mo} septimo.

⟨Pe verso, de aceeași mână:⟩ Pro Nicolao, filio Johannis, filii Ladislai de Varada, contra Paulum, filium Petri de Wethes, ad octavas festi Epiphaniarum domini prorogatoria.

Noi, comitele Nicolae de Zeech, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei și purtător al dregătoriei comitatului Turuch, dăm de știre că din voința părților și spre a se ajunge la o împăcare, am hotărît să amînăm pentru cea din urmă oară, la octavele acum viitoare ale sărbătorii Botezului domnului⁴, pricina pe care magistrul Ioan, fiul lui Ladislau de Varada și, după pășirea acestuia pe calea a toată făptură, fiul său Nicolae, asupra căruia a fost trecută această pricină, potrivit obiceiului țării, trebuia s-o pornească potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, la octavele sărbătorii fericitului

arhanghel Mihail⁵; <la care>, înfățișându-se însuși împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetiș, de asemenea înfățișat el însuși înaintea noastră în așa fel că, dacă acele părți nu se vor putea înțelege pînă la octavele sus-pomenite, atunci nici una dintre părți să nu poată și să nu aibă putere să amîne acea pricină peste aceste octave, nici prin scrisoare regească, nici prin scrisoare de a reginei, nici pentru faptul <chemării la> oaste, nici pentru vreun alt cuvînt ce s-ar putea aduce înainte.

Dat la Vișegrad, în a opta zi după sorocul sus-amintit, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

<Pe verso, de aceeași mină:> Scrisoare de aminare pentru Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Ladislau de Varada, împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetiș, la octavele sărbătorii Botezului domnului.

Arh. Naț. Magh., Dl. 77 205. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu pecete rotundă de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 75.

¹ Urmează *Wad*, șters de aceeași mină.

² Corectat din: *astantis*.

³ Scris deasupra rîndului.

⁴ 13 ianuarie (1358).

⁵ 6 octombrie.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, damus pro memoria, quod magister Thomas, filius Dionisii de Regun, ad nostram personaliter veniendo presenciam, per modum protestationis nobis declaravit, quod ipse quasdam possessiones suas quibusdam famulis suis infra nominandis, videlicet Paulo dicto de Makra possessionem Cheg, Laurencio, filio Ponch, Zenthandryas et Popfolua vocatas, ac Johanni, fratri Blasii, Zenmihal-thelku et Geke nuncupatas, pro fidelibus serviciis eorundem perpetuo dedisset et contulisset; nuncque eisdem¹ famulis¹ morte¹ preventis¹, prout ipse percepisset, Petrus et Nicolaus, filii predicti Pauli, ac Jacobus et Nicolaus, filii memorati Laurentii, necnon Johannes, filius prelibati Johannis, predictas possessiones per maleficia² et excessus ipsorum fortassis amitterent et a se alienarent. Unde, si eisdem modo premissis easdem possessiones amittere contingeret, extunc ipse easdem redimere presto esset et paratus et omnes illos¹ qui easdem occupare³ vel se modo prefato in easdem intromittere niterentur, prohibet¹ et¹ prohibuit contradicendo ac contradixit inhibendo publice⁴, et manifeste coram nobis. Super quo literas nostras protestatorias simul et prohibitorias per nos sibi¹ dari postulavit, quas nos eidem concessimus, communi iusticia suadente.

Datum feria sexta proxima ante festum beati Galli confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

<Pe verso:> Pro magistro Thoma, filio Dyonisii de Regun, contra filios Pauli dicti de Makra et alios intra scriptos, protestatoria et prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de știre că, venind însuși înaintea noastră magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, ne-a spus în chip de întîmpinare, că a dat și a hărăzit pe veci unor slujitori ai săi mai jos numiți, niște moșii ale sale, pentru slujbele lor credincioase, adică lui Pavel, zis de Makra, moșia Țagu, lui Laurențiu, fiul lui Ponch, (moșiile) numite Sintu și Popfalău, și lui Ioan, fratele lui Blasiu, (moșiile) numite Sînmihaiu și Geaca. Și, după ce au fost răpuși de moarte, (acei) slujitori, după cum a aflat el, Petru și Nicolae, fiii sus-zisului Pavel, Iacob și Nicolae, fiii pomenitului Laurențiu, precum și Ioan, fiul sus-zisului Ioan, s-ar putea să piardă și să fie lipsiți de sus-zisele moșii pentru fărădelegi și nelegiuri de ale lor. Drept aceea, dacă s-ar întîmpla ca ei să piardă în chipul sus-arătat acele moșii, atunci el e gata și pregătit să le răscumpere, și pe toți acei care ar îndrăzni să le cotopească sau să pătrundă în ele în chipul sus-zis îi oprește și i-a oprit împotrivindu-li-se și înaintea noastră se împotrivesc, oprindu-i pe față și în chip vădit. Drept aceea ne-a cerut să-i dăm scrisoarea noastră de întîmpinare, și totodată de opreliște, pe care noi i-am dat-o, potrivit dreptului obștesc.

Dat în vinerea dinaintea sărbătorii fericitului Gal mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(*Pe verso:*) Scrisoare de întîmpinare și de opreliște pentru magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, împotriva fiilor lui Pavel zis de Makra și a altora arătați înăuntrul (scrisorii).

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. fam. Bánffy, fasc. S, nr. 4; fond. BCU, nr. 87. Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 216.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Corectat din: *malefacta*.

³ Urmează: *nitere*, șters de aceeași mînă.

⁴ Astfel în orig.

Magistrul Ladislau, canonic și decan al bisericii de Oradea și arhidiacon de Zeghalum, îl roagă pe Emeric, fiul lui Simion de Orus, să facă dreptate iobagului său Nicolae din Bagamer în pricina acestuia cu iobagul lui Emeric, numit Pavel; de asemenea îl informează pe același, că este gata să primească la el pe fiul lui Emeric pentru învățătură.

Arh. Naț. Magh., DL 51 768. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu pecete ogivală de închidere, puțin deteriorată, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VI, p. 612—613.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 50, nr. 1 242.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod Thomas, filius Michaelis, hospes de Nogfylpes, ad nostram personaliter veniendo presenciam per modum protestacionis nobis declaravit, quod cum Jacobus, filius Emerici de Farago habite, iuxta continenciam aliarum litterarum nostrarum obligatarum, per ipsum ibidem nobis exhibitarum, pro decem marcis antiquorum banalium, fertonem quatráginta¹ banalibus computando, sub pena duppli in eisdem litteris nostris contenta et expressa secundo die festi beati Galli confessoris nunc proxime preteriti, ab ipso redimere² debuisset, tandem ipso secundo die festi beati Galli confessoris occurrente, memoratus Jacobus dictam porcionem suam possessionariam pro premissa sumpma pecunie redimere non curasset; super quo litteras nostras protestatorias per nos sibi dari postulavit, quas nos eidem concessimus communi iusticia suadente. Datum in vigilia festi beatorum Simonis et Jude apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire tuturor căroră se cuvine, că Toma, fiul lui Mihail, oaspe din Filpişul Mare, venind însuşi înaintea noastră, ne-a spus în chip de întâmpinare că, întrucît Iacob, fiul lui Emeric de Fărăgău, trebuia, potrivit cuprinsului altei scrisori a noastre de legămînt ce ne-a înfăţişat-o nouă pe loc, să răscumpere de la el (pînă în) a doua zi după sărbătoarea fericitului Gal mărturisitorul acum de curînd trecută³, jumătate din partea sa de moşie din acea moşie Fărăgău, pentru zece mărci de (dinari) banali vechi, socotind fertunul la patruzeci de banali, sub pedeapsa (plăţii) îndoite cuprinsă şi arătată în acea scrisoare a noastră; sosind în cele din urmă acea a doua zi a sărbătorii fericitului Gal mărturisitorul, pomenitul Iacob nu s-a îngrijit să răscumpere pomenita sa parte de moşie pentru sus-zisa sumă de bani; drept care a cerut să-i dăm scrisoarea noastră de întâmpinare, pe care noi i-am dat-o, potrivit dreptului obştesc.

Dat în ajunul sărbătorii fericitilor apostoli Simion şi Iuda, în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 73 672. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 106.

¹ Astfel în orig.

² Urmează *po*, şters de aceeaşi mînă.

³ 17 octombrie.

In nomine domini amen, nativitatis eiusdem M^o CCC^o L^{mo} septimo, die penultima mensis Octobris, indictione decima, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini, domini Innocencii, divina providentia

pape sexti, anno quinto, in presentia reverendissimi in Christo patris et domini, domini Dominici, dei et apostolice sedis gratia, Transsilvanensis ecclesie episcopi, totiusque capituli dominorum eiusdemque ecclesie canonicorum, hora quasi sexta, in domo sue habitationis, meique notarii publici infra notati et testium subscriptorum, ad hoc vocatorum et rogatorum, honorabiles viri presentialiter constituti, videlicet Georgius, decanus de Zelk, Gebhardus de Wurmloch necnon Stephanus de villa Martini, ecclesiarum rectores, pro se et universis ecclesiarum rectoribus in dicto decanatu existentibus, unacum discretis viris Nicolao, comite de Egirbig, Nicolao, comite de Schelk, Acus, comite de Bulia et Walthero, comite de Busdz, quos prefati ecclesiarum rectores, de verbo, ordinatione et procuracione aliorum et singulorum in dicto decanatu ecclesiarum rectorum causa unionis secum adduxerunt, ut errorem in ipsius suggestione antiqui hostis fomentatum graviter et nutritum frivolum per appellationem conculcare possent et sopiri¹, quam contra deum et iustitiam et dominum episcopum Transsilvanum ac archidiaconum Albensem super mediis decimis episcopalibus et quartis archidiaconalibus, episcopo et archidiacono ab ipsis ecclesiarum rectoribus et sacerdotibus de iure debentibus et provenientibus, ad sedem apostolicam appellarunt, sed, ipsa appellatione multo tempore perseverando, ipsas medias decimas episcopales ac quartas archidiaconales pro se ipsis tollendo (percepi)ssent², tandem antedicti ecclesiarum rectores conscientia ducti, diligenti tractatu et maturo consilio cum predictis (...)is³ viris discretis hincinde habito, non coacti nec seducti, fomentata deviarum abrupta et obliquitates so(...)trictas⁴ deserentes, ad viam veritatis et ad gremium sancte matris ecclesie pio affectu redierunt, simpliciter (ab)⁵ appellationis processibus et interpositionibus declinantes cessando debite reverentie et obedientie ipsius domini episcopi (et archi-⁵)diaconi Albensis se humiliter subiecerunt et reddiderunt, ipsi episcopo devotissimis ac subiectissimis precibus supplica(ndo ut)⁵ super causa appellationis antedictae gratiam cum eis facere dignaretur, appellationem ipsorum sinistrarie quam vere esse c(ommotam)⁵ renuntiaverunt omnino ac ipsam desertam commiserunt et a modo se ad eam non ponentes, sed ad frugem obedientie vice melioris nancisci promiserunt, se quartanarios confitendo et recognoscendo, prout erant prius, de med(iis de)⁵cimis episcopo Transsilvano et quartis archidiaconalibus archidiacono Albensi et ipsorum successoribus satisfacere et respondere ac (omnem)⁵ obedientiam et reverentiam solícite exhibere, ut est iuris; propter quod idem dominus episcopus, paternali motus dilecti(ione ipsis)⁵ dictis dominis volens impendere beneficia gratiarum, eos ad gremium sancte matris ecclesie recepit et gratiam fecit c(um eisdem)⁵ omnes decimas episcopales a tempore appellationis ab eisdem sacerdotibus in dicto decanatu perceptas propter ipsorum humilitationem (et)⁶ reverentiam, quam sibi et sue exhibuerunt ecclesie, omnino et integraliter relaxavit.

His omnibus et singulis itaque peractis, discretus vir magister Nicolaus de Leucha, cantor et canonicus ecclesie Nitriensis, necnon canonicus ecclesie sancti Martini Scepsiensis (procura)tor⁵ substitutus archidiaconatus Albensis per venerabilem virum et dominum magistrum Johannem Pelros, archidiaconum Orodiensem, vic(arium)⁵ procuratorem generalem reverendissimi in Christo patris et domini, domini Guilhelmi,

sancte Marie in Cosmendin diaconi <cardi>nalis⁵ ac archidiaconi Alben-
sis, quartas archidiaconales et alia iura archidiaconalia ipsi domino archi-
diacono debentia ibidem <pro parte>⁵ predicti domini episcopi et domi-
norum prenotate ecclesie canonicorum a predictis ecclesiarum rectoribus
requisivit ac omni qua potuit di<ligentia>⁵ postulavit; cui magistro Ni-
colao sepedicti plebani taliter responderunt, quod, quamprimum ipse
magister Johannes Pelros <archidiaconus>⁷, in Auinione moram trahens,
aut alter vicarius sive procurator dicti domini Guilhelmi cardinalis in
regnum <Hungarie>⁷ intraret et eos ecclesiarum rectores per se vel per
hominem suum ad hoc deputatum de satisfactione reddituum et pro-
<ventuum ar>chidiaconalium⁷ annorum preteritorum, ipsi domino archi-
diacono Albensi de iure debentium et pertinentium, haberet requisitos,
ex tunc <...>⁸ ipsi ecclesiarum rectores de omnibus quartis archidiacona-
libus, iuribus et proventibus modo dictis satisfacere plene et in<tegre...>
tendo⁹ assumpserunt, et, ut predicta omnia et singula inviolabiliter ser-
varent et in nullo tempore procedente dicti <ecclesiarum rec>tores⁷ contra
dominum episcopul Transsiluanum et arhidiaconum Albensem et ipso-
rum successores se rebellizando opponere <...>⁴ contradicendo maligna-
rent retroversiis^{9a} per indebite apellationis interpositionem denuo susci-
tandis tactis sacris dei evangeliiis manibus ipsorum propriis, corporaliter
prestiterunt iuramentum. Acta fuerunt hec anno, die, mense, indictione,
pontificatu, hora quibus supra, presentibus honorabilibus viris ac discre-
tis, domino Blasio, strennuo militi¹⁰, et domino Thoma, fratri¹¹ suo de
Secz, Agriensis dioceseos et Petro Wilhelmi de Bathus ac Nicolao de Dur-
las, ecclesiarum rectoribus, dioceseos Transsiluanensis, et Philipo¹² Agri-
ensi, ac Stephano Albensi, Johannis Sclavi, presbyteris ac capelanis¹² cho-
ri ecclesie prenotate, et Johanni¹³, institore de Dirsouia, presbitero¹² dioce-
seos Waldizlouiensis, et magistro Mychaele de Ferreo castro, dioceseos
Jauriensis, notario domini episcopi memorati, et Christiano Arnoldi, co-
mitis de Fugindorf, necnon pluribus aliis fidedignis testibus, ad premissa
vocatis specialiter et rogatis¹⁴

Et ego Petrus quondam Mathye de Thyfenou Pomeraniensis dioce-
seus clericus, publicus auctoritate imperiali notarius, predictae appellationis
renunciationi, iuramenti positioni ac obedientie subiectioni et aliis
omnibus et singulis predictis, dum per prefatos ecclesiarum rectores age-
rentur, unacum supradictis testibus presens interfui et ea, de mandato
et requisitione predicti domini episcopi in hanc publicam redegi <for-
mam>¹⁵ multis preoccupatus negotiis et causis legitimis per alium scribi
feci meque subscripsi meoque nomine et signo consueto instrumentum
signavi rogatus, vocatus et monitus in testimonium premissorum.

În numele domnului amin. În anul nașterii aceluiași o mie trei sute
cincizeci și șapte, în ajunul celei din urmă zi a lunii octombrie, în indic-
țiunea a zecea, în anul al cincilea al păstoririi prea sfântului întru Hris-
tos părinte și domn, domnul Inocențiu al șaselea papă prin rînduire
dumnezească, în fața preacuviosului părinte și domn, domnul Dominic,
din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcop al bisericii Tran-
silvaniei și a întregului capitol al domnilor canonici al acestei biserici,
cam pe la ora a șasea. În casa și locuința sa <și înaintea> mea, a notarului
public sub-scris și a martorilor mai jos pomeniți, chemați și rugați pentru

aceasta, s-au înfățișat înșiși cinstiții bărbați, anume Gheorghe, decanul de Șeica, și preoții Gebhard al bisericii din Vorumloc, precum și Ștefan al celei din Metișdorf, în numele lor și al tuturor preoților bisericilor aflați în zisul decanat, împreună cu chibzuiții bărbați Nicolae, comite de Agîrbiciu, Nicolae, comite de Șeica, Acuș, comite de Buia și Valter, comite de Buzd, pe care sus-zișii preoți ai bisericilor i-au adus cu ei din incuviințarea, orinduirea și împuternicirea celorlalți și a fiecăruia din preoții bisericilor zisului decanat în vederea împăciuirii, pentru ca să poată să zdrobească și să potolească rătăcirea primejdioasă stîrnită și nutrită din îndemnul aceluia dușman străvechi prin apelul neîntemeiat pe care l-au îndreptat la scaunul apostolic împotriva lui Dumnezeu și a dreptății și a domnului episcop al Transilvaniei și a arhidiaconului de Alba, cu privire la jumătățile de dijme episcopale și la pătrimile arhidiaconale cvenite de drept episcopului și arhidiaconului de la acești preoți și parohi ai bisericilor, și stăruind ei multă vreme în acest apel și-au cules și și-au ridicat pe seama lor jumătățile de dijme episcopale și pătrimile arhidiaconale. În cele din urmă, sus-zișii preoți ai bisericilor muștrați în cugețul lor, și după o sirguitoare tocmeală împăciuitoare și un sfat cumpănit ținut în această privință cu sus-zișii... chibzuiții bărbați, nesiliți și neamăgiți <de nimeni>, părăsind prăpastia înfocată a rătăcirilor și căile strîmbătății... s-au întors cu dragoste la calea adevărului și la sînul sfintei maici biserici, abătîndu-se fără înconjur și trăgîndu-se înapoi de la urmărirea și facerea apelului, s-au supus și s-au întors la convenita supunere și ascultare <datorată> acestui domn episcop, rugîndu-l pe acest episcop cu cele mai plecate și supuse rugăciuni ca să binevoiască să se îndure de ei în privința apelului sus-zis <și> s-au lepădat întru totul de apelul lor pornit din nedreptate mai degrabă decît din adevăr și l-au declarat părăsit de ei, fără a se mai ține seama de el, ci au făgăduit să agonisească roadele ascultării printr-o schimbare în bine, mărturisind și recunoscînd că ei sînt îndreptățiți doar la o pătrime din dijme, așa după cum fuseseră și mai înainte, și că vor plăti și preda episcopului Transilvaniei jumătățile dijmelor, iar pătrimile arhidiaconale, arhidiaconului de Alba și urmașilor acestora, și se vor sirgui să le arate toată cinstirea și toată supunerea după cum se cuvine.

Iar în schimbul acestora, acel domn episcop, îndemnat de dragostea părintească, vrînd să le împartă zișilor domni binefacerea îndurării, i-a primit la sînul sfintei maici biserici și și-a făcut milostivire cu ei, căci ținînd seama de smerirea lor și de supunerea pe care i-au arătat-o lui și bisericii sale, i-a iertat cu totul și pe deplin de toate dijmele episcopale culese din timpul apelului de acei preoți în zisul decanat.

Așadar, săvîrșindu-se acestea toate și fiecare din ele, chibzuitul bărbat, magistrul Nicolae de Leucha, cantor și canonic al bisericii de Nitra, precum și canonic al bisericii sfîntului Martin din Zips, locțiitor de împuternicit în arhidiaconatul de Alba, a pretins de la sus-zișii preoți ai bisericilor și a cerut prin venerabilul bărbat și domn, magistrul Ioan Pelros, arhidiacon de Arad, vicar și împuternicit obștesc al preacinstiutului întru Hristos părinte și domn, domnul Guilhelm, diacon cardinal al bisericii sfînta Maria în Cosmedin și arhidiacon de Alba, cu toată rîvna de care a fost în stare, pătrimile arhidiaconale și celelalte drepturi arhidiaconale datorate acestui domn arhidiacon din partea sus-zisului

domn episcop și a domnilor canonici ai bisericii sus-pomenite. Acestui magistru Nicolae i-au răspuns astfel ades-amintii parohi: că de îndată ce acel magistru Ioan Pelros care zăbovește (acum) la Avignon, sau alt vicar sau împuternicit al zisului domn cardinal Guilhelm ar intra în țara Ungariei și le-ar pune în vedere acestor preoți ai bisericilor, prin sine sau printr-un om al său însărcinat anume cu aceasta, să plătească veniturile și foloasele arhidiaconale din anii trecuți, datorate și cuvenite de drept acestui domn arhidiacon de Alba, atunci... acești preoți ai bisericilor s-au îndatorat a plăti în total și deplin... toate pătrimile arhidiaconale, drepturile și veniturile pomenite acum și au jurat, atingând înșiși cu mîinile lor sfînta evanghelie a lui Dumnezeu, ca să țină neclintit toate cele de mai sus și fiecare din ele, și să nu se pună împotriva... nici-cînd răsculindu-se acești preoți ai bisericilor împotriva domnului episcop al Transilvaniei și a arhidiaconului de Alba și a urmașilor acestora, și nici să plătească ridicînd împotrivire și stîrnind din nou neînțelegeri din pricina vreunei cereri de apel necuvenit.

Săvîrșitu-s-au acestea în anul, luna, ziua, indicțiunea, păstorirea și ora de mai sus. Fiind de față cinstiții și chibzuiții bărbați, domnul Blasiu, vajnic cavaler și domnul Toma din Secz din dieceza de Agria, fratele acestuia, și Petru Wilhelm de Batoș și Nicolae de Dîrlos, preoți ai bisericilor din dieceza Transilvaniei și Filip de Agria, precum și Ștefan de Alba (și) Ioan Slavul, preoți și capelani din strana bisericii suspomenite, și Ioan, împuternicitul de Dirschau preot al diecezei Wloclawsk și magistrul Mihail de Vasvár din dieceza de Győr, notar al domnului episcop amintit și Cristian al lui Arnold, comite de Micăsasa, precum și mulți alți martori vrednici de crezare, chemați și rugați anume pentru cele de mai sus.

Și eu Petru, al răposatului Matia de Tyfenou, cleric al diecezei de Pomerania, notar public din împuternicire împărătească. au fost de față împreună cu sus-zișii martori la sus-numita părăsire a apelului și rostire a jurămîntului și intrare sub ascultare, și la toate și fiecare din cele de mai sus, pe cînd se îndeplineau de către sus-zișii preoți ai bisericilor și le-am întocmit în această formă publică prin porunca și la cererea domnului episcop (dar) fiind prins de multe treburi și pricini îndreptățite am pus să fie scrise de altul și m-am înscălit mai jos și fiind rugat, chemat și îndemnat, am însemnat actul cu numele meu și cu semnul meu obișnuit, spre mărturia celor de mai sus.

Bibl. Batthyaneum, capitl. din Alba Iulia, lădița 1, nr. 181. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 24 aprilie 1369.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 92—94; *Fejér*, IX, 2, p. 606—608; *Ub.*, II, p. 145—148.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 181.

¹ Corect: *sopire*.

² Șters, întregit după sens.

³ Rupt 2,2 cm.

⁴ Rupt 1,5 cm.

⁵ Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens.

⁶ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

⁷ Rupt cca 2 cm, întregit după sens.

⁸ Rupt 2 cm.

⁹ Rupt 2 cm, întregit în parte după sens.

^{9a} Corect: *controversiis*.

¹⁰ Corect: *milite*.

¹¹ Corect: *fratre*.

¹² Astfel în orig.

¹³ Corect: *Johanne*.

¹⁴ Urmează următoarele cuvinte, referitoare la clauza de autentificare de mai jos a capitlului de Alba Iulia, din 24 aprilie 1369: *Subscriptio autem, predicti publici notarii per omnia dinoscitur esse talis*.

¹⁵ Lipsește în orig.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Zothmarensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona Stephani, filii Stephani de Semyen¹, quod magister Michael, comes camerarum nostrarum de Lyppa et salium parcium Transsiluanarum, quandam possessionem suam Apathy vocatam, wltra fluvium Zomus existentem, per iobagiones suos de Zomuszeg, potencia-liter uti faceret incessanter. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus quibus decet et licet diligenter de premissis investigando sciant et inquirant de premissis omnimodam veritatem, scitaque nichilominus premissorum veritate eosdem iobagiones ab ulteriori usu dicte possessionis Apathy et utilitatum eiusdem violencia percepcione prohibeat, regni consuetudine requirente. Et post hec ipsius inquisitionis et prohibicionis seriem prout fuerit oportunum² nobis fideliter rescribatis. Datum Waradini in octavis festi Omnium Sanctorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, comitelui și vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare mîntuire și milostivire. Ne spune nouă însuși Ștefan, fiul lui Ștefan de Semjén, că magistrul Mihail, comite al cămărilor noastre din Lipova și al locurilor cu sare din Transilvania, i-a pus mereu pe iobagii săi din Zomuszeg, să folosească cu forța o moșie a sa, numită Apateu, aflătoare dincolo de riul Someș. Drept aceea poruncim credinței voastre, punîndu-vă în vedere cu tărie, să trimiteți pe unul sau doi dintre voi, care prin cercetarea stăruitoare, de la toți cei de la care se cuvine și se poate, să știricească și să afle tot adevărul cu privire la cele de mai sus, și totodată, după aflarea adevărului cu privire la cele de mai sus, să-i oprească pe acești iobagi de la o viitoare cotropire a pomenitei moșii Apateu și de la culegerea prin violență a foloaselor acestei moșii, așa după cum cere obiceiul țării. Iar după aceea să ne faceți cunoscut în scris, întocmai, mersul cercetării și opreliștii, după cum va fi potrivit.

Dat la Oradea, la octavele sărbătorii Tuturor sfinților în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 778. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Transumpt în actul vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, din 7 decembrie 1357 nr. 202.

¹ Primul e scris peste y.

² Corect: *opportunum*.

Nos Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod Ladislao, filio Abrae de Zakald, ab una, parte vero ex altera, Petro, filio Demetrii de Kurbed, personaliter coram nobis constitutis confessum extitit per eosdem ministerio vive vocis et relatum quod, licet ipsi ex quibusdam factis discordiis inter predecessores eorum habitis et exortis, in universis possessionibus eorum divisi fore dinoscantur, tamen nunc, zelo fraterne caritatis moti, semet ipsos iterato in consanguineum mutu reassumpserunt et in fratrem ita, ut directa medietas universarum possessionum predicti Ladislai et specialiter medietas possessionum ipsius Tod, Zakal et Bataniulese vocatarum, eidem Petro et econverso recta medietas possessionis ipsius Gurbed¹ vocate et aliorum quarumlibet, que nunc per manus potentiarum existunt occupate, eidem Ladislao in perpetuam hereditatem tanquam veris fratribus et ab uno awo¹ prodeuntibus attinere et devolvi deberent perpetuo possidende; et si aliquis ipsorum, quod absit, absque hered decedere contingeret², extunc universe possessiones et iura eiusdem sine herede decedentis alteri eorum superstiti deberent perpetue devolvi. Que omnia predicti Ladislaus et Petrus coram nobis assumpserunt.

Datum in Waradino, feria quarta proxima post festum Omnium Sanctorum, anno domini millesimo trecentesimo L^{mo} septimo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Avram de Zakal, pe de o parte, iar pe de alta Petru, fiul lui Dumitru de Gurbediu, ne-au mărturisit și ne-au spus prin viu grai că, deși se știa că erau despărțiți în privința tuturor moșiilor lor, din pricina unor neînțelegeri avute și invitate între înaintașii lor, totuși acum, mînați de îndemnul dragostei frățești, ei s-au legat din nou unul față de altul ca rude de sînge și frați, astfel ca dreapta jumătate din toate moșiile sus-zisului Ladislau și mai ales jumătate din moșiile lui numite Tod, Zakal și Bataniulese, să țină și să treacă asupra aceluia Petru, și pe de altă parte dreapta jumătate din moșia aceluia, numită Gurbediu și din oricare altele care se află acum cotopte de mîini străine, să țină și să treacă asupra aceluia Ladislau ca moștenire veșnică, ca unor frați adevărați și coborîtori din același strămoș, ca să le stăpînească pe veci.

Și dacă din ei s-ar întîmpla — doamne ferește — să moară fără de moștenitor, atunci toate moșiile și drepturile celui mort fără moștenitor trebuie să treacă pe veci asupra aceluia care supraviețuiește dintre ei. La toate acestea s-au legat înaintea noastră sus-zișii Ladislau și Petru.

Dat la Oradea, în miercurea de după sărbătoarea Tuturor sfinților, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

¹ Astfel în orig.

² În orig. *contingeretur*, cu terminația pasivă expunctată.

Excellentissimo domino suo, domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradyensis oracionum suffragia cum perpetua fidelitate. Vestra nosse velit excellencia litteras vestre serenitatis, honore quo decuit, recepissem in hec verba: *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 octombrie 1357, nr. 186}.*

Nos, igitur, mandatis vestre serenitatis obedire cupientes, ut teneretur, unacum predicto Blasio, filio Emirici¹, homine vestro, discretum virum Johannem, sacerdotem chori ecclesie nostre et rectorem altaris beati Emirici¹ ducis et confessoris, transmisimus ad premissa mandata vestra fideliter exsequenda. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria sexta proxima ante festum beati Martini confessoris proxime preteritum, ad faciem predictae possessionis Sarmasagh vocatae pariter accessissent, quam, convocatis vicinis et commetaneis eiusdem legitime universis, exceptis solummodo nobilibus de Zupur, qui licet vocati fuerint venire tamen contempsissent circumquaque reambulando, prout in aliis litteris nostris, pro eisdem filiis Johannis emanatis plenius continetur, tandem cursus metarum, per eosdem filios Johannis ostensarum, post multos circuitus descendit de quodam monte et intrat in ryvulum¹ Masapataka dictum et in eodem currit versus meridiem per bonum spacium et iungit metas possessionis predicti Blasii, hominis vestri, Machala nuncupate, ibique prope eundem ryvulum a parte septentrionali de communi et concordii consensu eorundem filiorum Johannis, nobilium de Sarmasag¹ et ipsius Blasii de Machala duas metas terreas de novo erexissent inter easdem Machala et Sarmasag¹ in perpetuum distinguentes, inde itur per quandam vallem ad cacumen cuiusdam montis, ibique a parte eiusdem possessionis Machala quandam arborem ilicis eximiam pro meta reliquissent, terra circumfusa, a parte vero eiusdem possessionis Sarmasag¹ iuxta ipsam arborem unam metam terream de novo erexissent; inde descendit parum de eodem monte et in latere eiusdem supra quandam ryvulum Eerek dictum duas metas terreas erexissent inter easdem possessiones Machala et Sarmasag¹ distinguentes, unde egreditur et intrat in rivulum Eerek supra dictum, ubi, ut dicitur, eadem possessio Sarmasag¹ separatur ab eadem Machala et incipit tenere metas cum possessione Lomperth nuncupata.

Datum in festo sancti Briccii confessoris, anno prenotato.

Preainălțatului său domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, prinosul rugăciunilor cu veșnica credință.

Să binevoiască înălțimea voastră să afle că am primit cu cinstea ce s-a cuvenit scrisoarea luminății voastre avind acest cuprins: *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 octombrie 1357, nr. 186}.*

Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare precum sîntem datori, poruncilor luminăţiei voastre, am trimis, dimpreună cu sus-pomenitul Blasiu, fiul lui Emeric, omul vostru, pe chibzuitul bărbat Ioan, preot din strana bisericii noastre şi slujitorul altarului fericitului duce Emeric mărturisorul, spre a împlini întocmai poruncile voastre de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi şi întrebăţi de noi, ne-au spus într-un glas că ei au mers împreună în vinerea dinaintea sărbătorii acum trecute a fericitului Martin mărturisorul², la sus-zisa moşie numită Sărmăşag, pe care, după ce au chemat în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii acesteia, — afară doar de nobilii de Supur care, deşi au fost chemaţi, totuşi au nesocotit să vină — au hotărnicit-o din toate părţile, precum se cuprinde mai pe deplin în altă scrisoare a noastră dată pentru aceiaşi fii ai lui Ioan.

Aşadar, mersul hotarelor arătate de acei fii ai lui Ioan coboară, după multe oculuri, de pe un deal şi intră în pîriul numit Valea Masa şi merge cu el înspre miazăzi o bună bucată şi dă de hotarele moşiei sus-zisului Blasiu, omul vostru, numită Mocirla şi acolo aproape de acest pîriu în partea de miazănoapte au ridicat din nou cu învoirea şi deopotriva înţelegere a acelor fii ai lui Ioan, nobili de Sărmăşag şi a celui Blasiu de Mocirla, două movile de hotar ce deosebeau pe veci între ele acele {moşii} Mocirla şi Sărmăşag; de acolo {hotarul} merge printr-o vale spre culmea unui deal şi aci, dinspre acea moşie Mocirla, au lăsat ca semn de hotar un stejar mai înalt, înconjurîndu-l cu pămînt, iar dinspre partea moşiei Sărmăşag au ridicat acum dintîi lingă acel copac o movilă de hotar; de acolo {hotarul} coboară puţin de pe acel deal şi pe coasta acestuia, deasupra unui pîriu zis Pîriul Mocirlos, au ridicat două movile de hotar ce despart acele moşii Mocirla şi Sărmăşag de unde porneşte hotarul şi ajunge la sus-zisul pîriu Pîriul Mocirlos, unde, precum se spune, acea moşie Sărmăşag se desparte de acea {moşie} Mocirla şi începe să aibă hotare cu moşia numită Lompirt.

Dat la sărbătoarea sfîntului Bricciu mărturisorul, în anul mai sus arătat.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 77 209. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, după 13 noiembrie 1357, nr. 196. EDIȚII: *Zichy*, III, p. 78—80.

¹ Astfel în transumpt.

² 10 noiembrie.

Nos, capitulum ecclesie Waradyensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod Blasius, filius Emerici, nobilis de Machala, ad nostram personaliter accedens presenciam petiit¹ a nobis instanter copiam litterarum nostrarum per nos super reambulacione possessionis Egidii, Ladislai et Stephani, filiorum Johannis, Sarmasagh vocate, domino regi directarum sibi dari, ex eo, quoniam idem Blasius, ut infra scribitur, de mandato regio reambulacioni dicte possessionis Sar-

masagh unacum nostro testimonio presens interfuit et eadem possessio sua Machala in commetaneitate ipsius possessionis Sarmasag² immediate² nossitur² adiacere. Nos itaque, petitionem eiusdem Blassi iustam fore attendentes, ne idem ex defectu instrumenti sui iuris sustineat lesionem, a totis tenoribus earundem litterarum, domino regi directarum, ea solummodo, que pro eodem Blasio existunt necessaria et utilia, aliis clausulis obmissis, extrahentes locaque, in quibus eedem possessiones Sarmasag² et Machala commetanealiter coniunguntur, presencium serie designantes, has litteras patentes, appositione sigilli nostri autentici communitas, eidem Blasio duximus concedendas in hec verba: *⟨Urmează actul capîtlului din Oradea din 13 noiembrie 1357, nr. 195⟩*.

Noi, capîtlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut că, înfățișându-ne însuși înaintea noastră Blasiu, fiul lui Emeric, nobil de Mocirla, ne-a cerut cu stăruință să-i dăm o copie după scrisoarea noastră trimisă regelui cu privire la hotărnicirea moșiei numite Șarmășag a lui Egidiu, Ladislau și Ștefan, fiii lui Ioan, pentru faptul că acel Blasiu a fost de față și a luat parte din porunca regească, precum se scrie mai jos, împreună cu omul nostru de mărturie, la hotărnicirea zisei moșii Șarmășag, și se știe că moșia sa Mocirla se află în nemijlocita vecinătate cu acea moșie Șarmășag.

Noi, așadar, luînd seamă că rugămintea celui Blasiu este dreaptă, pentru ca el să nu îndure vreo vătămare din pricina lipsei actului doveditor al dreptului său, scoțînd din întregul cuprins al acelei scrisori trimise regelui, doar cele trebuincioase și folositoare celui Blasiu, lăsînd la o parte celelalte capete și însemnînd în cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față locurile, în care acele moșii Șarmășag și Mocirla se învecinează megieșîndu-se, am găsit cu cale să-i dăm celui Blasiu această scrisoare deschisă a noastră, întărită cu punerea peceteii noastre adevărate avînd acest cuprins: *⟨Urmează actul capîtlului din Oradea, din 13 noiembrie 1357, nr. 195⟩*.

Arh. Naț. Magh. Dl. 77 209. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Orig. perg., cu fragmente de pecete ogivală aplicată în document pe verso.

EDIȚII: Zichy, III, p. 78.

¹ Corect *petivit*.

² Astfel în orig.

Nos, magister Georgius, filius Gregorii de Rosal, vicecomes Zothmariensis, vice et nomine magnifici viri magistri Oliverii, iudicis curie domine regine, et iudices nobilium eiusdem comitatus, memorie commendamus quod, ex...¹ precepto Lodovici...¹ regis, feria secunda proxima post festum beati Martini confessoris, congregacionem generalem nostre universitati nobilium in villa Cenger, pro compescendis furibus et latronibus ac aliis malefactoribus, coram magistro Johanne, filio Ivanka de Purbardhyda, et testimonio Andree, conventus de Lelez, celebrasse-

mus, tandem Michael, homo de Domanhyda, de medio aliorum causancium consurgendo, contra Thomam de Byri et Ladislaum, filium suum, proposuit per hunc modum, quod anno in presenti, videlicet quinta feria proxima post festum Pasche Domini, in fine possessionis ipsorum Kallou potencialiter duos boves et duos equos suos ac sedecim florenos recepisset, petens nos, ut iudices nobilium iuratique assessores requisiti faterentur, qualem de premissis scirent veritatem; qui quidem iudices nobilium iuratique assessores, fide eorum mediante, ...¹ pro dicenda veritate et iusticia communi, tacto vivifice crucis ligno presstita², omnia premissa per predictos Thomam et Ladislaum, filium suum, super eundem Michaellem de Domanhyda fecisse, unanimiter ...¹ affirmarunt; in quorum testimonium assercionis presentes concessimus, nostris sigillis consignando eidem Michaeli de Domanhyda litteras nostras duximus concedendas. Item magister Nicolaus, filius Dionisii de Estephand, de medio aliorum causancium consurgendo contra eundem Thomam de Byri et Ladislaum, filium suum, proposuit per hunc modum, quod idem Thomas cum Ladislao, filio suo, in villa Kallov potencialiter Henslinum, famulum suum, omni sine lege recaptivasset et ab eodem quadraginta florenos et unum cingulum balteum, viginti florenos valentem, recepisset, petens nos, ut iudices nobilium iuratique assessores requisiti faterentur, qualem de premissis scirent veritatem, qui quidem iudices nobilium iuratique assessores, fide eorum mediante ...¹ omnia premissa per predictos Thomam et Ladislaum, filium suum, super eundem Henslinum fecisse, unanimiter ...¹ affirmarunt; in quorum testimonium assercionis presentes concessimus, nostris sigillis consignando, eidem magistro Nicolao litteras nostras duximus concedendas; quorum nomina iuratorum videlicet: Thomas de Vosuari, Stephanus de Pyliske, Michael, filius Deseu de Syma, Petrus, filius Tyba, Johannes, filius Johannis de Garmath, Petrus Magnus de Chahal, Johannes, filius de Bencench, Ladislaus, filius Jacobi de Nomen, Laurencius, filius Petri de Filpus, Johannes, filius Dionisii de Kelche, Simon Magnus de Bagus, Georgius de Nogbatur. Item magister Petrus Magnus de Chahol, de medio aliorum causancium consurgendo, contra comitem Mathius, officialem de Mohten, et universos populos de Chalanusuad, iobagiones Ladislai, filii Simonis, Ladislai, filii Marchardi et Stephani, filii Michaelis, proposuit per hunc modum, quod anno in presenti, videlicet secunda feria proxima post festum Omnium Sanctorum, ipse porcos Volacorum² pertinentes ad Solumku, super fidem suam ad faciem possessionis sue causa nutriendi pepelli fecisset, ita tamen, ut idem Volachi, quando ipsos porcos ad domum pepelli intenderent, extunc ipse eisdem libere, cum homine suo adiuvaret et faceret depelli, idem comes Mathius² et universi populi de Chalanusuada armatis manibus potencialiter, more latrocinio, contra ipsos Volacos² irruissent, quando illos porcos domum pepellissent, et ex eisdem porcis duo millia recepisset, et unum ex ipsis Volachis interfecissent, aliquos denudassent et quatuor in letalibus vulneribus relinquissent; idem magister Petrus commisit ad iuratos, nos vero interim ipsos Ladislaum, filium Simonis, Ladislaum, filium Marhardi et Stephanum, filium, Michaelis, ad faciem monuimus et interrogavimus, ut ex parte iobagionum ipsorum predictorum, super ipsa causa contra eundem magistrum Petrum quid responderent; qui quidem Ladislaus, filius Simonis, Ladislaus, filius Marhardi et Stephanus,

filius Michaelis, responderunt tali modo ut ipsi nescirent, utrum ipsi iobagiones ipsorum predicti fecissent an non, et si ipsi fecissent, extunc sine consilio et dictu ipsorum fecissent; hoc nos similiter committimus ad iuratos, sicut ambe partes commiserunt ad iuratos petens nos, ut iudices nobilium iuratique assessores requisiti faterentur, qualem de premissis scirent veritatem. Qui quidem iudices nobilium iuratique assessores, fide eorum mediante...¹ omnia premissa per predictos comitem Mathius² et universos populos de Chalanusuada super eundem Volacos² et magistrum Petrum fecisse unanimiter et concordi testificatione affirmarunt, tamquam potencia et latrones super capitali sententia et omnia bona ipsorum amisisse. In quorum testimonium assercionis presentes concessimus, nostris sigillis consignando, eidem magistro Petro litteras nostras duximus concedendas. Posthec magister Georgius, vicecomes noster, cum iudicibus nobilium consurgentes, eosdem Ladislaum, filium Simonis, Ladislaum, filium Marhardi et Stephanum, filium Michaelis, semel et secundo ac terciario et quam pluries monentes ac petentes, ut predictos iobagiones ipsorum de Chalanusuada, cum rebus et personis ad consistorium nostrum constituerent, et magistro Petro adverso coram ipsis impenderent satisfaccionem et ipsis Volachis super ipsa causa, qui quidem Ladislaus, filius Simonis, Ladislaus, filius Marhardi et Stephanus, filius Michaelis, e converso responderunt tali modo, quod ipsi universos populos de Chalanusuada iobagiones ipsorum nullomodo constituere possent et neque constituerent, quia ipsi...¹ pro predicto facto de illa villa recepissent et quicquid fecerunt super caput ipsorum fecissent et ipsi in ipsa causa se ipsos non intromitterent, et ubicumque idem magister Georgius cum iudicibus nobilium sive in illa villa Chalanusuada caput ipsorum invenire possent capiantur, res et bona ipsorum recipiantur. Item Ladislaus, filius Elleus de Gathal, de medio aliorum causancium consurgendo, contra Ladislaum, filium Alexandri, Stephanum, filium suum et Georgium, filium Beke, famulum ipsorum proposuit per hunc modum, quod anno in presenti videlicet tertia feria proxima ante festum beati Luce evangeliste in civitate Nemphy, Dominicum Rufum, iobagionem domini sui, magistri Simonis, interficere voluissent et vulneratum reliquissent, et post hec idem Ladislaus legitime ad villam Solmus ivisset et ab eodem Ladislao, filio Alexandri, super ipsa causa eidem Dominico Rufo satisfaccionem facere rogasset, idem Ladislaus, filius Alexandri, cum Stephano, filio suo, ac Georgio predicto, armatis manibus contra ipsum Ladislaum irruissent, mortem suam voluissent, cum tribus sagittis sagittassent et de ipsa villa cum pudore extra pepelissent et super ipsa causa nullam impendissent satisfaccionem. Quo audito idem Ladislaus, filius Alexandri, Stephanus, filius suus, in aquisicione Ladislai, filii Elleus, se ipsos innocentes et immunes esse dixerunt; nos vero, ambe partes interrogando, quid magis respondere vellent, ipse vero ambe partes commiserunt ad iuratos, petentes nos, ut iudices nobilium iuratique assessores requisiti faterentur, qualem de premissis scirent veritatem, qui quidem iudices nobilium, iuratique assessores fide eorum mediante...¹ omnia premissa per predictos Ladislaum, filium Alexandri, Stephanum, filium suum, ac Georgium, filium Beke, super eundem Ladislaum, filium Elleus et Dominicum Rufum fecisse, unanimiter et concordi testificatione affirma-

runt. In quorum testimonium assercionis presentes concessimus, nostris sigillis consignando, eidem magistro filio Elleus, litteras nostras duximus concedendas.

Datum tercio die congregacionis nostre predictae, in loco prenotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Noi, magistrul Gheorghe, fiul lui Grigore de Roszály, vicecomitele de Satu Mare — în locul și în numele măritului bărbat, magistrul Oliver, judele curții reginei — și juzii nobililor din acel comitat, dăm de știre că în luna de după sărbătoarea fericitului Martin mărturisitorul³ (pe cînd) țineam din porunca lui Ludovic, regele, adunarea noastră obștească cu obștea nobililor, pentru înfrinarea hoților, tilharilor și a altor răufăcători, în satul Csenger, în fața magistrului Ioan, fiul lui Iwanka de Parhida și cu mărturia lui Andrei (din partea) conventului din Lelez, ridicîndu-se atunci din mijlocul celorlalți împetricinați Mihail, om din Domohida, s-a plîns astfel împotriva lui Toma de Byri și a lui Ladislau, fiul său: că în anul acesta, anume în joia de după sărbătoarea Paștelui domnului⁴ i-au luat cu sila doi boi și doi cai și șaisprezece florini, la marginea moșiei lor Kallo; ne-a cerut ca să întrebăm pe juzii nobililor și pe asesorii jurați și (aceștia) să mărturisească adevărul cum îl știu ei cu privire la cele de mai sus. Iar juzii nobililor și asesorii jurați, jurînd pe credința lor, cu mîna pe lemnul crucii de viață dătătoare că vor spune adevărul și (vor păzi) dreptul obștesc, au întărit cu toții că toate cele de mai sus le-au făcut sus-zișii Toma și Ladislau, fiul său, acelui Mihail de Domohida. Întru mărturia celor spuse, am dat cele de față, întărindu-le cu pecetile noastre și am pus să-i dăm scrisoarea noastră lui Mihail din Domohida.

De asemenea, magistrul Nicolae, fiul lui Dionisie de Estephand, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți pricinași, s-a plîns astfel împotriva aceluiași Toma de Byri și a lui Ladislau, fiul său: că acel Toma cu Ladislau fiul său, a prins cu sila și fără nici un drept, în satul Kallo, pe Henslin, slujitorul său, și a luat de la el patruzeci de florini și o cingătoare prețuind douăzeci de florini; și ne-a cerut ca să întrebăm pe juzii nobililor și pe judecătorii jurați și (aceștia) să mărturisească adevărul cum îl știu ei cu privire la cele de mai sus. Iar juzii nobililor și asesorii jurați au întărit cu toții, pe credința lor, că toate cele de mai sus au fost făptuite de sus-zișii Toma și Ladislau, fiul său, împotriva celui Henslin. Întru mărturia celor spuse am dat cele de față, întărindu-le cu pecetile noastre și am pus să i se dea scrisoarea noastră celui magistrul Nicolae. Numele juraților acestora (sînt): Toma de Oșvarău, Ștefan de Pelisor, Mihail, fiul lui Desideriu de Syma, Petru, fiul lui Tyba, Ioan fiul lui Ioan de Garmath, Petru cel Mare de Cehăluț, Ioan, fiul lui Bencench, Ladislau, fiul lui Iacob de Nomen, Laurențiu, fiul lui Petru de Filpus, Ioan, fiul lui Dionisie de Kelche, Simion cel Mare de Bagus, Gheorghe de Nogbatur.

De asemenea magistrul Petru cel Mare de Cehăluț, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți pricinași, s-a plîns astfel împotriva comitelui Matei, slujbașul din Moftin și a tuturor oamenilor din Urziceni, iobagii lui Ladislau, fiul lui Simion, ai lui Ladislau, fiul lui Marhard, și ai lui Ștefan, fiul lui Mihail, că în anul acesta, anume în luna de după sărbă-

toarea Tuturor sfinților⁵ (cînd) el a pus pe credința sa să se mine porcii românilor ținînd de Șinteiu, pe moșia sa, pentru a paște acolo, în așa fel ca atunci cînd acei români ar voi să mine porcii spre casă, el să-i ajute de bună voie împreună cu omul său și să pună să-i mine de acolo — acel comite Matei și toți oamenii din Urziceni au năvălit cu silnicie înarmați și în chip tâlhăresc asupra acelor români cînd își minau acei porci spre casă și au luat două mii din acei porci și au omorît pe unul din acei români, pe alții i-au despoiat și pe patru i-au lăsat greu răniți; acel magistrul Petru a încredințat (pricina) juraților, dar noi între timp i-am chemat în fața (noastră) și i-am întrebat pe acei Ladislau, fiul lui Simion, Ladislau, fiul lui Marhard și Ștefan, fiul lui Mihail ca să răspundă din partea sus-zisilor lor iobagi, împotriva aceluia magistrul Petru, în acea pricină. Iar acei Ladislau, fiul lui Simion, Ladislau, fiul lui Marhard și Ștefan, fiul lui Mihail, au răspuns în acest fel: că ei nu știu dacă acei iobagi ai lor sus-pomeniți au săvîrșit sau nu (aceste fapte) și, dacă ei le-au săvîrșit, atunci le-au săvîrșit fără sfatul și îndemnul lor.

Această (pricină) noi o încredințăm de asemenea juraților, precum au încredințat-o juraților amîndouă părțile. Și ne-au cerut nouă să întrebăm pe juzii nobililor și pe asesorii jurați, și (aceștia) să mărturisească adevărul cum îl știu ei cu privire la cele de mai sus. Iar juzii nobililor și asesorii jurați au întărit cu toții și prin deopotrivă mărturie pe credința lor că toate cele de mai sus s-au făcut de sus-zisul comite Matei și de toți oamenii din Urziceni împotriva acelor români și a aceluia magistrul Petru, ca o faptă de silnicie, și-au pierdut ca niște tîlhari (vrednici) de pedeapsa cu moartea toate bunurile lor. Întru mărturia celor spuse am dat cele de față întărindu-le cu pecețile noastre și am pus să i se dea scrisoarea noastră aceluia magistrul Petru.

După acestea, cînd magistrul Gheorghe vicecomitele nostru, ridicîndu-se împreună cu juzii nobililor, a pus în vedere și a cerut înțîia oară, a doua oară, a treia oară și de foarte multe ori acelor Ladislau, fiul lui Simion, Ladislau, fiul lui Marhard, și Ștefan, fiul lui Mihail, să aducă în fața adunării noastre pe sus-zisii iobagi ai lor din Urziceni cu lucrurile lor și în ființa lor, pentru a despăgubi în fața lor pe magistrul Petru, potrivnicul lor, și pe acei români, în privința acelei pricini, Ladislau, fiul lui Simion, Ladislau, fiul lui Marhard și Ștefan, fiul lui Mihail, au răspuns la rîndul lor astfel: că ei nu pot în nici un chip să-i înfățișeze pe toți oamenii din Urziceni, iobagii lor, și nici nu-i vor înfățișa deoarece aceștia, pentru sus-zisa faptă, au fugit din acel sat și tot ce au făptuit au făcut-o de capul lor, iar ei nu se amestecă în acea pricină și, oriunde acel magistrul Gheorghe și cu juzii nobililor i-ar putea afla, fie (chiar) în satul Urziceni, să-i ia în prinsoare pe ei (și) să ridice lucrurile și bunurile lor.

Apoi, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți pricinași Ladislau, fiul lui Elleus de Gathal, s-a plîns în chipul acesta împotriva lui Ladislau, fiul lui Alexandru, a lui Ștefan, fiul aceluia și a lui Gheorghe, fiul lui Beke, slujitorul lor: că în anul acesta, anume în marțea dinaintea sărbătorii fericitului evanghelist Luca⁶, în orașul Mintiu au voit să-l ucidă și l-au rănit pe Dominic cel Roșu, iobagul magistrului Simion, stăpînul său; și după aceea acel Ladislau s-a dus pe calea legii în satul Solmus și i-a cerut lui Ladislau, fiul lui Alexandru, să-l despăgubească pe Dominic cel Roșu în acea pricină, dar acel Ladislau, fiul lui Alexandru, împreună

cu Ștefan, fiul său, și cu sus-zisul Gheorghe au tăbărit înarmați asupra celui Ladislau, voind să-l omoare <și> l-au săgetat cu trei săgeți și l-au alungat, cu rușine afară din sat, fără a da nimic despăgubire în acea pricină. Auzind aceasta, Ladislau, fiul lui Alexandru, <și> Ștefan, fiul său, au spus că ei sînt nevinovați și neatinși de pîra lui Ladislau, fiul lui Elleus. Iar noi, întrebînd amîndouă părțile ce mai au să spună, amîndouă părțile și-au încredințat <pricina> juraților, cerîndu-ne nouă să întrebăm pe juzii nobililor și pe asesorii jurați <și aceștia> să mărturisească adevărul cum îl știu ei cu privire la cele de mai sus. Iar acei juzi ai nobililor și asesori jurați, au întărit cu toții într-un glas și într-o mărturie, pe credința lor, că toate cele de mai sus au fost săvîrșite de sus-zisii Ladislau, fiul lui Alexandru, Ștefan, fiul său, și Gheorghe, fiul lui Beke, împotriva celui Ladislau, fiul lui Elleus și a lui Dominic cel Roșu.

Întru mărturia celor spuse am dat cele de față, întărindu-le cu pecetea noastră și am pus să i se dea scrisoarea noastră celui magistru, fiul lui Elleus.

Dat în a treia zi a sus-zisei noastre adunări, în locul de mai sus, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 773.

Orig. hîrtic, cu urme de cinci pecetei inelare aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod Andeg.*, VI, p. 620—623.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 135—136 nr. 99; *Kállay*, II, p. 52—53, nr. 1 251.

¹ Lacună în textul latin publicat.

² Astfel în textul latin publicat.

³ 13 noiembrie.

⁴ 13 aprilie.

⁵ 6 noiembrie.

⁶ 17 octombrie.

Nos magister Georgius, filius Gregorii de Rusal, vicecomes de Zothmar et quatuor iudices nobillium de eodem, memorie commedamus, quod in congregacione nostra generali quam habuimus ob regium preceptum feria secunda proxima post festum beati Martini confessoris coram magistro Johanne, filio Iwanka de Pelbarthyda, homine regio et testimonio conventus de Lelez, universis nobilibus in villa Chenger celebrata, de medio aliorum magister Stephanus, filius Stephani, surgens, proposuit eo modo quod universy¹ hospites de Zomuszeg, feria tertia proxima ante festum beati Michaelis archangeli, cuius nunc tertia preterisset revolutio annualis, potencialiter ad possessionem ipsorum Ker vocatam veniendo, equos et boves ac pecora omnino recepissent et ad villam Zomuszeg perpelissent¹ ex iobagionibus aliquem verberaverunt et aliquem vlnraverunt¹ homines utriusque sexus in miserabiliter¹ denudando omni sine lege; super <quo>² petens nos et³ iudicy¹ et iurati per nos requisiti faterentur utrum fecissent vel ne. Et cum nos eosdem ad fidem coram Deo debitam fidelitatemque sacre corone et domino nostro regi tactoque vivificem⁴ crucis ligno prestita communi iusticia observando pro dicenda

veritate requisivissemus nobis eo modo affirmarunt⁵ quod universy¹ hospites de Zomuszeg equos, oves et boves in predicta tertia feria a iobagionibus ipsius magistri Stephani potencialiter recepissent, ex ipsis verberando et vlnorando¹ ac homines utriusque sexus spoliando iterato ad villam¹ Zomuszeg pepelissent omni sine culpa. Datum loco et termino quarto die congregacionis nostre prenotate; anno domini M^{mo} CCC^m L septimo.

Noi, magistrul Gheorghe, fiul lui Grigore de Rozsály, vicecomite de Satu Mare, și patru juzi ai nobililor din același loc, dam de știre că în adunarea noastră obștească, pe care, din poruncă regească, am ținut-o cu toți nobilii, în satul Csenger, luni după sărbătoarea sfântului Martin mărturisorul⁶, fiind de față magistrul Ioan, fiul lui Iwanka de Parhida, omul regelui precum și omul de măturie al conventului de Lelez, magistrul Ștefan, fiul lui Ștefan, ridicându-se din mijlocul celorlalți a spus că toți oaspeții din Zomuszeg, marți după sărbătoarea sfântului Mihail, cu trei ani în urmă⁷, venind cu forța pe moșia lor, numită Ker, au luat tot: cai și boi și oi și le-au dus în satul Zomuszeg, pe unul dintre iobagi l-au bătut și pe altul l-au rănit, despuind de tot, fără milă și fără nici un drept, pe bărbați și femei.

Pentru care ne-a rugat ca judecătorii și jurații întrebați de noi să mărturisească dacă s-au săvârșit aceste fapte sau nu. Și atunci când noi i-am chemat pe aceștia pentru a jura, în temeiul dreptului comun, pe credința datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie s-o păstreze sfintei coroane și domnului nostru rege, mărturisită cu mîna pe lemnul crucii, dătătoare de viață, pentru spunerea adevărului, ne-au mărturisit că toți oaspeții din Zomuszeg, în marșea, mai sus pomenită, au luat cu forța cai, boi și oi și de la iobagii acestui magistrul Ștefan, pe unii dintre ei lovindu-i și de mai multe ori jefuind bărbați și femei, fără nici o vină, i-au dus cu forța în satul Zomuszeg.

Dat în locul și în a patra zi a adunării noastre, mai sus pomenite; în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 774. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hirtie, cu fragmentele unei peceti rotunde, mai mari, și urmele altor două peceti inclare, aplicate pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 53, nr. 1 252.

¹ Astfel în orig.

² În orig. lips-ște; introdus de noi după sens.

³ Lectură nesigură.

⁴ Corect: *vivifice*.

⁵ Corect: *affirmarunt*.

⁶ 13 noiembrie.

⁷ 5 octombrie 1354.

Discretis viris¹ et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, Dominicus, viceuoyoda Transsiluanus, dominis et amicis suis karissimis, paratam amiciam debito cum honore. Dicit nobis Laurencius, filius Abyl de Deuecher superiori, quod idem Abyl, suus pater et Andreas,

frater eiusdem Abyl, quasdam possessiones ipsorum, Olnires et Felnires vocatas, in comitatu de Doboka existentes, que titulo iuris hereditarii ad ipsum devolvi debuissent et deberent pertinere, vendidissent et de² se alienassent in suum preiudicium et derogamen quas ipse recaptivare et ad easdem vellet introire, iuris ordine observato. Super quo vestre discrecionis amicitiam presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimoninio fidedignum, quo presente Laurencius de Chazar, vel Dominicus de eadem, sive Gregorius, filius Symonis de Aronzenthmiklos, aliis absentibus, homo noster, ad facies dictarum possessionum Olnires et Felnires vocatarum³ accedendo, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis et presentibus, reambulet easdem, per veteres suas metas et antiquas, novas iuxta veteres, ubi necesse fuerit erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionibus separatas et distinctas, recapiat easdem, nomine iuris Laurencii, filii Abyl supradicti, recaptivatasque statuatur eidem Laurencio, filio Abyl, eo iure, quo ad ipsum dinoscitur² pertinere, sine preiudicio iuris alieni, perpetuo per eundem possidendas, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, contra eundem Laurencium, ad nostram citet presenciam ad terminum competentem, rationem eorum contradiccionis reddituros; et posthec seriem ipsius possessionarie recaptivacionis et statucionis cum cursibus metarum nominibusque citatorum, si qui fuerint, et termino assignato nobis amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, quarto die octavarum festi beati Martini confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} septimo.

(Pe verso, de aceeași mână:) Viris discretis et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dominis et amicis suis reverendis.

Chibzuților și cinstiților bărbați, domnilor și prietenilor săi preacumpi, cinstitului capitol al bisericii Transilvaniei, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită. Ne spune nouă Laurențiu, fiul lui Abyl de Diviciorii Mari, că acel Abyl, tatăl său, și Andrei, fratele celui Abyl, au vândut și au înstrăinat de ei spre paguba și vătămarea sa niște moșii ale lor numite Olnires și Felnires, aflătoare în comitatul Dăbica, ce ar fi trebuit să-i vină lui și ce trebuie să țină de el, în temeiul dreptului de moștenire și că el vrea să le redobândească și să le aducă la ale sale, păzindu-se rânduiala legii.

Drept aceea, cerem prieteniei chibzuinței voastre prin cele de față cu închinăciune să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Laurențiu de Cesariu, sau Dominic tot de acolo ori, în lipsa acestora, Grigore, fiul lui Simion de Sînnicoară, mergînd la zisele moșii numite Olnires și Felnires să cheme în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor și, {aceștia} fiind de față, să le hotărînicească după bătrînele și vechile hotare, ridicînd, unde va fi nevoie, {alte semne} noi lingă cele vechi, și, odată hotărînite, despărțite și deosebite de moșiile altora, să le reia în stăpînire în temeiul dreptului susziselui Laurențiu, fiul lui Abyl, și, luîndu-le înapoi, să le dea în stăpînire celui Laurențiu, fiul lui Abyl, spre a fi stăpînite de dînsul pe veci cu acel drept cu care se știe că țin de el, fără vătămarea dreptului altuia, dacă nu se va împotrivi cineva. Iar dacă vor fi împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit, ca să stea față cu acel Laurențiu

spre a da seamă de împotrivirea lor. Și după acestea, cu bunătate să ne răspundeți în scris despre desfășurarea acelei reluări de moșii și puneri în stăpînire, (arătînd) mersul hotarelor și numele celor chemați, dacă vor fi, și sorocul hotărît.

Dat la Sintimbru, în a patra zi după octavele fericitului Martin mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Chibzuiților și cinstiților bărbați, cinsti-tului capitlu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi cu-cernici.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 151. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă, de închidere, aplicată pe verso. EDITION: *Cod. Andeg.*, VI, p. 624.

¹ Urmează *discre(tis)*, șters de aceeași mină.

² Astfel în orig.

³ Scris deasupra rîndului.

Nos Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presencium quibus expedit universis, significamus quod nos, ad humilem supplicationem Corradi plebani et Nicolai Vyner dicti, civis de Zalathna, nobis in suis necnon universorum civium et hospitem ac montanorum nostrorum de eadem Zalathna personis porrectam utilitati eiusdem montane nostre de Zalathna invigilare cupientes, ut populi in eadem residenciam facientes in pacis pulcritudine¹ sedeant et tranquillitate quiescant ac libertatibus gratulentur opportunis, eisdem ex regie libertatis² largiflua benignitate duximus annuendum, ut ipsi et eorum posterii omni ea libertate pociantur, qua cetera montana in regno nostro existencia gaudent et fruuntur; idcirco universis et quibuslibet urbanis³ nostris iniungimus regio sub edicto, ut ipsi eosdem populos seu montanos nostros de Zalathna in predictis eorum libertatibus admittant permanere, nec ipsos ultra eorum premissas libertates in aliquo audeant molestare. Presentes autem privilegiari promittimus, dum nobis fuerint reportate.

Datum Zagrabie, quarto die festi beate Katherine virginis et martyris, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} septimo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, prin cu-prinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că noi, la rugămîntea prea plecată a parohului Corrad și a lui Nicolae zis Vyner, orășean din Zlatna, ce ne-au înaintat-o în numele lor precum și în al tuturor orășenilor și oaspeților și băieșilor noștri din acea Zlatna, dorind să veghem la folosul acestei băi a noastre din Zlatna, astfel ca oamenii ce sălășluiesc în ea să șadă întru binele păcii și să-și afle odihna întru neturburare, și să se bucure de libertăți bine venite, am găsit cu cale să le încuviințăm lor din darnica bunătate a mărinimiei regești, ca ei și urmașii lor să aibă parte de toată acea libertate de care se bucură și se folosesc celelalte băi aflate în țara noastră.

De aceea poruncim cu poruncă regească tuturor și fiecăruia din stringătorii noștri de urbure ca să-i lase pe acești oameni sau băieși ai noștri din Zlatna să rămână în sus-zisele lor libertăți și să nu îndrăznească să-i turbure cu ceva peste libertățile lor de mai sus. Iar cele de față, făgăduim să le scriem în chip de privilegiu, când ne vor fi aduse.

Dat la Zagreb, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Ecaterina, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 152, 29 153 și 30 665. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 ianuarie 1365 care figurează ca transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 1 august (1375) (Dl. 30 665).

Transumpt în actul regelui Ludovic I, din 27 ianuarie 1365 (Dl. 29 152) copie simplă scrisă pe hirtie la sfârșitul sec. XV.

Transumpt în actul regelui Ludovic I, din 27 ianuarie 1365, transcris în actul capitlului din Alba Iulia la 1 august (1375) care la rîndul său a fost transcris de regele Sigismund între 4—28 februarie 1391 (Dl. 29 153); Copie simplă de hirtie de la mijlocul sec. XV.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VI, p. 625—626; *Ub.*, II, p. 148.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *liberalitatis*.

³ Corect: *urburarii*.

Nos, capitulum ecclesie Chanadyensis, damus pro memoria quod, accedens ad nostram presenciam Farkas, Gregorius (et Nicolaus)¹, filli Zokul², ex una, parte ex altera magister Johannes Bissenus, castellanus de Ersomlou, propositum extitit per eosdem oraculo vive vocis et relat-um, quod ipsi in facto possessionis Zekaspotok vocate, in comitatu de Crasso existentis, taliter inter se concordassent, quod ipsi Farkas, Gregorius et Nicolaus, filii Zokul², dictam possessionem Zekaspataka³ ipsi magistro Johanni resignassent et de omni iure et dominio eiusdem se ipsos (rev)ocassent⁴ et excepissent; ita tamen, quod unam sessionem terre, ubi quinquaginta mansiones in facie eiusdem terre, cum omnibus utilitatibus scilicet terris arabilibus, silvis, fenetis et aliis utilitatibus universis ad easdem quinquaginta mansiones sufficientibus, secundum estimationem proborum virorum tunc per partes adducendorum, ubi idem magister Johannes assignabit, dare tenebitur perpetuo, quousque ipsis filiis Zokul², a domino rege aliam terram seu vallem poterit impetrare perpetuam. Et postquam invenerit, predicti filii Zokul², ipsam terram pro quinquaginta mansionibus assignatam, ipsi magistro Johanni tenebuntur resignare.

Datum feria tertia proxima festum beati Nicolai confessoris, anno domini Millesimo CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

Noi, capitlul bisericii de Cenad, dăm de știre că, înfățișându-se înaintea noastră pe de o parte Fărcaș, Grigore și Nicolae, fiii lui Zokul, iar pe de altă parte magistrul Ioan Pecenegul, castelan de Ersomlou, aceștia au spus și au mărturisit prin viu grai că în pricina moșiei numite

Secaș, aflătoare în comitatul Caraș, ei s-au înțeles între ei în felul următor: că acești Fărcaș, Grigore și Nicolae, fiii lui Zokul, au lăsat numita moșie Secaș acelui magistrul Ioan și s-au lepădat și tras înapoi de la orice drept și stăpînire asupra ei, însă în așa fel, că magistrul Ioan va fi dator să (le) dea pe veci, o sesie de pămînt, unde (să se poată ridica) cincizeci de gospodării pe acel pămînt, în acel loc unde li-l va hotărî magistrul Ioan, împreună cu toate folosințele și anume pămînturi arătore, păduri, finațe și cu toate celelalte folosințe îndestulătoare pentru cele cincizeci de gospodării, după prețuirea bărbaților cinstiți ce vor trebui să fie aduși atunci de către părți, pînă atunci cînd el¹ va putea dobîndi de la rege, pentru numiții fii ai lui Zokul, alt pămînt sau vale (ca bun) de veci. Și, după ce îl va fi dobîndit el (pentru ei), sus-pomeniții fii ai lui Zokul vor fi datori să-i lase magistrului Ioan pămîntul ce li l-a dat lor pentru cele cincizeci de gospodării.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii sfîntului Nicolae mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 41 345. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Nap ca) 1357.

Transumpt în actul comitelui Nicolae de Széch, judele curții regale, din 14 iunie 1358, nr. 283.

EDIȚII: Pesty, Krassó, III, p. 32; Hurmuzaki-Densușianu, I 2, p. 51.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 136, nr. 100.

¹ Rupt cca 2 cm, întregit pe baza contextului.

² Corectat din *Zekul*; la Pesty, III, p. 22 urmează în primul caz: *in sua t in prenominatorum Farkasii et Nicolai, fratrum suorum. personis vigore predictarum literarum procuratoriarum*, trecute aici din greșeală din textul documentului cadru.

³ Astfel în transumpt.

⁴ Rupt cca 0,5 cm, întregit după se 15.

⁵ Magistrul Ioan.

Excellentissimo domino eorum, Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, magister Georgius, filius Gregorii de Rusal, vicecomes de /othmar, et quatuor iudices nobilium de eodem obsequium cum perpetua fidelitate. Litteras vestre serenitatis, honore quo decuit, recepimus in hec verba: *(Urmeaza actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 8 noiembrie 1357, nr. 193)*. Nos igitur preceptis vestre excellencie obedire cupientes ac tenemur, misimus duos ex nobis videlicet Abraam magnum de Voya, unum ex quatuor iudicium et¹ Andream de Vitka ad premissa mandata vestre fideliter exequenda; qui demum ad nos reversi nobis consona voce retulerunt, quod ipsi pariter accessissent et iobagi nes magistri Michaelis de Zomuszeg, possessionem magistri Stephani, Apathy vocatam, potencialiter uterentes vidissent et prohibuissent in specie. Datum in Angalus, in octavis beati Andree apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L septimo.

(Pe verso de aceeași mîină:) Domini regi pro Stephano filio Stephani de Semyen contra magistrum Michaellem de Zomuszeg inquisitoria et prohibitoria.

Preainălțatului lor stăpîn, Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, magistrul Gheorghe, fiul lui Grigore de Rusal, vice-comite de Satu Mare și cei patru juzi ai nobililor din același loc, cu smerenie și veșnică credință.

Cu cinstea cuvenită am primit scrisoarea luminăției voastre, avînd acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 8 noiembrie 1357, nr. 193⟩*.

Noi, așadar, dorind și fiind datori să ne supunem poruncilor luminăției voastre, am trimis pe doi dintre ai noștri, adică pe Avram cel Mare de Vaya, unul dintre cei patru juzi, și pe Andrei de Vitka, spre împlinirea întocmai a poruncilor de mai sus ale luminăției voastre. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei au mers împreună și i-au văzut pe iobagii magistrului Mihail de Zomuszeg cotropind cu forța moșia magistrului Ștefan, numită Apateu, și în acest chip i-au oprit de la folosire acestei moșii.

Dat în Szamosangyalos la octavele sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

⟨Pe verso de aceeași mină:⟩ Stăpînului și regelui nostru scrisoare de cercetare și opreliște pentru Ștefan, fiul lui Ștefan de Semyen, împotriva magistrului Mihail de Zomuszeg.

Arh. Naț. Mag. D. 51 778. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă mai mare și două peceti inelare, aplicate pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 54, nr. 1256.

¹ Urmează *ad* tăiat de aceeași mină.

203

1357 decembrie 8, (Oradea).

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, potrivit poruncii acestuia din 31 octombrie 1357, că cercetarea făcută de Ioan, fiul lui Alexandru de Rohod, omul regelui, și de Toma, preot din strănă și slujitor al altarului fericitei fecioare Maria din Oradea, a adevărit samavolnicile lui Ioan de Kálló împotriva iobagilor lui Ștefan de Nagysemyen.

Arh. Naț. Magh., arh. Kállay, 1 152.

Orig. hîrtie cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 54, nr. 1 257.

204

1357 decembrie 19, (Oradea).

Excellentissimo domino suo, domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, oracionum suffragia cum perpetua fidelitate¹. Vestra² nosse velit excellen(cie quod no)s³, receptis litteris vestris nobis directis, pro venerabili in Christo patre domino Dominico, dei et apostolice sedis gracia episcopo ecclesie Transsiluane, per anni (circu)lum⁴ generaliter datis ad faciendum citaciones, inquisitiones, prohibiciones et possessionum reambulaciones et ad alia exsequenda, que in eisdem vidimus contineri, mandatis vestre celsitudinis

202

obedire cupientes, ut tenemur, una cum Blasio de Reud, homine vestro, in eisdem litteris vestris inserto et expresso, discretum virum, magistrum Turul, rectorem altaris sancte crucis de ecclesia nostra, transmissemus ad mandata vestra <fide>liter⁴ exsequenda. Tandem⁵ iidem², ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt, quod ipsi ad faciem predictae possessionis eiusdem domini episcopi, Kapus vo<cate>⁶, et aliarum ad eandem pertinencium pariter accessissent, quam, convocatis vicinis et commetaneis eiusdem universis, per Johannem, filium Luka, castellanum <eius>dem⁶ domini episcopi de Fenes, ac Michaellem Magnum, officialem ipsius domini episcopi de Gyalo, ibidem adducti⁷ per demonstrationem eorundem, modo infrasc<ripto>⁴ reambulassent, videlicet ut⁴ ex⁴ ore⁴ eorundem, vestre maiestatis et nostri hominum didicimus. Cursus <met>arum⁶ eiusdem incipit a parte meridionali, in loco Saturhegh, et vadit ad finem ville Zamartelek vocate. Deinde ascendit ad unum berch, in quo est una meta terrea; inde circa quandam viam magnam descendendo, a parte sinistra est una meta cursualis. Hinc trans<it>⁴ fluvium Kapuspataka, ibique est una meta cursualis, et tendit ad m(e)tam⁴ Nadekw, ubi sunt due mete terree. Abinde descendit ad Paznanbyky, in villam Inakteleke vocatam, et in iunctura duorum fluviorum, in pomerio Andree, filii Hete, est una meta terrea. Inde ascendit ad partem meridionalem, versus Egeres, et pervenit ad tres arbores ilicinas; hinc deveniens ad unam metam lapideam, ibique terminantur mete possessionis supradicte. Factaque ipsa reambulacione, ipsi, diligenti inquisitione prehabita ab omnibus quibus decuisset, predictam possessionem et terram ad ipsam pertinentem, premissis metis intercludi comperientes, universos vicinos et commetaneos eiusdem t(erre)⁴ ab usu et a percepcione utilitatum eiusdem prohibuissent verbo vestre maiestatis.

Datum feria <tercia>⁴ proxima ante festum beati Thome a<postoli>⁴, anno domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo septimo.

<Pe verso, de aceeași mină:> Domino regi pro venerabili in Christo patre domino Dominico, episcopo Transsilvano, super percepcione utilitatum possessionis eiusdem Kapus vocate, prohibicionalis.

Preainălțatului său stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii din Oradea, prinos de rugăciuni și veșnică credință. Să binevoiască înălțimea voastră a afla că noi, primind scrisoarea voastră, trimisă nouă, în folosul venerabilului întru Hristos părinte <și> domn Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al bisericii Transilvaniei, <scrisoarea> dată la poruncă generală, pe timp de un an pentru facerea de chemări, cercetări, opreliști, hotărniciri de moșii ca și pentru săvîrșirea altor <lucruri> care am văzut că sînt cuprinse în acea <scrisoare> și dorind a da ascultare poruncilor înălțimii voastre, după cum sîntem datori, am trimis, dimpreună cu Blasiu de Rediu, omul vostru, trecut și numit în chip lămurit în acea scrisoare a voastră, pe chibzuitul bărbat magistrul Turul, slujitorul altarului sfintei cruci din biserica noastră, ca să aducă la îndeplinire întocmai poruncile voastre. Pe urmă, aceia, întorcîndu-se la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus împreună la fața locului pe pomenita moșie a domnului episcop, numită Căpuș, și la celelalte <locuri> ce țin de ea și, după ce au chemat pe toți

vecinii și megieșii ei, aduși acolo de Ioan, fiul lui Luca, castelanul domnului episcop din Feneș, și de Mihail cel Mare, slujbașul domnului episcop din Gilău, au hotărnicit-o după arătarea acestora în chipul mai jos însemnat, și anume <asa> cum am aflat din gura omului maiestății voastre și a omului nostru. Mersul hotarelor acelei <moșii> începe din partea de miazăzi, la locul numit Dealul Cortului și merge pînă la capătul satului numit Zamartelek. De acolo el se urcă la o creastă pe care se află o movilă de hotar; de acolo el se coboară pe lîngă un drum mare <și> în partea stîngă, este un semn de hotar de legătură. De acolo <mersul hotarelor> trece riul Valea Căpușului și acolo este un semn de hotar de legătură și se îndreaptă spre semnul de hotar Stinca Păpurișului, unde sînt două movile de hotar; de acolo se coboară la Făgetul lui Paznan, în satul numit Inucu, și la împreunarea a două riuri, în livada lui Andrei, fiul lui Hete, este o movilă de hotar; de acolo se urcă spre miazăzi înspre Aghireș și ajunge la trei stejari; de aici ajunge la un semn de hotar <făcut> din piatră și acolo se sfîrșesc semnele de hotar ale suszisei moșii. După ce s-a făcut hotărnicirea, ei, întrebînd mai întîi cu grijă pe toți pe care se cuvenea <să-i întrebe> <și> aflînd să suszisa moșie și pămîntul care ține de ea sînt închise între semnele de hotar mai sus arătate, au oprit în numele maiestății voastre pe toți vecinii și megieșii acelei moșii de la dreptul de folosință și de la culegerea foloaselor ei. Dat în marțea dinaintea sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte.

<Pe verso, de aceeași mînă.> Domnului rege scrisoare de opreliște în folosul venerabilului întru Hristos părinte <și> domn Dominic, episcopul Transilvaniei, cu privire la culegerea foloaselor moșiei numite Căpuș.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 666. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca 1357. Orig. hîrtie, în stare deteriorată, cu urme de pecete ogivală de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VI, p. 633—644.

¹ Urmează *litteras*, tăiat de aceeași mînă.

² Scris deasupra rîndului.

³ Pata de umezeală cca 2 cm, întregit după sens.

⁴ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

⁵ Urmează: *demum*, tăiat de aceeași mînă.

⁶ Pată de umezeală cca 0,5 cm, întregit după sens.

⁷ Corect: *adductis*.

205 1357 decembrie 28 (*quarto die festi Nativitatis Christi*), Vișegrad.

Regina Elisabeta poruncește lui Oliver, comite al comitatului Ugocea, vicecomitelui acestuia și castelanului de Nyaláb, să-i apere pe iobagii de pe unele moșii aparținătoare cetății Nyaláb, din același comitat, în libertățile lor, obținute de la regele Ludovic I, transcrise într-o scrisoare privilegiată a capitlului de Oradea (*Varadiensis*).

Arh. Naț. Magh., arh. fam. Perényi.

Transumpt în actul conventului din Lelez din 3 noiembrie 1364.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VI, p. 634—635.

Lodouicus, dei gracie rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Wara-
diensi, salutem et gratiam.

Ex lacrimabili insinuacione venerabilis in Christo patris, domini
Dominici, episcopi ecclesie Albensis Transsilvane intelligi datur nostre
maiestati quod Andreas, woyuoda Transsiluanus, eo tempore quo nos,
sede eadem vacante et prelato eiusdem exorbato, dictam ecclesiam suam
cum omnibus castris¹, possessionibus, terris et tenutis, prout de iure
nobis incumbibat, nomine tutorio ad manus nostras receperamus², quas-
dam possessiones dicte ecclesie sue, Lapaad, Laaz et Rakus vocatas, iure
titulo ad ipsam ecclesie Transsiluanam pertinentes, item possessiones
Heud, Acentus et Nandurlaka nominatas, impignoratio titulo ad ean-
dem ecclesiam spectantes, in quarum dominio quondam venerabilis pater,
dominus Andreas, episcopus predecessor suus immediatus, usque vitam
suam pacifice perstitisset, nemine procuratore dicte sedis tunc vacantis
coram eodem in iudicio comparente jmo³ nec de iure propter pre(latura)⁴
eiusdem exorbitatem comparere debente, Petro, filio Mjkus, et aliis qui-
busdam nobilibus adiudicasset et statuisset, in suum et ipsius⁵ ecclesie
sue preiudicium non modicum et defectum.

Unde, cum nos, ex nostri regiminis officio, dictam ecclesiam cum
universis possessionibus, tenutis atque terris, nulla penitus particula de
eisdem excisa, sub eisdem terminis quibus, dicta sede vacante, manibus
nostris regiis extiterit applicata, dicto domino episcopo ipsius sedis, novo
prelato, restatui facere teneamus, ideo fidelitati vestre firmiter preci-
piendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio
fidedignum, quo presente Jakch, aule reginalis miles, de curia nostra
ad <hoc>⁶ specialiter transmissus, homo noster, pretactas possessiones
dicte ecclesie Transsiluane, ut premittitur, per eundem woyuodeam nos-
trum dicto Petro et aliis nobilibus adiudicatas et statutas, contradiccione
quorumlibet non obstante, dicto domino episcopo restatuet, applicet et
assignet cum earum utilitatibus universis. Si vero dictus Petrus vel alii,
quipyam³ quicquam iuris in eisdem se habere⁷ sperarent, ab oedem do-
mino episcopo requirant et exequantur, iuris ordine observato.

Et tandem <seriem>⁶ omnium premissorum, prout fuerit oportunum⁸,
nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wissegrad, feria quinta proxima ante octavas festi Epi-
phaniarum domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioș'lor săi
din capitlul din Oradea, sănătate și milostivire.

Din plingerea înaintată de venerabilul întru Hristos părinte domnul
Dominic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei ni s-a dat a înțelege
maiestății noastre că, pe cînd scaunul acelei <biserici> era liber și văduvit
de episcopul său, și cînd am luat în mîinile noastre ca episcop pome-
nita sa biserică împreună cu toate cetățile, moșiile, pămînturile și locu-
rile <ei>, — precum se și cuvenea după lege, Andrei, voievodul Tran-
silvaniei, a dat prin judecată și a trecut asupra lui Petru, fiul lui Mykus
și altor citorva nobili, spre marea pagubă și daună a lui și a acelei bi-
serici a lui, niște moșii ale pomenitei biserici — numite Lopadea, Laaz

și Răchișel ce țin în chip legiuit de zisa biserică a Transilvaniei, și de asemenea moșiile numite Heud, Ațintiș și Nandra ce privesc acea biserică în temeiul zălogirii, (moșii) în stăpînirea cărora răposatul venerabil părinte Andrei, episcopul și înaintașul său nemijlocit, rămăsese în chip pașnic pînă la moartea sa — fără să se fi înfățișat și fără să fi fost de față înaintea lui la judecată nici un împuternicit al zisului scaun pe atunci liber, (și) chiar nici nu putea după lege să se înfățișeze vreun împuternicit din pricina sus-pomenitei văduviri a acelei (biserici).

Drept aceea, deoarece noi, din slujba cîrmuirii noastre sîntem datori să punem să se treacă iar în stăpînirea zisului domn episcop, noul prelat al aceluia scaun, sus-pomenita biserică împreună cu toate moșiile, locurile și pămînturile (sale) fără a se desprinde din ele vreo parte oricît de mică, în cuprinsul acelorași hotare în care fuseseră trecute în mîinile noastre pe cînd zisul scaun era liber, de aceea vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia (omul nostru) Jakch, cavalier al curții reginei, trimis anume de la curtea noastră pentru (aceasta), fără a ține seama de împotrivirea nimănui, să treacă din nou în stăpînire, să dea și să statornicească pomenitului domn episcop acele moșii ale zisei biserici a Transilvaniei, cu toate folosințele lor, (moșii care) — după cum s-a spus mai sus — fuseseră date prin judecată și trecute de acel voievod al nostru zisului Petru și altor nobili. Iar dacă pomenitul Petru sau alții ar nădăjdui că au vreun drept în acele moșii, să le ceară de la acest domn episcop și să le urmărească păzind calea legii.

Și după aceasta să ne dați seamă întocmai în scris despre desfășurarea celor de mai sus, după cum va fi mai potrivit.

Dat la Vișegrad, în joia dinaintea octavelor sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și opt.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitlului din Alba Iulia, lădița 1 nr. 153. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 27 februarie 1358. nr. 232.

REGESTE: Beke, *Erd. Kápt.*, nr. 151.

¹ Lectură nesigură.

² Corect: *reciperamus*.

³ Astfel în transumpt.

⁴ În transumpt pată de umezeală cca 2 cm; lectură nesigură.

⁵ În transumpt urmează cuvîntul: *sue*, tăiat de aceeași mină.

⁶ În transumpt lipsește, intercalat de noi după sens.

⁷ În transumpt scribul inițial a scris *haberent*, iar pe urmă a tăiat literele *nt*.

⁸ Corect: *opportunum*.

Viris religiosus et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra, amicis suis karissimis, Dominicus, viceuoyuoda Transsiluanos, paratam amicitiam debito cum honore.

Vestre amici(cie prese)¹ncium serie declaramus quod cum, condam magister Stephanus dictus Pogan de Buza, bona memorie, Symonem, de

Aaron, Nicolaum, Gregorium et Bla(sium, fi)lios¹ eiusdem, item Johannem de eadem Aaron et Aaron, filium eiusdem, ad presenciam nobilis viri Petri, condam viceuoyuode dicte partis Transsiluane, legiti(me c)itando² traxisset in causam, que causa diversis prorogacionum cautelis, videlicet primo propter ipsius termini prioritatem ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, et deinde propter ipsorum puerorum teneram etatem ad sedecimum annum predictarum octavarum festi beati Mychaelis archangeli iuxta continencias³ literarum prorogatoriarum eiusdem Petri, condam viceuoyuode, extitisset prorogata, et in ipso sedecimo anno dictarum octavarum, videlicet in octavis festi beati Mychaelis archangeli proxime nunc preteritis, ipsa causa ad nostram presenciam, tempore honoris nostri viceuoyuodatus, deveniente, de ipsis octavis iuxta continenciam literarumstrarum prorogatoriarum ad octavas festi Epiphaniarum domini similiter proxime nunc preteritas, iuxta formam pacis de parcium voluntate extitisset prorogata; tandem ipsis octavis festi Epiphaniarum domini occurentibus, prenomina-tis magistro Stephano Pogan dicto et Symone de Aaron predicta, Blasio ac Nicolao filiis eiusdem decedentibus, magistro Johanne, filio eiusdem Stephani Pogan dicti, ab una, item Johanne de Aaron, Gregorio, filio Symonis, ac Aaron, filio eiusdem Johannis de Aaron predicta, ad quos ipsa causa condescendit, coram nobis constitutis⁴, optenta³ prius nostra iudiciaria licencia, super facto possessionis Aaronscenmiclosa vocate, in comitatu de Doboka existentis, super facto cuius usque huc lis et controversis exorta fuisset inter ipsos, in talem pacis et concordie omnimodam per reformationem plurimorum proborum et nobilium virorum se devenisse confessi extiterunt (unionem)⁵ et devenerunt coram nobis: quod prenominati Johannes, Gregorius et Aaron, dimidietatem annotate possessionis Aaronscenmiclosa³ vocate rectam et equalem, cuius quidem dimidietatis media pars a Johanne de Kecheth, alia vero dimidietas a Laurencio, filio Abyl, pretacto magistro Stephano dicto Pogan, patri scilicet ipsius magistri Johannis similiter Pogan dicti, devente fuissent et devolute, eidem magistro Johanni Pogan dicto. E converso autem idem magister Johannes dictus Pogan residuas partes preallegate possessionis Aaronscenmiclosa vocate prenomina-tis Johanni de Aaron, Gregorio, filio Symonis, ac Aaron, filio eiusdem Johannis, reliquissent et remisissent ac reliquerunt et remiserunt coram nobis, quolibet⁶ parcium pro sua parte perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas, ita videlicet, quod prenominata possessio modo superius expresso, in octavis diei Medii Quadragesime proxime nunc venturis, presentibus hominibus, nostro et vestro, le tultima divisione facienda dividi debeat atque separari.

Unde, cum ad huiusmodi divisionem faciendam vester et noster homines plurimum (essent)¹ necessarii, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Andreas, filius Jacobi de Bethlen, vel Johannes, filius Demetrii de Galaz, aut Jacobus, filius Jacobi de eadem Bethlen, sive Symon, filius Martini de Scenthyuan, aliis absentibus, homo noster, in predictis octavis diei Medii Quadragesime nunc proxime venturis, ad faciem annotate possessionis accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et presentibus, eandem inter predictos nobiles iuxta formam compositionis superius expresse dividet et separet,

prout fuerit oportunum⁷, si per quempiam commetaneorum pretacte possessionis non fuerit contradictum; contradictores vero si qui apparuerint, contra prelibatos nobiles ad nostram citet presenciam, ad terminum competentem, rationem eorum contradicionis reddituros. Et post hec seriem ipsius possessionarie divisionis cum cursibus metarum nominibusque citatorum, si qui fuerint, et termino assignato, ad octavum diem predictarum octavarum diei Medii Quadragesime nobis vestri gracia rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, quarto die octavarum festi Epiphaniarum domini predictarum, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

(Pe verso, de aceeași mină:) Viris religiosis et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra, amicis suis karissimis³, pro magistro Johanne dicto Pogan de Buza, contra nobiles de Aaronscenciclosa, super facto eiusdem possessionis divisionalis.

Cucernicilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei fecioare Maria de Cluj-Mănăstur, prietenilor săi preaiubiți, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Prin aceste rinduri aducem la cunoștința prieteniei voastre că, deoarece răposatul magistru Ștefan zis Pogan de Buza de bună pomenire, a tras în judecată, chemându-l în chip legiuit înaintea nobilului bărbat Petru, fostul vicevoievod al ziselor părți ale Transilvaniei, pe Simion de Aaron, pe Nicolae, Grigore și Blasiu fiii lui, de asemenea pe Ioan tot de Aaron și pe Aaron, fiul lui, și deoarece această pricină a fost (mereu) amînată prin felurite chezășii de amînare și anume mai întîi din pricina întîietății sorocului la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁸, și apoi din pricina vîrstei tinere a copiilor, pînă la al șaisprezecelea an de la sus-zisele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁹, potrivit cuprinsului scrisorilor de amînare ale pomeniutului Petru, fostul vicevoievod, și chiar și în al șaisprezecelea an al ziselor octave, adică la octavele sărbătorii arhanghelului Mihail de curînd trecute¹⁰, sus-pomenita pricină, ajungînd înaintea noastră, în timpul vicevoievodului nostru, a fost amînată potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare din voința părților și potrivit cuprinsului (învoielii) lor de pare, de la sus-pomenitele octave la octavele sărbătorii Botezului domnului, de asemenea acum de curînd trecute¹¹. În sfîrșit, sosînd pomenitele octave ale sărbătorii Botezului domnului, intrucît sus-zișii: magistrul Ștefan zis Pogan și Simion tot de sus-numita Aaron (și) Blasiu și Nicolae, fiii lui, muriseră, s-au înfățișat înaintea noastră magistrul Ioan fiul pomenitului Ștefan zis Pogan pe de o parte, iar pe de alta Ioan de Aaron, Grigore, fiul lui Simion și Aaron fiul pomenitului Ioan tot de Aaron, asupra cărora trecuse acuma pomenita pricină. Aceștia căpătînd mai întîi îngăduința noastră judecătorească, au mărturisit că prin împăciuirea mai multor bărbați cinstiți și nobili au ajuns și în fața noastră ei ajung la următoarea învoială deplină de pace și înțelegere cu privire la moșia numită Sinnicoară, aflătoare în comitatul Dăbîca, moșie cu privire la care se iscase pînă atunci pricina și neînțelegerea dintre ei: anume sus-numiții Ioan, Grigore și Aaron, au lăsat și au dat magistrului Ioan zis Pogan jumătatea dreaptă și deopotrivă de mare din pomenita moșie numită Sinnicoară, din care jumătate o

jumătate îi ajunsesse și îi venise pomenitului magistru Ștefan zis Pogan, adică tatălui magistrului Ioan zis tot Pogan, de la Ioan de Chiced, iar cealaltă jumătate de la Laurențiu, fiul lui Abyl: și la rîndul său magistrul Ioan zis Pogan, a lăsat și a dat, și în fața noastră lasă și dă celelalte părți din pomenita moșie numită Sînnicoară sus-numiților Ioan de Aaron, Grigore, fiul lui Simion și lui Aaron, fiul aceluiași Ioan, ca fiecare din părțile de mai sus să le stăpînească, să le țină și să le aibă pentru sine pe veci și în chip nestrămutat, și anume astfel ca suszisa moșie să trebuiască a fi împărțită și deosebită în chipul arătat mai sus, prin facerea unei legiuite împărțeli înaintea omului nostru și al vostru, la octavele Mieziei păresimii¹², în curînd viitoare.

Deoarece pentru facerea acestei împărțeli cei doi oameni, al nostru și al vostru, sint de foarte mare trebuință, cerem cu plecăciune prin scrisoarea de față prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Andrei, fiul lui Iacob de Beclean sau Ioan, fiul lui Dumitru de Galați, ori Iacob, fiul lui Iacob, tot de Beclean, sau, în lipsa acestora, Simion, fiul lui Martin de Sintioana, mergînd la sus-zisele octave ale Mieziei păresimii în curînd viitoare la pomenita moșie (și) chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față s-o deosebească și s-o împartă între sus-zișii nobili, potrivit cuprinsului înțelegerii mai sus arătate după cum va fi mai potrivit, dacă nu se va face împotrivire de către cineva dintre megieșii pomenitei moșii iar dacă s-ar ivi împotrivitori, pe aceștia să-i cheme înaintea noastră ca să stea față cu pomeniții nobili la sorocul potrivit, spre a da seama de împotrivirea lor; și după aceea, să vă milostiți a ne face cunoscut în scris în a opta zi a sus-ziselor octave ale zilei de Miază păresimii¹³ desfășurarea împărțelii moșiei, mersul hotarelor și numele celor chemați, dacă au fost vreunii, precum și sorocul hotărît.

Dat la Sintimbru, în a patra zi a octavelor sus-zise ale sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso de aceeași mină:*) Cucernicilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi prea iubiți, scrisoare de împărțeală pentru magistrul Ioan zis Pogan de Buza, împotriva nobililor de Sînnicoară, cu privire la aceeași moșie.

Arh. Naț. Magh., Dl. 36 409. Fotocopie la Inst. de Ist. și arh. Cluj-Napoca 1358. Orig. hirtie, cu mici lacune, cu urme de pecete rotunda de închidere apli cată în document pe verso.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 8—10.

¹ În orig. rupt cca 2 cm, întregit pe baza contextului.

² În orig. rupt cca 1 cm, întregit pe baza contextului.

³ Astfel în orig.

⁴ În orig. scris deasupra rîndului de ac iasă mîna.

⁵ În orig. omis de scrib; adăugat de noi după formula obișnuită.

⁶ Corect: *cuilibet*.

⁷ Corect: *opportunum*, după acest cuvînt urmează: *Et post hec, taînte și ub-lărtate*.

⁸ 6 octombrie (1341).

⁹ 6 octombrie (1357).

¹⁰ 6 octombrie (1357).

¹¹ 13 ianuarie (1358).

¹² 14 martie (1358).

¹³ 21 martie (1358).

Nos, comes Nicolaus de Zeech iudex curie domini Lodouici, dei gracia regis Hungarie, comitatusque de Turuch tenens honorem, damus pro memoria quod causam quam Nicolaus, filius Johannis filii¹ Ladislai de Varada pro quo Andreas, filius Stephani² cum procuratoriis litteris¹ conuentus de Lelez astitit contra Paulum, filium Petri de Vethes, pro quo Johannes, filius Petri cum procuratoriis litteris domini Nicolai Konth regni Hungarie palatini, comparuit, iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum, in octavis festi Epiphaniarum domini movere habebat coram nobis de parciū procuratorum voluntate ad octavas festi beati Georgii martiris proxime nunc venturas, statu sub priori, duximus perhemptorie³ prorogandam si partes medio tempore non poterunt concordare.

Datum in Vyssegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^o CCC^o L^o octavo.

(Pe verso de aceeași mină:) Pro Nicolao, filio Johannis de Varda³ contra Paulum, filium Petri de Vethes, ad octavas festi beati Georgii martyris, prorogatoria.

(Pe verso, pe marginea din dreapta actului, de o altă mină contemporană:) Pro actore Petrus dictus Zeuke cum Lelez pro in causam (att-racto) P(aulus) ad octavas Nativitatis beate virginis due sol(verunt) (littere) m(agistro).

Noi, comitele Nicolae de Zeech, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, și purtător al dregătoriei comitatului Turuch, dăm de știre că pricina pe care, potrivit cuprinsului unei scrisori a noastre de mai înainte trebuia s-o pornească înaintea noastră, la octavele Botezului domnului⁴, Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Ladislau de Warada — pentru care s-a înfățișat Andrei, fiul lui Ștefan, cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Lelez, împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetîș — pentru care s-a înfățișat Ioan, fiul lui Petru, cu scrisoare de împuternicire a domnului Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei — am hotărît s-o amînăm cu învoirea împuterniciților părților, în starea sa de mai înainte, neapărat la octavele ce vor veni în curînd ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁵, dacă între timp părțile nu se vor putea înțelege.

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului mai sus însemnat, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(Pe verso, de aceeași mină:) Scrisoarea de amînare pentru Nicolae, fiul lui Ioan de Varda, împotriva lui Pavel, fiul lui Petru de Vetîș, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe.

(Pe verso, pe marginea din dreapta actului, de o altă mină contemporană:) Pentru pîriș, Petru zis Zeuke, cu (scrisoarea conventului din) Lelez; pentru pîrît, P(avel)⁶, la octavele Nașterii fericitei fecioare⁷, (pentru) două exemplare (au plătit) m(agistrului).

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² În orig. scris deasupra cuvîntului: *Johannis*, tăiat de aceeași mină.

³ Astfel în orig.

⁴ 13 ianuarie.

⁵ 1 mai.

⁶ Pîrîtul însuși; căci nu se pomeneste aici de nici o procură.

⁷ 15 septembrie.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, damus pro memoria quod, cum iuxta continenciam aliarum literarum nostrarum patencium¹ obligatarum, per Johannem filium Marci, famulum magistri Andree, filii Jacobi, nobilis de Bethlem, coram nobis in persona eiusdem domini sui exhibitarum, Johanne, filius Ladislai de Moyus, sextam partem trium parcium possessionis sue Zenmartun vocate, in comitatu de Clus existentis, videlicet a parte occidentali adiacentem, quinto die octavarum festi Epiphaniarum domini pro octo marcis, quamlibet marcam octuaginta grossis computando, a predicto magistro Andrea, filio Jacobi, sub pena duppli et birsagi² seu iudicii trium marcarum redimere debuisset, tandem ipso quinto die octavarum festi Epiphaniarum domini occurrente, predictus Johannes, filius Ladislai, non venit neque misit, nec predictam porcionem suam possessionariam ab ipso magistro Andrea redimere curavit, per prefatum Johannem famului eiusdem magistri Andree quatuor³ diebus continuis¹ coram nobis expectatus. Datum quinto⁴ die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

{*Pe verso de aceeași mină:*} Pro magistro Andrea, filio Jacobi de Bethlem² contra Johannem filium Ladislai de Moius², super omissione⁶ solucionis octo marcarum, memorialis.

Noi, capitulul bisericii Transilvaniei, dăm de știre că, întrucît potrivit cuprinsului unei alte scrisori a noastre deschise de îndatorire, înfățișată înaintea noastră în numele stăpînului său, de către Ioan, fiul lui Marcu, slujitorul magistrului Andrei, fiul lui Iacob, nobil de Beclean, Ioan, fiul lui Ladislau, de Moişa, trebuia să răscumpere în a cincea zi a octavelor sărbătorii Botezului domnului⁶ — de la sus-zisul magistrul Andrei, fiul lui Iacob, pentru opt mărci, marca fiind socotită la optzeci de groși, sub pedeapsa plății îndoită și a încărcării sau amenzii judecătorești de trei mărci — a șasea parte din {cele} trei părți ale moșiei sale numite Sînmartin, aflătoare în comitatul Cluj {și} anume {cea} așezată spre apus. Sosind în cele din urmă acea zi a cincea a octavelor sărbătorii Botezului domnului, sus-pomenitul Ioan, fiul lui Ladislau, n-a venit și nici n-a trimis {pe cineva}, nici nu s-a îngrijit să răscumpere sus-zisa bucată a sa de moșie de la pomenitul magistrul Andrei, fiind așteptat de sus-numitul Ioan, slujitorul magistrului Andrei, patru zile în șir, înaintea noastră.

Dat în a cincea zi a sorocului mai sus-însemnat, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso de aceeași mină:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ memorială pentru magistrul Andrei, fiul lui Iacob de Beclean, împotriva lui Ioan, fiul lui Ladislau de Moîșa cu privire la neplata a opt mărci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 62 710. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu pecete rotundă de închidere din ceară de culoare închisă aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 15.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Astfel în orig.

³ În orig. scris deasupra cuvîntului *tercia*, tăiat de aceeași mină.

⁴ În orig. scris deasupra cuvîntului *secundo*, tăiat de aceeași mină.

⁵ În orig. urmează: o, tăiat de aceeași mină.

⁶ 17 ianuarie.

210

1358 ianuarie 23, ⟨Oradea⟩.

Nos, capitulum ecclesie Waradyensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis quod accedentibus ad nostram presenciam magistro Zouard, filio Chepani de Keralj, ab una parte, ex altera vero Stephano et Dominico, filiis Bekee de Olazy, pro se personaliter et pro Andrea fratre eorum, confessum extitit per eundem Zouard pariter et relatum quod ipse quandam possessionem Chjkustou vocatam, in comitatu Byhoriensi et in contigua commetaneitate eiusdem possessionis Olazy existentem, ipsum et filios, fratres ac proximos suos contingentem, cum omnibus utilitatibus suis et pertinenciis eiusdem universis, a festo Purificacionis virginis gloriose proxime venturo usque quartam revolutionem eiusdem festi annualem, id est per spacium temporis trium annorum integrorum proxime et immediate subsequencium, eisdem Stephano, Andree et Dominico, filiis Beke¹ de Olazj, pro undecim florenis aureis, plene receptis et habitis ab eisdem, impignorasset et impignoravit coram nobis possidendam, fructusque et utilitates ac quaslibet obventiones eiusdem per ipsos percipiendas et in usus proprios convertendas. In cuius quidem possessionis dominio eosdem filios Beke infra tempus premissae impignoracionis assumpsisset et coram nobis assumpsit contra quoslibet, et specialiter contra filios, fratres et proximos suos indempniter conservare et ab omnibus impetitoribus expedire propriis suis laboribus et expensis; quod si facere non posset, extunc predictos undecim florenos cum eorum duplo, per florenum aut monetam pro tempore ad rationem florenorum currentem, absque porcione iudicis et ante litis ingressum eisdem filiis Bekee¹ persolvere teneretur, si vero in prefixo termino predictam possessionem Chjkustou ab eisdem filiis Beke redimere non curaret, penam dupli eorundem undecim florenorum incurreret eo facto. Ad quod se idem magister Zouard, filius Chepani, coram nobis spontanea obligarunt² voluntate.

Datum feria *tercia* proxima ante festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

212

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Pro magistro Zouard, filio Chepani de Kyrali¹, contra filios Beke de Olazy, super impignoracione sue possessionis Chykusthov¹, a festo Purificationis virginis gloriose sub anno domini M° CCC° quinquagesimo octavo occurrente usque quartam revolutionem annualem facta, memorialis.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se însuși înaintea noastră, magistrul Zouard, fiul lui Chepan de Chiraleu, pe de o parte, iar pe de alta Ștefan și Dominic, fiii lui Beke de Olosig, pentru ei înșiși, precum și pentru Andrei, fratele lor, pomenitul Zouard a mărturisit și totodată a spus că el a zălogit și în fața noastră zălogește moșia sa numită Chykustou aflătoare în comitatul Bihor și în nemijlocita megieșie a pomenitei moșii Olosig, care îl privește pe el, pe fiii, frații și rudele sale, cu toate foloasele ei și cu toate cele ce țin de ea de la sărbătoarea viitoare a Întîmpinării domnului³ pînă în al patrulea an de la această sărbătoare, adică pe timp de trei ani deplini care urmează de îndată și nemijlocit — acelor Ștefan, Andrei și Dominic, fiii lui Beke de Olosig pentru unsprezece florini de aur primiți și luați în întregime de la dînșii, ca s-o stăpînească și să-i culeagă roadele și foloasele și orice ⟨alte⟩ venituri întîmplătoare ale acelei moșii și să le întoarcă spre folosul lor. El s-a legat și se leagă în fața noastră să păstreze în pace, în stăpînirea acestei moșii, pe pomeniții fii ai lui Beke în ⟨tot⟩ timpul zălogirii de mai sus împotriva oricui și mai ales împotriva fiilor, fraților și rudelor sale de aproape, și să-i scape de toți pîrîșii, cu osteneala și cheltuiala lui; iar dacă nu va putea s-o facă, atunci să fie ținut să plătească acelor fii ai lui Beke îndoitul acelor unsprezece florini sus-pomeniți, în florini sau în monedă ce va umbla în vremea aceea după socoteala florinilor, afară de partea judecătorului și înainte de începerea judecății. Iar dacă la sorocul de mai sus el nu s-ar îngriji să răscumpere sus-zisa moșie Chykustou de la acei fii ai lui Beke, să sufere prin chiar acest fapt pedeapsa plății îndoite a celor unsprezece florini, la care lucru pomenitul magistrul Zouard, fiul lui Chepan, s-a legat înaintea noastră de buna lui voie.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii Întoarcerii la credință a fericitului apostol Pavel, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ memorială pentru magistrul Zouard, fiul lui Chepan de Chiraleu, împotriva fiilor lui Beke de Olosig cu privire la zălogirea moșiei sale numite Chykustou, făcută cu începere de la sărbătoarea Întîmpinării domnului în anul o mie trei sute cincizeci și opt, pînă în al patrulea an.

Arh. Naț. Magh. Dl. 38 172. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hirtie, cu urme de pecete ogivală de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 20—21.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *obligavit*.

³ 2 februarie.

Nos, Andreas, voĵuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod, in congregatione nostra generali, universitati nobilium et cuiusvis status et conditionis hominibus partis Transsilvane secunda feria proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli Torde celebrata, nobilis vir, magister Simon, filius Johannis dicti Dyrikas de Bogws, de medio ceterorum consurgendo, proposuit eo modo, quod possessiones Sumkuth, Kopljān et Kachko vocate, in comitatu de Zonuk interiori existentes, cum ad easdem pertinentibus, suorum progenitorum fuissent et per consequens sue essent hereditarie ac ad ipsum iure hereditario deberent pertinere, sed olim magnificus vir Ladislaus, voĵuoda Transsilvanus, pro eo quia pretactus Johannes, pater suus, ad plurimus suas requisitiones, famulus suus esse et, ne infidelis sacre regie corone fore videatur, et notam infidelitatis incurrat, munia servitiorum suorum nolisset, dictas suas possessiones ab ipso Johanne, patre suo, alienando, pro se occupasset et nunc, ab ipso tempore usque hoc, apud manus regias haberentur, petens nos ut iudicas nobilium iuratique assessores septem comitatuum ceterique cuiusvis conditionis homines, per nos requisiti, qualem de premissis scirent, faterentur, veritatem. Qui quidem iudices nobilium i^{urati}¹ et assessores alique cuiusvis status homines iamdicte partis Transsilvane, ad eorum fidem deo debitam fidelitatemque sacre regie corone conservandam, tacto vivifice crucis ligno, prestitam, pro dicenda veritate et iustitia observanda, premissa omnia et singula premissorum modo supradicto fuisse et esse unanimi et concordi testificatione affirmarunt.

Datum in Torda, tertio die congregationis nostre predictae, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cu-prinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că în adunarea noastră obștească ținută la Turda în luna de după sărbătoarea Înțoarcerii (la credință) a fericitului apostol Pavel² cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și seamă din părțile Transilvaniei, ridicându-se din mijlocul celorlalți nobilul bărbat magistrul Simion, fiul lui Ioan zis Dyrikas de Boghiș, s-a plîns în acest chip: că moșiile numite Șomcutul Mic, Coplean și Cițcău, cu cele ce țin de ele, aflătoare în comitatul Solnocul dinlăuntru, au fost ale strămoșilor săi, și prin urmare erau (bunurile) sale de moștenire și trebuiau să țină de el după dreptul de moștenire, dar odinioară bărbat Ladislau, voievodul Transilvaniei — din pricină că pomenitul Ioan, tatăl său, n-a voit, la mai multe cereri ale lui să fie slujitorul său, atît pentru ca să nu se arate necredincios sfintei coroane, cît și ca să nu cadă în vina necredinței, n-a vrut (să primească) însărcinarea slujbelor sale — luînd de la acel Ioan, tatăl său, sus-zisele sale moșii, s-a înstăpînit pe ele, și (și) acum, de atunci și pînă azi, ele se află în stăpînirea regească. Și ne-a cerut nouă ca juzii nobililor și asesorii jurați ai celor șapte comitate și ceilalți oameni, de orice stare, întrebați de noi să mărturisească adevărul ce-l știu cu privire la cele de mai sus. Iar juzii nobililor, și asesorii jurați și alți oameni de orice stare din sus-zisele părți ale Transilvaniei jurînd cu mîna pe

lemnul crucii dătătoare de viață pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie s-o păstreze sfintei coroane regești că vor spune adevărul și vor păzi dreptatea, au mărturisit cu toții deopotrivă că toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus au fost și sînt așa cum s-a arătat mai sus.

Dat la Turda, în a treia zi a adunării noastre sus-zise, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist., arh. fam. Bánffy.

Orig. hirtie, cu două rupturi și cu urme de pecete rotundă, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso. Cf. și actul nr. 46 din 13 noiembrie 1356, al cărui text este asemănător cu acesta.

¹ În orig. rupt cca 1 cm, întregit după sens.

² 29 ianuarie.

Ludovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Waradiensis, salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona Petri, filii Johannis, filii Michaelis de Zelemer, quod dictus Michael, avus suus, eo tempore, quo dictam possessionem Zelemer vocitatum pretio comparasset a Stephano, patre Andree et avo eiusdem, in acquisitione et victu separatus et distinctus extitisset, ipsamque possessionem Zelemer vocatam, ex acquisitione sua comparasset. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius Pauli, vel Stephanus de Farnas, aut alter Stephanus de Venter aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, diligenter de premissis investigando, sciat et inquirat omnimodam veritatem. Et post hec prout vobis veritas premissorum constiterit, nobis fideliter rescribatis. Datum in Wissegrad, in vigilia festi Purificacionis beate virginis, anno domini Millesimo trecentesimo¹ quinquagesimo octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitulul bisericii de Oradea, mîntuire și milostivire.

Ni se spune de către Petru, fiul lui Ioan, fiul lui Mihail de Zelemer că zisul Mihail, bunicul său, în vremea cînd a cumpărat cu bani zisa moșie numită Zelemer, era despărțit și deosebit în ce privește dobîndirile și cheltuiala traiului de Ștefan, tatăl lui Andrei și bunicul lui și a cumpărat pomenita moșie numită Zelemer, din agonisita lui.

Drept aceea, poruncim cu tărie credinței voastre ca să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Nicolae fiul lui Pavel, sau Ștefan de Sfăraș, ori în lipsa acestora celălalt Ștefan de Vintere, cercetîndu-i pe toți pe care se cuvine și se poate, să descopere și să afle tot adevărul. Și după aceasta să ne dați seama în scris, întocmai, așa precum veți afla adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Vișegrad, în ajunul sărbătorii Întîmpinării domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

¹ In orig. evident greșit: *quadringesimo*, corectat după editor și de noi.

213

1358 februarie 2, (Turda).

Religiosis vetris et honestis, conventui monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, amicis suis honorandis, Andreas, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, debite amicie et honoris continuum incrementum. Noveritis, quod in congregatione nostra generali, feria secunda proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli, universis nobilibus eiusdem partis Transsiluane Torde celebrata, Andreas, filius Nicolai, filii Bese de Scuchak, iuxta continenciam litterarum Dominici, viceuoyode nostri, prorogatoriarum, contra Nicolaum, filium Joseph de Machkas, ad nostram accedendo presenciam, easdem literas prorogatorias, quinto die octavarum festi beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo emanatas, nobis presentavit, sua serie nos informantes, quod cum predictas, Andreas filius Nicolai, filii Bese de Scuchak, iuxta continenciam litterarum ipsius vicewoyode nostri prorogatoriarum, sua instrumenta privilegialia in facto possessionarie porcionis sue¹ in possessione Machkas habite in comitatu de Clus existenti² habite, confecta seu emanata, quibus mediantibus et quorum vigore eadem porcio possessionaria³ ad ipsum pertinere dinosceretur, contra⁴ Nicolaum, filium Joseph de Machkas, personaliter astantem, in octavis festi beati Georgii martyris proxime nunc preteritis exhibere debuisset coram vicewoyuoda no tro antedicto, ipsis itaque octavis occurrentibus, idem Andreas, filius Nicolai, exhibuisset eidem vicewoyuoda⁵ nostro quoddam privilegium honorabilis capituli ecclesie Transsiluane, hunc tenorem continens (*Urmează actul capitlului bisericii Transilvaniei, din 15 iulie 1356, nr. 27*).

Cuius quidem privilegii tenoribus et continenciis visis et per dicti vicewoyode nostri notarium in layca lingua publice idem vicewoyuoda noster exponi faciendo, ipsam causam tum propter sui arduitate, tum etiam assessorum petitionem, unacum regni proceribus cum eodem in sede iudiciaria litibus finem imponentibus, ad presentem nostram congregationem duxisset prorogandam.

In cuius contrarium prefatus Nicolaus, filius Joseph de Machkas personaliter exurgendo, contra quoddam privilegium dicti honorabilis capituli ecclesie Transsiluane, sexta feria proxima ante dominicam Judica⁶, in anno domini M^o CCC^{mo} decimo confectum et emanatum nobis demonstravit, in cuius tenore inter cetera habebatur: quod Math(e)o, filio Gyuge de Herholm, pro se et Andrea fratre suo ab una parte, et Joseph filius⁷ Stephani de Machkas pro se ac Michael et Dominico, fratribus suis ex altera, coram eodem capitulo constitutis, idem Matheus nomine suo et nomine fratris sui Andrea⁸ prelibata⁹ confessus fuisset oraculo vive vocis ipsum Gyuge, patrem suum, medietatem dicte terre Machkas vocate, in qua parte ecclesia lapidea in honore sancti Martini

esset fabricata et constructa, in comitatu de Doboka existentis sicut dixisset, quam medietatem ipsius terre Machkas a Michaelae, filio Laurencii de Kublus, quidam fluuius qui de retro monte castri vocati¹⁰ veniret, usque ad locum Vereser¹¹ dictum separat et distingit sicut retulisset, cum omnibus utilitatibus suis ad ipsam medietatem ipsius terre Machkas a parte occidentis attinentibus, sub certis metis antiquis et signis, olim quinto anno post processum seu transitum scilicet nudorum, Stephano, patri dicti Joseph, pro quinquaginta marcis vendisse¹² et locasse perpetuo et irrevocabiler in filios filiorum eiusdem Stephani possidendam, tenendam pacifice et habendam; quam quidem medietatem predictam ipsius terre Machkes, per ipsum Gyuge, patrem suum prenomiatum, dicto Stephano venditam, ipse Stephanus et post eum filii sui prenominati, sine aliqua inquietacione usque tunc possedissent prout asseruisset, ipse Matheus nomine suo et nomine Andree fratris sui antedicti confessus fuisset dicto Joseph tunc genero suo, ratione de novo contracte proximitatis et affectu dileccionis eiusdem Joseph, et fratribus suis prelibatis eandem medietatem ipsius terre Machkas cum omnibus suis utilitatibus dedisse ac tradidisse iure perpetuo possidendam, tenendam pacifice et habendam.

Quarum litterarum privilegialium exhibicionibus factis et earum perlectis continenciis, idem Nicolaus, filius Joseph in gravamen sui honoris devenire non considerans, allegabat isto modo, quod predictam possessionem Machkas memoratus Joseph, pater suus et per consequens ipse, a multis temporibus, cuius memoria hominum non extaret, omnino et totaliter actenus¹³ possedisset conservando, et nunquam ipse Andreas, filius Nicolai, pater suus, nec eciam prelibatus Nicolaus, filius Gregorii¹⁴ in domino dicte possessionis Machkas extitissent; in cuius oppositionem idem Andreas, filius Nicolai reservabat, ut pretactus Nicolaus, pater suus et memoratus Nicolaus, filius Gregorii frater suus patruelis semper in dominio dicte¹⁵ possessionarie¹⁵ porcionis¹⁵ eiusdem¹⁵ possessionis Machkas in comitatu de Clus existentis, ad scitum universorum vicinorum et commetaneorum suorum permanissent.

Ande¹⁶ quia in tenore predictarum litterarum privilegialium per ipsum Nicolaum, filium Joseph exhibitarum tantummodo medietas dicte possessionis Machkas in comitatu de Doboka existens videlicet a parte occidentis, predicto Joseph vendita et tradita fuisse reperiebatur, idem Nicolaus, filius Joseph, dictam possessionem Machkas omnino et totaliter ex proprio oris sui relacione fatebatur actenus¹³ fuisse¹⁷, ideo ex causis premissis, licet ipse Nicolaus, filius Joseph gravamine maiori aggravari debuisset, tamen ex superabundanti misericordia eandem Nicolaum, filium Joseph, unacum iudicibus nobilium septem comitatuum dicte partis Transsiluane et iuratis nostris assessoribus, in estimacione premissis¹⁹ possessionarie¹⁹ porcionis¹⁹ dicte possessionis Machkas in comitatu de Clus existentis convictum fore decernentes, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Chue vel Jacobus de Mera, sive Dominicus de Scuchak aliis absentibus, homo noster, ad faciem possessionis porcionarie condam Nicolai, filii Gregorii, in dicta Machkas in dicto comitatu de Clus litigiosam²⁰ accedendo, vicinis et commetaneis universis legitime inibi convocatis et presentibus reambulent eam, reaum-

bulatamque et ab aliorum portionariis²¹ possessionariis in eadem Machkas habitis distinctam et separatam estimant regni consuetudine exigente: facta autem estimacione, sciant et inquirant super eo, utrum idem Nicolaus, filius Gregorii, et per consequens, predicti Besse¹³, avus et Nicolaus, pater predicti Andree in pacifica porcione possessionaria²² resedissent vel ne, veritatem; rescitaque veritate, statuunt predicto Andree, filio Nicolai, eo iure, quo eidem²³ dinoscitur pertinere, contradiccione predicti Nicolai, filii Joseph, non abstante²⁴ perpetuo possidendam, si per alios non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, contra eundem ad nostram citet²⁵ presenciam, ad terminum competentem. Et post hec seriem ipsius estimacionis et statucionis ac inquisicionis, simul cum toto negocio inibi peractis²⁶ necnon si necesse fuerit, nominibus contradictorum et citatorum, vestris in litteris nobis amicabiliter rescribatis. Datum quinto die congregacionis nostre predicte, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați din conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu tot mai multă prietenie și cinste cuvenită.

Aflați că, în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, cu totii nobilii din acele părți ale Transilvaniei, în luna de după sărbătoarea Întoarcerii (la credință) a fericitului apostol Pavel²⁷, venind Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese de Suceag, potrivit cuprinsului scrisorii de amânare a lui Dominic, vicevoievodului nostru, înaintea noastră în pricina cu Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicașu, ne-a înfățișat acea scrisoare de amânare, dată în a cincea zi a octavelor sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte²⁸, prin cuprinsul căreia ne făcea cunoscut că sus-zisul Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese de Suceag, potrivit cuprinsului scrisorii de amânare a pomenitului nostru vicevoievod, trebuie să înfățișeze la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe²⁹, acum de curînd trecute înaintea numitului nostru vicevoievod, împotriva pomenitului Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicașu, care (trebuia) să fie el însuși de față înaintea vicevoievodului nostru mai sus-zis, actele privilegiale întocmite sau date cu privire la partea sa de moșie, anume la jumătatea avută (în) moșia Măcicașu, aflătoare în comitatul Cluj, (acte) prin mijlocirea și în temeiul cărora se știa că pomenita jumătate ține de el.

Sosind, aşadar, pomenitele octave, numitul Andrei, fiul lui Nicolae, a înfățișat acelui vicevoievod al nostru un privilegiu al cinstitului capîtlu al bisericii Transilvaniei, avînd acest cuprins (*Urmează actul capîtlului bisericii Transilvaniei, din 15 iulie 1356 nr. 27*).

Văzînd cuprinsul și glăsuirea acestui privilegiu, și acel vicevoievod al nostru punînd ca să fie citit în limba poporului de către notarul zisului nostru vicevoievod, a hotărît dimpreună cu fruntașii țării, care împreună cu el pun capăt pricinilor în scaunul de judecată, ca să amîne la această adunare a noastră sus-pomenita pricină, atît din cauza greutateii ei, cît și la cererea asesorilor. Sus-numitul Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicașu, ridicîndu-se însuși împotriva acestui (privilegiu) a înfățișat un privilegiu al pomenitului cinstit capîtlu al bisericii Transilvaniei,

întocmit și dat în vinerea dinaintea duminicii Judica, în anul domnului o mie trei sute zece³⁰, în cuprinsul căruia se spunea între altele că, înfățișându-se înaintea aceluiași capitolu Matei, fiul lui Gyuge de Marocaza, în numele său, și Andrei, fratele său, pe de o parte, iar pe de alta Iosif, fiul lui Ștefan de Măcișu, în numele său precum și Mihail și Dominic frații săi, acest Matei a mărturisit prin viu grai, în numele său și în al fratelui său Andrei mai sus pomenit, că odinioară, adică în al cincilea an după purcederea și trecerea desculților³¹, pomenitul Gyuge, tatăl său, a vîndut și a dat pentru cincizeci de mărci, pe veci și neștrămutat lui Ștefan, tatăl zisului Iosif, întru fiii fiilor aceluiași Ștefan, jumătate din amintitul pămînt numit Măcișu, în partea în care se ridicase și se clădise o biserică de piatră în cinstea sfîntului Martin, împreună cu toate folosințele care țineau de pomenita jumătate a numitului pămînt Măcișu, dinspre apus, între hotarele (sale) neîndoielnice și semnele (sale) vechi, ca s-o stăpînească, s-o țină în pace și s-o aibă (pămînt) aflător în comitatul Dăbica, după cum a spus, iar acea jumătate a celui pămînt Măcișu este despărțită și deosebită de (moșia lui) Mihail fiul lui Laurențiu de Cubleș printr-un pîrîu care curge din dosul dealului cetății numite³² pînă la locul zis Pîrîul Roșu, după cum a mărturisit (el). Această jumătate mai sus-zisă din numitul pămînt Măcișu, vîndută de pomenitul Gyuge, sus-numitului său tată, pomenitului Ștefan, au stăpînit-o acel Ștefan și, după el, fiii săi mai sus numiți, fără nici o turburare pînă acum, după cum a mărturisit el. Pomenitul Matei în numele său și în numele lui Andrei fratele său sus-zis, a mărturisit că a dat și a lăsat numita jumătate din amintitul pămînt Măcișu, împreună cu toate folosințele lui, zisului Iosif, pe atunci ginerele său — în temeiul rudeniei de aproape de curînd încheiate și din simțămîntul dragostei, pentru acel Iosif — precum și fraților săi mai sus-ziși, ca s-o stăpînească, s-o țină în pace și s-o aibă pe veci.

După înfățișarea acestor scrisori privilegiale și citirea cuprinsului lor, pomenitul Nicolae, fiul lui Iosif, neținînd seama că este spre paguba cinstei sale, a mărturisit că amintitul Iosif, tatăl său și prin urmare el însuși a stăpînit de multă vreme sus-zisa moșie Măcișu de pe cînd oamenii nici nu-și mai aduceau aminte, păstrînd-o cu totul și pe deplin pînă acum și că niciodată pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, tatăl acestuia, nici chiar sus-zisul Nicolae, fiul lui Grigore, n-au fost în stăpînirea acelei moșii Măcișu. Împotriva acestei (mărturisiri), pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, a susținut că amintitul Nicolae, tatăl său, și amintitul Nicolae, fiul lui Grigore, vărul său, au stăruit întotdeauna în stăpînirea zisei părți de moșie din numita moșie Măcișu, aflătoare în comitatul Cluj, după cunoștința tuturor vecinilor și a megieșilor lor.

De aceea, fiindcă în cuprinsul sus-zisei scrisori privilegiale, înfățișate de pomenitul Nicolae, fiul lui Iosif, era scris că numai jumătate din zisa moșie Măcișu, aflătoare în comitatul Dăbica anume cea dinspre apus, fusese vîndută și lăsată sus-zisului Iosif (iar) pomenitul Nicolae, fiul lui Iosif, mărturisea prin chiar gura sa că pînă acum zisa moșie Măcișu a fost (a lui) cu totul și pe deplin, drept aceea, din aceste pricini de mai sus, deși numitul Nicolae, fiul lui Iosif, ar fi trebuit să fie pedepsit cu o pedeapsă mai mare, totuși dintr-o nemărginită îndurare, hotărînd noi dimpreună cu juzii nobililor din cele

șapte comitate din zisele părți ale Transilvaniei și cu jurații noștri asessori ca să fie pedepsit pomenitul Nicolae, fiul lui Iosif, la prețuirea părții de moșie pomenite a zisei Măcicașu aflătoare în comitatul Cluj, erem cu plecăciune prin <scrisoarea> de față, prieteniei voastre să trimiteti spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Chue sau Iacob de Mera sau, în lipsa acestora, Dominic de Suceag, mergind la partea de moșie a răposatului Nicolae, fiul lui Grigore, din pomenita <moșie> în pricină, Măcicașu, din amintitul comitat Cluj, și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii, și fiind ei de față, s-o hotărînicească și o dată hotărînicită, despărțită și deosebită de părțile de moșie ale altora, cuprinse în aceeași <moșie> Măcicașu, s-o prețuiască așa cum cere obiceiul țării; și după ce se va face prețuirea, să caute și să afle adevărul cu privire la faptul dacă pomenitul Nicolae, fiul lui Grigore, și prin urmare sus-zisii Bese, bunicul și Nicolae, tatăl sus-zisului Andrei, au avut sau nu pașnica stăpînire a părții de moșie; și aflînd adevărul să pună în stăpînire <moșiei> pe sus-zisul Andrei, fiul lui Nicolae — fără a lua în seamă împotrivirea sus-zisului Nicolae, fiul lui Iosif — ca s-o stăpînească pe veci cu acel drept cu care se știe că ține de el, dacă nu se vor împotrivi alții. Iar dacă vor fi unii care să se împotrivescă, să-i cheme <ca să stea> față cu el înaintea noastră la un soroc potrivit. Și după aceasta să aveți bunătatea a ne da seama prin scrisoarea voastră despre pomenita prețuire și punere în stăpînire și cercetare, dimpreună cu tot ce s-a făcut acolo și, dacă va fi nevoie, cu numele împotrivitorilor și al celor chemați.

Dat în a cincea zi a adunării noastre sus-amintite, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 26 752. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1310. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 8 aprilie 1358, nr. 263. EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 143—148.

¹ În transumpt urmează cuvintele *videlicet medietatis* tăiate de o altă mină contemporană, deasupra căreia aceeași mină a scris: în *possessione Machkas*, fiind însă de prisos, le-am omis.

² Corectat de aceeași mină din *existentis*.

³ În transumpt scris deasupra cuvîntului *dimidietas*, tăiat de aceeași mină.

⁴ În transumpt urmează: *eundem*, tăiat de aceeași mină.

⁵ Corect: *vicewoyuode*.

⁶ În transumpt urmează cuvîntul: *octavo*, tăiat de aceeași mină.

⁷ Corect: *filio*, după acest cuvînt urmează *eiusdem*, tăiat de aceeași mină.

⁸ Corect: *Andree*.

⁹ Corect: *prelibati*.

¹⁰ Scribul a omis numele cetății.

¹¹ În transumpt scris deasupra cuvîntului *Veserer*, tăiat de aceeași mină.

¹² Corect: *vendidisse*.

¹³ Astfel în transumpt.

¹⁴ În transumpt scris deasupra cuvîntului *Gyuge*, tăiat de aceeași mină.

¹⁵ În transumpt scris pe o razură de o mină contemporană, probabil în locul: *medietatis predictae*.

¹⁶ Corect: *Unde*.

¹⁷ Corect: *possedissee*.

¹⁸ În transumpt scris deasupra cuvîntului *iudicibus*, tăiat de aceeași mină.

¹⁹ În transumpt scris deasupra cuvîntului *medietatis*, tăiat de aceeași mină.

²⁰ Corect: *litigiose*.

²¹ Corectat, de o altă mână contemporană, din cuvîntul *porcionibus*.

²² Deasupra acestui cuvînt de o mână contemporană scris: *porcione*; fiind de prisos l-am omis.

²³ În transumpt scris deasupra rîndului de aceeași mână.

²⁴ Corect: *obstante*.

²⁵ Corect: *citent*.

²⁶ Corect: *peracto*.

²⁷ 29 ianuarie 1358.

²⁸ 5 mai 1357.

²⁹ 1 mai 1357.

³⁰ 3 aprilie 1310. Confer: DIR—C, veac. XIV, vol. I, nr. 117.

³¹ În DIR—C, veac. XIV, vol. I, nr. 119: „după năvala sau trecerea anume a celor goi”. Este vorba probabil de devastările și peregrinările sărăcimii care au durat cîteva săptămîni în primăvara anului 1285 ca urmare a invaziei tătare în Transilvania în acel an.

³² Numele cetății lipsește în orig. O cetate lingă unul din numeroasele sate Măciș nu se cunoaște a fi existat.

214

1358 februarie 2, Turda.

Nos, Dominicus, viceuoyuoda Transsiluanus, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod cum Thomas et Albertus, filii Johannis de Fizkuth, magistrum Eliam, filium Georgii de Thamasfolwa ad nostram presenciam legitime citando, super facto quarte filialis nobilis domine matris eorum, filie videlicet Johannis, filii Nicolai de Gerolth, Clara vocate, ipsos in possessionibus patrimonialibus et specialiter in possessione Tonchhaza de iure tangentis, traxissent in causam, que causa diversis prorogacionum cautelis in quamplurimis terminis extitisset prorogata; tandem in congregacione generali magnifici viri domini Andree voyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, secunda feria proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli, universitati nobilium partis Transsiluane Torde celebrata, predicto Johanne de Fizkuth, pro eisdem Thoma et Alberto, filiis suis, cum sufficientibus litteris procuratoriis ab una, et ipso magistro Elia, filio Georgii, parte ab altera, coram nobis personaliter constitutis, obtenta prius nostra iudiciaria licencia, in predicta causa in talem pacis et concordie omnimodam se devenisse unionem confessi extiterunt: quod quia annotata possessio Tonchhaza vocata aput¹ ipsum magistrum Eliam, filium Georgii, impignoracionis tytulo¹ haberetur, ob hoc ipsum magistrum Eliam super facto dicte quarte filialis tandiu, donec memorata possessio Tonchhaza vocata, per filios Johannis, filii Nicolai antedicti, ab eodem redimeretur. reddissent² expeditum et coram nobis reddiderunt absolutum, vigore presencium mediante; ita tamen, quod prenominati Thomas et Albertus, ipsam quartam filialem domine matris ipsorum a filiis preallegati Johannis, filii Nicolai de Gerolth liberam acquirendi habeat³ facultatem. Datum in predicta Thorda, quinto die congregacionis prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că Toma și Albert, fiii lui Ioan de Fiscut, au tras în judecată, chemînd în chip legiuit înaintea noastră pe magistrul Ilie, fiul lui Gheorghe de Tămășa cu privire la a patra parte convenită ca fiică nobilei doamne numite Clara, mama lor,

adică fiica lui Ioan, fiul lui Nicolae de Ghiolt ce-i privea de drept din moșiile <lor> părintești și mai ales din moșia Tonciu. Această pricină fiind aminată prin felurite scrisori de aminare la mai multe so-roace, în cele din urmă, în adunarea obștească a măritului bărbat, dom-nul Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nos-tru, ținută la Turda cu obștea nobililor din părțile Transilvaniei, în lu-nea de după sărbătoarea Întoarcerii <la credință> a fericitului apostol Pavel¹, înfățișându-se înaintea noastră însuși sus-amintitul Ioan de Fis-cut în numele pomeniților Toma și Albert, fiii săi, cu scrisoare de îm-puternicire îndestulătoare, pe de o parte, iar pe de alta parte pomenitul magistru Ilie, fiul lui Gheorghe — după ce mai întâi au căpătat îngă-duința noastră judecătorească — au mărturisit că au ajuns la urmă-toarea învoială deplină de pace și înțelegere în sus-zisa pricină, intrucît pomenita moșie numită Tonciu se afla zălogită magistrului Ilie, fiul lui Gheorghe, de aceea ei l-au dezlegat și l-au iertat și în fața noastră îl dezleagă cu totul pe pomenitul magistru Ilie cu privire la acea pătrime de fiică pe tot răstimpul pînă cînd amintita moșie numită Tonciu va fi răscumpărată de la dînsul de fiii lui Ioan, fiul sus-pomenitului Ni-colae, cu îndatorirea totuși ca sus-numiții Toma și Albert să aibă slo-boda putere de a dobîndi pomenita pătrime de fiică a doamnei, mama lor, de la fiii sus-numitului Ioan, fiul lui Nicolae de Ghiolt.

Dat la sus-pomenita Turda, în a cincea zi a adunării mai sus amin-tite, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 154. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hirtie, cu fragmente de pecete rotundă, de închidere, aplicată pe verso. EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 32—33.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *reddidissent*.

³ Corect: *habeant*.

⁴ 29 ianuarie.

Nos, Nicolaus, plebanus de Nymity, gerens vices domini Vincencii archydiaconii de Vgucha, venerabilis in Christo patris domini Dominici, dei et apostolice sedis gratia, episcopi Transsilvani vicarii ex ista parte Mezes, damus pro memoria, quod Niclaus¹, filius Salamonis, famulus magistri Stephani, filii Stephani, pro eodem domino suo Stephano cum procuratoriis sufficientibus literis honorabilis conventus de Lelez ad nostiam veniendo presenciam, nobis significare curavit eo modo, quod Johannes dictus Nylas et Herricus frater eiusdem, possessionem Radalph, cum omnibus utilitatibus, ipsi Stephano, domino suo, pignori obligas-sent, unde ipsum Johannem dictum Nylas et Herricum, fratrem eius-dem a dacione, donacione quemvis² alios³ a perpetuacione⁴ Laurencium vero filium Nicolai dicti Nog ac dominam Sebe a recepcione vel quo-vismodo alienacione prohiberet contradicendo et contradicit⁵ prohibendo. Datum in die Purificacionis beate Marie virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Pro Stephano, filio Stephani, contra Johannem dictum Nilas⁶ et alios interius nominatos, prohibitoria et protestatoria.

Noi, Nicolae, parohul din Mintiu, ținând locul domnului Vincențiu, arhidiaconul de Ugocea, vicar al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcop al Transilvaniei, pentru părțile de dincoace de Meseș, dăm de știre că venind înaintea noastră Nicolae, fiul lui Solomon, slujitorul magistrului Ștefan, fiul lui Ștefan, în numele celui stăpîn al său Ștefan, cu scrisoare de imputernicire îndestulătoare a cinstului capîtu din Lelez, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință următoarele: că (întrucît) Ioan zis Nylas și Henric, fratele celuiia și-au zălogit moșia Radalph, cu toate folosințele ei, pomenitului Ștefan, stăpînul său, de aceea el a oprit cu împotrivire și s-a împotrivit oprindu-i pe pomenitul Ioan, zis Nylas și pe Henric, fratele lui, de la darea și dăruirea ei, iar pe oricare alții de la înveșnicirea ei, iar pe Laurențiu fiul lui Nicolae, zis Nog și pe doamna Sebe de la primirea sau luarea ei în vreun fel oarecare.

Dat în ziua Întîmpinării domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso de aceeași mină:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de opreliște și întîmpinare pentru Ștefan, fiul lui Ștefan, împotriva lui Ioan zis Nilas și a altora numiți înăuntrul ei.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 781. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu urme de pecete ogivală de închidere, aplicata pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 33—34.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 55, nr. 1 259.

¹ În orig. urmează cuv.: *famulus*, tăiat de aceeași mină.

² Corect: *quosvis*.

³ În orig. scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁴ În orig. urmează cuv.: *et*, tăiat de aceeași mină.

⁵ Corect: *contradiceret*.

⁶ Astfel în orig.

Nos, Dominicus, viceuoyuoda Transsilvanus, damus pro memorie quod Johannes, filius Nicolai, et Ladislaus, filius eiusdem, nobiles de Doboka, ad nostram accedentes presentiam, per modum protestationis et prohibitionis nobis significare curarunt quod universi commetanei et vicini contigui omnium possessionum ipsorum, ubique existentium, usus, fructus et utilitates contra ipsorum voluntatem ipsi et iobagiones ipsorum perciperent ac percipi et uti facerent incessanter.

Facta huiusmodi protestatione, universos vicinos et commetaneos universarum possessionum ipsorum, ubilibet existentium, ab ulteriori¹ indebite perceptione usum, fructuum et utilitatum, specialiter autem venerabilem in Christo patrem dominum episcopum Transsilvanum, nobiles viros Johannem Pagan dictum, filios Beke², filii Ladislai, ac filios

Dominici, filii eiusdem Ladislai de Jklod, et alios quoslibet prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo palam et expresse coram nobis.

Super quo litteras nostras³ protestatorias similiter et prohibitorias, per nos sibi dari petit emanari, quas nos eisdem concessimus, communi iustitia suadente.

Datum Thorde quarto die festi Purificationis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Pro Johanne, filio⁴ Nicolai, et Ladislao, filio eiusdem, contra universos vicinos et commetaneos eorundem, super facto ulteriori perceptione⁵ fructuum omnium possessionum ipsorum, prohibitoria.

⟨*Mai jos, de o altă mină, din sec. XV:*⟩ prohibitoria.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că venind înaintea noastră Ioan, fiul lui Nicolae și Ladislau, fiul aceluiași, nobili de Dăbica, aceștia s-au îngrijit să ne facă cunoscut, în chip de întîmpinare și opreliște, că toți megieșii și vecinii lor care sînt în hotar cu toate moșiile lor oriunde s-ar afla ele, atît ei, cît și iobagii lor, culeg și pun să fie culese și folosite neîncetat foloasele, roadele și folosințele acestora împotriva voinței lor.

Făcînd această întîmpinare, ei au oprit împotrivindu-se și înaintea noastră s-au împotrivit pe față și hotărît, oprind pe toți vecinii și megieșii tuturor moșiilor lor, oriunde s-ar afla ele, de la culegerea neîndreptătită a foloaselor, roadelor și folosințelor de acum încolo, și mai cu osebire pe venerabilul întru Hristos părinte, domnul episcop al Transilvaniei, pe nobilii bărbați Ioan zis Pagan, pe fiii lui Beke, fiul lui Ladislau precum și pe fiii lui Dominic, fiul aceluiași Ladislau de Iclod și pe oricare alții.

Drept aceea au cerut să le dăm lor scrisoarea noastră de întîmpinare precum și de opreliște, pe care noi le-am dat-o aceluia așa cum cere dreptatea obștească.

Dat la Turda, în a patra zi după sărbătoarea Întîmpinării domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ ⟨*Scrisoare*⟩ de opreliște pentru Ioan, fiul lui Nicolae, și Ladislau, fiul aceluiași, împotriva tuturor vecinilor și megieșilor lor, cu privire la culegerea, de acum încolo, a roadelor din toate moșiile lor.

⟨*Mai jos, de o altă mină din sec. XV:*⟩ ⟨*Scrisoare*⟩ de opreliște.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist. Colecția Generală, nr. 37.

Orig. hîrtie, cu fragmente cu pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 106.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină în locul numelui *Ladislai*, tăiat de aceeași mină.

³ În orig. urmează cuvîntul *prorogatorias*, tăiat de aceeași mină.

⁴ În orig. urmează *Ladislai*, tăiat de aceeași mină.

⁵ Corect: *ulterioris perceptionis*.

Nos, Andreas, vouyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod, cum nos secunda feria proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli universitati nobilium cuiusvis status ac condicionis hominum partis Transsiluana Torde congregacionem celebrassemus generalem, tandem venerabil in Christo patre domino Dominico, dei et apostolice sedis gratia episcopo Transsiluano, ab una parte, ab alia vero eisdem nobilibus universis partis Transsiluane coram nobis in eadem congregacionem constitutis, confessum exstitit per eundem dominum episcopum et nobiles antedictos concorditer, pariter et relatum quod, cum super decimis, percipcione et iuribus earundem inter predictum dominum episcopum et nobiles prenotatos disceptacio et discordia mota et exorta estitisset, tamen idem dominus episcopus, petitionibus nostris et nobilium antedictorum paternali favore annuens, hanc gratiam et prerogativam in nostri presencia fecit nobilibus prenotatis, quod anno in presenti ab illis nobilibus, in quorum possessionibus ecclesie sunt quartanarie, recipiet et tollet decimas suas memoratus dominus episcopus et capitulum suum sicut iidem nobiles et alii comites hactenus iuxta eorum voluntatem dederunt et persolverunt; aliis autem annis et temporibus futuris predictas decimas cum omni plenitudine iuris eidem domino episcopo et suo capitulo dimittent, restituent et reassignabunt, plene et integra percipiendas et tollendas, sicut divini iuris disposicione eadem decime ad ecclesiam dignoscuntur pertinere, tali modo, quod, si ullo unquam tempore, prenotati nobiles, comites vel alii homines communes, in quorum possessionibus decime sunt quartanarie, ipsas decimas in tot vel in parte, absque voluntate prenotati domini episcopi et sui capituli ac procuratorum et locatorum decimarum eorundem¹, occuparent, perciperent, tollerent vel quoquomodo se intromitterent de eisdem, tunc universi nobiles prefate partis Transsiluane nobilibus, comitatibus et aliis nobilibus², occupatoribus et detentoribus decimarum predictarum, auxilio, consilio et favore non asistunt³ et se a consorcio ac societate prenominatorum nobilium et comitum, qui decimas domini episcopi et sui capituli occupassent, vel vellent occupare, omnino se retraherent et eximerent ac extunc prout exnunc sepefatos nobiles et comites decimas prescripti domini episcopi et sui capituli indebite et potencialiter occupari et detineri affirmarent et confiterentur, tempore et loco opportunis et nos eciam testimonium, ubi necesse fuerit, super premissa composicione et ordinacione exhibebimus, ad requisicionem domini episcopi et sui capituli prenotatorum.

Super decimis autem sub cutello taliter exstitit ordinatum, quod pro singulis capeciis singulos decem denarios de moneta que nunc currit vel de alya⁴ moneta nova domini regis que incipiet currere persolvent, donet cominus noster rex super ipsis decimis disponet quantum solvere teneantur, cui quidem ordinacioni et disposicioni nobiles et comites quartanarii personaliter consensum et assensum prebuerunt, se ad premissa omnia obligando.

Datum Torde, tertia feria proxima post festum Purificacionis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Noi, Andrei voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin c^u-prinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că în luna de după sărbătoarea Întoarcerii (la credință) a fericitului apostol Pavel⁵, cînd am ținut la Turda adunarea obștească cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și seamă din părțile Transilvaniei, înfățișîndu-se deci înaintea noastră în această adunare pe de o parte venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, iar pe de alta toți nobilii din părțile Transilvaniei, s-a mărturisit și s-a spus într-un glas de către acest domn episcop și de nobilii sus-zîși că, deși se iscase și se stîrnise neînțelegere și gîlceavă între sus-zisul domn episcop și nobilii sus-arătați, cu privire la dijme, la strîngerea și la drepturile asupra acestora, totuși acest domn episcop, încuviințînd cu bunăvoință părintească cererile noastre și ale nobililor sus-zîși, a făcut înaintea noastră acest bine și această priință nobililor sus-pomeniți, că în anul de față, pomenitul domn episcop și capitlul său va primi și va strînge dijmele sale de la acei nobili, pe moșiile cărora se află biserici cu pătrimi de dijmă, așa cum i-au dat și i-au plătit pînă acum după voia lor acești nobili și ceilalți comiți, dar în anii ceilalți și pe viitor ei vor părăsi, vor da și vor lăsa cu toată deplinătatea dreptului acestui domn episcop și capitlului său dijmele sus-zise ca să fie strînse și ridicate cu totul și pe de-a întregul, după cum se știe că acele dijmele se cuvin bisericii din orînduirea legii dumnezeiești, în așa fel: că dacă cumva vreodată sus-pomeniții nobili, comiți sau ceilalți oameni de rînd, pe ale căror moșii se află dijme de o pătrime, ar cotropi, ar culege, ar ridica sau s-ar amesteca într-un chip oarecare în aceste dijme, în totul sau în parte, fără voia sus-pomenitului domn episcop și a capitlului său, precum și a împuterniciților și a arendașilor acestor dijme, atunci toți nobilii din sus-zisele părți ale Transilvaniei să nu-i sprijine cu ajutorul, sfatul sau părtinirea (lor) pe nobilii, pe comiții și pe toți ceilalți cotropitori și deținători ai dijmelor sus-zise, ci să se dea cu totul la o parte și să se desfacă de întovărășirea și părtășia sus-numiților nobili și comiți, care au cotropit sau vor să cotropească dijmele domnului episcop și ale capitlului său, și să declare și să mărturisească și atunci ca și acuma la timpul și locul potrivit că sus-zîșii nobili și comiți au cotropit și țin cotropite, fără drept și cu samavolnicie dijmele sus-zisului domn episcop și ale capitlului său, iar noi (la rîndul nostru), vom aduce mărturia noastră asupra sus-zisei împăciuirii și învoiei atunci cînd va fi nevoie, la cerearea sus-arătatului domn episcop și a pomenitului său capitlu.

Iar în privința dijmelor de pe bucățile de pămînt s-a hotărît așa: că de fiecare claie vor plăti cîte zece dinari din banii care umblă acum, sau din alți bani noi ai domnului (nostru) regele ce vor începe să umble, pînă în clipa cînd domnul nostru regele va hotărî cît sînt ei dator să plătească cu privire la aceste dijme. Iar la această hotărîre și rînduire și-au dat învoirea și încuviințarea înșiși nobilii și comiții cu pătrimi de dijmă, îndatorîndu-se la toate cele de mai sus.

Dat la Turda, în marțea de după sărbătoarea Întîmpinării domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 152. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Transumpt în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 9 octombrie 1360. Turda, nr. 519.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, 95; Szeredai, *Notitia*, 48 (numai parțial); Batthyany, *Leges ecclesiasticae*, III, 207; Fejér, IX/2 p. 726; Ub., II, 148—149.

REGESTE: Bøke, *Erd. Kápt.*, nr. 152.

¹ Corect: *earundem*.

² Corect: *hominibus*.

³ Corect: *assisterent*.

⁴ Astfel în transumpt.

⁵ 29 ianuarie.

218 1358 februarie 11 (*III. Idus Februarii, anno sexto*), Avignon.

Petru al lui Vilhelm (*Guillelmi*) cere papei Inocențiu al VI-lea numirea lui în parohia bisericii din Bistrița (*Bistrichia*) din dieceza Transilvaniei, rămasă liberă în urma dobândirii prepoziturii de Vasvár din dieceza de Győr de către fostul paroh Iodoc (*Iudocus*).¹

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30, fol. 177 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 407, nr. 319.

¹ Cf. și actele nr. 237, 238, 239 din 10 martie 1358.

219 1358 februarie 11, Sîntimbru.

Viris discretis et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dominis et amicis suis reverendis, Dominicus, viceuoyuoda Transsiluanus, amicie debitum omni cum reverencia et honore. Dicit nobis Andreas, filius Stephani Feyer dicti de Rakustd de comitatu de Hunyad, sua et Galli, filii Kemes, fratris sui patruelis in personis, quod dicta possessio ipsorum Rakustd unacum ceteris comporcionariis ipsorum divisione facienda plurimum indigeret; super que vestre discrecionis amiciam presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Jacobus, filius Michaelis de Szenkyral, vel Nicolaus, filius Pauli de Losady, sive Jacobus, filius Michaelis de Bosy, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predictae possessionis Rakustdh vocata accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et presentibus, dividat eandem inter predictos Andream et Gallum ceterosque comporcionarios ipsorum in tot partes quot fuerit oportunum¹ regni consuetudine requirente, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, citet eosdem contra annotatos Andream et Gallum ad nostram presenciam ad terminum competentem, rationem eorum contradiccionis reddituros. Et post hec seriem ipsius possessionarie divisionis, nominaque citatorum si qui fuerint, cum termino assignato ac tocus facti serie nobis in vestris literis amicabiliter rescribatis. Datum in Sancto Emerico, die dominico proximo, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Chibzuților și cinstiților bărbați din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic,

vicevoievodul Transilvaniei, cuvenita prietenie, cu toată închinăciunea și cinstea.

Ne spune nouă Andrei, fiul lui Ștefan zis Albu de Răcăștia din comitatul Hunedoara, în numele său și al lui Gall, fiul lui Kemes, vărul său, că numita lor moșie Răcăștia are mare nevoie de facerea unei împărțeli dimpreună cu ceilalți copărtași ai lor.

Drept aceea, prin (scrisoarea) de față cerem cu plecăciune chibzuitei voastre prietenii să trimiteti spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Iacob, fiul lui Mihail de Sincrai, sau Nicolae, fiul lui Pavel de Jeledinți, ori în lipsa acestora Iacob, fiul lui Mihail de Boș, mergînd la amintita moșie numită Răcăștia (și) chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei, și fiind ei de față, să împartă pomenita (moșie) între sus-zișii Andrei și Gall și ceilalți copărtași ai lor în atîtea părți cîte vor fi cu cale, așa cum cere obiceiul țării, dacă nu se va împotrivi cineva. Iar dacă vor fi unii împotriviitori să-i cheme (să stea) față cu pomeniții Andrei și Gall înaintea noastră la sorocul potrivit, ca să dea socoteală de împotrivirea lor. Și după aceasta să aveți bunătatea a ne da seama în scrisoarea voastră despre împărțeala pomenitei moșii și despre numele celor chemați — dacă vor fi fost vreunii — despre sorocul hotărît și despre tot ce s-a făcut.

Dat la Sintimbru, în duminica de după octavele sărbătorii Întîmpinării domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 388. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 26 februarie 1358 nr. 231.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 390—391.

¹ Corect: *opportunum*.

220

1358 februarie 14, Turda.

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustura, amicis suis honorandis, Andreas woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, debite amicie et honoris continuum incrementum. Dicit nobis magister Petrus, filius Jacobi de Gerendh, quod medietates possessionis Banabyky et villarum olachalium et terrarum ad eandem pertinencium sibi de iure ab antiquo pertinerent, in quarum quidem dominium legitime vellet, introire. Super quo vestram amicitiam presentibus requirimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Nicolaus, filius Pauli de Pethlend, vel Ladislaus de eadem, sive, Iacobus, filius Pauli de Pethlend, vel Ladislaus de eadem, sive Iacobus filius Michaelis de Reudh, aliis absentibus, homo noster ad facies dictarum medietatum possessionis Banabyky¹ ac villarum olakalium¹ et terrarum ad eandem pertinencium et² utilitatum² videlicet² quarumlibet², vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis accedendo et presentibus, easdem ab aliis medietatibus dicte possessionis Banabyky, villarum olachalium et terrarum et³ eandem pertinencium separatas et distinctas, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet statuit et committat prefato magistro Petro, sine preiudicio iuris alieni, perpetuo possidere, tenere et habere,

228

si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, citet eosdem contra prefatum magistrum Petrum in nostram presenciam ad terminum competentem, racionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec ipsius possessionarie statucionis seriem cum tocus peracti negotii processu, et si necesse fuerit, nominibus contradictorum et citatorum, ac die et loco citationis, nobis is vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum Torde, in die Cinerum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Amicis suis honorandis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustura, pro magistro Petro, filio Jacobi de Grendh, statutoria.

Cucernicilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu tot mai multă prietenie și cinste cuvenită. Ne spune nouă magistrul Petru, fiul lui Iacob de Grind că jumătate din moșia Banabic și din satele românești și din pămînturile ce țin de ea, sînt ale lui de drept, din vechime, și că el vrea să intre în chip legiuit în stăpînirea lor. Drept aceea, prin această scrisoare, cerem stăruitor prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Nicolae, fiul lui Pavel de Pethlend, sau Ladislau tot de Pethlend, ori în lipsa acestora Iacob, fiul lui Mihail de Rediu, mergînd la sus-zisele jumătăți ale moșiei Banabic și ale satelor românești și ale pămînturilor ce țin de ea și anume la oricare din folosințe (și) chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față, să le dea în stăpînire și să le încredințeze despărțite și deosebite de celelalte jumătăți ale zisei moșii Banabic, ale satelor românești și ale pămînturilor ce țin de ea, împreună cu toate folosințele lor și cu toate cele ce țin de ele, pomenitului magistru Petru — fără știrbirea dreptului altuia — ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, dacă nu va fi vreo împotrivire. Iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme, (spre a sta) față cu pomenitul magistru Petru, înaintea noastră, la sorocul potrivit, ca să dea socoteală de împotrivirea lor. Și după aceasta să aveți bunătatea a ne da seama în scrisoarea voastră despre această punere în stăpînire de moșie cu tot mersul desfășurării (sale) și de va fi nevoie, cu numele împotriviților și a celor chemați, precum și cu ziua și locul chemării la judecată.

Dat la Turda, în ziua Începutului păresimilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Prietenilor săi vrednici de cinstire din conventul bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, scrisoare de punere în stăpînire pentru magistrul Petru, fiul lui Iacob de Grind.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 578. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hirtie, cu pete de umezeală și cu fragmente de pecete rotundă aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 42—43; *Revista Istorică*, 1929, p. 4.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 136—137, nr. 101.

¹ Astfel în orig.

² În orig. scrise deasupra rîndului de aceeași mînă.

³ Corect: *ad*.

Ludovic I, regele Ungariei, face cunoscut tratatul încheiat cu Veneția (*commune Veneciarum*). În lista demnitarilor care întăresc cu jurământ, împreună cu regele, acest tratat, este menționat între alții: Ștefan comitele, castelan de Șiria (*Vilagusforti*), iar între martori este amintit Grigore, custodele bisericii de Oradea, doctor în dreptul canonic (*decretorum doctor*) și Nicolae, fiul fostului voievod (al Transilvaniei, Ștefan de Lacak).

Arh. Stat. Veneția. Liber pactorum, vol. V, p. 396.

Copie contemporană.

EDIȚII: Wenzel, II, p. 501—505.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea cavalerului Nicolae Lath² numește pe ruda lui de singe, Petru al lui Ioan, custodele bisericii de Arad (*Orodiensis*) din dieceza Cenadului (*Chanadiensis*), într-un canonicat în biserica de Cenad, în așteptarea unei prebende, precum și unei demnități, fără a fi piedică faptul că el ține în zisa biserică de Arad slujba de custode, un canonicat și o prebendă.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 31, fol. 59 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGESTE: Bossányi, II, p. 319, nr. 116.

¹ Pentru datare cf. actul nr. 115 din Bossányi, II, p. 318.

² Cf. actul nr. 225.

...litera ... capituli Waradiensis in anno domini M^{mo} CCC^m L^m octavo, in festo Kathedre beati Petri apostoli confecta denotarat: quod Ladislaus, filius Johannis, filii Thome de Lazar, in ipsius capituli presenciam accedendo confessus extitisset, quod Ivan, filius Myk, socer suus, ad eius instantiam sibi centum viginti florenos liberaliter prestitisset, pro quibus ipse quandam possessionem suam Kukenesd vocatam, in comitatu de Vgacha existentem, a manu extranea redemisset; nolens igitur tantam liberalitatem sóceri sui frustrare, eandem possessionem Kukúnyesd¹ cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis, eidem Iwan socero suo, Myk, Demetrio et Philippo ac ceteris filiis eiusdem, pro predictis centum et viginti florenis titulo impignorationis locasset, tamdiu possidendam quousque predictam sumpnam pecunie idem Iwan excipere posset ab eadem; ita tamen, quod postquam predictam pecuniam suam singulis fructibus eiusdem possessionis in sortem compu-

tatis extrahere valeret ab eadem, idem Iwan, aut ipso decedente memorati filii sui, prefatam possessionem Kukunyesd sibi absque aliquali iudicii strepitu resignare tenerentur...

Scrisoarea (etc.) capitlului din Oradea întocmită în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, la sârbătoarea Catedrei fericitului apostol Petru arăta că Ladislau fiul lui Ioan, fiul lui Toma de Lazuri, venind înaintea pomenitului capitlu, a mărturisit că Ivan, fiul lui Myk, socrul său, i-a împrumutat cu dărnicie, la stăruința sa, o sută douăzeci de florini, cu care a răscumpărat din mâini străine o moșie a sa numită Porumbești, aflătoare în comitatul Ugocea, nevoind, așadar, să înșele dărnicia atât de mare a socrului său, el a dat ca zălog acea moșie Porumbești cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea pomenitului Ivan, socrul său, lui Myk, Dumitru și Filip și celorlalți fii ai aceluia, pentru cei o sută douăzeci de florini, ca s-o stăpânească atîta timp pînă cînd pomenitul Ivan va putea să-și scoată din ea sus-zisa sumă de bani, cu îndatorirea, totuși, ca după ce-și va putea scoate din ea sus-zisa sumă de bani, socotindu-se drept dobîndă toate foloasele acelei moșii, pomenitul Ioan, sau murind el, pomeniții săi fii, să fie tinuți să-i înapoieze sus-zisa moșie Porumbești fără nici o judecată.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 731.

Rezumat în scrisoarea de judecată a lui Iacob de Zips, judele curții regale, dată în procesul dintre Nicolae, fiul lui Toma de Lazuri pe de o parte și între soția lui Ladislau, fiul lui Zoad de Ardo, fiica lui Ladislau, fiul lui Ioan, fiul Toma de Lazuri, de alta, emisă la 6 octombrie 1378.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 53—54.

¹ Astfel în extras.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transilvane, dominis et amicis suis reverendis, Dominicus, viceuoyuoda Transsilvanus, debite amicitie et honoris continuum incrementum. Vestre discretionis amicitie presencium serie declaramus quod in congregacione generali magnifici viri domini Andree, woyuode Transsilvani et comitis de Zonuk, domini nostri, universitati nobilium dicte partis Transsilvane, feria secunda proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli nunc proxime preteritum, Torde celebrata, Johannes, filius Michaelis, Demetrius, filius Nicolai et Johannes, filius Petri, nobiles de Chekeloka, de medio aliorum causidicorum exurgentes, proposuerunt eo modo, quod quedam possessio Kyralreue vocata, iuxta fluvium Noghkyykulleu inter possessiones Mykezaza et Kysekemezeu in¹ comitatu¹ de¹ Kykulleu¹ habita, (que)² nunc populis penitus destituta haberetur, cum omnibus ad ipsam pertinentibus, iure hereditarii³, ipsis ab avo et protavo pertinuisset et de facto pertineret; et populi seu hospites de predicta villa Mykezaza, propria coram auctoritate et potencia, contra ipsorum voluntatem universos fructus et utilitates eiusdem perciperent et uterentur; petentes eundem dominum nostrum woyuodam et nos, ut universos iudices no-

bilium septem comitatum et iuratos assessores, necnon universos nobiles predictae partis Transsiluane, qui in dicta congregacione aderant, requisitos haberemus, qualem de premissis scirent, faterentur veritatem. Qui quidem iudices nobilium et iurati assessores, per universos nobiles dicte partis Transsiluane annotato domino nostro woyuode et nobis ad iudicium deputati, per requisicionem eiusdem domini nostri et nostram unanimiter consurgendo, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque sacre regie corone conservandam, tacto vivifice crucis ligno prestitam, unanimi et consona voce affirmarunt, quod iamdicta possessio Kýralreue vocata cum omnibus ad se pertinentibus, dictis Johanni, filio Michaelis, Demetrio, filio Nicolai et Johanni, filio Petri de Chekeloka ab antiquo iure hereditarii³ pertineret et de facto; et predictum Mýchaelem, patrem eiusdem Johannis inibi interemissent et eos tunc in etate tenera constitutos de dicta possessione ipsorum exclusissent, Unde idem dominus nostra⁴ woyuoda, auditis affirmacionibus dictorum iudicum nobilium et iuratorum assessorum, nobis¹ dedit¹ in¹ mandatis¹, ut mediante vestro testimonio, eosdem Johannem, filium Mýchaelis, Demetrium, filium Nicolai et Johannem, filium Petri, in dominium predictae possessionis Kýralreue per hominem nostrum faceremus introduci, et dictam possessionem cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis quibuscumque statui facere deberemus perhempnaliter⁵ possidendam, tenendam et habendam, eo iure quo ad ipsos dinoscitur pertinere. Super quo vestre discrecionis amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Nicolaus de Sýra, vicecastellanus noster de Kykulleu, homo noster per nos specialiter ad hoc destinatus, ad faciem dicte possessionis Kýralreue vocate, vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis accedendo, et presentibus eisdem per suas veras metas et antiquas reambulet eandem, et ubi necesse fuerit, novas metas iuxta veteres erigendo; reambulatumque et a vicinariis possessionibus separatam et distinctam, statuat eisdem Johanni, filio Mýchaelis, Demetrio, filio Nicolai et Johanni, filio Petri, eo iure quo ad ipsos dinoscitur pertinere, sine preiudicio iuris alieni, perhempnaliter⁵ possidendam, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, citent⁶ eosdem ad nostram presenciam ad terminum competentem. Et post hec seriem ipsius possessionarie statucionis cum cursibus metarum, et si necesse fuerit, diem et locum citacionis cum nominibus citatorum, ac terminum assignatum, nobis vestris in litteris amicaliter vestri gratia⁷ rescribatis.

Datum in castro Kýkulleu, in vigilia festi beati Mathie apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

(*Pe verso de aceași mină.*) Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dominis et amicis suis reverendis, pro Johanne, filio Mýchaelis de Chekeloka et aliis interius declaratis, statutoria.

Chibzuților și cinstiților bărbați din vrednicul de cinstire capítlu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei cu tot mai multă prietenie cuvenită și cinstire.

Prin aceste rinduri aducem la cunoștința chibzuitei voastre prietenii că, în adunarea obștească a măritului bărbat domnul Andrei voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, ținută la Turda cu obștea nobililor din zisele părți ale Transilvaniei, în luna de după sărbătoarea Întoarcerii (la credință) a fericitului apostol Pavel de curînd trecută⁸, ridicîndu-se din mijlocul altor susținători de pricină Ioan, fiul lui Mihail, Dumitru, fiul lui Nicolae și Ioan, fiul lui Petru, nobili de Cecălaca, au declarat următoarele: că moșia numită Kýralreue aflătoare lingă riul Tîrnava Mare între moșiile Micăsasa și Proștea Mică în comitatul Tîrnava, care acum era cu totul lipsită de locuitori, a ținut și ține de fapt (și acum) de ei prin dreptul de moștenire de la bunicul și străbunicul (lor) împreună cu toate cele ce atîrnă de ea și (că) locuitorii sau oaspeții din sus-zisul sat Micăsasa, cu de la sine putere și împuternicire culeg și folosesc toate roadele și folosințele acelei (moșii), împotriva voinței lor. (De aceea) ei au cerut pomenitului nostru domn, voievodul, precum și nouă să întrebăm pe toți juzii nobililor din cele șapte comitate și pe asesorii jurați ca și pe toți nobilii din pomenitele părți ale Transilvaniei, care erau de față la zisa adunare, ca să mărturisească adevărul pe care-l știu cu privire la cele de mai sus. Acel juzi ai nobililor și asesorii jurați trimiși de către toți nobilii ziselor părți ale Transilvaniei, la pomenitul domn al nostru voievodul și la noi pentru judecată, la întrebarea pomenitului nostru domn și a noastră, ridicîndu-se cu toții (și) jurînd pe credința lor, datorată lui Dumnezeu, și pe supunerea ce trebuie păstrată sfintei coroane regești, cu mîna pe lemnul crucii de viață dătătoare, au mărturisit cu toții într-un glas că sus-zisa moșie numită Kýralreue, împreună cu toate cele ce țin de ea, ține prin drept de moștenire, și de fapt, încă din vechime de pomeniții Ioan, fiul lui Mihail, Dumitru, fiul lui Nicolae și Ioan, fiul lui Petru de Cecălaca, și (că) acei (locuitori) l-au omorît tot acolo pe sus-zisul Mihail, tatăl celui Ioan, iar pe ei fiind în vîrstă fragedă i-au gonit atunci de pe zisa lor moșie. De aceea, domnul nostru, voievodul, auzind cele spuse de către ziii juzi ai nobililor și de asesorii jurați, ne-a poruncit ea, prin mărturia noastră să facem ca pomeniții Ioan, fiul lui Mihail, Dumitru, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru să fie puși în stăpînirea sus-zisei moșii Kýralreue, de către omul nostru și să fim datori a-i așeza în stăpînirea zisei moșii, cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci cu același drept cu care se știe că ține de ei.

Drept aceea prin scrisoarea de față, cerem cu plecaciune chibzuitei voastre prietenii să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia Nicolae de Sýra, vicecastelanul nostru de Cetatea de Baltă, trimis de noi anume pentru aceasta, mergînd la zisa moșie numită Kýralreue și chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față, să hotărînicească pomenita (moșie) după adevăratele și vechile ei semne de hotar și, unde va fi nevoie, să ridice semne noi de hotar lingă cele vechi; (iar moșia) hotărnicită, deosebită și despărțită de moșiile vecine, s-o dea în stăpînirea pomeniților Ioan, fiul lui Mihail, Dumitru fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru, ca s-o stăpînească pe veci, cu acel drept cu care se știe că ține de ei, fără stîrbirea dreptului altuia, dacă nu se va împotrivi cineva. Iar dacă vor

fi unii împotriviitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit. Și după aceasta să aveți bunătatea a ne da seama, din milostivirea voastră, prin scrisoarea voastră, cum s-a făcut punerea ⟨lor⟩ în stăpînirea pomenitei moșii, mersul hotarelor și, dacă va fi nevoie, ziua și locul chemării la judecată, cu numele celor chemați și sorocul hotărît.

Dat în Cetatea de Baltă, în ajunul sărbătorii fericitului apostol Matia, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨Pe verso de aceeași mină:⟩ Chibzuților și cinstiților bărbați din vrednicul de cinst capîtu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, ⟨scrisoare⟩ de punere în stăpînire pentru Ioan, fiul lui Mihail de Cecălaca și alții arătați în ea.

Arh. Nat. Magh. Dl. 29 687. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hirtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 54—56.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² În orig. lipsește, întregit după sens.

³ Corect: *hereditario*.

⁴ Corect: *noster*.

⁵ Astfel în orig.

⁶ Corect: *citat*.

⁷ În orig. urmează cuvîntul *nobis*, tăiat de aceeași mină.

⁸ 29 ianuarie.

Item supplicat, ⟨sanctitati vestre devotus vester Nicolaus Lath, miles⟩¹, quod, cum nobilis vir Petrus Johannis, armiger, Transiluanensis diocesis, qui cum dicto milite in subsidium ecclesie semper fuit et est nunc cum domino² abbate³, unam ecclesiam in villa sua in Scarwad, qui locus a parrachiali³ ecclesia sua bene distat per quartam partem diete legalis, cum, tam propter dictam distanciam, quam inundaciones aquarum, multi sine confessione et aliis sacramentis ac pueri sine baptismate pluries sepelirentur, de bonis a deo sibi collatis construi fecerit et suis bonis propriis dotaverit eandem, quatenus dictam ecclesiam erigere in parrochiale³ et ei omnia iure et libertates ecclesie parrochialis³ in dicta villa et omnes decimas infra limites illius parrochialis³ ecclesie obvenientes, quarta diocesano reservata, assignare, deputare et concedere dignemini, predicta et alia quacumque consuetudine nequaquam obstande, cum ceteris clausulis oportunis⁴.

Mandetur diocesano, quod si videatur fiendi secundum canonica instituta, quod faciat. G. Sine alia lectione. — Fiat. G.

Datum Avinione, VI. Kalendas Marcii, anno sexto.

De asemenea cere sfinției voastre smeritul vostru Nicolae Lachk, cavalerul⁵, ca — întrucît nobilul bărbat Petru al lui Ioan, scutier din dieceza Transilvaniei, — care a stat totdeauna împreună cu zisul cavalier în ajutorul bisericii și care este ⟨și⟩ acum cu zisul cavalier — să binevoiți a hotărî, a rîndui și a îngădui ridicarea la rangul de parohie a unei biserici ⟨pe care el⟩ a pus să se ridice în satul său Sărăuad din

bunurile hărăzite lui de Dumnezeu și (pe care) a înregistrat-o cu bunurile sale, (care) este departe de la biserica parohială a ei la (mai) bine de sfertul unei zile de mers legiuit¹, (și că) atât din pricina zisei depărtări cât și a revărsării apelor mulți (credincioși) sînt înmormîntați fără spovedanie și celelalte sfinte taine, și adeseori copiii (mor) fără a fi primit botezul —, și (să-i hărăzească) în zisul sat toate drepturile și libertățile (cuenite unei) biserici parohiale și toate dijmele ce se strîng înăuntrul acelei biserici parohiale, oprind sfertul episcopului, neținînd seama nici-cum de ceea ce este (potrivit) sus-zisului și vreunui alt obicei, cu îngrădirile cuvenite.

Să se poruncească (episcopului) diecezan că dacă (el) socotește că (cererea) trebuie aprobată, să procedeze potrivit canoanelor, G. — Fără altă citire. — Să fie, G.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 31 fol. 65r—65v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

EDIȚII: Tăutu, *Acta Innocentii papae*, VI, 208, nr. 112 e, (cu unele greșeli).

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 323—324, nr. 124, (cu unele greșeli).

¹ Întregit după Tăutu, *Acta Innocentii papae* VI, p. 206, nr. 112.

² Corect: *dicto milite*.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *opportunis*.

⁵ Cf. actul nr. 226 din 20 februarie 1358, Avignon.

⁶ Cf. Du Cange, p. 850; *Dieta legalis* corespundea unei distanțe de 20 milie italicene. O milă italiană în veacul al XVI-lea era egală cu 1,852 m. Cf. Nicolae Stoicescu, *Cum măsurau strămoșii*, Editura Științifică, 1971, p. 99. Deci *dieta legalis* corespundea unei distanțe de 40,040 km al cărui sfert ar fi de 10 km. Parohia cea mai apropiată însă de Sărăuad în veacul al XIV a fost Tășnadul, azi la o distanță de cca 4 km. Dat fiind că omul din evul mediu nu avea simțul exactității, nefiind nici unitățile de măsură precis stabilite, credem că Sărăuad-ul din actul de față este identic cu Sărăuadul de azi din județul Satu Mare, cu atât mai mult cu cât nu avem nici o siguranță că Sărăuadul în evul mediu era în locul actual, el putca să fi fost la o depărtare mai mare.

Item supplicat quod, cum ipse ob reverenciam Omnium sanctorum in Zaad et beate Marie in Aruahigh, ac beati Michaelis archangeli et beati Nicolai in Zenthmiclos, parrochiales² ecclesias in terra sua, in medio Olachorum inter naciones protervas, quarum aliquae de novo sunt ad fidem catholicam conversi, de bonis a deo sibi collatis edificari fecerit et bonis propriis, dotaverit easdem, quatinus² omnibus vere penitentibus et confessis, qui in Nativitate domini, Epiphanie, Pasche, Ascensionis, Penthecostes, sancti Johannis, Omnium sanctorum, Corporis Christi, quique beate Marie Virginis, beate Marie Magdalene, sancti Michaelis, sanctorum Nicolai, et Petri et Pauli apostolorum festivitatibus et in errundem ecclesiarum singularum dedicacionibus, ipsas ecclesias seu aliquam ex eis, devote visitaverint, ad plebis devocionem augmentandam, quinque annos et quinque quadragenas de iniunctis sibi penitenciis relaxare dignemini, cum omnibus clausulis oportunis³.

Fiat de uno anno et quadraginta diebus. G.

De asemenea⁴ cere ca, întrucît din bunurile hărăzite lui de Dumnezeu a pus să se ridice și a înzestrat cu bunurile sale niște biserici parohiale în cinstea Tuturor sfinților în Zaad⁵ și a fericitei Maria în Aruahigh⁶, precum și a fericitului arhangel Mihail și a fericitului Nicolae în Zenthmiclos⁷, pe pămîntul său în mijlocul românilor, printre neamuri melegiuite, dintre care unii au fost aduși de curînd la credința catolică, să binevoiți — pentru sporirea cucerniciei poporului — a ierta tuturor ce se pocăiesc și se spovedesc cu adevărat, care vor cerceta pentru închinăciune aceste biserici sau vreuna din ele la sărbătorile (următoare, adică) la Nașterea Domnului, la Botezul (domnului) la Paști, la Înălțarea (domnului), la Rusalii, la (Nașterea) sfîntului Ioan (Botezătorul), la (sărbătoarea) Tuturor sfinților, la (sărbătoarea sfîntului) Trup al lui Hristos și celor care (la sărbătoarea) fericitei fecioare Maria, a fericitei Maria Magdalena, a sfîntului Mihail, a sfinților Nicolae (precum) și a apostolilor Petru și Pavel, și la fiecare (din sărbătorile) hramului acelor biserici, pentru cinci ani și de cinci ori patruzeci de zile din pocăința ce le-a fost dată⁸, cu toate îngrădirile cuvenite.

Se încuviințează un an și patruzeci de zile, G.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 31. fol. 65 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Tăutu, *Acta Innocentii papae*, VI, p. 206—207, nr. 112 a.

RECESTE: Bossányi, II, p. 320—321, nr. 120 (cu greșeli); *Documenta Valachorum*, nr. 102, p. 137.

¹ Pentru datare conf. actul nr. 225.

² Astfel în orig.

³ Corect: *opportunis*.

⁴ Nicolae Lachk (cf. actul nr. 222 din 20 februarie 1358, Avignon).

⁵ *Zaad, Zadya, Zadia* (în documentele din sec. al XV-lea = Szádvár (S. Márki, *Arad megye és Arad város szabad királyi története*, I p. 111—112, și harta), așezare dispărută la sud de Mureș, lângă — dacă nu chiar pe locul — satului de azi Valea Mare. O localitate *Sad*, azi Virișmort, este o așezare deosebită, la vest de Birchiș. Localitatea din actul de față e greșit identificată la Bossányi (ibidem, nota nr. 1) cu Suatu din județul Cluj. Cf. și actul nr. 232, din care rezultă că această localitate și celelalte trei, care sînt menționate în actul de față, se găseau în regiunea de margine dintre diecezele Transilvaniei și Cenad. De altfel familia Lackfi — din care făcea parte solicitatorul — avea moșii în comitatul Arad, iar nu în comitatul Cluj (cf. și *Documenta Valachorum*, p. 137, nota nr. 2).

⁶ Așezare dispărută la nord de Mureș — aproape de Szádvár (Márki op. cit., I, p. 192 și harta) — lângă Săvirșin în județul Arad.

⁷ O așezare dispărută purtînd acest nume se afla lângă Pecica în județul Arad. În septembrie 1358 ea a ajuns în posesiunea Margaretei soția lui Ladislau Lachk, fostul comite al secuilor (cf. actele nr. 312 și 315 din 8 și 15 sept. 1358). Totuși localitatea aceasta — spre deosebire de celelalte, două menționate în actul de față — nu se găsea în regiunea de margine dintre diecezele Transilvaniei și Cenad și nici nu aparținea lui Nicolae Lachk la data acestui act sau mai tîrziu. De aceea, e mai probabil că e vorba de o altă așezare dispărută avînd acest nume, ce se găsea la sud de Szádvár și care mai tîrziu după cele două biserici parohiale pe care le cuprindea — după cum arată documentul nostru — se desparte în satele Alsó Kápolnás și Felső-Kápolnás (după harta lui Márki), unite azi într-un singur sat numit Căpălnaș.

⁸ Adică: li se iartă acest număr de zile din pedepsele duhovnicești impuse în schimbul dezlegării de păcate.

Item supplicat quatinus omnibus ver penitentibus et confessis, qui in beati Laurencii de Kouazi, beate Marie de Zechen, beate Marie de Popy, Omnium sanctorum de Kerekighas ac beate Margarete de Margitha et beati Stephani regis in Hermen, ecclesias parrochiales² Chanadiensis, Waradiensis et Jauriensis diocesum seu aliquam ex eis, in Nativitate domini, Epiphanie, Pasche, Ascensionis, Penthecostes, Corporis Christi, sancti Johannis Baptiste, apostolorum Petri et Pauli, quique beate Marie virginis, beate Maria Magdalene, Omnium sanctorum, beati Laurencii et beate Margarete ac Sancti Stephani regis festivitibus et in earundem ecclesiarum singularum dedicationibus devote visitaverint, quinque annos et quinque quadragenas de iniunctis sibi penitentiis relaxare dignemini, cum omnibus clausulis oportunis³.

Fiat de centum diebus. G.

De asemenea cere ca celor ce se pocăiesc și se spovedesc cu adevărat în bisericile parohiale sau în vreuna din ele din diecezele de Cernad, de Oradea și de Győr (și anume în biserică) fericitului Laurențiu din Covăsinț, a fericitei Maria din Seceani, a fericitei Maria din Popý, a Tuturor sfinților din Kerekighas, a fericitei Margareta din Marghita și a fericitului rege Ștefan din Hermen la sărbătorile (următoare adică) la Nașterea domnului, la Botezul (domnului), la Paști, la Înălțarea (domnului), la Rusalii, la (sărbătoarea sfintului) Trup al lui Hristos, la (Nașterea) sfintului Ioan Botezătorul, la (sărbătoarea) apostolilor Petru și Pavel și (celor) ce la hramul fiecăreia din acele biserici (adică la sărbătorile) fericitei fecioare Maria, fericitei Maria Magdalena, a Tuturor sfinților, a fericitului Laurențiu și al sfintului rege Ștefan vor cerceta pentru închinăciune (acele) biserici, să binevoiți a le ierta cinci ani și de cinci ori patruzeci de zile din pocăința ce le-a fost dată⁴, cu toate îngrădirile cuvenite.

Se incuviințează o sută de zile, G.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 31. fol. 65 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 208, nr. 112 d. (cu unele greșeli).

REGESTE: *Bossányi*, II. p. 322, nr. 123 (cu unele greșeli).

¹ Pentru datare cf. actul nr. 225.

² Astfel în orig.

³ Corect: *opportunis*.

⁴ Cf. nota nr. 8 de la actul nr. 226.

Item supplicat, quod cum dicte parrochiales² ecclesie sub diocesano aliquo adhuc non sint constitute, quatinus dicto militi indulgere dignemini, ut ipsas sub Transiluanensi aut Chanadiensi diocesibus aut unam

partem, sub uno et aliam sub alio, cum fines utriusque tangent, prout sibi visum fuerit expedire, ordinare possit, cum clausulis oportunis³.
Fiat per metropolitanum, prout sibi videbitur. G.

De asemenea⁴, cere ca, întrucît zisele biserici parohiale⁵ n-au fost pînă acum rinduite sub nici un <episcop> diecezan, să binevoiți a îngădui numitului cavaler⁶ să le poată așeza — după cum va găsi el cu cale — sub <atîrnare> diecezei Transilvaniei sau a celei de Cenad, sau o parte din ele sub atîrnarea uneia iar alta sub a celeilalte, ținînd seamă de faptul că ele se mărginesc cu hotarele amîndorora cu îngrădirile cuvenite. Să se facă de către mitropolit⁷, așa cum i se va părea lui. G.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 31. fol. 65 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 207, nr. 112 b.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 321, nr. 121.

¹ Pentru datare cf. actul nr. 225.

² Astfel în orig.

³ Corect: *opportunis*.

⁴ *Nicolae Lachk*, cf. actul nr. 222 din 20 februarie 1358.

⁵ Cf. actul nr. 226.

⁶ Adică solicitatorului însuși, lui Nicolae Lachk.

⁷ Arhiepiscopul de Caloccea.

229

(1358 februarie 24, Avignon)¹.

Item supplicat idem miles, quod cum de consuetudine in partibus illis habeatur, quod diocesani omnes decimas recipiunt et aliquibus rectoribus quartam, aliis sextam vel quartam quarte et quibusdam nichil dimittunt, quatinus dictarum quatuor ecclesiarum rectoribus concedere dignemini, ut quilibet eorum decimas infra limites parrochie² sue provenientes, quarta suo diooesano reservata, integre recipere possit et retinere, predicta et alia quacumque consuetudine contraria non obstante, indulgere dignemini, cum omnibus clausulis oportunis³.

Fiat. G.

De asemenea mai cere acest cavaler⁴ ca — întrucît în acele părți este obiceiul ca <episcopii> diecezani să culeagă toate dijmele, lăsînd <din ele> unor parohi o pătrime, altora o șesime sau a patra parte dintr-o pătrime, iar unora nelăsîndu-le nimic — să binevoiți a îngădui parohilor ziselor patru biserici⁵ ca fiecare din ei să poată lua și să rețină în întregime dijmele aflătoare înăuntrul marginilor parohiei sale, păstrînd o pătrime pe seama diecezanului său, neținînd seamă de ceea ce este potrivit sus-zisului și vreunui alt obicei, cu toate îngrădirile cuvenite.

Se încuviințează, G.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 31. fol. 65 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

238

¹ Pentru date conf. actul nr. 225.

² Astfel în orig.

³ Corect *opportunis*.

⁴ *Nicolae Lachk*; cf. actul nr. 222, din 20 februarie 1358, Avignon.

⁵ Cf. actul nr. 226.

Religiosis viris et honestis, amicis suis honorandis, Andreas, woyuoda Transsilvanus et comes de Zolnuk, amicitiam paratam cum honore.

Noveritis quod, in nostra congregacione generali universitati nobilium partis Transsilvane, feria secunda proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli Torde celebrata, magister Nicolaus dictus Vos, vicecastellanus noster de Kwholm de medio aliorum consurgendo contra magistrum Michaellem, filium Desew de Elephanth, quasdam litteras dominorum Stephani et Nicolai woyuodarum, necnon Thome, filii¹ Petri woyuode, affirmatorias et alias quamplures litteras iudiciales, protestacionales, prorogatorias nostro examine² iudiciario presentare curavit, in quibus quidem contienciis litterarum dictorum woyuodarum affirmatoriarum habebantur³ expresse quod idem Nicolaus Vos in congregacionibus dictorum woyuodarum, predecessorum nostorum, personaliter exurgendo, contra magistrum Desew de Elephanth proposuisse videbatur quod⁴, idem Nicolaus Vos famulus condam Douse woyuode extitisset, predictus comes Desew de Elephanth cum ad se pertinentibus ad possessionem suam, Scentegud vocatam, veniendo, eandem desolasset, res mille marcarum wallentia⁵ propriam suam equaciam, quadringentas⁶ equas poledratas, sine equis minoribus, potencialiter abstulisset et quinque famulos suos inibi occidissent⁷; ubi iudices nobilium, iurati assessores ceterique nobiles partis Transsilvane omnia premissa et singula premissorum affirmassent; nempe hiis⁸ peragratis, idem woyuoda semel, secundo et tercio et quamplures, sicut in eisdem litteris plurimis continentur, dicto magistro Desew, mortuo autem ipso Desew, dicto magistro Michaeli, filio suo, quamplures terminos ipsis assignando, nunquam⁹ iudiciario ordini venire, non curassent¹⁰ sed per prorogacionum cautelas et terminis intervenientibus dilacione protellassent¹¹ et se in gravaminibus iudiciorum aggravari permisissent.

Volumus, ut ne tante temeritatis audacia maneat impunita, licet ex superhabundanti¹, ut ne per vemenciam¹² ordinem iudiciariam¹³ servasse videmur, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes, filius Gyula, vel Stephanus de Buda aut Mychael Darabus, homo noster, accedendo, predictum magistrum Michaellem, filium Desew de Elephanth, ratione omnium premissorum ad nostram evocet presenciam contra magistrum Nicolaum dictum Vos, peremptorie respondendum, sicut se crediderit causam iustam habuisse; alioquin ipsi negotio auctoritate iudicialia¹⁴ finem debitum imponemus.

Et post hec, seriem ipsius evocacionis vestris in litteris nobis amicabiliter rescribatis.

Datum Torde, feria secunda post dominicam Reminiscere, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați, prietenilor săi vrednici de cinstire, Andrei voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Veți ști că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda cu întreaga obște a nobililor din părțile Transilvaniei, în luna de după sărbătoarea Întoarcerii (la credință) a fericitului apostol Pavel¹⁵ ridicându-se din mijlocul celorlalți magistrul Nicolae zis Vos, vicecastelanul nostru de Cohalm, s-a îngrijit să înfățișeze cercetării noastre judecătorești, că potrivit al magistrului Mihail, fiul lui Desideriu de Elephant, niște scrisori de întărire ale domnilor voievozi Ștefan și Nicolae, precum și ale voievodului Toma, fiul lui Petru, împreună cu alte multe scrisori de judecată, de întâmpinare și de amânare, iar în cuprinsul scrisorilor de întărire ale zișilor voievozi se arăta lămurit că acel Nicolae Vos ridicându-se însuși în adunările zișilor voievozi, înaintașii noștri, s-a plîns împotriva magistrului Desideriu de Elephant, că (pe cînd) acel Nicolae Vos era slujitorul răposatului voievod Doja, sus-zisul comite Desideriu de Elephant venind cu (oamenii) săi pe moșia lui numită Sintejude, a pustiit-o luînd cu silnicie lucruri în preț de o mie de mărci (precum și) herghelia lui de patruzeci de iepe cu mînji fără (a socoti) caii mai mici, și a ucis tot acolo cinci slujitori ai lui, și că atunci juzii nobililor, asesorii jurați și ceilalți nobili din părțile Transilvaniei au adevărit toate cele de mai sus și fiecare din ele. Așadar, după citirea acestora, acel voievod a statornicit o dată (și) a doua oară și a treia oară și de foarte multe ori după cum se arată în acele scrisori, nenumărate soroace zisului magistru Desideriu, iar după moartea acelui Desideriu, zisului magistru Mihail, fiului său, dar aceia niciodată nu s-au îngrijit să vină la judecată, ci prin măsuri de amânare și de punere de noi soroace au târăgănat lucrurile și au dat prilej să fie împovărați de gloabe de judecată.

Pentru ca îndrăzneala unei atare cutezanțe să nu rămînă nepe-depsită, și — deși (ea) întrece măsura — pentru ca să nu părem că facem judecată cu pripeală, vrem și rugăm cu plecăciune prietenia voastră, prin cele de față, să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ioan, fiul lui Gyula, sau Ștefan de Buda ori Mihail Darabus, mergînd la sus-zisul magistru Mihail, fiul lui Desideriu de Elephant, să-l cheme înaintea noastră ca potrivit al magistrului Nicolae zis Vos, spre a răspunde fără altă amânare la judecată în pricina tuturor celor de mai sus dacă va crede că are o pricină dreaptă; altfel în temeiul puterii (noastre) judecătorești vom pune capăt în chipul convenit acestei pricini.

Și după acestea să aveți bunătatea a ne da seama prin scrisoarea voastră despre desfășurarea acelor chemări.

Dat la Turda, în luna de după duminica Reminiscere, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist. arh. fam. Wass, fasc. II, nr. 12. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 27 martie 1358 nr. 261.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *examinā.*

³ Corect: *habebatur.*

⁴ Lipsește conjuncția *cum*, al cărei verb e *existisset.*

⁵ Corect: *valentes.*

⁶ În loc de *quadragenta*: cf. doc. din 17 ianuarie și 1 august 1329 DIR—C, (veac XIV, vol. II, nr. 525 și 560) și doc. din 10 decembrie 1337 (ibidem, veacul XIV, vol. III, nr. 532).

⁷ Corect: *occidisset.*

⁸ Corectat de scrib din *his.*

⁹ *Nunquam ... non*: întărirea (nu anihilarea) negației; cf. rom. *nu văzui pe nimeni* (tip curent în latina vulgară și în limbile romanice).

¹⁰ Sintaxa frazei este defectuoasă.

¹¹ Corect: *protelassent.*

¹² Corect: *vehemenciam*; cf. actul nr. 45, din noiembrie 1356, Turda.

¹³ Corectat de scrib din *iudiciario.*

¹⁴ Corectat: *iudiciaria.*

¹⁵ 29 ianuarie.

231

1358 februarie 26, (Alba Iulia).

Nobili viro et honesto, magistro Dominico, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane amicitiam paratam debito cum honore. Litteras vestre nobilitatis recepimus in hec verba: *⟨Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei din 11 februarie 1358, nr. 219⟩.*

Nos enim iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes, cum predicto Nicolao, filio Pauli, homine vestro, nostrum hominem videlicet Johannem, subnotarium nostrum, pro testimonio fide dignum ad premissa peragenda duximus transmittendum; qui quidem homo vester et noster tandem exinde ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt, quod ipsi ad faciem predictae possessionis Rakustdh vocata accessissent, eandemque vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et presentibus, nullo contradictore apparente, excepto Benche, filio Nicolai de eadem, qui tamen demum ibidem suam prohibitionem seu contradiccionem revocando, infrascriptam possessionariam divisionem sponte assumpsisset, in quatuor partes¹ divisissent² rectas et equales; quarum unam videlicet a parte meridionali existentem, habitatoribus destitutam, sub distinccionibus metarum infrascriptum memoratis Andree et Gallo cum eorum fratribus, alias vero tres partes ceteris nobilibus de eadem Rakustdh, eisdem partibus seu¹ nobilibus¹ volentibus et benigne assumpmentibus, reliquissent et commisissent perpetuo possidendas, tenendas et habendas; tali condicione, quod si qua parcium dictam possessionariam divisionem tractu temporis infringere niteretur, extunc pars talis contra partem alteram, dictam divisionem violabiliter³ conservatem, in suo homicidio ante litis ingressum deponendo et persolvendo convinceretur eo facto; prout eedem partes seu nobiles se coram ipsis ultro-ne obligassent voluntate. Mete autem predictae quarte partis, prout iidem

homo vester et noster nobis recitarunt, hoc ordine protendunt⁴: prima meta incipit a parte orientali, circa fossatum cuiusdam vinee ubi¹ unam¹ metam¹ terream¹ de¹ novo¹ erexissent¹, deinde procedit ad plagam occidentalem et vadit per¹ continuas¹ metas¹ ad quendam montem wlg⁵ Zeuleuhig dictum; deinde ad eandem plagam similiter per continuas novas metas currendo, vadit <ad>⁶ quendam montem Higysdumb vocatum; abhinc ad eandem plagam transeundo, similiter per continuas metas de novo erectas currit ad quandam arborem piri silvestris wlg⁵ Pal-fyayanuskurtuele dictum⁷ sub qua unam metam terream de novo erexissent; abhinc procedendo si<mili>ter⁸ per continuas metas novas currit ad quendam locum Cheperkesmal dictum; deinde transit et currit similiter per continuas metas ad quandam viam Hazouta muncupatam; <dein>de⁸ similiter per continuas novas metas currit et vadit ad quendam montem Nadastdbirch dictum, abhinc procedit et currit per continuas metas ad quendam rivulum w(lgo Nad)astdpatak⁹ dictum, et ibi mete terminantur. Datum feria secunda proxima post festum beati Mathei¹⁰ apostoli, anno prenotato.

(Pe verso, de aceeași mină:) Nobili viro, magistro Dominico, viceuoyuode Transsiluano, pro Andrea et Gallo nobilibus de Rakustd, super facto possessionarie divisionis intra specificate, relatoria.

Nobilului și cîstitutului bărbat, magistrului Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cînstire, capitulul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cîntea cuvenită.

Am primit scrisoarea nobleții voastre avînd acest cuprins: *<Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 februarie 1358, nr. 219>*.

Noi, așadar, ascultînd dreptele și legiuitele voastre cereri am hotărît să trimitem, dimpreună cu sus-zisul Nicolae, fiul lui Pavel, omul vostru, pe omul nostru, anume pe Ioan, subnotarul nostru, ca om de mărturie vrednic de crezare la împlinirea celor de mai sus. Iar omul vostru și al nostru, întorcîndu-se apoi de acolo la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus la sus-zisa moșie numită Răcăștia și chemînd în chip legiuit vecinii și megieșii aceleia, și fiind aceștia de față au împărțit-o în patru părți drepte și deopotrivă, neivîndu-se nici un împotrivor, în afară de Benche, fiul lui Nicolae de Răcăștia, care, totuși, pînă la urmă trăgîndu-și înapoi opreliștea sau împotrivirea sa, a primit de bună voie împărțeala mai jos însemnată a moșiei. Din <cele patru părți> ei au lăsat și au încredințat o parte, anume cea aflătoare spre miazăzi, <ce e> lipsită de locuitori, în hotarele <sale> despărțitoare însemnate mai jos, pomeniților Andrei și Gall și fraților lor, iar celelalte trei părți, celorlalți nobili tot de Răcăștia, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, cu învoirea acestor părți sau nobili și cu buna lor încuviințare: cu acea înțelegere că, dacă una din părți ar încerca în curgerea vremii să calce zisa împărțeală a moșiei, atunci acea parte să fie pedepsită, prin chiar acest fapt, față de cealaltă parte, care va păzi nestrămutat zisa împărțeală, <la o plată asemenea celei ce s-ar cuveni> pentru răscumpărarea sa de omor, <bani> pe care să-i depună, și să-i plătească înainte de începerea judecății, așa cum s-au legat înaintea lor de buna lor voie sus-pomenitele părți

și (acei) nobili. Iar semnele de hotar ale pătrimii sus-pomenite, așa cum ni le-au spus omul vostru și al nostru, urmează în această înșirare: Cel dintii semn de hotar începe dinspre răsărit, lângă șanțul unei vii, unde au ridicat o movilă nouă de hotar, de acolo se îndreaptă spre apus și merge, prin semne de hotare în șir, la un deal numit în vorbirea obișnuită Dealul Viilor, apoi mergând în aceeași parte, de asemenea între semne nouă de hotar (urmînd) în șir ajunge (la) un deal numit Dealul Țuguiat, de aici trecînd în aceeași parte, tot pe lângă trei semne de hotar (urmînd) în șir, ridicate acum dintii, ajunge la un păr sălbatic, zis în vorbirea obișnuită Părul lui Ioan, fiul lui Pavel, sub care au ridicat o movilă nouă de hotar; de aici mergînd tot printre semne noi de hotar (urmînd) în șir, ajunge la un loc zis Dealul Ciupercilor; de acolo trece și înaintează tot printre semne de hotar în șir, la un drum numit Ulița Casei. (Apoi), printre semne de hotar (urmînd) în șir merge și ajunge la un deal zis Dealul Nădăștiei; de aici merge înainte și fuge printre semne de hotar urmînd în șir la un pîriu, zis în vorbirea obișnuită Valea Nădăștiei și acolo se sfîrșesc semnele de hotar.

Dat în luna de după sărbătoarea fericitului apostol Matei, în anul sus-însemnat.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Nobilului bărbat, magistrului Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dare de seamă pentru Andrei și Gall, nobili de Răcăștia, cu privire la împărțirea unei moșii arătate în ea.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 388. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. perg., cu urme de pecete de închidere atîrnată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 390—392 (cu data greșită: 24 sept. 1358).

¹ În orig. scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

² În orig. urmează *partes*, expunctat.

³ Corect: *inviolabiliter*.

⁴ Corect: *protenduntur*.

⁵ Astfel în orig.

⁶ În orig. lipsește, intercalat de noi după sens.

⁷ Corect: *dictam*.

⁸ În orig. rupt cca 1 cm, întregit după sens.

⁹ În orig. rupt cca 2 cm, întregit pe baza contextului.

¹⁰ Corect: Mathia, deoarece după Mathei, se scrie de obicei *et evangeliste*.

Excellentissimo domino suo, domino Lodouico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradyensis orationum suffragia cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis honore, quo decuit, recepimus in hec verba: {*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 ianuarie 1358, Vișegrad, nr. 206*}.

Nos igitur preceptis vestre serenitatis obedire cupientes, ut tene-mur, unacum prefato Jakch, aule reginalis milite de curia vestre subli-mitatis ad hoc specialiter transmisso, homine vestro, virum discretum ma-gistrum Turul, rectorem altaris sancte Crucis transmisimus¹ ad premissa fideliter exequenda. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti no-

bis concorditer retulerunt quod ipsi feria quinta proxima ante dominicam Esto mihi proxime preteritam ad facies possessionum Lapad, Rakus, et Laaz, ac feria secunda proxima post dominicam predictam immediate sequente Heud, Acintus et Nandurlaka predictas² pariter accessissent et licet Petrus, filius Mykus, in facie earundem possessionum comparando, ipsis a statucone ipsarum possessionum et intromissione in easdem expresse prohibuisset, tamen quia in litteris vestre serenitatis clare continebantur, quod contradiccione quorumlibet non obstante, predictas possessiones eidem domino episcopo Transsiluano statuere deberent, ideo ipsi, vigore litterarum et auctoritate vestre celsitudinis, prenotatas possessiones Lapad, Rakus et³ Laaz, Heud, Accinctus⁶ et Nandurlaka cum earum utilitatibus universis, predicta contradiccione et inhibitione non obstante, eidem domino Dominico episcopo statuissent et assignassent, iure quo ad ipsum dignoscuntur pertinere, in dominio et proprietate earundem¹ relinquendo.

Datum feria tertia proxima¹ post⁴ dominicam Reminiscere, anno prenotato.

(Pe verso de aceeași mină:) Domino regi, pro venerabili in Christo patre domino Dominico, dei et apostolica gratia episcopo Transsiluano, super quibusdam possessionibus intranominatis statutoria.

Preaînălțatului său domn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, prinos de rugăciuni cu credință veșnică.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre avînd acest cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 ianuarie 1358, Vișegrad, nr. 206.)*

Noi așadar, voind să ascultăm, precum sîntem datori, de poruncile luminăției voastre, am trimis, împreună cu omul vostru (adică) sus-numitul Jakch, cavalier al curții reginei, trimis anume în acest scop de la curtea înălțimii voastre, pe chibzuitul bărbat, magistrul Turul, preotul altarului sfintei cruci, pentru împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi, și fiind întrebați de noi, ne-au mărturisit într-un glas, că au mers împreună în joia dinaintea duminicii *Esto mihi* de curînd trecută⁵, la moșiile Lopadea, Rachiș și Laaz, și în luna⁶ de după duminica sus-pomenită (la moșiile) sus-pomenite Heud, Ațintiș și Nandra, și deși Petru, fiul lui Mykus, înfățișîndu-se la acele moșii, i-a oprit pe față de la trecerea în stăpînire a acestor moșii și de la punerea în stăpînire lor; totuși deoarece în scrisoarea luminăției voastre se spunea lămurit că acele moșii trebuie să se dea în stăpînire domnului episcop al Transilvaniei, fără să se țină seama de împotrivirea nimănui, de aceea ei, în temeiul scrisorii și împuternicirii înălțimii voastre, au pus în stăpînire și au dat acelui domn episcop Dominic pomenitele moșii Lopadea, Rachiș și Laaz, Heud, Ațintiș și Nandra, cu toate folosințele lor, neținînd seama de sus-amintita împotrivire și opreliște — lăsîndu-l pe el în stăpînire și proprietatea lor, cu acel drept cu care se știe că țin de dînsul.

Dat în marțea de după duminica Reminiscere în anul sus-pomenit.

(Pe verso de aceeași mină:) Domnului rege (scrisoare) de punere în stăpînire în unele moșii specificate înăuntru pe seama venerabilului

în Hristos părinte, domnului Dominic, din mila lui Dumnezeu și al
(scaunului) apostolic, episcop al Transilvaniei.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitlului din Alba Iulia, lădița 1, nr. 153. Fotocopie
la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie, cu pată de umezeală și cu urme de pecete de închidere ogivală,
de ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 153 (cu data greșită: 5 ianuarie 1358).

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Corect: *predictarum*.

³ În orig. urmează cuvintele: *et Heud*, tăiate de aceeași mină.

⁴ În orig. scribul a scris cuvîntul: *ant* peste care ulterior a scris *post*.

⁵ 8 februarie.

⁶ 12 februarie.

233

1358 martie 2, Sîntimbru.

Discretis viris et honestis, captulo ecclesie Transsiluane, amicis suis
reverendis, Dominicus, viceuoŷuoda Transsiluanus, paratam amiciciam
debito cum honore.

Dicitur nobis in personis religiosi viri domini Ladislai, abbatis de
Clusmonustra et sui conventus, quod dum ipsi quendam possessionem
seu terram ipsorum Beunŷe vocatam, in comitatu de Clus existentem,
a Manus, filio Johannis de Kalŷam, iuris ordine observato, reoptentam¹
per nostrum hominem sub vestri hominis testimonio ipsis statui facere
et ad eandem legitime ac regni consuetudine requirente, semel et se-
cundario introire voluissent, tandem Bartholomeus, filius eiusdem Jo-
hannis, frater videlicet Manus prenotati, ipsos in predictis statucionibus
contradiccionis velamine obviasset, quem quidem Bartholomeum idem
homo vester sub nostri hominis testimonio, contra annotatos dominum
Ladislauum abbatem et suum conventum semel et secundario, scilicet in
prima statucione ad octavas diei Cinerum cuius² nunc proxime preterisset
revolucio annualis, et in secunda ad octavas festi Epiphaniarum domini
nunc proxime preteritas ad nostram presenciam legitime citavisset.
Quequidem causa, propter ipsius termini prioritatem, ad octavas festi
Purificacionis beate Marie virginis, similiter proxime nunc preteritas,
extitisset prorogata. Qui quidem Bartholomeus, ipso termino adveniente,
non venisset, nec aliquem pro se misisset responsalem, prout hec omnia
in litteris vestris rescriccionalibus et eciam nostris iudicialibus per le-
gitimum procuratorem eorundem domini Ladislai abbatis et sui conven-
tus, coram nobis exhibitis plenius vidimus contineri.

Unde, cum ad iteratam statucionem predictae possessionis seu terre³
et introduccionem premissam vester et noster homines de necessario
transmitti debeant (vestram)⁴ amiciciam presentibus petimus diligenter,
quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo
presente, Nicolaus de Nadas vel Laurencius de eadem aut Nicolaus fi-
lius Laurencii de Popfalwa, an Chire de Zuchak, sive Ladislao de Zu-
marduc, aliis absentibus, homo noster ad faciem predictae possessionis
seu terre Beunŷe vocatae, vicinis et commetaneis legitime convocatis et
presentibus accedendo introducat ipsos dominum Ladislauum abbatem et

suum conventum ad eandem, nichilominisque statuatur ipsam cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis quilibet⁵ ipsis eo iure quo ad eosdem dignoscitur¹ pertinere si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, contra eundem dominum Ladislaum abbatem et suum conventum ad nostram citet presenciam ad terminum competentem rationem contradiccionis eorum reddituros. Et tandem⁶ ipsius possessionaria statucionis seu introduccionis seriem cum nominibus citatorum si qui fuerint, loco et termino assignato, nobis vestri gracia rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, sexta feria proxima ante dominicam Oculi, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Chibzuiților și cinstiților bărbați din capitlul bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune nouă în numele cuviosului bărbat, domnul Ladislau, abate de Cluj-Mănăstur și al conventului său, că pe cînd (ei) au vrut să intre pentru prima dată și pentru a doua oară în (stăpînirea) unei moșii sau unui pămînt al lor, numită Beunye, aflătoare în comitatul Cluj, redobîndită de la Manus, fiul lui Ioan de Căianu, după rînduiala legii (și) omul nostru, cu mărturia omului vostru au vrut să le dea în stăpînire — în chip legiuit și după cum cere obiceiul țării —, în cele din urmă Bartolomeu, fiul aceluia Ioan, adică fratele suspomenitului Manus li s-a împotrivit la sus-pomenitele dări în stăpînire, sub cuvînt de împotrivire, și același om al vostru, cu mărturia omului nostru, l-a chemat de două ori, în chip legiuit înaintea noastră, pe Bartolomeu, împotriva sus-însemnatului domn, abatele Ladislau, și a conventului său, adică la prima dare în stăpînire la octavele Începutului păresimilor⁷ a căror împlinire de (un) an acum nu de mult a trecut, și la a doua dare în stăpînire, la octavele sărbătorii Botezului domnului⁸ acum nu de mult trecute. Din cauză (însă) că atunci la acel soroc era vorba de alt proces, pricina a fost amînată la octavele sărbătorii Întîmpinării domnului⁹, de asemenea de curînd trecută. Sosind acel soroc, acel Bartolomeu nu s-a înfățișat nici n-a trimis pe altcineva în locul său, ca imputernicit și după cum am văzut toate acestea sînt arătate pe deplin în scrisoarea voastră de răspuns și chiar în scrisoarea noastră de judecată, înfățișată nouă de imputernicitul legiuit al acestora, adică al domnului abate Ladislau și al conventului său.

Drept aceea, deoarece la a doua trecere în stăpînire a sus-pomenitei moșii sau pămînt, și la punerea în stăpînire de mai sus precum cere legea, trebuie să fie trimiși omul vostru și omul nostru, prin scrisoarea de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți un om de mărturie, vrednic de crezare, în fața căruia Nicolae de Nădășelu, sau Laurențiu tot din același loc, ori Nicolae, fiul lui Laurențiu de Popfalău sau Chire de Suceagu ori Ladislau de Sumurduc, ceilalți fiind lipsă, omul nostru, mergînd la fața zisei moșii sau pămînt, numit Beunye (și) chemînd în chip legiuit de față cu vecinii și megieșii, să-i pună în stăpînirea acestei moșii pe domnul abate Ladislau și conventul său, de asemenea să le-o dea în stăpînire cu toate foloasele, și orice le apar-

ține, în temeiul dreptului prin care se știe că ține de aceștia dacă nu se va face vreo împotrivire.

Dacă însă vor fi împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul cuvenit, împotriva celui domn, abatele Ladislau, și împotriva conventului său ca să arate pricina împotrivirii lor. Și în sfârșit să aveți bunăvoința să ne faceți cunoscut în scris mersul punerii și trecerii în stăpânire a acestei moșii împreună cu numele celor chemați, cu locul și sorocul hotărit.

Dat la Sîntimbru, prima vineri înainte de duminica Oculi, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Bibl. Batthyaneum; Arh. conventului din Cluj-Mănăstur; Com. Cluj, Fasc. 26, nr. 29. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 3 mai 1358 nr. 267.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 28.

¹ Astfel în transumpt.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mîna.

³ Urmează *ad*, tăiat de aceeași mîna.

⁴ Rupt, cca 1 cm, întregit de noi după sens.

⁵ Corect: *quibuslibet*.

⁶ Urmează *quicquit*, tăiat de aceeași mîna.

⁷ 1 martie 1357.

⁸ 13 ianuarie 1358.

⁹ 9 februarie 1358.

234

1358 martie 6, (*secundo die termini prenotati: secunda feria proxime ante diem Medii Quadragesime*), Deda.

Comitele și cei patru juzi ai nobililor comitatului Bereg adevăresc că în adunarea generală a comitatului, ținută în prezența lui Pavel, prepozit de Sibiu (*dicreto viro domino Paulo, preposito Zebeniensi*) și a lui Simion de Sancto Salvatore, oameni ai regelui și ai reginei, Ștefan, fiul lui Ștefan de Semjén, a oprit pe oamenii din *Luprechzaza, Torpa* și *Wary* de la folosirea unor moșii ale lui¹.

Arh. Naț. Magh., cu urme a patru pecetei aplicate pe verso.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 69.

REGESTE: Kállay, II, p. 55, nr. 1 260.

¹ Prezența lui Pavel, prepozit de Sibiu (*Scebeniensis*) la adunarea generală a comitatului Bereg, este atestată și prin actul din 9 martie 1358 (*Kállay*, II, p. 55, nr. 1 261; Cod. *Andeg.*, VII, p. 73—75).

235

1358 martie 6, Deva

Nos, Andreas, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod magister Nicolaus dictus Vos, vicecastellanus de Keuhalm, ad nostram accedens presenciam, exhibuit litteras religiosi conventus mo-

nasterii beate virginis de Clusmunustura patentes super statucone possessionis Mohal vocate confectas, rescripcionales, tenoris infrascripti, petendo nos, ut ipsas litteras propter maiorem evidenciam de verbo ad verbum presentibus litteris nostris patentibus inseri et confirmari faceremus cuius tenor talis est: *⟨Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur din 23 mai 1357, nr. 151⟩*.

Nos itaque iustis et legitimis petitionibus dicti magistri Nicolai favorabiliter inclinati, predictas litteras dicti conventus de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo, invenientes ipsas non abrasas, nos cancellatas nec in aliqua sui parte viciatas simul cum statucone premissa regni lege requirente et quo ad omnes sue continencias acceptamus ratificando presentibus litteris nostris mediante. In cuius rei memoriam presentes litteras nostras patentes dicto magistro Nicolao concessimus apensione¹ nostri sigilli munimine roboratas.

Datum in Deua, feria tertia proxima post dominicam Oculi mei, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei, dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că magistrul Nicolae, zis Vos, vicecastelan de Cohalm, venind în fața noastră, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă de răspuns a conventului călugăresc al mănăstirii fericitei fecioare de Cluj-Mănăstur, întocmită cu privire la darea în stăpînire a moșiei, numită Măhal, cu cuprinsul mai jos scris, rugîndu-ne ca, pentru o mai mare vădire (a acestui lucru) să punem să fie trecută și întărită această scrisoare din cuvînt în cuvînt în preznta noastră scrisoare deschisă, al cărui cuprins este acesta: *⟨Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur din 24 mai 1357 nr. 151⟩*.

Noi, așadar, înduplecați cu bunăvoința de dreptele și legiuitele cereri ale zisului magistrul Nicolae, punînd să fie trecută în scrisoarea de față din cuvînt în cuvînt, sus-pomenita scrisoare a zisului convent, aflînd-o fără răsături, fără tăieturi, și nici stricată în vreo parte a ei, împreună cu punerea în stăpînire de mai sus, după cum cere legea țării, o primim cu toate cele cuprinse în ea, întărind-o în temeiul scrisorii noastre de față.

Spre pomenirea acestui lucru am dat pomenitului magistrul Nicolae, scrisoarea noastră de față, deschisă, întărită cu puterea pecetei noastre atîrnate.

Dat la Deva, marți după duminica *Oculi mei*, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. DL 28 737. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., cu urme de pecete rotundă aplicată pe verso.

REGESTE: Cod. Andeg., VII, p. 68.

¹ Corect: *appensione*.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Waradyensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona Stephani, filii Laurencii de Dobÿ, quod universa sua litteralia instrumenta super

iuribus et possessionibus suis, videlicet Eggedmonustura, Petrÿ, Tulugd, Demeter, Cool, Hothaz, Nogeer, Chehy, Gyozezh, Kutfev, Nyek, Doroghaza, Komad, Perch, Achad, Wÿd, Tamasy Bygech, Kupch, Nandras, Doroglesy et Sarfev vocatis confecta et emanata, per quosdam fures et malefactores, confractis hostiis¹ domorum suarum et scriniis suis, per omnia cum omnibus aliis bonis et rebus suis ablata et asportata ac ab eodem alienata extitissent; quorum alia paria in sacristia monasterii sancti Stephani prothomarthyrus¹ de promontorio Waradyensi more consueto ad conservandum reposita haberentur. Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Ladizlaus, filius Stephani de Gypul, vel Andreas, filius Emirici¹ de Nyueg, aut Johannes, filius Iwanka, aliis absentibus, homo noster, ad ipsum conventum accedendo, predicta litteralia instrumenta prefati Stephani, filii Laurencii, super predictis possessionibus et aliis iuribus suis confecta et emanata petat requiri et reinveniri ac eadem in specie ad sacristiam vestre ecclesie asportari et in eadem more consueto ad conservandum reponi, verbo nostre maiestatis. Vosque tandem repositis ipsis literalibus instrumentis in dicta vestra sacristia, tenores eorundem de verbo ad verbum transscribi faciendo, sub vestro sigillo eidem Stephano concedatis ad cautelam; cavantes tamen, ne fraus et dolus interveniat in hac parte. Et tandem totius facti processum nobis fideliter res ribatis. Datum in Wyssegrad, feria sexta proxima ante dominicam Letare, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioşilor săi din capilul bisericii de Oradea mintuire şi milostivire.

Ni se spune nouă de către Ştefan, fiul lui Laurenţiu de Doby, că toate actele sale întocmite şi date cu privire la drepturile şi moşiile sale, adică cele chemate Eggedmonustura, Petreu, Tulugd, Demeter, Coli, Hothaz, Nogeer, Chehy, Diosig, Kutfev, Nyek, Fileghihaz, Komad, Perch, Achad, Wyd, Tamásy, Bygech, Kupch Nandras, Doroglesy şi Sarfev, i-au fost luate şi duse şi înstrăinate cu totul dimpreună cu toate celelalte bunuri şi lucruri ale sale de nişte hoţi şi răufăcători (care) i-au spart uşile caselor şi dulapurile, iar alt rînd al acelor acte se află, după obicei, pus de o parte spre păstrare, în sacristia mănăstirii sfîntului Ştefan, întîiul mucenic, din Dealul Orăzii.

Drept care poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru Ladislau, fiul lui Ştefan de Deapoi sau Andrei, fiul lui Emeric de Niuved ori în lipsa acestora Ioan, fiul lui Iwanka, mergînd la numitul convent, să ceară din porunca maiestăţii noastre să se caute şi să se găsească sus-zisele acte ale sus-numitului Ştefan, fiul lui Laurenţiu (ce au fost) întocmite şi date cu privire la sus-zisele moşii şi la alte drepturi ale lui, şi să fie aduse ele înşile, în arhiva bisericii voastre şi puse spre păstrare în pomenita (arhivă) după cum se obişnuieşte. Şi în cele din urmă, o dată puse acele acte în zisa voastră arhivă, poruncind voi să se treacă în scris cuprinsul lor cuvînt cu cuvînt, să le daţi sub pecetea voastră, spre cheazăşie, pomenitului Ştefan, avînd grijă să nu se

facă vreo înșelăciune sau viclenie în această privință. Și, în sfârșit, să ne dați seamă în scris, întocmai, despre tot ce s-a făcut.

Dat la Vișegrad, în vinerea dinaintea duminicii Letare, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 809. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca 1326. Transumpt în actul capitlului din Oradea din 16 iunie 1358 nr. 284.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 71—72.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 62—6 nr. 1 288.

¹ Astfel în transumpt.

237 1358 martie 10 (VI. Idus Marcii, anno sexto) (Avignon).

Petru al lui Vilhelm (*Guillelmi*), preot din dieceza Transilvaniei cere papei Inocențiu al VI-lea să-l numească în biserica parohială din Bistrița (*Bistrichia*) întrucît Iodoc (*Judocus*) preotul acelei biserici a dobîndit stăpînirea de fapt a prepoziturii de Vasvár, din dieceza de Győr, fără a fi piedică faptul că el ține biserica parohială din Turda (Torda), din dieceza Transilvaniei.¹

Arh. Vat. Reg. Suppl. 31, fol. 80 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 326—327, nr. 129.

¹ Cf. actul nr. 218 din 11 februarie 1358 și actele nr. 238, 239 din 10 martie 1358.

238 1358 martie 10 (VI. Idus Marcii, anno sexto), (Avignon).

Nicolae Malech, preot din dieceza de Zagreb, cere papei Inocențiu al VI-lea să-l numească în parohia bisericii sfîntului Nicolae din Bistrița (*Bistrichia*), din dieceza Transilvaniei, rămasă liberă prin dobîndirea pașnică a prepoziturii bisericii Transilvaniei¹ de către Iodoc (*Jodoco*), fostul preot.

Arh. Vat., Reg. Suppl., 31, fol. 83 r.

Orig. hirtie.

EDIȚII: Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 209 nr. 112 f., (cu data greșită 24 februarie 1358).

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 328, nr. 132.

¹ Greșit în loc de Vasvár; cf. actul din 25 mai 1357 nr. 153, respectiv actul nr. 218 din 11 februarie și actele nr. 237, 239 din 10 martie 1358.

239 1358 martie 10 (VI. Idus Marcii, anno sexto), (Avignon).

Papă Inocențiu al VI-lea încunoștințează pe arhiepiscopul de Caloccea, pe abatele de Cluj-Mănăstur (*Colosmonastra*) din dieceza Transilvaniei și pe decanul bisericii Sf. Agricola din dieceza de Avignon că nu-

mește pe Nicolae Malech de Dambro, preot din biserica de Zagreb în parohia din Bistrița (*Bistricia*) în dieceza Transilvaniei, pe care înainte a deținut-o Iodoc (*Jodocus*) de Brno (*Bruima*)¹ prepozit de Vasvár.

Arh. Vat. Reg. Vat. 233, fol. 235 v. — 236 r. actul nr. 82; Reg. Aven. 139, fol. 319 v. — 320 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 268, nr. 319.

¹ Corect: *Brunna*.

240

1358 martie 13 (*feria tertia proxima
post dominicam Letare*), Kálló.

Magistrul Bricciu zis Cantor vicecomitele și cei patru juzi ai nobililor din comitatul Szabolcs adeveresc că în adunarea comitatului ținută la Kálló, în ziua de 13 martie de față fiind magistrul Ioan, fiul lui Iwanka de Parhida (*Pelbarthyda*), precum și omul de mărturie al capitlului din Oradea s-a cercetat plângerea magistrului Ștefan de Kálló făcută împotriva lui Nicolae de Pazab care la 7 martie a rănit pe Grigore de Baktha, slujitorul lui Ștefan.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51785. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca 1358.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 86—87.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 57, nr. 1268.

241

1358 martie 13 (*feria tertia proxima
post dominicam Letare*), Kálló.

Cei patru juzi ai nobililor din comitatul Szabolcs adeveresc că în adunarea comitatului ținută la Kálló, de față fiind magistrul Ioan, fiul lui Iwanka de Parhida (*Pelbarthyda*) precum și omul de mărturie al capitlului din Oradea s-a cercetat plângerea magistrului Ștefan de Kálló împotriva lui Ladislau zis Balug și Ioan zis Tatar care în ziua de 28 februarie a aceleiași an au jefuit mai mulți iobagi ai pîrîșului.

Arh. Naț. magh. Dl. 51788. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 87—88.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 57—58, nr. 1269.

242

1358 martie 13 (*feria tertia proxima
post dominicam Letare*), Kálló.

Magistrul Bricciu zis Cantor vicecomitele și cei patru juzi ai nobililor din comitatul Szabolcs adeveresc că, în adunarea comitatului ținută la Kálló, de față fiind magistrul Ioan, fiul lui Iwanka de Parhida (*Pelbarthyda*), omul regelui, precum și omul de mărturie al capitlului din Oradea s-a cercetat plângerea lui Emeric de Urus și a lui Ladislau de Kálló făcută împotriva lui Ștefan fiul lui Toma de Zentmarton, care a intrat cu forță în moșia lor numită Apăti de unde a luat zece boi.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 791. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu fragmente a două peceti inelare de închidere aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 82—83.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 56, nr. 1 264.

243

1358 martie 13 (*feria tertia proxima post dominicam Letare*). **Kálló.**

Cei patru juzi ai nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc că, în adunarea comitatului ținută la Kálló de față fiind Ioan, fiul lui Iwanka de Parhida (*Pelbarthyda*) precum și omul de măturie al capitlului din Oradea, s-a cercetat plîngerea lui Bricciu zis Cantor vicecomitele de Szabolcs împotriva lui Pavel de Bank.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 792. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu fragmente a patru peceti inelare de închidere aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 88—89.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 58, nr. 1 270.

244

1358 martie 14 (*octavo die termini prenotati: in die Medii quadragesima, feria scilicet quarta*). **Vișegrad.**

Comitele Nicolae de Zech, judele curții regale și comite de Turuch, amină procesul dintre magistrul Gheorghe, fiul lui Grigore, și Borch, fiul lui Elleus, pe de o parte, și Zouard, fiul lui Chepan de Makofalwa, și Gheorghe fiul său, precum și Ștefan, fiul lui Nicolae de Wytez. La proces, în numele pîrșilor s-a înfățișat Petru, fiul magistrului Gheorghe, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului de Oradea (*cf. actul din 13 iulie 1354, D.R.H., C, vol. X., nr. 262*), iar în numele pîrșilor, Ștefan de Chamafalva, cu scrisoare de împuternicire a conventului din Lelez.

Arh. Naț. Magh. Dl. 38 173.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 90—91.

245

1358 martie 18, **Vișegrad.**

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Waradiensis, salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona Petri, filii Johannis de Chahul, quod, cum ipse, feria tertia proxima ante diem Medii Quadragesime nunc preteritum, in possessionem suam, Kene vocatam, in conitatu de Zonuk existentem, pervenisset et circa quendam iobagionem suam de eadem nocturnum habuisset, Nicolaus, filius Ladislai, et Hugun, filius Johannis, nobiles de Zaruad, domum ipsius iobagionis sui super ipsum incendi fecisset et concremari et licet ipse de ipso incendio evaserit, tamen plurima dampna per incendium predictum fuisset perpressus. Super quo fi-

252

delitati vestre firmiter precipimus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Egidius de Sarasag vel Demetrius de Kouas aut Dominicus de Woya sive Stephanus de Mand, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem.

Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wisegrad, in dominica Iudica anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitulul de Oradea, mintuire și milostivire.

Ne spune nouă însuși Petru, fiul lui Ioan de Cehăluț, că ajungând el în marțea de dinaintea zilei Mijlocului păsătorilor de curînd trecută¹, la moșia sa numită Kene, aflătoare în comitatul Solnoc și înnoptînd la un iobag al său de pe acea (moșie) nobilii de Sărauad, Nicolae, fiul lui Ladislau și Hugun, fiul lui Ioan, au pus să se dea foc și să se ardă casa acelui iobag al său peste dînsul, și deși el a scăpat din acel foc, totuși a tras foarte multe pagube de pe urma focului sus-numit. Drept aceea poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Egidiu de Șarmășag sau Dumitru de Căuaș, ori Dominic de Woja, sau în lipsa acestora, Ștefan de Mand, să afle și să cerceteze de la toți de la care se cuvine și se poate întreg adevărul cu privire la cele de mai sus.

Și după acestea să ne dați seama în scris, întocmai, așa cum veți fi aflat adevărul.

Dat la Vișegrad, în duminica Iudica, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist. colecția Iosif Kemény nr. 47.

Transumpt în actul capitolului de Oradea din 15 aprilie 1358, nr. 265.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 107.

¹ 6 martie.

246

1358 martie 18 (*duodecimo die diei Medii Quadragesime*), Vișegrad.

Comitele Nicolae de Zeech, judele curții regele și comite de Turuch, în urma donației regale, adjudecă lui Nicolae, arhiepiscop de Calocsa o moșie din comitatul Vas. Toma, episcop de Cenad (*Chanadiensis*).

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 683.

Orig. perg., cu pecete atîrnată de șnur de mătase de culoare roz și verde.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 93—99.

247

1358 martie 18, Sintimbru.

Nos Dominicus, viceuoyoda Transsiluanus, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod cum nobilis vir magister Johannes, filius quondam domini Nicolai, regni Hungarie palatini, nunc

comes Sicularum, iuxta continenciam literarum magnifici viri domini Andree woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, in octavis diei Medii XL^{mo} proxime nunc preteritis, contra magistrum Thomam, filium Dionisii de Regun, in facto cause per eundem magistrum Thomam, in generali congregacione ipsius domini nostri woyuode contra ipsum mote in eisdem literis domini nostri woyuode continente¹, in eo videlicet, ut magister Symon vice ipsius magistri Johannis, castellanus de Gurgyn, ex voluntate et consensu ipsius magistri Johannis, domini sui, multas iniurias multaque dampna, et per suos fures multa furticia et nocumenta iobagionibus et pertinentibus suis inferret et inferri faceret incessanter, in eo scilicet, quod unum ex iobagionibus suis in possessione Petele interfici fecisset aliumque ad lutum projici fecisset, eo non contentus, ad alodium² suum transmittendo, curiam eiusdem alodii³ infringi faciendo, duodecim vaccas de eadem auferri fecisset, ceterum idem magister Symon ad possessionem suam Magyarregen vocatam destinando, octo pecora, videlicet boves et vaccas in eadem auferri fecisset, et cum iobagiones sui per vestigia ipsorum pecorum ire voluissent, famuli ipsius magistri Symonis unum ex eisdem letaliterulnerassent⁴ tres ex predictis pecoribus restituissent, insuper quatuor boves cuiusdam iobagionis sui subtrahi fecisset: cum iudicio trium marcarum responsurus coram nobis comparere debuisset in Sancto Emerico.

Ipsa itaque termino adveniente, idem magister Johannes, filius quondam domini Nicolai palatini, sicut ad ipsam generalem congregacionem predicti domini nostri woyuode, sic et nunc non venit, nec misit aliquem sue absencie excusatorem. Et quia consuetudo regni parcium Transsiluanorum⁵ id requirit, ut quelibet causa in generali congregacione mota et deinde ad octavas prorogata de iure ulterius prorogari non possit, sed fine debito debeat terminari, ideo unacum quibus⁶ regni nobilibus⁷ nobiscum in sede iudiciaria consedentibus et litibus finem impponentibus, ipsum magistrum Johannem, filium quondam domini Nicolai palatini et Symonem, castellanum eiusdem de Gurgyn pro eo, quia semel et secundo a facie iurie et iusticie se absentantes iuri parere non curarunt, in premissis accionibus seu adquisicionibus ipsius magistri Thome, filii Dyonisii, contra eundem decrevimus remansisse, vigore presencium mediante.

In cuius rei testimonium ad petitionem Mychaelis rufi legitimi procuratoris ipsius magistri Thome, qui quatuor diebus continuis contra eosdem stetit in termino coram nobis, presentes concessimus literas nostras patentes, sigillo nostro communitas.

Datum in Sancto Emerico, quinto die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Noi Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece nobilul bărbat, magistrul Ioan acum comite al secuilor, fiul răposatului domn Nicolae, palatinul regatului Ungariei, trebuia, potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat, domnul Andrei, voievodul Transilvariei și comite de Solnoc, domnul nostru, să se înfățișeze — sub <pedeapsa> unei amenzi de trei mărci — înaintea noastră la Sîntimbru, la octavele zilei Mijlocului Păresimilor de curînd trecute⁸, ca să răspundă ca. împrișinat al magis-

trului Tõma, fiul lui Dionisie de Reghin, în ce privește pîra pornită împotriva lui de acel magistru Toma în adunarea obștească a pomenitului domn al nostru voievodul, cuprinsă în acea scrisoare a domnului nostru, voievodul, adică pentru faptul că magistrul Simion, vicecastelanul de Gurghiu, al pomenitului magistru Ioan, cu învoirea și încuviințarea pomenitului magistru Ioan, stăpînul său, pricinuia și punea să se pricinuiască neîncetat multe nedreptăți și multe pagube, și — prin tilharii săi — multe furtişaguri și vătămări iobagilor (lui) și celor de sub atîrnarea lui; și anume că poruncise să fie ucis unul din iobagii săi de pe moșia Petelea, și pe altul poruncise să-l arunce într-o mlaștină (și), nemulțumit cu aceasta, trimițînd (la el) la moșie (și) poruncind să fie călcată curtea acelei moșii, a pus să se ridice de acolo douăsprezece vaci. Apoi acel magistru Simion trimițînd la moșia lui numită Reghinul Ungureșc, a pus să fie luate de acolo opt vite, adică boi și vaci, și cînd iobagii lui au voit să se ia pe urmele acelor vite, slujitorii acelui magistru Simion au rănit greu pe unul din ei, au dat înapoi trei din sus-zisele vite; (dar) au mai pus să fie luați patru boi ai unui iobagi al său.

Și deși la sosirea pomenitului soroc, acel magistru Ioan, fiul răposatului domn Nicolae palatinul, așa după cum (nu a venit) la pomenita adunare obștească a sus-zisului domn al nostru, voievodul, tot așa n-a venit nici acum, nici n-a trimis pe cineva ca să-l dezvinovățească de lipsa sa. Și deoarece obiceiul țării din părțile Transilvaniei cere ca orice pîră ridicată în adunarea obștească și apoi amînată la octave, să nu poată fi amînată după lege pe mai tîrziu, ci trebuie să i se pună capăt în chipul cuvenit, de aceea noi, dimpreună cu acei nobili ai țării care șed alături cu noi în scaunul de judecată și pun capăt pricinilor, am hotărît în temeiul scrisorii de față că, întrucît acel magistru Ioan, fiul răposatului domn Nicolae, palatinul și Simion castelanul de Gurghiu, lipsind o dată și a doua oară din fața judecății și a legii, nu s-au îngrijit să se supună judecății, ei au rămas de judecată în pricina cu acel magistru Toma, fiul lui Dionisie, privitor la sus-zisele plîngerii sau cereri ale pomenitului Toma.

Spre mărturia acestui lucru, la cererea lui Mihail cel Roșu, împunătorul legiuit al acelui magistru Toma, care a stat la soroc înaintea noastră patru zile în șir, împotriva aceluia, am dat această scrisoare deschisă a noastră, întărită cu puterea pecetii noastre.

Dat la Sîntimbru, în a cincea zi de la sorocul mai sus însemnat, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 41 337. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu pecetea rotundă a lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, avînd în mijloc un coif ca figură de blazon, în jurul căreia se află legenda.

EDIȚII; Cod. Andeg., VII, p. 113—114.

¹ Corect: *contente*.

² Corect: *allodium*.

³ Corect: *allodii*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Corect: *Transsilvanarum*.

⁶ Corect: *quibusdam*.

⁷ În orig. scribul inițial a scris *nobilium* pe urmă e corectat astfel

⁸ 14 martie.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod comite Nicolao, filio Benus de Radna, et altero Nicolao, filio eiusdem, ab una, parte vero ex altera Andrea, filio Petri, famulo magistri Dominici dicti de Gonbas, pro eodem domino suo cum procuratoriis literis coram nobis personaliter constitutis, per eosdem Nicolaum, filium Benus, et alterum Nicolaum, filium suum, propositum extitit ministerio vive vocis pariter et relatum quod predictus magister Dominicus dictus de Gonbas ipsis trecentos florenos mutuasset et dedisset, quos quidem florenos in reacquisicione et reobtencione possessionum ipsorum expendissent, pro quibus trecentis florenis quandam possessionem ipsorum Monyorows vocatam in comitatu de Doboka existentem, cum omnibus utilitatibus suis, eidem magistro Dominico dicto de Gonbas pignori obligassent et obligarunt coram nobis, tali conditione mediante, ut medio tempore, donec ipsi eandem possessionem pro ipsis trecentis florenis ab eodem redimere poterunt et valebunt, universos fructus et utilitates eiusdem possessionis, exceptis censibus et collectis, per populos et iobagiones in eadem possessione commorantes dari et persolvi consuetis in sortem predictae pecunie, videlicet ipsorum¹ trecentorum florenorum computari debendis, tolleret et perciperet magister Dominicus prenotatus.

Datum in dominico Iudica, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octava.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, pe de o parte, comitele Nicolae, fiul lui Benus de Rodna și celălalt Nicolae, fiul acestuia, iar pe de altă parte Andrei, fiul lui Petru, slujitorul magistrului Dominic zis de Gîmbaș, pentru stăpînul său, cu scrisoare de împuternicire, acești Nicolae, fiul lui Benus, și celălalt Nicolae, fiul său, ne-au arătat și spus prin viu grai că sus-numitul magistrul Dominic zis de Gîmbaș le-a împrumutat și le-a dat trei sute de florini, pe care ei i-au cheltuit pentru reluarea și dobîndirea din nou a moșilor lor, și că pentru acești trei sute de florini au zălogit și în fața noastră zălogesc acestui Dominic zis de Gîmbaș o moșie a lor numită Măgheruș, aflătoare în comitatul Dăbîca, împreună cu toate folosințele sale, cu această învoială, ca în răstimpul pînă cînd vor putea și vor fi în stare să răscumpere de la el această moșie cu acești trei sute de florini, sus-zisul magistrul Dominic să culeagă și să strîngă toate roadele și folosințele acestei moșii, care trebuie socotite drept dobîndă ale acestor bani, adică a acestor trei sute de florini lăsîndu-se în afară dările și daturile ce obișnuiesc să le dea și să le plătească oamenii și iobagii care locuiesc pe acea moșie.

Dat în duminica Iudica, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 674; Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. perg. cu fragmente de pecete rotundă aplicată pe verso.

¹ În orig. urmează cuvîntul *duce*, tăiat de aceeași mină.

249

1358 martie 23, Sîntimbru.

Viris discretis et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsilvanie, dominis et amicis suis reverendis, Dominicus, viceuoyoda Transsilvanus, debite amicitie et honoris continuum incrementum. Vestre discretionis amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus litteras patentes religiosi conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra super facto statucionis possessionis Lekence vocate in comitatu de Doboca iuxta fluvium Lekence existentis, nobis rescripcionales et per magistrum Petrum litteratum, notarium predicti conventus, aut eius legitimum procuratorem vobis exhibendas, iuxta antiquam vestram consuetudinem de verbo ad verbum transscribi et in formam vestri privilegii redigi faciendo, eidem magistro Petro litterato aut eius legitimo procuratori dare et concedere dignemini et velit, propter maiorem et uberiorem rei cautelam.

Datum in Sancto Emerico, sexta feria proxima, ante dominicam Ramispalmarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Chibzuîilor și cinstîilor bărbați din vrednicul de cinste capîtlu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu tot mai multă prietenie și cinste cuvenită.

Prin cele de față rugăm cu toată cinstea, prietenia și chibzuînța voastră să faceți bine și binevoiți să puneți pentru mai bună și mai mare siguranță să se întocmească în chip de privilegiu scrisoarea deschisă a cuviosului convent al mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur cu privire la darea în stăpînirea a moșiei numite Lechința aflătoare în comitatul Dăbica lîngă rîul Lechința, punînd să se transcrie, cuvînt cu cuvînt, după obiceiul vostru străvechi, scrisoarea de răspuns către noi, ce vi se va înfățișa de către magistrul Petru diacul, notarul sus-zisului convent, sau de împuternicitul legiut al acestuia și s-o dați și s-o predați acestui magistru Petru diacul sau legiuitului său împuternicit.

Dat la Sîntimbru, în vinerea dinaintea duminicii Floriilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. arh. oraș. Bistrița nr. 7.

Transumpt în actul capîtlului din Alba Iulia din 24 martie 1358 nr. 257.

EDIȚII: *Ub.*, II, 150—151.

REGESTE: *Archivalische Zeitschrift*, XII, (1887), 78; Berger, *Reg.* nr. 33.

250

1358 martie 24 (*IX. Kalendas Aprilis*) Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, numește pe Nicolae al lui Simion sau cu alt nume al lui Solomon, în slujba de cantor al bisericii Transilvaniei.

Arh. Vat. Reg. Aven. 138; în 1895 cota era: An. VI. vol. 18, fol. 387 v.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 268 nr. 321.

251 1358 martie 24 (IX. Kalendas Aprilis, anno sexto), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Simion, în slujba de canonic cantor al bisericii Transilvaniei, rămasă liberă prin moartea lui Mihai zis Italianul (Olaz).

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30. fol. 178 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca 1358.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 408, nr. 323.

252 1358 martie 24 (IX. Kalendas Aprilis, anno sexto), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, dăruiește lui Nicolae al lui Simion, sau cu alt nume al lui Solomon, secretar și imputernicit la curia romană al zisului episcop, canonic de Alba-Regală, slujba de cantor al bisericii Transilvaniei, rămasă liberă prin moartea la Roma a lui Mihail zis Italianul (Olaz), fără a fi piedică faptul că el ține un canonicat și o prebendă în zisa biserică de Alba-Regală și de curînd i s-a acordat un canonicat și o prebenda în biserica Transilvaniei, stăpînirea căroră însă, încă nu a dobîndit-o.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 31, fol. 101 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 328—329, nr. 134.

253 1358 martie 24 (IX. Kalendas Aprilis, anno sexto), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, întărește numirea lui Nicolae al lui Gheorghe, cleric al acestuia și arhidiacon de Solnoc (*Zolnuk*) în biserica Transilvaniei, în zisul arhidiaconat, rămas liber, prin moartea lui Toma zis Custode, fără a fi piedică faptul că el mai ține un canonicat și o prebendă în aceeași biserică¹.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 31. fol. 101 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 329 nr. 135.

¹ Cf. actul nr. 254 din 24 martie 1358 și actele nr. 276, 277 din 29 mai 1358.

254 **1358 martie 24** (*IX. Kalendas Aprilis, anno sexto*) **⟨Avignon⟩.**

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Gheorghe în slujba de arhidiacon de Solnoc (*Zolnuk*) în biserica Transilvaniei, rămasă liberă prin moartea lui Toma zis Custode¹.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30 fol. 178 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossanyi*, II, p. 409, nr. 324.

¹ Cf. actul nr. 253 din 24 martie 1358 și actele nr. 276, 277 din 29 mai 1358.

255 1358 martie 24 (IX. Kalendas Aprilis, anno sexto), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic, episcopul Transilvaniei, îi acordă îngăduința de a dezlega patruzeci de preoți din dieceza sa care, fiind sfințiți preoți de prelați străini, s-au abătut de la lege (*irregularitate*).

Arh. Vat. Reg. Suppl. 31 fol. 101 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 210, nr. 113, cu data greșită: 4 martie 1358.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 329—330, nr. 136.

256 1358 martie 24 (IX. Kalendas Aprilis, anno sexto), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Dominic episcopul Transilvaniei, îi îngăduie să meargă pe mare (*transfetandi*) împreună cu patruzeci de credincioși, în pelerinaj la Ierusalim.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 31, fol. 101 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

EDITII: *Bossányi*, II, p. 330, nr. 137.

257 **1358 martie 24, (Alba Iulia).**

⟨C⟩apitulum¹ ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentem paginam inspecturis, salutem in salutis largitore.

Noverint universi nos litteras nobilis viri Dominici, viceuoyuode Transsiluani, recepisse in hec verba: *⟨Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei din 23 martie 1358 nr. 249⟩*.

Tenor vero predictarum litterarum patencium ipsius conventus de Clusmunustra super facto statucionis dicte possessionis Lekence rescricionalium, per predictum magistrum Petrum, notarium dicti conventus.

nobis exhibitarum, per omnia talis est: *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur din 13 ianuarie 1357, nr. 73. cuprinzînd actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 decembrie 1356 nr. 55).*

Nos enim, iustis et legitimis petitionibus ipsius Dominici viceuoyode annuentes, easdem litteras patentes dicti conventus de Clusmunustra rescripcionales, per eundem magistrum Petrum nobis presentatas, in formam litterarum nostrarum privilegialium de verbo ad verbum transcribi et redigi, pendentisque et autentici sigilli nostri munimine roborari faciendo, eidem magistro Petro, filio Syberk, duximus concedendas.

Datum sabbato proximo, ante dominicam Ramisplmarum, anno domini M^{mo} C^oC^oC^o quinquagesimo octavo, discretis viris Johanne preposito, Lorando custode, Mychaele cantore, Ladislao, archidiacono de Hunyad, decano ecclesie nostre predictae existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de acum cît şi celor viitori, care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Să afle toţi că noi am primit scrisoarea nobilului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, avînd acest cuprins: *(Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 23 martie 1358 nr. 249).*

Iar cuprinsul sus-zisei scrisori deschise de răspuns a conventului din Cluj-Mănăstur asupra dării în stăpînire a zisei moşii Lechinţa, ce ni s-a înfăţişat de sus-zisul magistru Petru, notarul zisului convent, este întru totul acesta: *(Urmează actul conventului de Cluj-Mănăstur din 13 ianuarie 1357 nr. 73. cu actul vicevoievodului Dominic, din 11 decembrie 1356 nr. 55).*

Iar noi încuviinţînd dreptele şi legiuitele cereri ale acestui vicevoievod Dominic, punînd să fie trecut întocmai cuvînt cu cuvînt şi să se întocmească în chip de scrisoare privilegială a noastră această scrisoare deschisă de răspuns a zisului convent din Cluj-Mănăstur, ce ne-a fost înfăţişată de acest magistru Petru, şi punînd să se întărească cu puterea pecetii noastre autentice şi atîrnate, am hotărît s-o dăm acestui magistru Petru, fiul lui Syberk.

Dat în sîmbăta dinaintea duminicii Floriilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi opt, fiind chibzuiţii bărbaţi: Ioan prepozit, Lorand custode, Mihail cantor, iar Ladislau arhidiaconul de Hunedoara, decan al sus-zisei noastre biserici.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. oraş Bistriţa nr. 7.

Orig. perg., cu lacune şi pete de umezeală pe la indoituri, cu pecete og vala din ceară de culoare deschisă, atîrnată de şnur de mătase violetă.

EDIȚII: Ub., II, 151.

REGESTE: *Archivalische Zeitschrift*, XII (1887), 78; Berger, *Reg.* nr. 34.

¹ Loc gol lăsat de scrib pentru desenarea inițialei.

Capitulul din Arad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că a trimis pe clericul Gheorghe, canonic al aceleiași biserici, omul său de mărturie, care împreună cu omul regelui, Ioan, fiul lui Pavel de Vârșand (Wossyan) să cerceteze drepturile de stăpânire ale lui Laurențiu, fiul lui Marton de Nempty, asupra moșiei Nempty din comitatul Békés.

Arh. Naț. Magh. Dl. 71 842, Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. perg. cu fragmente de pecete aplicata pe verso.

EDITION: Csáky, I, p. 117—118.

Excellentissimo domino suo domino Ludovico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Varadiensis orationum suffragia cum perpetua fidelitate. Literas vestre celsitudinis honore quo decuit recepimus in hec verba: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 februarie 1358 nr. 212).*

Nos igitur, mandatis vestre sublimitatis obedire cupientes ut teneamur, unacum prefato Stephano de Farnas, homine vestro, discretum virum Ladislaum, sacerdotem chori ecclesie nostre et rectorem altaris sancte Elisabethe regine, transmisimus ad predicta mandata vestra fideliter exequenda; qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in comitatu de Zabolcs procedendo, a nobilibus et ignobilibus, ceterisque cuiusvis status et conditionis hominibus, a quibus decuisset et licuisset, facta diligenti inquisitione palam et occulte, omnia premissa comperissent eo modo, quo in persona predicti Petri, filii Johannis vestre maiestati dictum extitisset, et sicut tenor litterarum vestre maiestatis continet predictarum.

Datum in vigilia festi Annunciationis virginis gloriose, anno prenotato.

Preaînălțatului său stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea prinos de rugăciuni și credință veșnică.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre, avînd acest cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 februarie 1358, nr. 212).*

Noi așadar, dorind să ne supunem, precum sîntem datori, poruncilor înălțimii voastre, am trimis, dimpreună cu pomenitul Ștefan de Sfirnaș, omul vostru, pe chibzuitul bărbat Ladislau, preot din strana bisericii noastre și slujitorul altarului sfintei regine Elisabeta, spre a împlini întocmai sus-zisele voastre porunci.

Aceștia întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că, mergînd în comitatul Szabolcs (și) cercetînd cu sîrguință, pe față și în ascuns, pe nobili și pe nenobili și pe ceilalți

oameni de orice stare și seamă, pe care s-a convenit și s-a putut (să-i cerceteze), au aflat toate cele de mai sus în chipul în care s-au arătat maiestății voastre de către sus-pomenitul Petru, fiul lui Ioan, și așa cum se cuprinde în scrisoarea de mai sus a maiestății voastre.

Dat în ajunul sărbătorii Bunei vestiri a slăvitei fecioare, în anul însemnat mai sus.

Arh. Naț. Magh. Dl. 23 112, p. 44—45, nr. 29. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Copie autentică în caietul intitulat: „*Paria literalium documentarum prae-dium fiscale Zelemér inclyti, comitatus de Szabolcs abjacens respicientium*“, copiat la începutul veacului XVIII-lea și confruntat cu textele originale de către Gabriel Ferdiny, procurator fiscal pentru părțile transtibiscane ale Ungariei, la data de 1 mai 1738, Oradea.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 130—131.

260

1358 martie 24 (in vigilia festi Annunciationis
beate virginis), Agria.

Capitulul din Agria adeverește că a trimis omul de mărturie, pe canonicul Ilie, fiul lui Gugh, față de care oamenii regelui, Pavel prepozitul de Sibiu (*de Zybinio*) și canonic al bisericii Transilvaniei și magistrul Simion de Sancto Salvatore au restituit lui Ladislau și Iwanka, fiii lui David, precum și rudelor lor moșia Iwankahaza.

Arh. Naț. Magh. (arhiva Teleki din Gyömrő, Arhiva I, Elench, XX, fasc. I, nr. 1).

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 iunie 1358, Vișegrad.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 128—129.

REGESTE: *Iványi*, p. 81, nr. 37.

261

1358 martie 27, (Cluj-Mănăstur).

Nobili et magnifico viro Andree, woyuode Transsilvano et comiti de Zolnuk, conventus monasterii beate virginis de Clusmonustra, orationum suffragia cum salute.

Noveritis nos litteras vestre magnificencie recepisse honore quo de-cuit, in hec verba: *⟨Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 26 februarie 1358, Turda nr. 230⟩.*

Nos igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, unacum Stephano de Buda, homine vestro predicto, nostrum missimus hominem, videlicet fratrem Benedictum, pro testimonio fide-dignum, ad premissa fideliter exsequenda. Tandem exinde ad nos re-versi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, sexta feria proxima ante dominicam Ramispalmarum, ad possessionem memorati magistri Michaelis, filii¹ Desew, videlicet Wzuaŷ vocat², psonaliter accessissent et eun-dem magistrum Michaellem, filium Desew de Elephant, idem homo ves-ter, sub testimonio hominis nostri, racione omnium premissorum ad vestre magnificencie evocasset presenciam, contra sepedictum magistrum Nicolaum dictum Vos peremptorie responsurum; octavas vero festi beati

262

Georgii martiris proxime nunc venturas partibus coram vobis comparendis pro termino assignasset¹.

Datum² tercia feria proxima post predictam dominicam Ramispalmarum, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso de aceeași mînă:*⟩ Nobili et magnifico viro Andree, wo-yuode Transsiluano et comiti de Zolnuk, pro magistro Nicolao dicto Vos, contra nobilem virum magistrum Michaellem, filium Desew de Elephant, ad octavas festi beati Georgii martiris proxime nunc venturas, evocatorie.

Nobilului și măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăștur, prinos de rugăciuni și mîntuire.

Aflați că am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea mării voastre, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 26 februarie 1358, Turda nr. 230*⟩.

Drept aceea, noi, supunîndu-ne, precum sîntem datori, dreptelor și legiuitelor voastre cereri, am trimis spre mărturie, împreună cu Ștefan de Buda ⟨*Veche*⟩, omul vostru sus-pomenit, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Benedict, spre a împlini întocmai cele de mai sus. ⟨*Aceștia*⟩ în cele din urmă întorcîndu-se de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în vinerea dinaintea duminicii Floriilor³, s-au dus înșiși la moșia pomenitului magistru Mihail, fiul lui Desideriu, numită Osoiu și omul vostru de față cu omul nostru de mărturie, a chemat pe acel magistru Mihail, fiul lui Desideriu de Elefant înaintea mării voastre, spre a răspunde fără altă amînare ca potrivnic al ades-pomenitului magistru Nicolae zis Vos în privința tuturor celor de mai sus. Iar ca soroc de înfățișare înaintea voastră ei au pus părților octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁶.

Dat în marțea de după sus-zisa duminică a Floriilor în anul domnului de mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului și măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de chemare la judecată pentru magistrul Nicolae zis Vos, împotriva nobilului bărbat, magistrului Mihail, fiul lui Desideriu de Elefant, la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist. arh. fam. Wass, fasc. II, nr. 12. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare închisă, și cu pecete „cum capite sigilli“, amîndouă aplicate pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *vocatam*.

³ Corect: *assignasset*.

⁴ În orig. urmează cuvîntul *post*, tăiat de aceeași mînă

⁵ 23 martie.

⁶ 1 mai.

Nos, Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod magister Sebastianus, filius Johannis de Chohol, ad nostram personaliter veniendo presentiam, in sua ac Petri et Johannis fratrum suorum uterinorum personis, per modum protestationis nobis significare curavit quod, prout ipsi ex relatione quorundam perciperent, Johannes, filius Peteu de Zantou et quidam alii, quandam terram ipsorum desolatam et habitatoribus destitutam, Bayon vocatam, in comitatu de Zolnok existentem, et etiam quasdam alias possessiones¹ ipsorum, nomine possessionum seu terre regie collationi pertinentium, a domino nostro rege pro se impetrare et acquirere niterentur; cum tamen eadem terra seu possessio Bayon ipsis iure hereditario pertinere deberet; unde facta huiusmodi protestatione, eundem Johannem, filium Peteu et alios quoslibet ab impetratione, obtentione et occupatione ac perpetuatione predictae terre ipsorum Bayon et aliarum quarumlibet, ac se quovismodo in easdem intromissione facta vel facienda prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis.

In cuius protestationis et prohibitionis testimonium presentes eisdem filiis Johannis de Chohol concessimus, communi iustitia suadente.

Datum in Vissegrad, feria sexta proxima ante octavas festi Pasche domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Noi, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și judele cumanelor, dăm de știre că magistrul Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, venind el însuși înaintea noastră în numele său și în numele lui Petru și Ioan, frații săi după mamă, a avut grijă să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare că, după cum au aflat ei din spusele unora, Ioan, fiul lui Petru de Santău și alți cîțiva încearcă să dobindească și să cîștige pentru ei de la domnul nostru rege o moșie a lor, pustie și lipsită de locuitori, numită Boian, aflătoare în comitatul Solnoc, și chiar și alte cîteva moșii de ale lor, ca moșii sau pămînturi care țin de o danie regească; deoarece însă acest pămînt sau moșie Boian trebuie să țină de aceștia în temeiul dreptului de moștenire, drept aceea fiind făcută această întîmpinare, l-a oprit împotrivindu-i-se și i s-a împotrivit oprindu-l în fața noastră, pe acest Ioan, fiul lui Peteu, și pe oricare alții de a cere, a dobîndi, a cotropi și a înveșnici sus-zisa moșie a acestora Boian și a oricăror altora, și de la vreun amestec în aceste moșii, făcut sau care s-ar face în orice chip.

Spre mărturia acestei întîmpinări și opreliști am dat scrisoarea de față acestor fii ai lui Ioan de Cehăluț, așa cum cere dreptul obișnuit.

Dat la Vișegrad, vineri înainte de octavele sărbătorii Paștelui domnului, în anul acestuia o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 136.

¹ În orig. rupt cca 1 cm, întregit după sens.

Nobili et magnifico viro Andree, woyuode Transsiluano et comiti de Zonuk, conventus monasterii beate virginis de Clusmonustra orationum suffragia cum salute.

Noveritis nos litteras vestre magnificencie recepisse honore quo decuit in hec verba: *⟨Urmează actul lui Andrei, voievodul Transsilvaniei, din 2 februarie 1358, nr. 213⟩.*

Nos, igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, unacum Chue, homine vestro predicto, nostrum misimus hominem pro testimonio, videlicet¹ fratrem Nicolaum sacerdotem, ad premissa fideliter exequenda.

Tandem exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi quarta feria proxima ante dominicam Ramispalmarum proxime nunc pridem preteritam ad faciem² porcionis³ possessionarie condan Nicolai, filii Gregorii, videlicet Machkas vocate, in dicto comitatu de Clus, litigiosam⁴ accessissent, vicinis et comitaneis eiusdem universis legitime convocatis et ipsis presentibus, reambulassent eandem ac ab aliorum possessionibus separassent et distinccissent⁵ item portionem⁶ eiusdem Nicolai, filii Gregorii, in eadem Machkas habitam, in comitatu de Clus existentem, pro viginti⁷ et quinque marcis regni consuetudine requirente estimassent; scivissent eciam a Johanne, filio Gula de Gulahaza, Michaelae dicto Darabas, Michaelae, filio Nicolai, Nicolao dicto Kerek et Johanne, filio Martini, nobilibus de Gyos Machkas et ab aliis, quod prelibatus Nicolaus, filius Gregorii et per consequens predicti Bese, avus, et Nicolaus, pater memorati Andree, in pacifica porcione posesionaria resedisset⁸; ceterum idem homo vester sub testimonio hominis nostri predicti, eandem porcione possessionariam⁹ Nicolai, filii Gregorii, a parte plage orientali¹⁰ iuxta¹¹ continenciam¹¹ dicti¹¹ privilegii¹¹ per¹¹ ipsum¹¹ Andream¹¹ exhibiti¹¹ eidem Andree, filio Nicolai, filii Besse, perpetuo possidendam et servandam statuisset, committendo eo iure, quo ad ipsum dinoscitur pertinere, sine preiudicio iuris alieni; quatuor diebus continuis in facie eiusdem possessionis porcionarie¹² commorando, nullo contradictore apparente.

Datum in octavis festi Pasche domini, anno domini ut supra.

⟨Pe verso, de aceeaşi mână:⟩ Nobili et magnifico viro domino Andree, woyuode Transsiluano et comiti de Zolnuk, pro Andrea, filio Nicolai, filii Besse, super facto estimacionis, inquisitionis et statutionis porcionarie possessionis Nicolai, filii Gregorii, in possessione Machkas habite, in comitatu de Clus existentis, statucionalis.

Nobilului şi măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, prinos de rugăciuni şi mîntuire.

Aflaţi că am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea mării voastre, avînd acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 2 februarie 1358 nr. 213⟩.*

Noi, aşadar, supunîndu-ne, precum sîntem datori, cererilor voastre drepte şi legiuite, am trimis spre mărturie dimpreună cu Chue, omul

vostru mai sus-zis, pe omul nostru, anume pe fratele Nicolae, preotul, spre a împlini întocmai cele de mai sus.

⟨Aceștia⟩ în cele din urmă întorcându-se de acolo la noi și fiind întrebați cu stăruință de noi, ne-au spus într-un glas că au mers în miercură dinaintea duminicii Floriilor acum de curînd trecută¹⁸ la partea de moșie în pricină a răposatului Nicolae, fiul lui Grigore, chemată adică Măcicașu, în zisul comitat Cluj, și chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii pomenitei ⟨moșii⟩ și în fața lor au hotărnicit-o. au despărțit-o și au deosebit-o de moșiile altora. De asemenea au prețuit, așa cum cere obiceiul țării partea pomenitului Nicolae, fiul lui Grigore, avută în acea ⟨moșie⟩ Măcicașu, aflătoare în comitatul Cluj, la douăzeci și cinci de mări. Ei au mai aflat de la Ioan, fiul lui Gula de Giula, de la Mihail zis Darabas, de la Mihail, fiul lui Nicolae, de la Nicolae zis Kerek și de la Ioan, fiul lui Martin, nobili de Măcicașu, și de la alții, că pomenitul Nicolae, fiul lui Grigore și, prin urmare, sus-zisii Besse, bunicul, și Nicolae, tatăl amintitului Andrei, au stat în pașnica ⟨stăpînire⟩ a părții aceleia de moșie. Mai departe același om al vostru sub mărturia omului nostru mai sus pomenit, a pus în stăpînirea acelei părți de moșie a lui Nicolae, fiul lui Grigore, dinspre răsărit, potrivit cuprinsului amintitului privilegiu, înfățișat de pomenitul Andrei, pe numitul Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Besse, ca s-o stăpînească și s-o păstreze pe veci, încredințîndu-i-o cu acel drept cu care se știe că ține de el. fără vătămarea dreptului altuia, ⟨și⟩ zăbovind patru zile în șir la pomenita parte de moșie nu s-a ivit nici un împotrivitor.

Dat la octavele sărbătorii Paștilor domnului, în anul domnului de mai sus.

⟨Pe verso, de aceeași mînă:⟩ Nobilului și măritului bărbat, domnul Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, ⟨scrisoare⟩ de punere în stăpînire pentru Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Besse, cu privire la pretuirea, cercetarea și darea în stăpînire a părții de moșie a lui Nicolae, fiul lui Grigore, avută în moșia Măcicașu, aflătoare în comitatul Cluj.

Arh. Naț. Magh. Dl. 26 752. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1310. Orig. perg. cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 143—150.

¹ În orig. urmează: *fratrem*, tăiat de aceeași mînă.

² În orig. urmează: *prenominate porcionarie possessionis Machkas vocate, in comitatu Clus existentis personaliter accessissent vivcinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et ipsis presentibus*, tăiate de aceeași mînă.

³ În orig. scris de o altă mînă contemporană, deasupra cuvîntului *possessionis*, netăiat; fiind însă de prisos l-am omis.

⁴ Corect: *litigiose*.

⁵ Corect: *distinxissent*.

⁶ În orig. urmează: *eiusdem*; fiind însă de prisos l-am omis.

⁷ În orig. urmează: *marcis*, tăiat de aceeași mînă.

⁸ Corect: *resedissent*.

⁹ În orig. urmează: *videlicet*, tăiat de aceeași mînă.

¹⁰ Corect: *orientalis*.

¹¹ În orig. aceste cuvinte au fost scrise deasupra rîndului, de o altă mînă contemporană.

¹² În orig. urmează: *porcionis*, scris deasupra rîndului de o altă mînă contemporană; fiind de prisos l-am omis.

¹³ 21 martie.

Capitulul din Strigoniu adeverește că magistrul Ladislau și fratele său Nicolae și Ioan, fiul lui Petru de Zygh au făcut întâmpinare împotriva ocupării unei moșii de către magistrul Konya, fiul lui Toma, fostul voievod al Transilvaniei, și de către Mihail episcopul de Vaț, fraatele aceluia.

Arh. Naț. Magh. Dl. 69 619. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, în stare foarte deteriorată cu multe lacune și pete de umezeală, cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 150.

Excellentissimo domino suo, domino Lodovico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, orationem suffragia cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis honore quo decuit recepimus in hec verba: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 18 martie 1358 nr. 245*).

Nos igitur, mandatis vestre serenitatis obedire cupientes, ut tene-mur, unacum prenominato Demetrio de Kouas, homine vestro, discretum virum Johannem, sacerdotem chori ecclesie nostre et rectorem altaris beati Emerici ducis et confessoris, transmisimus ad premissa fideliter exsequenda.

Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in predicto comitatu de Zonuk procedento, a nobilibus et ignobilibus, clericis et laicis ac cuiusvis status seu condicionis hominibus, facta diligenti inquisicione, palam et occulte, communiter et singillatim, omnia premissa et singula premissorum compecrissent¹ eo-modo, quo in persona memorati Petri, filii Johannis de Chahul, vestre maiestati conquestum extitisset et sicut tenor litterarumstrarum continet predictarum.

Datum die dominco, videlicet in quindenis festi Pasce domini anno prenotato.

(Pe verso, de aceeași mînă:) Domino regi, pro magistro Petro, filio Johannis de Chahul, contra Nicolaum, filium Ladislai, et Hegun, filium Johannis, nobiles de Zaruad, inquisitoria.

Preainălțatului său domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, prinos de rugăciuni cu credință veșnică.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre, avînd acest cuprins: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 18 martie 1358 nr. 245*).

Noi, așadar, dorind să ne supunem, precum sîntem datori, porun-citor luminăției voastre, am trimis dimpreună cu sus-numitul Dumitru de Căuaș, omul vostru, pe chibzuitul bărbat, pe Ioan, preot din strana

bisericii noastre și preot al altarului fericitului duce și mărturisitor Emeric, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus.

Aceștia întorcându-se apoi la noi și fiind întrebați de noi ne-au spus deopotrivă că ei, mergând în sus-zisul comitat Solnoc și făcând o stăruitoare cercetare de la nobili și nenobili, clerici și laici și de la oameni de orice stare sau seamă, pe față și în ascuns, împreună și în parte, au aflat că toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus s-au petrecut așa cum s-a plins maiestății voastre însuși amintitul Petru, fiul lui Ioan de Cehăluț și cum se cuprinde în scrisoarea voastră sus-pomenită.

Dat în duminică, adică în a cincisprezecea zi după sărbătoarea Paștilor domnului, în anul sus-amintit.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Domnului (nostru) regele, scrisoare de cercetare pentru magistrul Petru, fiul lui Ioan de Cehăluț împotriva lui Nicolae, fiul lui Ladislau și a lui Hegun, fiul lui Ioan, nobili de Sărăuad.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist. Colecția lui Iosif Kemény nr. 47.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete ogivală de închidere, din ceară de culoare închisă, aplicată pe verso.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 108.

¹ Se subînțelege *facta esse*.

266

1358 mai 3, Vișegrad.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie etc., fidelibus suis conventui de Colos¹ salutem et graciam.

Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Stephanus, filius Lachk, aule reginalis iuvenis, de curia nostra specialiter ad hoc missus, vel Dominicus, filius Sebenk, aut Michael de Perky seu Petrus, filius Gym, sive Johannes, dictus Szamar, aliis absentibus, homo noster, alias litteras nostras cum presentibus vobis exhibendas, super facto Michaelis, filii Deseu de Elefant, aule nostre militis, Johanni dicti Buthus, filio Nicolai, Benedicto, filio Andree, Michaeli et Georgio, filiis Johannis, Nicolao, filio Dominici, Johanni et Ladislao, filiis Beke, de partibus Transylvanie directas, eisdem presentet et exhibeat.

Et tandem quidquid iidem visis ipsis litteris nostris fecerint vel responderint, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wysegrad, feria quinta proxima post octavas sancti Georgii martiris, anno domini M. CCC. LVIII.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, etc., credincioșilor săi din conventul din Cluj, sănătate și milostivire.

Poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Ștefan, fiul lui Lachk, aprod al curții reginei, trimis de la curtea noastră anume pentru aceasta, sau Dominic, fiul lui Sebenk, ori Mihail de Perky, sau Petru fiul lui Gym, ori în lipsa acestora Ioan zis Szamar, să înfățișeze și să pună în fața lui Ioan zis Buthus, fiul lui Nicolae, precum și lui Be-

268

nedict, fiul lui Andrei, lui Mihail și Gheorghe, fiii lui Ioan, lui Nicolae, fiul lui Dominic, lui Ioan și Ladislau, fiii lui Beke, o altă scrisoare a noastră — ce va trebui să fie înfățișată, împreună cu cea de față — (și care v-a fost) trimisă din părțile Transilvaniei, în pricina lui Mihail, fiul lui Desideriu de Elefant, cavaler al curții noastre.

Și apoi să ne dați seama în scris întocmai, de tot ce vor face sau vor răspunde ei, după ce vor fi văzut acea scrisoare a noastră.

Dat la Vișegrad, în joia de după octavele sfântului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Bibl. Acad. Magh. de Științe; Colecția de manuscrise; Colecția Cornides. Tom. I, p. 253.

Copie din sec. al XVIII-lea.

EDIȚII: *Fejér*, XI/2, p. 677—678.

¹ Astfel în *Fejér*.

267

(1358) mai 3, (Alba Iulia).

Nobili viro Dominico, viceuoyuode Transsilvano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam omni cum honore.

Litteras vestre nobilitatis recepimus in hec verba: *(Urmează actul lui Dominic, vicevoievod al Transilvaniei, din 2 martie 1358, Sintimbru, nr. 233).*

Nos enim, iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes cum predicto homine vestro Nicolao, filio Laurencii de Popfalwa, nostrum hominem videlicet Johannem, rectorem ecclesie de Feýrd, pro¹ testimonio¹ fide dignum¹ ad premissa peragenda duximus transmittendum. Qui quidem homo vester et noster tandem exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis concoditer retulerunt quod ipsi, feria tertia proxima ante dominicam Ramispalmarum, ad faciem predictae possessionis seu terre Beunýe vocatae, vicinis et commetaneis ibidem legitime convocatis et presentibus illis accedendo, introduxissent ipsos, dominum Ladislaum abbatem et suum conventum ad eandem, nichilominus ipsam possessionem seu terram Beunýe vocatam cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ipsis, eo iure quo ad ipsos dignoscuntur pertinere, statuissent perpetuo possidendam, tenendam et habendam, nemine contradictore apparente.

Datum in festo Inventionis sancte Crucis, anno prenotato.

(Pe verso, de aceeași mână:) Nobili viro magistro Dominico, viceuoyuode Transsilvano, amico ipsorum, pro domino Ladislao abbate et suo conventu de Clusmunustra, relatoria.

Nobilului bărbat Dominic, vicevoievod al Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Am primit scrisoarea nobilității voastre avînd acest cuprins: *(Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 2 martie 1358, Sintimbru nr. 233.)*

Noi, aşadar, ascultind dreptele şi legiuitele voastre cereri, am hotărît să trimitem dimpreună cu sus-zisul om al vostru Nicolae, fiul lui Laurenţiu de Popfalău, pe omul nostru, anume pe Ioan, parohul bisericii din Feiurd, ca om de mărturie vrednic de crezare, la împlinirea celor de mai sus. Iar omul vostru şi al nostru, întorcindu-se apoi de acolo la noi, şi fiind întrebaţi de noi, cu luare aminte, ne-au spus într-un glas că ei în ziua de marţi înainte de duminica Floriilor² ducindu-se la faţa sus-zisei moşii sau pământ, numită Beunye şi chemînd acolo în chip legiuit vecinii şi megieşii şi fiind aceştia de faţă, i-au pus în stăpînirea acestei moşii pe aceştia, adică pe domnul abate Ladislau şi conventul său, şi totodată au hotărît ca această moşie sau pământ să-l stăpînească pe veci, să-l ţină şi să-l aibă, cu toată folosinţele şi cele ce le aparţin, cu acelaşi drept cu care se ştie că ţin de ei, nefiind niciun împotrivor.

Dat la sărbătoarea Aflării Sfintei Cruci, în anul mai sus amintit.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mină:*⟩ Nobilului bărbat, magistrul Dominic, vicevoievod al Transilvaniei, prietenului lor, pentru domnul abate Ladislau şi conventul său de Cluj-Mănăştur, scrisoare de dare de seamă.

Bibl. Batthyaneum; arh. conventului din Cluj-Mănăştur; com. Kolos, fasc. U, nr. 39. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de ceară de culoare deschisă aplicată pe verso. Actul mai figurează ca menţiune în actul lui Bartolomeu, vicevoievodul Transilvaniei, din 26 septembrie 1393, Sintimbru.

EDIȚII: Cf.: *Mályusz*, I, p. 343—344 nr. 3107.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 28 (cu greșeli).

¹ În orig. scrise deasupra rîndului de aceeaşi mină.

² 20 martie.

268 1358 ⟨circa mai 3 sau septembrie 14⟩ (⟨*Inven-*⟩ sau ⟨*Exalta*⟩*cionis sancte crucis*), ⟨Oradea⟩.

Capitulul din Oradea (*Waradiensis*) adevereşte că Ştefan, fiul lui Pavel de¹ ⟨...⟩ zălogeşte lui Bricciu Cantor, fiul lui Nicolae de Janusy, jumătatea dinspre apus a moşiei sale Ewr.

Arh. Naţ. Magh. DL 39 474. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hirtie, o treime din act lipseşte; cu urme de pecete ogivală de închidere aplicată pe verso.

REGESTE: *Lev. Közl.*, IX, ⟨1931⟩, p. 62, nr. 18.

¹ În orig. urmează o lacună mare.

269

1358 mai 4, Sintimbru.

Nos, Dominicus, viceuoyuoda Transsiluanus, memorie commendamus quod, magistris Jacobo, Johanne et Symone, filiis Michaelis, filii quondam Symonis, bani de Sumugyun, pro se et pro Petro, fratre ipsorum

270

uterino absente, absque literis procuratoriis, cuius tamen honus¹ et gravamen penitus ad se assumpserunt, ab una, Balad vero, filio Thome, filii eiusdem Symonis, bană de Kendhyd, similiter pro se et pro Stephano ac Conya, fratribus suis absentibus, quorum honera¹ et gravamina similiter ad se assumpsit, parte ab altera, coram nobis constitutis, confessum extitit concorditer per eosdem pariter et relatum quod ipsi in facto divisionis possessionum ipsorum, quo contra sese litis materiam suscitare¹ voluissent ad arbitrium octo proborum et nobilium virorum, modo infradeclarato, se submisissent ac submiserunt coram nobis isto modo, quod quidquid iidem octo probi et nobiles viri per partes adducendi, in octavis festi Penthecostes nunc proxime venturis, in villa Ozd coram iudicibus nobilium comitatus de Kykullew, visis literarum per partes inibi exhibendarum continenciis² in facto divisionis predictae inter partes arbitrati extiterint, ambe partes acceptare teneantur, Tali conditione mediante quod si qua parcium alias litteras vel literalia munimina inibi non exhiberet vel quouomodo retineret amplius casse viribus cariture exhibituribusque earundem nociture relinquatur³ et si qua parcium ipsum arbitrium non acceptaret extunc contra partem alteram in sex marcis remanea et vincatur ipso facto. Et tandem seriem ipsius arbitrii in litteris predictorum iudicum nobilium ad quartum diem predictarum octavarum predictae partes⁴ nobis reportare teneantur.

Datum in Sancto Emerico, quarto die octavarum festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

<Pe verso, de altă mină contemporană.> Iidem iudices nobilium personaliter nobis declararunt quod iidem⁵ nobiles, videlicet arbitri, pristinam divisionem inter ipsos confirmassent.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre, că înfățișându-se înaintea noastră pe de o parte magistrii Iacob, Ioan și Simion, fiii lui Mihail, fiul răposatului ban Simion de Șmig, pentru ei și pentru Petru, fratele lor după mamă, ce era lipsă, dar fără scrisoare de împuternicire — dar a căruî sarcină și răspundere au luat-o cu desăvârșire asupra lor — iar pe de altă parte Balad, fiul lui Toma de Chendu Mic, fiul aceluiași ban Simion, de asemenea pentru el și pentru Ștefan și Conya, frații lui ce erau lipsă — a căror sarcină și răspundere au luat-o de asemenea asupra sa — aceștia au mărturisit și spus într-un glas că în privința împărțelii moșilor lor, pentru care voiseră să stirnească pricină de judecată între ei, dinșii s-au supus și înaintea noastră se supun în chipul arătat mai jos la împăciuirea a opt bărbați cinstiți și nobili în felul acesta: ca amîndouă părțile să fie date să primească orișice ar hotări între părți, în fața juzilor nobililor din comitatul Tîrnava, acești opt bărbați cinstiți și nobili, ce vor trebui să fie aduși de părți la octavele sărbătorii Rusaliilor acum viitoare⁶ în satul Ozd, după ce vor fi cercetat cuprinsul scrisorilor ce vor trebui să fie înfățișate acolo de părți cu privire la împărțeala suszisë; punîndu-se această îngrădire, că dacă vreuna din părți n-ar înfățișa acolo vreo scrisoare sau vreun act doveditor, sau și le-ar dosi în orice chip, acestea să rămînă pe viitor deșarte și lipsite de putere și vătămatoare celor ce le-ar înfățișa, și dacă vreuna din părți n-ar primi această împăciuire, atunci prin chiar acest fapt să rămînă de jude-

cată și să fie osindită față de partea cealaltă la (o gloabă de) șase mărci, și în sfârșit, să fie datoare părțile sus-zise să ne aducă cuprinsul acestei împăciuirii în scrisoarea sus-zișilor juzi ai nobililor în a patra zi a sus-ziselor octave⁷.

Dat la Sintimbru, în a patra zi după octavele fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso, de altă mină contemporană:*) Acei juzi ai nobililor ne-au spus ei înșiși că acei nobili, adică împăciuitoarii, au întărit vechea împărțală dintre ei.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist. colecția lui Josif Kemény.

Orig. hirtie, cu pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Ub, II, 152, cu mici deosebiri de grafie.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 109.

¹ Astfel în orig.

² În orig. urmează *arb* tăiat de aceeași mină.

³ În orig. urmează *vel* tăiat de aceeași mină.

⁴ Scris deasupra rîndului.

⁵ În orig. urmează cuvintele: *iudices nobilium comitatus*, tăiate de aceeași mină.

⁶ 27 mai.

⁷ 30 mai.

270

1358 mai 8, (Cluj-Mănăstur).

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra damus pro memoria quod Georgio, filio Michaelis¹ de Fermentes coram nobis personaliter comparendo, dixit nobis protestando, Michaellem, filius² Andree de eadem Fermentes aliquam partem porcionariam in prenominate possessione Fermentes habere³, timens, ne in aliqua parte sua portio porcionaria per eundem Michaellem filium Andree occuparetur, ideo protestacione facta, eundem Michaellem filium Andree, ab occupatione sue portionarie porcionaria⁴ in prenominate possessione Fermentes vocata, in comitatu de Zolnuk exteriori⁵ existente, et sibi perpetuacione prohiberet et inhiheret, imo prohibuit contradicendo coram nobis.

Datum in quindenis festi beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

(*Pe verso de aceeași mină:*) Pro Georgio, filio Michaelis, contra Michaellem, filium Andree, super facto portione⁶ sua⁶ porcionaria⁶ in possessione Fermentes, prohibitoria.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, dăm de știre că înfățișându-se însuși înaintea noastră Gheorghe, fiul lui Mihail de Firminiș, ne-a spus făcînd întîmpinare că Mihail, fiul lui Andrei tot de Firminiș, are o parte în sus-numita moșie Firminiș; și temîndu-se ca nu cumva partea sa să fie încălcată în vreun loc de către pomenitul Mihail, fiul lui Andrei, de aceea, făcînd întîmpinare, el oprește și împiedică, ba chiar l-a oprit cu împotrîvire și în fața noastră pe pomenitul Mihail, fiul lui Andrei, de la încălcarea și de la stă-

272

pinirea pentru el pe viitor a părții sale din sus-pomenita moșie numită Firminiș, aflătoare în comitatul Solnocul Dinafară⁵.

Dat în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso, de aceeași mână.*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de împotrivire pentru Gheorghe, fiul lui Mihail, împotriva lui Mihail, fiul lui Andrei, cu privire la partea sa din moșia Firminiș.

Arh. Naț. Magh. Dl. 65 387. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere rotundă din ceară de culoare închisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 196—197.

¹ Corect: Georgius, filius Michaelis.

² Corect: *filium*.

³ În orig. *haberet*, ulterior tăiată litera *t*.

⁴ Corect: *porcionis*.

⁵ Corect: *mediocri*; Firminișul aparținea în evul mediu de comitatul Solnocul de Mijloc.

⁶ Corect: *porcionis sue porcionarie*.

271

1358 mai 12 (*quarto Idus mensis Maii*).

Ludovic I, regele Ungariei, transcrie un act al său din 26 martie 1355, privitor la o moară a călugărilor eremiți paulini din Diosgyör. Dumitru, de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Toma de Cenad (*Chana-diensi*), episcopi; Andrei, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 719.

Orig. perg. cu două peceti atîrnate; prima este aproape întreagă atîrnata de șnur de mătase de culoare roșie și albastră; cea de a doua s-a păstrat numai fragmentar și este atîrnată cu șnur de mătase de culoare verde. Pe marginea din stînga a plicaturii se află scris: *quinto Kalendas Novembris*.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 210—213.

272

1358 mai 24 (*feria quinta proxima ante octavas festi Pentecostes*), (Agria).

Capitulul bisericii de Agria adeverește că Nicolae, fiul lui Laurențiu de Bő (*Bew*) împreună cu fiii săi, și Sebastian și Dumitru, fiii lui Nicolae de Szántó (*Zantow*) din comitatul Csongrád, s-au înțeles între ei în privința sfertului cuvenit fiicei dintr-o moșie. Benedict, arhidiacon de Pincota (*Pankata*).

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 759.

Orig. perg., cu pecete atîrnată de șnur de mătase de culoare roșie și albastră, partea inferioară a documentului fiind prevăzut cu chirograful ABC.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 227—230.

Papa Inocențiu al VI-lea întărește numirea lui Ioan al lui Ștefan în biserica parohială din Turda (*Torda*), din dieceza Transilvaniei, rămasă liberă prin moartea lui Ioan al lui Mike¹.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30, fol. 178 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 410, nr. 330.

¹ Cf. și actul nr. 278.

Ludovic I, regele Ungariei, aprobă statutele orașului Dubrovnic. Oliver, judele curții reginei și comite de Satu Mare și Maramureș (*comes Zathmariensis et Maromorosiensis*).

Arh. Stat. Austria, Viena.

EDITII: *Starine* I, p. 141—144; Gelchich-Thallóczy, *Dipl. Ragus.*, p. 5—8; *Smičiklas*, XII, p. 480—484.

(Nos, capitu)lum¹ ecclesie Albensis Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod nobili viro Michaeli², filio Pauli de Haranglab ab una parte, ab altera vero nobili domina Anna nomine, filia Dominici, filii Bezther (de eadem Haranglab, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit)³ per eosdem pariter et relatum oraculo vive vocis, quod ipsi propter bonum pacis et concordie unionem, ut eorumque successores perpetua pace gratulari valeant in possessionibus eorum infra declarandis talem inter se fecissent divisionem et (ordinassent perpetuo duraturam: quod posses)sionem³ Galfalwa vocatam sic divisissent, quod a parte possessionis Deesfalwa ultra quendam rýulum cessisset eidem domine Anne, a parte vero possessionis Theleg Michaeli antedicto; quandam autem particulam terre usque piscinam (... possessionem)⁴ vero Gertyanos iuxta fluvium Kykellew existentem sic dividentes, quod a parte monticuli Keuechesholm vocati usque viam que vadit ad eandam villam Salfolwa⁵ cessisset ipsi domine Anne, a parte vero feneti antedicto (Michaeli ... quod)dam⁴ fossatum inter duas vias usque silvam Felseuthas vocatam communi usui relinquisset⁶, silvam vero proprius nomine sic divisam commisissent, prout Dominicus, filius Bezther et idem Michael, filius Pauli inter se divisam (habuissent; possessionem autem Haranglab vocatam sic)³ divisissent, quod incipiendo a parte ecclesie beate Elisabeth, vadit per plateam Zazwtha vocatam directe a parte fluvii Kykellew usque finem cessisset memorate domine, alia parte eiusdem possessionis Haranglab a parte possessionis (... Micaheli, filo Pauli remanente ...) ⁴ dividentes, quod a parte possessionis Jeedyth prout rivulus Sedelpathaka scin-

dit usque magnum montem sepefate domine cessisset, alia parte eiusdem silve memorato Michaeli remanente; silvam Lygeth vocatam (quemadmodum inter Dominicum, filium Bezther et Michaellem filium³ Pauli erat divisa, sic divisam commisissent; terras autem arabiles, prata, feneta et aquas communi usui deputassent. Datum in octavis festi Penthecostes, anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo.

Noi, capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre, tuturor cărora se cuvine că înfățișându-se înaintea noastră nobilul bărbat Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab pe de o parte, iar pe de alta nobila doamnă numită Ana, fiica lui Dominic, fiul lui Bezther tot de Hărănglab au mărturisit deopotrivă și ne-au spus prin viu grai că ei, pentru ca ei și urmașii lor să se poată bucura de o pace necurmată, au făcut și au rînduit între ei, în ce privește moșiile lor mai jos arătate, această împărțeală care să țină pe veci: moșia numită Ganfalău au împărțit-o astfel că partea dinspre moșia Deaș, dincolo de pîriu, a căzut pomenitei doamne Ana, iar partea dinspre moșia Theleg, sus-zisului Mihail, însă o bucată de pămînt pînă la un heleșteu (...) iar moșia Gertyanos, aflătoare lingă riul Tîrnava, au împărțit-o astfel, că partea dinspre muncelul numit Dealul Pietros pînă la drumul ce duce la același sat Ganfalău a căzut pomenitei doamne Ana, iar parte dispre finețe, sus-zisului Mihail (...) iar un șanț între două drumuri pînă la pădurea numită a drumului de sus l-au lăsat spre folosința amîndurora, iar pădurea cu acest nume au lăsat-o împărțită, așa cum o avuseseră împărțită între ei Dominic, fiul lui Bezther și pomenitul Mihail, fiul lui Pavel iar moșia numită Hărănglab și-au împărțit-o (astfel:) partea care, începînd dinspre biserica fericitei Elisabeta, merge pe ulița Sașilor drept spre riul Tîrnava pînă la capăt, i-a căzut amintitei doamne, cealaltă parte a pomenitei moșii Hărănglab dinspre moșia (...) rămînînd lui Mihail, fiul lui Pavel (...) au împărțit-o (astfel:) partea dinspre moșia Idiciu, așa cum o desparte pîriul Valea lui Seidel pînă la dealul care a căzut ades-pomenitei doamne, cealaltă parte din aceeași pădure rămînînd amintitului Mihail, pădurea numită Crîngul și-au lăsat-o astfel împărțită cum fusese (între Dominic, fiul lui Bezther și Mihail) fiul lui Pavel. Iar pămînturile de arătură, livezile, finațele și apele le-au lăsat spre folosința amîndurora.

Dat la octavele sărbătorii Rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 36 385. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1350. Transumpt în porunca scrisă a lui Petru de Szentgyörgy și de Bazin, judele curții regale și voievodul Transilvaniei, din 27 ianuarie 1505, Cluj, către capitlul Transilvaniei dată în procesul pentru o împărțire de moșie dintre Gaspar Bolyai pe de o parte și între Alexe de Hărănglab și văduva lui Ioan Vancea de Ciula, de pe altă parte.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 238—239.

¹ Rupt cca 2 cm, întregit pe baza contextului.

² Corect: *Michaelle*.

³ Rupt cca 15 cm, întregit pe baza contextului.

⁴ Rupt cca 15 cm, întregit în parte pe baza contextului.

⁵ Corect: *Galfolwa*.

⁶ Corect: *reliquissent*.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Nicolae al lui Gheorghe în slujba de arhidiacon de Solnoc (*Zolnuk*) în biserica Transilvaniei, rămasă liberă prin moartea lui Toma zis Custode (*dicti Custodis*).¹

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30, fol. 178 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 410, nr. 331.

¹ Cf. actele nr. 253, 254 din martie 1358 și actul nr. 277 din 29 mai 1358.

Papa Inocențiu al VI-lea întărește numirea lui Nicolae al lui Gheorghe în slujba de arhidiacon de Solnoc (*Zolnuk*) în biserica Transilvaniei, rămasă liberă de curînd prin moartea lui Toma zis Custode.¹

Arh. Vat. Reg. Suppl. 29, fol. 173 r.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 336, nr. 151.

¹ Cf. actele nr. 253, 254 din 24 martie 1358 și actul nr. 276 din 29 mai 1358.

Se cere întărirea primirii și numirii lui Ioan al lui Ștefan în biserica parohială din Turda (*Torda*), din dieceza Transilvaniei, rămasă liberă prin moartea lui Ioan al lui Mike¹.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 29, fol. 173 r.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 335, nr. 150.

¹ Cf și actul nr. 273.

Nos, Dominicus, vicevayvoda Transsilvanus, damus pro memoria quod, cum iuxta continentiam litterarum magnifici viri, domini Andree, wayvode Transsilvani et comitis de Zonuk, domini nostri, Joannes, filius Petri dicti de Gurgeny, nobilis de Abafaya, super facto cuiusdam particule terre, in eisdem litteris domini nostri wayuode expresso, Apaty vocate, contra dominum Ladislaum, abbatem de Clus-Monostra, in cuius persona magister Petrus litteratus, notarius conventus eiusdem loci, cum sufficientibus litteris procuratoriis astitit in octavis festi Pentecostes nunc proxime preteritis, sua instrumenta, quibus mediantibus earundem¹ uteretur², exhibere debuisset coram nobis, tandem, ipsis octavis occurrentibus, (iuxta continentiam)³ litterarum earundem, Joannes, filius Petri,

personaliter coram nobis astiterit, tamen predicta instrumenta ad presens non posse exhibere asserebat, ulteriorem terminum pro exhibendis ipsis instrumentis per nos sibi dari postulando.

Unde, nos unacum nobilibus in sede iudiciaria nobiscum considentibus commisimus quod prenotatus Johannes, filius Petri, eadem, sua in persona, in octavis festi beati Michaelis archangeli proxime nunc venturis contra eundem dominum Ladislaum abbatem, in iudicio trium marcarum ante litis ingressum deponendarum, iuxta continentiam earundem litterarum domini nostri vayvode, coram nobis exhibere teneatur.

Datum in Sancto Emerico, quarto die termini prenotati, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro domino Ladislao, abbate de Clus-Monostra, contra Johannem, filium Petri de Gurgeny dicti, super exhibitione instrumentorum intra specificatorum, ad octavas festi beati Michaelis archangeli facienda, memoriales.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că deși potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat domnul Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, stăpînul nostru, Ioan fiul lui Petru zis de Gurghiu, nobil de Abafaia, cu privire la o bucată de moșie, numită Apaty deslușit arătat în pomenita scrisoare a domnului voievod al nostru, ar fi trebuit să înfățișeze înaintea noastră, la octavele de curînd trecute ale Rusaliilor¹ actele sale de care avea să se slujească împotriva domnului Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur — în numele căruia s-a înfățișat la judecată magistrul Petru diacul, notarul conventului din același loc cu legiuita scrisoare de imputernicire; totuși sosind acele octave, în temeiul acelei scrisori, s-a înfățișat înaintea noastră, dar a spus că nu poate deocamdată să arate pomenitele acte și a cerut să-i dăm un soroc mai tîrziu spre a ni le înfățișa.

Drept aceea noi, împreună cu nobilii ce se aflau cu noi la scaunul de judecată, am hotărît ca sus-zisul Ioan, fiul lui Petru el însuși să fie dator să stea la judecată față cu pomenitul domn Ladislau abatele și să înfățișeze acele acte, la octavele viitoare sărbătorii a fericitului arhangel Mihail², legîndu-se totodată să plătească înainte de începerea procesului o gloabă de trei mărci.

Dat la Sîntimbru, a patra zi după sorocul de mai sus, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Pentru domnul abate Ladislau de Cluj-Mănăstur împotriva lui Ioan, fiul lui Petru zis de Gurghiu, ⟨scrisoare⟩ memorială privitoare la înfățișarea actelor arătate deslușit înăuntru la octavele sărbătorii fericitului arhangel Mihail.

Bibl. Fil. Cluj-Napoca, Acad. R.S.R., Colecția de manuscrise, I. Kemény *Appendix Diplomatarii Transsilvanici* D. 3, p. 158.

Copie simplă a lui I. Kemény de pe la mijlocul sec. XIX, după orig. aflat atunci în arhiva conventului din Cluj-Mănăstur, care însă azi nu s-a mai găsit nici la Bibl. Batliyanum, nici la Arh. Naț. Magh. DL.

¹ Corect: *eandem* (sc. *particulam terre*) (utor + acuz. în lat. pre- și post-clasică).

² La Kemény urmează nota: ⟨sic⟩.

³ Aceste două cuvinte în ms. lui Kemény lipsesc.

⁴ 26 mai 1358.

⁵ 6 octombrie 1358.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Nicolae, cardinal-diacon al bisericii sfintei Maria în Via lăta din Roma, hărăzește lui Alexie al lui Grigore, cleric din dieceza de Pécs, un canonicat și o prebendă în biserica de Agria, rămasă liberă prin numirea lui Dominic al lui Petru, fost canonic al zisei biserici de Agria, în fruntea bisericii Transilvaniei.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 29, fol. 164 v.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 336—337, nr. 153.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Alexie al lui Grigore, într-un canonicat în dieceza de Agria, pe care mai înainte l-a deținut Dominic, episcopul Transilvaniei. Despre această dăruire, înștiințează pe episcopul și pe prepozitul capitlului de Oradea (*Waradiensis*) și pe sacristianul bisericii din Avignon.

Arh. Vat., Reg. Aven. 138, fol. 436 v — 437 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört.Tár.*, 1895, p. 269 nr. 326.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe Alexe al lui Grigore în canonicatul și prebenda bisericii de Agria, rămase libere prin numirea și sfințirea lui (*Dominic al lui Petru*)¹ ca episcop al Transilvaniei.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30 fol. 178 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 411, nr. 333.

¹ Întregit după actul nr. 280.

Nos, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie serenissimi principis domini Lodovici, dei gratia incliti regis Hungarie. comitatusque de Turuch tenens honorem, memorie commendantes significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod cum magister Johannes Bissenus, castellanus de Ersomlow, Gregorium, Farkasium et Nicolaum filios Zo-

kul¹ ob contradictoriam inhibicionem statucionis cuiusdam vallis Ze-
keswelgh² vocate³, legitime citacionis modum observando, contra se in
regiam presenciam in causam attraxisset, et ipsa causa, quibusdam pro-
rogacionum cautelis et terminis intervenientibus, ad octavas festi beati
Mychaelis archangeli proxime preteritas prorogative devenisset. Tandem,
ipsis octavis advenientibus, Stephanus, filius Benedicti de Echer, pro
ipso magistro Johanne Bisseno, cum procuratoriis litteris capituli eccle-
sie Chanadyensis ad nostram veniendo presenciam, contra predictos Gre-
gorium, Farkasium et Nicolaum, filios Zokul¹ in figura nostri iudicii
quasdam litteras dicti capituli ecclesie Chanadyensis formam possessio-
narie reambulacionis exprimentes, asserens accionem et proposicionem
eiusdem magistri Johannis in eisdem contineri, nobis presentarat, in
quarum tenoribus manifeste reperiebatur quod cum idem magister Jo-
hannes Bissenus regium adiens conspectum, suas fidelitate et fidelium
serviciorum preclara merita eidem domino regi exhibitas et impensa pro-
ponens et declarans, quasdam terras regales seu valles, unam scilicet
Zekuswelgh vocatam, in qua quidem ryuulus⁴ Zekaspatak⁵ nominatus
curreret iuxta fluvium Karassou existentem et habitam, quam antea
quondam Farkasius et Gregorius, filii Zokul¹, kenezii, tenuisse et con-
servasse dimoscebantur⁴ antea cuiusdam montane regalis Zekusbanya
incipiendo usque metas seu terminos possessionum seu terrarum castri
eiusdem regie maiestatis, Crassou vocati, et aliam vallem, in qua ryuu-
lus⁴ Kuespatak meari asseretur, a capite eiusdem ryuuli⁴ incipiendo,
quousque caderet in ryuulum⁴ Nyaragh nominatum in comitatu de Cras-
sou existentes, asserens ipsas regis collacioni pertinentes fore⁶ ab eo-
dem domino rege sibi, item Andree et Mathye, fratribus suis uterinis,
dari et conferri perpetuo postulasset; verum quia de qualitate et quan-
titate dictarum terrarum, atque vallium, utrum modo premissis sue re-
gie collacioni pertinerent nec ne, veritas non constitisset, ideo idem do-
minus noster rex fidelibus suis capitulo <ecclesie>⁷ Chanadyensis fir-
miter precipiendo mandasset, quatenus ipsorum mitterent hominem pro
testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius Pauli de Kuthres,
homo sue regie maiestatis, ad faciem dictarum terrarum atque vallium,
in dicto comitatu existencium, vicinis et commetaneis earundem univer-
sis legitime inibi convocatis et presentibus accedendo, si easdem modo
premissis sue regie collacioni pertinentes fore inveniret, statueret ipsas
predicto Johanni dicto Beseneu⁴ nove donacionis sue regie titulo per-
petuo possidendas, si non fieret contradictum; contradictoribus autem si
qui fierent, contra eundem in suam regiam presenciam ad terminum
competentem legitime evocatis, tandem ipsius statucionis seriem, si ne-
cesse fierit, nomina contradictorum et evocatorum, cum termino assig-
nato, regis fideliter rescriberet maiestati capitulum Chanadyensis pre-
notatum.

Tandem ipsum capitulum, mandatis et preceptis ipsius regie celsi-
tudinis obedientes, ut tenerentur, cum predicto Nicolao, filio Pauli, ho-
mine regie, unum ex ipsis, magistrum Martinum, archydiaconum de Ka-
rasou⁴, socium et concanonicum ipsorum, pro testimonio fidedignum ad
premissa exequenda transmisissent. Qui demum ad eos reversi, eidem
concorditer retulissent, quod sabbato proximo post festum beati Jacobi
apostoli proxime preteritum ad faciem cuiusdem vallis Zykaswelgh⁴ vo-

cate, in qua esset rÿuulus Zykaspatak⁴ nominatus, accesissent, ubi plenam inquisitionem facere nequivissent, quia multi nobiles et commetanei vocati, ut dixissent, propter diversos labores ipsorum venire nequivissent; qui autem venissent ab illis scivissent, quod terra regalis esset et ad regiam pertineret collacionem, et cum eandem ipsi magistro Johanni statuere voluissent, huic statucioni Gregorius et Farkasius, filii Zokul⁴ pro se ipsis personaliter et pro Nicolao, fratre ipsorum, contradixissent; quos quidem Gregorium, Farkasium et Nicolaum contra eundem magistrum Johannem, idem homo regius, presente testimonio dicti capituli, ad octavas festi beati regis Stephani proxime preteritas citavisset in presenciam regie maiestatis, asserens ipse Stephanus, legitimus procurator ipsius magistri Johannis, ut hoc scire vellet ab eisdem, qua ratione fecissent prohibitionem prenotatam.

Quo audito, Mychael, filius Benedicti pro eisdem Gregorio, Farkasio et Nicolao, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Chanadyensis, exurgendo responderat ex adverso, quod serenissimus princeps dominus Karolus, quondam illustris rex Hungarie, bone memorie, in ipsis vallibus duas possessiones Zokus nominatas, cum suis pertinenciis intra metas earundem existentibus, predicto Zokul¹, patri ipsorum Nicolai, Gregorii et Farkasii pro meritoriis serviciis ipsius Zokul⁴, mediantribus litteris suis regalibus, dedisset et contulisset, et ex eo ipsi Farkasius, Nicolaus et Gregorius non in statucione aliarum aliquarum possessionum nisi in statucione predictarum duarum possessionum Zekas nominatarum et suarum pertinenciarum, intra metas earundem existentium, fecissent prohibitionem prenotatam, sed ipsa instrumenta, quibus mediantribus dicte possessiones Zykas⁴ nominate ipsi Zokul⁴, patri eorundem Farkasii, Gregorii et Nicolai, per predictum dominum Karolum regem collate fuissent, exhibere non valerent, pro eo, quia Bozorad, kenezys de Nog Carassou et alter Bozorad de Kyskarassou, propria eorum auctoritate et potencia cum eorum complicibus, feria secunda proxima post festum beati Mathei apostoli, noctis in silencio manibus armatis, preconcepta malicia, ad domum ipsorum veniendo, ipsos interficere voluissent, et nisi fugo presidio evadere potuissent, utique interfecissent eosdem, domos autem ipsorum igne combussissent, in quo incendio dampna plusquam quadraginta marcarum eisdem irrogassent literaliaque eorum instrumenta super possessionibus ipsorum Kethzykas nominatis confecta et emanata, in eadem domo concremata extitissent, sed si iuri consonum fore videretur, tunc ad requirendum tenorem earundem litterarum privilegialium dicti domini Karoli regis terminum ulteriorem eis dare dignaremur.

Unde nos, hiis perceptis, unacum baronibus et nobilibus regni nobiscum in iudicio sedentibus adiudicantes commiseramus eomodo, ut prenominati Farkasius, Gregorius et Nicolaus, filii Zokol⁴, tenorem predictarum litterarum privilegialium prenominati domini Karoli regis usque octavas diei Strennarum tunc venturi requirere et reinvenire, ac in predictis octavis diei Strennarum tenorem premissarum litterarum privilegialium ipsius domini Karoli regis, si invenire possent, coram nobis exhibere tenerentur, quo viso iudicium et iusticiam facere valeremus inter partes prout fieret oportunum.⁸

Tandem ipsis octavis diei Strennarum advenientibus, Dominicus, filius Wyda pro ipso magistro Johanne Bysseno⁴, cum procuratoriis litteris predicti capituli Chanadyensis, ab una, et prenomatus Gregorius, filius Zokul¹ pro se personaliter, et pro prenomatis Farcasio⁴ et Nicolao, fratribus suis, cum procuratoriis litteris eiusdem capituli, parte ab altera, ad nostram veniendo presenciam, super facto premisse vallis Zekaswelgh² vocate, se ad pacis reformationem per nos admitti postulerent, cumque nos easdem partes ad ipsius pacis reformationem benivolo admissemus, tandem prenomatus Dominicus, filius Wyda, legitimus procurator dicti magistri Johannis Bissen⁴, ex una et prenomatus Gregorius, filius Zokul¹ in sua et prenomatorum Farkasii et Nicolai, fratrum suorum, personis, vigore predictarum litterarum procuratoriarum, parte ex altera ad nostram iudiciariam redeundo presenciam, quasdam litteras prenomati capituli Chanadyensis, hunc tenorem continentes nobis presentarunt: *(Urmează actul capitlului din Cenad, din 5 decembrie 1357 nr. 200)*.

Quarum litterarum exhibicionibus factis cum nos ipsum Dominicum, filium Wyda, legitimum procuratorem dicti magistri Johannis Bissen⁴, et Gregorium, filium Zokul¹ in sua et predictorum Farkasii et Nicolai, fratrum suorum personis, de eo, utrum ipsi videlicet magister Johannes Byssenus⁴ et Gregorius, Farkasius ac Nicolaus, filii Zokul¹ premissam possessionariam compositionem et ordinationem inter ipsos, iuxta seriem et continenciam litterarum prenomati capituli Chanadyensis premissa modo factam et stabilitam, inter se vellent observare vel ne, ternario numero, ut nostro incumbit officio, habuissemus requisiti; mox penominatus Dominicus, filius Wyda, ipsum magistrum Johannem Byssenum⁴, vigore premissarum litterarum procuratoriarum dicti capituli Chanadyensis, et prefatus Gregorius, filius Zokul⁴ se personaliter et predictos Farkasium ac Nicolaum fratres suos⁹, in quorum personis legitimus existerat procurator, prenomatam possessionariam compositionem et ordinationem, ut premittitur inter ipsos factam, iuxta seriem et continenciam litterarum prefati capituli ecclesie Chanadyensis, sine variatione aliquali perpetuo inter se observare et in nullo retractare velle affirmarant pluries coram nobis replicando. Unde, quia partes prenotate se in dominium possessionariorum suorum iurium per nos legitime introduci postulabant, ideo unacum baronibus et nobiles regni nobiscum in iudicio assidentibus, et eisdem partibus id benivole assumptionibus, adiudicantes commiseramus quod Nicolaus, filius Johannis de Hord, vel Andreas, filius Nicolai de Zenthmarton, aut Petrus, filius Beke, sive Ladislaus, filius Nicolai de Nezde pro parte prefati magistri Johannis Bissen⁴ actoris, item Nicolaus, filius Andree de Berkez, vel Mychael de Arusnuk, aut Johannes, filius Petri de Woja, pro parte predictorum filiorum Zokul⁴ aliis absentibus, homines regii, presentibus testimoniis prefati capituli Chanadyensis, que¹⁰ per ipsum capitulum ad id amicaliter transmitti postularamus, in octavis festi Pasce domini tunc venturis, ad faciem predictarum possessionum Zekaspatak⁵ vocatarum, vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et presentibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accederent et easdem possessiones Zekaspatak⁵ vacatas ipsi magistro Johanni Bysseno⁴, secundum seriem et continenciam predictarum litterarum capituli Chanadyensis, eo

iure quo sibi dinoscerentur⁴ pertinere, statuerent et committerent perpetuo possidendas, tenendas pariter et habendas; ita tamen quod unam sessionem terre de eisdem, ubi quinquaginta mansiones fieri possent, in facie eiusdem terre, cum omnibus suis utilitatibus, scilicet terris arabilibus, silvis, fenetis et aliis quibuslibet universis, ad easdem quinquaginta mansiones sufficientibus, secundum estimationem proborum virorum per partes illic adducendorum, in illa parte, ubi idem magister Johannes assignaret, eisdem filiis Zokul⁴, signis metalibus consignando, perpetuo applicare et statuere tenerentur, quousque idem magister Johannes Byssenus⁴ pro ipsa terra aliam terram equivalentem ipsis filiis Zokul⁴ a domino nostro rege possit et valeret impetrare. Et post hec premissarum possessionariorum statucionum seriem, cum cursibus metarum et tocus peracti negotii processu ad octavas festi beati Georgii martiris similiter tunc venturas, per partes nostro iudiciario examini volueramus reportari.

Denique nobis in quindenis festi Penthecostes, unacum prelati, baronibus et nobilibus regni in nostra sede iudiciaria sedentibus, causasque processus quorumlibet coram nobis litigancium in statera equitatis dimetientibus, magister Petrus litteratus pro ipso magistro Johanne Bysseno⁴, cum procuratoriis litteris regalibus, ad nostram accedendo presenciam, quasdam litteras predicti capituli Chanadyensis memoriales nobis presentavit, in quibus comperimus haberi manifeste, quod ipsum capitulum Chanadyensis, visis litteris nostris formam iudicarie sententie nostre exprimentibus cum Nicolao, filio Johannis, homine regio, in ipsis litteris nostris assignato, unum misissent ex ipsis, scilicet magistrum Stephanum, socium et concanonicum ipsorum, hominem eorum pro testimonio fidedignum ad exequenda in eisdem litteris nostris contenta.

Qui demum ad ipsum capitulum reversi, eidem concorditer retulissent quod ipsi in octavis festi Passce domini proxime preteritis, unacum Gregorio, procuratore magistri Johannis Bysseni, tunc castellani de Ersomlou⁴, ac Gregorio, Farkasio, et Nicolao, filiis Zokul⁴ ad facies possessionum Zekaspataka⁵ vocatarum in comitatu de Crassou⁴ existentium, accessissent et cum easdem iuxta veteres ipsarum metas et antiquas reambulare voluissent, propter magnam nivem tunc inibi existentem, reambulare nequivissent, sed ex voluntate parcium ambarum ad octavas festi Penthecostes tunc proxime venturas, sine aliquo gravamine, prorogassent;

Advenientibus ipsis octavis, iterato ad facies dictarum possessionum accessissent, et easdem iuxta veteres metas et antiquas, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et partibus presentibus, reambulassent, reambulatasque et ab aliorum possessionibus separatas et distinctas ipsi magistro Johanni Bysseno⁴, nullo contradictore existente, statuissent perpetuo possidendas, tenendas pariter et habendas; ita tamen quod unam sessionem terre de eisdem, ubi quinquaginta mansiones fieri possent, ipsis Gregorio, Farkasio et Nicolao, filiis Zokul⁴ comisissent eodem modo possidendas et habendas, quousque dictus magister Johannes, a domino nostro rege aliam terram equivalentem ipsis filiis Zokul⁴ posset et valeret impetrare.

Quarum quidem possessionum et dicte curie sessionalis, mete hoc ordine distinguerentur. Prima enim meta, inciperet iuxta fluvium Zekas vocatum circa viam magnam a parte septentrionali; de inde ascendendo tenderet ad montem Ladamer Hege dictum versus dictam partem septentrionalem et ibi in latere eiusdem montis esset una meta terrea, et ascendendo ad verticem eiusdem montis Ladamerhege⁴ dicti, intrandoque quandam viam, per quam eundo et perveniendo ad antiquam metam terream, posuissent unam novam; de inde autem procedendo per verticem predicti wlgariter⁴ Beerch⁴ dicti flectendo versus occidentem, iuxta eandem viam esset una meta terrea; ab inde procedendo in eadem esset una meta terrea, post hec autem eundo per parvum spacium per terras arabiles, esset una meta terrea, inter quas supradictas metas esset quidam locus palodinosus; postmodum flectendo ad partem dextram, versus partem iterum septentrionalem perveniendo ad quandam metam piri esset una meta terrea; post hec autem directe transeundo versus partem septentrionalem per quasdam terras arabiles, per Berch⁴ supradicti montis, esset una meta terrea nova; de inde modicum transeundo et perveniendo ad quandam lacum directe versus septentrionem, ubi finile essent mete filiorum Lodomerii, esset una meta terrea; postmodum transeundo per duas valles, descendendo versus partem occidentalem, esset una meta terrea, et sic procedendo, ad fluvium Zapanus dictum et eundem fluvium transeundo versus partem occidentalem directe ascenderet ad verticem cuiusdam montis Berch dicti, et iret per eundem Berch ad quandam lacum magnum versus partem septentrionalem, ascendendo ad montem Peterhege dictum; ab inde iret ad montem Plybrathmagyla vocatum et sic tenderet per quandam semitam versus partem orientalem, descendendo seu reflectendo ad fluvium Pud-(>...)raspataka¹¹ nominatum, et sic perveniendo ad metas Zekasbanya vocatas, et ibi flectendo ad partem orientalem, ascendendo ad laterem cuiusdam montis, ibi esset una meta terrea erecta et sic ad verticem montis eundo, versus partem orientalem perveniendo ad caput Zalathnukpatakfew vocatum, ibi esset una meta terrea erecta; (inde)¹² pro-<gre>diendo¹² per verticem montis predicti, per quandam semitam transiret ad partem meridionalem perveniendo ad meatum Chremaspatakfeu dictum, et ibi modicum flectendo, tenderet ad magnam silvam ad quandam terras extirpatas, et ibi esset una meta terrea erecta; per eandem partem meridionalem tenderet quedam semita posita pro meta per terras extirpatas supradictas per vericem cuiusdam montis, usque ad meatum fluminis Supan dicti, qui flueret in fluvium Crassou; de inde flecteret se per verticem cuiusdam montis ad partem occidentalem per quandam silvam, et perveniendo ad quasdam terras arboribus eradicatas, similiter viam habendo pro meta, et ibi esset una meta terrea erecta, iuxta eandem semitam supra caput Kumapataka dictum, et sic procedendo per easdem terras eradicatas perveniendo ad finem predicti montis, ad capita Nyarazty et Kummapataka⁴ fluviorum, ibique esset una meta terrea erecta. Ab inde autem transeundo per quasdam silvas et perveniendo ad unum montem supra secundum fluvium Nyaraztya dictum, ibi esset una meta terrea; de inde autem per verticem eiusdem montis flectendo ad partem occidentalem et perveniendo ad alium montem esset una meta terrea erecta, et sic tendendo per verticem ipsius

montis a parte Gegeuch et fluvii Crassou esset una meta terrea erecta; ab hinc progrediendo per verticem alterius in medio ipsius montis a parte occidentali, esset una meta terrea erecta; de inde flectendo ad primam septemtrionalem, perveniret ad primum metam ubi incepisset et ibi terminaretur.

Item mete ipsius loci sessionalis ipsis filiis Zokul⁴ pro quinquaginta mansionibus assignati, discurrerent per hunc modum. Prima enim inciperet a parte occidentis circa quandam arborem in wlgo⁴ Haas vocatam, ubi esset una meta terrea erecta, de inde egrediendo procederet ad montem Lodomerii vocatum, et ibi circa quandam arborem in wlgo⁴ Gyartyan vocatam esset una meta terrea erecta, ab hinc procedendo, circa quandam arborem quercus esset una meta terrea erecta; de inde procedendo ad partem septemtrionalem esset una meta terrea erecta; ab hinc egrediendo ad partem orientalem, perveniret ad quandam rÿuulum⁴ Karachunpataka vocatum et in capite eiusdem rÿuuli essent posite due mete terree, quorum una separaret ipsis filiis Zokul⁴, alia vero magistro Johanni predicto; de inde procedendo perveniret ad quasdam segetes et in medio dictarum segetum essent posita duo signa metalia; ab hinc procedendo, perveniret ad quandam semitam, que semita caderet ad Karachunpathaka⁴, ubi esset erecte due mete terree; ab inde procederet ad quandam rÿuulum⁴, qui rÿuulus⁴ caderet ad Zekas, cuius quidem pars inferior pro filiis Zokul, superior vero pro magistro Johanne separaret; de inde transeundo, curreret ad domum Farkasii et ibi super unam arborem piri esset factum quoddam signum metale; ab hinc procedendo perveniret ad unum montem Berch vocatum, de quo quidem Berech⁴ procederet ad domum Predad kenezii, et ibi iuxta metas magistri Johannis Biseeni⁴ esset una meta terrea erecta et ibi terminaretur; adiuxissent¹³ etiam quod silvas et terras silvestres communiter uti et percipere comisissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prenominate magister Petrus, eidem magistro Johanni Bisseno⁴ super premissis medelam equitatis per nos postulavit impartiri; verum quia per predictos regium et capituli Chanadyensis homines predictas possessiones Zekaspataka, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et partibus presentibus per premissas metas reambulatas et ab aliorum possessionibus separatas et distinctas, ipsi magistro Johanni Bisseno⁴ nullo contradictore existente, perpetuo possidendas, tenendas pariter et habendas, statuisset et unam sessionem terre de eisdem, ubi quinquaginta mansiones fieri possent, ipsis Gregorio, Farkasio, et Nicolao, filiis Zokul⁴ eomodo possidendas et habendas, quousque dictus magister Johannes a domino nostro rege aliam terram equivalentem ipsis filiis Zokul⁴ possit et valeret impetrare, iuxta forum nostre iudicarie commissionis, et etiam earundem parcium compositivam unionem commisisse, ex serie preexhibitarum litterarum capituli ecclesie Chanadyensis comperiebam(ur)¹⁴, ideo unacum eisdem prelati, baronibus et nobilibus regni, premissas possessiones Zekaspataka⁷ nuncupatas eidem magistro Johanni, sub premissis metis et metarum distincionibus, excepta premissa sessione ipsis filiis Zokul⁴ modo premissa commissa ac iure que sibi dinoscuntur pertinere, nostra iudiciaria potestate commi-

simus et reliquimus perpetuo possidendas, tenendas pariter et habendas, salvo iure alieno.

In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri minimine roboratas duximus concendendas.

Datum in Wissegrad, duodecimo die quindenarum festi Penthecoses predictarum, anno domini Millesimo CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

⟨Pe verso de o mină de la mijlocul secolului al XV-lea⟩: Reambulatio Zekaspataka.

Noi comitele Nicolae de Zeech, judele curții prealuminatului principe Ludovic, din mila lui Dumnezeu strălucitul rege al Ungariei, și purtător al dregătoriei comitatului de Turuch, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, întrucît magistrul Ioan Pecenegul, castelanul de Ersomlow, păzind calea legiuită de chemare, a tras în judecată înaintea regelui pe Grigore, Farkas și Nicolae, fiii lui Zokul, ca potrivnici ai săi, pentru că s-au împotrivit la punerea lui în stăpînirea unei văi numite valea Secașului, și cum această pricină, după citeva scrisori de aminare și soroace puse, a fost aminată la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹⁵, în cele din urmă, la sosirea acelor octave venind în fața noastră Ștefan, fiul lui Benedict de Echer în numele celui magistrtru Ioan Pecenegul, cu scrisoare de împuternicire din partea capitlului bisericii de Cenad, a înfățișat înaintea judecății noastre împotriva suszișilor Farkas, Grigore și Nicolae, fiii lui Zokul, o scrisoare a capitlului bisericii de Cenad, cuprinzînd un act de hotărnicie de moșie, spunînd că în acea ⟨scrisoare⟩ se cuprinde pîra și plîngerea pomenitului magistrtru Ioan. În cuprinsul acestei scrisori se arăta limpede că, întrucît numitul magistrtru Ioan Pecenegul venind înaintea regelui, înfățișîndu-i și arătîndu-i faptele sale de credință și vrednicia strălucitelor sale slujbe credincioase făcute și aduse celui domn al nostru regele, a cerut să i se dea și să i se dăruiască pe veci de către rege lui și fraților săi după mamă, anume Andrei și Matia, niște pămînturi regești sau văi aflătoare în comitatul Caraș, anume una chemată valea Secașului, în care curge un riuleț numit Pîriul Secașului, aflătoare și așezată lîngă riul Caraș pe care se știe că altă dată mai înainte o ținuseră și o avuseseră cnezii Farkas și Grigore, fiii lui Zokul, începînd dinaintea (...) ¹⁶ unei băi regești numite Baia Secașului și ⟨mergînd⟩ pînă la semnele de hotar sau marginile moșiilor și pămînturilor cetății regești numite Caraș, și o altă vale în care se spune că șerpuiește pîriul numit Pîriul Pietros, începînd de la obîrșia numitei văi, pînă unde se varsă în pîriul numit Plopiș spunînd că ⟨ele⟩ țin de dreptul de danie al regelui. Deoarece însă ⟨regele⟩ nu cunoștea adevărul cu privire la felul și întinderea ziselor pămînturi și văi și nici dacă, așa după cum s-a spus mai sus, ele intră în dreptul său de danie sau nu, de aceea numitul rege a poruncit cu tărie credincioșilor săi din capitlul bisericii de Cenad să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, Nicolae, fiul lui Pavel de Kuthres, omul maiestății sale regelui — ducîndu-se la pomenitele pămînturi și văi aflătoare în zisul comitat, după ce va fi chemat acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acelor

⟨pămînturi⟩ și vor fi de față, dacă va afla că ele țin, în chipul arătat mai sus, de dreptul de danie al regelui — să le dea în stăpînirea pomenitului Ioan zis Pecenegul ca să le stăpînească pe veci ca danie nouă din partea regelui, dacă nu s-ar împotrivi nimeni. Iar dacă s-ar ivi unii împotriviitori, aceștia să fie chemați legiuit înaintea regelui la un soroc potrivit spre a sta față cu el, iar sus-pomenitul capitlu din Cenad să dea seama în scris, întocmai, maiestății sale regești despre desfășurarea acestei puneri în stăpînire, și, dacă e nevoie, despre numele împotriviitorilor și al celor chemați ⟨la judecată⟩ împreună cu sorocul statornicit.

Și apoi, numitul capitlu, dînd ascultare precum e dator însărcinărilor și poruncilor înălțimii sale regești, a trimis împreună cu sus-zisul Nicolae, fiul lui Pavel, omul regelui, pe unul dintre ei, pe magistrul Martin. arhidiaconul de Caraș, soțul și fratele lor canonic, ca om de măturie vrednic de crezare, pentru ducerea la îndeplinire a celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se în cele din urmă la dînșii, au spus într-un glas că în sîmbăta de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob ⟨atunci⟩ de curînd trecută¹⁷, s-au dus la o vale numită valea Secașului, în care curge un pîrîu numit Pîrîul Secașului, dar n-au putut face acolo o cercetare deplină, deoarece mulți dintre nobilii megieși, deși au fost chemați după cum spuneau ei, n-au putut să vină din pricina feluritelor lor munci, însă de la acei care au venit ei¹⁸ au aflat că e pămînt regesc și că ține de dreptul de danie al regelui, și cînd au voit dînșii s-o treacă în stăpînirea magistrului Ioan ⟨atunci⟩ Grigore și Farkas, fiii lui Zokul, s-au împotrivit acestei treceri în stăpînire atît în numele lor însuși, cît și în al fratelui lor Nicolae. Pe acești Grigore, Farkas și Nicolae, pomenitul om al regelui, fiind de față și omul de măturie al zisului capitlu, i-a chemat înaintea maiestății sale regelui spre a sta față cu acel magistrul Ioan la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului rege Ștefan¹⁹, spunînd numitul Ștefan, legiuitul împuternicit al magistrului Ioan, că ar voi să afle de la dînșii²⁰ pe ce temei au făcut împotrivirea pomenită.

Auzind acest lucru, Mihail, fiul lui Benedict, ridicîndu-se în numele zișilor Grigore, Farkas și Nicolae cu scrisoare de împuternicire din partea capitlului din Cenad, a răspuns dimpotrivă că prealuminatul principe, răposatul Carol, măritul rege al Ungariei de bună pomenire, a dat și a dăruit în acele văi prin scrisoarea sa regească sus-zisului Zokul, tatăl numiților Nicolae, Grigore și Farkas, pentru vrednicile slujbe ale acelui Zokul, două moșii numite Secaș împreună cu toate cele ce țin de ele și se află între hotarele lor și că de aceea zișii Farkas, Nicolae și Grigore n-au ridicat opreliștea sus-pomenită împotriva dării în stăpînire a vreunor alte moșii, ci doar împotriva dării în stăpînire a celor două moșii numite Secaș și a celor ce țin de ele și se află în hotarele lor, dar că ei nu pot să arate însăși actele prin care zisele moșii Secaș au fost dăruite de pomenitul rege Carol lui Zokul, tatăl acelor Farkas, Grigore și Nicolae, fiindcă Basarab, cnezul de Crașova Mare și alt Basarab din Crașova Mică, venind cu de la sine putere și silnicie la casele lor²¹ împreună cu părtașii lor de rele, în luna de după sărbătoarea fericitului apostol Matei²², în tăcerea nopții, înarmați și cu răutate precugetată, au voit să-i omoare și, dacă n-ar fi putut scăpa cu fuga, i-ar fi ucis pe ei fără îndoială, iar casele lor le-au dat pradă

focului și prin acest foc le-au pricinuit lor o pagubă de mai bine de patruzeci de mărci. Iar actele lor doveditoare ce fuseseră întocmite și date cu privire la moșiile lor numite Cele două Secașuri, au fost mis-tuite de foc, în aceea casă. Însă dacă s-ar socoti a fi potrivit legii, atunci să binevoim a le da un nou soroc pentru aflarea cuprinsului acelei scri-sori privilegiale a zisului rege Carol.

Drept aceea, noi auzind cele de mai sus, ținând judecată împreună cu baronii și nobilii țării, care ședeau alături de noi în scaunul de ju-decată, am hotărît ca sus-numiții Farkas, Grigore și Nicolae, fiii lui Zokul, să fie datori să facă cercetări și să afle cuprinsul numitei scri-sori privilegiale a sus-numitului rege Carol, până la octavele anului nou-³ ce urma atunci, și dacă îl vor putea afla, să fie datori a înfățișa înain-tea noastră cuprinsul sus-numitei scrisori privilegiale a regelui Carol, la pomenitele octave ale anului nou, pentru ca, văzându-l noi, să pu-tem face judecată și dreptate între părți așa cum va fi mai potrivit.

În sfârșit, sosind acele octave ale anului nou, venind în fața noas-tră Dominic, fiul lui Wyda, în numele magistrului Ioan Pecenegul, cu scrisoare de împuternicire din partea capitlului din Cenad, pe de o parte, iar pe de altă parte, sus-pomenitul Grigore, fiul lui Zokul, în numele lui însuși și al fraților săi Farkas și Nicolae, cu o scrisoare de împuter-nicire din partea aceluiași capitlu, au cerut să-i primim la împăcare cu privire la sus-pomenita vale numită Valea Secașului. Și, după ce plini de bunăvoință i-am primit la împăcare, în sfârșit sus-numitul Do-minic, fiul lui Wyda, împuternicitul legiuit al zisului magistrul Ioan Pecenegul, pe de o parte, iar pe de altă parte Grigore, fiul lui Zokul, în numele său și — în temeiul sus-zisei scrisori de împuternicire — și în numele pomeniților săi frați Nicolae și Farkas, întorcându-se iar în fața judecății noastre, ne-a înfățișat o scrisoare a capitlului din Ce-nad cu acest cuprins: *⟨Urmează actul capitlului din Cenad, din 5 decem-brie 1357, nr. 200⟩*.

După înfățișarea acestei scrisori când am întrebat de trei ori — după cum e în căderea slujbei noastre — pe Dominic, fiul lui Wyda, împuternicitul legiuit al magistrului Ioan Pecenegul și pe Grigore, fiul lui Zokul, *⟨înfățișat⟩* în numele lui și al fraților săi Nicolae și Far-kas, dacă ei, anume magistrul Ioan Pecenegul și Grigore, Farkas și Nicolae, fiii lui Zokul vor sau nu să păzească sus-zisa învoială și rîn-duială de moșii făcută și așezată între dînșii în chipul arătat mai sus, potrivit cuprinsului scrisorii pomenitului capitlu din Cenad, răspun-zînd îndată sus-numitul Dominic, fiul lui Wyda *⟨pentru⟩* magistrul Ioan Pecenegul, în temeiul amintitei împuterniciri a capitlului din Cenad, și sus-zisul Grigore, fiul lui Zokul în numele lui însuși și al fraților săi Farkas și Nicolae, al căror împuternicit legiuit era, au spus de mai multe ori în fața noastră că vor să păzească pe veci între dînșii fără nici o abatere și să nu întoarcă întru nimic sus-pomenita învoială și rînduială de moșii, făcută între dînșii, așa cum se spune mai sus, po-trivit cuprinsului scrisorii zisului capitlu al bisericii de Cenad. Drept aceea, fiindcă părțile mai sus arătate cereau să fie puse de noi în chip legiuit în stăpînirea drepturilor lor de proprietate, de aceea noi, îm-preună cu baronii și nobilii regatului nostru care ședeau cu noi la judecată — întrucît numitele părți se îndatoraseră de bunăvoie la

aceasta am hotărît prin judecată ca oamenii regelui, Nicolae, fiul lui Ioan de Hord, sau Andrei, fiul lui Nicolae de Sinmartin, ori Petru, fiul lui Beke, sau în lipsa acestora Ladislau, fiul lui Nicolae de Nezde, din partea magistrului Ioan Pecenegul, pîrîşul, de asemenea Nicolae, fiul lui Andei de Percasova, sau Mihail de Arusnuk, ori în lipsa acestora Ioan, fiul lui Petru de Wyda, din partea zişilor fii ai lui Zokul — fiind de faţă oamenii de mărturie ai pomenitului capîtlu din Cenad, pe care rugasem să aibă bunătatea să ni-i trimită acel capîtlu — să se ducă la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii Paştelui domnului²⁴ la moşiile numite Secaş, şi după chemarea legiuită a tuturor vecinilor şi megieşilor (acelora,) şi fiind ei de faţă sau împuterniciţii lor legiuiţi, să dea în stăpînire şi să încredinţeze numitele moşii Secaş magistrului Ioan Pecenegul — potrivit cuprinsului pomenitei scrisori a capîtlului din Cenad, — ca să le stăpînească, să le ţină şi să le aibă pe veci cu dreptul cu care se ştie că ţin de el, dar în aşa fel ca să fie datori să dea pe veci şi să treacă în stăpînirea numiţilor fii ai lui Zokul, din acele moşii o sesie de pămînt unde să se poata ridica cincizeci de gospodării pe acel pămînt, în acel loc pe care li-l va hotărî magistrul Ioan împreună cu toate folosinţele lor. adică cu pămînturi de arătură, păduri, fînaţe şi toate celelalte (folosinţe) îndestulătoare pentru cele cincizeci de gospodării, după preţuirea unor oameni cinstiţi care vor fi aduşi acolo de către părţi, hotărnicind-o cu semne de hotar, pînă cînd numitul magistrul Ioan Pecenegul va putea şi va fi în stare să dobîndească de la regele nostru pentru zişii fii ai lui Zokul, în locul acelui pămînt, o altă bucată de pămînt de acelaşi pret⁵, iar după acestea poruncisem să se aducă de către părţi, în faţa judecăţii noastre, la octavele sărbătorii de asemenea pe atunci viitoare a fericitului mucenic Gheorghe²⁶ darea de seamă a sus-pomenitei puneri în stăpînire, împreună cu mersul hotarelor şi cu desfăşurarea întregii acelei pricini.

În sfîrşit în a cincisprezecea zi după sărbătoarea Rusaliilor²⁷, în timp ce, împreună cu prelaţii, baronii şi nobilii ţării şedeau la scaunul nostru de judecată, cumpănind cu cumpăna dreptăţii pricinile oricaror împricinaţi ce se judecau în faţa noastră, venind înaintea noastră magistrul Petru diacul în numele celui magistrul Ioan Pecenegul, cu scrisoare de împuternicire din partea regelui, ne-a arătat o scrisoare memorială a sus-zisului capîtlu din Cenad, în care am văzut că se arată limpede că acel capîtlu din Cenad, luînd cunoştinţă de scrisoarea noastră în care se cuprindea hotărîrea dată de noi la judecată — a trimis spre mărturie împreună cu Nicolae, fiul lui Ioan, omul regelui, arătat anume în scrisoarea noastră, pe unul dintre dinşii, anume pe magistrul Ştefan, soţ şi frate canonic al lor, omul lor vrednic de crezare, spre a duce la îndeplinire cele cuprinse în scrisoarea noastră.

Aceştia întorcîndu-se la numitul capîtlu au spus într-un glas că, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Paştelor domnului²⁸, s-au dus împreună cu Grigore, împuternicitul magistrului Ioan Pecenegul, pe atunci castelan de Ersomlou, şi cu Grigore, Farkas şi Nicolae, fiii lui Zokul, la moşiile numite Secaş, aflătoare în comitatul Caraş, dar cînd au voit să le hotărînicească după vechile şi bătrînele lor hotare, n-au putut să le hotărînicească din pricina zăpezii mari ce era atunci

acolo, ci, cu învoirea amindurilor părților, au amînat <acea hotărnicire> fără nici o împovărare cu amendă la octavele sărbătorii Rusaliilor pe atunci în curind viitoare²⁹.

Sosind acele octave, s-au dus din nou la zisele moșii și după ce au chemat în chip legiuit pe vecinii și megieșii acelor <moșii> și fiind de față părțile le-au hotărnicit după vechile și bătrînele <lor> hotare și, o dată hotărnicite și despărțite și deosebite de moșiile altora, nefiind nici un împotrivor le-au dat în stăpînire magistrului Ioan Pece-negul ca să le stăpînească să le aibă și să le țină pe veci, dar în așa fel că ei¹⁸ au lăsat în același chip din acele moșii numiților Grigore, Farkas și Nicolae, fiilor lui Zokul, o sesie de pămînt pe care să se poată ridica cincizeci de gospodării, ca să fie stăpînită și ținută de ei, pînă cînd sus-zisul magistrul Ioan va putea și va fi în stare să dobîndească de la rege pentru numiții fii ai lui Zokul o altă bucată de pămînt prețuind tot atîta.

Iar semnele de hotar ale pomenitelor moșii și ale zisei sesii se deosebesc în felul următor: cel dintîi semn începe lîngă riul numit Secaș, aproape de drumul mare înspre miazănoapte, apoi, urcînd se îndreaptă spre dealul numit Dealul lui Lodomer, spre acea parte de miazănoapte, și acolo pe coasta numitului deal se află o movilă de hotar, apoi, urcînd spre vîrfurile pomenitului deal numit Dealul lui Lodomer, dînd într-un drum, și mergînd pe el și ajungînd la o movilă veche de hotar, au ridicat alta nouă. După aceea înaintînd pe o culme numită în vorbirea obișnuită Creasta și cotind spre apus, lîngă acel drum se află o movilă de hotar. De aici mergînd mai departe <acolo> se află o movilă de hotar. Apoi mergînd puțin prin niște pămînturi de arătură <acolo> se află o movilă de hotar. Între sus-zisele movile de hotar se află un loc mlăștinos; apoi cotind spre dreapta, tot spre miazănoapte, se ajunge la un semn de hotar dintr-un pîr, unde este o movilă de hotar. Pe urmă, trecînd de-a dreptul spre partea de miazănoapte prin niște pămînturi de arătură <și> prin creasta sus-zisului deal <acolo> se află o movilă de hotar nouă. Apoi, înaintînd puțin, <hotarul> ajunge de-a dreptul la un lac, unde se sfîrșesc semnele de hotar ale fiilor lui Lodomer <și acolo> se află o movilă de hotar; după aceea trecînd și coborînd prin două văi spre apus, <acolo> se află o movilă de hotar. Și purcezînd astfel spre pîriul numit Jupan și, trecînd acest pîriu spre apus, <hotarul> se suie de-a dreptul în vîrfurile unui deal numit Creasta și merge pe acea creastă la un lac mare, spre miazănoapte, urcîndu-se spre dealul numit Dealul lui Petru. De aici merge la dealul numit Stejarul lui Pelbart³⁰ și așa se îndreaptă pe o potecă spre răsărit, coborînd sau cotind spre pîriul numit Valea Pud<...>ras și astfel ajunge la hotarele numite ale Băii Secașului și acolo, cotind spre răsărit, urcă pe coasta unui deal, unde e o movilă de hotar ridicată. Și astfel, mergînd spre vîrfurile dealului înspre răsărit, hotarul ajunge la izvorul numit Obîrșia Văii Zalathnuk, unde se află ridicată o movilă de hotar. De aici, înaintînd pe vîrfurile dealului pomenit trece pe o potecă spre partea de miazăzi și ajunge la o albie numită Obîrșia văii Chremas și acolo, cotind puțin, se îndreaptă spre o pădure mare la niște pămînturi lăzuite și acolo se află ridicată o movilă de hotar, tot prin acea parte de miazăzi se îndreaptă o potecă pusă ca hotar <trecînd> prin

pomenitele pămînturi lăzuite <și> pe creasta unui deal, pînă la vadul pîriului numit Jupan, care se varsă în riul Caraș; apoi hotarul cotește pe creasta unui deal spre apus printr-o pădure, și ajunge la niște pămînturi curățate de copaci, avînd de asemenea drumul ca hotar, și acolo e ridicată o movilă de hotar, lîngă acea potecă deasupra izvorului numit Pîriul Cumanului și înaintînd așa prin acele pămînturi curățate de copaci, ajunge la capul numitului deal, la izvoarele rîurilor Nirașteu și Pîriul Cumanului unde e ridicată o movilă de hotar. De aici, trecînd prin niște păduri, <hotarul> ajunge la un deal din sus de un al doilea pîriu numit Nirașteu, unde se află o movilă de hotar. Apoi pe creasta aceluiași deal cotind spre apus hotarul ajunge la un alt deal, unde e ridicată o movilă de hotar și astfel, ținînd-o pe vîrfurile aceluia munte dinspre Gegeuch și riul Caraș se află ridicată o movilă de hotar. Apoi, înaintînd pe creasta altui munte, în mijlocul lui, în spre apus, se află ridicată o movilă de hotar. De aici, cotind spre partea de miazănoapte <hotarul> ajunge la cel dintîi semn, unde începuse, și acolo se sfîrșesc semnele de hotar.

De asemenea semnele de hotar ale numitului loc de sesie dat zișilor fii ai lui Zokul pentru acele cincizeci de gospodării, merg în felul următor: cel dintîi semn începe dinspre apus lîngă un copac numit în vorbirea obișnuită teiul, unde se află ridicată o movilă de hotar. Apoi, ieșind <de aici, hotarul> înaintează spre muntele numit al lui Lodomer, și acolo, lîngă un copac numit în limba obișnuită carpenul, se află ridicată o movilă de hotar. De aici <hotarul> mergînd mai departe, lîngă un stejar se află ridicată o movilă de hotar. Pe urmă ieșind de aici, spre răsărit ajunge la un pîriu numit Valea lui Crăciun și la izvorul acestui pîriu sînt puse două movile de hotar, dintre care una stă ca hotar pentru fiii lui Zokul, iar cealaltă pentru sus-pomenitul magistrul Ioan. Apoi <hotarul> înaintînd ajunge la niște lanuri, iar în mijlocul acelor lanuri sînt puse două movile de hotar. Purcezînd de aici, ajunge la o potecă, ce dă în <pîriul> Valea lui Crăciun, unde sînt ridicate două movile de hotar. De acolo hotarul merge înainte spre un pîriu ce se varsă în Secaș, a cărui parte de jos e hotar pentru fiii lui Zokul, iar cea de sus, pentru magistrul Ioan. De aici, trecînd <mai departe> aleargă spre casa lui Farkas, și aici, pe un pâr, s-a făcut un semn de hotar. De aici înaintînd ajunge la un munte numit Creasta, iar de la această Creastă înaintează spre casa lui Pradad cnezul și acolo, lîngă semnele de hotar, ale magistrului Ioan Pecenegul, e ridicată o movilă de hotar, și aici se sfîrșește <hotarul>. Și au mai adăugat³¹ că s-au învoit să folosească dimpreună și să aibă deopotrivă parte de folosința pădurilor și a pămînturilor păduroase.

După înfățișarea acestei scrisori și citirea cuprinsului ei, sus-numitul magistrul Petru ne-a cerut să-i facem parte sus-pomenitului magistrul Ioan Pecenegul de binefacerea dreptății cu privire la cele de mai sus. Și fiindcă din cuprinsul mai sus înfățișatei scrisori a capitlului bisericii de Cenad noi am aflat că pomenitele moșii Secaș, după chemarea în chip legiuit a vecinilor și megieșilor, fiind de față părțile, au fost hotărnicite după hotarele arătate și despărțite și deosebite de moșiile altora, și au fost date în stăpînire de către sus-numiții oameni — ai regelui și ai capitlului din Cenad — potrivit cuprinsului

hotărîrii noastre judecătorești, pomenitului magistru Ioan Pecenegul ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, nefiind nici un împotrivor, și că potrivit poruncii noastre judecătorești și chiar potrivit cu învoiala dintre părți, ei au lăsat¹⁸ din acele moșii <Secaș> numiților Grigore, Farkas și Nicolae, fiii lui Zokul, o sesie de pămînt pe care să se poată ridica cincizeci de gospodării, și pe care s-o stăpînească și s-o țină pînă cînd zisul magistru Ioan Pecenegul va putea și va fi în stare să dobîndească de la regele nostru pentru numiții fii ai lui Zokul o altă bucată de pămînt de același preț — drept aceea, noi împreună cu prelații, baronii și nobilii regatului, în temeiul puterii noastre judecătorești am dat și am lăsat pomenitele moșii numite Secaș acelui magistru Ioan Pecenegul, ca să le stăpînească să le țină și să le aibă, cu dreptul cu care ste știe că țin de dînsul, între sus-amintitele hotare și semne despărțitoare, în afară de sus-zisa sesie lăsată fiilor lui Zokul în felul arătat mai sus <și> fără știrbirea dreptului altuia.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hotărît să dăm scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat la Vișegrad, în a douăsprezecea zi după cea de-a cincisprezecea zi de la Rusalii, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso, de o mină de la mijlocul secolului XV-lea.*). Hotărnicirea <moșiei> Valea Secașului.

Arh. Naț. Magh. Dl. 41 345. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1357. Orig. perg., pecetea atîrnată s-a pierdut.

EDIȚII: Pesty, Krassó, III, p. 32—42; Hurmuzaki-eDnsușianu I/2, p. 51—57.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 137—139, nr. 103.

¹ În orig. corectat de scrib din *Zekul*.

² În orig. corectat de scrib din *Zekuswelgh*.

³ În orig. scribul inițial a scris *vocata*, pe urmă a corectat litera *a* în *e*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ În orig. scribul inițial a scris: *Zekuspatak*, pe urmă a corectat litera *u* în *a*.

⁶ În orig. scris deasupra rîndului.

⁷ În orig. lipsește, intercalat de editor pe baza contextului.

⁸ Corect: *opportunum*.

⁹ Corect: *pro dictis Farkssio ac Nicolao, fratribus suis*.

¹⁰ Adică: *testimonia*.

¹¹ În orig. pată de umezeală cca 2 cm. Lectura primelor trei litere nu este sigură.

¹² În orig. pată de umezeală cca 2 cm. Întregit pe baza contextului.

¹³ Corect: *adiunxissent*.

¹⁴ În orig. rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

¹⁵ 6 octombrie 1357.

¹⁶ În orig. după cuvîntul *antea*, lipsește un cuvînt.

¹⁷ 29 iulie 1357.

¹⁸ Adică omul regelui și cel al capitlului.

¹⁹ 27 august 1357.

²⁰ De la fiii lui Zokul.

²¹ Ale fiilor lui Zokul.

²² 25 septembrie 1357.

²³ 8 ianuarie 1358.

²⁴ 8 aprilie.

²⁵ Cu bucata lăsată fiilor lui Zokul.

²⁶ 1 mai 1358.

²⁷ 3 iunie 1358.

²⁸ 8 aprilie 1358.

²⁹ 27 mai 1358.

³⁰ Magyla = ilex, un fel de stejar pururea verde.

³¹ E vorba de învoirea părților din scrisoarea amintită a capitlului din Cenad, din 5 decembrie 1357, nr.201.

Capitlum ecclesie Waradiensis, universis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum harum serie volumus pervenire quod nos litteras excellentissimi principis domini Lodouici, dei gratia incliti regis Hungarie, domini nostri, nobis directas, maiori sigillo eiusdem consignatas, honore quo decuit, recepimus in hec verba. *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 martie 1358 nr. 236}.*

Nos igitur, mandatis regie serenitatis obedire cupientes, ut tenemur, unacum predicto Andrea, filio Emerici, homine eiusdem domini nostri regis, discretum virum Thomas, sacerdotem chori ecclesie nostre pro testimonio transmisimus¹ ad premissa mandata regalia fideliter exsequenda. Qui demum ad nos exinde reversi attulerunt nobis quasdam litteras privilegiales dicti conventus monasterii sancti Stephani prothomartyris de promontorio Waradyensi super predicta possessione Cool vocata confectas, asserentes quod idem conventus de mandato regie celsitudinis per eos auribus eiusdem intimato, ad presens easdem litteras in ipsorum presencia inter alia litteralia munimenta, que tenet in deposito, diligenter querens invenisset. Quarum quidem litteralium privilegialium tenor per omnia talis est: *{Urmează actul conventului din Dealul Orăzii, din 16 septembrie 1326, DIR—C, veac. XIV, vol. II, nr. 406}.*

Allatis itaque per eosdem, regium et nostrum homines, iamdictis litteris privilegialibus, easdem de verbo ad verbum perlegentes, non ab-rasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas seu corruptas, diligenti examinacione premissa comperiendo, transcribi fecimus et presentibus totaliter insertas, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roborando, eidem magistro Stephano, filio Laurencii, filii Dorugh, ad cautelam futurorum duximus concedendas, originale earundem in conservatorio ecclesie nostre in specie reponentes.

Datum sabbato proximo post festum beati Barabe apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} Quinquagesimo octavo. Viris discretis dominis: Philippo preposito, Benedicto lectore, Ladizlao cantore, Gregorie custode canonicis ecclesie nostre salubriter existentibus.

{Pe verso, de o mină de la sfârșitul veacului al XV-lea.}.

Super possessione Cool, iuxta fluvium Eer, in comitatu Byhariensi.

Capitulul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față cît și a celor viitori, că am primit, cu cînstea cuvenită o scrisoare a preainălțatului domn principe Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestit rege al Ungariei și stăpîn al nostru, trimisă nouă, însemnată cu pecetea cea mare a acestuia <avînd> acest cuprins: *<Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 martie 1358, nr. 236>*.

Noi, așadar, vînd să ascultăm, precum sîntem datori, poruncile luminăției regești, am trimis dimpreună cu sus-pomenitul Andrei, fiul lui Emeric, omul de mărturie al acelui stăpîn și rege al nostru, pe chibzuitul bărbat Toma, preot din corul bisericii noastre, pentru împlinirea întocmai a sus-ziselor porunci regești. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi, ne-au adus o scrisoare privilegială a pomenitului convent al mănăstirii sfîntului Ștefan întîiul mucenic din Dealul Orăzii, întocmită cu privire la sus-zisa moșie, numită Coli, spunînd că acest convent, din porunca înălțîmii regești, care prin ei a ajuns la urechile acestuia, fiind ei de față, căutînd cu băgare de seamă, a găsit între alte dovezi scrise, pe care le ține în păstrare, această scrisoare. Iar cuprinsul acestei scrisori privilegiale în întregime este acesta: *<Urmează actul conventului din Dealul Orăzii, din 16 septembrie 1326, DIR—C, veac XIV, vol. II, nr. 406>*.

Așadar, după ce a fost adusă de către aceștia — adică de omul regelui și omul nostru — sus-zisa scrisoare privilegială, la sus-zisa stăruitoare cercetare fiind citită cuvînt cu cuvînt și găsiînd-o fără răsături, fără tăieturi și nici stricată în vreo parte a ei, am pus să fie transcrisă și trecută în întregime în scrisoarea de față, întărînd-o cu puterea pecetei noastre atîrnate și autentice, <și> am hotărît să o dăm acestui magistru Ștefan, fiul lui Laurențiu, fiul lui Dorugh, spre cheazășia celor viitoare, originalul acestei <scrisori> depunîndu-l în arhiva bisericii noastre.

Dat în sîmbăta de după sărbătoarea fericitului apostol Varnava, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați Filip prepozitul. Benedict lectorul, Ladislau cantoral, Grigore custodele, canonici ai bisericii noastre.

<Pe verso de o mină de la sfîrșitul veacului XV-lea>.

Cu privire la moșia Coli de lîngă riul Eriu din comitatul Bihor.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 809. Fotocopie la Inst. de ist. și arh., Cluj-Napoca/1326. Orig. perg., cu pecete atîrnată de șnur de mătase.

REGESTE: *Cod. Andeg.*, VII, p. 72; *Kállay*, II, p. 62—63, nr. 1288.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină.

Viris discretis et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dominis et amicis suis reverendis, Dominicus viceuoyuoda Transsiluanus amicitie debitum omni cum honore.

Dicitur nobis in personis Andree, filii Nicolai dicti Cheh de Scenmi-haltelekw et Elie, filii Georgii de Fornus, quod cum ipsi iuxta arbitrium proborum virorum in facto cuiusdam particule terre Orath vocate, in

comitatu de Clus existentis, cum uno commetaneo possessionis Mera vocate contra¹ Stephanum¹, filium¹ Ladislai¹ de¹ Nadasd¹ et¹ Jacobum¹ litterarum¹ de Mera¹ super eo, ut ipsa terra ipsorum et aliorum fratrum et comporcioriorum suorum sit et existat hereditaria sacramentum prestare debuissent in facie eiusdem terre Oraath² vocate, tandem licet ipso termino deposicionis ipsius iuramenti occurrente cum Mychaele, filio Egidii de Zomurduk, coniuratore ipsorum, eorum deposuissent sacramentum ut debuissent, tamen prenotati Stephanus, filius Ladislai et Jacobus litteratus, in loco ipsius deposicionis iuramenti, iuramentum predicti Mychaelis filii Egidii prohibuissent, hanc pretendentes caucionem, ut ipse Mychael, filius Egidii, non esset commetaneus predictae ville Mera legitimus; cum tamen licet ex induccione predecessorum iamdictorum Stephani, filii Ladislai, et Jacobi litterati nobilium de Mera, quidam nobiles, videlicet filii Nicolai, filii Buden, in quadam particula terre eiusdem Mera a parte possessionis Zumurduk ratione quarte filialis eis data sint et existant, tamen predictae possessiones Mera et Zumurduk per antiquas metas earundem in propinquiorei existerent commetaneitate, et ob hoc ipse Mychael, filius Egidii, videlicet coniurator ipsorum, commetaneus prenotate ville Mera esset et existeret legitimus.

Super quo vestre descrecionis amicitiam presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, ad¹ maiorem¹ certitudinem¹ unum ex¹ vobis¹, quo presente Georgius, filius Desew de Kuzeplak, vel Jacobus, filius Ladislai de Almas, aut Andreas, filius Jacobi de Monustor, sive Mychael, filius Stephani de Galdtu, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decuerit et licuerit, sciat et inquirat omnimodam de premissis veritatem, et simpliciter metas predictarum duarum villarum Zomurduk et Mera vocatarum, fide videant oculata. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit premissorum, nobis in vestris litteris amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, tertia feria proxima ante festum Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

(Pe verso de aceeași mină:) Viris discretis et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, dominis et amicis suis reverendis.

Chibzuiților și cinstiților bărbați din cinstitul capitolu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cuvenita prietenie, cu toată cinstea.

Ni se spune nouă de către Andrei, fiul lui Nicolae, zis Cheh de Sînmihai și de către Ilie, fiul lui Gheorghe de Sfăraș că în pricina unei bucăți de pământ, numite Orath, aflătoare în comitatul Cluj, ei trebuiau, potrivit împăciuirii unor bărbați cinstiți, să facă jurământ la fata pământului aceluia numit Orath, dimpreună cu un megieș al moșiei numite Mera, împotriva lui Stefan, fiul lui Ladislau de Nădășel și a lui Iacob diacul de Mera, precum că pomenitul pământ al lor și al altor frați și copărtași ai lor a fost și este de moștenire. În cele din urmă, deși la sosirea pomenitului soroc de rostire a jurământului ei au rostit jurământul lor așa cum trebuia, dimpreună cu Mihail, fiul lui Egidiu de Sumurduk, cojurătorul lor, totuși, sus-numiții Ștefan, fiul lui Ladislau și Iacob diacul, la locul chiar al rostirii jurământului, au ridicat opreliște la jurământul sus-zisului Mihail, fiul lui Egidiu, sub cuvînt că

pomenitul Mihail, fiul lui Egidiu, nu este megieș legiuit al sus-numitului sat Mera. Și deși spun ei că prin faptul aducerii de către înaintașii sus-pomeniților Ștefan, fiul lui Ladislau și Iacob diacul, nobilii de Mera, niște nobili, anume fiii lui Nicolae, fiul lui Buden, se află <ca megieși>, pe o bucată de pământ a pomenitului <sat> Mera, dinspre moșia Sumurduc, ce le-a fost dată lor în temeiul pătrimii de fiică, totuși sus-zisele moșii Mera și Sumurduc, după vechile lor semne de hotar, sînt într-o mai apropiată megieșie și de aceea pomenitul Mihail, fiul lui Egidiu, anume cojurătorul lor, a fost și este megieș legiuit al sus-pomenitului sat Mera.

Drept aceea, prin scrisoarea de față, cerem cu plecăciune chibzuitei voastre prietenii, ca pentru o mai mare încredințare să trimiteți spre mărturie ca om al vostru vrednic de crezare, pe unul dintre voi, în fața căruia omul nostru, Gheorghe, fiul lui Desideriu de Cuzăplac sau Iacob, fiul lui Ladislau de Almaș ori Andrei, fiul lui Iacob de Mănăștur, sau în lipsa acestora Mihail, fiul lui Ștefan de Galtiu să cerceteze și să afle de la toți de la care se cuvine și se poate tot adevărul cu privire la cele de mai sus și să vadă ei înșiși de-a dreptul semnele de hotar ale sus-ziselor două sate numite Sumurduc și Mera.

Și după aceea să aveți bunătatea a ne da seamă în scrisoarea voastră, despre adevărul celor de mai sus, așa cum veți afla că este acesta.

Dat la Sîntimbru, în marțea dinaintea sărbătorii Nașterii ferici u-lui Ioan botezătorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

<Pe verso de aceeași mînă.> Chibzuiților și cinstiților bărbați din cinstitul capitolu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 431. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca 1358. Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.

Ediții: *Cod. Andeg.*, VII, p. 254—255.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mînă.

² Astfel în orig.

Magnifico viro Cyko, <magistro>¹ tavarnicorum domini L(odovi)ci¹, dei gratia regis Hungarie, Petrus prepositus et conventus ecclesie sancte crucis de Lelez, orationes in <domini>¹ pro ipsius vita pariterque salute. Vestra noverit magnitudo quod, cum nos receptis vestris citatoriis <literis>² pro magistro Dionysio, filio Stephani condam bani de Zeurynio, datis et per consequens nobis directis, unacum Ladislao de Zygan, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Andream, ad faciendam <cit>ationem³ pro testimonio transmissemus, qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi pariter accedendo, sexta feria proxima ante festum Nativitatis sancti Johannis Baptiste, Ladislau, filium Demetrii, civem de Zathmar, facie ad faciem repertum, ad vestre magnitudinis presentiam citavissent contra magistrum Dionysium prenotatum; partibus quindenae festi beati Johannis prenotati pro

termino coram vobis comparendi assignando. Datum in festo sancti Johannis prenotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

⟨Pe verso de aceeași mină:⟩ Magistro Chyko, pro magistro Dionysio, filio Stephani condam bani de Zeurnio, contra ⟨Ladislau⟩¹, filium Demetrii, civem de Zathmar, ad q(uinden)as¹ festi Nativitatis sancti Johannis Baptiste citatoria.

⟨Pe îndoitura din marginea dreaptă, de o altă mină contemporană:⟩ Pro a(ctor) Johannes literatus cum comitis cap(elle) pro alia (parte) Stephanus dictus de Darouch hos(pes)³ ipsius civitatis Zathmariensis, ad oct(avas)³ Nativitatis beate virginis, una (marca).⁴

Măritului bărbat Cyko, marelui vistier al domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Petru prepozitul și conventul bisericii sfintei cruci din Lelez rugăciuni întru domnul pentru viața și mîntuirea lui.

Să afle măria voastră că noi, primind scrisoarea voastră de chemare în judecată dată pentru magistrul Dionisie, fiul lui Ștefan, fostul ban al Severinului, și trimisă nouă, ca urmare, am trimis spre mărturie dimpreună cu Ladislau de Zygan, omul vostru, pe omul nostru, anume pe fratele Andrei, ca să facă chemarea în judecată. Aceștia întorcîndu-se, apoi la noi ne-au spus într-un glas că mergînd ei împreună, în vinerea dinaintea sărbătorii Nașterii sfîntului Ioan Botezătorul⁵, au chemat înaintea mării voastre pe Ladislau, fiul lui Dumitru, orășean din Satu Mare, întilnit față în față, împotriva magistrului Dionisie mai sus pomenit, hotărînd părților drept soroc de înfățișare înaintea voastră a cincizece zi după sărbătoarea fericitului Ioan mai sus amintit⁶.

Dat la sărbătoarea mai sus pomenită a sfîntului Ioan în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨Pe verso de aceeași mină:⟩ ⟨Scrisoare⟩ de chemare ⟨în judecată⟩ pentru magistrul Dionisie, fiul lui Ștefan, fostul ban al Severinului împotriva lui Ladislau, fiul lui Dumitru, orășean din Satu Mare, la a cincizece zi după sărbătoarea Nașterii sfîntului Ioan Botezătorul.

⟨Pe îndoitura din marginea dreaptă de o altă mină contemporană:⟩ Pentru pîriș Ioan diacul, cu ⟨scrisoare de imputernicire din partea⟩ comitelui capelei, pentru cealaltă parte, Ștefan zis de Dorolț, oaspe din acel oraș Satu Mare, la octavele ⟨sărbătorii⟩ Nașterii fericitei fecioare⁷, o marcă.

Arh. Naț. Magh. Dl. (din arh. fam. Balassa).

Orig. hîrtie, în stare puțin deteriorată, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

Ediții: Cod. Andeg. VII, p. 258—259.

¹ În orig. rupt cca 1 cm, întregit de editor pe baza contextului.

² În orig. ilipsește; întregit de editor pe baza contextului.

³ În orig. rupt cca 0,5 cm, întregit pe baza contextului.

⁴ În orig. lipsește, completare probabilă, de noi.

⁵ 22 iunie.

⁶ 8 iulie.

⁷ 15 septembrie.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis iudici, iuratis et universis civibus ac hospitibus de Brasso, salutem et gratiam.

Noveritis quod nos vobis et vestre universitati de gratia concessimus speciali, ut vos cum vestris mercimoniis et quibuslibet rebus inter Bozam et Prahov, a loco videlicet ubi fluvius Iloncha vocatus in Danobium usque locum, ubi fluvius Zereth nominatus, similiter in ipsum Danobium cadunt transire possitis libere et secure, nec vos aliquis in ipso vestro transitu indebite valeat impedire.

Datum in veteri Buda, in vigilia beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi judei, juraților și tuturor orașenilor și oaspeților din Brașov, sănătate și milostivire.

Aflați că noi v-am îngăduit din osebită bunăvoință vouă și obștei voastre ca să puteți trece slobod și neturburat cu mărfurile voastre și orice fel de lucru între Buzău și Prahova adică în locul unde se varsă în Dunăre râul numit Ialomița pînă în locul unde se varsă de asemenea în Dunăre râul numit Siret și să nu vă poată opri nimeni pe nedrept în această trecere a voastră.

Dat la Buda Veche, în ajunul sărbătorii fericiților apostoli Petru și Pavel, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Stat. Brașov, Privilegii nr. 23. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Transumpt în actul regelui Sigismund din 7 martie 1395, Brașov.

EDIȚII: *Fejér*, IX/2, p. 688; *Székely okl.*, I, p. 65; *Hurmuzaki—Densușianu*, I/2, p. 58; *Ub.*, II, p. 152—153; *D.R.H.*, D, I, p. 72.

... Fabianus de Fygud pro magistro Petro dicto Zudar et Ladislao, filio Iwan de Kallou (...)¹ contra Nicolaum et Ladislaum, filios Ladislai, filii Hegun de Zaruad quasdam literas honorabilis capituli ecclesie Agriensis, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo preteritis emanatas (...)¹ domino (...)¹ regi rescriptionales, tenorem et formam literarum comitis Nicolai de Zeech (...)¹ iudicis curie regie eidem capitulo Agriensi directarum de verbo ad verbum in se continentes (...)¹ presenterat, inter cetera exprimentes. quod cum magister Petrus dictus Zudar et Ladislaus, filius Iwan, accepto Johanne de Korhy, homine regio ac magistro Georgio, subnotario et testimonio dicti capituli ecclesie Agriensis, in die festi sancti Ladislai regis tunc proxime preteriti, ad faciem possessionis Dersyk vocate, in comitatu de Karazna existentis, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocationibus habitis accedendo, eandem per suas veras metas et antiquas reambulare ac nomine iuris sui per regiam collationem ad ipsos pertinentis sibi statui facere perpetuo possidendam voluisset², Nicolaus, filius Ladislai de Zaruad pro se et pro Ladislao, fratre suo

uterino, inibi comparendo, ipsos regium et predicti capituli ecclesie Agriensis homines non a reambulatione, sed a statutione dicte possessionis Dersyk memoratis magistro Petro et Ladislao, filio Iwan fienda prohibisset; quos quidem Nicolaum et Ladislaum ipsi regius et annotati capituli ecclesie Agriensis homines eodem die et loco contra eosdem magistrum Petrum, Zudar dictum, et Ladislaum, filium Iwan. ad terminum legitimum in regiam citassent presentiam, rationem contradictionis eorum reddituros.

... Fabian de Fygud pentru magistrul Petru zis Zudar și (pentru) Ladislau, fiul lui Iwan de Kallou, a înfățișat (etc.) împotriva lui Nicolae și Ladislau, fiii lui Hegun de Sărăuad, o scrisoare a cinstului capitol al bisericii din Agria, dată la octavele trecute ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul³, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt (etc.) ca răspuns domnului (nostru) (etc.) regele, cuprinzând în ea cuvînt cu cuvînt cuprinsul scrisorii comitelui Nicolae de Zeech (etc.) judele curții regești, trimisă pomenitului capitol din Agria ... spunea între altele că magistrul Petru zis Zudar și Ladislau, fiul lui Iwan — primind pe lîngă ei pe Ioan de Korhy, omul regelui și pe magistrul Gheorghe subnotarul și omul de mărturie al zisului capitol al bisericii de Agria, și mergînd în ziua sfîntului rege Ladislau⁴ atunci de curînd trecută, la moșia numită Dersyk, aflătoare în comitatul Crasna, după legiuita chemare a vecinilor și megieșilor ei, au voit s-o hotărînicească după vechile și adevăratele ei semne de hotar și să facă a le fi trecută în stăpînirea veșnică, în numele dreptului lor ce le vine din dania regească, (dar) Nicolae, fiul lui Ladislau de Sărăuad, înfățișîndu-se acolo în numele său și pentru Ladislau, fratele său bun, a oprit pe omul regelui și pe al pomenitului capitol al bisericii de Agria nu de la hotărînicirea, ci de la trecerea zisei moșii Dersyk în stăpînirea amintitului magistrul Petru și a lui Ladislau, fiul lui Iwan. Iar pe acești Nicolae și Ladislau, i-au chemat oamenii regelui și al numitului capitol al bisericii de Agria, înaintea regelui în aceeași zi și în același loc ca să stea față cu pomenitului magistrul Petru zis Zudar și Ladislau, fiul lui Iwan, la sorocul legiuit, spre a da socoteală de împotrivirea lor.

Arh. Naț. Magh. Dl. 5 024.

Extras din actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale din 21 iulie 1361.

Ediții: *Cod. Andeg.*, VII, p. 267—268.

¹ Formulă stereotipă omisă de editor.

² Corect: *voluissent*.

³ 1 iulie.

⁴ 27 iunie.

Capitulum ecclesie Transsiluane omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod Johannes, filius Ludiuici¹ de Sarus, ad nostram accedens presenciam sua ac Henning, filii Henneng de Heesfolwa, in personis, exhibuit nobis quasdam literas patentes excellentissimi principis, domini Karuli, dei gratia olim illustris regis Hungarie laudande memorie, super restitutione possessionis Heesfolwa confectas, tenoris infra scripti, non abrasas, non cancellatas, sed propter malam conservacionem in suo sigillo ruptas et confractas in suaque carta¹ per madidacionem aque nimium denigratas et maculatas, nihilominus tamen, ut nobis apparebat, sufficienter fidem facientes, supplicans nobis humili precum instancia ut easdem, propter maiorem rei evidenciam ac iurium suorum conservacionem, in formam nostrarum literarum privilegialium de verbo ad verbum transscribi et redigi facere dignaremur. Quarum tenor per omnia talis est (*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 16 aprilie 1329, DIR, — C veac. XIV vol. II, nr. 535*).

Nos enim iustis et legitimis petitionibus ipsius Johannis annuentes, predictas literas in formam literarum nostrarum de verbo ad verbum transscribi et redigi fecimus pendentisque et autentici sigilli nostri munimine roborari.

Datum sabbato proximo ante festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo octavo. Discretis viris Johanne preposito, Lorando custode, Nicolao cantore, Nicolao, archidiacono de Zolnuk, decanoque ecclesie nostre predictae existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos, atît de acum cît și viitori care vor vedea scrisoarea de față mintuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față cît și a celor viitori, că venind înaintea noastră Ioan, fiul lui Ludovic de Saroș, în numele său și al lui Henning, fiul lui Henning de Hașfalău, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a preainălțatului principe, domnul Carol, din mila lui Dumnezeu răposatul mărit rege al Ungariei de slăvită pomenire, întocmită cu privire la înapoierea moșiei Hașfalău (avînd) cuprinsul scris mai jos, (scrisoare) fără răsături, fără tăieturi, dar din cauza relei păstrări avînd pecetea ruptă și sfărîmată și pergamentul înnegrit și rău pătat din pricina umezelii, totuși făcînd îndestulătoare dovadă, după cum ni s-a vădit nouă, rugîndu-ne smerit cu rugăminți stăruitoare ca să binevoim a pune să fie trecută întocmai cuvînt cu cuvînt și să fie întocmită în chip de scrisoare privilegială a noastră pentru o mai deplină dovadă a lucrului și pentru păstrarea drepturilor lor. Cuprinsul acesteia este întru totul următorul: (*Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei, din 16 aprilie 1329; DIR—C, veac, XIV, vol. II, nr. 535*).

Iar noi încuviințînd dreptele și legiuitele cereri ale acestui Ioan, am pus să se treacă cuvînt cu cuvînt și să se întocmească sus-zisa scrisoare în chip de scrisoare a noastră și să se întărească cu puterea peceteii noastre, atîrnate și autentice.

Dat în simbăta dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, fiind chib-

zuiții, bărbați, Ioan prepozit, Lorand custode, Nicolae cantor, Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, decan al sus-zisei noastre biserici.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist., Colecția generală.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 iunie 1400.

Ediții: *Tört. Tár.*, 1888, 595—597; *Ub.*, II, 153.

Regeste: Szabó, *Erd. Muz. okl.*, nr. 564.

¹ Astfel în orig.

290

1358 iulie 12, Csenger.

Nos magister Georgius, filius Gregorii de Rusal, vicecomes de Zothmar et quatuor iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod Johannes filius Petheu¹ de¹ Zanto¹ coram nobis protestare curavit in hunc modum: quod anno in presenti, feria quinta proxima ante festum Corporis Christi, Desev, Ladislaus magnus et Michael duo² boves suos subtraxissent et ad domum Petri, filii Michaelis de¹ Visul¹ conduxis-sent.

Datum in Chenger, feria quinta proxima ante festum beate Margarete virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L octavo.

⟨*Pe verso de aceeași mină:*⟩ Pro magistro Johanne, filio Petheu de Zanto, contra Petrum¹, filium¹ Michaelis³ de Visul, super recepzione duorum bovum, protestatoria.

Noi, magistrul Gheorghe, fiul lui Grigore de Rusal, vicecomite de Satu Mare, și cei patru juzi ai nobililor din acel (loc) facem cunoscut că Ioan, fiul lui Peteu de Santău s-a îngrijit să facă întâmpinare înaintea noastră în acest fel: că în anul acesta, în joia dinaintea sărbătorii Corpus Christi⁴, Desideriu, Ladislau cel Mare și Mihail i-au furat doi boi ai lui și i-au dus la casa lui Petru, fiul lui Mihail de Visul.

Dat la Csenger, în joia dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ ⟨*Scrisoare*⟩ de întâmpinare pentru magistrul Ioan, fiul lui Peteu de Santău, împotriva lui Petru, fiul lui Mihail de Visul, cu privire la luarea a doi boi.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4766. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu fragmente a trei peceți inelare de închidere aplicate pe verso: una fiind a vicecomitelui, iar celelalte două ale juzilor nobililor.

Ediții: *Cod. Andeg.*, VII, p. 285.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Corect: *duos*.

³ În orig. urmează: *filium*, tăiat de aceeași mină.

⁴ 24 mai.

300

Dominicus, vicewoyuoda Transsilvanus, nobilibus viris, iudicibus nobilium comitatus de Clus, amicis suis, amicitiam paratam.

Dicunt nobis magistri Stephanus, filius Ladislai et Iacobus litteratus de Mera quod quedam possessio filiorum Nicolai, filii Beden, Petruleke¹ vocata, inter possessiones Mera et Zomurdug habita, que quidem possessio cum metis et terminis perpetuis ab eisdem possessionibus Mera et Zomurdug esset distincta et separata, super qua etiam ipsi filii Nicolai, efficacia instrumenta haberent, quibus mediantibus ipsi eandem possessionem Peturteleke vocatam ab antiquo possedissent et in perpetuum possidere dignoscerentur.

Quare amicitiam vestram petimus nichilominusque actoritate² woyuodali firmiter precipiendo mandamus, per presentes, quatenus visis presentibus, ad faciem dicte possessionis Peturteleke personaliter accedendo, et ibidem presentibus vicinis et cometaneis³ suis universis, dictas metas, quibus ipsa possessio de predictis possessionibus Mera et Zomurdug separata foret et distincta, ac dicta instrumenta ipsorum filiorum Nicolai videatis et discernetis et secundum quod dictas metas et instrumenta memorata inveneritis et⁴ prospexeritis, nobis vestris in litteris studeatis recitare seriose et aliud non facturi.

Datum Thorde, in festo Divisionis apostolorum anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Dominic vicevoievodul Transilvaniei, nobililor bărbați, juzilor nobililor din comitatul Cluj, prietenilor săi cu toată prietenia.

Ne spun nouă magistrii Ștefan, fiul lui Ladislau, și diacul Iacob de Mera că o moșie a fiilor lui Nicolae, fiul lui Beden, numită Peturteleke, se află între moșiile Mera și Sumurduc, și că acea moșie a fost despărțită și deosebită de moșiile Mera și Sumurduc cu semne de hotar și margini de veci, cu privire la care fiii lui Nicolae ar avea acte temeinice, potrivit cărora ei au stăpinit din vechime moșia numită Peturteleke și se știe că o stăpinesc de veci.

Drept aceea, cerem prieteniei voastre și totodată în temeiul puterii noastre voievodale, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie prin scrisoarea de față ca, îndată ce veți vedea-o, ducindu-yă înșivă la numita moșie Peturteleke, și fiind acolo de față toți vecinii și megieșii ei, să luați seama și să cercetați numitele semne de hotar prin care moșia aceea a fost despărțită și deosebită de sus-pomenitele moșii Mera și Sumurduc, precum și zisele acte ale fiilor lui Nicolae, și așa precum veți fi găsit și cercetat cu de-amănuntul numitele semne de hotar și actele pomenite să vă străduiți a ne da socoteală cu chibzuință în scrisoarea voastră. Și altfel să nu faceți.

Dat la Turda, la sărbătoarea Răspîndirii apostolilor, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *auctoritate*.

³ Corect: *commetaneis*.

⁴ În transumpt urmează: *pros tăiat de aceeași mînă*.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, accedens ad nostram presenciam vir discretus magister Turul, filius Gregorii, filii Laurencii de Zeplak, pro se personaliter et pro omnibus fratribus suis uterinis, dixit et coram nobis est confessus quod cum ipse et fratres sui olim, mediantibus litteris nostris privilegialibus¹, se ad restitutionem omnium litteralium instrumentorum super facto possessionis discreti viri magistri Ladislai, socii et concanonicii nostri ac archydiaconi de Kalatha, et Iacobi, filiorum Petri, filii Moogh, Andree et Turul, filiorum Svl, et Laurencii, filii Laurencii, Nogmyhal vocate in comitatu, Byhoriensi existentis, et quarumlibet utilitatum eiusdem possessionis Nogmyhal confectorum obligassent, inventis inter alia hiis diebus quibusdam litteris patentibus religiosi conventus monasterii sancti Stephani prothomartiris de promontorio Waradiensis tenoris infrascripti, quas ipso et dictis fratribus suis actenus² ignorantibus, manus extranea tacite conservasset, easdem annotato magistro Ladizlao, archydiacono, suo et nomine eorundem fratrum suorum uterini et patruelium quorum interest recipienti reddere maluisset ymo³ restituit coram nobis, ut debebat, petentes nos, tam idem magister Turul, quam ipse magister Ladizlaus archidiaconus, nomine quo supra, ad memoriam futurorum et in eorundem filiorum Gregorii expeditionem, easdem transscribi et nostris litteris patentibus inseri faceremus ad cautelam. Quarum tenor omnia talis est: {*Urmează actul conventului din Dealul Orăzii din 4 aprilie 1329*}. Allatis et productis eisdem litteris et modo premissis restitutis, petitionibus eorundem magistri Ladizlai archydiaconi et Turul, filii Gregorii, gratum prebentes assensum, easdem litteras de verbo ad verbum perlegentes non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas comperiendo transscribi fecimus et presentibus totaliter insertas appositione sigilli nostri autentici roborari.

Datum feria sexta proxima ante festum beate Marie Magdalena, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că venind înaintea noastră chibzuitul bărbat magistrul Turul, fiul lui Grigore, fiul lui Laurențiu de Săplac, a spus pentru sine și pentru toți frații săi buni și a mărturisit înaintea noastră că întrucît el și frații săi s-au legat odinioară în temeiul unei scrisori a noastre privilegiale să dea înapoi toate actele scrise, în-tocmite cu privire la moșia chibzuitului bărbat magistrul Ladislau, tova-

rășul și fratele nostru canonic și arhidiacon de Călata, și a lui Iacob, fiii lui Petru, fiul lui Moogh, a lui Andrei și Turul, fiii lui Svl, și a lui Laurențiu, fiul lui Laurențiu numită Mihaifalău aflătoare în comitatul Bihor, și toate foloasele acelei moșii Mihaifalău, fiind găsită între altele, în aceste zile, o scrisoare deschisă a cuviosului convent al mănăstirii sfântului Ștefan, întâiul mucenic din Dealul Orășii cu cuprinsul mai jos scris, pe care pînă acum fără știința sa și a zișilor săi frați a păstrat-o în ascuns o mină străină, a vrut mai bine să o dea înapoi sus-zisului magistru, arhidiaconul Ladislau, în numele său și al acelor frați buni și veri, în folosul cărora este, ba chiar, a dat-o înapoi în fața noastră, după cum trebuia, rugîndu-ne atît acest magistru Turul, cît și însuși magistrul Ladislau arhidiaconul, în numele căruia ca pentru pomenirea în viitor și pentru dezlegarea acelor fii ai lui Grigore, pentru chezășie să punem să fie transcrisă acea scrisoare și să fie trecută într-o scrisoare a noastră deschisă. <Iar> cuprinsul acelei scrisori este întru totul acesta: *<Urmează actul conventului din Dealul Orășii din 4 aprilie 1329>*.

După ce a fost adusă și arătată acea scrisoare și a fost dată înapoi în chipul de mai sus, dîndu-ne plăcuta încuviințare rugămintilor acestora, adică ale magistrului Ladislau, arhidiaconul și ale lui Turul, fiul lui Grigore, citind acea scrisoare din cuvînt în cuvînt <și> găsind-o fără răsă-turi, fără tăieturi și nici stricată în vreo parte a sa, am pus să fie transcrisă și odată fiind trecută în întregime în scrisoarea de față, am pus să fie întărită prin punerea peceții noastre autentice.

Dat vineri, înainte de sărbătoarea fericitei Maria Magdalena, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 2532. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1329. Orig. hîrtie, urmele peceții nu se văd.

Regeste: *Sztáray*, I, p. 53, la note.

¹ Astfel în orig.

Nos, Dominicus viceuoyuoda Transsilvanus, damus pro memoria quod causam, quam Iacobus litteratus et Stephanus, filius Ladislai, personaliter astantes contra Andream, Nicolaum et Stephanum, filios Nicolai dicti Chol, ac Eliam et¹ Nicolaum¹, filios Georgii, Nicolaum et Ladizlaum, filios Pauli, Dyonisium et Ladizlaum, filios Demetrii, nobiles de Wolkow, et Desew, filium Thome, ex quibus² iidem Andreas, filius Nicolai et magister Nicolaus prothonotarius noster, pro se ipsis personaliter, pro annotatis vero fratribus eorum cum sufficientibus literis procuratoriis astiterunt, racione cuiusdam particule terre Oraath vocate, in octavis festi beati Iacobi apostoli proxime preteritis, iuxta continentiam priorum litterarum nostrarum prorogatoriis coram nobis habebant exequendam, ipsam causam ad primam et futuram generalem congregacionem magnifici viri, Andree voýuode Transsilvani, domini nostri, sub priori statu

et forma cum iudicis et gravaminibus dictorum Andree, filii Nicolai et aliorum eorundem, cum quibus regni nobiles extunc diffinient et discernent, duximus prorogandam, ita tamen quod partes predictae, medio tempore, nullam litteram inquisicionalem, exceptis litteris prohibicionalibus et protestatoriis in facto cause predictae, facere procurari emanare valenta³ quoquomodo.

Datum in Sancto Emerico, in termino prenotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Pro Iacobo litterato et Stephano, filio Ladislai, contra Andream, filium Nicolai et alios eorundem intrapósitos, ad primam et futuram generalem congregacionem Andree woyuode Transsiluani, racione terre Orath⁴ vocatae, prorogatoria.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că pricina pe care potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amânare de mai înainte aveau s-o poarte Iacob diacul și Ștefan, fiul lui Ladislau — înfățișându-se înșiși înaintea noastră pentru o bucată din pământul numit Orath, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob⁵, împotriva lui Andrei, Nicolae și Ștefan, fiii lui Nicolae zis Chol și împotriva lui Ilie și Nicolae, fiii lui Gheorghe, împotriva lui Nicolae și Ladislau, fiii lui Pavel, împotriva lui Dionisie și Ladislau, fiii lui Dumitru, nobili de Vălcău, și împotriva lui Desideriu, fiul lui Toma, dintre care acel Andrei, fiul lui Nicolae și magistrul Nicolae, protonotarul nostru, s-au înfățișat ei înșiși pentru sine înșiși, iar pentru pomeniții lor frați cu scrisori de împuternicire îndestulătoare — aceea pricină am hotărît s-o amînăm pentru cea dintîi adunare obștească viitoare a măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei, domnul nostru, în starea și chipul ei de mai înainte, cu încărcările și împovărarea numiților Andrei, fiul lui Nicolae, și ale celorlalți din ei, pe care nobilii țării le vor fi hotărît prin judecată și le vor fi pus atunci, dar în așa fel ca în acest răstimp părțile sus-zise să nu poată în nici un chip să umble să-și facă și să-și întocmească în această pricină nici o scrisoare de cercetare, decît doar scrisori de opreliște și de împotrivire.

Dat în Sintimbru, la sorocul pomenit mai sus, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

⟨*Pe verso de aceeași mână:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de amînare de proces privitoare la pământul numit Orath, pentru cea dintîi adunare obștească viitoare a lui Andrei, voievodul Transilvaniei, pe seama lui Iacob diacul și Ștefan, fiul lui Ladislau, împotriva lui Andrei fiul lui Nicolae și a altora din mijlocul lor, cuprinși în ea.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 675. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu fragmentele unei peceti rotunde din ceară de culoare deschisă, cu legenda: + S. (D)OMINICI. WICEVOIVOD. TRAN:

Ediții: *Teleki I*, p. 107—108.

¹ În orig. scrise deasupra rîndului de aceeași mînă.

² În orig. urmează cuvintele: *et pro quibus*, tăiate de aceeași mînă.

³ Corect: *valeant*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ 1 august.

Nos, magister Georgius, filius Jacobi, comes de Clus, Johannes, filius Dominici, et Nicolaus, filius Thome¹, iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod Chuey, nobilis vir de Zuchak, coram nobis personaliter astando nobis dixit et proposuit in hunc modum, quod dum magistri Andreas et Nicolaus, filii Nicolai dicti Chol, mediantibus hominibus capituli et conventus, ac domini woywode contra² Jacobum litteratum et Stephanum, filium Ladislai, racione commetaneitatis possessionis³ Mera³, Michaelis, filii Egidii, inquisitionem fecissent, extunc ipse Chuey, predictis hominibus capituli et conventus penitus nichil asseruisset nec aliquid attestatus⁴ fuisset.

Datum in Kalyan, feria quarta, videlicet in octavis beati Iacobi apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

(*Pe verso de o altă mină contemporană:*) Pro Jacobo litterato et Stephano, filio Ladislai, confessio comitis Chuey contra Andream, filium Nicolai.

Noi, magistrul Gheorghe, fiul lui Iacob, comite de Cluj, Ioan, fiul lui Dominic, și Nicolae, fiul lui Toma, juzii nobililor din același loc, dăm de știre că înfățișându-se înaintea noastră nobilul bărbat Chuey de Suceag, ne-a spus și mărturisit așa: că atunci când magistrii Andrei și Nicolae, fiii lui Nicolae zis Chol, prin mijlocirea oamenilor capitlului și conventului, precum și a domnului voievod, au făcut cercetare împotriva lui Iacob diacul și a lui Ștefan, fiul lui Ladislau, în privința megieșiei moșiei Mera, a lui Mihail, fiul lui Egidiu, sus-pomenitul Chuey n-a spus și n-a mărturisit nimic sus-zișilor oameni ai capitlului și conventului.

Dat la Căianu, în ziua de miercuri, adică la octavele fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso de o altă mină contemporană:*) Mărturisirea comitelui Chuey, pentru Iacob diacul și Ștefan, fiul lui Ladislau, împotriva lui Andrei, fiul lui Nicolae.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 676. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu fragmentele a trei peceti inelare de închidere aplicate pe verso.

EDIȚII: Teleki, I, p. 110.

¹ În orig. urmează: *me* tăiat de aceeași mină.

² În orig. urmează: *Iacobum*, tăiat de aceeași mină.

³ În orig. scrise pe marginea documentului de aceeași mină.

⁴ Corect: *attestatus*.

Nobili viro et honesto, domino eorum et amico honorando Dominico, vicewoywode Transsilvano, Iohannes, filius Dominici, et Nicolaus, filius Thome, iudices nobilium de comitatu Clus, debite fidelitatis obsequium donec vivunt. Litteras vestre nobilitatis nobis directes, honore

quo decuit, recepimus in hec verba: *⟨Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 iulie 1358, nr. 291⟩*.

Nos, igitur, obedientes preceptis et mandatis vestre nobilitatis, ut tenemur, ad faciem predictae possessionis Peturteleke personaliter accessimus, ibique vicinis presentibus et cometaneis¹ universis, unam metam lapideam vidimus inter predictas villas Peturteleke et Zomordug contineri, quae scilicet meta predictam possessionem Peturteleke vocatam separat et distinguit a possessione Zumurdug, cum alya² secunda meta super parvum monticulum retro ortum² Iohannis, filii Nicolai de eadem Zumurdug, existente, prout Iohannes, Nicolaus et Dominicus, filii Beden de³ Peturteleke³, ac Stephanus, filius Petri, et Nicolaus, filius Iohannis de Zumurdug, communes metas ipsorum esse oretenus affirmarunt. Abhinc versus orientem ad montem ascendendo alyas² metas antiquas invenimus, quae predictam possessionem Peturteleke separat⁴ a possessione domini⁵ abbatis Mariateleke vocata, deinde quamplures veteres et antiquas metas terreas per hostensionem² dictorum filiorum Beden et³ nobilium de Mera quae similiter separant et distinguunt dictam possessionem Peturteleke a possessione Mera supradicta. Deinde transeundo alyas² antiquas metas pluries duplicatus⁶ vidimus, quae separant sepedictam possessionem Peturteleke a possessione Zenthpal, habhinc⁷ pergendo ad unum rivulum et in eodem rivulo per magnum spacium ascendendo pervenimus ad predictam primam metam lapideam et sic mete Peturteleke ab aliis predictis possessionibus terminantur et etiam predicti filii Beden litteras privilegiales super sepedicta possessione eorum Peturteleke haberent perpetuae duraturas.

Datum in Kalyan, feria quarta videlicet in octavis beati Iacobi apostoli, anno domini supra dicto.

⟨Pe verso de aceeași mână:⟩ Nobili viro et honesto domino et amico honorando, Dominico vicewoyuode Transsilvano rehambulatoria² mete Peturteleke.

Nobilului bărbat și constitului lor domn, prietenului lor vrednic de cinstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, Ioan, fiul lui Dominic, și Nicolae, fiul lui Toma, juzii nobililor din comitatul Cluj supunerea credinței datorate până la moarte.

Am primit cu cinstea convenită scrisoarea nobleții voastre trimisă nouă cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 iulie 1358 nr. 291⟩*.

Noi, așadar, supunându-ne poruncilor și cererilor nobleții voastre, precum sîntem datori, am mers înșine la pomenita moșie Peturteleke și acolo, fiind de față toți vecinii și megieșii, am văzut că se află o piatră de hotar între sus-zisele sate Peturteleke și Sumurduc, care semn de hotar desparte și deosebește numita moșie Peturteleke de moșia Sumurduc, împreună cu un al doilea semn de hotar, aflător pe un muncel în dosul grădinii lui Ioan, fiul lui Nicolae, din același Sumurduc, așa cum au mărturisit prin viu grai Ioan, Nicolae și Dominic, fiii lui Beden de Peturteleke precum și Ștefan, fiul lui Petru, și Nicolae, fiul lui Ioan de Sumurduc, că sînt semnele lor de hotar dimpreună; de aici urcîndu-ne pe dealul dinspre răsărit, am aflat alte semne stră-

vechi de hotar, care despart sus-pomenita moșie Peturteleke de moșia domnului abate, numită Mariateleke, de aici încolo am aflat mai multe movile de hotar, vechi și bătrine, ce ne-au fost arătate nouă de numiții fii ai lui Beden și de nobilii de Mera, și care de asemenea despart și deosebesc numita moșie Peturteleke de moșia mai sus-pomenită Mera; trecînd de aici, am văzut alte semne vechi de hotar, adesea îngemănate, care despart des-pomenita moșie Peturteleke de moșia Sînpaul; purcezînd de aici către un pîriu și urcînd o bună parte de-a lungul acestuia, am ajuns la semnul dintii al pietrei de hotar amintite mai înainte, și așa se sfîrșesc semnele de hotar ce despart Peturteleke de celelalte moșii pomenite, și am mai văzut că sus-zișii fii ai lui Beden au scrisori privilegiale care să dăinuiască pe veci cu privire la numita lor moșie Peturteleke.

Dat la Căianu, în ziua de miercuri, adică la octavele fericitului apostol Iacob, în anul domnului mai sus amintit.

(*Pe verso de aceeași mină:*) Nobilului și cînstitului bărbat, domnului și prietenului lor vrednic de cînstire, Dominic vicevoievodul Transilvaniei, scrisoare de hotărnicire a moșiei Peturteleke.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 677. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu două peceti inelare de închidere puțin deteriorate, prima reprezentînd o ancoră cu două coarne, iar cealaltă blazonul familiei Wass: capul de zîmbu al cărui bot este străpuns de o săgeată.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 108—110.

¹ Corect: *commetaneis*.

² Astfel în orig.

³ În orig. scrise deasupra rîndului de aceeași mină.

⁴ Corect: *separant*.

⁵ În orig. urmează cuvîntul *Lad*, tăiat de aceeași mină.

⁶ Corect: *duplicatas*.

⁷ Corect: *ab hinc*.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsylvane, dominis et amicis suis reverendis, Dominicus, viceuoyoda Transsylvanus, debite amicitie et honoris incrementum.

Vestrum amicism presentibus petimus reverenter quatenus literas clausas, per magistrum Nicolaum dictum Wos, castellanum de Kuhlholm, sub vestro sigillo vobis presentandas, aperire apertasque de verbo ad verbum transscribi faciendo vestro¹ sub sigillo sub transcripti forma, more consueto, in literis vestris patentibus eidem magistro Nicolao dare et concedere causa communis iusticie dignemini et velitis, easdem literas, per vos abscisas et apertas, cum capite vestri sigilli consignando.

Datum in Sancto Emerico, tercio die octavarum festi beati Jacobi apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Chibzuiților și cînstiților bărbați, preacînstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cînstire, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, cu tot mai multă prietenie și cu cîntea cuvenită.

Prin cele de față rugăm cu toată cinstea prietenia voastră să aveți bunătatea și să binevoiți a pune să se deschidă scrisoarea închisă de sub pecetea voastră ce trebuie să vă fie înfățișată de către magistrul Nicolae zis Vos, castelanul de Cohalm și, odată deschisă, să puneți să fie trecută cuvînt cu cuvînt în scrisoarea voastră deschisă după cum se obișnuiește, în chip de transcriere, sub pecetea voastră, însemnînd voi cu pecetea voastră scrisoarea trimisă și deschisă de voi, și apoi potrivit dreptății obștești s-o dați și s-o predați acestui magistru Nicolae.

Dat la Sintimbru, în a treia zi după octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca; Arh. ist. arh. fam. Wass, fasc. II, nr. 9.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 3 august 1358 nr. 297.

EDIȚII: *Ub.*, II, 154; Șincai, *Hronica Românilor*, p. 190, (cu data greșită: 3 august 1354).

¹ La *Ub.*, II, 154 lipsește.

Nos, capitulum ecclesie Transsylvane, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod nos literas nobilis viri Dominici, viceuoyode Transsylvani, nobis directas, recepimus in hoc verba: *(Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 3 august 1358, nr. 296).*

Tenor vero predictarum literarum clausarum, per prefatum magistrum Nicolaum dictum Vos, sub sigillo nostro, nobis exhibitarum, per omnia talis est: *(Urmează actul capitlului din Alba Iulia din 31 mai 1354; D.R.H., C, veac. XIV, vol. X, nr. 260).*

Nos enim, iustis et legitimis petitionibus ipsius Dominici¹ viceuoyode annuentes, easdem literas nostras clausas² abscidi et aperiri fecimus apertasque et abscisas in formam literarum nostrarum patencium de verbo ad verbum transscribi sigilloque nostro consignari faciendo, eidem magistro Nicolao dicto Vos duximus concedendas, predictasque literas nostras, per nos abscisas et apertas, capite sigilli nostri consignando.

Datum tercio die octavarum festi beati Iacobi apostoli, anno prenotato.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că am primit scrisoarea nobilului bărbat Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, trimisă nouă, cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, din 3 august 1358 nr. 296).*

Iar cuprinsul sus-zisei scrisori închise înfățișată de sus-zisul magistru Nicolae zis Vos este întru totul următorul: *(Urmează actul capitlului din Alba Iulia din 31 mai 1354, DRH—C, veac. XIV, vol. X, nr. 260).*

Iar noi, ascultînd dreptele și legiuitele cereri ale acestui vicevoievod Doninic, am pus să se desfacă și să se deschidă scrisoarea noastră închisă, și odată desfăcută și deschisă, punînd noi să fie trecută cuvînt de cuvînt în cuprinsul scrisorii noastre deschise și să se însemne cu pecetea noastră, am poruncit să se dea acestui magistru Nicolae zis Wos, însemnînd cu pecetea noastră sus-zisa noastră scrisoare desfăcută și deschisă de noi.

Dat în a treia zi după octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul însemnat mai sus.

Arh. Stat. Cluj-Napoca; Arh. fam. Wass, fasc. II, nr. 9.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă (42 mm) din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 154 (cu unele greșeli); Șincai, *Hronica Românilor*, 400, (cu data greșită: 3 august 1354).

¹ La *Ub.*, II, 154 greșit: *domini*, corectat după orig.

² La *Ub.*, II, 154 greșit: *aclusas*, corectat după orig.

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod Bede, filius Mathei, famulus magistri Jakch, nobilis de Kusal, nostram adeundo presentiam, in¹ persona¹ eiusdem¹ domini¹ sui¹ exhibuit nobis quasdam litteras patentes Johannis, rectoris ecclesie de Nemety ac vicarii de extra Mezes, tenoris infrascripti, supplicans¹ nobis humili precum cum instantia ut easdem litteras de verbo ad verbum transcribi facere et sub transcripti forma eidem domino¹ suo¹ dare et concedere dignaremur. Quarum tenor per omnia talis est: *⟨Urmează actul lui Ioan, parohul din Mintiul de Satu Mare, din 1 mai 1349; DIR—C, veac. XIV, vol. IV, nr. 691⟩*. Nos enim iustis et legitimis petitionibus ipsius Bede annuentes, predictas literas de verba ad verbum transscribi fecimus sigilloque nostro consignari.

Datum quarto die octavarum festi beati Jacobi apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

⟨Pe verso de o mîină din sec. XVI:⟩ Donatio super medietate possessionis Kwsal.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că venind înaintea noastră Bede, fiul lui Matei, slujitorul magistrului Jakch, nobil de Coșeu, în numele acelui stăpîn al său, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a lui Ioan, preotul bisericii din Mintiu și vicar al părților de dincolo de Meseș, cu cuprinsul scris mai jos, cerîndu-ne cu smerită și stăruitoare rugămintă să punem să se transcrie acea scrisoare cuvînt cu cuvînt și să binevoim s-o dăm și s-o dăruim în chip de transcriere acelui stăpîn al său: *⟨Urmează actul lui Ioan, parohul din Mintiul de Satu Mare, din 1 mai 1349, DIR—C., veac. XIV vol. IV, nr. 691⟩*.

Noi, aşadar, încuviinţind dreptele şi legiuitele cereri ale acestui Bede, am pus să se transcrie pomenita scrisoare cuvînt cu cuvînt şi să se însemne cu pecetea noastră.

Dat în a patra zi după octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi opt.

(Pe verso, de o mină din sec. al XVI-lea:) Danie privind jumătatea moşiei Coşeu.

Arh. Stat. Cluj-Napoca; Arh. ist., arh. din Jibou a fam. Wesselényi.
Orig. perg., cu urme de pecele rotundă aplicată pe verso.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeaşi mină.

299

1358 august 6, (Villeneuve-lès-Avignon).

(Ladislau, episcop ales de Vesprim¹) cere papei Inocenţiu al VI-lea să numească pe Petru, cantor şi canonic al bisericii de Buda, într-un canonicat al bisericii de Oradea (*Waradiensis*).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 31 fol. 234 r. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

Regeste: *Bossányi*, II, p. 338, nr. 158.

¹ Intregit după *Bossányi*, II, p. 337, nr. 154.

300

1358 august 6, (Villeneuve-lès-Avignon).

(Ladislau, episcop ales de Vesprim)¹ cere papei Inocenţiu al VI-lea să numească pe Grigore al lui Ioan, cleric din dieceza de Oradea (*Waradiensis*) într-un canonicat al bisericii de Strigoni.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 31. fol. 234 r. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

Regeste: *Bossányi*, II, p. 338, nr. 159.

¹ Intregit după *Bossányi*, II, p. 337, nr. 154.

301

1358 august 6 (*VIII. Idus Augusti, anno sexto*),
Villeneuve-lès-Avignon.

Papa Inocenţiu al VI-lea însărcinează pe episcopul de Vesprim să-l treacă pe Grigore¹, fiul lui Ioan, cleric în biserica de Oradea (*Waradiensis*), în biserica de Strigoni.

Arh. Vat. Reg. Vat. 233, fol. 173 r. şi Reg. Aven. 139, fol. 214 v. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

Regeste: *Tört. Tár.*, 1895, p. 270, nr. 332.

¹ În regestul din *Tört. Tár.*, greşit: Gheorghe, cf. actul nr. 300.

310

⟨C⟩apitulum¹ ecclesie Waradyensis universis Christi fidelibus pressens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum naticiam, tam presencium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod vir discretus, magister Ladizlaus, filius quondam Lorandi woyuode, nostre et Transsiluane ecclesiarum canonicus et archydiaconus de Tylegd, suo et nomine venerabilis in Christo patris, domini Dominici, Dei et apostolice sedis gratia episcopi predictae ecclesie Albensis² Transsiluane, et honorabilis capituli ecclesie eiusdem, ad nostram personaliter accedens presentiam, exhibuit nobis quoddam privilegium quondam serenissimi principis domini Karoli, inclite recordacionis regis Hungarie, super exempcione salium decimalium et salifodine episcopi et capituli dicte ecclesie Transsiluane ab omni genere tributorum confectum, tenoris subsequentis, petens nos cum instancia ut ipsum privilegium transscribi seu transsumpti et nostris literis privilegialibus inseri faceremus ad cautelam. Cuius tenore per omnia talis est: *⟨Urmează actul lui Carol regele Ungariei din 12 iunie, 1326 DIR—C, veac. XIV, vol. II, nr. 387⟩.*

Nos igitur, peticionibus³ eiusdem magistri Ladizlai archydiaconi, iustis et rationi consonis, grato occurrentes cum favore, ipsum privilegium de verbo ad verbum perlegentes, non abrasum, non cancellatum nec in aliqua sui parte viciatum, comperiendo, nil addentes nilque minuentes transscribi fecimus et presentibus insertum⁴ pendentis⁵ et autentici sigilli nostri munimine roborari.

Datum feria tertia proxima ante festum beati Laurentii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo; discretis viris Philippo preposito, Benedicto lectore, Ladizlao cantore, Gregorio custode, canonicis ecclesie nostre salubriter existentibus⁶.

Capitulul bisericii de Oradea tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de față cât și a celor viitori, că venind însuși înaintea noastră, chibzuitul bărbat magistrul Ladislau, fiul răposatului voievod Lorand — canonic al bisericii noastre și al celei a Transilvaniei și arhidiacon de Tylegd, în numele său și al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcop al suszisei biserici a Transilvaniei, ⟨precum și în numele⟩ cinstitului capitlu al acestei biserici, ne-a înfățișat un privilegiu al răposatului prealuminat principe, domnul Carol, regele Ungariei de slăvită pomenire, întocmit cu privire la scutirea de orice fel de dare a sării de dijmă și a ocnei episcopului și a capitlului zisei biserici a Transilvaniei, cu următorul cuprins, rugându-ne stăruitor să punem să se transcrie sau să se țieacă acest privilegiu și să se cuprindă în scrisoarea noastră privilegială, spre cheazășie. Cuprinsul său este întru totul următorul: *⟨Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei, din 12 iunie 1326, DIR—C, veac. XIV, vol. II, nr. 387⟩.*

Noi, așadar, întâmpinînd cu binevoitoare încuviințare dreptele și chibzuitele cereri ale acestui magistrul Ladislau arhidiaconul, citind acest

privilegiu cuvînt cu cuvînt (și) găsiindu-l fără răsături, fără tăieturi și nestrînat în vreo parte a sa, am pus să fie trecut fără nici o adăugire și nici o știrbire, și cuprinzîndu-l în scrisoarea de față am pus să fie întărit cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat în mărtea dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Laurențiu, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați Filip prepozitul, Benedict lectorul, Ladislau cantorul, Grigore custodele, canonici ai bisericii noastre.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitlului din Alba Iulia, lădița 1, nr. 154. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1326.

Orig. perg., pecetea atîrnată a fost ruptă împreună cu o bucată de pergament.

EDIȚII: Ub., II, 155 (cu unele greșeli).

Regeste: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 154.

¹ Loc lăsat gol pentru inițială.

² La Ub., II, p. 155, lipsește.

³ În orig. rupt cca 1,5 cm, întregit pe baza contextului.

⁴ La Ub., II, p. 155 greșit: *insertas*, corectat după orig.

⁵ Rupt cca 5,5 cm, întregit după sens.

⁶ În orig. rupt cca 10 cm, întregit pe baza doc. nr. 303.

(C)apitulum¹ ecclesie Waradyensis universis Christi fidelibus presentis scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod vir discretus, magister Ladislaus, filius quondam Lorandi woyuode, nostre et Transilvane ecclesiarum canonicus et archydiaconus de Tylegd, suo et nomine honorabilis capituli eiusdem ecclesie Albensis Transsilvane ad nostram personaliter accedens presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras privilegiales venerabilis patris, quondam domini Petri, miseracione divina Transsilvani episcopi, pie recordacionis, tenoris infrascripti, petens nos cum instancia ut easdem transscribi et nostris litteris privilegialibus inseri faceremus ad cautelam. Quarum tenor par omnia talis est: *(Urmează actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 8 mai 1276, DIR—C, veac. XIII, vol. II, nr. 194).*

Nos, igitur, iustis petitionibus eiusdem gratum prebentes assensum, easdem litteras de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas comperiendo, nil addentes nilque minuantes, transscribi fecimus et presentibus insertas pendentis et autentici sigilli nostri munimine roborari.

Datum feria quarta proxima ante festum beati Laurencii martiris, anno dominice Incarnacionis M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo: discretis viris, dominis Philippo preposito, Benedicto lectore, Ladislao cantore, Gregorio custode, canonici ecclesie nostre salubriter existentibus.

(Pe verso de o altă mină contemporană.) Super castro Sancti Michaelis.

Capitulul bisericii de Oradea tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față cît și a celor viitori, că venind însuși înaintea noastră chibzuitul bărbat, magistrul Ladislau, fiul răposatului Lorand, voievodul nostru, canonic al bisericii Transilvaniei și arhidiacon de Tylegd, în numele său și al vrednicului de cinstire capîtlu al bisericii Transilvaniei, ne-a arătat un privilegiu al cînstîtlui părinte, răposatul domn Petru, din milostivirea dumnezeiască episcopul Transilvaniei de cucernică pomenire, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-ne stăruitor ca, spre chezăsie, să punem a fi trecut în scris și cuprins în privilegiul nostru. Cuprinsul său întreg este întru totul următorul: *⟨Urmează actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 8 mai 1276, DIR—C, veac. XIII, vol. II, nr. 194⟩*.

Drept aceea, noi dîndu-ne bucurosi învoirea la dreptele cereri, citind cuvînt cu cuvînt acea scrisoare ⟨și⟩ aflînd-o fără răsături, fără tăieturi ⟨și⟩ nestricată în vreo parte a ei, am pus să fie trecut în scris și cuprins în cele de față, neadăugînd și nelăsînd nimic în afară, și să fie în-tărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și autentice.

Dat în mîercurea dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Laurențiu, în anul întrupării domnului o mie trei sute cincizeci și opt, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați, domnii: Filip prepozitul, Benedict lectorul, Ladislau cantorul, Grigore custodele, canonici ai bisericii noastre.

⟨Pe verso de o altă mîină contemporană:⟩ Despre cetatea ⟨Piatra⟩ Sfîntului Mihail.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 155. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1276.
Orig. perg., pecetea atîrnată a fost ruptă dimpreună cu o bucată din pergament.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 155.

¹ Loc lăsat gol pentru inițială.

Nos capitulum ecclesie Agriensis memorie commendamus, quod cum nos iuxta continenciam literarum magnifici viri comitis Nicolai de Zeech, iudicis curie domini nostri regis Lodouici, modum et formam iudicarie deliberacionis eiusdem declarancium, que nos in quadam sui parte tangere dignoscebantur, discretos viros, videlicet Johannem sacerdotem, magistrum altaris sancti Johannis ewangeliste¹ de eadem ecclesia nostra, cum honorabili viro domino Paulo preposito Cybiniensis ecclesie et capellano eiusdem domini regis nec non homine suo, specialiter de curia sua ad infrascripta destinato, pro parte nobilis puelle filie Johannis, filii Ladislai de Noygmihal¹, Eufrosina vocate, ut acriticis, item magistrum Benedictum archydiaconum de Pankata, socium et concanonicum nostrum, cum Ladislao filio Natha de Naualyad similiter homine regio, pro parte eiusdem magistri Ladislai, filii Jakow, ad causam attracti, ad videndum divisionem universarum possessionum et porcionum possessionariarum predicti magistri Ladislai filii Jakow ubilibet existencium et quocunque nomine vocitatarum, ac distinccionem porcionum possessionariarum eiusdem Johannis, fili¹ Ladislai, ex dictis possessionibus resul-

tancium, nec non eciam ad videndum restitutionem quarte filialis prescripte nobilis puelle Eufrosine ex dictis porcionibus possessionariis ipsum Johannem solum proprie contingentibus.

Que quidem quarte filialis (restitutio)² iuxta adiudicacionem eiusdem comitis Nicolai iudicis parcium ordinarii, et literarum suarum exinde confectarum continenciam, ac eciam continenciam literarum grationalium preallegati domini nostri regis Lodouici, quas et nos nunc fide vidimus oculata, eidem nobili puelle in specie in possessionaria extradacione fieri debuisset, nec non metarum ereccionem porcionum preallegate nobili puelle statuendarum, ac aliorum negotiorum circa premissa necessaria contingencium et in dictis literis pretaxati comitis Nicolai de Zeech omnino specificatorum, legitimis et congruis postulacionibus eiusdem comitis Nicolai ac iusticie annuentes, pro testimonio destinassemus. Tandem iidem duo regii homines et duo testimonia nostra ad nos reversi, presentibus et audientibus memorato magistro Ladislao, filio Jakow et Stephano, filio Ladislai de Mezewlak, ut dicitur, avunculo et tutore eiusdem nobilis puelle Eufrosine, nobis concorditer retulerunt isto modo: quod ipsi vigesimo secundo die festi sancti Johannis Baptiste iam preteriti, et aliis diebus sequentibus et ad id sufficientibus, accessissent ad facies possessionum eiusdem magistri Ladislai (filii)² Jakow (...)³

Divisionem autem porcionis possessionarie eiusdem magistri Ladislai in ipsa possessione Gelyenus habite, et ipsius residuantis integre curie, ipsi pro eo, quia propter nimiam distanciam localem ad faciem diote possessionis Gylien¹, propter presentis temporis laboriosi brevitatem transire nequivissent, ac eciam de voluntate earundem parcium, ad octavas festi sancti Georgi¹ martyris iam venturas, eedem partes distulissent, isto modo, quod si comes Paulus dictus Kocha, filius Petri de Zbugya, eandem divisionem prefatarum porcionis possessionarie et integre sessionis, infra dictas octavas vel in eisdem octavis ad optatum ipsorum perficere voluerit, extunc ipse partes vel parcium procuratores cum eodem Paulo divisore, in octavis festi Penthecostes subsequentibus ad nos redire, predictamque divisionem mediantibus aliis literis nostris stabilitati tenoris, inter se corroborare deberent et tenerentur; sin autem, extunc eadem nobilis puella vel tutor et procurator suus, quando posset, rursus cum regio et nostro hominibus ad faciem earundem porcionis possessionarie et sessionis, pro ipsa divisione facienda transire deberet, contradictione quorumlibet non obstante.

Datum in vigilia festi sancti Laurentii martyris, anno domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Noi, capitlul bisericii de Agria, dăm de știre că noi, potrivit cu-prinsului scrisorii măritului bărbat, comitele Nicolae de Zeech, judele curții domnului nostru, regele Ludovic, arătînd rînduiala și forma acestei hotărîri judecătorești, care întrucîtva se știe că ne privește și pe noi, am trimis pe chibzuiții bărbați, adică pe preotul Ioan, slujitorul altarului sfîntului evanghelist Ioan din aceeași biserică a noastră, împreună cu cînstitul bărbat, domnul Pavel, prepozitul bisericii de Sibiu și capelan al aceleiași domn rege, și omul său (de mărturie) trimis anume de

ia curtea sa pentru împlinirea celor scrise mai jos, — pentru nobila fata numită Eufrosina, fiica lui Ioan, fiul lui Ladislau de Nogymihal, pîrişa, — de asemenea pe magistrul Benedict, arhidiaconul de Pîncota, soţul şi fratele nostru canonic, împreună cu Ladislau, fiul lui Nathan de Naualyad, de asemenea omul regelui, pentru acel magistru Ladislau, fiul lui Jakow, pîritul, — ca să fie de faţă la împărţeaua tuturor moşiilor şi părţilor de moşie ale sus-numitului magistru Ladislau, fiul lui Jakow, oriunde s-ar afla şi oricum s-ar numi ele şi la despărţirea părţilor de moşie ale aceluiaşi Ioan, fiul lui Ladislau, care ies din zisele moşii, precum şi la înapoierea pătrimii din sus-zisele părţi de moşii ce se cuvine fiicei sus-zisei nobile fete Eufrosina care privesc numai pe acel Ioan.

Care înapoiere a pătrimii ce se cuvine fiicei, <într-adevăr> potrivit hotărîrii judecătoreşti a acestui comite Nicolae, judele rînduitor al părţilor, şi potrivit cuprinsului scrisorii sale întocmită cu privire la această <rînduială> şi chiar potrivit cuprinsului scrisorii de milostivire a sus-pomenitului domn al nostru, regele Ludovic — pe care noi <chiar> şi acum am văzut-o cu ochii — ar trebui să i se facă întocmai acestei nobile fete <în privinţa> înapoierii moşiilor precum şi ridicării hotarelor părţilor de moşii care trebuiau să fie date în stăpînire sus-pomenitei nobile fete şi a altor treburi care privesc în mod trebuincios de cele de mai sus şi arătate pe deplin în zisa scrisoare a sus-amintitului comite Nicolae de Zeech.

Apoi aceşti doi oameni ai regelui şi cei doi oameni de mărturie ai noştri întorcîndu-se la noi, fiind de faţă şi ascultînd, amintitul magistru Ladislau, fiul lui Jakow, şi Ştefan, fiul lui Ladislau de Mezewlak, — precum se spune — bunicul şi tutorele acestei nobile fete Eufrosina, ne-au spus într-un glas aşa: că ei înşişi în a douăzeci şi doua zi a sîrbătorii sfîntului Ioan Botezătorul⁴, care a trecut şi în alte zile următoare cîte erau de trebuinţă la <îndeplinirea> acestui lucru, au mers la faţa locului pe moşiile celui magistru Ladislau, fiul lui Jakow... Au amînat însă împărţirea părţii de moşie a magistrului Ladislau, aflătoare în acea moşie Gelyenus şi a acelei curţi întregi rămase pînă la octavele acum viitoare ale sîrbătorii sfîntului mucenic Gheorghe⁵, şi din voinţa părţilor, şi intrucît anevoie s-ar putea merge la zisa moşie Gelyenus din cauza depărtării mari a locului <şi> din cauza scurtimii vremii de acum, astfel că, dacă comitele Pavel zis Kocha, fiul lui Petru de Zbugya ar voi să îplinească după dorinţa lor acea împărţire a sus-pomenitei părţi de moşie şi a sesiei întregi pînă la acele octave sau la acele octave, atunci acele părţi sau împuterniciţii părţilor, împreună cu acel Pavel care face împărţirea, să trebuiască şi să fie datori să se întoarcă la noi la octavele de după sîrbătoarea Rusaliilor⁶ şi să consfinţească între dînşii sus-zisa împărţire prin alte scrisori ale noastre de întărire; iar de nu, atunci acea nobilă fată sau tutorele şi împuternicitul ei să fie datori să meargă, cînd vor putea, împreună cu omul regelui şi al nostru, la acele părţi de moşie şi sesii, pentru a face acea împărţeaală, fără a se ţine seama de împotrivirea nimănu.

. Dat în ajunul sîrbătorii sfîntului mucenic Laurenţiu în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 85 326. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. perg. cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.
EDIȚII: *Sztáray*, I, p. 299—303.

¹ Astfel în orig.

² În orig. lipsește, introdus pe baza contextului.

³ În continuare se menționează o serie de curți dăruite Eufrosinei aflătoare
în R. S. Cehoslovacă.

⁴ 15 iulie 1358.

⁵ 1 mai 1359.

⁶ 16 iunie (1359).

305

1358 august 23, (*decimo Kalendas Septembris*).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește privilegiul capitlului de Nona din 23 aprilie 1349, privitor la cumpărarea unor moșii în comitatul Lica. Dumitru de Oradea, Dominic de Transilvania, Toma de Cenad — episcopi; Andrei voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Arh. Naț. Magh. Dl. arh. Eszterházi din Željeznom. Repos. 42, fasc. F. nr. 42.

Orig. perg., pecete atârnată cu șnur de mătase de culoare roșie și verde.

EDIȚII: *Vjesnik zem arkiva god*, VII, 152—153; *Smičiklas*, XII, p. 504—505.

306 1358 august 25 (*VIII. Kalendas Septembris, anno sexto*), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea aprobă numirea lui Toma, fostul episcop de Cenad (*Cenadiensis*) ca arhiepiscop de Caloceia.

Arh. Vat. Reg. Aven. 138 fol. 331 v — 332 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 270, nr. 334.

307

1358 august 29 (*quarto Kalendas mensis Septembris*).

Ludovic I, regele Ungariei transcrie privilegiile tîrgului Bihačka. Dumitru de Oradea, Dominic de Transilvania, Toma de Cenad — episcopi; Andrei, voievodul Transilvaniei.

Transumpt în actul regelui Sigismund din 18 octombrie 1405.

EDIȚII: *Thallóczy — Horváth*, nr. 41, p. 56—58; *Smičiklas*, XII, p. 665—671.

308

1358 august 29 (*in quindenis festi Assumpcionis beate virginis*),
(Agria).

Capitulul din Agria raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiei Hetény, a lui Bricciu și Lorand, fiii lui Nicolae zis

316

Cantor. Cu acest prilej, ca om al regelui este menționat Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău (*Zanislo*).

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 818. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu pete de umezeală și fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată pe verso.

Regeste: *Kállay, II*, 65, nr. 1 296.

{C}apitulum¹ ecclesie Waradiensis universis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore.

Ad universorum noticiam tam presencium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod Johannes, filius eiusdem ab una, parte ex altera vero Nicolaus, filius quondam magistri Johannis, filii Ladizlai de Warada, ad nostram personaliter accedentes presenciam dixerunt et coram nobis vive vocis oraculo sunt confessi quod, ipsi quarumdam possessionum et possessionariarum suarum porcionum infrascriptarum utilioris et uberioris contractu permutacionis unicuique ex ipsis cedentis, pro scriptu talem inter se permutacionem fecissent et fecerunt coram nobis perpetuo duraturam, videlicet quod iidem Johannes, filius Stephani et Ladizlaus, filius eiusdem, rectam dimidiam partem eiusdem possessionis Darouch, a plaga meridionali adiacentem per quendam alveum quantum ad loca sessionum in longitudinem distinctam, que olim predicto magistro Johanni, filio Ladizlai, patri ipsius Nicolai, pro quadraginta quatuor marcis, qualibet earum quinquaginta sex grossis computata, mediantibus litteris honorabilis capituli ecclesie Agriensis, ad tempus fuisset impignorata, et nunc ad manus eiusdem Nicolai devoluta;

Item medietatem possessionis Pethe vocate in comitatu Zathmaryensi existentis et in commetaneitate possessionum Lazaar ac Kuteer vocatarum adiacentis predicto magistro Johanni filio Ladizlai et eius heredibus vigore litterarum dicti capituli Agriensis olim perpetuatam et aliquamdiu iam possessam, easdem in quam medietates predictarum duarum possessionum cum omnibus utilitatibus suis et pertinenciis earumdem universis dedissent, tradidissent et contulissent, ac coram nobis dederunt, tradiderunt et contulerunt titulo permutacionis eidem Nicolao, filio Johannis, filii Ladizlai et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter, possidendas, tenendas pariter et habendas, reliquis medietatibus earumdem pro se reservatis, omne ius et totale dominium proprietarium earumdem, quod actenus² habuissent in eisdem, in ipsum Nicolaum et suos heredes perhempniter² transferendo pro possessione Syd vocata in eodem comitatu de Bereg et in contigua commetaneitate predictae possessionis Darauch² et Gelyenus vocatarum situata, necnon pro quarta parte medietatis predictae possessionis Darouch olim a reliquis partibus eiusdem Darouch metaliter distincta, que scilicet possessio Syd et quarta pars medietatis eiusdem possessionis Darouch dudum a manibus eorundem Johannis, filii Stephani et Ladizlai, filii eiusdem alienate, eidem Nicolao, filio Johannis perpetuate extitissent, similiter cum omnibus

utilitatibus et pertinenciis earundem universis simili modo titulo permutacionis iure perpetuo et irrevocabiliter possidendis, tenendis, pariter et habendis. In supplementum autem huiusmodi permutacionis seu concambii quia eedem medietates iam dictarum duarum possessionum Darouch et Pethe vocatarum carioris precii existerent, idem Nicolaus, filius Johannis, triginta sex marcas, quamlibet earum quinquaginta sex grossis computando, eidem Johanni, filio Stephani et Ladizlao, filio eiusdem, superaddidiset, quas et idem Johannes, Ladizlaus, filius eiusdem, ab eodem plene habuisse sunt confessi; et insuper, idem Nicolaus, predictas quadraginta quatuor marcas, pro quibus medietas predictae possessionis Darouch fuerat impignorata, eisdem Johanni, filio Stephani et Ladizlao, filio suo relaxasset, et presencium testimonio relaxavit coram nobis.

Assumpserunt nichilominus et obligarunt se eedem partes ac suas heredes ratione predictarum possessionum et possessionariarum porcionum modo premissis in permutacionem traditarum sese invicem mutua vicissitudine, ab omnibus inquietare volentibus expedire propriis eorum laboribus et expensis.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in festo beati Egidii abbatis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo. Viris discretis dominis: Philippo preposito, Benedicto lectore, Ladizlao cantore, Gregorio custode, canonicis ecclesie nostre salubriter existentibus.

⟨Pe verso de o mână de la începutul sec. XVI:⟩ Concambium super dimidietatem Darocz et Syd ac Pethe.

Capitulul bisericii de Oradea tuturor credincioşilor întru Hristos, care vor vedea scrisoarea de faţă, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor atât a celor de faţă, cât şi a celor viitori, că venind înşişi înaintea noastră Ioan, fiul lui Ştefan de Darouch, din comitatul Bereg şi Ladislau, fiul aceluiasi pe de o parte, iar pe de altă parte Nicolae, fiul răposatului magistru Ioan, fiul lui Ladislau de Warada, au spus şi au mărturisit înaintea noastră prin viu grai, că învoindu-se asupra unui schimb ce cădea mai cu folos şi mai bine fiecăruia din ei, dinşii au făcut între ei, după cum este scris, şi fac înaintea noastră spre a dăinui pe veci acest schimb al unor moşii şi părţi de moşii ale lor însemnate mai jos: anume că acel Ioan, fiul lui Ştefan şi Ladislau, fiul său, au dat, au lăsat şi au trecut — şi în faţa noastră dau, lasă şi trec în schimb — acelui Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Ladislau şi prin el moştenitorilor săi, şi urmaşilor moştenitorilor săi, dreapta jumătate din acea moşie Darouch aflătoare spre miazăzi, despărţită în lungime către locurile de sesii de o albie şi care fusese odinioară zălogită pe un timp (hotărît) în temeiul unei scrisori a cinstitului capitol al bisericii de Agria sus-zisului magistru Ioan, fiul lui Ladislau, tatăl pomenitului Nicolae, pentru patruzeci şi patru de mărci — fiecare din ele socotită la cincizeci şi şase de groşi — şi (era) acum ajunsă în mâinile numitului Nicolae.

De asemenea jumătate din moșia numită Petea ce se află în comitatul Satu Mare și e așezată în hotar cu moșiile numite Lazuri și Kuteer (și care) fusese înveșnicită odinioară sus-zisului magistrul Ioan, fiul lui Ladislau și moștenitorilor lui în temeiul scrisorii zisului capitlu din Agria și fusese stăpînită (de el) cîteva vreme. Aceste jumătăți ale sus-ziselor două moșii — precum spun — împreună cu toate folosințele lor și cu toate cele ce țin de ele le-au dat, le-au lăsat și le-au trecut ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, celelalte jumătăți ale acelor (moșii) păstrîndu-și-le pentru ei. Și au trecut pe veci asupra aceluia Nicolae și asupra moștenitorilor săi tot dreptul și toată stăpînirea ca stăpîn, pe care le-au avut pînă acum asupra acelor (jumătăți) în schimbul moșiei numite Syd așezate în același comitat Bereg și în hotar cu sus-zisa moșie numită Darouch (precum) și (a moșiei) numite Gelyenus, cît și pentru a patra parte din jumătatea sus-zisei moșii Darouch care odinioară fusese despărțită prin semne de hotar de celelalte părți ale aceleiași (moșii) Darouch care adică moșie Syd și acea a patra parte din jumătatea aceleiași moșii Darouch (ce fuseseră) înstrăinate mai de mult de la acei Ioan, fiul lui Ștefan și Ladislau, fiul său, fuseseră înveșnicite numelui Nicolae ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, de asemenea cu toate folosințele și toate cele ce țin de ele, în același chip, în temeiul schimbului. Iar ca adăugire la acest schimb sau preschimbare, întrucît acele jumătăți ale ziselor două moșii numite Darouch și Petea erau mai de preț, acel Nicolae, fiul lui Ioan, a mai dat pe deasupra acelor Ioan, fiul lui Ștefan și Ladislau, fiul său, treizeci și șase de mărci, socotind fiecare din ele la cincizeci și șase de groși, pe care au mărturisit și Ioan (și) Ladislau, fiul său, că le-au primit pe deplin de la același, pe lîngă aceasta, acel Nicolae a iertat și prin mărturia (scrisorii) de față iartă înaintea noastră numiților Ioan, fiul lui Ștefan și Ladislau, fiul său, sus-zisele patruzeci și patru de mărci pentru care fusese zălogită jumătatea sus-zisei moșii Darouch.

Totodată aceste părți s-au legat și s-au îndatorat pe sine și pe urmașii lor să se apere una pe alta deopotrivă cu ale lor osteneli și cheltuieli de cei care ar voi să le turbure cu privire la sus-zisele moșii și părți de moșii date în schimb în chipul arătat mai sus.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceteii noastre atîrnate și autentice.

Dat la sărbătoarea fericitului abate Egidiu, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați, domnii Filip prepozitul, Benedict lectorul, Ladislau cantorul, Grigore custodele, canonici ai bisericii noastre.

Arh. Naț. Magh. Dl. 77 234. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. perg., pecetea atîrnată împreună cu partea de jos a documentului a fost ruptă.

EDIȚII: *Zichy* III, p. 126—127.

¹ Loc gol lăsat de scrib pentru desenarea inițialei.

² Astfel în orig.

Ludovic I, regele Ungariei întărește privilegiul regelui Bela III din 18 martie 1242 privitor la prediul Drid. Dumitru de Oradea, Dominic de Transilvania, Toma de Cenad — episcopi, Andrei voievodul Transilvaniei.

Arh. capitl. din Trogir, nr. 73 și nr. 74.

Orig. perg., pecete atirnată de șnur de mătase de culoare verde și roșie; copie simplă de la sfârșitul veac. XV.

EDIȚII: Farlatti, *Illyr.sacr.* IV, p. 385; Katona, X, p. 226—228; Fejér, IX, 2, p. 683—684; *Smičiklas*, XII, p. 511—512.

Nos Andreas woyuoda (Transsi)luanus¹ et comes de Zolnuk, damus pro memoria quod Nicolaus dictus Ogh pro magistro Petro, filio Johannis magni (de)² Chahul, cum procuratoriis litteris comitis Nicolai de Zeech, iudiciș curie regie, contra Nicolaum filium Ladislai de Zoruod, comitatus de Zolnuk, ab octavis festi Assumpc(ionis)² virginis gloriose, quindecim diebus continuis stetit in termino coram nobis, qui iuxta continenciam³ litterarum nostrarum prorogatarum non venit neque misit; unde eundem contra ipsum magistrum Petrum de Chahul decrevimus in iudicio consueto fore convinctum, si se rationabiliter non poterit excusare.

Datum in Wysegrad⁴, sedecimo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

(*Pe verso de aceeași mînă:*) Pro magistro Petro, filio Johannis magni de Chahul, contra Nicolaum, filium Ladislai de Zoruod, iudicialis.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei¹ și comite de Solnoc, dăm de știre că Nicolae zis Ogh, a stat la soroc înaintea noastră cincisprezece zile în șir, de la octavele sărbătorii Adormirii slăvitei fecioare⁵ pentru magistrul Petru, fiul lui Ioan cel Mare de Cehăluț cu scrisoarea de împuternicire a comitelui Nicolae de Zeech, judele curții regești — împotriva lui Nicolae, fiul lui Ladislau de Sărăud din comitatul Solnoc, care potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amânare de mai înainte, n-a venit nici n-a trimis pe cineva. De aceea, am hotărît ca' el să fie osîndit față cu numitul magistrul Petru de Cehăluț la gloaba obișnuită, dacă nu se va putea desvinovăți în chip întemeiat.

Dat la Vișegrad, în a șaisprezecea zi după sorocul mai sus însemnat, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso de aceeași mînă:*) (Scrisoare) de amendă pentru magistrul Ioan cel Mare de Cehăluț împotriva lui Nicolae fiul lui Ladislau de Sărăud.

Arh. Naț. Magh. Dl. 41 356. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată pe verso.

¹ În orig. rupt cca 1,5 cm întregit pe baza contextului.

² În orig. rupt cca 1 cm, întregit pe baza contextului.

³ În orig. urmează litera *l* tăiată de aceeași mână.

⁴ În orig. urmează *se*, tăiat de aceeași mână.

⁵ 22 august.

Capitulum ecclesie Chanadiensis omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore.

Quam quia iniquorum fraudibus iusticia subcumbit, ob hoc provida previsio virorum antiquorum salubriter assuevit, ut¹ quicquid agitur, firmo testimonio literarum roboretur.

Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostram presenciam Jacobus, filius Budur, nobilis de Apoor, retulit et confessus est oraculo vive vocis, quod possessionem suam Scentmiclos vocatam, in comitatu Chanadiensi existentem, in qua est ecclesia in honore beati Nicolai confessoris constructa, cum omnibus utilitatibus eiusdem et sub eisdem metis quibus usque nunc possedit, cum terris cultis et incultis, nobili domine Margarethe coniugi magistri Ladislai quondam comitis Siculorum, filie magistri Powsa, pro ducentis marcis denariorum ad rationem Budensem, videlicet pro qualibet marca quatuor florenos aureos (computando)² ut dicebat, plene receptis et solutis, perpetuo et in filios filiorum vendidisset, dedisset et donasset, vendidit, dedit et donavit irrevocabiliter coram nobis, excipiens se ab omni plenitudine iuris et dominio iamdicte possessionis; dixit eciam, quod ex parte filiorum suorum creatorum et creandorum, supradictam dominam vel suos successores expedire teneretur, quia filiis suis loco dicte possessionis alias possessiones suas hereditarias assignasset.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes literas nostras privilegiales contulimus, pendentis sigilli nostri munimine roboratas ac alphabeto intercisas.

Datum in festo Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo: presentibus venerabilibus viris et discretis, magistro Michaele preposito ecclesie nostre kathedrali, Nicolao cantore, Mathia custode, Stephano Tymisiensi, Nicolao Ultramorysiensi, Martino de Karaso archidiaconis, Petro, Stephano et Gregorio canonicis, ceterisque fratribus in ecclesia dei famulantibus iugiter regi sempiterno.

Capitulul bisericii de Cenad tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum cît și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Deoarece dreptatea piere din pricina înșelăciunilor celor nedrepți, de aceea prevederea cea înțeleaptă a bărbaților din vechime a statornicit obiceiul chibzuit ca orice ce se săvîrșește să se întărească prin mărturia trainică a scrisorilor.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că venind înaintea noastră Iacob, fiul lui Bucur, nobil de Apor, ne-a spus și ne-a mărturisit prin viu grai că a vîndut, a dat și a dăruit pe veci nobilei doamne Margareta, soția magistrului Ladislau, fostul comite al secuilor, fiica magistrului Powsa, pentru două sute de mărci în dinari după socoteala de Buda, anume socotindu-se fiecare marcă la patru florini de aur <mărci> plătite și primite pe deplin, după cum se spune, moșia sa numită Scentmiclos, aflătoare în comitatul Cenad, în care este o biserică ridicată în cinstea fericitului Nicolae mărturisitorul, și în fața noastră o vinde, o dă și o dăruiește nestrămutat întru fiii săi cu toate folosințele ei, cu pămînturile lucrate și nelucrate și în aceleași hotare în care a stăpînit-o pînă acum, lepădîndu-se pe deplin de orice drept și stăpînire asupra zisei moșii. Și a mai spus el că și din partea fiilor săi, născuți sau pe care-i va avea <de acum înainte> el a ținut să apere pe sus-zisa doamnă sau pe urmașii ei, deoarece a dat fiilor săi, în locul zisei moșii, alte moșii de moștenire de ale sale.

În amintirea și spre veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrișoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și tăiată <în două pe mijlocul literelor> alfabetului.

Dat la sărbătoarea Nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, de față fiind venerabilii și chibzuiții bărbați, magistrul Mihail prepozitul bisericii noastre catedrale, Nicolae cantorul, Matia custodele, Ștefan arhidiaconul de Timiș, Nicolae arhidiaconul de dincolo de Mureș, Martin arhidiaconul de Caraș, Petru, Ștefan și Grigore canonici și ceilalți frați care slujesc necurmat împăratului celui veșnic și biserica lui Dumnezeu.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4789. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. perg. cu pecete atîrnată de șnur de mătase de culoare violetă, fragmentară; documentul jos este prevăzut cu chirograful A.B.C.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 352—353.

¹ În orig. scris deasupra rîndului de aceeași mînă.

² În orig. lipsește; intercalat de editor.

313

1358 septembrie 10 (*octavo die termini prenotati: in quindenis festi beati regis Stephani*). **Vișegrad.**

Comitele Nicolae de Zeech, judele curții regale și comite de Turuch amîină procesul dintre văduva lui Petru, fiul lui Ivan de Terbedéd și magistrul Dionisie, fiul lui Ștefan de Lučeneč, fost ban de Severin (*Zeurinio*), în legătură cu zestrea și cu sfertul cuvenit fiicei dintr-o moșie.

Arh. Naț. Magh. Dl. 39 107.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 360—361.

322

Capitulum ecclesie Orodyensis omnibus Christi fidelibus presentibus et futuris, noticiam presencium habituris, salutem in domino sempiternam.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod nobilis vir magister Jacobus, filius Budur de Apor, coram nobis constitutus, oraculo vive vocis est confessus quandam possessionem suam hereditariam Zenmyclos vocatam, vacuum et habitatoribus destitutam, in comitatu Chanadyensi existentem, in qua ecclesia in honore beati Nicolai confessoris lapidea est constructa, cum utilitatibus et pertinenciis suis universis quovismodo vocitatis, sub eisdem metis et terminis quibus ipsa per ipsum et suos predecessores habita extitisset et possessa, nobili domine Margarethe, consorti magistri Lachk, quondam comitis Syculorum, filie videlicet magistri Pouse de Zeer, ac Johanni et Stephano, filiis suis, necnon per eos suis heredibus herduumve successoribus pro ducentis marcis, eadem domina¹ in scrinio tempore nupciali secum apportatis, quamlibet marciam cum quatuor florenis computando datis et persolutis, vendidisse sine preiudicio iuris alieni, et locasse iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam tenendam, pariter et habendam, nullum ius nullumque dominium sibi deinceps reservans in eadem; assumptens eandem nobilem dominam eiusque filios et posteros ab omnibus, specialiter a filiis suis natis et nascendis² pretextu possessionis premisse ordine iudiciario inquietare volentibus, propriis sumptibus et laboribus defensare; quam³ si facere non posset vel non curaret, extunc dictas ducentas marcas ex integro, vel pro eisdem aliam possessionem ipsas valentem ipsi nobili domine, filiis suis prefatis et eorum successoribus dare teneatur in instanti. Ad quod se sponte⁴ obligavit voluntate. Preterea filiis suis loco dicte possessionis alias possessiones suas hereditarias assignasset.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes literas nostras privilegiales contulimus, pendentis sigilli nostri munimine roboratas ac alphabeto intercisas.

Datum in octavis festi Nativitatis virginis gloriose, per manus magistri Jacobi, lectoris ecclesie nostre, presentibus discretis viris Petro cantore, Petro custode, magistris Johanne, Dominico, Paulo, Andrea canonicis, et aliis fratribus in ecclesia dei iugiter famulantibus regi sempiterno, anno domino Millesimo CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Capitulul bisericii din Arad, tuturor credincioșilor întru Hristos de acum și viitori, care vor lua conștiință de cele de față, mîntuire întru domnul.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că înfățișîndu-se înaintea noastră nobilul bărbat magistrul Iacob, fiul lui Budur de Apor, a mărturisit prin viu grai că a vîndut, fără vătămarea dreptului altuia, moșia sa de moștenire numită Zenmyclos, pustie și lipsită de locuitori, aflătoare în comitatul Cenad, în care este o biserică de piatră, ridicată în cinstea fericitului Nicolae mărturisitorul, dimpreună cu toate folosințele ei și cele ce țin de ea, oricum s-ar numi (ele), în aceleași hotare și margini în care pomenita (moșie) a fost ți-

nută și stăpînită de el și de înaintașii săi, nobilei doamne Margareta, soția magistrului Lachk, fostul comite al secuilor, adică fiica magistrului Pousa de Zeer și lui Ioan și Ștefan, fiii săi, și prin ei moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor, pentru două sute de mărci aduse cu sine de pomenita doamnă în lada de zestre, cu prilejul nunții sale (bani) dați și plătiți (pe deplin) socotindu-se marca la patru florini; și i-a dat pomenita (moșie) ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci nestrămutat, fără a-și păstra în viitor vreun drept sau vreo stăpînire pentru el, în pomenita (moșie). Și s-a legat să apere cu ale sale cheltuieli și osteneli pe numita nobilă doamnă și pe fiii și pe urmașii ei de toți cei care ar voi să-i turbure prin judecată cu privire la moșia de mai sus (și) mai ales de fiii săi născuți sau care se vor naște. Iar dacă nu va putea sau nu se va îngriji să facă aceasta atunci să fie ținut să dea numaidecît pomenitei nobile doamne, fiilor ei sus-numiți și urmașilor lor, cele două sute de mărci în întregime sau, în locul lor, o altă moșie de același preț, lucru la care el s-a îndatorat de bună voie. În afară de acestea, a dat fiilor săi în locul zisei moșii alte moșii de moștenire de ale sale.

În amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și tăiată (în două pe mijlocul literelor) alfabetului.

Dat la octavele sărbătorii Nașterii slăvitei fecioare, de mîna magistrului Iacob, lectorul bisericii noastre, fiind de față chibzuiții bărbați Petru cantorul, Petru custodele, magistrii Ioan, Dominic, Pavel (și) Andrei, canonici și alți frați care slujesc necurmat împăratului celui veșnic în biserica lui Dumnezeu, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. DL 4791. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. perg. cu fragmente de pecete ogivală atîrnată de șnur de mătase de culoare verde; partea superioară a documentului este prevăzută cu chirograma A.B.C.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 361—363.

¹ Corect: *per eandem dominam*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *quod*.

⁴ Corect: *spontanea*.

Capitulum ecclesie Orodyensis omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, noticiam presencium habituris, salutem in domino sempiternam.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod nobilis vir magister Jacobus, filius Budur de Apor, coram nobis constitutus, oraculo vive vocis est confessus quandam possessionem suam hereditariam Zenmyclos vocatam, vacuum et habitatoribus destitutam, in comitatu Chanadyensi existentem, in qua ecclesia in honore beati Nicolai confessoris lapidea est constructa, cum utilitatibus et pertinenciis suis universis quovismodo vocitatis, sub eisdem metis et terminis qui-

bus ipsa possessio per ipsum et suos predecessores habita extitisset et possessa, viris nobilibus magistris Johanni et Stephano, filiis Petew de Zantow, ac per eos suis heredibus heredumve successoribus, pro ducentis marcis, quamlibet marciam cum quatuor florenis computando, datis et persolutis, sub civitatibus Zadur et Teruis vocatis per eosdem filios Petew, pro eorum fidelissimis serviciis acquisitis et inventis, ex assensu pariter et consensu omnium filiorum, proximorum et commetaneorum suorum, vendidisse sine preiudicio iuris alieni et locasse iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, nullum ius nullumque dominium sibi deinceps reservans in eadem; assumptens eosdem filios Petew et eorum posteros ab omnibus pretextu possessionis premissis ordine iudiciario inquietare volentibus, propriis sumptibus et laboribus defensare; quam¹ si facere non posset vel non curaret, extunc dictas ducentas marcas ex integro, vel pro eisdem aliam possessionem ipsas valentem filiis Petew annotatis et eorum successoribus dare teneatur in instanti. Ad quod se spontanea obligavit voluntate. Preterea filiis suis loco dicte possessionis alias duas possessiones suas hereditarias assignasset.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras privilegiales contulimus, pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in octavis festi Nativitatis virginis gloriose, per manus magistris Jacobi, lectoris ecclesie nostre, presentibus discretis viris: Petro cantore, Petro custode, magistris Johanne, Dominico, Paulo, Andrea canonicis, ac aliis fratribus in ecclesia dei iugiter famulantibus regi semipiterno, anno domini Millesimo CCC^{mo} L^{mo} octavo.

Capitulul bisericii din Arad tuturor credincioșilor întru Hristos, de acum și viitori, care vor lua cunoștință de cele de față, mîntuire veșnică întru domnul.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că înfățișîndu-se înaintea noastră nobilul bărbat, magistrul Iacob, fiul lui Budur de Apor a mărturisit prin viu grai că a vindut cu învoirea și cu încuviințarea tuturor fiilor, rudelor și megieșilor săi, fără vătămarea dreptului altuia, moșia sa de moștenire numită Zenmyelos, pustie și lipsită de locuitori, aflătoare în comitatul Cenad, în care este o biserică de piatră ridicată în cinstea fericitului Nicolae mărturisitorul, împreună cu toate folosințele și cu toate cele ce țin de ea oricum s-ar numi, în aceleași hotare și margini în care pomenita moșie a fost ținută și stăpînită de el și de înaintașii săi, nobililor bărbați magistrilor Ioan și Ștefan, fiii lui Petew de Santău și prin ei moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor, pentru două sute de mărci, dobîndite și căpătate de acei fii ai lui Petew pentru credincioasele lor slujbe sub orașele numite Zara și Treviso ⟨bani⟩ dați și plătiți ⟨pe deplin⟩, socotindu-se marca la patru florini. Și le-a dat ⟨pomenita moșie⟩ ca s-o stăpînească și totodată s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat fără a-și păstra în viitor vreun drept sau stăpînire pentru el în pomenita ⟨moșie⟩. Și s-a legat să apere cu ale sale cheltuieli și ostenele pe numiții fii ai lui Petew și pe urmașii lor de toți cei care ar voi să-i turbure prin judecată cu privire la moșia de mai sus. Iar dacă nu va pu-

tea sau nu se va îngriji să facă aceasta, atunci să fie ținut să dea numaidecît sus-numiților fii ai lui Petew și urmașilor lor acele două sute de mărci în întregime, sau, în locul lor o altă moșie de același preț, lucru la care el s-a îndatorat de bună voie. În afară de aceasta, a dat fiilor săi în locul zisei moșii alte două moșii de moștenire de ale sale.

În amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceteii noastre atîrnate.

Dat la octavele sărbătorii Nașterii slăvitei fecioare, de mîna magistrului Iacob, lectorul bisericii noastre, fiind de față chibzuîții bărbați Petru cantorul, Petru custodele, magiștrii Ioan, Dominic, Pavel, Andrei, canonici și alți frați care slujesc necurmat împăratului celui veșnic în biserica lui Dumnezeu, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 790. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. perg., puțin rupt și cu pete de umezeală; pecetea atîrnată s-a pierdut.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 363—364.

¹ Corect: *quod*.

316

1358 septembrie 15 (*sabbato proximo post festum Exaltacionis sancte crucis*), Kálló.

Magistrul Bricciu zis Cantor vicecomitele și cei patru juzi ai nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc că magistrul Toma de Byri și niște oaspeți din Nagykálló au adus la o judecată împotriva lui Ștefan, fiul lui Pavel zis Zakalus, pe Nicolae, fiul lui Matia, pe Petru și pe Gheorghe, oaspeți din Satu Mare (*hospites de Zathmar*), pentru care s-au constituit chezași.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 822. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, puțin rupt, cu fragmentele a trei pecetei inelare aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 365

REGESTE: *Kállay*, II, p. 66—67, nr. 1301.

317

1358 septembrie 18, (Alba Iulia).

(In literis)¹ magistri Salomonis archidiaconi de Torda, venerabilisque in Christo patris domini Dominici, episcopi Transsilvani, vicarii in spiritualibus generals, quarto die octavarum festi, Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo (emanatis)¹, vidimus contineri quod, cum iuxta continenciam aliarum literarum ipsius testimonialium, nobilis domina relictă Nicolai filii Iwanka, filia videlicet Pauli Siculi nunc de Torda, contra Gallum et Egidium, filios Petri ac Johannem, filium Stephani, nobiles de Indol, hoc quod ipsa filia sororis

326

uterine quondam Nicolai dicti de Indol sūt et existerit² et ex eo, ipsa de porcionibus possessionariis in possessionibus Indol predicta, Egrus et Buchtelku habitis, rectam medietatem quarte filialis domine matris sue Aglynth vocate habuerit, regnique consuetudine exposscente³ rehabere voluerit, in octavis festi Nativitatis virginis gloriose sine crastinacione diei, testibus ydoneis³ coram ipso comprobare debuisset. Tandem ipsis octavis occurentibus, prefata domina Margaretha suos testes adducendo premissam suam intencionem et adquisicionem sufficienter, ut debuisset, comprobasset; Unde idem magister Salomon cum dominis et fratribus suis de capitulo, tunc in sede sua iudiciaria cum eodem consedentibus, sentencialiter, adiudi ando decrevisset prefatam dominam Margaretam ipsam rectam medietatem ipsius quarte filialis in predictis possessionibus Indol, Egrus et Bucktelku in comitatu de Torda existentibus habitis⁴ iuridice obtinuisse.

În scrisoarea magistrului Solomon, arhidiaconul de Turda și vicar general întru cele duhovinești al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic episcopul Transilvaniei, dată în a patra zi după octavele sărbătorii Nașterii fericitei fecioare⁵ în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, am văzut că se arată că, potrivit cuprinsului unei alte scrisori de mărturie a lui, nobila doamnă, văduva lui Nicolae, fiul lui Iwanka, anume fiica lui Pavel secuiul acum de Turda, trebuia să dovedească cu martori potriviți înaintea lui, la octavele sărbătorii Nașterii slăvitei fecioare⁶ neapărat stînd ca potrivnică a lui Gall și Egidiu, fiii lui Petru și Ioan, fiul lui Ștefan, nobili de Indol, faptul că ea era și este fiica surorii după mamă a răposatului Nicolae, zis de Indol, și că de aceea, ea avea o jumătate dreaptă din a patra parte (cuvenită) ca fiică mamei sale, doamna numită Aglynth, asupra părților de moșie din moșiile (anume) Indol, mai sus amintita Agriș și Bucktelku și că ea vrea să dobîndească (acea jumătate) așa cum cere obiceiul țării. În cele din urmă, sosind pomenitele octave, sus-numita doamnă Margareta, aducîndu-și martorii ei, și-a dovedit îndeajuns, așa cum trebuia, pricina și pîra. De aceea, pomenitul magistru Solomon, cu domnii și frații săi din capitolu, ce stăteau atunci împreună cu el în scaunul de judecată, a hotărît prin judecată, ca pomenitei doamne Margareta să i se dea potrivit legii, acea dreaptă jumătate din acea pătrime de fiică ce e cuprinsă în sus-zisele moșii Indol, Agriș și Buchtelku, aflătoare în comitatul Turda.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 579. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Rezumat detaliat în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1360, nr. 524.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 371.

¹ Lipsește în orig.

² Corect: *extiterit*.

³ Astfel în rezumat.

⁴ Corect: *habite*.

⁵ 18 septembrie.

⁶ 15 septembrie.

(In literis)¹ capituli ecclesie Waradyensis, — feria tertia proxima post festum Exaltacionis sancte crucis anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo (emanatis)¹ — inter alia sic habebatur quod, constituti coram dicto capitulo Waradyensi Johannes, filius Serefyl de Iph et Nicolaus, filius eiusdem necnon Nicolaus, filius Ruberti de eadem Iph pro se personaliter et pro Andrea, filio² suo, assumptendo omne onus et gravamen super se, quod posset ex parte eiusdem Andree successu temporum provenire, item Leukus, Thurul presbiter, Gregorius et Stephanus, filii Gregorii, filii Laurentii de Zeplak presencialiter ab una parte, ex altera vero vir nobilis magister³ Ladislaus, filius Johannis, filii Bricci de Bator, dixissent et retulissent coram dicto capitulo Waradiensi viva voce⁴ quod, cum idem Johannes, filius Serefyl, Nicolaus, filius Roberti et filii eorundem ac filii Gregorii quasdam possessiones eorum, Zanuk videlicet et Chalanus vocatas, in comitatu de Zonuk existentes, olyn sub anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} quinto, a feria tertia proxima ante festum preciosissimi Corporis Christi incipiens per spacium temporis sex annorum tunc proxime et consequenter occurrentium, magistris Jakch, filio Thome de Kusal et Nicolao, filio Anyas de Dedach pro quingentis florenis iuxta continenciam aliarum litterarum predicti capituli Waradiensis pignori obligassent, caventes iidem ne ipsa pecunia non solita eedem possessiones periclitentur⁵ et ad extraneus transirent possessores, casus fortuitiis⁶ providendo, easdem possessiones Zanuk et Chalanus vocatas, in duabus partibus eosdem filios Gregorii, in tertia vero parte prenomatos Johannem, filium Serefyl, Nicolaum, filium Ruberti et filios eorundem contingentes, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis eorundem universis, sub eisdem veris metis, sub quibus possesse extitissent ab antiquo, et iuxta continenciam privilegi⁷ condam domini Stephani inclite recordacionis, regis Hungarie, super eisdem possessionibus confecti, cuius tenorem (per)¹ idem capitulum inclusum sub sigillo iidem nobiles eidem Ladislao necessario sunt⁸ daturi, a die compleccionis predictorum sex annorum, quo eedem possessiones a iurisdiccione seu dominio eorundem magistrorum Jakch et Nicolai liberarentur, usque tunc decimam revolucionem annualem, hoc est per spacium temporis duodecim annorum integrorum a tunc immediate⁹ subsequencium, pro quingentis florenis, mediantibus quibus idem magister Ladislaus predictas possessiones Zanuk et Chalanus dominio suo titulo impignoracionis subdendas completis eisdem sex annis a predictis magistris Jakch et habendas¹⁰ fructusque et utilitates ac quaslibet obvencionis¹¹ percipientes idem magister Ladislaus extunc coram eodem capitulo eisdem filiis Gregorii precise in redempcionem cuiusdam possessionis eorum Tarcha vocate integraliter persolvisset, sepefato magistro Ladislao, filio Johannis, sub condicionibus infrascriptis sponte conducenti impignorassent coram ipso capitulo, per eosdem duodecim annos et non pauciores possidendas et habendas¹¹ fructusque et utilitates ac quaslibet obvencionis¹² percipientes earundem et in usus proprios convertendas, introducendo eundem magistrum Ladislaum extunc vigore dictarum litterarum prelibati capituli in pacificum dominium¹² predictarum (possessionum)¹³, insuper sumptus seu expensas ratione medietatis possessionis Zeplak per eundem

magistrum Ladislaum quovismodo faciendas, iidem filii Gregorii distinctim per se, in ea quantitate quam idem magister Ladislaus deposito solo se coram ipso capitulo Waradiensi iuramento¹⁴, eidem magistro Ladislao absque porcione iudicis, ante litis ingressum cum (promp)ta¹³ pecunia, prestito dicto sacramento, (in termino)¹⁵ per ipsum capitulum assignando, coram eodem capitulo solvere tenerentur.

În scrisoarea capitolului bisericii de Oradea dată în marțea de după sărbătoarea Înălțării sfintei cruci, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt se spunea între altele că s-au înfățișat înaintea zisului capitolu din Oradea, Ioan, fiul lui Serefyl de Ip și Nicolae, fiul aceluiasi, precum și Nicolae, fiul lui Robert tot de Ip, el însuși în numele său, și pentru Andrei, fiul său, luîndu-și asupra sa toată răspunderea și greutatea ce s-ar putea ivi în curgerea vremii din partea pomenitului Andrei, și de asemenea Leukus, preotul Turul, Grigore și Ștefan, fiii lui Grigore, fiul lui Laurențiu de Suplac, înfățișați ei înșiși pe de o parte, iar pe de alta nobilul bărbat magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, aceștia au spus și au mărturisit prin viu grai înaintea zisului capitolu din Oradea că Ioan, fiul lui Serefyl, Nicolae, fiul lui Robert și fiii lor (precum) și fiii lui Grigore au zălogit mai de mult în anul domnului o mie trei sute cincizeci și cinci, începînd din marțea dinaintea sărbătorii preaprețuitului trup al lui Hristos¹⁶, pe timp de șase ani urmînd de atunci înaintea magiștrilor Jakch, fiul lui Toma de Coșeu și lui Nicolae, fiul lui Anyas de Dedach niște moșii ale lor, chemate adică Zalnoc și Chalanus, aflătoare în comitatul Solnoc, pentru cinci sute de florini, potrivit cuprinsului unei alte scrisori a sus-zisului capitolu din Oradea; dar păzindu-se (ei) ca nu cumva, neplătindu-se banii pomenți, numitele moșii să fie primejduite și să treacă la niște stăpîni străini, spre a preîntîmpina (asemenea) întîmplări neașteptate, pomeniții nobili au fost nevoiți să dea lui Ladislau, pomenitele moșii numite Zalnoc și Chalanus ce țin pentru două părți, de fiii lui Grigore, iar pentru a treia parte de sus-numiții Ioan, fiul lui Serefyl, Nicolae, fiul lui Robert și de fiii lor — împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, în aceleași hotare adevărate în care au fost stăpînite din vechime și potrivit cuprinsului privilegiului răposatului domn Ștefan, regele Ungariei, de strălucită pomenire, dat cu privire la acele moșii și al cărui cuprins a fost inclus sub pecete de pomenitul capitolu, începînd în ziua împlinirii sus-ziselor șase ani, cînd numitele moșii se slobozeau de sub atîrnarea și stăpînirea acelor magiștri Jakch și Nicolae pînă la a treisprezecea împlinire a anului, adică pe timp de doisprezece ani împliniți urmînd nemijlocit de atunci înaintea, pentru cinci sute de florini, care pomenitul magistrul Ladislau s-a legat, în temeiul acestei (scrisori), să răscumpere la împlinirea celor șase ani, de la sus-zișii magiștri Jakch și Nicolae, sus-zisele moșii Zalnoc și Chalanus, date în stăpînirea lui ca zălog, și totodată pentru două sute de florini de aur, pe care pomenitul magistrul Ladislau i-a plătit atunci pe deplin înaintea acelui capitolu numiților fii ai lui Grigore, anume pentru răscumpărarea unei moșii a lor numite Tarcea. Și au zălogit înaintea capitolului (acele moșii) des-pomenitului magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, care a primit acest zălog de bună voia lui în îngrădirile scrise

mai jos, ca să le stăpînească și să la aibă pe timpul celor doisprezece ani și nu mai puțin, și să culeagă roadele și folosințele și orice alte venituri ale lor, și să le întoarcă spre folosul lor, punindu-l ei atunci pe acel magistru Ladislau, în temeiul ziselor scrisori ale pomenitului capitlu, în pașnica stăpînire a sus-ziselor (moșii). Pe deasupra, pomeniții fii ai lui Grigore vor fi ținuți să plătească în chip osebit din partea lor, cu bani gata, înaintea numitului capitlu — la sorocul statornicit de același capitlu — numitului magistru Ladislau, în afară de partea judecatorului (și) înainte de începerea judecării, cheltuielile pe care le-ar face în orice chip acel magistru Ladislau pentru jumătatea de moșie (numită) Suplac, în cîtimea pe care (o va arăta) același magistru Ladislau, jurînd el singur în fața numitului capitlu din Oradea (iar plata făcîndu-e) după rostirea acestui jurămînt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 667. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1355.

Rezumat amănunțit în actul lui Ladislau, palatinul Ungariei, din 6 iulie 1370, lîngă Oradea.

Ibidem, Dl. 28 075. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1355.

Rezumat în actul lui Ladislau, palatinul Ungariei, din 20 mai 1371. Vișegrad.

Ibidem, Dl. 29 433/1. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1355.

Rezumat în actul lui Ladislau, palatinul Ungariei, din 18 iulie 1372, lîngă Oradea.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 368—370, după textul din Dl. 30 667.

¹ Lipsește în rezumat.

² În rezumat scris deasupra cuvîntului *fratre*, tăiat de aceeași mină.

³ Urmează: *Johannes*, tăiat de aceeași mină.

⁴ Urmează: *sunt confessi*, tăiate de aceeași mină.

⁵ Corect: *periclitarentur*.

⁶ Corect: *fortuitos*.

⁷ Astfel în rezumat.

⁸ Corect: *fuissent*.

⁹ Inițial: *immedietatem*, corectat ulterior.

¹⁰ Corect: *tenendas*.

¹¹ Corect: *obvencionibus*.

¹² Urmează: *dominico*, tăiat de aceeași mină.

¹³ Completat pe baza contextului.

¹⁴ Urmează: *mairo pre*, tăiat de aceeași mină.

¹⁵ Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

¹⁶ 2 iunie 1355.

319

1358 septembrie 19, Vișegrad.

Honorabilibus viris et discretis capitulo ecclesie Albensis Transilvane, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodouici, dei gratia regis Hungarie comitatusque de Turuch tenens honorem, amicitiam paratam sincero cum honore.

Dicit nobis magister Alexander, filius Andree de Ilye, in sua et magistri Irinei, fratris sui in personis, quod ipsi in dominium possessionum ipsorum Banligeth, Kalynhaza, Felsozamsor et Olsozamsor vocatarum in comitatu Orodienzi existencium, ipsos hereditario iure continencium, apud religiosum virum dominum fratrem Nicolaum, albatem¹

de Bulch, occupative habitarum, legitime vellent introire, si contradiccio cuiuspiam ipsis non obviaret.

Quare vestram amiciciam presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Benedictus vel Paulus, curie nostre notarii, altero absente, homo regius ad facies predictarum possessionum accedendo, vicinis et commetaneis ipsarum specialiterque predicto domino abbate inibi legitime convocatis et presentibus, recapeat ipsas et reambulet per veras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, recaptivasque et reambulatas ac ab aliarum² possessionariis iuribus separatas et distinctas statuatur easdem predictis magistris Alexandro et Irineo eo iure quo ipsis dinoscuntur pertinere perpetuo possidendas si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint, citet eosdem contra iamdictos magistrum Alexandrum et Irineum in regiam presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec ipsarum possessionariarum recaptivationum et statucionum seriem cum cursibus metarum ac nominibus contradictorum et citatorum³ si qui fuerint, ac termino assignato, regie fideliter rescribatis maiestati.

Datum in Wysegrad, feria quarta proxima post octavas festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo.

(Pe verso de aceeași mină:) Honorabilibus viris et discretis, capitulo ecclesie Albensis Transilvane, amicis³ suis³ reuerendis³, pro magistro Alexandro, filio Andree de Ilye, et Irineo fratre suo, recaptivatoria.

Cinstiților și chibzuților bărbați din capitlul bisericii de Alba Transilvană, comitele Nicolae de Zeech, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, și purtător al dregătoriei comitatului Turuch, cu toată prietenia și cinste adevărată.

Ne spune nouă magistrul Alexandru, fiul lui Andrei de Ilia, în numele său și al fratelui său, magistrul Irineu, că, dacă nu le-ar sta în cale împotrivirea cuiva, dinșii ar voi să între pe cale legiuită în stăpînirea moșiilor numite Banligeth, Kalynhaza Felso, Zamsor și Olso Zamsor, aflătoare în comitatul Arad, care țin de ei prin dreptul lor de moștenire și care acum sînt ținute cotropite de cuviosul bărbat domnul (și) fratele Nicolae, abatele de Bulciu.

Drept aceea, prin (scrisoarea) de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul regelui magistrul Benedict, sau Pavel, notari ai curții noastre, în lipsa celui alt, ducîndu-se la numitele moșii și chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii lor și, mai cu osebite, pe pomenitul abate și fiind aceștia de față să le reia în stăpînire și să le hotărînicească după adevăratele și vechile lor hotare, ridicînd în locurile de trebuință noi semne lîngă cele vechi și, odată reluate în stăpînire și hotărînite precum și împărțite și deosebite de drepturile de stăpînire ale altora, să le dea în stăpînire numiților magistri Alexandru și Irineu ca să le stăpînească pe veci cu acel drept cu care se știe că țin de dinșii, dacă nu se va împotrivi nimeni, iar de se vor ivi unii împotrivitori, să-i cheme să stea față cu numiții magistri Alexandru și Irineu înaintea regelui la sorocul potrivit, spre a da seamă de împotrivirea lor. Și după aceasta să răspundeți în scris, întocmai,

maiestății regești despre desfășurarea reluării în stăpînire și dării în stăpînire a acelor moșii, împreună cu mersul hotarelor și cu numele împotrivorilor și al celor chemați, de se vor afla vreunii.

Dat, la Vișegrad, în miercură de după octavele Nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso de aceeași mină:*) Cinstiților și chibzuiților bărbați din capitlul bisericii de Albă Transilvană, vrednicilor de cinstire ai săi prieteni, scrisoare de reluare în stăpînire, pentru magistrul Alexandru, fiul lui Andrei de Ilia, și pentru Irineu, fratele său.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 688. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere aplicată pe verso.

EDITII: Pesty, *Krassó*, III, p. 42—43.

¹ Corect: *abbatem*.

² Corect: *aliorum*.

³ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

320

1358 septembrie 23, Oradea.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium, comitatus Zathmariensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona Michaelis, filii Georgii de Zanizlo, quod ipse Michael, in causa, quam Johannes, filius Pauli de Chumakaz, vestri in presencia movisset et movere haberet contra ipsum, vos haberet iudicibus pro suspectis,

Unde cum in presencia suspectorum iudicum non sit tutum¹ litigare, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus si idem Michael, vestro iudicio, noluerit contentari, extunc ipsam causam, adiudicatam cum serie rei adiudicate, in curiam nostre mayestatis² ad nostram et baronum deliberacionem transmittatis, partibus in curia nostra comparendi terminum assignando competentem; nos enim tandem partem que contenta fuerit, cum iudicio ad vos remitemus.

Datum in Varadino, tercio die festi beati Mathei apostoli, et evangeliste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, mîntuire și milostivire;

§ Ni se spune nouă de însuși Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău că el, Mihail, v-ar avea pe voi judecători bănuți (de părtinire) în pricina pe care Ioan, fiul lui Pavel de Ciomocoz a pornit-o înaintea voastră și avea s-o pornească împotriva lui.

De aceea, fiindcă înaintea unor judecători bănuți nu se poate judeca c'neva fără primejdie, poruncim cu tărie credinței voastre ca, dacă pomenitul Mihail n-ar voi să se mulțumească cu judecarea voastră, atunci să înaintați pomenita pricină judecată, dimpreună cu cuprinsul judecății la curtea mării noastre, spre chibzuirea noastră și a baronilor noștri, dînd părților un soroc potrivit de înfățișare la curtea

332

noastră. Iar noi apoi vă vom trimite vouă partea care va fi fost mulțumită cu judecata.

Dat la Oradea, în a treia zi după sărbătoarea fericitului apostol și evangelist Matei, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 826. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Transumpt în actul lui Gheorghe, fiul lui Gheorghe de Rusal vicecomite și al celor patru juzi ai nobililor comitatului Satu Mare din 11 octombrie 1358 nr. 322.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 401.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 67—68, nr. 1304.

¹ Urmează: *iudicare*, tăiat de aceeași mină.

² Astfel în transumpt.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod Johanne filio Ladislai nobili¹ de Moyus ab una, parte vero ex altera magistro Andrea filio Jacobi, filii Apa, nobili¹ de Bethleem pro se et pro magistro Jacobo fratre suo uterino ac Gregorio et Apa, filiis quondam Johannis filii eiusdem Jacobi, filii Apa, coram nobis personaliter constitutis, per eundem Johannem, filium Ladislai nobilem de Moyus confessum exstitit ministerio vive vocis pariter et relatum, quod ipse rectam quartam partem cuiusdam possessionis sue Scenthmartun vocate in comitatu de Clus iuxta fluvium Lekenche existentis cum omnibus suis utilitatibus, videlicet terris arabilibus, pratis, silvis, aquis et aliis quibuslibet pertinentiis, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad eandem quartam partem dicte possessionis spectantibus, pro evitandis quibusdam necessitatibus suis ipsum nunc ad presens urgentibus predictis magistris Andree et Jacobo, filiis Jacobi, Gregorio et Apa filiis quondam Johannis, filii eiusdem Jacobi nobilibus de Bethlem², pro quadraginta marcis quamlibet marcam octuaginta grossis computando, de quibus viginti marcas idem magister Andreas et totidem scilicet similiter viginti marcas predicti magistri Jacobus, Gregorius et Apa, filii Johannis, plenarie persolvissent et dedissent, vendidisset³, et vendidit coram nobis perpetuo possidendam, teneendam pariter et habendam, assumens et obligans se, ut si qui eosdem magistros Andream, Jacobum, Gregorium et Apa, vel ipsorum heredes, ratione quarte partis premissae possessionis Scenthmartun, tempore in processu, impeterent seu impedirent, ex tunc ipse iam dictos nobiles de Bethlem et eorum heredes propriis suis laboribus et expensis teneretur expedire.

Presentes vero, dum nobis reportate fuerint, in formam litterarum nostrarum privilegialium redigi faciemus. Datum quarto die octavarum festi beati Mychaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că înfățișându-se înșiși înaintea noastră, pe de o parte, Ioan, fiul lui Ladislau, nobil de Moişa, iar

pe de alta magistrul Andrei, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, nobil de Beclean, pentru sine și pentru Grigore și Apa, fiii răposatului Ioan, fiul aceleuiași Iacob, fiul lui Apa, acest Ioan, fiul lui Ladislau, nobil de Moșiș, a mărturisit și a spus prin viu grai că pentru a face față unor nevoi ale sale ce-l strîmtoarează acum, în clipa de față, el a vindut și vinde în fața noastră dreapta pătrime dintr-o moșie a sa numită Sînmartin, aflătoare în comitatul Cluj, lîngă riul Lechința, împreună cu toate folosințele sale, adică pămînturi de arătură, livezi, păduri, ape și toate celelalte ce țin de ea, cu orice nume s-ar chema, care privesc această pătrime a zisei moșii, sus-zișilor magistri Andrei și Iacob, fiii lui Iacob, lui Grigore și Apa, fiii răposatului Ioan, fiul aceleuiași Iacob, nobili de Beclean, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci, pentru patruzeci de mărci — socotind fiecare marcă la optzeci de groși — din care acest magistrul Andrei a plătit și a dat douăzeci de mărci, iar sus-zișii magistri Iacob, Grigore și Apa, fiii lui Ioan, au plătit și au dat pe deplin tot atîta, adică de asemenea douăzeci de mărci — lîgîndu-se și îndatorîndu-se că, dacă vreunii ar supăra sau ar turbura în curgerea vremii pe acești magistri Andrei, Iacob și Apa, sau pe moștenitorii acestora din pricina pătrimei sus-zisei moșii Sînmartin, atunci să fie dator să-i apere cu ale sale ostenele și cheltuieli pe zișii nobili de Beclean și pe moștenitorii lor.

Iar cele de față, cînd ne vor fi înapoiate, vom pune să fie în-tocmite în chip de scrisoare privilegială a noastră.

Dat în ziua a patra după octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 62 711/1; Fotocopie la Inst. de ist. și arh. din Cluj-Napoca/1358.

Orig. perg. cu urme de pecete rotundă de închidere de ceară de culoare deschisă.

EDIȚII: Ub., II, 156.

¹ Corect: *nobile*.

² Astfel în orig.

³ La Ub., II, 150 greșit: *vendidissent*.

Excellentissimo domino eorum Lodouico, dei gratia illustri regi Hungarie, magister Georgius, filius Gregorii de Rusal, vicecomes de Zothmar et quatuor iudices nobilium de eodem obsequium cum perpetua fidelitate. Literas vestre excellentie honore quo decuit recepimus in hec verba {Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 septembrie 1358, nr. 320}.

Nos igitur, preceptis vestre excellencie obedire cupientes, ut tene-mur, causas inter partes, ad octavas festi Omnium sanctorum ad pre-senciam vestre mayestatis¹ duximus prorogandas, statu in eodem per-manente.

Datum in Chenger, feria quinta proxima post octavas beati Michaelis archangeli, anno domini ut supra.

. *(Pe verso de aceeași mină:)* Ad presenciam domini regis, pro Michaele, filio Georgii de Zanizlo, contra Johannem, filium Pauli de Vethes² ad octavas festi Omnium sanctorum, prorogatoria.

Preainălțatului lor stăpîn Ludovic, din mila lui Dumnezeu mărîtului rege al Ungariei, magistrul Gheorghe, fiul lui Grigore de Rusal, vicecomite de Satu Mare și cei patru juzi ai nobililor din acel *(loc)*, supunere și credință veșnică.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre avînd următorul cuprins *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 23 septembrie 1358 nr. 320)*.

Noi așadar, dorind să ne supunem precum sîntem datori, poruncilor înălțimii voastre, am hotărît să amînăm în starea lor de mai înainte pricinile dintre părți *(înaintîndu-le)* maiestății voastre la octavele sărbătorii Tuturor sfinților³.

Dat la Chenger, în joia de după octavele fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului de mai sus.

(Pe verso de aceeași mină:) Scrisoare de amînare înaintea domnului *(nostru)* regele, la octavele sărbătorii Tuturor sfinților, pentru Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău împotriva lui Ioan, fiul lui Pavel de Vetîș.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 826. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu pecetea rotundă de închidere a vicecomitelui și cu fragmentele unei alte peceti inelare, aplicate pe verso. Descrierea pecetii vicecomitelui se află în *Cod. Andeg.* VII, p. 284.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 401—402.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 67—68, nr. 1304.

¹ Astfel în orig.

² În actul regelui Ludovic I: *de Chumakaz*.

³ 8 noiembrie.

323

1358 octombrie 13 (*octavo die termini prenotati: in octavis (festi) beati Michaelis archangeli*), **Vișegrad**.

Comitele Nicolae de Zeech, judele curții regale și comite de Turuch, amînă procesul dintre soția lui Toma de Bery și fiii acestuia Ioan și Ladislau pe de o parte, și Petru și Emeric, fiii lui Simion, precum și Ladislau și Leukus, fiii lui Ioan de Kálló, pe de alta. În numele pîrîșilor s-a înfățișat ca împuternicit Toma cu scrisoarea de la capitlul bisericii de Oradea *(Waradiensis)*, iar pentru pîrîși Grigore, fiul lui Petru, de asemenea cu scrisoarea de împuternicire a aceluiași capitlu.

Arh. Naț. Magh. Dl. (arh. fam *Kállay* nr. 41).

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 427—428.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 68, nr. 1 308.

Comitele Nicolae de Zeech, judele curții regale și comite de Turch, cere lui Petru, Nicolae și Ladislau, fiii fostului voievod al Transilvaniei Nicolae (*filios Nicolai, quondam voivode*) să prezinte documentele necesare în procesul de moștenire pentru părțile de moșii din moșiile Szentkereszt și Harapkó.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig. hîrtie, cu pete de umezeală și fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

Rezumatul actului s-a păstrat și în actul din 9 iunie 1360 al lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei¹.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 425—426.

¹ Cf. nota editorului la *Cod. Andeg.*, VII, p. 426.

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea și pentru meritele lui Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, oștean și castelan de Vișegrad, îi donează lui și familiei sale moșia regească Četvrtak din comitatul Križovac.

Arh. Naț. Magh. Dl. Colecția lui Véghegy Dezső.

Orig. perg. cu urme de pecete mică de ceară roșie aplicată sub text.

EDIȚII: *Codex dipl. patrius*, I, p. 222—224; *Smičiklas*, XII, p. 515—516.

Magistrul Bricciu zis Cantor și cei patru juzi ai nobililor din comitatul Szabolcs, amină pricina dintre Ladislau, fiul lui Toma de Kálló și Nicolae, fiul lui Nicolae de Bator pentru care s-a înfățișat slujitorul (*famulus*) acestuia Dominic zis de Chioar (*Kuuar*).

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 832. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hîrtie, cu urme a patru peceti inelare de închidere aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 431.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 69, nr. 1310.

Comitele Nicolae de Zeech, judele curții regale, cere capitlului din Oradea (*Waradiensis*) să-și trimită omul său de mărturie, care împreună cu omul regelui să cheme în fața acestuia pe Iacob, fiul lui Petru de

Debrețin, și pe David, fiul acestuia, în procesele lor cu Iacob și Pavel, fiii lui Dousa, tot de Debrețin.

Arh. Naț. Magh. Dl., 4 802. Fotocopie la Inst. de ist. și arh., Cluj-Napoca/1358. Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 13 noiembrie 1358, nr. 329.

328 1358 noiembrie 10 (*sexto die congregacionis nostre predictae: feria secunda proxima post festum Omnium Sanctorum*), (lingă Verpelêt).

Nicolae Konth, palatinul Ungariei și judele cumanilor, dă de știre că în adunarea obștească a nobililor din comitatul Hevesújvár ținută în ziua de 5 noiembrie 1358, Dionisie fiul lui Ilie, în numele lui Petru, fiul lui Kemyn, a protestat împotriva lui Petru, fiul lui Nicolae, fost voievod (al Transilvaniei), (*Nicolai condam voivode*), care a contropit o moșie.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 911. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie, cu pete de umezeală și fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 484.

329 1358 noiembrie 13 (*in festo beati Bricii confessoris*), (Oradea).

Capitulul din Oradea, raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că la porunca lui Nicolae de Zeech, judele curții regale și comite de Turuch, a trimis la Debrețin (*Debrechen*) pe Dumitru, preot din strana bisericii sale și canonic a bisericii mici a fericitei fecioare Maria (din Oradea) (*canonicumque minoris ecclesie beatissime Marie virginis*), care împreună cu omul de măturie al regelui, în ziua de 10 noiembrie (*sabbato proxime preterito*) și au chemat în fața regelui pe Iacob, fiul lui Petru și pe David, fiul acestuia împotriva lui Iacob și Pavel, fiii lui Dousa de Debrețin, pentru ziua de 7 decembrie (*ad... octavas festi beati Andree apostoli*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 911. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig., hirtie, cu pecetea cea mică ogivală de închidere a capitlului din Oradea, aplicată în document pe verso.

Descrierea și gravura peceții a fost publicată la *Bunyitay*, II, p. 29.

EDIȚII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 490—491.

330 1358 noiembrie 15, Vișegrad.

Nos, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodovici, dei gratia regis Hungarie, comitatusque de Turuch tenens honorem, damus pro memoria, quod cum iuxta continentiam priorum litterarum nostrarum, modum et formam iudicii nostri exprimentium, Petrus, filius Johannis de Chahol tertiam partem iudiciorum trium marcarum in quibus contra Nicolaum, filium Stephani de Chatar, ordine iudiciario nostri

in presentia convictus extiterat et aggravatus, in octavis festi Omnium sanctorum eidem Nicolao, filio Stephani de dicta Chatar, ante litis ingressum deponere debuisset¹.

Tandem ipsis octavis occurrentibus, Demetrius filius Oliveri, pro eodem Petro, filio Johannis, cum procuratoriis literis nostris ad nostram veniendo presentiam predictam tertiam partem ipsarum trium marcarum Paulo, filio Andree, pro eodem Nicolao, filio Stephani, cum procuratoriis literis conventus de Lelez comparenti et ipsam pecuniam recipienti, plene persolvit et integre.

Super qua quidem tertia parte ipsarum trium marcarum eundem Petrum, filium Johannis, idem Paulus, filius (Andree)² auctoritate procuratoria supradicta reliquit et commisit expeditum pariterque absolutum, testimonio presentium mediante.

Datum in Wysegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} octavo.

(*Pe verso de aceeași mină:*) Pro Petro, filio Johannis de Chahol, contra Nicolaum, filium Stephani de Chathar, super tertia parte iudiciorum trium marcarum expeditoria.

Noi, comitele Nicolae de Zeech, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu rege al Ungariei, ținând slujba comitatului Turch, dăm de știre că, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte — care arată rânduiala și forma judecății noastre — Petru, fiul lui Ioan de Cehăluț, a trebuit să plătească lui Nicolae, fiul lui Ștefan din Cetariu, înainte de începerea judecății, la octavele sărbătorii Tuturor sfinților³, a treia parte din amenzile judecătorești, de trei mărci, la care a fost condamnat și osindit în fața noastră, după rânduiala judecătorească, față de acel Nicolae, fiul lui Ștefan de zisul Cetariu.

În sfârșit sosind acele octave, Dumitru, fiul lui Oliver, venind în fața noastră cu scrisoarea noastră de imputernicire pentru acel Petru, fiul lui Ioan, a plătit pe deplin și în întregime sus-zisa a treia parte din acele trei mărci lui Pavel, fiul lui Andrei, care s-a înfățișat cu scrisoarea de imputernicire a conventului de Lelez, pentru acel Nicolae, fiul lui Ștefan și a primit acei bani.

(Iar) cu privire la această a treia parte din acele trei mărci, prin imputernicirea sus-zisă, Pavel, fiul lui Andrei, l-a descărcat, și l-a dezlegat pe acel Petru, fiul lui Ioan, în temeiul mărturiei scrisorii de față.

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului sus-pomenit, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt.

(*Pe verso de aceeași mină:*) (Scrisoare) de descărcare cu privire la a treia parte din amenzile judecătorești de trei mărci pentru Petru, fiul lui Ioan de Cehăluț.

Arh. Naț. Magh. DI.

Orig. hîrtie cu fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 491—492.

¹ În orig. urmează cuvintele: *coram nobis*, tăiate de aceeași mină.

² În orig. lipsește, intercalat pe baza contextului.

³ 8 decembrie 1358.

331 **1358 noiembrie 18** (*quartodecimo Kalendas mensis Decembris*).

Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu călugărițelor din Buda Veche, în care le asigură dreptul de jurisdicție asupra iobagilor lor și le scutește de plata vămii cuvenită marelui comis regal. Dumitru de Oradea (*Waradiensi*); Dominic al Transilvaniei, episcopi; Toma, episcop de Cenad (*Chanadiensi*) și arhiepiscop ales și confirmat de Caloce; Andrei, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4 806.

Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei din 24 februarie 1391.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 493—495.

332 **1358 noiembrie 25** (*die termini prenotati: in octavis festi beati Martini confessoris*), **Vișegrad.**

Comitele Nicolae de Zeech, judele curții regale, amână pricina dintre Filip, prepozitul bisericii de Oradea și Ladislau, fiul lui Matia de Kystarkan de pe o parte și Ioan zis Molnus și Luca zis Nemes, iobagii lui Dominic, fiul lui Toma de Kystarkan, pe de altă parte. Împuternicitul prepozitului: Ioan cel Roșu (*Rufus*).

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig. hirtie, cu urme de pecete de închidere aplicate pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 516.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 69, nr. 1 311.

333 **1358 decembrie 2** (*tercio die festi beati Andree apostoli*), **Vișegrad.**

Ludovic I, regele Ungariei poruncește capitlului din Oradea să trimită omul său de mărturie care împreună cu Pavel, prepozitul de Sibiu (*Zybiniensis*), să ia parte la hotărnicirea moșiilor Ardo și Rokase, în litigiu între locuitorii din Zeuleus de pe o parte și nobilii de Ordow pe de altă parte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 38 175. și Dl. 38 584. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Transumpt în actul capitlului din Oradea din 7 ianuarie 1359, nr. 352, care la rindul lui figurează tot ca transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 27 decembrie 1365, transcris de către Maria, regina Ungariei, la 24 martie 1390.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 534—535.

334 **1358 decembrie 7** (*vigesimo die octavarum festi beati Martini confessoris*), **Vișegrad.**

Nicolae de Zeech, judele curții regale adeverește înțelegerea dintre Ștefan zis Polhos, fiul lui Matia de Erdeuteluk și frații săi pe de o parte și magiștrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma fiul lui Dionisie și Dio-

nisie, fiul fostului ban Ștefan de Lučeneč (*Lochonch*) pe de altă parte, cu privire la sfertul cuvenit fiicei, la zestrea și darurile de nuntă ale mamei și ale bunicii celor dinții din moșiile lor aflătoare atât în Ungaria cât și în Transilvania (*in partibus Transsiluanis*).

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. fam. Bánffy, fasc. S nr. 6.
Orig. perg., cu fragmentele peceșii mari a lui Nicolae de Zeech.
EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 220—221.

335

1358 decembrie 12 (*sexto die termini prenotati: in octavis festi sancti Andree apostoli*), **Agria**.

Nicolae episcopul de Agria amână judecarea pricinii dintre nobilii de Syroka și de Frychk precum și Petru, fiul lui Nicolae, fostul voievod al Transilvaniei (*condam woyvode Transilvani*), pe de o parte și Iacob de Lazan de pe altă parte, cu privire la pretențiile acestuia asupra unor moșii.

Arh. Naț. Magh. Dl. 41 379. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu pecete ogivală din ceară de culoare închisă aplicată pe verso. Legenda: „S:/N/ICOLAI: DEI: GRATIA: EPISCOPI. AGRIENSIS“.
EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 323—324.

336

1358 decembrie 16 (*XVII Kalendas Ianuarii*).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește la cererea reprezentanților orașului Šibenik, un prilegiu al regelui Carol Robert din 8 octombrie 1322. Dumitru de Oradea, Dominic de Transilvania, Toma de Cenad, episcopi; Andrei voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh. Dl. Colecția lui Nicolae Jankovich.
Orig. perg., pecete atîrnată dublă în stare bună, atîrnată cu șnur de mătase de culoare roșie.
EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 535—537.

337

1358 decembrie 16 (*XVII. Kalendas Ianuarii*).

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea reprezentanților orașului Šibenik transcrie și întărește un privilegiu din 14 decembrie 1357. Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Toma de Cenad, episcopi; Andrei voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh. Dl. Colecția lui Nicolae Jankovich.
Orig. perg., urme de pecete atîrnată de șnur de mătase de culoare roșie. Actul s-a păstrat și într-un transumpt al capitlului de Nona din 2 decembrie 1360.
EDIȚII: *Fejér*, IX/2, p. 685—688, cu multe greșeli; Kukuljevič, *Jura regni*, I, p. 130—132; *Smičiklas*, XII, p. 533—534.

340

Innocentius episcopus etc. Venerabili fratri Thome episcopo olim Cenadiensi in archiepiscopum Colocensem electo, salutem etc.

Cum palleum, insigne videlicet plenitudinis pontificalis officii, fuisset a nobis per dilectum filium Conradum archidiaconum Nitriensem in ecclesia Strigoniensi, nuncium tuum, cum ea qua decuit instantia postulatum, nos tuis supplicationibus annuentes, ipsum de corpore beati Petri sumptum per venerabiles fratres nostros Waradiensem et Sirmiensem episcopos assignandum tibi per dilectum filium Nicolaum prepositum ecclesie Hantensis, Wesprimiensis diocesis, duximus destinandum, ut iidem episcopi vel eorum alter tibi illud assignent iuxta formam, quam sub bulla nostra mittimus interclusam, et a te nostro et ecclesie Romane nomine sub forma, quam sub eadem bulla dirigimus, fidelitatis debite solitum recipiant iuramentum: tu autem illo intra ecclesiam tuam illis diebus utaris, qui expressi in ipsius Colocensis ecclesie privilegiis continentur.

Ut igitur signum non discrepet a signato, sed quod geris exterius, intus serves in mente, fraternitatem tuam monemus et ortamur¹ attente, tibi per apostolica scripta mandantes, quatenus humilitatem et iusticiam, dante domino, qui dat premia et munera elargitur, observare studeas, que suum servant et promovent servatorem, et dictam Colocensem ecclesiam sponsam tuam cures sollicite, auctore domino, spiritualiter et temporaliter augmentare. Datum Avinione XIII Kalendas Ianuarii, anno sexto.

Inocențiu, episcopul etc., venerabilului frate Toma, fostul episcop de Cenad, ales arhiepiscop de Caloce, mîntuire etc.

Deoarece ni s-a cerut prin iubitul fiu Conrad, arhidiaconul de Nitra, din biserica de Strigoni, trimisul tău, cu stăruință cuvenită paliul, adică semnul plinătății slujbei arhiepiscopale, noi, încuviințînd cererea ta, am hotărît, luîndu-l de pe trupul fericitului Petru să ți-l trimitem prin iubitul fiu Nicolae, prepozitul bisericii din Hont din dieceza de Vesprim, ca să-ți fie dat de către frații noștri, episcopii de Oradea și de Sirmiu, pentru ca acești episcopi sau unul din ei să ți-l încredințeze după formula pe care o trimitem cuprinsă în această bulă, și să primească de la tine, în numele nostru și al bisericii romane, după formula pe care ți-o trimitem prin aceeași bulă, obișnuitul jurămint al credinței datorate; iar tu să te slujești de acel paliu în biserica ta în acele zile care sînt anume arătate în privilegiile bisericii de Caloce.

Așadar, pentru ca, semnul să nu se depărteze de ceea ce e însemnat cu el, ci aceea ce porți pe dinafara, să păstrezi și înăuntru cugețului, sfătuim și îndemnăm cu stăruință frăția ta, poruncindu-ți prin scrisoarea apostolică, să te străduiești — cu ajutorul domnului, care dă răsplată și hărăzește darurile — a păzi smerenia și dreptatea, căci ele păzesc și înalță pe cel ce le păzește și să te îngrijești din suflet, cu ajutorul domnului, a spori în cele ale duhului și în cele ale veacului biserica de Caloce, mireasa ta.

Dat la Avignon, în a paisprezecea zi înainte de calendele lui ianuarie, în anul al șaselea.

Arh. Vat., Reg. Vat. 233 fol. 477 r. și Reg. Aven. 139, fol. 699 v. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. hirtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 36, nr. 65.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 266, nr. 307. (Cu data greșită: 1357 decembrie 19).

¹ Corect: *hortamur*.

339 1358 decembrie 19 (*XIV Kalendas Ianuarii, anno sexto*), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea trimite episcopilor de Oradea și Sirmiu prin Nicolae, prepozitul de Hant, paliul cerut de Toma, arhiepiscopul ales de Caloce, spre a fi predat de ei sau de unul din ei arhiepiscopului.

Arh. Vat., Reg. Vat. 233, fol. 477 r. — 477 v. și Reg. Aven. 139, fol. 700 r. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 266, nr. 305. (Cu data greșită: 1357 decembrie 19).

340 1358 decembrie 19 (*XIV Kalendas Ianuarii, anno sexto*), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea înștiințează pe Toma, fostul episcop de Cenad, acum arhiepiscop ales de Caloce, că la cererea episcopilor de Oradea și Sirmiu, a numit pe Conrad, arhidiacon de Nitra, în slujba de prepozit de Hant. Totodată încunoștințează pe numiții episcopi despre numirea de mai sus.

Arh. Vat., Reg. Aven. 139, fol. 699 v — 700 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 266, nr. 306. (Cu data greșită: 1357 decembrie 19).

341 1358 decembrie 20 (*XIV Kalendas Ianuarii, anno sexto*), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea însărcinează pe episcopul de Vesprim să se îngrijească de un canonicat în biserica Transilvaniei pentru Nicolae, fiul lui Rudolf, parohul Brașovului (*Brassov*), din dieceza de Strigoni.

Arh. Vat., Reg. Vat. 233, fol. 189 r. și Reg. Aven. 139, fol. 238 v. — 239 r. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.
Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 267, nr. 310. (Cu data greșită: 1357 decembrie 20).

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea <Elisabetei, regina Ungariei>¹ numește pe Grigore al lui Nicolae, cleric din dieceza Transilvaniei, într-un canonicat în biserica de Oradea (*Varagiensis*).²

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 2 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 349, nr. 182.

¹ Întregit după *Bossányi*, II, p. 345, nr. 173.

² Astfel în orig.

343 1358 decembrie 30 (*III. Kalendas Ianuarii, anno septimo*), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea poruncește lui Dominic episcopul Transilvaniei să se îngrijească de un canonicat în biserica de Oradea (*Varadiensis*) pentru Grigore, fiul lui Nicolae, cleric din dieceza Transilvaniei, pentru care a intervenit și regina Elisabeta.

Arh. Vat., Reg. Aven. 140. fol. 332 r și v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. hirtie.

REGEST: *Tört. Tár.*, 1895, p. 271—272, nr. 342.

344

<1358 decembrie 30, Avignon>¹.

Papa Inocențiu al VI-lea însărcinează pe <Dominic>², episcopul Transilvaniei (*Transylvanensi*), să se îngrijească pentru Grigore al lui Nicolae de un canonicat și o prebendă în dieceza de Oradea (*Varadiensis*), atunci când ele vor fi devenit vacante.

Arh. Vat. Reg. Vat. 234. Index de praebendis vacantibus, nr. 113.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 273, nr. 353 <cu datarea: 1358—1359>.

¹ Pentru datare cf. actul nr. 343.

² Cf. actul nr. 343.

345

<1358 decembrie 30, Avignon>¹.

Papa Inocențiu al VI-lea însărcinează pe <Dominic, episcopul Transilvaniei>², să se îngrijească pentru Petru al lui Andrei de un canonicat în așteptarea prebendei în biserica de Oradea (*Varadiensis*).³

Arh. Vat. Reg. Vat. 234. Index de praebendis vacantibus, nr. 40.

Orig. hirtie.

¹ Pentru datare cf. actul nr. 343.

² Întregit după actul nr. 343.

³ Cf. și actele nr. 381, 382, 383.

346

{1359—1360, *anno decimo octavo*}.

Ludovic I, regele Ungariei, hărăzește, în chip de privilegiu, doamnei Clara, fiica lui Ioan fiul lui Poussa de Zeer, pentru meritele acestuia și pentru că nu are urmași în linie bărbătească, moșiile tatălui său. <Dominic>, episcopul Transilvaniei și Grigore, episcopul de Cenad.

Bibl. Batthyaneum, arh. capitl. din Alba Iulia, lădița 8, nr. 1 034.

Orig. perg. Lipsește o treime din document.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 1 034.

347

{1359—1363}.

Item de restis et annatis beneficiorum Ungarie, videlicet civitatis et diocesis Strigoniensis, Colocensis, Transilvanensis, Vesprimiensis, Agriensis, Waradiensis, Seremiensis et Jauriensis: M. V^c XIX. floreni et medius minus VIII. denariis de Ungaria, qui valent I grossum Boemicalem et modicum plus, forte I. denarium.

Item computat deberi idem collector in regno Ungarie de restis beneficiorum, ibidem per sedem apostolicam collatorum, de quibus iam est firmatum, quia non sunt taxata, civitatum et diocesum infrascriptarum, Strigoniensis, Transilvanensis, Vesprimiensis, Agriensis, Seremiensis, ut in libris apparet, VIII^c XXXIX florenos et medium.

Item pro archidiaconatu de Corontal¹ que omnia beneficia possunt ascendere circa II^m florenos.

De asemenea din rămășițele și anatele² din beneficiile Ungariei, anume din orașul și dieceza de Strigoni, și din diecezele Caloccea, Transilvania, Vesprim, Agria, Oradea, Sirmiu și Győr o mie cinci sute nouăsprezece florini și jumătate, mai puțin opt dinari de Ungaria, care fac cît un gros de Boemia și ceva mai mult poate un dinar.

De asemenea pomenitul strîngător socotește că se cuvin din regatul Ungariei din rămășițele de beneficii hărăzite acolo de scaunul apostolic și pentru care s-a dat întărirea întrucît nu au fost prețuite adică cele din orașele și diecezele mai jos scrise: Strigoni, Transilvania, Vesprim, Agria, Sirmiu, suma de opt sute treizeci și nouă florini și jumătate așa cum se află în registre.

De asemenea pentru arhidiaconatul de Torontal³ aceste beneficii se pot ridica toate cam la două mii de florini.

Arh. Vat., Codex sec. XIV. Rationes collect. N. 181. fol. 147 și 150.

Orig. hîrtie.

344

¹ Corect: *Torontal*.

² Taxele ce se plăteau papei din beneficiile bisericești rezervate pe seama lui, în sensul că numirea în aceste beneficii le făcea papa, iar nu episcopul.

³ Făcea parte din dieceza de Cenad.

348

(1359).

Papa Inocențiu al VI-lea poruncește arhiepiscopului de Caloccea să-l pună pe Petru al lui Pavel de Cenad (*Cenedino*)¹ într-un canonicat în biserică de la Alba Regală.

Arh. Vat. Reg. Vat., vol. 234. Index de praeb. vacant. nr. 95.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 273, nr. 352 (cu data greșită: 1358—1359²).

¹ Astfel în text.

² Pentru datarea din ediția de față cf. *Bossányi*, II, p. 361—362, p. 218.

349

1359.

Ludovic I, regele Ungariei poruncește ca moșiile Rîu de Mori (*Mulomviz*, *Malomuyz*), Nucșoara (*Nuksora*) și Ohaba-Sibișel (*Kissebes*), din districtul Hațeg, să fie înapoiate văduvei lui Mihail zis Kende de Rîu de Mori, fiul lui Nicolae zis Kende de Rîu de Mori.

Orig. perg. În anul 1868 se afla la arh. Kendefi, care s-a păstrat la Aiud și apoi la Sintămăria Orlea. Mai târziu s-a pierdut. Szabó Károly, în studiul din Századok, 1868, a folosit un registru făcut de Kendefi Elek (la 1782) în lucrarea *Brevis familiae Kendefi historia heroica*.

REGESTE: *Századok*, 1868, p. 25; *Csánki*, V, p. 189; *Documenta Valachorum*, p. 143, nr. 107.

350

1359 (Sibiu).

In nomine domini amen. Nos, Nicolaus, decanus capituli Czybinien-sis necnon plebanus in Paruo horreo, una cum fratribus in eodem capitulo existentibus per tenorem presentis litere publice protestamur tam presentibus quam futuris, quibus expedit universis, quod reverendus vir . . .¹ dominus abbas de Kertz, in persona sui conventus universitatem plebis de Zeckat alloquebatur et citando ipsos in presenciam nostram, ut coram nobis in iure racione cuiusdam territorii comparerent, verumptamen² dominus abbas coram nobis proposuit loquendo quod literis ac instrumentis regalibus ostendere vellet quod predictum territorium, pro quo lis vertebatur, ad claustrum dictum Kercz² vero iure pertinere dignosceretur. Pro hys² vero racionibus per dominum abbatem factis domino abbati ac suis fratribus et parti adverse, videlicet universitate de Zeckat, terminum assignavimus competentem, ut dominus abbas cum suis fratribus mediantibus literis regalibus eorum probarent intencionem. Cumque

in assignato termino ambe partes comparuerunt, dominus vero abbas literis neque rationibus ostendebat suam intencionem, ut quemadmodum susceperat unacum suis fratribus probaturum, ideo Christi nomine invocato, cum consilio fratrum de capitulo, ego, Nicolaus, decanus capituli Zebiensis², absolvimus universitatem plebis de Zeckat ab abbate et a suo conventu et in consequentibus universitatem plebis de Zeckat ratione territorii pro quo lis³ vertebatur absolutos litera presenti pronunciamus. Testes sunt dominus⁴ plebanus de Helta, dominus⁴ plebanus de Insula ac dominus⁴ plebanus de Schellenberg et quamplures viri fide digni inter sacerdotes et inter provinciales. In cuius rei evidenciam presens scriptum sigillo nostri capituli fideliter iussum roborari.

Datum anno domini millesimo CCC^o LIX.

⟨*Pe verso, de o mină de la începutul sec. XVI:*⟩ Kercz contra Zakadat.

În numele domnului amin. Noi Nicolae decanul capitlului din Sibiu, precum și parohul de Șura Mică împreună cu frații din acest capitlu, prin cuprinsul scrisorii de față dăm mărturie obștească, tuturor cărora se cuvine, atît celor de acum, cît și celor viitori că vrednicul de cinstire bărbat ⟨Ioan⟩ domnul abate de Cîrța a adus pîra în numele conventului său împotriva obștei oamenilor din Săcădate chemîndu-i pe aceștia în fața noastră ca să se înfățișeze la judecată înaintea noastră pentru un oarecare pămînt. Și domnul abate a spus și a declarat în fața noastră că vrea să arate prin scrisori și acte doveditoare regești că sus-zisul pămînt, pentru care se pornise pîra, se știe că ține de drept de mănăstirea zisă Cîrța.

Pentru aceste temeieri aduse de domnul abate am statornicit un soroc potrivit domnului abate și fraților săi, ⟨precum⟩ și părții potrivnice, adică obștei din Săcădate, pentru ca domnul abate împreună cu frații săi să dovedească pîra sa prin mijlocirea scrisorilor regești.

Și deoarece la sorocul statornicit s-au înfățișat amîndouă părțile, dar domnul abate nu și-a dovedit pîra sa nici prin scrisori nici prin alte temeieri, așa cum se îndatorase să dovedească împreună cu frații săi, de aceea, chemînd în ajutor numele lui Hristos, eu Nicolae decanul capitlului din Sibiu cu sfatul fraților din capitlu am deslegat obștea oamenilor din Săcădate față de abate și de conventul său, și prin urmare prin scrisoarea de față declarăm obștea oamenilor din Săcădate dezlegată în ce privește pămîntul pentru care pornise pîra.

Mantori sînt domnul paroh de Cîsnădie, domnul paroh de Cristian și domnul paroh de Șelimbăr și mulți bărbați vrednici de crezare dintre preoți și provinciali.

Întru vădirea acestui lucru am poruncit să se întărească întocmai scrisoarea de față cu pecetea capitlului nostru.

Dat în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Sibiu, U. I. 14. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Orig. perg. Pecetea atîrnată cu șnur de mătase verde, a căzut.

Înnoit de cele Șapte Scaune în anul 1372.

¹ *Johannes*, cf. *Ub.*, II, p. 172.

² Astfel în orig.

³ Scris deasupra rindului, de aceeași mină.

⁴ Urmează un loc gol.

In nomine domini, amen. Nos, provinciales septem sedium parcium Transiluanarum, per tenorem presentis litere publice protestamur tam presentibus quam futuris, quibus expedit universis, quod reverendus vir .¹, dominus abbas de Kercz, ex parte sui conventus universitatem plebis Zeckat alloquebatur citando ipsos in presenciam decani ac capituli Czybiniensis, ut coram predictis dominis in iure ratione territorii comparerent. Verumptamen² dominus abbas coram dominis proposuit dicendo quod literis regalibus ac instrumentis ostendere vellet quod antedictum³ territorium, pro quo lis vertebatur, ad claustrum predictum iure pertinere dignosceretur pro hys⁴ vero rationibus per abbatem factis decanus cum suis fratribus terminum abbati⁵ assignaverunt competentem ad probandam mediantibus literis regalibus suam intencionem. Termino adveniente, dominus abbas cum suis fratribus comparuerunt et pars adversa, videlicet comes Nicolaus cum universitate plebis de Zeckat unanimiter comparuerunt ad audiendam intencionem domini abbatis et tenorem literarum regalium super territorio confectis⁶. Verumptamen² neque instrumenta regalia vel rationem probabilem domini abbatis viderunt vel audiverunt, per quas⁷ ostendere posset, quod supradictum territorium⁸ pro quo lis vertebatur, ad claustrum Kercz modo aliquo posset pertinere.

Ea propter, in dei nomine, nos, provinciales septem sedium, unacum comite Conrado de Czybinio, pro tunc existens iudex regalis, et cum viris⁹ infra scriptis, videlicet cum comitibus¹⁰ Ywano ac Johanne, fratribus de Ruffo Monte, Johanne dicto Loc de Stolzenberg, Johanne, vitrico ecclesie de Magno horreo, villico de Helta, villico de Magna insula et cum universis provincialibus, nolentes consentire ut de facto aliqualis iniuria nostris consociis de Zeckat per abbatem evenire posset, cum nichil² iuris predictus abbas haberet in territorio antedicto, idcirco, deliberato animo maturoque consilio prehabito¹¹, universorum provincialium territorium quod ad villam Czeckat² pertinuit et pertinet ascribi fecimus prediote ville Zeckat, nec plus vel minus assignavimus ville prediote nisi quam cum¹² ut nobis constiterat evidenter.

Terminos autem predicti territorii incipere recognovimus a riuolo² fluente a loco qui dicitur Crānemar et pertransit usque in riuolum² qui Hunnerbach nuncupatur, et tunc protenditur a loco qui dicitur Cranemar ultra montem usque in parvum riuolum² et sic per riuolum² descendendo usque ad aquam magnam, que aqua Alt nuncupatur.

In quorum omnium premissorum evidens testimonium hanc literam nostro sigillo provincialium duximus roborandam. Testes sunt viri prescripti et quamplures fidedigni.

Datum in Czybinio, anno domini M° CCC° LIX.

(Pe verso de o mină din sec. XVI:) Super territorio Zacdat.

În numele domnului amin. Noi provincialii celor șapte scaune din părțile Transilvaniei prin cuprinsul scrisorii de față dăm mărturie obștească, tuturor cărora se cuvine, atât celor de acum, cât și celor viitori, că vrednicul de cinstire Ioan, domnul abate de Cîrța a adus pîră în numele conventului său împotriva oamenilor din Săcădate chemîndu-i ca să se înfățișeze la judecată în fața decanului și a fraților din acest capîtlu pentru un pămînt. Sosind sorocul {acum} s-au înfățișat domnul abate cu frații săi și partea potrivnică, anume comitele Nicolae împreună cu obștea oamenilor din Săcădate; s-au înfățișat cu toții pentru ca să audă pîra domnului abate și cuprinsul scrisorilor regești întocmite cu privire la acel pămînt. Dar cu toate acestea nici nu au văzut acte regești, nici nu au auzit vreun temei îndreptățit al domnului abate prin care să poată arăta că sus-zisul pămînt pentru care se pornise pîra ar putea fi în vreun chip oarecare al mănăstirii Cîrța.

De aceea, în numele lui Dumnezeu, noi provincialii celor șapte scaune, împreună cu comitele Conrad de Sibiu, pe atunci ființînd ca jude regesc, și cu bărbații scriși mai jos, anume cu comiții Ivan și Ioan, frați, de Roșia, Ioan zis Loc de Slimnic, Ioan, episcopul bisericii de Șura Mare, judele de Cîsnădie, judele de Cristian, și împreună cu toți provincialii, nevoind a încuviința ca să se poată aduce de către abate soților noștri din Săcădate vreo vătămare de fapt, întrucît sus-zisul abate nu avea nici un drept asupra pămîntului sus-zis, de aceea cu mintea chibzuită, și după ținerea unei sfătuirii cumpănite a tuturor provincialilor, am pus să se dea pe seama sus-zisului sat Săcădate pămîntul ce a ținut și ține de satul Săcădate, și nici nu i-am dat mai mult sau mai puțin sus-zisului sat, decît atât cît ni s-a arătat nouă în chip vădit.

Iar hotărele sus-zisului pămînt am recunoscut că încep de la pîrîul ce curge din locul ce se numește Cranemar și trece pînă în pîrîul ce se numește Glimboacă și apoi se întinde din locul zis Cranemar peste munte pînă la un pîrîu mic. Și astfel coborînd pîrîul merge pînă la o apă mare, care apă se numește Olt.

Spre mărturia neîndoioasă a tuturor celor de mai sus am hotărît să se întărească această scrisoare cu pecetea noastră a provincialilor.

Martori sînt bărbații scriși mai sus și mulți alți bărbați vrednici de crezare.

Dat în Sibiu, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

(Pe verso, de o mină din sec. XVI:) Despre pămîntul Săcădate.

Arh. Stat. Sibiu, U. I. 15. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. perg., pecetea rotundă din ceară de culoare deschisă, atîrnată cu șnur de mătase roșie, a căzut și se păstrează separat.

Înnoit de cele Șapte scaune la 12 martie 1372. Clauza de întărire publicată în Ub., II, p. 373.

Orig. perg., cu pecete în ceară albă, atîrnată de un șnur din mătase verde, la Arh. Stat. Sibiu, U, I. 27. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

EDITII: Fejér, IX/3, p. 75; Zimmermann, *Texte*, pl. I. și 4; Reissenberger, *Die Kerzer Abtei*, p. 18 (incomplet); Ub., II, p. 173—174.

REGESTE: Kemény, *Notitia*, I, 362.

- ¹ *Johannes*, cf. *Ub.*, II, p. 173.
- ² Astfel în orig.
- ³ Urmează litera *a*, ștearsă.
- ⁴ Astfel în orig., corectat din *habita*.
- ⁵ Scris de aceeași mână pe un cuvânt răzuit.
- ⁶ Corect: *confectarum*.
- ⁷ Corect: *que* sau *quam*.
- ⁸ Corect: *territorium*.
- ⁹ Urmează: *pos*, expunctat.
- ¹⁰ Urmează: *comite*, tăiat de aceeași mână.
- ¹¹ Urmează: *nostro*, tăiat de aceeași mână.
- ¹² Introdus ulterior de aceeași mână; inutil din punct de vedere sintactic.

[illegible]

Capitulul din Oradea adevărește că la porunca lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 decembrie 1358, dată la Vișegrad (nr. 333), omul său de măturie, canonicul Cosma, împreună cu Pavel, prepozitul de Sibiu (*Zybinienși*) și Nicolae fiul lui Nicolae de *Hedruhwara*, oamenii regelui, au luat parte la hotărnicirea mai multor moșii. Filip prepozit, Benedict lector, Ladislau cantor și Grigore custode.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 175 și 38 584. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 decembrie 1365 — care la rîndul lui figurează ca transumpt în actul Mariei, regina Ungariei, din 24 mai 1390.

Orig. perg., pecetea atârnată cu şnur de mătase verde, lipseşte.

EDITII: Cod. *Andeg.*, VII, p. 534—537.

353 **1359 ianuarie 16, Cojocna.**

Nos, magister Georgius, filius Iacobi comes de Kolus, Johannes, filius Dominici et Nicolaus, filius Thome, iudices nobilium de eodem, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod cum secundum formam nostri iudicii Ladizlas, filius Johannis nobilis de Andreashaza, feria quarta proxima post octavas Epiphanie domini, contra Johannem, filium Pauli hospitem de eadem Andreashaza cum testibus evidentibus comprobare debuisset super eo videlicet, quod idem Johannes, filius Pauli, iobagio ipsorum communis esset et ipse cum verbis suis deturpasset et manibus armatis mortem suam voluisse. Ipso termino adveniente dictus Ladizlaus, filius Johannis, coram nobis personaliter comparuit, sed acquisitionem suam et propositionem premissam contra ipsum Johannem, filium Pauli non comprobavit, nec per trinam nostram inquisitionem comprobare dixit et asseruit. Unde nos, una cum nobilibus assidentibus ipsum Iohannem, filium Pauli super causis premissis

et singulis premissorum contra Ladizlaum, filium Johannis prelibatum, vigore presencium reddimus expeditum modis omnibus absolutum.

Datum in Kolus, in termino prenotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo nono.

Noi, magistrul Gheorghe, fiul lui Iacob, comite de Cluj, Ioan fiul lui Dominic, și Nicolae, fiul lui Toma, juzii nobililor din acel comitat, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că întrucît potrivit cuprinsului judecății noastre, Ladislau, fiul lui Ioan, nobil de Andreashaza trebuia să dovedească cu martori neîndoielnici în miercurea de după octavele bobotezii¹ stînd împotriva lui Ioan, fiul lui Pavel, oaspe din acel sat Andreashaza, cu numitul Ioan, fiul lui Pavel, ar fi iobagul său de rînd și că l-ar fi ocărit pe el cu vorbele lui și cu arma în mînă ar fi voit să-l omoare, sosind acel soroc, numitul Ladislau, fiul lui Ioan s-a înfățișat însuși înaintea noastră, dar nu și-a dovedit plîngerea ca și pîra pomenită împotriva lui Ioan, fiul lui Pavel; și nici n-a spus și n-a declarat că o devedește, nici după ce l-am întrebat de trei ori. Drept aceea noi dimpreună cu nobilii ce stau cu noi la judecată prin puterea celor de față îl socotim descărcat și dezlegat în tot chipul pe acest Ioan, fiul lui Pavel, față de sus-numitul Ladislau, fiul lui Ioan, în privința pîrilor sus-pomenite și a fiecăreia din ele.

Dat în Cojocna, la sorocul pomenit mai sus, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 678.

Orig. hîrtie, cu trei peceti inelare aplicate pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 111.

¹ 10 ianuarie.

354

1359 februarie 1, Vișegrad.

Amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Varadiensis, Nicolaus Konth regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum amicitiam paratam debito cum honore. Amicitiam vestram presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Blasius, filius Alexandri de Rezege, vel Petrus filius Pauli de eadem, aut Laurentius de Katy, sive Ladislaus an Paulus vel Blasius aut Michael de Wray, sive Johannes filius Petri de Domba aliis absentibus, homo noster, citet Petrum filium Michaelis de Zanizlou contra Ladislaum filium Pauli de Chamakaz in nostram presentiam ad terminum competentem. Post hec diem et locum ipsius citationis cum nomine citati ac termino assignato, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Vișegrad, in vigilia festi Purificationis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitulul bisericii de Oradea, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, toată prietenia și cinstea cuvenită.

350

Rugăm cu cinste prin cele de față prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea, sau Petru fiul lui Pavel tot de Resighea ori Laurențiu de Katy, sau Ladislau sau Pavel ori Blasiu sau Mihail de Wray ori în lipsa acestora Ioan, fiul lui Petru de Domba, să cheme în fața noastră la un soroc potrivit pe Petru, fiul lui Mihail de Sanislău împotriva lui Ladislau¹, fiul lui Pavel de Ciomocoș. După acestea să aveți bunătatea a ne arăta în scris ziua și locul acelei chemări, împreună cu numele celor chemați și sorocul hotărât.

Dat la Vișegrad, în ajunul sărbătorii întâmpinării domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

. Arh. Naț. Magh. DL. 51 845. Fotocopie la Înst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul capitlului de Oradea din 28 martie 1359, nr. 362.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 642.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 72, nr. 1322.

¹ În actul capitlului din Oradea, din 28 martie 1359: *Johannes*.

355

1359 februarie 1, {Mediaș}.

Nos universi provinciales terre Megyes memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod cum dissensionem ac discordiam inter duas sedis nostre villas videlicet Velcz et Bazna, que pro quadam silva orta est, prout rei causa nobis totaliter nota est et manifesta, sedare concorditer et sopire nequivissemus, comitem Andream seniozem de Prothia pro decisione in Cibinium misimus requirendo, que pars dictarum villarum alteri cedere deberet atque vinci. Et quatuor seniores sedis nostre, videlicet comes Petrus de Virthalm et comes Richanus de villa Richvini, comes Stephanus et Joannes, villicus de villa Hetzelini, in Cibinium fide sua mediante nunciarent¹ et illos populos de Velz sua in causa iustificaverunt.

Ipsi nempe provinciales Cibinienses, presente dicto comite Andrea de Prothia et comite Demetrio de villa Richvini et comite Roymaro de Nympe, ipsam causam discutiendam et discordiam predictam sopiendam, ad predictos quatuor seniores simulque ad nos, universos provinciales, eo quod rei causam melius nobis nota erat, remiserunt.

Nos igitur, universi predicti, super territorium predictarum duarum villarum progredientes et trium dierum spatio ibidem perdurantes, illis populis de² Velz partem premissae silve diiudicavimus iuxta conscientiam nostram de iure derivantem et usum et utilitatem ipsorum perpetualiter pertinentem, incipientem in monte qui Hochvarte dicitur, a sinistris a declivis fluminis versus territorium ville Bonetis, usque ad medium arundinis et ad arundinem liberam habere viam ita, quod unus currus alteri cedere poterit in ipsam silvam bene introeundi et exeundi libere concessimus et plenam dedimus auctoritatem.

Acta sunt hec presentibus infrascriptis quattuor viris comite Petro de Virthalm, comite Richvinno de villa Richini¹, comite Stephano et Joanne, antiquo villico de villa Hetzelini, et Petro, iudice Hungaricali

domini regis, et aliis multis idoneis et discretis et duo comites Andreas de Prothia cum omnibus senioribus eiusdem ville, comites de villa Hetzelini, comes Petrus, filius comitis Petri, comes Petrus, filius comitis Stephani, cum omnibus senioribus eiusdem ville, comes Nicolaus cum omnibus senioribus ville Valdhuttin, duo comites Nicolai cum omnibus senioribus de magno Kopsch, comes Henningus cum omnibus senioribus de villa Tobiae et universi seniores de Virthalm, comes Demetrius et duo comites Joannes extunc iudices provinciales cum omnibus senioribus de villa Richvini, comes Jacobus cum omnibus senioribus de villa Nympts¹, comes Joannes cum omnibus senioribus de Muschna, comes Hentzmannus cum omnibus senioribus de Viszdorff et omnes seniores de villa Spurhasi, comes Joannes et omnes seniores de Buzd, comes Valterus et omnes seniores de villa Isopis, comes Salamon et omnes seniores de Bogacs, comes Stephanus et omnes seniores de Körtz, qui huic ordinationi affuerunt ut superius est premissum, et quicumque huius ordinationis transgressor extiterit in sententia capitali et iudicibus in quinque marcis obligabitur et est astrictus.

Ad maiorem huius premissae tenoris credulitatem pleniorque firmitatem presentes fieri fecimus sub appensione sigilli nostri munimine terre Medwisch provinciali consignatas in robur perpetue firmitatis.

Data sunt hec pridie festi Purificationis Marie virginis gloriose, anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono.

Noi, toți provincialii ținutului Mediaș, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că deoarece n-am putut să împăcăm prin bună învoială și să potolim neînțelegerea și gilceava ce s-a iscat între două sate ale scaunului nostru, anume Velț și Basna pentru o pădure, așa după cum ne este deplin cunoscută și vădită pricina acestei neînțelegeri, l-am trimis la Sibiu pe comitele Andrei, bătrînul de Brateiu, pentru a cere să se hotărească acolo care din părți — adică dintre zisele sate — trebuie să se plece, să se dea învinsă față de cealaltă. Și patru bătrîni ai scaunului nostru anume comitele Petru de Biertan și comitele Richan de Răchișdorf, comitele Ștefan și Ioan judele din satul Ațel au dat mărturie pe credința lor la Sibiu și i-au îndreptățit în pricina lor pe acei oameni din Velț.

Iar acești provinciali de Sibiu, de față cu zisul comite Andrei de Brateiu și comitele Dumitru de Răchișdorf și comitele Roymar de Nemșa, au trecut această pricină spre cercetare și sus-zisa neînțelegere spre potolire sus-zișilor patru bătrîni, și totodată nouă tuturor provincialilor, pentru faptul că pricina acestei neînțelegeri ne era mai bine cunoscută.

Noi, așadar, toți cei pomeniți mai sus, mergînd în ținutul sus-ziselor două sate și rămînînd acolo timp de trei zile, am dat prin judecată acelor oameni din Velț partea sus-zisei păduri care după cugetul nostru le vine lor de drept și care ține din totdeauna de folosul și folosința lor, începînd din muntele ce se numește Veghetorul Înalt, dinspre stînga de riul ce curge la vale spre ținutul satului Boian, pînă la jumătatea păpurișului și le-am dat și dăruit putere deplină să aibă drum deschis spre păpuriș, astfel ca un car să poată face loc altuia, pentru a intra cu bine și a ieși nestingherit din acea pădure.

Săvîrșitu-s-au acestea în fața celor patru bărbați scriși mai jos anume comitele Petru de Biertan, comitele Richan de Răchișdorf, comitele Ștefan și Ioan, vechiul jude de Ațel și Petru judecătorul unguresc al domnului ⟨nostru⟩ regele și alți mulți ⟨bărbați⟩ vrednici și chibzuți și cei doi comiți Andrei de Brateiu împreună cu toți bătrînii acestui sat, comiții din satul Ațel ⟨anume⟩ comitele Petru, fiul comitelui Petru, comitele Petru, fiul comitelui Ștefan, cu toți bătrînii acestui sat, comitele Nicolae cu toți bătrînii satului Valchid, cei doi comiți Nicolae cu toți bătrînii din Copșa Mare, comitele Henning cu toți bătrînii din Dupușdorf și toți bătrînii din Biertan, comitele Dumitru și cei doi comiți Ioan pe atunci juzi provinciali împreună cu toți bătrînii din Răchișdorf, comitele Iacob cu toți bătrînii din satul Nemșa, comitele Ioan cu toți bătrînii din Moșna, comitele Hentzman cu toți bătrînii din Viszdorff și toți bătrînii din satul lui Spurbas, comitele Ioan și toți bătrînii din Buzd, comitele Valter și toți bătrînii din Ibișdorf, comitele Solomon și toți bătrînii din Băgaci, comitele Ștefan și toți bătrînii din Curciu, care au fost de față la această orînduire, după cum s-a arătat mai sus și oricine ar călca această orînduire este supus osîndei cu moartea și va fi silit a da cinci mărci judecătorilor.

Pentru o mai desăvîrșită crezare a cuprinsului celor de mai sus și spre o mai deplină trăinicie, am pus să se întocmească cele de față sub atîrnarea pecetii noastre, întărindu-le cu puterea pecetii provinciale a ținutului Mediaș întru tăria unei necurmăte statornicii.

Datu-s-au acestea în ajunul sărbătorii Întîmpinării domnului în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Transumpt în actul celor șapte scaune săsești din 12 februarie 1402, Sibiu, care la rîndul său a fost transcris în actul lui Sigismund Báthori din anul 1588, care în 1887 se păstra la Biblioteca gimnaziului săsesc din Mediaș (vezi *Archiv*, XXI, p. 243, nota 36).

EDIȚII: *Archiv*, I, p. 110; *Ub.*, II, 157—158.

¹ Astfel în text.

² Lipsește în textul latin publicat.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, memorie commendamus, quod accedens personaliter ad nostram presenciam nobilis vir magister Nicolaus dictus Wos iunior, in persona Jacobi filii Mannus de Kalyan dixit nobis protestando, quod idem Mannus, videlicet pater suus, duas stratas seu plateas sessionales in possessione sua Dyos vocata, pro suis necessitatibus magistro Deme nobili de Tyburchteleke pignori obligasset; nec constaret eidem Jacobo filio Mannus veritas, tempus redempcionis, non eciam quantitas pecunie; timens, ne incurreret per hoc aliquod gravamen aut duplum, ideo predictus magister Nicolaus dictus Wos septuaginta duos florenos in specie, in persona eiusdem Jacobi filii Mannus coram nobis presentavit, ut quando tempus redempcionis ipsius particule possessionis advenerit, promptus et paratus esset redimendi.

Datum secundo die festi Purificacionis virginis gloriose, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} nono.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare de Cluj-Mănăstur facem cunoscut că venind însuși înaintea noastră nobilul bărbat magistrul Nicolae zis Vos cel Tânăr și făcînd întîmpinare ne-a spus în numele lui Iacob, fiul lui Mannus de Căianu, că acel Mannus, adică tatăl său a zălogit din pricina unor nevoi ale sale, magistrului Dumitru nobil de Tyburchteleke două drumuri sau ulițe cu locuri de sesii din moșia sa numită Deșu. Și întrucît acel Iacob, fiul lui Mannus nu cunoștea adevărul pricinii; sorocul răscumpărării și nici cîtimea banilor de plată, temîndu-se să nu sufere prin aceasta vreo împovărare sau pedeapsă a plății îndoite, drept aceea sus-zisul magistru Nicolae zis Vos a înfățișat înaintea noastră, în numele acelui Iacob fiul lui Mannus, șaptezeci și doi de florini în bani, spunînd că atunci cînd ar veni vremea răscumpărării acestei bucăți de moșie el ar fi gata și pregătit s-o răscumpere.

Dat a doua zi după sărbătoarea întîmpinării domnului, în anul o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 26 980. Fotocopie la Inst. de ist. și aih. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din prima parte a lunii ianuarie 1361.

EDIȚII: Cod. Andeg., VII, p. 587.

357

1359 martie 4, (Buda).

Secunda vero earum <litterarum> capituli ecclesie Budensis, feria secunda proxima post dominicam Esto michi, anno domini Millesimo trecentosimo quinquagesimo nono patenter emanata manifestaret, quod Nicolaus et Petrus filii Fechyen de Kelechen ab una, ac Thomas et Johannes filii Nicolai de Vasary pro s(uo)¹ et pro Johanne filio Gregorii de eadem, parte ab altera, coram dicto capitulo Budense constituti, iidem filii Fechyen confessi fuissent, quod ipsi ratione quarte filialis, de omnibus possessionibus predictorum filiorum Nicolai et Johannis filii Gregorii ab eisdem satisfaccionem totalem recipiendo in heredum heredes reddidisset expeditos.

Iar în a doua din acele scrisori ale capitlului bisericii din Buda, dată sub formă deschisă, în luna cea mai apropiată de după duminica Esto mihi, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă² se arăta că Nicolae și Petru, fiii lui Fechyen de Kelechen, pe de o parte și pe de altă parte Toma și Ioan, fiii lui Nicolae de Vasary, pentru ei și pentru Ioan fiul lui Grigore din același loc, înfățișîndu-se înaintea zisului capitlu de Buda, numiții fii ai lui Fechyen au mărturisit că ei au primit deplina îndestulare din toate moșiile sus-zisilor fii ai lui Nicolae și Ioan, fiii lui Grigore, în temeiul pătrimii cuvinte fiicei (<și>) primind-o i-a descărcat (<pe aceștia>) întru moștenitorii moștenitorilor.

Arh. Naț. Magh. Dl. 87 874. Fotocopie la Inst. de ist. și aih. Cluj-Napoca/1359.

Rezumat în actul lui Nicolae de Gara, palatinul Ungariei din 28 iulie 1414, Buda.

¹ Rupt 0,5 cm, întregit după sens.

² 4 martie.

Nos, Lodouicus, dei gratia (rex Hungarie)¹, memorie commendanus per presentes quod magister Dominicus, viceuoyoda Transsilvanus, ab una, parte vero ab altera honorabilis et discretus vir, dominus Johannes, prepositus ecclesie Albensis Transsilvane (in nomine)² venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolica gratia episcopi, necnon capituli dicte ecclesie, cum procuratoriis litteris eorundem domini episcopi et capituli coram nobis personaliter constituti, oraculo vive vocis sunt confessi quod ipsi super omnibus discordiis et dissensionibus ac iniuriis in facto ablationis mille ducentarum ovium et detentione³ quorundam iobagionum dictorum dominorum episcopi, prepositi (et capituli)² ac aliarum quarumlibet discordiarum generibus, hactenus inter eosdem habitis et usque modo subortis ac excitatis, se arbitrio octo proborum virorum, quorum quatuor una et alios quatuor (pars altera)⁴ adducere tenerentur, submisissent, ymo submiserunt coram nobis eomodo, quod quiquidem⁵ iidem octo probi viri, per partes adducendi, auditis partium propositionibus et obiectionibus, in possessione magistri Petri, filii Mychaelis, quondam viceuoyode, Varada vocata, in octavis festi beati Georgii martiris nunc venturi, presente dicto magistro Petro, filio Mychaelis, homine nostro, et testimonio conventus de Clusmonstra, quod ad id serie presentium transmitti iubemus, arbitrabuntur, utraque partium tenebitur acceptare, huiusmodi vinculo interserto, quod, si dicti domini episcopus, prepositus et capitulum arbitrium dictorum arbitriorum⁶ nolent acceptare, actionem eorum contra iamdictum magistrum Dominicum habitam et tunc propositam amitterent eo facto; si vero prefatus magister Dominicus arbitrium eorundem arbitriorum refutaret non acceptando, extunc in tota actione et acquisitione eorundem dominorum episcopi, prepositi et capituli Albensis tunc proponenda convinceretur contra ipsos. (Quemadmodum)⁷ dictus magister Dominicus se personaliter, predictus vero prepositus se et eosdem dominum episcopum ac capitulum auctoritate et virtute predictarum litterarum procuratariarum sponte obligarunt coram nobis. Et post hec seriem ipsius arbitrii in litteris eiusdem conventus rescribi volumus nostre maiestati.

Datum in Veteri Buda, feria quarta proxima post dominicam Invo-cavit, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo nono.

Noi, Ludovic din mila lui Dumnezeu regele Ungariei dăm de știre prin cele de față, că înfățișându-se înșiși înaintea noastră pe de o parte magistrul Dominic vicevoievodul Transilvaniei iar pe de alta cinstitul și chibzuitul bărbat domnul Ioan prepozitul bisericii de Alba Transilvaniei în numele și în locul venerabilului întru Hristos părinte domnul Dominic din mila lui Dumnezeu și cea apostolică episcopul precum și în al capitlului zisei biserici cu scrisori de imputernicire din partea acelui domn episcop și a capitlului ei, ne-au mărturisit prin viu grai că în toate certurile și neînțelegerile și vătămările privitoare la luarea a o mie două sute de oi și la reținerea silnică a unor iobagi ai zișilor domni, episcop, prepozit și capitlu și în felurite alte neînțelegeri care s-au născut și s-au iscat pînă acum și care mai dăinuiesc și acum între dînșii ei s-au supus judecății împăciuitoare a opt bărbați cinstiți din care una

din părți va fi datorare să aducă patru, iar cealaltă parte pe ceilalți patru, și se supun și înaintea noastră, în așa fel că și una și cealaltă parte vor fi datorare să primească ceea ce vor hotărî după ascultarea spuselor și împlinirilor părților acei opt bărbați cinstiți ce vor fi aduși de părți la moșia magistrului Petru, fiul lui Mihail fostul vicevoievod, numită Oarda, la octavele sărbătorii viitoare a fericitului mucenic Gheorghe³, de față cu zisul magistrul Petru, fiul lui Mihail, omul nostru, și cu omul de mărturie al conventului din Cluj-Mănăstur, care poruncim prin cuprinsul celor de față să fie trimis pentru acest lucru.

Și s-a pus următorul legământ, că dacă zișii domni episcop, prepozit și capitlu n-ar voi să primească judecata zișilor împăciuitori vor pierde chiar prin acest fapt pricina ce o au împotriva sus-zisului magistrul Dominic și pe care o vor înfățișa atunci; iar dacă sus-zisul magistrul Dominic ar respinge judecata acelor împăciuitori, neprimind-o, atunci va fi osîndit față de acei episcopi, prepozit, și capitlu în privința întregii pîri și plîngerii a acelor domni, episcop, prepozit și capitlu din Alba, așa precum s-au îndatorat de bună voie în fața noastră zisul magistrul Dominic pe sine, iar sus-zisul prepozit pe sine și — în temeiul și puterea sus-ziselor scrisori de împuternicire — pe acel domn episcop și capitlu. Și după aceasta voim să se dea seamă maiestății noastre prin scrisoarea aceluia convent despre desfășurarea acelei judecăți.

Dat în Buda Veche, în miercurea de după duminica *Invocavit* în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1 nr. 156. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur datat: după 1 mai 1359, nr. 369.

REGESTE: Szeredai, *Series*, p. 99—100; *Fejér*, IX/3, p. 84—85; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 156; *Ub.*, II, p. 158.

¹ Pată de umezeală de 1,5 cm, întregit după formula obișnuită.

² Pată de umezeală de 2,5 cm, întregit după sens.

³ Corect: *detentionis*.

⁴ Pată de umezeală de 3 cm, întregit după sens.

⁵ Corect: *quiquid*.

⁶ După cum se pare, *arbitrum* = *arbiter* (cf. *testimonium*).

⁷ Pată de umezeală de 5 cm. Se poate citi cu oarecare probabilitate *Quemadmodum*; de obicei: *ad quod*.

⁸ 1 mai.

359 1359 martie 19 (*quartodecimo Kalendas mensis Aprilis*).

Ludovic I, regele Ungariei transcrie două privilegii ale regelui Bela IV privind niște moșii din Iugoslavia. Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, episcopi; scaunul episcopal din Cenad vacant, Andrei voievodul Transilvaniei.

Arh. Capitl. din Zagreb, *Acta capituli antiqua*.

Orig. perg., pecete mare atîrnată cu șnur de mătase de culoare albastră și roșie.

EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 556—558.

Lodouicus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore. Ne quid plenitudinis desit operibus pietatis, principis presidentis benigna consideratio suorum subditorum de remediis invigilare debet opportunis, quia dum eorum executimus¹ honora removemus scandala libertatesque eorum a piis progenitorum regibus Hungarie ipsis concessas limpidijs stabilimus, nos in eorum quiete quiescimus et fovemur in pace.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod providi et honesti viri Raynar, filius Raynar, iudex, et Heys filius Heys civis iuratus de Olwyncz in suis ac universorum civium ac hospitem nostrorum de eadem personis ad nostre celsitudinis accedentes presentiam exhibuerunt nobis quasdam duas literas unam videlicet privilegialem quondam excellentissimi et magnifici principis domini Karoli eadem gratia incliti regis Hungarie genitoris nostri carissimi felicitis memorie priori et antiquo sigillo suo consignatam super diversarum libertatum eorundem articulis ac in facto quarundam possessionum seu terrarum Telukwyncz et Paad vocatarum confecta² et emanata³, aliam vero videlicet nostram patentem quandam nostram promissionem in facto confirmationis libertatum civium nostrorum predictorum per nos ipsis factam in se continentem tenorum subsequentium, supplicantes nostro culmini regio humillimis precum cum instantiis et devotis, ut easdem literas tam ipsius domini Karoli regis quam nostram acceptare, approbare, ratificare et nostro pro eisdem fidelibus civibus et hospitibus nostris de Wynch dignaremur privilegio confirmare. Quorum unius videlicet ipsius domini Karoli regis privilegialis litere tenor noscitur esse talis. *⟨Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei din 2 noiembrie 1310, DIR—C, veac. XIV, vol. I, nr. 128, cu actul lui Ștefan, ducele Transilvaniei din 1265, DIR—C, veac. XIII, vol. II, nr. 68 cuprinzînd actul lui Laurențiu, voievodul Transilvaniei din 1248, DIR—C, veac. XIII, vol. I, nr. 289⟩*. Alterius vero litere scilicet nostre patentis promissionalis tenor talis est. *⟨Urmează actul lui Ludovic I, din 21 septembrie 1342, DIR—C, veac. XIV, vol. IV, nr. 105⟩*.

Nos itaque attendentes regis gloriam in multitudine populorum decorari, ut sicut iidem numero sic et fidelitate augeantur discantque sub principe glorioso devotius famulari nobisque materia honoris et fructus utilitatis proveniant ab eisdem superadditis continuis incrementis, premissis supplicationis prefatorum fidelium civium et hospitem nostrorum de Wynch tamquam iustis et iuri consonis regio inclinati cum favore pretactum privilegium paternum non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum sed omni prorsus suspitione destitutum presentibus de verbo ad verbum insertum, licet idem pater noster universas literas et privilegia sub predicto suo sigillo priori et antiquo confectas et emanata ex causis rationabilibus revocaverit, tamen quia libertates et iura eorundem civium nostrorum vigore pretactarum nostrarum literarum patentium confirmare diu ante promiseramus, ideo nos ipsum privilegium iam dicti patris nostri non obstante revocatione eius-

dem premissa simul cum omnibus libertatum articulis et possessionariis collationibus in tenore eiusdem contentis et expressis acceptamus, approbamus, ratificamus, innovamus et de beneplacita voluntate serenissime principisse domine Elyzabet, regine genitricis nostre carissime, pro eisdem fidelibus civibus nostris de Wynch et eorum posteris regia auctoritate confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius confirmationis nostre testimonium firmitatemque perpetuam presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et autentici sigillii nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai dei et apostolica gratia archiepiscopi ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CCC^o L^{mo} nono, sexto Kalendas mensis Aprilis, regni autem nostri anno decimo octavo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao archiepiscopo Strigoniensi, Vgolino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusino archiepiscopis ac Thoma archielecto Colocensi confirmato, Nicolao Agriensi, Demetrio Waradiensi, Dominico Transsilvano, Nicolao Quinqueecclesiensi, Colomano Jauriensi, Chana diensi sede vacante, Mychaele Wachienzi, Petro Boznensi, Stephano Zagradiensi, Ladislao Wesprimiensi, fratribus Stephano Nitriensi, Thoma Syrimiensi, Johanne Tyniniensi, Barthalomeo Traguriensi, Demetrio Nonensi, Valentino Makarensi, Stephano Farensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi, Portina Seniensi et Rodozlauo Corbau iensi ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris Nicolao Konth palatino, Andrea wayuoda Transsilvano, comite Nicolao Vgrini iudice curie nostre, Leustachio Sclauonie, Nicolao de Machow, Nicolao de Zeech, totius Dalmacie et Croacie banis, Chyko tavernicorum, Lewkus dapiferorum et pincernarum, Dyonisio agasonum nostrorum magistris ac magistro Symone comite Posoniensi aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos atât celor de față cât și celor viitori care vor avea cunoștință de scrisoarea aceasta, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Pentru ca să nu lipsească nimic din belșugul de fapte bune trebuie ca binevoitoarea luare aminte a principelui cîrmuitor să vegheze la îndreptări prielnice pentru supușii săi, căci atunci cînd ridicăm poverile de pe ei și înlăturăm prilejurile de neînțelegere și întărim mai limpede libertățile lor ce le-au fost hărăzite de sfinții regi înaintași ai Ungariei, ne aflăm odihna noastră în odihna lor și ne desfătăm în pace.

Drept aceea prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că venind în fața înălțimii noastre chibzuîții și cinstiții bărbați Raynar, fiul lui Raynar, judele, și Heys, fiul lui Heys, orășan jurat din Vințul de Jos, în numele lor și al tuturor orășenilor și oaspeților noștri de acolo, ne-au înfățișat două scrisori, adică una privilegială a răposatului preainălțat și mărit principe domnul Carol, din aceeași

milă vestit rege al Ungariei, părintele nostru preascump de fericită pomenire, scrisoare însemnată cu pecetea sa cea veche și de demult, întocmită și dată cu privire la punctele feluritelor lor libertăți, precum și în privința unor moșii sau pămînturi numite Telukwyncz și Paad, iar cealaltă adică o scrisoare a noastră deschisă cuprinzînd în sine o făgăduială făcută de noi acestora cu privire la întărirea libertăților sus-zișilor noștri orășeni, avînd cuprinsurile ce urmează, rugîndu-se ei preasmerit de înălțimea noastră regească cu rugăminți stăruitoare și supuse, ca să binevoim a primi, a încuviința și a consfinți aceste scrisori, atît a celui domn — regele Carol — cît și a noastră, și să binevoim a le întări cu privilegiul nostru pe seama acestor credincioși orășeni și oaspeți ai noștri din Vințul de Jos. Cuprinsul uneia din aceste scrisori, adică al acelei privilegiale a celui domn — regele Carol — se știe că este astfel: *«Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 2 noiembrie 1310, DIR—C, veac. XIV, vol. I, nr. 128, cu actul lui Ștefan ducele Transilvaniei, din 1265, DIR—C, veac. XIII, vol. II, nr. 68 cuprinzînd actul lui Laurențiu, voievodul Transilvaniei, din 1248, DIR—C, veac. XIV, vol. I, nr. 289»*.

Iar cuprinsul celeilalte scrisori adică al scrisorii noastre deschise de făgăduială este astfel: *«Urmează actul lui Ludovic I, din 21 septembrie 1342, DIR—C, veac. XIV, vol. IV, nr. 105»*.

Noi, așadar, cugetînd că slava regilor își face podoabă din mulțimea noroadelor, de aceea pentru ca aceasta să crească și în credință după cum cresc în număr, și să învețe să slujească mai cu rîvnă sub un principe slăvit, și să ne vină de la el prilej de cinste și roadă cu folos prin adăugiri peste adăugiri de spor necurmat, ascultînd cu bunăvoință regească rugămințile de mai sus ale sus-pomeniților credincioși orășeni și oaspeți ai noștri din Vinț, ca fiind drepte și potrivite legii primim, încuviințăm, consfințim, reînnoim și cu buna învoire a prealuminatelor principese doamna Elisabeta regina, preascumpa noastră mamă, întărim pentru acești credincioși orășeni ai noștri din Vinț și pentru urmașii lor, cu puterea noastră regească, prin ocrotirea privilegiului nostru de față, fără tăieturi și nestrîicat în vreo parte a sa, ci lipsit cu totul de orice bănuială, cuprinzîndu-l din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față — cu toate că acest părinte al nostru din pricini îndreptățite desființase toate scrisorile și privilegiile întocmite și date sub sus-zisa sa pecete veche și mai de demult, totuși deoarece în temeiul sus-zisei noastre scrisori deschise făgăduisem cu mult înainte să întărim libertățile și drepturile acestor orășeni ai noștri, de aceea noi, — fără a ține seama de sus-zisa desființare a acestuia — întărim acest privilegiu al sus-pomenitului nostru tată dimpreună cu toate gloabele libertăților lor și cu daniile de moșii cuprinse și arătate în șirul celui privilegiu.

Spre mîrturia și veșnica trăinicie a acestei întăriri a noastre, am dat scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea dublei noastre peceti atîrnate și adevărate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic arhiepiscopul bisericii de Strigoniu și comite perpetuu al celui loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute cinci-

zeci și nouă, a șasea zi înainte de calendele lunii aprilie, iar în al domniei noastre al optsprezecelea an.

Venerabilii întru Hristos părinți și domni: același Nicolae arhiepiscopul de Strigoniū și arhiepiscopii Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, Ilie de Raguza, precum și Toma ales și întărit arhiepiscop de Caloccea, și episcopii Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei. Nicolae de Pécs, Coloman de Győr, — scaunul Cenadului fiind fără păstor — Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, Ștefan de Zagreb, Ladislau de Vesprim, cuvioșii frați Ștefan de Nitra, Toma al Sirmiului, Ioan de Knin, Bartolomeu de Trau, Dimitrie de Nona, Valentin de Makarska, Ștefan de Faro, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Portiva de Segno și Radoslav de Krbava, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; iar măriții bărbați Nicolae Konth palatinul, Andrei voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae al lui Ugrin judele curții noastre, Leustachie banul Slavoniei, Nicolae banul de Mačva, Nicolae de Zeech banul întregii Dalmații și Croații, Chyko marele nostru vistier, Lewkus marele nostru stolnic și marele nostru paharnic, Dionisie marele nostru comis și magistrul Simion comitele de Pojon, precum și alții mulți ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Arh. Stat. Sibiu, U. II, 34 și U. IV. 193. Fotocopii la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1248.

Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei din 10 august 1421, Vișegrad și în actul lui Vladislav II, regele Ungariei din 28 octombrie 1515.

EDIȚII: Ub., II, p. 159—160.

¹ Corect: *excutimus*.

² Corect: *confectam*.

³ Corect: *emanatam*.

Nos capitulum ecclesie Waradiensis damus pro memoria, quod Blasius filius Laurencii de Gath vice et nomine Michaelis filii Georgii de Zanizlo ad nostram accedens presentiam, per modum protestationis nobis significare curavit, quod Petrus et Johannes filii Tyba de Kyde possessionariam portionem ipsorum in eadem possessione Kyde habitam, manibus alienis perpetuare niterentur; que tamen possessio ad emendum vel quovismodo recipiendum, ratione contigue vicinitatis ipsi Michaeli filio Georgii magis quam aliis attineret. Unde facta huiusmodi protestatione, predictos filios Tyba a venditione, impignoratione aut quavismoda¹ alienatione predictae possessionarie portionis ipsorum Kyde, universosque et quoslibet alios, specialiter Simonem magnum de Bogus, ab emptione et pro pignore receptione, aut quavis callida se introductione facta vel facienda, prohibuit et contradixit inhibendo coram nobis.

Datum feria quinta proxima ante dominicam Letare, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

(Pe verso:) Pro Michaeli, filio Georgii de Zanizlou, contra Simonem magnum de Bogus et alios, prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii din Oradea dăm de știre că venind înaintea noastră Blasiu, fiul lui Laurențiu de Gath în locul și numele lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întîmpinare că Petru și Ioan, fiii lui Tyba de Kyde caută să dea pe veci în mîini străine bucata lor de moșie aflătoare în acea moșie Kyde, deși această moșie, în temeiul vecinătății nemijlocite îl privește mai de aproape pe Mihail, fiul lui Gheorghe decît pe alții, dacă e vorba a fi cumpărată sau luată în vreun fel. De aceea, făcînd această întîmpinare, s-a împotrivit și a oprit în fața noastră, pe sus-zișii fii ai lui Tyba de la vînzarea, zălogirea sau orice fel de înstrăinare a sus-zisei lor bucăți de moșie Kyde, și pe toți și pe oricare alții, îndeosebi pe Simion cel Mare de Boghiș, de la cumpărarea și luarea ca zălog sau de la orice amestec viclean ce a avut loc sau va avea loc în acea bucată de moșie.

Dat în joia dinaintea duminicii Letare, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

(Pe verso:) Scrisoarea de opreliște pentru Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău împotriva lui Simion cel Mare de Boghiș și a altora.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 841. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Orig. hîrtie, pecete ovală aplicată pe verso.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 641—642.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 71—72, nr. 1 321.

¹ Corect: *quavismo*.

Magnifico viro Nicolao Konth regni Hungarie palatino et iudici Comanorum, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Waradiensis amicitiam paratam cum reveren(tia) pleniori. Literas vestre magnificentie nobis directas honore quo decuit recepimus in hec verba: *{Urmează actul lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, din 1 februarie 1359, nr. 354}.*

Nos itaque amicabilibus petitionibus vestris gratum prebentes consensum, unacum predicto Paulo de Vray, homine vestro, ad premissa exsequenda discretum virum Thomam sacerdotem chori ecclesie nostre, rectorem altaris beate Katherine virginis et martiris duximus transmittendum; qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria tertia proxima post festum Annunciationis virginis gloriose proxime preterita, ad faciem possessionis ipsius Petri filii Michaelis Ztanizo¹ vocatam accessissent et eundem Petrum contra memoratum Johannem² filium Pauli de Chomakaz ad vestram presentiam citassent, quindenae diei Medii quadragesime tunc venturas eidem pro termino assignando.

Datum feria quinta proxima ante dominicam Letare, anno supradicto.

Măritului bărbat Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, prietenului lor vrednic de cinstire, capîtlul bisericii de Oradea, cu toată prietenia și adîncă închinăciune.

Am primit cu cîntea ce se cuvine scrisoarea mării voastre avînd acest cuprins: *(Urmează actul lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, din 1 februarie 1359, nr. 354).*

Noi așadar, incuviințînd cu dragă inimă rugămințile voastre prietenești, am hotărît să trimitem împreună cu sus-zisul Pavel de Vray, omul vostru, pe chibzuitul bărbat Toma, preot din strana bisericii noastre și slujitor al altarului fericitei fecioare și mucenice Ecaterina, pentru în plinirea celor de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că în marțea de după sărbătoarea Bunei vestiri³ de curînd trecute s-au dus la moșia acelui Petru, fiul lui Mihail, numită Sanislău și au chemat în fața voastră pe acel Petru împotriva pomenitului Ioan, fiul lui Pavel de Ciomocoș, hotărîndu-le ca soroc a cincisprezecea zi de la ziua Mijlocului păsensimilor pe atunci viitoare⁴.

Dat în joia dinaintea duminicii Letare, în anul sus-zis.

Arh. Naț. Magh. DL 51 845. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 642—643.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 72, nr. 1 322.

¹ Astfel în text.

² În scrisoarea lui Nicolae Konth din 1 februarie 1359: *contra Ladislaum*.

³ 26 martie.

⁴ 10 aprilie.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidei suo, magnifico viro Andree, voyuvode Transilvano, salutem et gratiam. Querimonia sepius iterata universorum iobagionum nostrorum de Mykezaza et de Huzyuzou nostras aures impulsavit quod nobiles de Chakalak et filii Kerestyan, filii Alard de Sachelk, necnon Nicolaus de Selky terras nostras regales, intra veteres metas dictarum possessionum nostrarum Mykezaza et Huzyuzou vocatarum sitas, propria eorum temeritate occupassent et eisdem uterentur indebite nostra contra iura, quas, aliis literis nostris pridem sibi directis preceptoribus parvi pensis, contumaciter resignare rennuissent. Et quia nos huiusmodi iura nostra tam indebite nolumus usurpari per eosdem, igitur fidelitati vestre firmis damus in mandatis quatenus vestrum mittatis hominem fide dignum, quo presente et testimonio¹ capituli¹ ecclesie¹ Transilvane, venerabilis pater Stephanus, Nitriensis episcopus, et Petrus Zudor dictus, castellanus de Gyosgewr, legati nostri ad partes Transilvanas vel eorum homines in suis personis destinandi, ab omnibus quibus decens fuerit scita prius super premissis mera veritate, si sic invenerint ut nobis fertur, extunc eadem terras nostras, modo premissis per prefatos nobiles occupatas, memoratis iobagionibus nostris sub earum veris metis et antiquis restatuant nomine nostro possidendas et utendas, ad dictas possessiones nostras perpetuo reapplicantes, contradictionibus nobilium prenotatorum non

obstantibus, in hac parte, committe(n)tes² dicere eiusdem nobilibus ut si iidem aliquid iuris in terris sepedictis se habere sperant hoc nostre referant maiestati.

Datum in <Wysse>grad², in dominica Judica, anno domini M^o CCC^o L^{mo} nono.

<Pe verso:> Fideli suo, magnifico viro Andree, voyuode Transilvano, pro populis³ de Mykezaza et cetera.

<Sub pecete:> Prepositus Transilvanus.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credinciosului său, măritul bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei, sănătate și mi-
lostivire.

A ajuns la auzul nostru plîngerea adesea reînnoită a tuturor iobagilor noștri din Micăsasa și din Hususău anume că nobilii de Cecălaca și fiii lui Cristian, fiul lui Alard de Șeica Mică, precum și Nicolae de Șeica Mare au cotropit cu de la ei îndrăzneală pămînturile noastre regești, așezate între vechile hotare ale ziselor noastre moșii, numite Micăsasa și Hususău, și se folosesc de ele pe nedrept împotriva drepturilor noastre și că n-au voit să le părăsească, nesocotind cu îndărătnicie alte scrisori ale noastre de poruncă ce le trimiseseam mai înainte.

Și deoarece noi nu voim ca aceste drepturi ale noastre să fie cotropite atît de nedrept de ei, poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, și sub mărturia capitlului bisericii Transilvaniei, venerabilul părinte Ștefan episcopul de Nitra și Petru zis Zudor, castelan de Diósgyőr, trimișii noștri în părțile Transilvaniei, sau oamenii acestora, pe care îi vor trimite în numele lor, cercetînd mai întîi curatul adevăr în privința celor de mai sus de la toți de la care se va fi convenit, dacă l-ar găsi <că este> așa cum ni se spune, atunci să treacă din nou aceste pămînturi ale noastre cotropite de sus-pomeniții nobili în chipul arătat mai sus, în stăpînirea pomeniților noștri iobagi, înăuntrul hotarelor lor neîndoioase și străvechi, spre a le stăpîni și a le folosi în numele nostru, alipindu-le din nou pe veci la zisele noastre moșii, fără a ține seama de împotrîvirile nobililor sus-pomeniți în privința aceasta, însărcinîndu-i să spună acestor nobili că dacă ei trag nădejde să aibă vreun drept asupra pămînturilor des-pomenite, să-l arate în fața maiestății noastre.

Dat la Vișegrad, în duminica Judica, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

<Pe verso:> Credinciosului său, măritul bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei pentru oamenii din Micăsasa și așa mai departe.

<Sub pecete:> Prepozitul <bisericii> Transilvaniei.

Arh. Stat. Sibiu, U. I. 11. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Orig. hîrtie cu două rupturi la îndoitură, fragmente de pecete inelară rotundă de închidere, din ceară roșie.

EDIȚII: Fejér, IX/3, p. 45; *Transilvania*, 1871, p. 216 (incomplet); *Ub.*, II, p. 160—161.

REGESTE: Kemény, *Notitia*, p. 162.

¹ Scris de aceeași mină deasupra rîndului.

² Rupt 1 cm, întregit pe baza contextului.

³ Urmează: *sep*, tăiat de aceeași mină.

Nicolaus dei et apostolica gratia archiepiscopus ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus, omnibus Christi fidelibus presentibus et futuris presens scriptum inspecturis salutem in domino sempiternam.

Bone rei dare consultum et presentis vite habetur subsidium et eterne remunerationis premium cernitur exspectare, hoc enim pie, hoc salubre agitur, si personas religiosas iurisdictioni nostre subiectas in earum libertatibus et iuribus pacificas et indempnes propensius curaverimus custodire. Proinde, ad universorum notitiam presentium serie volumus pervenire, quod vir religiosus dominus frater Johannes, abbas monasterii beate virginis de Kyrch, ad nostram accedendo presentiam exhibuit nobis quasdam literas privilegiales quondam reverendi in Christo patris domini Nicolai, archiepiscopi ecclesie Strigoniensis bone memorie, predecessoris nostri immediati, tenoris infrascripti, supplicans nobis humiliter et devote, ut easdem acceptare, approbare, ratificare et nostris literis privilegialibus dignaremur pro dicto suo monasterio confirmare. Quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul arhiepiscopului Nicolae, din 1 mai 1355, DRH — C, vol. X, nr. 301 cu actul arhiepiscopului Chana-din, din 14 noiembrie 1343, DIR — C, veac. XIV, vol. IV, nr. 192⟩*. Nos itaque favorabili supplicationi prefati domini Johannis abbatis tamquam iuste et iure consone pietate paterna inclinati, pretactas literas privilegiales ipsius domini Nicolai archiepiscopi predecessoris nostri omni prorsus suspitione destitutas toto tenore earundem presentibus de verbo ad verbum inserto cum omnibus articulorum clausulis in eisdem expressis et contentis acceptamus, approbamus, ratificamus et de plenitudine nostre potestatis perpetuo valituras ex certa scientia confirmamus.

Vobis itaque abbati de Kolos nunc et pro tempore constituto in virtute sancte obedientie sub eisdemque penis excommunicationis firmiter iniungentes mandamus, quatenus occupatores possessionum ac iurium dicte ecclesie detentores aut violentiarum seu iniuriarum illatores, eorum consiliarios, auxilios et fautores quoscumque inveneritis absque distinctione persone qualiscumque salubri admonitione prehabita ad satisfaciendum omnium premissorum inducatis exhortando. Qui si fecerint, bene quidem, alioquin ipsos tales, domos eorum et omnes ad tales pertinentes infra competentis termini cursum firmissimo subiiciatis ecclesiastico interdicto, qui si et in eodem interdicto animo indurato persistere voluerint et illata emendare aut ablata restituere non curaverint, ex tunc eos pulsatis campanis et extinctis candelis predictae sententiae excommunicationis vinculo denunciatis innodatos ab omnium Christi fidelium comunione omnino facientes evitari, donec illata emendent et ablata condigna satisfactione recompensent, auctoritate ipsius et nostra ordinaria qua fungimur mediante tenore presentium ex nunc vobis delegata. Et hoc idem iniungimus vobis decano Cibiniensi presenti et futuro in virtute sancte obedientie et sub penis predictis dantes vobis similibus in mandatis. In cuius rei testimonium firmitatemque perpetuam concessimus literas nostras pendent¹ sigilli nostri authentici munimine roboratas.

Datum in Wyssegrad, in festo beati Georgii, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

Nicolae din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic arhiepiscopul bisericii de Strigoniou și comite perpetuu al acestui loc, tuturor credincioșilor întru Hristos de față și viitori care vor vedea scrisoarea aceasta, mîntuire veșnică întru domnul.

A ne îngriji de fapta cea bună se socotește a fi și un ajutor în viața aceasta și se crede că îndreptățește și nădejdea unei răsplătiri veșnice, căci atunci purcedem drept și bine cînd ne îngrijim cu mai mare bunăvoință să păstrăm neturburate și nevătămate în libertățile și drepturile lor fețele cucernice supuse atîrnării noastre.

Drept aceea prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că venind înaintea noastră cuviosul bărbat, fratele Ioan, abatele mănăstirii fericitei fecioare de Cîrța, ne-a înfățișat o scrisoare privilegială a răposatului vrednic de cinstire întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul bisericii de Strigoniou de bună pomenire, înaintașul nostru nemijlocit, avînd cuprinsul însemnat mai jos, rugîndu-ne smerit și supus ca să binevoim a o primi, încuviința, consfinți și întări prin scrisoarea noastră privilegială pentru zisa sa mănăstire.

Cuprinsul său este astfel: *«Urmează actul arhiepiscopului Nicolae, din 1 mai 1355, DRH—C, vol. X, nr. 301, cu actul arhiepiscopului Chanadin, din 14 noiembrie 1343, DIR—C, veac XIV, vol. IV, nr. 192»*.

Noi, așadar, ascultînd cu părintească bunătate rugămîntea binevenită a sus-zisului domn Ioan, abatele, ca fiind dreaptă și potrivită legii, primim, încuviințăm, consfințim și întărim cu bună știință din deplinătatea puterii noastre spre a dăinui în veci sus-zisa scrisoare privilegială a celui domn Nicolae arhiepiscopul, înaintașul nostru, lipsită cu totul de orice bănuială, trecînd tot cuprinsul ei din cuvînt în cuvînt în rîndurile de față, împreună cu toate punctele arătate și cuprinse în ea.

Așadar, vă poruncim în temeiul sfintei ascultări vouă, abatelui de Cluj-Mănăștur, aflător acum în slujbă sau care va fi în slujbă cu timpul, și vă punem în vedere cu tărie sub aceleași osinde ale afurisirii ca pe toți cei ce au încălcat moșiile și pe cei ce țin drepturile zisei biserici, sau pe făptuitorii de silnicii ori vătămări, pe sfătuitoarii, sprijinitorii și ajutătorii acestora, pe oricare îi veți fi aflat, fără nici o deosebire de rang, după ce îi veți fi chemat mai întîi la ascultarea în chip mîntuitor, să-i îndemnați și să-i educați la îndreptarea tuturor celor de mai sus. Dacă ei vor face aceasta va fi bine, altminteri să-i puneți pe unii ca aceștia, și casele lor și toate cele ce țin de ei sub cel mai strașnic interdict bisericesc pînă la împlinirea unui soroc convenit și dacă ar voi să stăruie cu sufletul învîrtoșat și sub acel interdict și nu s-ar îngriji să îndrepte cele făptuite sau să înapoieze cele luate, atunci voi — din puterea aceleia și din puterea noastră legiuită, pe care o avem în slujba noastră și pe care v-o trecem acum asupra voastră prin cuprinsul scrisorii de față — să vestiți în sunetul clopotelor și prin stingerea luminărilor că ei sînt legați cu lanțul sus-zisei osinde de afurisenie și să puneți să fie ocoliți cu totul de obștea tuturor credincioșilor întru Hristos, pînă cînd vor îndrepta cele făptuite și se vor plăti prin convenita despăgubire cele luate.

Și același lucru vi-l punem în vedere și vouă decanului de Sibiu

de față și viitor, dându-vă aceeași poruncă în puterea sfintei ascultări și sub osindele sus-zise.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și adevărate.

Dat în Vișegrad, la sărbătoarea fericitului Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Sibiu, U. II, 97. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1343. Transumpt în actul lui Dionisie, arhiepiscop de Strigoniu din 29 noiembrie 1440, Strigoniu.

EDIȚII: Ub., II, p. 161—162.

¹ Corect: *pendentis*.

365

1359 aprilie 25.

Lodouicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore. Exardescens ad ethera inflamata devotio et saluti sue prospicit utilius, quo a suis predecessoribus piis et relig(io)sis¹ locis pie donata fulcimenti sui beneficio limpidius roborat et confirmat.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod vir religiosus et deo devotus dominus frater Johannes, abbas monasterii beate virginis de Kirch, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit <no>bis¹ quoddam privilegium olim excellentissimi et magnifici principis, domini Andree, regis Hungarie felicitis recordationis, progenitoris nostri karissimi, super collatione cuiusdam possessionis, montis videlicet sancti Michaelis, dicto monasterio in patrimonium crucifixi facta confectum et emanatum, tenoris infra scripti, supplicans nostre maiestati prece subiectiva ut ipsum privilegium eiusdem domini Andree regis acceptare, approbare, ratificare et nostro pro iamdicto monasterio virginis gloriose dignaremur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est: *<Urmează actul lui Andrei II, regele Ungariei din (după noiembrie) 1223 DIR—C, veac. XI—XIII, vol. I, nr. 145>*. Nos itaque, favorabilibus et devotis supplicationibus prefati domini fratris Jo<hannis> abbatis, iustis² et iuri consonis, regia pietate inclinati, ob spem potissime et devotionem nostram, quam ad ipsam intemeratam virginem, in cuius nomine glorioso dictum monasterium de Kerch dedicatum existit et constructum, gerimus et habemus specialem, spera<ntes> indubie nos pro his, que² dicte ecclesie indemnitate pie agimus in terris, refovendos patria in celesti, pretactum privilegium ipsius domini Andree regis invenientes ipsum non abrasum, non cancellatum nec in aliqua sui parte vitiatum, sed omni prorsus suspicionem <carens, de verbo ad verbum presentibus insertum quo a>d² omnes sui continentias acceptamus, approbamus, ratificamus et pro iam dicto monasterio virginis gloriose de Kerch regia auctoritate perpetue confirmamus presentis privilegii nostri patrocínio mediante, sa<lv>is iuribus alienis. In cuius confirmationis nostre testimonium firmitatemque per-

366

petuam)³ presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis, locique eiusdem comi(tis) perpetui, aule nostre cancell)arii², dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo nono, septimo Kalendas mensis Maii, regni autem nostri anno decimo octavo; venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Wgolino Spalatensi, Nicolao Iadrensi, Elya (Ragusino)¹ archiepiscopis, Thoma archielecto confirmato Colocensi, Nicolao Agriensi, Demetrio Waradiensi, Dominico Transilvano, Chanadiensi sede vacante, Colomano Jauriensi, Nicolao Quinqueecclesiensi, Ladislao Wesprimiensi, Stephano Zagrabiensi, Michaelae Vacyensi, Petro Bosnensi, fratribus (Stephano)¹ Nitriensi, Thoma Syrmiensi, Johanne Tyniniensi, Demetrio Nonsensi, Bartolomeo Traguriensi, Valentino Macarensi, Stephano Farenisi, Matheo Sybinicensi, fratribus Michaelae Scardonensi, Porciua Seniensi et Radozlauo Corbauienti episcopis ecclesias dei feliciter guber(nan)tibus¹ magnificis viris Nicolao Konth palatino, Andrea woyuoda Transilvano, Nicolao Wgrini iudice curie nostre, Nicolao de Zeech totius Dalmacie et Croacie, Leustachio regni Sclauonie, Nicolao de Gara de Machou banis, Cykou tavarnicorum Leukus d(afi)ferorum et pincernarum, Dyonisio agasonum nostrorum magistris ac magistro Symone comite Poseniensi aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

(*Pe verso, de o mină de la începutul sec. XVI.*) Confirmatio privilegii Andree regis per Lodouicum regem factam.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori, care vor avea cunoștință de scrisoarea aceasta, mintuire întru mîntuitorul tuturor.

Rîvna înflăcărată ce se înalță arzînd pînă la ceruri, se îngrijește cu atât mai bine de mîntuirea sa, cu cît regele statornicește și întărește mai limpede prin binefacerea sprijinului său cele dăruite cu evlavie de către înaintașii săi sfintelor și cucernicelor lăcașuri.

Drept aceea prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că venind înaintea luminăției noastre cuviosul bărbat și plecat lui Dumnezeu, fratele Ioan, abatele mănăstirii fericitei fecioare de Cîrța, ne-a înfățișat un privilegiu al răposatului preafînălțat și strălucit principe, domnul Andrei regele de fericită pomenire al Ungariei, preascumpul nostru străbun, întocmit și dat cu privire la dania unei moșii, anume a moșiei Cisnădioara făcută zisei mănăstiri ca bun închinat celui răstignit pe cruce, avînd cuprinsul însemnat mai jos, rugînd maiestatea noastră cu supusă rugăminte să binevoim a primi încuviința, consfinți și întări cu privilegiul nostru pentru sus-zisa mănăstire a slăvitei fecioare acel privilegiu al domnului Andrei regele. Cuprinsul său este acesta: (*Urmează actul lui Andrei II, regele Ungariei din (după noiembrie) 1223, DIR—C, veac. XI—XIII, vol. I, nr. 145*). Așadar, ascultînd cu bunătate regească rugămintile binevenite și supuse ale sus-zisului domn, fratele Ioan abatele (ca fiind) drepte și potrivite legii și mai ales pentru nădejdea și închinarea noastră osebită ce o purtăm și avem către nepri-

hănită fecioară în al cărei slăvit nume a fost închinată și zidită zisa mănăstire Cîrța, trăgînd noi nădejde neîndoioasă că pentru cele ce săvîrșim cucernic pe pămînt întru apărarea zisei biserici, vom fi răsplătiți în ceruri, aflînd noi sus-zisul privilegiu al acestui domn Andrei, regele, fără răsături, fără tăieturi și nesticat în vreo parte a sa, ci întru totul lipsit de orice bănuială, trecîndu-l din cuvînt în cuvînt în cele de față, îl primim în ce privește toate cele ce se cuprind în el, îl încuviințăm, îl consfințim și îl întărim pe veci din puterea (noastră) regească pentru sus-zisa mănăstire a slăvitei fecioare din Cîrța, prin ocrotirea privilegiului nostru de față, fără a știrbi drepturile altora.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestei întăriri a noastre am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea dublei noastre peceti atîrnate și adevărate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte domnul Nicolae arhiepiscopul de Strigoniou și comite perpetuu al acelui loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă, în a șaptea zi înainte de calendele lunii mai, iar în al domniei noastre al optsprezecelea an.

Venerabilii întru Hristos părinți și domni același Nicolae arhiepiscopul de Strigoniou, Ugolino de Spalato, Nicolae de Zara, Ilie de Raguza, Toma ales și întărit arhiepiscop de Caloceja și episcopii: Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei — scaunul Cenadului fiind fără păstor — Coloman de Győr, Nicolae de Pécs, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb, Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, cuvioșii frați: Ștefan de Nitra, Toma al Sirmului, Ioan de Knin, Dimitrie de Nona, Bartolomeu de Trau, Valentin de Makarska, Ștefan de Faro, Matei de Sebenico, frații Mihail de Scardona, Portiva de Segno și Radoslav de Krbava păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; iar măriții bărbați Nicolae Konth palatinul, Andrei voievodul Transilvaniei, Nicolae al lui Ugrin judele curții noastre, Nicolae Zeech banul întregii Dalmației și Croației, Leustachie banul Slavoniei, Nicolae de Gara banul de Mačva, Cykou marele nostru vistier, Leukus marele nostru stolnic și marele nostru paharnic, Dionisie marele nostru comis, precum și magistrul Simion comite de Pojon și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

(*Pe verso, de o mîna de la începutul sec. XVI:*) Confirmarea privilegiului regelui Andrei făcută de regele Ludovic.

Arh. Stat. Sibiu, U. I, 12. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1223. Orig. perg., foarte deteriorat, cu pete de umezeală și lacune, fragmente de pecete regală dublă din ceară de culoare deschisă, atîrnată cu șnur împletit din fire de mătase roșie și violetă.

EDIȚII: Ub., II, p. 162—163.

¹ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

² Rupt cca 8 cm, întregit după sens.

³ Rupt cca 10 cm, întregit după sens.

Ludovic I, regele Ungariei întărește un privilegiu al regelui Carol Robert, care cuprinde ca transumpt un act al regelui Ladislau privind mai multe moșii din Iugoslavia. Dumitru de Oradea (*Waradiensi*), Do-

minic al Transilvaniei episcopi; scaunul episcopal de Cenad (Chanadiensis) vacant; Andrei voievodul Transilvaniei, Dionisie banul Severinului (Zeu-rino).

Arh. Acad. Jugoslave, Zagreb, Diplomata, anul. 1280.
Orig. perg. pecetea atârnată și șnurul de legătură lipsesc.
EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 565—566.

367

1359 aprilie 28, Vișegrad.

Nos Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum damus pro memoria quod Georgius, filius Poch in quindena diei Medii quadragesime pro Petro, filio Mychaelis de Zanizlo, cum litteris procuratoriis capituli ecclesie Waradyensis, iuxta¹ continenciam¹ litterarum¹ eiusdem¹ capituli¹ Waradyensis¹ citatoriarum¹ coram nobis comparendo, easdem litteras dicti capituli Waradyensis citatorias² nobis presentavit hunc tenorem continentes: *⟨Urmează actul capitlului din Oradea, din 28 martie 1359 nr. 361⟩* Ad quasquidem quindenae diei Medii quadragesime nec prefatus Ladislaus, filius Pauli neque idem Johannes, *⟨filius⟩* eiusdem Pauli de Chomakoz venire vel pro se transmittere curarunt, memorato Georgio, filio Pouch, procuratori dicti Petri, filii Mychaelis in persona eiusdem domini sui, decem et octo diebus continuis legitime coram nobis expectante. Unde quia in serie litterarum nostrarum citatoriarum¹ ipsi capitulo Waradiensis ad dictam citacionem faciendam per nos directarum litterisque eiusdem capituli citacionalibus³ de verbo ad verbum insertarum prefatus Petrus, filius Mychaelis, contra Ladislaum, filium Pauli, citandus fore⁴ et demum idem Petrus, filius Mychaelis contra Johannem, filium Pauli, ex serie⁵ earum litterarum capituli Waradiensis citatoriarum citatus¹ extitisse adinveniebatur, pro eo nos commisimus, ut dum pars partem in causam coram¹ nobis¹ reduxerint delib(erationem)⁶ quid fieri debeat in premissis dictan(te) iuris equitate. Datum in Vissegrad, decimo nono die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

⟨Pe verso de aceeași mină:⟩ Pro Petro, filio Mychaelis de Stanizlou,⁷ contra Johannem, filium Pauli de Chomakoz iudicialis.

Noi, Nicolae Kont, palatinul regatului Ungariei și jude al cumaniilor, facem cunoscut că venind în fața noastră Gheorghe, fiul lui Poch, pentru Petru, fiul lui Mihail de Sanislău, în a cincisprezecea zi a Miază-păresimilor⁸, cu scrisoarea de imputernicire a capitlului bisericii din Oradea, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare în judecată a numitului capitlu de Oradea, ne-a înfățișat acea scrisoare de chemare în judecată a pomenitului capitlu de Oradea avînd acest cuprins; *⟨Urmează actul capitlului din Oradea, din 28 martie 1359 nr. 361⟩*.

La pomenitele cvindene ale zilei Miază-păresimilor însă nici sus-zisul Ladislau fiul lui Pavel nici numitul Ioan, fiul lui Pavel de Ciomocoz nu s-au îngrijit să vină sau să trimită *⟨pe cineva⟩* pentru ei. Iar pomenitul Gheorghe, fiul lui Poch, imputernicitul zisului Petru, fiul lui Mihail, în numele numitului său stăpîn a așteptat după cum cere legea, optsprezece zile neîntrerupte înaintea noastră, deoarece din cuprinsul

scrisorii noastre de chemare în judecată trimisă de noi numitului capîtlu din Oradea ca să facă chemarea și (care scrisoare) era trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de chemare în judecată a numitului capîtlu, se vedea că sus-numitul Petru, fiul lui Mihail, trebuia citat față cu Ladislau, fiul lui Pavel, și s-a mai văzut din cuprinsul scrisorii de chemare a capîtlului din Oradea că numitul Petru, fiul lui Mihail, fusese citat față cu Ioan, fiul lui Pavel. Drept aceea noi am hotărît ca atunci cînd una din părți va aduce înaintea noastră, la judecată pe cealaltă parte să se facă judecata chibzuită ce trebuia să se facă înainte așa cum cere dreptatea după lege.

Dat în Vișegrad, în a nouăsprezecea zi a sorocului sus-scris în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

(*Pe verso de aceeași mină.*) Pentru Petru, fiul lui Mihail de Sanișlău față cu Ioan, fiul lui Pavel de Ciomocoș, scrisoare de judecată.

Arh. Naț. Magh. Dl. 51 845. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. din Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată pe verso și cu o bucată din *caput sigilli*.

REGESSE: *Kállay*, II, p. 73, nr. 1326.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Urmează cuvintele: *tenoris infrascripti*, tăiate de aceeași mină.

³ Astfel în orig. după care urmează *inseri*, tăiat de aceeași mină.

⁴ Urmează *ad* tăiat de aceeași mină.

⁵ Urmează 1 tăiat.

⁶ În orig. rupt 1 cm, întregit pe baza contextului.

⁷ Astfel în orig.

⁸ 27 martie.

368

1359 aprilie 31 (*Secundo Kalendas Maii*).

Ludovic I, regele Ungariei transcrie și întărește un privilegiu al regelui Bela IV privind o moșie din Jugoslavia. Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, episcopi; scaunul episcopal de Cenad vacant; Andrei voievodul Transilvaniei, Dionisie banul Severinului. (Zewrino).

Arh. Naț. Magh. Dl. 308.

Orig. perg. pecete regală în stare bună atîrnată cu șnur de mătase de culoare (?) și portocalie.

EDITII: *Smičiklas*, XII, p. 568—569

369

(1359 după mai 1, Cluj-Mănăștur).

Excellentissimo principi, domini Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, domino eorum naturali, conventus monasterii (beate)¹ Marie virginis de Clusmonustra, oratores vestri, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre excellencie honore quo decuit recepimus in hec verba: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 martie 1359, nr. 358*). Unde nos, mandatis vestre maiestatis obedire cupientes, ut tenemur, magistrum Petrum, notarium nostrum, ad premissa mandata vestra fideliter exequenda duximus transmittendum. Qui quidem nobilis

370

vlr, magister Petrus, filius Michaelis, quondam viceuoyuoda, homo vester, et idem magister Petrus, homo noster, exinde ad nos reversi, nobis concorderet retulerunt quod, in octavis festi beati Georgii martiris nunc preteritis, legitimi et sufficientes procuratores venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolica gracia episcopi Transsiluani, ac discreti viri do<mini prepositi>² eiusdem ecclesie personaliter unacum suis arbitratoribus in villa ipsius magistri Petri viceuoyuode, Warada vocata, ad hac <dest>inata¹ ad arbitrium faciendum comparuissent, <prout . . . Dom> inicus³ vero, viceuoyuoda Transsiluanus, non venisset, nec aliquem legitimum procuratorem misisset ad arbitrium predictum faciendum. Et, dum iam sero esset, quidam famulus ipsius <magistri Dominici>⁴ sine litteris procuratoriis comparendo, simplici verbo dixisset quod expectarent quia dominus suus cum suis arbitratoribus illuc veniret. Prefati autem procuratores domini episcopi et sui cap<ituli . . .>⁵ ultra quam deberent expectassent eosdem predictus vero magister Dominicus, ut supra, non venisset nec misisset aliquem legitimum procuratorem ad arbitrium predictum <faciendum . . . procuratores predicti>⁶ domini episcopi contra prefatum magistrum Dominicum si personaliter fuisset, tales acciones et inquisitiones proposuissent et declarassent quod sepefatus Dominicus viceuoyuoda < . . .>⁷ vocatam et pertinentes ad eandem per Petew, famulum suum, ultra centum marcas in promptis denariis, preter animalia, recipi fecisset ac < . . . Ac>yntus⁸ et Nandrolaka desolari et depopulari. Item, acciones et propositiones dominorum de capitulo tales extitissent: in primis duas possessiones ip<sius capituli . . . per Pet>ew⁹, famulum suum, nullo homine regis vel iudicum nobilium secum adducto, fecisset spoliari, ducenta animalia et sedecim equos < . . . mille ducentas>¹⁰ oves bonas et electas, modo quo supra fecisset auferri. Item, Georgium Olachum, iobagionem eorum de Rewfolua, in pos<essione . . .>¹¹ pecora sua et sexaginta oves fecisset auferri. Item quendam iobagionem ipsorum, Negh nomine, qui ad liberandum filium <suum . . .>¹² oves, unum equum decem marcas argenti valentem, duos equos equatiales et duos boves bonos auferri ab eodem per < . . .>¹³ Matheum, Hannus nigrum, Johannem, filium Stephani, Michaellem pellificem, Stephanum carnificem, Georgium magnum, Stephanum I < . . . hospit>es¹⁴ ipsorum de Enyedino in via libera transeuntes contra libertatem ecclesie intra metas possessionis < . . .>¹⁵ in captivitatem adducendo, omnibus bonis circa ipsos repertis, videlicet duos cur<rus . . .>¹⁶ nitu interfectorum pro octo marcis restituisset < . . .>¹⁷ misisset⁴, ymo nisi ipsum magistrum Dominicum super¹⁸ dictorum < . . .>¹⁹ morte durissima interfici et decollari fecisset < . . .>²⁰ ducentarum marcarum argenti fecisset dominis de <capitulo . . .>²¹ episcopus et capitulum volentes servare < . . .>²² Georgii martiris anno prenotato < . . .>²³.

Preainălțatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, adevăratului lor stăpîn, conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria, trimișii voștri, prinosul cucernicilor sale rugăciuni cu veșnică credință.

Am primit cu cîntea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre, avînd acest cuprins: <Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 martie 1359, nr. 358>. Drept aceea, noi, dorînd să dăm ascultare poruncilor

maiestății voastre, după cum sîntem datori, am hotărîl să-l trimitem pe magistrul Petru, notarul nostru, spre a împlini întocmai poruncile voastre de mai sus. Iar aceștia, adică nobilul bărbat, magistrul Petru, fiul lui Mihail, fostul vicevoievod, omul vostru, și magistrul Petru, omul nostru, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, la octavele trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe²⁴, împuterniciții legiuți și destul ca număr ai vererabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcopul Transilvaniei, și a chibzuitului bărbat, domnului prepozit al aceleiași biserici, s-au înfățișat ei înșiși împreună cu împăciuitorii <aduși> de ei în satul, numit Oarda, al acestui magistru Petru, vicevoievodul, sat ales pentru a se face acolo judecata de împăciuire, după cum ... Dominic, însă, vicevoievodul Transilvaniei, n-a venit, nici n-a trimis vreun împuternicit legiuit ca să facă sus-zisa judecată de împăciuire. Și numai seara tîrziu, înfățișîndu-se, fără scrisoare de împuternicire, un slujitor al acestui magistru Dominic a spus prin viu grai să aștepte, căci stăpînul său va veni acolo cu împăciuitorii săi. Iar sus-zisii împuterniciți ai domnului episcop și ai capitlului său ... i-au așteptat mai mult decît ar fi trebuit, dar sus-zisul magistru Dominic, ca mai sus, n-a venit și nici n-a trimis vreun împuternicit legiuit spre a face sus-zisa judecată de împăciuire ... și domnului episcop s-au plîns împotriva sus-zisului magistru Dominic, ca și cum ar fi fost de față, cu privire la faptele lui samavolnice, și au arătat că des-pomenitul vicevoievod Dominic, prin slujitorul său Petru, a pus să fie luată moșia numită <...> și cele ce țin de ea, în valoare de peste o sută de mărci, în bani gata, în afară de animale ... și să pustiască și să jefuiască moșiile Ațintiș și Nandra. De asemenea, au fost ridicate învinuirile și plîngerile domnilor din capitlu, că, în primul rînd a pus prin slujitorul său Petru, fără să aducă un om al regelui sau al juzilor nobililor, să fie jefuite două moșii ale acestui capitlu, și să fie luate, la fel ca mai sus, două sute de vite și șaisprezece cai ... o mie două sute de oi alese și de rasă. De asemenea, a pus să fie ridicat Gheorghe Românul, iobagul lor din Revfalva pe moșia ... cu vitele sale și cu șazeici de oi. La fel, unui iobag al lor, Neagu pe nume, care pentru eliberarea fiului <său> ... a pus să i se ia oi, un cal în preț de zece mărci argint, doi cai de herghelie și doi boi buni Pe Matei, Ioan cel negru, Ioan, fiul lui Ștefan, Mihail blănarul, Ștefan măcelarul, Gheorghe cel mare, Ștefan ... <oaspeții> lor din Aiud, care mergeau pe drumul slobod, împotriva libertății bisericii, între hotarele moșiei i-a prins ... <și luîndu-le> toate lucrurile găsite la ei, anume două care

<Deoarece fragmentele textului latin nu permit în continuare o traducere corectă, menționăm doar uciderea prin decapitare săvîrșită de aceeași învinuiri>.

Bibl. Batthyaneum. Arh. Capitl. Alba-Iulia, lădița 1 nr. 159. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hirtie, în stare foarte deteriorată, cu fragmente de pecete din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

REGESTE: Szeredai, *Series*, 99; *Fejér*, IX/3, p. 84; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 159, *Ub.*, II, p. 164.

¹ Pată de umezeală de 1 cm; întregit pe baza contextului.

- ² Pată de umezeală de 4 cm; întregit pe baza actului nr. 358.
- ³ Pată de umezeală de 6 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ⁴ Pată de umezeală de 5 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ⁵ Pată de umezeală de 7 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ⁶ Pată de umezeală de 7 cm; întregit parțial, pe baza contextului.
- ⁷ Pată de umezeală de 8 cm.
- ⁸ Pată de umezeală de 9 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ⁹ Pată de umezeală de 9,5 cm; întregit parțial, pe baza contextului.
- ¹⁰ Pată de umezeală de 10 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ¹¹ Pată de umezeală de 11 cm.
- ¹² Pată de umezeală de 11,5 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ¹³ Pată de umezeală de 12 cm.
- ¹⁴ Pată de umezeală de 15 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ¹⁵ Pată de umezeală de 16 cm.
- ¹⁶ Pată de umezeală de 18 cm.
- ¹⁷ Pată de umezeală de 20 cm; întregit parțial pe baza contextului.
- ¹⁸ Urmează un cuvânt indescifrabil scris deasupra rîndului.
- ¹⁹ Pată de umezeală de 22 cm.
- ²⁰ Pată de umezeală de 25 cm.
- ²¹ Pată de umezeală de 25 cm, întregit parțial pe baza contextului.
- ²² Pată de umezeală de 26 cm.
- ²³ Pată de umezeală de 27 cm.
- ²⁴ 1 mai.

Nos capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod magister Thomas, filius Dionisii de Regun, ad nostram personaliter veniendo presenciam, per modum protestationis nobis significare curavit, quod ipse quasdam possessiones suas Nogcegh, Zentywantelku et Torzaltelku vocatas, in comitatu de Clus existentes, Nicolao, filio Pauli dicti de Makra, pro factis seu nocumentis et iniuriis magistri Thome, filii sui, ex consensu et voluntate sua, eidem Nicolao factis, iuxta continentiam aliarum litterarum nostrarum privilegialium sponte et bone voluntate dedisset et tradidisset, que quidem possessiones, ipsum iure emptitio et non iure hereditario tangere dinoscerentur, ex eoque potestatem habuisset easdem alienandi; unde, ne tractu temporis magister Stephanus, filius suus, predictum magistrum Thomam, similiter filium suum, ratione earundem possessionum, modo quo supra eidem Nicolao per ipsum datarum molestare seu inpetere valeat, presentes litteras nostras protestatorias in testimonium premisorum per nos dari postulavit, quas nos, ipso magistro Thoma petente, duximus concedendas, communi iustitia suadente. Datum secundo die octavarum festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo nono.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că venind însuși înaintea noastră magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, s-a îngrijit să ne arate în chip de întîmpinare, că potrivit cuprinsului unei alte scrisori a noastre privilegiale el a dat și a trecut nesilit și de bună voie lui Nicolae, fiul lui Pavel zis de Makra, pentru faptele dăunătoare sau pagubele și vătămarile pricinuite cu incuviințarea și învoirea sa acelui Nicolae de către magistrul Toma, fiul său, — niște moșii ale sale, numite Țagu, Sînmihai, și Torzaltelku, aflătoare în comitatul Cluj, moșii ce se știe

că țin de el în temeiul dreptului de cumpărare și nu al celui de moștenire, și ca atare el a avut puțința de a le înstrăina. Drept aceea, pentru ca în curgerea vremii magistrul Ștefan, fiul său să nu poată turbura și supăra pe sus-zisul magistru Toma, de asemenea fiul său, cu privire la acele moșii date de el acelui Nicolae în felul arătat mai sus, a cerut ca noi să-i dăm întru mărturia celor de mai sus scrisoarea noastră de întîmpinare, ce am pus să i se dea la cerere acestui magistru Toma, din îndemnul dreptății obștești.

Dat în a doua zi a octavelor sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Bánffy, fasc. 5 nr. 7.

Orig. hîrtie, pecete de ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 224.

371

1359 mai 8, Vișegrad.

Nos Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod nos, tum ex approbatissima regni nostri consuetudinaria lege requirente, tum etiam ex gracia speciali Nicolao, filio Nicolai, filii Alexandri de Regeze, orphano in tenera etate constituto huiusmodi graciā duximus faciendam ut donec idem legitimam et adultam pervenerit in etatem, nullus iudicum et insticiariorum regni ipsum in aliquibus causis exceptis dumtaxat causis tempore patris sui iniciatis vel novis possessionariis occupacionibus aut iniuriis quibuspiam presencium sub confidencia inferendis audeat iudicare. Vobis igitur palatino et iudici curie nostre vicesque vestras gerentibus, item comitibus parochialibus et iudicibus nobilium quorumlibet comitatuum ac generaliter cunctis regni nostri iudicibus et iusticiariis firmo edicto regio precipientes mandamus quatenus nullus ex vobis prefatum Nicolaum, ut premissimus, in tenera etate constitutum donec idem legitimam et adultam pervenerit ad etatem in nullis causis, exceptis solum modo causis premissis, iudicare vel suo astare iudicatu compellere audeat aliquatenus vel presummat. Aliud contra formam premissae gracie nostre non facturi. Datum in Vysegrad, in quindenis festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

Noi Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, dăm de știre prin cele de față că noi atît din prea încuviințata datină a regatului nostru, după cum cere legea, cît și din osebă bunăvoință am hotărît să-i facem o astfel de milostivire lui Nicolae, fiul lui Nicolae, fiul lui Alexandru de Resighea, orfan, aflător în vîrsta tînă, ca, pînă ce numitul va ajunge la vîrsta legiuită și adultă nici unul dintre judecătorii și dintre împărțitorii de dreptate ai regatului nostru să nu îndrăznească să-l judece în unele pricini, afară numai de pricinile începute în vremea tatălui său, pentru noi cotropiri de moșii și pentru orice fel de vătămări ce i se vor aduce sub chezașia celor de față. Așadar că poruncim, și vă punem în vedere prin nestrămutată poruncă regească vouă, palatinului și judei curții noastre și locuitorilor voștri, de asemenea comiților comitatelor și juzilor nobililor oricăror comitate și îndeobște tuturor judecătorilor și împărțitorilor de dreptate, ca nimeni dintre voi să nu îndrăz-

374

nească ori să cuteze cumva să-l silească pe sus-zisul Nicolae aflător — cum am spus mai înainte în vîrstă tinăra — să judece sau să stea la judecata noastră pînă ce numitul va ajunge la vîrsta legiuită și adultă, în nici o pricină afară de pricinile menționate mai înainte și să nu faceți altfel ce ar putea fi împotriva cuprinsului milostivirii noastre.

Dat în Vișegrad, la cvindenele sărbătorii sfîntului Gheorghe martirul, în anul domnului o mie treisute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 52031. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. perg. cu urme de pecete rotundă aplicată pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 74 nr. 1328 și p. 118 nr. 1529.

Nos, Andreas, voiwoda Transsiluanus et comes de Zonuk, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod, cum iuxta continentiam litterarum excellentissimi principis, domini Lodouci, dei gratia illustris regis Hungarie, domini nostri, in quindenis festi beati Georgii martiris inter venerabilem in Christo patrem, dominum Dominicum, eadem et apostolica gratia episcopum Transsiluanum, et capitulum eiusdem, et inter nos arbitrium per octo probos viros, quorum quatuor idem dominus episcopus et capitulum suum, alios vero quatuor nos in villam magistri Petri, filii Michaelis, quondam viceuoyuode, Warada vocatam, adducere tenebamur, presente eodem magistro Petro, homine regio, per eundem dominum regem ad hoc deputato, sub testimonio conventus ecclesie beate virginis de Clusmunustra, super omnibus iniuriis, dampnis et specialiter ablatione et perceptione decimarum et aliarum quarumlibet discordiarum generibus qualiter et quomodocumque actenus inter predictos dominum episcopum et capitulum suum ac inter nos subortis et excitatis, fieri debuisset, tandem ipsis quindenis advenientibus, ad locum predictum, tam per venerabilem in Christo patrem, dominum Dominicum, et capitulum suum suis arbitratoribus et per nos similiter nostris arbitratoribus adductis, ipsisque et memorato magistro Petro, quondam vicewoyuoda, ac magistro Petro, notario, homine conventus eiusdem, presentibus, inter cetera idem dominus episcopus et suum capitulum exhibuerunt nobis litteras regias quamplures, quarum data unius sabbato, proximo ante festum Pasce domini, alterius die dominice proximo post festum beati Jacobi apostoli, tertie vero secundo die Conversionis beati Pauli apostoli, consequenter in Wysegrad, in anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo emanatas, in quibus predictus dominus noster rex primo, secundo et tertio nobis firmis dabat in mandatis, ut decimas preacti domini episcopi et sui capituli in partibus Transsiluanis, ubique in villis sub honore voyuodatus et tenuti nostri existentibus, habitas remitteremus et reassignaremus ac per ad nos pertinentes remitti et reassignari faceremus, et nunquam nos manus nostras et ad nos pertinentium intromitteremus vel intremitti faceremus de eisdem, de perceptis autem nos et etiam, pertinentes ad nos satisfaceremus. Ideo nos, mandatis et litteris ipsius domini nostri regis obediētes, ne etiam regiis edictis domini nostri contraire videamur, universas decimas memorati

episcopi et sui capituli cum omnibus suis iuribus, in villis ad castra Chycho, Baluanus, Leta, Kukullew, Wywar et Dewa necnon in aliis villis quibuslibet sub honore nostri voywodatus existentibus, habitas, quas quidem voywode, predecessores nostri, occupando perceperunt et nos demum percepimus et percipi fecimus, prout alii voywode, predecessores nostri, persolvere pro ipsis decimis fuissent consueti, coram prefatis homine regio et testimonio dicti conventus, iuxta preceptum domini nostri regis, pro eo etiam, ut omnis litis materia et dissidii fomes de medio nostri radicatus extirpetur et nos falce pacis mutuo invicem valeamus amplexari, remisimus et reassignavimus, ymo remittimus et reassignamus vigore presentium mediante, exceptis tamen decimis ville Bun, quas, quia in ipsis litteris regiis mentio de factis decimarum eiusdem ville Bun non fiebat, sine scitu et consensu pretacti domini nostri regis remittere non valemus, assummentes, ut a modo et deinceps nullo modo sub aliquo colore quesito supranotatas decimas occupando percipiemus, nec per ad nos pertinentes percipi faciemus, manus nostras et ad nos pertinentium omnino eximendo de eisdem, nisi a supradictis domino episcopo et suo capitulo vel procuratoribus suis ad hoc deputatis nos et ad nos pertinentes emere et comparare possimus iuxta valorem decimarum earundem. Quamobrem universis castellanis, officialibus et pertinentibus ad nos quibuslibet, presentibus et futuris, firmiter precipimus et mandamus quatenus nullo modo amplius predictas decimas, domino episcopo et suo capitulo provenientes et provenire debendas, occupare occupatasque percipere presumpmatis quoquomodo, omnino manus vestras eximentes ab eisdem; nichilominus de decimis per vos perceptis prenotatis domino episcopo et suo capitulo satisfaciatis et, sicut gravissimam indignationem regiam et nostram incurrere formidatis, aliud facere non audentes in premissis, ut aliqua impropria ex parte domini nostri regis nobis non interveniant in hac parte.

Datum Albe, in quindenis festi beati Georgii martiris predictis, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quiquagesimo nono.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii preînălțatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, domnul nostru, trebuie să se facă în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹ o împăciuire între venerabilul întru Hristos părinte domnul Dominic din mila acestuia și a scaunului apostolic episcopul Transilvaniei și capitulul său și între noi, prin împăciuirea a opt bărbați cinstiți — dintre care pe patru erau datori să-i aducă acest domn episcop și capitulul său, iar pe ceilalți patru eram datori să-i aducem noi, la satul numit Oarda, al magistrului Petru, fiul lui Mihail, fostul vicevoievod de față cu acest magistrul Petru, omul regelui, trimis pentru aceasta de acel domn al nostru regele, și sub mărturia conventului bisericii fericitei fecioare de Cluj-Mănăstur, împăciuirea cu privire la toate vătămarile și pagubele și îndeosebi la ridicarea și strângerea dijmelor și a tuturor celorlalte neînțelegeri — în orice fel și în orice chip s-au născut și s-au stîrnit ele pînă acuma — între sus-zișii domnul episcop și capitulul său pe de o parte și noi pe de alta; sosind în sfîr-

șit această a cincisprezecea zi, după ce au fost aduși la locul sus-zis de către venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic și capitlul său, împăciuatorii lor și de asemenea de către noi împăciuatorii noștri, și fiind ei de față, cît și pomenitul magistru Petru, fostul vicevoievod și magistrul Petru, notarul și omul aceluia convent, acest domn episcop și capitlul său ne-au înfățișat între altele mai multe scrisori regești dintre care una este din simbăta de dinaintea Paștelor domnului², cea de a doua din duminica de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob³, iar a treia din a doua zi după sărbătoarea Înțarcerii la credință a fericitului apostol Pavel⁴ date la Vișegrad, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și șapte, prin care sus-zisul domn al nostru regele ne poruncește cu tărie înția, a doua și a treia oară să lăsăm și să înapoiem dijmele sus-zisului domn episcop și ale capitlului său ce le au în părțile Transilvaniei, pretutindeni în satele aflătoare sub atîrnarea slujbei noastre voievodale și să punem să fie lăsate și înapoiate de către cei ce țin de noi și să nu ne atingem de ele niciodată nici noi, nici cei ce țin de noi, sau să punem pe alții să se atingă de ele, iar pentru dijmele culese de noi să dăm despăgubire noi și cei ce țin de noi. De aceea, ascultînd de poruncile și scrisorile acestui domn al nostru, regele, ca să nu se pară că ne împotrivim chiar poruncilor regești ale domnului nostru regele, și pentru ca să se smulgă din rădăcină din mijlocul nostru orice pricină de neînțelegere și orice prilej de vrajbă și să ne putem îmbrățișa unii pe alții în pace, noi, potrivit poruncii domnului nostru regele, am lăsat și am înapoiat înaintea sus-zisului om al regelui și a omului de mărturie al zisului convent, toate dijmele pomenitului domn episcop și ale capitlului său împreună cu toate drepturile lor ce le au în satele ținînd de cetățile Ciceu, Unguraș, Lita, Cetatea de Baltă, Gogan-Varolea și Deva precum și în oricare alte sate aflătoare sub ascultarea voievodatului nostru, dijme pe care unii voievozi înaintași ai noștri le-au strîns prin cotropire și în urmă le-am strîns noi și am pus să fie strînse, așa cum au obișnuit să facă ceilalți voievozi înaintași ai noștri în privința acestor dijme, și chiar le lăsăm și le înapoiem în temeiul puterii celor de față, în afară totuși de dijmele satului Boiul pe care — întrucît în aceste scrisori regești nu se făcea pomenire de aceste dijme ale acestui sat Boiul — nu putem să le lăsăm fără știrea și încuviințarea sus-pomenitului nostru domn regele; legîndu-ne ca de acum înainte în nici un chip și sub nici un cuvînt să nu strîngem prin cotropire sus-arătatele dijme, și nici să nu punem a fi strînse de cei ce atîrnă de noi, luîndu-ne cu totul de pe ele mîinile noastre și ale celor ce atîrnă de noi, afară doar dacă noi și cei ce atîrnă de noi le vom putea lua cu plată și cumpăra, potrivit prețului acestor dijme de la sus-zișii domnul episcop și capitlul său sau de la împuterniciții lor, trimiși pentru aceasta.

De aceea vă punem în vedere și poruncim cu tărie tuturor castelanilor și slujbașilor noștri și tuturor celor ce atîrnă de noi și de față și viitori, să nu îndrăzniți în nici un chip să mai cotropiți și o dată cotropite să strîngeți sus-zisele dijme ce vin și trebuie să vină domnului episcop și capitlului său, luîndu-vă cu desăvîrșire și cu totul mîinile voastre de pe ele, și totodată să despăgubiți pe sus-arătații domnul episcop și capitlul său de dijmele strînse de voi. Și dacă vă te-

meți să cădeți sub cea mai cumplită minie a regelui și a noastră, să nu îndrăzniți a face altfel cu privire la cele de mai sus, ca să nu ne vină vreo muștrare în privința aceasta din partea domnului nostru regele.

Dat la Alba, în sus-zisa a cincisprezecea zi, a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Bibl. Batthyaneum. Arh. capitl. din Alba Iulia, lădița I, nr. 145 și 157. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. perg., urme de pecete de ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 97; *Fejér*, IX/3, p. 131; *Hurmuzaki-Densușianu* I/2, *Ub.*, II, p. 164–166.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 145 și 157.

¹ 8 mai.

² 8 aprilie 1357.

³ 30 iulie 1357.

⁴ 26 ianuarie 1357.

373

13(5)9 mai 15, Vișegrad.

Nos, Andreas woyuoda Transsiluanus et comes de Zolnok memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod Ladislaus, filius Johannis filii Martini de Sarmasag, pro se personaliter, pro Egidio autem et Stephano fratribus suis uterinis cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Varadiensis in octavis festi beati Georgii martiris, iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum adversus Stephanum, filium Johannis de Samson, quasdam litteras eiusdem capituli Varadiensis formam possessionarie reambulationis et contradictorie inhibitionis ac citationis in se habentes, domino nostro regi rescripcionales, tenorem et formam litterarum regalium eidem capitulo directarum de verbo ad verbum in se continentes nobis demonstrantes inter cetera, quod, Egidius, filius Johannis de Sarmasag, suo et Ladislao ac Stephano, fratrum suorum carnalium nominibus et vice, eiusdem domini nostri regis adeundo presenciam sue dixisset maiestati quod eadem possessio ipsorum Sarmasag vocata hereditaria in comitatu de Zolnok existens, apud manus eorum habita, reambulatione et metarum earundem ereccione nimium indigeret, consuetudine regni requirente.

Quare idem dominus noster rex eidem capitulo dixisset in mandatis, ut eorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Stephanus, filius Pauli de Batawolge vel Blasius, filius Emerici de Ody aut Stephanus, filius Sándor de Sandorhaza, sive Bechen, filius Johannis de dicta Ody, aliis absentibus homo suus regius ad faciem predictae possessionis Sarmasag vocata vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et presentibus accedendo reambularent eandem per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres ubi necesse fieret erigendo, reambulataque et ab aliorum possessionibus separatam et distinctam relinquendo eandem, dictis Egidio, Ladislao et Ste-

378

phano, filiis Johannis, eo iure quo ipsis pertinere dignoscitur possidentem, si non fieret contradictum, contradictores vero si qui fierent citaret contra ipsos Egidium, Ladislaum et Stephanum, filios Johannis, in presenciam sue regie maiestatis ad terminum competentem, et posthec seriem premissae possessionarie reambulacionis cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum ac termino assignato idem capitulum regie fideliter rescriberet maiestati.

Ipsam denique capitulum Varadiense, mandatis regiis obediens, unacum predicto Blaso, filio Emerici de Ody, homine regio, discretum virum Johannem, sacerdotem chori ecclesie ipsorum et rectorem altaris beati Emerici ducis et confessoris, transmississent ad premissa mandata regie maiestatis fideliter exequenda, qui demum ad eos reversi et per ipsos requisiti eidem capitulo retulissent quod ipsi feria sexta proxima ante festum beati Martini confessoris proxime tunc preteritum, ad faciem predictae possessionis Sarmasag vocatae pariter accessissent quam, convocatis vicinis commetaneis earundem legitime universis, exceptis solummodo nobilibus de Zupur, qui licet vocati fuerunt venire tamen contempsissent modo introscripto reambulassent, et primo incipiendo a parte possessionis Mayad vocatae per decursum eiusdem fluvii Karazna dicti ad magnum spacium usque locum Iharhag vocatum transivissent, ubi Nicolaus, filius Alberti de dicta Mayad, personaliter comparendo dixisset quod idem fluvius Karazna inter easdem possessiones Sarmasag et Mayad metaliter distinguerent et distinxissent ab antiquo, et quando idem fluvius ulterius inter predictas possessiones Sarmasag et Zupur pro meta haberetur. Hinc, ut idem¹ homines, regii² et testimonia³ dicti capituli Agriensis⁴ asseruissent, ipse cursus metarum per dictos nobiles de Sarmasag demonstratarum curreret per eundem fluvium ad bonum spacium terre et exiret ab eodem ad partem orientalem, ubi idem¹ nobiles de Sarmasag tria fossata nomine mete ostendissent, eisdem referentibus inter easdem Sarmasag et Zupur distinguencia, deinde vergeretur ad orientem et perveniret ad rivulum Korond vocatum, qui distingueret ab invicem eandem possessionem Sarmasag et possessionem regalem Bogdand vocatam in districtu de Erdeod existentem, in quo quidem rivulo Korond ascendendo sursum per bonum spacium et pervenerunt ad locum in quo quidam alter rivulus Masapataka dictus intrat in eundem rivulum Korond ibique dicta possessio Sarmasag seiungendo a predicta possessione regie maiestatis et uniretur metis possessionis Sceer vocatae, ubi prope iuncturam eorundem fluviorum sub quadam arbore ilicis una meta terrea existeret de novo sublevata, inde iret sursum in eodem rivulo Masapataka versus meridiem et exiens ab eodem rivulo ascendendo ad quendam montem, qui esset inter possessiones de Sarmasag et Sceer supradictas, in cuius cacumine idem nobiles Sarmasag unam metam terream demonstrassent, hic transiret per quoddam bercz, et idem¹ nobiles de Sarmasag in parva distancia duas metas terreas demonstrassent. Ex hinc iterum duas metas ostendissent, dicentes easdem metas a predicta meta de novo erecta usque ultimas duas metas proxime dictas inter easdem possessiones Sceer et Sarmasag separari et distingui. In eisdem igitur duabus metis ultimis Johannes dictus Nehez, famulus Philippi, filii Jacobi de dicta Sceer, vice et nomine eiusdem Philippi personaliter comparendo, eosdem a novarum metarum erectione et statucione

terre incipiendo ab eodem rivulo Masapataka usque locum Mehkert dictum eisdem nobilibus de Sarmasag facienda manifeste inhibuisset, asserens eandem terram a predicto rivulo usque iamdictum Mehkerth eiusdem Philippi esse hereditario iure ad eundem pertinere, in eodem eciam loco Johannes de Ody pro Stephano, filio Johannis de Sampson comparendo, ipsi statucioni et metarum ereccioni dicte terre, in ea parte qua eundem Stephanum, filium Johannis, vigore suorum instrumentorum tangere dignoscerentur contradiccionis obstaculo obviasset, quapropter ipse⁵ eosdem Philippum, filium Jacobi et Stephanum, filium Johannis die et loco predictis contra prescriptos Egidium, Ladislaum et Stephanum, filios Johannis de Sarmasag citassent in presenciam regie maiestatis rationem contradiccionis eorum reddituros ad octavas diei Strennarum tunc proxime venturas eisdem pro termino assignando. Hoc facto idem cursus metarum ascenderet ad alium montem in cuius cacumine iidem filii Johannis de Sarmasag unam metam terream demonstrassent, hinc in parva distancia in quoddam bercz aliam metam ostendissent, descendens autem idem cursus metarum de eodem monte intraret in rivulum Masapataka supradictum, et in eodem curreret versus meridiem per bonum spacium et tandem iungeret metas possessionis predicti Blasii tunc hominis regii, Machalya⁶ nuncupate ibique prope eundem rivulum a parte septentrionali de communi et concordi consensu eorundem filiorum Johannis nobilium de Sarmasag et ipsius Blasii de Machala duas metas terreas de novo erexissent inter easdem Machala et Sarmasag in perpetuum distinguentes, inde venit per quandam vallem ad cacumen cuiusdam montis, ibique a parte eiusdem possessionis Machala quandam arborem ilicis eximiam pro meta relinquissent terra circumfusa, a parte vero eiusdem possessionis Sarmasag iuxta ipsam arborem unam metam terream de novo erexissent, inde descendendo parvum de eodem monte, et in latere eiusdem supra quendam rivulum Erek dictum duas metas terreas erexissent inter easdem possessiones Machala et Sarmasag distinguendo. Unde egrederetur et intraret in eundem rivulum Ereek, ubi (...) ⁷ de Lomperth personaliter comparens dixisset quod cursus eiusdem rivuli Ereek per totum spacium usque quo idem rivulus in fluvium Karazna fluens intraret pro meta haberetur distinguendo inter possessiones Lomperth et Sarmasag supradictas. Facta itaque huiusmodi reambulacione et metarum ereccione ipsi, scilicet homo regius et testimonium dicti capituli, totam terram premissis metis distinctam et ad eandem Sarmasag adiacentem, excepta predicta particula terre cuius statucioni premissis modo contradictum extitisset cum omnibus utilitatibus suis statuissent et relinquissent annotatis Egidio, Ladislao et Stephano, filiis Johannis eo iure, quo ad ipsos dignoscitur pertinere possidendam sine preiudicio iuris alieni, nemine preter eosdem Philippum filium Jacobi et Stephano, filio⁸ Johannis, tunc contradictores apparendo. Quibus auditis Johannes, filius Stephani de Ody pro annotato Stephano, filio Johannis de Sampson cum procuratoriis litteris sepedicti capituli Varadiensis exurgendo in contrarium exhibuit nobis quoddam privilegium eiusdem capituli ecclesie Varadiensis in anno domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono, in vigilia festi ad vincula sancti Petri transumptive emanatum alphabetoque intercisum in quo tenore⁹ litterarum composicionalium Gregorii tunc curialis comitis et quatuor iudi-

cum iuratorum de Zolnok de verbo ad verbum, ut prefertur, transumptive habebatur, declarans inter cetera, quod in causa que inter comitem Desew, filium Petri, ab una parte, ab altera vero comitem Moch et filios Martini de Sarmasag super destructionibus ac incendio ecclesie beati Petri apostoli in villa eiusdem Desew site, et super morte filii sui, ac super morte duorum serviencium suorum, necnon et super omnibus iniuriis que et quas Mortunus filius Mortunus, frater ipsorum, eidem comiti Desew intulisset coram eisdem comite Gregorio et quatuor iudicibus ac iuratis ordine iudiciario taliter extitisset ordinatum inter ipsos quod quia ipse comes Desew predictum Mortunus vivente ipso ordine iudiciario in omnibus his coram ipsis convicisset et ad quod etiam ipse comes Desew eisdem comiti et quatuor iudicibus ac iuratis litteras regales exhibuisset, quod sibi de ipso Mortunus satisfactionem debitam super omnibus hiis impenderet et etiam post mortem predicti Mortunus eosdem comitem Mogh⁶ et filios Martini prefatus Desew, pro facto eiusdem Mortunus similiter coram eisdem Gregorio curiali comite et quatuor iudicibus et iuratis iuris ordine assignasset et porcionem possessionis eiusdem Mortunus totaliter amitti comprehendisset, sepedicti Mogh⁶ et filii Martini, pro hiis omnibus iniuriis per ipsum Mortunus eidem Desew illatis proprias possessiones ipsorum que in ius et divisionem eorundem dudum devenissent, scilicet Zeertelek et dimidietatem Masatelek vocatarum, pro eo quia ipse due possessiones vicinitate eidem comiti Desew attinerentur, porcio eiusdem Mortunus ipsis Mogh et filiis Martini ac possessionibus ipsorum magis attinerent, coram eisdem comite Gregorio et quatuor iudicibus et iuratis contulissent pleno iure comiti Desew supradicto.

Quarum quidem litterarum privilegialium necnon rescricionalium ipsius capituli Varadiensis revisis continenciis et partibus summam expositis, cum nos, iuxta continenciam earundem litterarum privilegialium, eadem partes ad pacis reformationem per nos se transmitti postularent. Tandem nobis iamdictas partes ad ipsius concordie unionem faciendam benigne permittentibus, mox tam prefatus Ladislaus, filius Johannis de Sarmasag et dictus Johannes, filius Stephani de Ody procurator dicti Stephani, filii Johannis de Sampson, in nostram regressi presenciam, obtenta prius, ut prefertur, concordandi nostra iudiciaria licencia per compositionem proborum et nobilium virorum utriusque partis pacem zelatorum se taliter concordasse retulerunt et concordarunt coram nobis quod prenomatus Ladislaus, filius Johannis de Sarmasag in sua, Egidii ac Stephani, fratrum suorum predictorum personis, vigore iamdictarum litterarum procuratoriary predictas possessiones Sceertelek et mediatatem possessionis Masatelek eidem Stephano, filio Johannis, de Sampson, et fratribus suis supradictis sub eisdem metis et metarum distincionibus, sub quibus ipse⁵ ac predecessores ipsorum ac sub condicione in dicto privilegio contento possiderunt et habuerunt remisit et resignavit, nullum ius nullamque dominii proprietatem abinceps⁶ pro se ipsis et suis posteritatibus reservando de eisdem, imo ab omnibus impetitoribus vel molestare volentibus specialiter ex parte Philippi, etiam¹⁰ quo nunc in lite nunc existunt, expedire et liberate assumpsit, propriis eorum laboribus et expensis, ac in dictis possessioni-

bus Sceertelek et medietatem Masatelek contra quospiam pacifice conservare similiterque successores eorundem, petentes itaque nos cum instantia ut huiusmodi pacis et concordie unionem super iam dicta causa, inter eos mota et habita, ratificare, approbare et nostra iudiciaria auctoritate confirmare dignemur.

Nos igitur, qui ex debito nostri wayuodatus officio unicuique iuridice iusticiam facere ac iustis et iuri consonis petitionibus annuere teneremur, premissam concordialem et pacificam concordiam inter partes premissas, modo quo supra factam et habitam, ratificamus, approbamus et auctoritate nostra iudiciaria in perpetuum valere confirmamus.

In cuius pacifice concordie unionem inter partes modo premissis factam et latam presentes nostras litteras privilegiales partibus premissis concessimus pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in Vyssegrad, quintodecimo die octavarum festi beati Georgii martiris predictarum. Anno domini millesimo tricentesimo quadagesimo¹¹ nono.

Noi Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că potrivit cuprinsului unei scrisori a noastre de aminare de mai înainte, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheoghe¹², venind în fața noastră Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Martin de Sărmășag, în numele său însuși, iar pentru Egidiu, și Ștefan, frații săi buni, cu scrisoarea de împuternicire a capitolului bisericii de Oradea, ne-a înfățișat, împotriva lui Ștefan, fiul lui Ioan de Samșod, scrisoarea de răspuns către domnul nostru regele a acelui capitol al Orăzii, cuprinzând o hotărnicire de moșie, o împotrivire și o chemare în judecată, precum și scrisoarea lui trimisă aceleiași capitolu cuprinsă din cuvânt în cuvânt și arătând între altele, că Egidiu, fiul lui Ioan de Șărmășag în numele său și în locul și în numele lui Ladislau și Ștefan, frații săi de sînge, venind înaintea acelui domn al nostru regele, a declarat maiestății sale, că acea moșie a lor de moștenire, numită Șărmășag, aflătoare în comitatul Solnoc și care este în stăpînirea lor, are mare nevoie de hotărnicire și de ridicarea semnelor ei de hotar, așa cum cere obiceiul țării.

Drept aceea pomenitul domn al nostru regele a dat poruncă acelui capitolu să-și trimită omul lui vrednic de crezare spre mărturie în fața căruia, omul său regesc Ștefan, fiul lui Pavel de Batawolge sau Blasiu, fiul lui Emeric de Dioșod, ori Ștefan, fiul lui Alexandru de Sandorhaza, sau în lipsa acestora, Bechen, fiul lui Ioan din sus-pomenitul Dioșod, venind la sus-zisa moșie numită Șărmășag și chemind în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei și fiind aceștia de față, s-o hotărnicască după adevăratele și vechile ei semne de hotar, ridicînd lingă semnele vechi, semne noi acolo unde ar fi nevoie, și hotărnicind-o și despărțind-o și deosebind-o de moșiile altora, s-o lase numiților Egidiu, Ladislau și Ștefan fiii lui Ioan, ca s-o stăpînească cu același drept cu care se știe că ține de ei, dacă nu s-ar împotrivi nimeni, iar dacă ar fi unii împotriviitori să-i cheme înaintea maiestății sale regelui la sorocul potrivit spre a sta față cu acei Egidiu, Ladislau și Ștefan, fiii lui Ioan și după acestea, acel capitolu să arate întocmai în

scris maiestății sale regelui desfășurarea pomenitei hotărniciri de moșie, cu mersul hotarelor, numele împotrivorilor și al celor chemați la judecată și sorocul statornicit¹³.

Deci cei din capitlu Orăzii, dînd ascultare poruncilor regești au trimis împreună cu sus-zisul Blasiu, fiul lui Emeric de Dioșod, omul regelui, pe chibzuitul bărbat Ioan, preot de strană al bisericii lor și slujitor al altarului fericitului Emeric ducele și mărturisorul, spre împlinirea întocmai a sus-ziselor porunci ale maiestății sale regelui.

Aceștia întorcîndu-se apoi la ei și fiind întrebați de dînșii au spus aceluia capitlu, că în vinerea dinaintea sărbătorii atunci de curînd trecută a fericitului Martin mărturisorul¹⁴, au mers împreună la sus-zisa moșie numită Șarmășag și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei, și aceștia venind cu toții afară doar de nobilii de Supur, care, deși fuseseră chemați, au nesocotit să vină, au hotărnicit acea moșie în chipul mai jos scris:

Și anume mai întii începînd din partea moșiei numite Moiad au mers de-a lungul aceluia rîu zis Crasna o bună bucată de loc pînă la locul numit Urcușul Paltinilor unde înfățișîndu-se însuși Nicolae, fiul lui Albert din numitul Moiad, a spusă că, ael rîu Crasna este și a fost din vechime semn despărțitor de hotar între acele moșii Șarmășag și Moiad și că și mai departe acel rîu era socotit ca hotar între sus-zisele moșii Șarmășag și Supur. De aci, așa cum au spus acel om al regelui și omul de măturie al numitului capitlu din Oradea mersul hotarelor arătate de numiții nobili de Șarmășag, ține o bună bucată de loc de-a lungul aceluia rîu și îl părăsește în partea de răsărit, unde acei nobili de Șarmășag au arătat drept hotar trei șanțuri, care, după spusa lor, despart pomenitele moșii Șarmășag și Supur. Apoi hotarul coțeste spre răsărit și ajunge la riulețul numit Corandul, care desparte între ele acea moșie Șarmășag și moșia regească numită Bogdand, aflătoare în ținutul Ardud. Apoi urcînd în sus o bună bucată de loc pe acel riuleț Corandul, au ajuns la locul în care un alt riuleț numit Piriul Masa se varsă în acel riuleț Corandul și acolo numita moșie Șarmășag, despartîndu-se de sus-zisa moșie a maiestății regești se unește cu hotarele moșiei numite Ser, acolo unde, aproape de unirea acelor riuri, sub un stejar, se află o movilă de hotar ridicată din nou. De acolo merge în sus pe același riuleț Piriul Masa, către miazăzi și părăsînd acel riuleț se urcă pe un deal, ce se află între sus-zisele moșii Șarmășag și Ser și în virful căruia acei nobili de Șarmășag au arătat o movilă de hotar. De aici trece pe o creastă și acei nobili de Șarmășag au arătat la o mică depărtate două movile de hotar. De aici au arătat iarăși două semne de hotar, spunînd că aceste semne de hotar despart și deosebesc acele moșii Ser și Șarmășag, de la sus-zisul semn de hotar ridicat din nou și pînă la cele două semne de hotar din urmă arătate îndată mai sus. Iar în dreptul acestor două semne de hotar din urmă, înfățișîndu-se însuși Ioan zis cel Greu, slujitorul lui Filip, fiul lui Iacob din numitul sat Ser, în locul și în numele aceluia Filip i-a oprit în chip fătîș pe cei ce făceau hotărnicirea de la ridicarea de noi semne de hotar și de la punerea acelor nobili de Șarmășag în stăpînirea pămîntului ce începe de la acel riuleț Piriul Masa pînă la locul numit Prisaca spunînd că acest pămînt, de la sus-zisul riuleț pînă la

pomenitul lor loc Prisaca este al acelui Filip și ține de el prin drept de moștenire. În același loc înfățișându-se Ioan de Dioșod pentru Ștefan, fiul lui Ioan de Șamșod s-a împotrivit la pomenita punere în stăpînire și ridicare a semnelor de hotar ale numitului pămînt în ce privește acea parte care se știe că ține de acel Ștefan, fiul lui Ioan, în temeiul actelor sale. De aceea la ziua și locul de mai sus ei au chemat pe acei Filip, fiul lui Iacob, și Ștefan, fiul lui Ioan, înaintea maiestății sale regelui spre a sta față cu sus-scrișii Egidiu, Ladislau și Ștefan, fiii lui Ioan de Șărmășag, și a da socoteală de împotrivirea lor statornicidu-le ca soroc octavele anului nou, ce urmau să vină în curînd.¹⁵ După ce au făcut aceasta, pomenitul mers al hotarelor urcă pe un alt deal în vârful căruia aceiași fii ai lui Ioan de Șărmășag au arătat o movilă de hotar; de aici la o mică depărtare au arătat un alt semn de hotar pe o creastă. Apoi mersul hotarelor coborînd de pe acel deal intră în sus-zisul riuleț Pîriul Masa și merge pe el spre miazăzi o bună bucată de loc, apoi ajunge la semnele de hotar ale moșiei numită Mocirla, a sus-zisului Blasiu, pe atunci om al regelui. Și acolo, aproape de acel riuleț, dinspre partea de miazănoapte, cu dimpreuna încuviințare și învoire a acelor fii ai lui Ioan, nobili de Șărmășag și a pomenitului Blasiu de Mocirla, au ridicat două movile noi de hotar între acele moșii Mocirla și Șărmășag, ca să le despartă pe veci. De acolo hotarul merge pe o vale spre vârful unui deal și acolo dinspre partea aceleiași moșii Mocirla au lăsat drept semn de hotar un stejar înalt, ridicînd în jurul lui pămînt; iar dinspre partea aceleiași moșii Șărmășag, lîngă pomenitul arbore, au ridicat o movilă de hotar. De acolo coborînd puțin de pe același deal au ridicat pe coasta lui din sus de un riuleț numit Pîriiașe, două movile de hotar, care să despartă acele moșii Mocirla și Șărmășag. Ieșind de acolo hotarul intră în acel riuleț Pîriiașe, unde (...) de Lompirt înfățișându-se însuși a declarat că întreg cursul acelui riuleț pe toată întinderea sa pînă unde acel riuleț se varsă în riul Crasna este socotit drept semn de hotar despărțind sus-zisele moșii Lompirt și Șărmășag. Și făcîndu-se astfel această hotărnicire și ridicare de semne de hotar, ei, adică omul regelui și omul de mărturie al numitului capitlu, întrucît nu s-a ivit atunci nici un împotrivitor afară de acei Filip, fiul lui Iacob, și Ștefan, fiul lui Ioan — au dat în stăpînire și au lăsat pomeniților Egidiu, Ladislau și ținînd de acea moșie Șărmășag, împreună cu toate folosințele sale, și ținînd de acea moșie Șărmășag, împreună cu toate folosințele sale, afară de sus-zisa bucată de pămînt, la a cărei punere în stăpînire s-a făcut împotrivire în chipul arătat mai sus, ca să-l stăpînească cu acel drept cu care se știe că țin de ei, fără a știrbi dreptul altuia.

Auzind acestea Ioan, fiul lui Ștefan de Dioșod, ridicîndu-se ca parte potrivnică în numele pomenitului Ștefan, fiul lui Ioan de Șamșod, cu scrisoare de imputernicire a despomenitului capitlu din Oradea, ne-a înfățișat un privilegiu al acelui capitlu al bisericii de Oradea dat în transumpt din anul domnului o mie două sute nouăzeci și nouă din ajunul sărbătorii sfîntului Petru în lanțuri¹⁶, și tăiat în două pe mijlocul literelor alfabetului, în care privilegiu se află trecut în scris din cuvînt în cuvînt, așa după cum s-a spus mai înainte șirul actului de împăciuire dat de Grigore pe atunci comite curial și de cei patru

juzi jurați din Solnoc, arătînd între altele, că în pricina dintre comitele Desideriu, fiul lui Petru, pe de o parte și comitele Mogh și fiii lui Martin de Șarmășag, pe de alta, cu privire la nimicirea și arderea bisericii fericitului apostol Petru, așezată în satul aceluiași Desideriu, și cu privire la uciderea fiului său și la uciderea a doi slujitori ai săi, cit și cu privire la toate vătămrile pe care le-a adus aceluiași comite Desideriu, Mortunus, fiul lui Mortunus, fratele acelora, s-a hotărît între ei următoarele, pe cale de judecată, în fața aceluiași comite Grigore și a celor patru juzi și jurați: că deoarece acel comite l-a dovedit pe calea judecătii pe sus-zisul Mortunus, încă pe cînd trăia, ca fiind vinovat de toate cele de mai sus și cu privire la aceasta pomenitul comite Desideriu chiar înfățișase aceluiași comite și celor patru juzi și jurați o scrisoare regească poruncind ca acel Mortunus să-i dea cuvenita despăgubire cu privire la toate cele de mai sus și deoarece și după moartea sus-zisului Mortunus, pomenitul Desideriu l-a chemat de asemenea în judecată pe acel comite Mogh și pe fiii lui Martin, pentru faptele aceluiași Mortunus, în fața aceluiași comite curial Grigore, și a celor patru juzi și jurați și a dobîndit ca să fie luată în întregime bucata de moșie a aceluiași Mortunus, de aceea des-pomeniții Mogh și fiii lui Martin, pentru toate aceste vătămări aduse de pomenitul Mortunus amintitului Desideriu, i-au dăruit cu drept deplin acestui comite Desideriu, înaintea aceluiași comite Grigore și a celor patru juzi și jurați, moșile lor, care căzuseră mai înainte în dreptul și partea lor, și anume moșia numită Zeertelek, și jumătate din moșia numită Masatelek, întrucît pomenitele două moșii se aflau în vecinătatea aceluiași comite Desideriu, pe cînd partea aceluiași Mortunus era mai aproape de acei Mogh și fiii lui Martin și de moșile lor.

Iar noi, după ce am văzut cuprinsul scrisorii privilegiale și al celei de răspuns a pomenitului capitlu din Oradea, cu acele părți înfățișate pe scurt, cînd, potrivit cuprinsului aceleiași scrisori privilegiale și al celeilalte, au voit să facem, între acele părți judecată și dreptate, pomenitele părți ne-au cerut să-i trimitem la împăcare. În cele din urmă îngăduindu-le noi cu bunăvoința numitelor părți să cadă la împăcare, întorcîndu-se iarăși în fața noastră, des pomenitul Ladislau, fiul lui Ioan de Șarmășag și numitul Ioan, fiul lui Ștefan de Dioșod, imputernicitul numitului Ștefan, fiul lui Ioan de Șamșod, după ce — așa cum s-a arătat mai sus — dobîndiseră mai înainte îngăduința noastră judecătorească de a se împăca, au mărturisit că s-au înțeles prin mijlocirea unor bărbați nobili și cinstiți, care năzuiau la împăcarea celor două părți, și înaintea noastră se înțeleg în felul următor: sus numitul Ladislau, fiul lui Ioan de Șarmășag, în numele său și al sus-zișilor săi frați Egidiu și Ștefan, în temeiul pomenitei scrisori de imputernicire, a lăsat și a dat aceluiași Ștefan, fiul lui Ioan de Șamșod și sus-numiților săi frați, sus-zisa moșie Zeertelek și jumătate din moșia Masatelek în aceleași hotare și semne de hotar, în care și cu care le-au avut și stăpînit ei și strămoșii lor, precum și sub îndatorirea cuprinsă în numitul privilegiu, fără să-și păstreze pe viitor pentru ei inșiși sau pentru urmașii lor vreun drept de stăpînire sau proprietate asupra acestora. Ba chiar s-a îndatorat să-i scape și să-i apere cu osteneala și cheltuielile lor de toți acei care ar voi să-i supere sau să-i turbure, și

mai ales din partea lui Filip, cu care se află ei chiar acum în judecată și să-i țină în pace, pe ei ca și pe urmașii lor, împotriva orîșicui, în numitele moșii Zeertelek și jumătate din Masatelek.

Și deci ne-au cerut cu stăruință să binevoim a încuviința, a primi și a întări prin puterea noastră judecătorească împăcarea și înțelegerea cu privire la sus-zisa pricină pornită și purtată între ei.

Noi, așadar, care din datoria slujbei noastre de voievod, trebuie să facem dreptate fiecăruia după lege și să încuviințăm cererile drepte și potrivite dreptului, primim și încuviințăm înțelegerea prietenească și pașnică dintre sus-zisele părți, făcută și încheiată în chipul arătat mai sus și o întărim cu puterea noastră judecătorească spre a dăinui în veci.

Întru această pașnică înțelegere și împăcare, făcută și întocmită între părți în chipul mai sus-arătat, am dat ziselor părți scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate.

Dat la Vișegrad, în a cincisprezecea zi după octavele sus-zise ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Gagh. Dl. Arh. fam. Zichy, I, 15.

Copie simplă, cu multe greșeli, pe hîrtie, din a doua jumătate a sec. XVI, cu data greșită 1349.

EDIȚII: Zichy, II, p. 367—373 (cu data greșită 1349).

¹ Corect: *iidem*.

² Corect: *regis*.

³ Corect: *testimonium*.

⁴ Corect: *Varadiensis*.

⁵ Corect: *ipsi*.

⁶ Astfel în copie.

⁷ Rupt cca 1,5 cm.

⁸ Corect: *Stephanum, filium*.

⁹ Corect: *tenor*.

¹⁰ Corect: *cum*.

¹¹ Corect: *quingagesimo*.

¹² 1 mai (1359).

¹³ Este cuprinsul actului nr. 186 din 9 octombrie 1357.

¹⁴ 10 noiembrie 1357. Cf. actul nr. 195.

¹⁵ 8 ianuarie (1358).

¹⁶ „*In vigilia festi ad vincula sancti Petri*“, (31 iulie 1299).

374

1359 mai 17 (XVI Kalendas Junii), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea poruncește episcopului Transilvaniei și arhidiaconului de Hunedoara (*Huniad*) precum și sacristianului bisericii de Avignon să-l instaleze pe Ioan, fiul lui Simion, într-un canonicat în dieceza de Oradea.

Arh. Vat., Reg., Aven. 141, fol. 320 r. și 320 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 274, nr. 361.

386

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Benedict, solul regelui Ungariei la curia papală, acordă lui Blasiu al lui Andrei, cleric, în dieceză de Cenad (*Cenadiensi*), un beneficiu în aceeași dieceză.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 61 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 354, nr. 192.

Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Blasiu al lui Andrei, cleric din Cenad, un beneficiu în dieceza Cenadului cu un venit anual de optsprezece mărci de argint. Poruncește totodată arhiepiscopului din Caloccea, episcopului de Oradea (*Varadiensi*) și sacristianului bisericii de Avignon să-l instaleze.

Arh. Vat. Reg. Aven., 141. fol., 390 v. și 391 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 276, nr. 373.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Benedict, solul regelui Ungariei la curia papală, numește pe Pavel al lui Nicolae de Debrețin, cleric în dieceza de Oradea, într-un canonicat în biserica de Vasvár din dieceza de Győr.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 61 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 356, nr. 199.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Benedict, solul regelui Ungariei la curia papală, numește pe Iacob al lui Andrei de Alba-Regală, cleric în dieceza de Vesprim, într-un canonicat în biserica fericitului arhanghel Mihail din Transilvania.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 61 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 359, nr. 210.

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Benedict, solul regelui Ungariei la curia papală, acordă iertarea tuturor păcatelor lui Mihail al lui Andrei, canonic al bisericii Transilvaniei.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 32, fol. 61 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 359—360, nr. 211.

380 **1359 mai 18 (XV. Kalendas Junii), (Avignon).**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Benedict, solul regelui Ungariei la curia papală, numește pe Petru a lui Andrei, cleric din dieceza de Agria, într-un canonicat în așteptarea unei prebende în biserica de Oradea.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 61 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 361, nr. 216.

381 **1359 mai 18 (XV. Kalendas Junii), (Avignon).**

Papa Inocențiu al VI-lea dăruiește lui Petru al lui Andrei un canonicat în biserica de Oradea. El poruncește totodată arhiepiscopului de Calocsa, episcopului de Nitra și sacristanului bisericii de Avignon să-l instaleze.

Arh. Vat. Reg. Aven. 140 fol. 291 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Tört. Tar.*, 1895, p. 274, nr. 362.

382 **1359 mai 18 (XV. Kalendas Junii), (Avignon).**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc (*Sonuk*), acordă nepotului acestuia Pavel al lui Nicolae, cleric din dieceza de Agria, un canonicat în așteptarea unei prebende în biserica Transilvaniei.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 70 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.
Orig. hirtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 364, nr. 226.

383 **1359 mai 18 (XV. Kalendas Junii), (Avignon).**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea lui Andrei, voievodul Transilvaniei acordă iertarea păcatelor pe seama scutierului (*domicello*) său, Ioan, fiul lui Kemin și a soției acestuia.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 32, fol. 70 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossanyi*, II, p. 364. nr. 227.

384 **1359 mai 18 (XV. Kalendas Junii), Avignon.**

Papa Inocențiu al VI-lea, la cererea voievodului Transilvaniei, numește pe Ioan, fiul lui Simion, preot din dieceza Transilvaniei, într-un canonicat al bisericii de Oradea, fără să fie piedică faptul că el ține biserica parohială din Bonțida (*Bonchyda*) din dieceza Transilvaniei.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 70 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca 1359.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 365. nr. 228.

385 **1359 mai 19, (Alba Iulia).**

Capitulum ecclesie Transsilvane omnibus Christi fidelibus, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore.

Cum mundi labilis conditio sit caduca et geste rei memoria, propter brevem vitam hominum caligine oblivionis obfuscata, nequeat in evum perdurare, provida sollicitudo adnovenit ut que in tempore geruntur, ne simul labantur cum eodem tempore, litterarum testimonio solidentur.

Proinde ad universorum notitiam, tam presentium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod, magistris Michaeli, filio Alberti, nobili de Mendzenth, de comitatu Byhoriensi, ac Nicolao, filio quondam magistri Nicolai, filii predicti Alberti, socio et concanonico nostro, ab una, parte vero ex altera nobili viro, magistro Petro, filio Mychaelis de Jara, olim vicebano, coram nobis personaliter constitutis, per eosdem magistros Michaeli, filium Alberti, et Nicolaum, filium Nicolai, socium et concanonicum nostrum, confessum extitit ministerio vive vocis pariter et relatum quod ipsi, ex consensu et voluntate filiorum predicti magistri Nicolai, filii Alberti, possessionem ipsorum, Legem vocatam, in comitatu de Clus existentem, per excellentissimum principem, dominum Karolum, quondam serenissimum, regem Hungarie laudande memorie, ipsis magistris Mychaeli et Nicolao, filiis Alberti, pro fidelissimis servitiis eorundem datam et collatam, cum omnibus suis utilitatibus, videlicet terris arabilibus, silvis, aquis, pratis et aliis quibuslibet utilitatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, inter veteres et antiquas metas eiusdem possessionis habitis et existentibus, ac litteralibus instrumentis, quibus et quorum vigore ipsi eandem usquemodo tenuissent et possedissent, predicto magistro Petro, filio Mychaelis de Jara, et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus, in concambium et permutationem cuiusdam possessionis Toty vocate, in predicto comitatu Byhoriensi, ac duorum molendinorum in possessione Zekulzagh nuncupata, in fluvio Morisii, existentium, quam quidem possessionem idem magister Petrus, filius Mychaelis, a Johanne, filio Ladislai, nobili de Sancto Andrea, de eodem comitatu Byhoriensi, unumque predictorum molendinorum a Nicolao, filio Thome, et Ladislao, fratre eiusdem Nicolai, qui quidem Ladislaus tunc nostri

in presentia personaliter astabat, secundum vero a Nicolao villico, iobagione eorundem Nicolai et Ladislai, filiorum Thome, pro mille florenis minus quinquaginta florenis, per ipsum propriis suis fidelissimis serviitiis, sine iuvamine cuiuslibet sui fratris et proximi acquisitis, pleneque, ut iidem magistri Mychael et Nicolaus dixerunt, datis et persolutis, emisset comparando, dedissent et tradidissent, imo, nullo tunc contradicente, dederunt coram nobis perpetuo possidendam, tenendam, pariter et habendam; assumptentes se obligando memoratum magistrum Petrum, filium Mychaelis, et suos heredes seu posteros ab omnibus filiis et filiabus predictorum magistrorum Mychaelis et Nicolai, filiorum Alberti, ac heredibus seu posteritatibus eorundem et proximis ipsorum, cum quibus ipsi in una divisionali linea generationis fore dinoscerentur, necnon¹ quibus vel cui dictam possessionem Legen ipse magister Mychael vel magister Nicolaus, frater eiusdem, sub aliqua conditione aliis impignerasset et obligasset, tractu temporis quoquomodo, ratione eiusdem possessionis, impetere volentibus, propriis eorum laboribus et expensis expedire et in pacifice possessione eiusdem conservare, ab aliis vero idem magister Petrus et sui posteritates se, mediantibus predictis litteralibus instrumentis, per predictos magistros Mychaelem et Nicolaum sibi datis et assignatis, expediendo, eandem possessionem tenerent² atque possiderent².

Econverso vero, sepefatus magister Petrus, filius Mychaelis, prenominatam possessionem Toty ac molendina in predicta possessione Zekulzagh, in fluvio Morisii habita et existentia, per ipsum modo quo supra pro mille florenis minus quinquaginta florenis a prenominationis hominibus empta et comparata, similiter cum omnibus suis utilitatibus ac litteralibus instrumentis, quibus ipse predictam possessionem et molendina emisset, predictis magistro Mychaeli, filio Alberti, ac filiis magistri Nicolai, filii eiusdem Alberti, ac heredibus eorundem in concambium et permutationem annotate possessionis Legen dedisset et dedit coram nobis, perpetuo possidendam, tenendam et habendam; tali tamen conditione mediante, quod predicti magister Mychael, filius Alberti, et filii magistri Nicolai, filii eiusdem Alberti, ac poteritates eorundem ab omnibus pre-textu predictae possessionis Toty ac duorum molendinorum predictorum, processu temporum ipsos impetere volentibus, mediantibus predictis litteralibus instrumentis super facto emptionis dicte possessionis et molendinorum conservare deberent et tenerentur.

In cuius rei testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentes et autentici sigilli nostri munimine roboratas, eisdem partibus petentibus duximus concedendas.

Datum die dominico proximo ante festum beati Urbani pape, anno domini Millesimo CCC^{mo} quinquagesimo nono; discretis viris, Johanne preposito, Nicolao cantore, Lorando custode, Ladislao archidiacono de Tylegd ac decano ecclesie nostre predictae existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Deoarece soarta acestei lumi trecătoare e șubredă și pomenirea faptelor — întunecată de bezna uitării, din pricina scurtimii vieții oamenilor — nu poate dăinui în veci, grija prevăzătoare a aflat de bine ca,

pentru ca cele ce se întâmplă în vremelnicie să nu se piardă odată cu vremea, să fie întărite prin mărturia scrisorii.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de acum cît și a celor viitori, că venind înșiși în fața noastră magiștrii Mihail, fiul lui Albert, nobil de Mendzenth, din comitatul Bihor, și Nicolae, fiul răposatului magistru Nicolae, fiul sus-zisului Albert, soțul și fratele nostru canonic, pe de o parte, iar pe de alta nobilul bărbat magistrul Petru, fiul lui Mihail de Iara, odinioară viceban, acești magistri Mihail, fiul lui Albert și Nicolae, fiul lui Nicolae, soțul și fratele nostru canonic, au mărturisit prin viu grai au spus că ei, cu încuviințarea și învoirea fiilor sus-zisului magistru Petru, fiul lui Mihail de Iara și prin el moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, moșia lor numită Legii, aflătoare în comitatul Cluj — ce fusese dată și dăruită acelor magiștri Mihail și Nicolae, fiii lui Albert, pentru preacredincioasele lor slujbe, de către preainălțatul principe domnul Carol răposatul preastrălucit rege de lăudată pomenire al Ungariei — împreună cu toate folosințele sale, anume pămînturi de arătură, păduri, ape, livezi, și orice alte folosințe de tot felul, cu orice nume ar fi chemate, cuprinse și aflate între vechile și bătrînele hotare ale acelei moșii, și cu actele scrise, prin care și în puterea cărora ei au ținut-o și stăpînit-o în schimbul și în locul unei moșii numite Toty din sus-zisul comitat Bihor și a două mori din moșia numită Secusigiu, aflătoare pe riul Mureș, moșie <Toty> pe care acel magistru Petru, fiul lui Mihail o cumpărase de la Ioan, fiul lui Ladislau, nobil din Sîntandrei din același comitat Bihor; iar una din sus-zisele mori <o cumpărase> de la Nicolae, fiul lui Toma și de la Ladislau, fratele aceluiași Nicolae — care Ladislau se afla atunci el însuși înaintea noastră — iar a doua moară de la Nicolae judele, iobagul acelor Nicolae și Ladislau, fiii lui Toma, pentru o mie de florini, mai puțin cincizeci de florini bani dobîndiți de el prin ale sale slujbe credincioase, fără ajutorul nici unui frate ori rudă a sa, dați și plătiți în întregime, după cum ne-au spus acei magiștri Mihail și Nicolae; și neîmpotrivindu-se atunci nimeni ei dau și în fața noastră acea moșie Legii ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci; luîndu-și asupra lor și legîndu-se să apere și să păstreze în pașnică stăpînire a acelei moșii pe pomenitul magistru Petru, fiul lui Mihail și pe moștenitorii sau urmașii săi cu ale lor osteneli și cheltuieli față de toți fiii și fiicele sus-zisilor magiștri Mihail și Nicolae, fiii lui Albert și de moștenitorii sau urmașii acelora și de rudele lor, cu care se știe că vin la împărțeală laolaltă în această spiță de înrudire, precum și față de alții cărora sau căruia magistrul Mihail sau magistrul Nicolae, fratele lui, le-ar fi zălogit ori îndatorat, sub orice învoială, zisa moșie Legii, și care ar voi să-i supere cumva, în trecerea vremii, din pricina acelei moșii; iar acel magistru Petru și urmașii săi să țină și să stăpînească acea moșie apărîndu-se de alții prin mijlocirea sus-ziselor acte date și încredințate lui de sus-zisii magistru Mihail și Nicolae.

Iar la rîndul lui des pomenitul magistru Petru, fiul lui Mihail, în schimbul și în locul sus-zisei moșii Legii, a dat și dă în fața noastră sus-zisului magistru Mihail, fiul lui Albert, și fiilor magistrului Nicolae, fiul aceluiași Albert și moștenitorilor acestora, sus-numita moșie Toty și morile din sus-zisa moșie Secusigiu, avute și aflătoare pe riul Mureș,

ce au fost dobândite și cumpărate de el în chipul de mai sus de la sus-numiții oameni pentru o mie de florini mai puțin cincizeci de florini, de asemenea cu toate folosințele lor și împreună cu actele cu care cumpărase sus-zisa moșie și morile, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci; însă cu această învoială ca sus-zisul magistru Mihail, fiul lui Albert și fiii magistrului Nicolae, fiul aceluiași Albert și urmașii acestora să fie datori și ținută a se apăra și păstra în temeiul sus-ziselor acte întocmite și alcătuite cu privire la cumpărarea zisei moșii și a morilor, ce le-au fost date și încredințate lor de zisul magistru Petru — în pașnica stăpânire a acelei moșii și acelor mori împotriva tuturor celor ce ar voi să-l turbure în legătură cu sus-zisa moșie Toty și cu cele două mori mai sus-zise.

Spre mărturia acestui lucru, la cererea părților, am pus să li se dea scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și adevărate.

Dat în duminica dinaintea sărbătorii fericitului papă Urban, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă, chibzuiții bărbați: Ioan fiind prepozit, Nicolae cantor, Lorand custode, Ladislau arhidiacon de Tylegd și decan al bisericii noastre.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. Thoroczky, fasc. II, nr. 4.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 25 august 1366.

REGESTE: Jakó-Valentiny, nr. 8.

¹ Se subînțelege *ab aliis* (reluat mai jos) *vel alio*.

² Corect din punct de vedere sintactic: *tenere atque possidere*.

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, damus pro memoria, quod magister Nicolaus, archidiaconus de Zonuk, socius et concanonicus noster, nostram personaliter adeundo presenciam, in persona nobilis domine, consortis magistri Thome, filij Dionisii de Monyorow per modum protestationis nobis significare curavit, quod predictus magister Thomas, maritus et dominus eiusdem domine¹, quasdam possessiones, Katana, Cheegh et Felduar vocatas, ipsam ratione quarte filialis tangentes, ad manus alienas dare² ac donare niteretur; qua protestatione facta, predictum magistrum Thomam³ a donatione et alienacione dictarum possessione⁴ ac alios quoslibet a receptione, occupatione eiusdem⁵ et quovismodo se intromissione in eadem prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo, publice⁶ et manifeste coram nobis. Super quo litteras nostras protestatorias simul et prohibitorias per nos dari postulavit, quas nos eidem concessimus, comuni iusticia suadente.

Datum feria tertia proxima ante festum Asscensionis domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

(*Pe verso:*) Pro nobili domina consorte magistri Thome, filii Dionisii de Monyorou⁶, contra magistrum Thomam, maritum et dominum suum, et alios quoslibet, super factis intraspecificatis, protestatoria et prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei dăm de știre că venind însuși înaintea noastră magistrul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, soțul și frațele nostru canonic, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare în numele nobilei doamne, soția magistrului Toma, fiul lui Dionisie de Măierău, că sus-zisul magistru Toma, bărbatul și stăpînul acelei doamne caută să dea și să dăruiască în mîini străine niște moșii numite Cătina, Țagu și Feldioara, ce țin de ea în temeiul pătrimei de fiică, și făcînd această întîmpinare a oprit împotrivindu-se și s-a împotrivit oprind, în chip obștesc și pe față, înaintea noastră, pe sus-zisul magistru Toma de la dăruirea și înstrăinarea ziselor moșii și pe oricare alții de la primirea și luarea în stăpînire a acestora precum și de la orice fel de amestec în aceste moșii. Drept aceea ne-a cerut să-i dăm scrisoarea noastră de întîmpinare și de opreliște pe care i-am dat-o din indemnul dreptății obștești.

Dat în marța dinaintea sărbătorii Înălțării domnului, în anul ace-luiași o mie trei sute cincizeci și nouă.

(*Pe verso:*) Scrisoarea de întîmpinare și opreliște pentru nobila doamnă soția magistrului Toma, fiul lui Dionisie de Măierău, împotriva magistrului Toma, soțul și stăpînul ei, și a oricăror altora, cu privire la faptele arătate în cuprinsul scrisorii.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Bánffy, fasc. J, nr. 6.

Orig. hîrtie, pecete din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Bánffy*, I, 226.

¹ Scris deasupra rîndului, în loc de *suus*, tăiat de aceeași mînă.

² Scris deasupra rîndului, în loc de *alienare*, tăiat de aceeași mînă.

³ În orig. urmează: *maritum suum*, șters de aceeași mînă.

⁴ Scris deasupra rîndului: corect *possessionum*.

⁵ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁶ Astfel în orig.

387 1359 iunie 2, (III. Nonas Junii), (Avignon).

Ludovic I, regele Ungariei, cere și obține de la papa Inocențiu al VI-lea, pentru capelanul său Nicolae a lui Arnold, arhidiacon de Szabolcs, un canonicat și o prebendă precum și o slujbă de custode în biserica de Oradea, care urmează să fie eliberată prin sființirea lui Grigore ca episcop ales de Cenad, fără a se ține seama că el mai deține canonicate și prebende și în bisericile de Poznan și de Agria.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 32, fol. 66 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

REGESTE: Bossányi, II, p. 367—368, nr. 233.

388 1359 iunie 2 (III. Nonas Junii), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea rezervă un canonicat și o prebendă precum și o slujbă de custode în biserica de Oradea pe seama lui Nicolae al lui Arnold, cînd acestea vor deveni libere prin sfințirea lui Grigore ca episcop ales de Cenad.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30 fol. 179 r .Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 412, nr. 337.

389

1359 iunie 2 (III. Nonas Junii), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea rezervă arhidiaconatul de Szaboles ce va deveni vacant prin numirea lui Nicolae al lui Arnold într-un canonicat 'a Oradea pe seama lui Ioan zis al lui Alexandru.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 30. fol. 179 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.
Orig. hîrtie.
REGESTE: *Bossányi*, II, p. 412, nr. 338.

390

1359 iunie 21, Sibiu.

Nos, Dominicus, prepositus Scepusiensis, capellanus serenissimi principis et domini, domini Ludovici, regis Hungarie spiritualis¹, et Petrus, filius Stephani de Darw, comes (...) ²regalium et miles aule reginalis (...) ³memorie commendamus significantes presentium inspectoribus⁴ universis, quod dum in civitate Megyes fuissent⁵ et communitas Saxonum ad easdem⁶ Megyes pertinentium advenissent⁷, discretus vir dominus Nicolaus plebanus et Johannes, villicus de Bozna, suo ac universitatis Saxonum nominibus de eadem inter alios nostram accedentes presentiam contra universitatem Saxonum de Veolcz propusuerat⁸ querulose, quod prefati Saxones de ipsa Veolch⁹ quandam particulam silve ipsorum in metis et terminis dicte ville Bozna, in vicinitate et contigua commetaneitate possessionum Bayom, castri Kwkeolleo et Ekemezeo, domini prepositi Cibiniensis, a parte miridionali et occidentali adacentem, contra ipsorum prohibitionem legitimam succidissent et succiderent incessanter in ipsorum prejudicium et gravamen, quam particulam silve ab eisdem Saxonibus de Veolch⁹ in sede Cibiniensi iuridice obtinuissent et super hec litteras eiusdem sedis se habere affirmarunt.

Quibus auditis, eisdem litteris cum omnibus instrumentis, si quam¹⁰ super ipsa silva haberent, coram nobis exhibendis feria 4. proxima preterita¹¹ in congregationem nostram generalem in Cibinio predictae¹² celebrandem legitime assignaveramus. Qua quidem feria quarta adveniente, nobis iudicium¹³ presidentibus in Cibinio, supradictus¹⁴ Nicolaus plebanus et Johannes villicus sibi suis et dictorum Saxonum nominibus de Bozna ab una, ac Saxones de Veolch⁹ predicta, parte ab altera, coram nobis comparuerunt et idem¹⁵ Nicolaus plebanus, Joannes⁹ villicus actionem ipsorum prius modo predicto propositam contra Saxones de dicta Veolch⁹ de medio proponentes litteras dictorum comprovincialium sedis Cibiniensis exhibuerunt, in quibus vidimus contineri, quod comprovinciales sedis Meggyes⁹ causam inter Saxones antedictae ville¹⁶ inter easdem non valentes terminare eandem causam in presentia comprovincialium sedis Cibiniensis predictae transmisissent tandem eandem causam omnibus

394

comprovincialibus in termino ad hoc designato Saxones easdem duas villas ratione ipsius particule silve litigiose iurato arbitrio (...) ¹⁷ vicecomitis Stephani de villa Eczen, Petri de Bwtel ¹⁸, Sichmak ¹⁹ de villa Eÿthkmÿn ²⁰, Joannis ⁹, antiqui villici de villa Eczen, submisissent eo modo, ut si predicti arbitri in ipso termino in facie ipsius particule silve iurarent coram presentia eiusdem ²¹ comprovincialium sedis Cibiniensis, tunc ipsam particulam silve litigiose predictis Saxonibus de Veolcz relinquare deberent, sin autem tunc ipsis Saxonibus de Bozna deberent remanere; et cum predicti comprovinciales sedis Cibiniensis ad terminum ²² predictum ad hoc suum hominem distinassent ⁹, idem homo tandem ipso- rum ad eosdem rediens ipsis retulisset viva voce, quod in ipso termino iidem Saxones seu arbitri iurare noluissent, sed ipsam silvam vi et manu valida ab eisdem de Bozna contra ipsorum prohibitionem recepissent et Saxonibus de Veolcz ⁹ predictis ad secundam concedidissent, ²³ ulla ²⁴ agnitione iuris precedente; verum quia homo eiusdem ²¹ provincialium sedis Czybiniensis ⁹ ipsis retulisset, quod iidem seniores sive arbitri hec quod aliqua pars silve ad universitatem de dicta Weolcz ⁹ aliquo iure dignosceretur pertinere, iuramento ipsorum noluissent firmare, ideo comprovinciales sedis Czybiniensis ⁹ sepedicti, maturo consilio et bona deliberatione, predictam silvam litigiosam plebei ²⁵ seu Saxonibus de dicta Bozna adiudicassent perpetuo possidendam, superinde Saxonibus de Weolcz ⁹ eiusdem silve litigiose in perpetuo perpetuum silentium imponendo.

Nos igitur unacum senioribus Saxonum de ipsa sede Cybiniensi ⁹ et aliis hominibus nobiscum iudicio residentibus auditis propositionibus predictis et universis continentiis litterarum adiudicatoriarum, communicato consilio predictorum nobiscum assidentium prescriptam particulam silvam ²⁶ litigiosam tum pro eo, quia ville Bozne metaliter est alligata (et) ²⁷ a villa Veolcz distincta, tum etiam propter adiudicationem factam per provinciales sedis Cybiniensis ⁹ predictae eisdem Saxonibus de Bozna commisimus possidendam secundum adiudicationem comprovincialium sedis Cybiniensis ⁹ antedictae.

In quorum omnium testimonium litteras nostras patentes concessimus munimine sigillorum nostrorum consignatas.

Datum in Cybinio ⁹, feria sexta proxima post festum Corporis Christi, anno eiusdem millesimo trecentesimo quinquagesimo nono.

Noi, Dominic, prepozitul de Zips, capelan osebit al prealuminatului principe și domn, domnul Ludovic, regele Ungariei, și Petru, fiul lui Ștefan de Darw, comitele ... regești și cavalier al curții reginei, dăm de știre și facem cunoscut tuturor celor ce vor vedea cele de față, că atunci când am fost în orașul Mediaș și au venit cei din obștea sașilor ce țin de acest Mediaș, înfățișându-se înaintea noastră, între alții, chibzuitul bărbat domnul Nicolae, parohul și Ioan judele de Basna în numele lor și al obștei sașilor din acea (Basna), ni s-au plîns împotriva obștei sașilor din Velt, precum că sus-zișii sași din acel Velt au tăiat și taie neîncetat o parte din pădurea acestora (din urmă) așezată în hotarul și marginile zisului sat Basna, în vecinătatea și megieșia apropiată a moșiilor Boian, (ce e) a Cetății de Baltă și Proștea Mare a domnului prepozit de Sibiu, dinspre părțile de miazăzi și de apus, spre paguba și dauna lor; și au declarat că ei au dobîndit acea parte de pă-

dure de la acei sași din Velț pe calea judecății la scaunul Sibiului și că ei au scrisoarea aceluia scaun cu privire la acestea.

După ce am ascultat acestea, le-am statornicit după lege miercurea de curînd trecută²⁸ la adunarea noastră obștească ce trebuia să se țină în sus-zisul Sibiu pentru înfățișarea înaintea noastră a acelei scrisori împreună cu toate dovezile, — dacă au vreunele în privința acestei păduri. Și sosind această miercuri, și stînd noi la judecată în Sibiu, s-au înfățișat înaintea noastră sus-zisul Nicolae parohul și Ioan judele în numele lor și al zișilor sași de Basna pe de o parte și sașii de Velț pe de altă parte, și acel Nicolae parohul și Ioan judele înfățișînd deschis plîngerea lor făcută mai înainte în chipul arătat mai sus împotriva sașilor din Velț, au arătat scrisoarea zișilor provinciali ai scaunului de Sibiu în care am văzut că se arată, că provincialii scaunului Mediaș neputînd duce la capăt pricina dintre sașii sus-ziselor sate între ele au trimis această pricină înaintea provincialilor scaunului de Sibiu {și} în cele din urmă {strîngîndu-se} toți provincialii la sorocul statornicit pentru aceasta, sașii au supus pomenita pricină dintre cele două sate cu privire la acea parte de pădure în dezbateri a împăciuirii prin jurămînt a vicecomitelui Ștefan de Ațel, Petru de Biertan, Richan de Răchișdorf, Ioan bătrînul jude de Ațel în chipul acesta, că dacă sus-zișii împăciuitori vor jura la acel soroc la fața acestei părți de pădure, înaintea acestor provinciali ai Sibiului, atunci ei să fie datori a lăsa această parte de pădure aflătoare în pricină, sus-zișilor sași din Velț, iar dacă nu, atunci trebuie să rămînă acestor sași din Basna. Și după ce sus-zișii provinciali ai scaunului de Sibiu au trimis pentru aceasta pe omul lor la sorocul sus-zis, acest om al lor înapoiindu-se apoi la ei, le-a spus prin viu grai, că la acel soroc acești sași sau împăciuitori n-au voit să jure, ci au luat această pădure cu sila și cu puterea de la cei din Basna, împotriva opreliștei acestora, și le-au încredințat-o sus-zișilor sași din Velț spre tăiere, fără a se fi făcut nici o cercetare judecătorească mai înainte. Însă, deoarece omul acestor provinciali de Sibiu le-a adus la cunoștință că acești bătrîni sau împăciuitori n-au voit să întărească prin jurămîntul lor acest lucru, anume că se știe că o parte a pădurii ține cu vreun drept oarecare de obștea din zisul Velț, de aceea des-numiții provinciali ai scaunului de Sibiu, după o cumpănită sfătuire și o bună chibzuială, au trecut prin judecată sus-zisa pădure în pricină asupra oamenilor sau sașilor din zisa Basna, ca s-o stăpînească pe veci, silindu-i în afară de aceasta pe sașii din Velț la tăcere în vecii vecilor în privința acestei păduri care se află în pricină.

Noi, așadar, stînd împreună cu bătrînii sașilor din acest scaun de Sibiu și cu alți oameni stînd împreună cu noi la judecată, ascultînd sus-zisele fapte ce ni s-au înfățișat și întregul cuprins al scrisorii de hărăzire prin judecată, luînd sfatul sus-zișilor ce stăteau alături de noi la judecată, am dat sus-scrisa parte de pădure în pricină acestor sași din Basna, ca s-o stăpînească potrivit hotărîrii judecătorești a provincialilor sus-zisului scaun de Sibiu, atît pentru faptul că acea parte de pădure este legată prin hotar de satul Basna, și despărțită de satul Velț cît și pentru că le fusese trecută prin judecată de către provincialii sus-zisului scaun de Sibiu.

Spre mărturia tuturor acestora am dat scrisoarea noastră deschisă însemnată cu puterea peceților noastre.

Dat în Sibiu, în vinerea de după sărbătoarea *Corpus Christi* în anul aceluiași, o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 688. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 4 mai 1407 (*Mályusz*, II/2, p. 43, nr. 5 467.), copiat în sec. XVI cu multe greșeli.

Mențiune în actul locuitorilor din Basna, din 30 noiembrie 1592, prezentat Universității Săsești, la Arh. Stat. Sibiu.

EDIȚII: *Archiv*, XXI, p. 295—297; *Ub.*, II, p. 166—168.

¹ Corect: *specialis*.

² Loc lăsat liber de copist; 2,1 cm.

³ Loc lăsat liber de copist; 17,2 cm.

⁴ Corect: *inspecturis*.

⁵ Corect: *fuissemus*.

⁶ Corect: *eandem*.

⁷ Corect: *advenisset*.

⁸ Corect: *proposuerant*.

⁹ Astfel în text.

¹⁰ Corect: *que*.

¹¹ Corect: *feriam quartam proximam preteritam*.

¹² Corect: *predicto*.

¹³ Corect: *iudicio*.

¹⁴ Corect: *supradicti*.

¹⁵ Corect: *iidem*.

¹⁶ Corect: *antedictarum villarum*.

¹⁷ Loc lăsat liber de copist; 5,9 cm.

¹⁸ Corect: *Virthalm*.

¹⁹ Corect: *Richannus*.

²⁰ Corect: *Richvini*.

²¹ Corect: *eorundem*.

²² De la *terminum* până la *imponendo* scris de altă mână contemporană.

²³ Corect: *concredidissent*.

²⁴ Corect: *nulla*.

²⁵ Corect: *plebeis*.

²⁶ Corect: *silve*.

²⁷ Lipsește în text.

²⁸ 19 iunie.

Excellentissimo principi domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis oracionum suffragia cum perpetua fidelitate. Noverit vestre serenitatis celsitudo quod cum nos receptis litteris vestris honorabili viro domino Petro preposito Orodienis et capitulo loci eiusdem ad citaciones, inquisiciones, prohibiciones possessionum propriarum apud manus eorum habitatum reambulaciones ac metarum earum erecciones, necnon ad omnia alia que secundum regni vestri consuetudinem talibus in processibus fieri consueverunt facienda a feria quinta proxima post octavas festi Pasce domini proxime preteriti incipiens per anni (circulum eisdem generaliter)¹ datis et concessis, unacum Thoma de Chenaneghazy² homine vestro in eisdem litteris vestris expreso, discretum virum Johannem, sacerdotem chori ecclesie nostre,

rectorem altaris Sancti Trinitatis ad quedam de premissis fideliter exsequenda transm(isissemus, qui tandem, videlicet ho)¹mines vester et noster, ad nos exinde reversi et pe nos requisiti nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria secunda proxima post octavas festi Sancte Trinitatis proxime nunc preteritas cum domino Petro preposito et magistris Jacobo lectore et Johanne concanonicis (sociis nostris ...)³ predicti capituli Orodienensis ad villas et possessiones videlicet Mykelaka, Cemperd, Milaua et Abaad vocatas, omnino in comitatu Orodienensi existentes, accedendo et ibidem presentibus et audientibus villicis et aliis hospitibus earundem magistrum Ladislaum, condam comitem Siculorum et magnificum virum Andream, woyuodam Transiluanum necnon Nicolaum et Paulum, filios eiusdem magistri Ladislai ac alios quoslibet universos ab indebita occupatione et potenciaria detencione ac fructuum et utilitatum possessionum predictarum percepcionibus vel novarum edificiorum constructionibus prohibuissent, jmo magister Matheus, prothonotarius annotati capituli, personaliter coram nobis astendo⁴ in personis dominorum pretaxatorum auctoritate procuratoria prefatos magistrum Ladislaum et⁵ filios⁵ suos⁵ ac alios quoslibet contradicendo inhibuit coram nobis. Datum in wigilia festi beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo nono.

Preainălțatului principe domnului Ludovic din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea prinosul rugăciunilor cu veșnică credință. Să afle înălțimea luminăției voastre că atunci cînd noi am primit scrisoarea voastră dată și hărăzită cinstului bărbat domnului Petru, prepozitul de Arad și capitlului aceluia loc pentru a face timp de un an îndeobște, începînd din joia cea mai apropiată de după octavele sărbătorii Paștelui domnului de curînd trecută⁶, toate chemările, cercetările, opririle moșiilor proprii aflătoare în mîinile lor, hotărnicirile și ridicarea semnelor de hotar, precum și toate cele ce după datina regatului nostru s-au obișnuit a se face în astfel de împrejurări, am trimis împreună cu Toma de Chenaneghazy omul vostru, amintit în acea scrisoare a voastră, pe chibzuitul bărbat Ioan preotul corului bisericii noastre, rectorul altarului Sfintei Treimi, spre a săvîrși întocmai unele din cele de mai sus. Și înapoiîndu-se apoi, omul vostru și al nostru, de acolo, și întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că în luna cea mai apropiată de după octavele sărbătorii Sfintei Treimi, acum de curînd trecută⁷, împreună cu domnul Petru prepozitul și cu magistrii Iacob lector și Ioan canonic, soții noștri, din sus-zisul capitlu de Arad sosind la satele și moșiile numite Micălaca, Cemperd, Milova și Ibed, toate aflătoare în comitatul Arad și acolo ascultînd pe juzi și pe alți oaspeți ai lor, l-au oprit pe magistrul Ladislau, fost comite al secuilor și pe măritul bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și pe Nicolae și Pavel, fiii numitului magistrul Ladislau și pe oricare alții, pe toți i-a oprit, de la cotropirea nedreaptă și deținerea silnică ca și de la culegerea roadelor și folosințelor sus-ziselor moșii ori de la construirea de noi clădiri și magistrul Matei protonotarul sus-zisului capitlu, înfățișîndu-se înaintea noastră în numele domnilor de mai sus, în temeiul împuțernicirii s-a împotrivit și el, și a oprit în fața noastră, pe magistrul Ladislau și pe fiii săi și pe oricare alții (de a face cele de mai sus).

Dat în ajunul sărbătorii fericiților apostoli Petru și Pavel, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 673. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. din Cluj-Napoca/1343.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 februarie 1377.

¹ Pată făcută de urma peceții, cca 4 cm, lectură probabilă.

² Lectură probabilă.

³ Pată făcută de urma peceții cca 3 cm, lectură probabilă.

⁴ Corect: *asstando*.

⁵ Scris deasupra rîndului.

⁶ 2 mai.

⁷ 24 iunie.

392

1359 iulie 4, Sîntimbru.

Nos Dominicus, viceuoyuode Transsilvanus, damus pro memoria quod Johannes, filius Blasii, famulus magistri Nicolai dicti Vos, cum legitimis nostris litteris procuratoriis coram nobis personaliter constitutus, in specie et persona dicti domini sui et aliorum fratrum suorum, videlicet Johannis dicti Achyl, Laurentii, Petri, dicti Weres, Thome et Deseu, curavit nobis taliter significare per modum protestationis quod hospites seu populi de Zeek, supra possessiones ipsorum nobilium veniendo, videlicet ad pertinentes ville Sancti Egydii, et ibi metas quamplures rehambulando¹, quasdam particulas terras² ad eandem villam Sancti Egidii³ occupare voluissent, et ipsi nobiles prenotati dictos hospites in ibidem legitime prohibuissent; predicti vero hospites dictos nobiles ad presentiam domini regis, ad octavas scilicet Nativitatis beati Johannis Baptiste citassent. Et quia in partibus Transsilvanis ullo⁴ unquam tempore lex et consuetudo ab antiquo consistat, ut aliquis nobilium ad presentiam domini regis citaretur, nisi ad presentiam domini woyuode partis Transsilvane, unde predictus Johannes in persona predictorum nobilium in octavis prenotatis, cum legitimis litteris procuratoriis comparuit, prefati vero hospites de Zeek non venerunt, nec miserunt aliquem responsalem. Datum in Sancto Emerico, quarto die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^o L^{mo} nono.

(*Pe verso*.) Pro magistro Nicolao dicto Vos¹ et aliis fratribus suis intuscriptis¹, contra hospites de Zeek, protestationales.

Noi, Dominic, vicevoievodul Transilvaniei dăm de știre că înfățișându-se înaintea noastră, Ioan fiul lui Blasiu, slujitorul magistrului Nicolae zis Vos cu legiuita noastră scrisoare de împuternicire, în locul și în numele zisului stăpîn al său, și al celorlalți frați ai săi, anume Ioan zis Achyl, Laurențiu, Petru zis cel Roșu, Toma și Desideriu, s-a îngrijit a ne face cunoscut, în chip de întîmpinare următoarele: că oaspeții sau oamenii din Sic, venind pe moșiile acelor nobili, anume pe cele ce țin de satul Sintejud, și făcînd acolo, hotărnicirea mai multor semne de hotar au voit să cuprindă niște bucăți de pămînt ce țin de acest sat Sintejud, iar acei nobili scriși mai sus i-au oprit chiar acolo după lege pe zișii oaspeți, iar sus-zișii oaspeți au chemat pe zișii nobili înain-

tea regelui, și anume la octavele Nașterii fericitului Ioan botezătorul⁵. Și fiindcă în părțile Transilvaniei n-a fost niciodată legea sau obiceiul din bătrâni, ca vreun nobil să fie chemat în fața regelui, decît înaintea domnului voievod al părții Transilvaniei, de aceea sus-zisul Ioan, s-a înfățișat în numele sus-zisilor nobili la octavele pomenite, cu scrisoare legiuită de împuternicire, dar sus-zisii oaspeți din Sic n-au venit, nici n-au trimis un împuternicit (ca să răspundă în locul lor).

Dat la Sintimbru, în a patra zi după sorocul de mai sus, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

⟨*Pe verso:*⟩ Pentru magistrul Nicolae zis Vos și ceilalți frați ai săi scriși înăuntru, scrisoare de întîmpinare împotriva oaspeților din Sic.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Wass, fasc. II, nr. 13.

Orig. hîrtie cu urme de pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare închisă, aplicată pe verso.

¹ Astfel în text.

² Corect: *terra*.

³ Se subînțelege *pertinentes*.

⁴ Corect: *nullo*.

⁵ 1 iulie.

Ludovicus, dei gracia rex Hungarie etc., fidelibus suis capitulo ecclesie Waradiensis, salutem et graciam.

Dicit nobis magister Benedictus, filius Andree de Pachal, iudicis curie nostre notarius, sua et eiusdem Andree, patris sui, ac Pauli, filii Stephani, fratris sui patruelis in personis quod possessiones ipsorum Pachal predicta, Bayon, Machalatheleke et Kystheluk vocate apud manus ipsorum habite reambulacionibus et metarum ereccionibus plurimum indigerent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladislaus vel Andreas, filii Emerici de Nyuegh, aut Thomas vel Mathias, filii Johannis de Zanthou, seu Johannes vel Stephanus, filii Pauli de Panaz an Johannes vel Nicolaus, filii Ananye de Dedach, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum accedendo, vicinis et commetaneis earum legitime convocatis et presentibus reambulet ipsas per veras suas metas et antiquas, novas metas secus veteres in locis necessariis erigendo, reambulasque et ab aliorum possessionibus metali separacione distinctas relinquat et committat eisdem predictis Andree et Benedicto, filio suo, ac Paulo, filio Stephani, eo iure quo ipsis dinoscuntur pertinere perpetuo possidendas si non fuerit contradictum. Contradictores si qui fuerint, citet eosdem contra ipsos in nostram presenciam ad terminum competentem rationem contradiccionis eorum reddituros; et post hec ipsarum possessionariarum reambulacionum metarumque ereccionum et statucionum seriem cum cursibus metarum ac contradictorum et citatorum nominibus terminoque assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wysegrad, in festo sancte Marie Magdalene, anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei etc. credincioşilor săi din capitlul bisericii de Oradea, sănătate şi milostivire.

Ne spune nouă magistrul Benedict, fiul lui Andrei de Păţal notarul judeului curţii noastre, în numele său, al tatălui său Andrei, şi al lui Pavel, fiul lui Ştefan, vărul său, că moşii lor şi anume: pomenita Păţal şi cele numite Boianu, Machalatheleke şi Kystheluk, ce se află în mîinile lor, au mare nevoie de hotărniciri şi de ridicări de semne de hotar. Drept aceea vă punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre ca să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia omul nostru Ladislau ori Andrei, fiii lui Emeric de Nived, sau Toma ori Matei, fiii lui Ioan de Sintău, ori Ioan sau Ştefan, fiii lui Pavel de Panaz, sau Ioan ori, în lipsa acestora Nicolae, fiii lui Anania de Dedach, să se ducă la sus-zisele moşii şi după ce vor fi chemat în chip legiuit pe vecinii şi megieşii acelor moşii, fiind aceştia de faţă, să le hotărnicească după adevăratele şi vechile lor hotare, ridicînd în locurile de trebuinţă semne noi de hotar lîngă cele vechi, şi odată hotărnicite şi despărţite prin semne de hotar de moşii altora, să le lase şi să le încredinţeze sus-zişilor Andrei şi lui Benedict, fiul său, şi lui Pavel, fiul lui Ştefan, ca să le stăpînească pe veci cu acel drept cu care se ştie că ţin de dînşii, dacă nu s-ar împotrivi nimeni. Iar dacă vor fi unii împotriviitori, să-i cheme spre a sta faţă cu ei înaintea noastră la un soroc potrivit ca să dea seamă de împotrivirea lor, iar după aceasta să ne daţi seama în scris întocmai, despre desfăşurarea hotărnicirii acelor moşii, a ridicării semnelor de hotar şi a punerii în stăpînire, împreună cu mersul hotarelor şi cu numele împotrivitorilor şi al celor chemaţi, precum şi cu sorocul hotărît.

Dat în Vişegrad, la sărbătoarea sfintei Maria Magdalena, în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 99 333. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul capitlului de Oradea din 22 septembrie 1359 nr. 406.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 240.

394

1359 iulie 27, Vişegrad.

Lodovicus, dei gratia rex Hungariae, fidelibus suis universis Siculis de Sebusy, salutem et gratiam.

Dicitur nobis in personis Jacobi, Petenye et Donch, filiorum Mykou necnen Demetri et Blasii, filiorum Nicolai ac Ladislai, filii Dominici, et Johannis, filii Stephani, nobilium de Hyduegh, gravi cum querela quod vos et specialiter Blassius et Franciscus, item Johannes et Jacobus, filii Petri, possessiones ipsorum Hydwegh¹ predictam ac Sombor, Arpataka et Grebench vocatas propria vestra potentia et auctoritate fecissetis desolari et comburi ac liberos eorum inhumaniter denudari ipsasque pro vobis occupantes detineretis in ipsorum preiudicium non modicum atque damnun, et quod plus est literas nostras super huius-

modi vestra illicita perpetrationem vobis directas vilipendentes non curassetis acceptare. Unde cum nos unum quemque in suis iuribus illisum velimus conservare, fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus, quatenus statim habita notitia presentium predictas possessiones per vos premissis modo occupatas, desolatas et combustas ipsis nobilibus pacifice remittere et resignare debeatis occasione qualibet procul mota. Vos vero predicti Blasius et Franciscus necnon Johannes et Jacobus, in octavis festi beati Mychaelis archangeli proxime venturis, contra prefatos nobiles de Hydwegh in nostre maiestatis presentia compareatis rationem omnium premissorum reddituri, secus facere non audentes in premissis.

Datum in Wyssesgrad, sabato proximo post festum beati Jacobi apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, tuturor secuilor din Sepși, sănătate și milostivire.

Ni se spune în numele lui Iacob, Petenye și Donch, fiii lui Myko, precum și al lui Dumitru și Blasiu, fiii lui Nicolae, ca și în al lui Ladislau, fiul lui Dominic și Ioan, fiul lui Ștefan, nobili de Heghig, cu grea plîngere, că voi, și îndeosebi Blasiu și Francisc, de asemenea Ioan și Iacob, fiii lui Petru, ați pus, cu de la voi putere și volnicie, să fie jefuite și arse moșiile acestora, numite Heghig mai sus-pomenită, precum și Sombor, Arpătac și Gerebench, și să fie despuiați și lăsați goi fără omenie copiii acestora, și că înstăpînindu-vă în ele pentru voi, le țineți în mîinile voastre, spre paguba și vătămarea lor nu neînsemnată și — ceea ce este mai mult — nu ați găsit cu cale să primiți scrisoarea noastră ce v-am trimis-o în privința acestei fapte neîngăduite a voastre, ci ați disprețuit-o.

Drept aceea, deoarece noi voim să păstrăm pe fiecare nevătămat în dreptul său, vă punem în vedere și poruncim cu strașnică poruncă regească credinței voastre ca, de îndată ce veți avea cunoștință de scrisoarea de față, să fiți datori a părăsi și a înapoia în pace acestor nobili sus-zisele moșii cotropite, jefuite și arse de voi în chipul arătat mai sus, îndepărtînd orice cuvînt de împotrivire.

Iar voi, sus-zișii Blasiu și Francisc precum și voi, Ioan și Iacob, să vă înfățișați la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail², ce vor veni în curînd, înaintea maiestății noastre, ca să stați față cu sus-amintiții nobili de Heghig, spre a da seama de toate cele de mai sus. Altfel să nu îndrăzniți a face în privința celor de mai sus.

Dat la Vișegrad, în sîmbăta de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Török Bertalan.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 17 septembrie 1359, nr. 408.

EDIȚII: Ub., II, p. 168; Székely okl., VIII, p. 22.

¹ Astfel în transumpt.

² 6 octombrie.

Ștefan, episcopul de Nitra, și Ioan de Brendestech, profesor de drept civil, trimiși ai lui Ludovic I, regele Ungariei, în numele acestuia, acordă orașului Tragur privilegii privitoare la dreptul de comerț cu sare, cereale și cu altele. Se menționează o hotărîre din anul precedent privind darea orașului către cămara regească, la întocmirea căreia a luat parte și Grigore, custodele capitlului din Oradea.

EDIȚII: *Mem. ist. de Lucius de Tragurio*, p. 273—275; *Smičiklas*, XII, p. 589—592.

¹ Precizarea zilei figurează numai în regestul editorului.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidei suo Petro, vicewoyuode Transsiluano, salutem et graciam. Dicit nobis religiosus vir et frater Ladislaus abbas de Clusmonostra, quod Deme famulus Stephani, dicti Pagan, quondam castellani de Baluanos et Cziczw, quondam particulam¹ terre¹ monasterii nostri de Clusmonustra Tyburchthelke vocatam in comitatu de Clus existentem, inter metas possessionum ipsius monasterii videlicet Kayanthow et Mariathelke ac Bewne voca(ta)rum habitam potencialiter et minus iuste occupasset et se in eadem terra commorandi collocasset et adhuc occuparet² occupatamque² detineret² in prejudicium iam dicti monasterii et gravamen. Super quo firmis et districte regio edicto precipiendo mandamus per presentes, quatenus ab omnibus nobilibus et ignobilibus, conprovincialibus et specialiter a vicinis et commetaneis predictarum possessionum, deum ferendo preoculis, diligenter investigando scias³ et videas⁴ utrum ipsa particula terre Tyburczthelke vocata, inter metas predictarum possessionum habeatur et ad ipsum monasterium Clusmonustra pertineat et si ipse Deme prefatam particulam terre premisso modo potencialiter occupaverit vel ne, omnimodam scias et inquiras veritatem et post hec seriem, secundum quod exinde certa veritas constiterit premissorum nostre maiestati fideliter rescribas. Datum in Wysssegrat, feria sexta proxima ante festum Assumpcionis beate virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credinciosului său Petru, vicevoievodul Transilvaniei mîntuire și milostivire. Ne spune călugărul și fratele Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur, că Deme, sluga lui Ștefan zis Pogan, fost castelan de Unguraș și de Ciceu, a cotropit cu sila și pe nedrept o bucată de pămînt a mănăstirii noastre din Cluj-Mănăstur, numită Tyburczthelke existentă în comitatul Cluj aflătoare între hotarele moșilor acelei mănăstiri adică între cele numite Chinteni, Mariathelke și Bewne și s-a așezat în acel pămînt ca să locuiască și pînă acum o ocupă și o ține ocupată spre paguba și povara sus-zisei mănăstiri.

Cu privire la aceasta punîndu-vă în vedere vă poruncim, prin cele de față cu tărie și strașnică poruncă regească, ca avînd pe Dumnezeu

înaintea ochilor, cercetînd cu băgare de seamă de la toți nobilii și ne-nobilii din același ținut îndeosebi de la vecinii și megieșii sus-ziselor moșii să aflați și să vedeți dacă acea bucată de pămînt numită Tyburcz-thelke se află între hotarele sus-ziselor moșii și dacă țin de numita mănăstire Cluj-Mănăstur și dacă numitul Deme a cotropit cu sila, în modul de mai sus, sus-zisa bucată de pămînt sau nu, să afle și să cerceteze în tot chipul adevărul și după aceasta să scrieți întocmai maiestății noastre, cînd veți afla adevărul adevărat cu privire la cele de mai sus.

Dat în Vișegrad, vinerea cea mai apropiată înaintea sărbătorii Adormirii Maicii domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 074. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Transumpt în actul lui Petru vicevoievodul Transilvaniei din 1 septembrie 1359 nr. 402.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Scris deasupra rîndului.

³ Inițial scribul a scris *scias*, pe care l-a corectat în *sciatis* pe urmă a revenit la prima formă.

⁴ Inițial scribul a scris *videas*, pe care a corectat în *videatis*, iar pe urmă a revenit la prima formă.

397

1359 august 11, Turda.

Nos, Andreas, wojuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod magistri Nicolaus Vos, Johannes Acyl dicti et Thomas Rufus, ad nostram personaliter accedentes presentiam, sua et universorum fratrum ipsorum in personis, per modus protestationis significare curaverunt quod magister Mychael, filius Alberti, et filii Nicolai, filii Alberti, quendam¹ possessionem ipsorum, Legen vocatam, vendere et alienare conarentur, cum tamen eadem possessio Legen, causa propinquioris vicinitatis et commetaneitatis, magis ipsis, quam alteri congrueret; unde, huiusmodi protestatione facta, sua et dictorum fratrum ipsorum in personis, eosdem magistrum Mychaelem et filios Nicolae, filii Alberti predictos a venditione et alienatione, ac alios quoslibet, specialiterque Petrum banum ab emptione prohibuit et inhibuit² contradicendo coram nobis. Datum Torde, dominico die proximo ante festum Assumptionis beate Marie virginis, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} nono.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc dăm de știre că venind înșiși înaintea noastră magistrii Nicolae zis Vos, Ioan zis Acyl și Toma cel Roșu, în numele lor și al tuturor fraților s-au îngrijit a ne face cunoscut în chip de întîmpinare că magistrul Mihail fiul lui Albert și fiii lui Nicolae fiul lui Albert încearcă să vîndă și să înstrăineze o moșie a lor numită Legii. Întrucît însă acea moșie Legii, pe temeiul mai apropiatei vecinătăți și megieșii li se cade mai curînd lor decît altuia, de aceea, făcînd ei această întîmpinare în numele lor și al zișilor frați ai lor au oprit și împiedicat pe sus-zisul magistrul Mihail și pe fiii lui Nicolae, fiul lui Albert de la vînzarea și înstrăinarea ⟨zisei moșii⟩ și pe oricare alții, îndeosebi pe banul Petru, de la cumpărarea ⟨ei⟩ ridicînd împotrivire în fața noastră.

404

Dat la Turda, în duminica dinaintea sărbătorii Adormirii maicii domnului, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. Wass, fasc. XIII, nr. 5. Orig. hîrtie cu pecete din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

¹ Corect: *quandam*.

² Corect: *prohibuerunt et inhibuerunt*.

398

1359 august 11, Turda.

Nos, Andreas, woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod magister Elyas de Suuk, ad nostram personaliter accedendo presentiam, sua, Nichaelis et David, filiorum Barnabe, in personis, per modum protestacionis significare curavit quod magister Mychael, filius Alberti, et filii Nicolai, filii eiusdem Alberti, quendam¹ possessionem ipsorum, Legen vocatam, vendere et alienare conarentur, cum tamen eadem possessio Legen, causa propinquioris vicinitatis et commetaneitatis, magis ipsis quam alteri pertinere deberet; unde, huiusmodi protestacione facta sua et dictorum fratrum suorum in personis, eosdem magistrum Mychaelem et filios Nicolai, filii Alberti, a vendicione et alienacione, ac alios quoslibet, specialiterque Petrum banum, ab empicione prohibuit et inhibuit contradicendo coram nobis. Datum Torde, dominico die proximo ante festum Assumpcionis beate Marie virginis, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} nono.

(*Pe verso:*) Legen.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc dăm de știre că venind înaintea noastră magistrul Ilie de Juc, în numele său și al lui Mihail și David fiul lui Barnaba s-a îngrijit a ne face cunoscut în chip de întîmpinare că magistrul Mihail, fiul lui Albert, și fiii lui Nicolae, fiul aceluiași Albert încearcă să vîndă și să înstrăineze o moșie a lor numită Legii. Întrucît însă acea moșie Legii, pe temeiul mai apropiatei vecinătăți și megieșii ar trebui să țină mai curînd de ei decît de altcineva, de aceea făcînd el această întîmpinare în numele său și al zișilor săi frați a oprit și împiedicat pe magistrul Mihail și pe fiii lui Nicolae fiul lui Albert de la vînzare și înstrăinare și pe oricare alții îndeosebi pe banul Petru, de la cumpărare, ridicînd împotrivire în fața noastră.

Dat la Turda, în duminica dinaintea sărbătorii Adormirii maicii domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

(*Pe verso:*) Legii.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. Kemény din Morești.

Orig. hîrtie, cu pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

¹ Corect: *quandam*.

Ludovic I, regele Ungariei întărește actul capitlului de Alba Regală din 1272 în care se află transcris privilegiul regelui Andrei al II-lea din anul 1217, privind diferite scrisori de hotărnicire ale moșiilor capitlului bisericii din Zagreb. Toma de Cenad¹, Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei — episcopi; Grigore episcop ales confirmat de Cenad¹ (*Chaniadiensis*), Andrei voievodul Transilvaniei.

Arh. Acad. Jugoslave, Zagreb, Diplomata anul 1217.
Orig. perg., pecetea atârnată împreună cu șnurul lipsesc.
EDIȚII: *Smičiklas*, XVI, p. 603—605.

¹ Lectură greșită în loc de Kalocha (*Colocensi*).

Lodovicus, dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Cum benemeritis favor debitus impenditur et sinus dileccionis penditur, fideliterque obsequentibus digne merces redditur, deus placari creditur et subditi ed fidelitatis opera exercenda fervencius incitantur in virtuteque boni presidentis latentur, dum eos attollit honoribus, ditat possessionibus et dotat regalis munificencie donativis.

Proinde, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nos, attendentes fidelium serviorum merita Karapeh, Stanizlai, Negwe, Wlanijk, Nicolai et Ladislai, filiorum Ladislai, filii Zarna, Olachorum nostrorum fidelium, qui eo tempore, quo Alexander Bazarade, woyuoda Transalpinus, nos pro domino naturali recognoscere renuebat, pro fidelitate nobis et sacre corone observanda, sic constanter nostre maiestati adhererint, ut ipsos non rerum dampna, non vastus possessionum, nec mortis iniurie, nec aliorum periculorum terrores potuerunt ab huiusmodi fidelitatis constancia revocare, imo, relictis omnibus possessionibus eorum et bonis in dicta terra Transalpina habitis, nostre maiestati semet ipsos obtulerunt, fideliter servituros. Quo facto, semper vestigia nostre maiestatis immitantes, in continuis nostris expedicionibus et specialiter ante Jadram, in partibus <...> sianis¹ se ipsos furtune casibus exponendo, continuos labores et sollicitudinum curas, et adversancium amfractus viriliter supportantes, cum eorum sanguinis effusione, se studuerunt reddere nobis gratiosos, racione quarum, licet iidem meritis suorum serviorum exigentibus, multa plura a nobis mereantur, tamen in particularem retribucionem serviorum eorundem quandam possessionem, Rykas vocatam, iuxta fluvium Kystemes nominatum existentem, cum villis Zenthleluk, Wasahaza, Nyugulmad, Katul, Gutman et Hedemer, necnon molendinis et tributo adeandem possessiones Rykas pertinentibus, item, possessionem Kyzigtew, cum villis Solymus, Sasanfolua, Horuathpetur-

falua, Lalsia, Estephanfolua et Tyukfalu nominatas², similiter cum molendinis et tributo ad dictam possessionem Kyzigtew spectantibus, quequidem possessiones et ville quondam Nicolai, Philipi et Johannis, infidelium patris nostri et nostrorum prefuerint, et tandem exigentibus infidelitatis eorum demeritis, predictae possessiones eorum, iuxta regni nostri consuetudinem approbatam, manibus predicti patris nostri et, per consequens, nostris existunt legitime devolute, cum omnibus earum utilitatibus in superficie earundem habitis, sub earum veris metis et antiquis, omni eo iure, quo ad nostram collacionem pertinere dinoscuntur, eisdem filiis Ladislai, Olahiis, eorumque heredibus, successoribus et posteritatibus universis, nove donacionis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas pariter et habendas; assumptentes ipsos in pacifico dominio prefatarum possessionum, villarum et quarumlibet utilitatum earundem contra quoslibet pacifice conservare, et a cunctis ipsos pretextu possessionum predictarum inquietare volentibus expedire et per omnia defensare. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini Millesimo CCC^o quinquagesimo nono, quarto Kalendas Septembris, regni autem nostri anno decimo octavo; venerabilibus in Christo patribus et domines eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wgolino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusino, archiepiscopis, Nicolao Agriensi, Demetrio Waradiensi, Dominico Transsilvano, Gregorio electe confirmato Chanadiensi, Paulo³ Quinquaecclesiensi, Colomano Jauriensi, Ladislao Wesprimiensi, Stephano Zagrabiensi, Michaelae Vachiensi, Petro Boznensi, fratribus Stephano Nitriensi, Thoma Syrmiensi, Johanne Tyniniensi, Demetrio Nonensi, Bartholomeo Traguriensi, Valentino Macarensi, Stephano Farensi, Matheo Sybinicensi, fratribus Michaelae Scardonensi, Portina Senniensi et Radozlao Corbauienti, episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus; magnificis viris, Nicolao Konth, palatino et iudice Comanorum, Andrea, wayuoda Transsilvano, comite Nicolao, iudice curie nostre, Leustachio, regni Sclavonie, Nicolao de Zeech Croacie et Dalmacie, Nicolao de Gara de Machou, banis, Leukus, dapiferorum et pincernarum, Dionisio agasonum nostrorum, magistris, ac magistro Simone, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Când celor vrednici li se dă mulțumirea datorată și li se deschide (larg) sinul iubirii, iar celor ce slujesc cu credință li se dă răsplata ce se cuvine, se crede că Dumnezeu e împăcat, iar supușii sînt îndemnați să se străduiască cu și mai multă râvnă la faptele de credință și se

bucură întru virtutea bunului lor cîrmuitor, care îi înalță în dregătorii, îi îmbogățește cu moșii și îi înzestrează cu darurile regeștii dărnicii.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, ținînd noi seama de vrednicia credincioaselor slujbe ale lui Karapeh, Stanislau, Neagu, Wlanijk, Nicolae și Ladislau, fiii lui Ladislau, fiul lui Zarna, credincioșii noștri români, care în vremea cînd Alexandru Basarab, voievodul Țării Românești, nu voia să ne cunoască de domn al său firesc — pentru credința ce trebuie s-o păzească față de noi și de sfînta coroană — au stat alături de maiestatea noastră cu atîta statornicie încît nici paguba în averile lor, nici pustiirea moșilor lor, nici loviturile morții, nici spaima pricinuită de alte primejdii nu i-au putut abate de la această statornicie în credință, ba, mai mult, părăsindu-și toate moșiile și bunurile lor aflătoare în pomenita Țara Românească, ni s-au imbinat ei înșiși maiestății noastre ca să ne slujească cu credință. {Și}, după ce au făcut aceasta, călcînd mereu pe urmele maiestății noastre, înfruntînd întîmplările soartei în necontenitele noastre lupte și mai ales în fața Zarei în părțile . . . răbdînd bărbătește neîncetatele ostenele și povara grijilor și loviturilor vrăjmașilor s-au străduit cu vărsarea singelui lor să afle har în fața noastră în temeiul acestor {fapte}, și deși pentru destoinicia slujbelor lor ei ar fi vrednici de mult mai multe din partea noastră, totuși, ca o parte de răsplată a slujbelor lor, le-am dat, ca nouă danie a noastră, o moșie numită Recaş, aflătoare lingă riul numit Timișul Mic împreună cu satele Zenthleluk, Wasahaza, Nyugulmad, Katul, Gutman și Hedemer, precum și cu morile și cu vama ce țin de acea moșie Recaş, și, de asemenea, moșia Chisătău, cu satele numite Solymus, Susani, Petrovoselo, Lalsia, Estephanfolua și Tyukfalu, de asemenea cu morile și cu vama ce țin de numita moșie Chisătău, care moșie și sate au fost mai înainte ale răposatului Nicolae, al lui Filip, și ale lui Ioan {odinioară} necredincioși față de tatăl nostru și de noi, și, mai apoi, așa cum cerea nevrednica lor necredință, sus-pomenitele lor moșii, după obiceiul statornicit al țării, au trecut în chip legiuit în mîinile tatălui nostru și, în urmă, în ale noastre. Și le-am dăruit și hărăzit acelor fii români ai lui Ladislau și moștenitorilor lor, și tuturor urmașilor lor, împreună cu toate folosințele lor aflătoare pe acele moșii, în vechile și adevăratele lor hotare, cu întreg dreptul cu care se știe că țin de dreptul nostru de danie, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, îndatorîndu-ne să-i păstrăm în pașnica stăpînire a sus-numitelor moșii, sate și a oricăror folosințe ale lor, împotriva oricăror {oameni} și să-i apărăm și ocrotim întru totul de toți cei care ar voi să-i tulbure din pricina sus-pomenitelor moșii.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea dublei noastre peceti, atîrnate și adevărate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscop de Strigoniou și comite perpetuu al acelui loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă, în a patra zi înainte de calendele lui septembrie, iar în al domniei noastre al optesprezecelea an.

Venerabilii întru Hristos părinți și domni: același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniou, Toma, arhiepiscopul de Caloceia, Ugolin de Spa-

lato, Nicolae de Zara, precum și Ilie de Raguza; episcopii Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Grigore, episcop ales (și) întărit de Cenad, Nicolae de Pécs, Coloman de Győr, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb, Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, frații Ștefan de Nitra, Toma al Sirmului, Ioan de Knin, Dumitru de Nona, Bartolomeu de Trau, Valentin de Makarska, Ștefan de Faro, Matei de Sebenico și frații Mihail de Scardona, Portina de Segno și Radoslav de Corbavia, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, iar măriții bărbați, Nicolae Konth, palatinul și judele cumanilor, Andrei, voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae, judele curții noastre, Leustachie, banul Slavoniei, Nicolae de Zeech, banul Croației și Dalmației, Nicolae de Gara, Banul de Mačva, Leukus, marele nostru stolnic și marele nostru paharnic, Dionisie, marele nostru comis, și magistrul Simion, comitele de Pojon, precum și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Arh. Naț. Magh., Dl., arh. fam. Forgách.

Orig. pergament, cu pecete dublă atirnată cu șnur roșu de mătase.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 33—35, (cu omisiuni; sub 1359); *Fejér*, IX/3, p. 253—255 (cu data greșită; 29 august 1361); *Hurmuzaki—Densușianu*, I/2, p. 60—61; *Bárány*, p. 45—47; *Ortvay*, I, p. 87—89; DRH—D, p. 73—75.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 140—142.

¹ Lacună în textul lat. publ.

² Corect: *nominatis*.

³ Corect: *Nicolao*.

401

1359 august 30 (*tercio Kalendas Septembris*).

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește ca pricinile oamenilor din Slavonia să fie aduse în fața banului Slavoniei sau a locuitorilor lui. Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Grigore episcop ales și confirmat de Cenad, episcopi; Andrei voievodul Transilvaniei.

Arh. Stat. din Zagreb. Privilegia nr. 7. Transumpt în actul capitlului din Zagreb din 3 noiembrie 1391.

EDIȚII: Kercselich, *Not. prael.*, p. 241—242; Kukuljević, *Iura regni*, I, p. 135—136; *Fejér*, IX 6, p. 105; *Smičiklas* XII, p. 612—613.

402

1359 septembrie 1, *Sintimbru*.

Serenissimo principi et domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, domino suo naturali, Petrus, vicewoyuoda Transsi(uanus, humill)imum¹ servicium n(ost)rum² cum perpetua fidelitate. Noveritis nos³ litteras vestre excellencie honorifice recepisse in hec verba: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 august 1359 nr. 396)*. Nos enim mandatis vestre excellencie obedire volentes, ut tenemur, ad premissa fideliter peragenda transmissemus ab omnibus nobilibus et ignobilibus a quibus decuisset et licuisset palam et occulte⁴ et specialiter a vicinis et cometaneis⁵ provincialibus earundem possessionum conscientiose indagando talem scire et investigare⁶ potuimus veritatem, quod pre-

notata particula terre Tyburchthelke vocata in comitatu de Clus existens intra metas prefatarum possessionum sepedicti monasterii Clusmonstra videlicet Kaya(n)thow, Mariathelke et Bewene⁷ habeatur et existat prout eciam fide oculata vidimus et rescivimus contineri. Insuper eciam in sede nostra iudiciaria a nobilibus inibi occurentibus ex veridica relatione didicimus, quod predicta particula terre Tyburchthelke vocate semper fuisset ipsius monasterii Clusmonstra, imo et ipse Deme se potencialiter in eadem collocasset (et) minus iuste occupasset⁸ et adhuc detineret occupatam. Datum in Sancto Emerico, in die beate Egidii confessoris, anno domini quo supra.

Prealuminatului principe și domn Ludovic din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, domnului său firesc, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, preaumila noastră slujbă împreună cu credință veșnică. Să știți că noi am primit cu cinste scrisoarea luminății voastre cu aceste cuvinte: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 august 1359 nr. 396»*. Iar noi voind să dăm ascultare poruncii luminății voastre, precum sîntem datori, am trimis să împlinească cele de mai sus (și) cercetînd în chip conștiincios pe față și în taină de la toți nobilii și nenobili din comitat de la care se cuvine și se cădea și îndeosebi de la vecinii și megieșii acelor moșii am putut știrici și afla acest adevăr: că sus-însemnata bucată de pămînt numită Tyburchthelke aflătoare în comitatul Cluj între hotarele sus-ziselor moșii adică Chinteni, Mariathelke și Bewne ține și este a des-pomenitul mănăstiri de la Cluj-Mănăstur, precum am văzut și am descoperit că se arată și într-o mărturie făcută în temeiul celor văzute cu ochii și pe lîngă acestea dintr-o dare de seamă demnă de crezare (făcută) la scaunul nostru de judecată de nobilii ce s-au înfățișat acolo, am aflat, că sus-zisa bucată de pămînt numită Tyburchthelke totdeauna a fost a acelei mănăstiri Cluj-Mănăstur, și că numitul Deme s-a așezat cu sila pe ea și pe nedrept a cotropit-o și o ține cotropită pînă acum.

Dat la Sintimbru, în ziua fericitului Egidiu mărturisitorul, în anul de mai sus al domnului.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 074. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Concept orig. hîrtie, fără pecete.

¹ Rupt cca 3 cm întregit pe baza contextului.

² Scris deasupra rîndului *meum* numai în parte lizibil.

³ Scris deasupra rîndului *me* tăiat.

⁴ Corect: *occulte*.

⁵ Corect: *commetaneis*.

⁶ *In* scris despărțit.

⁷ Astfel în orig.

⁸ Corect: *occupasset*.

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonstra, memorie commendamus, quod Johanne, filio Nicolai de Zenthmiklos, pro se, Aron et Thoma, filiis suis, ab una, Johanne, filio Iwanka, similiter

pro se et fratris sui¹, item Jacobo, filio Nicolai, eodem modo pro se et fratribus suis parte ab altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per predictum Johannem, filium Nicolai, ministerio vive vocis et relatum, quod plurimis necessitatibus suis evitandis, unam integram curiam inter duo fossata adiacentem, a parte plage occidentali, in prenominata possessione sua portionaria Aron Z(en)thmiklos² vocata, in comitatu de Doboka existentem, cum quarta parte utilitatum de portionibus ipsorum ipsos in eadem attingentis³ salvis (iuri)bus² (a)liorum⁴ a die datarum prenominarum usque revolutionem sex annorum pro tredecim florenis auri sepe dictis filiis Jwanka et Nicolai pignori obligasset et obligavit ac impignoravit coram nobis, ut dicebat, plene persolutis, sub tali conditione et obligamine interposito, quod, si in termino infra posito ab eisdem redemere non poterunt dupplum pretacte pecunie incursuri; ita tamen, si ipsi divisionem aliquale inter fratres ipsorum ce-(le)b(r)are² vellent et predicta curia aliis in divisione caderet, extunc aliam integram curiam de portione ipsorum cum tantis util(itat)ibus⁴ et fructibus tenebuntur dare Jacobo, Johanni et fratribus ipsorum annotatis; Subiunxit etiam idem Johannes, quod memoratam integ(r)am⁴ curiam nullomodo possint atque valeant ab eisdem redimere usque terminum preallegatum.

Datum in festo beati Egidii confessoris, anno domini M^{mo} trecentesimo L^{mo} nono.

Conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur dăm de știre că Ioan, fiul lui Nicolae de Sinnicoară, în numele său, (și) pentru Aron și Toma, fiii săi, de o parte; Ioan, fiul lui Ivanka, la fel pentru sine și frații săi, de asemenea Iacob, fiul numitului Nicolae, în același chip, în numele său și al fraților săi, pe de altă parte, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, a mărturisit sus-numitul Ioan, fiul lui Nicolae, și a spus prin viu grai că, spre a face față mai multor nevoi ale lor, au zălogit și leagă și zălogesc și înaintea noastră, des-pomeniților Ivanka și Nicolae, pentru treisprezece florini de aur, care le-au fost plătiți pe deplin, o curte întreagă, așezată între două șanțuri și aflătoare înspre partea de apus, în pomenita lor bucată de moșie numită Sinnicoară din comitatul Dăbica, împreună cu a patra parte a folosințelor ce li se cuvine din părților lor în acea bucată, fără a vătămă drepturile altora, din ziua datării de mai sus pînă la împlinirea a șase ani, cu o astfel de condiție și legă-mînt că, dacă în răstimpul de mai sus nu o vor putea răscumpăra de la ei, atunci să cadă sub pedeapsa plății îndoite a sus-zișilor bani; iar dacă, totuși, ei ar voi să facă oarecare împărțire, frații lor și sus-zisa curte, la împărțire, ar cădea altora, atunci să fie ținută să-i dea lui Iacob, Ioan și sus-zișilor lor frați o altă curte întreagă din bucata lor cu tot atîtea folosințe și roade. Dar a adăugat numitul Ioan, că nu vor putea și nu vor fi vrednici să răscumpere de la ei în niciun chip pomenita curte întreagă pînă la sorocul arătat mai înainte. Dat la sărbătoarea fericitului Egidiu mărturisitorul în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

¹ Corect: *fratre suo*.

² Rupt cca 1 cm.

³ Corect: *attinenti*.

⁴ Rupt cca 0,5 cm întregit pe baza contextului.

Nos, Dominicus, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendamus, quod accedens ad nostram presenciam, magister Thomas, filius Dionisii de Regun, per modum protestacionis nobis significare curavit, quod Johannes filius Petri de Abafaja, quandam suam possessionem Bengeh nominatam, in comitatu de Zedreyes existentem, contra suam legitimam prohibitionem potencialiter uteretur et uti faceret incessanter; pro qua nobis sepe, videlicet semel et secunde protestatus extitisset; nunc autem in eadem possessione prohibita duos equos reperisset et lege regni et consuetudine requirente, abstulisset, ex quibus unum nobis presentavit. Super quo litteras nostras a nobis dari postulavit, quas nos eidem concessimus, iustitia communi suadente.

Datum in villa Kerezthes, feria tertia proxima ante festum Nativitatis beate Marie virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

Noi, Dominic, vicevoievod al Transilvaniei facem cunoscut că înfățișându-se înaintea noastră magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, s-a îngrijit să ne daucă la cunoștință în chip de întâmpinare că Ioan, fiul lui Petru de Abafia folosește și pune să fie folosită fără încetare, cu sila, împotriva opreliștei sale legiuite o moșie a sa numită Bengeh, aflătoare în ținutul Sidrieș lucru pentru care el ne-a făcut întâmpinare adesea, adică o dată și a doua oară, iar acum a găsit doi cai pe acea moșie pe care era pusă opreliște și i-a oprit, după cum cere legea și obiceiul țării, dintre care cai ne-a înfățișat pe unul. Drept caeea n-ea cerut să-i dăm scrisoarea noastră, pe care noi i-am dat-o după îndemnul dreptății obștești.

Dat în satul Criștiș, în marțea dinaintea sărbătorii Nașterii fericitei fecioare Maria, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. S, nr. 9 (Fond B.C.U., 94).
Orig. hirtie, pecete din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso
EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 228—229.

Ludovic I, regele Ungariei înnobilează pe Grigore, fiul lui Benedict și pe fiii săi foști iobagi ai cetății regale Kemluk. Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Grigore ales și confirmat de Cenad, episcopi; Andrei voievodul Transilvaniei.

Arn. Naț. Magh., Dl. 33 217.

Orig. perg., pecetea atirnată cu șnur de mătase de culoare verde lipsește.
Sub text confirmarea regelui Ludovic din 6 septembrie 1364.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 35—37 cu data greșită: 9 septembrie (= *quinto Idus Septembris*); *Smičiklas*, XII, p. 621—622.

Excellentissimo principi domino, domino Lodouico, dei gratia regi Hungarie, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane orationes in domino pro ipsius vita pariter et salute.

Vestra sublimitas literis suis exhibitortis mediantibus nobis directis per nosque honore quo decuit receptis dedit in mandatis, ut nos hominem nostrum pro testimonio fide dignum mitteremus coram quo Paulus Parvus de Feyeryghaz, homo vester, alias litteras vestras tenoris infrascripti cum predictis literis vestris nobis exhibendas universis Siculis de Sebusy pro Jacobo, Petenye et Donch, filiis Mykou necnon Demetrio et Blasio, filiis Nicolai, ac Ladislao, filio Dominici, et Johanne, filio Stephani, nobilibus de Hyduegh, directas exhiberet et quidquid iidem Siculi visis ipsis literis vestris facerent vel responderent vestre serenitati fideliter rescriberemus. Tenor vero predictarum aliarum litterarum vestrarum per omnia talis est: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 iulie 1359, nr. 394)*. Nos enim mandatis vestris obtemperare cupientes ut tenemur cum predicto Paulo de Feyeryghaz homine vestre serenitatis in eisdem literis vestris exhibitoriis nominatim expresso nostrum hominem videlicet Nicolaum sacerdotem, capellanum discreti viri magistri Ladislai, archidiaconi de Tylegd, ac decani socii et concanonici nostri, pro testimonio fide dignum ad premissa peragenda duximus transmittendum.

Qui quidem homo vestre sublimitatis et noster tandem exinde ad nos reversi per nosque requisiti nobis concorditer retulerunt, quod ipsi predictas literas vestras cum ipsis literis vestris exhibitoriis nobis exhibitas memoratis siculis de Sebusy exhibuissent iidemque Siculi visis eisdem literis taliter respondissent, quod prefatas possessiones Hydwegh¹, Sombor, Aruapataka et Gerebench eisdem nobilibus de Hyduegh nullo modo remitterent nec unum iuger terre de eisdem vellent resignare neque predictos Blasium, Franciscum, Johannem et Jacobum in vestre maiestatis presentiam super factis premissis contra predictos nobiles de Hyduegh ire permetterent, sed eosdem ab omnibus propriis eorum personis et rebus defenderent et expedirent.

Datum tertio die octavarum festi Nativitatis virginis gloriose, anno prenotato.

(Pe verso:) Domino regi, pro Iacobo, filio Myko, nobili de Hyduegh ceterisque nobilibus de eadem intranominatis super exhibitione quarundam litterarum vestrarum universis Siculis de Sebusy facta relatoria.

Preainălțatului principe și stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, stăpînul lor firesc, capitulul bisericii Transilvaniei, rugăciuni întru domnul pentru viața și mîntuirea sa.

Înălțimea voastră ne-a poruncit prin scrisoarea de înmînare trimisă nouă, și primită de noi cu cîntea cuvenită, să trimitem spre mărturie

omul nostru vrednic de crezare, în fața căruia omul vostru Pavel cel Mic de Ferihaz, să înfățișeze secuilor din Sepși o altă scrisoare a voastră avînd cuprinsul de mai jos, îndreptată către toți secuii din Sepși, pentru Iacob, Petenye și Donch, fiii lui Mykou, pentru Dumitru și Blasiu, fiii lui Nicolae, precum și pentru Ladislau, fiul lui Dominic, și Ioan, fiul lui Ștefan, nobili de Heghig, scrisoare pe care trebuia să ne-o înfățișeze și nouă odată cu pomenita voastră scrisoare către noi, iar noi vă dăm seama întocmai, luminății voastre în scris ce au făcut sau ce au răspuns acei secu, la vederea acestei scrisori a voastre. Iar cuprinsul celeilalte sus-zise scrisori a voastră este în întregime acesta: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 iulie 1359, nr. 394»*.

Iar noi, dorind să ne supunem, după cum sîntem datori, poruncii voastre, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Pavel de Ferihaz, omul luminății voastre, arătat anume în acea scrisoare a voastră de înminare, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe preotul Nicolae, capelan al chibzuitului bărbat, magistrul Ladislau, arhidiacon de Tylegd și decan, soț și frate canonic al nostru pentru aducerea la îndeplinire a celor de mai sus.

Iar aceștia, adică omul înălțimii voastre și omul nostru întorcîndu-se apoi de acolo la noi și întrebăți de noi, ne-au spus într-un glas că au înfățișat pomeniților secu din Sepși sus-zisa voastră scrisoare ce ne fusese înfățișată nouă, odată cu acea scrisoare a voastră de înminare, și că acei secu; văzînd scrisoarea această a voastră au răspuns astfel: că ei nu dau înapoi în nici un chip sus-zisele moșii Heghig, Sombor, Arpătac și Gerebench acelor nobili de Heghig, că nu vor să lase nici un jugăr de pămînt din ele, și că nici nu vor îngădui ca sus-zii Blasiu, Francisc, Ioan și Iacob să meargă în fața maiestății voastre spre a sta față cu sus-zii nobili de Heghig în privința faptelor de mai sus, ci că-i vor apăra și scăpa pe dinșii împotriva tuturor, cu trupurile și bunurile lor înseși.

Dat în izua a treia a octavelor sărbătorii Nașterii slăvitei fecioare, în anul mai sus însemnat.

(Pe verso:) Dare de seamă către domnul nostru regele, pentru Iacob, fiul lui Miko, nobil de Heghig și pentru ceilalți nobili de acolo numiți înăuntrul scrisorii, cu privire la înfățișarea unei scrisori a voastre, ce s-a făcut tuturor secuilor de Sepși.

Arh. Stat. Cluj. Col. Török Bertalan.

Orig. hîrtie, urme de pecete de închidere de ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

EDITII: Ub., II, p. 169; Székely okl., VIII, p. 21—23.

¹ Astfel în text.

Dominic, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește că Margareta, fiica lui Pavel Secuiul (*Siculus*), văduva lui Nicolae, fiul lui Iwanka, de Turda Nouă (*Nova Torda*), a chemat în fața scaunului său de judecată la octa-

vele sărbătorii Nașterii fecioarei Maria, pe Gall și Egidiu, fiii lui Petru, fiul lui Egidiu, și pe Ioan, fiul lui Ștefan, nobili de Deleni (*Indal*). Înaintea scaunului de judecată, Margareta, fiica lui Paul Secuiul, a cerut pîrîșilor să fie de acord pentru a i se da o parte din toate părțile de moșie ale lui Nicolae de Deleni din satele Deleni, Agriș (*Egres*), Buchtelku, reprezentînd dreptul mamei sale, sora lui Nicolae de Deleni, din sfertul cuvenit lui Aglynth, mama lor, drept ce-i fusese deja recunoscut prin hotărîrea magistrului Solomon, arhidiaconul de Turda. Gall, Egidiu și Ioan s-au învoit să-i dea partea ce i se cuvine. Ca urmare a ascultării celor două părți, Dominic hotărește ca în prima duminică de după sărbătoarea Tuturor sfinților, Gall, Egidiu și Ioan, în prezența lui Petru zis Feyes, a magistrului Gheorghe, fiul lui Iacob de Iara, (*Jara*), a lui Alexandru tot de Iara, sau a lui Nicolae, fiul lui Filip de Agriș, omul său de mărturie, și a omului de mărturie cerut capitlului Transilvaniei, să fie da față la separarea părților cuvenite Margaretei din moșiile amintite și la punerea acestora în stăpînire lor.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 579. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Rezumat în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei din 13 octombrie 1360, nr. 526.

408

{1359} septembrie 22, {Oradea}

Excellentissimo principi domino Ludovico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis oracionum suffragia cum perpetua fidelitate. Literas vestre celsitudinis nobis directas honore quodcui recepimus in hec verba: *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 iulie 1359 nr. 393}*.

Nos igitur mandatis vestre excellencie parentes ut tenemur, unacum predicto Stephano, filio Pauli de Tharyan, homine vestre sublimitatis, virum idoneum magistrum Villermum, socium et concanonicum nostrum transmisimus ad omnia premissa vestra mandata fideliter exequenda, qui tandem exinde ad nos reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt, quod ipsi quarta quinta et sexta feriis ante festum Exaltacionis sancte crucis proxime consequenter elapsis ad facies prefatarum possessionum Pachal, Bayon et Kysthelek vocatarum vicinis et commetaneis ipsorum legitime convocatis et presentibus¹ easdem per metas et signa metalia modo infrascripto reambulassent: prima enim meta prefate possessionis Pachal inciperet a plaga meridionali ex parte terre Monakur super quendam fontem scaturientem et ibi esset una meta terrea, deinde transeundo quendam vallem Machalapathak vocatam ad partem orientalem ad quoddam berch ascendendo sub quadam arbore querci esset similiter una meta terrea, abhinc infra ad eandem plagam versus rivulum Hwzioazoupathaka vocatam veniendo prope ipsum rivulum a parte possessionis Kurmend magistrorum Jacobi et Pauli filiorum Douse esset una meta terrea, dehinc autem per ipsum rivulum Hozioazoupatha² nuncupatum tendendo ad eandem plagam ad quendam puteum Omsoukwith³ vocatum circa eundem Huzioazoupathak essent tres mete terree quarum possessioni unam Kurmend, alteram dicte possessioni Pachul², terciam vero

Kystelegd distinguere prefati nobiles de Pachal affirmassent, et ibi mete ipsius possessionis Pachal a parte antedictae possessionis Kurmend terminarentur iungerentque metis ipsius possessionis Kystelegd, et per eundem Huzioazoupatak ad plagam septemtrionalem per bonum spacium transeundo declinaret ad quandam vallem Faizowelgh vocatam et ibi a parte dictae possessionis Kurmend in eadem valle esset una meta terrea, hinc ad eandem plagam in ipsa valle procedendo in medio eiusdem vallis esset una meta terrea, inde ad caput ipsius vallis tendendo ad quandam vallem Ay dictam que egrederetur de capite dictae vallis progrederetur ad partem orientalem girando esset una meta terrea, et ibi mete ipsius possessionis Kystelegd² a metis possessionis Kurmend separarentur et ipsa possessio Kystelegd² inciperet metas habere cum quadam silva Pagun vocata, et deinde ad partem orientalem quoddam berch transeundo et ad quendam montem ascendendo in latere ipsius montis esset una meta terrea, de hinc ad eandem plagam ad vallem Boglusay dictam veniendo in descensu ipsius vallis essent tres mete quarum una dictae possessioni Kystelegd separaret, et ibi mete dictae possessionis Kystelegd iungerentur metis possessionis Baion² supradictae, ipsaque possessio Machalatelelek includeretur metis possessionis Bayon prenotate, et abinde per ipsam vallem Boglasay² dictam supra ad partem orientalem per bonum spacium eundo esset una meta terrea, et deinde ad caput ipsius vallis ad eandem plagam procedendo esset similiter una meta terrea, et abinde pertransiret dictum Hozyoazou² et iuxta ipsum Huzioazou² esset similiter una meta terrea, et deinde per ipsum Huzioazou² supra ad caput eiusdem procedendo esset similiter una meta terrea, abhinc curreret per quandam viam magnam antiquam que Sahousut vocaretur ad partem meridionalem quousque perveniret ad quendam locum ubi capita trium vallium videlicet Bayunfeu et Bogdanfeu necnon Almaspathakfe, Marlotheleke vocata, ubi esset una meta terrea, ibique mete ipsius possessionis Bayon a parte possessionis Chahal separarentur et ipsa possessio Bayon inciperet metas habere cum possessionibus aliorum commetaneorum nobilium de Pachal predictorum, asserendo quod reambulaciones ceterarum metarum ipsorum ulterius procedere non curassent pro eo quia se iidem nobiles de Pachal cum aliis commetaneis eorum super distincctionibus metarum suarum articulos pacificos fore indicassent, ipsaque reambulacione peracta dictas possessiones eisdem nobilibus de Pachal eo iure quo ipsis dinoscuntur pertinere reliquissent perpetuo possidendas; et quatuor diebus continuis in facie dictae possessionis Pachal commorando nemine alio contradicatore apparente, Blasius filius Petyh hospes de Zalach comparendo in personis iudicis iuratorum et civium de Zalach non reambulacioni sed ereccioni et renovacioni metarum possessionum Kystelegd² et Machalatelelek² a parte dictae silve Pagun contradiccionis velamine obviasset, propter quam contradiccionem Georgium dictum Bochor iudicem, Stephanum filium Thome et Petrum similiter Bochor dictum, Johannem et Gregorium filios Thome, Nicolaum dictum Nyerges, Nicolaum dictum Gal-Zegen, Andream filium Beneh, Petrum filium Thyuan, Petrum filium Hernye, Blasium filium Wechy, Dominicum filium Jacobi et Demetrium dictum Bornou cives et hospites de eadem Zalach², contra prescriptum magistrum Benedictum in presenciam vestre maiestatis racionem premissae contradiccionis eorum reddituros, quindenae festi beati Michaelis archan-

geli proxime affuturas ipsis pro termino assignando (citassent)⁴ facta autem premissa relatione die dominico proximo post festum beati Mathei apostoli et evangeliste, Nicolaus filius Bartholomei de Doba, in personis magistrorum Petri et Sebastiani filiorum Johannis (. . .)⁵ de Chahol coram nobis comparendo, non reambulacioni sed ereccioni metarum possessionis Bayon et rivulo Machalakwth dicto ex utraque parte rivuli Huzioazou² vocati usque ad caput eiusdem contradiccionis velamine obviavit, propter quod (. . .)⁵ eosdem magistros Petrum et Sebastianum contra memoratum magistrum Benedictum ad dictas quindenae festi beati Michaelis archangeli ibidem in nostri presencia citaverunt racionem dicte contradiccionis eorum reddituros.

Datum predicto die dominico post predictum festum beati Mathei apostoli et evangeliste, anno prenotato.

Preainălătutului principe domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, prinosul rugăciunilor sale cu credință veșnică.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre trimisă nouă cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 iulie 1359 nr. 393»*.

Noi, așadar, supunându-ne, precum sîntem datori, poruncilor înălțimii voastre, am trimis împreună cu sus-zisul Ștefan, fiul lui Pavel de Tărian, omul înălțimii voastre, pe vrednicul bărbat, magistrul Villerm soful și fratele nostru canonic, spre a împlini întocmai poruncile voastre de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi de acolo la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că în zilele de miercuri, joi și vineri în șir de curînd trecute, dinaintea sărbătorii Înălțării sfintei cruci⁶, mergînd la sus-zisele moșii numite Pătal, Boianu și Kysthelek, după ce au chemat în chip legiuit pe vecinii și megieșii acestora, și fiind aceștia de față, au hotărnicit acele moșii prin hotare și semne de hotar în felul însemnat mai jos:

Cel dintîi semn de hotar al numitei moșii Pătal începe din partea de miazăzi dinspre pămîntul Monakur, din sus de un izvor și acolo este o movilă de hotar; apoi trecînd o vale numită Valea Machala și suind în partea de răsărit spre o creastă, sub un stejar se află de asemenea o movilă de hotar. De aci venind mai jos către aceeași parte, spre pîriul numit Valea Hususeului lîngă acel rîu dinspre moșia Kurmend a magiștrilor Iacob și Pavel, fiii lui Doja, se află o movilă de hotar. De aci, îndreptîndu-se tot pe lîngă pîriul numit Pîriul Hususeului înspre aceeași parte la un puț numit Fîntîna Spălătoare, lîngă acel Pîriu Hususeu se află trei movile de hotar, dintre care spuneau sus-pomeniții nobili de Pătal că una face hotarul spre moșia Kurmend, a doua spre moșia Pătal, iar a treia, spre Kystelegd, și acolo semnele de hotar ale acelei moșii Pătal se sfîrșesc dinspre partea sus-zisei moșii Kurmend și se împreună cu semnele de hotar ale moșiei Kystelegd. Și tot prin acel Pîriu Hususeu, trecînd pe o bună bucată de drum spre partea de miazănoapte, hotarul cotește spre o vale numită Valea Vreascurilor, iar aci, dinspre partea zisei moșii Kurmend, în aceeași vale, se află o movilă de hotar. De aci înaintînd în aceeași parte tot prin acea vale, în mijlocul acelei văi este o movilă de hotar. De aci, îndreptîndu-se spre capul acelei văi, merge

la o vale numită „Vale“, care pornește de la capul zisei văi, și cotind spre răsărit acolo e o movilă de hotar și aci semnele de hotar ale acelei moșii Kystelegd se despart de semnele moșiei Kurmend, iar acea moșie Kystelegd începe să țină hotar cu o pădure numită Dumbrava. Apoi trecind spre partea de răsărit peste o creastă și suindu-se spre un deal, pe coasta acestui deal se află o movilă de hotar. De aci mergind spre aceeași parte pînă la valea numită Valea Bufnițelor, la scoborișul acestei văi se află trei semne de hotar dintre care unul face hotarul spre zisa moșie Kystelegd. Și aci semnele de hotar ale zisei moșii Kystelegd se împreună cu semnele sus-zisei moșii Boianu, iar moșia Machalateleke e cuprinsă între semnele de hotar ale sus-zisei moșii Boianu. Iar aci mergînd o bună bucată de drum în susul acelei văi numite Valea Bufnițelor spre partea de răsărit, se află o movilă de hotar, și apoi înaintînd spre capătul acelei văi între-aceeași parte, se află iar o movilă de hotar, și de aci trece peste zisul pîriu Hususeu, și lîngă numitul Hususeu este de asemenea o movilă de hotar. Apoi mergînd în susul acestui Hususeu spre obîrșia lui, se află de asemenea o movilă de hotar. De aci, hotarul aleargă spre partea de miazăzi pe un drum mare și vechi, ce se cheamă Drumul sării, pînă ajunge la un loc numit Locul lui Marlo, unde sînt izvoarele a trei văi numite Obîrșia Boianu, Obîrșia Bogdan și Obîrșia Văii Almaș, unde se află o movilă de hotar, și aici semnele de hotar ale acelei moșii Boianu se despart de moșia Cehăluț și această moșie Boianu începe să țină hotar cu moșiile altor megieși ai sus-pomeniților nobili de Pătal.

Și au spus omul regelui și al capitlului că nu s-au îngrijit să urmeze mai departe cu hotărnicirea celorlalte semne ale lor, deoarece acei nobili de Pătal au arătat că ei vor fi în pace cu ceilalți megieși ai lor în privința hotarelor lor.

Iar după săvîrșirea hotărnicirii, au lăsat zisele moșii numiților nobili de Pătal ca să le stăpînească pe veci, cu dreptul cu care se știe că acele moșii țin de dînșii. Și zăbovind ei patru zile în șir pe moșia Pătal, nu s-a ivit nici un împotrivor, afară de Blasiu, fiul lui Petyl, oaspete din Sălacea, care, înfățișîndu-se în numele judeului, juraților și locuitorilor din Sălacea, a ridicat stavila împotrivirii, nu la hotărnicire, ci la ridicarea și înnoirea semnelor de hotar ale moșiilor Kystelegd și Machalateleke dinspre partea pomenitei păduri (numite) Dumbrava, și din pricina acestei împotriviri omul regelui și al capitlului au chemat înaintea maiestății voastre pe judele Gheorghe zis Bochor, pe Ștefan, fiul lui Toma, și pe Petru zis de asemenea Bochor, pe Ioan și Grigore, fiii lui Toma, pe Nicolae zis Șelarul, pe Nicolae zis Gal-Zegen, pe Andrei, fiul lui Beneh, pe Petru, fiul lui Thyuan, pe Petru, fiul lui Hernye, pe Blasiu, fiul lui Wechy, pe Dominic, fiul lui Iacob, și pe Dumitru zis Oacheșul, locuitori și oaspeți din acea Sălacea ca stînd față cu sus-zisul magistrul Benedict, să dea socoteală de împotrivirea lor de mai sus, statornicindu-le ca soroc a cincisprezecea zi după sărbătoarea în curînd viitoare a fericitului arhanghel Mihail⁷.

După ce s-a făcut sus-zisa dare de seamă în duminica de după sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Matei⁸, înfățișîndu-se înaintea noastră Nicolae, fiul lui Bartolomeu de Doba, în numele magiștrilor Petru și Sebastian, fiii lui Ioan (...) de Cehăluț a ridicat stavila împo-

trivirii nu la hotărnicire, ci la ridicarea semnelor de hotar ale moșiei Boianu și a celor din pîrîul numit Puțul Machala, de amîndouă părțile pîrîului numit Hususeu pînă la izvorul lui, din care pricină... ei au chemat pe zișii magistrii Petru și Sebastian înaintea noastră tot acolo la a cincisprezecea zi sus-pomenită de după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, spre a sta față cu pomenitul magistru Benedict și a da seama despre pricina sus-zisei lor împotriviri.

Dat în duminica sus-pomenită de după sus-zisa sărbătoare a fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul mai sus arătat.

Arh. Naț., Magh., Dl. 99 339. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul lui Ludovic II, regele Ungariei, din 13 ianuarie 1525, Buda.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 239—243.

¹ Lipsește în text: *accedendo*.

² Astfel în orig.

³ Probabil corect: *Mosoukwth*.

⁴ Intercalat de editor.

⁵ Pată de umezeală de 1 cm.

⁶ 11, 12 și 13 septembrie.

⁷ 13 octombrie.

⁸ 22 septembrie.

409

1359 septembrie 25 (*septimo Kalendas Octobris*).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește călugărițelor de la mănăstirea sfintei Ana de Oradea (*Varadiensis*) un act al său. Dumitru episcop de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Grigore episcop ales de Cenad (*Chanad*), Andrei voievodul Transilvaniei.

EDIȚII: *Gánoczi*, I, p. 202. *Katona*, III/10, p. 252—254.

Bunyitay, II, p. 420.

410

1359 septembrie 27 (*quinto Kalendas mensis Octobris*).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu din 27 iunie 1345 (*Smiciklas*, XI, p. 209, nr. 159) care cuprinde actul regelui Carol Robert privind libertățile orașului Zagrepčanina. Dumitru episcop de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Grigore episcop ales și confirmat de Cenad; Andrei voievodul Transilvaniei.

Arh. Acad. Jugoslave, Zagreb.

Orig. perg., două peceti atîrnate, lipsă.

EDIȚII: *Tkalčić*, *Mon. civ. Zagrab*, I, p. 215—216; *Smiciklas*, XII, p. 624—625.

411

(1359 după octombrie 6 — 1360 decembrie 6)

Nos Petrus, viceuoyuoda Transilvanus, memorie commendamus, quod religioso viro domino Ladislao, abbate de Kolosmonustra ab una, Nicolao vero filio Deme de Tyburchteleke parte ab altera coram nobis persona-

419

liter constitutis, confessum extitit concorditer per eosdem pariter et relatum quod, licet in facto dampnorum iniuriarumque illacionibus altercaliter mutua vicissitudine et iobagionibus eorundemque usque modo qualitercumque illatorum et perpetratorum, in generali congregacione magnifici viri domini Dionisii woyuode Transsilvani et comitis de Zonuk, domini nostri, in octavis festi beati Mychaelis archangeli proxime nunc preteritis universitati nobilium partis Transsiluane per eundem celebrata contra se se litis materiam suscitare voluissent, reformantibus ...¹ et ordinantibus pluribus probis viris preces suas interponentibus arbitrio proborum virorum feria sexta proxima post festum Omnium sanctorum proxime venturum in villa Popfolua presentibus iudicibus nobilium comitatus de Kulus per parites convincere adducere debentis fienda se submisissent et submiserunt coram nobis tali obligaminis vinculo per partes in se assumpto quod quidquid predicti probi viri per partes adducere die et loco supradictis presentibus ipsis iudicibus nobilium comitatus de Kulus inter partes auditis partium proposicionibus².

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei dăm de știre, că venind înșiși în fața noastră, cuviosul bărbat domnul Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur pe de o parte, iar pe de alta Nicolae, fiul lui Deme de Tyburchteleke, ne-au mărturisit într-un glas și ne-au spus, că deși în pricina pagubelor și insultelor ce și-au adus și dintr-o parte și din alta prin schimburi violente de cuvinte și a acelor aduse și săvârșite oricum pînă acum de iobagii lor, în adunarea obștească a măritului bărbat domnul Dionisie voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, ținută de el la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Mihail arhanghelul³ cu obștea nobililor din părțile Transilvaniei ei au voit să pornească pricină de judecată, cînd mai mulți bărbați cinstiți s-au pus ca împăciuitori și rînduitori între ei și au adăugat rugămintile lor ei s-au supus hotărîrii de împăciuire a celor bărbați cinstiți ce trebuiau aduși de către părți spre a hotărî cine e vinovat, în vinerea cea mai apropiată după sărbătoarea Tuturor sfinților în curînd viitoare⁴ în satul Popești de față cu juzii nobililor din comitatul Cluj și se supun și acum în fața noastră. Dar cu acest legămînt și îndatorire ce și l-au luat părțile, că orice ar hotărî între părți după ce vor asculta propunerile părților... sus-zișii bărbați cinstiți care vor trebui aduși de părți în ziua și locul mai sus-zise de față fiind înșiși juzii nobililor comitatului Cluj,

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 036. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca 1354.

Orig. hîrtie din cauza umezelii, ultima treime a documentului este stearsă. Fragmente de pecete aplicată pe verso.

¹ Pată de umezeală.

² Ultima parte a documentului nu se poate citi din cauza unor mari pete de umezeală. După cîteva adaosuri de pe verso reiese că și în sec. XVII scrisul din această parte a documentului era ilizibil.

³ 6 octombrie.

⁴ 6 decembrie.

Magnifico viro¹ Andree, woyuode Transilvano et comiti de Zolnuk, amico eorum reverendo, capitulum ecclesie Waradiensis, amicitiam paratam cum reverencia pleniori.

Noverit vestra magnificencia quod nos, receptis litteris vestris nobis directis ad extradandam medietatem quarte partis de sexta parte possessionis Pele vocate² eidem domine Elizabeth pro quarta filiali provenientem et per vos sibi adiudicatam, unacum hominibus vestris, in eisdem litteris vestris pro utrisque partibus deputatis, videlicet Lucasio, filio Petri de Kezu, pro parte predictae domine Elizabeth, discretum virum Andream, sacerdotem chori ecclesie nostre et rectorem capelle sancti Andree apostoli, pro parte vero Zochyk, filii Johannis, Stephani et Ladislai, filiorum Mark, ac Jacobi et Stephani, filiorum Andurnuk, in causam attractorum, unacum Stephano de Tiuis, virum ydoneum³, Johannem, sacerdotem chori ecclesie nostre et rectorem altaris sancti Petri apostoli, transmissemus. Tandem, iidem homines vestri et nostri, ad nos exinde reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in predictis octavis festi beati Michaelis archangeli, ad faciem prescripte possessionis Pele, vicinis et commetaneis eiusdem legitime, convocatis et presentibus, pariter accessissent, ibique medietatem quarte partis ex predicta sexta parte possessionarie porcionis iamdicti Sebastiani in dicta Pele habite, predictae domine Elizabeth provenientem, sub metis et limitacionibus metarum modo et ordine infraspificandarum⁴, simulcum iure patronatus ecclesie lapidee in honore, beate virginis in dicta possessione Pele constructe, ad quidditatem et quantitatem dimidietatis ipsius quarte partis possessionarie sufficienter congruenti, eidem domine Elizabeth et, per eam, predicto marito eius ac eorum heredibus, heredumque suorum successoribus dedissent, assignassent et statuissent. Quemquidem dimidietas ipsius possessionarie quarte partis, cum regali mensura mensurata, quadragintaquinque iugera terrarum in se contineret, metas autem eiusdem a quodam ryuulo², Cherpatak vocato, a parte occidentali incipiens, versus eandem partem secus quendam ryuulum² Zylpatak nuncupatum procedendo usque ad metas possessionis Zaruad vocate, sequestrantes distinixissent.

Datum sabbato proximo ante festum beati Galli confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

Măritului bărbat Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii de Oradea, cu toată prietenia și deplina plăcăciune.

Să știți măria voastră că noi, după ce am primit scrisoarea voastră, trimisă nouă, prin care <se cere> să dăm jumătatea pătrimii din a șasea parte a moșiei numită Pele acelei domane Elisabeta, drept a patra parte cuvenită ca fiică, dată ei prin judecată de către voi, am trimis împreună cu oamenii voștri rânduiri pentru fiecare din părți în scrisoarea voastră, adică Luca, fiul lui Petru de Chisău, pentru partea doamne Elisabeta, pe chibzuitul bărbat Andrei, preot din strana bisericii noastre și paroh al capelei sfântului apostol Andrei, iar pentru partea lui Zochyk, fiul lui Ioan, a lui Ștefan și Ladislau, fiii lui Mark, și a lui Iacob și Ștefan,

fiii lui Andurnuk, chemați în judecată, am trimis împreună cu Ștefan de Tiuis, bărbat destoinic, pe Ioan, preot din strana bisericii noastre și slujitor al altarului sfântului apostol Petru. În sfârșit, oamenii voștri și ai noștri, întorcându-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au răspuns într-un glas că ei, la sus-zisele octave ale sărbătorii fericitului arhangel Mihail⁶, au mers împreună la sus-zisa moșie Pele, fiind chemați în chip legiuit, vecinii și megieșii acestei moșii, și fiind ei de față, acolo, au dat, au hărăzit și au trecut în stăpânirea sus-zisei doamne Elisabeta, și, prin ea, sus-zisului ei soț și moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor jumătate din a patra parte din sus-zisa a șasea parte din bucata de moșie a sus-zisului Sebastian, aflătoare în zisa Pele, ce se cuvine doamnei Elisabeta, în hotarele și cu despărțirile de hotar, după chipul și rânduiala arătate mai jos, de felul și mărimea jumătății acelei pătrimi de moșie în chip legiuit potrivite, împreună cu dreptul de patronat al bisericii de piatră, ridicate în cinstea fericitei fecioare, pe pământul sus-zisei moșii Pele, care se cuvine în chip legiuit în jumătatea acestei a patra părți din moșie. Jumătatea acestei a patra părți din moșie, măsurată cu măsura regală, cuprinde patru zeci și cinci iugăre de pământ, iar hotarele acestei părți le-au deosebit despărțindu-le de la un riu, numit Piriul Cerului, începînd dinspre apus, mergînd către aceeași parte spre un alt riu, numit piriul Ulmului, pînă la hotarele moșiei numită Sărăuad.

Dat în simbăta cea mai apropiată înainte de sărbătoarea fericitului mărturisitor Gal, în anul domnului mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Sf. Gheorghe, Colecția dr. Nagy Eugen; B.I. Fasc. 1, nr. 7. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Transumpt în actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 22 octombrie (1359), Vișegrad, nr. 413.

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

² Urmează cuvîntul: *habita*, subpunctat.

³ Astfel în text.

⁴ Corect: *infrasespecificandis*.

⁵ Astfel în text.

⁶ 6 octombrie.

Nos, Andreas, woyuoda Transiluanus et comes de Zolnuk, memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit universis, quod Andreas, filius Johannis de Zunya pro domina Elyzabeth vocata, consorte Thome, filii Mojk, cum procuratoriis litteris honorabilis capituli ecclesie Waradiensis, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis festi beati Georgii martiris proxime preteritis, ad nostram veniendo presenciam, exhibuerat nobis litteras dicti capituli Waradiensis, domino nostro regi rescripcionales, anno domini M^o CCC^{mo} octavo, tercio die festi beati Mathei apostoli et ewangeliste emanatas, asserens proposicionem et accionem eiusdem domine in se contineri, continentes inter cetera, quod eadem domina regie dixisset maiestati quod in possessione Pele vocata, in comitatu de Zolnuk esistenti, sibi de iure

porcio deberet provenire, quam nunc quidam nobiles de eadem Pele, videlicet Zochÿk, Stephanus, Ladislaus et Jacobus, ac Stephanus, filius Andurnuk, indebite occupantes detinerent, ipsam de domo eiusdem potencialiter excludendo, que legitima recaptivacione, reambulacione et statuacione pro eadem faciendis plurimum indigeret, consuetudine regni requirente, idemque dominus noster rex, eidem capitulo dederat in mandatis, ut mitterent hominem eorum pro testimonio fidedignum, quo presente Michael, filius Johannis, filii Oliveri de Zaruod, vel Thomas de eadem, altero absente, homo regius, ad faciem memorate possessionis Pele vocate, vicinis et commetaneis eiusdem universis, specialiter autem prefatis nobilibus per quos eadem detineretur illegitime, inibi convocatis et presentibus, accedendo, porcionem, quam dicta domina, Elizabeth vocata, in eadem possessione Pele nomine sui iuris recapere vellet, recapereret¹ et reambularet, per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, recaptivatamque et reambulata ac ab aliorum possessionariis iuribus metalli distincione sequestratam, statueret ipsam prefate domine Elizabeth, eo iure, quo sibi dinosceretur pertinere, perpetuo possidendam, si per quempiam non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, cit(e)ret contra eandem dominam in presenciam regie maiestatis, ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec ipsius recaptivacionis seriem cum cursibus metarum, vel si necesse fieret, nominibus contradictorum et citatorum terminoque assignato, dictum capitulum regie fideliter rescriberet maiestati. Ipsum itaque capitulum Waradiense, mandatis ipsius domini nostri regis obediens, cum prefato Thoma de Zoruod, homine regio, virum discretum Andream, sacerdotem chori ecc(lesie) eorum, pro testimonio ad premissa fideliter exequenda transmisissent, qui demum ad eos reversi et per ipsos requisiti, eis concorditer retulissent quod ipsi, feria sexta proxima tunc preterita, ad faciem predictae possessionis, Pele vocate, pariter accessissent et cum ipsi, convocatis vicinis et commetaneis eiusdem, absentibus tamen prenomatis nobilibus, porcionem possessionariam prefate domine Elizabeth, quam ipsa in eadem possessione Pele assereret se habere, recaptivari, recaptivatamque ab aliorum possessionariis iuribus separando, eidem domine Elizabeth, eo iure, quo ad ipsam dinosceratur² pertinere, perpetuo possidendam statuere voluissent, Johannes, filius Barrabe, officialis de dicta Pele, vice et nomine eorundem Zochÿk, Stephani, Ladislai, Jacobi et Stephani, ibidem comparendo, eos a statuacione dicte possessionis ipsi domine facienda prohibuisset, propter quod ipsi, eodem die et loco, prenomatos Zoch(yk) Ste(phanum), Ladislaum, Jacobum et Stephanum contra predictam dominam citassent ad presenciam regie maiestatis, racionem contradiccionis eorum reddituros, octavas festi Omnium sanctorum tunc venturas eisdem pro termino assignando. Ab ipsis itaque octavis festi Omnium sanctorum ipsa causa quibusdam prorogacionum cautelis intervenientibus, ad octavas festi beati Georgii martiris extiterat protelata.

Quibusquidem litteris dicti capituli Waradiensis rescripcionalibus visis et perlectis, predictus Andreas de Zonÿa, procurator dicte domine, retulerat istomodo, quod sexta pars medietatis dicte possessionis Pele, videlicet de porcione Sebastiani, avi ipsius domine, in ipsa possessione Pele habita, eidem domine Elizabeth, homini impossessionato copulate,

ratione quarte puellaris deberet provenire. Quo audito, Stephanus, filius Mark, procurator dictorum nobilium de Pele, pro eisdem nobilibus, cum procuratoriis litteris conventus de Lelez, exurgendo, responderat, ex adverso, quod ipsa quarta puellaris non tantum ipsi domine Elizabeth, sed etiam alterius domine, Jolenth vocate, homini scilicet possessionato matrimonialiter tradite, attineret. Quo dicto, idem procurator ipsius domine Elizabeth exhibuerat nobis quasdam litteras patentes prefati capituli ecclesie Waradiensis, mediantibus quibus totam ipsam quartam filialem optinere³ nittebatur⁴ minus iuste; quia nobis et regni nobilibus nobiscum in sede iudiciaria tunc consedentibus ipse littere ad optinendam⁵ ipsam totalem quartam filialem sufficiens esse non videbatur, sed recta medietas ipsius quarte puellaris eidem domine Elizabeth cum possessione eo quod homine impossessionato extitisset copulata, extradare tenebatur, ad ipsamque medietatem quarte puellaris extradacionis, homines nostri, sub testimoniis capituli Waradiensis supradicti, necessario erant transmittendi, scribes annotato capitulo ecclesie Waradiensis eorum amicitiam diligenter postularem, quatenus ipsorum mitterent homines utrisque partibus testimoniis fidedignos, quibus presentibus Thomas, filius Petri de Zaruad, vel Mýchael, filius Johannis de eadem, aut Lucachius, filius Petri de Kezu, pro parte actoris; item Stephanus de Twýs, vel Thomas, filius Chepani de Mendzenth, aut Ladislaus, filius Batýz de Helmuch, sive Stephanus, filius Pauli de Baranya, pro parte in causa attractorum, in octavis festi beati Mýchaelis archangeli tunc venturis ad faciem predictae possessionis Pele accedendo, convocatis vicinis et commetaneis eiusdem universis et presentibus, predictum medietatem quarte puellaris eidem domine Elizabeth cum possessione signis metalibus ab alia medietate eiusdem sequestrando extradarent et assignarent, regni lege requirente. Post hec ipsius medietatis quarte puellaris extradacionis et statucionis, seriem, ad octavum diem dictarum octavarum, festi beati Mýchaelis archangeli nobis amicabiliter rescriberet capitulum Waradiense prenotatum.

Ipsa itaque octavo die termino, scilicet reportacionis seriei premisorum occurrente, prenominate Thomas filius Moýk, pro eadem domina Elizabeth, consorte sua, cum procuratoriis litteris sepedicti capituli Waradiensis, annotatus vero Stephanus, filius Mark, pro se personaliter, pro aliis autem nobilibus predictis, cum procuratoriis litteris conventus de Lelez, nostrum iudicium adeuntes (in)⁶ conspectum, litteras annotati capituli Waradiensis super premissis nobis rescripcionales⁷ demonstrarunt, hunc tenorem continentes, inter⁸ alia⁸: (*Urmează actul capitlului din Oradea din 12 octombrie 1359, nr. 412*). Quarum exhibicionibus factis et earum tenoribus perceptis, quia ex tenore prescriptarum litterarum ipsius capituli Waradiensis, predicta medietas quarte partis possessionarie, in dictis octavis festi beati Mýchaelis, per prefatos nostros et dicti capituli Waradiensis homines, presentibus vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime illic convocatis, iuxta premissam nostram iudiciariam commissionem, sub premissis metarum cursibus et limitacionibus eidem nobili domine Elizabeth vocata legitime perpetuo statuta extitisse reperiebatur, idcirco nos, unacum nobilibus regni nobiscum tribunal iudiciale assedentibus, predictam medietatem ipsius possessionarie quarte partis, sub dictis metarum cursibus in presentibus superius seriose decla-

ratis, cum quibuslibet suis utilitatibus et utilitatum integritatibus, eidem nobili domine, Elizabeth, nuncupate, ac marito eiusdem antedicto, eorumque heredibus et heredum suorum per heredes perpetuo adiudicamus et committimus possidendam, tenendam pariter et habendam, salvis iuribus alienis, nostra iudiciaria auctoritate mediante. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes (concessimus)⁹ litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in Wissegrad, decimo die termini prenotati, anno supradicto¹⁰.

Noi, Andrei, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul scrisorii de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că venind înaintea noastră Andrei, fiul lui Ioan de Zuna, în numele doamnei, numită Elisabeta, soția lui Toma, fiul lui Moyk, cu scrisoarea de imputernicire a cinstului capîtlu al bisericii de Oradea, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare (dată) la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, acum de curînd trecute¹¹, ne-a înfățișat o scrisoare de răspuns a zisului capîtlu de Oradea, dată domnului nostru, regele, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, în ziua a treia a sărbătorii fericitului apostol evanghelist Matei¹², spunînd că: în ea este cuprinsă plîngerea și învinuirea acestei doamne, mărturisind între altele că această doamnă i-a spus maiestății regești că, (deoarece) o parte din moșia numită Pele, aflătoare în comitatul Solnoc, ar trebui să ajungă de drept în stăpînirea sa — (parte de moșie) pe care acum niște nobili din Pele, adică Zochyk, Ștefan, Ladislau și Iacob, fiul lui Andurnuk, cotropind-o, o țin în stăpînire pe nedrept, pe ea scoțînd-o cu sila din casa ei, — ar avea ea foarte mare nevoie de o legiuită redobîndire, hotărnicire și punere în stăpînire, după cum cere obiceiul țării, și că regele și stăpînul nostru a poruncit aceluiași capîtlu să trimită un om al său de mărturie, vrednic de crezare, în fața căruia Mihail, fiul lui Ioan, fiul lui Oliver de Sărăuad, sau în lipsa acestuia, Toma din același loc, omul regelui, venind la fața locului pe moșia amintită, Pele numită, fiind adunați acolo și fiind de față toți vecinii și megieșii acestei moșii și, mai ales, sus-zisii nobili care o țin, pe nedrept în stăpînire, să o ia și să o hotărnicască în adevăratele și vechile sale hotare, ridicînd hotare noi, lîngă cele vechi, în locurile în care e nevoie, partea de moșie, pe care zisa doamnă Elisabeta vrea să-o redobîndească, în temeiul dreptului său, din această moșie Pele, și, odată dobîndită, hotărnicită din nou și despărțită de drepturile de stăpînire ale altora prin semne despărțitoare de hotar, să o dea în stăpînire sus-zisei doamne Elisabeta, cu același drept cu care se știe că ține de ea, ca să o stăpînească pe veci, dacă nu se va face împotrivire din partea cuiva, iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme (pe aceștia) împotriva acestei doamne, în fața maiestății regești, la sorocul convenit, ca să dea socoteală despre împotrivirea lor; și după aceea, pomenitul capîtlu să facă cunoscut în scris, în tocmai, maiestății regești cuprinsul acestei luări din nou în stăpînire, cu mersul hotarelor, și dacă va fi nevoie, cu numele împotrivilor și al celor chemați. Așadar, acest capîtlu de Oradea, dînd ascultare poruncilor acestui stăpîn și rege al nostru, a trimis, împreună cu mai sus-amintitul Toma de Sărăuad, omul regelui, pe chibzuitul bărbat Andrei,

preot din strana bisericii lor, pentru a împlini întocmai cele de mai sus, care apoi, întorcându-se la ei și fiind întrebați de către aceștia, le-au spus într-un glas că ei, sosind în vinerea atunci de curînd trecută¹³ la fața locului la sus-zisa moșie, Pele numită, fiind adunați vecinii și megieșii acestei moșii, lipsind totuși mai sus-pomeniții nobili, atunci cînd ei au vrut să ia din nou în stăpînire partea de moșie, despre care mai sus-pomenita Elisabeta a spus că o are în această moșie Pele, și (odată) luată din nou în stăpînire, despărțind-o de drepturile de stăpînire ale altora, s-o dea în stăpînire acestei doamne Elisabeta ca să o stăpînească pe veci cu acel drept, cu care se știe că ține de ea, Ioan, fiul lui Barnaba, slujbasul din zisa Pele, în locul și în numele acelorași, adică al lui Zochyk, Ștefan, Ladislau, Iacob și Ștefan, înfățișându-se tot acolo, i-a oprit pe ei să dea în stăpînire zisa moșie acelei doamne, drept aceea, ei în aceeași zi și în același loc, i-au chemat pe sus-numiții Zochyk, Ștefan, Ladislau, Iacob și Ștefan în fața maiestății regești împotriva mai sus-pomenitei doamne, ca să dea socoteală despre împotrivirea lor, satornicindu-le ca soroc la octavele atunci viitoare ale sărbătorii Tuturor sfinților¹⁴. Dar ivindu-se unele chezășii de amînare, această pricină a fost amînata de la octavele sărbătorii Tuturor sfinților¹⁴ la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹⁵.

După ce a fost văzută și citită scrisoarea de răspuns a zisului capitolu de Oradea, sus-zisul Andrei de Zuna, împuternicitul zisei doamne, a spus așa că a șasea parte a jumătății zisei moșii Pele, adică din partea lui Sebastian, bunicul aceleiași doamne, (parte) aflătoare pe aceeași moșie Pele, în temeiul pătrimii ce se cuvine fiicei, trebuie să-i revină doamnei Elisabeta, căsătorită cu un om fără moșie. Auzind acest lucru, Ștefan, fiul lui Mark, împuternicitul pomeniților nobili de Pele, ridicîndu-se, cu scrisoarea de împuternicire a conventului de Lelez pentru acești nobili, a răspuns, pe de altă parte, că această pătrime ce se cuvine fiicei ține nu numai de această doamnă Elisabeta, ci și de altă doamnă, Iolenth numită, căsătorită într-adevăr cu un om cu moșie. La spusele acestea, împuternicitul doamnei Elisabeta ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a sus-pomenitului capitolu al bisericii din Oradea, în temeiul căreia încerca să dobîndească pe nedrept întreaga pătrime ce se cuvine fiicei; deoarece nouă și nobililor țării, care atunci ședeau împreună cu noi în scaunul de judecată, ni s-a părut că nu este îndestulătoare această scrisoare pentru dobîndirea în întregime a pătrimii ce se cuvine fiicei, dar că dreapta jumătate a acestei pătrimi a fiicei se cuvenea să fie dată ca moșie doamnei Elisabeta, fiindcă era măritată cu un om fără moșie, și că la această dare a jumătății pătrimii cuvenite fiicei era necesar să trimitem oamenii noștri, cu mărturiile sus-zisului capitolu de Oradea, scriind amintitului capitolu al bisericii din Oradea, am cerut cu stăruință prieteniei lor să trimită, pentru cele două părți, oamenii lor de măturie vrednici de crezare, în fața cărora Toma, fiul lui Petru de Sărăuad, sau Mihail, fiul lui Ioan din același loc, sau Lucaciu, fiul lui Petru de Chisău, pentru partea pîrîșului, de asemenea Ștefan de Twys, sau Toma, fiul lui Chepan de Mecențiu, sau Ladislau, fiul lui Batyz de Helmuch, sau Ștefan, fiul lui Pavel de Baranya, pentru pîrîți, venind la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhangel Mihail¹⁶, la fața locului pe sus-zisa moșie Pele, și fiind adunați toți vecinii și megieșii acestei (moșii)

și fiind <ei> de față, să dea ca moșie și să o treacă în stăpînirea doamnei Elisabeta sus-zisa jumătate a pătrimii cuvenite fiicei, după cum cere legea țării, despărțind-o de cealaltă jumătate a aceleiași pătrimi. După aceea, sus-pomenitul capitolu de Oradea să aibă bunătatea să ne facă cunoscut în scris, în a opta zi a ziselor octave ale sărbătorii fericitului arhangel Mihail¹⁷, cuprinsul acelei dări și puneri în stăpînire a acelei jumătăți a pătrimii ce se cuvine fiicei.

Așadar, sosind a opta zi a sorocului, adică <sorocul> dării de seamă a desfășurării celor de mai sus, sus-numitul Toma, fiul lui Moyk, cu scrisoare de împuternicire a des-pomenitului capitolu de Oradea, pentru doamna Elisabeta, soția sa, iar pomenitul Ștefan, fiul lui Mark, pentru sine, iar pentru nobilii mai sus-zisi cu scrisoare de împuternicire a conventului din Lelez, venind în fața judecății noastre, ne-au înfățișat scrisoarea de răspuns a amintitului capitolu de Oradea, cu privire la cele de mai sus, avînd, între altele, acest cuprins: <Urmează actul capitolului de Oradea, din 12 octombrie 1359, nr. 412>. După ce a fost înfățișată această scrisoare și a fost cunoscut cuprinsul ei, deoarece din cuprinsul scrisorii mai sus-scrise a capitolului de Oradea, se dovedea că potrivit poruncii noastre judecătorești de mai sus, la zisele octave ale sărbătorii fericitului Mihail, fiind de față toți vecinii și megieșii acestei <moșii>, chemați acolo în chip legiuit, sus-zisa jumătate a pătrimii părții de moșie a fost rînduită de către oamenii noștri mai sus pomeniți și de către cei aî zisului capitolu de Oradea nobilei doamne, Elisabeta numită, pe veci, în chip legiuit, cu marginile și mersul de mai sus al hotarelor, de aceea noi, împreună cu nobilii țării, care țin judecată alături de noi, dăm prin judecată și hărăzim, în temeiul autorității noastre judecătorești, sus-zisa jumătate a acestei pătrimi a părții de moșie, sub zisele mersuri ale hotarelor, arătate deslușit în <scrisoarea> de față mai sus, împreună cu orice folosințe și foloase în întregime, nobilei doamne, Elisabeta numită, și soțului ei sus-zis, și moștenitorilor lor și moștenitorilor moștenitorilor lor, ca să o stăpînească, să o țină și, de asemenea, să o aibă, fără a vătămă drepturile altora. Spre pomenirea și trăinicia veșnică a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atirnite și autentice.

Dat la Vișegrad, în a zecea zi a sorocului mai sus amintit, în anul mai sus-zis.

Arh. Stat Sf. Gheorghe, Colecția dr. Nagy Eugen, B.I. Fasc. I, nr. 7. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. perg., pecetea atirnată s-a pierdut.

¹ Corect: *recaperet*.

² Corect: *dinossceretur*.

³ Corect: *obtinere*.

⁴ Corect: *nitebatur*.

⁵ Corect: *obtinendam*.

⁶ În orig. lipsește, intercalat după sens.

⁷ Urmează: *nobis*; de prisos.

⁸ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁹ În orig. lipsește; intercalat după sens.

¹⁰ Scribul face trimiterea la anul actului transcris, adică 1359.

¹¹ 1 mai (1359).

¹² 23 septembrie, 1358.

- ¹³ 28 septembrie (1358).
¹⁴ 8 noiembrie (1358).
¹⁵ 1 mai (1359).
¹⁶ 6 octombrie (1359).
¹⁷ 13 octombrie (1359).

414 1359 octombrie 23, (X. Kalendas Novembris), Avignon.

Papa Inocențiu al VI-lea îngăduie ca Grigore episcop ales de Cenad (Cenadiensis) să fie sfințit de către oricare episcop catolic care are harul scaunului apostolic și atîrnă de acesta.

Arh. Vat. Reg. Vat. 234, fol. 270 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 45, nr. 81.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 978. nr. 386.

415 1359 octombrie 26 (VII. Kalendas Novembris), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea întărește numirea lui Nicolae zis Bako în arhidiaconatul de Pincota (Pankota) rămas liber prin intrarea lui Benedict al lui Clement în ordinul sfintului Pavel întiiul eremit.

Arch. Vat. Reg. Suppl. 30 fol. 179 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 413, nr. 341.

416 1359 noiembrie 12 (II. Idus Novembris), (Avignon).

Vilhelm cardinal-diacon al bisericii sf. Maria în Cosmedin (Roma) cere și obține, de la papa Inocențiu al VI-lea, numirea preotului Toma Darabous, vicarul său în părțile Ungariei, într-un canonicat și o prebendă în biserica de Cenad, rămase libere prin moartea lui Ioan al lui Petru, fără a ține seama că el mai deține slujbe și în dieceza de Calocsa și de Pécs.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30 fol. 22. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 373—374, nr. 243.

417 1359 noiembrie 12 (II. Idus Novembris), (Avignon).

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe preotul Toma Darabous într-un canonicat din biserica de Cenad, rămas liber prin moartea lui Ioan al lui Petru.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30 fol. 179 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 413, nr. 342.

418

1359 noiembrie 12, *(Avignon)*.

Papa Inocențiu al VI-lea poruncește „judecătorilor“ să se îngrijească de un canonicat și o prebendă liberă în biserica de Cenad *(Cenadiensis)* pe seama lui Toma Darabous.

Arh. Vat. Reg. 234. Index de prebendis vacantibus, nr. 67.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 273, nr. 355.

419

1359 noiembrie 12 *(II. Idus Novembris)*, *(Avignon)*.

Papa Inocențiu al VI-lea numește pe preotul Toma Darabous într-un canonicat în biserica de Cenad, fără a ține seama că, el mai are slujbe în dieceza de Calocsa și de Pécs.

Arh. Vat. Reg. Suppl. 30 fol. 179 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hirtie.

REGESTE: *Bossányi*, II, p. 414, nr. 345.

420

1359 noiembrie 19 *(in festo beate Elizabeth)*, *(Oradea)*.

Capitulul din Oradea *(Waradiensis)* adeverește că Andrei de Tunyog, fiul lui Grigore și nepot al lui Emech a zălogit partea sa și a fiilor săi din moșia Tunyog magistrului Ioan cel Mare de Cehăluț *(Chahul)* pentru treizeci și două de mărci în dinari, socotind fiecare marcă la patru florini.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, arh. Gyulay-Kuún.

Orig. pergament cu urme de pecete aplicată pe verso.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 111.

421

1359 noiembrie 29 *(vigilia festi beati Andree apostoli)*, Alba Iulia.

Ludovic I, regele Ungariei, donează lui Pavel fiul lui Petru de Wlchee, familiarul lui Ivan Čuza, fost ban al Croației și Dalmației, o parte din moșia Geresd.

Arh. Naț. Magh. Dl. Colecția Nicolae Jankovich.

Orig. pergament, pe verso fragmente ale pecetii mari regale.

EDIȚII: *Fejér*, IX/7, p. 487—489; *Smičiklas*, XIII, p. 15.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Albensi Transiluanie, salutem et gratiam. Dicit nobis discretus vir Paulus, prepositus Zebeniensis, quod universi Saxones de sede Senk quandam possessionem sua Prepostfalua¹, alio nomine Prodnik nuncupatam², que semper et ab antiquo ad dictam ecclesiam suam Zebeniensem pertinuisset, potentialiter occupassent et nunc detinerent occupatam, in suum preiudicium non modicum et gravamen. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius quondam Symonis bani de Darlas, aut Symon, filius Laurencij de Balasteleke, aut Akus de Hydeguiz, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus³, et specialiter a Saxonibus in congregatione nostra generali. Albe ad feriam sextam proximam ante festum Conceptionis beate virginis celebrari proclamata concurrentibus⁴, a quibus decet⁵ licet diligenter de premissis investigando, sciat et inquirat omnimodam veritatem. Et post hec, prout vobis veritas constiterit premissorum, nobis fideliter rescribatis. Datum in Alba Jule, feria quarta proxima post festum Conceptionis beate virginis supra dictum, anno domini M^o CCC^o L^{mo} nono.

(*Pe verso:*) Fidelibus suis, capitulo Albensi Transsiluanie, pro Paulo preposito Zebeniensi, inquisitoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul Alba Transilvaniei, mîntuire și milostivire.

Ne spune nouă chibzuitul bărbat Pavel, prepozitul de Sibiu, că toți sașii din scaunul Cincu s-au înstăpînit cu sila pe o moșie a sa, numită Proșteea, cu alt nume Prodnik, care a fost întotdeauna și din vechime a zisăi sale biserici de Sibiu, și că o țin și acuma cotropită, spre paguba și pierderea sa nu neînsemnată.

Drept aceea vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Nicolae, fiul răposatului ban Simion de Dîrlos, sau Simion, fiul lui Laurențiu de Blăjel, sau în lipsa acestora Akus de Călvasăr, să cerceteze și să descopere tot adevărul, întrebînd stăruitor pe toți aceia de la care se cade (și) se cuvine și mai ales pe sașii care se vor aduna în adunarea noastră obștească ce s-a vestit că se va ține la Alba Iulia în vinerea dinaintea sărbătorii Zămislirii fericitei fecioare⁶. Și după acestea să ne dați seamă în scris, întocmai, așa cum veți afla adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat în Alba Iulia, în miercurea de după sus-zisa sărbătoare a Zămislirii fericitei fecioare⁷, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi din capitlul de Alba Transilvaniei, pentru Pavel, prepozitul din Sibiu, scrisoare de certare.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1 nr. 158. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. din Cluj-Napoca/1359.

Orig. hirtie, fragmente de pecete din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 170—171 (cu data greșită: 1359, decembrie 11).

¹ Urmează *vocatam*, tăiat de aceeași mină.

² Scris deasupra rindului.

³ Urmează cuvintele *quibus decet*, tăiate de aceeași mină.

⁴ Scris deasupra rindului și urmat de un cuvânt ilizibil, tăiat de aceeași mină.

⁵ Între *decet* și *licet* lipsește *et*.

⁶ 6 decembrie.

⁷ 11 decembrie. Între această dată și cea de mai sus, a adunării generale, (6 dec.) e o neconcordanță evidentă, scrisoarea fiind datată ulterior adunării la care trebuia făcută cercetarea, ceea ce e lipsit de sens. Probabil trebuie citit: *feria quarta proxima ante festum Conceptionis beate virginis* și nu *post festum Conceptionis b.v.* eroarea datorându-se probabil scribului.

423

1359 (decembrie 8), Alba Iulia.

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsilvanus et comes de Zanuk, damus pro (memoria)¹ quod magistri Nicolaus Wos dictus et Thomas rufus ab una, item Dominicus, hospes de Clusakana (parte)² ex altera, iobagio domini regis (parte ex altera)³, coram nobis personaliter constituti, per eosdem Nicolaum et Thomam propositum extiterunt⁴ oraculo eorum vive vocis quod, quia⁵ idem Dominicus in generali congregatione serenissimi principis, domini Lodovici, dei gratia illustris regi⁶ Hungarie, domini nostri, in Alba Gyule celebrata, ratione quattuor bovum contra Thomam de Egrus et Johannem de Thonchaza ac Paulum parvum, familiarem⁷ eorundem, in presentia baronum iuris ordine acquirere voluisset, tamen ob ordinationem et compositionem proborum virorum devenissent et concordassent eomodo, ut, si idem Nicolaus et Thomas certitudinaliter super ipsos famulos suos ipsa nocumenta ratione predicti bobus⁸ rescire possent, extunc quattuor boves competentes eidem Dominico dare tenerentur; et si usque feriam quintam proximam post diem Strennarum rescire non possent, extunc quidquid magister Michael vel suus officialis in presentia Petri rufi, vicecomitis de Clus, tramite iuris iudicarent, prenotati Thomas et Nicolaus acceptare tenerentur; tali vincolo inserto, quod, si in premisis actionibus et acquisitionibus predicti nobiles non starent vel non comparent, extunc ipsos quattuor boves eidem dare et persolvere tenerentur; ad quod se sponte obligarunt idem nobiles voluntati⁹. Datum Albe Transsilvane, tertio die dicte congregationis prenotate, anno domini M^o CCC^o L^{mo} nono.

(*Pe verso:*) Pro Dominico, hospiti¹⁰ de Clusakana, contra Nicolaum Wos et Thomam rufum super facto quattuor boum, feria quinta proxima post diem Strennarum fienda, memorialis.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că înfățișându-se înșiși înaintea noastră magistrii Nicolae zis Wos și Toma cel Roșu pe de o parte, de asemenea Dominic oaspe de Cojocna, iobag al domnului nostru regele, pe de altă parte, pomeniții Nicolae și Toma au mărturisit prin viul lor grai că intrucît în adunarea obștească a preluminatului principe domnul Ludovic din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, stăpînul nostru, ținută la Alba Iulia, acest Dominic voise să facă plîngere pe calea legii înaintea baronilor împotriva lui

Toma de Agrișu și Ioan de Tonciu și Pavel cel Mic, slujitorii lor, pentru luarea a patru boi, totuși prin rînduiala și împăciuirea mijlocită de niște bărbați cinstiți ei au ajuns la învoială și s-au înțeles în chipul acesta: că dacă acei Nicolae și Toma ar putea să afle dovadă în chip neîndoios că acei slujitori ai lor sînt vinovați de acea pagubă privitoare la pomeniții boi, atunci să fie ei ținuți a da acelui Dominic patru boi potriviți, iar dacă pînă în joia de după anul nou nu ar putea să afle dovadă de acest lucru, atunci sus-numiții Toma și Nicolae să fie ținuți să primească orice ar hotărî magistrul Mihail sau slujbașul său pe cale de judecată înaintea lui Petru cel Roșu vicecomitele de Cluj. S-a pus acest legămint că, dacă în pirele și cererile de mai sus, sus-zișii nobili nu i-ar înfățișa sau nu s-ar înființa la judecată, atunci să fie ei ținuți să-i dea și să-i predea acei patru boi, la care pomeniții nobili s-au îndatorat de bună voie.

Dat în Alba Transilvaniei, în a treia zi a adunării mai sus-zise, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă¹².

(*Pe verso:*) Scrisoarea memorială pentru Dominic, oaspe de Cojocna, împotriva lui Nicolae Wos și Toma cel Roșu de cele ce trebuiau înfăptuite în joia de după anul nou, cu privire la patru boi.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. Wass, fasc. XXXVIII nr. 28.

Orig. hîrtie cu fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare închisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Hazai okl.*, p. 262—263.

¹⁻² Orig. rupt cca 1 cm, întregit după sens.

³ Cuvinte repetate în text.

⁴ Corect: *exstitit*.

⁵ Cu sens concesiv, în loc de *etsi*.

⁶ Corect: *regis*.

⁷ Corect: *familiares*.

⁸ Corect: *predictorum boum*.

⁹ Corect: *voluntate*.

¹⁰ Corect: *hospite*.

¹¹ 2 ianuarie (1360).

¹² Datarea s-a făcut avînd în vedere faptul că adunarea generală a avut loc la 6 decembrie 1359.

Lodouicus, de(i g)racia¹ rex Hungarie, fidelibus suis conventui de Klosmonustra², salutem et graciam. Dicit nobis Johannes, filius Hectoris et Johannes, filius Laurencii de Reche, quod quedam possessiones Paluara et Kysreche vocate in comitatu de Crazna e(xiste)ntes¹, ipsorum essent et omni iusto iuris titulo ad ipsos deberent pertinere, quas nunc venerabilis dominis Dominicus episcopus Transiluanus detineret indebite occupatas, recaptivacione et ipsis statucione, iuxta regni consuetudinem, fiendis plurimum indigerent. Quare, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quod presente Nicolaus, filius Jacobi, vel Ladislaus, filius Gregorii, seu Gregorius de Byzgel, aliis absentibus, homo noster, vicinis et cometaneis predictarum possessionum legitime inibi convocatis et presen-

tibus ad facies earundem accedendo, recipiat ipsos ratione iuris predicatorum Johannis, filii Hectoris, et alterius Johannis filii Laurencii, recaptivatamque² et ab aliorum iuribus (sequ)estratas¹, statuatur easdem predictis nobilibus eo iure, quo ad ipsos dinascuntur pertinere perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint contra prefatos Johannem, filium Ictoris⁴, et alterum Johannem, filium Laurencii et alios proximos ipsorum cum eorum universis instrumentis, si que in facto dictarum possessionum haberentur...⁵ et emanata, ad octavas Diei Strennarum nunc venturas debeat eos revocare rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec serie(m i)psius¹ statucionis et recaptivacionis vel si qui necesse fuerit, nomina contradictorum et citatorum, cum termino asisgnato, nobis fideliter rescribatis. Datum in Alba Iule, feria tertia proxima post festum beati Nicolai confessoris, anno domini M^{mo} C(CC)^{mo} L^{mo} nono.⁶

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi dn conventul de Cluj-Mănăstur, mîntuire și milostivire. Ne spune Ioan, fiul lui Hector, precum și Ioan, fiul lui Laurențiu de Recea că niște moșii numite Paluara și Recea Mică, ar fi ale lor și că pe drept ar trebui să țină de ei, moșii pe care acum le ține contropite pe nedrept venerabilul domn Dominic, episcopul Transilvaniei și că ei ar avea mare nevoie să le reia, urmînd să fie puși în stăpînirea lor după obiceiul regatului. Drept aceea, punînd în vedere cu tărie credinței voastre vă poruncim să trimiteți pe omul vostru de mărturie față de care Nicolae, fiul lui Iacob, sau Ladislau, fiul lui Grigore, sau Grigore de Byzgel, omul nostru, ceilalți fiind lipsă, după ce vor fi întrebat în chip legiuit pe vecinii și megieșii sus-ziselor moșii și ei vor fi de față, venind la fața locului, să le redobîndească în temeiul dreptului sus-zișilor Ioan, fiul lui Hector și ale celuilalt Ioan, fiul lui Laurențiu, și redobîndite și despărțite de drepturile altora, să le dea în stăpînire sus-zișilor nobili cu acel drept cu care se știe că ține de ei, ca să le stăpînească pe veci, dacă nu va fi nici o împotrivire. Iar dacă vor fi unii împotrivă, față de sus-zișii Ioan, fiul lui Hector și față de Ioan, fiul lui Laurențiu și față de alte rudenii ale lor, cu toate actele lor, dacă vor avea, ceva în legătură cu zisele moșii... și vor fi unele date, trebuie să le amintească la octavele anului nou acum viitoare și să le înapoieze în temeiul împotrivirii lor.

Și după acestea să ne faceți cunoscut în scris întocmai cuprinsul acelei puneri în stăpînire și redobîndirii sau dacă va fi nevoie, numele împotrivirilor și celor chemați în judecată împreună cu sorocul satornicit.

Dat la Alba Iulia, în marțea cea mai apropiată după sărbătoarea fericitului Nicolae mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 669. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 29 decembrie 1359.

¹ Rupt cca 0,5 cm întregit după sens.

² Astfel în transumpt.

³ Corect: *recaptivatasque*.

⁴ Astfel în text.

⁵ Urmează un cuvînt indescifrabil din cauza unei pete de umezeală.

⁶ Rupt cca 1 cm, întregit pe baza actului lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 ianuarie 1361, Zagreb.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transilvane, salutem et graciā. Conquerentur nobis nobilis domina Margareta vocata, filia Adriani a Gaald et¹ relictā Stephani, filii Nicolai de eadem, quod Chamaz de Komyadzeg, Stephanus de Syle et Michael, frater eiusdem patruelis, Michael sacer(dos)², Ladislaus, filius Herbordi, Nicolaus, Johannes et Stephanus, filii Nicolai, Nicolaus et Ladislaus, filii Petew, Paulus, filius Bolya, Ladislaus et Johannes filii Benthether et Johannes, filius Georgii de Gaald, predictam ipsam dominam de possessionaria sua³ porcione in eadem possessione Gaald habita per dictum Adrianum patrem suum sibi data et donata exolusissent et eandem pro se occupassent nullis culpis suis exigentibus. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Salomon de Fahyd vel Konya de Lesan, aut Benedictus, filius Petew de Gallth⁴, aliis absentibus, homo noster predictos nobiles contra prefatam dominam in nostram evocet presenciam feriam secundam proximam post festum beate Lucie virginis et martiris nunc venturum coram nobis comparendi pro termino assignando et post hec ipsius evocationis seriem cum nominibus evocatorum ac termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in Alba Iule, feria quinta proxima ante festum beate Lucie virginis et martiris in predictum⁴, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

(*Pe verso.*) Fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transilvane, pro nobili domina filia Adriani de Gaald⁵, evocatoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitul de Alba Transilvaniei mintuire și milostivire.

Ni se plînge nobila doamnă numită Margareta, fiica lui Adrian de Galda și văduva lui Ștefan, fiica lui Nicolae tot de acolo, că Chamaz de Comșești, Ștefan de Șilea și Mihail vărul său după tată, Mihail preotul, Ladislau, fiul lui Herbord, Nicolae, fiul lui Petew, Nicolae, Ioan și Ștefan, fiii lui Nicolae, Nicolae și Ladislau, fiii lui Petew, Pavel, fiul lui Bolya Ladislau și Ioan, fiii lui Benthether și Ioan, fiul lui Gheorghe de Galda, au scos-o pe sus-zisa doamnă din partea ei de moșie aflătoare în aceiași moșie Galda, ce-i fusese dată și dăruită de zisul Adrian tatăl său — și au cotropit-o luînd-o pentru ei, fără ca aceasta să aibă vreo vină. Drept aceea punem în vedere și poruncim credinței voastre să trimiteți pe omul vostru ca om de mărturie, vrednic de crezare, care fiind de față, omul nostru Solomon de Fahyd sau Konya de Lesan ori Benedict, fiul lui Petew de Galda, alții fiind lipsă, să cheme pe sus-zii nobili să (stea față) cu sus-zisa doamnă înaintea noastră, în luna cea mai apropiată de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Lucia ce va veni acum, pentru a se înfățișa, hotărîndu-le și un soroc înaintea noastră. Și după acestea să ne scrieți întocmai cuprinsul acelei chemări împreună cu numele celor chemați și cu sorocul hotărît.

Dat în Alba Iulia în joia cea mai apropiată înaintea sărbătorii fericeite fecioare și mucenice Lucia, în anul domnului o mie treisute cincizeci și nouă.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, pentru nobila doamnă, fiica lui Adrian de Galda, scrisoare de chemare.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 155. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicate pe verso.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Rupt 0,5 cm, întregit după sens.

³ Urmează *possess*, șters de aceeași mîină.

⁴ Scrise deasupra rîndului.

⁵ Astfel în orig.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transsilvanie¹, salutem et gratiam. Dicunt nobis Ladislaus filius Blasii, et Andreas, filius Herbordii de Balasfalva, quod populi seu hospites de Baromlaka quandam particulam terre ipsorum inter metas possessionis eorum Martontelke vocate habite omni iure et ipsorum possessionum pertinere debentem propria eorum auctoritate et potentia pro se occupassent que legitima recaptivatione pro ipsis fienda plurimum indigerent². Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo damus in mandatis, quomodo vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Ladislaus, filius Andree, quondam vaivode, vel Bakio de Mihalfalva, altero absente, homo noster ad faciem ipsius particule terre presentibus vicinis et commetaneis suis legitime convocatis accedentibus recipiant³ ipsam per veras suas metas et antiquas novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo recaptivatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metali distinctione separatam statuatur ipsam prefatis Ladislao et Andree iure, quo ad ipsos pertinere dignoscitur, perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint inter⁴ ipsos contra eosdem Ladislaum et Andream in nostram presentiam ad terminum competetem. Et post hoc seriem ipsius recaptivationis cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum ac termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in Alba Iulia, in festo beate Lucie virginis et martiris, anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo novo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire și milostivire.

Ne spune nouă Ladislau, fiul lui Blasiu și Andrei, fiul lui Herbord de Blaj, că oamenii sau oaspeții din Vorumloc din a lor putere și silnicie s-au înstăpînit pe o bucată de pămînt a lor, aflătoare între hotarele moșiei lor numite Motișdorf ce trebuie să țină cu tot dreptul de moșia lor și că aceasta bucată are mare nevoie de o legiuită redobîndire ce trebuie făcută pentru dînșii.

Drept aceea vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ladislau, fiul lui Andrei fostul voievod sau în lipsa acestuia Bakios de Mihalt, mergînd la acea bucată de pămînt, de față cu vecinii și megieșii ei, chemați în chip legiuit, s-o reia în stăpînire în cuprinsul adevăratelor și vechilor sale hotare, ridicînd noi semne de hotar lîngă cele vechi, în locurile de trebuință și odată redobîndită și despărțită prin hotare deosebitoare de moșiile altora, să-i pună pe suszișii Ladislau și Andrei în stăpînirea ei, ca s-o stăpînească pe veci cu dreptul cu care se știe că ține de ei, dacă nu s-ar împotrivi nimeni. Iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme la un soroc potrivit înaintea noastră, ca să stea față cu acei Ladislau și Andrei. Iar după acestea să ne dați seama în scris întocmai despre desfășurarea acestei redobîndiri, despre mersul semnelor de hotar și despre numele împotrivilor, precum și despre sorocul hotărît.

Dat la Alba Iulia, la sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Lucia, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Stat. Sibiu. Colecția Heydendorf, Collectanea I, 62.

Transumpt în actul capitlului de Alba Iulia din 22 decembrie 1359, nr. 437.

EDIȚII: *Ub.*, III, p. 216—217.

¹ Corect: *Transilvane*.

² Corect: *indigeret*.

³ Corect: *accendendo recipiat*.

⁴ Corect: *citet*.

427

1359 decembrie 13, Alba Iulia.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, salutem et gratiam. Dicit nobis religiosus vir frater Ladislaus, abbas de Clusmonustra, quod quedam possessio sua, Apaty vocata, in comitatu de Clus existens, quam ipse a Johanne, filio Petri, nunc detentore ipsius possessionis, vice trinarie recaptivando iuridice reoptinuisset, sibi statui factione plurimum indigeret. Super quo fidelitati vestre firmiter precipimus per presentes quatenus vestrum mitatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus de Zumurduk vel Paulus dictus Achel, altero absente, homo noster, ad faciem ipsius possessionis, presentibus vicinis et commentaneis suis legitime convocatis, accedendo, statuatur ipsam prefato domino abbati et per consequens ecclesie sue prenotate, non obstante contradictione ipsius Johannis, filii Petri, perpetuo possidendam; si qui vero alii contradictores apparuerint, ex tunc evocet ipsos cum universis eorum instrumentis, si que in facto ipsius possessionis haberent confecta, contra ipsum dominum abbatem, in nostram presentiam, rationem contradictionis eorum reddituros, feriam quartam proximam post festum beate Lucie virginis nunc proxime venturum pro termino coram nobis comparendi assignando. Et post hec, seriem ipsius statutionis vel, si necesse fuerit, nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in Alba Iulia, in festo beate Lucie virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo nono.

436

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Ne spune nouă cucernicul bărbat fratele Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur, că o moșie a sa, numită Apaty, aflătoare în comitatul Cluj, pe care a redobândit-o pe calea dreptului, pentru a treia oară, de la Ioan, fiul lui Petru deținătorul de acum al acelei moșii — are mare nevoie să-i fie dată în stăpînire.

Drept aceea poruncim cu tărie credinței voastre prin cele de față ca să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ladislau de Sumurduc sau în lipsa acestuia Pavel zis Oțel, mergînd la acea moșie și de față cu vecinii și megieșii ei, chemați în chip legiuit, să-l pună pe acel domn abate și, ca urmare și pomenita sa biserică, în stăpînirea ei, ca s-o stăpînească pe veci fără a ține seama de împotrivirea celui Ioan, fiul lui Petru. Iar dacă s-ar ivi alți împotrivitori, atunci să-i cheme înaintea noastră, cu toate actele lor, dacă ar avea vreunele, întocmite cu privire la acea moșie, ca să stea față cu domnul abate, spre a da socoteală de împotrivirea lor, hotărîndu-le ca soroc, la care să se înfățișeze înaintea noastră, miercurea după sărbătoarea fericitei fecioare Lucia, acum viitoare¹. Iar după acestea să ne dați seama în scris întocmai despre desfășurarea acestei puneri în săpînire sau, dacă va fi nevoie, despre numele împotrivitorilor și al celor chemați, dimpreună cu sorocul statornicit.

Dat la Alba Iulia, la sărbătoarea fericitei fecioare Lucia, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. din Cluj-Mănăstur. Comitatus Colos. A. nr. 66. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul capitl. de Alba Iulia din 21 dec. 1359.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 29 și 30.

¹ 18 decembrie.

Nos, Petrus, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendamus per presentes quod Johannes, filius Dominici, nobilis de Suuk, sua et fratrum suo¹ patruelium, scilicet Elye et filiorum Ladislai, ad nostram adeundo presenciam, per modum protestacionis et prohibicionis nobis declaravit quod vicini et commetanei ipsorum, specialiter vero hospites de Bunchyda, in comitatu de Doboka existentes, quandam silvam ipsorum, Keurus vocatam, ipsos hereditario iure contingentem, in comitatu de Clus existentem, contra ipsorum voluntatem, imo potencialiter et debite² uterentur. Quare idem Johannes, filius Dominici, pro se et nomine fratrum suorum antedictorum, universos vicinos et commetaneos ipsorum, specialiter vero populos de Bunchyda, ab usu et utilitatibus perceptionum³ dicte silve, Keurus nominate, coram nobis prohibuit legitime ne deinceps et a modo iidem vicini et commetanei uti presumant modo aliquali silvam antedictam. Ad cuius protestacionis et prohibicionis seriem⁴ idem Johannes, filius Dominici, nostram literas sibi dari postulavit. Datum in Sancto Emerico, in octavis festi beatissimi Nicolai confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

(*Pe verso, de o mînă din sec. XVI:*) Also Suky hatar tiltas level.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre prin cele de față că venind înaintea noastră Ioan, fiul lui Dominic, nobil de Juc, în numele său și al verilor săi, anume Ilie și fiia lui Ladislau, ne-a declarat în chip de întîmpinare și de opreliște că vecinii și megieșii lor și îndeosebi oaspeții din Bonțida aflători în comitatul Dăbica, se folosesc împotriva voinței lor, ba chiar cu silă și nedreptate, de o pădure a lor numită Frasinul, aflătoare în comitatul Cluj și care ține de ei cu drept de moștenire.

De aceea acest Ioan, fiul lui Dominic, în numele lui și al sus-zișilor săi frați a oprit în chip legiuît în fața noastră pe toți vecinii și megieșii lor și îndeosebi pe oamenii din Bonțida, de la folosirea și culegerea folosințelor zisei păduri numite Frasinul, să nu mai cuteze de acum înainte și de acum încolo acei vecini și megieși a folosi în vreun chip oarecare sus-zisa pădure.

Întru adevăarea acestei întîmpinări și opreliști a cerut Ioan fiul lui Dominic să i se dea scrisoarea noastră.

Dat în Sîntimbru, la octavele sărbătorii preafericitului Nicolae mărturisorul, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

⟨*Pe verso, de o mină din sec. XVI:*⟩ Scrisoare de opreliște ⟨privitoare la hotarele satului⟩ Jucu de Jos.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. Suky, fasc. N. nr. 3.

Orig. hîrtie cu pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

REGESTE: *Petrichevich*, I/2, p. 350. nr. 1830.

¹ Corect: *suorum*.

² Corect: *indebite*.

³ Corect: *utilitatum percepzione* (cf. actul din 3 ianuarie 1960, Alba Iulia).

⁴ După acest cuvînt scribul a omis un gerundiv (d.e. *confirmandam*, cerut de sens).

Lodovicus, dei gratia rex Ungarie, fidelibus suis capitulo Albensis ecclesie Transsilvane, salutem et gratiam. Dicit nobis Egidius de Zanchud, quod possessio Zoltam vocata, in partibus Transsilvanis existens, ipsius esset et omni iusta iuris titulo ad ipsum pertineret, quam nunc Petrus de Kyzd indebite occupatam detineret, recaptivacione et sibi statutione legitime fiendis plurimum indigeret. Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Stephanus dictus Vaguch, vel Johannes, filius Georgii de Syle, aut Stephanus de eadem, seu Valentinus de Herpe, aliis absentibus, homo noster, vicinis et commetaneis predictae possessionis legitime inibi convocatis et presentibus ad faciem eiusdem accedendo¹ recipiat ipsam nomine iuris prefati² Egidii, recaptivatamque et ab aliorum iuribus sequestratam statuatur eandem prefato Egidio eo iure que ad ipsum dinoscitur pertinere perpetue possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, citet ipsos contra prefatum Egidium in nostram presentiam ad terminum competentem. Et post hec seriem ipsius statutionis vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in

Alba Iule, tertio die festi beati Lucie virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} nono.

(*Pe verso:*) Fidelibus suis capitulo Albensis Transsilvano pro Egidio de Zanchud statuoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Ne spune nouă Egidiu de Sincel, că moșia numită Zoltam aflătoare în părțile Transilvaniei, este a lui și ține de el în temeiul unei drepte îndreptățiri și că acum Petru de Chizd o ține pe nedrept în stăpînire și că e mare nevoie să fie luată înapoi și să-i fie dată lui în stăpînire potrivit legii.

Drept aceea, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ștefan zis Vaguch sau Ioan fiul lui Gheorghe de Șilea ori Ștefan tot de Șilea sau, în lipsa acestora, Valentin de Herepea, ducîndu-se la acea moșie, și chemînd acolo în chip legiuit vecinii și megieșii sus-zisei moșii și fiind aceștia de față, s-o ia înapoi ca bun al sus-zisului Egidiu și, odată luată înapoi și despărțită de drepturile altora, să-l pună pe sus-zisul Egidiu în stăpînirea ei cu acel drept cu care se știe că ține de el, spre a o stăpîni în veci, dacă nu s-ar împotrivi nimeni. Iar dacă ar fi unii împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit spre a sta față cu sus-zisul Egidiu. Și după aceasta să ne dați seamă în scris întocmai, despre desfășurarea acelei puneri în stăpînire și despre numele împotrivilor și al celor cheamați, împreună cu sorocul hotărît.

Dat la Alba Iulia, în a treia zi după sărbătoarea fericitei fecioare Lucia, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi din capitlul de Alba Transilvaniei, scrisoare de punere în stăpînire pentru Egidiu de Sincel.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 689. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Orig. hirtie, urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: Székely okl., I, p. 65—66.

¹ Urmează: *re*, tăiat de aceeași mină.

² Urmează: *Stepha*, tăiat de aceeași mină.

Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, fidei suo magnifico viro Dionisio, woyuode Transsilvano, salutem¹ et graciam. Dicit nobis Johannes filius Stephani dicti Pagan, quod castellanus (castri)² de Baluanus vocati ac universitas populorum de Bon(chy)da³ et Zeek non modicas terres sue particulas ad possessiones suas Chykacente et Gyulatelke vocatas in comitatu de Dobuka habitas pertinentes indebite occupassent⁴. Unde cum nos ipsum Johannem in suis iuribus defectum pati non velimus, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus statim visis presentibus, metas predictarum possessionum ipsius Johannis ex parte predicti castri Baluanus vocati et villarum Bonchyda et Zeek vo-

catarum iuxta continencias et tenores instrumentorum suorum extradare et erigi facere debeatis permitatis⁵ ita tamen ut de terris regalibus nichil ad ipsas possessiones applicari nec terris ipsarum possessionum dicti Johanneis ad predictum castrum seu regales (villas)⁶ prenotatas⁷ occupari⁷ permitatis,⁸ secus intuitu nostre gracie non facturi in premissis.

Datum in Alba Iule, tercio die festi beate Lucie virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Dionisie voievodul Transilvaniei mintuire și milostivire.

Ne spune Ioan, fiul lui Ștefan zis Pagan, că castelanul cetății numite Unguraș și obștea oamenilor din Bonțida și Sic au cotorpit pe nedrept nu puține bucăți ale pământului său ce ține de moșiile sale numite Țentea și Giulatelec aflătoare în comitatul Dăbîca. Deoarece noi nu am voit ca numitul Ioan să fie păgubit în drepturile sale, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie ca, îndată ce veți vedea scrisoarea de față, va trebui să cercetați hotarele sus-ziselor moșii ale numitului Ioan dinspre sus-zisa cetate numită Unguraș și satele numite Bonțida și Sic potrivit conținutului și cuprinsului actelor lor și să îngăduiți să fie ridicate semnele de hotar; dar în așa fel încît să nu mai îngăduiți să fie alipit la acele moșii nimic din pământurile regale și nici să fie cuprins la sus-zisa cetate sau la satele regale de mai sus nimic din pământurile numitelor moșii ale zisului Ioan. Și altfel să nu faceți în cele de mai sus, dacă vreți să păstrați milostivirea nosastră.

Dat la Alba Iulia în a treia zi a sărbătorii fericitei fecioare Lucia, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 27 428. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Transumpt în actul lui Dionisie voievodul Transilvaniei din 18 dec. 1359 nr. 431.

¹ Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

² Lipsă în text, întregit pe baza contextului.

³ Rupt, întregit pe baza contextului.

⁴ Corect: *occupassent*.

⁵ Corect: *permittatis*.

⁶ Lipsă în text, întregit pe baza contextului.

⁷ Corect: *occupari*.

⁸ Corect: *permittatis*.

Dionisius, woyuoda Transsiluanus (et comes de Zo)nuk¹, sinceris (suis)² dilectis magistris Petro, filio Bethlen castellano suo de Baluanus et Ladislao de Bonchyda officiali vel (eorum vices)¹ gerentibus dilectionem sinceram. Noveritis quod magister Johannes dictus Pagan filius Stephani dicti exhibuit nobis litteras (domini)² nostri regis, cuius tenor talis est: (Urmează actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 15 decembrie 1359, nr. 430).

Ideo vestre sinceritati firmis damus in mandatis, quatenus dictas metas iuxta tenores instrumentorum dicti Johannis coram hominem capituli ex³ parte³ officiolatus³ vestri³ nostra³ in³ persona³ extradari faciatis prout in continentis dictis⁴ litteris⁴ domini nostri regis contineretur⁵ et ipsum Johannem in suis iuribus non impediretis, aliud pro nostra dilectione facere non audeatis.

Datum in loco prenotato, feria quarta proxima ante festum beati Thome apostoli anno supradicto.

Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, credincioșilor săi iubiți, magistrului Petru, fiul lui Bethlen, castelan său de la Unguraș și lui Ladislau din Bontida slujbașul său, sau locțiitorilor lor, iubire curată. Să știți că magistrul Ioan zis Pagan, fiul lui Ștefan zis Pagan ne-a arătat scrisoarea domnului nostru regele, al cărui cuprins este acesta: *«Urmează actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 15 decembrie 1359 nr. 430»*.

Drept aceea poruncim cu tărie sincerității voastre că să puneți să se arate zisele hotare potrivit actelor zicului Ioan în fața omului capitlului iar potrivit slujbei voastre, în numele nostru, să nu-l stingheriți pe numitul Ioan în drepturile sale așa cum se cuprinde în conținutul zisei scrisori a domnului nostru regele. Și altfel să nu îndrăzniți a face, dacă țineți la iubirea noastră.

Dat în locul de mai sus în miercurea cea mai apropiată înaintea sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul mai sus-zis.

Arh. Naț. Magh. Dl. 27 428. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Orig. hirtie cu rupturi la marginile de sus. Fragmente de pecete rotundă, aplicată pe verso.

¹ Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.

² Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

³ Scrise deasupra rindului de aceeași mână.

⁴ Corect: *dictarum litterarum*.

⁵ Astfel în text.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis baronibus comitibus, castellanis, nobilibus ac alterius cuiusvis status et conditionis hominibus in presentem nostrum exercitum venientibus necnon universis officialibus et tributariis in partibus Transilvanis usque civitatem Budensem constitutis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam. Fidelitati vestre firmiter et distincte¹ precipiendo mandamus quatenus, visis presentibus, tres currus massatos, diversis rerum generibus honoratos, fidelium civium nostrorum Zebieniensium, usque dictam civitatem Budensem transeuntes, iustis tributis et tricesimis persolutis, absque impedimento aliquo transire et abire permittatis, salvis personis et curribus ac rebus civium nostrorum predictorum. Et aliud optentu nostre gratie non facturi, sicut regiam indignationem cupitis in hac parte evitare. Datum in Alba Iule, feria sexta proxima ante festum beati Thome apostoli, anno domini M^o CCC^o L^{mo} nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi baroni, comiți, castelani, nobili și oameni de orice altă stare și seamă ce vin în oastea noastră de față precum și tuturor slujbașilor și vameșilor în slujbă prin părțile Transilvaniei până la orașul Buda, cărora li se arată cele de față; sănătate și milostivire.

Vă punem în vedere și poruncim cu tărie și strășnicie credinței voastre ca la vederea acestei <scrisori> să lăsați să treacă și să plece fără nici o piedică, după plata vămii cuvenite și a tricesimei, trei care legate în fier, încărcate cu felurite lucruri ale credincioșilor noștri orășeni din Sibiu care merg până la zisul oraș Buda, fără vreo vătămare a oamenilor sau carelor, precum și a lucrurilor orășenilor noștri susziși.

Și altceva să nu faceți dacă doriți să păstrați milostivirea noastră <ci> să vă feriți de minia regească în această privință.

Dat la Alba Iulia, în vinerea dinaintea sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. St. Sibiu, Arh. oraș Sibiu, U. I. 13. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Orig. hîrtie, ruptă în două bucăți și deteriorată din cauza umezelii, urme de pecete din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Katona, X, 254; Fejér, IX/3, p. 47; Ub., II, 171.

REGESTE: *Magyar Tört. Tár.*, IV, 144.

¹ Probabil în loc de *districte* (obișnuit în formulă).

433

1359 decembrie 20, Alba Iulia.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmunustra, salutem et graciam.

Stephanus, filius Jacobi, germanus Gereu, dicit nobis quod Andreas, filius Dyonisi¹, castellanus de Sebesuar, Nicolaum iobagionem suum, nullis suis culpīs requirentibus captivasset et quousque voluisset in suis vinculis captivantem detinuisset, equum suum et septem buros² ac tres lodices suos abstulisset ab eodem; et alium iobagionem suum Myk vocatum similiter nunc detineret captivantem et de eo veritas sibi non constaret, utrum idem Myk in vinculis ipsius Andree mortuus existat vel ne; hiis itaque non contentus idem Andreas filius Dionisi¹ — missis suis iobagionibus super possessionem suam Bykal vocatam, manibus, armatis, septuaginta scrophas bonas septuaginta florenos valentes eiusdem Stephano filii Jacobi abstulisset. Super quo fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Johannes nobilis de Goztrag vel Nicolaus, filius Georgii de Fornas, aut Ladislaus, filius Egidii aliis absentibus, homo noster a quibus decet et licet de premissis plenam et omnimondam inquirat veritatem. Et post hec, prout ex inde premissorum vobis veritas constaret vestris in litteris nobis fideliter rescribatis. Datum in Alba Iule, in vigilia festi beati Thome apostoli, anno domini M^o CCC^{mo} L^{mo} nono.

442

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, conventului fericitei fecioare Maria de Cluj-Mănăstur, mîntuire și milostivire. Ștefan, fiul lui Iacob, fratele bun al lui Gereu ne spune că Andrei, fiul lui Dionisie, castelanul de Bologa l-a prins pe Nicolae iobagul său, fără de nici o vină, și cît a voit l-a ținut în lanțuri și a luat de la numitul (iobag) calul său și șapte (boi) și trei pânuri ale lui, și pe alt iobag al său numit Myk îl ține și acum prins și nu știe care e adevărul cu privire la acest lucru, dacă numitul Myk a murit în lanțuri la zisul Andrei sau nu. Și nemulțumit numai cu acestea trimițîndu-și iobagii săi înarmați la moșia sa numită Bicălatu i-a luat numitul Ștefan, fiul lui Iacob, 70 de scroafe bune prețuind 70 de florini. Cu privire la aceasta vă punem în vedere și poruncim credinței voastre să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie care, fiind de față omul nostru Ioan, nobil de Gătrade sau Nicolae, fiul lui Gheorghe de Sfăraș ori Ladislau, fiul lui Egidiu, ceilalți lipsind, să cerceteze, să afle tot adevărul cu privire la cele de mai sus, de la toți de la care se cuvine și e îngăduit și după acestea să ne trimiteți în scris întocmai în scrisoarea voastră așa cum de aici veți cunoaște adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Alba Iulia, în ajunul sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 862. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul conventului de la Cluj-Mănăstur după 13 ianuarie 1360, nr. 450.

¹ Astfel în orig.

² Probabil: *boves*.

434

1359 decembrie 21

(duo decima Kalendas mensis Ianuarii).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul capitlului din Alba Iulia, din 20 august 1337 (D.I.R., C. veac. XIV, vol. III, nr. 345) și actul regelui Carol Robert din 14 iunie 1325 (D.I.R., C. veac. XIV, vol. II, nr. 324) pentru minerii „germani” din Baia de Arieș (*Orounberg*).

Arh. Stat Cluj, col. Iosif Kemény; Arh. Naț. Magh. Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1325.

EDIȚII: *Cercetări istorice*, X—XII, p. 6—7, după I. Kemény.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 171.

435

1359 decembrie 21.

Ludovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Officii nostri debitum remediis in vigiles subditorum fruentium cuncta lege cum sit regis proprium in multitudine populorum secundari. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Johannes, filius Laurentii et Valentinus, filius Abrahe, iudices de Thorda, in suis et universorum civium ac inhabitatorum necnon hospitum nostrorum de eadem personis ad nostram munificentie¹ accedentes presentiam, exhibuerunt nobis privilegium quoddam excellentissimi principis domini Caroli, regis Hungarie, patris nostri clementissimi², pie memorie, tertio et ultimo suo sigillo consignatum, super libertatibus ipsorum emanatum, tenoris infrascripti, supplicantes nostro regio culmini humilime³ et devot(ione)⁴ subiectiva ut ipsum privilegium paternum et libertates eorum expressas in eodem acceptando, approbando, ratificando et nostro principis⁵ suisque (heredibus)⁴ dignaremur privilegio confirmare, cuius quidem tenor talis est: *(Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei din 28 august 1335, în care același rege transcrie actul său din 3 iulie 1315, prin care întărește privilegiul lui Andrei al III-lea dat înainte de 10 iulie 1291, (Ub., I, p. 181—182)).*

Nos itaque atetenden(tes)⁴ satis grata et accepta servitia eorundem fidelium civium nostrorum nobis locis et temporibus (diversis)⁴ exhibita et impensa, premissis eorum supplicatio(nibus)⁴, tanquam iustis et iuri consonis, regia pietate exauditi et regio admissis cum favori pretactum privilegium paternum omni prorsus vicio et suspicione destitutum toto ipsius tenore presentibus de verbo ad verbum inserto quoad omnes sui continentias et clausulas simul cum predictis eorum libertatibus et libertatum prerogativis in eodem convenient⁶ acceptamus, approbamus, ratificamus et pro ipsis fidelibus civibus nostris eorumque posteritatibus universis, mera regia autoritate perpetuo confirmamus presentis privilegii patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius confirmationis nostre testimonium, firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales evidenti et authentici sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, dei et apostolica gratia archiepiscopi Strigoniensis ecclesie, locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini Millesimo Trecentesimo Quinquagesimo nono, duodecimo Kalendas mensis Ianuarii, regni autem nostri anno decimo octavo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Calocensi, Ugolino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elia Ragusino archiepiscopis; Nicolao Agriensi, Demetrio Waradiensi, Dominico Transylvano, Nicolao Quinqueecclesiensi, Colomanno Iauriensi, Gregorio Chana diensi ecclesie electo et confirmato, Ladislao Vesprimiensi, Michaelae Vachiensi, Petro Boznensi, Stephano Zagrabiensi, fratribus Stephano Nitriensi, Thoma Sirmiensi, Ioanne Tinniniensi, Bartholomeo Traguriensi, Demetrio Nonensi, Stephano Pharensi, Valentino Makarensi, Matheo Sibinicensi, Michaelae Scardonensi, Portiva Senniensi et Ladislao⁷ Corbaviensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei faventer⁸ gubernantibus. Magnificis viris Nicolao Kont palatino, Dionisio vayvoda Transylvano, Leustachio Sclavonie bano, Olyverio magistro thavernicorum nostrorum, Nicolao de Zeech totius Dalmatie et Croatie, Nicolao de Bator⁹ banis, Emerico agazonum nostrorum magistro ac magistro Simone comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum și viitori, care vor lua cunoștință de cele de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Este de datoria slujbei noastre — precum se cuvine regelui să fericească mulțimea noroadelor — de a sta în ajutorul supușilor, veghind ca (ele) să se bucure de o lege dreaptă.

De aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea maiestății noastre Ioan, fiul lui Laurențiu, și Valentin, fiul lui Avram, juzii de Turda, în numele lor și al tuturor orășenilor și locuitorilor și al oaspeților noștri din aceeași (Turda), ne-au înfățișat un privilegiu al răposatului preainălțat principe și domn Carol, regele Ungariei, părintele nostru preaiubit, de cuvioasă aducere aminte, (privilegiu) însemnat cu pecetea sa cea de-a treia și cea din urmă, dat cu privire la libertățile acestora (și) avînd cuprinsul arătat mai jos, rugîndu-se cu smerenie și cu cucernicie preaplecată de înălțimea noastră regească ca, primindu-l, încuviințîndu-l și consfințîndu-l, să binevoim să întărim acest privilegiu părintesc și libertățile lor arătate în acesta, prin privilegiul nostru, lor și moștenitorilor lor. Cuprinsul acestui (privilegiu) este următorul: *(Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 august 1335, în care același rege transcrie actul său, din 3 iulie 1315, prin care întărește privilegiul lui Andrei al III-lea, dat înainte de 10 iulie 1291, (DIR — C — veac XIII, vol. II, p. 376—377)).*

Noi, așadar, ținînd seama de slujbele preainălțate și plăcute ale acestor credincioși orășeni ai noștri, făcute și aduse nouă în diferite locuri și vremuri, (și) fiind auzite de evlavia regească și îngăduite de părtinirea regească, rugămintile de mai sus ale acestora, îndreptățite întocmai și potrivite cu legea, primim, încuviințăm și întărim mai sus-amintitul privilegiu părintesc lipsit în întregime de stricăciune și bănuială, trecut cu tot cuprinsul lui din cuvînt în cuvînt în (scrisoarea) de față (și) îl consfințim pe veci cu tot cuprinsul și cu (toate) clauzele sale, dimpreună cu mai sus-zisele libertăți și prerogative ale acestora, cuprinse în acest (privilegiu) pentru acești credincioși orășeni ai noștri și pentru toți urmașii lor, în temeiul adevăratei autorități regești, prin mijlocirea privilegiului de față, fără a vătăma drepturile altcuiva.

Spre mărutria și veșnica trăinicie a acestei consfințiri am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea neîndoielniciei și autenticei noastre peceti duble.

Dat de mina venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic arhiepiscop al bisericii de Strigoniu și comite pe veci al aceluiași loc, iubitul și credinciosul nostru cancelar al curții noastre, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și nouă, în a douăsprezecea zi a calendelor lunii ianuarie și al domniei noastre al optsprezecilea an. Pe cînd păstoreau în chip fericit bisericile lui Dumnezeu venerabili întru Hristos părinți și domni arhiepiscopi: același Nicolae de Strigoniu, Toma de Caloceia, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, și Ilie de Raguza; (și) episcopii bisericilor: Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dionisie de Transilvanie, Nicolae de Pécs, Coloman de Győr, Grigore, (episcop) ales și întărit al bi-

sericii de Cenad, Ladislau de Vesprim, Mihail de Vaț, Petru de Bosnia, Ștefan de Zagreb (și) frații Ștefan de Nitra, Toma de Sirmiu, Ioan de Knin, Bartolomeu de Tragur, Dumitru de Nona, Ștefan de Faro, Valentin de Macarsca, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Portiva de Segno și Radoslav de Krbava. Măriții bărbați Nicolae Kont palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, Leustachie, banul Slavoniei și Oliver, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul întregii Dalmației și Croații, Nicolae, banul de Mačva, Emeric, marele nostru comis și magistrul Simion, comitele de Pojon, și foarte mulți alții ținând comitatele și dregătoriile regatului nostru.

Bibl. Univ. din Budapesta, Secția de Mss. Col. Kaprinai, sub. B, tom. XXVIII, p. 249—250.

Copie din sec. XVIII-lea; (după *Fejér*, IX, 7, p. 93), Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Oraș Turda.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 mai 1377, care se află transcris în privilegiul lui G. Bethlen, principele Transilvaniei din 10 martie 1614, Mediaș, scris pe pergament. Acest document cadru, înainte de 1889 se păstra în arhiva orașului Turda, cf. Orbán B., *Torda város. és Környéke*, Budapesta, 1889, p. 125, nota nr. 2.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fostului Colegiu reformat din Cluj, Colecția Székely, tom. III, p. 112—118.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 5 mai 1577, care se află în transumpt în actul lui G. Bethlen, principele Transilvaniei din 10 martie 1614, Mediaș, copie simplă din sec. al XVIII-lea, cu multe greșeli.

Arh. Naț. Magh. Arhiva cancelariei aulice a Ungariei. *Librii regii*, vol. III, pp. 58 și urm.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 mai 1377, care se află ca transumpt în actul lui Ferdinand I, regele Ungariei din 1552, Cf. Orbán B., *Torda város*. p. 125, nota nr. 2 și Csánki V, p. 685.

REGESTE: *Fejér*, IX/7, p. 93, (cu data greșită 1349).

¹ Corect: *maiestatem*.

² Corect: *charissimi*.

³ Corect: *humillime*.

⁴ În copie loc gol cca 2,5 cm, întregit de noi pe baza contextului.

⁵ Corect: *pro ipsis*.

⁶ Corect: *continentis*.

⁷ Corect: *Radozlao*, corectat după actul din 21 martie 1360, nr. 466 (*Smičiklas*, XIII, p. 16).

⁸ Corect: *feliciter*.

⁹ Corect: *Machov*.

Excellentissimo principi, domino Lodovico, dei gratia illustri regi Hungarie, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transilvane, orationes in domino pro ipsius vite pariter et salute. Litteras vestre excellentie honore quo decuit recepimus in hec verba: (Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 decembrie 1359, Alba Iulia, nr. 427). Nos enim, mandatis vestre sublimitatis, ut tenemur, obtemperare cupientes, cum predicto Ladislao de Zumurduk, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Nicolaum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa peragenda pro testimonio fidedignum duximus transmittendum. Qui quidem homo

vester et noster tandem, exinde ad nos reversi per nosque requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria secunda nunc proxime preterita, ad faciem predictae possessionis Apaty vocate, vicinis et commetaneis suis legitime convocatis et presentibus, accedendo in eademque tribus diebus¹ commorando, statuissent ipsam prelibato domino Ladislao abbati et per consequens ecclesie sue predictae perpetuo possidendam et habendam, nemine contradictore apparente.

Datum in festo beati Thome apostoli, anno prenotato.

Preainălțatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu strălucitul rege al Ungariei, stăpînul lor firesc, capitulul bisericii Transilvaniei, rugăciuni întru domnul pentru viața precum și pentru mîntuirea sa.

Am primit scrisoarea înălțimii voastre cu cîntea ce i se cuvine, cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 decembrie 1359, nr. 427»*. Noi așadar, precum sîntem datori să dăm ascultare poruncilor luminăției voastre, am hotărît ca dimpreună cu suszislul Ladislau de Sumurducu, omul vostru, să trimitem spre mărturie pe omul nostru vrednic de crezare, pe Nicolae, preotul din strana noastră, spre împlinirea celor de mai sus.

Întorcîndu-se apoi de acolo la noi aceștia, omul vostru și al nostru, și întrebați fiind de noi, ne-au spus într-un glas că ei, mergînd în luna acum de curînd trecută² la sus-zisa moșie numită Apaty, după ce au chemat în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei și de față cu dînșii stînd acolo trei zile l-au pus pe pomenitul domn Ladislau abatele și, ca urmare sus-zisa sa biserică, în stăpînirea ei, ca s-o stăpînească și s-o aibă pe veci, neînfățișîndu-se nici un împotrivor.

Dat la sărbătoarea fericitului apostol Toma, în anul sus-pomenit.

Bibl. Batthyaneum Arh. conv. din Cluj-Mănăstur. Comitatus Colos. A. nr. 66. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul capitolului din Alba Iulia din 29 iulie 1391.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1896, p. 719 nr. 31; *Beke, Km. konv.*, nr. 31 și 32.

¹ Scris deasupra rîndului.

² 16 decembrie.

Excellentissimo principi, domino Ludovico, dei gratia illustri regi Hungarie et cetera domino eorum naturali et cetera capitulum ecclesie Transylvaniensis¹ orationes in domino pro ipsius vita pariter et salute. Literas vestre excellentie honore quo decuit recepimus in hec verba: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 decembrie 1359, nr. 426»*.

Nos enim mandatis vestre excellentie obedire cupientes ut tene-mur, cum predicto Bakio homine vestro, hominem nostrum, videlicet Johannem Ssyory² ecclesie nostre sacerdotem, ad premissa mandata vestra peragenda duximus transmittendum. Qui quidem homo vester et noster exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria sexta

nunc proxime preterito ad faciem predicte particule terre vicinis et commentaneis suis ac populis de predicta Baramlaka legitime convocatis et presentibus accedendo recaptivassent ipsam per veras suas metas, novas in locis necessariis erigendo recaptivatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metalli distinctione modo infra scripto separatam statuissent ipsam prefatis Ladislao et Andree eo iure, quo ad ipsos dignoscitur pertinere perpetuo possidendam nullo contradictore apparente. Mete autem predicte particule terre, prout idem homo vester et noster nobis recitaverunt, eo modo distinguuntur. Prima meta incipit a parte possessionis Isyptellis³ in quodam loco vulgo Berthel dicto, ubi unam metam terream de novo erexissent. Deinde quasi ad partem meridionalem declinans descendit ad vallem ad caput cuiusdam silve Bükerdö, ubi unam metam terream erexissent. Abhinc ad eandem plagam ipsam silvam transeundo currit ad unum montem, et ibi in vertice eiusdem montis unam metam terream de novo accumulassent. Deinde ad eandem plagam descendit ad terras arabiles, ubi unam metam terream de novo erexissent. Dehinc descendendo currit ad caput cuiusdam rivuli, ubi metam terream erexissent. Dehinc magis descendens vadit ad unam viam, in cuius medio unum metam terream accumulassent. Deinde eandem vallem ac rivulum in eandem currentem ad eandem plagam saliendo ascendit in quendam montem, sub quo unam metam terream de novo erexissent. Et deinde ascendendo currit ad verticem eiusdem montis, ubi inguit⁴, metas possessionis Sauli, ubi unam metam terream, de novo accumulassent. Et ibi mete ipsius particule terre terminantur. Datum secundo die festi beati Thome apostoli, anno prenotato.

Preainălțatului principe domnului Ludovic din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei etc. stăpînului lor firesc etc. capitlul bisericii Transilvaniei, rugăciuni întru domnul pentru viața precum și pentru mîntuirea sa.

Am primit scrisoarea înălțimii voastre cu cîntea ce i se cuvine, cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 decembrie 1359, nr. 426»*. Noi, așadar, dorind, precum sîntem datori, să ascultăm de poruncile înălțimii voastre am hotărît ca împreună cu sus-zisul Bakius, omul vostru să trimitem omul nostru, anume pe Ioan, preot în strana bisericii noastre, spre împlinirea sus-amintitelor voastre porunci.

Întorcîndu-se apoi la noi omul vostru și al nostru ne-au spus într-un glas că dinșii mergînd în vinerea acum de curînd trecută⁵ la sus-zisa bucată de pămînt, după ce au chemat în chip legiuit pe vecinii și megieșii săi, precum și pe oamenii din sus-zisul sat Vorumloc și de față cu ei, am luat-o înapoi în cuprinsul adevăratelor ei semne de hotar, ridicînd altele noi în locurile unde era nevoie, și odată redobîndită și despărțită în chipul arătat mai jos prin hotare deosebitoare de drepturile de stăpînire ale altora, au pus pe sus-pomeniții Ladislau și Andrei în stăpînirea și cu acel drept, cu care se știe că ține de ei, ca s-o stăpînească pe veci, neînfățișîndu-se nici un împotrivor.

Iar semnele de hotar ale sus-zisei bucăți de pămînt, precum ne-au spus acel om al vostru și al nostru, se deosebeau în acest chip: cel dintîi semn de hotar începe dinspre partea moșiei Ibișdorf, pe un

loc zis în limba obișnuită Berthel, unde au ridicat o movilă nouă de hotar; de acolo abătându-se cam spre miazăzi, hotarul coboară la o vale, la capătul unei păduri numite Făget, unde au ridicat o movilă de hotar; de acolo, trecînd tot în acea parte prin pădurea amintită hotarul aleargă spre un deal și acolo, pe creștetul aceluia deal au ridicat o movilă nouă de hotar; de acolo hotarul coboară în acea parte spre pămînturile de arătură, unde au ridicat o movilă nouă de hotar; coborînd de acolo hotarul aleargă la izvorul unui pîriu, unde au ridicat o movilă de hotar; de acolo coborînd mai mult, merge spre un drum în mijlocul căruia au făcut o movilă de hotar; de acolo trecînd peste acea vale și pîriul ce curge în ea și tot în aceeași parte hotarul urcă un deal, la poalele căruia au ridicat o movilă nouă de hotar și urcînd de acolo, se îndreaptă spre creștetul aceluia deal, unde dă de semnele de hotar ale moșiei Șoala, unde au făcut o movilă nouă de hotar și aci se sfîrșesc hotarele acelei bucăți de pămînt.

Dat în a doua zi a sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul susînsemnat.

Arh. Stat. Sibiu. Col. Heydendorf, Collectanea I, 61.

Transumpt în actul lui Ioan vicevoievodul Transilvaniei din 7 martie 1398, care a fost transcris și în timpul lui Ioan Sigismund, principele Transilvaniei, la 1570.

EDIȚII: *Ub.*, III, p. 217.

¹ Corect: *Transylvanensis*.

² Corect: *chori*.

³ Corect: *Isyptelke*.

⁴ Corect: *ingruit*.

⁵ 20 decembrie.

Excellentissimo domino Lodouico, dei gracia illustri <r>egi¹ Hungarie, domino ipsorum naturali, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra oracionum suffragia cum perpetua fidelitate. Noveritis nos litteras vestre serenitatis recepissemus honore quo decuit in hec verba: *<Urmează actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 10 decembrie 1359, Alba Iulia, nr. 424>*. Nos enim vestris preceptis obedire cupientes, unacum predicto Nicolao, filio Jacobi, homine vestre maiestati, unum ex nobis, videlicet fratrem Vincentiun² sacerdotem ad premissa fideliter exequenda duximus transmittendum. Demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis idem homo vester sub testimonio hominis nostri nobis sic recitare c(u)ravit¹, quod ipsi secunda feria proxima ante festum Nativitatis domini proxime nunc preteritum, ad facies predictarum possessionum personaliter accessissent, vicinis et commetaneis earundem legitime inibi convocatis et ipsis presentibus prelibatas possessiones Palaura et Kysreche vocatas in comitatu de Crazna existentes reambulasent et ab aliorum possessionibus distinguendo³, separando et sequestrando eo iure, quo ad prefatos nobiles, videlicet⁴ Johannem, filium Ictoris, et Johannem, filium Laurencii dinoscuntur pertinere perpetuo possidendas

ac tenendas, satuissent, quatuor diebus continuis in eisdem commorando ac legitime expectando, nullus contradictor extitisset nec etiam contradiccionis¹ velamine obviasset. Item⁴ mete predictarum possessionum sic procedunt preter invicem: primo et principaliter incipiens a parte plage occidentali, procedendo ivissent ad unum berch videlicet Grebseberche penes et iuxta Flespataka du(a)s¹ metas terreas antiquas reperissent, quarum una separat hanc possessionem Kysreche, alia vero Felkechel. Abhinc descendendo versus plagam orientalem ad eandem Fertespataka infra, et in ipsa Fertespataka cadit ad aliam rippam Sugopat(ak)a⁵ nominatam, ultra transeundo⁶ ipsam rippam Sugopataka, ibi reperissent duas metas terreas, quarum una separat possessionem Kysreche, alia vero Egrespataka. Et deinde procedendo versus plagam orientalem, tendendo ultra quendam berch parvum iendo per eundem berch inibi cadendo ad unam rippam, ac ab hinc tendendo supra ad eandem berch similiter reperissent duas metas terreas antiquas, quarum una Kysreche eodem modo, alia Egrespataka, postmodum vero egrediendo ultra ipsam berch vadit ad aliam rippam Zanucapataka et ibi reperissent duas metas terreas, quarum una separat ville Zylah, alia vero Paluara. Item idem Zanucapataka cadit in rippam aliam Paluarapataka et ultra ipsum procedendo procedit ad unum berch, qua⁷ videlicet berch iacet⁴ inter unam rippam Eleupataka vocatam et inter magnam viam, per quam solent deferre sales. Et per ipsum berch procedendo ad cacumen et supercilia montis M(e)zes⁵, in cuius cacumine montis Mezes similiter reperissent duas metas terreas erectas, quarum una iungit possessioni domini episcopi Zylah, aliam vero possessione, Paluara. Ultra iendo per cacumen ipsius montis Mezes, procedendo usque ad unam viam Zenthpetur vocatam videlicet a parte plage orientali penes et iuxta eandem viam similiter (in)⁸ cacumine ipsius montis Mezes reperissent duas metas terreas, quarum una separat Kysreche, alia vero Felkechel. Ab hinc vero ultra procedendo recte per eandem viam Zenthpeter⁹ infra descendendo ad plagam septemtrionalem et ibi invenissent duas metas terreas, sequestrando inter prefatas possessiones Felkechel et Kysreche. Postmodum ultra parvum procedendo per berch, unacum et metam vidissent. Postea deinde procedendo per eundem berch, duas metas pro signo reperissent. Item inde infra procedendo ad plagam occidentalem et ibi cadendo ad prefatam rippam Sugopatak⁹ et ultra ipsam Sugopatak⁹ ad aliam rippam Gyurtanuspataka, inde ultra supra ad unum berch, videlicet Gerepseberche⁹ vocatum et in cacumine ipsius Gyurtanuspataka pro signo duas metas terreas antiquas reperissent, quarum una demonstrat Kysreche alia vero Felkechel. Deinde vero procedendo ad monticulum non dissimum⁴ pro signo unam metam invenissent. Tandem ab ipso loco procedendo ad primas duas metas terreas unde processu fuissent, accessissent, ubi metas prefatarum possessionum commississent, ut premissum est, nec in statuacione prefatarum possessionum, nec etiam in reambulacione metarum, presentibus vicinis et commetaneis earum, nullus contradictor apparuisset. Datum dominica proxima, videlicet in festo beati Thome martiris¹⁰, anno ab Incarnacionis domini prenotatis¹¹.

Preainălțatului domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei domnul lor firesc, conventul mănăstirii fericitei fecioare.

Maria de Cluj-Mănăştur, prinosul cucernicelor sale rugăciuni cu veşnică credinţă. Veţi şti că noi am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea lumină-
ţiei voastre, cu aceste cuvinte: *«Urmează actul lui Ludovic, regele Un-
gariei, din 10 decembrie 1359, Alba Iulia, nr. 424»*. Iar noi dorind să ascultăm
porunca voastră am hotărât să trimitem împreună cu sus-zisul Nico-
lae, fiul lui Iacob, omul maiestăţii voastre, pe unul dintre noi, adică pe
fratele Vincenţiu preotul, spre a îndeplini cele de mai sus întocmai.

După aceea înapoiindu-se de acolo la noi şi fiind întrebaţi de noi,
cu băgare de seamă, numitul vostru om sub mărturia omului nostru s-a
îngrijit să ne spună astfel, că ei au venit în persoană la faţa sus-ziselor
moşii în luna cea mai apropiată dinaintea sărbătorii Naşterii domnului
acum de curînd trecută¹², şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi
megiesii lor şi fiind ei de faţă au hotărnicit pomenitele moşii numite
Palvara şi Recea aflătoare în comitatul Crasna şi deosebindu-le sepa-
rindu-le şi despărţindu-le le-au dat în stăpînirea lui Ioan, fiul lui Ictor
şi a lui Ioan, fiul lui Laurenţiu, ca să le stăpînească şi să le ţină pe
veci cu acel drept cu care se ştie că au ţinut de sus-zisa moşie, *«care»*
zăbovind ei acolo patru zile neînterupte şi aşteptînd în chip legiuit, nu
s-a ivit nici un împotrivor şi nimeni nu s-a ridicat împotriva sub cu-
vînt de împotrivire. Iar hotarele sus-ziselor moşii se desfăşoară rînd pe
rînd astfel: întîi şi întîi începînd din partea de apus şi purcezînd înainte,
au mers la o culme, adică la Grebseberch şi lîngă Flespataka au găsit
două semne de hotar vechi, din care unul desparte această moşie Recea,
iar altul *«moşia»* Căţălul. De aici coborînd spre partea de răsărit cade
spre aceeaşi Fertespataka şi prin aceeaşi Fertespataka trecînd dincolo
de altă ripă numită Sugopataka, în chiar numita ripă Sugopataka,
au găsit acolo după movile de hotar din pămînt, din care una
desparte moşia Recea, iar cealaltă Aghireşul. Şi de acolo începînd spre
partea răsăritenă, îndreptîndu-se dincolo de o culme mică şi mergînd pe
acea culme şi căzînd acolo la o ripă şi de acolo îndreptîndu-se în sus de
acea culme, de asemenea au găsit două movile de pămînt vechi, din
care una desparte în acelaşi chip moşia Recea de cealaltă moşie Aghireş.
Iar apoi ieşînd dincolo de acea culme merge la o altă ripă Zanucapataka
şi acolo au găsit două movile de pămînt din care una desparte satul
Zalău, iar cealaltă pe Palvara. De asemenea numitul Zanucapataka cade
într-o altă ripă Paluarapataka şi mergînd dincolo de ea, ajunge la o
creastă, care creastă adică se află între rîpa numită Eleupataka şi în-
tre marele drum pe care obişnuiesc să ducă sare. Şi prin acea creastă
mergînd mai departe au ajuns la vîrful şi culmile muntelui Meseş, în
care vîrf al muntelui Meseş de asemenea au găsit două movile de pămînt
ridicate, din care una se uneşte cu moşia domnului episcop (numi-
tă) Zalău, iar alta cu moşia Palvara. Mergînd dincolo pe vîrful acelu
munte Meseş şi mergînd înainte pînă la un drum numit Zenthpetur
adică din partea de răsărit. Dar şi lîngă acel drum tot în vîrful acelu
munte Meseş au găsit două movile de pămînt din care una desparte
moşia Recea, iar alta Căţălul. Iar de acolo mergînd mai departe şi cobo-
rînd în jos pe aceeaşi vale Zenthpetur spre partea de miazănoapte şi
acolo au găsit două movile de pămînt, făcînd despărţirea între sus-zisele
moşii Căţălul şi Recea. Apoi mergînd puţin mai departe pe creastă au
văzut un semn de hotar. Apoi mergînd de acolo pe aceeaşi creastă au

găsit ca semn, două semne de hotar. De asemenea de acolo mergînd în jos spre partea de apus și acolo căzînd cu sus-zisa ripă Sugopatak, și dincolo de numita Sugopatak de altă ripă Syartanuspataka, de acolo în sus la o creastă, adică cea numită Gerepseberche și în vîrfurile acelei Gyurtanuspataka au aflat ca semn două movile de pămînt vechi, din care una arată moșia Recea, iar alta moșia Cățălu. Iar apoi mergînd la un muncel au găsit un semn de hotar. Apoi mergînd din acel loc la cele două dintîi movile de pămînt de unde pleaseră au ajuns unde semnele de hotar ale sus-ziselor moșii, au început, cum s-a spus mai sus. Și nici la darea în stăpînire a sus-ziselor moșii și nici la hotărnicirea semnelor de hotar, fiind de față vecinii și megieșii lor, nu s-a ivit nici un împotrivor.

Dat în duminica cea mai apropiată, adică la sărbătoarea fericitului mucenic Toma, în anul de la Întruparea domnului mai sus scris.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 669. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359.

Transumpt în actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 4 ianuarie 1361, Zagreb.

¹ Rupt cca 0,5 cm întregit după sens.

² Lectură probabilă, textul fiind pătat. Eventual: *Ultricum*.

³ Corect: *distinguendo*.

⁴ Lectură probabilă, pată de umezeală de cca 1 cm.

⁵ Rupt cca 0,5 cm, întregit pe baza contextului.

⁶ Corect: *transeundo*.

⁷ Corect: *qui*.

⁸ Lipsește din text, completat după sens.

⁹ Astfel în text.

¹⁰ Corect: *martyris*.

¹¹ Corect: *prenotato*.

¹² 23 decembrie.

439

1359 decembrie 30, Alba Iulia.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, salutem et gratiam. Fidelitati vestre firmiter precipium per presentes quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Alexander vel Gyurke aut Erne, aliis absentibus, homo noster, citet Bybarch, woyuodam Olakorum de Holmad, contra dominam relictam¹ Reman Olachi,² urbararii³ de Zalathna, in nostram presenciam ad terminum competentem; et post hec diem et locum citacionis, nomina citatorum cum termino asignato⁴ nobis fideliter rescribatis. Datum in Alba Iule, feria secunda proxima post festum Nativitatis domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} L^{mo} nono.

(*Pe verso*.) Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis, pro domina relicta Reman Olachys⁵ et urbarariis³, citatoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire și milostivire.

Poruncim că tărie credinței voastre, prin cele de față, să trimiteti spre mărturie omul vostru vrednic de crezare în fața căruia omul nostru: Alexandru sau Gyurke sau, în lipsa acestora, Erne, să cheme înaintea

noastră, la sorocul cuvenit, pe Bybarch, voievodul românilor din Hăl-magiu, ca să stea față cu doamna văduva lui Reman românul, băieș din Zlatna, și, după acestea, să ne scrieți întocmai ziua și locul chemării la judecată, numele celor chemați, cu sorocul hotărit.

Dat în Alba Iulia, în luna de după sărbătoarea Nașterii domnului, în anul aceleiași o mie trei sute cincizeci și nouă.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba pentru doamna văduva a lui Reman românul și băieșul, scrisoare de chemare în judecată.

Arh. Nat. Magh. Dl. 30 670. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1359. Orig. hîrtie, urme de pecete din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso. EDIȚII: *Ub.*, I, p. 172.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 142, nr. 106.

¹ Urmează: *Rema*, tăiat de aceeași mină.

² Scribul a scris inițial *Olakum*, apoi a corectat astfel.

³ Corect: *urburarii*.

⁴ Corect: *assignato*.

⁵ Astfel în orig.

440 1360, Vișegrad.

Ștefan¹, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să trimită pe omul său de mărturie la hotărnicirea moșiei Muzsaj.

Menționați: Benedict, arhidiaconul de Dăbica, trimis al regelui și Ladislau, arhidiaconul de Szeghalom, canonic al bisericii de Oradea, omul de mărturie al capitlului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist. Col. generală, nr. CXC. Orig. hîrtie.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, p. 26, nr. 112.

¹ În Szabó greșit *Ioan*. Palatinul Ungariei în anii 1369 a fost Ștefan Bebek.

441 1360.

...¹ comes de Kolus, Andreas, filius Nicolai, et Johannes, filius Michaelis, iudices nobilium de eodem ...¹ quod cum secundum formam nostri iudici Mycola, filius Johannis, nobilis vir de Dezmir, feria quarta proxima ...¹ duabus² personis nobilibus se incluso, contra Emericum, fratrem Pauli interfecti, dominas <et> matrem et relictam <sacramentum prestare> ...¹ debuisset super eo videlicet, quod ipse cum fautoritate³ Michaelis, filii Laurentii, iobagionis sui, in civitate Clus <non> ...⁴ homicidā ipsius Pauli esset; tandem, ipso termino adveniente, in loco sacramenti, per reformationem <proborum virorum> ...⁴ super ipsa morte Pauli super viginti et novem marcis homicidiali⁵ sine parte iudicis,

concordarunt <coram nobis>...⁴ quas quidem viginti novem marcas dictus Mycola pro se et pro Michaelē, iobagione suo, sine parte <iudicis>...⁴ partim in denariis, partim vero in estimatione condigna, predictis Emerico et dominabus antedictis, videlicet matri <et relicte assumpsit>...⁴ dare et persolvere in tribus terminis infrascriptis: primam videlicet solutionem, hoc est decem marcas tenetur...¹ secundam scilicet solutionem, hoc est similiter decem marcas, in vigesimo secundo die ipsius prime solutionis...¹ marcas tenetur dare et persolvere similiter in vigesimo secundo die post secundam solutionem a data presentium proxime... <hoc declarato, quod>⁴, si primam solutionem non solverit, iudicium, si secundam, penam dupli incurret eo facto, verum <si> tertiam, <tunc amittet>...⁴ solutiones priores persolutas; ad quod idem Mycola obligavit se coram nobis spontanea cum voluntate...¹ M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

Comitele de Cluj, Andrei, fiul lui Nicolae și Ioan, fiul lui Mihail, juzii nobililor din același <comitat>..., <dăm de știre> că, deoarece potrivit cuprinsului judecății noastre, Mycola, fiul lui Ioan, nobil de Dezmir, în miercurea... trebuia <să jure>... împreună cu încă un nobil, împotriva lui Emeric, fratele lui Pavel, cel ucis <și> a doamnelor: mama și văduva <celui ucis>... cu privire la faptul că el <nu> l-a ucis pe acel Pavel cu ajutorul lui Mihail, fiul lui Laurențiu, iobagul său, în orașul Cluj... În cele din urmă sosind acel soroc, <ei> s-au împăcat <prim mijlocirea unor împăciuitori>... la locul jurământului, cu privire la moartea lui Pavel, pentru douăzeci și nouă de mărci drept despăgubire pentru ucidere, fără partea judecătorului. Iar aceste douăzeci și nouă de mărci zisul Mycola... <trebuia> să le dea și să le plătească pentru el și pentru Mihail, iobagul său, la trei soroace mai jos scrise, fără partea <judecătorului>... parte în bani, iar parte <în lucruri> de preț asemenea sus-zisilor Emeric și doamnelor sus-zise, anume mamei <și văduvei acelui ucis>...

Cea dintii plată, adică de zece mărci, va fi dator <s-o facă> la... a doua plată, de asemenea de zece mărci, în a douăzeci și doua zi de la plata dintii... <iar cele din urmă nouă> mărci va fi dator să le dea și să le plătească de asemenea în a douăzeci și doua zi <ce va urma> îndată după a doua plată, <socotindu-se> de la darea celor de față... <Iar> dacă n-ar împlini prima plată va fi globit, dacă <n-ar împlini> a doua, va suferi prin chiar acest fapt pedeapsa plății îndoite, iar dacă <ar trece cu vederea> a treia <plată>... <atunci va pierde> plățile făcute mai înainte. La aceasta s-a legat numitul Mycola de bună voie în fața noastră... o mie trei sute șazezi.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Kemény din Morești.

Orig. hîrtie, cu numeroase rupturi și cu urmele a trei peceti rotunde, din ceară de culoare deschisă, aplicate pe verso.

¹ Rupt cca 10 cm.

² Scris deasupra rîndului de aceeași mîină în locul cuvîntului *quinque*, șters.

³ Astfel în orig.

⁴ Rupt cca 10 cm, întregit parțial după sens.

⁵ Corect: *homicidialibus*.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro Dyonisio, voyuode Transsilvano, vel viceuoyuoda eiusdem, salutem et gratiam.

Noveritis quod nos orphaneitati et paupertatis inopie Nicolai, filii Johannis de Britonya, orphanus in etate tenera constituti, oculis gratiosis compatiens, dictam possessionem ipsius Johannis, patris sui, ac Andree, filii Nicolai, fratris sui, de eadem Britonya, qui dictante sententia magnifici viri Andree, quondam voyuode Transsilvani, capitalem sententiam subisse dinoscitur, Britonya nuncupatam ac terras ad eandem pertinentes, necnon possessionariam portionem Ladislai, filii Laurentii, in eadem possessione existentem pridem per eundem Andream voyuodam ad castrum nostrum Hachchak vocatum indebite occupatas, eidem Nicolao, filio Johannis, intuitu divine pietatis duximus remittendas et restituendas.

Qua propter fidelitati vestre firmiter et districte precipiendo mandamus, quatenus statim visis presentibus, dictam possessionem Britonya nuncupatam et terras ad eandem spectantes a dicto castro nostro sequestratas dicto Nicolao, filio Johannis et Ladislao eorumque proximis, absque omni occasione et dissimulatione remittere, resignare et restitui facere debeatis, eosdem in dictis possessionariis eorum porcionibus pacifice et quiete conservantes. Et aliud, obtentu nostre gratie, facere non ausuri in premi(ssis)¹.

Datum in Alba Iule in die Circumcisionis domini, anno eiusdem M^o CCC^o sexagesimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, sau vicevoievodului său, sănătate și milostivire.

Aflați că noi privind cu ochii plini de compătimire faptul că Nicolae, fiul lui Ioan de Britonia, este lipsit de părinți și de bunuri, rămânând el orfan din vîrsta fragedă, am hotărît de dragul îndurării dumnezeiești să-i fie redată și înapoiată acestui Nicolae, fiul lui Ioan, zisa moșie a lui Ioan, tatăl său, și a lui Andrei, fiul lui Nicolae, fratele său, tot de Britonia, care, în temeiul hotărîrii măritului bărbat Andrei, fostul voievod al Transilvaniei, se știe că a fost supus pedepsei cu moartea, (adică) moșia numită Britonia² și pămînturile ce țin de ea, precum și bucata de moșie a lui Ladislau, fiul lui Laurențiu, aflătoare în aceeași moșie, ce fuseseră mai de mult luate pe nedrept de același voievod Andrei pe seama cetății noastre numite Hațeg.

Drept aceea vă punem în vedere și poruncim cu tărie și strășnicie credinței voastre ca, îndată ce veți vedea scrisoarea de față, să fiți datori a da, a lăsa și a pune să li se înapoieze fără nici un prilej și nici un preget, acestui Nicolae, fiul lui Ioan, și lui Ladislau și rudelor lor zisa moșie numită Britonia și pămînturile ce țin de ea, despărțindu-le de sus-numita noastră cetate și păstrîndu-i pe dinșii în stăpînirea acestor moșii în pace și în liniște. Și altfel să nu îndrăzniți a face cu privire la cele de mai sus, pentru a nu pierde milostivirea noastră.

Dat la Alba Iulia, în ziua Tăierii împrejur a domnului, în anul aceluiași, o mie trei sute șazeci.

¹ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

² Identificat recent cu Sarmizegetusa de către Radu Popa, cercetător la Institutul de arheologie din București.

Loduicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluanie, salutem et graciam. Dicit nobis religiosus vir, frater Ladislaus, abbas de Kulusmunustura, quod Mykola, filius Johannis dicti Kurmus de Dezmer, malicia preconcepta cum suis famulis, feria secunda proxima post festum Nativitatis domini, manibus armatis de dicta possessione sua Dezmer expediendo unum iobagionem ipsius domini abbatis, Albertum nomine, de Apathyda, in libera via de ipso domino abbate, domino suo, inter possessiones Zenmyklos et Dezmer predicta vocatas ad propria venientem crudeliter interfecisset et filium suum letaliter vulnerando semivivum relinquisset equos ipsorum et alias res et bona eorundem apud ipsos inventa penitus et per omnia abstulisset ab eisdem, nullis culpis eorum requirentibus; et eo non contentus funus eiusdem sui iobagionis in dictam suam possessionem Dezmer¹ deduci faciendo ipsi domino abbati ad sepeliendum eundem restituere non currasset. Super quo fidelitati vestre firmiter precipimus per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Andreas, filius Nicolai de Zenmykhalteluke, vel Nicolaus, filius Laurentii de Popfalua, aut Johannes, filius Mychaelis de Gyurhgfalua, aliis absentibus, homo noster ab omnibus, quibus decuerit et licuerit, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Alba Iule, in die Circumcisionis domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} LX^{mo}.

⟨*Pe verso:*⟩ Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluanie, pro domino Ladislao, abbate de Kulosmunustura, inquisitorie.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, mintuire și milostivire. Ne spune cuviosul bărbat fratele Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur, că Mykola, fiul lui Ioan zis Kurmus de Dezmir, cu o răutate pusă la cale, împreună cu slugile sale, ieșind din sus-zisa sa moșie Dezmir înarmați, în luna cea mai apropiată după sărbătoarea Nașterii domnului² a ucis cu cruzime pe un iobag al celui domn abate cu numele de Albert din Apathida pe drumul slobod, care iobag venea de la acel domn abate, stăpînul său, la propria sa ⟨casă⟩ printre moșiile numite Sinnicoară și sus-zisa Dezmir, și pe fiul său l-a rănit de moarte și l-a lăsat pe jumătate mort și caii lor și alte lucruri și bunuri ale lor ce se găseau la ei le-au luat cu totul de la ei, fără de nici o vină; și, nemulțumit cu aceasta, punînd să se aducă trupul mort al celui iobag al său la moșia sa numită Dezmir, nu s-a îngrijit să-l înapoieze domnului abate spre a-l îngropa.

Cu privire la aceasta punem în vedere cu tărie credinței voastre să trimiteți omul vostru de mărturie vrednic de crezare care, fiind de față omul nostru Andrei, fiul lui Nicolae de Sînmihai, sau Nicolae, fiul lui Laurențiu de Popfalău, ori Ioan, fiul lui Mihail de Gheorgheni, ceilalți fiind lipsă, să cerceteze și să afle de la toți care s-ar cuveni și ar fi îngăduit tot adevărul cu privire la cele de mai sus. Și după acestea să ne trimiteți în scris întocmai adevărul așa cum îl veți fi aflat în această privință.

Dat la Alba Iulia, în ziua Tăierii împrejur a domnului în anul aceluiași o mie trei șazecei.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, pentru sus-zisul Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur, scrisoare de cercetare.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 076. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hirtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² 30 decembrie (1359).

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod Johannes, filius Dominici de Swk, sua, item Elye, filii Nicolai, St(ephani), Johannis et Nicolai, filiorum Ladislai de eadem, fratrum scilicet suorum patruelium¹, personis, ad nostram accedendo presenciam, per modum protestacionis nostre significare curavit maiestati quod vicini et commetanei ipsorum et specialiter hospites de Bunchyda, quandam silvam ipsorum, iure hereditario ipsos contingentem, Kerrus vocatas, in comitatu de Kulus existentem, propria eorum auctoritate et potencia succiderent et uterentur minus iuste, in preiudicium ipsorum non modicum et iacturam.

Unde ipse Johannes, suo et predictorum fratum suorum patruelium vice et nominibus, universos vicinos et commetaneos ipsorum, et specialiter predictos hospites de Bunchyda, a succisione et usu ac fructuum et utilitatum percepcione ipsius silve, facta vel facienda, prohibuit coram nobis et prohibendo contradixit.

In cuius prohibicionis et protestacionis testimonium presentes eadem Johanni et dictis fratribus suis patruelibus concessimus, communi iusticia suadente.

Datum in Alba Jule, in octavis festi beati Johannis evangeliste, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo}

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, dăm de știre prin cele de față că venind înaintea noastră Ioan, fiul lui Dominic de Juc, în numele său și al lui Ilie, fiul lui Nicolae, al lui Ștefan, Ioan și Nicolae, fiii lui Ladislau, tot de Juc, adică verii săi, s-a îngrijit a face cunoscut maiestății noastre în chip de întîmpinare că vecinii și megieșii lor și îndeosebi oaspeții din Bonțida taie și folosesc cu de la sine

putere și în chip silnic o pădure a lor ce ține de ei cu drept de moștenire, numită Frasinul, aflătoare în comitatul Cluj, fără dreptate și spre marea lor pagubă și pierdere.

Drept aceea, acel Ioan, în locul și în numele său și al sus-zișilor săi veri s-a împotrivit și a oprit în fața noastră pe toți vecinii și megieșii lor și îndeosebi pe sus-zișii oaspeți din Bonțida de la tăierea și folosirea și de la luarea acum și în viitor a roadelor și foloaselor acelei păduri.

Spre mărturia acestei opreliști și întâmpinări am dat acestui Ioan și zișilor săi veri (scrisoarea) de față, din îndemnul dreptății obștești.

Dat la Alba Iulia, la octavele sărbătorii fericitului evanghelist Ioan, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky, fasc. N, nr. 2.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de maiestate (11,7 cm), din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

REGESTE: *Petrichevich*, I/2, p. 350, nr. 1831.

¹ Astfel în orig.

445

1360 ianuarie 6, Turda.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, Dyonisio, woyuode Transsilvano, et Petro, vicewoyuode eiusdem, necnon castellanis suis de Kykulleu et de Wywar, nunc constitutis et in futurum constitutendis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Cum nos Andream, Petrum et alterum Petrum, filios Petri dicti de Kwerus, simulcum eorum possessionibus, Kwerus et Sarus vocatis, ac aliis quibuslibet eorum iuribus et proprietatibus in nostram recepimus protectionem et tutelam specialem viceque persone nostre maiestatis vestre commiserimus tuitioni, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus prefatos filios Petri dicti de Kewrus¹, simulcum eorum possessionibus, iuribus et proprietatibus premissis, ab omnibus indebite et iniuste molestare et impedire volentibus, et specialiter a populis et iobagionibus nostris de Sancto Martino, protegatis et manutenentes totis viribus defendatis auctoritate nostra, presentium serie vobis concessa, mediante; secus intuitu nostre gratie non facturi.

Datum in Torda, in festo Epiphanie domini, anno eiusdem M^o CCC^o sexagesimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi Dionisie, voievodul Transilvaniei și lui Petru, vicevoievodul acestuia, precum și castelanilor săi din Cetatea de Baltă și din Gogan Varolea, care sînt sau vor fi în slujbă, cărora li se vor arăta cele de față, sănătate și milostivire.

Deoarece noi am luat sub ocrotirea și paza noastră osebită pe Andrei, Petru și pe celălalt Petru, fiii lui Petru, zis de Curciu, împreună cu moșiile lor numite Curciu și Șaroș și cu orice alte drepturi și proprietăți ale lor și i-am încredințat pazei voastre, în locul maiestății noas-

458

tre, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre ca să-i ocrotiți pe sus-zișii fii ai lui Petru, zis de Curciu, împreună cu moșiile, drepturile, și proprietățile lor de mai sus și, sprijinindu-i din toate puterile, în temeiul puterii noastre, ce vi se trece prin cuprinsul celor de față, să-i apărați de toți cei care ar voi să-i turbure și să le pună piedici fără nici un temei și fără nici un drept și îndeosebi de oamenii și iobagii noștri din Sînmartin. Altfel să nu faceți de dragul milostivirii noastre.

Dat în Turda, la sărbătoarea Botezului domnului, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bêldi.

Orig. perg. cu urme de pecete rotundă de maiestate (10,3 cm), aplicată pe verso.

¹ Astfel în orig.

446

1360 ianuarie 6, Turda.

Ludovicus, dei gratia rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro Dyonyso, woyuode Transsilvano, vel vices suas gerenti, salutem et gratiam.

Noveritis quod, licet nos nobilem puellam Elena vocatam, filiam Petri, filii Adriani de Gald, ad humilem petitionem Andree, condam woyuode Transsilvani, universarum possessionum dicti Petri, patris sui, velut filium ipsius Petri, legitimum prefecimus successorem, tamen viduitati et orphanitati nobilis domine Margaretha vocate, filie dicti Adriani, relicte St(ephani)¹, filii Nicolai Syculi, misericorditer compacientes, eo quod eadem domina ignobili et homini inpossessionato nupta extiterat, ne eadem domina, possessionibus paternis exheredata, sub textis domorum latitare cogatur alienarum, eidem de pietate regia et gratia speciali annuimus quod ipsa quartam suam puellarem, de possessionibus dicti patris sui hereditariis provenientem, exceptis possessionibus emptitiis et inpignoratitiis dicti Petri, filii Adriani, non pecunia, sed cum possessione vel possessionibus recipere valeat et habere; que quidem nobilis puella, prius dictam quartam cum possessione eidem domine Margarethe persolvendo, demum in residuas possessiones paternas iuxta premissa gratie nostre formam succedat, easdem possideat et conservet.

Quapropter fidelitati vestre firmo regio sub edito² precipiendo mandamus quatenus, habita presencium noticia, pretactam quartam puellarem ipsius domine Margarethe, ut premissum est, de possessionibus hereditariis dicti Adriani et Petri, filii sui, exceptis dumtaxat possessionibus emptitiis et inpignoratitiis, sibi cum possessione vel possessionibus extradari et persolvi faciatis per nobilem puellam antedictam. Secus ob intemtu³ nostre gratie non facturi; salvis tribus sessionibus, in possessione Galdhtw vocata habitis, per eundem St(ephanum)¹ Syculum, maritum ipsius domine Margarethe, pecunia comparatis atque emptis, pro eadem domina et suis heredibus, absque sua quarta premissa, proprio remanentibus. Preterea volumus et fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus prefatam dominam et filios suos in eorum possessionariis iuribus pacificos et indempnes conservare debeatis. Datum in Torda, in festo Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei sau locțiitorului său, sănătate și milostivire.

Aflați că, deși noi am făcut-o pe nobila fată numită Elena, fiica lui Petru, fiul lui Adrian de Galda, la rugămintea smerită a lui Andrei, fost voievod al Transilvaniei, moștenitoare legiuită a tuturor moșiilor zisului Petru, părintele ei, ca și cum ar fi fiul aceluia Petru, totuși cu milostivire mișcați de starea de văduvă și orfană a nobilei doamne, numite Margareta, fiica zisului Adrian, văduva lui Ștefan, fiul lui Nicolae Secuiul, și de faptul că aceea doamnă a fost măritată cu un om ne-nobil și lipsit de moșie ca nu cumva aceea doamnă, scoasă din moștenirea moșiilor părințești, să fie silită să se adăpostească sub acoperișul unor case străine, din regească bunătate și osebită milostivire, i-am încuviințat ca ea să poată primi și avea pătrimea cuvenită ei ca fiică, ce-i vine din moșiile de cumpărare și de zălogire ale zisului Petru, fiul lui Adrian, nu în bani, ci în moșie sau moșii. Și aceea nobilă fată, după ce va fi plătit mai înainte acelei doamne Margareta zisa pătrime în moșie, să urmeze în (stăpînirea) moșiilor părințești rămase, potrivit chipului pomenitei noastre milostiviri, spre a le stăpîni și a le păstra.

Drept aceea, vă punem în vedere și poruncim cu aspră poruncă regească credinței voastre ca, luînd cunoștință de cele de față, să faceți în așa fel ca să se dea și să se plătească în moșie sau moșii acelei doamne Margareta pomenita pătrime cuvenită ei ca fiică, din moșiile de moștenire ale zisului Adrian și Petru, fiul său, precum s-a arătat mai sus, în afară însă de moșiile de cumpărare și de zălogire. Altfel să nu faceți de dragul milostivirii noastre. Dar să rămînă neatinse pentru aceea doamnă Margareta și moștenitorii ei ca (avere) proprie cele trei sesii din moșia Galtiu luate și cumpărate pe bani de Ștefan Secuiul, soțul acelei doamne, în afara sfertului mai sus pomenit. Pe lîngă aceasta, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre că trebuie să-i țineri și să-i păstrați pe sus-zisa doamnă și pe fiii ei în stăpînirea pașnică și neștirbită a drepturilor lor de moșie.

Dat la Turda, în sărbătoarea Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Kemény din Ciumbrud.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 4 iunie 1375.
REGESTE: *Tört. Társ.*, 1907, p. 87.

¹ Integrit pe baza altor documente.

² Corect: *edicto*.

³ Corect: *sub obtentu*.

Lodouicus, dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et¹ ad apicem regie pertinet maiestatis ut ea, que rite processerunt, illibata conserventur, et que a suis fidelibus iuste petuntur ad ex audicionis gratiam admittantur in hiis presertim que in statera equitatis terminantur ne falsitas veritati (et iniquitas preiudicet equitati. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod vir nobilis Petrus, filius Michaelis de Jara, vicewoyuoda Transsiluanus, nostre sublimitatis adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam duas litteras, unam videlicet nostram patentem super donacione possessionis Waradia vocata in comitatu Albensi Transsiluano existentis per nos sibi pro meritoriis suis obsequiis facta, item aliam viri magnifici Nicolai Konth, olym woyuode Transsiluani, nunc vero regni nostri palatini, privilegiales tempore sui woyuodatus predicti super sententia in facto eiusdem possessionis Waradia per ipsum lata confectas tenorum subsequencium, supplicans nostre celsitudinis regie prece humili et devota ut easdem acceptare, approbare, ratificare et nostro pro ipso suisque heredibus dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius, scilicet nostre patentis littere, tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 15 iulie 1346, Bihać⟩*. Alterius vero littere privilegialis ipsius palatini tenor is est: *⟨Urmează actul lui Nicolae Konth, voievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1355, Bâtorkő, DRH—C, vol. X, nr. 350⟩*.

Nos itaque secundumque² nostre magnitudinis regii expostulat officium uniuscuiusque merita oculis intueri debemus graciosis (... suis)³ meritis dicti Petri viceuoyuode qui a multis iam elapsis temporibus semper invere fidei et fidelitatis calle suos dirigens (gressus)⁴ oportunos in cunctis nostris regnique nostri negociis prosperis et adversis nostre nius extitit complacere serenitati, recensitis premissis suis supplicacionibus ex regie munificencie largitate gracie exauditis et adm(issis litteras ipsius domi)ni⁵ Nicolai Konth palatini (cum)⁶ totis earum tenoribus presentibus de verbo ad verbum insertis prout dicta sententia et adiudicacio ipsius Nicolai palatini in facto dicte possessionis Waradia vocate rite et legitime edita existat atque lecta acceptamus, approbamus, ratificamus et pro eodem Petro viceuoyuoda suiisque posteris r(... presen)tis⁷ privilegii nostri patrocinio mediante, salve iure alieno. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentes et authenticis¹ sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabili in Christo patris domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis loquie eiusdem comitis perpe(tui aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis⁸) nostri, anno domini Millesimo CCC^o sexagesimo, quarto Idus Ianuarii, regni autem nostri anno decimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wgulino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusino archiepiscopis; Nicolao Agriensi, Demetrio Waradiensi, Dominico Transiluano, Gregorio (Chanadiensi, Nicolao Q)⁹uinqueeclesiensi, Ladislao Wesprimiensi (Colomano)¹⁰ Jauriensi, Michaele Vacyensi, Stephano Zagrablensi, Petro Boznensi, fratribus Stephano Nitriensi, Thoma Siri-miensi, Johanne Tinniniensi, Demetrio Nonensi, Bartholomeo Traguriensi, Valentino Macarensi, Stephano Farensi, Mathia Sibinicensi, fratribus Michaele (Scardonensi, Porciua Seniensi et Radoslauo Corbauiensis)¹¹ episcopis (ecclesias dei feliciter gubernan)tibus¹²; magnificis viris eodem

Nicolao Konth, palatino, Dyonisio, woyuoda Tranissilvano, Olyuerio, magistro Tauarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech tocius Dalmacie et Croacie, Leustachio regni Sclauonie, Nicolao de Machou, banis, Emerico magistro (agazonum nostrorum et magistro Simone comite Poseniensi aliisque quampluribus)¹³, regni nostri comitatus tenentibus et honores.

(*Pe plicatură:*) Ad perpetuam rei memoriam. Nos Lodouicus rex prefatus, universis declaramus, quod ubi in regno nostro Bozne innumerable multitudo hereticorum et paternorum¹⁴ pullulasset in errorem fidei orthodoxe, ad extirpandumque de ipso regno nostro eosdem ex una parte nos personaliter instaurato valido exercitu proficiscebamur, ex alia vero parte venerabilem in Christo patrem dominum Nicolaum, archiepiscopum Strigoniensem, nostrum cancellarium¹⁵ penes quem utrumque par sigilli nostri authentici habebatur et virum magnificum dominum Nicolaum palatinum cum ceteris prelatis, baronibus et regni nostri proceribus in Wzuram destinaramus, quidam familiares ipsius domini archiepiscopi pro custodia deputati, utrumque per dicti sigilli nostri preconcepta malicia subtraxerunt. Nos itaque precaventis ne ex huiusmodi sigilli nostri deperditione regnicolis nostris in eorum iuribus successive periculum possit imminere, sigillum novum in duobus paribus fecimus pro nobis sculpi, quod ad omnia privilegia nostra et condam domini Karoli, regis patris nostri, sub priori sigillo eiusdem tempore sue coronacionis sculpto et demum per eundem eo quod sub ipso plurime infidelitates perpetrare reperte extiterunt permactato ac sub alio sigillo ipsius in partibus Transalpinis casualiter deperdito confecta iuxta dicta tria sigilla decrevimus fore apponendum. Ad quecunque vero privilegia partena dictis duobus prioribus sigillis suis consignata, que per eundem patrem nostrum per sigilla eius posteriora vel per nos cum sigillo nostro modo premissa deperdito confirmata non haberentur et ad ipsa privilegia ipsum novum sigillum nostrum non appenderetur, vel quecunque patentes littere paterne et nostre non confirmarentur, ea privilegia et littere sicut per eundem patrem nostrum fuerunt revocata et annullata sic et nos ipsas seu ipsa commisimus viribus caritura, nullamque roboris optentura firmitatem. Inter que presens privilegium nostrum omni suspicione destitutum et omnia in eo superius contenta et expressa pro magistro Petro, viceuoyuoda Transsilvano, suisque heredibus et successoris dicti sigilli nostri novi dupplicis et autentici appensione innovamus et perpetuo confirmamus. Datum per manus eiusdem domini Nicolai, archiepiscopi cancellarii nostri, octavo Kalendas mensis Septembris, anno domini M^o trecentesimo sexagesimo sexto, regni autem nostri anno vigesimo quinto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu rege al Ungariei, Dalmației Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al Muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos atît celor de față cît și celor viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății cere și ține de înălțimea maiestății regale, ca cele ce au purces după cuviință să se păstreze neștirbite și cele ce se cer pe drept de către credincioși să aibă parte de milostivirea ascultării, mai ales în cele ce se termină în cumpăna dreptății, ca nu cumva în-

șelătoria să vatăme dreptatea. De aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că nobilul bărbat Petru, fiul lui Mihail de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, venind în fața înălțimii noastre ne-a arătat două scrisori, adică una a noastră deschisă cu privire la dania moșiei numite Oarda aflătoare în comitatul Alba din Transilvania și care i s-a făcut lui de către noi pentru slujbele lui îndatoritoare, și alta privilegială a măritului bărbat Nicolae Konth, fost voievod al Transilvaniei, iar acum palatin al regatului nostru, întocmită în timpul suszislui său voievodat cu privire la sentința dată de el într-un proces privind numita moșie Oarda cu cuprinsul de mai jos, rugînd înălțimea noastră regală cu umilă și plecată rugămintă să binevoim s-o primim, s-o consfințim, s-o încuviințăm și s-o întărim cu privilegiul nostru pentru el și pentru moștenitorii lui.

Iar cuprinsul acelei scrisori adică al celei deschise a noastre este acesta: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 15 iulie 1346»*. Iar cuprinsul scrisorii privilegiale a numitului palatin este acesta: *«Urmează actul lui Nicolae Konth, voievodul Transilvaniei din 15 noiembrie 1355, Bâtorkó, DRH—C, vol. X, nr. 350»*.

Și astfel noi, după cum cere slujba măreției noastre regești, trebuie să luăm aminte cu ochi milostivi la vrednicia fiecăruia (...) văzînd vrednicia zislui Petru vicevoievodul care de mulți ani deja trecuți îndreptîndu-și pașii de trebuință totdeauna pe calea dreptei credințe și a faptelor de credință, s-a silit să ne fie pe plac luminății noastre în toate treburile și bune și rele (și) văzînd sus-zisele sale rugări și auzindu-le și primindu-le milostiv din belșugul dărniceii regești, primim, îngăduim, întărim prin mijlocirea privilegiului nostru de față pentru numitul Petru vicevoievodul și pentru urmașii lui, fără a vătăma dreptul altuia, scrisoarea numitului domn Nicolae Konth, palatinul, împreună cu întreg cuprinsul ei trecut din cuvînt în cuvînt în cele de față, precum se află și se citește (în) zisa hotărîre și adjudecare a numitului Nicolae palatinul, dată după cuviință și în chip legiuit cu privire la zisa moșia numită Oarda. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială întrăită cu puterea peceții noastre atîrnate (noi) și autentice duble.

Dat la mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscop de Strigoniu și comite pe veci al aceluiași loc, iubitul și credinciosul cancelar al curții noastre, în anul domnului o mie trei sute șaizeci în a patra zi a idelor lui ianuarie, și în al domniei noastre al nouăsprezecelea an, pe cînd venerabilii părinți și domni, numitul Nicolae de Strigoniu, Toma de Caloceia, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza (erau) arhiepiscopi, Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic de Transilvania, Grigore de Cenad, Nicolae de Pecs, Ladislau de Vesprim, Coloman de Győr, Mihail de Vaț, Ștefan de Zagreb, Petru de Bosnia, frații Ștefan de Nitra, Toma de Sirmiu, Ioan de Knin, Dumitru de Nona, Bartolomeu de Tragur, Valentin de Macarska, Ștefan de Faro, Martin de Sebenico, frații Mihail de Scardona, Portiua de Segno și Radoslav de Krbava episcopi, păstorind întru fericire bisericele lui Dumnezeu; măriții bărbați, numitul Nicolae Konth palatinul, Dionisie voievodul Transilvaniei, Oliver, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul întregii Dalmații și Croații, Leustach, ban al țării Slavoniei, Nicolae ban

de Mačva, Emeric, marele nostru comis, magistrul Simion, comite de Pojon și alți mulți ținând comitatele și dregătoriile regatului nostru.

(Pe plicatură:) Spre veșnică aducere aminte a lucrului. Noi Ludo-
vic, regele sus-zis, arătăm tuturor că, deoarece în țara noastră Bosnia s-a
răspîndit o nenumărată mulțime de eretici și patareni, întru rătăcirea
credinței ortodoxe, și pentru a-i stîrpi din țara noastră, ridicînd o mare
oaste, pe de o parte, am plecat noi înșine iar pe de altă parte am trimis
pe venerabilul întru Hristos părinte domnul Nicolae, arhiepiscopul de
Strigoni, cancelarul nostru, la care era perechea pecetii noastre auten-
tice și pe măritul bărbat Nicolae palatinul cu alți prelați, baroni și frun-
tași ai regatului nostru {i-am} trimis la Ozon, și cîțiva slujitori ai nu-
mitului domn arhiepiscop, trimiși pentru pază, dintr-o răutate dinainte
pusă la cale au sustras perechea zisei noastre peceti. Și astfel noi, luînd
seama ca nu cumva dintr-o astfel de pierdere a pecetii noastre să li
se întîmple în viitor vreo primejduire în dreptul lor, am pus să se fău-
rească o pecete nouă în două părți, pe care am hotărît să fie pusă pe
toate privilegiile noastre și pe cele ale răposatului domn regele Carol,
părintele nostru, întocmite cu pecetea lui de mai înainte, făurită în tim-
pul încoronării sale și care apoi a fost stricată de el pentru că sub acea
pecete au fost săvîrșite mai multe fapte de necredință și au fost întoc-
mite sub altă pecete a sa pierdută din întîmplare în Țara Românească;
și noi am hotărît ca {această nouă pecete} să se pună lingă zisele trei
peceti. Iar la orice privilegii ale tatălui {nostru} însemnate cu zisele
două peceti ale lui de mai înainte, care nu sînt întărite de numitul
nostru părinte cu pecetile lui de mai tîrziu sau de noi cu pecetea noastră
pierdută, așa cum am arătat mai sus, la acele privilegii nu se va atîrna
numita noastră pecete iar orice scrisori deschise ale tatălui și ale noastre
nu se vor confirma acele privilegii sau scrisori așa cum au fost revocate
și nimicite, tot astfel și noi am poruncit ca acelea sau acea {scrisoare}
să fie lipsite de puteri și să nu aibă nici o trăinicie și întărire. Între ace-
stea reînnoim și întărim pe veci privilegiul nostru lipsit de orice bănuială
și de toate cele cuprinse și arătate în el ca mai sus, {le întărim} pentru
magistrul Petru și urmașii lui prin atîrnarea zisei noastre peceti nouă,
dublă și autentică.

Dat de mîna numitului domn Nicolae arhiepiscopul {și} cancelarul
nostru, la octavele calendelor lunii septembrie¹⁸, în anul domnului o mie
trei sute șazeci și șase, iar al domniei noastre al douăzeci și cincilea an.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 380. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/
1346.

Orig. perg., în stare deteriorată, rupt în două, cu numeroase lacune și pete
de umezeală; pecetea atîrnată, împreună cu o bucată de pergament din
partea inferioară a actului, s-au pierdut.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mînă.

² Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens.

³ Rupt și pată de umezeală, cca 9 cm.

⁴ Pată de umezeală de cca 2,5 cm întregit după sens.

⁵ Rupt cca 10 cm, întregit pe baza contextului.

⁶ Lipsește în orig.

⁷ Rupt cca 9 cm, întregit în parte pe baza contextului.

⁸ Rupt cca 10 cm, întregit după documente contemporane.

⁹ Rupt cca 5 cm, întregit după documente contemporane.

¹⁰ Pată de umezeală, cca 3 cm, întregit după documente contemporane.

¹¹ Pată de umezeală cca 13 cm, întregit după documente contemporane.

¹² Rupt cca 6 cm.

¹³ Rupt cca 20 cm.

¹⁴ Astfel în orig.

¹⁵ Urmează *pes*, tăiat de aceeași mină.

¹⁶ 8 septembrie.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, damus pro memoria quod Johannes, filius Marcii, famulus magistri Andree, filii Jacobi, filii Apa de Bethlen, nostram personaliter adeundo presenciam, in personis nobilis domine relicte Hennengii de Dalya ac Laurencii, filii eiusdem domine, in tenera etate constituti, per modum protestacionis nobis significare curavit quod Nicolaus, filius Nicolai, frater ipsius Hennengii, racione interfeccionis eiusdem Hennengi, fratris sui uterini, porcionem suam possessionariam in predicta possessione Dalya habitam legitime et de iure amisisset caput suum liberando cum eadem nuncque ipse Nicolaus porciones possessionarias nobilium puellarum, sororum videlicet suarum uterinarum ac Johannis proximi sui, in dicta possessione Dalya habitas emere et sic se viceiterata in predictam possessionem Dalya intromittere conaretur. Cum tamen predictus Nicolaus iuxta continenciam litterarum regalium super ipse facto inter ipsas confectarum se obligando assumisisset, ut nunquam se in predictam possessionem Dalya intromitteret modo aliquali, factaque huiusmodi protestacione predictas nobiles puellas ac Johannem, donacione et alienacione predictarum porcionum possessionarium eidem Nicolao facta vel facienda, ipsum vero Nicolaum fratricidam, videlicet homicidam ipsius Henningi, ab empcone, recepcione earundem et quovis colore aquisito et aquirendo se intramissione in possessionem Dalya prenotatam prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo publice et manifeste coram nobis. Super quo litteras nostras protestatorias similiter et prohibitorias per nos dari postulavit, quas nos eisdem concessimus communi iusticia suadente.

Datum sabbato proximo post festum Epyphaniarum domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de știre că Ioan, fiul lui Marcu, sluga magistrului Andrei, fiul lui Iacob, fiul lui Apa de Beclean, venind însuși înaintea noastră în numele nobilei doamne văduva lui Henning de Daia și al lui Laurențiu, fiul numitei doamne, aflător în vîrsta tînă, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare că Nicolae, fiul lui Nicolae, fratele numitului Henning, pentru uciderea aceluia Henning, fratele său după mamă, a pierdut în chip legiuit și de drept bucata sa de moșie aflătoare în sus-zisa moșie Daia, scăpîndu-și capul său cu acea (bucată de moșie). Și acum numitul Nicolae se silește să cumpere bucățile de moșie ale nobilelor fete, adică ale surorilor sale după mamă și ale lui Ioan ruda sa, aflătoare în zisa moșie Daia și astfel să se amestece în chip repetat în sus-zisa moșie Daia. Dar, deoarece sus-zisul Nicolae și-a luat asupra lui, legîndu-se potrivit cuprinsului scri-

sorii regale, întocmite între ei cu privire la acest fapt, că nu se va mai amesteca niciodată în vreun chip oarecare în sus-zisa moșie Daia, făcând acest fel de întâmpinare și punând opreliște în fața noastră, s-a împotrivit și împotrivindu-se a oprit pe sus-zisele nobile fete și pe Ioan de la dania și înstrăinarea sus-ziselor bucăți de moșie făcute sau ce se vor face acelu Nicolae, iar pe numitul Nicolae ce și-a ucis fratele, adică pe ucigașul numitului Henning l-a oprit de la cumpărarea, primirea lor și de la amestecul dovedit sau ce-l va dobîndi sub orice cuvînt în sus-numita moșie Daia. Cu privire la aceasta a cerut să se dea scrisoarea noastră de întîmpinare și de opreliște, pe care noi i-am încuviințat-o, așa cum cere dreptul comun.

Dat în simbăta cea mai apropiată de după sărbătoarea Botezului domnului, în anul aceluiași, o mie trei sute șazeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 156/1. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1360. Transumpt în actul capitlului de Alba Iulia din 16 iulie 1392.

REGESTE: Ub., II, p. 174.

449

1360 ianuarie 13, (Cluj-Mănăstur).

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, memorie commendamus quod Jacobo, filio Mannus de Kalyan, ab una, Nicolao dicto Was, parte ab altera, coram nobis personaliter constitutis confessum extitit per eundem Jacobum, ministerio vive vocis et relatum, quod urgentibus necessitatibus suis evitandis, duas lineas seu stratas sessionales in possessione sua Dyos vocata, a puteo videlicet Cepegeu incipiens¹ versus plagam orientem, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis universis, pro decem et octo marcis fini argenti, ponderis et lapidis civitatis de Clusuar, ac eciam duabus marcis, quamlibet quinquaginta quatuor grossis computando, prelibato Nicolao dicto Was pignory² obligasset, ymo impignoravit et obligavit coram nobis, plene per eundem Nicolaum persolutis coram nobis, sub tali obligamine i(n)teriecto quod quand)o cunque³ idem Jacobus, predictas duas lineas seu stratas, pro premissa quantitate pecunie, cum propriis rebus suis et non alterius cuiuslibet hominis, ab eodem Nicolao redimere posset ab (s)que iudicio...³ aut gravamine tenebitur resignare sine mora.

Datum in octavis festi Ephyphanie² domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} LX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare de Cluj-Mănăstur, dăm de știre că Iacob, fiul lui Manus de Căianu, pe de o parte, Nicolae zis Was, pe de alta, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, numitul Iacob ne-a mărturisit prin viu grai și ne-a spus că, spre a face față unor nevoi ale sale grabnice, a zălogit sus-numitului Nicolae zis Was, ba chiar a dat ca zălog și s-a legat și în fața noastră să dea două rînduri (de case) sau ulițe de sesie din moșia sa numită Deușu, începînd adică de la puțul Cepegeu spre partea de răsărit, cu toate folosințele și toate cele ce țin de ele, pentru 18 mărci de argint fin de greutatea și piatra orașului Cluj, și încă pentru două mărci, socotită fiecare cu 54 de groși, (bani) ce i-au

466

fost plătiți pe deplin de numitul Nicolae în fața noastră, punînd acest legămînt că oricînd numitul Iacob să poată răscumpăra cu propriile sale lucruri și nu cu ale oricărui alt om de la numitul Nicolae sus-zisele două rînduri (de case) sau ulițe pentru amintita sumă de bani, fără de judecată... sau gloabă va fi ținut dator să se lase fără întîrziere.

Dat la octavele sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazecei.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 980. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1353.

Transumpt în actul conventului de la Cluj-Mănăstur, de la începutul lui ianuarie 1361.

¹ Corect: *incipientes*.

² Astfel în transumpt.

³ Rupt cca 4 cm, întregit după sens.

Serenissimo principi, domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, domino ipso naturali, conventus monasterii beate virginis de Clusmonustra, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Noveritis nos litteras vestre serenitatis recepissemus reverenti honore quo decuit in hec verba: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 20 decembrie 1359, Alba Iulia, nr. 433*.

Nos igitur, vestris preceptis obedire cupientes, ut tenemur, unacum predicto Johanne, homine vestre maiestatis, Johannem, sacerdotem de Egeres, capellanum nostrum, utique fidedignum, ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, idem homo vester, sub testimonio hominis nostri, nobis sic recitare curavit quod ipsi in comitatu¹ Hunyad a nobilibus, ignobilibus, laicys² et clericis, palam et occulte³ diligenti inquisitione prehabita, a quibus decuisset et licuisset de premissis talem scire potuissent veritatem quod omnia premissa et singula premissorum, prout superius expressum est, per eundem Andream, filium Dyonisi², castellanum de Sebeswar, acta, facta et perpetrata extitissent.

Datum post octavas festi Epiphanye² domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} sexagesimo.

Pe verso, de aceeași mînă: Serenissimo principi, domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, domino ipsorum naturali, pro Stephano, filio Jacobi de Monustur, contra Andream, filium Dyonisi², castellanum de Sebeswar, inquisitoria.

Prealuminatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, domnul său firesc, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, prinosul cucernicilor rugăciuni cu veșnică credință.

Să știți că noi am primit scrisoarea luminății voastre cu cinstea plecată cu care se cuvine, avînd acest cuprins: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 20 decembrie 1359, Alba Iulia, nr. 433*.

Așadar noi, dorind să dăm ascultare poruncilor voastre, așa cum sîntem datori, am hotărît să trimitem împreună cu sus-zisul Ioan, omul maiestății voastre, pe preotul Ioan de Aghireș, capelanul nostru, ca om vrednic de crezare, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus. Înapoiindu-se după aceea la noi și întrebăți cu luare aminte de către noi, numitul vostru om, cu mărturia omului nostru, s-a îngrijit să ne spună nouă astfel că, ei făcînd mai înainte cercetare plină de grijă în districtul Huedin, pe față și în ascuns, de la nobili, nenobili, laici și clerici, de la care se cuvenea și era îngăduit, cu privire la cele de mai sus, au putut afla acest adevăr, că toate și fiecare din cele de mai sus, cum s-a arătat mai sus, au fost făcute și săvîrșite de numitul Andrei, fiul lui Dionisie, castelanul de Bologa.

Dat după octavele sărbătorii Botezului domnului, în anul aceleiași o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Prealuminatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, domnul lor firesc, pentru Ștefan, fiul lui Iacob de Mănăstur împotriva lui Andrei, fiul lui Dionisie, castelanul de Bologa, scrisoare de cercetare.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 862/1. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere rotundă, aplicată în document pe verso.

¹ Corect: *districtu*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *occulte*.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Transsiluane, salutem et graciam. Dicit nobis nobilis domina relicta Ladislai, filii Ladislai de Deegh, quod ipse in dominium quarumdam possessionum suarum, videlicet medietatis eiusdem Deegh, item rectorum terciarum parcium in possessionibus Sarkuch, Kochar et Chapou vocatis existencium, ipsam de iure contingencium, legitime vellet introire. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Stephanus, filius Petri de Panad, vel Ladislaus, filius alterius Petri, aut Stephanus, filius Kanya, seu Bard de Bardhaza, aliis absentibus, homo noster ad faciem dictarum possessionum, vicinis et commetaneis earundem universis legitime inibi convocatis et presentibus accedendo, prefatam dominam et filios suos in dominium dictarum porcionum possessionariarum introducat statuatque easdem ipsi nobili domine et filiis suis eo iure, quo ad ipsos dinoscerentur pertinere, perpetue possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra eandem dominam in nostram presenciam ad terminum competentem. Et tandem ipsius statucionis seriem vel, si necesse fuerit, nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Zekuluasahel¹, tercio die octavarum festi Epiphantie domini, anno eiusdem M° CCC° LX°.

⟨*Pe verso:*⟩ Fidelibus suis, capitulo ecclesie Transsiluane, pro nobili domina relictă Ladislai, filii Ladislai de Deegh, statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi (din) capitlul bisericii Transilvaniei, mîntuire și milostivire. Ne spune nobila doamnă văduva lui Ladislau, fiul lui Ladislau de Deag, că vrea să între în chip legiuit în stăpînirea unor moșii ale sale, adică a jumătății numitei moșii Deag și a treimii părților drepte, aflătoare în moșiile numite Sălcud, Cucerdea și Cipău și care de drept i se cuvîn ei. Cu privire la aceasta punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru ca om de mărturie vrednic de crezare, ca, fiind de față omul nostru Ștefan, fiul lui Petru de Pănade, sau Ladislau, fiul altui Petru, ori Ștefan, fiul lui Kanya, sau Bard de Bord, în lipsa celorlalți, venind la locul ziselor moșii, fiind acolo de față toți vecinii și megieșii acelor moșii, chemați acolo în chip legiuit, să pună pe sus-numita doamnă și pe fiii săi în stăpînirea ziselor bucăți de moșie și să le dea în stăpînire numitei nobile doamne și fiilor săi cu dreptul cu care se știe că țin de ei, ca să le stăpînească pe veci, dacă nu se va face împotrivire; iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme pe ei față cu numita doamnă înaintea noastră la sorocul cuvenit. Și apoi să ne trimiteți întocmai în scris cuprinsul acelei puneri în stăpînire sau, de va fi nevoie, numele împotrivitorilor și ale celor chemați la sorocul statornicit.

Dat la Tîrgu Mureș, în a treia zi a octavelor sărbătorii Botezului domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, pentru nobila doamnă văduva lui Ladislau, fiul lui Ladislau de Deag, scrisoare de punere în stăpînire.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 691. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Corect: *Zekuluasarhel*.

452 (1360) ianuarie 16 (*die XVI Ianuarii, XIII indictionis*),
Senij (Segne).

Notarul Bartolomeu Urssio raportează dogelui Veneției, între altele, că „am aflat de la domnul ban că domnul rege s-a dus cu oastea în părțile Transilvaniei (*ivit in exercitu ad Transilvanas partes*); totuși nu știe dacă este așa, „deoarece nu pot ști de aici dacă e adevărat. Se zice că în părțile Ungariei bîntuie tare ciuma (*est magna mortalitas*) și au murit mulți baroni de seamă“ {...}

Bibl. „Marciana“ din Veneția. Cod. ms., LXXI, cl. XIV; și la Bibl. Acad. maghiare de științe, f. 36 (copie).

EDIȚII: Wenzel, II, p. 547 și 548.

REGESTE: Ováry, *Okl. más.*, p. 51, nr. 82.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod, iuxta continenciam aliarum litterarumstrarum obligatarum ac solucionalium, in octavis festi Epyphanie¹ domini proxime nunc preteritis, Jacobus, filius Mannus et Bartholomeus, frater eiusdem Mannus de Kalyan, duas lineas seu stratas in possessione ipsorum Dyos vocata, a puteo videlicet Cepegeu incipientes versus plagam orientem a Deme de Tyburchteleke pro decem et octo marcis fini argenti ponderis civitatis Clusuar et duabus marcis, marciam quamlibet quinquaginta et quatuor grossis computando, coram nobis redimere tenebantur. Ipso termino occurrente, idem Jacobus, filius Mannus, ipsas decem et octo marcas eidem Deme plene persolvit coram nobis prout tenebatur.

Datum quarto die termini prenotati, anno eiusdem¹ M^o CCC^{mo} LX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, facem cunoscut prin cuprinsul celor de faţă tuturor căroră se cuvine că, potrivit cu cuprinsul unei alte scrisori a noastre de îndatorire şi de plată, la octavele sărbătorii Bobotezei², trecute de curînd, Iacob, fiul lui Mannus şi Bartolomeu, fratele aceluiaşi Mannus de Căian, trebuiau să răscumpere, înaintea noastră, două uliţe sau drumuri din moşia lor numită Deuşu, anume începînd de la puţul Cepegeu spre partea de răsărit, de la Deme de Tyburchteleke, pentru optsprezece mărci de argint bun după greutatea oraşului Cluj şi două mărci, socotind fiecare marcă cu cincizeci şi patru de groşi. Sosind acel soroc, acelaşi Iacob, fiul lui Mann, a plătit în întregime înaintea noastră cele optsprezece mărci aceluiaşi Deme, aşa cum era dator.

Dat în a patra zi de la sus-amintitul soroc, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 980. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1360. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, de la începutul lunii ianuarie 1361.

¹ Astfel în transumpt.

² 13 ianuarie.

Ludouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, universis mercatoribus et aliis quibuslibet hominibus cum rebus mercimonialibus procedentibus, quibus presentes ostenduntur, sa(lutem)¹ et gratiam.

Cum nos forum liberum in possessione Stephani et Farkasii filiorum Petri, filii Farkasii, Zezarma vocata, singulis sempti(manis)¹ singulis feriis quartis (celebrare)¹ consuetum, quod nunc de² (. . .), ut dicitur, aliquialiter desolatum et abolitum haberetur, ad suum priorem statum reducere, restaurare et (. . .renovare vel)imus³ facere proclamare. I(deo)⁴ fidelitatem vestram presencium sub nostre maiestatis testimonio affidamus et assecuramus, quatenus ad predictum forum liberum

modo premissis in prenotata possessione Zazarma nuncupata, celebrare consuetum cum omnibus rebus vestris et mercibus secure veniatis et negociaciones vestras in empicionibus et vendicio^(nib)us¹ libere exerceatis in eodem, peractisque inibi negociacionibus vestris ad propria vel ad alia loca, que tenditis pacifice et quiete procedatis. Sal^(vis)¹ rebus vestris et personis sub nostra proteccionem et tutela speciali. Et hoc volumus ubique palam facere promulgari.

Datum in loco Fori Siculorum, partium Transylvanarum, in festo Conversionis beati Pauli apostoli. Anno Domini M^o CCC^o LX.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, tuturor negustorilor și oricăror altor oameni care merg cu mărfuri, că-rora li se arată cele de față, sănătate și milostivire.

Întrucît noi voim să se dea veste (că avem de gînd) să aducem la starea sa de mai înainte, să reînnoim și să refacem tîrgul slobod ce se obișnuiește (a se ține) în fiecare săptămînă, miercurea, pe moșia numită Săsarm a lui Ștefan și Farcaș, fiii lui Petru, fiul lui Farcaș, deoarece acum după cum se spune, acest tîrg este întrucîtva lăsat în părăsire și desființat, de aceea vă încredințăm și chezășuim credința voastră sub mărturia scrisorii de față a maiestății noastre, să veniți fără teamă cu toate lucrurile și mărfurile voastre la sus-zisul tîrg ce se obișnuiește a se ține, cum s-a arătat mai sus, pe pomenita moșie numită Săsarm și să vă faceți acolo slobod negustoriile voastre cumpărînd și vînzînd și după săvîrșirea acestor negustorii ale voastre să plecați în pace și liniște la locurile voastre sau în alte locuri unde doriți, fără vreo vătă-mare a lucrurilor voastre și a voastră, sub ocrotirea și paza noastră ose-bită. Și voim ca acest (lucru) să se vestească pretutindeni în auzul tu-turor.

Dat în locul (numit) Tîrgu Mureș din părțile Transilvaniei, la săr-bătoarea Întoarcerii la credință a sfîntului apostol Pavel, în anul dom-nului o mie trei sute șazecei.

Arh. Naț. Magh., DI. 41 414. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. perg., cu pete de umezeală și rupturi; pecetea rotundă mijlocie, apli-cată în document pe verso, a căzut.

EDIȚII: *Fejér*, IX/6, p. 109.

¹ Pată de umezeală cca 0,5 cm, întregit după sens.

² Urmează un cuvînt scris deasupra rîndului, ilizibil.

³ Pată de umezeală cca 1 cm, întregit parțial după sens.

⁴ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, conventui de Kolos, salutem et gratiam.

Noveritis quod Stephanus, filius Thome, filii Dyonisii de Luchunch, fidelis noster, nostre serenitatis adiens conspectum, suas fidelitates et suorum servitorum merita per ipsum nostre maiestati exhibitas et im-pensa proponens et declarans, quandam possessionem Zenthmihalthe-luke vocatam, in comitatu de Kolos in partibus Transylvanis habitam,

asserens ipsam quondam Johannis, filii Johannis, filii Blasii, hominis sine herede decessi prefuisse, et ex eo, ex approbata regni nostri consuetudine, manibus nostris regiis fore devolutam, nostrequē collacioni pertinentem, a nobis sibi et Thome, fratri suo, dari et conferri perpetuo postulavit.

Verum quia de qualitate et quantitate dicte possessionis et utrum modo premissis nostre pertineat collacioni nec ne, nobis veritas non constat, ideo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum, mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius Thome vel Johannes, filius Philippi, aut Andreas, filius Pauli, aliis absentibus, homo noster, vicinis et commetaneis dicte possessionis legitime inibi convocatis et presentibus ad faciem eiusdem accedendo, si eandem modo premissis nostre collacioni pertinentem fore invenerit, statuatur ipsam prefatis Stephano et Thome, filiis Thome, sub premissis nove donacionis nostre titulo perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra ipsos Stephanum et Thomam in nostram presenciam ad terminum competentem. Et post hec seriem ipsius statucionis vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum Zybinio, in festo Purificacionis beate virginis, anno domini M^o CCC^o LX°.

(*Pe verso:*) Fidelibus suis, conventui de Kolos, pro magistro Stephano et Thome, filiis Thome de Luchunch, statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din conventul din Cluj-Mănăstur, sănătate și milostivire.

Aflați că, venind în fața luminăției noastre Ștefan, fiul lui Toma, fiul lui Dionisie de Luchunch, credinciosul nostru, și înfățișându-ne și arătându-ne faptele lui de credință și vrednicia slujbelor sale, făcute și aduse de el maiestății noastre, ne-a cerut să-i dăm și să-i hărăzim pe veci, lui și fratelui său Toma, o moșie numită Sînmihai, aflătoare în comitatul Cluj din părțile Transilvaniei, spunînd că acea (moșie) fusese a răposatului Ioan, fiul lui Ioan, fiul lui Blasiu, mort fără moștenitor și, din această pricină, ajunsese potrivit obiceiului încuviințat al regatului în mîinile noastre regești și că ține de dreptul nostru de danie.

Cum însă nu știm care este adevărul cu privire la felul și întinderea zisei moșii, și nici dacă ea ține sau nu în chipul mai sus-arătat de (dreptul) nostru de danie, de aceea poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Nicolae, fiul lui Toma, sau Ioan, fiul lui Filip, ori în lipsa acestora pe Andrei, fiul lui Pavel, ducîndu-se la acea moșie și chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii zisei moșii și fiind (aceștia) de față, dacă va afla că ea ține în chipul mai sus arătat de (dreptul) nostru de danie, s-o dea în stăpînire sus-zișilor Ștefan și Toma, fiii lui Toma, ca s-o stăpînească pe veci, ca danie nouă a noastră, dacă nu va fi vreo împotrivire, iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme pe aceștia înaintea noastră la un soroc potrivit spre a sta față cu acei Ștefan și Toma. Și după acestea să ne dați seamă în scris întocmai despre desfășurarea acestei puneri în stăpînire, despre numele împotrivitorilor și al celor chemați, împreună cu sorocul hotărît.

.Dat la Sibiu, în sărbătoarea Întîmpinării domnului, în anul o mie trei sute şaizeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Credincioşilor săi din conventul din Cluj-Mănăştur, scrisoare de punere în stăpînire, pentru magistrul Ştefan şi Toma, fiii lui Toma de Luchunch.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 981. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1360 şi Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. CLXXVII, nr. 5.

Orig. hirtie, cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso; şi copie legalizată din 20 iunie 1786.

EDITII: *Bánffy*, I, p. 231—232.

456

1360 februarie 4, (Alba Iulia).

Nos, capitulum ecclesie Transilvane, damus pro memoria quod Nicolaus, filius Johannis, filii Dominici de Suk, nostram personaliter adeundo presenciam, sua ac predicti Nicolai¹, patris sui, necnon St(e)phani et Johannis et Nicolai, fratrum suorum patruelium, in personis, per modum protestationis nobis significare curavit quod universi populi et hospites de Bonchyda quandam silvam ipsorum, Keurus vocatam, ad predictam villam Suuk pertinentem, uterentur et uti facerent incessanter, propria eorum auctoritate et potencia mediante.

Qua protestatione facta, predictos populos de dicta Bonchyda et alios quoslibet ab ulteriori usu dicte silve² prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo publice³ et manifeste coram nobis.

Super quo litteras nostras protestatorias simul et prohibitorias per nos dari postulavit, quas nos eisdem concessimus, communi iusticia suadente.

Datum secundo die festi beati Blasii martiris, anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Nicolao, filio Johannis de Suk, et alios introscriptos⁴, contra hospites de Bonchyda, protestatoria et prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de ştire că Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Dominic de Juc, venind însuşi înaintea noastră, în numele său şi al sus-zisului Ioan, tatăl său, precum şi în al lui Ştefan şi Ioan şi Nicolae, verii săi, s-a îngrijit a ne face cunoscut în chip de întîmpinare că toţi oamenii şi oaspeţii din Bonţida cu de la sine putere şi în chip silnic folosesc şi pun să se folosească neîncetat o pădure a lor numită Frasinul, ţinînd de sus-zisul sat Juc.

Făcînd această întîmpinare, a oprit împotrivindu-se şi s-a împotrivit oprind, în văzul tuturor şi pe faţă înaintea noastră, pe sus-ziii oameni din zisa Bonţidă şi pe oricare alţii de la folosirea mai departe a zisei păduri.

Drept aceea a cerut să-i dăm scrisoarea noastră de întîmpinare şi de oprelişte, pe care noi i-am dat-o după îndemnul dreptăţii obşteşti.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului mucenic Blasiu, în anul domnului o mie trei sute şaizeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de întâmpinare și opreliște împotriva oaspeților din Bonțida pentru Nicolae, fiul lui Ioan de Juc, și ceilalți scriși înăuntrul ⟨scrisorii⟩.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky, fasc. N., nr. 1.

Orig. hîrtie, în stare deteriorată, cu pecete rotundă de închidere, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

¹ Corect: *Johannis*.

² Corectat din *dictarum silvarum*.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *aliis intrascriptis*.

457

1360 februarie 14, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod, iuxta continenciam aliarum litterarumstrarum obligatarum ac solucionalium, in festo Purificacionis virginis gloriose proxime preterito, Manus et Bartholomeus, nobiles de Kalyan, possessionem ipsorum Dyos vocatam in comitatu de Clus existentem, a magistro Nicolao dicto Vos, pro sexaginta marcis fini argenti coram nobis redimere tenebantur, ipso termino occurrente, predicti Manus et Bartholomeus non venerint, non miserunt, nec eciam predictam possessionem ipsorum Dyos pro premissa pecunie redimere curarent, magistro Nicolao dicto Vos quatuor diebus continuis coram nobis personaliter legitime expectante. Datum in festo beati Valentini martiris, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăștur, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că, potrivit cu cuprinsul unei alte scrisori a noastre de îndatorire și de plată, Man și Bartolomeu, nobili de Căianu, erau datori să răscumpere înaintea noastră la sărbătoarea Întîmpinării domnului trecute de cîrînd¹, moșia lor numită Deușu, aflătoare în comitatul Cluj, de la magistrul Nicolae zis Vos, pentru șaizeci de mărci de argint fin. Sosind acel soroc, sus-zișii Mann și Bartolomeu nu au venit, nu au trimis și nici nu s-au îngrijit să răscumpere, pentru banii amintiți, acea moșie a lor Deușu, în timp ce magistrul Nicolae zis Vos a așteptat el însuși în chip legiuit patru zile în șir înaintea noastră. Dat în sărbătoarea fericitului mucenic Valentin, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 980. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1353. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur, de la începutul lunii ianuarie 1361.

¹ 2 februarie.

474

Honorabilibus viris et discretis, capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, amicis suis reverendis, Dyonisius, woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Vestram amicitiam presentibus reverenter postulamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus, filius Stephani de Kyzd, vel Petrus, filius Johannis de Torya, aut Matheus, filius Fylkyn de Peselnek, sive Johannes, filius Stephani de Arwapatak, aliis absentibus, homo noster, citet Ladislaum Cludum et Nicolaum, filium suum, de Bodola, contra Teel, filium Petri de Prasmar, in nostram presentiam ad terminum competentem. Et post hec, diem et locum ipsius citationis ac nomina citatorum cum termino assignato, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in villa Erkud, feria tertia proxima ante diem Cynerum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

(*Pe verso:*) Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, pro Teel, filio Petri de Prasmar, citatoria.

Cinstiților și chibzuților bărbați din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Prin cele de față rugăm cu plecăciune prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Ladislau, fiul lui Ștefan de Chezdi, sau Petru, fiul lui Ioan de Turia, ori Matei, fiul lui Fylkyn de Petriceni, sau în lipsa acestora, Ioan, fiul lui Ștefan de Arpatac, să cheme pe Ladislau cel Șchiop și pe fiul său Nicolae de Budila înaintea noastră, la sorocul cuvenit (ca să stea) față cu Teel, fiul lui Petru de Prejmer.

Și după acestea să aveți bunătatea a ne da seamă în scris despre ziua și locul acestei chemări și numele eclor chemați, dimpreună cu sorocul hotărit.

Dat la Vișegrad, în... imediată după Începutul păresimilor, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso:*) Cinstiților săi prieteni din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, pentru Teel, fiul lui Petru de Prejmer, scrisoare de chemare în judecată.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecția Iosif Kemény.

Orig. hirtie, cu pecete rotundă din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

EDIȚII: *Székely okl.*, I, p. 67—68; *Ub.*, II, p. 175.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 113.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, Polonie, Dalmacie etc. fidelibus suis, capitulo ecclesie Transsiluane, salutem et graciam.

Dicit nobis religiosus vir frater Otto, abbas ecclesie de Kolosmonustra, quod quedam possessio sua et dicti sui monasterii Maryatelek

vocata, in comitatu de Kolos existens, apud manus suas habita <reambulacione et metarum ereccione legitime>¹ fiendis plurimum indigeret. Igitur fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus, filius Egidii, vel Mychael, frater eiusdem, aut Nicolaus, filius Laurencii de Popfalua, an Ladislaus de (... aliis absentibus, hobo noster)² vicinis et commetaneis prenominate possessionis legitime inibi convocatis et presentibus, ad faciem <predicte possessionis Mariatelek accedendo, ipsam per suas veras metas et antiquas reambulet et in locis necessariis novas iuxta veteres erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatam, statuatur eandem eidem domino abbati et dicti sui monasterii perpetuo possidendam; si huius reambulacioni non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint citet eosdem contra annotatum dominum abbatem nostram in presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis ipsorum reddituros, seriem vero ipsius reambulacionis³... nobis fideliter rescribatis)⁴.

Datum in Vissegrad, feria (...)⁵ proxima post Diem Cynerum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo}.

<Pe verso, de aceeași mînă:> Fidelibus suis, capitulo ecclesie Transyluane, pro religioso viro fratre Ottone, abbate de Kolosmonostora, reambulatoria et statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Poloniei, Dalmației etc., credincioșilor săi din capitlu bisericii Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Ne spune călugărul frate Otto, abatele bisericii de Cluj-Mănăstur, că o moșie a sa și a zisei sale mănăstiri, numită Maryatelek, aflătoare în comitatul Cluj și pe care o stăpînește, ar avea mare nevoie de o hotărnicire și de o ridicare legiuită a semnelor de hotar. Așadar, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie ca să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ladislau, fiul lui Egidiu sau Mihail, fratele acestuia sau Nicolae, fiul lui Laurențiu de Popfalău, ori Ladislau de ... în lipsa celorlalți, adunînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii sus-numitei moșii și de față cu dînșii, ajungînd la sus-zisa moșie Mariatelek, s-o hotărnicească în adevăratele și vechile ei hotare, să ridice semne noi de hotar, pe lîngă cele vechi, acolo unde va fi nevoie și, hotărnicită și despărțită prin hotare de drepturile de stăpînire ale altora, s-o dea în stăpînire aceluia domn abate și zisei sale mănăstiri ca s-o stăpînească pe veci, dacă nu se vor face împotriva sa acea hotărnicire. Iar dacă vor fi împotriviți, să-i cheme împotriva sus-numitului domn abate în fața noastră, la un soroc potrivit, ca să dea socoteală de împotrivirea lor. Iar cuprinsul acelei hotărniciri să ne fie cu credință anunțat în scris.

Dat la Vișgrad, în ... imediată după Începutul păresmilior, în anul Domnului o mie trei sute șazeci.

<Pe verso, de aceeași mînă:> Credincioșilor noștri, capitlului bisericii Transilvaniei, scrisoare de hotărnicire și de dare în stăpînire, pentru călugărul fratele Otto, abate de Cluj-Mănăstur.

tam apud manus suas quam eciam alienas occupative et titulo impignorationis habitas, specialiter vero Mýlaÿ, Harazth, Kuffurbah, ac medietatem possessionis Lendenow vocate et ipsum² herede masculino decedere contigeret, dedisset, donasset et contulisset eisdem domine matri sue et predictis filiis Nicolai dicti Aprod, fratribus suis, ita quod recta medietas ad ipsam dominam matrem suam necnon filios eiusdem nunc procreatos et in futurum procreandos, alia vero medietas ad eosdem filios Nicolai Aprod devolveretur, perpetuo et irrevocabiliter possidentiam, tenendam et habendam. Presentes cum nobis reportabuntur in formam nostri privilegii redigemus.

Datum feria quarta proxima post dominicam Occuli¹, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo}.

Noi, capitlul bisericii fericitului Martin de Zips, prin cuprinsul scrisorii de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Ioan, fiul lui Gheorghe, fiul lui Conrad de Gargow, venind el însuși înaintea noastră, ne-a mărturisit prin viu grai că, deoarece el a rămas singurul moștenitor dinspre mai sus pomenitul său tată și fiind lipsit cu totul de moștenitor și urmași, cărora se cuvine să le treacă moșiile sale, după moartea sa, fiind lipsit și de nădejdea de a mai avea copii, din pricina slăbiciuni trupești, dacă nu cumva îl va ajuta înțelepciunea dumnezeiască, și deoarece nu are nici un fel de rudă sau rude decît pe nobila doamnă numită Clara, mama sa, adică fiica lui Nicolae, zis Aprod de Tothsolmus și pe cinstitul bărbat, magistrul Ioan, arhidiacon de Tîrnava, pe Ștefan și Blasiu, unchii săi, fiii acestui Nicolae, zis Aprod, care de la moartea sus-zisului său tată pînă acum l-au apărut și ocrotit, în ceea ce privește moșiile sale, împotriva oricăror tulburători. De aceea, ca nu cumva moșiile sale, dacă el însuși va muri fără urmași să fie smulse de mîini străine, a dat, a dăruit și a hărăzit toate moșiile sale și părțile de moșie, cu orice nume s-ar numi ele aflătoare oriunde și în orice comitate, atît cele care se află în mîinile sale cît și cele înstrăinate prin cotropire sau date ca zălog și anume Mýlaÿ, Harazth, Kuffurbah, și jumătatea de moșie numită Lendenow, dacă i s-ar întîmpla să moară fără moștenitor bărbătesc, acestei doamne, mama sa și sus-zișilor fii ai lui Nicolae, zis Aprod, frații ei, astfel ca dreapta jumătate să fie trecută în stăpînirea acestei doamne, mama sa, de asemenea fiilor acesteia născuți acum și care se vor naște de acum înainte, iar cealaltă jumătate să fie trecută în stăpînirea acelor fii ai lui Nicolae Aprod, ca să o stăpînească, să o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat; (iar) cînd (scri-soarea) de față ne va fi adusă înapoi, vom pune să fie întocmită în formă de privilegiu al nostru.

Dat în miercurea de după duminica Oculi, în anul domnului o mie trei sute șazecei.

Arh. Naș. Magh., Dl. 5 179. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 ianuarie 1364, Bra-tislava.

EDIȚII: *Századok*, 1893, p. 14—15 (incomplet).

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *ipse sine*.

Nos, capitulum ecclesie Agriensis, damus pro memoria quod magister Dyonisius, filius quondam Stephani, bani de Luchunch, pro se et pro magistro Stephano, fratre suo uterino, feria tertia proxima post dominicam Letare, anno videlicet nativitatis domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo, nostram personaliter adeundo presentiam per modum protestationis nobis curavit significare quod magister Stephanus, filius Thome, filii Dyonisii de Regen, frater suus patruelis, quandam possessionem eorum, in partibus Transsiluanis adiacentem, Zenmihaltelke vocatam, ipsos iure hereditario communiter tangentem, tacita veritate, suggestaque falsitate, a serenissimo principe, domino nostro rege Lodouico, nomine possessionis hominis sine herede decedentis, sibi dari et conferri postulasset. Et quia dicta possessio Zenmihaltelke nuncupata, ipsos quo supra iure hereditario communiter tangere dignosceretur, idcirco ipsi memoratum dominum nostrum regem Lodouicum a donatione et collatione, prescriptum vero Stephanum, filium Thome, a recuperatione et occupatione portionum suarum possessionarium, in eadem possessione Zenmihaltelke habitatum, prohiberent et idem magister Dyonisius, facta dicta protestatione sua et eiusdem magistri Stephani, fratris sui, in personis prohibuit et inhibuit coram nobis.

Datum die et anno supradictis.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pro Dionisio et Stephano magistris, filiis quondam Stephani, bani de Luchunch, contra dominum nostrum regem Lodouicum, super donatione, et Stephanum, filium Thome de Regen, super receptione et occupatione portionum suarum possessionarium in possessione Zenmihaltelke vocata habitatum per modum intranscriptum, protestatoria et prohibitoria.

Noi, capitulul bisericii de Agria, dăm de știre că magistrul Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan de Lucenec, venind însuși înaintea noastră în numele său și al magistrului Ștefan, fratele său după mamă, marți după duminica Letare¹ și anume, în anul nașterii domnului o mie trei sute șaizeci, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întâmpinare că magistrul Ștefan, fiul lui Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, vărul său, ascunzînd adevărul și punînd în loc minciuna, a cerut de la prealumina-tul principe, stăpînul nostru regele Ludovic, să-i dea și să-i hărăzească o moșie a lor, aflătoare în părțile Transilvaniei, numită Sînmihai, care ține de ei amîndoi în temeiul dreptului de moștenire, e moșia unui om mort fără moștenitori. Și, deoarece se știe că zisa moșie, numită Sînmihai ține de ei amîndoi în (temeiul) dreptului lor de moștenire, despre care (s-a vorbit) mai sus, de aceea ei îl opresc pe pomenitul nostru stăpîn, regele Ludovic, de la acea dăruire și hărăzire, iar pe susscrisul Ștefan, fiul lui Toma, de la dobîndirea și luarea în stăpînire a părților lor de moșie ce le au în acea moșie Sînmihai, iar după ce a făcut zisa sa întâmpinare, magistrul Dionisie i-a oprit și i-a împiedicat în fața noastră pe aceia, în numele său și al fratelui său, magistrul Ștefan.

Dat în ziua și anul mai sus arătate.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Scrisoare de întâmpinare și opreliște pentru magistrii Dionisie și Ștefan, fiii răposatului Ștefan, banul de

Lučenec împotriva stăpînului nostru, regele Ludovic, cu privire la danie și a lui Ștefan, fiul lui Toma de Reghin, cu privire la primirea și luarea în stăpînire a părților lor de moșie din moșia numită Sinmihai, așa cum se arată în scrisoare.

Arh. fam. Erdődy din Hlohovec.
Orig. hîrtie, cu pecete aplicată pe verso.
EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 233.

¹ 17 martie.

463

1360 martie 18, (Alba Iulia).

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presentium, quibus expedit universis, memorie commendantes quod Nicolao, filio Nicolai, Petro, filio Iacobi, nobilibus de Gerend, ab una, et Nicolao Zopus dicto de Evrke, parte ab altera, coram nobis personaliter constitutis, per annotatos Nicolaum, filium Nicolai et Petrum, filium Iacobi de dicta Gerend, propositum extitit et relatum oraculo vive vocis in hunc modum: quod predictus Nicolaus Zopus quasdam literas privilegiales condam Ladislai, incltyti regis Hungarie et dicti capituli ac alias quamplures super universis possessionibus ipsorum confectas et emanatas multisque temporibus alienatas et quesitas, quas erga ipsum Nicolaum Zopus dictum requirere ignorassent, ipsis in toto reddidisset et resignasset, super quibus omnibus pretactum Nicolaum Zopus et suos posteros commisissent et reddidissent fore expeditos pariter et quietos; et quia idem Nicolaus Zopus predictas literas de sua bona voluntate pacifice ipsis reddidisset et resignasset, pro eo ipsi, iuxta continentias metarum et signorum metalium dicte possessionis Evrke, per predecesores ipsorum sibi dedite, quas mediantibus literis nostris privilegialibus et conventus ecclesie beate virginis de Kolusmonstra, per ipsum Nicolaum Zopus exhibitis, agnovissent, ipsum et suos posteros pacifice et indempniter tractare et conservare assumpsissent et assumpserunt coram nobis, tali modo, quod, si temporum in processu ipsi vel posteritates eorundem predictum Nicolaum aut posteritates eiusdem, iuxta continentias predictarum metarum et signorum metalium dicte possessions Evrke, pacifice et quiete tractare et conservare nollent, extunc iuxta continentias predictarum metarum et signorum metalium metas erectas propriis laboribus ipsorum et expensis cum gravamine dare tenerentur; ad quod spontanea eorum voluntate se et suos posteros obligarunt coram nobis vigore presentium mediante. In cuius rei testimonium presentes literas nostras patentes duximus concedendas, sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in octavis medii Quadragesime, anno domini M, CCC, LX.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră Nicolae, fiul lui Nicolae și Petru, fiul lui Iacob, nobili din Grind, pe de o parte, și Nicolae zis Zopus de Urca, pe de altă parte, numiții Nicolae, fiul lui Nicolae și Petru, fiul lui Iacob, au declarat și mărturisit prin viu grai în felul acesta: că sus-zisul Nicolae Zopus le-a dat lor și le-a înapoiat în întregime niște scrisori privi-

legiale ale răposatului Ladislau, strălucitul rege al Ungariei, și ale numitului capitu și multe altele, întocmite și date cu privire la toate moșiile lor, (scrisori) ce fuseseră înstrăinate și căutate de multă vreme (și) pe care ei nu știuseră să le ceară de la acest Nicolae zis Zopus. Și au declarat pe sus-zisul Nicolae Zopus și pe urmașii săi descărcați și liberi de orice răspundere cu privire la toate acestea. Și, deoarece Nicolae Zopus le-a dat și înapoiat pomenitele scrisori de bună voie și în chip pașnic, ei s-au legat și se leagă în fața noastră să-l țină și să-l păstreze pe el și pe urmașii lui în pace și fără vătămare, în cuprinsul hotarelor și semnelor de hotar ale numitei moșii Urca, (ce i-a fost) dată lui de către înaintașii lor, așa cum le-au cunoscut ei în temeiul scrisorilor noastre privilegiale și ale conventului bisericii fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur (ce au fost) înfățișate de acest Nicolae Zopus, în așa fel că, dacă în curgerea vremii ei sau urmașii lor nu vor voi să țină și să păstreze în pace și liniște pe sus-zisul Nicolae sau pe urmașii acestuia după cuprinsul pomenitelor hotare și semne de hotar ale zisei moșii Urca, atunci să fie datori să pună ei semne de hotar, potrivit cuprinsului ziselor hotare și semne de hotar, ridicându-le cu ale lor osteneli și cheltuieli, dimpreună și cu (plata) unei amenzi, la care lucru ei s-au legat în fața noastră de buna lor voie, (atît) pe ei (cît) și pe urmașii lor în temeiul (scrisorii) de față.

Întru mărturia acestui lucru am hotărît să dăm scrisoarea noastră deschisă de față, întărită cu puterea pecetii noastre.

Dat la octavele Mijlocului păresimilor, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 679.

Orig. perg., cu urme de pecete de ceară aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 112—113.

164

1360 martie 18, {Cluj-Mănăstur}.

(C)onventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, omnibus Christi fidelibus, presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore.

Ad universorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire quod, accedens personaliter ad nostram presentiam, nobilis vir magister Dominicus dictus de Gumbas exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes a tergo sigillatas et confectas, tenoris infrascripti, petens et supplicans nos, ut ipsas propter rei evidentiam et certitudinem in modul privilegii redigi dignaremur. Cuius quidem littere tenor talis est: *{Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 14 iulie 1347, Ub., II, p. 44—46}.*

Nos enim, iustis et legitimis petitionibus ipsius magistri Dominici inclinati, ipsam literam non rasam, non cancellatam, nec in aliqua sui parte vitiatam, sed omni integritate pollentem, de verbo ad verbum in modum privilegii redigi fecimus.

In cuius rei memoriam perpetuamque stabilitatem presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum quarta feria proxima post dominicam quo cantatur Letare, anno domini M CCC sexagesimo.

Conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, tuturor credincioşilor întru Hristos care vor vedea această scrisoare, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, atît a celor de faţă, cît şi a celor viitori că, venind însuşi înaintea noastră, nobilul bărbat magistrul Dominic, zis de Gimbaş, ne-a înfăţişat o scrisoare deschisă a noastră întocmită <de noi> şi pecetluită pe dos, avînd cuprinsul de mai jos, cerîndu-ne şi rugîndu-ne să binevoim ca, pentru vădirea şi chezăşia lucrului s-o întocmim în chip de privilegiu. Iar cuprinsul acestei scrisori e următorul: *<Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 14 iulie 1347, DIR—C, veac. XIV, vol. IV, nr. 555>*.

Iar noi, ascultînd dreapta şi legiuita cerere a acestui magistru Dominic, am pus să fie întocmită din cuvînt în cuvînt în chip de privilegiu acea scrisoare, care nu avea nici răsături, nici tăieturi nici nu era stricată în vreo parte a ei, ci era valabilă în toate privinţele.

Spre amintirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate.

Dat în miercurea de după duminica în care se cîntă Letare, în anul domnului o mie trei sute şaizeci.

Arh. Naţ. Magh., 73 680.

Orig. perg., cu pecete în stare deteriorată, atîrnată cu şnur de mătase de culoare roşie.

EDIȚII: Teleki I, p. 113.

465

1360 martie 20.

Ludovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Salernitanus, ac honoris montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regia celsitudo solet sibi subiectos, ad gradum provehere altiorem, ut exinde corona et thronus regalis attollatur, numerusque fidelium augeatur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nos multimodis fidelitatibus et fidelium obsequiorum preclaris meritis Dragus, filii Gyule, fidelis Olahi nostri de Maramarusio, in memoriam nostre celsitudinis reductis, que servicia in plerisque nostris negociis, et expeditionibus sibi commissis, et confisis, specialiter autem in restauratione terre nostre Moldauane; plures Olachos rebellantes a via debite fidelitatis deviantes, iuxta suam industriosam virtutem ad constantem fidelitatem regie corone observandam, vigili cura et indefessa solitudine reducendo, iuxta sui status et possibilitatis exigentiam nostre exhibuisse et impendisse cognovimus maiestati; volentes eidem pro premissis suis obsequiosis meritis, regio occurrere donativo, ut ceteri hoc viso ad debite fidelitatis opera exercenda facilius invitentur,

482

discantque sub principe glorioso devotius famulari, in condignam retributionem servitiorum aliqualem, quasdam villas nostras olachales, Zalatina, Hatpatokfalva, Kopacsfalva, Deszehaza, Herniczhaza et Sugatagfalva vocatas, in Maramarusio existentes, cum omnibus earum fructuositatibus, proventibus nostris quinquagesimalibus collectis, debitis et aliis utilitatibus universis, nove donationis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus prefato Dragus et per eum Gyule et Lad, filiis suis, eorumque heredibus et posteritatibus quibuslibet iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas; imo damus et conferimus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, saluis iuribus alienis; volentes et regia autoritate committentes, ut dictus Dragus et filii sui, ipsorumque heredes cum dictis villis ipsorum omni eo iure¹ nobilitatis titulo, quo ceteri veri primi et naturales regni nostri nobiles sub vexillo regio exercituanes uti dinoscuntur, perpetuis temprobis gaudeant et fruuntur; ita tamen, quod idem Dragus et filii sui eorumque haredes universi, sincere fidelitatis omagium invariabili fidelitate, nobis, nostrisque successoribus perpetue teneantur observare. In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentes et authenticis sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, dei et apostolica gratia archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo, tredecimo Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno decimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensis, Toma Colocensis, Vgulino Spalatenensis, Nicolao Iadrensis, archiepiscopis. Nicolao Agriensis, Demetrio Varadiensis, Nicolao² Chanadiensis, Ladislao Vesprimiensis, Michaelae Vaciensis, Petro Bosnensis, Stephano Zagradiensis, fratribus Stephano Nitriensis, Toma Syrmiensis, Ioanne Tininiensis, Bartholomeo Traguriensis, Demetrio Nonensis, Stephano Pharensis, Valentino Makariensis, Marco³ Sibinicensis, Michaelae Sardonensis, Portiva Seniensis et Radoslao Corbauiensis, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris Nicolao Konth palatino, Dyonisio, vajvoda Transilvano, Leustachio Sclavonie, Nicolao de Zech, totius Dalmatie et Croatie, Nicolao de Machou banis; Emerico, magistro agazonum nostrorum et magistro Simone, comite Posoniensis, allisque quamplurimis comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum ca și celor viitori, care vor lua cunoștință de cele de față, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Înălțimea regească obișnuiește să ridice pe o treaptă mai înaltă pe supușii săi, pentru ca, prin aceasta, coroana și tronul regesc să se înalțe și numărul credincioșilor să sporească.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înălțimea noastră aducîndu-și aminte de feluritele fapte de credință și de prea strălucita vrednicie a credincioaselor slujbe ale lui Dragoș, fiul lui Gyula, credinciosul nostru român din Maramureș, slujbe

pe care știm că le-a făcut și le-a adus maiestăți noastre, potrivit cu cerințele stării și puținței lui, în cele mai multe treburi și războaie ale noastre, încredințate și date în seama lui, și mai cu osebite în reșezarea țării noastre, a Moldovei, potrivit iscusitei sale vrednicii, când a întors cu veghețoare grijă și cu neobosită strădanie pe calea statornice credințe ce trebuie păstrată către coroana regească, pe mulți români răzvrățiți <și> rățăciți din calea credinței datorate, voind noi pentru sus-pomenitele lui vrednice slujbe să-l răsplătim cu un dar regesc, pentru ca <și> ceilalți văzînd aceasta, să fie îndemnați mai cu ușurință la împlinirea faptelor datorate credinței și să învețe să slujească cu <și> mai multă rîvnă sub un principe slăvit, am dat, am dăruit și am hărăzit sus-zisului Dragoș și, prin el, lui Gyula și Lad, fiii săi, și oricăror moștenitori și urmași ai lor în temeiul unei danii nouă a noastră, ca un fel de răsplată cuvenită slujbelor <sale>, niște sate românești ale noastre numite Zalatina, Brebu, Kopancsfalva, Desești, Hârnicești și Sat-Șugatag, aflătoare în Maramureș, cu toate roadele lor, cu veniturile noastre din cincizecimea din oi, cu dările, îndatoririle și cu toate celelalte folosințe, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, ba chiar le dăm și le hărăzim prin ocrotirea privilegiului nostru de față, fără vătămarea drepturilor altora. Și <mai> poruncim și hotărîm cu regească putere, ca zisul Dragoș și fiii săi și moștenitorii lor să se bucure și să se folosească pe vecie, dimpreună cu numitele sate ale lor, de întreaga acea însușire de nobil, de care se știe că se folosesc și ceilalți nobili adevărați dîntii și firești ai țării noastre, care luptă sub steagul regesc, cu îndatorirea, totuși, ca acel Dragoș și fiii săi și toți moștenitorii lor să fie ținuți a ne păstra de-a pururi nouă și urmașilor noștri cu nestrămutată supunere închinarea unei curate credințe.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre duble, atîrnate și adevărate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, din mila lui Dumnezeu și cea apostolică, arhiepiscop de Strigoniu și comite perpetuu al aceluia loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute șaiszeci, în a treisprezecea zi înainte de calendele lui aprilie, iar în al domniei noastre al nouăsprezecelea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni: același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma arhiepiscopul de Calocsa, Ugolino de Spalato, Nicolae de Zara; episcopii Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Grigore de Cenad, Ladislau de Vesprim, Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, Ștefan de Zagreb, frații Ștefan de Nitra, Toma al Sirmiolui, Ioan de Knin, Bartolomeu de Trau, Dumitru de Nona, Ștefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Portiva de Segno și Radoslav de Krbava, păstorînd în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; iar măriții bărbați Nicolae Konth, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, Leustachie, banul Slavoniei, Nicolae de Zech, banul întregii Dalmații și Croații, Nicolae, banul de Mačva, Emeric, marele nostru comis și magistrul Simion, comite de Pojon, precum și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

În 1834 actul se afla în colecția lui Bárdosy, colaborator al lui G. Fejér. Azi locul de păstrare necunoscut.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 159—161; (cu data greșită: 1359) *Hurmuzaki—Densușianu*, I/2, p. 61—62; *Laurian, Ist. rom.*, p. 257; *Mihalyi*, p. 37—39.

REGESTE: *Xenopol*, III, p. 38, nota 53, (cu data greșită: 1359).

¹ Corect: *eo mere*.

² Corect: *Gregorio*.

³ Corect: *Matheo*.

466

1360 martie 21 (*XII. Kalendas Aprilis*).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește privilegiul din 15 decembrie 1322 al lui Carol Robert, regele Ungariei, în care era cuprins privilegiul din 29 iunie 1291 al lui Andrei III, regele Ungariei, cu privire la scutirea dării pieilor de jderi de pe moșii Greben și Harschina din Slovenia.

În lista demnitarilor: Dumitru de Oradea, Dominic de Transilvania, Grigore de Cenad, episcopi.

Arh. Naț. Magh., Dl. 34 008.

Transumpt în actul capitlului din Zagreb din 13 decembrie 1372.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIII, p. 15—16.

467

1360 martie 26 (*feria quinta proxima post dominicam Judica*), Csenger.

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitelui sau vicecomitelui precum și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare (*Zothmariensis*) să trimită pe unul sau doi oameni de încredere care să cerceteze pricina uciderii unor cai ai lui Ștefan, fiul lui Ștefan de Kálló, de către Bricciu și Lorand ziși Cantor de Derzs.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 880. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Transumpt în actul lui Ioan de Mecențiu, vicecomite de Satu Mare, din 7 mai 1360, Csenger, nr. 472.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 80—81, nr. 1 360.

468

1360 martie 26 (*feria quinta proxima post dominicam Judica*), Csenger.

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare (*Zothmariensis*) să cerceteze pricina uciderii unor cai ai lui Ștefan, fiul lui Ștefan de Kálló, de către Mihail și Nicolae, ziși Cantor de Derzs, săvârșite lângă moșia Tárkány.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 891. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Transumpt în actul lui Petru, fiul lui Ioan de Mecențiu, vicecomite de Satu Mare, din 4 iunie 1360, Moftin, nr. 484.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 83, nr. 1 371.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, significamus tenore presentium quibus expedit universis memorie commendantes quod, coram nobis personaliter constitutus, Andreas, famulus nobilis viri magistri Dominici dicti de Gumbas, vice et nomine ipsius domini sui exhibuit nobis quoddam privilegium honorabilis capituli ecclesie Waradiensis tenoris infra scripti, petens nos precum cum instantia, ut eundem¹ propter rei evidentiam et viarum discrimina sub nostro sigillo transcribi dignaremur. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Urmează actul capitlului din Oradea, din 29 iulie 1343, Ub., II, p. 7—8).*

Nos enim iustis et legitimis petitionibus ipsius Andree inclinati ipsum privilegium non abrasum, non cancellatum, sed omni integritate pollentem² de verbo ad verbum transcribi fecimus.

Datum sabbato proximo ante dominicam Ramispalmarum, anno domini M^o CCC^o sexagesimo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, prin ruprinsul celor de faţă dăm de ştire tuturor căror se cuvine că, înfăţişându-se însuşi înaintea noastră Andrei, slujitorul nobilului bărbat, magistrul Dominic, zis de Gîmbaş în locul şi în numele stăpînului său, ne-a înfăţişat un privilegiu al cîstitutului capitlu al bisericii de Oradea, avînd cuprinsul însemnat mai jos, cerîndu-ne cu rugămintă stăruitoare să binevoim a pune să fie transcris, sub pecetea noastră, pentru o mai deplină dovadă şi {şi} din pricina primejdiilor drumurilor. Iar cuprinsul aceluia privilegiu este acesta: *(Urmează actul capitlului din Oradea, din 29 iulie 1343, DIR—C, veac. XIV, vol. IV, nr. 172).*

Iar noi ascultînd dreptele şi legiuitele cereri ale acestui Andrei, am pus să fie transcris din cuvînt în cuvînt acest privilegiu fără răsătură, fără tăieturi, ci valabil în toate privinţele lui.

Dat în sîmbăta dinaintea duminicii Floriilor, în anul domnului o mie trei sute şazeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 73 681. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1343.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: Teleki, I, p. 114; Ub., II, p. 176.

¹ Corect: *idem*.

² Corect: *pollens*.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, tenore presentium significamus quibus expedit universis memorie commendantes quod, accedens personaliter ad nostram presentiam Andreas, famulus nobilis viri magistri Dominici dicti de Gumbas, vice et nomine ipsius domini exhibuit nobis quasdam literas patentes venerabilis in Christo patris domini Andree, dei et apostolice sedis gratia olim episcopi ecclesie

Transsilvane, tenoris infra scripti, petens nos, ut ipsas propter viarum <discrimina>¹ transcribi facere dignaremur. Cuius quidem litere tenor talis est: <Urmează actul lui Andrei, episcopul Transilvaniei, din 11 iulie 1347, Alba Iulia, Ub., II, p. 42—43>.

Nos igitur, iustis et legitimis petitionibus ipsius Andree inclinati, predictam literam transcribi et sub nostro atentiquo² sigillo communiri fecimus.

Datum sabbato proximo ante dominicam Ramispalmarum, anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, venind însuşi înaintea noastră Andrei, slujitorul nobilului bărbat, magistrul Dominic zis de Gîmbaş, în locul şi în numele stăpînului său, ne-a înfăţişat o scrisoare deschisă a vrednicului de cinstire întru Hristos părinte, domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic fost episcop al bisericii Transilvaniei, <avînd> cuprinsul însemnat mai jos, rugîndu-ne să binevoim a pune să fie transcris din pricina primejdiilor drumurilor. Iar cuprinsul acelei scrisori este acesta: <Urmează actul lui Andrei episcopul Transilvaniei, din 11 iulie 1347, DIR—C, veac. XIV, vol. IV, nr. 549>.

Noi, aşadar, ascultînd dreptele şi legiuitele cereri ale acestui Andrei, am pus să se transcrie sus-zisa scrisoare şi să fie întărită cu pecetea noastră adevărată.

Dat în simbăta dinaintea duminicii Floriilor, în anul domnului o mie trei sute şaizeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 73 682. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1347.

Orig. perg., cu fragmente de pecete rotundă de închidere din ceară de culoare deschisă, aplicată în document pe verso.

EDITII: Teleki, I, p. 114—115; Ub., II, p. 176.

¹ Lipseşte în orig.

² Corect: *authentic*.

Nos igitur preceptis vestre serenitatis obedire cupientes ut tenemur duos ex nobis videlicet Jacobum dictum Zele de Chaz(ari)¹ ac Abraam Magnum de Vaya, unum ex quator iudicibus nobilium, transmisimus, ad premissa mandata vestra exequenda. Qui<demum>¹ ad nos reversi nobis consona voce retulerunt quod ipsi pariter accessissent ad premissa inquirenda ibique de omnibus hominibus a <vicinis>¹ et commetaneis ipsorum, a quibuis decet et licet, palam et occulte diligenter inquisivissent cum veritate quod annotati Briccius, Lorandus, Mychael et Nicolaus, omnia premissa super eundem magistrum Stephanum, filium Stephani, manifeste fecissent et irrogassent.

Datum Cenger, feria quinta proxima ante festum beati Stanizlui martyris, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo}.

Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare, precum sîntem datori, poruncilor luminăţiei voastre, am trimis pe doi dintre noi, anume pe Iacob zis Zele de Chezari şi pe Avram cel Mare de Voya, unul dintre cei patru juzi ai nobililor, spre a înfăptui sus-amintita voastră poruncă. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei au ajuns împreună pentru a cerceta cele de mai sus şi că au cercetat acolo cu stăruinţă şi cu adevărat pe faţă şi pe ascuns, de la toţi oamenii, de la vecinii şi megieşii lor, de la care se cuvine şi se poate, <afîind> că sus-însemnaţii Bricciu, Lorand, Mihail şi Nicolae au înfăptuit şi au făcut pe faţă toate cele de mai sus cu privire la acel magistrul Ştefan, fiul lui Ştefan.

Dat în Csenger, în joia imediat înainte de sărbătoarea fericitului mucenic Stanislau, în anul domnului o mie trei sute şaizeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 51 881. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1360.

Concept orig., hîrtie, cu pete de umezeală.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 81, nr. 1 361.

¹ Pată de umezeală cca 0,5 cm, întregit pe baza contextului.

472

1360 mai 7 (*feria quinta proxima ante festum beati Stanizlai martiris*), Csenger.

Petru, fiul lui Ioan de Mecenţiu (*Mendzent*), vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare (*Zothmariensis*) raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, potrivit poruncii acestuia din 26 martie 1360 (nr. 467), rezultatul cercetării în pricina uciderii unor cai ai lui Ştefan de Kálló de către Bricciu şi Lorand, zişi Cantor de Derzs.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 51 880. Fotocopie la Inst. de ist. şi arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, cu urmele a cinci peceti inelare de închidere.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 80—81, nr. 1 360.

473

1360 mai 7, <Alba Iulia>.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod magistro Nicolao, filio quondam Symonis, bani de Darlaz, ab una, parte vero ex altera, magistris Jacobo, Petro, Johanne et Symone, filiis Mychaelis, filii eiusdem Symonis, bani de Sumugyn, coram nobis personaliter constitutis, per eosdem confessum exstitit ministerio vive vocis pariter et relatum quod ipsi in eorum quinque villis seu possessionibus infra nominatis videlicet Darlaz et Sumugyn supra dictis, Almas¹, Gyakus et Babuch vocatis talem fecissent divisionem et fecerunt coram nobis inter se perpetuo duraturam, quod predictae possessione Sumugyn, Almas et Gyakus sub metis et distinctione metarum in aliis literis nostris patentibus super divisione cuiusdam silve ipsorum Nogbyk vocate confectis per ipsos in specie coram

488

nobis exhibitis contentarum ac recta media pars possessionis Babuch predictae cum omnibus earum utilitatibus prenominate filii Michaelis, filii Symonis bani, predicta vero possessio Darlaz similiter sub distinctione metarum in eisdem aliis literis nostris patentibus nostri in presentia exhibitis contentarum ac alia recta media pars ipsius possessionis Babuch cum omnibus earum utilitatibus predicto magistro Nicolao, filio quondam Symonis bani, cessissent et cesserunt coram nobis cuilibet partium sua portio perpetuo possidenda, tenenda et habenda omnesque alias literas super facto divisionis possessionum eorum qualitercumque et quomodocumque inter ipsos usque modo confectas et emanatas preter, premissas alias literas nostras super divisione ipsius silve Nogbyk confectas, cassas, frivolas et inanes ac exhibitionibus earum nocituras commiserunt tali obligamimis vinculo interiecto quod, si qua partium premissam divisionem refutando infringeret, ex tunc pars talis alteri parti ipsam divisionem inviolabiliter observanti, in centum marcis argenti in predictis aliis literis nostris patentibus contentis sine portione iudicis convinceretur et remaneret ipso facto. Insuper his peractis et confessis, eedem partes nobis humiliter supplicarunt, ut premissas alias literas nostras super divisione predictae silve Nogbyk confectas tenoris infra scripti uberiori rei ad cautelam presentibus literis nostris super confessionibus eorum predictis emanatis annecti et adiungi ac de verbo ad verbum inseri faceremus. Quarum quidem literarum tenor per omnia talis est. *(Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 1 august 1355, DRH—C, veac. XIV, vol. X, nr. 334).*

Nos igitur, ad instantem petitionem necnon confessionem partium predictarum, presentes literas nostras simul cum inclusione et annexione tenoris et copie predictarum aliarum literarum nostrarum de verbo ad verbum concessimus sigilli nostri munimine roboratas. Presentes vero dum nobis reportate fuerint in formam literarum nostram privilegialium redigi faciemus.

Datum feria quinta proxima post festum Inventionis sancte crucis, anno domini millesimo CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră magistrul Nicolae, fiul răposatului ban Simion de Dîrlos, pe de o parte, iar pe de alta magistrii Iacob, Petru, Ioan și Simion, fiii lui Mihail de Șmig, fiul aceluiași ban Simion, aceștia ne-au mărturisit și arătat prin viu grai că au făcut între ei următoarea împărțeală a celor cinci sate sau moșii ale lor, numite mai jos, adică: Dîrlos și Șmig mai sus-zise, Alma, Giacăș și Băbuț și o fac și în fața noastră, ca să dăinuiască în veci (și anume:) sus-zisele moșii Șmig, Alma și Giacăș înăuntrul semnelor de hotar și a hotarelor despărțitoare cuprinse în altă scrisoare deschisă a noastră — întocmită cu privire la împărțirea unei păduri a lor, numite Făgetul Mare și pe care ne-au înfățișat-o în original înaintea noastră — precum și dreapta jumătate a moșiei sus-zise Băbuț, dimpreună cu toate folosințele lor, au căzut și cad și în fața noastră — sus-zișilor fii ai lui Mihail, fiul banului Simion, iar sus-zisa moșie Dîrlos, de asemenea în hotarele despărțitoare arătate în cealaltă scrisoare deschisă a noastră, înfățișată înaintea noastră, precum și cealaltă dreaptă

jumătate a acestei moșii Băbuș, dimpreună cu toate folosințele lor, i-au căzut și îi cad și în fața noastră sus-zisului magistru Nicolae, fiul răposatului ban Simion; fiecareia dintre părți (căzîndu-i) partea sa, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci. Iar toate celelalte scrisori, oricum și în orice fel (au fost) întocmite și date pînă acuma între ei, cu privire la împărțeala moșiilor lor — în afară de cealaltă scrisoare sus-zisă a noastră întocmită cu privire la împărțeala acestei păduri Făgetul Mare — le-au declarat zadarnice, deșarte și fără putere și dăunătoare celor ce le-ar înfățișa, punînd legătura acestei îndatoriri: ca, dacă vreuna din părți ar respinge și ar călca împărțeala de mai sus, atunci partea aceasta prin chiar acest fapt să rămînă de judecată și să fie osîndită la o sută de mărci de argint față de partea cealaltă ce va păzi neclintit împărțeala — așa cum se arată în cealaltă sus-zisă scrisoare deschisă a noastră — în afară de partea judecătorului. Pe lîngă aceasta, după îndeplinirea și mărturisirea acestor lucruri, părțile ne-au rugat cu supunere să punem să se alătore, să se adauge și să se cuprindă cuvînt cu cuvînt pentru mai multă cheazășie, în scrisoarea noastră de față, dată cu privire la sus-ziselor lor mărturisiri și cealaltă sus-zisa scrisoare a noastră, întocmită cu privire la împărțeala sus-zisei păduri Făgetul Mare în cuprinsul de mai jos. Iar cuprinsul acestei scrisori este în întregime acesta: *{Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 1 august 1355, DRH—C, veac. XLV, vol. X, nr. 334}*.

Noi, așadar, la cererea stăruitoare și la declarația sus-ziselor părți am dat scrisoarea noastră de față, întărită cu puterea pecetii noastre, trecînd în ea și adăugînd totodată cuvînt cu cuvînt și cuprinsul și șirul celeilalte scrisori sus-zise a noastre. Iar cînd cele de față ne vor fi înapoiate, vom pune să fie întocmite în chip de scrisoare a noastră privilegiată.

Dat în joia de după sărbătoarea Aflării sfintei cruci, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Documentul se afla în anul 1897 în Arh. fam. Bêldi, păstrată la Cluj. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 20 martie 1413. EDITII: Ub., II, p. 177—178.

¹ Urmează d tăiat de aceeași mină.

474

1360 mai 8 (*octavo die termini prenotati*
(*adică*) *in octavis festi beati Georgii martiris*), Vișegrad.

Ștefan, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să trimită un om de mărturie la hotărnicirea moșiei *Muzsaj*, alături de Benedict, arhidiaconul de Dăbica (*Doboka, Doboga*), ca trimis al regelui și de Ladislau, arhidiaconul de Szeghalom, canonic al bisericii de Oradea, ca om de mărturie al capitlului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. ist., Colecția generală, nr. 38.
Orig. hîrtie, cu pete de umezeală; urme de pecete rotundă aplicată pe verso.
REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, p. 26, nr. 112.

Amici carissimi. Honorabilis vir Nicolaus, decanus de Brassow, vester concanonicus, hodie ad presentiam regis veniens maiestatis ibi proposuit gravi sub querela quod, quia ipse cum eodem domino rege in suis specialibus servitiis procederet, ideo vos huiusmodi suos processus in servitiis regalibus faciendos pro absentia estimando, redditus suos canonicales retinuissetis et eos sibi a multis retroactis diebus non administrassetis; quod dominus rex audiens pro certo in animo fuit conturbatus, ubi nobis coram ipso, personaliter adherentis¹, quampluribus suis militibus et clientis² instantibus et audentibus, facie ad faciem commisit seriose, ut in casum ubi vos prefato decano, suo capellano speciali, de proventibus recentis³ satisfacere et futuros administrare non curaretis, tunc nos auctoritate sua manus nostras ad bona vestra intromittere et ipsi decano de suis damnis satisfacere deberemus et ipsum decanum in damno non relinqueremus sic, quod ipse decanus non deberet sibi de cetero querulari.

Quamobrem, amici carissimi, rogamus et hortamur vos diligenter, quatenus vos in omnibus his, in quibus ipsi decano pro retentione proventuum suorum obligamini sibi iustificetis per emendam debite satisfactionis, proventus autem futuros sibi administraretis sine defectu, alioquin mandatis regiis contraire non valentes, ut tenemur ex debito, manus nostras ad bona vestra intromitemus valde austeras. Vult enim dominus rex, ut super eo nullum aliud ad ipso mandatum prestolemur.

Datum in Janich, die dominico proximo ante Ascensionem domini. Dyonisius, vaioda Transilvanus.

(*Pe verso:*) Honorabilibus viris, capitulo ecclesie Albensis Transilvane, amicis suis carissimis.

Preascumpi prieteni. Venind azi în fața maiestății regești cinstitul bărbat Nicolae, decanul de Brașov, frate canonic al vostru, s-a plîns acolo cu grea plîngere că, pentru că pleacă împreună cu acel domn (al nostru) regele în osebitele lui treburi, de aceea voi, socotind aceste drumuri făcute în slujba regească drept o lipsă (de la slujbă), i-ați oprit veniturile sale canonicești, și nu i le-ați mai plătit de multe zile în urmă; ceea ce auzind domnul (nostru) regele, în chip neîndoios grozav s-a turburat în suflet, și fiind noi înșine acolo înaintea lui și mai fiind de față și auzind (acestea) și foarte mulți cavaleri și slujitori de ai săi, ne-a poruncit față în față cu toată hotărîrea că, dacă cumva nu v-ați îngrijit să-l despăgubiți pe sus-zisul decan, capelanul său osebit, pentru veniturile reținute și să i le plătiți pe cele viitoare, atunci să fim datori, din imputernicirea sa, să punem mîna pe bunurile voastre, și să-l despăgubim (noi) pe acest decan pentru daunele lui și să nu-l lăsăm pe acest decan în pierdere, în așa fel ca să nu mai fie silit acest decan a se plînge de acum înainte.

De aceea, preascumpi prieteni, vă rugăm și vă îndemnăm cu sîrguință ca, în tot ceea ce-i sînteți datori acestui domn pentru oprirea veniturilor sale, să-i faceți dreptate prin plata cuvenitei despăgubiri, iar veniturile sale viitoare să i le plătiți fără greș, căci, altminteri, noi neputînd merge împotriva poruncilor regale, după cum sîntem ținuți din

datorie, vom pune mina pe bunurile voastre cu toată asprimea. Căci domnul <nostru> regele vrea ca, în privința aceasta, să nu mai așteptăm nici o altă poruncă din partea sa.

Dat în Janich, în duminica dinaintea Înălțării domnului.

Dionisie, voievodul Transilvaniei.

<Pe verso.> Cinstiților bărbați din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi preascumpi.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 2 nr. 310. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 178—179.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.* nr. 310 (cu data greșită: „în jurul 1460”; pentru emendarea datei vezi: *Ub.* II, p. 178, nota de sub regist).

¹ Corect: *adherentibus*.

² Corect: *clientibus*.

³ Corect: *retentis*.

476

1360 mai 14, Trnava.

Nos, Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod nos secundum quod nostre regie magnitudinis requirit officium et expostulat, ut unius cuiusque merita animo meciamur pietatis, et hiis quos opera sue virtutis regali remuneratione dignos efficiunt, grata debemus impendere merita premiorum, fidelitatibus et serviciis placibilibus Wanchuk, filii Farkstan, fidelis Olachy nostri, nobis evidenter notis, exhibitis et inpensis per eundem in memoriam nostre celsitudinis reductis, sperantes eundem omnis conaminis studio eadem fulcita fidelitate exhibiturum procul dubio in futurum, medietatem cuiusdam possessionis nostre olacalis Waralia vocate, a parte occidentali et in terra Maramorisiensi habitam, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, nove donacionis nostre titulo sub eisdem metis et terminis quibus eadem hactenus habita extitit et possessa, dedimus, donavimus et contulimus eidem Wanchuk, filio Farkstan, et per eum, eius heredibus heredumque successoribus et posteritatibus universis iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, salvo iure alieno. Volentes et ex regia largiflua gracia decernentes ut a modo et deinceps idem Wanchuk et sui heredes in dicta eorum possessione omni eo mere nobilitatis titulo perpetuis temporibus utantur et pociantur, quo ceteri regni nostri veri et naturales nobiles, sub vexillo nostro regio militantes, gaudent potissime et fruuntur. Presentes autem privilegiari faciemus dum nobis fuerint reportate.

Datum in Tirnavia, in festo Asscensionis domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo sexagesimo.

<Pe verso.> Prima relacione facta per Petrum Zudor, dominus rex fuit prohibitus, demum per palatinum nobis mandatum litteras presentes concessimus.

492

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi, potrivit cu cerința și îndatorirea slujbei mării noastre regești, de a măsura vrednicia fiecăruia cu duhul bunătații și a fi datori a da recunoscătoare răsplăți acelora pe care faptele lor bărbătești îi fac vrednici de răsplată regească, rechemînd în mintea înălțimii noastre faptele de credință și bunele slujbe ale lui Vanciuc, fiul lui Farkstan, credinciosul nostru român, pe care ni le-a făcut și adus nouă și care ne sînt nouă cunoscute în chip neîndoielnic, (și) nădăjduind că acesta ni le va face și în viitor fără nici o îndoială cu rîvna întregii sale strădanii, cu aceeași credință nezdruincinată, am dat, am dăruit și am hărăzit celui Vanciuc, fiul lui Farkstan, și, prin el, moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi și tuturor coborîtorilor lor, jumătate din moșia noastră românească numită Waralia — dinspre partea (ei) de apus — aflătoare în Țara Maramureșului, cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, ca danie nouă a noastră, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat între aceleași semne de hotar și margini în care această moșie a fost ținută și stăpînită pînă acum, fără știrbirea dreptului altuia, poruncind și hotărînd din dărnicia milostivirii regești ca, de acum înainte și pe viitor, acel Vanciuc și moștenitorii lui să se folosească și să se bucure în veci pe zisa lor moșie de întreaga acea însușire de nobil adevărat, de care se bucură îndeosebi și se folosesc și ceilalți nobili adevărați și firești ai țării noastre, care slujesc la oaste sub steagul nostru regesc. Iar atunci cînd cele de față ne vor fi înapoiate, vom pune să fie întocmite în chip de privilegiu.

Dat la Tîrnavia, la sărbătoarea Înălțării domnului, în anul celuiiași o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso:*) După ce s-a făcut cea dintîi dare de seamă prin Petru Zudor, domnul nostru regele a fost oprit; în urmă ni (s-a) poruncit prin palatin și am dat scrisoarea de față.

Arh. Naț. Magh., Dl. 38 811. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. În 1864 actul se afla în păstrarea lui Ioan din Văncești.

Orig. perg., pecetea mare de maiestate, aplicată pe verso, s-a pierdut.

EDIȚII: *Mihályi*, p. 41.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 145, nr. 110.

(Nos, Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod nos secundum quod nostre regie magnitudinis requirit officium ut unius cuiusque merita animo)¹ meciamur pietatis, et hiis quos opera sue virtutis regali remuneratione dignos efficiunt, grata debemus im(pendere)² premia meritorum, (fidelitatibus et serviciis placibilibus Stan, filii Petri, fidelis Olachi nostri, nobis evidenter notis, exhibitis et inpensis per eundem in memoriam nostre celsitudinis reductis, sperantes eundem omnino)³ conaminis studio eadem fulcita fidelitate exhibiturum (procul dubio)¹ in futurum, quandam possessionem nostram olachalem Felseurouna (vocatam in terra Maramorusiensis habitam cum omnibus suis uti-

litatibus et pertinenciis universis, nove donacionis nostre titulo sub eisdem metis et terminis, quibus eadem hactenus habita)¹ extitit et possessa, dedimus, donavimus et contulimus eidem (Stan, filio)³ Petri, et, per eum, suis heredibus, heredumque suorum successoribus et p(osteri)tatibus universis iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, salvo iure alieno, volentes et ex regia largiflua gracia decernentes ut a modo et)¹ deinceps idem Stan et sui heredes in dicta eorum possessione omni eo mere nobilitatis titulo (pereptuis temporibus)¹ utantur et pociantur quo ceteri regni nostri (veri et naturales nobiles sub vexilio nostro regio militantes gaudent potissime et fruuntur; presentes autem privilegiari faciemus, dum nobis fuerint reportate.

Datum in Tirnavia)^a in festo Asscensionis domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} (sexagesimo)¹.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că noi, potrivit cu cerința slujbei mării noastre regești, de a măsura vrednicia fiecăruia cu duhul dragostei și de a fi datori a da recunoștințe răsplăți aceloră pe care faptele lor bărbătești îi fac vrednici de răsplată regească, rechemînd în mintea înălțimii noastre faptele de credință și bunele slujbe ale lui Stan, fiul lui Petru, credinciosul nostru român, pe care ni le-a făcut și adus el nouă, și ce ne sînt nouă cunoscute în chip neîndoielnic și nădăjduind că acesta ni le va face și în viitor fără nici o îndoială cu rîvna întregii sale strădanii, cu (aceeași) credință nezdruincată, am dat, am dăruit și am hărăzit celui Stan, fiul lui Petru, și prin el moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi și tuturor coborîtorilor lor, o moșie a noastră românească numită Rona de Sus aflătoare în Țara Maramureșului, cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, ca danie nouă a noastră ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat între aceleași semne de hotar și margini, în care această (moșie) a fost ținută și stăpînită pînă acum — fără știrbirea dreptului altuia — voind și hotărînd din dărnicia milostivirii regești ca, de acum înainte și pe viitor, acel Stan și moștenitorii lui să se folosească și să se bucure în veci pe zisa lor moșie de întreaga acea însușire de nobil adevărat de care se bucură îndeosebi și se folosesc și ceilalți nobili adevărați și firești ai țării noastre care slujesc la oaste sub steagul nostru regesc.

Iar atunci cînd cele de față ne vor fi înapoiate, vom pune să fie întocmite în chip de privilegiu.

Dat în Tirnavia, la sărbătoarea Înălțării domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci.

La 1900, în colecția Ioan Mihályi.

Orig. perg., în stare foarte deteriorată, cu lacune și pete de umezeală; cu două peceti atîrnate de șnur de mătase de culoare albastră și neagră, împletit cu fir de aur.

EDIȚII: Mihályi, p. 42—43.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 146, nr. 111.

¹ Întregit pe baza actului nr. 476.

² Întregit după sens.

³ Întregit pe baza contextului.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Wara-diensi, salutem et gratiam.

Dicit nobis religiosus vir, frater Ladislaus, abbas de Kolosmonostra, quod quedam possessiones ipsius seu monasterii Egeres, Bogartelke et Monustor vocate ac alie universe possessiones et possessionarie porcion-es eiusdem apud manus suas habite reambulacionibus et renovacioni-bus metarum plurimum indigeret. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testi-monio fidedignum, quo presente Jacobus dictus Boch, vel Ladislaus de Zomorduk, aut Laurencius de Nadasd, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictorum possessionum, presentibus vicinis et cometaneis suis legitime convocatis, accedendo, reambulet ipsas per veras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, reambula-tasque et ab aliorum possessionariis iuribus separatas et distinctas, re-linquat pisas pro dicto domino abbați, eo iure quo ad ipsum suum mo-nasterium pertinere dinoscuntur perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra dic-tum abbatem in nostram vel uoyuode¹ nostri presenciam ad terminum competentem; et post hec seriem ipsius reambulacionis cum cursibus me-tarum vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in Tyrnavia, die dominico proximo post festum Ascensio-nis domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} LX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, capitlului din Oradea, sănătate și milostivire.

Ne spune călugărul frate Ladislau, abatele de Cluj-Mănăstur, că niște moșii ale acestuia sau ale mănăstirii, numite Aghireșul, Băgara și Cluj-Mănăstur, precum și toate celelalte moșii și părți de moșie ale acestuia, aflate în miinile sale, ar avea mare nevoie de hotărniciri și înnoiri de hotare. Cu privire la aceasta poruncim și cu tărie însărcinăm credința voastră ca să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, față de care Jacob zis Boch, sau Ladislau de Sumurducu, sau Laurențiu de Nadășu, în lipsa altora, omul nostru, mergînd la sus-zisele moșii, de față cu vecinii și megieșii lor, chemați în chip legiuit, să le hotărnicească în adevăratele și vechile lor hotare, înălțînd în locurile necesare, (semne) noi pe lingă cele vechi, și apoi hotărnicite, despărțite și deosebite de drepturile de stăpînire ale altora, să le lase zisului domn abate să le stăpînească cu acel drept cu care se știe că aparțin acelei mănăstiri, dacă nu se face împotrivire. Iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră sau a voievodului nostru, împotriva zisului abate, la un soroc potrivit. Și după aceasta să ne răspundeți cu credință în scris despre cuprinsul acestei hotărniciri, cu mensul hotarelor și numele împotrivitorilor și ale celor chemați și cu sorocul statornicit.

Dat la Tîrnavia, în duminica următoare după sărbătoarea Înălțării domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci.

¹ Corectat de scrib din *viceuoyuode*.

479

1360 mai 20, Vișegrad.

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie serenissimi principis domini Lodouici, dei gracia incliti regis Hungarie, memorie commendantes significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod cum Ladislaus, filius Stephani de Wythka, magistros Ladizlaum, filium Jakou, Nicolaum, filium Laurencii et Michaellem, filium Andree, nobiles de Nogmyhal, ob contradictoriam inhibicionem statucionis possessionis Gelyenus vocate, in comitatu Zathmariensi existentis, per formam letigimarie¹ citacionis ad octavas festi Epiphaniarum Domini in anno eiusdem M^o CCC^{mo} quinquagesimo octavo preteritas, in presenciam regie maiestatis ad causam attraxisset, et ipsa causa primum ab eisdem octavis racione termini primarii ad octavas festi beati Georgii martiris, et abhinc ad octavas festi beati Michaelis archangeli, deinde vero ad quindenas festi Epiphaniarum Domini tunc post se se consequentes, iuxta continencias litterarum magnifici viri comitis Nicolai de Zeech, pridem iudicis curie regie, quibusdam prorogativis cautelis intervenientibus, ab ipsis eciam quindenis festi Epiphaniarum Domini, eo quod ipso comite Nicolao in banatum regnorum Croacie et Dalmacie, per regiam maiestatem sublimato, honor iudicatus curie sue regie adtunc vacare dinoscebatur, ad octavas festi beati Georgii martiris mediantibus litteris regalibus, medioque tempore predicto honore iudicatus curie regie per ipsum dominum regem comiti Nicolao, filio Ugrini, collato, de eisdem octavis primo ad octavas festi beati Michaelis archangeli in anno proxime transacto preteritas, et tandem ad presentes octavas festi beati Georgii martyris, cum litteris prorogatoriis eiusdem prorogative devenisset, tandem ipsis octavis festi beati Georgii martiris advenientibus, medioque tempore predicto comite Nicolao, filio Ugrini, volente deo celi, cui humane imbecillitatis ratio resistere non novit, ab hoc seculo migrato, annuenteque salvatoris clemencia eodem honore iudicatus curie regie per ipsum dominum nostrum regem nostram personam sublimante, predictus Ladizlaus, filius Stephani, personaliter ad nostram accedendo presenciam, quasdam litteras honorabilis capituli ecclesie Waradiensis, formam premisse possessionarie recaptivacionis ac contradictorie inhibicionis et citacionis in se continentes, asserens accionem et proposicionem suam contineri in eisdem, nostro iudiciario examini presentavit; in quibus inter cetera manifeste continebatur quod, cum annotatus Ladizlaus, filius Stephani, accepto Nicolao, filio Petenye, homine regio et testimonio annotati capituli Waradiensis, in vigilia festi beati Thome apostoli in predicto anno preteriti, ad faciem predictae possessionis Gylienus¹ vocate accedendo, eandem per predictos regium et predicti capituli homines sibi statui facere voluisset, servientes Ladizlai, filii Jakow, Nicolai, filii Laurencii, et Michaelis, filii Andree, ibidem comparentes, vice et nomine eorundem dominorum suorum, ab huiusmodi statucione ipsos regium et capituli homines manifeste inhibuissent; postulans idem La-

dizlaus premissis contradiccionis rationem assignari per magistros Ladizlaus, Nicolaum et Michaellem prenotatos.

Quibus perceptis, annotati magistri Ladizlaus, filius Jakou¹ Nicolaus, filius Laurencii, et Michael, filius Andree, personaliter exsurgentes, responderunt tali modo, quod predicta possessio Gylanus¹ vocata, titulo iuris hereditarii ipsorum predecessores semper et ab antiquo pertinuisset, et nunc ipsis iure hereditarie successionis deberet pertinere; et ibidem quasdam tres litteras, unam videlicet capituli ecclesie Agriensis et aliam annotati capituli Waradiensis ac terciam serenissimi principis domini Karoli, quondam incliti regis Hungarie felicitis memorie, nostro conspectui iudiciario curarunt exhibere; per quarum prime, videlicet predicti capituli Agriensis, in anno domini M^o CCC^{mo} octuagesimo privilegiater confecte tenorem, edocebamur manifeste quod: *⟨Urmează actul capitlului din Agria, din anul 1280, Sztáray, I, p. 24⟩*.

In alterius vero, scilicet littere ipsius capituli ecclesie Waradiensis patentis, in anno domini M^o CCC^{mo} XXX^{mo} emanate, continencia adinveniebatur seriose quod: *⟨Urmează actul capitlului din Oradea, după 2 iulie 1330, Sztáray, I, p. 65—67⟩*.

Ex tenore vero predictarum litterarum domini Karoli regis palatinum, in anno domini M^o CCC^{mo} XL^{mo} secundo confectarum, extitimus informati quod: *⟨Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, înainte de 16 iulie 1342, Sztáray, I, p. 164⟩*.

Adhuc etiam predicti magistri Ladizlaus, Michael et Nicolaus, hoc quod predicta possessio Gelyenus semper et ab antiquo ipsorum fuerit hereditaria, ac ipsi et eorum predecessores ab eo tempore cuius memoria non exstaret, in dominio eiusdem perstetissent ac resedissent, et nunc ipsi residerent, nunquamque preter ipsos aliqui in dominio eiusdem extitissent, exhibicione quarundam sex litterarum inquisitoriarum, unius videlicet Agriensis, alterius sancti Martini de Scepus capitulorum ecclesiarum, nec non conventuum de Lelez et de Jazow ecclesiarum, in anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo, ac capituli ecclesie Waradiensis, necnon vicecomitis et iudicum nobilium comitatus de Zathmar, in anno proxime transacto confectarum, declararunt manifeste.

In quarum omnium premissarum litterarum contrarium, prefatus Ladizlaus, filius Stephani, quasdam quinque litteras, unam videlicet sepredicti capituli ecclesie Waradiensis abscisam, capiteque sigilli regalis reinclusam, in anno domini M^o CCC^{mo} et aliam Demetrii, tunc magistri tawarnicorum¹ domini regis, comitis Bachiensis et Trynchiniensis, ac in tribus comitatibus, videlicet Zathmar, Byhor et Zabouch, vice regie persone iudicis pro tempore constituti, in anno domini M^{mo} CCC^{mo} vigesimo septimo, necnon tres inquisitorias, unam Waradiensis et aliam Agriensis capitulorum ecclesiarum ac terciam conventus ecclesie de Lelez, in anno proxime transacto confectas nobis demonstravit; per quarum prime, scilicet per ipsius capituli Waradiensis littere continenciam informabamur seriose quod: *⟨Urmează actul capitlului din Oradea, din anul 1300, Sztáray, I, p. 37⟩*.

In alterius vero, videlicet ipsius magistri Demetrii littere tenore habebatur seriose quod: *⟨Urmează actul lui Dumitru, marele vistiernic, din cca 13 octombrie 1327, Sztáray, I, p. 57—58⟩*.

Ex tenoribus autem predictarum litterarum inquisitoriarum adinveniebatur inter cetera, quod homines regii et testimonia dictorum capitulorum ac conventus, in eisdem litteris inquisitoriis nominatim expressi, ab omnibus quibus decuisset et licuisset, videlicet a nobilibus et ignobilibus, et ab aliis cuiusvis condicionis hominibus, specialiter a vicinis et commetaneis predictae possessionis Gelyenus, talem scivissent veritatem, quod prefata possessio Kelyenus¹ in predicto comitatu Zathmariensi habita, quam Ladizlaus, filius Jakow, Nicolaus, Laurencius et Michael, filii Andree² de Nogmyhal, occupatam detinerent, predictorum Ladislai et Stephani, filiorum Stephani, esset hereditaria, sed qua ratione prefati Ladizlaus, filius Jakou, et filii Andree eandem possessionem occupative detinerent, hoc penitus ignorarent.

Factis itaque exhibicionibus premissarum litterarum, cum nos annotatum Ladizlaum, filium Stephani, in eo, quo tempore ipse vel sui predecessores de dominio eiusdem possessionis Gylanus¹ exclusi fuerint, et si aliqua alia plura instrumenta quorum vigore suos predecessores et per consequens se hereditatem dicte possessionis Gylanus¹ vocate habuisse posset comprobare, iuridice vicibus tribus et etiam pluribus, ut nostro de iure iudiciario incumbit officio, requisitum habuissemus, idem Ladizlaus, filius Stephani, allegabat eo modo, quod sui predecessores quondam in dominio dicte possessionis Gelyanus¹ tamquam iuris eorum hereditarii fuissent, sed tempore introitus Tartarorum in regnum Hungarie facti, iidem predecessores sui propter varias regni impacitates de eadem affugati et exclusi fuissent, litteras vero et instrumenta factum ipsius possessionis tangencia, aliqua plura preter preexhibita non haberet, et nec nunc, nec in futurum aliqua alia et plura valeret exhibere. Hiisque habitis, eedem partes in premissa causa iuxta iuris eorum exigenciam, finem decisivum per nos imponi postularunt, lege regni observata.

Verum quia predictam possessionem Gelyanus vocatam primo in presenciam annotati capituli ecclesie Agriensis, annotati filii Tekus, licet eandem ipse Tekus ex regia collacione obtinuerit, tamen predictis magistris Andree et Jakou, filiis Jakou, eo quod ipsam possessionem ipsorum filiorum Jakow fuisse hereditariam agnovissent, reliquisse, et prout ipsorum predecessores possedissent pacifice remississe, ex serie premissarum litterarum ipsius capituli Agriensis cernebantur, demumque Jakou et Laurencius, filii Andree, Ladizlaus, Stephanus et Andreas, filii Jakou, contra Synka, filium Demetrii, Nicolaum, filium Koplyan, Andream et Nicolaum, filios Stephani, Paulum et Johannem, filios Marcelli, ac Petrum et Andream, filios Michaelis, in facto ipsius possessionis Gylanus¹ tunc inter ipsos litigiose, iuxta arbitriam dispositionem predictorum proborum et nobilium virorum, presentibus homine regio et testimonio sepefati capituli Waradiensis, adiunctis sibi de generatione ipsorum quatuor, et de commetaneis tribus ac aliis nobilibus tredecim personis, super eo, ut ipsa possessio ipsorum extiterit hereditaria, eo modo quo consuetum est iurare super terram, iuramentum deposuisse, et idem homo regius et testimonium pretitulati capituli Waradiensis eandem possessionem Gylanus¹ eisdem Jakou et Laurencio, ac Ladizlao, Stephano et Andree heredibusque eorum, presentibus vicinis et commetaneis suis, iuxta continenciam earundem litterarum eiusdem domini

Karoli regis arbitratarum, nullius contradiccionis obstaculo obviantes perpetuo statuisse, ex continenciis predictarum litterarum capituli ecclesie Waradiensis lucidissime comperiebantur, sicque predecessores predictorum Ladizlai, filii Jakou, Nicolai, filii Laurencii, Michaelis, filii Andree, et per consequens ipsos, in dominio annotate possessionis Gylyanus¹ vocate ab emanacione dictarum litterarum capitulorum Agriensis et Waradiensis ecclesiarum extitisse, et eandem tamquam verum ius eorum proprietarium seu hereditarium possedissee agnoscebamur, ipsi eciam Ladizlaus, filius Jakou, Nicolaus, filius Laurencii et Michael, filius Andree, ipsam possessionem Gylyanus¹ vocatam semper et ab antiquo ipsorum fuisse hereditariam, ac se et eorum predecessores ab eo tempore cuius memoria non exstaret, in dominio eiusdem perstetisse, alios vero aliquos nunquam in ipsius possessionis dominio extitisse, vigoribus ipsarum sex litterarum inquisitoriarum evidenter comprobabant, nunc autem annotatus Ladizlaus, filius Stephani de Wythka eandem possessionem Gylyanus¹ appellatam titulo iuris hereditarii sibi pertinere debere, predecessoresque suos tempore introitus Tartarorum de ipsa possessione exclusos fore referendo, ab eisdem Ladizlao, Nicolao et Michael requirebat, de eo autem ut dicta possessio Gylyanus¹ premisso titulo hereditario sibi pertinere debeat, nullam rationem pretendebat, sed solum simplicium verborum prolacione, nullo tamen literali documento preter premissa simplici prohibitione vigore litterarum predicti capituli ecclesie Waradiensis, et premissa trina inquisitione modo premisso factis, sibi et suis successoribus eandem pertinuisse et pertinere debere referebat, sed se et suos predecessores in dominio eiusdem aliquo tempore fuisse nullo evidenti documento comprobabat, nec aliquas plures litteras litigionarii processus in facto dicte possessionis in presencia cuiuscunque iudicis facti continentes, exceptis preexhibitis, in presenti vel in futurum se exhibere posse³ ad nostram iuridicam requisicionem asserebat, ideo prelatorum, baronum, regnique nobilium nobiscum in adiudicacione ipsius cause assedencium maturo deliberativo inducti consilio, quamquam idem Ladizlaus, filius Stephani, pro huiusmodi indebita recaptivacione et requisicione dicte possessionis Gylyanus¹ vocate, maiori honore¹ aggravari potuisset, tamen austeritatem iuris lenitate misericordie volentes temperare eundem Ladizlaum, filium Stephani, in emenda estimacionis dicte possessionis Gylyanus¹ vocate convinci permittentes, prefatam possessionem Gylyanus¹ appellatam eisdem Ladizlao, filio Jakou, Nicolao, filio Laurencii et Michaeli, filio Andree de Nogmyhal et eorum heredibus heredumque suorum successoribus, eo iure quo ipsis premisso titulo hereditario dinoscitur pertinere, adiudicavimus et commissimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam, pariter et habendam, sine preiudicio iuris alieni; predicto Ladizlao, filio Stephano⁴ et suis successoribus, perpetue taciturnitatis silentium imponentes de eadem.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas, duximus concedendas.

Datum in Wissegrad, vigesimo die octavarum festi beati Georgii martyris predictarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

(*Pe verso, de o mină contemporană.*) Ladizlai, filii Jakou et fratrum suorum⁵.

Noi, comitele Ștefan Bubek, judele curții prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu strălucitul rege al Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că-rora se cuvine că, întrucît Ladislau, fiul lui Ștefan de Wythka, a chemat în judecată, în fața maiestății regești pe calea unei chemări legiuite, la octavele trecute ale sărbătorii Botezului domnului⁶, din anul aceluiași, o mie trei sute cincizeci și opt, pe magistrii Ladislau, fiul lui Jakou, Nicolae, fiul lui Laurențiu, și Mihail, fiul lui Andrei, nobili de Nogmyhal, într-o pricină de opreliște împotrivoare la darea în stăpînire a moșiei numite Gelyenus, aflătoare în comitatul Satu Mare, acea pricină (fiind amînată) mai întîi de la acele octave, pe temeiul întîietății de soroc, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁷ și apoi la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁸; după aceea, potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat, comitele Nicolae de Zeech, fostul jude al curții regești, la a cincisprezecea zi după sărbătoarea Botezului domnului⁹ care urma atunci, (apoi) după trecerea mai multor amînări, de la acea a cincisprezecea zi după sărbătoarea Botezului domnului, (fiind amînată) prin scrisori regești, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹⁰, pentru faptele că acest comite Nicolae fusese înălțat de maiestatea regească în dregătoria de ban al Croației și Dalmației, iar slujba de jude al curții sale regești, precum se știa, era atunci vacantă — cum între timp sus-zisa slujbă de jude al curții regești a fost dăruită de domnul (nostru) regele comitelui Nicolae, fiul lui Ugrin, a fost amînată cu scrisoarea lui de amînare, de la acele octave, mai întîi la octavele trecute ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹¹ din anul trecut și, în sfîrșit, la octavele de față ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹², și în cele din urmă, sosind și octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, și — în răstimp părăsind această lume sus-zisul comite Nicolae, fiul lui Ugrin, cu voia domnului din ceruri, căruia nu i se poate împotrivi slăbiciunea omenească, și stăpînul nostru regele, ridicînd cu incuviințarea milostivirii mîntuitorului persoana noastră la această slujbă de jude al curții regești, — sus-zisul Ladislau, fiul lui Ștefan, venind însuși înaintea noastră, a înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare a vrednicului de cinstire capitlu al bisericii de Oradea, cuprinzînd în ea șirul sus-zisei luări din nou în stăpînire a moșiei, precum și a opreliștei împotrivoare și a chemării (la judecată) spunînd că în ea se cuprinde pîra și plîngerea sa.

Iar în această (scrisoare) se arăta în chip lămurit, între altele, că atunci cînd pomenitul Ladislau, fiul lui Ștefan, luînd cu sine pe Nicolae, fiul lui Petenye, omul regelui, și pe omul de mărturie al pomenitului capitlu din Oradea, s-au dus, în ajunul sărbătorii fericitului apostol Toma¹³ din anul trecut, mai sus arătat, la sus-zisa moșie, numită Gelyenus, și a voit să pună a i se da lui în stăpînire acea (moșie) de către sus-zisii oameni, al regelui și al numitului capitlu, înfățișîndu-se acolo slujitorii lui Ladislau, fiul lui Jakou, ai lui Nicolae, fiul lui Laurențiu și ai lui Mihail, fiul lui Andrei, în locul și în numele acelor stăpîni ai lor, au oprit pe față pe omul regelui și pe acela al capitlului de la această dare în stăpînire (a moșiei), iar acel Ladislau a cerut ca sus-numiții magistri Ladislau, Nicolae și Mihail să dea seamă de împotrivirea de mai sus.

Auzind acestea, pomeniții magiștri Ladislau, fiul lui Jakou, Nicolae, fiul lui Laurențiu și Mihail, fiul lui Andrei, ridicându-se înșiși, au răspuns astfel: că sus-zisa moșie, numită Gelyenus, a fost din totdeauna și din vechime a înaintașilor lor, în temeiul dreptului de moștenire și că și acum ea trebuie să fie a lor prin dreptul urmăririi la moștenire; și ei s-au îngrijit să pună sub ochii noștri de judecător trei scrisori, una a capitlului bisericii de Agria, alta a pomenitului capitlu din Oradea și a treia a prealuminatului principe și domn Carol, răposatul și strălucitul rege al Ungariei de fericită pomenire. Din cuprinsul celei dintii dintre ele și anume (al scrisorii) sus-zisului capitlu de Agria, întocmită în chip de privilegiu în anul domnului o mie două sute optzeci, am aflat în chip lămurit că: *(Urmează actul capitlului din Agria, din anul 1280, DIR—C, veac. XIII, vol. II, nr. 243).*

Iar cuprinsul celeilalte, adică al scrisorii deschise a capitlului bisericii din Oradea, dată în anul domnului o mie trei sute treizeci, scrie neîndoios că: *(Urmează actul capitlului din Oradea, după 2 iulie 1330, DIR — C, veac. XIV, vol. II, nr. 606).*

Iar din cuprinsul sus-zisei scrisori deschise a regelui Carol, întocmită în anul domnului o mie trei sute patruzeci și doi, am aflat că: *(Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, înainte de 16 iulie 1342, DIR — C, veac. XIV, vol. IV, nr. 95).*

Pe lângă aceasta, sus-zișii magiștri Ladislau, Mihail și Nicolae — prin înfățișarea a șase scrisori de cercetare, una a capitlului bisericii de Agria, alta a capitlului bisericii sfântul Martin din Zips precum și ale conventurilor bisericii de Lelez și al celei de Jazow, din anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt, și a capitlului bisericii de Oradea, precum și a vicecomitelui și juzilor nobililor comitatului Satu Mare întocmită în anul trecut¹⁴ — au arătat limpede că sus-zisa moșie Gelyenus a fost a lor de moștenire din totdeauna și din vechime și că ei și înaintașii lor au rămas în stăpânirea ei au stăruit în ea dintr-o vreme de când nu se mai pomenește și mai stau și acum, și că niciodată nimeni în afară de ei, n-a fost stăpîn pe ea.

Împotriva tuturor scrisorilor de mai sus, numitul Ladislau, fiul lui Ștefan, ne-a arătat cinci scrisori: una a despomenitului capitlu al bisericii de Oradea tăiată (și) închisă din nou sub pecetea regală, întocmită în anul domnului, o mie trei sute; alta a lui Dumitru, pe atunci mare vistiier al domnului (nostru) regele, comite de Bač și de Trenčîn, trimis pe atunci ca judele în numele regelui în trei comitate, anume Satu Mare, Bihor și Szabolcs, (scrisoare) întocmită în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte, precum și trei scrisori de cercetare: una a capitlului bisericii de Oradea, alta a capitlului bisericii de Agria, iar a treia, a conventului bisericii de Lelez, întocmite în anul trecut. Din cuprinsul celei dintii, și anume al scrisorii capitlului din Oradea, am aflat neîndoios că: *(Urmează actul capitlului din Oradea din anul 1300, DIR — C, veac. XIII, vol. II, nr. 519).*

Iar în cuprinsul celeilalte, și anume al scrisorii magistrului Dumitru, se spune neîndoios că: *(Urmează actul lui Dumitru, marele vistiier din jurul datei de 13 octombrie 1327, DIR — C, veac. XIV, vol. II, nr. 475).*

Iar din cuprinsul sus-ziselor scrisori de cercetare se vădea între altele că oamenii regelui și oamenii de mărturie ai ziselor capitluri și conventuri, arătați pe nume în acele scrisori de cercetare, au aflat următorul adevăr de la toți de la care s-a convenit și s-a putut, și anume de la nobili și nenobili și de la alți oameni de orice stare, și mai ales de la vecinii și megieșii sus-zisei moșii Gelyenus și anume: că sus-zisa moșie Gelyenus aflătoare în sus-zisul comitat Satu Mare, pe care o țin în stăpînire Ladislau, fiul lui Jakow, Nicolae (fiul lui) Laurențiu și Mihail, fiul lui Andrei de Nogmyhal, este (moșie) de moștenire a sus-zișilor Ladislau și Ștefan, fiii lui Ștefan, dar pe ce temeii sus-zișii Ladislau, fiul lui Jakou, și fiii lui Laurențiu și Andrei țin în stăpînire acea moșie, acest lucru ei nu-l știau de loc.

După ce, așadar, ni s-au înfățișat scrisorile de mai sus, atunci cînd l-am întrebat în chip legiuit de trei și chiar de mai multe ori — așa cum se cade de drept slujbei noastre de judecător — pe pomenitul Ladislau, fiul lui Ștefan, în ce timp el sau înaintașii săi au fost alungați din stăpînirea acelei moșii Gelyenus și dacă ar putea dovedi că (a avut) și alte acte și mai multe, prin a căror tărie ar putea dovedi că înaintașii săi, și prin urmare și el, au fost stăpînii zisei moșii, numite Gelyenus, acel Ladislau, fiul lui Ștefan, a răspuns așa: că înaintașii săi au fost odinioară în stăpînirea zisei moșii Gelyenus ca bun al lor de moștenire, dar pe vremea năvalei făcute de tătari în țara Ungariei, acei înaintași ai săi, din pricina feluritelor turburări din țară, au fost alungați și izgoșiți de pe ea, și că alte scrisori și acte mai multe, privitoare la acea moșie, în afară de cele arătate mai înainte, el nu are, și nici n-ar putea înfățișa altele sau mai multe nici acum, nici în viitor.

Acestea fiind spuse, acele părți ne-au cerut potrivit dreptului lor (și) păzind legea țării să dăm hotărîrea din urmă în pricina de mai sus.

Și deoarece se vădea mai întîi din cuprinsul scrisorilor de mai sus ale capitlului din Agria că mai sus însemnații fii ai lui Tekus — deși acel Tekus primise acea moșie prin danie regească — au lăsat totuși, sus-zisa moșie numită Gelyenus, înaintea sus-însemnatului capitlu al bisericii de Agria, sus-zișilor magiștri Andrei și Jakou, fiii lui Jakou, și le-au lăsat-o lor așa precum au stăpînit-o în pace și înaintașii lor, fiindcă au recunoscut că acea moșie era bunul de moștenire al acelor fii ai lui Jakou; și, (deoarece), în sfîrșit, Jakou și Laurențiu, fiii lui Andrei, Ladislau, Ștefan și Andrei, fiii lui Jakou, potrivit hotărîrii de împăciuire a sus-zișilor oameni cinstiți și nobili, aducînd cu ei patru (oameni) din neamul lor și trei megieși precum și alți treisprezece nobili au rostit de față cu omul regelui și cu omul de mărturie al des pomenitului capitlu din Oradea jurămîntul lor — în felul în care se obișnuiește a se jura asupra pămîntului — împotriva lui Synka, fiul lui Dumitru, Nicolae, fiul lui Koplyan, Andrei și Nicolae, fiii lui Ștefan, Pavel și Ioan, fiii lui Marcel, precum și Petru și Andrei, fiii lui Mihail, în pricina acelei moșii Gelyenus pe atunci în pricină între ei, cu privire la faptul că acea moșie este a lor de moștenire și, deoarece, din cuprinsul sus-ziselor scrisori ale capitlului bisericii de Oradea se vedea cît se poate de limpede că, potrivit cuprinsului scrisorii de judecată a regelui Carol, acel om al regelui și omul de mărturie al numitului capitlu din Oradea au dat în stăpînire de veci acea moșie Gelyenus acestor Jakou și Laurențiu

precum și lui Ladislau, Ștefan și Andrei și moștenitorilor lor, fiind de față vecinii și megieșii ei și neridicindu-se stavila nici unei împotriviri; și, deoarece, noi am aflat astfel că înaintașii sus-zișilor Ladislau, fiul lui Jakou, Nicolae, fiul lui Laurențiu, Mihail, fiul lui Andrei, și, prin urmare și ei, de la darea ziselor scrisori ale capitlurilor bisericilor de Agria și Oradea au rămas în stăpînirea pomenitei moșii, numite Gelyenus, și că au stăpînit-o ca pe un adevărat bun al lor de stăpînire sau de moștenire; și, deoarece, acei Ladislau, fiul lui Jakou, Nicolae, fiul lui Laurențiu și Mihail, fiul lui Andrei, dovedesc lămurit prin puterea celor șase scrisori de cercetare că acea moșie numită Gelyenus a fost din totdeauna și din vechime a lor de moștenire, și că ei și înaintașii lor au stăruit în stăpînirea ei din vreme de cînd nu se mai pomeneste și că nimeni alții n-au fost niciodată în stăpînirea acelei moșii; și întrucît acum pomenitul Ladislau, fiul lui Ștefan de Wythka, o pretindea de la Ladislau, Nicolae și Mihail, declarînd că acea moșie numită Gelyenus trebuie să fie a lui, în temeiul dreptului de moștenire și că înaintașii săi fuseseră alungați de pe acea moșie pe vremea năvălirii tătarilor, dar nu aducea nici o dovadă că zisa moșie Gelyenus trebuie să fie a lui în temeiul sus-pomenit al moștenirii ci doar prin rostirea unor vorbe goale, spunea că ea a fost și trebuie să fie a lui și a urmașilor săi, dar faptul că el și înaintașii săi ar fi fost vreodată în stăpînirea aceleia, nu l-a dovedit cu nici un act scris, în afară numai de sus-zisa opreliște neînsoțită de alte dovezi, făcută în puterea scrisorii sus-zisului capitol al bisericii de Oradea, și de aceea întreită cercetare, făcută în chipul mai sus-arătat, și, deoarece la cererea noastră judecătorească, el susținea că, afară de (scrisorile) arătate mai înainte, nu poate înfățișa, acum sau în viitor, alte scrisori mai multe care să cuprindă urmărirea pricinii pentru zisa moșie, desfășurată în fața vreunui judecător oarecare, drept aceea, înduplecați de sfatul îndelung chibzuit al prelaților, baronilor și nobililor țării, care stăteau cu noi la judecata acestei pricini — deși acel Ladislau, fiul lui Ștefan, ar fi putut fi împovărat și mai greu pentru o atare cerere neîndreptățită de luare în stăpînire a zisei moșii numite Gelyenus — totuși, vînd noi să îndulcim asprimea dreptului cu blîndețea milostivirii, și lăsînd ca acel Ladislau, fiul lui Ștefan, să fie pedepsit cu plata prețului zisei moșii numite Gelyenus, am dat și încredințat prin judecată sus-zisa moșie numită Gelyenus lui Ladislau, fiul lui Jakou, Nicolae, fiul lui Laurențiu și Mihail, fiul lui Andrei de Nogmyhal, și moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat cu acel drept cu care se știe că ține de ei sub pomenitul cuvînt de moștenire, fără știrbirea dreptului altuia, iar pe sus-zisul Ladislau, fiul lui Ștefan, și pe urmașii săi i-am silit, la liniștea unei tăceri veșnice în această privință.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am hotărît să dăm scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și adevărate.

Dat la Vișegrad, în a douăzecea zi după octavele sus-zise ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 85 334. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1280. Orig. perg., pecetea, atîrnată cu șnur de mătase roșie și verde, s-a pierdut.

- ¹ Astfel în orig.
- ² Corect: *Nicolaus, filius Laurencii et Michael, filius Andree.*
- ³ În orig. urmează *posse*, expunctat.
- ⁴ Corect: *Stephani.*
- ⁵ Urmează două cuvinte indescifrabile.
- ⁶ 13 ianuarie 1358.
- ⁷ 1 mai 1358.
- ⁸ 6 octombrie 1358.
- ⁹ 20 ianuarie 1359.
- ¹⁰ 1 mai 1359.
- ¹¹ 6 octombrie 1359.
- ¹² 1 mai 1360.
- ¹³ 20 decembrie 1357.
- ¹⁴ 1359.

Nos, Dominicus, dei et apostolice sedis gratia episcopus Transsilvanus, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod nos, volentes et considerantes civitatem nostram Albam multitudine iobagyonum augeri et magis populosam efficere, ut ex hoc maioris honoris et utilitatis fructum recolligamus, matura deliberatione prehabita sub anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo, sic commiseramus et per fora eiusdem civitatis nostre publice proclamari fecimus ut omnes homines in predicta civitate nostra loco sessionalia¹ deserta et edificiis destituta habentes infra spatium trium annorum consequenter numerandum venirent et in ipsis locis domos et edificia prepararent aut venditioni exponerent hiis qui ipsa loca sessionalia¹ edificiorum et domorum constructionibus decorarent; tandem ipsis tribus annis integerrime completis et peractis cum nos ad universa loca sessionalia¹ deserta et penitus edificiis destituta cives seniores et potiores hospites civitatis nostre antedictae ad estimandum transmississemus, committendo ipsis ut ipsa loca sessionalia¹ et deserta conscientiose, deum pre oculis habendo et fidei puritate ipsorum, non amore, timore vel odio estimare deberent in vera et condigna estimatione eorundem, demum predictis estimatoribus nostri exinde ad nos reversis, nobis retulerunt isto modo quod ipsi fundum curie inter Hanko, germanum quondam Tych, ab una, et Nicolaum, filium Gachal, parte ex altera, habitum edificiis quibuslibet destitutum, inter alia loca sessionalia¹ deserta habitatoribusque destituta, in prefata civitate nostra Alba existentia, in tribus marcis argenti, lotonem cum triginta tribus denariis computando, conscientiose et fidei puritate ipsorum, ut premittitur, estimassent, et quia successor cui ipse fundus curie de iure devolvit et succedere debuisset ad premissas nostras ammonitiones et proclamationes nostras factas, ad pretacta nostra mandata peragenda contumaciter resistendo, non venit nec per alium adimplere curavit, ex eoque ipse fundus curie premissis de causis ac iure prescriptionis nostre dispositioni et ordinationi pertinere debere dinoscebatur, ideo nos memoratum fundum curie, desertum et penitus edificiis destitutum, pro premissa sua estimatione Ladislao, filio Laurencii, iobagyonum nostro de Alba prenotata, contulimus, com-

missimus perpetuo pacifice possidendum, tenendum pariter et habendum, ita tamen, quod idem Ladislaus, filius Laurentii, ipsas tres marcas argenti, videlicet estimationem predicti fundi, successori ad quem pre-tactus fundus curie devolvit de iure debuisset, cum advenerit, dare et persolvere teneatur, curia tamen, deomibus et edificiis in eodem fundo curie deserto per sepefatum Ladislaum, filium Laurencii, preparandis salvis remanentibus eidem.

Datum² Albe, secundo die festi Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcop al Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, avînd de gînd și voind ca orașul nostru Alba să sporească cu mulțime de iobagi și să se impo-poreze și mai mult, pentru ca din acestea să culegem rodul mai îmbel-șugat al slavei și al folosului, după o cumpănită chibzuială, în anul dom-nului o mie trei sute cincizeci și șapte, am hotărît așa și am pus să se vestească în chip obștesc pe la tîrgurile acestui oraș al nostru: ca toți oamenii care au în sus-zisul nostru oraș locuri de sesie goale și lipsite de clădiri să vină în răstimp de trei ani, socotiți de atunci încolo, și să ridice pe acele locuri case și clădiri sau să le pună în vînzare aceloră care ar împodobi acele locuri de sesie prin ridicări de clădiri și de case. În sfîrșit, împlinindu-se și trecînd cu prisosință cei trei ani întregi, am trimis pe orășenii mai bătrîni și pe oaspeții mai însemnați ai sus-zisului nostru oraș ca să prețuiască toate locurile de sesie goale și lipsite cu totul de clădiri, poruncindu-le să fie datori a prețui aceste locuri de sesie goale cu dreptate, avînd pe Dumnezeu în fața ochilor și în curăția bunei lor credințe, fără părtinire, frică sau ură, după adevărata și dreapta lor prețuire. Întorcîndu-se în sfîrșit de acolo la noi sus-ziișii noștri prețuitori, ne-au spus în felul acesta: că ei au prețuit după drep-tate și după curăția bunei lor credințe, după cum se arată mai sus, locul de curte aflător între Hanko, fratele răposatului Tych, pe de o parte, și Nicolae, fiul lui Gachal, pe de alta, (loc) lipsit de orice clădire printre celelalte locuri de sesie goale și lipsite de locuitori, aflătoare în sus-zisul nostru oraș Alba la trei mărci de argint, socotind lotonul la treizeci și trei de dinari; și, deoarece moștenitorul, căruia trebuia să-i vină și să-i treacă de drept acest loc de curte, n-a venit la sus-zisele noastre vestiri și strigări ce am făcut, împotrivindu-se cu îndărătnicie la împlinirea pomenitelor noastre porunci. și nici nu s-a îngrijit ca să le îplinească prin altul și, cum din pricinile de mai sus și în temeiul dreptului de preșcripțiune, se știe că acel loc de curte trebuie să atîrne de hotărîrea și orînduiala noastră, de aceea noi am dat pomenitul loc de curte, gol și lipsit cu totul de clădiri, după prețuirea lui de mai sus, lui Ladislau, fiul lui Laurențiu, iobagul nostru din sus-pomenita Alba, (și) i l-am în-credințat ca să-l stăpînească, să-l țină și să-l aibă în pace pe veci, cu această (îndatorire) totuși ca acest Ladislau, fiul lui Laurențiu, să fie dator să dea și să plătească aceste trei mărci de argint — adică pre-țuirea sus-zisului loc — moștenitorului căruia trebuia să-i vină de drept sus-zisul loc de curte, îndată ce va sosi acela; însă curtea cu casele și

clădirile ce se vor ridica de către sus-zisul Ladislau, fiul lui Laurențiu, pe acest loc de curte gol, îi vor rămâne lui neatinse.

Dat la Alba, a doua zi după sărbătoarea Rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 160. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. perg., cu urme de pecete ogivală, din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 100; *Fejér*, IX/3, p. 170; *Ub.*, II, p. 179—180.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 160.

¹ Corect: *sessionalia*.

² Datarea este scrisă de o altă mină.

481

1360 mai 25, Vișegrad.

Nicolae Kont, palatinul Ungariei și jude al cumanilor, cere capitlului din Oradea să cheme în judecată pe Petru, fiul lui Simion de Kálló și pe alții, în pricina lor cu Toma de Biri.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 889.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere aplicată în document pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 82—83, nr. 1 369.

482

1360 iunie 1, Hațeg.

Nos, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus et castellanus de Hattzak, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod cum nos de mandato domini nostri regis, magnifico viro domino Dionisio, voyuode Transsilvano et comiti de Zonuk, domino nostro, litteratorie dato, vice persone ipsius domini nostri voyuode, universitati keneziorum et alterius huius¹ status et condicionis hominibus de districtu Hattzak, pro ipsorum iuribus restaurandis, ad feriam quartam proximam post festum Penthecostes proxime nunc preteritum, congregationem generalem (proclamare)² ac de medio communitatis ipsorum viros idoneos et fidedignos, videlicet de keneziis duodecim, ex sacerdotibus sex et similiter sex ex Olahiis popularis, infradeclaratos pro iuratis assessoribus nobis deputari fecissemus.

Tandem ipso termino congregacionis nostre occurrente, nobis unacum eisdem iuratis nostris assessoribus ac aliis huius¹ status et condicionis hominibus ipsius districtus Hattzak, in eadem villa Hattzak pro tribunali sedentibus, causalesque processus quoslibet litigantium recto tramite iuris dimetientibus, Myk, filius Murk, de medio aliorum causidicorum consurgendo, proposuit eo modo, quod Stoyan et Bolyen, filii Musana, Balata, Bay, Surs et Nan, nepotes Koztha, cum fratribus et consanguineis suis, possessiones Rekeyta et Nyres nuncupatas, in eodem districtu de Hattzak existentes, ipsum iure keneziatus de iure concernentes, occupassent, et detinerent occupatas in preiudicium sui iuris et

derogamen, cuius <rationem scire>³ vellet ab eisdem, iure exposcente. Quo audito prenominati Stoyan et Bolyen, filii Musana, Balata, Bay, Surs et Nan, nepotes Kozta ceterique fratres et consanguinei ipsorum exurgendo responderunt ex adverso quod prenominatam Rekethya ipse Kozta, avus predictorum Balata, Bay, Surs et Nan ac parens ipsorum, cum iuvamine ipsius Musana, parentis predictorum Stoyan et Bolyen <...>⁴ nove plantationis modo condescendam <...>⁴ Musana <...>⁴ duas partes possessionis Rekethya <...>⁴ sine auxilio et iuvamine ipsius, eandem plantare et conservare nequissent, in eandem possessionem ad se assumpsissent et benevole recepissent, possessionem vero Nyres ipse Musana, pater Stoyan et Bolyen prenominatorum, cum fratribus suis, in universis possessionibus ipsorum habita prius et facta perpetuali divisione, similiter ex novo plantassent et condescendissent, et sic easdem possessiones <...>⁴ tenuissent et possedissent, et eidem Myk in nullo attinuissent <...>⁴ et notitie universorum iuratorum keneziorum et aliorum cuiusvis status et conditionis hominum ipsius districtus Hatzak constaret evidenter. Petentes nos ut iidem iurati assessores et alii seniores qualem <...>⁴ scirent per nos legitime requisiti faterentur veritatem; qui quidem iurati assessores videlicet Sarachenus antiquus, Prodan rufus, Roman, filius Chomak, Michael, filius Gulya, Dan de Cholnokus, Koztantyn de Zallas, Nan, filius Bay, Demetrius, filius Borbath, Bazarab longus, Dusa de Domsus, Vlad de Gunazfolu, kenezii, item Petrus, archidiaconus de Oztro, Zampa de Clapatiua, Balk de Possana, Dalk de Domsus, Dragomyr de Tusta, ecclesiarum sacerdotes Olachales, item Thathemirus rufus, Stoyan Pityk dictus, iebagiones Nan, filii Kostantyn, Baya, filius Buz de Clapatiua, Ladislaus, filius Zombur, Dragomyr de Zyluas et Myhul, iobagio Bazarab longi, ceterique quamplurimi kenezii, seniores et homines Olachales populani, ipsi congregationi nostre adherentes, per nos legitime et de consuetudine ipsius districtus Hatzak requisiti, responsionem predictorum Stoyan et Bolyen, filiorum Musana, quam et Balata, Bay, Surs et Nan, nepotum ipsius Kozta ac aliorum fratrum eorundem corroborantes, dictas possessiones Reketya et Nyres eisdem filiis Musana et nepotibus Kozta eorundemque fratribus modo superius declarato pertinere et attinere, ac per antecessores eorundem modo quo supra plantasse, ad eorum fidem duo debitam fidelitatemque sacre chorone regie conservandam, pro dicenda veritate et iusticia observandam, tacto vivifice crucis ligno prestitam unanimi et concordii testificatione attestantes affirmarunt.

Quorum quidem iuratorum et aliorum seniorum attestationibus et affirmationibus factis et perceptis tum nos eundem Myk, filium Murk, super eo, si ipse in sue propositionis corroboracione aliqua litteralia vel<...>⁴ exhibere aut contra eorundem iuratorum attestationes, in aliquo obviare <...>⁴ ut nostro de iure incumbit officio legitime requisitum habuissimus tandem ipse Myk, filius Murk, nulla litteralia monumenta, nullumve evidens documentum exhibere, nec contra attestationes predictorum iuratorum et seniorum in aliquo obviare posse, asseruit. Verum quia predicta possessio Nyres vocata, in toto possessio vero Rekethya, in duabus partibus predictis Stoyan et Bolyen, eorumque fratribus, in tertia vero parte dicta possessio Reketya predictis nepotibus Kozta, simulcum fratribus eorundem, modo quo supra legitime perti-

nère, ex attestazione predictorum iuratorum et seniorum comprobate sunt, ipseque Myk, filius Murk, in nullis verborum suorum obstaculis obviare valebat, ideo ex causis predictis ipsum Myk indebitam et iniustam acquisitionem fecisse convincentes, dictas possessiones Rekethya et Nyres, videlicet ipsam Rekethyam in tertia parte, predictis Balata, Bay, Surs et Nan, nepotibus Kozta, cum fratribus, predictam vero possessionem Nyres simulcum duabus partibus ipsius possessionis Reketya, predictis Stoyan et Bolyen, filiis Musana, ac eorum posteritatibus universis iure keneziali, prout ipsorum ius (...)⁴ auctoritate nostra iudiciaria relinquimus et commisimus tenere, possidere et habere, sine preiudicio iuris alieni, ipsos in corporali possessione earundem duarum villarum relinquentes.

Datum (in villa Hatz)ak⁵, sexto die ipsius congregationis nostre prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, Petru, vicevoievod al Transilvaniei și castelan de Hațeg, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, întrucât noi, din porunca domnului nostru regele, dată în scris măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, stăpînul nostru, am pus în locul domnului nostru voievodul să se vestească pe miercurea de după sărbătoarea acum trecută a Rusaliilor⁶ adunarea obștească cu obștea cnezilor și cu oamenii de orice altă stare și seamă din districtul Hațeg, pentru reșezarea drepturilor lor, și am poruncit să ni se trimită nouă din sînul obștii lor ca asesori jurați următorii bărbați potriviți și vrednici de crezare, adică dintre cnezii doisprezece, dintre preoți șase și dintre români de rînd de asemenea șase.

În sfîrșit, la sosirea celui soroc al adunării noastre, ținînd noi judecată în acel sat Hațeg, împreună cu acei asesori jurați ai noștri și cu alți oameni de orice stare și seamă din acel district al Hațegului și cumpănind noi pe calea cea dreaptă a dreptății toate pricinile de orice fel ale împricinaților, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți împricinați Myk, fiul lui Murk, s-a plîns în chipul acesta: că Stoian și Boian, fiii lui Musana, Balotă, Bay, Jurj și Nan, nepoții lui Costea, împreună cu frații și rudele lor, s-au instăpînit și țin cotropite, spre paguba și nesocotirea dreptului său, moșiile numite Răchitova și Lunca, aflătoare în acel distract Hațeg, ce îl privesc de drept pe dînsul, în temeiul dreptului izvorînd din cnezat, și el, (vrea să afle acum) de la dînșii, așa cum cere legea temeiul acestei fapte. La auzul acestora, ridicîndu-se susnumiții Stoian și Boian, fiii lui Musana, Balotă, Bay, Jurj și Nan, nepoții lui Costea și ceilalți frați și rude ale lor, au spus dimpotrivă că acel Costea, bunicul sus-zișilor Balotă, Bay, Jurj și Nan precum și tatăl lor, așezîndu-se în chip de nouă așezare pe sus-numita moșie Răchitova, cu ajutorul celui Musana, tatăl sus-zișilor Stoian și Boian ... (lăsîndu-i lui) Musana ... două părți din moșia Răchitova ... (intrucît) fără sprijinul și ajutorul acestuia, n-ar fi putut așeza și păstra acea moșie, l-au chemat le ei și l-au primit de bună voie pe acea moșie, iar moșia Lunca de asemenea au deștelenit-o și întemeiat-o acel Musana, părintele susnumiților Stoian și Boian, împreună cu frații săi, după ce s-a ținut și s-a făcut mai întîi (între ei) o împărțeață pe veci a tuturor moșiilor lor, și s-au așezat pe ea și astfel au ținut și au stăpînit ei acele moșii ... și

întru nimic nu au atîrnat ele de acel Myk... (și acest lucru) îl știu limpede toți cnezii jurați și ceilalți oameni de orice stare și seamă din acest district al Hațegului. Ne-au rugat (apoi) ca acei asesori jurați și ceilalți bătrîni, întrebați de noi în chip legiuit, să spună adevărul în felul în care... îl știu. Iar acești asesori jurați anume: cnezii Sărăcin cel Bătrîn, Prodan cel Roșu, Roman, fiul lui Ciomac, Mihail, fiul lui Gulya, Dan din Cinciș, Constantin din Sălașu, Nan, fiul lui Bay, Dumitru, fiul lui Bărbat, Basarab cel Lung, Doja din Densuș, Vlad din Vilcelele Rele, de asemenea preoții români, Petru, arhidiaconul bisericii din Ostrov, Zampa, preotul bisericii din Clopotiva, Balc al bisericii din Poeni, Dalk al bisericii din Densuș și Dragomir al bisericii din Tuștea, de asemenea Tatomir cel Roșu, Stoian zis Piticul, iobagii lui Nan, fiul lui Constantin, Baya, fiul lui Buz din Clopotiva, Ladislau, fiul lui Zombur, Dragomir din Silvașu și Mihul, iobagul lui Basarab cel Lung și foarte mulți alți cnezi, bătrîni și români de rînd, care se aflau de față la acea adunare a noastră, întrebați de noi în chip legiuit și după obiceiul acelui district al Hațegului, au întărit răspunsul sus-zișilor Stoian și Boian, fiii lui Musana, cît și al lui Balotă, Bay, Jurj și Nan, nepoții acelui Costea și ale celorlalți frați ai lor, atingînd lemnul crucii de viață dătătoare și jurînd pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie s-o păstreze sfintei coroane regești, că vor spune adevărul și vor păzi dreptatea și dînd mărturie cu toți dimpotrivă, au adevărit că sus-zisele moșii Răchitova și Lunca atîrnă și sînt ale acelor fii ai lui Musana și ale nepoților lui Costea și ale fraților lor, în chipul arătat mai sus, și că au fost așezate de înaintașii lor în chipul de mai sus.

Și după ce au fost rostite și auzite mărturiile și spusesele acestor jurați și ale celorlalți bătrîni, cînd noi, așa cum se cade după legea slujbei noastre l-am întrebato atunci, în chip legiuit, pe acel Myk, fiul lui Murk, dacă dînsul (ar putea) să înfățișeze vreo dovadă scrisă întru întărirea spuselor sale sau... să ridice vreo împotrivire la mărturiile acelor jurați în cele din urmă acel Myk, fiul lui Murk, a spus că nu poate înfățișa nici o dovadă scrisă și nici un act vădit și nici nu poate ridica vreo împotrivire la mărturiile sus-zișilor jurați și bătrîni. Și, deoarece din mărturia sus-zișilor jurați și bătrîni s-a dovedit că sus-zisa moșie numită Lunca, în întregime, iar moșia Răchitova, în ce privește două părți, ține în chip legiuit, după cum s-a arătat mai sus, de sus-zișii Stoian și Boian și de frații lor, iar în ce privește a treia parte a zisei moșii Răchitova (de) sus-pomeniții nepoți ai lui Costea, împreună cu frații lor, și că acel Myk, fiul lui Murk, n-a fost în stare să ridice nici o împotrivire la nici una din piedicile aduse împotriva spuselor sale, drept aceea, pentru sus-pomenitele pricini, dovedindu-l noi pe acel Myk că a făcut o pîră necuvenită și nedreaptă, am lăsat și am încredințat din puterea noastră judecătorească pomenitele moșii Răchitova și Lunca, adică a treia parte din acea (moșie) Răchitova, sus-pomeniților Balotă, Bay, Jurj și Nan, nepoții lui Costea, iar sus-zisa moșie Lunca împreună cu două părți din acea moșie Răchitova, sus-pomeniților Stoian și Boian, fiii lui Musana, precum și tuturor urmașilor lor, după dreptul cnezial ca fiind dreptul lor..., ca să le țină, să le stăpînească și să le aibă fără a știrbi dreptul altuia, lăsîndu-i pe ei în stăpînirea de fapt a celor două sate.

Dat la Hațeg, în a șasea zi a sus-însemnatei noastre adunări, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 41 429.

Orig. perg., cu pecete de umezeală, pecetea aplicată pe verso, s-a pierdut.

EDIȚII: latin. *Hunyadm.*, 1882, p. 63—65 (cu data greșită: 2 iunie), trad.: *Dragomir*, p. 531—534.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 146—149, nr. 112 (cu data greșită: 2 iunie).

¹ Corect: *cuiusvis*.

² Lipsește în text; întregit după sens.

³ Lacună întregită după sens.

⁴ Lacună în text.

⁵ Lacună în text, întregită pe baza contextului.

⁶ 27 mai.

483

1360 iunie 4 (*feria quinta proxima, videlicet in festo Corporis Christi*), **Moftin** (Mohten).

Magistrul Petru, fiul lui Ioan de Mecențiu (*Mendzenth*), vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare (*Zothmariensis*) adevăresc că magistrul Ștefan, fiul lui Ștefan de Radalf, a protestat împotriva slujbașilor monetăriei din Satu Mare care n-au voit să primească răvașul de dare pentru satul său Radalf.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 890. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. EDIȚII: *Új Magyar Múzeum*, IV, 2 (1854), p. 450—452; Gábor, *A megyei intézmény*, nr. IX, p. 213.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 83, nr. 1 370.

484

1360 iunie 4 (*feria quinta proxima, videlicet in festo Corporis Christi*), **Moftin** (Mohten).

Magistrul Petru, fiul lui Ioan de Mecențiu (*Mendzenth*), vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare (*Zothmariensis*), raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, potrivit poruncii sale din 26 martie 1360, Vișegrad (nr. 468), rezultatul cercetării în pricina omorării unor cai.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 891. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. hirtie, în stare deteriorată, cu urmele a trei peceti inelare de închidere, aplicate pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 83, nr. 1 371.

485

1360 iunie 21, **Lipcse**.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatiis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et aliis cuiusvis dignitatis, status et preheminentie hominibus, tributa ubilibet in regno nostro in aquis scilicet et in terris habentibus et tenentibus eorundemque

officialibus et tributariis quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Cum fideles nostri cives Cybinyenses in deductione rerum nostrarum regaliū et pro oblatione munerum ad nostram reginalemque maiestates frequentem recursum debeant habere, mandamus fidelitati vestre firmissime per presentes quatenus de predictis civibus nostris Cybinyensibus et quibuslibet ipsorum, tam post oblationem munerum rerumque nostrarum presentationem seu assignationem, nobis et ad cameram nostram regiam factam aut fiendam, domum redeuntibus, quam de domo ipsorum ad nos vel dominam reginam cum cuiusmodi muneribus suis rebusque nostris sub presentium testimonio venientibus, nullum tributum, nullamque solutionem tributariam recipere aut petere presumptis, sed ipsos semper cum eorum comitiva tam in eundo quam in redeundo ubique, simul cum rebus et muneribus pro nobis deferendis, transire libere et absque quovis impedimento <permittatis. Et aliud>¹ facere nullatenus presumptis.

Datum in Lipche, die dominico proximo ante festum Nativitatis beati <Johannis baptiste, anno>¹ domini M^o CCC^{mo} LX^{mo}.

<Sub pecete:> Relatio magistri Demetrii, thesaurarii² regie <maiestatis>.²

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi, tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și celorlalți oameni de orice rang, stare sau seamă care au și țin vămi oriunde în țara noastră, adică pe apă și pe pământ, precum și slujbașilor și vameșilor lor, cărora li se arată cele de față, mîntuire și milostivire.

Deoarece credincioșii noștri orășeni din Sibiu trebuie să aibă adesea calea deschisă spre maiestatea noastră regească și aceea a reginei, pentru a ne aduce bunuri de-ale noastre regești și pentru a ne închina daruri, poruncim cu toată tăria credinței voastre, prin cele de față, ca să nu îndrăzniți a cere sau a lua vreo vamă sau vreo plată drept vamă de la sus-zișii noștri orășeni din Sibiu, și de la oricare dintre ei, nici cînd se întorc acasă, după închinarea darurilor și predarea sau încredințarea bunurilor noastre, făcută sau pe care vor trebui să ne-o facă nouă și cămării noastre regești și nici cînd vin sub mărturia <rîndurilor> de față de la casa lor la noi sau la doamna regină cu daruri de acestea de ale lor sau bunuri de-ale noastre, ci să-i lăsați întotdeauna să treacă slobozi și fără nici o împiedecare, dimpreună cu însoțitorii lor, atît la dus cît și la întors, pretutindeni, cu lucrurile și darurile ce trebuie să ni se aducă nouă.

Și să nu îndrăzniți nicidecum a face altfel.

Dat la Lipche, în duminica dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan botezătorul, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

<Sub pecete:> Dare de seamă a magistrului Dumitru, vistierul maiestății regești.

Arh. Stat. Sibiu, Col. doc. med., U.I. 16. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, în stare deteriorată, ruptă la îndoitură; colțul de jos din stînga lipsește, pecete inelară rotundă din ceară roșie, aplicată pe verso.

¹ Rupt cca 5 cm, întregit pe baza contextului.

² Întregire după sens, textul fiind acoperit de pecete.

Lodovicus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Cum a nobis petitur quod iustum et honestum est, decet maiestatem regiam facilem prebere consensum, eorumque fidelitatibus recensitis ipsorum petitiones admittere generose, in hiis presertim, que suorum subditorum commodis videntur utiliter convenire.

Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Stephanus, filius Ige, woyvoda noster Maromorusiensis, dilectus nobis et fidelis, in sua, et Iohannis, fratris sui uterini, personis ad nostre sublimitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras privilegiales, honorabilis capituli Agriensis, super legitima reambulatione, et metarum erectione cuiusdam possessionis ipsorum Kohnya nuncupate, et pertinenciarum suarum, in districtu Maromorusiensi existentium, pro eisdem filiis Ige factas, confectas tenoris infrascripti, supplicans nostro culmini humiliter et devote, ut easdem acceptare, approbare, ratificare, et pro ipsis eorumque heredibus, nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul capitulului din Agria, din 14 mai 1353, DRH—C, vol. X nr. 193⟩*.

Nos itaque iustis et condignis supplicationibus prefatorum Stephani woyuode et Iohannis, filii Ige, nostre humiliter porrectis maiestati, per easdem regio inclinati cum favore, potissime fidelitatibus et serviciorum placibilium laudedignis meritis eorundem iuxta status et possibilitatis ipsorum exigentiam, nobis exhibitis, et in presens in memoriam nostre celsitudinis reductis, pretactas litteras privilegiales ipsius capituli Agriensis prout apparebant omni suspicione carentes, toto tenore earundem presentibus de verbo ad verbum inserto, simulcum dicta possessionaria reambulatione et metarum erectione expressim eisdem acceptamus, approbamus, ratificamus, et pro ipsis filiis Ige eorumque heredibus regio auctoritate perpetuo confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus nostris regalibus, aliorum quorumcunque in eisdem remanentibus. In cuius confirmationis nostre testimonium firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentes et autentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis, locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo, octavo Kalendas mensis Iulii, regni autem nostri anno decimo nono; venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Ugulino Spalatensi, Nicolao Iadrensi, et Elya Ragusino archiepiscopis, Nicolao Agriensis, Demetrio Waradiensis,

Dominico Transilvano, Quinqueecclesie et Chanadiensis sedibus vacantibus, Colomano Iauriensis, Ladislao Wesprimiensis, Michaelae Wachensis, Petro Bosnensis, Stephano Zagrabienensis, fratribus Stephano Nitriensis, Thoma Syrmienensis, Johanne Tynniniensis, Bartholomeo Traguiensis, Demetrio Nonensis, Stephano Farensis, Valentino Macariensis, Matheo Sibinicensis, Michaelae Scardonensis, Portiua Seniensis, Ladislao Corbaviensis ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus; magnificis viris Nicolao Konth palatino, Dyonisio woywoda Transilvano, comite Stephano Bwbek, iudice curie nostre, Iohanne, magistro tavernicorum nostrorum, Leustacio Sclawonie, Nicolao de Zeech, Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machow banis, Petro Zudor pincernarum, Paulo de Lyzka dapiferorum, et Emerico agazonum nostrorum magistris, ac magistro Konya, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de față ca și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea aceasta, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Cînd ni se cere un lucru care este drept și cînstit, se cuvine ca maiestatea (noastră) regească să-și dea bucuros încuviințarea și, luînd aminte la faptele lor de credință, să primească mărinimos cererile supușilor săi, mai cu seamă în acele lucruri, ce se arată a fi spre folosul și priința lor.

De aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea înălțimii noastre Ștefan, fiul lui Juga, voievodul nostru de Maramureș, iubitul și crediciosul nostru, în numele său și al fratelui său bun Ioan, ne-a înfățișat o scrisoare privilegială a cînstitului capitu din Agria, întocmită cu privire la legiuita hotărnicire și la ridicarea hotarelor unei moșii a lor, numită Cuhea, și a celor ce țin de ea, aflătoare în districtul Maramureș, (hotărnicire) făcută pentru pomeniții fii ai lui Juga, în cuprinsul de mai jos, rugînd ei cu smerenie și supunere înălțimea noastră să o primim, să o încuviințăm, să o consfințim și să ne milostivim a o întări pentru ei și pentru moștenitorii lor cu privilegiul nostru. Cuprinsul acestei (scrisori) este acesta: *(Urmează actul capitulului din Agria, din 14 mai 1353, DRH—C, vol. X, nr. 193).*

Noi, așadar, ascultînd cu bunăvoință regească dreptele și vrednicele rugăminți ale pomeniților Ștefan, voievodul, și Ioan, fiul lui Juga, îndreptate de ei maiestății noastre, mai ales, aducîndu-și înălțimea noastră iar aminte de faptele de credință și îndatoririle vrednice de laudă ale bunelor lor slujbe, ce ni le-au făcut nouă după cerința stării și putinței lor, primim, încuviințăm și consfințim pomenita scrisoare privilegială a numitului capitu din Agria, lipsită de orice bănuială, așa cum ni se arată nouă, trecînd din cuvînt în cuvînt întregul ei cuprins în (scrisoarea) de față dimpreună cu zisa hotărnicire de moșie și cu ridicarea hotarelor, arătate în acea (scrisoare) și o întărim pe veci cu puterea noastră regească pentru pomeniții fii ai lui Juga și pentru moștenitorii lor, prin ocrotirea privilegiului nostru de față — rămîinînd neatinse drepturile noastre regești și ale oricăror altora asupra acestora.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestei întăriri a noastre am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate, duble și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al acelui loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute șazeci, în a opta zi înainte de calendele lunei iulie, iar în al domniei noastre al nouăsprezecelea an; venerabilii întru Hristos părinți și domni, același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma, arhiepiscopul de Caloce, Ugolino de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza; episcopii Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, scaunele de Pecs și de Cenad fiind fără păstori, Coloman de Gyóf, Ladislau de Vesprim, Mihail de Vaș, Petru al Bosniei, Ștefan de Zagreb, frații Ștefan de Nitra, Toma de Sirmiu, Ioan de Knin, Bartolomeu de Trau, Dumitru de Nona, Ștefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Portiva de Segno, Ladislau de Krbava, păstorind în chip fericit bisericele lui Dumnezeu; iar măriții bărbați Nicolae Konth, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bublik, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Leustachie, banul Slavoniei, Nicolae de Zeech, banul Dalmației și Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudor, marele nostru paharnic, Pavel de Lyzka, marele nostru stolnic și Emeric, marele nostru comis și magistrul Konya, comite de Pojon, precum și mulți alți ținînd comitatele și dregătoriale țării noastre.

Bibl. Acad. R. S. România, București, Cabinetul de manuscrise. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1353.

Orig. perg., cu două peceti atîrnate, una fiind pecetea lui Ludovic I, regele Ungariei.

EDIȚII: *Mihályi*, p. 45—47.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 151, nr. 114.

487

1360 iunie 24.

Lodovicus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regie serenitatis glorie convenit et honori ut merito, numinis sui oculos fragiles injiciat in personas proveniendo¹ eos ex sue largitatis beneficio et gratia speciali, proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Staán, filius Gurhes, fidelis Olachus noster de Maramorusio, nostre serenitatis in conspectu solotenus provolutus petiit a nobis humili precum cum instantia et devota, ut quia Staán, filius Ivan, kenezius de Zarvasov, socer suus, tertiam partem ipsius possessionis Zarvasov vocate, videlicet portionem suam ipsum in eadem contingentem, cum domina Magdalena, filia sua, perpetuo dedisset et sibi donasset, ideo nos dicte possessionarie donationi nostrum regium consensum prebere dignaremur et assensum.

514

Nos itaque, pensatis fidelitatibus et servitiis placabilibus ipsius Staani, filii Gurhes, Olachi nostri fidelis, et in memoriam nostre celsitudinis reductis, premissa sua humili petitione favorabiliter exaudita et admissa, dicte possessionarie donationi modo prehabito per eundem Staani, filium Ivan, socerum suum, ipsi Staani, filio Gurhes, genero suo et dicte sue filie facte nostrum regium plenarium consensum prebemus et assensum. Ipsamque possessionariam portionem eidem Staani et dicte domine consorti sue eorumque filiis et posteritatibus universis in perpetuam asscribimus hereditatem, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvo iure alieno. In cuius rei evidens testimonium firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostra privilegiales pendentes et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai, premissa apostolica gratia archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo octavo Kalendas mensis Iulii, regni autem nostri anno decimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Ugolino Spalatensi, Nicolao Iadriensi et Elia Ragusiensi, archiepiscopis; Nicolao Agriensi, Demetrio Varadiensi, Dominico Transylvano, Quinqueecclesiensi et Chanadiensi sedibus vacantibus, Colomano Iauriensi, Ladislao Vespremiensi, Michaelae Vachiensi, Petro Bosniensi, Stephano Zagradiensi, fratribus Stephano Nitriensi, Thoma Sirmiensi, Iohanne Tininiensi, Bartholomeo Traguriensi, Demetrio Nonensi, Stephano Farenensis, Valentino Macariensi, Matheo Sabinicensi, patribus Michaelae Scardonensis, Portiua Seniensi et Radozlao Corbaviensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus; magnificis viris Nicolao Konth palatino, Dionisio, vajvoda Transylvano, comite Stephano Buberch, iudice curie nostre, Iohanne, magistro tavernicorum nostrorum, Leustatio Sclavonie, Nicolao de Zeech, Dalmatie et Croatiae, Nicolao de Machow, banis, Petro dicto Zudor, pincernarum, Paulo de Lizka, dapiferorum et Dominico², agazonum nostrorum magistris, ac magistro Konnya, comite Psoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de față ca și celor viitori, care vor lua cunoștință de această (scrisoare), mintuire întru mîntuitorul tuturor.

Se cuvine slavei și cinstei luminăției regești ca pe drept să-și arunce ochii blinzi ai încuviințării sale asupra oamenilor, răsplătindu-i din binefacerea dărniceii ei, și din osebita ei milostivire.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că Stan, fiul lui Gurheș, credinciosul nostru român din Maramureș, închinîndu-se pînă la pămînt înaintea luminăției noastre, a cerut de la noi cu smerite și supuse rugăminți stăruitoare că, întrucît Stan, fiul lui Ivan, cnezul de Sărăsău, socrul său, i-a dat și i-a dăruit pe veci odată cu doamna Magdalena, fiica lui, a treia parte din acea moșie numită Sărăsău, și anume partea ce îl privea pe el din pomenita (moșie),

drept aceea noi să ne milostivim a da învoirea și încuviințarea noastră regească numitei danii de moșie.

Noi, așadar, cîntărind faptele de credință și mulțumitoarele slujbe ale pomenitului Stan, fiul lui Gurheș, credinciosul nostru român și aducîndu-și iar aminte înălțimea noastră de ele, ascultînd și încuviințînd cu bunăvoință smerita sa rugăminte de mai sus, dăm deplina noastră învoire și încuviințare regească numitei danii de moșie, făcute în chipul de mai sus de către acel Stan, fiul lui Ivan, socrul său, acelui Stan, fiul lui Gurgheș, ginerului său, și numitei sale fiice; și hărăzim pomenita parte de moșie drept moștenire, pe veci, acelui Stan și zisei doamne, soția lui, (precum) și fiilor lor și tuturor urmașilor lor, sub ocrotirea privilegiului nostru de față, fără știrbirea dreptului altuia.

Spre mărturia vădită și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat (scrisoarea) noastră privilegială de față, întărită cu puterea dublei noastre peceti atîrnate și adevărate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, din sus-zisa milă apostolică arhiepiscop de Strigoniu și comite perpetuu al acelui loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute șazeci, în a opta zi înainte de calendele lunii iulie, iar în al domniei noastre al nouăsprezecelea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni, același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma arhiepiscopul de Calocsa, Ugolino de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Ragusa; episcopii Nicolae de Agria, Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, scaunele de Pécs și de Cenad fiind vacante, Coloman de Győr, Ladislau de Vesprim, Mihail de Vaț, Petru al Bosniei, Ștefan de Zagreb, frații Ștefan de Nitra, Toma de Sirmiu, Ioan de Knin, Bartolomeu de Trau, Dumitru de Nona, Ștefan de Faro, Valentin de Markarska, Matei de Sebenico, părinții Mihail de Scardona, Portiva de Segno și Ladislau de Krbava, păstorind în chip fericit bisericele lui Dumnezeu; iar măriții bărbați Nicolae Konth, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Leustachie, banul Slavoniei, Nicolae de Zeech, banul Dalmației și Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zodor, marele paharnic, Pavel de Lyzka, marele stolnic, și Emeric, marele comis, și magistrul Konya, comite de Pojon, precum și mulți alți ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

La 1900 actul se găsea ca transumpt modern autentificat, în dosarul procesului pentru nobilitate al preotului Ananie Gherheș din Sărăsău, păstrat la Arh. comitatului Maramureș.

EDIȚII: Mihályi, p. 48—49.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 150—151, nr. 113.

¹ Astfel în text, probabil o lectură greșită în loc de: *provehendo*.

² Astfel în text; probabil o lectură greșită în loc de: *Emerico*.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, tenore presencium significamus quibus expedit universis quod litteras excellentissimi principis domini Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, nobis directas honore

quo decuit, recepimus per omnia hunc tenorem continentes: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 mai 1360 nr. 478⟩*.

Nos itaque, litteratorio regio mandato, ut tenemur, cupientes obtemperare unacum homine eiusdem, Ladislao de Zomurduk predicto, magistrum Cosmam, plebanum ecclesie Sancte crucis¹, socium et canonicum nostrum, pro testimonio fidedignum, ad premissa exequenda duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod, die dominica proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteritum et aliis diebus immediate subsequentibus, ad faciem possessionis Apatyda² vocate, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et presentibus, accessissent et ipsam per suas metas et antiquas reambulando eo iure quo ad ipsum monasterium pertinere dinoscebatur reliquissent possidendam, in locis vero¹ necessariis metas novas erexissent eo modo quod ad quendam berch accedendo iuxta unam viam tendentem versus Kalyam erexissent duas metas, quarum una separat possessioni nobilium Korpad vocate et alia possessioni domini abbatis et ecclesie sue Apathyda vocate. Ab hinc vero infra declinando versus plagam orientalem in eadem valle unam metam erexissent cursualem.

Deinde ad unum monticulum pergendo erexissent duas metas modo premissis distinguentes et ab hinc paulisper procedendo versus eandem plagam ad quendam berch vergendo, erexissent duas metas. Item per eundem berch accedendo erexissent unam metam et ab hinc procedendo versus eandem plagam super unum berch seu monticulum erexissent unam metam cursualem. Ab hinc vero de proclinitate descendendo in valle Hatiaswolgh super unum monticulum planissimum erexissent duas metas et ab hinc infra descendendo in radice eiusdem monticuli in predicta valle circa duas vias erexissent duas metas terreas, quarum una separat possessioni predicti domini abbatis Appathyda vocate, alia vero possessioni nobilium Korpad vocate et ibi predictae mete, nullo contradictore existente, terminarentur.

Datum feria sexta proxima ante festum beate regis Ladislai, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo}.

Noi, capitulul bisericii din Oradea, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că am primit cu cuvenita cinste scrisoarea preainălțatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, trimisă nouă și cu următorul cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 mai 1360, nr. 478⟩*.

Noi, așadar, dorind să dăm ascultare, precum sîntem datorî, poruncii regești, am trimis, spre mărturie, pentru a înfăptui cele de mai sus, împreună cu omul acestuia, sus-zisul Ladislau de Sumurducu, pe magistrul Cosma, parohul bisericii Sfintei cruci, soțul și fratele nostru canonic, vrednic de crezare. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și întrebați fiind de noi, ne-au spus într-un glas că au ajuns în ziua de duminică înainte de sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan botezătorul³ trecută de curînd și în zilele imediat următoare la moșia numită Apahida și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii acesteia și de față cu ei au hotărnicit acea moșie în vechile ei hotare, lăsînd s-o stăpînească cu acel drept cu care se știe că ține de acea mănăstire, și au ridicat noi

semne de hotar în locuri într-adevăr necesare, astfel că ajungînd la o creastă, lingă un drum ce mergea spre Căianu, au ridicat două semne de hotar, dintre care unul o desparte de moșia nobililor, numită Corpadea și celălalt, de moșia domnului bate și a bisericii sale, numită Apahida. Iar de aici, coborînd spre partea de răsărit în acea vale, au ridicat un semn de hotar de legătură.

Apoi, ajungînd la un deal, au ridicat, deosebindu-le în felul de mai sus, două semne de hotar și înaintînd citva timp de acolo spre acea parte cotind spre o creastă, au înălțat două semne de hotar. De asemenea, ajungînd peste acea creastă au ridicat un semn de hotar și porînd de acolo spre acea parte, au înălțat pe o creastă sau deal un semn de hotar de legătură. Iar de acolo, coborînd de pe coama dealului în Valea Lebedei, au înălțat pe un deal foarte neted două semne de hotar și coborînd de acolo, la poalele aceluși deal în sus-zisa vale, au ridicat, lingă două drumuri, două semne de hotar, dintre care unul desparte moșia sus-zisului domn abate, numită Apahida, iar celălalt, de moșia nobililor numită Corpadea. Și aici s-au încheiat sus-zisele semne de hotar, nefiind nici un împotrivor.

Dat în vinerea cea mai apropiată înainte de sărbătoarea fericitului rege Ladislau, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 738. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Transumpt în actul capitlului din Oradea din 11 ianuarie 1416. Bibl. Batthyaneum, Arh. conventului din Cluj-Mănăstur, B. nr. 48. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Copie simplă de la sfîrșitul sec. al XIV-lea sau încep. sec. al XV-lea.

¹ Lectură probabilă.

² Localitatea nu figurează în porunca de mai sus a regelui în care sînt menționate alte localități: Aghireș, Băgara și Mănăstur.

³ 21 iunie.

Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Agriensis, salutem et graciam.

Noveritis quod nos recensitis fidelitatibus et serviciis placibilibus Dragus, filio Gyula, eidem duximus graciose annuendum, ut quidam mons Kuzberch dictus, sit meta, que sequestrat possessiones eiusdem Dragus necnon prefati Gyula, patris suis, Stephani, Myrozlow, Tatar, Dragmer et Kozta, fratum eiusdem Dragus, iuxta fluvium Maramoros existentes, a montana nostra regali Mithelperg dicta et a possessione magistri Simonis, filii Mauricii, Owas nominata. Ita tamen, quod prefatus Dragus iamdictas possessiones, eo quod ipse easdem mediantibus suis serviciis a nobis acquisivit, usque vitam suam possidet iuxta libitum sue voluntatis ipse¹ autem decesso, pater et fratres sui predicti, qui previxerit² in possessionibus prenotatis cum filiis eiusdem Dragus partem habere possint congruam et condignam.

Verumque nobis de eo utrum predictus mons absque preiudicio aliorum possit debite assignari pro meta supradicta (. . .)³ — nobis ha-

bitas non constat, ideo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonium fidedignum, quo presente Stanizlaw, filius Krachun, vel Staan de Rona, aut Mayk, filius Zalow, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum accedendo vicinisque et commetaneis earundem legitimi⁴ inibi convocatis et presentibus, si prefatum montem modo premissis invenerit pro meta fore possibilem assignari et non (...) ³ vicinitatibus nostris et aliis, extunc predictas possessiones relinquat prefato Dragus et patri ac fratribus suis annotatis modo quo supra perpetuo possidendas, prefatum montem Kuzberch ut prediximus eisdem pro meta assignando, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra prefatum Dragus ad nostram presenciam ad terminum competentem. Et post hec seriem assignacionis mete prescripte vel si necesse fuerit nomina contradictorum citatorum cum termino essignato⁵ nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wysegrad, feria quinta proxima post festum beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul din Agria, sănătate şi milostivire.

Aflaţi că, luînd noi aminte la faptele de credinţă şi mulţumitoarele slujbe ale lui Dragoş, fiul lui Giula, am hotărît să-i încuviinţăm cu milostivire acestuia ca dealul numit Dealul Mijlociu să fie semnul de hotar care să despartă moşile acestui Dragoş, aflătoare lingă riul Maramureş, de baia noastră regească zisă Baia Sprie şi de moşia magistrului Simion, fiul lui Mauriţiu, numită Oaş, însă în așa fel ca sus-zisul Dragoş să stăpînească cît va trăi, după placul voinţei sale, sus-zisele moşii, deoarece el le-a dobîndit de la noi pentru slujbele sale, însă după moartea sa tatăl şi fraţii săi mai sus-zişi care vor supravieţui, să poată avea o parte potrivită şi cuvenită în moşile mai sus-numite împreună cu fiii acestui Dragoş.

Şi, deoarece noi nu ştim dacă sus-zisul deal poate să fie hărăzit pe drept — fără ştirbirea <drepturilor> altora — ca semn de hotar mai sus-zis... avute de noi, de aceea poruncim cu tărie credinţei voastre, ca să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, înaintea căruia, omul nostru Stanislau, fiul lui Crăciun, sau Stan de Rona ori în lipsa acestora Mayk, fiul lui Zalow, mergînd la sus-zisele moşii şi chemînd acolo în chip legiuit vecinii şi megieşii acelor <moşii> şi fiind <aceia> de faţă, dacă va găsi, așa cum s-a arătat mai sus, că pomenitul deal poate fi dat ca semn de hotar şi nu... vecinătăţilor noastre şi ale altora, atunci să lase sus-zisele moşii pomenitului Dragoş şi tatălui său şi fraţilor săi sus-numiţi, ca să le stăpînească pe veci în chipul de mai sus şi pomenitul Deal Mijlociu, așa cum am spus mai sus, să le fie lăsat drept hotar, dacă nu s-ar face vreo împotrivire. Iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit spre a sta faţă cu sus-zisul Dragoş. Şi după acestea să ne daţi seamă în scris, întocmai, despre statornicirea semnului de hotar mai sus-zis şi, dacă ar fi nevoie, despre numele împotrivitorilor chemaţi, împreună cu sorocul hotărît.

Dat la Vișegrad, în joia de după sărbătoarea fericților apostoli Petru și Pavel, în anul domnului o mie trei sute șazec.

La 1909 actul se găsea în proprietatea lui Ștefan Rednic din Giulești.
Orig. perg.

EDIȚII: *Tört. Tár.*, 1909, p. 1—2.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 152, nr. 115.

¹ Corect: *ipso*.

² Corect: *previxerint*.

³ Lacună în text.

⁴ Corect: *legitime*.

⁵ Corect: *assignato*.

490

1360 (iulie 4, Alba Iulia).

Nos, capitulum <ecclesie>¹ Transsiluane, damus pro <memoria quod...>² filiis Petri, Johanne ac Petro, filiis Emerici, Petro <...>³ Gywrk, Thome, filio Gabrielis, Petenye, Andrea, f<ilios...>⁴ de eadem Harow, unacum magistro Nicolao, filio Pau, notario et homine magistri Petri, viceuoyuode Transsiluani...>⁵ testimonium, ad videndum divisionem cuiusdam terre seu possessionis <Chudatelku...>⁶ communiter tangentis⁷ iuxta continencias eorundem instrumentorum, die dominico proximo post f<estum...>⁸ premissorum instrumentorum suorum per⁹ ipsos⁹ in⁹ specie⁹ exhibendorum⁹ fieri debendam transmittere debuissimus. Tandem ipse <...>¹⁰ unacum predicto magistro Nicolao, notario et homine ipsius magistri Petri, viceuoyuode, per ipsum <... Joha>nnem⁸, cori¹¹ ecclesie nostre sacerdotem, pro testimonio fidedignum, ad premissa peragenda duximus <transmittendum, qui vero homo vester>¹² et noster demum exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi unacum predictis <... festum Nativitatis beati>⁸ Johannis Baptiste nunc proxime preteritum et aliis diebus subsequentibus ad hoc sufficientibus ad pre<dictam terram seu possessionem Chudatelku vocatam pariter accessissent...>⁴ eorundem iuxta continencias premissorum instrumentorum per predictos nobiles inibi in⁹ specie⁹ exhibitorum <... prima>¹³ particula ipsius terre seu possessionis Chudateluk incipit videlicet a rivulo Sumusagh usque Bugkuragpataka versus <... distribucionis mensurando quam in nonas partes>¹² divisissent rectas et equales, quarum unam a parte ipsius rivuli Sumusagh tempore pluiosa¹⁴ <...>¹⁵ distributionis mensurando divi<serun>¹⁶ quarum una pars a parte rivuli Sumusagpataka <...>¹⁵ seu ab ipso Mychalch des<cenden>tibus¹⁷, secunda vero circa eandem primam porcionem existens, hominibus <...>¹⁸ a <...>¹⁵ a Johanne, filio Pauli, des<cenden>tibus¹⁷, quarta nobilibus de generatione Roman et quinta <... sexta no>bilibus⁸ de generatione Bachka; septima nobilibus de generatione Jacobi, filii Falkamar, <...>¹⁵ nobilibus de generatione Tyba cessissent perpetuo possidende. Aliam vero medietatem <...>¹⁵ inter easdem partes similiter equalis distribucionis mensurando divississent quarum una <...>¹⁵ de generatione predicti Mychaelis Sál et hominibus seu nobilibus a predicto Jacobo, filio Falkmar¹⁴, <...>¹⁵ <evocatis, filio Stephani>¹⁹ quarta nobilibus de generatione Battered, filii Sebe, quinta

nobilibus (. . .)¹⁵ sexta hominibus seu nobilibus <de generatione Johannis filii>²⁰ Zacharias descendentibus; septima nobilibus a predicto (. . . octava)⁸ hominibus de generatione, filii (. . .)²¹; nona hominibus de generatione (. . .)²² predicti Benedicti, filii Z(aharie decima)⁸ hominibus²³ de generatione <Berec>²⁴ filii (. . .)¹⁵, filii Eleu, descendentibus <undecima, duodecima>²⁵ hominibus de predicto Mychalch descendentibus videlicet nobili(bus . . .)¹² possidende. Aliam vero particulam eiusdem terre Chudatelku scilicet a monte Kuzepmal d(icto usque . . .)¹² distributionis mensurando in duas partes divisissent rectas et equales, quarum unam terre a parte pre(dicte . . .)¹² terre Chudatelku, eandem ab ipsa possessione Harow separantes Zeukeku, Cheberk (. . .)¹⁵ novem hominibus descendentibus. Alia vero medietas a parte possessionis Kemend usque metas <que predictam terram Chudatelku ab ipsa>⁸ possessione Kemend separant et distinguunt hominibus seu nobilibus a prenomatis tribus hominibus (. . .)¹⁵, alterius particule terre cessissent et provenissent. Silvas²⁶ vero ad eandem terram seu possessionem Chudatelku perti(nentes . . .)¹². Factaque ipsa divisio, predictus magister Nicolaus, notarius et homo vester, (. . .)¹⁵ sub testimonio hominis nostri predicti unicuique parcium suam porcionem signis metalibus ab in(vicem . . .)¹², possidendam tene-dam pariter et habendam.

Datum sabbato proximo post octavas festi N(ativitat)is beati Johannis Baptiste, anno domini)²⁷ M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de știre că... fiii lui Petru, Ioan și Petru, fiii lui Emeric, Petru... Gyurk, Toma, fiul lui Gabriel, Petenye, Andrei, fii din același <neam> de Hărău, împreună cu magistrul Nicolae, fiul lui Pavel, notarul și omul magistrului Petru, vicevoievodul Transilvaniei, ... trebuia să trimitem spre mărturie pentru a fi de față la împărțirea unui pământ sau moșii <numită> Chudatelku care-i atinge pe toți, potrivit cu cuprinsul acelor acte, ce urmează să aibă loc în prima duminică după sărbătoarea... ca ei să înfățișeze în original numitele lor acte. Totuși, acel... am hotărît să trimitem spre mărturie împreună cu sus-zisul magistrul Nicolae, notarul și omul acelui magistrul Petru, vicevoievodul <Transilvaniei>, în numele acelui... Ioan, preotul din strana bisericii noastre, care om al nostru însă și omul vostru, întorși apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că ei, împreună cu sus-zișii... la sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul²⁸ acum de curînd trecută și în celelalte zile următoare care au fost de trebuință pentru aceasta s-au dus împreună la sus-zisul pământ sau moșie numit Chudatelku... al lor, potrivit cuprinsului sus-ziselor scrisori înfățișate acolo de numiții nobili în original... cea dintîi bucată a acelui pământ sau moșie <numită> Chudatelku începe anume de la rîul Sumusag, pînă la rîul Bugkuragpataka spre... măsurînd împărțirea, au despărțit-o în nouă părți drepte și egale dintre care pe una, dinspre partea rîului Sumusag <care> pe o vreme ploioasă... măsurînd împărțirea, au despărțit o parte din ele, dinspre partea acelui rîu Sumusag... sau ce coboară din acel Mychalch; iar a doua <parte> aflătoare lîngă acea întîia parte, oamenilor coborînd... de la Ioan, fiul lui Pavel; a patra, nobililor din neamul Roman, și a cincea... a șasea nobililor din neamul Bachka, a șaptea nobililor din neamul lui Iacob, fiul lui Falkamar... au căzut nobililor

din neamul Tyba ca să le stăpînească pe veci. Iar cealaltă jumătate ... măsurată de asemenea cu o dreaptă împărțire au despărțit-o (astfel) ... dintre care una ... din neamul sus-zisului Mihail Sal și oamenilor sau nobililor de la sus-zisul Iacob, fiul lui Falkamar ... numiți, fiului lui Ștefan; a patra nobililor din neamul Battered, fiul lui Sebe; a cincia nobililor ... a șasea oamenilor sau nobililor care se trag din neamul lui Ioan fiul lui Zaharia; a șaptea nobililor din sus-zisul ... a opta, oamenilor din neamul lui Ioan fiul lui ...; a noua oamenilor din neamul ... sus-zisului Benedict, fiul lui Zaharia; a zecea, oamenilor din neamul Berec, fiul lui ... ce se trage din ... fiul lui Eleu, a zecea și a unsprezecea oamenilor ce se trag din sus-zisul Myhalch, adică nobililor ... ca să le stăpînească.

Iar cealaltă bucată din acel pămînt Chudatelku, adică (acea care) coboară de la dealul zis Kuzepmal ... pînă la ... măsurînd-o cu o dreaptă împărțire, au împărțit-o în două părți drepte și egale, dintre care una, dinspre partea sus-zisului pămînt Chudatelku, despărțind-o de acea moșie Hărău, Zeukeku, Cheberk ... nouă din oamenii care se trag din ... Iar cealaltă jumătate dinspre partea moșie Chimindia, pînă la semnele de hotar ce despart și deosebesc pămîntul Chudatelku de acea moșie Chimindia, a ajuns și a revenit oamenilor sau nobililor de la sus-pomeniții trei oameni ... a celeilalte bucăți de pămînt.

Iar pădurile ce țin de acel pămînt sau moșie Chudatelku ... După înfăptuirea acestei împărțiri sus-zisul magistrul Nicolae, notarul și omul vostru, cu mărturia omului nostru sus-pomenit (a dat) fiecăruia dintre părți bucata ei de pămînt cu semnele de hotar ce le despart una de alta s-o stăpînească, s-o țină și de asemenea s-o aibă pe veci.

Dat în prima simbătă după octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 675. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, în stare foarte deteriorată, cu lacune și pete de umezeală.

¹ Pată de umezeală cca 1 cm, întregit după sens.

² Rupt cca 12 cm, întregit parțial pe baza contextului.

³ Rupt cca 10 cm.

⁴ Rupt cca 9 cm, întregit parțial pe baza contextului.

⁵ Rupt cca 8 cm, întregit parțial pe baza contextului.

⁶ Rupt și pată de umezeală cca 3 cm, întregit parțial pe baza contextului.

⁷ Urmează de tăiat de aceeași mină.

⁸ Rupt cca 3 cm, întregit parțial pe baza contextului.

⁹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

¹⁰ Rupt cca 2 cm.

¹¹ Corect: *chori*.

¹² Rupt cca 3 cm, întregit după sens.

¹³ Rupt și pată de umezeală cca 4 cm, întregit parțial după sens.

¹⁴ Astfel în orig.

¹⁵ Rupt cca 3 cm.

¹⁶ Pată de umezeală cca 1 cm, întregit după sens.

¹⁷ Pată de umezeală cca 1,5 cm, întregit după sens.

¹⁸ Cuvînt ilizibil.

¹⁹ Pată de umezeală cca 4 cm, întregit pe baza contextului.

²⁰ Pată de umezeală cca 3 cm, întregit pe baza contextului.

²¹ Pată de umezeală, cca 1 cm.

²² Pată de umezeală cca 3,5 cm.

²³ Urmează a *predicta*, tăiat de aceeași mină.

²⁴ Lectură probabilă.

²⁵ Pată de umezeală cca 2 cm, întregit pe baza contextului.

²⁶ Cuvintele de la *silvas* până la *pertinentes* scrise deasupra rîndului.

²⁷ Rupt cca 3 cm, întregit pe baza contextului.

²⁸ 24 iunie.

491

1360 iulie 5 (*dominico proximo post festum beatorum Petri et Pauli apostolorum*), lingă Santău (Zantho).

Nicolae Konth, palatinul Ungariei și judele cumanilor, cere conventului din Lelez să-l trimită pe omul său de mărturie care, împreună cu împuternicitul trimis de el, să cerceteze dacă Toma de Biri a depus jurământul cerut de Ubul și Mihail, fiii lui Ladislau de Kállo, acuzați în fața regelui că Nicolae zis Forgach, slujitorul lor, împreună cu alții, au ucis pe Ladislau, fiul lui Toma de Biri.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51892. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 83, nr. 1372.

492

1360 iulie 6, lingă Santău.

Nos, Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria quod, in congregacione nostre generali universitati nobilium Byhoriensium et de Crazna, feria secunda proxima post festum Nativitatis beati Johannis baptiste, prope villam Zanthou celebrata, Petrus, filius Mychaelis de Ztanyzlou, de medio aliorum exurgendo, proposuit tali modo, quod universi populi de Zalach per adducinem Petri et Georgii dictorum Buchur, iudicium de eadem Zalach, feria quarta proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste, cuius proxime preterisset tercia¹ revolutio annualis, potencialiter ad dictam possessionem suam Stanyzlou vocatam veniendo, quatuor iobagiones suos de eadem ad predictam villam Zalach² duxissent cum omnibus bonis et rebus eorum, centum marcas valentibus, in suum preiudicium et gravamen, quiquidem legitimis diebus dicte nostre congregacionis per eundem Petrum expectati, ad ipsam congregacionem nostram non venerunt neque miserunt; unde nos eosdem adversus annotatum Petrum in iudicio decrevimus fore convictos, si se rationabiliter non poterint excusare.

Datum octava³ die congregacionis nostre predictae in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

(*Pe verso:*) Pro Petro, filio Mychaelis de Stanyzlou, contra Petrum et Georgium dictos Buchur, iudices de Zalach, iudicialis.

Noi, Nicolae Kont, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, dăm de știre că în adunarea noastră obștească, ținută cu obștea nobililor din Bihor și Crasna în luna cea mai apropiată după sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁴, lingă satul Santău, ridicîndu-se

din mijlocul altora, Petru, fiul lui Mihail de Sanislău, a spus că toți oamenii din Sălacea, aduși de Petru și Gheorghe ziși Buchur, juzi de Sălacea, au venit cu sila la moșia sa numită Sanislău, în miercurea cea mai apropiată înainte de sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, de la care au trecut de curînd trei ani⁵, și au dus de acolo în sus-zisul sat Sălacea patru iobagi ai săi, împreună cu toate bunurile și lucrurile lor, în valoare de o sută de mărci, spre dauna și paguba sa. Aceștia, așteptați fiind de acel Petru în zilele legiuite ale zisei noastre adunări, nu au venit la acea adunare a noastră și nici n-au trimis (pe altcineva). Drept care noi am hotărît să fie osîndiți la gloabă, față de sus-numitul Petru, dacă nu se vor putea dezvinovăți în chip întemeiat.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-zise, în locul pomenit, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso.*) (Scrisoare) de globire pentru Petru, fiul lui Mihail de Sanislău, împotriva lui Petru și Gheorghe ziși Buchur.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 893. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hirtie cu fragmente de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 83—84, nr. 1 373.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Cuvîntul a fost scris inițial cu *S* peste care a fost scris *Z*.

³ Scris deasupra cuvîntului *septimo*, șters de aceeași mină.

⁴ 29 iunie.

⁵ 21 iunie (1357).

493

1360 iulie 6, (lingă Nădab).

Nicolae Konth, palatinul Ungariei, face cunoscut că în adunarea obștească a nobililor din comitatele Békés și Zarand ținută la 3 iulie lingă Nădab aceștia au adevărit că satul *Bozoragh* unde se află biserica cu hramul Sf. Emeric, precum și moșia Firiteaz, lipsită de locuitori, au fost stăpînite de Dumitru Lăpes și Nicolae Treutul, dar mai tîrziu au ajuns pe mîine străine.

Arh. Naț. Magh., Arh. Pongrácz din Nedec (= cota veche).

Orig. perg., cu urmele a șase peceti inelare de închidere aplicate pe verso.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1896, p. 509.

494

1360 iulie 8 (*octavo die termini prenotati: octavas Nativitatis beati Johannis Baptiste*), Vișegrad.

Ștefan Bebek, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să hotărînicească moșia *Hudaa* și să pună pe Bricciu și Lorand Kántor, fiii lui Nicolae de Derzs, Ștefan, fiul lui Ștefan de Kálló și Ioan Nyilas în stăpînirea părților de moșie care li se cuvin. Între oamenii regelui: Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău (*Ztanizlow*).

524

Arh. Naț. Magh. Dl. 51894. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1352.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere, aplicată pe verso și cu urme de caput sigilli.

REGESTE: Kállay, II, p. 84, nr. 1374.

495 **1360 iulie 8 (*tercio die octavarum festi beatorum Petri et Pauli apostolorum*), (Oradea).**

Capitulul din Oradea transcrie sub formă de privilegiu actul său din 29 februarie 1352 (*DRH—C*, vol. X, nr. 103.), la cererea lui Ladislau, fiul lui Ioan de Kálló, deoarece exemplarul acestuia a ars. Filip prepozit, Benedict lector, Ladislau cantor.

Arh. Naț. Magh. Dl. 4257. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1352.

Transumpt în actul conventului din Lelez, din 9 decembrie 1382.

REGESTE: Kállay, II, p. 85, nr. 1376.

496 **1360 iulie 28 (*V. Kalendas Augusti*), (Villeneuve-lès-Avignon).**

Vilhelm, cardinalul diacon al bisericii Sf. Maria Cosmedin din Roma, cere de la papa Inocențiu VI să rezerve pe seama capelanului său Conrad Sculteti, jurisprudent și arhidiacon de Nitra, canonicatul și prebenda pe care Dominic Bebek, prepozit al bisericii Sf. Martin de Zips, ales și întărit ca episcop al bisericii de Cenad (*Chanadiensis*), le ține în biserica de Pécs, fără a ține seama că beneficiarul mai are și alte canonicate și prebende.

Arh. Vat., Reg. Suppl., 33, fol. 189 v.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Bossányi, II, p. 386—387, nr. 265.

497 **1360 iulie 28 (*V. Kalendas Augusti*), (Villeneuve-lès-Avignon).**

Papa Inocențiu VI rezervă pe seama lui Conrad Sculteti canonicatul și prebenda bisericii Sf. Martin de Zips, de îndată ce acestea vor deveni libere prin sfințirea lui Dominic Bebek ca episcop al bisericii de Cenad (*Chanadiensis*).

Arh. Vat., Reg. Suppl., 30, fol. 180 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Bossányi, II, p. 416, nr. 351.

498 **1360 iulie 29 (*IIII. Kalendas Augusti*), (Villeneuve-lès-Avignon).**

Ludovic I, regele Ungariei, cere de la papa Inocențiu VI să rezerve pe seama capelanului său, preotul Benedict al lui Gheorghe, student în drept bisericesc la Padova, prepozitura bisericii Sf. Martin din Zips,

pe care o ține episcopul ales de Cenad (*Chanadiensis*), dar care va deveni vacantă prin sfîntirea acestuia sau prin trecerea timpului cu privire la sfîntirea episcopilor, fără a se ține seama că zisul Benedict mai deține și un alt canonicat și o altă prebendă.

Arh. Vat., Reg. Suppl., 33 fol. 83 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 387, nr. 266.

499 **1360 iulie 29** (*IIII. Kalendas Augusti*), **(Villeneuve-lès-Avignon).**

Papa Inocențiu VI rezervă pe seama lui Benedict al lui Gheorghe prepozitura bisericii Sf. Martin din Zips care va deveni vacantă prin înălțarea lui Dominic ca episcop ales de Cenad (*Chanadiensis*).

Arh. Vat., Reg. Suppl., 30, fol. 180 r. Fotocopie la Inst de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 416, nr. 352.

500 **1360 iulie 29** (*IIII. Kalendas Augusti*), **(Villeneuve-lès-Avignon).**

Ludovic I, regele Ungariei, cere de la papa Inocențiu VI să rezerve pe seama lui Petru de Monasterio, împuternicitul cardinalului Wilhelm în regatul Ungariei, canonicatul și prebenda bisericii de Agria, ce vor deveni libere (prin sfîntirea lui Dominic ca episcop de Cenad) fără a ține seama că zisul Petru mai așteaptă un beneficiu bisericesc în altă dieceză.

Arh. Vat., Reg. Suppl., 33, fol. 189 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 387, nr. 267.

501 **1360 iulie 29** (*IIII. Kalendas Augusti*), **(Villeneuve-lès-Avignon).**

Papa Inocențiu VI rezervă pe seama lui Petru de Monasterio un canonicat și o prebendă în biserica de Agria care vor deveni libere prin sfîntirea lui Dominic (ca episcop de Cenad).

Arh. Vat., Reg. Suppl., 30, fol. 180 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 416, nr. 353.

502 **1360 iulie 29** (*IIII. Kalendas Augusti*), **(Villeneuve-lès-Avignon).**

Papa Inocențiu VI cere episcopului de Vaț să introducă pe Petru de Monasterio, preot din Limoux, în canonicatul de Agria, pe care l-a avut mai înainte Dominic, episcopul ales de Cenad. (*Chanadiensis*).

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 280, nr. 402.

503 **1360 iulie 29** (*III. Kalendas Augusti*), **(Villeneuve-lès-Avignon)**.

Ludovic I, regele Ungariei, cere de la papa Inocențiu VI să rezerve pe seama lui Nicolae de Levoča, canonic — cantor al bisericii de Nitra, canonicatul și prebenda bisericii de Strigoniu, care vor deveni libere (prin sfințirea lui Dominic ca episcop de Cenad), fără a ține seama că mai deține și alte canonicate și prebende.

Arh. Vat., Reg. Suppl., 33, fol. 189 v. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hirtie.

EDITII: *Bossányi*, II, p. 388, nr. 268.

504 1360 iulie 29 (*IIII. Kalendas Augusti*), (Villeneuve-lès-Avignon).

Papa Inocențiu VI rezervă pe seama lui Nicolae de Levoča, cantor de Nitra, canonicatul și prebenda bisericii de Strigoniu, (care vor deveni libere prin sfințirea lui Dominic ca episcop de Cenad).

Arh. Vat., Reg. Suppl., 30, fol. 112 r.

Orig. hîrtie.

EDITII: *Bossányi*, II, p. 417, nr. 354.

505 1360 iulie 29 (*IIII. Kalendas Augusti*), (Villeneuve-lès-Avignon).

Papa Inocențiu VI cere episcopului de Vaț să introducă pe Nicolae de Levoča, canonic de Nitra în canonicatul de Strigoniu, pe care l-a avut înainte Dominic, episcopul ales de Cenad (*Cenadiensis*).

Arh. Vat., Reg. Vat., 143, fol. 322 v și 323 r. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1895, p. 280, nr. 403.

506 **1360 august 7 sau 14, (Alba Iulia).**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod Blasio, filio Petri de Hary, famulo (magistri Nicolai dicti)¹ Malach, nobilis de Aryan, per eodem magistro Nicolao, domini suo, cum procuratoriis litteris nostris generalibus ad causas, ab una, parte vero (ex altera)² Andrea, nobili de Rapolth, pro se et pro magistro Jacobo, filio Thome de eadem, fratre suo patrueli, coram nobis personaliter constitutis per p(re)dictum Blasium¹ confessum extitit ministerio vive vocis pariter et relatum, quod predictus magister Nico-

laus, dominus suus, ad possessionem suam Thamaspataka (apud manus)² predictorum magistri Jacobi et Nicolai, filii Andree, tytulo³ pignoris existentem, centum et viginti tres marcas ad numerum de Warasio ab (eodem magistro Jacobo)⁴, filio Thome et Nicolao, filio Andree, recepisset et iidem magister Jacobus et Nicolaus sibi easdem centum et (viginti)⁴ tres marcas plene (persolvissent eo con)ditione¹ mediante ut, si predictus magister Nicolaus dictus Malach, eo tempore que dicte⁵ partes voluerint, Gregorium, fratrem suum uterinum, predictam confessionem per ipsum faceri et confiteri facere non posset vel non curaret, extunc in dupplo dictarum centum et viginti trium marca(rum remaneret)¹. Ad hec idem Blasius ipsum magistrum Nicolaum, dominum suum, vigore predictarum litterarumstrarum procuratoriarum obligavit coram nobis.

Datum feria sexta (proxima... festum beati)⁶ Laurencii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, capitulul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că înfățișându-se înșiși înaintea noastră Blasiu, fiul lui Petru de Hărău, sluga magistrului Nicolae zis Malach, nobil de Uroi, în numele celui magistru Nicolae, stăpînul său, cu scrisoarea noastră de împuternicire deplină și pentru pricini judecătorești, pe de o parte, iar (pe de altă) parte Andrei, nobil de Rapolt, în numele său și al magistrului Iacob, fiul lui Toma, tot de acolo, vărul său după tată, sus-zisul Blasiu a spus și de asemenea a mărturisit prin viu grai că sus-zisul magistru Nicolae, stăpînul său, a primit o sută douăzeci și trei de mărci după socoteala de Orăștie, de la acel magistru Iacob, fiul lui Toma și Nicolae, fiul lui Andrei, pentru moșia sa Tămășasa, aflătoare ca zălog (în stăpînirea) sus-zisilor magistrul Iacob și Nicolae, fiul lui Andrei și aceiași, magistrul Iacob și Nicolae, i-au plătit în întregime cele o sută douăzeci și trei de mărci, cu acea condiție că, dacă sus-zisul magistru Nicolae zis Malach nu ar putea sau nu s-ar îngriji ca, în timpul dorit de pomenitele părți, să-l pună pe Grigore, fraatele său după mamă, să facă și să dea în vileag sus-zisa mărturisire, atunci să fie pedepsit cu îndoitul sus-ziselor o sută douăzeci și trei de mărci. La acestea, acel Blasiu l-a legat înaintea noastră pe acel magistru Nicolae, stăpînul său, prin puterea sus-zisei noastre scrisori de împuternicire.

Dat în prima vineri... sărbătoarea fericitului Laurențiu mucenicul, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 672. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. perg., cu urne de pecete rotundă de închidere aplicată pe verso.

¹ Rupt cca 1,5 cm, întregit pe baza contextului.

² Rupt, întregit după sens.

³ Astfel în orig.

⁴ Lipsește în orig.

⁵ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

⁶ Rupt, întregit parțial pe baza contextului.

Nos, Nicolaus Kont, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria quod in congregacione nostra generali universitati nobilium comitatus de Karassou feria secunda proxima post octavas festi beati Jacobi apostoli prope villam Gatal celebrata, Dominicus, filius Iwan, filii Bac, de medio aliorum exurgendo proposuit eo modo quod possessiones Zeuren, Ozyag, Bokrand vocate et dimidietas possessionis Egres suorum predecessorum acquisiticie fuissent, et ipsius acquisitionis titulo efficacissimorum instrumentorum vigoribus sibi pertinerent, quas nunc magister Laurencius, filius Heem, cum fratribus suis conservaret, unde scire vellet ab eodem, qua ratione ipsas possideret. Quo percepto quia Dyonisius, filius Pauli, pro magistro Benedicto, filio Heem, cum litteris procuratoriis comitis capelle regie astando, eundem magistrum Benedictum in predictis possessionibus inporcionatum fore referebat, dictus eciam Laurencius, filius Heem, absque interessencia Nicolai, filii Georgii, ac Petri, Georgÿ et Blasÿ, filiorum Blasÿ, filii Georgÿ, fratrum suorum divisionalium, in causa premissa se respondere non posse allegabat, ideo ipsam causam ad octavas festi¹ beati² Martini² confessoris² proxime venturas in curiam regiam in nostram presenciam peremptorie duximus prorogandam eomodo, ut idem Dominicus actor, medio tempore prescriptos Nicolaum, filium Georgÿ et filios Blasÿ, legitime citationis modum observando vel aliter quoquomodo legitime² poterit, ad easdem octavas contra se in causa premissa adducere teneantur³.

Datum septimo die congregacionis nostre predictae, in loco antedicto, anno domini Millesimo CCC^{mo} sexagesimo.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Pro Dominico, filio Iwan, filii Bac, contra magistrum Laurencium, filium⁴ Hem² ad octavas festi¹ beati² Martini² confessoris² prorogatorie, ad quasquidem octavas idem Dominicus, Nicolaum, filium Georgÿ et filios Blasÿ, filii Georgÿ, intrascriptos per modum legitime citationis coarctando in nostram presenciam adducere tenebitur.

⟨*De o altă mină contemporană:*⟩ Pro actore Johannes de Deed⁵, cum nostris pro inctis de videlicet citatis Johannes litteratus ratione prioritatis, eoque simul et semel debent terminari, ad Georgÿ.

Noi, Nicolae Kont, palatinul țării Ungariei și judele cumanilor, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută în luna de după octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob⁶, lingă satul Gătaia, cu obștea nobililor din comitatul Caraș, ridicându-se din mijlocul celorlalți Dominic, fiul lui Ivan, fiul lui Bac, a spus că moșiile numite Zeurem, Ozyag și Bokrand și jumătate din moșia Ezeriș au fost bunuri de dobândire ale înaintașilor săi și că, în temeiul acestei dobândiri, prin puterea actelor celor mai neîndoielnice ele sînt ale lui și că acum le ține în stăpînire magistrul Laurențiu, fiul lui Heem, împreună cu frații săi, și de aceea ar voi să afle de la el pe ce temei le stăpînește. La auzul acestora, întrucît Dionisie, fiul lui Pavel, înfățișat la judecată în numele magistrului Benedict, fiul lui Heem, cu scrisoare de împuternicire din partea comitelui capelei regești, spunea că acel magistrul Benedict nu are nici o parte în zisele moșii, iar zisul Laurențiu, fiul lui Heem, susținea că nu

poate să răspundă în pricina sus-pomenită, dacă nu sînt de față Nicolae, fiul lui Gheorghe și Petru, Gheorghe și Blasiu, fiii lui Blasiu, fiul lui Gheorghe, frații săi de devălmășie. De aceea am hotărît să se amîne pentru cea din urmă oară această pricină la curtea regească înaintea noastră la octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul⁷, în așa fel ca între timp numitul Dominic pîrîșul să fie dator ca, păzînd legiuitul fel al chemării la judecată sau în orice alt fel legiuit ar putea, să aducă la acele octave pe sus-pomeniții Nicolae, fiul lui Gheorghe, și fiii lui Blasiu spre a sta față cu dînsul în această pricină.

Dat în a șaptea zi a numitei noastre adunări, în locul mai sus-arătat, în anul domnului o mie trei sute șazecei.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Pentru Dominic, fiul lui Ivan, fiul lui Bac, împotriva magistrului Laurențiu, fiul lui Heem, scrisoare de amînare la octavele sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul⁷, octave la care acest Dominic va fi dator să aducă înaintea noastră pe Nicolae, fiul lui Gheorghe, și pe fiii lui Blasiu care sînt scriși înăuntrul (scrisorii), silindu-i pe calea unei legiuite chemări.

(*De o altă mină contemporană:*) Pentru pîrîș (s-a înfățișat) Ioan de Deta cu (scrisoarea) noastră, pentru pîrîși, Ioan diacul (a avut amînare) în temeiul întîietății de soroc, și de aceea ele trebuie să se încheie odată și împreună la (octavele sărbătorii fericitului) Gheorghe.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 898. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere și fragmente de caput sigilli, aplicate în document pe verso.

EDIȚII: Pesty, Krassó, III, p. 43—44; Hurmuzaki—Densușianu, I/2, p. 63—64.

REGESTE: Kállay, II, p. 85—86, nr. 1 378.

¹ Urmează cuvintele *Omnium Sanctorum*, tăiate de aceeași mină.

² Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

³ Corect: *teneatur*.

⁴ Urmează *Iwan, filii Bac*, tăiat de aceeași mină.

⁵ Urmează *judicis curie*, tăiate de aceeași mină.

⁶ 3 august.

⁷ 18 noiembrie.

⁸ 1 mai (1361).

508 1360 august 13 (*feria quinta proxima post festum beati Laurencii martiris*), Vișegrad.

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să trimită un om de mărturie care, împreună cu omul regelui, să cerceteze plîngerea lui Ladislau, fiul lui Ioan zis Lengel, împotriva lui Andrei, fiul lui Ladislau de Gesztered, vicecomitele de Szabolcs și a slugilor sale.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 902. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Transumpt în actul capitlului din Oradea din 3 octombrie 1360, (Oradea), nr. 515.

Papa Inocențiu VI, la cererea lui Pavel, episcopul de Freising, îngăduie pe seama lui Nicolae al lui Arnold, arhidiacon de Szabolcs, un canonicat și o prebendă în dieceza de Meissen, precum și parohia de la Dresden din aceeași dieceză, fără a ține seama că el mai deține alte canonicate și prebende și slujba de custode al bisericii din Oradea, în a căror stăpânire, de altfel, nici n-a intrat pînă acum și de care slujbă de custode și arhidiaconat, amintite mai sus, e gata să se lase.

Arh. Vat., Reg. Suppl., 33, fol. 195 v.
Orig. hîrtie.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 389—390, nr. 271.

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod nos pro fidelitatibus et servitiis sincerissimis Petri, filii Johannis de Kathl, familiaris magnifici viri Dionisii, woyuode Transsilvani, quibus idem in plerisque nostris et regni nostri negotiis, iuxta sui status exigentiam, laudabiliter studuit complacere nostre maiestati, quandam terram reginalem, desertam et habitatoribus destitutam, Borbateluke vocatam, in comitatu Jauriensi existentem, nostre, ut dicitur, collationi pertinentem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, sub eisdem metis et terminis, quibus per priores suos possessores habita extitit et possessa, nove donationis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus prefato Petro, filio Johannis, et per eum, Nicolao, Johanni, Laurentio, Thome et Deseu, fratribus eiusdem uterinis, eorumque heredibus et posteritatibus universis, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, salvis iuribus alienis.

Datum in Wysegrad, in festo beati regis Stephani, anno Domini M^o CCC^o LX^{mo}.

(*Jos, pe margine, și pe verso, sub pecete:*) Relatio Benedicti dicti Heym et Petri dicti Zudor.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că noi, pentru faptele de credință și slujbele preacurate ale lui Petru, fiul lui Ioan de Kathl, slujitorul măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, prin care el s-a străduit, în chip vrednic de laudă după cerința stării sale, a dobîndi bunăvoința maiestății noastre, în multe treburi ale noastre și ale regatului nostru, am dat, am dăruit și am hărăzit sus-zisului Petru, fiul lui Ioan, și prin el lui Nicolae, Ioan, Laurențiu, Toma și Desideriu, frații lui buni, precum și tuturor moștenitorilor și urmașilor lor, în chip de danie nouă a noastră, un pămînt de al reginei, deșert și lipsit de locuitori, numit Borbateluke, aflător în comitatul Győr, și ținînd, după cum se spune, de dreptul nostru de

danie, împreună cu toate foloasele și toate cele ce țin de el, ca să-l stăpînească, să-l țină și să-l aibă pe veci și nestrămutat între aceleași semne de hotar și margini în care a fost ținut și stăpînit de stăpînii lui de dinainte, fără știrbirea drepturilor altora.

Dat în Vișegrad, la sărbătoarea fericitului rege Ștefan, în anul domnului o mie trei sute șazecei.

(*Jos, pe margine și pe verso, sub pecete:*) Dare de seamă a lui Benedict zis Heym și a lui Petru zis Zudor.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. XXXVII, nr. 7.
Orig. pergament, cu urme de pecete aplicată pe verso.

511

(1360) august 27, Oradea.

Nos, Philippus, prepositus ecclesie Waradiensis, venerabilisque in Christo patris, domini Demetrii, dei et apostolica gratia episcopi, loci eiusdem vicarius in spiritualibus et temporalibus generalis, tenore presentium significamus, quibus expedit universis, quod cum inter magistros Nicolaum et Mathiam, filios Choka de Told, tamquam actores ab una, ac inter magistros Iacobum et Paulum, filios Pousse¹, quondam palatini de Dubrechen, parte ex altera, cuius honus et gravamen prefatus magister Paulus, filius Pousse¹, super se assumsit, quod possit temporis in processu ad infrascripta provenire; licet quod lis et controversia super quarta filiali ave² predictorum Nicolai et Mathie, filiorum Choka de Told, coram nobis mota fuerit, de termino ad terminum diversis prorogationum cautelis, eadem causa prorogata extiterit, tandem feria secunda proxima post festum beati Barnabe apostoli proxime preteritum, partibus predictis coram nobis comparentibus, super prescripta quarta filiali ave² prescriptorum Nicolai et Mathie, multis probis viris nobilibus partes suas interponentibus, ex nostra permissione taliter se concordasse, affirmavit³, ymo coram nobis concordarunt conditione tali: quod predicti magistri Iacobus et Paulus, filii preallegati Pousse¹, quondam palatini de Dubrechen, pro quarta filiali ave ipsorum magistrorum Nicolai et Mathie, filiorum Choka, predictorum, centum et octoginta quinque florenos, absque portione nostra in promptis florenis, aut denarios promptos Waradini pro tempore currentes, in duobus terminis infrascriptis, coram nobis solvere tenebuntur; videlicet medietatem dictorum centum et octoginta quinque florenorum in quindenis festi beati Iohannis baptiste, medietatem vero in octavis Assumptionis virginis gloriose, proxime nunc elapsis, solvere et dare tenebuntur. Ipsi itaque terminis post sese consequentibus, prefati magistri Iacobus et Paulus, filii Pousse¹, quondam palatini, annotatis magistris Nicolao et Mathie, filiis Choka de Told, ipsos centum et octoginta quinque florenos coram nobis persolverunt, ut debebant.

Ideo nos eosdem magistros, Iacobum et Paulum, filios Pousse¹, quondam palatini de Dubrechen, ac heredes eorum, contra memoratos magistros Nicolaum et Mathiam, filios Choka, et successores eorum, super quarta filiali prenominata, auctoritate iudiciaria redditurus expeditos, presentium patrocinio mediante eisdem magistris Nicolao et Mathie, filiis Choka de Told, ac heredibus eorum, super premissa quarta

filiali avie ipsorum perpetuum silentium imponentes. In cuius rei memoriam, firmitatemque presentes litteras nostras concessimus, sigilli nostri autentici munimine roboratas.

Datum Waradini, quarta die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini M^o CC(C) LX.

Noi, Filip, prepozitul bisericii de Oradea și vicar general întru cele duhovnicești și lumești al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcopul aceluia loc, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că întrucît între magiștrii Nicolae și Matia, fiii lui Choka de Told, ca pîrși, pe de o parte, și magiștrii Iacob și Pavel, fiii lui Doja de Debrețin, fostul palatin, pe de altă parte — a cărui sarcină și răspundere și le-a luat asupra-și pomenitul magistru Pavel, fiul lui Doja, ca să poată ajunge în curgerea vremii la cele mai jos scrise — se pornise înaintea noastră o pîră și o neînțelegere cu privire la pătrimea de fiică a bunicii sus-zișilor Nicolae și Matia, fiii lui Choka de Told, și, deși această pricină a fost amînată din soroc în soroc prin felurite scrisori de aminare, în cele din urmă sus-zisele părți, înfățișîndu-se înaintea noastră în luna de după sărbătoarea fericitului apostol Barnaba de curînd trecută⁴, au declarat că prin mijlocirea multor bărbați cinstiți și nobili și cu îngăduința noastră ei s-au învoit în acest chip cu privire la sus-zisa pătrime de fiică a bunicii sus-scrișilor Nicolae și Matia, ba chiar se învoiesc și înaintea noastră, cu această înțelegere: ca sus-zișii magiștri Iacob și Pavel, fiii pomenitului Doja de Debrețin, fostul palatin, să fie datori să plătească înaintea noastră la cele două soroace mai jos scrise, pentru pătrimea de fiică a bunicii sus-numiților magiștri Nicolae și Matia, fiii lui Choka, fără partea noastră, o sută optzeci și cinci de florini, în florini gata sau în dinari gata ce umblă acum la Oradea și anume trebuiau să plătească și să dea jumătate din sus-zișii o sută, optzeci și cinci de florini în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului Ioan botezătorul⁵, iar (cealaltă) jumătate la octavele Adormirii slăvitei fecioare acum de curînd trecute⁶.

Și astfel, la aceste soroace urmînd unul după altul, sus-numiții magiștri Iacob și Pavel, fiii lui Doja fostul palatin, au plătit înaintea noastră magiștrilor Nicolae și Matia, fiii lui Choka de Told, cei o sută optzeci și cinci de florini după cum erau datori.

De aceea noi, din puterea (noastră) judecătorescă prin ocrotirea acestei (scrisori) îi descărcăm pe acei magiștri Iacob și Pavel, fiii lui Doja de Debrețin, fostul palatin, cît și pe moștenitorii lor, față cu pomeniții magiștri Nicolae și Matia, fiii lui Choka și urmașii lor, cu privire la sus-numita pătrime de fiică, silind la tăcere veșnică pe numiții magiștri Nicolae și Matia, fiii lui Choka de Told și pe moștenitorii lor, cu privire la pomenita pătrime de fiică a bunicii lor.

Spre amintirea și trăinicia acestui lucru, am dat această scrisoare a noastră, întărită cu puterea peceții noastre autentice.

Dat la Oradea, în a patra zi după sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

¹ Corect: *Doussa*.

² Astfel în text.

³ Corect: *affirmaverunt* sau *affirmarunt*.

⁴ 15 iunie.

⁵ 8 iulie.

⁶ 22 august.

512

1360 septembrie 22, Sîntimbru.

Religiosis viris, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonostra, amicis suis, Petrus, vicevaivoda Transsilvanus, amicitiam paratam cum honore.

Dicitur nobis in persona comitis Jacobi de Drag, quod Nicolaus, filius Joannis de Sumbur, frater suus patruelis, tributa seu talonia, ab hospitibus de Klusvar per villam Sumbur predictam transeuntibus provenire debentia, a multis temporibus retroactis fecisset exigere incessanter, pro se ipso reservando absque ipsius voluntate, cum tamen ipse cum dictis hospitibus de Klusvar in facto dicti tributi esset litis, intermedio ac de mandato regio predicta tributa ab eisdem hospitibus de Klusvar exacta et exigenda in congregatione generali magnifici viri domini Dionisii, vaivode Transsilvani et comitis de Zonuch, domini nostri, coram eodem domino nostro deberet ac teneretur presentare.

Super quo, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Georgius de Buda, vel Nicolaus, filius Joseph de Machkas, sive Nicolaus, filius Joannis de Zumurdach, aliis absentibus, homo noster, ad dictum Nicolaum, filium Joannis accedendo eundem requisitum habeant¹ et requirant² super eo, videlicet cur dicta tributa ab ipsis hospitibus de Clusvar³ usurpare aut exigere fecisset aut faceret in futurum; si vero negaverit, ab omnibus, quibus decet et licet, sciat et inquirat omnimodam de premissis veritatem. Et post hec, quidquid idem responderit ad premissa, aut qualiter premissorum vobis veritas constiterit nobis amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi Nativitatis beate Marie virginis, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo.

Cucernicilor bărbați din conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Ni se spune nouă de însuși comitele Iacob de Dragu că Nicolae, fiul lui Ioan de Jimbor, vărul său, a pus să se ceară neîncetat de mulți ani încoace vămile sau dările ce trebuiau să-i vină de la oaspeții din Cluj, ce treceau prin sus-zisul sat Jimbor, păstrându-le pentru sine, fără învoirea lui, deși el era în judecată în privința vămii amintite cu zișii oaspeți din Cluj și din porunca regească trebuia și era dator să înfățișeze sus-zisele vămi ce se cereau sau aveau să se ceară (în viitor) de la acești oaspeți din Cluj în adunarea obștească a măritului bărbat, a dom-

534

nului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, în fața acestui domn al nostru.

Drept aceea rugăm cu plecăciune prietenia voastră, prin (scrisoarea) de față, ca să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Gheorghe de Buda, sau Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaș, ori în lipsa acestora Nicolae, fiul lui Ioan de Sumurduc, mergînd la zisul Nicolae, fiul lui Ioan, să-i facă întrebare și să-l întrebe anume de ce a pus sau ar pune și în viitor să se ia pe nedrept sau să se ceară aceste vămi de la acești oaspeți din Cluj; iar dacă el ar tăgădui (faptul, atunci) să cerceteze și să afle de la cine se cade și se poate tot adevărul despre cele de mai sus.

Și după acestea, să aveți bunătatea a ne scrie ce a răspuns el la cele de mai sus, sau adevărul cum îl veți fi aflat voi cu privire la cele de mai sus.

Dat în Sintimbru, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitei fecioare Maria, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Bibl. Univ. Budapesta. Secția Msse. Col. Dan Cornides, t. II., p. 165.; Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Coleg Ref. din Cluj: col. lui Sam. Székely, VI., p. 420; Bibl. Acad. R.S.R. Filiala Cluj-Napoca, Col. lui Iosif Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, I., 439—440.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 27 septembrie 1360, nr. 514.

¹ Corect: *habeat*.

² Corect: *requirat*.

³ Astfel în text.

513 **1360 septembrie 24** (*feria quinta proxima post festum beati Mathei apostoli et evangeliste*), (Oradea).

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii lui Ștefan Bebek, judele curții regale, din 8 iulie 1360 (nr. 494) a trimis oamenii săi de mărturie anume, pe Dumitru preot de strană și slujitor al altarului Sf. Vincențiu din biserica lor și pe magistrul Cozma, canonic și preot al bisericii Sf. Cruce, la hotărnicirea moșiilor Hodas și Radalf, care au și fost atunci hotărnicite. Cu acest prilej mai sint amintiți: Nicolae, slujitorul lui Ioan, fiul lui Ioan de Tuys, și Petru, fiul lui Ioan de Cehăluț (*Chahud, Chahul*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 901. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată în document pe verso și urme de *caput sigilli*. Un alt text al actului datat la 23 septembrie 1360, cu mici deosebiri, și fără pecete, se păstrează în aceeași arhivă la Dl. 51 900.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 86 nr. 1 380 a și b.

514 **(1360) septembrie 27, (Cluj-Mănăstur).**

Nobili viro et honesto Petro, vicevayvode Transsilvano, conventus monasterii beate virginis de Clusmonostra, orationes in domino.

Noveritis nos litteras vestras recepisce honore quo decuit in hec verba: *⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1360, nr. 512⟩*.

Nos igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, una cum predicto Georgio de Buda, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Benedictum sacerdotem, de medio nostri ad premissa fideliter paragenda duximus transmittendum.

Qui demum exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi ad predictum Nicolaum, filium Johannis de Sumbur, personaliter accessissent eundemque super eo requisitum habuissent, quare dicta tributa ab ipsis hospitibus de Klusvar usque modo exigere¹ fecisset. Qui tandem Nicolaus, filius Joannis de Sumbur, non afirmasset, sed loco debito et ipse pro contrario super eodem facto responderet, utrum exegisset vel non; ab aliis autem, a quibus decuisset et licuisset, palam et occulte² de premissis talem scire et investigare potuissent veritatem, quod sepedictus Nicolaus, filius Joannis de Sumbur, tributa seu telonia, ab hospitibus de Klusvar per predictam villam Sumbur transcuntibus provenientia, a multis retroactis temporibus fecisset exigere¹ et nunc exigere¹ faceret incessanter, pro se ipso reservando, absque voluntate seu permissione ipsius comitis Jacobi de Drag.

Datum sexto die terminis prenotati, anno domini ut supra.

Nobilului și cinstului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei fecioare de Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru domnul.

Aflați că am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea voastră avînd acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1360, nr. 512⟩*.

Noi, aşadar, dînd ascultare după cum sîntem datori dreptelor și legiuitelor voastre cereri, am hotărît să trimitem din mijlocul nostru, dimpreună cu sus-zisul Gheorghe de Buda, omul vostru, pe omul nostru, anume pe fratele Benedict preotul, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus.

Aceștia întorcîndu-se în sfîrșit de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că s-au dus înșiși la sus-zisul Nicolae, fiul lui Ioan de Jimbor, și că i-au făcut întrebare de ce a pus să se ceară pînă acum aceste vămi de la acei oaspeți din Cluj. Și că în cele din urmă acest Nicolae, fiul lui Ioan de Jimbor, n-a declarat decît că va răspunde la locul cuvenit și el însuși ca împricinat dacă a cerut sau nu (aceste vămi); însă de la alții de la care s-a cuvenit și a fost cu puțință, ei au putut să cerceteze pe față și în ascuns și să afle adevărul următor cu privire la cele de mai sus: că des-pomenitul Nicolae, fiul lui Ioan de Jimbor, a pus să se ceară de mulți ani încoace și mai pune și acuma să se ceară fără încetare vămile sau dările pe mărfuri ce se iau de la oaspeții din Cluj ce trec prin sus-zisul sat Jimbor, și că el le ține pentru dînsul fără voia sau încuviințarea acestui comite Iacob de Dragu.

Dat în ziua a șasea a sorocului însemnat mai sus, în anul domnului, ca mai sus.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Col. Ref. Cluj, Colecția Sam. Szilágyi, VI, p. 420—422; Bibl. Acad. R.S.R. Filiala Cluj, col. lui I. Kemény, *Dipl. Trans., Suppl.*, I, p. 439—440.

Copie simplă din sec. al XVIII-lea.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 181—182.

¹ Corect: *exigi*.

² Corect: *occulte*.

515 **1360 octombrie 3** (*sabbato proximo ante festum beati Francisci confessoris*), (Oradea).

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, ca răspuns la porunca acestuia din 13 august 1360, Vișegrad (nr. 508) că a trimis pe magistrul Ștefan, canonic și arhidiacon de Homorog (*Hom-ruk*), omul său de mărturie, la cercetarea plîngerii lui Ladislau, fiul lui Ioan zis Lengel, împotriva lui Andrei, fiul lui Ladislau de Guesztered, și a slugilor sale, care l-au rănit și l-au vătămat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 902. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. hirtie, cu fragmente de pecete ogivală de închidere aplicată pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 86—87, nr. 1 381.

516 **1360 octombrie 5** (*feria secunda proxima post festum beati Francisci confessoris*), (Oradea).

Capitulul din Oradea adevărește că văduva lui Ștefan, fiul lui Ladislau de Szakoly (*Zakul*), a donat niște cai fiicei sale Elena și ginerelui său Leukus, fiul lui Ioan zis Lengel.

Arh. Naț. Magh., Dl. 51 903. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. perg., cu fragmente de pecete ogivală de închidere, aplicată pe document pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 87, nr. 1 382.

517 **1360 octombrie 6**, (Agria).

Nos, capitulum ecclesie Agriensis, damus pro memoria quod Nicolaus, filius Jakow de Jakouhaza, pro Ladislao, filio Thome, filii Laurentii de Telukd, in octavis festi sancti Michaelis archangeli, anno videlicet nativitatis Domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo, nostram personaliter adeundo presentiam, per modum protestationis nobis curavit significare quod prefatus Thomas, pater ipsius Ladislai, et Johannes, filius eiusdem Lauentii, unacum venerabili in Christo patre et domino, domino Thoma, archiepiscopo ecclesie Colocensis, et Clementino, filiis Pongratii, necnon Georgio et Nicolao, filiis Nicolai de predicta Telukd, in universis possessionibus suis, hereditariis videlicet et acquisitiis, ubilibet existentibus et quibusvis nominis vocabulis vocitatis, ut dictus Ladislaus percepisset, perhempnalem inter se divisionem, ipso absente, in sui iuris grande preiudicium dampnose facere procurassent.

Quamobrem ipse annotatos parentem, patruum et proximos suos de Telukd a tali d(ampnos)a¹ divisione, facta vel facienda, prohiberet et dictus Nicolaus, filius Jakow, facta prescripta protestatione, in persona eiusdem Ladislai prohibuit et (inhibuit)¹ coram nobis.

Datum die et anno supradictis.

Noi, capitlul bisericii de Agria, dăm de știre, că Nicolae, fiul lui Jakow de Jakouhaza, venind înaintea noastră în numele lui Ladislau, fiul lui Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, la octavele sărbătorii sfîntului arhanghel Mihail², în anul de la nașterea domnului o mie trei sute șaizeci, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare că sus-zisul Toma, tatăl acestui Ladislau, și Ioan, fiul aceluiași Laurențiu împreună cu venerabilul întru Hristos părinte și domn Toma, arhiepiscopul bisericii de Caloceia, și cu Clementin, fiii lui Pancrațiu, precum și cu Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae din sus-zisul (sat) Tileagd, după cum a aflat zisul Ladislau, s-au sîrguit, în lipsa lui, să facă între ei în chip vătămător o împărțeală pe veci a tuturor moșiilor lor, adică și a celor de moștenire și a celor de dobîndire, aflătoare oriunde și numite cu orice nume, spre marea păgubire a dreptului său.

Din care pricină el a oprit pe sus-zișii săi tată, unchi și neamuri de Tileagd de la o atare împărțeală păgubitoare ce s-a făcut sau urmează a se face, și zisul Nicolae, fiul lui Jakow, făcînd sus-scrisa întîmpinare, îi oprește și-i împiedică în fața noastră în numele celui Ladislau.

Dat în ziua și anul sus-zise.

Arh. Stat. Oradea, Fond Bălăni. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hirtie.

¹ Rupt 1 cm, întregit după sens.

² 6 octombrie.

Nos, Dyonisius, voyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod in congregacione nostra generali, in octavis festi beati Mychaelis archangeli universitati nobilium partis Transsiluane per nos Torde celebrata, tota universitas nobilium, unacum venerabili in Christo patre, domino Dominico, episcopo Transsiluano, personaliter adherente, super facto decimarum, tam in quartis quam etiam sub cutellis consistentium, pacis tranquillitate gaudere et discordias, que hactenus occasione huiusmodi per nonnullos ex eis suscitae fuissent, sopire et remove ac saluti animarum suarum providere solícite cupientes unanimi, concordii et spontanea voluntate ac proprio motu confessi extiterunt quod nullius temporis in eventu ad decimas eiusdem domini episcopi et sui capituli, tam in quartis quam etiam sub cutellis existentibus, se intromitterent palam vel occulte vel quocumque colore seu occasione adinventae; imo quicumque ex eis quacumque occasione seu colore questio ad ipsas

decimas se intromittere attemptaret, nec auxilio, nec favore assisterent eidem, sed omnino se retraherent ab eodem, et talem seu tales, qui hoc facere attemptarent, falsos et iniustos ac convictos fore assererent seu etiam declararent et asseruerunt coram nobis.

Datum Torde quarto die congregacionis nostre prenotate, anno domini millesimo CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că în adunarea noastră obștească ținută de noi la Turda la octavele sărbătorii fericitului arhangel Mihail¹ împreună cu obștea nobililor din părțile Transilvaniei, dorind întreaga obște a nobililor, împreună cu venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul Transilvaniei, ce era însuși de față, să se bucure de liniștea păcii în ce privește dijmele aflătoare atît în pătrimi cît și sub răboj și să potolească și să îndepărteze neînțelegerile ce au fost ațîțate pînă acum de unii din ei din pricina acestor <dijme> și să vegheze cu grijă la mîntuirea sufletelor lor, au mărturisit cu toții într-un cuget și de bună voie și din a lor pornire că niciodată în viitor nu se vor amesteca nici pe față, nici în ascuns, sau sub orice cuvînt ori căutare de prilej în dijmele aceluia domn episcop și ale capîtlului său, aflătoare atît în pătrimi cît și sub răboj; ba chiar, oricare dintre ei ar încerca, sub vreun cuvînt oarecare, ori prin căutarea vreunui prilej să se amestece în aceste dijme, ei nu-i vor sta într-ajutor, nici cu fapta nici cu sprijinul, ci se vor ține cu totul departe de el, și au mărturisit că pe unul sau pe unii ca aceștia, care ar încerca să facă acest lucru, îi vor declara și arăta ca înșelători și nedrepti, și vinovați dovediți.

Dat la Turda, în a patra zi a adunării noastre mai sus însemnate, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 161. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 102 (cu mici greșeli).

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 161.

¹ 6 octombrie.

Nos, Dyonisius, voyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod honorabiles et discreti viri, magistri Johannes prepositus, Johannes de Kukullew, Ladizlaus de Thylegd, Nicolaus de Zonuk et Ladizlaus de Hunyad, archidiaconi canonici ecclesie Transsiluane, in congregatione nostra generali universitati nobilium partis Transiluanie, in octavis festi beati Mychaelis archangeli Torde celebrata, vice et nomine venerabilis in Christo patris domini Dominici, dei et apostolica gratia episcopi ecclesie prenotate, qui de regio literatorio mandato pro reddenda unicuique iustitia dicte congregationi una nobiscum presens

erat, ac capituli ecclesie eiusdem exhibuerunt nobis quasdam literas patentes domini Andree, quondam voyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, patrei nostri, hunc tenorem de verbo ad verbum continentes: *(Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 6 februarie 1358, nr. 217).*

Quibus visis et perlectis ac ipsarum continentia plene precepta et intellecta, universitas nobilium in ipsa nostra congregatione existentium consurgendo premissam ordinationem super facto decimarum dicti domini episcopi et sui capituli, in tenore predictarum literarum ipsius domini Andree voyuode contentam et expressam, ratificantes et per omnia aprobantes¹, in² nullo se contra eandem ordinationem attemptaturos, sed ipsam integraliter observaturos fore² unanimiter et parili voto affir-

Unde nos, ad petitionem eorundem discretorum virorum archydiaconorum et canonicorum ecclesie predictae, in personis dicti domini episcopi et sui capituli nobis porrectam, tenore predictarum literarum ipsius domini Andree voyuode de verbo ad verbum presentibus inserto, in testimonium premissae assertionis has literas nostras patentes eisdem domino episcopo et suo capitulo duximus concedendas.

Datum³ Torde, quarto die congregationis nostre prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că în adunarea noastră noastră obștească ținută la Turda, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁴ cu obștea nobililor din părțile Transilvaniei, cinstiții și chibzuiții bărbați, magistrii Ioan prepozitul, Ioan de Tîrnava, Ladislau de Tileagd, Nicolae de Solnoc și Ladislau de Hunedoara, arhidiaconi și canonici ai bisericii Transilvaniei, ne-au înfățișat în locul și în numele venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dom'nic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcop al bisericii sus-pomenite — ce era de față împreună cu noi la zisa adunare, din poruncă scrisă regească, spre a face fiecăruia dreptate — precum și (în numele) capitlului acestei biserici, o scrisoare deschisă a domnului Andrei, fostul voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc, unchiul nostru, avînd din cuvînt în cuvînt cuprinsul acesta: *(Urmează actul lui Andrei, voievodul Transilvaniei, din 6 februarie 1358, nr. 217).*

Și după ce s-a văzut și citit această (scrisoare) și s-au priceput și înțeles pe deplin cele cuprinse în ea, ridicîndu-se obștea nobililor ce se aflau în această adunare a noastră și consfințind sus-zisa orînduială cuprinsă și arătată în șirul sus-zisei scrisori a acestui domn Andrei voievodul, cu privire la dijmele zisului domn episcop și ale capitlului său și incuviințînd-o întru totul, au spus cu toții dimpreună și într-un cuget că nu vor încerca nimic împotriva acestei orînduiei, ci o vor păzi în întregime.

Drept aceea noi, la cererea acelor chibzuiți bărbați, arhidiaconi și canonici ai bisericii sus-zise, (cerere) înfățișată în numele zisului domn episcop și al capitlului său — cuprinzînd noi din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față șirul sus-zisei scrisori a acestui domn, voievodul Andrei — am pus să se dea acestui domn episcop și capitlului său această scrisoare a noastră deschisă de față spre mărturia spuselor de mai sus.

Dat la Turda, în a patra zi a adunării noastre mai sus-insemnate, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capit. Alba Iulia, lădița 1, nr. 162. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358.

Orig. perg., urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 182—183.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 162.

¹ Corect: *approbantes*.

² Scris deasupra rindului.

³ Datarea este scrisă de altă mină.

⁴ 6 octombrie.

520

1360 octombrie 11, (Oradea).

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, <damus pro memoria>¹ quod accedens ad nostram presentiam <magister>¹ Thomas, filius Laurentii de Telegd, per modum protestationis <et prohibitionis>¹ nobis curavit significare quod, cum divisionem in possessionibus hereditarie successionis titulo ipsum contingentibus, homine regio et nostro testimonio <presentibus>¹, fecissent possessionariam, venerabilis in Christo pater Thomas, dei et apostolice sedis gratia archiepiscopus Cholocensis, et Clementinus, filius Pungрати, ac magister Johannes, filius Laur<entii>¹, fratres sui, pro equipollentia omnium possessionum hereditariorum in predicta divisione <sibi perpetualiter tribue>ndarum¹, portiones possessionarias quibus contradictionis velaminibus in facie earundem obviassent in ius et proprietatem divisionariam eidem dare niterentur in grande preiudicium eiusdem <non modicum>¹ et dispendium. Unde prefatos fratres suos, in divisionali generationis linea sibi attinentes, et alios quoslibet, quovis modo et titulo ficto intromittere volentes, non a divisione iusta et congruo modo facienda, sed ab huiusmodi divisione prenotata prohiberet ac prohibuit et inhibuit coram nobis testimonio presentium mediante.

Datum die dominica proxima post octavas festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^o CCC^o LX^{mo}.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de știre că venind înaintea noastră magistrul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare și opreliște, că atunci cînd au făcut împărțeala de moșii asupra moșiilor ce-l privesc pe el în temeiul moștenirii, fiind de față omul regelui și omul nostru de mărturie, venerabilul intru Hristos părinte Toma, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic arhiepiscopul de Caloceia și Clementin, fiul lui Pancrațiu și magistrul Ioan, fiul lui Laurențiu, frații săi, au căutat să-i dea lui ca bunuri și proprietate de împărțeală în schimbul tuturor moșiilor de moștenire ce urmau a le fi date prin această împărțeală pe veci niște părți de moșie, la care ridicaseră împotrivire la fața locului și aceasta spre marea lui pagubă și pierdere.

541

Drept aceea i-a oprit pe sus-zișii săi frați ce vin cu el la împărțeală în aceeași spiță de neam și pe oricare alții, care ar voi să se amestece la împărțeala în orice chip sau temei născocit, nu de la o împărțeală dreaptă și care s-ar face în chipul cuvenit, ci de la o astfel de împărțeală ca cea de mai sus, și prin mărturia celor de față îi împiedică și-i oprește în fața noastră.

Dat în duminica de după octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Arh. Stat. Oradea, Fond Bălăni. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.
Orig. hîrtie.

¹ Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens.

521

1360 octombrie 12, {Oradea}.

Nos, capitulum ecclesie Wradiensis, damus pro memoria quod Ladislaus, filius Thome, filii Laurentii (de Telegd)¹, in etate puerili constitutus, ad nostram personaliter accedens prentiam, per modum protestationis et prohibitionis linea sibi curavit significari quod Clemens, filius Pungrac, ac magister Johannes, filius Laurencii, et alii fratres sui in divisionali generationis linea sibi attinentes, unacum magistro Thoma, filio Laurentii, divisionem in possessionibus hereditarie successionis titulo psos contingentibus non congruo modo facere nitterentur, in grande preiudicium eiusdem non modicum et iacturam. Unde, facta protestatione, predictum magistrum Thomam, patrem suum, et alios fratres suos patruelles ab huiusmodi divisione possessionaria facienda prohibuit et inhibuit, testimonio presentium mediante, coram nobis.

Datum feria secunda proxima post octaves festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^o CCC^o LX^{mo}.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de știre că venind înaintea noastră Ladislau, fiul lui Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, ce se află în vîrstă fragedă, s-a îngrijit să ni se facă cunoscut în chip de întîmpinare și opreliște că Clement, fiul lui Pancrațiu, precum și magistrul Ioan, fiul lui Laurențiu și alți frați ai săi, ce vin cu el la împărțeală în aceeași spiță de neam, împreună cu magistrul Toma, fiul lui Laurențiu, caută să facă în chip nedrept împărțeala asupra moșilor ce-i privesc în temeiul moștenirii spre, marea sa pagubă și pierdere. Drept aceea, făcînd întîmpinare, a oprit și a împiedicat în fața noastră, prin mărturia celor de față pe sus-zisul magistru Toma, tatăl său, și pe ceilalți veri ai săi de a face o asemenea împărțire de moșie.

Dat în luna de după octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute șaizeci.

Arh. Stat. Oradea, Fond Bălăni, Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

¹ Rupt cca 1 cm, întregit pe baza actelor nr. 517 și nr. 520.

542

Honorabilibus et discretis viris, capitulo ecclesie Albensis Transilvane, amicis suis honorandis, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Dicit nobis Benedictus, filius Johannis, filii Dominici de Hydwegh, quod quidam fundi curie, in quibus domus lapidee essent constructe, item tria molendina, scilicet unum super fluvio Brassou vocato ac duo in fluvio Themes, quodlibet eorum cum uno lapide molari currens, necnon piscine et terre arabiles, ac fenilia quondam Nicolai, filii Pauli, olim iudicis civitatis Brassou vocate, avi¹ videlicet¹ sui¹ materni¹, in eadem civitate Brassou ac inter terminos et limites eiusdem civitatis existentes, apud manus alienas haberentur, qui recaptivacione et sibi statuacione facienda plurimum indigerent.

Super quo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, vel Blasius, aut Andreas, filii Pauli de Felek, seu Ladislaus, filius Mykou de Hydwegh, an Ladislaus, filius Dominici de eadem, vel Johannes de Aarpatak, seu Nicolaus, filius Sandux de Saard, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predictorum fundi curie, necnon molendinorum, item piscinarum, fenilium et terrarum arabilium accedendo, vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et presentibus recipiat eosdem nomine iuris ipsius Benedicti, recaptivosque ab aliorum iuribus separando statuatur predicto Benedicto, filio Johannis, eo iure, quo ad ipsum dinoscerentur pertinere, perpetuo possidendos, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra eundem ad² nostram presenciam ac terminum competentem. Et post hec seriem premissorum cum nominibus contradictorum et citatorum, si qui fuerint, ac termino assignato nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Torda, in quindenis festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo.

(*Pe verso:*) Honorabilibus viris et discretis, capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, amicis suis honorandis, pro Benedicto, filio Johannis, filii Dominici de Hydwegh, receptivatoria.

Cinstiților și chibzuților bărbați din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Ne spune nouă Benedict, fiul lui Ioan, fiul lui Dominic de Hăghig, că niște locuri de curte, pe care fuseseră ridicate case de piatră, de asemenea trei mori — una pe riul numit Bîrsa și două pe riul Timișul — fiecare din ele umblînd cu o piatră de moară, precum și heleșteele, pămînturile de arătură și finățele răposatului Nicolae, fiul lui Pavel, fost jude al orașului numit Brașov, adică bunicul său după mamă, aflătoare în acel oraș Brașov și între hotarele și marginile acelui oraș, au ajuns pe mîini străine și ar avea mare nevoie de a fi redobîndite și trecute în stăpînirea lui.

Drept aceea, prin cele de față, rugăm cu stăruință prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Nicolae sau Blasiu, ori Andrei, fiii lui Pavel de

Feleag, sau Ladislau, fiul lui Mykou de Hăghig, ori Ladislau, fiul lui Dominic, tot de Hăghig, sau Ioan de Arpătac sau în lipsa acestora Nicolae, fiul lui Alexandru de Șard, mergînd la sus-zisele locuri de curte, precum și la morile, heleșteele, finațele și pămînturile de arătură și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor, și fiind aceștia de față, să le ia îndărăt ca bunuri ale aceluia Benedict, fiul lui Ioan, și odată luate îndărăt, despărțindu-le de drepturile altora, să-l pună pe sus-zisul Benedict, fiul lui Ioan, în stăpînirea lor, spre a le stăpîni pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de el, dacă nu se va împotrivi nimeni.

Iar pe împotrivitori, dacă vor fi unii, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit, spre a sta față cu aceia. Și după aceea să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris despre desfășurarea celor de mai sus, cu numele împotrivitorilor și ale celor chemați — dacă ar fi vreunii — și cu sorocul hotărît.

Dat la Turda, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso*.) Cinstiților și chibzuiților bărbați din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, scrisoare de reluare în stăpînire pentru Benedict, fiul lui Ioan, fiul lui Dominic de Hăghig.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1 nr. 163. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrîle, cu urme de pecete de închidere din ceară de culoare deschisă, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 755—756; *Székely okl.*, VIII, p. 23—25.

REGESTE: Becke, *Erd. kápt.*, nr. 163.

¹ Scris de aceeași mînă, deasupra rîndului.

² Urmează *nostrî* șters de aceeași mînă.

Viris discretis et hon(estis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane)¹, amicis suis reverendis, Dionisius, wayuoda Transsiluanus et comes (de Zonuk)², amicitiam paratam sincero cum honore.

Cum Michael, filius Pauli de Haranglab, et Andreas, filius (Ge-deuch)³ ab (Andrea)⁴, Petro et altero Petro, filiis Petru de Keurus, in congregatione nostra generali⁵ in octavis festi beati (Michaelis archangeli)⁶ proxime⁷ preteritis⁷ universitati nobilium et aliis cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, Torde celebrata, med(ietatem)⁴ possessionis Desfolua vocate⁷ in forma (restitu)cionis⁵, prout tenor aliarum literarum nostrarum privilegialium exinde confectarum plenius exprimit et declarat, reoptinuerint et eadem ipsis statui debeat, ad quam statutionem noster et vester homines transmitti debeant necessarii⁷, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladislaus, filius Nicolai, homo noster, ad hec specialiter transmissus ad faciendam prediacte possessionis Desfolua, vicinis et commetaneis suis univer-

sis legitime convocatis, accedendo, eandem in duas partes dividat rectas et equales, quarum unam rectam partem, cum omnibus suis utilitatibus, iuxta continenciam predictarum litterarum nostrarum privilegialium per annotatos Michaellem et Andream de Haranglab inibi (exhibitarum)² statuant⁹ eisdem Michaeli, filio Pauli, et Andree, filio Gedeuch, perpetuo possidendam contradictione quorumlibet non obstante, reliqua vero (parte)⁸ prenominate filii Petri de K(eurus reman)ente¹⁰. Et (deinde seriem posses)sionarie¹⁰ statucionis nobis amicaliter rescribatis¹¹.

Datum Torde, octavo die congregacionis nostre prenotate, anno domini (M^{mo} CCC^{mo})³ sexagesimo.

(Pe verso:) Discretis viris (capitulo ecclesie)¹⁰ Transsiluane (amicis suis honorandis)¹⁰ pro Michaelle, filio Pauli de Haranglab, et Andrea, filio Gedeuch, statutoria.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinste, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea sinceră.

Întrucît Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, și Andrei, fiul lui Gedeuch, au primit în chip de înapoiere de la Andrei, Petru și alt Petru, fiii lui Petru de Curciu, la adunarea obștească ținută la Turda, în a opta zi a sărbătorii fericitului arhanghel Mihail de curînd trecută¹², cu obștea nobililor și cu alți oameni de orice stare și treaptă din părțile Transilvaniei, jumătatea din moșia numită Deaj, așa cum arată și înfățișează pe deplin cuprinsul altei scrisori a noastre privilegiale, întocmite pe urmă, și ei trebuie să fie puși în stăpînirea ei, la care punere în stăpînire trebuie trimis și omul nostru și al vostru necesari (pentru aceasta), rugăm cu plecăciune prin cele de față prietenia voastră ca să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia Ladislau, fiul lui Nicolae, omul nostru, trimis în chip osebit pentru aceasta, venind la fața locului, pe sus-zisa moșie Deaj și adunînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii săi, s-o împartă în două părți drepte și egale, dintre care o parte dreaptă, cu toate folosințele ei, potrivit cu cuprinsul sus-zisei scrisori privilegiale a noastre, care va fi înfățișată acolo de sus-pomeniții Mihail și Andrei de Hărănglab, să fie dată în stăpînirea acelor Mihai, fiul lui Pavel și Andrei, fiul lui Gedeuch, ca s-o stăpînească pe veci, fără a ține seamă de împotrivirea cuiva, iar cealaltă parte să rămînă sus-numiților fii ai lui Petru de Curciu. Iar după aceea să ne faceți în chip prietenesc cunoscut în scris despre cuprinsul acelei puneri în stăpînire.

Dat la Turda, în a opta zi a sus-însemnatei noastre adunări, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(Pe verso:) Scrisoare de punere în stăpînire, chibzuiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei, prietenii săi cinstiți, pentru Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab și Andrei, fiul lui Gedeuch.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 690. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

REGESTE: Ub., II, p. 183.

¹ Pată de umezeală cca 6 cm. întregit pe baza contextului.

² Pată de umezeală cca 2,5 cm, întregit după sens.

- ³ Pată de umezeală cca 3 cm, întregit pe baza contextului.
⁴ Pată de umezeală cca 2 cm, întregit după sens.
⁵ Urmează *pridem*, tăiat de aceeași mină.
⁶ Pată de umezeală cca. 3 cm, întregit după sens.
⁷ Scris deasupra rîndului.
⁸ Pată de umezeală cca 1 cm, întregit după sens.
⁹ Corect: *statuat*.
¹⁰ Pată de umezeală cca 4 cm, întregit după sens.
¹¹ De la *Et la rescribatis* scris deasupra rîndului de aceeași mină.
¹² 6 octombrie.

Religiosis viris, conventui monasterii beate virginis de Clus, amicis suis reverendis, Dyonisius, wayuoda Transiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam sincero cum honore.

Vestra noverit amicitia quod in congregacione nostra generali universitati nobilium partis Transsiluane in octavis festi beati Mychaelis archangeli Torde celebrate, de medio aliorum causidicorum Jacobus, filius Johannis Siculi et nobilis domina, Katherina vocata, filia (...) ¹ Emerici de Egres, exurgentes contra Petrum, filium Blasii de eadem Egres, quasdam litteras vestras patentes anno domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo octavo confectas asserentes formam accionis ipsorum in eisdem denotari facientes² nostro iudiciario examini presentarunt. In quibus *expresse* vidimus contineri quod in congregacione magnifici viri domini Andree, condam woyuode Transsiluani et comes de Zonuk, fratris nostri, feria secunda proxima post festum conversionis beati Pauli apostoli, Torde celebrata, domino Ladislao, abbate vestro, cum duobus fratribus vestris in eadem congregacione existentibus, Petro et Ladislao, nobilibus de Egres, ab una, nobili vero domina Katherina nomine, filia videlicet Emerici de eadem, ac Jacobo, filio Johannis Siculi, parte ab altera coram ipsius personaliter adherentibus confessum extitisset per predictos Petrum et Ladislaum ministerio vive vocis et relatum, quod quartam partem porcionariam in possessionibus videlicet Egres predictae³, item Indol et Buch vocatis, in comitatu de Torda existentibus, de porcione scilicet porcionaria Nicolai, filii eiusdem Emerici, eandem dominam et Jacobum in eisdem iure nature tangentes cum omnibus utilitatibus et pertinentiis universis predictae nobili domine Katherina vocate et Jacobo, filio Johannis Siculi, memorato, pro quarta filiali ubicumque loco pro loco sessionali cederet regni consuetudine requirente dedissent, donassent atque contulissent iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, servandas, possidendas, pariter et habendas, in filios filiorum heredumque suorum successoribus sub tali condicione et obligamine imposito quod quicumque ex generacione ipsius domine aut Jacobi sepredicti Petrum et Ladislaum antedictos, pro premissa quarta agravare aut in litem attrahere nitentur, extunc ipsi videlicet domina Katherina et Jacobus tenebuntur expendere propriis laboribus ipsorum et expensis.

Quarumquidem litterarum exhibitionibus factis et tenoribus earundem perlectis et revisis, prefata nobilis domina Katherina vocata *unacum* iamdicto Jacobo, filio Johannis Siculi, quartam partem porcionariam in possessionibus videlicet Egres predictae³ item Indol et Buch vocatis,

de porcione scilicet porcionaria Nicolai, filii quondam Emerici, ipsos in eisdem iure nature tangentes iuxta regni consuetudinem se habere velle allegarunt a Petro, filio Blasii prenotato. Quo audito idem Petrus, personaliter exurgendo, respondit ex adverso, quod ipse secundum seriem et tenorem predictarum litterarum vestrarum ipsis nobili domine et Jacobo, filio Johannis Siculi, iuxta suam premissam assumptionem predictam quartam puellarem extradare semper presto fuisset et paratus si ipsi voluissent; ymo nunc promptus esset et paratus, sed si regni consuetudo id requireret tunc in uno loco et in una possessione predictarum possessionum vellet extradare.

Unde nos auditis parciū proposicionibus quia nobis et iuratis nostris assessoribus et iudicibus nobilium septem comitatum partis Transilvane predictam quartam filialem in uno loco ac una possessione dictarum possessionum cum suis omnibus utilitatibus et utilitatum integritatibus sub suis veris et⁴ certis limitacionibus metarum extradari posse videbatur et ad premissa per agenda et exequenda vester et noster homines necessario sint mittendi, vestram amiciciam presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus, filius Philippi, aut Alexander de Zend, altero absente, homo noster feria⁵ quarta proxima ante festum Omnium sanctorum proxime venturum, ad facies predictarum possessionum, presentibus vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et presentibus vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et presentibus, accedendo, predictam quartam puellarem in uno loco et in una dictarum possessionum, si congrue et bono modo fieri potest, alioquin in pluribus locis ubi poterunt scrupulo cuiuslibet falsitatis prorsus abiecto deum et eius iusticiam habendo preoculis iuxta assignacionem ipsius Petri sub suis veris inclusionibus metarum, cum omnibus suis utilitatibus et utilitatum integritatibus extradare et statuere debeat nobili domine Katherina vocate et Jacobo, filio Johannis Siculi prenotati. Seriem siquidem omnium premissorum ad octavas festi beati Martini confessoris proxime venturas nobis amicabilem rescribatis.

Datum Torde, octavo die congregacionis nostre supradicte, anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo.

⟨In colțul din dreapta documentului jos, o însemnare de aceeași mână:⟩ de quibus extradare voluisset quartam partem particulum in eadem Indol.

⟨Pe verso:⟩ Amicis suis honorandis, religiosis viris conventui ecclesie de Clusmonustra, pro nobili domina Katherina vocata et Jacobo, filio Johannis Siculi, super possessionaria statucione modo interius expressa, feria quarta proxima ante festum Omnium sanctorum fienda. Cuius series ad octavas festi beati Martini confessoris per vos nobis est rescribenda.

Cucernicilor bărbați din conventul mănăstirii fericitei fecioare de Cluj(-Mănăstur), prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și curata cinstire.

Să afle prietenia voastră că în adunarea noastră obștească a obștii nobililor din părțile Transilvaniei, ținută la Turda la octavele sărbătorii fericitului arhangel Mihail⁶, ridicându-se din mijlocul celorlalți

împricinați Iacob, fiul lui Ioan Secuiul, și nobila doamnă numită Caterina, fiica lui Emeric de Agriș, împotriva lui Petru, fiul lui Blasius, tot din Agriș, au înfățișat spre cercetarea judecătii noastre o scrisoare a voastră deschisă, întocmită în anul domnului 1358, spunînd că în această scrisoare este arătată darea în judecată a acestora. În această scrisoare am văzut că este arătat lămurit că la adunarea măritului bărbat, domnul Andrei, fost voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc, ținută la Turda, luna trecută după sărbătoarea întoarcerii fericitului apostol Paul⁷, luînd parte la această adunare domnul Ladislau, abatele nostru, împreună cu doi frați de-ai noștri, nobilii Petru și Ladislau de Agriș pe de o parte, iar nobila doamnă Caterina pe nume, adică fiica lui Emeric din acelaș loc și Iacob, fiul lui Ioan Secuiul, pe de altă parte, apropiindu-se ei înșiși, în fața acestuia s-a mărturisit și s-a spus prin viu grai de către sus-zisii Petru și Ladislau că au dat, au dăruit și au hărăzit să țină, să păstreze cu drept de veci și nestrămutat și de asemenea să le stăpînească și să aibă fiii fiilor și urmașii moștenitorilor lor, a patra parte din partea de moșie și anume de pe moșiile mai sus-zisa Agriș, de asemenea de pe moșiile numite Indol și Buch, aflătoare în comitatul Turda, adică din partea părții de moșie a lui Nicolae, fiul acestui Emeric, care țin de această doamnă în temeiul dreptului firii, împreună cu toate foloasele și toate cele ce țin de ele, mai sus zisei nobile doamne numită Caterina și amintitului Iacob, fiul lui Ioan Secuiul, drept a patra parte ce se cuvine fiicei, în oricare loc de sesie ar cădea, după cum cere obiceiul țării, cu această condiție și îndatorire ca oricine din neamul acestei doamne, sau a des pomenitului Iacob, ar avea de gînd să-i osîndească sau să-i tragă în judecată pe mai sus pomeniții Petru și Ladislau pentru pătrimea de mai sus, atunci aceștia, adică doamna Caterina și Iacob, vor fi datori să-i apere cu ostenele și cheltuielile lor.

După ce a fost înfățișată această scrisoare și după ce a fost citit și cercetat din nou cuprinsul ei, sus-zisa nobilă doamnă, numită Caterina, împreună cu sus-zisul Iacob, fiul lui Ioan Secuiul, au spus că potrivit obiceiului țării ei vor să aibă de la mai sus amintitul Petru, fiul lui Blasius, a patra parte din bucățile de pe moșii, adică din sus-zisa Agriș de asemenea de pe moșiile numite Deleni și Buch, adică din partea părții de moșie a lui Nicolae, fiul răposatului Emeric, care țin de aceștia în temeiul dreptului firii. Auzind acest lucru acest Petru, ridicîndu-se el însuși, a răspuns cu privire la aceasta că el, potrivit dării de seamă și cuprinsului acestei scrisori a noastre, ar fi întotdeauna gata și pregătit, dacă ei ar vrea, să dea acestora, potrivit legămîntului său de mai sus, sus-zisa pătrime ce se cuvine fiicei, adică nobilei doamne și lui Iacob, fiul lui Ioan Secuiul; ba mai mult, acum ar fi gata și pregătit, dacă obiceiul țării cere acest lucru, atunci el s-ar învoi să dea această pătrime într-un singur loc și pe o singură moșie dintre sus-zisele moșii.

Drept aceea după ce au fost ascultate spusele părților, fiindcă nouă și juraților nobililor celor șapte comitate din părțile Transilvaniei ni s-a părut că se poate să fie dată sus-zisa a patra parte ce se cuvine fiicei într-un singur loc și pe o singură moșie dintre zisele moșii, împreună cu toate folosințele și cele ce țin de ea, în hotarele sale ade-

vărate și sigure, și pentru a face și împlini cele de mai sus ar trebui să fie trimiși un om de-al nostru și unul de-al vostru, prin scrisoarea de față rugăm cu stăruință prietenia voastră ca să trimiteți pentru mărturie pe omul vostru, vrednic de crezare, în fața căruia, Nicolae, fiul lui Filip, sau Alexandru de Sind, în lipsa celui alt, omul nostru, miercuri înainte de sărbătoarea Tuturor sfinților⁸, care se apropie, venind la fața locului pe sus-zisele moșii, fiind de față, trebuie să dea și să dea în stăpînire nobilei doamne numită Ecaterina și sus-pomenitului Iacob, fiul lui Ioan Secuiul, sus-zisa pătrime ce se cuvine fiicei într-un singur loc și pe una din sus-zisele moșii, dacă se poate face acest lucru cum se cuvine și bine, altfel în mai multe locuri unde vor putea, fiind lăsată cu totul la o parte orice urmă de înșelătorie, avînd înaintea ochilor pe Dumnezeu și dreptatea lui, potrivit hotărîrii acestui Petru, în adevăratele sale margini ale hotarelor, cu toate folosințele sale și foloasele ce țin de aceasta. Să aveți bunătatea a ne răspunde în scris la octavele sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul, care vor veni în curînd⁹, cum s-au desfășurat cele de mai sus.

Dat la Turda, în ziua a opta a adunării noastre mai sus pomenită, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(În colțul din dreapta:) Din care a vrut să dea a patra parte din această *(moșie)* Deleni.

(Pe verso:) Prietenilor săi, călugărilor vrednici de cînstire ai conventului bisericii de Cluj-Mănăstur pentru nobila doamnă numită Ecaterina și pentru Iacob, fiul lui Ioan Secuiul, cu privire la darea în stăpînire a moșiei arătată în cuprinsul scrisorii, care trebuie să fie făcută miercuri înainte de sărbătoare Tuturor sfinților⁸. Prin voi trebuie să ne fie făcută cunoscută în scris la octavele sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul⁹ desfășurarea acestei dări în stăpînire.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 353. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere, aplicată pe document, pe verso.

¹ Cuvînt ilizibil.

² Lectură probabilă.

³ Corect: *predicta*.

⁴ Urmează litera l scrisă de aceeași mînă.

⁵ Urmează *sexta* expunctat.

⁶ 6 octombrie.

⁷ 29 ianuarie 1358.

⁸ 28 octombrie.

⁹ 18 noiembrie.

Religiosis viris, conventui monasterii beate virginis de Clus, amicis suis reverendis, Dyonisius wayuoda Transsiluanus et comes de Zonuk amicitiam paratam sincero (cum honore)¹.

Vestra noverit amicitia quod in congregacione nostra generali universitati nobilium partis Transsiluane in octavis festi beati Michaelis archangeli, Torde celebrata, de medio aliorum causidicorum nobilis do-

mina relicta Nicolai, (filii Iwanka)², filia videlicet Pauli Siculi nunc de Torda, contra Gallum et Egydium, filios Petri, filii Egidii, ac Johannem, filium Stephani, nobiles de Indal, personaliter exurgendo, quasdam duas litteras patentes, unam videlicet discre(ti viri domini)³ Salomonis, archidiaconi de Torda, venerabilisque in Christo patris domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia episcopi Transsiluani, vicarii in spiritualibus generalis, testimonialem, quarto die octavarum festi Nativitatis virginis gloriose, anno (domini)⁴ M^o CCC^{mo} quinquagesimo octavo et aliam magistri Dominici, quondam vicewoyuode Transsiluani, similiter quarto die octavarum festi Nativitatis virginis gloriose anno domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo nono iudicarie commissionis eorundem formam exprimentes asserens accionem suam plene in eisdem denotari nobis presentavit.

In quarum prima videlicet ipsius magistri Salomonis vidimus contineri quod cum iuxta continenciam aliarum litterarum ipsius testimonialium nobilis domina relicta Nicolai, filii Iwanka, filio videlicet Pauli nunc de Torda, contra Gallum et Egydium, filios Petri, ac Johannem, filium Stephani, nobiles de Indol, hoc quod ipsa filia sororis uterine quondam Nicolai dicti de Indol sit et existerit et ex eo ipsa de porcionibus possessionariis in possessionibus Indal predicta, Egrus et Buchtelku habitis rectam medietatem quarta filialis domine matris sue Aglynth vocate, habuerit regnique consuetudine exposscente rehabere voluerit in octavis festi Nativitatis virginis gloriose sine crastinacione diei testibus ydoneis coram ipso comprobare debuisset. Tandem ipsis octavis occurrentibus prefata domina Margareta suos testes adducendo, premissam suam intencionem et adquisicionem sufficienter ut debuisset comprobasset. Unde idem magister Salomon cum dominis et fratribus suis de capitulo tunc in sede sua iudicaria cu eodem consedentibus sentencialiter adiudicando decrevisset prefatam dominam Margaretam, ipsam rectam medietatem ipsius quarte filialis in predictis possessionibus Indal, Egrus et Buchtelku in comitatu de Torda existentibus habitis iuridice optinuisse. In litteris siquidem ipsius magistri Dominici, quondam viceuoyuode, expresse habebatur, quod cum nobilis domina Margareta, filia Pauli Siculi, relicta videlicet Nicolai, filii Iwanka de Nova Torda, Gallum et Egidium, filios Petri, filii Egidii, ac Johannem, filium Stephani, nobiles de Indal, legitime citacionis modum observando ad suam presenciam traxisset in causam in qua causa in octavis festi Nativitatis beate Marie virginis tunc proxime preteritis partibus personaliter coram eodem constitutis per eandem dominam Margaretam contra annotatos Gallum et Egidium, filios Petri, ac Johannem, filium Stephani, propositum extitisset in hunc modum, quod quia filia sororis quondam Nicolai dicti de Indal, Aglenth vocate, cuius porciones possessionarie nunc apud manus eorundem Galli et Egidii ac Johannis, filii Stephani, haberentur esset et existeret uterine, ob hoc de porcionibus possessionariis eiusdem Nicolai de Indal dicti in possessionibus Indal predicta, Egres et Buchtelku habitis quartam filialem nobilis domine matris sue Aglenth predictae, videlicet rectam dimidietatem quarte partis predictarum possessionarium porcionum sibi iure naturali debentem provenire coram discreto (viro)⁴ magistro Salomone, archidiacono de Torda, venerabilisque in Christo patris domini Dominici, dei et apostolice sedis gra-

cia⁶ vicario generali iuridice acquirendo optinuisset. De quaquidem quarta filiali per eundem magistrum Salomonem quamplur(ies ammoniti)⁶, interdicti et excommunicati sibi satisfacere recusassent et super hoc rationabile et efficax haberet instrumentum quod in instanti in specie eidem demonstrasset et sic ex parte eorundem nobilium super hoc sibi iusticie complementum postulasset impertiri. Quo audito prenotati Gallus et Egidius ac Johannes, filius Stephani, respondissent ex adverso quod eidem domine Margarete cum predicta quarta filiali ratione tante proximitatis inter eos affixe modo premissis debitores essent atque tenerentur, de qua in termino per ipsum assignando iuxta regni consuetudinem eidem satisfacere prompti essent et parati. Ipse igitur magister Dominicus auditis parcium propositiionibus et obieccionibus, una cum regni nobilibus cum ipse in sede iudiciaria consedentibus et litibus finem imponentibus, consciencie decernentes, taliter ipsam causam inter partes decrevisset sentencialiter iudicandam, quod prenominati Gallus et Egidius ac Johannes, filius Stephani, die dominico proximo ante festum Omnium sanctorum proxime tunc venturum vel in termino per eosdem ad hoc apto ad faciem prememoratarum porcionum possessionariarum accedendo, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et presentibus, visa qualitate et quantitate ac valore, rectam dimidietatem quarte partis possessionarium porcionum Nicolai dicti de Indal in prefatis possessionibus habitatum, presentibus Petro dicto Feyes, vel magistro Georgyö, filio Iacobi de Jara, aut Sandur de eadem, sive Nicolao, filio Philippi de Egres, aliis absentibus, homine suo et testimonio honorabilis capitulo ecclesie Transsiluane, quod per ipsum capitulum ad id amicabilem transmitti postulasset, iuxta regni consuetudinem ab antiquo approbatum, metalibus distincionibus et separacionibus ab aliarum porcionibus possessionariis consciencie deo pre oculis habito separando et distinguendo eidem nobili domine Margarete, et per eam suis posteritatibus cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis ad eandem debentibus iure perhempnali extradare et de eadem quarta filiali ipsi domine congruam et omnimodam impendere tenerentur satisfaccionem. Tandem ipsius statucionis et totius processus seriem prefata domina Margareta ad octavas festi Omnium sanctorum in litteris eiusdem capituli dicto magistro Dominico reportare debuisset. Quarum quidem litterarum exhibicionibus factis tenoribusque earundem perlectis et revisis prefata nobilis domina premissam satisfaccionem propter quasdam causas impediens perfici non potuisse allegavit petens a nobis sibi medelam iusticie super premissis impertire⁷. Quo audito predicti Gallus et Egidius, filii Petri, ac Johannes, filius Stephani, similiter personaliter exurgendo⁸ responderunt ex adverso quod ipsi secundum seriem et tenorem prescriptarum litterarum ipsi nobili domine Margarete iuxta premissam eorum assumptionem predictam quartam filialem extradare semper prompti fuissent et parati, si ipsa voluisset, ymo nunc prompti essent et parati. Sed si regni consuetudo id requireret tunc in uno loco et in una possessione dictarum possessionum eandem vellent extradare.

Unde nos, auditis parcium propositiionibus quia nobis et iuratis nostris assessoribus et iudicibus nobilium septem comitatum partis Transsiluane, predictam quartam filialem in uno loco ac una possessione dictarum possessionum cum suis omnibus utilitatibus et utilitatum integrita-

tibus sub suis veris et certis limitationibus metarum extradari posse videbatur et ad premissa peragenda et exequenda vester et noster homines necessario sint mittendi, vestram amicitiam presentibus petimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Nicolaus, filius Philippi⁹, aut Alexander de Zend altero absente homo noster feria quarta¹⁰ proxima ante festum Omnium sanctorum proxime venturum ad facies predictarum possessionum¹¹ vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et presentibus accedendo, predictam quartam puellarem in uno loco et in una possessione dictarum possessionum si congrue et bono modo fieri potest, alioquin in pluribus locis ubi poterunt, scrupulo cuiuslibet falsitatis prorsus abiecto, deum et eius iusticiam habendo pre oculis, iuxta assignacionem eorundem Galii et Egidii ac Johannis, filii Stephani, sub suis veris inclusionibus metarum, cum omnibus suis utilitatibus et utilitatum integritatibus extradare¹², assignare et statuere debeant nobili domine Margarete vocate supradicte. Seriem si quidem omnium premissorum ad octavas festi beati Martini confessoris proxime venturas nobis amicaliter rescribatis.

Datum Torde, octavo die congregacionis nostre prenotate anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo.

(Pe verso:) Amicis suis honorandis, religiosis viris conventui ecclesie de Clusmonustura, pro nobili domina Margareta vocata, relicta Nicolai, filii Jwanka, super statucione possessionaria modo interius expressa, feria quarta¹³ proxima ante festum Omnium sanctorum fienda cuius series ad octavas festi beati Martini confessoris per vos nobis est rescribenda.

Cuvioşilor bărbaţi, conventului mănăstirii din Cluj-Mănăştur a fericitei fecioare, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionise voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu toată prietenia şi cinstea din inimă curată.

Să afle prietenia voastră că în adunarea noastră obştească cu obştea nobililor din părţile Transilvaniei, ținută la Turda, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹⁴, ridicându-se din mijlocul celorlalţi împricinaţi nobila doamnă, văduva lui Nicolae (fiul lui Iwanka), adică fiica lui Pavel Secutul, acum de Turda, împotriva lui Gal şi Egidiu, fiii lui Petru, fiul lui Egidiu, şi împotriva lui Ioan, fiul lui Ştefan, nobili de Indol, ne-a înfăţişat două scrisori deschise şi anume una de mărturie a chibzuیتului bărbat domnul Solomon, arhidiacon de Turda şi a venerabilului întru Hristos părinte domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic episcop al Transilvaniei, vicar general întru cele duhovniceşti, (dată) în a patra zi a octavelor sărbătorii Naşterii slăvitei fecioare¹⁵ în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi opt, şi alta, a magistrului Dominic, fost vicevoievod al Transilvaniei, de asemenea (dată) în ziua a patra a octavelor sărbătorii Naşterii slăvitei fecioare¹⁶ în anul domnului o mie trei sute cinci zeci şi nouă, scrisori care aveau forma unei porunci judecătoreşti, susţinînd că învinuirea sa este arătată pe deplin în aceste scrisori.

În cea dintîi dintre aceste scrisori adică aceea a acestui magistru Solomon am văzut că e cuprins faptul că, potrivit cuprinsului celeilalte

scrisori de mărturie a acestuia, nobila doamnă, văduva lui Nicolae, fiul lui Iwanka, adică fiica lui Pavel, acum de Turda, este împotriva lui Gal și Egidiu, fiii lui Petru, și împotriva lui Ioan, fiul lui Ștefan, nobili de Indol, pentru acest fapt că este și va fi fiica surorii bune a răposatului Nicolae, zis de Indol, și de aceea a avut din părțile de moșii aflătoare în moșiile Deleni, Agriș și Buchtelku, dreapta jumătate a pătrimii ce se cuvine fiicei de la doamna mamă a sa, numită Aglynth, și după cum cere obiceiul țării ar vrea s-o redobândească și a trebuit să dovedească (acest lucru) în fața acestuia, cu martori potriviți, fără amânare, la octavele sărbătorii Nașterii slăvitei fecioare¹⁷. În sfârșit sosind aceste octave, sus-zisa doamnă Margareta, aducându-și martorii săi, a dovedit în chip legiuit, după cum trebuia, gîndul și pretenția sa. Drept care acest magistru Solomon cu domnii și frații săi din capitlu, care atunci ședea împreună cu el în scaunul său de judecată, judecînd, prin hotărîre judecătorească, a hotărît că sus-zisa doamnă Margareta și-a dobîndit pe cale de judecată această dreaptă jumătate a acestei pătrimii ce se cuvine fiicei din sus-zisele moșii Indol, Agriș și Buchtelku, aflătoare în comitatul Turda. Deoarece în scrisoarea acestui magistru Dominic, fost vicevoievod, se arată limpede că nobila doamnă Margareta, fiica lui Paul Secuiul, adică văduva lui Nicolae, fiul lui Iwanka de Turda Nouă, respectînd forma unei chemări legiuite i-a adus ca pîrîți în fața sa, în care pricini la octavele sărbătorii Nașterii fericitei fecioare Maria, de curînd trecute¹⁸, părțile însăși înfățișîndu-se înaintea acestuia, această doamnă Margareta s-a plîns împotriva sus-amintiților Gal și Egidiu, fiii lui Petru și împotriva lui Ioan, fiul lui Ștefan, în felul acesta că deoarece fiica surorii răposatului Nicolae, zis Indol, numită Aglinth, ale cărei părți de moșie, (aflate) acum în mîinile acestora, adică ale lui Gal și Egidiu, și ale lui Ioan, fiul lui Ștefan, sînt socotite că sînt și vor fi ale surorii sale, de aceea din părțile de moșie ale acestui Nicolae, zis de Indol, aflătoare pe moșiile Deleni de mai sus pomenită, Agriș și Buchtelku, ar fi dobîndit cîștigînd pe cale juridică a patra parte cuvenită fiicei nobilei doamne mama sa, sus-numita Aglinth, adică dreapta jumătate din pătrimea sus-ziselor părți de moșie, care trebuie să și-o dobîndească în temeiul dreptului natural, înaintea chibzuیتului bărbat magistrul Solomon, arhidiacon de Turda și a venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic vicar general. Deși muștrați, puși sub interdict și afurisiți de mai multe ori de către acest magistru Solomon, ei s-au opus să-i facă dreptate cu privire la acea a patra parte ce se cuvine fiicei și cu privire la acest lucru (doamna Margareta) avea un act întemeiat și folositor, pe care chiar i l-a arătat pe loc și astfel a cerut să i se împartă din partea acestor nobili împlinirea dreptății cu privire la acest lucru. Auzind acestea, mai sus amintiții Gal și Egidiu și Ioan, fiul lui Ștefan, au răspuns la rîndul lor că, în temeiul unei înrudiri atît de mari, legată între ei în chipul mai sus amintit, ar trebui și ar fi datorii acestei doamne Margareta cu mai sus amintita a patra parte ce se cuvine fiicei, pentru care hotărîndu-se un soroc potrivit obiceiului țării sînt gata și pregătiți să-i facă dreptate. Așadar fiind ascultate spusese și opunerile părților, acest magistru Dominic, dimpreună cu nobilii țării, care sînt cu el în scaunul judecătorec și care pun capăt pricinilor,

chibzuind în chip conștiincios, a hotărît ca această pricină dintre părți să fie judecată prin hotărîre judecătorească astfel încît mai sus pomeniții Gallus și Egidius și Ioan, fiul lui Ștefan, în ziua de duminică înainte de sărbătoarea Tuturor Sfinților, care va veni¹⁹, și la un soroc ales de către aceștia pentru acest lucru, venind la fața locului pe mai sus amintitele părți de moșie, fiind adunați în chip legiuit vecinii și megieșii acestor (moșii) și fiind de față, cumpănind felul și întinderea și prețul, sînt datori a da dreapta jumătate a pătrimii, ce se cuvine fiicei, din părțile de moșie ale lui Nicolae, zis de Indol, aflătoare pe sus-zisele moșii, în fața lui Petru, zis Feyes, sau a magistrului Gheorghe, fiul lui Iacob de Iara, sau Alexandru, din același loc, sau Nicolae, fiul lui Filip de Agriș, în lipsa celorlalți, omul său și al celui de mărturie al cinstitului capîtlu al bisericii Transilvaniei, care a fost cerut prietenește să fie trimis de acest capîtlu pentru acest lucru, potrivit obiceiului țării, încuviințat din vechime, despărțind-o și deosebind-o în chip conștiincios, avîndu-l pe Dumnezeu în fața ochilor, prin semne de hotar și despărțiri de celelalte părți de moșie, să o dea acestei nobile doamne Margareta și prin ea urmașilor săi cu toate folosințele sale și cele ce țin de ea, cu drept veșnic, iar cu privire la cea de a patra parte ce se cuvine fiicei, să-i dea toată dreptatea potrivită. Și, în sfîrșit, mai sus pomenita doamna Margareta, la octavele sărbătorii Tuturor sfinților²⁰, a trebuit să dea seama în scris zisului magistru Dominic al acestui capîtlu despre desfășurarea acestei puneri în stăpînire și a întregului proces.

Îar după ce au fost înfățișate aceste scrisori și după ce a citit și cercetat din nou cuprinsul fiecăreia din aceste scrisori, mai sus pomenita nobilă doamnă a spus că datorită unor pricini care au îngreunat (bunul mers al treburilor) nu s-a putut să i se facă sus-amintita dreptate, cerîndu-ne să i se împartă leacul dreptății cu privire la cele de mai sus. La auzul celor spuse, mai sus zisii Gallus și Egidius, fiii lui Petru, și Ioan, fiul lui Ștefan, ridicîndu-se de asemenea ei înșiși, au răspuns la rîndul lor că ei, potrivit cuprinsului scrisorii de mai înainte, întotdeauna au fost gata și pregătiți, dacă ea ar fi vrut, ba mai mult și acum sînt gata și pregătiți să-i dea nobilei doamne Margareta, potrivit hotărîrii lor de mai sus, sus-zisa a patra parte, ce se cuvine fiicei. Dar dacă obiceiul țării cere acest lucru, atunci ei vor să i-o dea într-un singur loc și pe o singură moșie.

Apoi noi, după ce au fost auzite spusele părților, fiindcă nouă și juraților noștri asesori și judecătorilor nobililor celor șapte comitate ale Transilvaniei ni s-a părut că sus-zisa a patra parte ce se cuvine fiicei poate fi dată într-un singur loc și pe o singură moșie a ziselor părți de moșii, împreună cu toate foloasele și folosințele în întregime, în hotarele și marginile sale adevărate și neîndoioase, și că pentru a face și a împlini cele de mai sus, e nevoie să fie trimiși un om de-al vostru și unul de-al nostru, am cerut cu stăruință prin cele de față prieteniei voastre ca să trimiteți un om de mărturie, vrednic de crezare, în fața căruia Nicolae, fiul lui Filip, sau Alexandru de Sind, în lipsa celui alt, omul nostru, în a patra zi înainte de sărbătoarea tuturor sfinților, care se apropie²¹, venind la fața locului pe sus-zisele moșii, fiind adunați, în chip legiuit, toți vecinii și megieșii săi și aceștia fiind de față, să fie datori să dea, să treacă în stăpînire și să dea în stăpînire nobilei doamne,

numită Margareta, mai sus pomenită, sus-zisa a patra parte ce se cuvine fiicei într-un singur loc și pe o singură moșie din zisele moșii, dacă se poate face <acest lucru> potrivit și bine, dacă nu, în mai multe locuri, unde vor putea, lăsând la o parte cu totul orice umbră de înșelătorie, având înaintea ochilor de Dumnezeu și dreptatea lui, potrivit hotărârii acestora, adică a lui Gallus și Egidius și Ioan, fiul lui Ștefan, în toate marginile și hotarele sale adevărate, cu toate folosințele și foloasele sale în întregime. După aceea să aveți bunătatea a ne răspunde în scris, la octavele sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul, care se apropie²², cum s-au desfășurat cele de mai sus.

Dat la Turda, în a opta zi a adunării noastre mai sus pomenită, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso:*) Prietenilor săi vrednici de cinstire, cuvioșilor bărbați conventului bisericii de Cluj-Mănăstur, pentru nobila doamnă numită Margareta, văduva lui Nicolae, fiul lui Iwanka, cu privire la punerea în stăpânire a unei moșii, în chipul arătat în cuprinsul scrisorii, care s-a făcut în a patra zi înainte de sărbătoarea Tuturor sfinților, a cărei desfășurare trebuie să ne fie făcută cunoscută în scris de către voi, la octavele sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 579. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1358. Orig. hîrtie.

¹ Pată de umezeală, cca 3 cm, întregit după sens.

² Pată de umezeală, cca 3 cm, întregit pe baza contextului.

³ Pată de umezeală, cca 2,5 cm, întregit pe baza contextului.

⁴ Pată de umezeală, cca 1 cm, întregit după sens.

⁵ Lipsește din document: *episcopi Transilvani*, completare după sens.

⁶ Pată de umezeală, cca 2,5 cm, întregit după sens.

⁷ Corect: *impertiri*.

⁸ Corect: *exsurgendo*.

⁹ Scris deasupra cuvintelor *Pauli de*, tăiate de aceeași mînă.

¹⁰ Scris deasupra cuvîntului *sexta*, tăiat de aceeași mînă.

¹¹ Urmează cuvîntul *presentibus*, tăiat de aceeași mînă.

¹² Urmează cuvîntul *et*, tăiat de aceeași mînă.

¹³ Urmează cuvîntul *tercia*, tăiat de aceeași mînă.

¹⁴ 6 octombrie.

¹⁵ 19 septembrie 1358.

¹⁶ 18 septembrie 1359.

¹⁷ 15 septembrie 1358.

¹⁸ 15 septembrie 1359.

¹⁹ 27 octombrie 1359.

²⁰ 8 noiembrie 1359.

²¹ 28 octombrie 1360.

²² 18 noiembrie 1360.

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis oraciones in domino debitas et devotas. Literis magnifici viri comitis Stephani Bwbek, iudicis curie vestre celsitudinis, modum et formam iudiciarie deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis directis honore quo decuit receptis, unacum homine vestro Joanne, filio Mikocza, de curia vestra, ad hoc

specialiter deputato, literis in eisdem inserto, magistrum Ladislaum, archidiaconum de Kwlessen, socium et concanonicum nostrum, ad contenta predictarum literarum fideliter exequenda pro utrisque partibus de parciis voluntate duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt quod ipse¹ in octavis festi beati regis Stephani nunc preteriti et aliis diebus immediate sequentibus ad hoc aptis licet ad facies possessionum infraspacificandarum vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis et partibus presentibus accederunt et easdem iuxta cursus et limites metales reambularunt² visis et circumspectis earundem quibuslibet qualitatibus, quantitibus, fructuositatibus, utilitatibus et valoribus deum et eius iusticiam ferendo pre oculis favore et amore ipsarum parciis non allekti, et easdem in tres dividerunt³ partes rectas et coequales voluissent, tamen ipsi nobiles infraspacificandi ipsimet pari consensu, divisissent eo modo quod: primo possessionem Jenew vocatam divisissent eo modo quod unus vicus simplicis ordinis Kys Jeneo a parte septemtrionali adiacens, versus partem orientalem protensus, usque finem sorte superposita cessisset domino archiepiscopo Colocensi et Clementi, fratri suo, et provenisset item alter vicus in medio fluvii Chrÿsÿ in tribus locis situs similiter sorte superposita cessisset in ius et proprietatem magistrorum Joannis et Thome, filiorum Laurencii, item tercius vicus Vorsinanta nominatus a parte meridionali adiacens, versus partem orientalem protensus, provenisset Georgio et Nicolao, filiis Nicolai de Thelegd, modo quo supra sorte missa perpetuo possidendus, ita tamen quod pro equipollencia vici Kys Jeneo de vico Wosuanita⁴ tres fundus curie, a fundo Nicolai de Zala, a parte orientali, unum vicum duplicis ordinis inclusive utque⁵ finem cuique parti cederet assignassent, hoc eciam declarato quod item magister Clemens in eodem vico Vorsuante⁴ plures iobagiones locandi minime habeat facultatem dummodo predicti filii Nicolai.

De hinc ad possessionem Wylak perexissent et ipsam modo simili in tres divisissent partes eomodo, quod unus vicus simplicis ordinis iuxta fluvium Chrÿsÿ a parte meridionali situs versus partem occidentalem protensus metalique signo sequestratus sorte superposita provenisset in porcionem predicti domini archiepiscopi et Clementis, fratribus suis, predictorum⁶. Item a predicto signo metali videlicet a domo Gregorii inclusive unus vicus duplicis ordinis versus partem orientalem protensus usque domo⁴ Michaelis similiter inclusive modo simili sorte superposita cessisset Georgio et Nicolao, filiis Nicolai de Thelegd. Tercius vicus similiter a predicto signo metali, a parte septemtrionali adiacens versus partem occidentalem protensus posita sorte provenisset filiis Laurencii, Joanni et Thome prenotatis.

Possessionem autem Battyen vocatam trifarie⁷ divisissent hoc modo, quod unus vicus simplicis ordinis in eadem situs versus occidentem iuxta flumen Chrÿsÿ protensus a domo Nicolai dicti Istenus usque finem cessissent⁸ domino archiepiscopo et Clementi, fratri suo. Item alter vicus similiter simplicis ordinis versus septemtrionalem protensus, signoque metali sequestratus cessisset Nicolao et Georgio, filiis Nicolai. Item tercius vicus a predicta meta videlicet a domo prefati Nicolai dicti

Istenus exclusive versus partem orientalem protensus cessisset filiis Laurencii, videlicet Joanni et Thome.

Dehinc possessionem Olahtelek vocatam accessissent, quam in duas divisissent partes rectas et coequales eo modo, quod media pars eiusdem a parte occidentali existens, cum omnibus utilitatibus possessionariis signo metali sequestrando atque sorte superposita cessissent in porcionem magistrorum Georgii et Nicolai predictorum, reliqua vero medietate eiusdem magistris Joanni et Thome, filiis Laurencii, modo quo supra remanente, pro cuius quidem equipollenciis pro tertia parte possessio Kwesd prenotatis domino archiepiscopo et Clementi fratri suo, sorte superposita extitisset assignata. Alias autem possessiones olachales divisissent, hoc modo: quod una possessio Ewrmenes vocata cum uno loco sessionali, iuxta unum rivulum Wruenespataka habito, sorte posita cessisset in ius et proprietatem eorundem Georgii et Nicolai, filiorum Nicolai prelibatorum, pro cuius equipollencia possessio Lwk vocata similiter cum uno loco sessionali Tataraspatakfeo vocato posita cessisset magistris Joanni et Thome, filiis Laurencii antedictis, pro equipollencia earundem videlicet pro tertia porcione Dobrachonhaza et Kwesdrew sorte superposita cessisset domino archiepiscopo Colocensi et Clementi, fratri suo. Item unus fundus curie in predicta possessione Jeneo situatus cum duobus molendinis lapideis a parte septemtrionali situatis, cum omnibus utilitatibus posita sorte cessisset magistris Joanni et Thome, filii Laurencii, pro equipollencia eorundem fundi et molendinorum unus fundus in civitate Waradiensi in vico Sancti Jacobi situs, similiter, cum duobus molendinis, in eadem possessione Jenew a parte meridionali habitis, similiter cum omnibus utilitatibus suis posita sorte cessisset Georgio et Nicolao, filiis Nicolai, pro quarum equipollencia predictis domino archiepiscopo et Clementi, fratri suo, in possessione Pispeky, unus fundus cum duobus molendinis cum omnibus suis utilitatibus posita sorte provenisset. Adiciendo etiam pari consensu et voluntate ut in ipso fluvio Chrÿsÿ plura molendina deinceps constituere minime valerent, fluvium autem Chrÿsÿ communi usui deputassent. Item in partibus Transilvanis, iuxta Morisium, possessionarie porciones in possessionibus Benenyk, Chaklya, Filepkwwe, cum omnibus ad se pertinentibus et utilitatibus possessionariis missa sorte cessissent Joanni et Thome, filiis Laurencii, pro equipollencia earundem magistris Georgio et Nicolao, filiis Nicolai, Stanislowhaza cum ad se pertinentibus, ac possessio Zenth Demether et Moharew, posita sorte cessissent et devenissent; pro equipollencia autem earundem, domino archiepiscopo et Clementi, fratri suo, possessio Teyes, cum suis pertinenciis que alio nomine ut puta Hwdus nominatur et Almazegh ac Wereseyghaz in comitatu Orodienti existentes, posita sorte provenissent.

Abhinc ad comitatum Chanadiensem perrexissent, ibique divisionem fecissent eo modo: quod porciones possessionarie in possessionibus Makofalwa, Thembes, Zylwazegh et Zombor cum sylva ad se pertinente, ac cum medietate sylve possessionis Ladan, Monostoros Kanysa et medietas possessionis Wereseyghaz vocate sorte superposita devenissent domino archiepiscopo et Clementi fratri suo, pro quarum equipollencia Joanni et Thome, filiis Laurencii, possessiones Nagy Tarnuk, Kys Tarnuk, Kemechye, Palatha, cum silva sua et Bodogazzonfalwa cessissent,

ac tributum in predicta possessione Tharnuk exigi consuetum comuni usui deputassent. Item pro equipollencia predictarum possessionum, possessio Zenth Lewrencz vocata cum sylva sua et cum possessionibus Wyfalw, Warasfalw, Kisfalw ac predicta possessio Ladan integraliter cum medietate silve sue, Pordan, Rabe, Vruzlanus, sorte superposita cessissent Georgio et Nicolao annotatis, cum utilitatibus quibuslibet possessionariis. Item in alia divisione magistris Joanni et Thome posita sorte possessiones Akach cum possessione Zent Miklos et piscina ad eandem pertinente et Bochijard provenisset, pro alia autem porcione divisionali prenotatis domino archiepiscopo et Clementi, filiis Pangracii, possessiones Rasan et Zent Miklos cum piscinis posita sorte provenissent. Item pro tertia porcione possessionaria, filiis Nicolai videlicet Georgio et Nicolao, possessiones Choka, cum piscinis ac cum stagno Sula dicto, et possessio Zanad, similiter cum piscinis Zethen et Zijmard cum Suztulahaza, et suis pertinenciis sorte posita provenissent.

Item in alia divisione filiis Laurencii, Joanni et Thome, Such et Humukrew cum utilitatibus suis sorte posita cessissent, filiis autem Nicolai de Thelegd, possessiones Chawas et Keer cessissent. Item filiis Pangracii, Temerken et Kyngerth, cum piscinis et possessione Vrs et terris usualibus ac utilitatibus quibuslibet cessissent, possessionem autem Hodegyhaz vocatam in tres divisissent partes coequales, quilibet parti cessissent duodecim fundi curie, fluvium autem Morisii ac terras usuales, prata, fenilia et terras arabiles, cultas et incultas, communi usui deputassent. Super quibus quidem divisionibus predictarum possessionum sponte factis utreque partes concordet et contente extitissent, si autem quecunque possessio temporum in eventu ab aliquo ipsorum iudiciario ordine non propter notam alicuius criminis, vel facti contingeret alienari, ex tunc predictae partes possessionem pro duabus porcionibus quantitate, utilitate et valore consimilem eidem dare tenerentur.

Datum feria quarta proxima ante festum beati Galli confessoris, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo.

Preainălțatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, cuvenite și cucernice rugăciuni întru domnul.

Primind cu cinstea cuvenită scrisoarea măritului bărbat comitele Ștefan Bubek, judele curții înălțimii voastre, trimisă nouă, ce înfățișează întocmirea și rînduiala hotărîrii sale judecătorești, am hotărît să trimitem, cu învoirea părților, împreună cu omul vostru trecut pe nume în acea scrisoare — (adică) Ioan, fiul lui Mikocza, trimis pentru aceasta în chip osebit de la curtea voastră — pe magistrul Ladislau, arhidiaconul de Kwleser, soțul și fratele nostru canonic, spre a împlini întocmai, pentru amîndouă părțile, cele cuprinse în sus-zisa scrisoare. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, au spus într-un glas că, deși la octavele sărbătorii acum trecute a fericitului rege Ștefan⁹ și în alte zile îndată următoare, potrivite pentru aceasta s-au dus la jospomenitele moșii și după ce au chemat în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor și de față cu părțile au voit să le hotărînicească, potrivit mersului și marginilor hotarelor, după ce au văzut și cercetat în întregime felul, întinderea, roadele, folosințele și prețul lor, avîndu-l pe

Dumnezeu înaintea ochilor și dreptatea lui, și nefiind îndemnați de prietenia și părtinirea acelor părți, (voind ei) să le împartă în trei părți drepte și deopotrivă de mari — totuși acei nobili ce se vor arăta mai jos și le împărțiseră ei înșiși cu dimpreuna lor învoire precum urmează:

Mai întâi au împărțit moșia numită Ineu în așa fel că o uliță cu un singur rînd de case (numită) Ineul cel Mic, aflătoare înspre partea de miazănoapte, întinzîndu-se spre partea de răsărit pînă la capăt, a căzut și le-a venit prin tragere la sorți domnului arhiepiscop de Caloceea și fratelui său Clement. De asemenea o altă uliță așezată în trei locuri pe la jumătatea rîului Criș, a căzut de asemenea prin tragere la sorți în dreptul și stăpînirea magiștrilor Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu. De asemenea a treia uliță numită Vorsinanta, aflătoare spre partea de miazăzi și întinzîndu-se spre partea de răsărit, le-a venit lui Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, prin tragere la sorți în chipul arătat mai sus, ca s-o stăpînească pe veci, totuși în așa fel că pentru ca ulița Ineul Mic să fie de același preț, au dat din ulița Vorsinanta trei locuri de curte din pămîntul lui Nicolae de Zala din partea de răsărit împreună cu o uliță cu două rînduri de case pînă la capăt, oricărei părți i-ar cădea (acea uliță), arătîndu-se însă aceasta că acel magistru Clement să nu aibă nicidecum voie de a așeza pe acea uliță Vorsinanta mai mulți iobagi, ci numai atîți cîți au sus-zișii fii ai lui Nicolae.

Apoi au trecut pe moșia Uileacu și pe aceasta au împărțit-o la fel în trei părți, în așa fel ca o uliță cu un rînd de case, aflătoare lîngă rîul Criș în partea de miazăzi, întinzîndu-se spre partea de apus și despărțită prin semn de hotar, a venit prin tragere la sorți în partea sus-zisului domn arhiepiscop și a fratelui său Clement. De asemenea, de la sus-zisul semn de hotar, adică de la casa lui Grigore și împreună cu ea, o uliță cu două rînduri de case, întinzîndu-se spre partea de răsărit, pînă la casa lui Mihail și împreună cu aceasta, a căzut în același chip prin tragere la sorți lui Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd. Iar a treia uliță, de asemenea de la sus-zisul semn de hotar, aflătoare în partea de miazănoapte, și întinzîndu-se spre partea de apus, a venit prin tragere la sorți sus-zișilor Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu.

Iar moșia numită Botean au împărțit-o în trei părți în așa fel că o uliță cu un rînd de case aflătoare pe acea moșie, întinzîndu-se spre apus, pe lîngă rîul Criș, de la casa lui Nicolae, zis Istenus, pînă la capăt, a căzut domnului arhiepiscop și fratelui său Clement. De asemenea o altă uliță, tot cu un rînd de case, întinzîndu-se spre miazănoapte, și despărțită printr-un semn de hotar, a căzut lui Nicolae și Gheorghe, fiii lui Nicolae. De asemenea a treia uliță, de la sus-zisul semn de hotar, anume de la casa sus-zisului Nicolae zis Istenus și fără aceasta, întinzîndu-se spre partea de răsărit a căzut fiilor lui Laurențiu, adică lui Ioan și Toma.

Apoi au mers la moșia numită Olahtelek pe care au împărțit-o în două părți drepte și deopotrivă de mari, în așa fel că jumătatea ei aflătoare spre apus, cu toate folosințele de moșie, despărțită printr-un semn de hotar, a căzut prin tragere la sorți în partea sus-zișilor magiștri Gheorghe și Nicolae, iar cealaltă jumătate a ei rămînînd, în chipul de mai sus, magiștrilor Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu; iar ca bun avînd același preț a fost dată prin tragere la sorți sus-insemnaților:

domnului arhiepiscop și fratelui său Clement, drept parte a treia, moșia Cuiేశd. Iar celelalte moșii românești le-au împărțit în acest chip, că o moșie numită Ewrmenes împreună cu un loc de sesie aflător lângă pîrîul (numit) Pîrîul Bulboacă a căzut prin tragere la sorți în dreptul și stăpînirea acelor sus-pomeniți Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, iar ca bun avînd același preț acesteia, moșia numită Lwk, tot astfel, împreună cu un loc de sesie numit Brusturi a căzut sus-zîșilor magîstri Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu, iar drept parte a treia avînd același preț cu ele, (moșiile) Dobricionești și Kwesdrew, au căzut prin tragere la sorți domnului arhiepiscop de Caloceă și fratelui său Clement. De asemenea un loc de curte aflător în sus-pomenita moșie Ineu, cu două mori de piatră așezate spre partea de miază-noapte, cu toate folosințele, a căzut prin tragere la sorți magîștrilor Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu; iar ca bunuri avînd același preț cu acel loc (de curte) și cu acele mori, un loc din orașul Oradea, așezat în ulița sfîntului Iacob, de asemenea cu două mori, aflătoare pe acea moșie Ineu dinspre partea de miazăzi, la fel cu toate folosințele lor, au căzut prin tragere la sorți lui Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae; iar ca bun avînd același preț cu acestea, un pămînt din moșia Pispeky, cu două mori, cu toate folosințele lor au venit prin tragere la sorți sus-zisului domn arhiepiscop și fratelui său Clement. Și cu dimpreună lor înțelegere și învoire s-a adăugat ca de acum înainte să nu poată nicidecum așeza mai multe mori pe acel rîu Criș, iar rîul Criș l-au lăsat în folosința (lor) dimpreună.

De asemenea în părțile Transilvaniei lângă Mureș, părțile de moșie din moșiile Benic, Cetea, Filepkwwe, cu toate cele ce țin de ele și cu folosințele moșiilor au căzut prin tragere la sorți lui Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu, iar ca bunuri avînd același preț le-au căzut și le-au venit prin tragere la sorți magîștrilor Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, moșia Stanislowhaza împreună cu cele ce țin de ea, precum și moșiile Zenth Demether și Moharew; iar ca bunuri avînd același preț cu acestea, moșia Teș care cu alt nume se cheamă Hwdus, împreună cu cele ce țin de ea și Almazegh și Weresegyhaz aflătoare în comitatul Arad, au venit prin tragere la sorți domnului arhiepiscop și fratelui său Clement.

De acolo au trecut în comitatul Cenad și aici au făcut împărțire în așa fel, că părțile de moșie din moșiile Makofalwa, Thembes, Zylwazegh și Zombor, cu pădurea ce ține de ea, precum și cu jumătatea pădurii moșiei Ladan, moșia Monostoros Kanyisa și jumătatea moșiei numite Weresegyhaz au venit prin tragere la sorți domnului arhiepiscop și fratelui său Clement, iar, ca bunuri avînd același preț cu acestea, moșiile Nagy Tarnuk, Kys Tarnuk, Kemechye, Palatha cu pădurea ei și Bodoganzonfalwa au căzut lui Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu, iar vama obișnuită a se cere pe sus-zisa moșie Tharnuk au lăsat-o în folosința (lor) dimpreună. De asemenea ca bunuri avînd același preț cu sus-zisele moșii, moșia numită Zenth Lewrencz cu pădurea ei și cu moșiile Wyfalw, Warasfalw, Kisfalw precum și sus-zisa moșie Ladan în întregime, cu jumătate din pădurea ei și (moșiile) Pordeanu, Rabe și Vruzlanus, au căzut prin tragere la sorți pomeniților Gheorghe și Nicolae, cu toate folosințele de moșie. De asemenea, printr-o altă împărțire, prin tragere la sorți, moșia Akach împreună cu moșia Zent Miklos și heleșteul ce ține de ea și moșia Bochijard, le-au venit ma-

giștrilor Ioan și Toma, iar moșiile Rasan și Zent Miklos, cu heleșteele, au venit prin tragere la sorți sus-arătaților domnului arhiepiscop și lui Clement, fiii lui Pancrațiu drept partea a doua din împărțeală. De asemenea moșia Choka, cu heleșteele precum și cu locul zis Sula și moșia Zanad, de asemenea cu heleșteele și Zethen și Zijmard, cu Suztulahaza și cu cele ce țin de ele au venit prin tragere la sorți fiilor lui Nicolae, adică lui Gheorghe și Nicolae, drept partea a treia din împărțeală.

De asemenea printr-o altă împărțeală (moșiile) Such și Humukrew, cu folosințele lor, au căzut prin tragere la sorți fiilor lui Laurențiu, Ioan și Toma, iar fiilor lui Nicolae de Tileagd le-au căzut moșiile Ciavoș și Keer. De asemenea fiilor lui Pancrațiu, le-au căzut (moșiile) Temerken și Kyngerth, cu heleșteele și cu moșia Vrs și cu pământurile de folosință, precum și cu toate folosințele, iar moșia numită Hodegyhaz au împărțit-o în trei părți deopotrivă de mari, și fiecărei părți i-au căzut douăsprezece locuri de curte, iar riul Mureș, precum și pământurile de folosință, livezile și fînațele și pământurile de arătură lucrate și nelucrate le-au lăsat în folosința (lor) dimpreună.

Amîndouă părțile s-au învoit și s-au mulțumit cu aceste împărțiri ale sus-pomenitelor moșii făcute de bună voie. Iar dacă cu trecerea vremii s-ar întîmpla ca vreo moșie să fie luată de la vreunul din ei, pe cale judecătorească și nu pentru vinovăția vreunei fărădelegi sau pentru alt fapt, atunci sus-zisele părți să fie datoare să-i dea o moșie deopotrivă ca întindere, folosință și preț cu celelalte două părți (ale lor).

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului Gall mărturisirul, în anul domnului o mie trei sute șazecei.

Arh. Naț. Magh., Dl. 322.

Transumpt în actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din 20 octombrie 1360, Vișegrad, nr. 529.

EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 93—98.

¹ Corect: *ipsi*.

² Corect: *reambulare*.

³ Corect: *dividere*.

⁴ Astfel în transumpt.

⁵ Corect: *usque*.

⁶ De prisos.

⁷ Corect: *trifariam*.

⁸ Corect: *cessisset*.

⁹ 27 august.

Nos, Petrus, vicevoyvoda Transsilvanus, memorie commendamus quod accedentes ad nostram presentiam Stephanus, Michael et Petrus, filii Ladislai de Anduriashaza, universas causas ipsorum et earundem articulos tam per ipsos contra alios, quam per alios quoscunque contra ipsos motas et movendas in quibuslibet terminis et coram quocunque iudice tam ecclesiastico, quam seculari dicte partis Transsilvane a data presentium per anni circulum alter alteri ipsorum; item magistro Iacobo literato, de Mera, proximo ipsorum et Paulo magno, famulo co-

mitis Benedicti magni, qui presentes ex ipsis exhibebit, commiserunt procurandas et exequendas ratum et firmum se promittentes habituros, quicquid per alterum ipsorum aut eorundem procuratorem communiter vel divisim actum fuerit vel ordinatum in causis ipsorum prenotatis.

Datum Torde, sabbato proximo post quindenae festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^o CCC^{mo} LX.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că, venind înaintea noastră Ștefan, Mihail și Petru, fiii lui Ladislau de Andurias-haza, ei și-au dat unul altuia împuternicire pentru purtarea și urmărirea tuturor pricinilor lor și punctelor acestor (pricini), atît pricinile ce sînt pornite de ei și cele ce vor fi pornite de ei în viitor împotriva altora, cît și cele pornite și care vor fi pornite de alții împotriva lor, la orice soroace și în fața oricărui jude, fie bisericesc, fie mirean, din zisa parte a Transilvaniei, în răstimp de un an de la data scrisorii de față; de asemenea (au dat împuternicire) magistrului Iacob Diacul, de Mera, ruda lor, și lui Pavel cel Mare, slujitorul comitelui Benedict cel Mare, (anume) acelaia dintre ei care va înfățișa cele de față, făgăduind dînșii că vor socoti ca încuviințat și întărit orice se va fi făcut și rînduit în pricinile lor mai sus arătate, de către unul din ei sau de către împuternicitul lor (fie) dimpreună (fie) în parte.

Dat la Turda, în sîmbăta de după a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute șazecei.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 683.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 115.

528

1360 octombrie 19, (Cluj-Mănăstur).

Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește că Ștefan și Petru diacul, fiii lui Ioan de Ciunga (*Chungua*), cedează pe veci a patra parte din moșia Ciunga, din comitatul Alba, lui Dominic, fiul lui Laurențiu de Dumbrău (*Dombro*), ca daruri de nuntă și zestre a bunicii lor Elisabeta, soția lui Dominic, fiul lui Mike și ca pătrime cuvenită fiicei, adică mamei lor, Kwnech.

REGESTE¹: *Tört. Tár.*, 1907, p. 88.

¹ După un rezumat mai larg cuprins în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 25 noiembrie 1360, (nr. 537).

529

1360 octombrie 20, Vișegrad.

Nos, comes Stephanus Bwbek, iudex curie serenissimi et magnifici principis domini Lodovici, dei gracia incliti regis Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod Andreas de Chawas pro venerabili in Christo patre domino Thoma,

562

archiepiscopo ecclesie Colocensis, ac magistro Clemente, filio Pangracy, fratre eiusdem domini archiepiscopi, cum procuratoriis literis honorabilis capituli ecclesie Waradiensis in octavis festi beati Georgii martiris proxime preteriti iuxta continencias literarum eiusdem domini nostri regis prorogatoriarum et capituli Chanadiensis ecclesie citatoriarum in nostram iudiciariam accedens presenciam contra magistros Georgium et Nicolaum, filios Nicolai, Johannem et Thomam, filios Laurencii de Thelegd, proposuerat eomodo quod licet predictus dominus Thomas archiepiscopus ac magister Clemens in quibusdam possessionibus ipsorum unacum eisdem magistris Georgio et Nicolao ac Thoma et Johanne, fratribus ipsorum patruelibus, perpetuam habuerint divisionem tamen in possessionibus infrascriptis ipsos communiter contingentibus nondum inter eos equalis fuisset facta divisio perpetua aliqualis, et ex eo easdem possessiones videlicet Wyfalw, Zenth Demether, Benenÿk in partibus Transiluanis, Chaklya, Jeneo, Battyan, Wylak, Olahthelek, Kwes, Wrue-nyes, Look, Dobrachenhaza, in civitate Waradiensi unum fundum curie, ac duo molendina lapidea in fluvio Wiozuswize existencia, Kemeche, Nog Tarnuk, Kystarnuk, prope eandem Nog Tarnuk, Zent Leurencz, Bwlchwhaza, Wassarwsfalwa, Kysfalw, Makofalwa, Thembes, Zent Miklos, Zylwazegh, Palota, Ladan, Zombor, Pardan, Wruzlanos, Munusturus Kanysa, Zanad, Wruzthelek, Themerken, Choka, Rasan, Zent Miklos, Keer, Swth, Hodeghaz, Humukrew, Akach, Kys Zent Miklos, Zent Margitazzony, Maholrew, Weresegyhaz, Abnazegh, Kys Zechien, Symand, Suztulahaza, Chawas, item in partibus Transiluanis, iuxta Morisium, in possessione Philepkewe, et quinque possessiones ad easdem pertinentes in eisdem partibus Transiluanis, iuxta Morisium, Stanislohaza et sex possessiones ad easdem pertinentes, Teyes et quinque possessiones ad easdem pertinentes, item in territorio civitatis Budensis, quatuor vineas et in eadem civitate Budensi tres fundos item unum colonum Moior dictum in Kelenfeld habitum, necnon possessionem Kozar, nominatam equaliter et perpetualiter dividi facere vellent iure regni requirente.

Quibus perceptis predictus magister Georgius, filius Nicolai, pro se personaliter et pro ipso magistro Nicolao, fratre suo, ac annotatus magister Ioannes, filius Laurencii, pro se similiter personaliter, pro predicto vero magistro Thoma, fratre suo, Lampertus, filius Ioannis, cum procuratoriis literis dicti capituli Chanadiensis exurgendo, responderunt ex adverso quod ipsi in prescriptis omnibus possessionibus eoque eodem indivise forent, inter ipsos premissam perpetuam divisionem et equalem gratanti animo fieri vellent et habere, unde quia partes predictae in prenotatis possessionibus ipsorum divisionem modo pretacto inter se fieri velle retulerant.

Ideo nos cum regni baronibus et nobilibus nobiscum tunc in iudicio assidentibus iudicando commiseramus, quod homo regius pro partibus infra declarandis presentibus testimoniis dicti capituli ecclesie Waradiensis in octavis festi Sancti regis Stephani, tunc venturis, et aliis diebus ad id sufficientibus, ad facies prescriptarum possessionum exceptis predictis vineis et fundis in dicta civitate Bwdensi existentibus, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo et easdem

per veras suas metas et antiquas si essent, vel si deessent iuxta directos cursus et limites metales reambulando, visis et circumspectis earundem qualitativibus, quantitativibus, fructuositatibus, utilitatibus et valoribus, deum et eius iusticiam ferendo pre oculis favore et amore ipsarum parcium non allectus, easdem in tres divideret partes rectas et coequales, quarum rectam unam partem predictis domino Thome archiepiscopo et magistro Clementi, fratri suo, ac aliam partem earundem prefatis magistris Georgio et Nicolao, filiis Nicolai, necnon terciam partem ipsarum pretitulatis magistris Thome et Johanni, filiis Laurencii, positis signis metalibus ab invicem sequestrando statueret et committeret perpetuo possidendas tenendas et habendas, contradictionibus ipsarum parcium sibi invicem obviare non valentibus committendo. Tamen quod, si qua parcium predictarum aliquam vel aliquas ex predictis possessionibus vendidisset vel impignorasset aut qualitercunque negligenter ac propter sua facta, et excessus non in forma iuris, nec per vim potenciarum de se alienasset, tunc huiusmodi possessionem vel possessiones talis pars in suam porcionem assumere, et iidem regius ac prefati capituli Waradiensis testimonia predictis aliis partibus equivalentem et utilitate, qualitate et quantitate predictis possessionibus alienatis equipollentem dare et assignare teneretur.

Et quia ad huiusmodi possessionariam divisionem faciendam homo regius et sepefati capituli Waradiensis testimonia pro partibus necessariis fuerant destinandi, ideo pretacto Waradiensi capitulo scribendo eorum amicitiam literatorie pecieramus diligenter, quatinus eorum mitterent homines utrisque pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus Johannes, filius Mikocha, homo regius, de curia regia pro utrisque partibus ad hoc specialiter destinatus, in predictis octavis festi Sancti regis Stephani, ad facies omnium prescriptarum possessionum vicinis et comitaneis earundem universis legitime inibi convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo, visis et consideratis legitimis procuratoribus universis, qualitativibus, quantitativibus, fructuositatibus, utilitatibus et valore in tres divideret partes rectas et coequales, quarum unam partem predictis domino Thome, archiepiscopo et magistro Clementi, filio Pangracii, fratri suo, et aliam partem magistris Georgio et Nicolao, filiis Nicolai, necnon terciam partem predictis magistris Joanni et Thome, filiis Laurencii de Thelegd, positis signis metalibus, a se invicem separando, statueret et committeret perpetuo et irrevocabiliter possidere, tenere pariter et habere. Et post hec ipsius possessionarie divisionis, seriem cum cursibus metarum ac tocus inibi peragendi negocii processu, ut fieret opportunum, ad octavas festi beati Michaelis archangeli, tunc affuturi, regie fideliter rescribere maiestati capitulum Waradiensi pronotatum. Quia autem factum dictarum quatuor vinearum et trium fundorum curie in civitate Bwdensi, ut dicitur, existencium partes predictae ad iudicium dicte civitatis Bwdensis per nos transmitti postularunt quod et iuxta libertatem dicte civitatis fieri incumberebat, ideo commiseramus quod ipse partes divisionem in predictis vineis et fundis curie sibi ipsis coram iudice curie dicte civitatis exequi tenerentur, iusticia exigente.

Quibus quidem octavis festi beati Michaelis archangeli occurrentibus, Elias, filius Petri, pro eisdem domino Thoma archiepiscopo cum

procuratoriis literis capituli ecclesie Transilvane, pro ipso vero magistro Clemente, filio Pangracii, similiter idem Elias cum procuratoriis literis dicti capituli Waradiensis ab una, item Petrus, filius Joannis, pro prefatis magistris Georgio, et Nicolao, filiis Nicolai de Thelegd, ex altera, item prelibatus magister Joannes, filius Laurencii de Thelegd, personam liter pro ipso autem magistro Thoma, fratre suo, Johannes, filius Moyus, similiter cum procuratoriis literis sepefati capituli Waradiensis ecclesie, a tercia partibus coram nobis constitutis, tres literas pretacti capituli Waradiensis ecclesie super ipsis possessionariis divisionibus sub uno sensu, ac sub una forma verborum confectas regie rescriptas celsitudini, nobis presentavit hunc tenorem continentes: (*Urmează actul capitlului din Oradea, din 14 octombrie 1360, nr. 526*).

Quarum quidem trium literarum prelibati capituli Waradiensis ecclesie super annotatis divisionibus possessionariis confectarum revisis continentes² ac procuratores prescriptorum domini Thome, archiepiscopi Colocensis, magistri Clementis, fratris eiusdem, necnon magistrorum Georgii et Nicolai, filiorum Nicolai, item prelibato magistro Johanni, filio Laurencii, necnon procuratoris magistri Thome, filii eiusdem Laurencii, legitimo seriatim et suo, modo perlectis et expositis, cum nos eosdem super eo utrum iidem dominus archiepiscopus, magister Clemens, frater suus, ac magistri Georgius et Nicolaus, filii Nicolai, necnon Johannes et Thomas, filii Laurencii, super premissis possessionariis eorum divisionibus, mediantibus prescriptis literis capituli Waradiensis ecclesie, divisionalibus ut prefertur inter se factis contentarentur et secundum formam earundem divisionalium literarum in presentibus prescriptarum, easdem divisiones possessionarias, perpetuo velint observare vel ne iuridice ut nostro incumbit officio habuissimus requisitos, mox preallegati procuratores legitimum³ predictorum dominum Thome archiepiscopi, magistrorum Clementis, fratris sui, filiorum Pangracii, Georgii et Nicolai, filiorum Nicolai, ac Thome, filii Laurencii, iamdictos ipsorum dominos, prescriptus vero Joannes, filius Laurencii, se super prelibatis possessionariis ipsorum divisionibus omnino eatenus prout tenor continet literarum capituli Waradiensis prescriptarum contentarum ac prememorata possessionaria eorum iura, omnino iuxta iamdictae divisionis modum absque variatione aliquali perennaliter velle observare affirmarunt, petentes nos, ut prelibatas divisiones eorum possessionarias, iuxta pretacte nostre iudicarie commissionis modum inter ipsos factas acceptare, ratificare, ad perpetuamque ipsarum possessionariarum divisionum stabilitatem nostro dignaremur privilegio confirmare.

Nos igitur iustis et iuris consonis procuratoribus⁴ eorundem domini Thome archiepiscopi, magistrorum Clementis, fratris sui, filiorum Pangracii, Georgii et Nicolai, filiorum Nicolai, ac Thome, filii Laurencii, legitimorum necnon eiusdem magistri Joannis, filii dicti Laurencii, petitionibus benigne annuentes, sepefatas possessionarias eorum divisiones, vigore prescriptarum literarum dicti capituli Waradiensis ecclesie inter eos factas et habitas, tenore earundem trium literarum divisionalium absque diminutione et augmento aliquali, de verbo ad verbum transcribi faciendo presentibus, ut prefertur insertis ad perennem pretectarum divisionum possessionariarum stabilitatem acceptando, ratificamus nostrarum privilegialium literarum patrocinio autoritate nostra

iudiciaria perpetuo confirmamus, cuilibet earundem parcium sua iura possessionaria in ipsis divisionibus singillatim ac per se et nominatim sibi ut est prenotatum cessa, deventa et devoluta, heredum suorum per heredes personaliter tenere, habere et possidere committendo, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes eisdem filiis Laurencii concessimus literas nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri authentici munimine roboratas.

Datum in Wissegrad, quinto decimo die octavarum festi beati Michaelis archangeli predictarum, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo.

Noi, comitele Ștefan Bubek, judele curții prealuminatului și măritului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu strălucitul rege al Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, venind înaintea judecării noastre la octavele sărbătorii trecute a fericitului mucenic Gheorghe⁵ — potrivit cuprinsului scrisorii de aminare a domnului nostru regele și a scrisorii de chemare la judecată a capitolului bisericii de Cenad — Andrei de Ciavoș, în numele venerabilului întru Hristos părinte domnul Toma, arhiepiscopul bisericii de Caloce, precum și a magistrului Clement, fiul lui Pancrațiu, fratele aceluiași domn arhiepiscop, cu scrisoarea de împuternicire a cinstiutului capitol al bisericii de Oradea, s-a plîns împotriva magiștrilor Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, și împotriva lui Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu de Tileagd, în chipul acesta: că deși sus-zisul domn Toma, arhiepiscopul și magistrul Clement au făcut împreună cu acei magiștri Gheorghe și Nicolae, precum și cu Toma și Ioan, verii lor după tată, o împărțeață pe veci în unele moșii ale lor, totuși în moșiile însemnate mai jos și care țin de ei laolaltă nu s-a făcut încă între ei o împărțire dreaptă și pe veci, și de aceea ei vor să se împartă deopotrivă și pe veci, după cum cere legea regatului și aceste moșii, adică Wyfalw, Zenth Demeter, Benic din părțile Transilvaniei, Cetea, Ineu, Botean, Uileacu, Olahtelek, Cuieșd, Wrueny, Look, Dobricionești, un loc de curte în orașul Oradea precum și două mori de piatră aflătoare pe riul Răchitiș, Kemeche, Nog Tarnuk, Kystarnuk, aproape de acel Nog Tarnuk, Zent Leurencz, Bwlchhaza, Wassarwsfalwa, Kysfalw, Makofalva, Thembes, Zent Miklos, Zylwazegh, Palota, Ladan, Zombor, Pordeanu, Wruzlanos, Munusturus Kanysa, Zanad, Wrutzhelek, Themerken, Choka, Rasan, Zent Miklos, Keer, Swth, Hodeghaz, Humukrew, Akach, Kys Zent Miklos, Zent Margitazzony, Maholrew, Weresegyaz, Abnazegh, Seceani, Symand, Suztulahaza, Ciavoș de asemenea în părțile Transilvaniei, lângă Mureș pe moșia Philepkewe și cinci moșii ce țin de ele tot în părțile Transilvaniei lângă Mureș, Stanislhaza, și șase moșii ce țin de ele, Teș și cinci moșii ce țin de ele, de asemenea pe pământul orașului Buda patru vii și trei pământuri în același oraș Buda, de asemenea un iobag zis Maior aflător în Kelenfeld, precum și moșia numită Kozar.

La auzul acestora, ridicîndu-se însuși sus-pomenitul magistrul Gheorghe, fiul lui Nicolae, în numele său și al magistrului Nicolae, fratele său, precum și sus-zisul magistrul Ioan, fiul lui Laurențiu, de asemenea el însuși în numele său, iar în numele sus-zisului magistrul

Toma, fratele său, ridicându-se Lambert, fiul lui Ioan, cu scrisoare de împuternicire a pomenitului capîtlu de Cenad, au răspuns dimpotrivă că dinşii vor cu dragă inimă să aibă şi să se facă între dinşii pomenita împărţire pe veci şi deopotrivă a tuturor sus-pomenitelor moşii, întrucît acestea nu sînt împărţite.

Drept aceea, deoarece sus-zisele părţi au spus că vor să se facă, după cum s-a arătat, împărţirea sus-ziselor lor moşii şi noi împreună cu baronii şi nobilii regatului, care stăteau atunci cu noi la judecată, am hotărît prin judecată ca omul regelui, ducîndu-se pentru părţile ce se vor arăta mai jos, de faţă cu oamenii de mărturie ai zisului capîtlu al bisericii de Oradea, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii sfîntului rege Ştefan⁶ şi în alte zile îndestulătoare pentru aceasta, la sus-însemnatele moşii — afară de sus-pomenitele vii şi pămînturi aflătoare în zisul oraş Buda — după ce vor fi chemat în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii lor şi de faţă cu părţile sau cu împuterniciţii lor legiuiţi, hotărnicindu-le în adevăratele şi vechile lor semne de hotar, dacă sînt cumva în fiinţă, sau dacă lipsesc, (atunci) potrivit cu mersul drept al hotarelor şi marginilor de hotar, după ce vor fi văzut şi cercetat felul, întinderea, roadele, folosinţele şi preţul lor, avîndu-l pe Dumnezeu şi dreptatea sa în faţa ochilor şi fără a fi îndemnaţi de prietenia şi pîrtinirea acelor părţi, să le împartă în trei părţi drepte şi deopotrivă de mari, dintre care — punînd semne de hotar şi despărţindu-le una de alta — să dea în stăpînire şi să încredinţeze o parte dreaptă sus-pomeniţilor domnului Toma arhiepiscopul şi magistrului Clement, fratele său, iar a doua parte din ele, magiştrilor Gheorghe şi Nicolae, fiii lui Nicolae, iar a treia parte din ele, sus-numiţilor magiştri Toma şi Ioan, fiii lui Laurenţiu, ca să le stăpînească, să le ţină şi să le aibă pe veci neavînd nici o tărie împotrivrile ce şi le-ar face părţile una alteia. Le va pune însă în vedere că, dacă vreuna dintre sus-zisele părţi a vîndut sau a zălogit sau în vreun fel oarecare, din neputare de grijă ori din pricina faptelor şi greşelilor ei a înstrăinat de la sine, nu pe calea legii, dar nici pe cale de silnicie, una sau unele din sus-zisele moşii, atunci o atare parte va fi datoare să ia asupra-şi în partea sa de moşie, sau moşii, iar omul regelui şi oamenii de mărturie ai sus-pomenitului capîtlu din Oradea vor fi datori să dea şi să încredinţeze celorlalte sus-pomenite părţi, o (parte) avînd acelaşi preţ şi de acelaşi folos, fel şi întindere cu sus-zisele moşii înstrăinate.

Şi, deoarece pentru a face o asemenea împărţire de moşie era nevoie să se trimită omul regelui şi oamenii de mărturie ai sus-pomenitului capîtlu din Oradea pentru părţile (ce stau la împărţeală), drept aceea scriind sus-zisului capîtlu din Oradea, am cerut stăruitor prin scrisoare prieteniei lor să trimită spre mărturie, şi pentru unii şi pentru alţii, oamenii lor vrednici de crezare, în faţa cărora Ioan, fiul lui Mikocha, omul regelui trimis în chip osebit de la curtea regească cu această însărcinare pentru amîndouă părţile — mergînd în sus-zisele octave ale sărbătorii sfîntului rege Ştefan⁶ la toate moşiile sus-scrise, şi chemînd acolo în chip legiuit vecinii şi toţi megieşii lor, şi de faţă cu părţile sau cu împuterniciţii lor legiuiţi, văzînd şi cercetînd la toate felul, întinderea, roadele, folosinţele şi preţul acelor moşii, să le împartă în trei părţi drepte şi deopotrivă de mari, dintre care, punînd

semne de hotar și despărțindu-le una de alta, să dea în stăpînire și să încredințeze o parte sus-pomeniților domnului Toma arhiepiscopul și magistrului Clement, fiul lui Pancrațiu, fratele său, și a doua parte magiștrilor Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, iar cea de-a trei parte sus-zișilor magiștri Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu de Tileagd, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat. Iar după aceasta sus-zisul capitlu din Oradea să arate întocmai maiestății regești, după cum va fi potrivit, la octavele sărbătorii pe atunci viitoare a fericitului arhanghel Mihail⁷, desfășurarea acestei împărțiri de moșie, mersul semnelor de hotar precum și desfășurarea tuturor treburilor ce urmau a fi făcute acolo. Deoarece însă sus-zisele părți au cerut ca noi să trecem pricina pomenitelor patru vii și a celor trei pămînturi de curte aflătoare, precum se spune, în orașul Buda, judecății pomenitului oraș, drept aceea am hotărît ca acele părți să fie datoare să-și facă împărțirea sus-pomenitelor vii și pămînturi de curte în fața judeului curții pomenitului oraș, după cum cere dreptatea.

La sosirea acelor octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, înfățișându-se înaintea noastră Ilie, fiul lui Petru, pentru acel domn arhiepiscop Toma, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii Transilvaniei, iar în numele celui magistru Clement, fiul lui Pancrațiu, tot acest Ilie cu scrisoare de împuternicire a zisului capitlu din Oradea, pe de o parte, de asemenea Petru, fiul lui Ioan, în numele sus-zișilor magiștri Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, pe de altă parte, de asemenea sus-pomenitului magistrul Ioan, fiul lui Laurențiu de Tileagd, pentru sine însuși, iar în numele fratelui său magistrul Toma, Ioan fiul lui Moyus, de asemenea cu scrisoare de împuternicire a des pomenitului capitlu din Oradea, pe de-a treia parte, ne-au înfățișat trei scrisori ale sus-arătatului capitlu al bisericii de Oradea, avînd același înțeles și fiind întocmite în aceleași cuvinte, cu privire la acele împărțiri de moșie, ca răspuns trimis înălțimii regești, avînd acest cuprins: *Urmează actul capitlului din Oradea, din 14 octombrie 1360, nr. 526*).

După cercetarea cuprinsului celor trei scrisori ale sus-pomenitului capitlu de Oradea, întocmite cu privire la sus-pomenitele împărțiri de moșie și înfățișate și citite după lege pe rînd și după cuviință, atunci cînd i-am întrebat noi, judecătorește, precum se cade slujbei noastre, pe împuterniciții sus-zișilor domn Toma, arhiepiscopul de Caloceia și al fratelui acestuia magistrul Clement, precum și al magiștrilor Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, de asemenea pe sus-zisul magistru Ioan, fiul lui Laurențiu, precum și de împuternicitul magistrului Toma, fiul aceluiași Laurențiu, dacă acel domn arhiepiscop, magistrul Clement fratele său și magiștrii Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, precum și Ioan și Toma, fiii lui Laurențiu, sînt mulțumiți de sus-zisele împărțiri ale moșiilor lor, făcute între dînșii prin mijlocirea pomenitelor scrisori de împărțire a capitlului bisericii de Oradea, precum s-a arătat mai sus, și dacă vor sau nu să păzească pe veci acele împărțiri de moșii, potrivit șirului acelei scrisori de împărțire cuprins în cele de față, pe dată sus-numiții împuterniciți legiuîți, al sus-zisului domn Toma arhiepiscopul, al magistrului Clement, fratele său, fiii lui Pancrațiu, al lui Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, precum și al lui Toma, fiul lui

Laurențiu, au declarat că sus-zișii domni care i-au împuternicit pe ei — iar sus-scrisul Ioan, fiul lui Laurențiu, (a declarat în numele său) — că vor să păzească întru totul pe veci, fără vreo schimbare, potrivit sirului pomenitei împărțiri, sus-zisele împărțiri ale moșiilor lor și sus-pomenitele lor drepturi de stăpînire, într-atît cît se cuprinde în rîndurile sus-însemnatei scrisori a capitlului din Oradea, rugîndu-ne să binevoim a primi și consfinți sus-zisele lor împărțiri de moșii făcute între dînșii după cuprinsul sus-pomenitei noastre însărcinări judecătorești și să le întărim prin privilegiul nostru spre veșnica trăinicie a acelor împărțiri de moșie.

Noi, așadar, încuviințînd cu bunăvoință cererile împuterniciților legiuîți ai celui domn arhiepiscop Toma și al fratelui său, magistrul Clement, fiii lui Pancrațiu, ai magiștrilor Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae și ai lui Toma, fiul lui Laurențiu, precum și cererea magistrului Ioan, fiul zisului Laurențiu, punînd să fie transcris cuvînt cu cuvînt, fără vreo micșorare și fără vreo adăugire, cuprinsul celor trei scrisori de împărțire și trecînd, cum s-a spus, (aceste scrisori) în cele de față întru veșnica trăinicie a sus-ziselor împărțiri de moșii, primim și consfințim ades-pomenitele lor împărțiri de moșii, făcute și înfăptuite între dînșii în temeiul sus-însemnatei scrisori a pomenitului capitlu al bisericii de Oradea și din puterea noastră judecătorească le întărim pe veci prin ocrotirea scrisorii noastre privilegiale, hotărînd ca fiecare din acele părți să țină, să aibă și să stăpînească însăși întru moștenitorii moștenitorilor săi, drepturile ei de stăpînire venite, trecute și ajunse fiecăruia în parte și fiecăruia pe nume, la acele împărțiri, precum s-a însemnat mai sus, fără știrbirea dreptului altuia.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat acelor fii ai lui Laurențiu scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat la Vișegrad, în a cincisprezecea zi după octavele sus-zise ale fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 322.

Transumpt în actul lui Ștefan Báthory, principele Transilvaniei, din 15 mai 1572.

EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 90—93, 98—99.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 153, nr. 116.

¹ Corect: *presentaverunt*.

² Corect: *continentiis*.

³ Corect: *legitimi*.

⁴ Corect: *procuratorum*.

⁵ 1 mai.

⁶ 27 august.

⁷ 6 octombrie.

Honorabilibus et discretis viris, capitulo Albensis ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Dionysius, voyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicism paratam cum honore.

Dicit nobis Nicolaus, filius Ladislai, filii Gyleti de Nemigye in sua, item predicti Ladislai patris, necnon Ladislai, Michaelis et Gyleti, fratrum suorum personis, quod quamplurima ipsorum instrumenta literalia super factis possessionariis ac aliis iuribus¹ ipsorum et specialiter super linea generationis divisionali confecta et emanata causaliter ab ipsis essent alienata, quorum alia paria in vestra sacristia seu conservatorio ecclesie vestre more solito reposita haberentur, que nunc pro tuicione suorum iurium ipsis ad exhibendum forent necessaria. Quare vestram amicitiam requirimus diligenter per presentes, quatenus paria predictorum instrumentorum in vestra sacristia seu conservatorio ecclesie vestre diligenter requiri et reinveniri facientes, tenorem eorundem sub vestro sigillo ipsis concedatis ad cautelam, caventes tamen, ne fraus et dolus interveniat aliqualis in hac parte.

Datum in Sancto Emerico, secundo die festi Omnium Sanctorum, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo}.

Cinstiților și chibzuților bărbați din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Ne spune nouă Nicolae, fiul lui Ladislau, fiul lui Gylet de Nimi-gea, în numele lui cât și în acela, al tatălui său Ladislau, precum și în numele lui Ladislau, Mihail și Gylet, frații săi, că foarte multe acte ale lor întocmite și date cu privire la pricini de moșii și la alte drepturi ale lor și mai ales la spița de devălmășie a neamului au fost din nenorocire înstrăinate de la dinșii dar că alt rînd al acelor <scrisori> se află, după obicei, puse la păstrare în sacristia sau arhiva bisericii voastre și că le-ar fi acum trebuitoare ca să le înfățișeze întru apărarea drepturilor lor. Drept aceea, prin cele de față cerem stăruitor prieteniei voastre să puneți să se caute cu grijă în sacristia sau în arhiva voastră și să se găsească <celălalt> rînd al ziselor acte și să le dați spre cheazăsie cuprinsul lor sub pecetea voastră, păzindu-vă însă ca să nu se facă în această privință vreo înșelăciune sau vicleșug.

Dat la Sîntimbru, în a doua zi după sărbătoarea Tuturor sfinților, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73685. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1304.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 30 decembrie 1360 nr. 548.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 117—118.

¹ Cuvînt repetat, expunctat.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod Nicolao, filio Iacobi de Kechel, ab una, parte vero ex altera Myke de Zylah pro domina Elena, consorte sua, filia videlicet condam Laurentii, filii Pech, predicta Kechel, ac Stephano, filio et domina Katherina, filia domine Elizabeth, filie similiter predicti Laurentii, coram nobis personaliter constitutis, per eundem Ni-

colaum, filium Iacobi, confessum extitit ministerio vive vocis pariter et relatum quod ipse quartam filialem predictas dominas Elenam et Elizabeth, filias Laurentii, et per consequens heredes earundem in dicta possessione Kechel condam patris earum, nunc apud manus suas habita, iure nature et regni consuetudine tangentem, eisdem domine Elena ac Stephano, filio, et Katherine, filie annotate domine Elizabeth, quando-cumque voluerint, quia eedem domine hominibus impossessionatis matrimonialiter copulate fore dignoscerentur¹, ideo cum possessione, sine strepitu alicuius iudicii, extradare ac dotem et res parafranales² domine matris earundem dominarum, similiter ipsas in dicta possessione tangentem, iuxta regni consuetudinem cum pecunia persolvere assumpsisset, ymo assumpsit se obligando coram nobis vigore presentium mediante. Omnes litteras suas protestationales et inquisitionales, qualitercumque usquemodo contra predictum Myke ac Petrum, filius eiusdem, necnon dominas predictas, confectas et emanatas, cassas, frivolas et inanes ac exhibitoribus earum nocituras commitendo.

Datum feria quarta proxima post festum Omnium Sanctorum, anno domini M^o CCC^o sexagesimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră Nicolae, fiul lui Iacob de Cătălușa, pe de o parte, iar pe de altă parte Myke de Zălau, în numele doamnei Elena, soția sa, anume fiica răposatului Laurențiu, fiul lui Pech, tot din sus-zisul Cătălușa și a lui Ștefan, fiul, și a doamnei Ecaterina, fiica doamnei Elisabeta, de asemenea fiica sus-zisului Laurențiu, același Nicolae, fiul lui Iacob, a mărturisit prin viu grai și de asemenea a spus că a patra parte cuvenită fiicei, prin dreptul firii și obiceiul regatului aparține sus-ziselor doamne Elena și Elisabeta, fiicele lui Laurențiu și prin urmare moștenitorilor lor, în zisa moșie Cătălușa, odinioară a tatălui lor și acum aflată în stăpînirea sa și s-a legat și se leagă, îndatorîndu-se în fața noastră prin puterea celor de față, s-o dea acelei doamne Elena și lui Ștefan fiul, și Ecaterinei, fiica înainte pomenitei doamne Elisabeta, oricînd ar dori-o — intrucît se știe că acele doamne s-au legat prin căsătorie de oameni fără moșie — împreună cu stăpînirea și fără gilceava vreunei judecăți și să plătească în bani, potrivit cu obiceiul țării, zestreă și darurile de nuntă ale doamnei mama acelor doamne, poruncind ca toate scrisorile sale de împotrîvire și de cercetare întocmite pînă acum, în orice chip, împotriva sus-zisului Myke și Petru, fiul acestuia, precum și a sus-ziselor doamne să fie netrebnice, stricate și lipsite de putere și dăunătoare celor care le-ar înfățișa.

Dat în prima zi de miercuri după sărbătoarea Tuturor sfinților, în anul domnului o mie trei sute șaiszeci.

Arh. Naț. Magh., DL. 30 389. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. perg., cu urme de pecete ogivală de închidere aplicată pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *parafranales*.

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod Johanne, filio Bartholomei et Andrea, filio Symonis de Chonthaza, ab una parte, ex altera vero Jacobo et Michaeli, filiis Michaelis de Kopan, coram nobis personaliter constitutis, pariter est relatum ministerio vive vocis, quomodo ipsi in facto cuiusdam particule terre litigiose inter predictas possessiones Chonthaza et Kopan vocatas litis materiam suscitare contra se se voluissent, tandem, ut omnis huius dissensionis materia e medio ipsorum penitus extirparetur radicitus et evelleretur, per compositionem proborum virorum nobilium taliter disposuissent et ordinassent, disposerunt et ordinarunt coram nobis, quod octavo die diei medie quadragesime nunc venturo, et aliis diebus continuis et sufficientibus absque crastinatione, vicinis et commetaneis eiusdem terre litigiose convocatis, homine modo tunc ad id partibus¹ pro testimonio deputato, una cum eisdem partibus ad faciem dicte terre litigiose accedendo et si prefati Johannes et Andreas ubicumque in facie dicte terre iuxta regni consuetudinem ab antiquo approbatam, videlicet nudis pedibus et resolutis cinctulis, ac terra super capitibus suis posita iuraverint super eo, quod predicta terra litigiosa eorum esset et ad suos predecessores titulo iuris hereditarii ab antiquo pertinuisset, et nunc deberet pertinere, et ad dictam possessionem ipsorum Chonthaza spectaret, nec ullo unquam tempore prelibata terra ad dictos Jacobum et Michaeli, ac ad suos predecessores aliquo titulo pertinuisset, extunc prescriptus homo noster dictam terram litigiosam cum earum utilitatibus quibuslibet, et pertinentiis per novarum metarum erectiones dictis Johanni et Andree ut eorum iura statuere, et ad eandem ipsorum possessionem teneantur, contradictione dictorum Jacobi et Michaelis, filiorum Michaelis, non obstante. Si vero iidem Johannes et Andreas iurare non possent, vel non iurarent, tunc prefatus homo noster ipsam terram litigiosam simili modo cum eorum utilitatibus quibuslibet et pertinentiis, predictis Jacobo et Michaeli, filiis Michaelis, ut eorum iura, similiter contradictione prefatorum Johannis et Andree non obstante, tali vinculo mediante, quod si qua partium premissam dispositionem et ordinationem in toto vel in parte non acceptaret...² extunc pars, hec faciens contra partem...² in quinquaginta marcis sine portione iudicis ante litis ingressum deponendis convincatur eo facto. Ad que premissa et premissorum singula annotata partes se ipsas coram nobis facienda, spontanea sua oblatione...².

Datum in festo beati Martini confessoris anno domini M^o.CCC^o.LX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria de Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul scrisorii de faţă dăm de ştire tuturor căroră se cuvine că Ioan, fiul lui Bartolomeu şi Andrei, fiul lui Simion de Chonthaza, pe de o parte, iar pe de altă parte Iacob şi Mihail, fiii lui Mihail de Copand, înfăţişându-se ei înşişi înaintea noastră, ne-au mărturisit prin viu grai că ei vor să pornească între ei o pricină de judecată cu privire la o bucată de pământ în pricina (aflată) între sus-pomenitele moşii numite Chonthaza şi Copand. În sfârşit, ca să stîrpească cu desăvîrşire şi

să smulgă din rădăcină din mijlocul lor pricina acestei neînțelegeri, prin mijlocirea unor cinstiți bărbați nobili ar fi hotărît și ar fi rînduit înaintea noastră ca în ziua a opta a Miezii păresimilor, care vor veni în curînd³, și în celelalte zile următoare, cîte vor trebui, fără amînare, fiind adunați vecinii și megieșii acestui pămînt în pricină, omul de mărturie, trimis părților atunci anume pentru aceasta, să meargă împreună cu aceste părți la fața locului pe zisul pămînt în pricină și dacă sus-zișii Ioan și Andrei, oriunde pe suprafața zisului pămînt, potrivit obiceiului țării de demult încuviințat, adică cu picioarele goale și cu cingătoarea desfăcută și punîndu-și țărînă pe cap vor jura cu privire la faptul că sus-pomenitul pămînt în pricină este al lor și că a aparținut încă de mult înaintașilor lor, în temeiul dreptului de moștenire, și că și acum trebuie să le aparțină și că ține de zisa moșie a lor Chonthaza și că niciodată pomenitul pămînt n-a ținut printr-un temei oarecare de zișii Iacob și Mihail și de înaintașii lor, atunci sus-numitul om al nostru să dea în stăpînire pomenitul pămînt în pricină cu orice fel de folosințe și cele ce țin de ele, cu ridicarea noilor hotare, zișilor Ioan și Andrei, potrivit drepturilor lor, și să țină de această moșie a lor, fără să se țină seama de împotrivirea zișilor Iacob și Mihail, fiii lui Mihail. Dacă însă aceștia, adică Ioan și Andrei n-ar putea să jure și n-au jurat, atunci sus-zisul om al nostru la fel să dea acest pămînt în pricină, cu orice fel de folosință și cele ce țin de ei, sus-zișilor Iacob și Mihail, fiii lui Mihail, potrivit drepturilor lor, la fel fără a ține seama de împotrivirea celor sus-ziși, adică a lui Ioan și Andrei, cu îndatorirea că dacă vreuna din părți n-ar primi întru totul sau în parte hotărîrea și rînduirea... atunci partea, care face acest lucru împotriva părții... să fie osîndită prin acest fapt a plăti, înainte de începerea judecății, cincizeci de mărci, în afară de partea cuvenită judecătorului. La îndeplinirea celor de mai sus și la îndeplinirea fiecărui lucru dintre cele de mai sus, sus-însemnatele părți se vor înfățișa ele însăși de bună voie...

Dat la sărbătoarea fericitului Martin mărturisitorul în anul domnului una mie trei sute șazeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. convent. din Cluj-Mănăstur nr. 33.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: Kurz, *Magazin*, II, p. 469—470.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 33.

¹ Astfel în text.

² Lacună în text.

³ 10 martie 1361.

Petrus, vicevaivoda Transsiluanus.

Mandamus vobis firmiter per presentes, quatenus visis presentibus iuxta continentiam literarum regalium Stephano, civi de Cybinio, ac aliis consociis suis ex parte iobagionum magistri Konye, Johannis, filii Ladislai de Moyus, Ladislai, filii Simonis de Tusun et Johannis, filii Mychaelis de Gergfolua, ac aliorum quorumlibet, qui in ipsa spolia-

tione interfuerunt, indilate satisfactionem impendere debeatis et aliud nullatenus facere presumatis (merce)s¹ ipsorum, quas apud quemcumque in specie reperire poteritis, eisdem restituentes.

Datum in Waradia, sabbato proximo post festum beati Martini confessoris.

⟨*Pe verso:*⟩ Stephano, filio Ladislai, officiali nostro de Sancto Emerico.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei.

Vă poruncim cu tărie prin cele de față că, la vederea acestei (scrisori), să fiți datori, potrivit cuprinsului scrisorii regești, a da fără întirziere despăgubire lui Ștefan, orășean din Sibiu și celorlalți soți ai săi, din partea iobagilor magistrului Konya, (anume din partea) lui Ioan, fiul lui Ladislau de Moişa, a lui Ladislau, fiul lui Simion de Tuşin și a lui Ioan, fiul lui Mihail de Giurfalău și a oricăror altora care au luat parte la jefuirea (făcută). Și altfel să nu îndrăzniți a face, înapoindu-le chiar mărfurile lor, la oricine le veți putea regăsi.

Dat la Oarda, în simbătă de după sărbătoarea fericitului Martin mărturisitorul.

(*Pe verso:*) Lui Ștefan, fiul lui Ladislau, slujbașul nostru din Sîntimbru.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Teleki din Tîrgu Mureș fără nr. (cota veche).

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată pe verso.

EDITII: *Teleki*, I, p. 99—100 (cu data greșită de cca 11 noiembrie 1355); *Ub.*, II, p. 183—184 (cu motivarea datării de mai sus).

¹ Pată de umezeală cca 1,8 cm, întregire probabilă pe baza contextului.

534 1360 noiembrie 17 (*quinto decimo Kalendas mensis Decembris*).

Ludovic I, regele Ungariei, transcrie pentru mănăstirea Sf. Dumitru din Zadra un privilegiu al lui Ladislau V, regele Ungariei, din 1285, privitor la moșia Starosan și un act al lui Nicolae de Szécs, ban al Croației și Dalmației, din 22 mai 1359.

Dumitru de Oradea (*Varadiensis*), Dominic de Transilvania (*Transilvano*), Dominic de Cenad (*Chanadiensis*¹), episcopi, Dionisie, voievodul Transilvaniei.

Arh. mănăstirii Sf. Maria din Zadra.

Transumpt în actul capitlului din Zadra din 8 iunie 1396.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIII, p. 62—64.

¹ In text grešit *Sagrabiensis*; vezi *Smičiklas*, XIII, p. 64, nota 1.

535 **1360 noiembrie 18, Sîntimbru.**

Religiosis viris, conventui monasterii beate Marie virginis de Clus,
amicis suis honorandis, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de
Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Cum possessio Zalathna vocata, iuxta continenciam aliarum literarum nostrarum¹ modum iudicarie nostre deliberacionis exprimentum, honorabili capituli ecclesie Albensis Transilvane per nostrum hominem sub vestri hominis testimonio statui debeat, vestram amicitiam presentibus petimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente homo noster, in eisdem aliis litteris nostris expressus, de curia nostra ad hoc specialiter transmissus, predictam possessionem Zalathna vocatam, iuxta tenorem et continenciam predictarum aliarum literarum nostrarum, statuatur capitulo memorato, et tandem seriem premissorum prout expediens fuerit, iuxta¹ predictarum¹ aliarum¹ literarum¹ nostrarum¹ continentiam¹ nobis amicabiliter rescribatur.

Datum in Sancto Emerico, in octavis festi beati Martini confessoris, anno domini M^o CCC^o sexagesimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Religiosis viris, conventui monasterii beate Marie virginis de Clus, pro honorabili capitulo ecclesie Albensis Transilvane, statutoria.

Cucernicilor bărbați din conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinste, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Deoarece moșia numită Zlagna, potrivit cuprinsului unei alte scrisori a noastre, care arată rânduiala hotărârii noastre judecătorești, trebuie să fie dată în stăpânirea cinstului capitol al bisericii de Alba Transilvaniei de către omul nostru sub mărturia omului vostru, rugăm stăruitor prietenia voastră prin scrisoarea de față să trimiteți ca om de măturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, arătat în cealaltă scrisoare a noastră și trimis de la curtea noastră anume pentru aceasta, să dea în stăpânire pomenitului capitol sus-zisa moșie numită Zlagna, potrivit cuprinsului celeilalte sus-zise scrisori a noastră, apoi să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scris, după cum va fi de trebuință, desfășurarea celor de mai sus, potrivit cuprinsului celeilalte scrisori sus-zise.

Dat în Sîntimbru, la octavele sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Cucernicilor bărbați, conventului mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, pentru cinstul capitol al bisericii de Alba Transilvaniei, scrisoare de punere în stăpânire.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăstur, nr. 34. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere din ceară de culoare deschisă aplicată în document pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 184.

REGESTE: Beke, Km. conv., nr. 34.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

Nos Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria quod causam quam Dominicus, filius Iwan, filii Bath, pro quo Johannes de Deed cum nostris litteris procuratoriis astitit contra Laurencium, filium Heym, pro quo Petrus magnus, famulus suus, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Wesprimiensis comparuit iuxta continenciam priorum litterarumstrarum prorogatarum in octavis festi beati Martini confessoris super facto possessionum Zewren, Azyuag et Bokrand vocatarum, ac dimidietatis possessionis Egres vocate habebant coram nobis, quia causa Nicolai, filli Georgii, Petri, Georgii et Blasii, filiorum Blasii, filii Georgii, fratrum dicti magistri Laurencii, divisionalium in eodem facto possessionario in¹ presenciam¹ nostram¹ citatorum¹ ratione prioritatis termini, ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturis, mediantibus aliis litteris nostris dilatoriis existit prorogata, dicteque due cause et cum¹ eisdem¹ simul et semel propter unionem eiusdem decidi videbatur. Ideo ad eadem² octavas festi beati Georgii martiris statu in eodem duximus prorogandum.

Datum in Wissegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

(Pe verso de aceeași mină:) Pro Dominico, filio Iwan, filii¹ Baath¹, contra magistrum Laurencium, filium Heym, ad octavas festi beati Georgii martiris, prorogatoria.

(Pe verso, pe marginea din stînga actului, de o altă mină contemporană:) Pro meto littere regie; actor solvit XII, solvunt ambo (...) ³

Noi, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și judele cumanelor, dăm de știre că pricina pe care au avut-o înaintea noastră Dominic, fiul lui Iwan, fiul lui Bath, în numele căruia s-a înfățișat Ioan de Deta, cu scrisoarea noastră de împuternicire, împotriva lui Laurențiu, fiul lui Heym, în numele căruia s-a înfățișat Petru cel Mare, slujitorul acestuia, cu (scrisoarea) de împuternicire a capitlului bisericii din Vesperim, potrivit cuprinsului scrisorii noastre anterioare de aminare, în a opta zi de la sărbătoarea fericitului Martin mărturisitorul⁴, cu privire la moșiile numite Zewren, Azyuag și Bokrand, precum și jumătatea din moșia numită Ezeriș, a fost aminată, întrucît și pricina lui Nicolae, fiul lui Gheorghe, a lui Petru, Gheorghe și Blasiu, fiii lui Blasiu, fiul lui Gheorghe, frații zisului magistrul Laurențiu, chemați pentru împărțire înaintea noastră în aceeași pricină privitoare la moșie a fost aminată printr-o altă scrisoare a noastră de aminare, pentru a opta zi de la sărbătoarea viitoare a fericitului mucenic Gheorghe⁵, în temeiul întîietății sorocului și pomenitele două pricini, cu dinșii împreună, se vor încheia împreună și deodată pentru acea legătură. Drept care am hotărît s-o amînăm, în aceeași stare, la acea a opta zi de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe.

Dat în Vișegrad, în a opta zi a sus-insemnatului soroc, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(Pe verso de aceeași mină:) Scrisoarea de aminare pentru Dominic, fiul lui Iwan, fiul lui Baath, împotriva magistrului Laurențiu, fiul

lui Heym, pentru a opta zi de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe.

⟨*Pe verso pe marginea din stînga a actului, de o altă mină contemporană:*⟩ Pentru pîrit, scrisoare regească; pîrișul plătește XII, plătesc amindouă (părțile...).

Arh. Naț. Magh., Dl. 51909. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 88, nr. 1389.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Corect: *easdem*.

³ Corect: *ambe*; urmează un cuvînt ilizibil.

⁴ 18 noiembrie.

⁵ 1 mai (1361).

537

1360 noiembrie 25.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amîină procesul dintre Dominic, fiul lui Laurențiu de Dumbrău (*Dombro*), pe de o parte, și Ștefan Crispus și fratele său Petru diacul, fiii lui Ioan de Ciunga (*Chungua*), pe de altă parte, cu privire la a patra parte din moșia Ciunga, pentru ca sus-zisul Petru să poată răspunde în această pricină la scaunul de judecată al vicevoievodului.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1907, p. 88¹.

¹ Regestul s-a făcut pe baza rezumatului mai larg al actului, cuprins în această formă în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 31 octombrie 1361, Deva, păstrat în 1907 în arhiva familiei Kemény din Ciumbrud, depusă în arhiva comitatului Alba. Actele acestei arhive, aflată actualmente la Arh. Stat. din Cluj-Napoca, nu mai păstrează alături și documentul în cauză.

538

1360 noiembrie 26, Sîntimbru.

Honorabilibus viris et discretis capitulo ecclesie (Albensis)¹ Transilvane, amicis suis honorandis, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam² paratam² cum² honore².

Noveritis quod cum secundum continenciam priorum litterarum nostrarum, modum et formam iudicarie nostre deliberacionis exprimentium, Ladislaus, filius Sandur de Sard, vel Blasius aut Andreas, filii Pauli de Felek, seu Nicolaus, frater eorundem, sive Ladislaus, filius Dominici de Hydweg, vel Mathe de Felkend, aliis absentibus, homo noster, vestro² testimonio² presente², feria sexta proxima post (festum)³ Omnium sanctorum tunc proxime ventura, ad faciem terre inter rivulos Pysulnuk et Kazun vocatos habite et medietatis castri Balwanus vocati, vicinis et commetaneis eorundem legitime convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo², easdem cum suis utilitatibus et utilitatum integritatibus in quinque rectas et equales partes

dividere, quarum tres partes filiis Sandur, Nicolao, filio Johannis, et Stephano, filio Apour, et aliis, quibus de iure congrueret pro porcionibus Olee, Balas et Johannis, filiorum Apour, duasque partes earundem quinque parcium Ladislao, filio Stephani de Pysulnuk, ratione porcionum Palus et Amenus statuere et committere perpetuo possidendas, contradiccione eiusdem Stephani, filii Apour, non obstante si per alios non fieret contradictum; contradictores vero si qui alii apparerent, ipsos contra eundem Ladislaum ad nunc² instantes² octavas festi beati Martini confessoris in nostram presenciam rationem contradictionis eorum reddituros citare debuissent². Et post hec totius facti seriem ad easdem octavas nobis amicabiliter rescribere debuissetis.

Ipsis denique octavis festi beati Martini confessoris occurrentibus, Benedictus dictus Orrus de Hydweg, pro Ladislao, filio Stephani de Pysulnuk, cum procuratoriis litteris vestris ad nostram veniendo presenciam quasdam litteras vestras protestatorias tercio die festi beate Elyzabet proxime preteriti confectas nobis presentavit, in quibus vidimus contineri, inter cetera², quod Benedictus, dictus Orrus, de Hydweg, in persona Ladislai, filii Stephani de Pysulnuk, cum procuratoriis litteris vestris, vestrum personaliter adeundo presenciam, per modum protestacionis vobis significare curasset quod cum predictus Ladislaus, filius Stephani, iuxta continenciam litterarumstrarum nostrarum formam nostre sentencie deliberacionis exprimentium accepto Matheo, filio Felkun, homine nostro in dictis nostris li(tteris)⁴ nominatim inserto, sub testimonio hominis vestri feria sexta proxima post festum Omnium sanctorum ad faciem terre inter fluvios Pysulnuk et Kazun vocatos habite ac medietatis castri Balwanus legitime accedendo, easdem in quinque partes iuxta continenciam litterarum nostrarum dividere voluissent, Stephanus, filius Apour, et Stephanus, filius Johannis de Zarazpatak, ipsos a predicta divisione prohibuissent ipseque homo noster sub testimonio hominis vestri eosdem Stephanum, filium Apour, et Stephanum, filium Johannis, ibidem eodem die et loco contra prefatum Ladislaum, filium Stephani, ad octavas festi beati Martini confessoris nunc venturas in nostram citassent presenciam rationem contradictionis eorum reddituros; demumque predictus Mathe, homo noster, ob favorem predictorum Stephani, filii Apour, et Stephani, filii Johannis, ut dixisset in vestram presenciam ad premissa vobis refferenda cum homine vestro venire noluisse, licet predictus Ladislaus eundem Matheum in equo et expensis suis huc adducere et condecenter remunerare presto fuisset et paratus.

Et hec omnia premissa homo vester, videlicet, Ladislaus, chori ecclesie vestre clericus, per vos ad hec destinatus modo quo supra facta fuisse vobis affirmasset; sed qua de causa predictus homo noster ad refferendum premissa ad vos venire noluerit, se dixisset ignorare. Quorum litterarum exhibicionibus factis, predictus Benedictus, dictus Orrus, eidem Ladislao, filio Stephani, medelam iusticie super premissis per nos precabatur elargiri. Verum licet predicta possessionaria divisio, ut superius est expressum, contradiccione ipsius Stephani, filii Apour, non obstante ut² est² pretactum² fieri debuerat et tamen contradiccio ipsius Stephani premissa divisioni obviasse agnoscebatur². Ipse eciam Mathe qui in dicta divisione homo noster fuerat eo² quod², ad premissorum relacionem faciendam una cum vestro testimonio in vestram presenciam

venire non curaret, premissa effectum sortiri non posse videbantur, ex eoque premissa possessionaria divisio modo et forma omnino in pre-tactis litteris nostris expressa per nostrum hominem sub vestri hominis testimonio modo inferius declarando iterato fieri, ipseque Mathe pro homine nostro in dictis litteris nostris insertus propter causas in pre-tactis litteris vestris protestatoriis expressas evocari debere ratio equita-tis inducebat.

Ideo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente La-dislaus, filius Mykou de Hydweg, vel Johannes de Arapatak, seu Bene-dictus, filius Stephani de Zarazpatak, aut Ladislaus, filius Sandur de Sard, vel Blasius, aut Andreas, filii Pauli de Felek, seu Nicolaus, frater eorundem, sive Ladislaus, filius Dominici de predicta Hydwegh, aliis absentibus, homo noster, feria tertia post octavas festi beati Andree apostoli proxime venturi, ad faciem predictae terre inter sepedictos ri-vulos Pysulnuk et Kazun habite et medietatis castri predicti, vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo², easdem cum suis uti-litatibus et utilitatum integritatibus in quinque partes dividat rectas et equales, quarum tres partes eisdem filiis Sandur, Nicolao, filio Jo-hannis, et Stephano, filio Johannis, et Stephano, filio Apour, et aliis, quibus de iure congruit, pro porcionibus predictorum Olee, Balas et Johannis, filiorum Apour, duasque partes earundem quinque parcium eidem Ladislao, filio Stephani, ratione porcionum dictorum Amenus et Palus statuat et committat perpetuo possidendas, contradiccione eiusdem Stephani, filii Apour, non obstante, si per alios non fuerit contradic-tum; contradictores vero si qui alii apparuerint, citet ipsos contra ipsum Ladislaum ad octavas festi Epiphaniarum domini proxime² venturas², in nostram presenciam rationem contradiccionis eorum reddituros; pre-missis itaque suomodo peractis predictum Mathe pro homine nostro in eisdem litteris nostris insertum pro eo, cur ipse ad relacionem premis-sorum vestram in presenciam venire recusavit, similiter contra eundem Ladislaum ad easdem octavas festi Epiphaniarum domini in nostram evocet presenciam rationem super sua non veniencia redditurum. Et post hec totius facti seriem ad easdem octavas nobis amicabiliter rescri-batis.

Datum in Sancto Emerico, n(ono)⁴ die octavarum festi beati Mar-tini confessoris predictarum, anno domini M^o CCC^o LX°.

⟨*Pe verso:*⟩ Honorabilibus viris et discretis, capitulo ecclesie Al-bensis Transsiluane, amicis suis honorandis, pro Ladislao, filio Stephani de Pysulnuk, contra Stephanum, filium Apour, super possessionaria di-visione et statucone per nostrum et vestrum homines modo intra spe-ci(ficato)⁴ feria tertia proxima post octavas festi beati Andree apostoli fienda, quarum series ad octavas festi Epiphaniarum domini per vos nobis sunt rescribende.

Cinstiților și chibzuiților bărbați din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionisie voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Să știți că, intrucît potrivit cuprinsului unei scrisori a noastre de mai înainte, redînd șirul și glăsuirea hotărîrii noastre judecătorești, trebuia ca în vinerea de după sărbătoarea pe atunci viitoare a Tuturor sfinților⁵ omul nostru Ladislau, fiul lui Alexandru de Șard, sau Blasiu, ori Andrei, fiul lui Pavel de Feleag, sau Nicolae, fratele lor, ori Ladislau, fiul lui Dominic de Heghig, ori în lipsa acestora Matei de Chendul de Sus, să se ducă împreună cu omul vostru de mărturie la pămîntul așezat între riurile numite Turia și Casinul și la fața unei judecăți din cetatea numită Balwanus și chemînd după lege pe vecinii și megieșii acelora, de față cu părțile ori cu imputerniciții lor legiuîți, să le împartă împreună cu folosințele lor și cu toate foloasele lor în cinci părți drepte și deopotrivă, dintre care trei părți trebuiau să le statornicească și să le încredințeze, spre a le stăpîni în veci, fiilor lui Alexandru, lui Nicolae, fiul lui Ioan, lui Ștefan, fiul lui Apour și altora, cărora li se cuvin de drept, ca părți ale lui Ole, Blasiu și Ioan, fiii lui Apour, iar două părți din acele cinci părți, lui Ladislau, fiul lui Ștefan de Petriceni, drept părți ale lui Palus și Amenus, fără a se ține seama de împotrivirea celui Ștefan, fiul lui Apour, dacă nu s-ar fi ivit alți împotrivitori. Iar dacă s-ar fi ivit alți împotrivitori, trebuiau să-i cheme înaintea noastră la octavele de acum ale sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul⁶ ca să stea față cu acel Ladislau, spre a da seamă de împotrivirea lor; și după acestea la aceleași octave trebuie să aveți bună-tatea a ne răspunde în scris despre desfășurarea întregii pricini.

În sfîrșit, la sosirea acelor octave ale sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul, venind înaintea noastră Benedict, zis Orrus de Heghig, în numele lui Ladislau, fiul lui Ștefan de Petriceni, cu scrisoarea voastră de imputernicire, ne-a înfățișat o scrisoare a voastră de întîmpinare, întocmită în a treia zi după sărbătoarea acum de curînd trecută a fericitei Elisabeta⁷, în care am văzut că se arată între altele că venind în-suși înaintea voastră Benedict zis Orrus de Heghig, cu scrisoarea voastră de imputernicire, în numele lui Ladislau, fiul lui Ștefan de Petriceni, s-a îngrijit a vă face cunoscut în chip de întîmpinare, că atunci cînd sus-zisul Ladislau, fiul lui Ștefan, potrivit cuprinsului scrisorii noastre, ce redă șirul hotărîrii noastre judecătorești, luîndu-l pe Matei, fiul lui Felkun, omul nostru, trecut pe nume în zisa noastră scrisoare, și cu mărturia omului vostru, s-a dus după lege, în vinerea de după sărbătoarea Tuturor sfinților⁸ la pămîntul cuprins între riurile numite Turia și Casinul și la fața unei jumătăți a cetății Balwanus și au voit să le împartă în cinci părți, potrivit cuprinsului scrisorii noastre, Ștefan, fiul lui Apour și Ștefan, fiul lui Ioan de Valea Seacă, i-au oprit de la sus-zisa împărțire; iar acel om al nostru cu mărturia omului vostru, atunci chiar în aceeași zi și același loc, i-au chemat pe Ștefan, fiul lui Apour, și pe Ștefan, fiul lui Ioan, înaintea noastră, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul⁶ ca să stea față cu sus-zisul Ladislau, fiul lui Ștefan spre a da seamă de împotrivirea lor.

Și după aceea, intrucît, sus-zisul Matei, omul nostru, n-a voit de hațirul sus-zisilor Ștefan, fiul lui Apour, și Ștefan, fiul lui Ioan, precum ar fi declarat să vină împreună cu omul vostru, înaintea voastră, spre a vă da seamă despre cele de mai sus, deși sus-zisul Ladislau era

gata și pregătit să aducă acolo pe acel Matei cu calul său și pe chel-tuiala lui și să-l răsplătească după cuviință.

Și, intrucît, toate cele de mai sus vi le-a declarat că s-ar fi în-tîmplat în chipul arătat mai sus omul vostru, anume Ladislau, preot din strana bisericii voastre, trimis de voi pentru aceasta; dar a spus că nu știe din ce pricină sus-zisul om al nostru n-a voit să vină la voi spre a da seamă despre cele de mai sus.

Și, intrucît, după înfățișarea acestei scrisori, sus-zisul Benedict, zis Orrus, ne-a rugat să-i împărtășim acelui Ladislau, fiul lui Ștefan, leacul dreptății în privința celor de mai sus.

Și, intrucît, deși sus-zisa împărțire de moșii, după cum s-a arătat mai sus, trebuia să se facă, precum s-a spus mai înainte, fără a se ține seama de împotrivirea lui Ștefan, fiul lui Apour, totuși s-a dovedit că împotrivirea celui Ștefan a împiedicat sus-zisa împărțea, iar prin faptul că acel Matei, care fusese omul nostru la zisa împărțea, nu s-a îngrijit să vină înaintea voastră împreună cu omul vostru de mărturie, spre a face darea de seamă despre cele de mai sus, ni s-a părut că cele de mai sus nu puteau dobîndi vreo tărie și de aceea cugetul dreptății îndemna ca sus-zisa împărțire de moșie să se facă din nou, în chipul și felul arătate întru totul în pomenita noastră scrisoare, de către omul nostru, cu mărturia omului vostru, ce se va arăta mai jos, iar acel Ma-tei, trecut în zisa noastră scrisoare ca omul nostru, va trebui să fie chemat înaintea noastră pentru pricinile arătate în pomenita voastră scrisoare de întîmpinare.

Drept aceea, prin cele de față rugăm cu stăruință prietenia voastră să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ladislau, fiul lui Mykou de Heghig, sau Ioan de Arpătac, ori Benedict, fiul lui Ștefan de Valea Seacă, sau Ladislau, fiul lui Alexandru de Șard, ori Blasiu sau Andrei, fiii lui Pavel de Feleag, ori Nicolae fratele lor, sau în lipsa acestora Ladislau, fiul lui Dominic din sus-zisul Heghig, mergînd în marțea de după octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Andrei⁹ la sus-zisul pămînt aflat între des pomenitele riuri Turia și Casinul și la fața jumătății zisei cetăți și, chemînd după lege pe toți vecinii și megieșii acelora, și de față cu părțile sau cu imputerniciții lor legiuîți, să le împartă, împreună cu folosințele și cu toate foloasele lor, în cinci părți drepte și deopotrivă, din care trei părți să le statornicească și să le incredințeze spre a le stăpîni pe veci, acelor fii ai lui Alexandru, lui Nicolae, fiul lui Ioan, lui Ștefan, fiul lui Apour, și altora cărora li se cuvin de drept, ca părți ale sus-zişilor Ole, Blasiu și Ioan, fiii lui Apour, iar două părți din acele cinci părți, lui Ladislau, fiul lui Ștefan, drept părți ale zişilor Amenus și Palus, fără a se ține seamă de împotrivirea lui Ștefan, fiul lui Apour, dacă nu s-ar împotrivi și alții. Iar dacă s-ar ivi alți împotri-vitori să-i cheme înaintea noastră la octavele în curînd viitoare ale sărbătorii Botezului domnului¹⁰ ca să stea față cu acel Ladislau, spre a da seamă de împotrivirea lor.

Și după ce vor fi făcut acestea după cuviință, să cheme înaintea noastră, la aceleași octave ale sărbătorii Botezului domnului, pe sus-zisul Matei, cel trecut în scrisoarea noastră ca om al nostru ca să stea față cu același Ladislau — pentru faptul că s-a împotrivit să vină

înaintea voastră pentru darea de seamă a celor de mai sus — spre a da socoteală de nevenirea sa.

Și după acestea, la aceleași octave, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris despre desfășurarea întregii pricini.

Dat la Sîntimbru, în a noua zi după octavele sus-zise ale sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute șai-zeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Cinstiților și chibzuiților bărbați din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, pentru Ladislau, fiul lui Ștefan de Petriceni, împotriva lui Ștefan, fiul lui Apour, cu privire la împărțirea de moșii și punerea în stăpînire ce trebuie făcute de către omul nostru și al vostru, în chipul arătat înlăuntrul scrisorii în marțea de după octavele sărbătorii fericitului apostol Andrei⁹ și despre a căror desfășurare trebuie să ne răspundeți în scris la octavele sărbătorii Botezului domnului¹⁰.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 164. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hirtie, cu pată de umezeală; cu urme de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: Székely *okl.*, VIII, p. 25—29 (cu data greșită: 25 noiembrie).

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 164.

¹ Rupt cca 1,5 cm întregit pe baza contextului.

² Scris deasupra rîndului de aceeași mînă.

³ Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

⁴ Rupt cca 0,5 cm, întregit după sens.

⁵ 6 noiembrie.

⁶ 18 noiembrie.

⁷ 21 noiembrie.

⁸ 6 noiembrie.

⁹ 8 decembrie 1360.

¹⁰ 13 ianuarie 1361.

539 1360 noiembrie 28 (*quarto Kalendas mensis Decembris*).

Ludovic I, regele Ungariei, întărește pe nobilii de Lapuch în stăpînirea moșiei *Karin*.

Dumitru de Oradea (*Varadiensi*), Dominic al Transilvaniei (*Transilvano*), Dominic de Cenad (*Chanadiensi*), episcopi; Dionisie voievod al Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5 010.

Transumpt în actul capitlului de Nin, din 28 iulie 1367.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIII, p. 69—71.

540 1360 decembrie 12, Kálló.

Nos, magistri Lorandus et Andreaas, vicecomites et iudices nobilium comitatus de Zabolch, damus ⟨*pro memoria*⟩¹ quod magister Leukus, dictus Lengel de Semien, in nostram personaliter accedens presenciam,

significavit nobis eo modo quod Dionisius, hospes de villa Darolch, in dicta Semien, Johannem, filium Petri litterati, iobagionem suum, tercio die² festi beati Nicolai nunc preterito, de domo Pauli dicti Sarga, iobagionis magistri Stephani, filii Stephani, egrediendo ictu sagitali³ intermisset, petens nos ut nostrum pro testimonio hominem destinaremus ad premissa. Nos vero Ladizlaum, filium Petri de Panala, Mychaelem, filium Thome de Perked, transmisimus, qui demum ad nos reversi retulerunt eo modo quod a quibus decuisset et licuisset omnia premissa et singula premissorum veraciter, palam et occulte ut premittitur invenissent.

Datum in Kallou, sabbato proximo ante festum beate Lucie virginis, anno domini M^o CCC^o LX°.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Pro magistro Leukus de Semien, contra Paulum dictum Sarga, iobagionis magistri Stephani, filii Stephani de eadem, et contra Dionisium, hospitem de Darolch, super interfeccione Johannis, filii Petri dicti Dyac, protestatoria.

Noi, magistrul Lorand și Andrei, vicecomiți, și juzii nobililor din comitatul Szabolcs, dăm de știre că venind însuși în fața noastră magistrul Leukus zis Lengel de Semyen, ne-a făcut cunoscut în acest chip că Dionisie, oaspe din satul Dorolț, în zisa Semyen l-a ucis cu o lovitură de săgeată pe Ioan, fiul lui Petru diacul, iobagul său, în a treia zi de la sărbătoarea acum trecută a fericitului Nicolae⁴, pe când ieșea din casa lui Pavel zis Sarga, iobagul magistrului Ștefan, fiul lui Ștefan, și ne-a rugat ca noi să trimitem pentru cele de mai sus pe omul nostru spre mărturie. Iar noi i-am trimis pe Ladislau, fiul lui Petru de Panala și pe Mihail, fiul lui Toma de Perked care, întorcându-se apoi la noi ne-au spus în acest chip, că au aflat cu adevărat, pe față și pe ascuns, toate de mai sus și fiecare în parte, de la cine se cuvenea și se putea, așa cum s-a arătat mai sus.

Dat în Kálló, în cea dintâi simbătă înainte de sărbătoarea fericitei fecioare Lucia, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Scrisoare de întîmpinare pentru magistrul Leukus de Semien, împotriva lui Pavel zis Sarga, iobagul magistrului Ștefan, fiul lui Ștefan, tot de acolo și împotriva lui Dionisie, oaspe de Dorolț, cu privire la uciderea lui Ioan, fiul lui Petru zis Diacul.

Arh. Naț. Magh., DL 51 910. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Orig. hirtie, cu fragmentele a două peceti înelare de închidere aplicate în document pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 88—89, nr. 1 390.

¹ În orig. lipsește.

² Scris deasupra rindului de aceeași mină.

³ Corect: *sagittali*.

⁴ 8 decembrie.

Religiosis viris, conventui monasterii beate Marie virginis de Clus-monostira, amicis suis, Petrus, vicewoyvoda Transsilvanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis magister Nicolaus, filius condam Symonis bani de Dorlaz, quod Stephanus, filius Thome, nobilis de Obusfalua, eo tempore quo famulus et in omnibus causis suis legitimus suus procurator extitisset, per ipsum constitutus, quoddam litterale unum instrumentum, quo mediante portio possessionaria Ladislai, filii eiusdem Thome, in possessione Obusfalua habita, apud suas manus haberetur simul cum aliis suis litteris et litteralibus instrumentis, sibi plurimum necessariis, a nobilibus¹ domina consorte sua, ipso ignorante, fraudulenter et nequitiose extorquendo et ad se recipiendo, fecisset quod voluisset, ab ipsis penitus occultando.

Super quo vestram amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Antonyus de² Balasteleke, vel Symon, filius Laurentii de eadem, sive Michael, frater eiusdem, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, quibus decet, sciat et inquirat omnimodam³ de premissis veritatem. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit premissorum, nobis amicaliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Andree apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo}.

Cucernicilor bărbați din conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi, Petru vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune nouă magistrul Nicolae, fiul răposatului ban Simion de Dîrlos, că pe vremea cînd Ștefan, fiul lui Toma, nobil de Abușfalău era slujitorul său, și imputernicitul său legiuit, pus chiar de el în toate pricinile sale, storcînd prin înșelăciuni și vicleșug și fără știința lui de la nobila doamnă, soția lui, un act al său, în temeiul căruia partea de moșie a lui Ladislau, fiul aceluiași Toma, ce o avea în moșia Abușfalău, se afla în stăpînirea sa, dimpreună cu alte scrisori și acte ale sale ce-i erau de mare trebuință și luîndu-le la sine, a făcut ce a voit cu ele, ascunzîndu-le cu totul de ei.

Drept aceea, prin cele de față rugăm cu plecăciune prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare în fața căruia omul nostru, Antonie de Blăjel, sau Simion, fiul lui Laurențiu, de asemenea de Blăjel, ori în lipsa acestora Mihail, fratele acestuia, să cerceteze și să afle de la toți de la care se cuvine, întregul adevăr cu privire la cele de mai sus.

Și după acestea, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris așa cum veți fi aflat că este adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat în Sîntimbru, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecția Iosif Kemény, dosar 41.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 14 ianuarie 1361.
EDIȚII: Ub., II, p. 185.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 114.

¹ Corect: *nobilii*.

² Urmează: *Balasfaluateleke*, tăiat de aceeași mină.

³ Urmează: *veritatem*, tăiat de aceeași mină.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsilvane, dominis et amicis suis honorandis, Petrus, vicevovoda Transsilvanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis in personis nobilis domine relictæ magistri Deme, nobilis de Tyburchtelku et Katherine, filie eiusdem, quod in festo beati Nicolai confessoris proxime preterito, universitas populorum ville Kayanthow, Nicolaum, filium eiusdem magistri Deme, fratrem ipsius nobilis puelle uterinum, ex precogitata nequicia per Stephanum de Zyluas dictum et Stephanum, filium Petri magni, consocios ipsorum, morte miserabili interim fecissent nullis culpis suis exigentibus et omnino sine causa.

Super quo vestre discretionis amicitiam presentibus petimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Michael dictus Darabus de Machkas, vel Michael, filius Ladislai de Geregerhaza, aut Nicolaus de Nadas, sive Nicolaus, filius Iohannis de Zwmurduk, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, a quibus decet et licet, sciat et inquirat omnimodam de premissis veritatem, et post hec prout exinde vobis veritas constiterit premissorum nobis amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria sexta proxima ante festum beati Thome apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo.

Chibzuților și cinstiților bărbați din vrednicul de cinstire capitolu al bisericii Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune nouă în numele nobilei doamne, văduva magistrului Deme, nobil de Tyburchtelku, și al Ecaterinei, fiica ei, că la sărbătoarea de curînd trecută a fericitului Nicolae mărturisitorul¹, obștea oamenilor din satul Chinteni a pus cu precugetată răutate să fie ucis cu moarte jalnică Nicolae, fiul acelui magistru Deme și fratele bun al acestei nobile fete, fără de nici o vină a sa și fără de nici o pricină de către Ștefan zis de Silivaș și Ștefan, fiul lui Petru cel Mare, părtașii lor de rele.

Drept aceea, prin cele de față rugăm cu plecăciune chibzuita voastră prietenie ca să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Mihail zis Darabus de Măcicașu, sau Mihail, fiul lui Ladislau de Geregerhaza, ori Nicolae de Nădășel, sau în lipsa acestora Nicolae, fiul lui Ioan de Sumurducu, să cerceteze și să afle, de la toți de la care se cade și se poate, întreg adevărul cu privire la cele de mai sus.

Și, după acestea, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris așa cum veți fi aflat că este adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în vinerea dinaintea sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 684. Fotocopie la Inst. de Ist. și arh. Cluj-Napoca/1360. Transumpt în actul capitolului din Alba Iulia din 23 decembrie 1360, nr. 545. EDIȚII: *Teleki*, I, p. 116.

¹ 6 decembrie.

Nos, conventus monasterii beate virginis de Clusmonostra, memorie commendantes significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod cum nos, iuxta continentiam literarum magnifici viri domini Dyonisii, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, formam iudicialie sue deliberationis in se continentium, iustis et iuri consonis petitionibus eiusdem domini woyuode, in dictis suis literis nobis amicabilem porrectis, anuentes una cum magistro Benedicto, protonotario et homine suo, in eisdem suis literis inserto, ad infra scripta de curia sua specialiter transmissio pro honore capituli ecclesie Transsiluane nostrum hominem, virum ydoneum, videlicet fratrem Johannem, unum ex nobis, ad statutionem possessionis Zalathna vocate, in medio Saxonum existentis, duxissemus transmittendum. Tandem iidem homines ipsius domini woyuode et noster exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, die dominico nunc proxime preterito, ad faciem prenotate possessionis Zalathna vocate, in medio Saxonum habite, vicinis et comitaneis eiusdem universis legitime convocatis accedendo, eandem cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, iuxta continentiam predictarum literarum ipsius domini woyuode, formam sue sententiarie deliberationis exprimentium, statuissent prenotato capitulo ecclesie Transsiluane eo iure, quo ad ipsos et ad ecclesiam eorum memoratam dignoscitur pertinere, perpetuo possidendam, nullo penitus contradictore apparente.

Datum sabbato proximo post festum beate Lucie virginis et martyris, anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei fecioare din Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece noi, potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, redând şirul hotărîrii sale judecătoreşti, am încuviinţat dreptele şi îndreptăţitele cereri ale acestui domn voievod (ce ne-au fost) înaintate nouă prieteneşte în zisa lui scrisoare, am hotărît ca, împreună cu magistrul Benedict, protonotarul şi omul său, arătat pe nume în acea scrisoare a sa şi trimis anume de la curtea sa pentru cîstitutul capîtlu al bisericii Transilvaniei, pentru aducerea la împlinire a celor scrise mai jos, să trimitem dintre noi pe omul nostru, anume pe vrednicul bărbat fratele Ioan, pentru darea în stăpînire a moşiei numite Zlagna, aflătoare în mijlocul saşilor; în cele din urmă, întorcîndu-se de acolo la noi aceşti oameni, acela al domnului voievod şi acela al nostru, ne-au spus într-un glas că, ducîndu-se în duminica acum de curînd trecută¹ la sus-zisa moşie numită Zlagna ce se află în mijlocul saşilor, şi, chemînd după lege pe toţi vecinii şi megieşii ei, au trecut-o dimpreună cu toate foloşinţele ei şi cu toate cele ce sînt de ea, potrivit cuprinsului sus-zisei scrisori a acestui domn voievod, în care se arată şirul hotărîrii sale judecătoreşti, în stăpînirea sus-pomenitului capîtlu al bisericii Transilvaniei, ca s-o stăpînească pe veci, cu acelaşi drept cu care se ştie că ţine de ei şi de pomenita lor biserică, fără să se ivească nici un împotrivor.

Dat în simbăta de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Lucia, în anul domnului o mie trei sute șazecei.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 660. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. perg., fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, p. 185—186.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 660.

¹ 13 decembrie.

544

1360 decembrie 21, {Alba Iulia}.

Magnifico viro, domino Dyoniſyo, woyuode Transsilu{ano}¹ et comiti de Zonuk, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie {Albensis Transsylvane para} tam² amicitiam sincero cum honore.

Noveritis quod cum nos iuxta continenciam litterarum vestrarum modum et for{mam}¹ iudiciarie vestre deliberacionis quodam modo exprimencium, quas {capite sigilli nostri}² consignando vobis remisimus, iustis et iure consonis petitionibus vestris in eisdem litteris nobis {a}micabiliter¹ porrectis annuentes, una cum Johanne de Arua{patak homine vestro}² in predictis litteris vestris inserto pro Ladislao, filio Stephani de Peselnuk, nostrum hominem, videlicet Michaellem, chori ecclesie nostre clericum, pro testimonio fidedignum ad di{visionem terre}² inter rivulos Peselnuk et Kazun vocatos habite et medietatis castri Baluanus vocati, feria tertia proxima post octavas festi beati Andree apostoli nu{nc proxime preteriti}² fieri debendam duxissemus transmittendum. Tandem iidem homines, vester et noster, exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod {ipsi predict}a² feria tertia proxima post octavas festi³ beati Andree apostoli nunc preteriti⁴ ad faciem predicte terre inter prefatos rivulos Peselnuk et Kazan existentis, {vicinis et com}mentaneis² suis universis legitime convocatis, eandem per veteres et antiquas metas, per quas olym⁵ progenitores parcium in predictis litteris {vestris nominatim}² inserti divisissent, in quinque partes rectas et equales divisissent et sequestrarent; quarum tres partes rectas et equales cum omnibus suis utilitatibus {et utilitatum inte}gritatibus², in facie predicte terre tribus diebus continuis moram faciendo, Nicolao, filio Johannis, Stephano, filio Apor, et filiis Sandur ac aliis quibus de {...}⁶ porcionibus Olee, Balas et Johannis, filiorum Apor, drasque partes earundem quinque parcium similiter cum omnibus suis utilitatibus et utilita{tum integritatibus}² pretacto Ladislao, filio Stephani de Peselnuk, ratione porcionis Amenus et Palus statuissent et commisissent perpetuo possidendas nullo contrad{ictore inibi}² apparente. Mete autem inter predictas tres partes et duas partes⁷ distingentes⁷ prout dicti homines vester et {noster}¹ nobis recitarunt, hoc ordine procedunt: prima m{eta incipit a}² parte domus Stephani, filii Johannis, in vertice cuiusdam magni montis, ubi et unum longum fosatum, infra versus meridiem se extendens, ubi⁷ {...}⁶ eandem plagam descendit ad quendam rivulum tempore pluioso⁵ currentem et in eodem {...}⁸ per bonum spacium currendo exit ipsum

rivulum versus (. . .)⁶ unam viam transsit ad unum lapidem Kwoltar vocatum, ubi unam metam terream erex(issent)¹ deinde ad partem occidentis currendo vadit ad ri(vulum) . . .⁹ dehinc in ipso rivulo asscendendo currit ad villam Peselnuk vocatam⁷ et ibi dicte mete terminantur; quequidem mete a parte septemtrionali pre(dictis duabus par)tibus² seu porcionibus prefato Ladislao, filio Stephani, cessis, a plaga vero meridionali aliis tribus (partibus)¹ predictis separant et distinguunt.

Datum in die (festi beati)¹⁰ Thome apostoli, anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Domino Dyonisio, woyuode Transsylvano, pro Ladislao, filio Stephani de Peselnuk, super divisione et statuione cuiusdam terre intraspécificate, relatoria.

Măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prietenul lor vrednic de cinstire, capitulul bisericii din Alba Transilvaniei cu toată prietenia și cinstirea adevărată.

Să știți că, întrucit potrivit cuprinsului scrisorii voastre ce înfățișa oarecum șirul și cuprinsul hotărârii voastre judecătorești și pe care v-am înapoiat-o însemnând-o cu pecetea noastră, noi am încuviințat dreptele și îndreptățile voastre cereri ce ni le-ați înaintat nouă în chip prietenesc în acea scrisoare a voastră și am hotărât să trimitem spre mărturie, împreună cu Ioan de Arpătac, omul vostru trecut în sus-zisa voastră scrisoare, pentru Ladislau, fiul lui Ștefan de Petriceni, pe omul nostru vrednic de crezare, adică pe Mihail, preot în strana bisericii noastre, pentru împărțirea pământului aflător între pîrîurile numite Turia și Casinul și a unei jumătăți din cetatea numită Baluanus, ce trebuia să se facă în marțea de după octavele sărbătorii acum de curînd trecute a fericitului apostol Andrei¹¹; în cele din urmă întorcîndu-se de acolo la noi acei oameni, al vostru și al nostru, ne-au spus într-un glas că dinșii au mers în marțea de după octavele sărbătorii acum trecută a fericitului apostol Andrei, la sus-pomenitul pămînt aflător între sus-zisele pîrîuri Turia și Casinul și, după ce au chemat în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii săi, l-au împărțit și l-au deosebit potrivit vechilor și bătrînelor lor hotare, după care îl împărțiseră odinioară strămoșii părților arătați pe nume în sus-zisa voastră scrisoare, în cinci părți drepte și deopotrivă. Dintre acestea, zăbovind ei trei zile în șir pe sus-zisul pămînt, au dat în stăpînire și au încredințat lui Nicolae, fiul lui Ioan, lui Ștefan, fiul lui Apor și fiilor lui Alexandru și altora din (. . .) ca părți ale lui Olea, Blasiu și Ioan, fiii lui Apor, și două părți din cele cinci părți de asemenea împreună cu toate folosințele și plinătatea foloaselor lor, sus-zisului Ladislau, fiul lui Ștefan de Petriceni, ca parte a lui Amenus și Palus, ca să le stăpînească pe veci, neînfrățîndu-se acolo nici un împotrivor. Iar semnele de hotar, despărțind între ele sus-zisele trei părți de celelalte două părți, merg, după cum ne-au spus sus-pomeniții, omul vostru și al nostru, în șirul următor:

Cel dintii semn de hotar începe dinspre partea casei lui Ștefan, fiul lui Ioan, pe vîrfurile unui deal mare, unde se află un șanț lung ce se întinde în jos spre miazăzi, unde . . . hotarul coboară în aceeași parte la un pîrîu ce curge pe vreme ploioasă și acolo (. . .) mergînd o bună bucată, iese din acel pîrîu spre (. . .) și trece peste un drum la o stîncă

numită Altarul de Piatră unde au ridicat o movilă de hotar; înaintînd de acolo spre partea de apus hotarul merge la un pîriu (...) de acolo, urcînd pe acel pîriu, merge la satul numit Petriceni, și aici se sfîrșesc zisele semne de hotar. Și aceste semne de hotar despart și deosebesc dinspre miazănoapte sus-zisele două părți sau bucăți căzute sus-pomenitului Ladislau, fiul lui Ștefan, iar dinspre miazăzi celelalte trei părți sus-pomenite.

Dat în ziua sărbătorii fericitului apostol Toma, în anul domnului o mie trei sute șazeci.

(*Pe verso de aceeași mînă:*) Dare de seamă către domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei, pentru Ladislau, fiul lui Ștefan de Petriceni, cu privire la împărțirea și trecerea în stăpînire a unui pămînt arătat în scrisoare.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 157. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, în stare deteriorată, cu fragmente de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: *Székely okl.*, III, p. 13—15, (cu dată greșită: 31 decembrie 1360).

¹ Pată de umezeală cca 0,5 cm, întregit după sens.

² Rupt, cca 1,5 cm, întregit pe baza contextului.

³ În orig. greșit *post festum*.

⁴ Astfel în orig. corect: *preteritum*.

⁵ Astfel în orig.

⁶ Rupt.

⁷ Scris deasupra rîndului de aceeași mînă.

⁸ Pată de umezeală.

⁹ Rupt, întregit parțial după sens.

¹⁰ Lipsește în orig.

¹¹ 8 decembrie.

Nobi(li viro et)¹ honesto magistro Petro, vicevoyvode Transsilvano, amico ipsorum capitulum ecclesie Transsilvanie, amicitiam paratam omni cum honore. Litteras vestre nobilitatis recepimus in hec verba: (*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 18 decembrie 1360, Sintimbru, nr. 542*).

Nos enim iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes cum predicto Nicolao de Nadas, homine vestro, nostrum hominem videlicet Johannem, cori nostri clericum, pro testimonio fidedignum, ad premissa peragenda duximus transmittendum, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi ab omnibus, quibus decuisset et licuisset, talem de premissis scivissent veritatem, quod in festo beati Nicolai confessoris proxime preterito, universitas populorum ville Kayanthow, predictum Nicolaum, filium Deme, fratrem ipsius nobilis puelle, ex pre-cogitata nequitia per Stephanum de Zyluas dictum et Stephanum, filium Petri magni, consocios ipsorum, predictos² morte miserabili interimi fecissent nullis culpis suis exigentibus et omni sine causa.

Datum feria quarta proxima ante festum Nativitatis Domini, anno eiusdem prenotato.

(*Pe verso:*) Vicevoyvode Transsilvano, pro nobili domina, relicta magistri Deme de Tyburchtelku, ac filia eiusdem, contra universos populos de Kayanthow, super factis intra specificatis, inquisitoria.

Nobilului și cinstului bărbat, magistrului Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor, capitulul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea. Am primit scrisoarea nobleței voastre avînd următorul cuprins: (*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 18 decembrie 1360, Sintimbru, nr. 542*).

Iar noi dînd urmare dreptei și legiuitei voastre cereri, am hotărît ca împreună cu sus-zisul Nicolae de Nădășel, omul vostru, să trimitem pe omul nostru, anume Ioan, cleric din strana noastră, spre mărturie la împlinirea celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că au aflat de la toți de la care se cuvenea și se putea adevărul acesta: că la sărbătoarea de curînd trecută a fericitului Nicolae mărturisitorul³, obștea oamenilor din satul Chinteni au pus cu precugetată răutate să fie ucis cu moarte jalnică de sus-zișii Ștefan zis de Silivaș și Ștefan, fiul lui Petru cel Mare, părtașii lor de rele, sus-zisul Nicolae, fiul lui Deme, fratele numitei nobile fete, fără de nici o vină a sa și chiar fără nici o pricină.

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii Nașterii domnului, în anul mai sus arătat al aceluiași.

(*Pe verso:*) Vicevoievodului Transilvaniei, scrisoare de cercetare, pentru nobila doamnă, văduva magistrului Deme de Tyburchtelku, și pentru fiica ei, împotriva obștii oamenilor din Chinteni, cu privire la faptele arătate înăuntrul scrisorii.

Arh. Naț., Magh., Dl. 73 684. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1360.

Orig. hîrtie, în stare deteriorată, cu partea superioară a actului ruptă și cu pete de umezeală; fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 116—117.

¹ Rupt cca 2 cm, întregit, pe baza contextului.

² Scris deasupra rîndului de aceeași mînă.

³ 6 decembrie.

546

1360 decembrie 25 (*octavo Kalendas Ianuarii*).

Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe iobagii mănăstirii Toplica de darea pieilor de jderi, și de dijma porcilor. Dumitru de Oradea (*Waradiensis*), Dominic al Transilvaniei (*Transiluanensis*), Dominic de Cenad (*Chanadiensis*), episcopi; Dionisie, voievodul Transilvaniei.

Arh. arhiepiscop. din Zagreb, I, B. XI. 15.

Orig. întărit cu pecetea regală nouă, la 29 mai 1365.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIII, pp. 83—85.

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă ca definitivă sentința în procesul dintre Ioan și Lacka, fiii lui Touordie și Tuerco, fiul lui George Brubig ca pîrși, și Ioan, fiul lui Nelepuch, comite de Orbaz și de Zana, ca pîrit, întărindu-l pe acesta din urmă în drepturile de proprietate asupra moșiilor din districtul Cetine.

Dumitru de Oradea (*Waradiensi*), Dominic al Transilvaniei (*Transsiluano*), Dominic de Cenad (*Chanadiensi*), episcopi; Dionisie, voievod al Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. 33 318.

Orig. perg., întărit cu pecetea atîrnată de șnur de mătase roșie; reîntărit în 27 ianuarie 1364, cu pecetea regală nouă, atîrnată de șnur de culoare verde și galbenă.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIII, pp. 86—89.

⟨C⟩apitulum ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, pressens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod nos literas magnifici viri domini Dionysii, voyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, nobis directas recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transsilvaniei, din 2 noiembrie 1360, nr. 530*⟩.

Nos enim iustis et iuri consonis petitionibus predicti domini Dionysii voyuode annuentes predicta instrumenta ipsius Ladislai, filii Gyleti, ac filiorum suorum prenominatorum, in sacristia et conservatorio nostro secreto, ubi fuerunt deposita et diligenter conservata, requirendo, quoddam instrumentum tenoris infra scripti reinvenimus, reinventumque de verbo ad verbum perlegendo transcribi fecimus, transcriptumque eiusdem pendens et autentici sigilli nostri munimine roborando iuxta petitionem predicti domini voyuode eisdem Ladislao et filiis suis duximus concedendas¹. Cuius quidem instrumenti per nos in conservatorio nostro in registro reinventi tenor per omnia talis est: ⟨*Urmează actul capitlu-lui din Alba Iulia, din 23 august 1329, Teleki, I, p. 41—42*⟩.

Factaque huiusmodi transscriptione et concessione predicti instrumenti memorato Ladislao, filio Gylethi, et filiis suis originale eiusdem reposuimus in nostro conservatorio prenotato.

Datum feria quarta proxima post festum Nativitatis Domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} LX^{mo}, discretis viris Johanne preposito, Andrea cantore, Lorando custode, Nicolao, archidiacono de Zonuk et decano ecclesie nostre predictae, existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față, cît și a celor viitori, că am primit scrisoarea măritului bărbat, a domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc,

trimisă nouă cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 2 noiembrie 1360 nr. 530⟩*.

Iar noi, dînd urmare dreptei și legiuitei cereri a sus-zisului domn Dionisie, voievodul Transilvaniei, căutînd cu grijă pomenitele acte ale numitului Ladislau, fiul lui Gylet, și ale fiilor săi mai sus-numiți, în sacristia sau arhiva noastră de taină unde au fost puse și păstrate cu grije, am găsit un act avînd cuprinsul de mai jos și, după ce l-am găsit, citindu-l cuvînt cu cuvînt, am pus să fie transcris și, întărind această transcriere cu pecetea noastră atîrnată și autentică, am pus, potrivit cererii sus-zisului domn voievod, să fie dată pomenitului Ladislau și fiilor săi. Iar cuprinsul actului găsit de noi în registrul din arhiva noastră, este întru totul acesta: *⟨Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 23 august 1329, DIR—C, veac. XIV, vol. II, nr. 559⟩*.

Iar după ce am transcris acel act și l-am dat pomenitului Ladislau, fiul lui Gylet, și fiilor săi, am pus la loc originalul în sus-zisa noastră arhivă.

Dat în miercurea de după Nașterea domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci, pe cînd chibzuiții bărbați ai sus-zisei noastre biserici erau: Ioan prepozit, Andrei cantor, Lorand custode, iar Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, decan.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 685. Fotocopie la Inst. de ist. și arh. Cluj-Napoca/1304.

Orig. perg., cu pecete atîrnată de șnur de mătase de culoare verde.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 117—118.

¹ Corect: *concedendum*.

DOCUMENTE GREȘIT DATATE ÎN EDIȚIILE VECHI*

1260 (*Fejér*, IV/3, p. 25—27), cu data corectă: <1360> august 27, <Oradea>; cf. *Karácsonyi*, p. 567; *doc. nr.* 511.

1349 (*Zichy*, II, p. 367—373), cu data corectă: 1359 mai 15; cf. *doc. nr.* 373.

1349 (*Fejér*, IX/7, p. 93), cu data corectă: 1359 decembrie 21; cf. *doc. nr.* 435.

1354 august 3 (*Șincai*, *Hronica Românilor*, p. 190), cu data corectă: 1358 august 3, Sîntimbru; cf. *Ub.*, II, p. 154; *doc. nr.* 296.

1354 august 3 (*Șincai*, *Hronica Românilor*, p. 400), cu data corectă: <1358> august 3, <Alba Iulia>; cf. *Ub.*, II, p. 154; *doc. nr.* 297.

cca. 1355 noiembrie 11 (*Teleki*, I, p. 99—100), cu data probabilă: <1360> noiembrie 14 — <1368> noiembrie 18, Oradea; cf. *Ub.*, II, p. 183, nota editorului; *doc. nr.* 533.

1356 ianuarie 12 (*Tört. Tár.*, 1895, p. 79, nr. 208) cu data corectă: 1357 ianuarie 12, Avignon; cf. *doc. nr.* 64.

1356 august 13 (Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 160—163), cu data corectă: 1356 august 11, Villeneuve-lès-Avignon; cf. Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 24; *doc. nr.* 32.

1356 august 16 (Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 169—170), cu data corectă: 1356 august 18, Villeneuve-lès-Avignon; cf. Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 27; *doc. nr.* 33.

1356 octombrie 6 (*Cod. Andeg.*, VI, p. 503), cu data corectă: 1357 octombrie 6, <Cluj-Mănăștur>; cf. *doc. nr.* 185.

1357 ianuarie 25 (*Szeredai*, *Notitia*, I, p. 46; *Hurmuzaki—Densușianu*, I/2, p. 44), cu data corectă: 1357 ianuarie 26, Vișegrad; cf. *Ub.*, II, p. 132—133; *doc. nr.* 84.

1357 ianuarie 28 (*Szabó*, *Erd. Múz. okl.*, nr. 102), cu data corectă: 1357 ianuarie 27, <Alba Iulia>; cf. *Ub.*, II, p. 133—134; *doc. nr.* 85.

1357 februarie 18 (*Smičiklas*, XII, p. 388—390), cu data corectă: 1357 ianuarie 18; cf. *doc. nr.* 79.

* Lista cuprinde între paranteze rotunde () ediția (edițiile), în care documentul a fost publicat cu data greșită, cu indicarea, în continuare, a datei corecte, mai precise sau probabile și prin cf. a sursei după care s-a făcut îndreptarea; numărul documentului (*doc. nr.*) se referă la numărul de ordine al documentelor din volumul de față.

1357 februarie 26 (*Tört. Tár.*, 1895, p. 261, nr. 274), cu data corectă: 1357 februarie 27, Avignon; cf. *doc. nr. 90*.

1357 martie 16 (Szabó, *Erd. Múz. okl.*, nr. 103), cu data corectă: 1357 martie 23; cf. *doc. nr. 101*.

1357 aprilie 23 (Theiner, *Mon. Hung. Hist.*, II, p. 28, nr. 52), cu data corectă: 1357 aprilie 24, Avignon; cf. *Tört. Tár.*, 1895, p. 261, nr. 276; *doc. nr. 113*.

1357 aprilie 25 (Bossányi, II, p. 302, nr. 82), cu data corectă: 1357 mai 9, Pont de Sorques; cf. *doc. nr. 129*.

1357 aprilie 25 (Bossányi, II, p. 301—302, nr. 81), cu data corectă: 1357 mai 9, Pont de Sorques; cf. *doc. nr. 130*.

1357 mai 6 (*Cod. Andeg.*, VI, p. 576—577), cu data corectă: 1356 mai 6, Alba Iulia; cf. *doc. nr. 15*.

1357 mai 15 (*Smičiklas*, XII, p. 412—413), cu data corectă: 1357 mai 25, Villeneuve-lès-Avignon; cf. Bossányi, II, p. 308, nr. 95; *doc. nr. 153*.

1357 mai 25 (Bossányi, II, p. 406, nr. 312), cu data corectă: 1357 mai 18, Villeneuve-lès-Avignon; cf. *doc. nr. 151*.

1357 mai 28 (*Smičiklas*, XII, p. 414), cu data corectă: 1357 mai 18, Villeneuve-lès-Avignon; cf. Bossányi, II, p. 306, nr. 91; *doc. nr. 150*.

1357 august 16 (Beke, *Erd. kápt.*, p. 149), cu data corectă: 1357 august 17, Oradea; cf. *doc. nr. 177*.

1357 decembrie 19 (*Tört. Tár.*, 1895, p. 266, nr. 307), cu data corectă: 1358 decembrie 19, Avignon; cf. Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 36, nr. 65; *doc. nr. 338*.

1357 decembrie 19 (*Tört. Tár.*, 1895, p. 266, nr. 305), cu data corectă: 1358 decembrie 19, Avignon; cf. *doc. nr. 339*.

1357 decembrie 19 (*Tört. Tár.*, 1895, p. 266, nr. 306), cu data corectă: 1358 decembrie 19, Avignon; cf. *doc. nr. 340*.

1357 decembrie 20 (*Tört. Tár.*, 1895, p. 267, nr. 310), cu data corectă: 1358 decembrie 20, Avignon; cf. *doc. nr. 341*.

⟨1358—1359⟩ (*Tört. Tár.*, 1895, p. 273, nr. 353), cu data mai precisă: ⟨1358 decembrie 30, Avignon⟩; cf. *doc. nr. 344*.

⟨1358—1359⟩ (*Tört. Tár.*, 1895, p. 273, nr. 254), cu data mai precisă: ⟨1358 decembrie 30, Avignon⟩; cf. *doc. nr. 345*.

⟨1358—1359⟩ (*Tört. Tár.*, 1895, p. 273, nr. 352), cu data mai precisă: ⟨1359⟩; cf. *doc. 348*.

1358 ianuarie 5 (Beke, *Erd. kápt.*, nr. 153), cu data corectă: ⟨1358⟩ februarie 27, Oradea; cf. *doc. nr. 232*.

1358 februarie 24 (Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 209, nr. 112), cu data corectă: 1358 martie 10, Avignon; cf. Bossányi, II, p. 328, nr. 132; *doc. nr. 241*.

1358 martie 4 (Tăutu, *Acta Innocentii papae VI*, p. 210, nr. 113) cu data corectă: 1358 martie 24, (Avignon); cf. *Bossányi*, II, p. 329—330, nr. 136; *doc. nr. 258*.

1358 septembrie 24 (*Cod. Andeg.*, VII, p. 390—392), cu data corectă: 1358 februarie 26, (Alba Iulia); cf. *doc. nr. 231*.

1359 (*Fejér*, IX/3, p. 159—161; *Xenopol*, III, p. 38, nota 53), cu data corectă: 1360, martie 20; cf. *doc. nr. 465*.

1359 septembrie 9 (*Fejér*, IX/3, p. 35—37), cu data corectă: 1357 septembrie 6; cf. *Smičiklas*, XII, p. 621—622; *doc. nr. 405*.

1359 decembrie 11. (*Ub.*, II, p. 170—171), cu data probabilă: 1359 decembrie (4), Alba Iulia; cf. *doc. nr. 422*, nota 7.

1360 iunie 2 (*Hunyadm.*, 1883, p. 63—65; *Documenta Valachorum*, p. 146—149), cu data corectă: 1360 iunie 1, Hațeg; cf. *doc. nr. 482*.

1360 noiembrie 25 (*Székelý okl.*, VIII, p. 25—29), cu data corectă: 1360 noiembrie 25, Sîntimbru; cf. *doc. nr. 538*.

1360 decembrie 31 (*Székelý okl.*, III, p. 13—15), cu data corectă: 1360 decembrie 21, (Alba Iulia); cf. *doc. nr. 544*.

„În jurul 1460“ (Beke, *Erd. kápt.* nr. 310), cu data mai precisă: (1360—1366) mai 10, Ivanic; cf. *Ub.*, II, p. 178, nota editorului; *doc. nr. 475*.

1361 august 29 (*Fejér*, IX/3. 253—255), cu data corectă: 1359 august 29; cf. *doc. nr. 400*.

INDICI

PRESCURTĂRI, SEMNE SIMBOLICE, LĂMURIRI

- a.d. = aşezare dispărută
- f. = fost (se referă la foşti demnitari sau la localităţi care şi-au schimbat denumirea românească)
- f.l. = fiul lui
- jud. = judeţ
- lg. = lingă
- loc. = localitate (se referă la localităţi din străinătate care, cu excepţia oraşelor mari, n-au fost identificate cu denumirile lor actuale)
- loc. comp. = localitate, azi componentă a alteia
- or. = oraş
- R.D.G. = Republica Democrată Germană
- R.F.G. = Republica Federală Germania
- R.P.P. = Republica Populară Polonă
- R.P.U. = Republica Populară Ungară
- R.S.C. = Republica Socialistă Cehoslovacă
- R.S.F.I. = Republica Socialistă Federativă Iugoslavia
- s. = sat (se referă la sate şi comune din România, identificate după împărţirea administrativ-teritorială actuală a ţării reflectată în: I. Iordan, P. Giştescu, D. I. Oancea, *Indicatorul localităţilor din România*, Bucureşti, 1974; pentru identificarea localităţilor din Transilvania au mai fost folosite lucrările: D. Csánki, *Magyarország történeti földrajza a hunyadiak korában*, vol. I, II şi V, Budapesta, 1890, 1894, 1913, C. Suci, *Dicţionar istoric al localităţilor din Transilvania*, vol. I—II, Bucureşti (1967, 1968) şi E. Wagner, *Historisch — statistisches Ortsnamenbuch von Siebenbürgen*, Wien—Köln, 1977.
- top. = toponimic
- Trans. = Transilvania
- U.R.S.S. = Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice
- v. = vezi (trimiterile prin v. fac legătură şi între cei doi indici)
- () = textul din paranteza rotundă cuprinde variantele latine din document, indicate prin litere *cursive* şi, dacă este cazul, la forma veche românească a toponimicelor precedate de f.

Trimiterile sînt făcute la numărul documentului cuprins în volum.

INDICE ONOMASTIC ȘI TOPONIMIC

A

Aaron, a. d. lg. Sinnicoară, jud. Cluj, 207;

Aaron, f. l. Ioan de — 207.

Aba, neam de nobili, 43.

Abad, loc. comp. a or. Arad, 391.

Abafia, v. **Apalina**.

Abuazegh, v. **Almazegh**.

Abuș (*Obusfolua*, cu alt nume *Bezrik*), s. jud. Mureș, 85, 541.

Abușfalău, v. **Abuș**.

Abyl, de Diviciorii Mari, 199, 211; v. **Laurențiu** f. l. —.

Achel, Pavel zis —, 427.

Achyl (*Aeyl*), Ioan zis —, 156, 392, 398.

Aeus, comite de Buia, 192.

Adaas, Pethew zis —, magistru, 164.

Adas, de Pelișor, Ladislau zis —, 111.

Adrian (*Adrian*), cetate lg. Sălărd, jud. Bihor, 132.

Adrian, de Galda, 425, 446; v. **Petru** f. l. —.

Ady Endre (f. *Mecentiu*, *Mendzenih*), s. jud. Satu Mare, 413, 472, 483, 484.

Aghiresu (*Egrespataka*), s. jud. Sălaj, 438.

Aghiresu (*Egeres*, *Egrespataka*), s. jud. Cluj, 450, 478.

Agirbielu (*Egirbig*), s. jud. Sibiu, 192.

Aglynth, nobilă, f. l. Pavel Secuul din Turda, 313, 407, 525.

Agria, v. **Eger**.

Agriș (*Egres*, *Egrees*), s. jud. Cluj, 317, 407, 524, 525.

Agrișu, v. **Agrișu de Sus**.

Agrișu de Sus (f. *Agrișu*, *Egrus*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 423.

Alud (*Enyedinum*), or. jud. Alba, 369.

Akach, loc. în R.S.F.I., 526, 529.

Akus, de Călvasăr, om de mărturie, 102, 422.

Alard, de Șeica Mică, 52, 363.

Alba, arhidiacon de —, 192; — comitat, comite de —, 2, 45, 92, 122, 447;

— comitat în R.P.U., 163, 164.

Alba Iulia (*Alba*, *Alba Gyule*, *Alba Jule*, *Alba Transilvaniae*), or. jud. Alba, 15, 16, 27, 125, 422, 423, 430, 432, 433, 444, 480; biserica de — (dieceza), 25—27, 35, 47, 48, 52, 90, 106, 113—118, 120, 128, 129, 130, 135, 136, 138—142, 145—

148, 151, 157, 176, 205, 210, 252, 253, 260, 276, 277, 280, 285, 342, 343, 347, 372, 378, 379, 382, 384, 519, 522, 531, 545; canonic al bisericii de —, 116, 302, 303; cantor al bisericii de —, 250, 251; — capitolu, 4, 10, 17, 22, 36, 40, 50, 54, 56, 57, 61, 62, 74, 77, 78, 83—85, 89—91, 102, 105, 109, 124, 158, 169, 177, 179, 189, 191, 199, 210, 214, 220, 225, 231, 234, 249, 257, 267, 275, 289, 296, 297, 298, 303, 321, 322, 363, 369—372, 385, 386, 406, 407, 421—427, 429—434, 436, 437, 439, 443, 451, 456, 458, 459, 463, 473, 475, 506, 529, 530, 535, 538, 542, 544, 548; — dieceză v. biserica de —; episcop de —, 6, 13—15, 18, 20, 21, 30, 31, 90, 92, 93, 95, 105, 109, 113, 116, 117, 125, 127, 137, 138, 143, 145, 147, 149, 150, 163, 164, 166, 174, 192, 210, 219—221, 232, 236, 253, 255, 256, 258, 259, 274, 281, 282, 303, 305, 307, 310, 317, 331, 339, 340, 343—346, 359, 360, 365—369, 372, 374, 399—401, 405, 409, 410, 424, 435, 447, 466, 486, 487, 534, 539, 546, 547; — episcopat vacant, 42, 44, 79, 86; prepozit de —, 37, 115, 116, 135, 239, 358.

Alba Regală v. **Székesfehérvár**.

Albert, — de Bulci, 62; — de Leztemer, 8; — din Apahida, iobag, 443; — din Moiad, 373; — f. l. Ioan de Fîscut, 214; — nobil de Mendzenih, 385; v. **Dionisie**, f. l. —; v. **Mihail**, f. l. —; v. **Mihail și Nicolae**, f. l. —; v. **Nicolae** f. l. —.

Albertin, preceptor al iogașilor la Sopron și Gara, 92.

Albești (f. *Ferihaz*, *Feyeryghaz*), s. jud. Mureș, 406.

Albu (*Feyer*), de Răcăștia, Ștefan zis —, 219.

Alexandru Basarab, voievodul Țării Românești, 79, 400.

Alexandru, de Iara, 407, 525; — de Resighea, 354, 371; — de Rohod, 203; — de Sandorhaza, 186, 373; — de Sîncrai, 56, 74; — de Sînd, om de mărturie, 524, 525; — de Șard, 522, 538; — f. l. Andrei de Ilia, 319; — f. l. Nicolae de Daia, 94; — fratele lui Benedict de

Iara, 181; — om de mărturie, 439; v. Ioan f. l. —; v. Ladislau f. l. —; v. Ladislau și Ștefan f. l. —; v. Nicolae f. l. —.

Alexie, f. l. Grigore, cleric din dieceza de Pécs, 280—282.

Alma (f. Alma între Vii, *Almas*, *Almasio*), s. jud. Sibiu, 38, 102, 473.

Alma între Vii, v. Alma.

Almașu (*Almas*), s. jud. Sălaj, 285.

Almazeg (*Almazegh*, *Abuazegh*), a. d. lg. Zimanducz, jud. Arad, 526, 529.

Altany, Guillermin zis —, preceptor al ioiniților la Chirgo, 92.

Alțina (*Olchona*), s. jud. Sibiu, 102.

Ajunî (f. Chicea, *Kecketh*), s. jud. Cluj, 207.

Ajunîș, (f. Măierău, *Monyorou*), s. jud. Mureș, 386.

Amadeu, v. Matla f. l. —.

Amapi (*Amoch*), s. jud. Satu Mare, 121.

Amenus, pământul lui —, 538, 544.

Ana, f. l. Blasiu de Fony, 55; —, f. l. Dominic de Hărănglab, 275; —, soția magistrului Ladislau, nobilă, 2.

Anania (*Anyas*) de Dedach, f. l. Nicolae, 318, 393.

Andreashaza (*Anduriashaza*), a. d. lg. Mera, jud. Cluj, 353, 527.

Andrei, al II-lea, regele Ungariei, 365, 399; — al III-lea, regele Ungariei, 17, 466; — cantor al capitolului Transilvaniei, 548; —, comitele bătrîn de Brateiu, 355; —, comite de Solnoc, 93; — de Alba Regală, 378; — de Beldiu, 48; — de Ciavoș, 529; — de Firminiș, 270; — de Folt, 122; — de Pătal, 393; — de Percosova, 283; — de Tunughy, 25; — de Tunyog, 420; — de Vitka, om de mărturie, 202; — episcop al Transilvaniei, 6, 13, 14, 15, 18, 114; — f. episcop al Transilvaniei, 136, 157, 158, 169, 210, 470; — f. l. Andrei, f. vicevoivod al Transilvaniei, 57; — f. l. Beke de Olosig, 165, 210, 214; — f. l. Benek, oaspe din Sălacea, 408; — f. l. Dionisie, castelanul de Bologa, 433, 450; — f. l. Emeric, omul regelui, 236, 284, 393; — f. l. Ge-deuch, 523; — f. l. Herbord de Blaj, 426, 437; — f. l. Hete, 207; — f. l. Iacob de Mănăștur, om de mărturie, 285; — f. l. Ioan, f. l. Nicolae de Ghirolt, 28; — f. l. Ioan de Zuna, 413; — f. l. Lech, f. comite al secuilor, 119; — f. l. Ladislau de Gesztered, 501, 515; — f. l. Mihail, 479; f. l. Nicolae, 263; — f. l. Nicolae de Simmartin, 283; — f. l. Nicolae de Simmihai, 123, 285, 443; — f. l. Nicolae din Suceag, 26, 213; — f. l. Nicolae, f. l. Robert de Ip, 318; — f. l. Nicolae, f. l. Solomon de Cilnic, 45; — f. l. Nicolae, jude al nobililor din comit. Cluj, 441; — f. l. Nicolae, om de mărturie, 136, 157; — f. l. Nicolae, f. voievod al Transilvaniei, 442; — f. l. Pavel de Feleag, 522, 538;

— f. l. Pavel, om de mărturie, 455; — f. l. Petru de Curciu, 445, 523; — f. l. Petru, preot, 140, 141, 142; — f. l. Petru, slujitorul magistrului Dominic, 248; — f. l. Simion de Chonthaza, 532; — f. l. Svl, 292; — f. l. Ștefan, 208, 212, 479; — f. l. Ștefan zis Albu de Răcăștia, 219; — f. voievod de Stremț, 48; — fratele lui Abyl de Diviciorii Mari, 199; — fratele magistrului Ioan Pecenegul, 289; — fratele lui Matei, f. l. Gynge de Herholm, 213; — magistrul, canonic al capitolului din Arad, 314, 315; — magistrul, f. l. Iacob, 321; — magistrul, f. l. Iacob de Beclean, 78, 207, 209; magistrul f. l. Jakou, 479; magistrul f. l. Nicolae zis Chol, 293, 294; — nobil de Hărău, 490; — nobil de Rapolt, 506; — nobil de Răcăștia, 231; — omul conventului din Lelez, 197, 286; — preot al bisericii de Oradea, 97, 412, 413; — slujitorul magistrului Dominic de Gîmbaș, 469, 470; v. Benedict, f. l. —; v. Blaslu, f. l. —; v. Mihail, f. l. —; v. Nicolae f. l. —; v. Pavel, f. l. —; v. Petru, f. l. —; v. Ștefan, f. l. —; — vicecomite de Szabolcs, 540; — voievodul Transilvaniei, 10, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 25, 31, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 54, 56, 61, 75, 77, 79, 83, 84, 86, 89, 91, 92, 93, 101, 105, 106, 107, 114, 127, 136, 152, 155, 158, 159, 160, 163, 164, 166—170, 176, 210, 215, 217, 218, 221, 224, 228, 234, 238, 250, 264, 266, 274, 282, 296, 308, 310, 313, 314, 334, 339, 340, 359, 360, 363, 365, 366, 368, 372, 373, 382, 383, 391, 397—401, 405, 409, 410, 412, 413; — f. voievod al Transilvaniei, 426, 446, 519, 524.

Anduriashaza v. Andreashaza.

Andurnuk, v. Iakob și Ștefan f. l. —.

Antonle, de Blăjel, om de mărturie, 541.

Anyas, v. Anania.

Apa, de Beclean, 78, 312, 448.

Apahida (*Apathyda*, *Apatyda*), s. jud. Cluj, 443, 488.

Apalina (f. Abafaia, *Abafaja*, *Abafaya*), loc. comp. a or. Reghin, jud. Mureș, 4, 279, 404, 436.

Apateu (*Apathy*), s. jud. Satu Mare, 193, 202.

Apathy (*Apaty*), a. d. lg. Apalina, jud. Mureș, 4, 279, 427, 436.

Apoor, a. d. în R.P.U., 104, 312, 314, 315.

Aponr, neam de nobili, 104; v. Blaslu și Ioan, f. l. —; v. Oleo și Ștefan, f. l. —.

Aprod, de Tothsolmas, Nicolae zis —, 461.

Arael (f. Arpatac, *Arpataka*, *Aruapataka*, *Arwapataka*), s. jud. Covasna, 394, 406, 458, 522, 538, 544.

Arad (*Orod*), arhidiacon de —, 192; biserica de —, 222; capitolul bisericii din —, 104, 258, 314, 315, 391; comitatul —, 319, 391, 536; prepozitul de —, 319.

Archita (*Erkud*), s. jud. Mureș, 25, 458.
Ardo, loc. în URSS, 333.
Ardud (*Erdeod*), s. jud. Satu Mare, 373.
Arduzel (*Ordo*), s. jud. Maramureș, 11.
Argensi, v. Strassbourg.
Argentina, v. Strassbourg.
Arnold, de la Caucina, trimis papal, 347;
v. **Cristian**, f. l. —; v. **Nicolae**, f. l. —.
Aron, f. l. Ioan, f. l. Nicolae de Sinnicoară,
403.
Arpatac, v. **Araei**.
Aruahigh, a. d. lg. Săvirșin, jud. Arad, 226.
Arusnuk, a. d. jud. Timiș, 293.
Așel (*Eczlen*, *Villa Hetzelini*, *Villa Eczlen*),
s. jud. Sibiu, 355, 390.
Așintș (*Acentus*, *Acintus*, *Acyntus*), s. jud.
Mureș, 122, 133, 157, 206, 232, 236, 369.
Augustin, f. l. Ioan de Chirileu, 40.
Avignon, or. în Franța, 9, 26, 51, 63—72,
90, 112, 113, 115—118, 120, 171, 174,
192, 204—206, 208, 222, 226, 229—233,
240—242, 253—259, 309, 338—345, 374—
384, 387—389, 414—419; biserica Sf.
Agricola din —, 35, 118, 131, 141, 284,
374, 376, 381; dieceza de —, 141, 171,
242.
Avram, cel Mare de Voya, 202, 471; —
de Zakal, 194; — fratele lui Matia,
f. l. Amadeu, 54.
Azyuag, a. d. jud. Caraș, 536.

B

Băe (*Bach*), loc. în R.S.F.I.; prepozitul
bisericii de —, 140.
Bac, v. **Ioan**, f. l. —.
Bachka, neam de nobili, 490.
Bachna, loc. în R.P.U., 88.
Bagamer, loc. în R.P.U., 190.
Bagar, Ioan zis —, om de mărturie, 29.
Baghata, loc. în R.P.U., 51.
Bagus, loc. în R.P.U., 197.
Bahnea (*Bahna*), s. jud. Mureș, 179.
Bala de Arieș (*Ovounberg*), s. jud. Alba;
minerii „germani” din —, 434.
Baia Secașului, v. **Dognecea**.
Bala Sprie (*Mithelperg*, *Kuzberch*), or. jud.
Maramureș; baie regească, 489.
Bako (*Baka*, *Bakios*, *Bakou*), de Mihalț,
om de mărturie, 114, 426, 437; — jude
al nobililor din comit. Alba, 94; Nicolae
zis —, arhidiacon de Pincota, 415.
Baktha, loc. în R.P.U., 240.
Balad, f. l. Toma de Chind, 269.
Bale, preot al bisericii din Poeni, 482.
Baldovin Cornutul, priorul ioașiților din
Ungaria și Slavonia, 92, 93.
Baletă, nepotul lui Costea, 482.
Balanus (*Balwanus*), cetate lg. Turia,
jud. Covasna, 538, 544.
Banabic, v. **Vileele**.

Bank, loc. în R.P.U., 243.
Banligeth, a. d. jud. Arad, 319.
Baranya, a. d. jud. Sălaj, 413.
Barbara, f. l. Ioan zis Chente, 15.
Bard, de Bord, om de mărturie, 451.
Barnaba, v. **Mihail** și **David**, f. l. —; v.
Ioan, f. l. —.
Barthaveulge (*Batawolge*), a. d. lg. Cehăluț,
jud. Satu Mare, 186, 373.
Bartholomeu, de Doba, 408; — episcop de
Trogir, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487;
— f. l. Ioan de Căian, 89, 233, 453, 457;
— f. l. Leukus de Ardusel, 12; v. **Ioan**,
f. l. —; — Urrsio, v. **Urrsio**.
Basarab (*Bozorad*), cel Lung, v. **Lung**;
— cnez de Crașova Mare, 283; — cnez
de Crașova Mică, 283; — voievod al
Țării Românești, 79.
Bataniulese, a. d. în R.P.U., 194.
Batawolge, v. **Barthaveulge**.
Batterie, f. l. Sebe; neamul lui —, 490.
Bath, v. **Ivan**, f. l. —.
Bator (*Batur*), or. în R.P.U., 2, 132, 162,
318, 326.
Batoș (*Bathus*), s. jud. Mureș, 192.
Batyz, de Helmuch, 413.
Bandunus Cornuti, v. **Baldovin**.
Bay, nepotul lui Costea, 482; v. **Nan**, f. l. —.
Baya, f. l. Buz de Clopotiva, 482.
Bazna (*Bazna*, *Bozna*), s. jud. Sibiu, 355,
390.
Băes, loc. în R.S.F.I.; comite de —, 479.
Băbușlu (*Babuch*), s. jud. Cluj, 473.
Băcia (*Bachy*), s. jud. Hunedoara, 124.
Băgaclu (*Bogacs*), s. jud. Mureș, 355.
Băgara (*Bogartelke*), s. jud. Cluj, 478.
Bărâi (*Bare*), s. jud. Cluj, 24, 29.
Bărbat, v. **Dumitru**, f. l. —.
Bătrîn (*Antiquus*), Sărăcin cel —, cnez,
asesor — jurat, 482.
Bebek, v. **Bubek**.
Beehen, f. l. Ioan de Dioșod, om de mărturie,
186, 373.
Beelean (*Bethlen*, *Bethleen*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 78, 207, 209, 321, 448.
Bede, f. l. Matei, slujitor, 298.
Bedeclu (*Bedeck*), s. jud. Cluj, 39, 185.
Beden, de Peturteleke, 291, 295.
Bedeuch, v. **Andrel**, f. l. —.
Bery (*Biri*, *Bery*), loc. în R.P.U., 197, 323,
481, 491.
Beke, f. l. Ladislau de Iclod, 216; — f. l.
Toma, 121; — de Olosig, 165, 210, 214;
v. **Gheorghe**, f. l. —; v. **Ioan** și **Ladislau**,
f. l. —; v. **Petru**, f. l. —.
Békés, comitat, azi în R.P.U., 87, 258, 493.
Bela, I, f. rege al Ungariei, 82; — II., f.
rege al Ungariei, 82; — III. f. rege al
Ungariei, 310; — IV, f. rege al Ungariei,
18, 21, 359, 368.
Beldiu (*Beld*), s. jud. Alba, 48.
Benehe, f. l. Nicolae de Răcăștia, 231.
Benchench, v. **Ioan** f. l. —.

Benedict, arhidiacon de Pincota, 272, 304, 415; — cel Mare, v. Mare; — de Echer, 283; — f. l. Andrei, 266; — f. l. Clement, f. arhidiacon de Pincota, intrat în ordinul Sf. Pavel întiul eremit, 415; — f. l. Gheorghe, preot și capelan, student în drept bisericesc la Padova, 498; — numit prepozit de Zips, 499; — f. l. Heem, magistru, 507; — f. l. Ilie, arhidiacon de Dăbica, 120, 440, 474; — f. l. Ioan, f. l. Dominic de Hăghig, 522; — f. l. Pavel, f. l. Heem, oștean și catelan de Vișegrad, 325; — f. l. Petew de Galda, om de mărturie, 425; f. l. Ștefan de Valea Seacă, om de mărturie, 538; — f. l. Zaharia, 490; — fratele l. Matia, f. l. Amadeu, 54; — lector al capitlului din Oradea, 87, 103, 162, 284, 287, 302, 305, 306, 309, 312, 352, 495; — magistru, diac de Iara, 181; — magistru, f. l. Andrei de Pătal, notarul judeului curții regale, 319, 393; — magistru, f. l. Laurențiu, din neamul Ossl, 79; — magistru, protonotarul voievodului Transilvaniei, 543; — preot, om de mărturie al conventului din Cluj-Mănăstur, 261, 514; — sol al regelui Ungariei, 375, 377 — 380; v. Gall, f. l. —; v. Ioan f. l. —; zis Heym, v. Heym; — zis Orrus, v. Orrus.

Bench, v. Andrei, f. l. —.

Bengh, a. d. lg. Mura Mare, jud. Mureș, 404.

Benle (*Benenyk*), s. jud. Alba, 526, 529.

Benkehaza, a. d. lg. Sălărd, jud. Mureș, 126.

Benther, v. Ladislau și Ioan; f. l. —.

Benus, de Rodna, 248.

Berberio, v. Bribler.

Berec, fiii lui —, neamul lui —, 490.

Bereg, comitat, azi în U.R.S.S., 53, 234, 309.

Berego (*Luprechaza*), or. în U.R.S.S., 234.

Beribel, top. 437.

Bery, v. Beer.

Bese, de Suceag, bunicul l. Andrei, f. l. Nicolae, 213, 263.

Bethlen, v. Petru, magistru, f. l. —.

Benny (*Bewna*, *Bewnyne*, *Bewne*, *Bewene*), a. d. lg. Chinteni, jud. Cluj, 47, 77, 89, 233, 267, 396, 402.

Beznic, v. Abuș.

Bezther, de Hărănglab, 275.

Bleălatu (*Bykal*), loc comp. a or. Huedin, jnd. Cluj, 433.

Biertan (*Virthalm*, *Bwtel*), s. jud. Sibiu, 355, 390.

Blhačka, loc. în R.S.F.I., 307.

Bihor (*Byhor*, *Bihor*, *Bychor*), comitat, 6, 12, 39, 101, 126, 185, 210, 287, 295, 385, 479, 492.

Bilghez (*Byzgel*), s. jud. Sălaj, 424.

Biri, v. Bery.

Blătriea, cetate în R.S.F.I., 44.

Bistrița, (*Bistrichia*, *Bistricia*), or. jud.

Bistrița-Năsăud, 54, 153, 222, 240 — 242.

Birghiș (*Byrges*), s. jud. Sibiu, 102.

Birsa (*Brassou*), riu, 522.

Blaj (*Balasfalva*), or. jud. Alba, 426.

Blaslu, de Agriș, 524; — de Fony, 55; — de Mukach, 37; — de Rediu, om de mărturie, 207; — de Tiur, 94; — episcop de Knin, 6, 92, 163, 164; f. l. Alexandru de Resighea, om de mărturie, 354; — f. l. Andrei de Beldiu, 48; — f. l. Andrei, cleric de Cenad, 375, 376; — f. l. Apour, 538, 544; — f. l. Blasiu, f. l. Gheorghe, 507, 536; — f. l. Emeric de Dioșod, om de mărturie, 186, 373; — f. l. Emeric, nobil de Mocirla, om de mărturie, 195, 196; f. l. Gheorghe, 507, 536; — f. l. Laurențiu de Gath, 361; — f. l. Leukus, 108; — f. l. Mihail, slujitor, 94; — f. l. Nicolae, nobil de Heghig, 394, 406; — f. l. Nicolae zis Aprod, de Tothsolmus, 461; — f. l. Pavel de Feleag, om de mărturie, 522, 538; — f. l. Petru de Heria, 506; — f. l. Petyh, oaspe din Sălăcea, 408; — f. l. Simion de Aaron, 207; — f. l. Ștefan de Lechința, 54, 73; — f. l. Wechy, oaspe din Sălăcea, 408; — fratele l. Ioan, 189; — „vajnic cavalier”, din Secz, 192; v. Gheorghe, f. l. —; v. Ioan, f. l. —; v. Ladislau, f. l. —; v. Petru, f. l. —.

Blăjel (*Balasteleke*), s. jud. Sibiu, 422, 541.

Blănarul (*Pellifex*), Mihail —, locuitor din Aiud, 369.

Bloka, v. Dăbica.

Bochyard, loc în R.S.F.I., 526.

Bochor, (*Buchur*), Gheorghe zis —, jude de Sălăcea, 408, 492; Petru zis —, oaspe din Sălăcea, 408.

Bodagazzonfalwa, a. d. lg. Pordeanu, jud. Timiș, 526.

Bodor, nobil de Apoor, 104.

Bodou, v. Ioan, f. l. —.

Boemia, gros de —, 347.

Bogdan Vodă (f. Cuhea, *Kohnya*), s. jud. Maramureș, 486.

Bogdand, s. jud. Satu Mare, 373.

Boghîș (*Bogus*, *Bokus*), s. jud. Satu Mare, 46, 361.

Boht, loc. în R.P.U., 11.

Bolan, f. l. Musana, 482.

Boian (*Bayan*, *Villa Bonetis*), s. jud. Sibiu, 355, 390.

Boianu, v. Bolanu Mare.

Bolanu Mare (f. Boianu, *Bayon*), s. jud. Bihor, 262, 393, 408.

Bolu (*Bun*), s. jud. Mureș, 372.

Bokrand (*Bokarand*), a. d. lg. Surducu Mare, jud. Caraș Severin, 507, 536.

Bolchyda, loc în R.P.U., 11, 12.

Bolet, f. l. Mihail, martor, 178.

Bolgar, Ladislau zis —, f. l. Mihail, 56.

Bolgu (*Sebesuar*), s. jud. Cluj, 433, 450.

- Boltba**, a. d. jud. Mureș. 85.
Bolug, Ladislau zis —. 241.
Bolugjanusteleke (*Bolugjanusteleke*). a. d. lg. Vechea. jud. Cluj. 180.
Bolya, v. Pavel, f. l. —.
Bonehabaza a. d. jud. Alba. 56.
Bont (*Nyres*). s. jud. Cluj. 152.
Bontida (*Bonchyda*, *Bunchyda*). s. jud. Cluj. 81. 384. 428. 430. 431. 444.
Borbateluke, a. d. in R.P.U.. 510.
Boreh, f. l. Elleus. 274.
Bord (*Bardhaza*), s. jud. Mureș. 451.
Borow (*Borw*). Nicolae zis —, magistrul. 57.
Borslaebfalwa, a. d. lg. Sincel. jud. Mureș. 74.
Borsod, arhidiaconat. 51: — comitat. azi in R.P.U. și R.S.C.. 51.
Borzua, deal lg. Valea Luncii. jud. Cluj. 43.
Bosnia, episcop. de —. 92. 127. 163. 164. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487: — episcopat vacant. 6;eretici din —. 33: in tit. reg. Ung.. 127.
Boș (*Bosy*). s. jud. Hunedoara. 210.
Botean (*Battyán*). s. jud. Bihor. 526. 529.
Both, v. Gall, f. l. —.
Boz (*Buzd*). s. jud. Alba. 17.
Bozoragh, a. d., azi pusta Bașaraga lg. Pecica. jud. Arad. 493.
Bö (*Bew*). loc. in R.P.U.. 272.
Brașov (*Brasso*, *Brassou*, *Brassov*, *Brassow*). or. jud. Brașov. 136. 154. 475: judele. jurații. orașenii și oaspeții din —. 287: judele din —. 522: parohul din —. 341.
Brassou, v. Birsă.
Bratelu (*Prothia*). s. jud. Sibiu. 355.
Bratislava (*Pojon*, *Posoniensi*). or. in R.S.C.. 6. 82: comite de —. 6. 92. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487.
Breb (f. Brebu. *Hatpatokfalva*), s. jud. Maramureș. 465.
Brendesteeh, loc. in R.F.G.. 395.
Bribir (*Berberio*). cetate in R.S.F.I.. 14.
Bricelu, abate la Cluj-Mănăstur. 4: — de Bátor. 2. 126. 318: — f. l. Nicolae zis Cantor. 183. 184. 311: v. și Cantor.
Britonia, v. Sarmizegetuza.
Brno (*Bruima*, *Brunna*). or. in R.S.C.. 153. 239.
Bročina (*Bruchyna*). loc. in R.S.F.I.. 21.
Brod, loc. in U.R.S.S.. 37.
Brusturi (*Tataraspatakfew*), s. jud. Bihor. 526.
Bubek, Ștefan. judele curții regale. 288. 440. 474. 479. 486. 487. 494. 513. 526. 529.
Buch, a. d. lg. Deleni. jud. Cluj. 524.
Buchtelku, a. d. lg. Deleni. jud. Cluj. 317. 407. 525.
Buchur, v. Bochor.
Buda, azi comp. a or. Budapesta. R.P.U.. 2. 19. 86. 432. 529: act dat la —. 106. 107. 119. 155. 175. 357. 432. 460: ciumă la —. 460: cantor și canonic al bisericii de —. 299: capitulul din —. 357: socoteala de —. 312.
Buda, v. Vechea.
Buda Veche (*Veteris Buda*). azi comp. a or. Budapesta. R.P.U.. 287. 358: călugărițele din —. 331.
Buda Veche, v. Vechea.
Buden, v. Nicolae, f. l. —.
Budila (*Bodola*). s. jud. Brașov. 458.
Budislaus, f. l. Ugrin de Berberio. 14: v. Grigore, f. l. —.
Budur, de Apor. 312. 314. 315.
Bugkuragpataka, riu lg. Hărău. jud. Hunedoara. 490.
Bula (*Bulia*). s. jud. Sibiu. 192.
Bulboacă (*Wruenespataka*). piriu. 526.
Bulelu (*Bulch*). s. jud. Arad. 62. 319.
Bulgaria, in titulatura regilor Ungariei. 6. 92. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487.
Bundorf, v. Bunești.
Bunești (f. Bundorf. *Boda*). s. jud. Brașov. 25.
Buthus, Ioan zis —, f. l. Nicolae. 266.
Buz, din Clopotiva. 482.
Buza (*Buza*). s. jud. Cluj. 207.
Buzău (*Boza*). riu. 287.
Buzd (f. Buz. *Busd*, *Busdz*). s. jud. Sibiu. 38. 355: comite de —. 192.
Bwlehhaza, a. d. in R.P.U.. 529.
Bybareh, voievodul romanilor din Hălmașiu. 439.
Bygech, a. d. in R.P.U.. 236.
Byhan, a. d. lg. Sinmartin. jud. Cluj. 152.
Byri, v. Beer.

C

- Caloceia**, v. Kaloesa.
Cantor, Bricciu zis —, f. l. Nicolae de Derzs, magistrul. 7. 100. 240. 242. 243. 268. 308. 316. 326. 467. 471. 472. 494: Lorand zis —. 7. 100. 467. 471. 472. 494: Mihail zis —. 468: Nicolae zis —. 183. 184. 308. 468.
Caraș (*Karasso*, *Karaso*, *Karassou*, *Krassou*). arhidiacon de —. 283. 312: — cetate regească lg. Crașova. jud. Craș-Severin. 283: — comitat. 201. 283. 507: — riu. 283: viceprior de —. 92.
Carașova (f. Crașova Mare și Mică. *Nog Carassou*, *Kyskarassou*). s. jud. Craș-Severin. 283.
Carol Robert, f. rege al Ungariei. 52. 79. 82. 92. 101. 121. 163. 166. 167. 283. 289. 302. 336. 360. 366. 385. 410. 434. 435. 447. 466. 479.
Carpenul (*Gyartyan*). top. 283.
Casin (*Kazun*), piriu. 538. 544.
Časma (*Chasma*). loc. in R.S.F.I.. prepozit de —. 132.

- Catherina v. Ecaterina.
- Călanu (*Kalyan. Kalyan*), s. jud. Cluj. 47. 77. 233. 294. 295. 356. 449. 453. 457. 488.
- Călata (*Kalatha*), arhidiaconat. 292.
- Călvasăr (*Hideguiz*), s. înglobat în Șeica Mare, jud. Sibiu, 102. 422.
- Cămăraș, v. Vaida-Cămăraș.
- Căpăluș (*Zenthmicos*), s. jud. Arad. 226.
- Căpușu (*Kapus*), s. jud. Cluj. 207.
- Căuina (*Katana*), s. jud. Cluj. 386.
- Cățălușa, v. Meseșenii de Jos.
- Cățălul, v. Meseșenii de Sus.
- Căușu (*Kouas*), s. jud. Satu Mare. 254. 265.
- Cecălaea (*Chakalak. Chekelaka. Chekeloka*), s. jud. Mureș. 10. 224. 363.
- Ceh, Toma zis —, de Lumpard. 41.
- Cehăluș (*Chahal. Chahud. Chahul. Chohol*), s. jud. Satu Mare. 197. 245. 262. 265. 311. 333. 408. 420. 513.
- Ceheiu (*Csehi*), s. jud. Sălaj. 2.
- Cele două Secașuri v. Secășeni.
- Cemperd, a. d. Ig. Arad, jud. Arad. 391.
- Cenad (*Cenadino. Chanad*), s. jud. Timiș. 348: canonicat în biserica de —, 222. 417—419: — capitu. 19. 104. 164. 201. 283. 312. 529: cleric din dieceza —, 375. 376: — comitat. 19. 104. 164. 312. 314. 315. 526: — dieceză. 222. 227. 375. 376: episcop de —. 6. 13. 14. 18. 20. 21. 42. 44. 59. 79. 86. 92. 93. 101. 118. 127. 163. 164. 166. 167. 228. 246. 271. 305. 306. 310. 334. 338. 340. 346. 387—389. 399. 400. 401. 405. 409. 410. 414. 435. 447. 465. 466. 486. 496—500. 502—505. 534. 539. 546. 547: — neam nobiliar. 101: — scaun episcopal vacant. 359. 360. 365. 366. 368. 487.
- Cepan (*Chepan*, în „Indicatorul localităților”, greșit: Cepari), s. jud. Bistrița-Năsăud. 22.
- Cepregeu, puț. 449. 453.
- Cesaru (*Chazar. Chazari*), s. înglobat la Sintioana, jud. Cluj. 199. 471.
- Cetariu (*Chatar*), s. jud. Bihor. 330.
- Cetatea de Baltă (*Kukulleu. Kykulleu. Kwkeleo*), cetate, jud. Alba. 84. 224. 372. 390. 445.
- Cetea (*Chaklya*), s. jud. Alba. 526. 529.
- Cetnje, district în R.S.F.I., 547.
- Četvrtak, loc. în R.S.F.I., 325.
- Chalanus, a. d. Ig. Camăr. jud. Sălaj. 318.
- Chama, prepozit în dieceza de Caloccea. 140: — prepozit în dieceza Transilvaniei. 141.
- Chamafalva, loc. în R.P.U., 244.
- Chamaz, nobil de Cornăști. 425.
- Chava, loc în R.S.F.I., 44.
- Chazari, loc. în R.P.U., 471.
- Chazma, v. Časma.
- Cheberk, top. Ig. Hărău, jud. Hunedoara. 482.
- Cheh, de Sînmihai, Nicolae zis —, 285.
- Cheby, a. d. în R.P.U., 236.
- Chemaneghazi, așezare neidentificabilă, probabil în R.P.U., 391.
- Chendu Mare (f. Chendul Mare, Chendul de Sus. *Felkend*), s. jud. Mureș. 538.
- Chendu Mle (*Kendhyd*), s. înglobat în Chendul Mare, jud. Mureș. 269.
- Chenger, v. Csenger.
- Cheniz, v. Volvozl.
- Chente, Ioan zis —, 15. 24. 43.
- Chepan, de Chiraleu. 12. 210: — de Mako-falwa 244: — de Mecențiu. 413.
- Cherechiu (*Kereky*), s. jud. Bihor. 165.
- Chezdi (*Chizd. Kyzd*), f. scaun secuiesc. 429. 458.
- Chicea, v. Aluniș.
- Chimindia (*Kemend*), s. jud. Hunedoara. 124. 490.
- Chinteni (*Kayanthow*), s. jud. Cluj. 396. 402. 542. 545.
- Chloar (*Kuuar*), cetate, jud. Maramureș. 326.
- Chiraleu (*Keraly. Kiraly*), s. jud. Bihor. 12. 210.
- Chire, de Suceagu, om de mărturie. 233.
- Chirileu (*Kerulew*), s. jud. Mureș. 40.
- Chisău (*Kezu*), s. jud. Satu Mare. 408. 413.
- Chiybak, v. Mihail și Ioan, f. l. —.
- Chizătău (*Kyrgitew*), s. jud. Timiș. vamă. 400.
- Chizd, v. Chezdi.
- Choka, de Told. 511.
- Choka, loc. în R.S.F.I., 526. 529.
- Chol, Nicolae zis —, 123. 293. 294.
- Chom, v. Simlon, f. l. —.
- Chorgo, loc. în R.P.U., preceptor al ioaniștilor la —, 92.
- Chudatelku, a. d. Ig. Hărău, jud. Hunedoara. 490.
- Chue, om de mărturie. 213. 263.
- Chuey, de Suceag, comite. 294.
- Chyko (*Cyko*), mare vistier. 6. 92. 101. 127. 163. 164. 286. 360. 365.
- Chykustou, a. d. Ig. Olosig, jud. Bihor. 210.
- Ciavoș, v. Grănicerli.
- Ciccu (*Chychou. Chycow. Chychow. Criczw*), cetate Ig. Reteag, jud. Bistrița-Năsăud. 155. 160. 372. 396.
- Cinciș (*Cholnokus*), s. jud. Hunedoara. 482.
- Cinen (*Senk*), s. jud. Brașov. 422: — scaun săsesc. 422.
- Ciomac, v. Roman f. l. —.
- Ciomocoz, v. Ciumești.
- Cipău (*Chapou*), s. jud. Mureș. 451.
- Cireșoala (f. Dicea, *Deyche*), s. jud. Bistrița-Năsăud. 75.
- Cisnădie (*Helta*), or. jud. Sibiu. 178. 350. 351.
- Cisnădlăora (*Mons Michaelis*), loc. comun. or. Cisnădie, jud. Sibiu. 178. 365.
- Cistelu de Mureș, (f. Cistei, *Chestue*), s. jud. Alba. 30. 31. 61.
- Ciumești (f. Ciomocoz, *Chamakaz. Chumakaz*), s. jud. Satu Mare. 320. 354. 362. 367.
- Ciunga, v. Ulouara de Jos.
- Cilale (*Kelnuk*), s. jud. Alba. 45.
- Cimpla Turzil (f. Ghiriș, *Gerus*), or. jud. Cluj. 74.

- Cirja** (*Candele, Kecrch, Kertz, Kercz, Kirch, Kyrch*) s. jud. Sibiu: abatele de — 25, 178, 350, 351, 364, 365; — mănăstire. 350, 351, 364, 365.
- Cișeău**, (*Kachko*), s. jud. Cluj, 46, 211.
- Clara**, f. l. Ioan de Fiscut, 214, 346; f. l. Ioan, f. l. Poussa de Beer, 346; — f. l. Nicolae zis Aprod de Tothsolmus, 461; — mama lui Nicolae, f. l. Iacob de Lonya, 3.
- Clement**, magistrul, f. l. Pancrațiu, fratele episcopului de Kalocsa, 517, 521, 526, 529; v. **Benedict**, f. l. —.
- Cloașterl** (*Zenthmiclosteleke*), s. jud. Mureș, 25.
- Clopotiva** (*Clapativa*), s. jud. Hunedoara, 482.
- Cluj** (*Clus, Kolos, Kolus, Kulus*), comitat, 24, 28, 47, 77, 78, 209, 213, 234, 263, 285, 291, 295, 321, 370, 385, 396, 402, 411, 427, 428, 441, 444, 455, 457, 459, comite de — 294, 353, 441; vicecomite de — 423.
- Cluj-Mănăstur**, (*Clus, Clusmonostora, Clusmonostora, Clusmonustra, Clusmunustra, Colos, Colosmonastara, Kolos, Kolosmonostora, Munustor*), cartier al Clujului: abate de — 35, 47, 49, 77, 89, 233, 239, 279, 348, 364, 396, 402, 411, 427, 459, 478; conventul din — 16, 24, 28, 29, 39, 41, 43, 47, 54, 77, 81, 89, 107, 108, 122, 133, 152, 154, 159, 160, 180—182, 185, 211, 217, 234, 249, 252, 260, 261, 266, 273, 348, 356, 358, 364, 369, 372, 396, 402, 403, 424, 433, 438, 449, 453, 455, 457, 459, 463, 464, 469, 470, 512, 514, 523, 525, 528, 532, 535, 541, 543; iobagi și oaspeți ai bisericii din — 49; imputernicit al mănăstirii — 77; moșie, 49, 478; notar din — 47.
- Cluj-Napoca** (f. Cluj, *Clus, Clusuar, Cluswar, Kluswar*), or. jud. Cluj, 49, 441; canonic de — 4; marca de argint în greutatea de — 449, 453; oaspeți din — 512, 514; parohie din — 4; rectorul bisericii din — 89.
- Coasta** (f. Marocaza, *Herholm*), s. jud. Cluj, 213.
- Coasta** (f. Giulatelec, *Gyulateke*), s. jud. Cluj, 430.
- Cohalm**, v. **Rupea**.
- Cojocarul** (*Pellifex*), v. **Matel**, f. l. —.
- Cojocna** (*Clus, Clusakana, Kolus*), s. jud. Cluj, 353, 423; arhidiacon de — 27, 52, 56, 85, 91.
- Coli** (*Cool*), cătun lg. Săcueni, jud. Bihor, 236, 284.
- Coloman**, episcop de Győr, 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 486, 487; — rege al Ungariei, 59.
- Colys**, f. l. Ioan, l.
- Comșești** (*Komyadzeg*), s. jud. Cluj, 425.
- Conrad**, arhidiacon de Nitra și prepozit de Hant, 338, 340; — comite de Sibiu, 178, 351; — Sculteti, v. **Sculteti**.
- Constantin**, cnez din Sălașu, aseosr jurat, 482; v. **Nan**, f. l. —.
- Conya**, fratele l. Balad și Ștefan, 269.
- Copand**, (*Kopan*), s. jud. Alba, 532.
- Coplean** (*Koplyan*), s. jud. Cluj, 46, 211.
- Copșa Mare** (*Magna Kopsch*), s. jud. Sibiu, 355.
- Corand** (*Korond*), piriu, 373.
- Corbavia**, v. **Krbava**.
- Corard**, de Gargov, 461.
- Corpadea** (*Corpad, Korpád*), s. jud. Cluj, 2, 4, 29, 488.
- Corrard**, paroh din Zlatna, 200.
- Cosma**, canonic, 352; — magistrul, parohul bisericii Sf. Cruci din Oradea, 488, 513.
- Costea**, fratele l. Dragoș, f. l. Giula, 489; nepoții l. — 482.
- Coșeu** (*Kusal, Kussal, Kusal*), s. jud. Sălaj, 202, 298, 318.
- Covășinț** (*Kovazi*), s. jud. Arad, 227.
- Coveș** (*Kuesd*), loc. comp. a or. Agnita, jud. Sibiu, 102.
- Cracovia** (*Cracovya*), or. în R.P.P., episcop de — 55.
- Cracovya**, v. **Cracovia**.
- Cranemar**, top. în hotarul s. Săcădate, jud. Sibiu, 351.
- Crasna**, (*Crazna, Karazna*), arhidiaconat, 128—130; comitat, 288, 424, 438, 492; — riu, 2, 373.
- Crașova Mare**, v. **Carașova**.
- Crașova Mică**, v. **Carașova**.
- Crazua**, loc. în R.S.C., 119.
- Crăciun**, v. **Stanislau**, f. l. —.
- Creasta** (*Beerch, Berch*), deal, 152, 283.
- Crieău** (*Kraho*), s. jud. Alba, 56.
- Crispus**, Ștefan, f. l. Ioan de Ciunga, 528, 537.
- Criș** (*Chršjśj*), riu, 526.
- Cristian**, comite, f. l. Alard de Șeica Mică, 52, 363; — f. l. Arnold, comite de Micăsasa, 192; — român răzvrătit, 81.
- Cristian** (*Magna Insula*), s. jud. Sibiu, 350, 351.
- Cristiș**, v. **Oprișani**.
- Cristur**, v. **Recea-Cristur**.
- Criț** (*Kereztur*), s. jud. Brașov, 25.
- Cringul** (*Lygeth*), pădure, 275.
- Cronția**, ban de — 360, 365, 400, 421, 447, 479, 486, 487, 534; drepturi acordate ioaniților din — 93; — în titulatura regilor Ungariei, 92, 101, 127, 163, 164, 447, 465, 486, 487.
- Cseke**, loc. în R.P.U., 187.
- Csenger** (*Chenger*), loc. în R.P.U., 197, 198, 290, 322, 467, 468, 471, 472.
- Csongrad**, comitat, 272.
- Csonthaza**, a. d., probabil lg. Luduș, jud. Mureș, 532.
- Cubleș**, v. **Cubleșu Someșan**.
- Cubleșu Someșan** (f. **Cubleș, Cublus**), s. jud. Cluj, 213.
- Cucerdea** (*Kochar*), s. jud. Mureș, 451.
- Cubea**, v. **Bogdan Vodă**.

Culeșd (*Kwesd*). s. jud. Bihor. 526. 529.
Cumania, în titulatura regilor Ungariei.
 6. 92. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400.
 447. 465. 486. 487.
Cureiu (*Keurus*, *Körtz*, *Kwerus*). s. jud.
 Sibiu. 355. 445. 523.
Custode (*dicli Custodis*). Toma zis —. ar-
 hidiacon de Solnoc. 253. 254. 276. 277.
Cutea (*Kutke*). s. jud. Cluj. 81.
Čuza Ivan, f. ban al Croației și Dalmației.
 421.
Cuzăplac (*Kuzeplak*). s. jud. Sălaj. 285.

D

Daia, v. **Daia Română**.
Daia (*Dalya*). s. jud. Sibiu. 448.
Daia Română (*Dalya*). s. jud. Alba. 94.
Dalk, preot al bisericii din Densuș. 482.
Dalmația, în titulatura regelui Ungariei.
 92. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400.
 447. 459. 486. 487; ban de —. 360. 365.
 400. 421. 447. 479. 486. 487. 534; cam-
 panie în —. 101.
Dalya, v. **Daia**.
Damanhyda, v. **Domănești**.
Dambro, loc. în R.S.F.I.. 239.
Dan, din Cinciș, cnez. asesor jurat. 482.
Darabas, Mihail zis —. nobil de Măciș. 422.
 133. 182. 230. 263. 542.
Darabus, v. **Darabas**.
Darolch, v. **Dorolț**.
Darouch, loc. în U.R.S.S.. 309.
Darw, loc. în R.P.U.. 390.
David, f. l. Barnaba. 397: — f. l. Iacob.
 f. l. Petru de Debrețin. 327. 329: Ladis-
 lau și Iwanka. f. l. —. 260.
Dăbica (*Doboka*, *Dobuka*, *Voka*). s. jud.
 Cluj; arhidiacon(at) de —. 143. 144.
 440. 474; comitatul — 54. 81. 107. 108.
 156. 199. 211. 213. 217. 249. 251. 252.
 403. 428. 430; nobili de —. 216. 220.
Deag (*Deeg*). s. jud. Mureș. 451.
Deaj (f. *Deaș*, *Deesfalwa*, *Desfolua*). s. jud.
 Mureș 275. 523.
Dealul Ciuperellor (*Cheperkesmal*). 231.
Dealul Cortului (*Saturhegh*). 207.
Dealul lui Lodomer (*Ladamer Heye*) 283.
Dealul Mișlociu (*Kuzberch*). 489.
Dealul Nădăștel (*Nadasdbir*). 231.
Dealul Orăzii (*Promontorium Waradiensis*).
 conventul din — 236. 284. 292.
Dealul lui Petre (*Petrhege*). 283.
Dealul Pietros (*Keuuechesholm*). 275.
Dealul Tuquiat (*Higysidumb*). 231.
Dealul Villor (*Zeuleuhig*). 231.
Deapoi (*Gyapol*, *Gyapul*). a. d. lg. s. Ro-
 șiori. jud. Bihor. 236.
Deaș, v. **Deaj**.
Debrețin, or. în R.P.U.. 327. 328. 377. 511.
Deda, loc. în U.R.S.S.. 234.

Dedaeb, a. d. lg. Leșmir și Porți. jud. Sălaj.
 318. 393.
Dej (*Deeswar*). or. în jud. Cluj. 81.
Deleni (*Indal*, *Indol*). s. jud. Cluj. 36. 317.
 407. 524. 525.
Deme, nobil și magistrul de Tyburchteleke.
 180. 453. 542. 545: — sluga lui Ștefan
 zis Pogan. 396.
Demeter, a. d. în R.P.U.. 236.
Densuș (*Domsus*). s. jud. Hunedoara. 482.
Derekaas (*Derekws*). de Boghiș. Ioan zis
 —. 46. 50.
Ders, de Bolchyda. 12.
Dersyk, a. d. lg. Balc. jud. Bihor. 288.
Derzs, loc. în R.P.U.. 467. 468. 472. 494.
Derești (*Deszehaza*). s. jud. Maramureș. 465.
Desideriu, 290: — comite, f. l. Petru. 373:
 — de Cuzăplac. 285: — de Elefant.
 230. 261. 266: — de Syma. 197: — f. l.
 Dionisie de Losoncz. 163: — f. l. Leukus,
 nobil. 108: — f. l. Toma. 123. 293: —
 fratele lui Petru f. l. Ioan; 510 — fratele
 magistrului Nicolae zis Wos. 392.
Deta (*Deed*). or. în jud. Timiș. 507. 536.
Deușu (*Dyos*). s. jud. Cluj. 356. 449. 453.
 457.
Deva (*Deua*, *Dewa*). or. și cetate. jud. Hu-
 nedoara. 25. 84. 235. 372.
Dezmir (*Dezmer*, *De.mir*). s. jud. Cluj.
 441. 443.
Diacul (*Litteratus*). Benedict — de Iara.
 181; Iacob — de Mera. 123. 285. 291. 293.
 294. 527; Ioan —. 286. 507: — Petru
 de Mera. 283. 528. 537. 540: — Petru,
 imputernicit al conventului din Cluj-
 Mănăstur. 54. 73. 77. 249. 270: — Ștefan.
 132.
Dicea, v. **Cireșoala**.
Dionisie, arhidiacon de Kemluk, 20: — ban
 de Severin. 3. 179. 286. 313. 334. 366.
 368: — de Estephand. 197: — de Gherla.
 87: — de Kelche. 197: — de Losonch.
 163. 175. 455: — de Măierău. 386: —
 de Reghin. 4. 16. 36. 41. 179. 189. 247.
 250. 370. 404. 462: — f. l. Dionisie. 179:
 — f. l. Dumitru. 123. 293: — f. l. Ilie.
 328: f. magistrului Ștefan. 163: —
 f. l. Pavel. 507: — magistrul, f. l. Albert.
 385: — mare comis al curții regale.
 6. 92. 101. 123. 163. 164. 360. 365. 400:
 — oaspe din Dorolț. 540: — voievodul
 Transilvaniei. 411. 430. 431. 442. 445.
 446. 447. 458. 465. 475. 482. 486. 487.
 510. 512. 518. 519. 522. 523. 524. 525.
 530. 534. 535. 538. 539. 543. 544. 546.
 547. 548: v. Andrei f. l. —: v. **Dionisie**
 f. l. —: v. Petru f. l. —: v. Ștefan și
 Toma f. l. —: v. Magyar zis —.
Diosgyör, (*Gyosgerur*). loc. în R.P.U.. cas-
 telan de —, 363; călugării eremiți paulini
 din —, 271.
Diosig (*Gyozegh*). s. jud. Bihor. 236.
Dioșod (*Ody*). s. jud. Sălaj. 186. 373.

- Dirchau** (*Dirsovia*), loc. în R.P.P., 192.
- Diviciori, v. Diviciorii Mari.**
- Diviciorii Mari** (*Deuecher, Deuecher Superior*), s. jud. Cluj, 152, 199.
- Dirlon** (*Darlas, Darlasz, Darlaz, Dorlaz, Durlas*), s. jud. Sibiu, 85, 192, 422, 473, 541.
- Doba, v. Doba Mare și Doba Mică.**
- Doba Mare și Doba Mică** (*Doba*), s. jud. Sălaj, 408.
- Dobrielonesti**, (*Dobrachenhaza, Dobrachonhaza*), s. jud. Bihor, 526, 529.
- Doby**, loc. în R.P.U., 236.
- Dognecsa** (f. Baia Secașului, *Zekasbanya, Zekusbanya*), s. jud. Caraș-Severin, 283.
- Doja**, de Debrețin 329, 511; — de Densus, 482; —, voievod al Transilvaniei, 230; v. **Iacob și Pavel** f. l. —.
- Domănești** (f. Domohida, *Damanhida, Domunhyda*), s. jud. Satu Mare, 1, 197.
- Domba**, a. d. lg. Pelișor, jud. Satu Mare, 354.
- Dominte**, arhiepiscop, de Spalato, 6; — **Bebek**, episcop de Cenad, 496, 497, 499—505, 534, 539, 546, 547; — cel Roșu, 197; — de Cesariu, om al vicevoievo-
dului, 199; — de Hăghig, 522, 538; — de Juc, 456; — de Nireș, 156; — de Suceag, om al voievo-
dului, 231; — de Șard, 26; — de Woya, omul regelui, 245; — episcop de Oradea, 166; episcop al Transilvaniei, 16, 27, 37, 52, 85, 90, 91, 113, 115, 117, 127, 129, 130, 136—138, 143, 145, 147, 149, 150, 157, 163, 164, 166, 167, 174, 192, 207, 210, 219, 221, 236, 253, 255, 256, 258, 259, 271, 274, 282—285, 305, 308, 310, 313, 320, 334, 339, 340, 343—346, 358—360, 365, 366, 368, 369, 372, 399—401, 405, 409, 410, 424, 435, 438, 447, 466, 480, 486, 487, 518, 519, 525, 534, 539, 546; — f. l. Bedeu, de Peturteleke, 295; — f. l. Beke, de Olosig, 165, 210, 215; — f. l. Bezther de Haranglab, 275; — f. l. Dominic, prepozit de Zips, 130, 131; — f. l. Iacob, oaspe din Sălacea, 408; — f. l. Iwan, f. l. Bac, 507, 536; — f. l. Ladislau de Iclod, 216; — f. l. Laurențiu de Dumbrău, 30, 31, 61, 528, 537; — f. l. Mike, 30, 528; — f. l. Nicolae, 54; — f. l. Petru, f. canonic de Agria, 280, 282; — f. l. Sebenk, om al regelui, 266; — f. l. Toma de Kystarkan, 332; — f. l. Wyda, înputernicit al lui Ioan Pecenegul, 283; — fratele lui Iosif de Măicaș, 213; — magistrul, canonic al capîtlului din Arad, 314, 315; — oaspe de Cojocna, 423; — prepozit de Zips, 390; v. **Dominte**, f. l. —; v. **Ioan**, f. l. —; v. **Ladislau** f. l.; v. **Nicolae** f. l. —; — vicevoievodul Transilvaniei, 24, 26, 27, 29, 40, 45, 54, 76, 77, 89, 94, 122—124, 133, 155, 156, 159, 160, 170, 182, 199, 211, 213, 217, 218, 220, 223, 228, 235, 237, 250, 252, 260, 282, 288, 294, 296, 298—300, 358, 369, 392, 404, 407; — zis de Chioar, 326; — zis de Gimbaș, 248, 464, 469, 470; — zis Pisică (*Machke*), 119.
- Domohida, v. Domănești.**
- Donatus**, viceprior al ioaniților din Caray și Ujudvar, 92.
- Doneh**, f. l. Mykou, nobil de Hăghig, 394, 406.
- Doob, v. Doba; v. Tiszadob.**
- Doroghaza, v. Roșiori.**
- Doroglesy**, a. d. în R.P.U., 236.
- Dorolt** (*Darolch, Darouch*), s. jud. Satu Mare, 285, 540.
- Dorugh, v. Laurențiu** f. l. —, 284.
- Dousa** de Debrețin, 327.
- Dragomir**, din Silvașu, 482; — fratele lui Dragoș, f. l. Giula, 489; — preot al bisericii din Tuștea, 482;
- Dragoș**, f. l. Gyula, român din Maramureș, 465, 489.
- Dragu** (*Drag*), s. jud. Sălaj, 514.
- Dresden**, or. în R.D.G., 509.
- Drid**, prediu, loc. în R.S.F.I., 310.
- Dramul de Sus** (*Felseuthas*), pădure numită —, 257.
- Drumul Sării** (*Sahousut*), 408.
- Dubrovnie**, or. în R.S.F.I., 274.
- Dumbrava** (*Pagun*), pădure, 408.
- Dumbrava** (f. Dumbrău, *Dombro*), s. jud. Alba, 30, 31, 527, 537.
- Dumbrău, v. Dumbrava.**
- Dumitru**, — comite de Răchișdorf, 355; — de Căuș, om al regelui, 245, 265; — de Galați, 54, 107, 152, 207, 211; — de Gurbediu, 194; — episcop de Nona, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — episcop de Oradea, 6, 13, 14, 18, 20, 21, 44, 51, 55, 63, 65—71, 79, 86, 93, 126, 163, 164, 167, 271, 274, 308, 310, 313, 334, 339, 340, 359, 360, 365, 366, 368, 399—401, 405, 409, 410, 435, 447, 465, 466, 486, 487, 511, 534, 539, 546; — f. l. Bărbat, cnez, 482; — f. l. Gheorghe, înputernicit al magistrului Simion, 2; — f. l. Ivan, 223; — f. l. Nicolae de Szántó, 227; — f. l. Nicolae, nobil de Cecălaca, 224; — f. l. Nicolae, nobil de Hăghig, 394, 406; — f. l. Nicolae zis Lepes, 87; — f. l. Oliver, înputernicit, 330; — f. l. Pavel, 64; — magistrul, mare vistier, 479, 485; — nobil de Tyburchteleke, 356; — nobil de Vălcău, 293; — preot, f. l. Pavel de Oradea, 70, 329, 513; — român răzvrătit, 81; v. și **Deme**; v. **Ladislau** f. l. —; v. **Lepes**; v. **Nicolae** f. l. —; v. **Syulea** f. l. —; v. **Vincențiu** f. l. —; — zis Oacheșul, v. **Oacheșul**.
- Dunăre** (*Danobias, Danubius*), fluviu, 82, 287.

Dupuș (f. Dupușdorf, *Villa Tobiae*). s. jud. Sibiu, 355.

Dupusdorf, v. Dupuș.

Dyrslau de Cracovia, canonic. 55.

E

Easterina, f. l. Elisabeta, f. l. Laurențiu de Cătălușa, 531: — f. l. Emeric de Agriș, 524: — soția lui Dumitru, f. l. Nicolae zis Lepeș, 87: f. văduvei magistrului Deme de Tiburchtelku, 542.

Eehor, loc. în R.P.U., 283.

Eger (*Agria*), or. în R.P.U., canonici de —, 16, 35, 64, 70, 280, 282, 502: capitulul din —, 3, 80, 260, 272, 299, 304, 308, 309, 373, 462, 479, 486, 489, 517: dieceză de —, 51, 55, 192, 284, 347, 380, 382, 387, 500, 501: episcopul de —, 6, 16, 37, 92, 101, 127, 163, 164, 263, 275, 311, 338, 347, 365, 400, 465, 486, 487.

Eggedmanustura, a. d. lg. Diosig, jud. Bihor, 236.

Eghazaskereky, v. Kereky.

Egidiu, de Kalló, 97: — de Sincel, 429: — de Sumurduc, 285: — de Sărmășag, om al regelui, 245: — de Zanchud, 429: — f. l. Ioan, 196: f. l. Ioan de Sărmășag, 186, 373: — f. l. Leukus, nobil, 108: — f. l. Petru, f. l. Egidiu, nobil de Indol, 320, 407, 525: — f. vicevoievod al Transilvaniei, 54: v. Ladislau, f. l. —: v. Mihail, f. l. —: v. Petru, f. l. —.

Egurwarpa a. d. lg. Sincel și Șona, 118, 52.

Elena, — Laurențiu, f. l. Pech, 531: — Jud Alpai, f. l. Adrian de Galda, 446: — f. l. Ștefan, 516: — soția lui Petru Svrka, 55.

Eleplau, loc. în R.S.C., 230, 261, 266.

Eleu, a. l. Eleu, 4.

Eleupataka, ripă, 438.

Elisabeta, bunica lui Dominic, f. l. Laurențiu de Dumbrău, 30: f. l. Ioan, f. l. Ioan zis Chente, 15: — f. l. Laurențiu, f. l. Pech de Cătălușa, 531: — mama comitelui Nicolae, 57: — regina Ungariei, 6, 205, 259, 342, 343, 360: — soția lui Dominic, f. l. Mike, 528: — soția lui Toma, 412, 413: v. și Sebe.

Ellena, de Gathal, 197: v. Borch f. l. —.

Emech, v. Grigore, f. l. —.

Emeric, de Agriș, 524: — de Dioșod, 186, 373: — de Fărăgău, 191: — de Niuved, 236, 393: — de Ūrus, 242: — din neamul Ossl, 79: — f. l. Leukus, nobil, 108: — f. l. Pavel, împuternicit, 100: — f. l. Simion de Ūrus, 190, 323: — f. l. Toma, 123: — fratele lui Nicolae, f. l. Petru de Phylpus, 132: — fratele lui Pavel,

441: — notar, preot la Oradea, 96: — mare comis, 447, 465, 486, 487: — rege al Ungariei, 82: v. Andrei f. l.: v. Blaslu f. l. —: v. Ioan și Petru f. l. —: v. Nicolae, f. l. —.

Emrustuk, a. d. lg. Agnita, jud. Sibiu, 102.

Erdeuteluk, loc. în R.P.U., 334.

Erdutheluk, oc. în R.S.C., 16.

Erek v. Pirtiaș

Eriu (*Eer*), riu, 284.

Erlu-Sineral (f. Sincraiu, *Zenthkyra*), s. jud. Satu Mare, 165.

Erkud, v. Archita.

Erne, omul regelui, 439.

Ersomlou, cetate lg. Vărădia, jud. Caraș-Severin, 201, 283.

Estephand, loc. în R.P.U., 197.

Estephanfolua, a. d. lg. jud. Timiș, 400.

Esztergom (*Strigonium*), or. în R.P.U.: arhiepiscop și comite perpetuu de —, 6, 64, 92, 101, 127, 163, 164, 173, 338, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487: — canonicat și prebendă în biserica de, 82, 116, 118, 503, 505: capitolul bisericii de —, 82, 161, 264: — dieceză, 82, 130, 131, 300, 301, 341, 347: insula — lui, 82, 115: — oraș, 347: — Promotoriul — lui (*Promontorium Strigoniensi*), prepozit la —, 111, 130, 131: vama din —, 82.

Eufrosina, f. l. Ioan, f. l. Ladislau de Nagy-mihal, 304.

Eus, v. Fintinele.

Eustațiu, ban al Slavoniei, 101, 127, 164.

Evrke, v. Urea.

Ewr, loc. în R.P.U., 268.

Ewrmenes (*Ewrmenespataka Wruenespataka*), a. d. lg. Uileacu de Criș, jud. Bihor, 526.

Ezeriș (*Egres*), s. jud. Caraș-Severin, 507, 536.

Eztyen, v. Stoiana.

F

Fabian, de Fygud, împuternicit, 288.

Fahya (*Fahya*, *Ffahyd*), a. d. lg. Găltiu, jud. Alba, 57, 425.

Falkamar, v. Iakob, f. l. —.

Farcaș, f. l. Petru, f. l. Farcaș, 454: v. Petru, f. l. —: — Grigore, f. l. Zakul, cnez, 283.

Farkstan, v. Vaneluc, f. l. —.

Faro, episcop de —, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.

Fata (*Fatatelke*, *Ffatha*), a. d. lg. Dumitra, jud. Bistrița-Năsăud, 22, 54.

Fatatelke, v. Fata.

Fărăgău (*Farago*), s. jud. Mureș, 191.

Făreaș, f. l. Zokul, 201, 283.

Făget (*Büherdö*), pădure, 437.

Făgetul lui Paznan (*Paznanbyky*), pădure, 207.

Făgetul Mare (*Nagbyk*), pădure, 473.

- Făncica, v. Fișea.
- Fechyen, de Kelechen. 357.
- Feiurd. v. Felurdeni.
- Felurdeni (f. Feiurd. *Feyrd*). s. jud. Cluj. 267.
- Feldioara (*Felduar*). s. jud. Cluj. 386.
- Felcag (*Felck*). s. jud. Mureș. 538: v. Pavel de —.
- Felek, v. Feleag.
- Felkend, v. Chendul de Sus.
- Felkun, v. Matei f. 1. —.
- Felnireș, a. d. lg. Măhal și Ghiolț. jud. Cluj. 199.
- Felseurouna, v. Roua de Sus.
- Felso Zamsor, a. d. jud. Arad. 319.
- Feneș, v. Florești.
- Ferihaz, v. Albești.
- Fertespataka, ripă. 438.
- Fetundorph, a. d. lg. Agnita. jud. Sibiu. 102.
- Feyes, Petru zis —. om de mărturie. 71. 89. 407, 525.
- Ffahyd, v. Fahld.
- Ffatha, v. Fata.
- Filighiaz v. Roșiori.
- Filipkww, a. d. lg. riul Mureș. jud. Arad. 526.
- Filip, cantor la Oradea. 302. 309: de Agria. preot. 192: — de Agriș. 407. 525: — de Târcaia, prepozit de Oradea. 23. 72. 87. 103. 162. 284. 287. 305. 306. 312. 332. 335. 352. 495. 511: — f. 1. Iacob de Ser, 373; — f. 1. Ioan, 223; — necredincios al regelui. 400: v. Ioan, f. 1. —; v. Nicolae, f. 1. —.
- Filipsul Mare (*Nogfylvpes*). s. jud. Mureș. 191.
- Filpus, loc. în R.P.U.. 197.
- Firiteaz, s. jud. Arad. 493.
- Firminiș (*Fermentes*). s. jud. Sălaj. 270.
- Fiscut, v. Săleuța.
- Fizeș, v. Fizeșu Gherli.
- Fizeșu Gherli (f. Fizeș. *Fyzes*). s. jud. Cluj. 152.
- Fintina Spălătoare (*Omsoukwth*). 408.
- Fintinele (f. Iuș. *Eus*, *Ews*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 54. 76. 156.
- Fișca (f. Făncica. *Fanchuka*). s. jud. Bihor. 12.
- Fiespataka, ripă. 438.
- Florești (f. Feneș. *Fenes*). cetate. jud. Cluj. 207.
- Florești (f. Vireag. *Vilaguskerek*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 22.
- Folt (*Folth*). s. jud. Hunedoara. 124.
- Fouy, loc. în R.P.U.. 55.
- Franelse, f. 1. Petru, nobil de Heghig. 394. 406.
- Frasinul (*Kerus*. *Keurus*). pădure lg. Bontida. jud. Cluj. 144. 428.
- Freising, or. în R.F.G.. episcop de —. 509.
- Frych, loc. în R.S.C.. 335.
- Furkeschdorf (*Spurbas*). a. d. lg. Moșna. jud. Sibiu. 355.
- Fygud, loc. în R.P.U.. 288.
- Fylkyn, de Petriceni, v. Matei f. 1. —.
- Gabriel, v. Toma f. 1. —.
- Gachal, v. Nicolae f. 1. —.
- Galați, v. Galații Bistriței.
- Galații Bistriței (f. Galați. *Galaz*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 54. 107. 152. 207. 211.
- Galda, v. Galda de Jos.
- Galda de Jos (f. Galda. *Gaald*. *Gaalh*. *Gald*. *Kaald*). s. jud. Alba. 425. 446.
- Galeș, din Hleuna. 44.
- Galița, în titularea regilor Ungariei. 6. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487.
- Gall, de Dicea. 75: — f. 1. Benedict. 54. 73: — f. 1. Both. 24: — f. 1. Ioan de Chirileu. 40: — f. 1. Kemes. 219: — f. 1. Petru de Indol. 36: — f. 1. Petru. f. 1. Egidiu. 407. 525: — f. 1. Petru, nobil de Deleni. 317. 407: — nobil de Răcăștia. 231.
- Galtiu (*Galdthw*. *Galdtu*). s. jud. Alba. 285. 446.
- Gal-Zegen, Nicolae zis —. oaspe din Sălacea. 408.
- Ganfalău, v. Gănești.
- Gara, loc. în R.P.U.. 2. 365. 400.
- Gargow, loc. în R.S.C.. 461.
- Garmath, loc. în R.P.U.. 197.
- Gath, a. d. în R.P.U.. 361.
- Gathal, loc. în R.P.U.. 197.
- Găinari, v. Polența.
- Gănești (f. Ganfalău. *Galfalwa*). s. jud. Mureș. 275.
- Gătala (*Gatal*). s. jud. Timiș. 507.
- Geaca (*Geke*). s. jud. Cluj. 189.
- Gebhard, preot al bisericii din Vorumloc. 192.
- Gedeuch, v. Andrei f. 1. —.
- Gegeuch, top. 283.
- Gelyanus, Gelyenus, Gyllenus, Kelyenus, a. d. lg. Vetiș. jud. Satu Mare. 304. 479.
- Gelyenus, loc. U.R.S.S.. 309.
- Geoaglu de Sus (*Gyogh Superioris*). s. jud. Alba. 57. 109.
- George, f. 1. Zouard, f. 1. Chepan de Ciraleu. 12: — Grubig, 547.
- Gerebench, (*Grebench*). a. d. lg. Sfintu Gheorghe. jud. Covasna. 394. 406.
- Gerebsberche, (*Gerepsberche*. *Grebseberch*). creastă. 438.
- Geregerhaza, (*Gergurhaza*). a. d. lg. Chinteni jud. Cluj. 182. 542.
- Geresd, loc. în R.F.S.I.. 421.
- Geretora, a. d. lg. Sfintu Gheorghe, jud. Covasna. 394.
- Geren, fratele bun al lui Ștefan, f. 1. Iacob. 433: v. Ioan, f. 1. —.
- Gergurhaza, v. Geregerhaza.
- Gerla, loc. în R.P.U.. 87.
- Gerlae, vilic din Sibiu. 178.
- Gertyanos, a. d. lg. Deaj. jud. Mureș. 275.

- Geszteréd**, loc. în R.P.U., 515.
Geubul, v. **Iacob**, f. l. —.
- Gheorghe**, de Buda, omul vicevoievodului, 122, 512, 514: — de Galda, 425: — de Nogbatur, preot, 197: de Sănișlău, 1, 318, 320, 322, 361, 494: — de Sfăraș, 285, 433: — de Șilea, 429: — de Tămașu, 214: — cel Mare, omul voievoievodului, 40, 369: — cleric și canonic al capitului din Arad, 258: — decanul de Șeica, 192: — f. l. Alexandru, fratele lui Benedict, 181: — f. l. Beke, slujitor, 197: — f. l. Blasiu de Mukach, 37: — f. l. Blasiu, f. l. Gheorghe, 507, 536: — f. l. Corard de Gargow, 461: f. l. Desideriu de Cuzăplac, 285: — f. l. Iacob de Iara, 24, 294, 353, 407, 525: — f. l. Ioan, 266: — f. l. Ioan de Chirileu, 40: — f. l. Ioan, f. l. Briccus de Batur, 162: — f. l. Mihail de Firminiș, 270: — f. l. Mihail zis Kugh, 85: — f. l. Nicolae de Tileagd, 517, 526, 529: — f. l. Puch, 367: — f. l. Nicolae, f. l. Toma, 101: — f. l. magistrului Ioan, 126: — f. l. Zouard, 244: — magistrul, f. l. Grigore de Rusal, 187, 197, 198, 202, 244, 290, 325: — magistrul om de măturie al capitului din Agria, 288: — oaspe de Satu Mare, 316: — paroch de Cricău, 56: v. **Benedict**, f. l. —: v. **Dumitru** f. l. —: v. **Ilie**, f. l. —: v. **Mihail**, f. l. —: v. **Blasiu**, f. l. —: v. **Nicolae**, f. l. —: v. **Nicolae** și **Ilie**, f. l. —: v. **Petru**, f. l. —: — zis **Bocher**: — zis **Zeekel**, v. **Zeehel**.
- Gheorgheni** (f. Giurfalău, *Gergfalua*, *Gyurghfalua*), s. jud. Cluj, 344, 533.
- Ghimbar** (*Widumbah*, *Wydumbach*, *Wildumbah*), s. jud. Brașov, 154: —, apă, 154.
- Giholt** (*Geuch*), s. înglobat în s. Țaga, jud. Cluj, 152.
- Ghiriș**, v. **Cimpla Turzii**.
- Ghirolt** (*Gerolth*), s. jud. Cluj, 28, 214.
- Glaeș** (*Gyakus*), s. jud. Sibiu, 473.
- Gillău** (*Gyalo*), s. jud. Cluj, 207.
- Giosmaehkas** (*Gyosmachkas*), partea de apus a sat. Măcișușu, jud. Cluj, 182, 263.
- Giula** (*Gulahaza*), s. jud. Cluj, 263.
- Ginla**, v. **Dragoș**, f. l. —.
- Giulatelec**, v. **Coasta**.
- Giurfalău**, v. **Gheorgheni**.
- Giurtelecu** Șimleului (*Gyortelek*), s. jud. Sălaj, 2.
- Gimbaș** (*Gonbas*, *Gumbas*, *Gumbas*), azi cartier al or. Aiud jud. Alba, 248, 464, 469, 470.
- Gilimboaca** (*Hunlerbach*), pîrîu, 351.
- Gogan Varolea** (*Wywar*), cetate, jud. Mureș, 84, 372, 445.
- Gora**, comit. azi în R.S.F.I., 21: — loc. în R.S.F.I., 92.
- Gora**, v. **Gara**.
- Gordas**, neam de nobili, 13.
- Grăniceri** (f. Ciavoș, *Chawas*), s. jud. Timiș, 526, 529.
- Greben**, loc. în R.S.F.I., 466.
- Greu** (*Nehez*), Ioan zis cel —, slujitor, 373.
- Grigore**, canonic al capitului din Cenad, 312: — canonic de Pécs, 104: casa lui — din Ineu, 526: custodele capitului din Oradea, 6, 23, 60, 87, 103, 162, 221, 225, 284, 287, 302, 305, 306, 309, 312, 352, 395: — de Baktha, slujitorul magistrului Ștefan de Kálló, 240: — de Bilghez, omul regelui, 424: de Rusal, 187, 197, 198, 202, 290, 293, 325: — episcop de Cenad, 346, 387—389, 399—401, 405, 409, 410, 414, 435, 447, 465, 466: — f. l. Benedict, 405: — f. l. Budislaus, 14: — f. l. Emech, 420: — f. l. Gales de Hleuna, 44: — f. l. Grigore, 318: — f. l. Ioan, cleric în dieceza de Oradea, 300, 301: — f. l. Ioan, 321: — f. l. Laurențiu de Săplac, 292, 318: — f. l. Nicolae, cleric în dieceza Transilvaniei, 342—344: — f. l. Petru, 323: — f. l. Poch, 85: — f. l. Simion de Aaron, 207: — f. l. Simion de Sinnicoară, 199: — f. l. Toma, oaspe de Sălăcea, 408: — f. l. Zokul, 201, 283: — f. comite curial, 373: — fratele lui Nicolae zis Malach, 124, 506: — imputernicit al magistrului Ioan Pecenegul, 283: v. **Alexie** f. l. —: v. **Gheorghe**, f. l. —: v. **Grigore** f. l. —: v. **Ioan**, f. l. —: v. **Ladislau** f. l. —: v. **Nicolae**, f. l. —: v. **Poch**, f. l. —.
- Grind**, v. **Luncani**.
- Gugh**, f. l. Ilie, 260.
- Guillhelm**, arhidiacon de Alba, cardinal, 192.
- Guillerm**, zis Altany, v. **Altany**.
- Guiy**, v. **Mihail**, f. l. —.
- Gula** de Glula, 263.
- Gulya**, v. **Mihail** f. l. —.
- Gumbas**, v. **Gimbis**.
- Gune**, v. **Petru** f. l. —.
- Gurhediu** (*Kurbed*), s. jud. Bihor, 194.
- Gurhes**, v. **Stan** f. l. —.
- Gurghiu** (*Gurgeny*, *Gurgin*, *Gurgyn*), s. jud. Mureș, 4, 247, 279.
- Gutman**, a. d. lg. Receaș, jud. Timiș, 400.
- Gyapol**, *Gyopol*, a. d. lg. Roșiori, jud. Bihor, (numele se păstrează în denumirea pustei *Deapoi*), 165.
- Gylet**, de Nimigea, v. **Ladislau**, f. l. —.
- Gyog**, v. **Streț**.
- Győr** (*Iauriensi*), or. și comitat în R.P.U., 510: dieceza de —, 153, 192, 218, 222, 227, 231, 237, 240, 347, 377: episcop de —, 6, 92, 101, 117, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 486, 487.
- Gyuge de Marocaza**, 213.
- Gyula**, v. **Dragoș**, f. l. —: v. **Ioan**, f. l. —.
- Gyungluk**, vilic de Križevač, 18.
- Gyurk**, de Chimindia, 124: — magistrul, f. l. Andrei de Folt, 124.
- Gyurke**, omul regelui, 439.

Gyurse, neam de nobili. 21.
 Gyartanuspataka, răpă. 438.
 Gywrk, nobil de Hărău. 490.

H

Hajdnanas (*Nadras*). or. în R.P.U.. 236.
 Hanko, fratele lui Tych. din Alba Iulia. 480.
 Hant, loc. în R.P.U.. prepozitul bisericii de —. 338. 340.
 Harang, loc. în R.P.U.. 97.
 Harapkó, loc. în R.S.C.. 324.
 Harazth, loc. în R.S.C.. 461.
 Harschina, loc. în R.S.F.I.. 466.
 Haşfalău. v. Vinători.
 Haşeg, (*Hachchak. Hatzak*). or. în jud. Hunedoara; castelan de —. 482; cetate regală —. 442; districtul —. 349. 482.
 Hăghig, (f. Heghig. *Hydwegh. Hydweg. Hydwegh*). s. jud. Covasna. 394. 406. 522. 538.
 Hălmaglu, (*Holmad*). s. jud. Arad. 439.
 Hărănglab (*Haranglab*). s. jud. Mureş. 275. 523.
 Hărău (*Harow. Hary*). s. jud. Hunedoara. 490. 506.
 Hărnicestl (*Hernicshaza*). s. jud. Maramureş. 465.
 Hăşdate (*Hasdad*). loc. comp. or. Gherla. 156.
 Hector (*Ictor*). v. Ioan f. l. —.
 Hedemer, a. d. lg. Reaş. jud. Timiş. 400.
 Hedruhwara, loc. în R.P.U.. 352.
 Heem. v. Benedict, f. l. —; v. Laurenţiu, f. l. —; v. Paul, f. l. —.
 Heghig. v. Hăghig.
 Hegun, v. Hugun.
 Helmuch, loc. în R.P.U.. 413.
 Hendrich, martor. 178.
 Henninch, f. l. Nicolae de Daia. 94.
 Henning, comite din Dupuşdorf. 355: — de Buz. 38: — de Daia. 448: — de Haşfalău. 289: — de Petrifălau. 45: — de Sighişoara. 102: — f. l. Henning de Haşfalău. 289: — f. l. Helman de Şeica Mare. 52:
 Henrie, f. l. Nicolae. 62: — f. l. Petru. f. l. Marcel de Machala. 100: — fratele lui Ioan zis Nylas. 215.
 Henslin, slujitor. 197.
 Hentzman, comite din Viszdorff. 355.
 Herbord, de Blaj. 426. 437; v. Ladislau, f. l. —.
 Herepea (*Herepe. Herepey*). s. jud. Mureş. 25. 429.
 Hermann, din Bistriţa. 54: — de Singior-giu. 54. 73.
 Hermen, loc. în R.P.U.. 227.
 Hernye. v. Petru, f. l. —.
 Herpey v. Herepea.
 Hese, din Alma. 38.

Hete, v. Andrei, f. l. —.
 Hetény, loc. în R.P.U.. 308.
 Hend, a. d. lg. Aşintiş. jud. Mureş. 157. 206. 232.
 Hevésujvár, comitat. 328.
 Heym, Benedict zis —. 510: v. Laurenţiu, f. l. —.
 Heys, f. l. Heys. orăşan. din Vinţu de Jos. 360.
 Heyud, v. Heud.
 Hidig. v. Măerişte.
 Hleuna, loc. în R.S.F.I.. comitat. 44.
 Hoezo, loc. neid.. probabil Heria. s. jud. Alba. 56.
 Hodas, loc. în R.P.U.. 513.
 Hodeghaz, Hodegyhez, a. d. în R.S.F.I.. 526. 529.
 Holman, de Şeica Mare. 52.
 Homorog, (*Homruk*). s. jud. Bihor. 515.
 Hont, arhidiaconat. 82: prepozitul bisericii din —. 338. 339.
 Hord, loc. neident. 283.
 Hosusău. v. Valea Lungă.
 Hothbaz, loc. în R.P.U.. 236.
 Hndaz, loc. în R.P.U.. 494.
 Hnedln, (*Hunyad*). districtul. 450.
 Hugun (*Hegun*). f. l. Ioan, nobil de Sărăuad. 245. 265.
 Humukrew, loc. în R.S.F.I.. 526. 529.
 Hunedoara, (*Hunyad*). arhidiaconul de —. 56. 179. 257. 374. 519: comitatul —. 62. 124. 219. 223:
 Husmezău. v. Valea Luncii.
 Hususău. v. Valea Lungă.
 Hwdus, v. Teş.

I

Iacob, comite. 355: — f. l. Geubul. 25: — de Beclean. 207: — de Braşov. omul regelui. 136: — de Căţăluşa. 531: — Diacul. v. Diaul: — de Dragu. comite. 512. 514: — de Grind. 57. 220: — de Iara. 24. 407. 525: — de Lazan. 335: — de Lompa. 3: — de Mera. 213. 294: — de Mănăştur. 39. 185. 285. 450: — de Nomen. 197: — de Ser. 373: — f. l. Andrei de Alba Regală. 378: — f. l. Andurnuk. 412: — f. l. Apa de Beclean. 78. 321. 448: — f. l. Budur de Apor. 104. 312. 314. 315: — f. l. Doja de Debreţin. 327. 511: — f. l. Emeric de Fărăgău. 191: — f. l. Falkamar. de Hărău. 490: — f. l. Iacob de Beclean. 207: — f. l. Ioan. 321: — f. l. Ioan Secuiul. 524: — f. l. Jakó. 48: — f. l. Ladislau de Almaş. 285: — f. l. Laurenţiu, f. l. Pouch. 189: — f. l. Leukus, nobil. 108: — f. l. Mannus de Căianu. 356. 449. 453: — f. l. Mihail de Alma. omul regelui. 102: — f. l. Mihail de Boş. 219: f. l. Mihail

de Copand, 532: — f. l. Mihail de Rediu, 220: — f. l. Mihail de Sincrai, 165, 219, 223: — f. l. Mihail de Șmig, 473: f. l. Myko, nobil de Hăghig, 394, 406: — f. l. Myske, 74: — f. l. Nicolae, 54, 73, 403: f. l. Nicolae cel Mare de Brașov, 154: — f. l. Pavel, 123: — f. l. Petru, 329, 394: — f. l. Petru de Debrețin, 327: — f. l. Petru, f. l. Mogh, 292: — f. l. Ștefan zis Thatar, 53: — f. l. Toma de Rapolt, 124, 506: — f. l. Wrkun, 191: — magistrul, lector al capitolului din Arad, 314, 315, 391: — magistrul, f. l. Doja, 408: — magistrul, f. l. Mihail, 269: — nobil de Pele, 413: v. Andrei, f. l. —: v. Boeh, f. l. — v. Domlnie, f. l. — v. Gheorghe, f. l. —: v. Nicolae, f. l. —: v. Petru, f. l. —: Ștefan, f. l. —: v. Zele, f. l. —.

Ialomîța (*Iloncha*), riu, 287.

Iara, (*Jara*), s. jud. Cluj, 24, 181, 385, 407, 447, 525.

Ibișdorf, v. Ighișu Nou și Ighișu Vechi.

Iclod (*Iklod*), s. jud. Cluj, 216.

Ictor, v. Ioan, f. l. —.

Idielu (*Jeedyth*), s. jud. Mureș, 275.

Idrifaia (*Hedruhfaya*), s. jud. Mureș, 114, 158.

Ierusalim, ordinul ioaniților din —, 92; pelerinaj la —, 68, 256.

Ighișu Nou (f. Ibișdorf, *Isytelke*, *Isyptelki*, *Villa Isopis*), s. jud. Sibiu, 355, 437.

Ighișu Vechi (f. Ibișdorf, Ighișu Român, *Iwanfalua*), s. jud. Sibiu, 102.

Iliia (*Ilye*), s. jud. Hunedoara, 319.

Ilie, arhiepiscop de Raguza, 360, 365, 400, 447, 486, 487.

Ilie, f. l. Gheorghe, 28, 123: — f. l. Gheorghe de Sfăraș, 285: f. l. Gugh, canonic de Agria, 260: — f. l. Nicolae, 444: — f. l. Petru, 293, 529: — magistrul, de Juc, 397: — magistrul, f. l. Gheorghe de Tămașa, 214: — vărul lui Ioan, f. l. Dominic, de Juc, 428: v. Beuediet, f. l. —: v. Blouiste, f. l. —.

Indol, v. Deleni.

Ineu (*Yenew*), s. jud. Bihor, 526, 529.

Ineu cel Mic (*Kys Jeneo*), uliță la Ineu, 526.

Inocențiu VI, papă, 9, 32–35, 51, 63–72, 90, 112, 113, 115–118, 120, 128, 129, 131, 135, 137–151, 171–174, 192, 204–206, 208, 222, 226, 229–233, 240–242, 253–259, 276, 279, 280, 283–285, 302–304, 309, 339–345, 348, 374–384, 387–389, 414–419, 496–499, 500–505, 509.

Inuen (*Inakteleke*), jud. Cluj, 207.

Ioan XXII, papă, 9.

Ioan, abatele de Cîrța, 350, 351, 364, 365: — al lui Mike, f. paroh de Turda, 273, 278: — arhidiacon de Tirnava, 519: — canonic al capitolului din Arad, 391: — călugăr, om de mărturie al conventului din Cluj-Mănăstur, 54, 152: — comite de Răchisdorf, jude provincial de Mediaș,

38, 355: — cel Mare, de Cehăluț, 180, 311, 420: — cel Negru, v. Negru; — cel Roșu, v. Roșu; comite, de Buzd, 355: — comite de Moșna, 355: — de Acyl, 156: — de Arpătac, 544: de Batur, 132: — de Bogata, 51: — de Brendestech, 395: — de Căianu, 47, 77, 233: — de Cehăluț, 245, 262, 265, 330, 400, 408, 513: — de Chicea, 207: — de Chiraleu, 12: — de Chirilen, 40: v. Augustin f. l. —: v. Gall, f. l. —: v. Gheorghe f. l. — v. Mihail, f. l. — de Cistei, 30, 31, 61: — de Ciunga, 528, 537: — de Deta, 507, 536: de Dezmir, 441, 443: — Diacul, v. Diacul; de Dioșod, 186, 373: — de Dirschan, 192: — de Fiscut, 214: — de Garmath, 197: — de Gord, 283: — de Jimbor, 512, 514, 515: — de Kathl, 510: — de Kalló, 203, 323, 495: — de Korhy, 288: de Knin, 487: — Lengyel, v. Lengyel; — Locz, v. Locz; — de Mecentiu, 483, 484: — de Nabrad, 187: — de Nădășel, 182: — Pecenegul, v. Pecenegul; — Pelros, v. Pelros; — de Roșia, 351: — de Sărăuad, 413: — de Sărmășag, 186: — Schebenicz, v. Schebenicz; — Secuiul, 524: — de Sintău, 393: — Slavul, preot și capelan al bisericii Transilvaniei, 192: — de Sumurduc, 295, 512, 542: — de Șamsud, 373: — de Tonicu, 423: — de Tnria, 458: — de Tuys, 513: — Twrch, v. Twrek; de Varada, magistrul, 58: — de Valea Seacă, 538: — Zeka, v. Zeka; — de Zuna, 413: — episcop de Knin, 360, 365, 400, 447, 465, 486: — episcop de Vesprim, 6, 92, 101, 127, 163, 164: — episcopul bisericii de Șura Mare, 351: — f. l. Alexandru de Sincrai, 74: — f. l. Alexandru de Rohod, 203: — f. l. Anania de Dedach, 393: — f. l. Apor, 538, 544: — f. l. Barnaba, 413: — f. l. Bartolomeu, 532: — f. l. Bedeu, de Petruțeleke, 295: — f. l. Beke, 266: — f. l. Benchech, 197: — f. l. Benedict, diacul de Iara, 181: — f. l. Benthier, 425: — f. l. Blasui, 455: — f. l. Blasiu, slujitorul lui Nicolae zis Was, 392: — f. l. Bodon, 94: — f. l. Bricius de Batur, 162, 318: — f. l. Chiybak, 12: — f. l. Dionisie de Kelche, 197: — f. l. Dionisie de Hăghig, 522: f. l. Dominic de Juc, 294, 295, 353, 428, 444, 456: — f. l. Dumitru de Galați, 54, 107, 152, 207, 211: — f. l. Emeric, 490: — f. l. Filip, omul regelui, 455: — f. l. Gereu, 39, 185: — f. l. Gheorghe de Galda, 425: — f. l. Gheorghe de Șilea, 429: — f. l. Gheorghe, f. l. Corard de Gargow, 461: — f. l. Grigore, 357: — f. l. Gula de Giula, nobil de Măciș, 263: f. l. Gyula, omul voievodului, 230: — f. l. Hector, 424, 438: — f. l. Iacob, f. l. Apa,

nobil de Beclean, 321: — f. 1. Ioan de Chiraleu, 12; f. 1. Ioan de Garmath, 197: — f. 1. Ioan, f. 1. Blasiu, 455: — f. 1. Ioan, f. 1. Dionisie de Gherla, 87: — f. 1. Ioan de Tiuiș, 513: — f. 1. Ioan, fratele lui Blasiu, 189; fiii lui —, nobili de Sărmășag, 195: — f. 1. Ioan zis Chente, 15, 43: — f. 1. Ivanka, 403: — f. 1. Iwanka de Iuș, 54, 76, 156: — f. 1. Iwanka de Parhida, 240—243: — f. 1. Iwanka, omul regelui, 235: — f. 1. Kemin, 383: — f. 1. Ladislau de Juc, 444: — f. 1. Ladislau de Nagymihal, 304: — f. 1. Ladislau de Moiša, 78, 209, 321, 533: — f. 1. Ladislau de Sintandrei, 385: — f. 1. Ladislau de Warada, 134, 208, 309: — f. 1. Laurențiu, 54, 73, 438: — f. 1. Laurențiu de Recea, omul voievodului, 107, 428, 438: — f. 1. Laurențiu de Tileagd, 517, 529: — f. 1. Luca, castelan de Feneș, 207: — f. 1. Ludovic de Șaroș, 289: — f. 1. Marcel, 479: — f. 1. Marcu, slujitorul magistrului Andrei, 209, 448: — f. 1. Martin, 182: — f. 1. Martin de Măcicaș, 263: — f. 1. Martin de Sărmășag, 373: — f. 1. Mihail, 108: — f. 1. Mihail de Gheorgheni, 443: — f. 1. Mihail de Giurialău, 533: — f. 1. Mihail de Șmig, 473: — f. 1. Mihail de Zelman, 212: — f. 1. Mihail, jude al nobililor din comit. Cluj, 441: — f. 1. Mihail, nobil de Cecălaca, 10, 224: — f. 1. Mikocha, omul regelui, 526, 529: — f. 1. Moyus, imputernicitul lui Toma de Tileagd, 529: — f. 1. Netepuch, comite de Orbaz și de Zana, 547: — f. 1. Nicolae, 425: — f. 1. Nicolae, cleric din dieceza Transilvaniei, 35: — f. 1. Nicolae de Dăbica, 108, 216: — f. 1. Nicolae de Ghirolt, 28, 214: — f. 1. Nicolae de Sinnicoară, 403: — f. 1. Nicolae de Sumurducu, 295: — f. 1. Nicolae de Vasary, 357: — f. 1. Nicolae zis Kugh, 85: — f. 1. Oliver de Sărăuad, 413: — f. 1. Pavel de Ciomocoș, 320, 362, 367: — f. 1. Pamaz, omul regelui, 393: — f. 1. Pavel de Vărășand, omul regelui, 258: — f. 1. Pavel de Vetiș, 322: — f. 1. Pavel de Hărău, 490: — f. 1. Pavel, oaspe din Andreashaza, 353: — f. 1. Pavel zis de Makra, 36: — f. 1. Petru de Santău, 121, 262, 290, 314, 315: — f. 1. Petru, 208, 394, 427: — f. 1. Petru de Abafaia, 4, 279, 404: f. 1. Petru de Cecălaca, 224: — f. 1. Petru de Domba, omul palatinului, 354: — f. 1. Petru de Panyola, 88: — f. 1. Petru de Wyda, omul regelui, 283: — f. 1. Petru de Zygh, 264: — f. 1. Petru, deținător al unui canonicat în dieceza de Cenad, 416, 417: — f. 1. Petru Diacul, iobag al lui Leukus zis Lengel, 540: — f. 1. Petru, f. 1. Marcel de Machala, 100: — f. 1. Poch, 85: — f. 1. Poussa de Zeer,

346: — f. 1. Sereph de Cheniz, 165: — f. 1. Serefyl de Ip, 318: — f. 1. Simion de Aaron, 207: — f. 1. Simion, numit în canonicat, 374: — f. 1. Simion, preot în dieceza Transilvaniei, 384: — f. 1. Stanislau, canonic în dieceza Zagreb, 150: — f. 1. Ștefan de Arpătac, 458: — f. 1. Ștefan de Darouch, 309: — f. 1. Ștefan de Suceag, 75: — f. 1. Ștefan, locuitor din Aiud, 369: — f. 1. Ștefan, nobil de Indol, 317, 407, 525: — f. 1. Ștefan, nobil de Hăghig, 394, 406: — f. 1. Ștefan, preot, 273, 278: — f. 1. Ștefan, zis Pagan, 430: — f. 1. Toma de Bery, 323: — f. 1. Toma de Lazuri, 223: — f. 1. Toma, oaspe din Sălacea, 408: — f. 1. Tonordie, 547: — f. 1. Tyba de Kyde, 361: — f. 1. Welkun, omul vicevoievodului, 54: — f. 1. Zaharie, nobil, 490: — f. 1. Zouard, f. 1. Chepan de Chiraleu, 12: — fratele după mamă al magistrului Sebastian, 262: — fratele lui Bartolomeu, f. 1. Leukus de Arduzel, 12: — fratele lui Blasiu, 189: — fratele lui Mihail, f. 1. Gheorghe de Sănișlău, nobil, 1: — fratele lui Nicolae, f. 1. Ioan de Juc, 456: — fratele lui Nicolae, f. 1. Zegen, 54: — jude de Ațel, 355, 390: — jude de Bazna, 390: — magistrul, canonic al capitulului din Arad, 314, 315: — magistrul, comite al secuilor, 247: — magistrul, f. 1. Briccius de Bathur, 126: — magistrul, f. 1. Iwanka de Parhida, 197, 198, 243, 245: — magistrul, f. 1. Ladislau de Varada, 53, 80, 95, 111, 188, 312: — magistrul, f. 1. Laurențiu, 526: — magistrul, f. 1. Laurențiu de Recea, 24, 29: — magistrul f. 1. Laurențiu de Tileagd, 520, 521: — magistrul, f. 1. Laurențiu, f. 1. Emeric din neamul Ossl, 79: — magistrul, f. 1. Mihail, 269: — magistrul, f. 1. Nicolae, zis Aprod, 461: — magistrul, f. 1. Petru, f. 1. Mykud, 122: — magistrul, f. 1. Petru, omul vicevoievodului, 122: — magistrul, f. 1. Pethew zis Adaas, 168: — magistrul, f. 1. Ștefan zis Pogan, 217, 431: — magistrul, prepozit al bisericii Transilvaniei, 519: — mare vistier, 486, 487: — necredincios al regelui, 400: — nobil de Andreashaza, 353: — nobil de Straja, 433: — nobil, f. 1. Alexandru de Sincrai, 56: — Nyilas, v. Nyilas: — omul regelui, 450: — parohul bisericii din Feiurd, 267: — preot al bisericii din Mintiu, 298: — preot al capitulului din Oradea, 195, 268, 373, 391, 412: — preot de Agheș, 450: — preot în dieceza Transilvaniei, 490: — preot în strana bisericii de Agria, 80: — preot la Oradea, 265: — preot, omul capitulului din Alba Iulia, 437: — preot, omul capitulului din Oradea, 373: — preot,

omul conventului din Cluj-Mănăstur, 133, 543; — preot, slujitor al altarului bisericii din Agria, 304; — prepozit al capitolului din Alba Iulia, 179, 257, 260, 289, 292, 358, 385, 548; — român răzvrătit, 81; — slujitorul lui Bartolomeu, fratele lui Mannus, 89; — subnotarul capitolului din Alba Iulia, 231; — vărul lui Gheorghe și Nicolae, f. l. Nicolae de Tileagd, 529; v. **Aron** și **Toma**, f. l. —; v. **Benedict**, f. l. —; v. **Egidiu**, **Ladislau** și **Ștefan**, f. l. —; v. **Grigore**, f. l. —; v. **Hugun**, f. l. —; v. **Ladislau**, f. l. —; v. **Lambert**, f. l. —; v. **Mihail**, f. l. —; v. **Mihail** și **Gheorghe**, f. l. —; v. **Mycola**, f. l. —; v. **Nicolae**, f. l. —; v. **Petru**, f. l. —; v. **Ștefan**, f. l. —; v. **Zochyk**, f. l. —; vicevoievodul Transilvaniei, 119; — zis Achyl, v. **Achyl**, — zis al lui Alexandru, 389; — zis Aprod, v. **Aprod**; — zis Bogar de Corpadea, 24; — zis Butlus, v. **Butlus**; zis Chente, v. **Chente**; — zis cel Greu, 373; — zis Derekaas, v. **Derekaas**, (*Derekwa*): zis Kerek, v. **Kerek**; — zis Kurmus, v. **Kurmus**; — zis Lenghel v. **Lenghel**: zis Loc, v. **Loc**; — zis Molnus, v. **Molnus**; — zis Nylas, v. **Nylas**; — zis Pogan, v. **Pogan**; — zis Pancelus, v. **Pancelus**; — zis de Strigoni, canonic, 115—118; — zis Tatar, v. **Tatar**.

Iodoc, preot al bisericii din Bistrița, 218, 237; — prepozit al bisericii Transilvaniei, 238; — de Brno, prepozit de Vasvár, 239.

Iodoco, v. **Iodoc**.

Iolentb, nobilă de Pele, 413.

Iosif, de Măciș, 182, 512; — f. l. **Ștefan** de Măciș, 213.

Ip (*Iph*), s. jud. Sălaj, 318.

Irineu, magistrul, fratele magistrului Alexandru 319.

Isac, fratele lui Matia, f. l. Amadeu, 54, 73.

Istenus, Nicolae, zis —, locuitor din Botean, 526.

Italia, biserica din —, 172; campanie în — 101; rebeli ai papei din —, 32.

Italianul (*Olasz, Olaz*), Mihail zis —, cantor al bisericii Transilvaniei, 147, 251, 252.

Iudeul (*Iudeus*), Petru —, martor, 178.

Iuga, v. **Ștefan** f. l. —.

Iuș, v. **Fintinele**.

Ivan, de Cehăluț, v. **Petru** f. l. —; — Ţuza, v. **Ţuza**; — de Kalló, 288; — de Roșia, comite, 351; — de Terbedéd, 313; — f. l. Both, 536; — f. l. Egidiu de Kalló, 97; — f. l. Myk, 223; — v. **Nicolae**, f. l. —; — v. **Stan**, f. l. —;

Ivanie (*Janich*), loc. în R.S.C., 475.

Ivanka de Iuș, 54, 76, 156.

Iwan, f. l. Bac, 507; — f. l. **Benedict**, procurator, 55; — v. **Dominle**, f. l. —;

Iwanka, de Parhida, 197, 198, 240—246; — f. l. David, 260; — fratele după mamă al lui Dominic zis Pisciă, 119; v. **Ioan**, f. l. —; v. **Nicolae**, f. l. —.

Iwankahaza, a. d. în R.S.F.I., 260.

Izdenez, a. d. în jud. Satu Mare, 2.

J

Jakeh, cavaler al curții reginei, 206, 232; magistrul, f. l. Toma de Coșeu, 298, 318.

Jako, v. **Iacob**, f. l. —; v. **Ladislau**, f. l. —; v. **Luca**, f. l. —;

Jakou, f. l. Andrei, 479; — f. l. Jakou, 479; — v. **Ladislau**, f. l. —;

Jakouhaza, loc. în R.P.U., 517.

Jakov, v. **Ladislau**, f. l. —.

Jakow, de Jakouhaza, 517.

Janusy, loc. în R.P.U., 268.

Jazow, loc. în R.S.C.; conventul bisericii din —, 479.

Jeledinți, (*Lasady*), s. jud. Huneadoara, 219. Jimbor, v. **Zimbor**.

Jodoc, de Brno, preot la Bistrița, 153; v. și **Iodoc**.

Juc, v. **Jucu de Jos**, **Jucu de Mijloc**, **Jucu de Sus**.

Jucu de Jos, **Jucu de Mijloc**, **Jucu de Sus** (f. Juc, *Suk, Svuk, Suuk*), s. jud. Cluj, 397, 428, 444, 456.

Jula, de Bulci, 62.

Jupan (*Zapanus*), piru, 283.

Jurj, nepotul lui Costea, 482.

K

Kalaeh, de Cămăraș, 24, 29; — de Zenthmartun, 15.

Kalanda, a. d. în R.P.U., 3.

Kalló, v. **Nagykálló**.

Kalnik (*Kemluk*), loc. în R.S.F.I.; cetate regală 405; arhidiaconat, 20.

Kaloesa (*Caloesa, Colocenis, Cholocenis*). or. în R.P.U.; arhiepiscop de —, 6, 90, 92, 101, 127, 131, 141, 163, 164, 171, 173, 228, 239, 246, 306, 331, 338—340, 348, 360, 365, 376, 381, 400, 447, 465, 486, 487, 517, 520, 526, 529; dieceza de —, 140, 171, 338, 347, 416, 419.

Kalyam, v. **Calanu**.

Kalynhaza, a. d. jud. Arad, 319.

Kapus v. **Capușu**.

Karapeh (*Karapch*), f. l. Ladislau, român, 400.

Karin, loc. în R.S.F.I., 539.

Kathl, loc. în R.P.U., 510.

Katul, a. d. lg. Recaş, jud. Timiș, 400.

Katy, a. d. în R.P.U., 354.

Kanoltu, loc. neidentificabilă, comitatul Hunedoara, 62.

Keer, a. d. lg. Folia. jud. Timiș. 526.
Kelche, loc. în R.P.U.. 197.
Kelechen, loc. în R.P.U.. 357.
Kelenfeld, loc. compon. a or. Budapesta. în R.P.U.. 529.
Kemechye, a. d. lg. Beba Veche. jud. Timiș. 526.
Kemes, v. Gall, f. 1. —.
Kemin, v. Ioan, f. 1. — : v. Petru, f. 1. —.
Kenluk, v. Kalnik.
Kemyu, de Totoiu. 48.
Keude, de Riu de Mori. Mihail zis —. 349 : Nicolae, zis —. 349.
Kene, a. d. lg. Tășnad. jud. Satu Mare. 245.
Ker, loc. în R.P.U.. 198.
Keraly, loc. în R.P.U.. 11.
Kerek, Ioan zis —. 182 : Nicolae zis —. nobil de Măciș. 263.
Kerekeghaz, a. d. lg. Felnac. jud. Arad. 104, 227.
Kereký (*Eghazashereký*). a. d. lg. Cherechiu. jud. Bihor. 165.
Keter, a. d. lg. Petea. jud. Satu Mare. 53, 58, 80.
Kewleser (*Kuleser*). a. d. în jud. Bihor. arhidiacon de —. 6. 526.
Kisseuyn, loc. în R.P.U.. 187.
Kisvarda (*Varada*, *Warada*). loc. în R.P.U.. 53, 58, 95, 111, 134, 188, 208, 209.
Knlñ (*Tininiensis*). or. în R.S.F.I.. episcop de —. 6, 92, 135, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
Koeha, Pavel zis —. f. 1. Petru de Zbugya, comite. 304.
Komad, v. Homod.
Konth, Nicolae, palatin și jude al cumaniilor, 13, 59, 92, 97, 101, 111, 127, 163, 164, 208, 262, 328, 354, 360, 362, 365, 367, 400, 447, 465, 481, 486, 487, 491—493, 507, 536 : — voievod și f. voievod al Trans. și comite de Solnoc. 2, 6, 41, 447.
Konya, de Lesau. om de mărturie. 425 : — magistru, comite de Pojon. 486, 487, 533 : — magistru, f. 1. Toma. f. voievod al Trans., 264 : v. Ștefan, f. 1. —.
Kopaesfalva, a. d. lg. Ocna Șugatag. jud. Maramureș. 465.
Koplyan, v. Nicolae, f. 1. —.
Koprivniča, or. în R.S.F.I.. 42.
Kopus, loc. în U.R.S.S.. 37.
Korluy, loc. în R.P.U.. 288.
Kozar, a. d. neidentificabilă, probabil în R.P.U.. 529.
Krbava, (*Corbavia*). or. în R.S.F.I.. episcop de —. 360, 365, 400, 447, 461, 465, 486, 487.
Krizevač, loc. în R.S.F.I.. 18 : — comitat. 325.
Kugb, Mihail zis —. 85 : Nicolae, zis —. 85.
Kulcsér, v. Kewleser.

Kulhun, voievodul din Welpreth. 81.
Kunch, v. Konth.
Kunech, fiica l. Dominic. f. 1. Miko. 30.
Kupeh, a. d. în R.P.U.. 236.
Kurmend, a. d. lg. Sărăuad. jud. Satu Mare. 408.
Kurmus, Ioan zis —. de Dezmir. 443.
Kusfurbach, loc. în R.S.C.. 461.
Kutev, a. d. lg. Petea. jud. Satu Mare. 309.
Kutfev, a. d. lg. Diosig. jud. Bihor. 236.
Kuthres, loc. în R.S.F.I.. 283.
Kuzepmal, deal lg. Hărău. jud. Hunedoara. 490.
Kwehurd, (*Kochard*). loc. în R.P.U.. 526.
Kwesdrew, a. d. lg. Birtin. jud. Bihor. 526.
Kwnech, mama lui Ștefan și Petru Diacul. f. 1. Ioan de Ciunga. 528.
Kyde, a. d. lg. Sănișlău. jud. Satu Mare. 361.
Kyngerth, a. d. în R.S.F.I.. 526.
Kyralreve (*Kyralreue*). a. d. lg. Micăsasa. jud. Sibiu. 10, 224.
Kysfalv, a. d. în R.P.U.. 526, 529.
Kystarkan, loc. în R.P.U.. 332.
Kys Tarnuk, a. d. în R.P.U.. 526, 529.
Kysthelek, (*Kystelegd*). a. d. lg. Viișoara. jud. Bihor. 393, 408.
Kys Zent Miklos, a. d. în R.S.F.I.. 529.

L

Lackfl (*Lach*, *Lakh*, *Lath*, *Lachk*). familie nobiliară : — f. 1. Tonordia. 547 : — magistru, f. comite al secuilor. 314 : Nicolae —. cavalier. 222, 225—229, 247 : v. Ștefan, f. 1. —.
Laeul Cerbilor (*Scarustou*). pîriu. 152.
Lad, f. 1. Dragoș. 465.
Ladan, a.d. în R.P.U.. 526.
Ladan, om de mărturie. 40.
Ladislau, abate al mănăstirii Cluj-Mănăstur. 47, 49, 77, 89, 233, 267, 279, 348, 396, 411, 427, 436, 443, 478, 524 : — arhidiacon de Hunedoara, decan al bisericii Trans., 179, 257 : — arhidiacon de Szeghalom, canonic și om de mărturie al capîtlului din Oradea, 440, 474 : — arhidiacon de Tylegd, decan al bisericii Trans., 106, 385, 406, 519 : — cantor la Oradea. 23, 87, 162, 284, 302, 303, 309, 352, 495 : — cel Mare, v. Mare ; — cel Șchiop, v. Șchiop ; — de Agriș, nobil. 524 : — de Almaș. 285 : — de Anduriashaza. 527 : — de Bulci, magistru. 62 : — de Bonțida, slujitor. 431 : — de Deag. 451 : — de Doby. 236 ; — de Gergurhaza, 182, 542 : — de Geszte-red. 508, 515 : — de Iclod. 216 : — de Juc. 444 ; — de Kalló. 242, 491 : — de Kerekeghaza, magistru, f. comite al

seculilor, 104; — de Mera, nobil, 285; — de Mezevlak, 304; — de Moişa, 78, 209, 321, 533; — de Nădăşel, — 285; de Nogmihal, 304; — de Pele, nobil, 413; — de Pethlend, om de mărturie, 220; — de Sărănuad, 288, 311; — de Sintandrei, 385; — de Sumurducu, slujitor, 77; om de mărturie, 233, 427, 436, 478, 488; — de Szakoly, 516; — de Varada, 53, 80, 111, 134, 188, 208, 309; — de Wray, om de mărturie, 354; — de Zekeres, 132; — de Zombur, canonic al capitolului de Cenad, 104; — de Zygan, om de mărturie, 286; — de (...), om de mărturie, 459; — episcop de Krbava, 486, 487; — episcop de Vesprim, 299, 300, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — f. l. Alexandru, 197; — f. l. Alexandru de Şard, 538; — f. l. Andrei, f. voievod de Stremţ, 48; — f. l. Andrei, f. vicevoievod, 57, 426; — f. l. Avram de Zakal, 194; — f. l. Batyz de Helmuch, 413; — f. l. Beke, 266; — f. l. Benthur, 425; — f. l. Blasiu, om de mărturie, 114, 426, 437; — f. l. Bricciu de Bator, 2; f. l. David, 260; — f. l. Desideriu de Losoncz, 163; — f. l. Dominic, nobil de Cecălaca, 10; — f. l. Dominic, nobil de Hăghig, 394, 406, 522, 538; — f. l. Dumitru, 123; — f. l. Dumitru, nobil de Vălcău, 293; — f. l. Dumitru, orăşean din Satu Mare, 286; — f. l. Egidiu, om de mărturie, 433, 459; — f. l. Elleus de Gathal, 197; — f. l. Emeric de Niuvud, om de mărturie, 393; — f. l. Grigore de Bilghez, om de mărturie, 424; — f. l. Gylet de Nimigea, 530, 548; — f. l. Hegun de Sărănuad, 288; — f. l. Herbord, 425; — f. l. Iacob de Nomen, jurat, 197; — f. l. Ioan 108, 196, 223; — f. l. Ioan de Kálló, 288, 323, 495; — f. l. Ioan de Nădăşel, om de mărturie, 182; — f. l. Ioan de Sărmăşag, 186, 373; — f. l. Ioan Lengyel, 110, 161, 508, 515; — f. l. Ioan, nobil de Andreashaza, 353; — f. l. Ioan de Baghata, student la Padova, f. arhidiacon de Borsod, 51; — f. l. Ioan, voievodul Trans. 211; — f. l. Ioan zis Aprod, 76; — f. l. Iako, 5, 8; — f. l. Ladislau, 48, 108, 132; — f. l. Ladislau de Deag, 451; f. l. Laurenţiu, 442; — f. l. Laurenţiu, iobag, din Alba Iulia, 480; — f. l. Leukus, nobil, 108; — f. l. Luca, om de mărturie, 58; — f. l. Marhard, 197; — f. l. Mark, 412; — f. l. Matia de Kystarkan, 332; — f. l. Mykou de Hăghig, 522, 538; — f. l. Nathan de Naualyad, om de mărturie, 304; — f. l. Nicolae de Daia, 94; — f. l. Nicolae de Neze, om de mărturie, 283; — f. l. Nicolae, f. l. Mykud ban, de Dăbica, 108, 216, 523; — f. l. Nicolae, f. voievod al Trans. 324; — fiul sorei lui Nicolae

zis Wos, 43; — f. l. Pavel, 123, 293, 367; — f. l. Pavel de Ciomocoş, 354; — f. l. Petew, 425; — f. l. Petru de Kalandă, imputernicit, 3; — f. l. Petru, om de mărturie, 451; — f. l. Petru de Panyola, 540; — f. l. Simion, 197; — f. l. Simion de Tuşin, 533; — f. l. Ştefan de Chezdi, om de mărturie 485; — f. l. Ştefan de Darauch, 309; — f. l. Ştefan de Deapol, om de mărturie, 236; — f. l. Ştefan de Lechinţa, 54, 73; — f. l. Ştefan de Ietriceni, om de mărturie, 538, 544; — f. l. Ştefan, f. l. Solomon, 57; — f. l. Ştefan de Wythka, 479; — f. l. Toma, 385; — f. l. Toma de Biry, 197, 323, 491; — f. l. Toma de Kálló, 326; — f. l. Toma de Abuşfalău, 541; — f. l. Laurenţiu de Tileagd, 517, 521; — f. l. Zarna, 400; — f. l. Zombur, 482; — f. arhiepiscop de Caloceia, 171; — f. rege al Ungariei, 6, 13, 82, 463, 534; — f. voievod al Trans., 46; — fratele lui Ioan, f. l. Petru de Panyola, 88; — fratele lui Mihail, f. l. Ioan, 181; — fratele lui Nicolae de Nimigea, 530; — magistru, arhidiacon de Kwleser, 526; — magistru, canonic şi decan al bisericii de Oradea, 103, 176, 177, 190, 292, 305, 306; — magistru, canonic al bisericii Transilvaniei, arhidiacon de Tylegd, 170; — magistru, f. l. Blasiu de Tiur, 94; — magistru, f. l. Ioan, f. l. Bricciu de Bathur, comite de Szabolcs, 126, 132, 162, 321; — magistru, f. l. Jakou, nobil de Nogmyhal, 479; — magistru, f. comite al secuilor, 19, 312, 391; — magistru, fratele lui Nicolae, 264; — preot la Alba Iulia, 538; — preotul bisericii din Ffahyd, 57; — preot al capitolului din Oradea şi om de mărturie, 259; — prepozit al bisericii din Čazma, comite al capelei şi secretar — cancelar al regelui, 132; — român al cetăţii Unguraş, 81; — român credincios regelui, 400; — tatăl unor veri ai lui Ioan, f. l. Dominic de Juc, 428; — zis Adas, v. Adas; zis Bolgar, v. Bolgar; — zis Bolug, v. Bolug; — v. Nicolae, Mihail, Ladislau, Emerie, Egidiu, Iacob, Dezideriu, f. l. —; v. Ştefan, f. l. —.

Lalsia, a. d. în jud. Timiş, 400.

Lambert, f. l. Ioan, imputernicit, 529.

Lankman, martor, 178.

Lapuch, loc. în R.S.F.I., 539.

Laurenţiu, călugăr, om de mărturie, 73, 78, 81; — de Blăjel, 422, 541; — de Bő, 272; — de Cesariu, om de mărturie, 199; — de Cubleş, 213; — de Dumbrău, 30, 31, 528, 537; — de Gath, 361; — de Katy, om de mărturie, 354; — de Nădăşu, om de mărturie, 478; — de Nădăşelu, om de mărturie, 4, 233; — de Popeşti, 233, 267, 443, 459; — de Recea, 24, 29, 107, 424, 438; — de Săplac,

- 292, 318: — de Tileagd. 517, 521, 529: — f. l. Abyl de Diviciori. 199, 207: — f. l. Andrei. 479: — f. l. Blasiu. 536: — f. l. Dorugh. 284: — f. l. Henning de Daia. 448: — f. l. Heym. 536: — f. l. Marton de Nempty. 258: — f. l. Pech de Cățălușa. 531: — f. l. Petru de Filpus. jurat. 197: — f. l. Pouch. 189: — fratele lui Nicolae. f. l. Petru de Phylpus. 132: — fratele lui Petru. f. l. Ioan de Kathl. 510: — fratele magistrului Nicolae zis Wos. 392: — magistrul. f. l. Emeric. din neamul Ossl. 79: — magistrul. f. l. Heem. 507: — slujitorul lui Ladislau. f. l. Ioan zis Aprod. 76: — zis Nog. v. Nog: v. Domnule. f. l. —: v. Ioan. f. l. —: — v. Ioan și Toma. f. l. —: v. Ladislau. f. l. —: v. Mihail. f. l. —: v. Nicolae. f. l. —: v. Toma. f. l. —.
- Laaz** (*Laz*). probabil Cacova (azi Poiana Aiudului). s. jud. Alba. 157, 206, 232.
- Lazan**, loc. în R.S.C., 335.
- Lazuri** (*Lazar, Lazaar*). s. jud. Satu Mare. 223, 309.
- Leehința** (*Lekence, Lekench**). s. jud. Bistrița-Năsăud. 54, 73, 249, 257: — riu. 54, 249, 321.
- Legil** (*Legen*). s. jud. Cluj. 385, 397, 398.
- Lelcz**, or. în R.S.C.: — convent. 58, 95, 111, 134, 197, 198, 208, 215, 244, 286, 330, 413, 479, 491.
- Lendenow**, loc. în R.S.C., 461.
- Lengyel**, Ioan zis —. 110, 161, 508, 515, 516: — Ladislau zis —. 110: Leukus zis —. 540.
- Lepeș**, Dumitru. nobil. 493.
- Lesan**, a. d. neidentificabilă, probabil în jud. Alba. 425.
- Leta**, loc. în R.P.U., 1.
- Leukus**, de Arduzel. 12: — de Idrifaia, om de mărturie. 114, 158: — f. l. Grigore. 318: — f. l. Ioan de Kállb. 323: — f. l. Ioan zis Lengel. 516: — f. l. Nicolae. f. banului Mykud de Dăbica. 108: — fratele lui Ioan. f. l. Petru de Panyola. 88: — mare stolnic și paharnic. 6, 92, 101, 163, 164, 360, 365, 400: — zis Lengel. v. Lengyel: v. Mihail, Ladislau, Emeric, Egidiu, Iacob, Desideriu. f. l. —.
- Lenstachie**, ban de Slovenia. comite. 92, 163, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
- Levođa**, (*Leucha*). or. în R.S.C., 192, 503, 504, 505.
- Leztemer**, loc. în R.S.C., 8.
- Llea**, comitat. azi în R.S.F.I., 305.
- Limaux**, loc. în Franța. 502.
- Lipese** (*Lipche*). loc. în R.S.C., 485.
- Lipova** (*Lyppa*). câmară de sare. 127, 193: monetăria din —. 86.
- Lita** (*Leta*). s. și f. cetate în jud. Cluj. 372.
- Loe**, Ioan zis —. comite de Slimnic. 178, 351.
- Locul Căramidăriei** (*Teglaegetekew*). top. în jud. Bihor. 165.
- Locul lui Marlo**, (*Marlothelake*). toponimic. 408.
- Lodomer**, muntele lui —. 283.
- Lodomeria**, în titulatura regilor Ungariei. 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
- Lompr̃t** (*Lomperth*). s. jud. Sălaj. 195, 373.
- Lonya**, loc. în R.P.U., 3.
- Look**, a. d. lg. Uileacu de Criș. jud. Bihor. 529.
- Lopadea** (*Lapad, Lapaad*). s. jud. Alba. 157, 206, 232.
- Lorand**, custode al bisericii Transilvaniei. 27, 52, 56, 85, 91, 179, 257, 289, 385, 548: — f. l. Nicolae Cantor. 183, 184, 311: — f. voievod al Transilvaniei. 176, 177, 302, 303: — Cantor. v. Cantor: — vicecomite de Szabolcs. 540: v. Toma. f. l. —: — f. l. Andrei. f. vicevoievod. 57.
- Luca**, f. l. Jako. 48: — f. l. Martin. 182: — f. l. Petru de Chisău. 412, 413: — f. l. Ștefan de Gyopol. 165: — mare stolnic. 127: — zis Nemeș. v. Nemeș: v. Ladislau. f. l. —: v. Ioan. f. l. —.
- Luceneț** (*Losoncz, Luchoncz, Luchoncz*). loc. în R.S.C., 16, 163, 175, 312, 334, 455, 462.
- Ludovle I**, regele Ungariei. 2, 5, 6, 8, 13, 14, 16, 18, 20, 21, 32—34, 42, 44, 49, 53, 54, 58, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 90, 92, 93, 95, 96, 98, 99, 101, 102, 103, 105, 114, 115, 119, 121, 126, 127, 132, 134—136, 153, 157, 158, 163, 164, 167, 168, 169, 172, 173, 175, 177, 184, 186, 188, 193, 194, 195, 197, 200, 202, 203, 207, 209, 210, 212, 225, 236, 239, 248, 261, 262, 268, 269, 274, 277, 286, 287, 289, 290, 307, 308, 310, 311, 313, 322, 323, 325, 328, 332, 333, 334, 336, 339, 340, 346, 349, 352, 358, 359, 360, 363, 365, 366, 368, 369, 371, 372, 389, 390, 391, 393, 394, 395, 396, 399, 400, 401, 402, 405, 406, 408, 409, 410, 421, 422, 424, 425, 426, 427, 429, 430, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 442—451, 454—456, 459, 462, 465—468, 472, 476—479, 484—489, 498, 500, 503, 508, 513, 515, 526, 529, 534, 539, 546, 547: — de Sa-roș. 289.
- Lunca**, v. Lunca Cernii.
- Lunca Cernii** (f. Lunca, Nyres). s. jud. Hunedoara. 482.
- Luneaul** (f. Grind, Gerend). s. jud. Cluj. 57, 220, 463.
- Lung** (*Longus*). Basarab cel —. cnez. asessor — jurat. 482.
- Luprechaza** v. Beregovo.
- Lwk**, a. d. lg. Uileacu de Criș. 525.
- Lyska**, loc. în R.S.C., 486, 487.

M

- Maedonia**, (*Machedonia*). s. jud. Timiș. 136, 157, 175.
- Machala**, loc. în U.R.S.S., 100.

Machalatheleke, a. d. lg. Viișoara, jud. Bihor, 393.

Maeva, ban de —, 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.

Magdalena, f. l. Stan, 487.

Magyar, Dionisie zis —, de Paly, 98.

Maholrew, loc. în R.S.F.I., 529.

Maier, (*Maier*), iobag din Kelenfeld, 529.

Makarska, episcop de —, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.

Mako (*Makofalwa*), or. în R.P.U., 274, 526, 529.

Makra, v. Moerea.

Malach, Nicolae zis —, magistrul, nobil de Uroiș, 124.

Mand, loc. în R.P.U., 245.

Mannus, f. l. Ioan de Căianu, 47, 77, 89, 233, 356, 449, 453, 457.

Maramureș, (*Maramarusio*), comitat, 274, 465; — district, 486; — riu, 489; români din —, 487; voievodul de —, 486.

Marcel v. Ioan și Pavel, f. l. —.

Mareu, de Sava, comite, 24; v. Ioan, f. l. —.

Mare (*Magnus*), Avram cel —, de Voya, 271; Benedict cel —, comite 527; Gheorghe cel —, locuitor din Aiud, 359; Ladislau cel —, 290; Mihail cel —, slujbaş, 207; Pavel cel —, slujitor, 527; Petru cel —, de Cehăluș, 197; Petru cel —, slujitor și împuternicit, 536, 542, 545; Simion cel —, de Boghiș, 197, 361.

Margareta, f. l. Adrian de Galda, 425, 446; — f. l. Pavel Secuiul, 317, 407, 525; — mama vitregă a lui Andrei, voiev. Trans., 19; — soția magistrului Ladislau, 104, 312, 314; — mama l. Ioan și Ștefan, f. l. Pethew zis Adaas, 164.

Marghita (*Margitha*), or. jud. Bihor, 227.

Marhard, v. Ladislau, f. l. —.

Mariatelek, a. d. lg. Chinteni, jud. Cluj, 295, 396, 402, 459.

Mark, v. Ștefan, f. l. —.

Marlotheleke, v. Locul lui Marlo.

Marocaza, v. Coasta.

Martin, arhidiacon de Caraș, 19, 104, 283, 312; — comite de Sibiu, 178; — de Sărmășag, 373; — de Nemș, 258; — de Sîntioana, 207; — f. l. Kemyn de Totoiu, 48; — fratele l. Ștefan, f. l. Nicolae, 12; v. Ioan, Luca și Ștefan, f. l. —.

Martontelke, v. Motiș.

Masateleke, a. d. jud. Sălaj, 373.

Matel, cel Roșu, v. Roșu; — comite, slujbaş din Moftin, 197; — custode la Cenad, 19, 104; — de Chendul de Sus, 538; — episcop de Sebenico, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — fiul Cojocarului, 178; — f. l. Felkun de Petriceni, om de mărturie, 458, 538; — f. l. Gyuge de

Marocaza, 231; — f. l. Ioan de Sîntău, om de mărturie, 393; — locuitor din Aiud, 369; — magistrul, protonotar al capitolului din Arad, 391; v. Bede, f. l. —; v. Ioan, f. l. —; v. Pavel, f. l. —;

Matia, custode al capitolului Cenad, 312; — de Erdenteluk, 334; — de Kystarkan, 332; — de Thytenou, 192; — f. l. Amadeu, 54; — f. l. Choka de Told, 511; — f. l. Isac, 54, 73; — fratele l. Ioan Pecenegul, 283; v. Nicolae, f. l. —.

Maurielu, f. l. Nicolae de Medieș, 2; v. Simion, f. l. —.

Mayk, f. l. Zalow, om de mărturie, 489.

Măcelarul (*Carnifex*), Ștefan, locuitor din Aiud, 369.

Măcleașu (*Machkas*, *Gyos Machkas*), s. jud. Cluj, 26, 182, 213, 263, 512, 542.

Măgărei, v. Pelișor.

Măgheruș, v. Șleu-Măgheruș.

Măhal (*Mohal*), s. jud. Cluj, 107, 152, 235.

Măierău, v. Aluniș.

Măleriște (*Hidig*, *Hidweg*), s. jud. Sălaj, 2.

Mănăstireni (f. Mănăstur, *Monustur*), s. jud. Cluj, 39, 185, 285, 450.

Mănăstur, v. Mănăstireni.

Mecențiu, v. Ady Endre.

Mediaș (*Medyesch*, *Megyes*, *Meggyes*), or. jud. Sibiu, 38, 355, 390; jude provincial de —, 38, 355, 390; —, scaun, 355, 390.

Medieșu Aurit (f. Medieș, *Medgyes*), s. jud. Satu Mare, 2.

Melssen, or. în R.D.G., 509.

Mendzenth, a. d. lg. Sîntion, jud. Bihor, 385, 413.

Mera (*Mera*), s. jud. Cluj, 213, 285, 291, 294, 295, 527.

Meseș (*Mezes*), vicarul părților de dincolo de —, 215, 298, 438.

Meseșeni, v. Meseșeni de Sus.

Meseșeni de Jos (f. Cățăluș, *Kechel*), s. jud. Sălaj, 438.

Meseșeni de Sus (f. Cățăluș, *Felkechel*), s. jud. Sălaj, 438.

Meșendorf (f. Meșindorf, *Mesche*), s. jud. Brașov, 25.

Metiș (f. Metișdorf, *Villa Martini*), s. jud. Sibiu, 192.

Metișdorf, v. Metiș.

Mezowlak, loc. în R.P.U., 304.

Mic (*Parvus*), Pavel cel —, de Ferihaz, om de mărturie, 406, 423.

Micălăca (*Mykelaka*), azi cartier al or. Arad, 391.

Micăsasa (*Mykezaza*, *Mikezaza*, *Fugindorf*), s. jud. Sibiu, 10, 192, 224, 363.

Micești (f. Micuș, *Mykus*), s. jud. Cluj, 155, 159, 160.

Micoșlaca (*Mikloslaka*), s. jud. Alba, 2.

Mleuș, v. Micești.

Mihailfalău, v. Valea lui Mihal.

Mihail, 24, 290; — blănarul, v. Blănarul; — cantor la Alba Iulia, 52, 85, 91, 179, 257; — cantor la Cenad, 19; — cel Mare v. Mare; — cel Roșu, v. Roșu; — de Alma, 102; — de Arusnuk, om de mărturie, 283; — de Boș, 219; de Copand, 532; — de Eghazaskereky, 165; — de Fata, 54; — de Firminiș, 270; — de Gheorgheni, 443; — de Giurfalău, 533; — de Iara, 385, 447; — de Ohat, 23; — de Perky, 266; — de Rediu, 220; — de Sanislău, 354, 367, 492; — de Sibiu, comite, 91; — de Sincrai, 165, 219; — de Șmig, f. l. Simion de Dîrlos, 269, 473; — de Tălmaci, comite de Vurpăr, 178; — de Vasvár, magistrul, notar în dieceza Győr, 192; — de Visul, 290; — de Wray, om de mărturie, 354; — de Zelemer, 212; — de Zomuszeg, magistrul, 202; — episcop de Scardona, 360, 365, 400, 447, 465, 487; — episcop de Vaț, 6, 92, 101, 127, 163, 164, 263, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — f. l. Albert, 12, 385, 397, 398; — f. l. Andrei, canonic al bisericii Transilvaniei, 379; — f. l. Andrei de Firminiș, 270; — f. l. Andrei, imputernicit, 134; — f. l. Barnaba, 397; — f. l. Chiybak, 12; — f. l. Desideriu de Losoncz, 163; — f. l. Dezideriu de Elefant, cavalier al curții regale, 230, 261, 266; — f. l. Dezideriu de Syma, jurat, 197; — f. l. Egidiu, 294; — f. l. Egidiu de Paly, 98; — f. l. Egidiu de Sumurduc, 285; — f. l. Egidiu, om de mărturie, 459; — f. l. Gheorghe, notar, comitele cămării sării din părțile Transilvaniei și al monetației din Lipova, 86, 88, 99, 103, 127, 193; — f. l. Gheorghe de Sanislău, 1, 308, 320, 322, 361, 494; — f. l. Gulya, cnez, asesor-jurat, 482; — f. l. Gyurk de Chimindia, 124; — f. l. Henning de Sighișoara, om de mărturie, 102; — f. l. Iacob, f. l. Wrkun, 181; — f. l. Ioan, 181, 266; — f. l. Ioan de Chirileu, 40; — f. l. Ioan de Sărăuad, 413; — f. l. Ladislau, 108; — f. l. Ladislau de Anduriashaza, 527; — f. l. Ladislau de Gerguhaza, om de mărturie, 182, 542; — f. l. Ladislau de Kalló, 491; — f. l. Ladislau de Nimigea, 530; — f. l. Laurențiu de Cubleş, 223; — f. l. Laurențiu, iobag, 441; — f. l. Leukus, 108; — f. l. Mihail de Copand, 532; — f. l. Nicolae, 182; — f. l. Nicolae de Șilea, 40; — f. l. Nicolae de Măciș, 263; — f. l. Pavel de Hărănglab, 275, 523; — f. l. Pousa de Cherechiu, 165; — f. l. Simion, f. l. Laurențiu de Blăjel, 541; f. l. Ștefan de Galtiu, om de mărturie, 285;

— f. l. Toma de Perked, 540; — fratele l. Iosif de Măciș, 213; — fratele l. Nicolae Witche, 38; — iobagul l. Basarab, cel Lung, 482; — magistrul, f. l. Andrei, nobil de Nogmyhal, 479; — magistrul, f. l. Mihail de Eghazaskereky, 165; — magistrul, f. l. Petru, 369, 372; — magistrul, f. canonic-cantor, 61; — magistrul, jude al nobililor din comit. Cluj, 423; — magistrul, prepozit la Cenad, 19, 104, 312; — om din Domohida, 197; — preot la Galda, 425; — preot, om de mărturie, 544; — Sal, v. Sal; — vărul Margaretei, f. l. Adrian de Galda, 425; — v. Andrei și Petru, f. l. —; v. Blaslu, f. l. —; v. Bolel, f. l. —; v. Bolgar, Ladislau, f. l. —; v. Ioan, f. l. —; v. Nicolae, Petru, Ioan și Ștefan, f. l. —; v. Petru, f. l. —; v. Ștefan, f. l. —; v. Toma, f. l. —; zis Cantor, v. Cantor; — zis Darabus, v. Darabus; — zis Italianul, v. Italianul; — zis Kende, v. Kende; — zis Kugh, v. Kugh; — zis Tunsul, v. Tunsul.

Mihalt (*Myhalchfolua*, *Myhalhaza*), s. jud. Alba, 94, 114, 426, 437.

Mihălești (f. Sînmihai, *Scenmihaltelekw*), s. jud. Cluj, 285.

Mike, v. Ioan, f. l. —.

Miko, v. Dominic, f. l. —.

Mokocza, v. Ioan, f. l. —.

Milova (*Milaua*), s. jud. Arad, 391.

Mintiu (*Nympty*, *Nymty*), azi cartier al or. Satu Mare, 197, 215, 298.

Miroslav, fratele l. Dragoș, f. l. Giula, 489.

Mocirla, v. Valea Pomilor.

Moerea (*Makra*), s. jud. Arad (identificare probabilă), 36, 41, 189, 370.

Moftin (*Mohiem*), s. jud. Satu Mare, 197, 483, 484.

Mogh, comite, 373.

Moharew, loc. în R.S.F.I., 526.

Moiad (*Mayad*), s. jud. Sălaj, 373.

Moișă (*Moyus*), s. jud. Mureș, 78, 209, 321, 533.

Molnus, Ioan zis —, iobag, 332.

Monakur, a. d. Ig. Pătal, jud. Bihor, 408.

Monasterlo, loc. în Italia, 500, 501, 502.

Monostoros Kanyssa, loc. în R.S.F.I., 526, 529.

Montargis (*Argensi*), or. în Franța (identificare probabilă), 115, 117.

Morău (*Morou*), s. jud. Cluj, 108.

Mortunus, f. l. Mortunus, 373.

Moșna (*Muschna*), s. jud. Sibiu, 355.

Motls (f. Motșdorf, *Martontelke*), s. jud. Sibiu, 426.

Motșdorf, v. Motiș.

Moyk, v. Toma, f. l. —.

Moyus, v. Ioan, f. l. —.

Mucașevo (*Mukach*, *Muchach*), loc. în URSS, 37.

Muntele Sant'Angelo, domn al —, în tit.

reg. Ung. 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
Mura Mare și Mura Mică (f. *Sidrieș, Zedreyes*). s. jud. Mureș. 404: — ținut. 404.
Mureș (*Morus, Maristum, Marwsium*). riu. 2, 4, 56, 104, 164, 385, 526, 529: — arhidiaconul de dincolo de — (*Ultramorysiensi*). 104, 312.
Murk, v. Myk, f. l. —.
Musana, v. Boian și Stoian, f. l. —.
Muzsay, loc. în URSS. 440, 474.
Myhaleh, nobil de Hărău. 490.
Myk, f. l. Ioan. 223: — f. l. Murk. 482: — iobag. 433: v. **Ioan, f. l. —**.
Myke, de Zalău. 531.
Myko, de Hăghig. 522, 538: v. **Iacob, Petenye, și Doneh, f. l. —**.
Mykola, f. l. Ioan. nobil de Dezmir. 441, 443.
Mykud, ban de Dăbica. 108.
Mykus, v. Petru, f. l. —.
Mylay, loc. în R.S.C. 461.
Myske, v. Iacob, f. l. —; v. **Ioan, f. l. —**.

✠ N

Nabrad, loc. în R.P.U. 187.
Nadășu (Nadasd). s. jud. Cluj. 478.
Nagykalló (f. *Kálló, Kollou, Kallov, Kallow*). loc. în R.P.U. 97, 197, 241—243, 288, 316, 326, 467, 468, 472, 481, 491, 494, 540.
Nagysemyén (Nogsemyen), loc. în R.P.U. 187, 203.
Nagy Tarnuk, loc. în R.P.U. 526, 529.
Nan, f. l. Bay, asesor-jurat. 482: — f. l. Constantin, iobagii lui —, 482: — nepotul l. Costea. 482.
Nandra (Nandurlaka). s. jud. Mureș. 157, 206, 232.
Nandras, a. d. Ig. Diosig, jud. Bihor. 236.
Nathan, de Naualyad. 304.
Naualyad, loc. în R.S.C. 304.
Nădab, s. jud. Bihor. 493.
Nădășelu (Nadas, Nadasd). s. jud. Cluj. 4, 182, 233, 285, 542, 545.
Nădăștia, s. jud. Hunedoara; Dealul — ei. 232: Valea — ei. 232.
Nemeș, Luca zis — iobag. 332.
Nempty, loc. în R.P.U. 258.
Nemșa (Nympz). s. jud. Sibiu. 353.
Nezde, a. d. Ig. Valea Secașului, jud. Timiș. 283.
Nicolae, abate de Bulciu. 319: — arhidiacon de Cojocna, decan al capitolului Alba Iulia. 27, 52, 56, 91: — arhidiacon de Hont. 82: — arhidiacon de dincolo de Mureș. — arhidiacon de Mureș, 19, 104, 312: — arhidiacon de Solnoc, magistru, decan al bisericii Transilvaniei, f. l. Gheorghe. 56, 105, 253, 255, 277, 386, 519,

548: — arhiepiscop de Caloceia, vice-cancelar al curții regale. 92, 101, 246, apoi cancelar. 127, 163, 164: — arhiepiscop și comite perpetuu de Strigoni. 6, 92, 101, 127, 163, 164, apoi și cancelar al curții regale. 360, 364, 365, 400, 447, 465, 486, 487: — f. arhiepiscop de Strigoni. 364: — arhiepiscop de Zara. 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487: — Cantor, v. **Cantor**; — cantor al bisericii Trans. 289, 385: — cantor al capitolului de Cenad. 312: — capelanul magistrului Ladislau de Kerekeghaz. 104: cei doi comiți — din Copșa Mare. 353: — cel Mare, v. **Mare**; — comite, bunicul lui Nicolae și Petru. 57: — comite de Agirbiciu. 192: — comite de Săcădate. 351: — comite de Șeica. 192: — comite de Valchid. 353: — comite, f. l. Benus de Rodna. 248: — decanul capitolului din Sibiu. 350: — decanul de Brașov. 475: — de Bator. 326: — de Budila, om de măturie. 458: — de Daia. 94: — de Debrețin. 377, 382: — de Deleni. 407: — de Derzs. 494, v. și **Cantor de —**: — de Gara, ban de Mačva. 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487: — de Ghirolț. 28, 214: — de Hedruhwara, om de măturie. 352: — de Janusy. 268: — de Levoča, canonic al bisericii de Nitra. 192, 503—505: — de Medieș. 2: — de Mukach, preot. 37: — de Nădășelu, om de măturie. 233, 542, 545: — de Nezde. 283: — de Pazab. 240: — de Sinmartin. 283: — de Simihai. 443: — de Sinnicoară. 403: — de Suceag. 26: — de Syra, vicecastelan de Cetatea de Baltă. 224: — de Szántó. 272: — de Șilea. 40: — de Tileagd. 517, 526, 527: — de Wasary. 110, 161, 357: — de Wytez. 244: — de Zala. 526: — de Szécs (*Zech*). judele curții regale. 6, 53, 58, 80, 85, 92, 95, 101, 110, 134, 161, 163, 164, 188, 208, 244, 246, 283, 288, 304, 311, 313, 319, 323, 324, 327, 329, 330, 332, 334, 479, 487: — ban al Dalmației și Croației. 360, 400, 447, 486: — din Bagamer, iobag. 190: — episcop de Agria. 6, 16, 51, 92, 101, 127, 163, 164, 335, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487: — episcop de Pécs. 6, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447: — episcop de Zagreb, vicecancelar. 6: — fiul banului Mykud de Dăbica. 108: — f. l. Albert. 397, 398: — f. l. Albert de Mendzenth. 385: — f. l. Albert din Moiad. 373: — f. l. Alexandru de Șard, om de măturie. 522: — f. l. Anania (*Anyas*). de Dedach. 318, 393: — f. l. Andrei. 506: — f. l. Andrei de Percosova, om de măturie. 283: — f. l. Arnold, capelan al regelui, custode la Oradea, 387—389: — f. l. Arnold, arhidiacon

de Szabolcs, canonic în dieceza de Meissen. 509; — f. l. Bartolomeu de Doba, 407; — f. l. Beden, 291; — f. l. Benther, 425; — f. l. Bese de Suceag, 213, 263; — f. l. Buden, 285; — f. l. Choka de Told, 511; — f. l. Deme, 545; — f. l. Deme de Tyburchtele, 411; — f. l. Desideriu, f. l. Dionisie de Losonch, 163; — f. l. Dionisie de Estephand, magistru, 197; — f. l. Dominic, 266; — f. l. Dominic de Șard, 25; — f. l. Dumitru, 123; — f. l. Emeric de Agriș, 524; — f. l. Fehylen de Kelechen, 357; — f. l. Filip de Agriș, om de mărturie, 407, 524, 525; — f. l. Gachal, 480; — f. l. Gheorghe, 123, 293, 507, 536; — f. l. Gheorghe, arhidiacon de Solnoc, v. Nicolae, arhid. de Solnoc; — f. l. Grigore de Măciș, 213, 263; — f. l. Hegun de Sărăuad, 288; — f. l. Henning de Petrifalău, 45; — f. l. Herman de Singeorgiu, om de mărturie, 54, 73; — f. l. Holman de Șeica, 52; — f. l. Iacob, om de mărturie, 244; — f. l. Iacob de Cățaluș, 351; — f. l. Iacob, f. l. Wrkun, 181; — f. l. Ioan, 538, 544; — f. l. Ioan de Britonia, 442; — f. l. Ioan de Hord, om de mărturie, 283; — f. l. Ioan de Jimbor, 514; — f. l. Ioan de Sumurducu, 295, 542; — f. l. Ioan, f. l. Ladislau, de Varada, 188, 208, 308, 309; — f. l. Ioan, f. l. Dominic de Juc, 456; — f. l. Ioan, f. l. Nicolae de Ghirolț, 28; — f. l. Ioan zis Kerek, 182; — f. l. Iosif de Măciș, om de mărturie, 182, 213, 512; — f. l. Iwanka, 317; — f. l. Iwanka de Turda Nouă, 407, 525; — f. l. Jakow de Jakouhaza, 517; — f. l. Koplyan, 479; — f. l. Ladislau, 108, 245; — f. l. Ladislau de Juc, 444; — f. l. Ladislau de Sărăuad, 245, 265, 288, 311; — f. l. Ladislau, f. l. Gylet de Nimigea, 530; — f. l. Ladislau, f. l. Zarna, român, 400; — f. l. Ladislau, f. comite al secnilor, 19, 391; — f. l. Ladislau, român, 400; — f. l. Laurențiu, 54; — f. l. Laurențiu de Bă, 272; — f. l. Laurențiu de Popfalău, om de mărturie, 233, 267, 443, 459; — f. l. Laurențiu, f. l. Pouch, 189; — f. l. Laurențiu, nobil de Nogmyhal, 479; — f. l. Leukus, 108; — f. l. Matia, oaspete din Satu Mare, 316; — f. l. Mihail, 108; — f. l. Mihail de Fata, om de mărturie, 54; — f. l. Mihail zis Kugh, 85; — f. l. Nicolae, nobil, 57, 425, 448, 463; — f. l. Nicolae de Bator, 326; — f. l. Nicolae de Daia, 94; — f. l. Nicolae de Hedruhwara, om de mărturie, 352; — f. l. Nicolae, de Tileagd, 526, 529; — f. l. Nicolae, f. l. Albert de Mendzenth, 385; — f. l. Nicolae, f. l. Alexandru, de Resighea, 370; — f. l. Nicolae, f. l. Benus de Rodna, 248; — f. l. Nicolae,

f. l. Toma din neamul Cenad, oștean al curții regale, 101; — f. l. Nicolae, f. banului Mykud de Dăbica, 108; — f. l. Nicolae, f. voievod al Trans., 324; — f. l. Nicolae, fratele după mamă al lui Henning, de Daia, 448; — f. l. Nicolae, magistru, canonic de Alba Iulia, 385; — f. l. Nicolae, nobil de Grind, 57, 463; — f. l. Nicolae zis Chol, 123, 293, 294; — f. l. Pavel, 36, 123, 212, 293; — f. l. Pavel de Feleag, om de mărturie, 522, 538; — f. l. Pavel de Jeledinți, om de mărturie, 219; — f. l. Pavel de Kuthres, om de mărturie, 283; — f. l. Pavel de Macra, 36, 41, 189, 370; — f. l. Pavel de Pethlend, om de mărturie, 220; — f. l. Pavel f. jude al Brașovului, 522; — f. l. Pavel, magistru, notar, 293, 490; — f. l. Pavel, om de mărturie, 231; — f. l. Petew, 425; — f. l. Pethenye de Thereche, om de mărturie, 80, 479; — f. l. Petru, 108; — f. l. Petru de Phylpus, 132; — f. l. Petru, stringător de gloabe în Trans., 75; — f. l. Petru zis de Vetiș, 5, 8; — f. l. Pousa de Cherechiu, 165; — f. l. Robert de Ip, 318; — f. l. Rudolf, parohul Brașovului, 341; — f. l. Seraphyl de Ip, 318; — f. l. Simion (Solomon), cleric în dieceza Vesprim, 147, 148, — cantor al bis. Trans., 250—252; — f. l. Simion de Aaron, 207; — f. l. Simion, f. ban, de Dirlos, 85, 422, 473, 541; — f. l. Solomon de Cilnic, 45; — f. l. Solomon, slujitor, 215; — f. l. Ștefan, 479; — f. l. Ștefan de Cetariu, 330; — f. l. Ștefan de Laczk, f. voievod al Trans., 221; — f. l. Ștefan zis Thatar de Keter, 53, 58, 80; — f. l. Toma, 385; — f. l. Toma din neamul Cenad, 101; — f. l. Toma, judele nobililor din comit. Cluj, 294, 295, 353; — f. l. Toma, om de mărturie, 455; — f. l. Ugrin, comite, judele curții regale, 360, 365, 400, 479; — f. l. Zegen, 54; — f. l. Zokul, 201, 283; — f. palatin al Ungariei, 247; — f. voievod al Trans., 230, 324, 328, 335; — fratele l. Ioan, f. l. Laurențiu, 54, 73; — fratele după tată a lui Nicolae, f. l. Ioan de Juc, 456; fratele l. Petru, f. l. Ioan de Kathl, 510; — fratele magistrului Ladislau, 264; — jude al curții regale, v. Nicolae de Zeech; — jude la Secusigiu, iobag, 385; — Konth, v. Konth; — Lachk, v. Laehk; — Lankman, v. Lankman; — magistru, f. l. Alexandru, oștean al regelui, 102; — magistru, fratele voievodului Andrei al Trans., 19, 164; — magistru, lector al bisericii de Cenad, 19, 104; — Malech, v. Maleeh; — martor, 178; — necredincios al regilor Carol Robert și Ludovic, 400; — nobil de Grind, 57; — paroh de Mediaș, 390; — paroh din Mintiu

- de Satu Mare. 215: — preot și om de mărturie al capîtlului din Alba Iulia. 406, 436: — preot. om de mărturie al conventului din Cluj-Mănăstur. 29, 263: — prepozitul bisericii din Hont. 338, 339: — Secuiul. v. Secuiul; — slujitor. 513: — Treutul. v. Treutul; — voievod al Trans. v. Konth., N.; — Witche. v. Witche; v. Andrei, f. l. —: v. Domnie, f. l. —: v. Dumitru, f. l. —: v. Gheorghe și Nicolae, f. l. —: v. Grigore, f. l. —: v. Henrie, f. l. —: v. Iacob, f. l. —: v. Ilie, f. l. —: v. Ioan, f. l. —: v. Ladislau, f. l. —: v. Mihail, f. l. —: v. Nog, Laurențiu, f. l. —: v. Nicolae, Ioan și Ștefan, f. l. —: v. Pavel, f. l. —: v. Ștefan, f. l. —: — zis Aprod. v. Aprod; — zis Bako. v. Bako; — zis Borw. v. Borw; — zis Cantor. v. Cantor; — zis Cheh. v. Cheh; — zis Chol. v. Chol; — zis Forgach. v. Forgach; — zis Gal-Zegen. v. Gal-Zegen: — zis de Indol. v. Indol; — zis Istenus. v. Istenus; — zis Kende. v. Kende; — zis Kerek. v. Kerek; — zis Kugh. v. Kugh; — zis Malach. v. Malaeh; — zis Ogh. v. Ogh; — zis Șelarul. v. Șelarul: — zis Vos. Vos. v. Vos; — zis Vyner. v. Vyner; — zis Zeuke. v. Zeuke; — zis Zopus. v. Zopus.
- Nimigea (*Nemigye*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 530.
- Nirașten (*Nyarastya*). riu. 283.
- Nireș (*Nyres*). loc. comp. a or. Dej. jud. Cluj. 156.
- Nireș. v. Luncea Cernil.
- Nitra, or. în R.S.C.: — arhidiacon de. 338, 340, 496: — canonic de. 505: — cantor de. 192 504: — dieceza de. 503: — episcop de. 6. 92, 101, 127, 131, 164, 360, 363, 365, 381, 395, 400, 447, 465, 486, 487.
- Niuved (*Nyueg. Nyuegh*). s. jud. Bihor. 236, 393.
- Nog, Laurențiu zis —. f. l. Nicolae. 215.
- Nogbatur, loc. în R.P.U.. 197.
- Nogeer, a. d. lg. Diosig. jud. Bihor. 236.
- Nogmyhal, loc. în R.S.C.. 304, 479.
- Nogsemyen, v. Nagysemyén.
- Nok, a. d. în jud. Cluj. 24.
- Nomen, loc. în R.P.U.. 127, 197.
- Nona, or. în R.S.F.I.: — episcop de. 308, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
- Nova Curia. v. Ujudvar.
- Nueșoara (*Nuksora*). s. jud. Hunedoara. 349.
- Nürnberg, or. în R.F.G., negustorii din —. 166, 167.
- Nyaláb, cetate, azi în URSS. 205.
- Nyek, a. d. lg. Diosig. jud. Bihor. 236.
- Nyilas, Ioan. 494.
- Nylas, Ioan. zis —. 215.
- Nyugalnad. a. d. lg. Recaş. jud. Timiș. 400.
- Oacheșul (*Bornou*). Dumitru zis —. oaspe din Sălacea. 408.
- Oarda. v. Oarda de Jos și de Sus.
- Oarda de Jos și de Sus (*Varada. Warada, Waradia*). s. jud. Alba. 358, 369, 372, 447, 533.
- Oaș (*Owas*). moșii din —, jud. Satu Mare. 489.
- Obad (*Ohat*). s. jud. Timișoara. 23.
- Obirșla, Bogdan (*Bogdanfeu*). vale. 408; — Bolanu (*Bayunfeu*). vale. 408; — Văli Almaș (*Almaspathakfe*). vale. 408; — Văli Chremas (*Chremaspathakfeu*). vale. 283: — Văli Zalathauk (*Caput Zalath-nukpathakfeu*). izvor. 283.
- Obun, a. d. lg. Pecica, jud. Arad. 104.
- Odorhelu Seculese (*Odwarhel*). or. jud. Harghita. 158.
- Ogh, Nicolae zis —. 311.
- Ohaba-Sibișel (*Kissebes*). s. jud. Hunedoara. 349.
- Olahtelek, a. d. lg. Uileacu de Criș. jud. Bihor. 526, 529.
- Olee, f. l. Apour. 538, 544.
- Oliver, comite al comit. Ugocea. Satu Mare, și Maramureș. judele curții reginei. 59, 98, 197, 205, 274: — de Sărăuad. 413; — mare vistiernic. 447: v. Dumitru, f. l. —.
- Olnireș, a. d. lg. Măhal și Ghiolț. jud. Cluj. 199.
- Olosig (*Olazy*). s. jud. Bihor. 165, 210.
- Olso Zamsor, a. d. în jud. Arad. 319.
- Olt (*Alt*). riu. 351.
- Oprîșanl (f. Cristîș. *Keresthes*). s. azi cartier al or. Turda. jud. Cluj. 404.
- Oradea (*Waradiensis*). or. în jud. Bihor. 193, 194, 203, 241–243, 320, 526, 529; biserica de —. 69, 130, 190, 221, 227, 231, 300, 304, 329, 345, 347, 380, 381, 384, 387, 440, 511; canonic. canonicat în biserica de —. 299, 342, 344, 388, 440, 509; capîtlul din —. 1, 2, 11, 12, 17, 23, 55, 87, 88, 96, 97, 99, 100, 103, 110, 114, 126, 132, 136, 157, 158, 161, 162, 165, 176, 177, 183, 184, 186, 195, 196, 203, 205–207, 210, 212, 223, 232, 236, 240, 242–245, 259, 265, 268, 284, 292, 302, 303, 309, 318, 323, 327, 329, 333, 352, 354, 361, 362, 367, 373, 391, 393, 395, 408, 412, 413, 420, 440, 469, 474, 479, 481, 488, 494, 495, 508, 513, 516, 521, 526, 529; călugărițele mănăstirii Sf. Ana din —. 409; custodele bisericii de —. 60; dinari de —. 511; episcop de —. 5, 14, 18, 20, 21, 44, 51, 55, 63–71, 79, 86, 93, 118, 126, 127, 146, 163, 164, 166, 167, 171, 271, 281, 305, 307, 310, 331, 336–340, 360, 365, 366, 368, 376, 399–401, 405, 409, 410, 447,

465. 466. 486. 487. 534. 539. 546. 547: prepozitul capitolului de —. 72. 281. 332.
Oraath, Orath, a. d. lg. Nădășelu. jud. Cluj. 285. 293.
Orăștie (Warasio), socoteala de —. 506.
Orbaz, loc. în R.S.F.I.. comite de —. 547.
Ordellafo, Francisc, senior de Forli, oaste trimisă împotriva lui. 135.
Ordo, v. **Arduzel**.
Ordow, loc. în U.R.S.S., nobilii de —. 333.
Orod v. Arad.
Orus, loc. în R.P.U.. 190.
Orrus, Benedict zis —. de Hăghig. 538.
Osoi (f. *Osoiu, Wzuay*). s. jud. Cluj. 261.
Ostia, or. în Italia: episcop de —. 113.
Ostrov (Oztro), s. jud. Hunedoara, arhidiacon de —. 482.
Oșorhel, v. **Tirgușor**.
Oșvarău (Vosuari), s. înglobat în Botiz. jud. Satu Mare. 197.
Otto, abatele de Cluj-Mănăstur. 459.
Ozd, s. jud. Mureș. 269: arhidiaconatul de —. 145. 146. 151. 174.
Ozeleus a. d. lg. Pecica. jud. Arad. 104.
Ozyag, a. d. lg. Forotic. jud. Caraș-Severin. 507.

P

Paad, a. d. lg. Vințu de Jos. jud. Alba. 360.
Padova, or. în Italia, solie la —. 60: student la —. 51. 498.
Pagan, Ioan zis —. nobil. 216. 431: Ștefan zis —. 430. 431.
Palachk, v. **Pălătea**.
Palatca, v. **Pălătea**.
Palatha (Palota), s. în R.P.U.. 526. 529.
Palota (Derspalathaia), s. jud. Bihor. 12.
Paluara, a. d. aproape de Zalău. jud. Sălaj. 24. 424. 438.
Paluarapataka, ripă. 431.
Palus, pământul lui —. 538. 544.
Paly, loc. în R.P.U.. 98.
Panad, v. **Pănade**.
Panaz, a. d. lg. Tărian. jud. Bihor. 393.
Panceluș, Ioan zis —. de Panticeu. 15. 125.
Pancrațiu, v. **Clement**, f. l. —.
Panticeu (f. *Pinticeu, Cheh*). s. jud. Cluj. 15. 125.
Panyola (Panola. Panyla), loc. în R.P.U.. 540.
Parhida (Pelbardhyda. Pelbarthyda. Purbardhyda), 197. 198. 240—243.
Pavel — cel Mare. 527: — cel Mic. 406. 423: — de Bank. 243: — de Baranya. 413: — de Barthaveulge. 186. 373: de Cenad. 348: — de Ciomocoz. 320. 354. 362: — de Ciumești. 367: — de Feleag. 522. 538: — de Hărănglab. 275. 523: — de Jeledinți. 219: — de Kuthres. 283: — de Lyzka. mare stolnic.

486. 487: — de Makra. 36. 41. 189. 370: — de Oradea. 70: — de Panaz. 393: — de Peren. 55: — de Pethlend. 220: — de Rakus. 37: — de Resighea. 354: — de Tărian. 408: — de Vârșand. 258: — de Vetiș. 322: — de Vray. 354. 362: — episcop de Freising. 509: — f. l. Andrei. 330: — f. l. Andrei de Tunughy. 25: — f. l. Dousa de Debrețin. 327. 511: — f. l. Heem. 325: — f. l. Ladislau. f. comite al secuilor. 391: — f. l. Marcel. 479: — f. l. Matei. 71: — f. l. Nicolae de Debrețin. 377: — f. l. Nicolae. cleric din dieceza de Agria. 382: — f. l. Petru zis de Vetiș. 5. 8. 95. 134. 188. 212: — f. l. Petru de Wlchee. 421: — f. sorei lui Nicolae zis Wos. 43: — f. l. Ștefan. 393: — fratele lui Emeric. 441: — iobag al lui Emeric. f. l. Simion. 190: — magistrul. canonic al capitolului din Arad. 314. 315: — magistrul. f. l. Doja. 408: — om de măturie și notar al curții regale. 319: — paroh de Cluj. 4. 89: — prepozitul bisericii din Sibiu 10. 234. 260. 304. 333. 352. 422: — vărul lui Benedict. f. l. Andrei. 393: v. **Achel**: — v. **Andrei**, f. l. —: v. **Dionisie**, f. l. —: v. **Dumitru**, f. l. —: v. **Emeric**, f. l. —: v. **Ioan**, f. l. —: v. **Kocha**: — v. **Ladislau**, f. l. —: v. **Mihail**, f. l. —: v. **Nicolae**, f. l. —: v. **Surga**: v. **Secuiul**: v. **Ștefan**, f. l. —: v. **Zakal**.
Pazab, loc. în R.P.U.. 240.
Pădurea Mare (Nogherdo), lg. Hoczo. 56.
Pădurea Oaspelui (Vendighordoy), lg. Hoczo. 56.
Pălătea (f. *Palatca. Palachk*). s. jud. Cluj. 76.
Pănade (Panad), s. jud. Alba. 451.
Părul lui Ioan, f. l. **Pavel (Palfyayanuszkurtule)**, top. 231.
Pățal, v. **Viișoara**.
Peenequl (Bissenus): Ioan —. magistrul castelan de Ersmolew. 201. 283.
Peeh, de Cățaluș. 531.
Pées (Quinquecclesicnsis), or. în R.P.U.. 104: biserica de —. 496: canonicat al bisericii de —. 71: dieceza de —. 283. 416. 419: episcop de —. 6. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400. 447: scaun episcopal vacant de —. 486. 487.
Pele (Pele), cătun. contopit cu s. Becheni. jud. Satu Mare. 412. 413.
Pelișor (Pileske. Pilske. Pyliske), s. jud. Satu Mare. 111. 197.
Pelișor, (f. *Măgărei. Magare*). s. jud. Sibiu. 102.
Pelros, Ioan. magistrul. arhidiacon de Arad. 192.
Pereosova (Berkez), s. jud. Timiș. 283.
Pereh, loc. în R.P.U.. 236.
Pereny (Peren), loc. în R.P.U.. 55.

Periceel (*Perechen*), s. jud. Sălaj, 2.
Perked, loc. în R.P.U., 540.
Perky, loc. în R.P.U., 266.
Pete, f. l. Albert de Leztemer, 8.
Petea, (*Pete*, *Pethe*), s. jud. Satu Mare, 53, 58, 80, 111, 309.
Petelea (*Petele*), s. jud. Mureș, 247.
Petenye, f. l. Myko, nobil de Heghig, 394, 406; — nobil de Hărău, 490; v. *Nicolae*, f. l. —.
Petew (*Petew*, *Pethew*), de Galda, 425; — de Santău, 262, 290, 315; — f. l. Ștefan, comite de Satu Mare, 121; — f. l. Ti-burțiu de Băcia, 124, 369; v. *Nicolae* și *Ladislau*, f. l. —; — zis *Adaas*, v. *Adaas*.
Pethenye de Thereche, 80.
Pethlend, a. d. Ig. Tureni, jud. Cluj, 220.
Petnehaza (*Thereche*), loc. în R.P.U., 80.
Petrești (*Peturfolua*), loc. compon, a or. Sebeș, jud. Alba, 45.
Petreu (*Petry*), s. jud. Bihor, 236.
Petriceni (*Peselnik*, *Peselnuk*, *Pyselnuk*), s. jud. Covasna, 458, 538, 544.
Petrováé (*Petrouch*), loc. în R.S.F.I., 20.
Petrovaradin, loc. în R.S.F.I., 171.
Petrovaselo (*Huruathpeturfalua*), s. jud. Timiș, 400.
Petru, arhidiacon de Kewlwser, 6; — arhidiacon de Ostrov, 482; — al lui Ioan, scutier din dieceza Transilvaniei, 225; — al lui Ioan, custodele bisericii din Arad, 222; — al lui Wilhelm de Batoș, preot în dieceza Transilvaniei, 192; — ban, 397, 398; — canonic al capitulului din Cenad, 312, 314, 315; — cantor și canonic al bisericii din Buda, 299; — cel Mare, 197, 536; v. și *Ștefan* f. l. —; — cel Roșu, v. *Roșu*; — comite de Biertan, 355, 390; — comite de Cisnădie, 178; — comite, f. l. Ștefan de Darw, 390; — custode al capitulului din Arad, 314, 315; — de Abafaia, 404; — de Chișău, 412, 413; — de Chizd, 429; — de Curciu, 523; — de Debrețin, 327; — de Domba, 354; — de Filpus, 132, 197; — de Hărău, 490, 506; — de Indol, 36; — de Kalanda, 3; — de Macedonia, cavalier al curții regale, 136, 157, 175; — de Monasterio, 500, 501, 502; — de Panyola, 88, 540; — de Pănade, 451; — de Pécs, canonic al capitulului din Cenad, 104; — de Prejmer, v. *Teel* f. l. —; — de Sărăuad, 413; — de Sumurducu, 182; — de Vetiș, 134, 188, 212; — de Welchee, 421; — de Wyda, 283; — de Zbugya, 304; — de Zygh, 264; *Diacul*, v. *Diacul*; — episcop al Bosniei, 92, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — episcop de Ostia și Velletri, 113; — f. l. Adrian, 48; — f. l. Adrian de Galda, 446; — f. l. Andrei, cleric din dieceza de Agria, 380, 381;

— f. l. Andrei, preot, 345; — f. l. Beke, om de măturie, 283; — f. l. Blasiu, de Agriș, 507, 524; — f. l. Dionisie, canonic al bisericii Transilvaniei, 145, 146, 179; — f. l. Dionisie, numit în canonicatul de Ozd, 151, 174; — f. l. Dumitru de Gurbediu, 194; — f. l. Egidiu, 407, 525; — f. l. Emeric, 490; — f. l. Fechyen de Kelechen, 357; — f. l. Farcaș, 454; — f. l. Gheorghe, 108, 244; — f. l. Gune, 182; — f. l. Gym, om de măturie, 266; — f. l. Herbord, 38; — f. l. Hernye, oaspe din Sălacea, 408; — f. l. Iacob, 95; — f. l. Iacob de Grind, 57, 463; — f. l. Iacob, împuternicit al magistrului Ioan, 111; — f. l. Ioan, 259; — f. l. Ioan de Cehăluț, 245, 265, 311, 330, 408, 513; — f. l. Ioan de Cistei, 30, 61; — f. l. Ioan de Kathl, 510; — f. l. Ioan de Me-centiu, 472, 483; — f. l. Ioan de Turia, 458; — f. l. Ioan, f. l. Mihail de Zelemer, 211; — f. l. Ioan, împuternicit al fiilor lui Nicolae de Tileagd, 529; — f. l. Ioan de Terbedéd, 313; — f. l. Kemyen, 328; — f. l. Ladislau de Anduriashaza, 527; — f. l. Marcel de Machala, 100; — f. l. Matia de Thyfenou, 192; — f. l. Mihail, 108, 362, 479; — f. l. Mihail de Iara, 447; — f. l. Mihail de Sanislău, 354, 367, 492; — f. l. Mihail de Șmig, 473; — f. l. Mihail de Visul, 290; — f. l. Mihail, f. l. Egidiu de Paly, 98; — f. l. Myke de Zalău, 531; — f. banului Mykud, 122; — f. l. Mikus, 133, 157, 210, 236; — f. l. Nicolae de Șilea, 40; f. l. Nicolae, fost voievod al Transilvaniei, 327, 328, 335; — f. l. Pavel de Cenad, 348; — f. l. Pavel de Macra, 36, 41, 189; — f. l. Pavel de Resighea, 354; — f. l. Petru, comite de Ațel, 355; — f. l. Petru de Curciu, 445, 523; — f. l. Simion de Kálló, 323, 481; — f. l. Ștefan, comite de Ațel, 355; — f. l. Thyuan, oaspe din Sălacea, 408; — f. l. Tyba de Kyde, 197, 361; — f. l. Wilhelm, preot din dieceza Transilvaniei, 218, 237; — f. episcop al Transilvaniei, 303; — fratele magistrului Sebastian, 262; — fratele magiștrilor Iacob, Ioan și Simion, 269; — judecător regesc, 355; — magistru, zis de Buda, canonic de Cenad, 19; — magistru, f. banului Dionisie, canonic al bisericii Transilvaniei, 179; — magistru, f. l. Bethlen, și castellan de Unguraș, 431; — magistru, f. l. Iacob de Grind, 220; — magistru, f. l. Ioan cel Mare de Cehăluț, 311; magistru, f. l. Mihail de Iara, f. vicevoievod al Transilvaniei, 152, 207, 211, 358, 369, 372, 385; — magistru, 385; magistru, f. l. Syberk, notar al conventului de Cluj-Mănăstur, 257, 369, 372; — magistru, fratele lui Ioan f. l. Petru,

- om de mărturie, 122; — nobil de Agriș, 524; — oaspete din Satu Mare, 316; — parohul bisericii din Teiuș, 57, 109; — prepozit al conventului din Lelez, 58, 286; — prepozit de Arad, 391; — vicevoievodul Transilvaniei, 396, 402, 411, 428, 445, 482, 490, 512, 514, 527, 533, 537, 541, 542, 545; v. Andrei, f. l. —; v. Dezideriu, f. l. —; v. Dionisie, f. l. —; v. Dominic, f. l. —; v. Gall și Egidiu f. l. —; v. Gheorghe, f. l. —; v. Grigore, f. l. —; v. Iacob și Ladislau, f. l. —; v. Ilie, f. l. —; v. Ioan, f. l. —; v. Nicolae, f. l. —; v. Stan, f. l. —; v. Ștefan, f. l. —; v. Toma, f. l. — zis Adaas, v. Adaas, Petru zis —; v. Bochor, v. Bochor, Petru zis —; zis cel Roșu, v. Roșu; — zis de Curciu, 445 — zis Feyes, v. Feyes; — zis de Gurghiu, 4, 279; — Iudeul, v. Iudeul; zis Secuiul, v. Secuiul; — Synka, 55; — zis de Vetis, 5; zis Weres, v. Weres; zis Zeuke, v. Zeuke; — zis Zudar, v. Zudar;
- Peturteleke**, s. contopit cu Sumurducu, jud. Cluj, 291, 295;
- Petyh**, oaspe din Sălăcea, 408.
- Philepkewe**, a. d. lg. Sălciua, jud. Hunedoara, 529.
- Phylpus**, loc. în R.P.U., 132.
- Piatra Sfintului Mihai** (*Sanctus Mychael, Zenthmyhalkwe, Zenthmyhalkuwe*) cetate lg. Tăuți, jud. Alba, 114, 136, 158, 169, 303.
- Pispeky**, a. d. în comit. Bihor (R.P.U.), 526.
- Pitiul** (*Pityk*), Stoian zis, iobag al lui Nan, 482.
- Pineota** (*Pankota*) or. jud. Arad 272, 304, 415.
- Pinticeu**, v. Panticeu.
- Piriiaș** (*Erek, Ereek*), top., 195, 373.
- Piriul Cerului** (*Cherpatak*), riu, 412.
- Piriul Cumanului** (*Kumapataka*), pîriu, 283.
- Piriul Mare** (*Nageer*), pîriu, jud. Bihor, 165.
- Piriul Masa** (*Masapataka*), riuleț, 373.
- Piriul Pietros** (*Kuespatak*), pîriu, 283.
- Piriul Roșu**, (*Vereser*), pîriu, 213.
- Piriul Seeașului** (*Zekaspatak, Zekuspatak, Zykasapatak*), pîriu, 283.
- Piriul Ulmului** (*Zylpatak*), riu, 412.
- Plopiș** (*Nyaragh*), pîriu, 283.
- Poch**, v. Gheorghe, f. l. —.
- Poeni** (*Possana*), s. jud. Hunedoara, 482.
- Pogan**, de Buza, Ștefan zis —, f. castelan de Unguraș și Ciceu, 207, 396.
- Polana Aludului** (f. Cacova, probabil *Laz*), s. jud. Alba, 157, 206, 232.
- Poieni**, v. Bologa.
- Poleniță** (f. Găinari, *Corlateluke*), s. jud. Sibiu, 102.
- Pojon**, v. Bratislava.
- Polhos**, **Polhus**, Ștefan zis —, f. l. Matia de Erduthelek, 16, 334;
- Polonia**, 347, 459.
- Pomerania** (*Pomeraniensis*), dieceza, 192.
- Ponch**, v. Laurențiu, f. l. —.
- Pont de Sorgues**, or. în Franța, acte date la —, 128—131.
- Popești** (f. Popfalău, *Popfalua, Popfalua*), s. jud. Cluj, 189, 233, 267, 411, 443, 459.
- Popfalău**, v. Popești.
- Popy**, a. d. în R.S.F.I., 227.
- Pordeanu** (*Pordan*), s. jud. Timiș, 526, 529.
- Portiva**, episcop de Seguo, 360, 365, 400 447, 465, 486, 487.
- Porumbăști** (*Kukenusd, Kuhunesd*), s. jud. Satu Mare, 223.
- Poussa**, de Cherechiu, 165; — de Zeer, 314, 346; v. Margareta, f. l. —.
- Poznan**, or. în R.P.P., 387.
- Pozsony**, v. Bratislava.
- Pradal**, cnez, 283.
- Praga**, 166, 167.
- Prahova**, (*Prahov*), riu, 287.
- Prasmar**, v. Prejmer.
- Prejmer** (*Prasmar*), s. jud. Brașov, 458.
- Prisaca** (*Mehkerth*), top. 373.
- Prodan**, cnez, 81; — cel Roșu, v. Roșu.
- Proștea**, v. Stejăriș.
- Proștea Mare**, v. Tîrnava.
- Proștea Mică**, v. Tîrnăvioara.
- Pușul Machala** (*Machalakwti*), pîriu, 402

R

- Rachiș** (f. Răchișel, *Rakus*), s. jud. Alba, 157, 206, 232.
- Rabe**, loc. în R.S.F.I., 526.
- Radalph** (*Radalh, Radolf*), a. d. în R.P.U. 7, 100, 183, 215, 483, 513.
- Radoslav**, episcop de Krbava, 360, 365 400, 447, 465.
- Radalh**, v. Radalph.
- Raguza**, or. în R.S.F.I., arhiepiscop de — 360, 365, 400, 447, 486, 487.
- Rakus**, loc. în U.R.S.S., 37.
- Rama**, în titulatura regilor Ungariei, 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
- Rapolt**, v. Rapoltu Mare.
- Rapoltu Mare** (f. Rapolt, *Rapolth*), s. jud. Hunedoara, 124, 506.
- Rasan**, a. d. în R.S.F.I., 526, 529.
- Raynar**, f. l. Raynar, jude din Vințul de Jos, 360.
- Răcștia** (*Rakustdh*), loc. compon. a or. Hunedoara, 219, 231.
- Răchișdorf**, v. Răchiș.
- Răchișel**, v. Răchiș.
- Răchitiș** (*Wiozuswize*), riu, 529.
- Răchitova** (*Reketya, Rekethya*), s. jud. Hunedoara, 482.

Recaș (*Rekas*), s. jud. Timiș. 400.

Recea (f. *Recea Mare, Reche Maior*). s. jud. Sălaj. 24. 29. 107. 424. 438.

Recea-Cristur (f. *Cristur, Kereztur*). s. jud. Cluj. 24.

Recea Mare, v. Recen.

Recea Mică (*Reche Mincr, Kysreche*). s. jud. Sălaj. 24. 424. 438.

Rediu (*Pudh*). s. jud. Cluj. 207. 220.

Reghin (*Regun, Regen*). or. jud. Mureș. 4. 16. 36. 41. 179. 189. 247. 370. 404. 462.

Reghinul Ungurese (*Magyarregen*). loc. compon. a or. Reghin, jud. Mureș. 247.

Reman Românul, băieș din Zlatna. 439.

Resighea (*Rezige*). s. jud. Satu Mare. 354. 371.

Rewfolua, a. neidentificabilă. lg. Aiud. jud. Cluj. 369.

Richan, comite de Răchișdorf. 355. 390.

Richis (f. *Răchișdorf, villa Richvini, villa Eýthkmjñ*). s. jud. Sibiu. 355. 390.

Rișnov (*Rosno*). or. jud. Brașov. 154.

Riu de Mori (*Malcmuyz, Molcmviz*). s. jud. Hunedoara. 349.

Roadăș (*Radus*). s. jud. Brașov. 25.

Robert, de Ip. 318.

Rodna (*Radna*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 248.

Rogh, cetate în R.S.F.I. 14.

Rohod, loc. în R.P.U. 203.

Rokase, loc. în U.R.S.S. 333.

Roma, or. biserici din —. 252. 280. 416. 496.

Romad (*Komad*). a. d. lg. Ilva, jud. Maramureș. 236.

Roman, f. l. Ciomac. cnez. asesor-jurat. 482: — neam nobiliar. 490.

Românul (*Olachus*), Gheorghe. iobag. 369.

Rona, s. jud. Maramureș. 489.

Rona de Sus, (*Felsewrouna*). s. jud. Maramureș. 477.

Rozsaly (*Rosal, Rusal*). loc. în R.P.U. 187. 197. 290. 293. 325.

Roșia (f. *Roșia Săsească, Ruffo Monte*). s. jud. Sibiu. 351.

Roșia Săsească, v. Roșia.

Roșiori (f. *Doroghaza, Fileghihaz*). s. jud. Bihor. 236.

Roșu (*Rufus, Weres*): Dominic cel —, iobag. 197; Ioan cel —, imputernicit. 332; Mihail cel —, 247; Petru zis cel —, fratele magistrului Nicolae zis Wos. 392; Petru cel —, vicecomite de Cluj. 423; Prodan cel —, cnez asesor-jurat. 482; Tatomir cel —, iobag. 482; Toma cel —, magistru. 397. 398. 423.

Roymar, comite de Nemșa. 355.

Rudolf, v. Nicolae, f. l. —.

Rupea (f. *Cohalm, Keuhalm, Kuhalm, Kuhlum*). or. și cetate în jud. Brașov. 84. 122. 230. 235. 293.

Rusal, v. Rozsály.

S

Sal, neam nobiliar: Mihail —. 490.

Salerno, în titulatura regilor Ungariei. 6. 92. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487.

Sandorhaza (*Sandurhaza*). a. d. lg. Hodod. jud. Satu Mare. 186. 373.

Sanislău (*Sanislow, Zanizlou, Zanyzlo, Zlanizo, Ztanyzlou*). s. jud. Satu Mare. 1. 308. 320. 322. 354. 361. 362. 367. 492. 494.

Sancto Salvatore, probabil capela Sf. Cruci, din Sibiu. 234. 260.

Santău (*Zantho, Zanto, Zantow, Zanthou*). s. jud. Satu Mare. 262. 290. 315. 491. 492.

Santău Mare și Mie (f. *Sintău, Zanthou*). s. jud. Bihor. 393.

Sarfev, a. d. lg. Diosig. jud. Bihor. 236.

Sarga, Pavel zis —, iobag. 540.

Sarmizegetuza (*Britonya*). s. jud. Hunedoara. 442.

Saschiz (*Kyzd*). s. jud. Mureș. 25.

Sat-Șugatag (*Sugatagfalva*). s. jud. Maramureș. 465.

Satu Mare (*Zathmar, Zothmar*). comitat. 7. 8. 86. 88. 100. 111. 127. 193. 197. 312. 323. 467. 468. 472. 479. 483. 484: comite de —. 59. 98. 121. 127. 274: juzi, ai nobililor din comit. —. 7: — oaspe din or. — 286. 316: orășean din —. 286: vicecomitele de —, 7. 187. 197. 198. 202. 277. 293. 325.

Saul, a. d. neidentificabilă lg. Mediaș. jud. Sibiu. 437.

Sava (*Zaua*). s. jud. Cluj. 24.

Săcâdate (*Czeckat, Zakadat, Zeckat*). s. jud. Sibiu. 350. 351.

Sălacea (*Zalach*). s. jud. Bihor. 408. 492.

Sălășu (*Zallas*). s. jud. Hunedoara. 482.

Săleud (*Sarkuch*). s. jud. Mureș. 451.

Sălența (f. *Fiscut, Fizkuth*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 214.

Săndulești (f. *Sind, Zend*). loc. compon. a or. Turda. jud. Cluj. 524. 525.

Săplac, v. Supluc de Bărcău.

Sărăcin, cel Bătrîn, v. **Bătrîn.**

Sărăuad (*Scarwad, Zaruad*). s. jud. Satu Mare. 225. 288. 412. 413.

Sărășău (*Zarvassov*). s. jud. Maramureș. 487.

Sărmășag, v. Șărmășag.

Săsar (*Zezarma*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 454.

Seardona, or. în R.S.F.I. episcop de —, 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487.

Seenthmiclos (*Scentmiclos, Zenmyclos, Zenthmiclos, Zenthmiclos, Zenthmikhlos*). a. d. lg. Pecica. jud. Arad. 19. 104. 164. 312. 314. 315.

Seulcus (*Zeuleus*). a. d. lg. Pecica. jud. Arad. 19. 104.

- Schebenlezer**, Ioan. orășean din Sibiu. 178.
- Schloffenberg** (*Slofenerg*). loc. in R.F.G., dinari banali vechi de —. 178.
- Seulteti**, Conrad. jurisprudent și arhidiacon de Nitra. 496. 497.
- Sebastian**, f. l. Ioan de Cehăluț. 262. 408: — f. l. Nicolae de Szántó. 272: — strămoșul Elisabetei 413.
- Sebe** (*Elisabeta*). nobilă. f. l. Wrkun. 181. 215: v. Baterre, f. l. —.
- Sebenico**. v. **Šibenik**.
- Sebenk**. v. **Dominie**, f. l. —.
- Sebeș** (*Sebus*). or. jud. Alba. 45.
- Secaș** (*Zekas*). riu. 283.
- Secaș**. v. **Secășeni**.
- Secășeni** (f. *Secaș. Zekaspathaka. Zekespotok. duae possessiones Zekas. Kethzykas*). s. jud. Caraș-Severin. 201. 283.
- Seceni** (*Kys Zechien. Zechen*). s. jud. Timiș. 227. 526. 529.
- Seculul** (*Siculus. Zekel*). Gheorghe zis —, magistrul, castelan de Unguraș. 107: Ioan —. 524: Nicolae —. 446: Pavel zis —, din Turda Nouă. 317. 407. 525: Petru zis —, magistrul, castelan de Unguraș. 81. 107.
- Secusigiu** (*Zekulzegh*). s. jud. Arad. 385.
- Seez**, loc. in R.P.U.. 192.
- Segno**, or. in R.S.F.I., episcop de —. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487.
- Semyen**, loc. in R.P.U.. 193. 202. 234. 540.
- Sepsi** (*Sebusy*). scaun secuiesc. 394. 406.
- Ser** (*Sceer*). s. jud. Satu Mare. 373.
- Seraphyl**, de Ip. 318.
- Serbia**, în titulatura regilor Ungariei. 6. 92. 101. 127. 163. 163. 172. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487: — schismaticii din —. 32. 34. 172.
- Serephel**, de Cheniz. 165.
- Severin** (*Zewrinio. Zeurinio*). ban de —. 3. 286. 313. 366. 368.
- Sfăraș** (*Fornas. Fornus*). s. jud. Sălaj. 285. 433.
- Sîrnaș** (*Farnas*), s. jud. Bihor. 211. 259.
- Šibenik** (*Sebenico*). or. in R.S.F.I.: episcop de —. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487: — reprezentanții orașului. 336. 337.
- Sibiu** (*Cybinium. Zybinium. Cibinium. Zebinium*). or.. 91. 355. 422. 432. 455: adunare obștească a sașilor la —. 158. 390: bătrînii sașilor din scaunul —. —. 390: canonic de —. 10. 422: comiți de —. 178: congregație generală ținută la —. 390: decanul capitolului —. 350—352. 355. 364. 390: locuitorii scaunului —. 178: orășenii din —. 178. 432. 485. 533: prepozit de —. 10. 234. 260. 304. 333. 390. 422: provincialii scaunului —. 355. 390: — scaun. 178. 390.
- Sie** (*Zeek*). s. jud. Cluj. 392. 430: identificat probabil cu **Zeka**, (v. și **Zeka**). 145. 146.
- Siel** (f. *Siciu. Szech. Zeech*). s. jud. Sălaj. 2. 132.
- Siciu**. v. **Siel**.
- Sidrieș**. v. **Mura Mare**.
- Sighișoara** (*Segusvar*). or. jud. Mureș. 102.
- Sillvaș** (*Zyluas*). loc. compon. a or. Gherla, jud. Cluj. 542. 545.
- Silvașu** (*Zyluas*). s. jud. Hunedoara. 482.
- Simlon**, ban de Dîrlos. 422. 473. 541: — cel Mare. v. **Mare**; — comite de Alma. 38: — de Aaron. 207: — de Chonthaza. 532: — de Kalló. 431: — de Orus. 190: — de Sancto Salvatore, om de mărturie. 234. 260: — de Simnicooară. 199: — de Șmig. ban. 269: — de Teiuș. 112. 128—131: — de Tușin. 533: — f. l. Chom. 62: — f. l. Laurențiu de Blăjel. 422: — f. l. Martin de Sintioana, om de mărturie. 207: — f. l. Mauriciu, comite de Pojon. 2. 6. 92. 101. 127. 163. 164. 360. 365. 400. 447. 465. 487: — f. l. Mihail de Șmig. 473: — f. l. Nicolae de Ghimbav. 154: — f. l. Simion de Teiuș, preot in dieceza Trans., arhidiacon de Crasna, canonic și prebendar de Vaț. 128. 129: — f. l. Ștefan, zis Thatar de Keter. 53: — magistrul, f. l. Ioan zis Derekaas de Boghiș. 46. 50. 197. 211: — magistrul, vicecastelan de Gurghiu. 247: — magistrul, f. l. Mihail. 269: — magistrul, comite de Pojon. v. S., f. l. Mauriciu: — slujitor al comitelui Mihail de Singătîn. 45: v. **Ioan**, f. l. —: v. **Ladislau**, f. l. —: v. **Nicolae**, f. l. —: v. **Petru** și **Emeric**, f. l.: v. **Simion**, f. l. —.
- Siret** (*Zereth*). riu. 287.
- Sirmiu**. v. **Srjem**.
- Simboleni** (*Zumbathtelke*). s. jud. Cluj. 81.
- Sineral** (*Sancto Rege*). loc. compon. a or. Aiud. jud. Alba. 56. 74.
- Sineral** (*Scenkyral*). s. jud. Hunedoara. 219.
- Sincrai**. v. **Erlu-Sineral**.
- Sînd**. v. **Săndulești**.
- Singătîn** (*Enyed*). s. jud. Sibiu. 45.
- Singeorgiu**. v. **Singeorzu Nou**.
- Singeorzu Nou** (f. **Singeorgiu**, *Sancto Georgio*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 54.
- Singer** (*Zengel*). s. jud. Mureș. 24. 29.
- Sînmărtin**. v. **Sînmărtînul Maghiar și Sirbesc**.
- Sînmărtîn** (*Zenmartun. Scenthmartus*), s. jud. Cluj. 209. 321.
- Sînmărtîn de Cîmpie** (f. **Sînmartin**, *Scenthmartun. Zentmartun*). s. jud. Mureș. 78. 321.
- Sînmărtînul Sirbesc și S. Maghiar** (*Zenthmarthon*). s. in jud. Timiș. 283.
- Sînmihai**. v. **Mihăești**.
- Sînmihai**. v. **Sînmihaiu Almașului**.
- Sînmihai**. v. **Sînmihaiu de Cîmpie**.
- Sînmihaiu Almașului** (f. **Sînmihai**, *Zenmyhalteluke*). s. jud. Sălaj. 443.

Sinmihai de Cimpie (f. *Sinmihai, Zenmihaltelku, Zenthywanthelku*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 189, 370, 455, 462.

Sinnicoară (*Aaronscenmiclosa, Aronzenthmiklos, Zenthmiklos*), s. jud. Cluj, 199, 207, 403, 443.

Sinpaul (*Zenthpal*), s. jud. Cluj, 295.

Sintandrei (*Sanctus Andreas*), s. jud. Bihor, 385.

Sintău, v. Santău Mare și Mle.

Sintău, v. Santău.

Sintejude (*Sancto Egidio, Zenthegyid, Scen-tegud*), s. jud. Cluj, 89, 107, 230, 392.

Sintimbru (*Sanctus Emericus*), s. jud. Alba, 24, 26, 40, 47, 54, 75, 76, 77, 94, 123, 124, 156, 159, 182, 199, 207, 220, 234, 247, 249, 267, 269, 279, 285, 293, 296, 392, 402, 428, 530, 533, 535, 538, 541, 542.

Sintioana, (*Scenthyuan, Zenthluan*), s. jud. Cluj, 152, 207.

Sintion (*Zenthianus*), s. jud. Bihor, 12.

Sintu, v. Șleu Sfintu.

Slavonia (*Sclavonia*), ban de —, 44, 101, 163, 360, 365, 400, 401, 486, 487; moșii din —, 466; priorul ioaniților din —, 92, 93.

Slimnie (*Stolczenberg*), s. jud. Sibiu, 178, 351.

Slovenia, v. Slavonia.

Solmus, a. d. lg. Botiz, jud. Satu Mare, 197.

Solnok (*Zolnuk, Zonuk*), or. în R.P.U.; arhidiacon de —, 56, 106, 253, 257, 276, 277, 289, 386, 519, 548; — comitat, 81, 186, 245, 262, 265, 318, 373, 413, 431; comite de —, 10, 13, 14, 18, 20, 21, 25, 29, 42, 45—49, 54, 77, 79, 83, 86, 92, 93, 106, 107, 123, 127, 152, 155, 159, 160, 163, 164, 169, 212, 214, 215, 218, 221, 225, 231, 261, 263, 279, 305, 311, 348, 372, 373, 382, 397, 398, 411—413, 423, 431, 458, 482, 512, 518, 519, 522—525, 530, 535, 538, 543, 544, 548.

Solnocul de Mijloc (din greșeală: *Zolnuk exterior*), comitat, 270.

Solnocul Dinlăuntru (*Zonuk interior*), comitat, 43, 46, 211.

Solomon, arhidiacon de Turda, vicar al episcopiei Trans. 15, 30, 31, 57, 109, 125, 317, 407, 525; — comite din Băgaciu, 355; — de Alba Regală, 147; — de Fahyd, om de mărturie, 425; v. Nicolae, f. l. —; v. Ștefan, f. l. —.

Solumkeu (*Solumku*), cetate lg. Șinten, jud. Bihor, 197.

Solymuş, a. d. lg. Ianova, jud. Timiș, 400.

Sombor, a. d. lg. Sf. Gheorghe, jud. Covasna, 394, 406.

Somaşy (*Simigium*), or. în R.P.U.; comite de —, 92, 163, 164.

Sopron, or. în R.P.U., perceptor al ioaniților din —, 92.

Spalato, v. Split.

Split (*Spalato*), or. R.S.F.I. arhiepiscop de —, 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.

Spurbas, v. Furkeschdorf.

Srjem, (*Sirmiu, Sirmium*), or. în R.S.F.I., episcop de —, 6, 101, 127, 163, 164, 339—341, 347, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.

Stan, de Rona, om de mărturie, 489; — f. l. Gurhes, român din Maramureș, 487; — f. l. Ivan, cnez de Sărăsău, 487; — f. l. Petru, român, 477.

Stanislau, f. l. Crăciun, om de mărturie, 489; — f. l. Ladislau, f. l. Ioan, 132; f. l. Ladislau, român, 400; v. Ioan, f. l. —.

Stanislohaza, a. d. lg. Căprioara, jud. Arad, 526, 529.

Stejarul lui Pelbart (*Plybratmagyla*), deal, 283.

Stejăriș, (f. Proștea, *Prodnik, Prepostfalva*), s. jud. Sibiu, 422.

Stinea Păpuriișului (*Nadekw*), toponimic, 207.

Stoian, f. l. Musana, 482; — zis Piticul, v. Piticul.

Stoiana (*Estyen*), s. jud. Cluj, 108.

Straja (f. Găstrade, *Goztrag*), s. jud. Cluj, 433.

Strassbourg (*Argensi, Argentina*), or. în Franța (identificare probabilă), 115.

Stremț (*Gyeg*), s. jud. Alba, 48.

Strigoniou, v. Esztergom.

Suceagu (*Suchak, Scuchak, Zuchak*), s. jud. Cluj, 26, 75, 213, 233, 294.

Such, a. d. în R.S.F.I., 526.

Sudak, loc. compon. a s. Uileacul Șimleului, jud. Sălaj, 2.

Sugopatak, ripă, 438.

Sula, a. d. în R.S.F.I., 526.

Sumurdueu (*Zomurduk, Zumurduk*), s. jud. Cluj, 77, 182, 234, 285, 291, 295, 427, 436, 478, 488, 512, 542.

Sumusaş (*Sumusagh, Sumusagpataka*),riu, lg. Hărău, jud. Hunedoara, 490.

Suplac, v. Suplacu de Băcău.

Suplacu de Băcău (f. Săplac, *Suplac, Zep-lak*), s. jud. Bihor, 292, 318.

Supur (*Zupur*), s. jud. Satu Mare, 195, 373.

Susanl (*Sasanfolua*), s. jud. Timiș, 400.

Sustulabaza, a. d. în R.S.F.I., 526, 529.

Svl, v. Andrei și Turul, f. l. —.

Swth, a. d. în R.S.F.I., 529.

Syberk (*Siberk, Syberkh*), v. Petru Diaicul, f. l. —.

Syd, a. d. lg. Darouch, în U.R.S.S., 309.

Syma, loc. în R.P.U., 197.

Symand (*Zijmard*), a. d. lg. Mașloc, jud. Timiș, 526, 529.

Synka, f. l. Dumitru, 479.

Syra, loc. în R.P.U., 224.

Syroka, loc. în R.S.C., 335.
 Syuegd, a. d. Ig. Sălard, jud. Bihor, 126.
 Szabolcs (*Zabolch, Zabouch*), or. în R.P.U.;
 arhidiacon de —, 387, 389, 509; — comitat, 1, 97, 162, 240–243, 259, 316, 326, 479, 540; comite de —, 126, 132; vicecomite de —, 242, 243, 508.
 Szakoly (*Zakul*), loc. în R.P.U., 516.
 Szamosangyalos (*Angelus*), loc. în R.P.U., 202.
 Szántó (*Zantow*), loc. în R.P.U., 272.
 Szatmár, comitat, azi în R.P.U., 162.
 Zsecs (*Zech*), loc. în R.S.C., Nicolae de —, judele curții regale, 53, 58, 95, 110, 188, 533.
 Szécs, v. Siel.
 Szécs, v. Orșova Pădure.
 Szegholm (*Zeghalum*), loc. în R.P.U., arhidiacon de —, 190, 440, 474.
 Székeslehelvár (*Alba Regală*), or. în R.P.U., 147, 255, 378; biserica din —, 140, 147, 192, 255; capitulul din —, 399; — canonic de —, 252, 348.
 Szentkereszt, loc. în R.S.C., 324.
 Szent Miklos, v. Zenthmilklos.

Ş

Şamsud (*Samson*), s. jud. Sălaj, 373.
 Şard, v. Şoard.
 Şaroş (*Sarus, Schar*), s. jud. Mureş, 445.
 Şaroşu pe Tîrnavă (f. Şaroş, *Sarus*), loc. compon. a or. Dumbrăveni, jud. Sibiu, 38, 289.
 Şaroş, v. Şaroşu pe Tîrnavă.
 Şarmăşag (*Sarmasag*), s. jud. Sălaj, 186, 195, 196, 248, 373.
 Şeica, v. Şeiea Mare.
 Şeiea Mare (*Schelk, Selk, Selky, Zelk*), s. jud. Sibiu, 52, 192, 363.
 Şeica Mică (*Sachelk, Sarselk*), s. jud. Sibiu, 52, 363.
 Şelarul (*Nyerges*), Nicolae zis —, oaspe din Sălacea, 408.
 Şelimbăr (*Schellenberg*), s. jud. Sibiu, 178, 350.
 Şerban, cnez, 81.
 Şieu-Măgheruş (f. Măgheruş, *Monyorows, Zenthandryas*), s. jud. Bistriţa-Năsăud, 189, 248.
 Şilea (*Syle*), s. jud. Alba, 40, 94, 425, 429.
 Şimleu (*Somlyoad*), ţinut, 132.
 Şimleul Silvaniei (*Somlyo*), cetate, sat, jud. Sălaj, 2.
 Şhlop, Ladislau cel —, 458.
 Şiria (*Vilagusforti*), s. jud. Arad; castelan de —, 221.
 Şmig (*Sumugyn, Sumugyun*), s. jud. Sibiu, 269, 473.
 Şoard (f. Şard, *Saard*), s. jud. Mureş, 25, 522, 538.
 Şomecuta, v. Şomeuta Mare.
 Şomeuta Mare (*Somkuth*), s. jud. Maramureş, 215.
 Şomeutu Mic (*Somkuth, Somkuth*), loc. comp. a municip. Dej, jud. Cluj, 46, 211.
 Ştefan, arhidiacon de Timiş, 19, 104, 312; — ban, de Lučenec, 286, 313, 334, 462; — ban de Severin, 3; — Bubek, v. Bubek; — canonic al capitolului din Cenad 283, 312; — canonic din Pécs, 104; — comite de Aţel, 355; — comite de Curciu, 355; — comite, castelan de Şiria, 221; — de Alba (Regală), preot, 192; — de Arpătac, v. Ioan, f. l. ; — de Aţel, vicecomite, 390; — de Buda, om de mărturie, 230, 261; — de Bulci, 62; — de Cetariu, 330; — de Chamafalva, 244; — de Chonthaza, 532; — de Chezdi, v. Ladislau, f. l. —; — de Darouch, 309; — de Darw, 390; — de Gyopol, 165, 236; — de Dorolţ, 286; — de Fard, 487; — de Galtiu, 285; — de Indol, 407, 525; — de Kalló, 183, 184, 243, 244, 467, 468, 472, 494; — de Laczk, f. voievod al Transilvaniei, 221; — de Lechinţa, 53; — de Mand, om de mărturie, 245; — de Măcişaş, 213; — de Nogsemyen, 187, 203; — de Pelişor, 197; — de Petriceni, 538, 544; — de Radalf, 483, 484; — de Semjen, 193, 202, 234; — de Sfîrnaş, 212, 252; — de Suceag, 75; — de Şelimbăr, 178; — de Şilea, 94, 425, 429; — de Tiuis, 412, 413; — de Valea Seacă, 538; — de Vintere, 212; — de Wythka, 479; — diaconul, v. Diaconul; — episcop de Faro, 360, 365, 400, 447, 465, 486; — episcop de Nitra, 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 363, 365, 395, 400, 447, 465, 486, 487; — episcop de Trau, 92; — episcop de Zagreb, 79, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — f. l. Alexandru de Sandorhaza, 186, 373; — f. l. Andrei, 5, 8, 57; — f. l. Andurnuk, 412; — f. l. Apour, 538, 544; — f. l. Beke de Olosig, 165, 210; — f. l. Dionisie de Reghin, 16; — f. l. Elena, soţia lui Myke de Zalău, 531; — f. l. Grigore, 318; — f. l. Iacob de Mănăştur, 433, 450; — f. l. Ioan, 196, 544; — f. l. Ioan de Cistei, 30, 31, 61; — f. l. Ioan de Ciunga, 528; — f. l. Ioan de Samşod, 373; — f. l. Ioan de Sarmăşag, 186, 373; — f. l. Iuga, 486; — f. l. Ivan de Valea Seacă, 538; — f. l. Kanya, 451; — f. l. Lachk, 266; — f. l. Ladislau, 122, 293, 294; — f. l. Ladislau de Anduriashaza, 527; — f. l. Ladislau de Juc, 444; — f. l. Ladislau de Mezevlak, 304; — f. l. Ladislau de Nădăşel, 285; — f. l. Ladislau zis Adas de Pelişor, 111; — f. l. Ladislau, slujbaş din Sintimbru, 533; — f. l. La-

dislău de Szakoly. 516: — f. l. Ladislău de Zekeres. 132: — f. l. Ladislău, slujitor al castelanului de Unguraș. 81: — f. l. Ladislău, f. l. Alexandru. 197: — f. l. Laurențiu de Doby. 236: — f. l. Leukus. 108: — f. l. Mark. 412, 413: — f. l. Martin. 182: — f. l. Mihail. 108, 197: — f. l. Nicolae. 12: — f. l. Nicolae de Galda. 425: — f. l. Nicolae de Șilea. 40: — f. l. Nicolae de Wytez. 244: — f. l. Nicolae, f. l. Solomon de Cilnic. 45: — f. l. Nicolae zis Aprod de Toth-solmus. 461: — f. l. Nicolae zis Chol. 123, 293: — f. l. Nicolae Secuiul. 446: — f. l. Pavel. 268: f. l. Pavel de Baranya. 413: — f. l. Pavel de Barthaveulge. 186, 373: — f. l. Pavel de Panaz. 393: f. l. Pavel de Tărian. 408: — f. l. Pavel zis de Zakalus. 316: — f. l. Petew de Santău. 121, 314, 315: — f. l. Petru. 295: — f. l. Petru cel Mare. 542, 545: — f. l. Petru de Pănade. 451: — f. l. Petru de Sumurduc. 182: — f. l. Petru, f. l. Farcaș. 454: f. l. Solomon. 57: — f. l. sorei lui Nicolae zis Wos. 43: — f. l. Ștefan. 163, 471: — f. l. Ștefan de Kalló. 467, 468, 494: — f. l. Ștefan de Lechința. 54: — f. l. Ștefan de Semjén. 234: — f. l. Ștefan de Wythka. 479: — f. l. Ștefan de Alțina. 109: — f. l. Toma de Zenthmarton. 242: — f. l. Toma, f. l. Dionisie de Lučenec. 455: — f. l. Toma, f. l. Dionisie de Reghin. 462: — f. l. Toma, imputernicitul lui Nicolae, f. banului Simion. 85: — f. magistrului Toma. 163: — f. l. Toma, nobil de Abusfalău. 541: — f. l. Toma, oaspe din Sălăcea. 408: — f. vicevoievod al Transilvaniei. 10, 19, 24, 45, 47, 48, 77, 230: — fratele lui Balad și Konya. 269: — fratele lui Dragoș. f. l. Giulia. 489: fratele lui Nicolae, f. l. Ioan de Juc. 456: — magistrul. 318, 370: — magistrul, f. l. Benedict de Echer. 283: — magistrul, f. l. Iacob de Mănăstur. 185: — magistrul, f. l. Ladislău. 291: — magistrul, f. l. Laurențiu, f. l. Dorugh. 284: — magistrul, f. l. Pethew zis Adaas. 164: — magistrul, f. l. Ștefan. 7, 198, 205, 540: — magistrul, f. l. Ștefan de Nogsemyen. 187, 193, 202: — magistrul, f. l. Ștefan de Radalf. 483: — magistrul, f. l. Toma. 334: — magistrul, v. Dionisie, f. l.: — măcelarul, v. Măcelarul: — nobil de Pele. 413: — orășean din Sibiu. 533: — preot al bisericii din Metșdorf. 192: — vărul lui Benedict, f. l. Andrei. 393: — vicevoievodul Transilvaniei. 4, 22: v. Andrei, f. l. —: — Crispus, v. Crispus; v. Dionisie, f. l. —: v. Ioan, f. l. —: v. Ladislău, f. l. —: v. Pavel, f. l. —: v. Pethew, f. l. — v. Ștefan, f. l. —: — zis Albul de Răcăștia, v. Al-

bul de Răcăștia, — zis Bubeck, v. Bubeck; — zis de Alțina. 102: — zis Pogan, v. Pogan; — zis Polhos, v. Polhos; — zis de Silivaș. 542, 545: — zis Tatar, v. Tatar; — zis Vaghuch, v. Vaghuch. Șura Mare (*Magno horreo*). s. jud. Sibiu. 351. Șura Mică (*Parvo horreo*). s. jud. Sibiu. 350.

T

Tamastelke, a. d. lg. Recea-Cristur, jud. Cluj. 24. Tamasy, a. d. în R.P.U.. 236. Tarcea (*Tarcha*). s. jud. Bihor. 110. Tarcha, a. d. lg. Salonta, jud. Bihor. 161, 318. Tarnya, loc. neidentificabilă în f. comit. Bihor. 12. Tatar, fratele lui Dragoș. f. l. Giulia. 489: Ioan zis —. 241: Ștefan zis —. 58: Ștefan zis —, de Keter. 53, 58, 80. Tatomir, cel Roșu, v. Roșu. Tárkány, loc. în R.P.U.. 468. Tálmaclu (*Tolmach*). or. jud. Sibiu. 178. Tămașa (*Tamasfalwa*). s. jud. Sălaj. 214. Tămășasa (*Thamaspathaka*). s. jud. Hunedoara. 124, 506. Tărcala (*Tarkan*). s. jud. Bihor. 72. Tărian (*Tharyan*). s. jud. Bihor. 408. Teaca (*Theba*). s. jud. Bistrița-Năsăud, 140. Teel, f. l. Petru de Prejmer. 458. Teiul (*Haas*). top.. 283. Teluș (*Villa Spinarum. Tyuis, Spinis*). or. jud. Alba. 57, 109, 112, 128—131. Tekus, fiii lui —. 479. Telukwynez, a. d. lg. Vințul de Jos, jud. Alba. 360. Temerken, a. d. în R.S.F.I.. 526, 529. Terbedéd, loc. în R.S.C.. 313. Teș (*Teyes Hwdus*). s. jud. Timiș. 526, 529. Tharnuk, a. d. în R.P.U.. 526. Theleg, a. d. lg. Deaj, jud. Mureș. 275. Thembes, a. d. în R.P.U.. 526, 529. Thereche, v. Petneháza. Thyfenou, loc. în R.P.P.. 192. Thyuan, v. Petru, f. l. —. Tiburetelku (*Tyburteleke, Tyburchtelke, Tyburczelke*). a. d. lg. Chinteni, jud. Cluj. 180, 348, 356, 396, 402, 411, 453, 542, 545. Tiburțlu, de Băcia. 124. Tileagd (*Thelegd, Telukd*). s. jud. Bihor. 101, 517, 520, 521, 526, 529. Tilegd, v. Tylegd. Timiș (*Thymis*). arhidiacon de —. 104, 312: — (*Themes*). riu. 522: — ul Mic (*Kystemes*). riu. 400.

Timișoara (*Temeswar, Themeswar*), or., 121, 325.
Tloldtur (*Thoteur*), s. jud. Cluj, 108.
Tlszadob (*Doob*), loc. în R.P.U., 121.
Tiuls, (*Twys*) a. d. lg. Tășnad, jud. Satu Mare, 412, 413.
Tlur (*Thur*), loc. compon. a or. Blaj, jud. Alba, 94.
Tirgu Mureș (*Zekuluasarhel, Forum Sicularum*), or. jud. Mureș, 451, 454.
Tirgușor (f. Oșorhel, *Wasarhel*), s. jud. Cluj, 152.
Tirgușor (*Azonwasara*), s. jud. Bihor, 165.
Tirnavă (f. Proștea Marea, *Noghekemczew*), s. jud. Sibiu, 10, 390.
Tirnava (*Kykellew*), arhidiacon de —, 461, 519; — comitat, 224, 269; — riu, 74, 275; — Mare (*Noghhykulleu*), riu, 224; — Mică (*Kukulleu minor*), riu, 52, 85.
Tirnăveni (f. Sînmărtin, *Sancto Martino*), or. jud. Mureș, 445.
Tirnăvloara (f. Proștea Mică, *Kysekemczew*), s. jud. Sibiu, 10, 224.
Tod, loc. în R.P.U., 194.
Told, loc. în R.P.U., 511.
Tolna, comitat, azi în R.P.U., 92, 163, 164.
Toma, arhiepiscop de Kalocsa, 447, 465, 486, 487, 517, 520, 526, 529; — f. l. Pancrațiu, f. episcop de Cenad și arhiepiscop ales de Kalocsa, 306, 331, 338—340, 360, 365, 399, 400; — cel Roșu, v. Roșu; — de Agrișu, slujitor, 423; — de Byri, 197, 316, 323, 481, 491; — de Boht, 11; — de Chenaneghazi, om de mărturie, 391; — de Chendu Mic, 269; — de Coșeu, 318; — de Kalló, 326; — de Kystarkan, 332; — de Lazuri, 223; — de Oșvarău, jurat, 197; — de Perked, 540; — de Rapolt, 124; — de Zenthmarton, 242; — din neamul Cenad, 101; — din Sărăuad, om de mărturie, 413; — din Secz, 192; — episcop de Cenad, 6, 13, 14, 18, 20, 21, 42, 44, 59, 79, 86, 92, 93, 101, 127, 163, 164, 166, 167, 246, 271, 305, 307, 310, 336, 337; v. și **Toma**, arhiep. de Kalocsa; — episcop de Sirmiu, 6, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — f. l. Chepan de Mecențiu, 413; — f. l. Dionisie de Reghin, 4, 16, 36, 41, 163, 175, 179, 189, 247, 337, 370, 404, 462; — f. l. Dionisie de Losoncz, 175, 455; — f. l. Gabriel, 490; — f. l. Ioan, 403; — f. l. Ioan de Fiscut, 214; — f. l. Ioan de Sîntău, om de mărturie, 393; — f. l. Laurențiu de Tileagd, magistrul, 517, 520, 521, 526, 529; — f. l. Lorand, împuternicit, 161; — f. l. Mihail, oaspe din Filpișul Mare, 191; — f. l. Moyk, 413; — f. l. Petru de Sărăuad, 413; — f. l. Simion de Teiuș, numit prepozit la Promontoriul Strigoniului, 112, 130,

131; — f. l. Toma, f. l. Dionisie de Lușenec, 163, 175, 334, 455; — f. voievod al Trans, 54, 123, 230, 264; — fratele lui Petru, f. l. Ioan de Kathl, 510; — fratele magistrului Nicolae zis Wos, 392; — împuternicit, 323; — magistrul, f. l. Dionisie de Măierău, 386; — magistrul, f. l. Nicolae de Wasary, 110, 161, 357; — magistrul, comite de Zemplen, 8; — mare ușier, 6, 92, 101, 127, 163, 164; — nobil de Abușfalău, 541; — preot la Cluj, 4; — preot, om de mărturie al capitlului din Oradea, 203, 284, 362; — zis Custode, v. Custode; zis Ceh, v. Ceh; v. Beke, f. l. —; v. Deziderlu și Emeric, f. l. —; v. Iacob, f. l. —; v. Ioan și Grigore, f. l. —; v. Ioan, și Laek, f. l. —; v. Ladislau, f. l. —; v. Nicolae, f. l. —; v. Ștefan, f. l. —; — Darabous, v. Darabous.
Tonelu (*Tonchaza*), s. jud. Mureș, 28, 423.
Tonelu (*Tonchaza*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 214.
Toplica, mănăstire, azi în R.S.F.I., 546.
Tordalaka, a. d. lg. Cîmpia Turzii, jud. Cluj, 181.
Torontal, arhidiaconat, 347.
Torpa, loc. în R.P.U., 234.
Torzaltelku, a. d., probabil lg. Apahida, jud. Cluj, 370.
Tothsolmus, loc. în R.S.C., 461.
Totolu (*Tate*), s. jud. Alba, 48.
Toty, a. d. lg. Tărian, jud. Bihor, 385.
Tragur, v. **Trogrir**.
Transilvania, passim; biserica —, v. **Alba Iulia**, dieceză; — capitlu, v. **Alba Iulia**, capitol; — episcop, v. **Alba Iulia**, episcop; prepozit de, v. **Alba Iulia**; voievod al —, v. voievod; vicevoievod al, v. **vicevoievod**.
Trau, v. **Trogrir**.
Trenčín, comitat, azi în R.S.C., 119, 479.
Treutul, Nicolae, nobil, 493.
Treviso (*Tervis, Trevis*), or. în Italia, 315.
Tritenii de Jos și de Sus (f. Tritul, *Thetreh*), s. jud. Cluj, 181.
Tritul, v. **Tritenii de Jos și de Sus**.
Trnava (*Tirnavia*), or. în R.S.C., 476, 477, 478.
Trogrir (*Tragur, Trau*), or. în R.S.F.I., episcop de —, 360, 365, 395, 400, 447, 465, 486, 487.
Tuerco, f. l. George Grubig, 547.
Tulugd, a. d. lg. Săcuieni, jud. Bihor, 236.
Tunsul (*Tonsus*), Mihail zis —, arhidiacon de Dăbica, 143.
Tunughy, loc. în R.P.U., 25.
Tunyog, loc. în R.P.U., 420.
Turda (*Torda, Thorda*), or. jud. Cluj, 45—49, 211, 216, 217, 220, 230, 237, 261, 291, 317, 397, 398, 445, 446, 525, 527; adunare obștească a nobililor la —, adunare generală (congregație) a țării la —, 46—48,

54, 56, 77, 158, 212, 214, 215, 218, 225, 231, 518, 519, 523—525; arhidiacon de —, 15, 30, 31, 57, 109, 125, 317, 407, 525; biserica parohială din —, 237, 273, 278, 279, ;— comitat, 181, 317, 524, 525.

Turda Nouă (*Nova Torda*), cartier al or. Turda, jud. Cluj, 407, 525.

Turia (*Pysulnuk*), riu, 538, 544.

Turia (*Torya*), s. jud. Covasna, 458.

Turlec (*Turuch, Thuruch*), comitat., azi în R.S.C., 53, 95, 134, 188, 208, 283, 319, 330; comite de —, 161, 244, 246, 283, 313, 323, 324.

Turteu, a. d. în R.P.U., 186.

Turuch, v. **Turiece**.

Turul, f. l. Svl, 292; — magistrul, preot al capitulului de Oradea, om de mărturie, 157, 158, 203, 233; — magistrul, f. l. Grigore, f. l. Laurențiu de Săplac, 292, 318.

Tușinu (*Tusun*), s. jud. Mureș, 533.

Tuștea (*Tusta*), s. jud. Hunedoara, 482.

Tuys, a. d. Ig. Babța, jud. Satu Mare, 513.

Twrek, Ioan, vilic de Cislădie, 178.

Tyba, neam nobiliar, 490; — de Kyde, 361, v. **Petru**, f. l. —.

Tyburchteleke, v. **Tiburchtelku**.

Tych, fratele lui Hanko, 480.

Tylegd (*Telegd, Tilegd, Tytelgd*), arhidiaconat în Secuime, 106, 170, 176, 177, 302, 303, 385, 406, 519.

Tyukfalu, a. d. în jud. Timiș, 400.

T

Țaga (*Cheegh*), s. jud. Cluj, 386.

Țagu (*Chegh*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 36, 41, 189, 370.

Țara Românească (*Partibus Transalpinis, Terra Transalpina*), 79, 92, 400, 447.

Țentea (*Chyacute*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 430.

U

Ubul, f. l. Ladislau de Kalló, 491.

Ugocea (*Ugocsa, Hugochoa*), arhidiaconat, 143; arhidiacon de —, 157, 219; — comitat, 98, 205, 224.

Ugolin, arhiepiscop de Spalato, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.

Ugrin, de Berherio, 14; v. **Nicolae**, f. l. —.

Uileacu de Criș (f. **Uileacu, Wylak**), s. jud. Bihor, 526, 529.

Uileacu Șimleului (*Ujllak*), s. jud. Sălaj, 2.

Uloara de Jos (f. **Ciunga, Chungua, Chongua**), s. înglobat or. Ocna Mureș, jud. Alba, 30, 31, 61, 528, 537.

Ujudvar (*Nova Curia, Nova Cruce*), a. d. jud. Timiș, (identificare nesigură), 92.

Ulița Alunilor (*Hasulgasse*), livadă și uliță la Cislădie, 178.

Ulița Casei (*Hazouta*), top., 231.

Ulița Sașilor (*Zaswtha*), top., 275.

Ulița Sf. Iacob, la Oradea, 526.

Ung, arhidiaconat, azi în U.R.S.S., 37.

Ungaria, beneficiile papale din —, 347; ciumă în părțile —, 452, 460; dijele bisericești din —, 172; dinari de 347; eretici și schismatici din —, 172, 173; ioaniții din —, 92; moșii din —, 334; ordinul dominicanilor din —, 9; palatinul — ei, 59, 111, 208, 247, 328, 491—493, 507; — regat, 32—34, 68, 169, 347, 354, 455, 456; rege al —, 5, 8, 13, 17—21, 33, 34, 42, 44, 49, 52—54, 58, 60, 79—84, 86, 90, 93, 96, 102, 103, 105, 114, 115, 119, 121, 126, 127, 134—136, 444, 445, 447, 450, 459, 463, 466, 468, 472, 477, 479, 485, 488, 498, 500, 513, 526, 529, 534, 539, 546; v. și **Ludovic I.**, rege; regină a —, 342, 343; tătari în —, 479; trimis papal în —, 347, 416.

Unguraș (*Baluanus*), cet. în jud. Cluj, 81, 107, 372, 396, 430, 431.

Urca (*Evrke*), s. jud. Cluj, 463.

Ureșul Paltinilor (*Tharhag*), top., 373.

Uroi (*Arjan*), s. component a or. Simeria, jud. Hunedoara, 506.

Uroș, ținuturi stăpinite de —, 32.

Urssio, Bartolomeu, notar, 452, 460.

Urus, loc. R.P.U., 242.

Urzieeni (*Chalanusnad*), s. jud. Satu Mare, 197.

V

Văc (*Vat*), or. în R.P.U., 6, 127; — canonicat, 129; — episcop de —, 92, 101, 163, 164, 264, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487, 502, 505.

Vaghuch, Ștefan zis —, om de mărturie, 429.

Vaida-Cămăraș (*Kamaras*), s. jud. Cluj, 15, 24, 29.

Valchid (*Valdhuttn*), s. jud. Sibiu, 355.

Vale (*Ay*), 408.

Valea Bufnițelor (*Boglasay, Boglusay*), top., 408.

Valea Căpușului (*Kapuspathaka*), riu, 207.

Valea Husușului (*Hozioazoupathak, Huzioazoupathak, Huzioazoupathaka*), pîriu, 408.

Valea Lebedei (*Hatiaswoigh*), top. Ig. Apahida, jud. Cluj, 488.

Valea lui Crăelun (*Karachunpathaka*), pîriu, 283.

Valea lui Mihai (f. **Mihaifalău, Nogmyha**), s. jud. Bihor, 292.

Valea lui Seldel (*Sedelpathaka*), pîriu, 275.

- Valea Lunclii** (f. Husmezău, *Hurymezew*), s. jud. Cluj, 43.
- Valea Lungă** (f. Hususău, *Huryusou*), s. jud. Sibiu, 363.
- Valea Machala** (*Machalapathak*), pîriu, 408.
- Valea Morăului** (*Moroupataka*), pîriu, 108.
- Valea Mare** (poate *Zoad*), s. jud. Arad, 226.
- Valea Masa** (*Masapataka*), pîriu, 195, 373.
- Valea Nădăștili** (*Nadasdpataka*), pîriu, 231.
- Valea numită Vale** (*Ay*), top, 408.
- Valea Pomilor** (f. Mocirla, *Machala*, *Machalya*), s. jud. Sălaj, 195, 196, 373.
- Valea Seacă** (*Zarazpatak*), s. jud. Covasna, 538.
- Valea Seeașului** (*Zekaswelgh*, *Zekuswelgh*), rîu, 283.
- Valea Villor** (f. Vorumloc, *Baromlaka*, *Wurmloch*), s. jud. Sibiu, 192, 426, 437.
- Valea Vrenscurilor** (*Faizowelgh*), top, 408.
- Valentin**, de Cămăraș, 24, 29; — de Herepea, om de mărturie, 25, 429; — episcop de Makarska, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487; — zis de Cămăraș, 15.
- Valter**, comite de Buzd, 192; — comite de Ibișdorf, 355.
- Vaneluc**, f. l. Farkstan, 476.
- Varada**, v. *Kisvárdá*.
- Varolea**, v. *Gogan-Varolea*.
- Vas**, comitat, 244.
- Vasary**, (*Wasary*), a. d. lg. Salonta, jud. Bihor, 110, 161, 357.
- Vasvár**, (*Ferreucastrum*), loc. în R.P.U., 192; biserica de —, 377; prepozit de —, 242; prepozitură de —, 153, 218, 240.
- Vaș**, v. *Vác*.
- Vălcău**, v. *Văleni*.
- Văleni** (f. Vălcău, *Wolkow*), s. jud. Cluj, 293.
- Vărsand** (*Wossyan*), s. jud. Arad, 258.
- Vechea** (f. Buda Veche, *Buda*), s. jud. Cluj, 122, 230, 261, 512, 514.
- Veghetorul Inalt** (*Hochvarie*), top, 355.
- Velletri**, or. în Italia, episcop de —, 113.
- Velț** (*Velcz*), s. jud. Sibiu, 355, 390.
- Veneția**, or. în Italia, dogele — ei, 452, 460; tratat de pace cu —, 60, 221.
- Verpelét**, loc. în R.P.U., 328.
- Vesprim**, v. *Veszprém*.
- Veszprem** (*Vesprim*), or. în R.P.U., 6, 59; — capîtlu, 536; dieceza de —, 140, 147, 341, 347, 378; călugărițele din —, 59; episcop de —, 92, 101, 163, 164, 205, 299, 300, 301, 311, 360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
- Vetiș** (*Vetes*, *Vethes*), s. jud. Satu Mare, 5, 8, 95, 134, 188, 208, 322.
- Vilșoara** (f. Pășal, *Pachal*), s. jud. Bihor, 393, 408.
- Villa Furkasil** (*Furkeschdorf*), a. d. lg. Moșna, jud. Sibiu, 38.
- Villeneuve-lès-Avignon**, or. în Franța, 32—35, 135, 137—153, 172, 173, 273, 276—282, 299, 301, 496—505, 509.
- Vilhelm**, cardinal-diacon al bisericii Sf. Maria în Cosmedin (Roma), 416, 496, 500; v. *Petru*, f. l. —.
- Villerm**, magistru, canonic al capîtlului din Oradea, 408.
- Vincențiu**, arhidiacon de Ugocea și vicar al episcopului Transilvaniei, 157, 215; — capelan, f. l. Dumitru, numit arhidiacon de Dăbica, 143, 144; — de Kapus, vicearhidiacon de Ung, 37; — om de mărturie al conventului din Cluj-Mănăștur, 438.
- Vintere** (*Venter*), s. jud. Bihor, 212.
- Viñul de Jos** (*Ołwyncz*, *Wynch*), s. jud. Alba, 360.
- Visul**, v. *Viszoly*.
- Viszdorf**, v. *Welsdorf*.
- Vișegrad** (*Vissegrad*, *Wyssegrad*), loc. în R.P.U., 5, 53, 82—84, 95, 98, 100, 102, 105, 110, 111, 114, 126, 132, 134, 136, 168—170, 183, 188, 205, 206, 208, 213, 236, 244—246, 261, 266, 283, 311, 312, 319, 323, 324, 327, 330, 332, 334, 352, 354, 363, 364, 367, 371—373, 393, 394, 396, 413, 459, 479, 481, 484, 489, 494, 508, 510, 515, 529, 536; catelan de —, 328; ciumă la —, 460.
- Viszoly** (*Visul*), loc. în R.P.U., 290.
- Vitka**, loc. în R.P.U., 202.
- Vilcele**, (f. Banabic, *Banabyky*), s. jud. Cluj, 20.
- Vilcele** (f. Vilcelele Rele, *Gonazfolu*), s. jud. Hunedoara, 482.
- Vilcelele Rele**, v. *Vilcele*.
- Vinători** (f. Hașfalău, *Haasfalua*, *Haasfalu*), s. jud. Mureș, 25, 289.
- Vlad**, cnez din Vilcelele Rele, asesor-jurat, 482.
- Volvozi** (f. Cheniz, *Kenez*), s. jud. Bihor, 165.
- Vorsinata** (*Vorsinanta*, *Vorsuanta*, *Wosuanita*), uliță la Ineu, 526.
- Vorumloc**, v. *Valea Villor*.
- Vos**, Nicolae zis —, magistru, vicecastelan de Cohalm, 230, 235; v. și *Wos*.
- Voya**, loc. în R.P.U., 202, 471.
- Vray**, loc. în R.P.U., 362.
- Vruzlanus** (*Wruzlanus*), loc. în R.S.F.I., 526, 529.
- Vurpăr** (*Burperg*), s. jud. Sibiu, 178.
- Vyner**, Nicolae zis —, orășean din Zlatna, 200.

W

- Waralia**, a. d. lg. Bocicoiul Mare și Crăciunești, jud. Maramureș, 476.
- Warasereczy**, a. d. lg. Vinători și Apateu, jud. Arad, 87.
- Warasfalw**, a. d. în R.P.U., 526.
- Wary**, loc. în U.R.S.S., 234.

Wasahaza, a. d. lg. Receaș. jud. Timiș. 400.
 Wassarwstaiwa, a. d. în R.P.U.. 529.
 Wechy, v. Blasiu, f. l. —.
 Weissdorf a. d. lg. Mediaș. jud. Sibiu. 355.
 Welpreth, a. d. (sau probabil Olpret. azi Bobilna). jud. Cluj. 81.
 Wereseğyhaz, a. d. lg. Zimandeu. jud. Arad. 526, 529.
 Wereseğyhaz, a. d. lg. Igrăș. jud. Timiș. 526.
 Werus, f. l. Ștefan zis de Alțina. 102.
 Witche, Nicolae. 38.
 Wlanyk, f. l. Ladislau. credincios al regelui. 400.
 Wiehee, loc. în R.S.F.I.. 421.
 Wloclawsk (*Woldistlaniensis*). dieceză. în R.P.P.. 192.
 Wos; Nicolae zis —. 107. 122. 133. 152. 264. 299. 300. 392. 398. 423; Nicolae zis —. cel Tânăr. 356. v. și Vos.
 Woya, loc. în R.P.U.. 245.
 Wray, loc. în R.P.U.. 354.
 Wrkun, 181.
 Wrs, a. d. în R.S.F.I.. 526.
 Wronyes, a. d. lg. Uileacu de Criș. jud. Bihor. 529.
 Wruzthelek a. d. în R.S.F.I.. 529.
 Wyd, a. d. în R.P.U.. 236.
 Wyda, v. Domlnic, f. l. —.
 Wyda, a. d. lg. Vărădia. jud. Caraș-Severin. 283.
 Wyfalw, a. d. în R.P.U.. 526. 529.
 Wytez, loc. în R.S.C.. 244.
 Wythka, loc. în R.P.U.. 479.

Z

Zaad, a. d. lg. Valea Mare. jud. Arad. 226.
 Zaboch, v. Szaboies.
 Zadra, mănăstirea Sf. Dumitru din —. 534.
 Zagreb, or. în R.S.F.I.: biserica din —. 20. 150. 242; capitulul din —. 399; dieceza de —. 241; episcop de —. 6. 79. 101. 127. 163. 164. 200. 360. 365. 400. 447. 465. 486. 487.
 Zagrebčanina, loc. în R.S.F.I.. 410.
 Zaharia, neam de nobili. 490.
 Zakal (*Zakald*). loc. în R.P.U.. 194; Pavel zis —. 316.
 Zala, comitat în R.P.U.. 79. 526.
 Zalău (*Zylah*). or. jud. Sălaj. 434. 531.
 Zalathna, v. Zlagua.
 Zalatna, a. d. lg. Ocna Șugatag. jud. Maramureș. 465.
 Zalnoc (*Zanuc*). s. jud. Sălaj. 318.
 Zalow, v. Malyk, f. l. —.
 Zamartelek, a. d. lg. Dumbrava. jud. Cluj. 207.

Zambor (*Zombor*). s. în R.P.U.. 104. 526. 529.
 Zampa, preot din Clopotiva. 482.
 Zamuszegh, loc. în R.P.U.. 127.
 Zana, loc. în R.S.F.I.. comite de —. 547.
 Zanehd, a. d. probabil în jud. Covasna. 429.
 Zanucapataka, ripă. 438.
 Zara (*Zadur*). loc. în R.S.F.I.. 221. 315. 400; arhiepiscopul de —. 360. 365. 465. 486. 487.
 Zarka, Nicolae zis —. vicecomite de Satu Mare. 7.
 Zarand, comitat. 493.
 Zarna, v. Ladislau, f. l. —.
 Zarauad, v. Sărăuad.
 Zaua, v. Sava.
 Zauad, loc. în R.S.F.I.. 526. 529.
 Zbugya, loc. în R.S.C.. 304.
 Zeech, loc. în R.S.C.. 134. 161. 163. 188. 212. 247. 286. 291. 307. 314. 316. 322. 326. 327. 330. 332. 333. 335. 337. 360. 365. 400. 465; Nicolae de —. 447. 479. 486. 487.
 Zeer, loc. în R.P.U.. 314. 346.
 Zeertelek, a. d. jud. Sălaj. 373.
 Zegen, v. Nicolae f. l. —.
 Zeka, Ioan. arhidiacon de Ozd. 145. 146.
 Zeka, loc. neidentif., eventual Sic. jud. Cluj. 145. 146.
 Zekel, v. Secuul.
 Zekeres, loc. în R.P.U.. 132.
 Zole, Iacob. zis —. 471.
 Zelemer, a. d. în R.P.U.. 212.
 Zemplen (*Zemlyen. Zemlyn*), cetate și comitat în R.S.C.. 5. 8.
 Zenthleluk, a. d. lg. Receaș. jud. Timiș. 400.
 Zenthmarton, loc. în R.P.U.. 242.
 Zenthmartun, a. d. jud. Cluj. 15.
 Zentmiclos, v. Seenthmiclos.
 Zent Leurenez, a. d. în R.P.U.. 526. 529.
 Zent Margitazzony, a. d. în R.S.F.I.. 529.
 Zent Miklos, loc. în R.P.U.. 529.
 Zent Miklos, loc. în R.S.F.I.. 529.
 Zenth Demeter, a. d. în R.P.U.. 526. 529.
 Zethen, loc. în R.S.F.I.. 526.
 Zenthpeter, drum. 438.
 Zeulee, Petru zis —. 208.
 Zeukeku, deal lg. Hărău. 490.
 Zeuleus, v. Seuleus.
 Zeuleus, loc. în U.R.S.S.. 333.
 Zeuke, de Domohida. Nicolae zis —. 1.
 Zeureg, loc. neid. în f. comit. Bihor. 12.
 Zeuren, a. d. probabil lg. riul Birzava. jud. Caraș-Severin. 507. 536.
 Zijuard, loc. în R.S.F.I.. 526.
 Zimbör, (f. Jimbor. *Sumbur. Sunbur*). s. jud. Sălaj. 512. 514.
 Zlps (*Scepusiensis*). ținut în R.S.C.. 390; biserica Sf. Martin din —. 192. 461.

497—499; capitlul din —, 479; prepo-
 zitura din —, 130, 131, 496.
Zlaḡna (*Salatna, Zalatna*), s. jud. Sibiu,
 102, 535, 543.
Zlatna (*Zalatha*), or. jud. Alba, 200, 439.
Zochyk, f. l. Ioan, 412; — nobil de Pele,
 413.
Zokul, v. **Grigore, Farcaș, și Nicolae**, f. l. —.
Zoltan (*Zoltan*), s. jud. Covasna, 429.
Zoltan, v. **Mihai Viteazul**.
Zombur, v. **Ladislau** f. l. —.
Zomuszeg, loc. în R.P.U., 86, 88, 89, 103,
 193, 198, 202.
Zopus, Nicolae zis — de Urca, 463.

Zoreni (f. *Lumperd, Lomperth*), s. jud. Bis-
 trița-Năsăud, 41.
Zouard, f. l. Chepan de Chiraleu, 12, 210,
 244.
Zudor, Petru (zis), castelan de Diosgyőr,
 288, 363, 476, 510.
Zuna (*Zunya*), a. d. lg. Chereușa, jud. Satu
 Mare, 413.
Zygan, loc. în R.P.U., 286.
Zygethfew, loc. în R.P.U., 59.
Zygh, loc. în R.P.U., 264.
Zylwazegh, loc. în R.P.U., 526, 529.

INDICE DE MATERII

A

abate (*abbas*), 4, 46, 49, 77, 89, 171, 178, 233, 239, 267, 279, 295, 319, 348, 350, 351, 364, 365, 396, 411, 427, 436, 443, 488, 524.

acte (*instrumenta*), 2, 13, 14, 23, 25, 26, 47, 48, 77, 79, 82, 121, 132, 152, 157, 158, 159, 176, 177, 179, 182, 183, 192, 195, 196, 235, 236, 269, 271, 279, 283, 284, 291, 292, 295, 297, 302, 324, 350, 351, 362, 373, 385, 408, 409, 424, 427, 430, 431, 434, 435, 437; — adevărat și autentic, 23; — act de danie, 2; — lipsit de putere, 132; — privilegiale, v. **serisori privilegiate**; — publice (*publica*), 19; — scris (*litterale instrumentum*), 25, 292.

adunare (*congregatio*), 46, 54, 136; — obștească (*congregatio generalis*), 45, 47, 48, 54, 56, 77, 155, 158, 159, 160, 197, 198, 211, 213, 214, 217, 224, 230, 240, 243, 247, 293, 328, 348, 390, 411, 422, 423, 482, 492, 493, 507, 512, 518, 523, 525.

ajutor (*subsidium*), 172.

albie v. **vale**

altar, 4, 132, 157, 158, 232, 259, 265, 304, 362, 373, 412.

ambasador (*ambaxiator, nuncius, legatus*), 60, 135, 375, 377, 378, 379, 380.

amendă judecătorească v. **gloabă**.

anate (*annati*), — taxe papale, 347.

animale (*animalia*), 175.

ape (*aqua*), 56, 108, 275, 321, 385.

apel, (*appellatio*), 192.

aprod; — al curții reginei (*iuvenis aule reginalis*), 266.

arendas; — al dijmelor (*locator decimarum*), 217.

argint (*argentum*), 35, 52, 56, 62, 74, 85.

arhidiacon (*archidiaconus*); arhidiaconat, 6, 15, 19, 20, 27, 30, 51, 52, 56, 57, 85, 91, 109, 128, 129, 143, 144, 145, 146, 151, 157, 170, 174, 176, 179, 190, 192, 215, 253, 254, 257, 272, 276, 277, 283, 289, 292, 302, 303, 304, 312, 317, 338, 340, 347, 385, 386, 389, 406, 407, 415, 440,

461, 474, 482, 496, 509, 515, 519, 525, 526.

arhiepiscop (*archiepiscopus*), 6, 64, 90, 127, 131, 141, 163, 164, 171, 173, 228, 239, 246, 306, 331, 338, 339, 340, 360, 364, 365, 369, 376, 381, 400, 447, 487, 517, 520, 526, 529.

arhiva (*conservatorium*), 25, 26, 27, 236, 284.

arme, 25.

asesor; — jurat v. **Jurați**.

asezământ (*status*), 178.

autoritate (*auctoritas*), v. **putere**.

B

ban (*banus*), 3, 85, 92, 107, 108, 163, 164, 179, 217, 269, 286, 313, 334, 356, 360, 365, 366, 368, 397, 398, 400, 401, 421, 422, 447, 452, 462, 465, 473, 479, 486, 487, 541.

banl (*pecuniae*), 28, 39, 57, 104, 126, 132, 441.

baroni (*barones*), 79, 82, 92, 126, 163, 164, 175, 283, 320, 423, 432, 447, 452, 486, 529.

băieși v. **minieri**.

bărbai (*viri*), — chibzuți (*discreti*), 4, 6, 25, 26, 40, 45, 52, 56, 57, 91, 104, 109, 192, 195, 304, 548; — chibzuți și cinstiți (*discreti et honesti*), 10, 77, 124, 192, 199, 219, 224, 233, 249, 286, 296; — cinstiți (*probi*), 15, 24, 48, 123, 165, 182, 192, 201, 207, 372, 373, 411, 423, 542; — cuvioși (*religiosi*), 24, 47, 49, 54, 207, 220, 230; — împăciuitori (*pacem componentes*) 48; — nobili, 4, 24, 27, 29, 41, 50, 53, 89, 108, 181, 216, 275, 291, 294; v. și **nobili** — vrednici de crezare (*viri fidedigni*), 350.

bătrîn (*seniores*) 355.

beneficii (*beneficia*) 35, 69, 347, 375, 376.

binefacere, (*beneficium*), 127.

bir, v. **dare**.

biserică (*ecclesia*), 6, 10, 16, 20, 25, 26, 32, 37, 40, 47, 48, 52, 54, 57, 64, 66, 69, 70, 80, 82, 85, 88, 95, 104, 107, 111, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 146, 147, 148,

150, 151, 153, 157, 158, 161, 165, 169,
171, 172, 175, 177, 179, 182, 186, 189,
190, 191, 192, 195, 196, 199, 201, 204,
206, 209, 210, 213, 217, 218, 222, 225,
226, 227, 228, 229, 238, 239, 252, 253,
254, 257, 259, 260, 267, 273, 275, 276,
277, 278, 280, 281, 282, 285, 288, 289,
292, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302,
303, 304, 309, 312, 314, 318, 319, 321,
341, 345, 351, 354, 357, 358, 361, 362,
369, 373, 377, 378, 380, 381, 382, 384,
385, 386, 393, 308, 412, 413, 418, 419,
426, 437, 456, 459, 461, 493, 496, 497,
499, 500, 501, 504, 513, 538.
blănar (*pellifex*), 369.
boi (*boves*), 5, 8, 81, 161, 197, 198, 240,
247, 290, 423, 433.
bulă, 9, 338.
bunuri (*bona, res*), 25; — bisericești, 171;
— moștenite, 108, 154, 162, 211.

C

cai (*equi*), 81, 110, 197, 198, 369, 433, 472,
538; — hergelie de, 369.
cancelar, (*cancellarius*), 101, 127, 163, 164,
360, 365, 400, 447, 465, 486, 487.
canonie, **canoniat**, 4, 6, 10, 16, 19, 20, 56,
64, 70, 82, 91, 115, 117, 118, 140, 141,
142, 143, 145, 146, 147, 148, 150, 157,
162, 170, 176, 177, 179, 190, 192, 222,
225, 251, 252, 253, 258, 260, 280, 281,
282, 284, 292, 299, 300, 302, 303, 309,
312, 314, 315, 329, 341, 342, 343, 344,
345, 352, 374, 377, 378, 379, 380, 381,
382, 384, 386, 387, 388, 389, 391, 408,
416, 417, 418, 419, 440, 476, 496, 497,
498, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 509,
513, 515, 519.
cantor (*cantor*), 19, 23, 52, 85, 91, 103,
162, 179, 192, 250, 251, 252, 257, 284,
289, 299, 302, 303, 309, 312, 314, 315,
352, 385, 548.
capelan (*capellanus*), 6, 104, 115, 143, 192,
304, 390, 406, 450, 475, 496.
capelă (*capella*), 4, 286, 412, 507.
capitlu (*capitulum*), 1, 2, 3, 6, 10, 11, 12,
17, 19, 22, 23, 25, 26, 27, 36, 40, 48, 52,
55, 56, 61, 62, 74, 77, 78, 80, 82, 84, 85,
88, 90, 91, 96, 97, 99, 102, 103, 104,
109, 124, 132, 157, 158, 161, 162, 164,
165, 168, 169, 170, 176, 177, 179, 183,
184, 186, 189, 191, 192, 195, 196, 199,
201, 203, 204, 205, 206, 209, 210, 212,
213, 215, 217, 219, 223, 224, 231, 232,
233, 236, 240, 241, 242, 243, 244, 245,
248, 249, 257, 258, 259, 260, 264, 265,
267, 268, 272, 275, 281, 283, 284, 285,
288, 289, 292, 294, 296, 297, 298, 302,
303, 304, 305, 308, 309, 312, 314, 315,
318, 319, 321, 323, 327, 329, 333, 350,

351, 352, 354, 357, 358, 361, 362, 363,
367, 369, 370, 372, 373, 385, 386, 391,
393, 395, 399, 406, 407, 408, 412, 413,
420, 422, 425, 427, 429, 434, 436, 437,
439, 443, 448, 456, 458, 461, 462, 463,
469, 473, 474, 475, 479, 481, 486, 488,
489, 490, 491, 494, 495, 506, 508, 512,
513, 515, 517, 518, 520, 521, 522, 523,
526, 529, 530, 531, 535, 536, 538, 542,
543, 544, 545, 548.
cardinal (*cardinalis*), 280, 416, 496, 500.
casă (*domus*), 192, 413, 522.
castelan (*castellanus*), 49, 81, 84, 106, 107,
155, 160, 170, 175, 201, 204, 205, 283,
296, 325, 363, 372, 396, 430, 431, 432,
433, 450, 486.
cavalieri (*militēs*), 101, 102, 136, 157, 192,
206, 225, 226, 228, 229, 232, 266, 390;
călugăr (*frater*), 143, 271, 312, 360, 396,
406, 459.
eălugărișă (*soror sanctimonialis*), 59, 82,
331, 409.
cămară (*camera*); ~ de sare (*salis*) 88,
103, 127, 193; — regală (*regalis*), 395,
485.
ceară (*cera*), 178.
ceată (*cetum*), 81.
cercetare (*inquisitio, investigatio*), 5, 8, 25,
47, 58, 77, 80, 97, 114, 158, 181, 183,
193, 203, 204, 213, 230, 263, 265, 283,
284, 391, 430, 479.
cerere (*petitio*), 6, 29, 38, 50, 71, 73, 79,
109, 133, 160, 261, 289, 297, 423, 514.
ceată (*castrum*), 2, 114, 158, 169, 178, 205,
206, 213, 283, 303, 372, 405, 430, 544.
cheltuială (*expensa*), 55, 57, 85, 108, 126,
132.
chemare în judecată (*citatio convocatio*),
204, 213, 214, 224, 283, 288, 354, 391,
425, 479, 507.
chezășle (*cautela, fide russo*), 176, 207,
236, 292, 302, 303, 316, 413.
cincizecime v. **dare**
cingătoare (*cingulum*); 197.
ciumă (*pestis*), 452.
eiștig (*lucrum*), 127.
elale (*capctia*), 217.
elădiri (*edificia*), 154.
clerie (*clericus*), 35, 90, 147, 253, 258, 265,
280, 300, 301, 342, 343, 376, 378, 380,
450.
enezi (*kenezii*), 81, 283, 482, 487.
cojurațori (*coniuratores*), 285.
coloniști, v. **orașeni și oaspeți**.
comerț, v. **negot**.
comis mare (*magister agasonum*), 127, 163,
164, 331, 360, 365, 400, 447, 465, 486.
comitat (*comitatus*), 2, 5, 6, 7, 8, 10, 12,
19, 21, 28, 39, 43, 44, 47, 53, 54, 62, 71,
81, 88, 111, 123, 124, 127, 134, 156, 162,
163, 164, 181, 185, 186, 187, 188, 193,
199, 201, 205, 208, 209, 210, 211, 213,

219, 223, 224, 233, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 248, 249, 258, 259, 262, 263, 265, 269, 270, 272, 283, 284, 285, 288, 291, 292, 295, 305, 309, 312, 314, 315, 316, 318, 319, 320, 321, 325, 326, 328, 330, 353, 360, 365, 370, 371, 373, 385, 391, 396, 400, 402, 403, 411, 413, 427, 428, 430, 438, 441, 444, 455, 459, 461, 467, 468, 472, 479, 483, 493, 510, 526, 528, 540; — cele șapte comitate ale Transilvaniei, 46, 47, 48, 524.

comite (*comes*), 5, 6, 13, 14, 18, 19, 21, 24, 25, 27, 29, 38, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 57, 77, 79, 80, 86, 91, 93, 98, 101, 121, 127, 152, 154, 159, 160, 161, 164, 169, 170, 175, 178, 188, 192, 193, 197, 205, 211, 213, 214, 217, 218, 220, 221, 224, 230, 244, 246, 247, 248, 261, 263, 274, 279, 283, 286, 289, 294, 304, 305, 311, 312, 313, 319, 320, 323, 324, 327, 329, 330, 332, 348, 351, 353, 355, 360, 365, 372, 373, 382, 391, 397, 398, 400, 411, 413, 423, 431, 432, 441, 447, 467, 468, 479, 486, 487, 514, 518, 519, 522, 523, 524, 525, 527, 529, 538, 543, 548; al capelei regești (*comes capelle*), 132; — al cămărilor regești (*comes regalium camerarum*), 193; — al cămărilor de sare (*comes camerarum salium*), 86, 88, 99, 103, 193, — perpetuu (*perpetuus*), 6, 163, 164, 360, 364, 400; v. și Brașov, Cluj, Győr, Pojon, Sași, Satu Mare, secul, Solnoe, Sopron, Strigoniu, comite de —.

conace, (*palatia*), 154.

convent (*conventus*), 16, 24, 28, 29, 39, 41, 43, 47, 54, 73, 77, 81, 95, 107, 108, 123, 133, 152, 154, 159, 160, 180, 181, 182, 185, 197, 198, 207, 208, 213, 220, 233, 235, 236, 244, 249, 257, 261, 263, 266, 267, 270, 284, 286, 292, 294, 297, 330, 350, 351, 356, 358, 369, 372, 403, 413, 424, 433, 438, 449, 450, 453, 455, 457, 464, 469, 470, 479, 512, 524, 525, 528, 532, 535, 541, 543; — v. și Cîrța, Cluj-Mănăștar, Dealul Orăzilor, Lelez, conventul din —.

copârtaș (*comporcionarius*), 219, 285.

cople (*copia*), 196.

copil (*puer*), 12, 225.

cor, v. strană.

coroana regală (*sacra corona*), 46, 47, 79, 127, 158, 163, 198, 211, 224, 400.

cotopire (*occupatio*), **cotropitori** (*occupatores*), 88, 114, 126, 158, 189, 193, 217, 371.

creastă (*berch*), 108, 204, 373, 408.

credință (*fides*), 32, 226.

cruce (*crux*), 46.

cruciadă (*causa crucis*), 9.

cuman!; — jude al, 13, 27, 92, 101, 127, 164, 262, 328, 367, 400.

cumpărare (*emptio*), 26, 155, 164, 305.

curte (*curia*), 56, 154, 175, 178, 247, 304, 403, 535, curie; — papală, 375, 378,

380; — regală (*curia regia, aula*), 16, 157, 161, 163, 175, 183, 184, 188, 206, 244, 246, 266, 288, 304, 311, 313, 320, 323, 327, 329, 332, 334, 360, 365, 400, 494, 513; — reginei (*curia reginae*), 197, 206, 233, 266, 390; — romană (*curia romana*), 147, 252.

custode (*custos*), 6, 23, 52, 56, 60, 87, 91, 103, 162, 179, 222, 229, 257, 284, 289, 302, 303, 309, 312, 314, 315, 352, 385, 387, 389, 395, 509, 548.

D

danie, dăruire (*donatio, collatio, largitio*), 2, 86, 92, 101, 103, 108, 127, 215, 246, 283, 288, 298, 360, 365, 400, 477, 516; — de moșie, 15, 447, 487; — de vamă, 6; — nouă, 510; — regească, 52, 86, 479.

dar de nuntă (*dos, res paraphernales*), 1, 15, 30, 31, 61, 313, 334, 528.

dare, (*tributum*), 101, 248, 395; — cincizecimii (*quingagesima*), 163; — de vamă, v. vamă, — de mărfuri, 514; — pieilor de jderi (*collecta marturinarum*), 546; — sării de dijmă (*decima salium*), 302.

dare de seamă (*relatio*), 5, 175, 283, 402, 408, 413, 438.

dare în stăpînire, 479, 543.

deal 4, 152, 195, 213, 295, 373, 408, 437, 489, 544.

decan (*decanus*), 27, 35, 52, 118, 131, 141, 171, 179, 190, 192, 239, 257, 289, 350, 351, 364, 385, 406, 548.

demnitate 222.

denari, 217, 312; — banali vechi, 178, 191; de Ungaria, 347; — noi, 178.

descărcare (*expeditio*), 132.

despăgubire (*satisfactio*), 3, 132, 154, 168, 170, 197, 475, 333.

devălmaș (*indivisus*), 40.

diae (*litteratus*), 181, 192, 285, 291, 294.

dieceză (*diocesis*), 35, 51, 55, 90, 128, 129, 139, 140, 146, 147, 153, 192, 208, 222, 225, 227, 228, 237, 238, 239, 255, 273, 278, 280, 281, 300, 338, 341, 342, 343, 344, 347, 375, 376, 378, 380, 382, 384, 416, 419, 500, 509.

dijmă (*decima*), 84, 105, 106, 225, 247, 372, 518; — bisericăști, 32, 172, 173, 239; — de o pătrime, 217; — din sare, 302; — episcopale, 168, 192, 217, 230, 372; — papale, 347; — porcilor, 546.

district (*districtus, provincia*), 349, 450, 486.

dobîndă (*sors*), 248.

doctor în dreptul canonic (*decretorum doctor*), 6, 60, 221.

documente, v. act.

doge, 452.

donăție, v. danie.

dovadă scrisă (*munimenta literalia*), v. acte.

dregători, dregătorie (*honor*), 53, 54, 92, 106, 127, 134, 163, 164, 208, 222, 319, 360, 365, 400, 487.

drept (*ius*), 26, 40, 48, 50, 54, 73, 82, 93, 108, 109, 114, 123, 124, 133, 136, 289, 373; — al țării, 30; — asupra birului, 101; — bisericesc, 51, 158, 177, 192, 221; — consfințit de lege, 2; — de cum-părare (*ius empticium*), 370; — de danie (*collationis*), 35, 86, 102, 283, 400, 455, 510; — de folosință (*usus*), 204; — de moștenire (*ius hereditarium*), 2, 10, 15, 46, 47, 48, 77, 163, 211, 224, 262, 370, 462, 479, 532; — de patronat (*ius patro-natus*), 92, 412; — de stăpînire și de proprietate (*dominium jurisdictionis seu proprietatis, titulum proprietatis*), 2, 45, 56, 85, 127, 152, 154, 165, 199, 201, 283, 288, 373, 413, 437, 459, 529; — cuvenit fiicei, 1, 531; — firesc (*ius naturae*), 2, 15, 24, 30, 48, 57, 181; — încălcare de —, 6; la moșie, 12; — mamei 407; — obștească (*communis iustitia*), 36, 191, 197, 262; — scris, 16.

dreptate (*iudicium*), 31, 38, 45, 80; — ob-ștească (*communis iustitia*), 216, 296, 444, 456.

drum (*via, strata*), 4, 165, 204, 275, 283, 356, 408, 437, 438, 453.

dumbrăvă (*nemus*), 85, 88, 108, 178.

duce (*dux*), 195, 360, 373.

E

eleșteu, v. heleșteu.

episcop, 6, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 27, 31, 35, 42, 44, 51, 64, 66, 67, 79, 118, 130, 135, 137, 138, 143, 145, 146, 147, 149, 150, 157, 158, 163, 166, 167, 168, 171, 174, 192, 204, 206, 215, 216, 217, 225, 228, 229, 232, 246, 250, 252, 253, 256, 271, 281, 282, 299, 300, 301, 302, 303, 317, 335, 338, 339, 340, 343, 344, 345, 346, 358, 359, 360, 363, 366, 368, 369, 372, 374, 376, 381, 387, 389, 395, 409, 414, 424, 435, 438, 465, 487, 497, 502, 503, 505, 509, 534, 539; — v. și Alba Iulia, Bosnia, Cenad, Eger, Győr, Knin, Nitra, Oradea, Pécs, Sirmilu, Vaj, Vesz-prém, Zagreb, episcop de —.

epitrop, (*vitricus*), 351.

eretici, 9, 32, 33, 172, 173, — v. și schisma-tici.

examen, 174.

excomunicare, 31, 55.

F

familiar, v. slujitor.

fărădelegi (*maleficia*), 189.

fertun de argint (*ferto argenti*), 94, 191.

feude; cu titlul de ~ (*titulo feudali*), 92.

fin (*fenum*), 180.

finat (*fenetum, fenilium, pratum*), 2, 56, 85, 88, 108, 154, 180, 201, 275, 283, 522, 526.

florini, 104, 132, 197, 210, 223, 248, 312, 314, 315, 318, 347, 356, 385, 403, 420, 433.

folosințe (*utilitates, redditus, usus*), 2, 53, 54, 56, 73, 78, 80, 85, 88, 107, 108, 121, 152, 156, 185, 193, 201, 204, 206, 210, 213, 215, 216, 220, 223, 224, 232, 233, 248, 267, 283, 292, 309, 312, 314, 315, 318, 321, 373, 385, 400, 403, 413, 428, 449, 510, 526.

frați; — adevărați (*veri fratres*), 194; — buni (*fratres uterini*), 292, 373; — frați de singe (*fratres carnales*), 186, 373; — de devălmășie, 507.

frunțași (*proceres*), 159, 213, 447.

fuști de ceară (*librae cerae*), 178.

furt (*ablatio, furticinium*), 47, 247.

G

gloabă (*gravamen, iudicium, birsagium*), 29, 54, 76, 78, 111, 209, 230, 247, 269, 279, 283, 311, 330, 360, 441, 449, 452;

gospodării (*mansiones*), 201, 283.

grădină (*ortus*), 295.

groși (*grossi*), 28, 39, 78, 185, 209, 309, 321, 347, 453.

II

heleșteu (*piscina*), 156, 275, 522, 526.

herghelle (*equacia*), 230, 369.

hotare (*metae*), 45, 49, 54, 73, 154, 158, 165, 172, 173, 180, 186, 195, 199, 204, 206, 207, 228, 231, 283, 304, 312, 314, 315, 318, 319, 351, 373, 385, 393, 404, 408, 412, 413, 430, 431, 437, 438, 489; — de moșie, 73, 88, 89, 100, 532; movilă de — (*meta terrea*), 4; semne de —, 2, 10, 40, 77, 102, 108, 152, 154, 156, 165, 182, 186, 204, 213, 231, 283, 285, 291, 295, 309, 319, 373, 391, 393, 408, 413, 426, 430, 437, 438, 459, 463, 477, 488—490, 529, 544; — adevărate și vechi (*verae et antiquae*) 152, 165, 186, 199, 224, 283, 288, 322, 373, 393, 400, 413, 544.

hotărîre (*adiudicatio, deliberatio, dispositio*), 4, 159, 160, 171; — judecătorească, 57, 77, 304, 543, 544; v. și **judecată**.
hotărîncire (*reambulatio*), 4, 73, 77, 102, 103, 107, 123, 186, 196, 204, 213, 283, 308, 352, 373, 391, 392, 393, 413, 438, 440, 459, 474, 486, 526.
hoi (*fures, latrones*), 197, 236, 247.
indulgență (*indulgentia*), 34, 66, 138, 139, 226, 227.
insulă, 108.
interdict bisericele (*interdictum*), 364.
iobagi (*iobagiones*), 48, 49, 53, 58, 80, 81, 83, 88, 110, 132, 156, 161, 170, 180, 190, 193, 197, 198, 202, 203, 205, 216, 241, 245, 247, 248, 331, 348, 353, 358, 363, 369, 411, 433, 441, 443, 482, 492, 526, 529, 533, 540, 546; — ai cetății, 405; — ai regelui, 423; — înarmați, 433; — bătuți, 7; — români, 163.
iugăr (*iugerum*), 406, 412.
izvor (*fons, fonticulum*), 4, 408, 437.

I

împăcuiitor (*arbiter*), 390, 411.
împărțire (*divisio*), de moșii, 40, 48, 96, 182, 207, 219, 231, 269, 275, 517, 520, 521, 529, 544.
împotrivire (*contradictio*), **împotrivitori** (*contradictores*), 4, 102, 107, 123, 126, 133, 136, 152, 157, 180, 182, 186, 199, 206, 207, 213, 219, 220, 224, 231, 232, 233, 263, 267, 270, 283, 288, 304, 319, 373, 393, 408, 413, 424, 426, 429, 436, 437, 438.
împunere (*procuratio*), **împunător** (*procurator*), 2, 3, 4, 16, 40, 54, 55, 77, 111, 161, 192, 217, 218, 247, 249, 283, 304, 367, 369, 372, 392.
înnobilare, 405.
înrudire, splîă de — (*linea generationis*), 12.
întîmpinare (*protestatio, obiectio*), 36, 41, 156, 180, 187, 189, 191, 216, 262, 264, 270, 290, 356, 361, 370, 386, 397, 398, 404, 428, 444.
învățătură, 109.
învinuiri 110.

J

jefuire (*albatio, spoliatio*), 77, 533.
jude (*villicus, iudex*), 27, 38, 49, 92, 101, 178, 287, 304, 351, 355, 360, 373, 385,

390, 391, 408, 513, 522, 527; — al cumănilor (*Comanorum*), 13, 24, 111, 127, 163, 164, 262, 328, 354, 362, 367, 400, 491, 492, 507, 536; — al curții regale (*curiae regalis*), 58, 80, 98, 101, 110, 127, 132, 161, 163, 164, 183, 184, 188, 218, 244, 246, 283, 288, 304, 311, 313, 319, 323, 324, 327, 329, 330, 332, 334, 351, 360, 365, 371, 393, 400, 440, 474, 479, 486, 526, 529; — jude al curții reginei (*curiae regiane*), 27, 197, 274; — al nobililor (*nobilium*), 7, 8, 24, 46, 48, 53, 187, 193, 197, 198, 202, 211, 213, 224, 230, 240, 241, 242, 243, 269, 290, 291, 294, 295, 316, 320, 322, 326, 353, 369, 371, 411, 441, 467, 468, 471, 472, 479, 483, 484, 540.
judecată 2, 12, 15, 16, 19, 24, 38, 40, 45, 49, 52, 54, 61, 75, 77, 82, 83, 126, 132, 161, 165, 170, 206, 210, 214, 220, 223, 224, 232, 269, 279, 283, 286, 293, 314, 316, 317, 318, 320, 330, 350, 351, 353, 358, 367, 369, 373, 390, 412, 413, 423, 439, 441, 449, 532.
judecător, (*iudex*), 16, 76, 197, 198, 210, 318, 320, 371, 413, 418, 532; — regesc, 355.
jurați (*iurati*), 46, 48, 198, 287, 408, 524; asesori ~ (*iurati assessores*), 197, 211, 213, 224, 230, 482.
jurămint (*iuramentum, sacramentum*), 74, 110, 132, 161, 192, 197, 198, 211, 224, 285, 319, 338, 532.
jurisdicție (*iurisdictio*), 16, 127.

L

lae (*lacus*), 283.
ladă de zestre, (*scrinium*), 314.
laie (*laicus*), 265, 450.
lauuri (*segetes*), 283.
lector (*lector*), 19, 23, 87, 103, 162, 284, 302, 303, 309, 314, 315, 352.
legămint 2, 74, 104.
lege (*ius, lex*), 6, 24, 41, 45, 48, 102, 122, 124, 136, 164, 197, 206, 235, 255, 367, 371, 392, 404, 413, 479.
legume, (*oleris*), 88.
libertăți (*libertates*), 49, 83, 170, 200, 205, 360, 410.
litigiu, v. **prileină**.
lituaneni, 172, 173.
livezi (*prata*), 56, 85, 108, 154, 178, 204, 275, 321, 385, 526.
loc (*locus, fundus*), 193, 204, 206, 283; — de curte (*locus, fundus, curiae*), 45, 48, 522, 526; — de moară (*locus molen-dini*), 56; — de pescuit (*piscatura*), 56, 88; — de vamă (*locus tributis*), 175; — de vie (*locus vineae*), 56.

locșitor (*vices-regens*); al voievodului Transilvaniei (*vices-gerens voyvodae Transsilvani*), 106, 155; — imputernicit al arhidiaconului, 192; — al banului 401; — al castelanului (*vices-gerens castellani*), 431,
locuitori (*habitatores, regnicolae*), 49, 56, 178, 224, 231, 408,
loton, 178,
lucruri (*res*), 132; — de preț, 441,
lupte, 172, 173,

M

magistru (*magister*), 2, 6, 7, 8, 15, 19, 24, 36, 41, 43, 46, 50, 53, 54, 57, 62, 73, 77, 88, 91, 132, 152, 155, 160, 170, 176, 177, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 187, 188, 189, 190, 192, 193, 197, 198, 201, 202, 207, 209, 210, 211, 214, 215, 220, 230, 231, 232, 235, 240, 241, 242, 244, 247, 248, 249, 257, 260, 261, 262, 264, 269, 279, 283, 284, 285, 286, 288, 290, 291, 292, 294, 296, 297, 298, 302, 303, 304, 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 321, 322, 326, 353, 356, 358, 369, 391, 392, 393, 397, 398, 400, 407, 408, 423, 447, 448, 455, 457, 461, 462, 464, 465, 469, 471, 473, 479, 483, 484, 486, 488, 490, 507, 513, 515, 519, 520, 525, 527, 533, 540, 541, 543, 545,

mandat, v. **poruncă**.

mareă (*marca*), 15, 25, 28, 35, 39, 52, 56, 57, 62, 74, 75, 76, 78, 85, 94, 110, 161, 209, 213, 230, 247, 269, 279, 283, 286, 309, 312, 314, 315, 330, 355, 441, 453, 532; — de argint (*argentei*), 54, 178, 369, 376; — în denari banali vechi de Scholffenberg, 178, 191, 420; — socotită la 10 pense, 57, 94, 181; — socotită la 50 de groși, 185; — socotită la 54 de groși, 453; — socotită la 80 de groși, 321; — socotită la 4 florini, 420,

mărgine (*terminus*), 4, 529,

martori (*testes*), 30, 80, 178, 192, 221, 317, 350, 351, 353,

măcelar (*carnifex*), 369,

mănăstire (*claustrum, monasterium*), 25, 39, 41, 81, 133, 152, 160, 171, 180, 181, 185, 213, 236, 249, 284, 292, 350, 356, 364, 396, 402, 409, 449, 450, 453, 525, 534, 535, 546,

mărturie (*testimonium*), 4, 77, 88, 104, 152, 197, 213, 224, 233, 263, 350, 351, 393, 413;

mărturisire (*confessio*), 2, 15, 19, 28, 39, 46, 108, 185, 201, 213, 295, 309, 311, 314, 315, 318, 321, 385, 423,

măsură regală (*regalis mensura*), 230, 412, megieși, v. **vecini**.

megleșie (*commetaneitas*), 210, 294, 398, **miue** (*moutanae*), 200, 283, 489,

minerl, (*urburarii, montani*), 200, 434, 439, mitropolit (*metropolitanus*), v. **arhiepiscop**.

mlaștină (*lutum*), 247,

moară (*molendinum*), 2, 45, 154, 271, 385, 400, 522, 526, 529,

monetă (*moneta*), 173, 210,

monetărie, 483,

moșle (*possessio*), 2, 4, 5, 7, 10, 25, 27, 40, 43, 52, 53, 56, 73, 76, 88, 92, 100, 106, 107, 121, 124, 126, 136, 152, 154, 157, 159, 161, 163, 165, 169, 170, 175, 178, 183, 187, 189, 191, 193, 199, 201, 202, 204, 205, 206, 209, 211, 213, 217, 219, 220, 233, 224, 225, 228, 231, 233, 236, 240, 245, 249, 257, 258, 260, 261, 263, 267, 270, 272, 275, 279, 283, 285, 288, 289, 291, 294, 295, 298, 304, 305, 308, 309, 312, 314, 317, 319, 324, 328, 334, 335, 346, 349, 352, 356, 358, 362, 364, 365, 366, 368, 369, 373, 385, 386, 390, 394, 396, 400, 402, 404, 407, 408, 412, 413, 420, 422, 424, 427, 429, 430, 436, 438, 440, 443, 453, 455, 459, 461, 463, 466, 468, 477, 479, 487, 488, 517, 520, 523, 524, 526, 528, 537, 539, 541, 543; — cotoșită (*occupata*), 10, 12, 47, 77, 264, 371, 424; dăruită (*donata*), 2, 425; — de cumpărătură (*emptitia*), 19, 36, 385; — de dobândire (*acquisiticia*), 126; — de moștenire (*hereditaria*), 20, 30, 186, 214, 312, 314, 315, 373; — hotărnicire de —, 4, 17, 73, 308; — împărțire de — (*divisio*), 12, 24, 29, 48, 73, 77, 96, 107, 123, 304; — îndatorată, 132; — înstrăinare de — (*alienatio*), 36, 46, 529; înveșnicire de —, (*perpetuatio*), 41, 215; reluare în stăpânire de — (*occupatio, recuperatio*), 4, 37, 40, 43, 54, 199, 213, 220, 224, 232, 283, 309, 413, 424, 426, 427, 429, 479; parte de — (*portio*), 1, 2, 12, 20, 24, 28, 37, 39, 40, 45, 48, 57, 74, 78, 85, 89, 102, 126, 127, 185, 195, 262, 304, 309, 361, 412, 442, 461, 520, 524, 537, 541; punere în stăpânirea ei (*introductio*), 523, — prețuire de ~ (*existimacio*), 263, 314, 315; — pustită (*depopulata*), 262, 315; răscumpărare de ~ (*redemptio*), 28, 78, 98, 126, 356; — regală, 81, 325, 373; — schimb de —, 23, 309; semne de —, v. **hotare**; vnzare, de ~ (*vendicio*) 15, 36; — zălogită (*impignorata*) 183,

moștenire (*hereditas*), 2, 10, 28, 43, 46, 47, 48, 54, 77, 194, 319, 446, 487, 517, 520, 521,

moștenitori (*heredes*), 15, 45, 48, 52, 54, 56, 57, 73, 85, 101, 102, 108, 123, 127, 154, 194, 309, 315, 321, 412, 413, 461, 477.

mobile de hotar, de pământ (*mete terrae*), 152, 165, 195, 231, 283, 295, 373, 408, 437, 544, v. și **hotare**.
muncel, — semn de hotar (*monticulum*), 275, 295.
munte (*mons*), 283.

N

năvălire, 110.
neam (*natio*), 226; 490.
necredincioși (*infideles*), 34, 121.
negoț (*negotatio*), 167, 395.
negustori (*mercatores*), 166, 167.
neînțelegeri (*controversia, discordia*), 194.
nenobili (*ignobiles*), 259, 265, 396, 402, 450.
nobilă, 2, 132, 317, 386.
nobili (*nobiles*), 1, 13, 81, 92, 96, 109, 132, 175, 195, 198, 207, 209, 211, 213, 216, 217, 224, 230, 231, 245, 247, 256, 263, 265, 279, 283, 289, 291, 293, 294, 295, 316, 321, 333, 335, 348, 363, 369, 371, 373, 385, 392, 394, 396, 402, 406, 411, 413, 423, 425, 432, 441, 447, 450, 463, 477, 479, 486, 529, 539.
norod (*plebs*), 178.
notar (*notarius*), 47, 54, 67, 103, 127, 192, 213, 257, 279, 319, 372, 393, 452, 490.

O

oamenii (*homines, populi*), 178, 197, 248, 428, 437; — buni, 132; — cinstiți (*homines probi*), 159, 181, 283, 348; — de mărturie, v. **mărturie**; — de orice stare sau treaptă (*cuiusvis status et conditionis*), 46, 58, 77, 158, 175, 259, 265, 482; — răi, 92; — de rînd (*homines communes*), 217; v. și **om**.
oastea regală (*regalis exercitus*), 108, 111, 153, 188, 432, 447, 452, 477.
obicei, **datină** (*consuetudo, mos*), 15, 24, 36, 47, 77, 83, 239, 531; — al țării (*regni*), 47, 77, 83, 154, 186, 188, 193, 213, 219, 233, 239, 247, 263, 317, 373, 404, 413, 424, 524, 531, 532.
obște (*universitas, communitas*), 4, 29, 38, 178, 287, 350, 351, 430, 542, 545; — a nobililor (*nobilium*), 46, 158, 197, 214, 230, 231, 411, 492, 507, 518, 519, 523, 524; — a oamenilor de orice stare sau treaptă (*cuiusvis status et conditionis hominum*), 47, 211, 217; — a sașilor (*universitas Saxonum*), 158, 390; — a secuilor (*universitas Siculorum*), 158.
ol, 81, 198.
om; — al regelui (*homo noster regius*), 10, 58, 97, 440, 443, 474, 479, 508, 520, 529;

— al vicevoievodului, 4, 24; — de mărturie, vrednic de crezare (*homo pro testimonio fidedignus*), 10, 24, 25, 29, 40, 54, 73, 77, 80, 89, 96, 99, 102, 103, 107, 114, 123, 124, 133, 136, 152, 159, 182, 186, 196, 198, 199, 212, 213, 219, 224, 231, 233, 240, 241, 242, 243, 258, 304, 308, 319, 327, 329, 333, 352, 354, 358, 369, 373, 393, 407, 413, 424, 425, 426, 427, 429, 431, 433, 439, 440, 443, 451, 455, 459, 467, 474, 479, 489, 491, 508, 512, 513, 515, 520, 523, 524, 529, 532, 535, 538, 540, 541, 542, 544.
omor (*homicidium*), 25, 38, 79, 94, 231, 373, 542.
opreliște (*inhibitio, prohibitio*), 4, 152, 193, 204, 216, 231, 232, 262, 283, 285, 428, 444.
oraș (*civitas*), 45, 49, 54, 90, 197, 274, 315, 336, 337, 390, 395, 410, 432, 435, 441, 453; — liber, regesc (*libera, regalis*), 42.
orașeni și oaspeți (*cives et hospites*), 49, 82, 178, 191, 198, 200, 224, 286, 287, 316, 353, 360, 369, 391, 392, 408, 423, 426, 428, 432, 444, 485, 512, 514.
ordn călugărește, 143, 415; — al domnicănilor, 9; — al ioașiților, 92, 93; —.
osîndire v. **pedeapsă**.
oștean v. **cavaler**.

P

pace (*pax*), 2, 45, 48, 60.
pagubă (*dampnum, gravamen, nocumentum, praeiudicium*), 106, 110, 132, 136, 161, 283, 348.
paharnic, mare (*magister pincernarum*), 6, 92, 101, 127, 163, 164, 360, 365, 400, 486, 487.
palatinul regatului Ungariei (*regni Hungariae palatinus*), 2, 6, 13, 27, 97, 101, 163, 164, 175, 208, 247, 262, 328, 354, 360, 362, 365, 367, 371, 400, 447, 465, 486, 487, 491, 492, 493, 507, 536.
pallu, 238, 239.
papa (*papa*), 9, 32, 33, 34, 35, 51, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 90, 115, 116, 118, 120, 128, 129, 130, 131, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 171, 172, 173, 174, 192, 218, 222, 225, 226, 227, 228, 229, 237, 238, 239, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 273, 276, 277, 280, 281, 282, 299, 300, 301, 306, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 387, 388, 389, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 498; trimis al ~, 347.
paroh v. **preot**.
parte — de moșie, v. **moște**;

parte în proces (*pars adversarius*), 168, 188, 293, 320, 322, 407, 412, 413; — într-o înțelegere, 201, 273.

parte, cuvenită judecătorului (*iudicis portio*), 441, 532.

pădure (*silva*), 2, 56, 85, 88, 108, 165, 180, 201, 275, 283, 321, 385, 390, 408, 428, 437, 456, 473, 490, 526.

păgini, 111.

pământ (*terra*), 4, 22, 24, 62, 80, 83, 108, 178, 201, 204, 206, 220, 226, 233, 267, 283, 293, 312, 351, 373, 408, 426, 437, 538; — de arătură (*arabilis*), 53, 56, 58, 85, 88, 108, 154, 165, 201, 275, 283, 321, 385, 437, 522, 525; — de moștenire (*hereditaria*), 285; — regesc (*terra regalis*), 44, 283, 363, 430, 510.

pâr (*pyrus*), 108.

părtași, 283.

pănuri (*lodices*); răpire de ~, 433.

pătrimea arhidiaconală, (*quarta archidiaconalis*) 192; — .

pătrimea cuvenită filiei (*quarta filialis*, ~ *puellaris*) 2, 15, 16, 24, 30, 31, 40, 57, 61, 87, 125, 181, 214, 272, 285, 304, 313, 317, 321, 334, 357, 386, 407, 412, 413, 446, 511, 524, 525, 528; — ~ episcopului (*episcopalis*), 229.

pecete (*sigillum*), 6, 19, 23, 27, 38, 43, 45, 50, 52, 82, 85, 91, 92, 99, 101, 103, 104, 108, 109, 127, 154, 157, 163, 164, 165, 176, 177, 178, 179, 197, 235, 236, 247, 257, 283, 284, 289, 292, 296, 297, 302, 303, 309, 312, 314, 315, 318, 350, 351, 355, 360, 364, 371, 373, 385, 391, 398, 400, 413, 447, 463, 469, 529, 544, 548.

pedeapsă (*convinctio, gravamen*), 492; — cu moartea (*sententia capitalis*), 157, 197, 355, 442; — plății îndoită (*pena dupli, birsagium duplum*), 185, 191, 209, 210, 356, 403.

pelerinaj, 68, 265.

pense (*pensa*), 57, 94, 181 v. și mareă.

pergament (*pergamentum*), 179, 289.

piră (*actio, causa*), 2, 5, 8, 28, 161, 247, 283, 317, 350, 351, 353, 358, 423; — nedreaptă (*calumnia*), 45, 48.

pirș (*actor*), 210, 241, 244, 286, 304, 323, 407, 413.

piriu (*rivulum*), 152, 165, 195, 275, 283, 295, 408, 437.

plată (*solutio*), 15, 39, 56, 57, 75, 78, 82, 85, 92, 94, 104, 106, 111, 126, 132, 175, 181, 185, 441, 475; — îndoită, 441.

plângere (*actio, conquestio, querela, querimonium*), 2, 38, 47, 48, 77, 136, 156, 184, 240, 241, 242, 243, 283, 353, 358, 390, 394, 413, 423.

plop, (*arbor populea*), 4.

poruncă (*mandatum, commissio, praeceptum*), 8, 103, 105, 157, 158, 159, 184, 192, 202, 203, 259, 373, 408, 413, 437; — judecătorească, 283, 525; — a regelui, 16,

83, 84, 106, 136, 163, 169, 175, 196, 198, 200, 284, 369, 371, 394, 396, 475, 488, 512.

porel, 187, 197.

postav (*pannus*), 57.

prebendă, 115, 117, 118, 140, 141, 142, 147, 148, 222, 252, 253, 280, 282, 344, 345, 382, 387, 389, 416, 418, 496, 497, 498, 500, 501, 503, 504, 509.

prediu, v. sesie.

prelați, 16, 82, 92, 126, 206, 255, 283, 447, 486.

preot (*plebanus, sacerdos*), 4, 29, 70, 80, 97, 129, 140, 145, 152, 157, 158, 192, 195, 200, 203, 215, 218, 225, 229, 237, 238, 239, 255, 284, 298, 304, 318, 329, 341, 350, 362, 373, 390, 412, 413, 417, 419, 425, 437, 450, 482, 502, 513, 538.

prepozit (*prepositus*), prepozitură, 10, 16, 19, 23, 27, 35, 37, 52, 72, 82, 85, 87, 91, 103, 115, 117, 118, 131, 135, 140, 141, 153, 162, 179, 218, 237, 238, 239, 257, 260, 281, 284, 286, 289, 302, 303, 304, 309, 312, 332, 333, 338, 339, 340, 352, 358, 363, 385, 390, 391, 422, 496, 498, 499, 511, 519, 548.

preț, 85, 526.

prețuire (*estimatio*), 155, 159, 160, 201, 213, 263.

pricină (*causa, factum, lis, processus*), 2, 5, 10, 12, 15, 16, 22, 24, 29, 38, 45, 49, 54, 55, 56, 57, 76, 77, 84, 92, 95, 100, 122, 126, 132, 134, 155, 183, 188, 197, 201, 207, 208, 213, 214, 224, 247, 269, 283, 293, 317, 320, 321, 322, 326, 332, 335, 356, 359, 371, 373, 390, 401, 408, 411, 413, 532; v. și **proees**.

princepe (*princeps*), titlu al regilor Ungariei, 6, 49, 54, 101, 121, 163, 164, 283, 284, 302, 360, 365, 372, 385, 390, 391, 400, 402, 406, 408, 423, 436, 437.

prior (*prior*), 9, 92, 93.

privilegiu v. **serisoare privilegială**.

proees (*causa, lis*), 17, 31, 61, 233, 234, 279, 313, 323, 324, 327, 329, v. și **pricină**.

procurator v. **imputernicit**.

procură, v. **imputernicire**.

profesor, ~ de drept civil, 395.

protest, v. **întimpinare**.

protonotar, 293, 391, 543.

provinciall (*provinciales*), 350, 351, 355, 390.

pustire (*devastatio*), 170.

putere (*auctoritas*), 291, 373, 413.

puț (*puteus*), 4, 408, 449, 453.

R

răsplată (*recompensatio, retributio*), 108, 119, 127, 163, 164.

răufăcători (*malefactores*), 81, 197, 236.

răzvrățiți (*rebelli*), 32, 101.

rector al altareului, 195, 203, 204, 259, 362, 373, 391, 412, 513.
regat (*regnum*), 54, 77, 127, 164, 172, 209, 247, 262, 347, 354, 367, 500; v. și *țară*.
rege (*rex*): — al Ungariei, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 16, 19, 21, 32, 33, 42, 44, 49, 53, 59, 60, 79, 80, 82, 84, 86, 90, 93, 95, 96, 98, 99, 101, 103, 105, 114, 115, 119, 121, 126, 127, 134, 136, 153, 157, 158, 163, 164, 166, 169, 172, 173, 175, 177, 184, 186, 188, 193, 197, 200, 203, 204, 206, 208, 212, 217, 221, 236, 242, 245, 258, 259, 262, 265, 266, 271, 274, 283, 284, 286, 287, 288, 289, 302, 304, 305, 307, 308, 310, 318, 319, 320, 322, 325, 327, 329, 331, 333, 336, 337, 346, 349, 352, 355, 358, 360, 363, 365, 366, 368, 369, 371, 373, 375, 377, 380, 385, 389, 396, 399, 402, 405, 406, 408, 410, 413, 421, 422, 424, 425, 427, 429, 430, 432, 439, 443, 452, 455, 459, 462, 466, 468, 472, 475, 539.
regină (*regina*), 27, 205, 236, 259, 266, 274, 342, 343, 360, 390, 486.
registre <papale> (*libri*), 347.
rînduială 2, 199, 233, 283, 412.
riu (*flumen*), 2, 193, 204, 275, 283, 284, 373, 412, 489, 526.
roade (*usufructus*), 156, 216, 248, 318, 444, 526.
români (*Olachi, Olaki*), 163, 187, 197, 227, 439.
rudă de singe (*cousanguineus*), 194, 222.
rude (*proximi, cognati*), 15, 19, 122, 181.
ruteni, 172, 173.

S

sacristan (*sacristanus*), 64, 141, 281, 374, 376, 381.
sacristie (*sacristia*), 26, 236, 530, 548.
salcie (*salix*), 108.
samavolnicie, v. *siluleie*.
sare (*sal*), 127, 395, 438; ocne de ~ (*fo-dina salium*), 302; v. și *cămară*.
sași, 25, 158, 390, 422, 543.
sate (*ville*), 4, 10, 25, 49, 84, 121, 152, 165, 169, 178, 186, 197, 198, 204, 220, 225, 269, 295, 348, 351, 372, 373, 391, 392, 404, 407, 483, 514, 542, 544; — regești, 44, 430.
săgeți (*sagitte*), 197.
sean (*sedes*), — al Cincului, 422; — al Mediasului, 390; — al Sibinului — 178, 390; — apostolic, 55, 92, 113, 145, 164, 192, 204, 215, 217, 232, 302, 347, 364, 372, 414; — cele șapte scaune săsești, 351; — episcopal, 20, 42, 44, 79, 86, 206, 359, 360, 365, 366, 368, 486, 487;

— de judecată, 38, 54, 77, 213, 247, 279, 283, 317, 402, 407, 413, 537.
schismatiei, 32, 34, 172, 173.
scrisori (*litterae, paginar, scripta*), 2, 4, 17, 27, 29, 33, 38, 43, 45, 48, 73, 75, 80, 85, 89, 103, 104, 109, 113, 127, 133, 134, 152, 154, 159, 160, 161, 164, 165, 170, 176, 179, 181, 188, 195, 197, 204, 207, 210, 213, 220, 224, 225, 229, 230, 231, 233, 247, 257, 261, 263, 267, 269, 279, 284, 285, 288, 289, 291, 292, 295, 297, 302, 204, 309, 312, 317, 319, 323, 330, 350, 351, 357, 358, 360, 362, 370, 390, 392, 404, 412, 413, 428, 433, 442, 447, 450; — date la poruncă generală pentru facere de chemări, cercetări, opreliști, hotărniciri de moșii (*per anni circulum generaliter date*), 204; — de aminare (*prorogatorie*), 24, 29, 48, 54, 77, 111, 122, 134, 160, 188, 207, 208, 213, 214, 230, 283, 293, 311, 322, 373, 413, 479, 507, 529; — de cercetare (*inquisitoriae*), 8, 45, 53, 80, 132, 202, 265, 293, 422, 450, 479, 545; — de chemare la judecată (*citatorie, evocatorie*), 95, 261, 286, 367, 425, 439, 529; — de dare în stăpînire (*statutoriae*), 459; — de descărcare (*expeditoriae*), 132, 181, 330; — de globire (*iudiciales*), 311, 492; — de judecată (*arbitratorie, iudiciales*), 111, 230, 233, 367, 479; — de hotărnicire (*ambulatoriae*), 295, 399, 459; — de împărțeață (*divisionales*), 182, 207, 529; — de imputernicire (*procuratorie*), 2, 16, 24, 45, 48, 64, 76, 77, 85, 95, 100, 104, 122, 132, 134, 161, 208, 214, 215, 244, 248, 269, 279, 283, 286, 293, 311, 330, 358, 367, 369, 373, 413, 506, 507, 529, 536, 538; — de îndatorire (*obligatorie*), 191, 453, 457; — de întărire (*confirmatorie*), 164, 231, 235, 304; — de întîmpinare (*protestatorie*), 12, 36, 41, 45, 47, 156, 180, 187, 189, 191, 215, 216, 230, 290, 370, 386, 392, 456, 462, 540; — de mărturie (*testimoniales*), 317; — de opreliște (*prohibitoriae*), 36, 45, 47, 77, 156, 180, 189, 202, 204, 215, 216, 270, 293, 361, 456, 462; — de punere în stăpînire (*introductoriae*), 102, 220, 263, 429, 455; — de răspuns (*remissionales*), 24, 47, 249, 413; — de reluare în stăpînire (*recaptivatorie*), 319; — deschise (*patentes*), 2, 6, 43, 49, 50, 74, 85, 93, 94, 109, 121, 165, 176, 177, 196, 208, 235, 247, 249, 257, 289, 292, 296, 297, 298, 360, 413, 447, 470, 473, 479, 519, 524, 525; — închise (*clausae*), 296, 297, 479; — memoriale (*memoriales*), 209, 210, 279, 283, 423; — originală, 9; — papale, 113, 338; — privilegiată (*privilegiales*), privilegiu (*privilegium*), 2, 6, 17, 19, 21, 23, 26, 27, 40, 43, 45, 49, 52, 54, 82, 91, 92, 101,

108, 121, 126, 127, 154, 163, 164, 166, 167, 179, 200, 205, 213, 249, 257, 263, 283, 284, 289, 292, 295, 302, 303, 305, 307, 309, 310, 312, 314, 315, 318, 321, 331, 336, 338, 346, 359, 360, 364, 366, 368, 373, 385, 395, 399, 410, 413, 435, 447, 463, 466, 469, 477, 479, 487, 523, 529, 534; — regale (*regales*), 2, 10, 49, 106, 157, 158, 164, 175, 188, 195, 202, 218, 232, 259, 265, 266, 283, 284, 304, 322, 350, 351, 360, 363, 365, 372, 373, 391, 394, 400, 402, 406, 408, 430, 431, 436, 437, 479, 533; — a reginei (*reginae*), 188; — supusă tăcerii, tălmăcită și furată, 177; — tăiată în două pe mijlocul literelor alfabetului, 373.

seroale (*scrophi*), 433.

seutler (*domicello*), 225, 383.

seutire (*exemptio*), 302.

secretar cancelar (*secretarius cancellarius*) 132,

secui, 158, 247, 312, 314, 391, 394, 406; comite al — 19, 104, 119.

semne de hotar v. **hotare**.

sesie (*sessio*), 56, 92, 108, 182, 201, 283, 304, 309, 356, 449, 526,

sfat (*consilium*), 6, 192.

sfătuiare provinciailor (*consilium provinciarum*), 351.

sfertul episcopului, v. **pătrime**.

sfeinic, 60.

silniele, (*potentia, factum potentiale*), 77, 98, 132, 197, 203.

sirbi, 173.

slugă, (*pediseca*) 101.

slujbași (*officiales*), 48, 84, 170, 175, 197, 372, 413, 423, 431, 432, 486.

slujbă (*famulatus, honor, officium, servitium*), 36, 46, 51, 64, 79, 86, 92, 101, 102, 106, 108, 119, 127, 154, 163, 164, 189, 283, 315, 372, 387, 389, 400, 419.

slujitor (*familiaris, famulus, minister, serviens, servitor*), 3, 36, 45, 46, 83, 170, 180, 189, 197, 209, 211, 215, 230, 240, 247, 298, 304, 326, 369, 373, 392, 421; — al altarului, v. **rector al altarului**.

socoteală (*rationes, computus, sortes*), — de Buda, a mărcii în dinari, 312; — de Orăștie, 506.

sol, v. **ambasador**.

stareță (*abbatissa*), 82.

statute, ale orașului Dubrovne, 274.

stăpîn (*dominus, possessor*), 41, 75, 81, 121, 209, 309, 547; v. și **domn**.

stăpînire (*dominium, possessio*), 2, 15, 24, 40, 41, 45, 47, 48, 52, 54, 56, 73, 77, 85, 102, 104, 107, 108, 121, 123, 124, 127, 136, 211, 233, 288, 312, 314, 319, 373, 393, 407, 412, 413; v. **luare în** —; v. și **drept de** —.

stejar, (*arbor ilicina*), 195, 204, 373, 408.

stoinle (*magister dapiferorum*), 6, 92, 101, 107, 163, 164, 360, 365, 400, 486, 487.

strana bisericii (*chorus ecclesiae*), 195, 259, 284, 373, 391, 412, 413, 436, 437, 513, 538.

stringători — al dărilor (*collector, exactor*), 163, 347; de urbură (*urburarius*), 200.

student, 51.

subnotar, 231, 288.

sufragan (*suffraganus*), 173.

supuși (*subditi*), 127.

T

tătari, 119, 172, 173, 479.

testament (*testamentum*), 63, 66, 137, 149.

tilhari, v. **hoji**.

tîrg (*forum*), 307, 454.

transeriere, **transumpt** (*transcriptum, transumptum*), 50, 298, 366, 373.

tratât ~ de pace, 221.

treizecime (*tricesima*), 432.

tribunal bisericesc, 31.

tufiș (*rubetum*), 178.

tutore, 304.

U

ucidere v. **omor**.

uliță (*vicus*), 356, 526.

universitate, 51.

urbură (*urbura*), 200.

urmași (*heredes, posteritates, successores*), 2, 19, 56, 57, 62, 126, 412, 461; v. și **moștenitori**.

ușier mare (*magister ianitorum*), 6, 92, 101, 127, 163, 164.

V

vaci (*vaccae*), 247.

vad (*portus*), 4.

vale (*alveum, vallis*), 195, 201, 283, 309, 373, 408, 437.

vamă (*tributum*), 2, 6, 82, 127, 175, 331, 400, 432, 486, 512, 514, 526.

vameși (*tributarii*), 175, 432, 486.

văduvă (*relict*), 439, 441, 448, 451, 515, 525, 542.

vătămăre (*gravamen, iniuria, lesio*), 170, 196, 247, 373.

vecini și megieși (*vicini et commetanei*), 10, 11, 24, 40, 47, 48, 64, 58, 62, 73, 77, 80, 89, 102, 107, 123, 124, 133, 152, 182, 186, 195, 199, 204, 207, 213, 216, 219, 220, 224, 231, 233, 263, 267, 283, 285, 288, 291, 295, 315, 319, 373, 393, 396, 402, 408, 412, 413, 424, 426, 427, 428,

429, 436, 438, 444, 451, 455, 459, 471, 525, 526, 532, 538, 543.
vina necredinței, (*nota infidelitatis*), 211.
venituri (*obvenciones, proventus*), 35, 127, 163, 192, 210, 318, 475.
vestire (*proclamatio*); — obștească, 158; — în sunetul clopotelor și prin stingerea luminărilor, 364.
vicar (*vicarius*), 30, 31, 37, 192, 215, 298; — general, 15, 16, 317; — papal, 416.
vicearhidiacon, 37.
viceban, 385.
vicecancelar, al curții regale (*vicecancellarius*), 92.
vicecastelan, 224, 230, 235, 247.
vicecomite, 5, 7, 8, 53, 106, 124, 170, 187, 193, 197, 198, 202, 207, 240, 242, 243, 290, 316, 320, 322, 390, 423, 467, 468, 472, 479, 483, 484, 508, 540, 542.
viceprior, 92.
vicevoievod al Transilvaniei, 4, 22, 24, 26, 27, 29, 40, 45, 47, 49, 54, 57, 73, 76, 77, 89, 93, 94, 122, 124, 152, 156, 159, 160, 170, 182, 199, 207, 213, 214, 216, 219, 224, 231, 233, 247, 249, 257, 267, 269, 279, 285, 291, 293, 294, 295, 337, 358, 369, 392, 396, 402, 404, 405, 407, 411, 428, 442, 447, 490, 512, 514, 525, 527, 533, 537, 541, 542, 545.
vie (*vinea*), 45, 88, 231.
vilie, 18.
vistier mare al regelui (*magister tavernicorum*), 6, 101, 163, 164, 286, 360, 365, 479, 486, 487.

vite (*pecora*), 132.
vinzare (*propinatio, venditio*), 52, 54, 56, 85, 164, 361.
voievod (*vaivoda, voivode, wayvode*), 2, 6, 42, 442, 546; — al românilor, 79, 439; — al Transilvaniei, 6, 10, 13, 14, 18–21, 25, 29, 31, 41, 42, 44, 45, 49, 54, 55, 61, 75, 77, 79, 83, 84, 86, 91, 93, 101, 102, 105–107, 119, 122, 127, 136, 152, 155, 158, 159, 160, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 176, 177, 206, 207, 211, 213, 214, 217, 220, 224, 230, 239, 247, 261, 263, 264, 271, 279, 293, 294, 302, 303, 305, 307, 310, 311, 324, 328, 330, 335, 336, 348, 359, 360, 363, 365, 366, 368, 372, 373, 382, 383, 384, 391, 392, 398, 399, 400, 401, 409, 410, 411, 412, 413, 423, 426, 428, 430, 431, 435, 442, 447, 458, 475, 482, 486, 487, 510, 512, 518, 519, 523–525, 529, 530 – 535, 538, 543, 544, 548; — al Țării Românești, 400.

Z

zălogire (*impignoratio, pignori obligare, pignus*), 28, 39, 78, 104, 124, 157, 183, 185, 206, 210, 214, 223, 318, 361, 385, 403, 420; v. și **moșii zălogite**.
zeciuială bisericească v. **dijme**.
zestre (*dos*), v. **dar de nuntă**.
zi de mers legiuit (*dieta legalis*), 225.

[illegible]

Pl. IV = Doc. nr. 39

[illegible]

Pl. V = Doc. nr. 50
www.dacoromanica.ro

[illegible]

Pl. IX = Doc. nr. 398

[Faint handwritten Latin text, likely bleed-through from the reverse side.]

A circular postmark from New York, dated 1861. The text inside the circle reads "NEW YORK" at the top, "JAN 1861" in the middle, and "1861" at the bottom.

Pl. IX == Doc. nr. 398

[illegible]

Pl. XV = Doc. nr. 506

[illegible]

Pl. XVI = Doc. nr. 510

CUPRINS

Prefață	V
Prescurtări—Bibliografie	IX
Rezumatul documentelor	XV
Résumés des documents	XXXIX
Documente	1
Documente greșit datate în edițiile vechi	593
Indici	597
Indice onomastic și toponimic	598
Indice de materii	635
Facsimile	647

Redactor: LIVIU MĂRGHITAN
Tehnoredactor: SONIA BĂRZEANU

*Bun de tipar: 30. V. 1981. Formatul 16/70×100
Coli tipar: 45,5. C.Z. pentru biblioteci mari:
9(4987) „1351:1355(00—12). C.Z. pentru biblioteci
mici 9(4987) 76 „93“.*

Tiparul executat sub comanda 663/1980
la Intreprinderea Poligrafică Cluj
Municipiul Cluj-Napoca
B-dul Lenin Nr. 146
Republica Socialistă România

